Srpskohrvatsko-latinski Rječnik

Priredio

prof. Frano Katić.

Srpskohrvatsko-latinski Rječnik

za

srednje škole

(Po Georgesovu)

Priredio

prof. Frano Katić.

Stoji meko vezan **7 K,** a tvrdo vezan **8 K.**

U Beču.

U carskoj kraljevskoj nakladi školskih knjiga.

1904.

Školske knjige, što ih izdaje koja c. kr. naklada školskih knjiga, smiju se prodavati samo za cijenu, koja je naznačena na prvoj strani.

Tisak Karla Gorišeka u Beču V.

Tumačenje kratica.

adj. adject.	znači	adjectivum
adv.	„	adverbium
adversat.	„	adversativno
ak. s inf.	„	akuzativ s infinitom
akt.	„	aktivno
alcjs, alci, alqm, alqam	„	alicujus, alicui, aliquem, aliquam.
apsol.	znači	apsolutno
apstr.	„	apstraktno
augm.	„	augmentativum
cfr.	„	confer
coll. collect.	„	collectivum
comic.	„	u komika
conj.	„	conjunctio (veznik)
conjunct.	„	conjunctivum
dat.	„	dativ
distr.	„	distributiv
duš.	„	duševno
encl.	„	enclitica
epit.	„	epitet
etc.	„	et cetera
f. ili femin.	„	femininum
filoz.	„	filozofski
fiz.	„	fizično
fut.	„	futur
gen.	„	genitiv
gerund.	„	gerundium
gl. ili glag.	„	glagol
indecl.	„	indeclinabile
indef.	„	indefinitno
indik.	„	indikativ
inf.	„	infinit
interj.	„	interjectio (usklik)
int. ili interr.	„	interrogativum
intr. ili intrans.	„	intransitivum
ireal.	„	irealna (rečenica)
istrum.	„	istrumental
itd.	„	i tako dalje
konkr.	„	konkretno
log.	„	logički
lok.	„	lokativ
m.	„	muški (rod)
mor.	„	moralno (značenje)

n.	znači	neutrum
namj.	„	namjerno
negat.	„	negativno
neprel.	„	neprelazno
nom.	„	nominativ
n. pr.	„	na primjer
num.	„	numerale
objekt.	„	objektivno
opis.	„	opisano, ili opisati
osob.	„	osobito
part. ili partic.	„	particip, ili participijalno
pas.	„	pasivno
perifr.	„	perifrastično
perf. pfkt.	„	perfekat
pjesn.	„	pjesnički
plur.	„	plural
pogodb.	„	pogodbeni
polit.	„	politički
p. p. p.	„	particip perfekta pasivnoga
pr.	„	pravo značenje
predcl.	„	predclasično
prel.	„	prelazno
pren.	„	preneseno značenje
prep.	„	prepozicija
prez.	„	prezenat
pron.	„	pronomen
prt.	„	protivno
razl.	„	razlika
rečen.	„	rečenica
rel. relat.	„	relativno
ret.	„	retorski
sc.	„	scilicet
sing.	„	singular
slovn.	„	slovnica
sr.	„	srednji
subj.	„	subjekat
subjekt.	„	subjektivno
subst.	„	substantivum
t. t.	„	terminus technicus
upit.	„	upitno
upr.	„	upravni
v.	„	vidi
vojn.	„	vojnički.

A.

A = interj. (oznaka žalosti, zle volje, divljenja itd.) ah! — (— boli, tužbe, udivljenja) pro! proh! — (čuđenja, divljenja) hem! — A mene siromaha! = o, ili eheu me miserum; me miserum! — A (vaj) meni! = eheu! proh dolor! vae mihi! — A da me nije na svijetu! = utinam natus non essem!

a = conjunct. (adversat. da se nešto proti drugome stavi, ili da se misao raširi) autem (ne stoji nikada na prvome mjestu), n. pr. Gyges a nullo videbatur, ipse autem omnia videbat. — Arsinoën, Stratum fateris ab hostibus esse captos. A quibus autem hostibus? — (pak; u istinu pak) vero, n. pr. musica abest a principis persona, saltare vero etiam in vitiis ponitur. — (a i) et; et..... quoque, n. pr. et sarmenta quoque in merce sunt. — (a zbilja) et; n. pr. plures inventi, qui in Crustuminum nomina darent. Et Romam inde frequenter migratum est. — Ad triumphum decessisse Romam Papirium Cursorem scribunt. Et fuit (a bio je zbilja) vir haud dubie dignus omni bellica laude. — (ali; no) v. ali. — a ono = at; n. pr. res si non splendidae at tolerabiles. — a nasuprot = contra. — a opet = rursum. — a da (dakle) ergo; igitur. — a ujedno = idemque, n. pr. musicus idemque philosophus. — A ne = (ako se niječe cijela druga izreka) nec; neque. — (ako se niječe samo pojedini izraz) et non; ac non; n. pr. adhibenda est ratio nec utendum pravissima consuetudinis regula. — Longum est et non necessarium commemorare. — U apodozi (n. pr. ako hoćeš, a ti ostani) obično se ne prevodi. Ako se ima istaknuti, onda **a** = tum; tum vero. — a ni = nec vero. — a ili = aut vero; vel vero. — a kamo li; a nekmo li. = v. kamo li. — jedva, istom — a = vix—quum; vixdum—quum; tantum quod—quum; commodum—quum.

abrašljiv = maculosus; v. pjegav.

abzov = sambuceus.

acal = v. čelik.

ada = v. ostrvo.

adet = v. običaj.

ah = v. a interj.

ahar = equile; stabulum equorum; v. dvor.

aj = heus! heus tu! — v. a interj.

ajdamak = v. tojaga; batina.

ajgir = v. pastuh.

ajluk = v. plata.

ajma = v. a! interj.; jaoh.

ajtati = v. nastojati.

ako = si. — te ako; ako po tom = quod si. Često se uvjet kaže particip. rečenicom, n. pr. maximas virtutes jacere necesse est voluptate dominante. — ako pak = sin; sin autem. — ako li ne (inače) = si non; si(n) minus. — ako ne = nisi; ni; (ako se negacijom niječe samo glagol, ili druga riječ podređene rečenice) si non; n. pr. negat Epicurus jucunde posse vivi nisi cum virtute vivatur. Si non easdem opes habemus, eamdem tamen patriam incolimus. — Ako možda ne = nisi forte. — samo ako; ako samo = dum; dummodo; modo; si modo; n. pr. oderint, dum metuant; dummodo consequantur; manent ingenia senibus, modo permaneat studium; si modo unum omnes sentiant. — samo ako ne = modo ne; dummodo ne; dum ne. — ako ko = si quis (v. slovn.). — i ako; ako i = etsi; etiamsi; — (ma bilo da) licet, n. pr. licet omnia concurrant; v. premda.

akov = amphora.

akrep = v. štipavac.

ȁl = (jer) enim; v. ali.

âl = v. bijeda.

alakača = mulier petulans.

alat = v. oruđe.

alauk = homo vehemens.

aldovati = v. žrtvovati.

alem = (kamen) v. kamen (dragi).

ali = (adversat. nego; no; a to ipak) at, n. pr. at id quidem non proprium senectutis est vitium. Res, si non splendidae, at tolerabiles. — (nego; već) sed, n. pr. sed perge, ut coeperas. — verum, n. pr. verum ne post conferas culpam in me. Verum illi delubra deorum pietate, domos suas gloria ornabant. — (da se pripoji prigovor, osob. u logičnom pošljetku) atqui. — ali (ipak) = tamen; attamen; at; atque. — ali u istinu = verum enimvero. — ali ako = sin; sin autem. — Ne prevodi se u oprekama: 1. ako se negativnoj rečenici pripoji afirmativna, n. pr. ego quid futurum sit nescio, quid fieri possit scio (ali znam); ako se u drugoj rečenici tvrdi glagolski pojam, koji se u prvoj poriče, treba ponoviti glagol prve, n. pr. est aliquid, quod nobis non liceat, liceat illis; 2. Ako se drugi član negativno pripoji prvome afirmativnome sa „ali ne", n. pr. vincere scis Hannibal, victoria uti nescis (ali ne znaš); osobito ako se dvije riječi iste gramatičke vrste metnu u opreku (n. pr. dva substant., adject., glagola) n. pr. armorum et victoriae sunt facta, non (ali ne) Caesaris. Rem publicam vigilanti homini, non timido commisistis. Latrant enim jam quidam oratores, non loquuntur. — Pripada li glagol prve rečenice i drugoj negativnoj rečenici, treba latinski ili ponoviti glagol prve rečenice, n. pr. differentia naturarum tantam habet vim, ut nonnumquam mortem sibi ipse consciscere alius debeat, alius in eadem causa non debeat; — ili u drugome dijelu metnuti „non item" = ne tako, ali ne; n. pr. hoc Herculi poterat fortasse contingere, nobis non item; — o spectaculum uni Crasso jucundum, ceteris non item! 3. Ako pronomina pokazna (hic, is, ille) dolaze iza „ali" a protežu se na substant., pretvore se u relativna („ali" se ne prevodi), n. pr. Sophocles ad summam senectutem tragoedias fecit; quod (ali s toga) propter studium, quum rem familiarem neglegere videretur, a filiis in judicium vocatus est. — Cimon decem annorum exsilio multatus est. Cujus facti celerius Athenienses quam ipsum poenituit. — (= ili) v.

alosan = mente captus; veneficio contactus.

alvatan = amplus (o haljini, kući).

aljkav = v. atljav.

ama = v. ali.

amanet = (ostava) depositum.

amo = huc. — dođi amo = huc ades. — sad a. sad tamo = modo huc, modo illuc. v. ovamo, onamo. — trčati amo tamo = huc et illuc cursare, ili cursitare; ultro et citro cursare. — slati a. tamo = mittere et remittere, n. pr. nuncios; ultro citroque mittere, n. pr. legatos.

andarati = blaterare.

andramolji = (dronjci) panni.

araba = v. kola.

arajdati = recreare; oblectare; v. obradovati, razveseliti.

arbuo = v. katarka.

areopag = areopagus.

argatin = v. nadničar.

armagan = v. dar.

aršin = v. lakat.

arum = v. tvrdoglav.

asli = v. plemenit. — adv. v. potpuno; sasvim. — a. fasli = v. uzalud.

ašikovati = v. ljubiti, uljubiti se.

atlija = v. konjik.

atljav = neglegens (in cultu). v. neuredan.

augur = v. gatalac.

auspicij = auspicium. — priredīti a. = auspicari. — svršiv a. = auspicato.

avaj = v. a interj.

aval = v. zlo.

avet = spectrum; v. utvara, strašilo.

avlija = v. stobor, dvorište.

aždaja = draco.

B.

Baba = (majka majčina, očina) avia. — (starica) anus; vetula. — (primalja) obstetrix.

babajko = v. otac.

babak = (kukac) cantharis.

babetina = vetula.

babica = (starica) anicula; v. primalja.

babinjara = puerpera.

babo = v. otac.

babovati = alci nutricem esse; alqm nutricari; v. njegovati.

baburača = bufo.

babuština = ineptiae.

bacanje = jactus. — (puštanje) missus, n. pr. pili, telorum. — (b. na jedno mjesto) conjectus, conjectio.

bäcati = pungere, fodicare.

bàcati; baciti = (u opće) jacere. — (više puta, neprestano) jactare. — b. s višega mjesta = abjicere. — b. iz čega na što = ejicere, n. pr. in desertum litus. — (puštati; metati; odapi-

njati; bacati) mittere, n. pr. pila, lapides; excutere, n. pr. sagittam, glandem. — b. u što = injicere. — b. na koga što = petere alqm alqa. re — b. kamenje = lapides jacere. — biti bačen na obalu (o lađi) = impingi litori. — b. lađu na hridi = navem affligere, allidere ad scopulos; navem illidere scopulis. — b. što u vatru = alqd mittere in ignem; alqd injicere flammis. — b. oko na koga = oculos conjicere in alqm; oculos adjicere ad alqm. — b. oko na okolo = circumferre oculos. — b. u tamnicu; v. tamnica. — b. se ná tle = se abjicere ad terram; prosternere corpus humi. — b. se na koga kamenjem = alqm lapidibus petere. — b. se u sumnju = v. zabrinuti se. — b. se među = se immittere, n. pr. in medios hostes.

bačva = dolium.

bad = scopulus; v. greben.

badalac = stimulator.

badalj = stimulus; v. ostan; badelj.

badar = alacer; vigil.

badati = pungere; stimulare. — b. jezikom = vellicare. — b. se = rixari.

badava = (besplatno) gratis; sine mercede = (bez obzira na platu) gratuito. — (uzalud) frustra. — (beskorisno) nequicquam. — (besposleno) otiose.

badavadžija = homo deses, desidiosus, iners.

badelj = (češljuga) carduus.

badem = (plod) amygdalum.

badnuti = v. badati.

badriti = vigilare.

badrljast = (bodljiv) spinosus. — (osoran) iracundus.

badrost = alacritas.

bagar = purpura. — (bagrenka i b.) = conchylium, murex.

baglja = fasciculus.

bagra = species; v. vrst.

bagrenica = vestis purpurea.

bagrenka = (volak) conchylium.

bah = (udariti u b.) infitias ire; infitiari. — udariti koga bahom = terrere, exterrere aliquem.

bahat = pedum sonitus, ili strepitus.

bahat = adj. arrogans, superbus.

bahatost = superbia, arrogantia, insolentia.

bahnuti = ingruere; irruere, n. pr. in aedes.

bahtati = pedibus sonitum edere, pedibus strepere. — b. se oko čega = contendere de alqa re, v. prepirati se.

bajagi = quasi; v. kao; tobože.

bajam = amygdalum (plod).

bajka = fabula; v. basna.

bajkovit = (pun bajaka) fabulosus, n. pr. carmina Graecorum.

bajoslovje = fabulae. — (povjest mitskoga i erojskog vremena) historia fabularis. — (nauka o mitima) mythologia.

bak = taurus.

baka = v. baba.

bakar = aes (cyprium). — *bakrom okovan* = aeratus; aereus.

bakat = v. bahat.

baklja = fax; v. zublja.

bakljati = blaterare. — b. se = se versare.

bakra, bakrač, bakrača = ahenum; aënum.

bakren = aereus; aeratus; aëneus. — b. novac = aes.

balav = mucidus.

balčak = capulus.

bale = mucus.

balega = stercus (pecorum).

balekati se = v. šaliti se, rugati se.

baliti = (pren.) inepte loqui; ineptire.

baljezgati, baljigati = v. baliti.

balsam = balsamum.

balsamovati = condire n. pr. mortuos; medicare condimentis, n. pr. alcjs corpus.

balta = securis; v. sjekira.

balvan = trabs; v. greda.

bambadava = v. badava.

baniti se = se ostentare; v. razmetati se, hvaliti se.

bantovati = v. dosagjivati; vrijegjati.

bar = panicum.

bar = v. barem.

bara = palus; lacuna. — (livada) pratum.

barabariti se = v. jednačiti se; porediti se.

baran = paludosus; paluster.

barbar = barbarus.

barbarski = barbarus.

barem = saltem. — (ako ništa drugo) si nihil aliud. — ja b. = ego quidem. — jer je b. on bez krivnje = nam is quidem in culpa non est.

barež = palus; v. bara.

barjak = v. zastava.

barjaktar = signifer; vexillarius; za razl. v. zastava.

barna = caballus.

barovit = paludosus; paluster.

baruština = palus; v. bara.

basamak = gradus; v. stube.

basati = temere incedere; v. lutati.

basma = (čarobna pjesma) cantio; carmen.

basna = fabula. — mala b. = fabella.

basnosloviti = fabulari.

basnovit = fabulosus.

bastah, bastaž = bajulus; v. nosilac.

bastisati = v. pogaziti; potrti.

baš = prorsus, n. pr. prorsus ita sentio. — (uprav) commodum. — (ni manje, ni više) ipse, n. pr. triginta dies sunt ipsi (baš je 30 dana). — (gr. γέ) quidem, n. pr. at id quidem nefas habetur (ali se to baš drži kao nepobožno). — (najviše) maxime, n. pr. quod ma-

xime dicere voluit. — baš sada = nunc maxime, nunc quum maxime. — baš tada = eo maxime tempore; tum quum maxime. — što je baš potrebito = praecipue necessarium. — baš u to doba = id praesertim temporis. — baš u najodlučniji čas = ad ipsum discrimen. — to je baš što ja žudim = plane istud ipsum desidero. — baš on = is ipse. — ne baš = non ita; haud ita; parum; non nimis; minus. — baš to neću, već = hoc quidem nolo, sed. — baš u oči = in ipsa ora.

bašča, bašća = hortus.

bašiti se = v. razmetati se.

baška = v. napose.

bašta = hortus.

baština = (haer.) hereditas. — (očevina) patrimonium; v. očevina; dobro; imanje.

baštinički = (haer.) hereditarius.

baštinik = (haer.) heres. — b. svega = heres ex asse. — b. polovice = heres ex dimidia parte. — drugi b. = heres secundus, ili secundo loco scriptus. — biti b. = alci heredem esse. — učiniti koga b. = alqm heredem (bonis suis) instituere; alqm heredem (testamento) scribere, facere.

baštiniti = hereditate accipere, ili consequi; hereditas venit ad alqm; ili alci obvenit, ili cessit, venit ab alqo.; hereditate alcjs auctus sum. — b. djelomice = in hereditate partem habere. — b. što = hereditate accipere alqd; hereditate mihi venit, obvenit, obtigit alqd; hereditate possidere alqd.

baštinski = v. baštinički.

baštinstvo = hereditas (haer.).

bat = (topuz) clava. — (štap) baculum; v. batina.

bataliti = abolere; deserere; v. uništiti, zapustiti.

bataljka = baculus; baculum.

batika = baculus; baculum.

batina = fustis. — (udarci) verbera. — batinama ubiti = fusti necare, percutere.

batinati = verberibus mulcare.

batlija = fortunatus; felix; v. srećan.

bator = omnino; v. baš.

batriviti = alci animum facere, afferre, addere; alqm, ili alcjs animum confirmare; v. hrabriti.

batrivost = animus; audacia.

baviti se = (gdje) morari, ili commorari (in) alqo loco; versari, esse (in) alqo loco; v. boraviti. — b. se čim = occupari (in) alqa re; tractare alqd; versari in alqa re, circa alqd; agere alqd. — rado se b. čim = se delectare alqa re. — b. se jedino čim = penitus uni rei deditum esse.

bavrljati = vagari; errare.

baz, bazag = sambucus.

bazdjeti = foetere.

bazergjan = v. trgovac.

bazgov, bazov = sambuceus.

bdjenje = vigilia; v. pažnja, staranje.

bdjeti = vigilare. — b. cijelu noć = vigilare usque ad lucem; ad ipsum mane pervigilare. — b. učeći = lucubrare.

bebekati = balare.

bečati = balare.

bečica = ovicula.

bečiti = (oči) oculos figere, ili defigere in alqa re, ili in alqd. — (u jedu) iratos oculos defigere in alqm. — b. se = (od gnjeva) torvis oculis intueri.

bečka = dolium.

bećar = caelebs; qui abhorret ab uxore ducenda; qui omni matrimonio se abstinet.

bećarina = vita caelebs; caelibatus.

bećarovati = uxorem non habere; omni matrimonio se abstinere.

bedak = stultus; stupidus; v. lud.

bedast = stultus; insipiens; retusus; v. lud.

bedastoća = stultitia; v. ludost.

bedem = murus; v. zid (gradski).

bedra, bedro = coxa. — (kuk) coxendix. — (bok, slabina) lumbus. — (bok, bočina) latus. — (stegno) femur.

begenati, begenisati = probare alqd; gaudere alqa re; delectari alqa re. — ne b. što = improbare alqd; ab alqa re abhorrere.

behuk = terror.

bekati = v. tepati.

bekeljiti se = (na koga) ringi; os torquere.

beknuti = v. bekati.

bekrija = v. pijanica.

belaisati = incommodum accipere; malum nancisci.

belaj = malum; v. nesreća, zlo.

belenzuke = v. narukvice.

beljiti se = v. bekeljiti se.

ben = naevus.

bena = stultus; v. lud.

benast = stultus, retusus; v. lud.

benaviti se = stultitiam simulare.

berač = messor. — (tko bere vinograd) vindemiator.

berak = nemus; v. gaj; lug.

berba = messis; perceptio frugum. — (trganje) vindemia.

berber, berberin = tonsor.

berberiti = barbam tondere.

berbernica = tonstrina.

bereg = palus (udis).

berićet = v. sreća; napredak.

berićetan = prosper; secundus; faustus; v. koristan, obiljan.

bescjen = inaestimabilis.

bescjenje = pretium vilissimum.

besjeda = sermo; v. govor; riječ.

besjediti = (u opće) loqui; dicere. — b. s kim = loqui cum alqo; sermonem habere cum alqo.

— htjeti b. s kim = alqm velle. — b. s kim u četiri oka = remotis arbitris, sine arbitris, secreto cum alqo loqui, colloqui. — b. o čemu = loqui de alqa re; sermonem habere, ili verba facere de alqa re. — b. (spomenuti) mentionem alcjs rei facere; in mentionem alcjs rei incidere; sermo incidit de alqo.; v. govoriti.

besjednik = orator; v. govornik.

besjedovanje = sermo.

beskonačan = infinitus. — (neizmjeran) immensus.

beskonačnost = infinitum. — (neizmjernost) immensitas.

beskoristan = inutilis. — (bezuspješan, isprazan) irritus.

beskrajan = v. beskonačan.

beskrvan = (u opće) sine sanguine. — (što po naravi nema krvi) sanguine carens. — (koji nema više krvi) exsanguis. — (gdje se nije prolilo krvi) incruentus.

besleisati = satis habere. — (pristajati) aptum esse; convenire. — (hraniti) alere.

bespametan = demens; rationis expers.

bespečalan = v. bezbrižan.

besplodan = sterilis; v. neplodan; jalov.

besposlen = otiosus; negotiis vacuus. — biti b. = vacare negotiis; otiosum esse; otiari.

besposlica = otium. — (čovjek besposlen) homo deses. — (malenkost) nugae.

besposličiti = v. besposlen biti. — (ne hoteći raditi) vitam desidem degere.

besputan = invius. — b. mjesta = invia (orum).

besmrtan = immortalis; aeternus.

besmrtnik = immortalis.

besmrtnost = immortalitas.

besraman = impudens. — (bezobrazan) inverecundus. — biti b. = os durum, impudens, ferreum habere. — adv. impudenter.

besramnost = impudentia; inverecundia.

bestidan = v. besraman.

bestjelesan = corporis expers; corpore carens; sine corpore.

bestužan = v. nemaran.

beščastan = infamis; ignominiosus.

bešika = v. kolijevka.

beteg = (nedostatak) vitium. — (bolest) morbus.

betežljiv = invalidus; infirmus; ad aegrotandum proclivis; invalidus et aeger.

bez = prep. sine. — (osim) praeter. — ne bez = non sine; cum. — b. muke = nullo negotio. — b. česa = expers alcjs rei, n. pr. eruditionis; carens alqa re, n. pr. initio; nudus alqa re, n. pr. defensoribus; inops ab alqa re, n. pr. ab amicis. — b. truda (lak) = facilis. — b. oporuke = intestatus. — b. srama = impudens. — b. znanja = insciens, inscius, n. pr. b. čijega znanja = alqo insciente, inscio. — bez ručka = impransus. — b. muke učinjen = illaboratus. — b. nauke = illiteratus. — b. mjesečine = illunis. — b. priprave = imparatus. — b. straha = impavidus. — b. kazni = impunitus. — b. objeda = incenatus. — b. uglagjenosti = incultus. — b. izobraženja = indoctus. — b. ukusa = inelegans. — b. govorničkog dara = indisertus. — b. snage = infirmus. — bez ugleda = inhonoratus. — b. nakita = inornatus. — b. pokoja = inquietus, inquies. — b. pameti = insipiens. — b. reda = nullo ordine. — b. pogibelji = nullo periculo. — biti b. česa = carere alqa re; (— a željeti) egere alqa re. — nemoći b. čega = sine alqa re omnino esse non posse. — ostaviti koga b. pomoći = non adjuvare alqm.

bezakonje = impietas. — (razuzdanost) licentia.

bezazlen = innocens; innocuus; innoxius.

bezazlenost = innocentia.

bezbjedan = securus.

bezbjednost = securitas.

bezboštvo = impietas.

bezbožan = impius. — (opak; klet) nefarius nefandus.

bezbožnik, bezbožnjak = impius.

bezbožtvo = impietas. — (opačina) nefas.

bezbrižan = (bez brige) securus; cura solutus. — (nemaran) incuriosus. — (nehajan) neglegens. — adv. sine cura; secure; incuriose; neglegenter.

bezbrižnost = securitas. — (zanemarivanje) neglegentia. — (mlitavost) socordia. — (nedostatak brige) incuria.

bezbrojan = innumerabilis; carens numero, n. pr. arena. — (beskrajan) infinitus.

bezdan, bezdana, bezdanica = infinita, ili immensa altitudo. — (zjalo) hiatus (terrae). — (ponor) locus praeceps; vorago. — (jaz, vrtlog) gurges.

bezdušan = inhumanus; durus. — biti b. = omnem humanitatem exuisse, ili abjecisse.

bezglasan = voce carens; mutus.

bezilan = sincerus; v. bezazlen.

bezimen = sine nomine; nominis expers.

bezjak = homo rusticus, stolidus.

bezmitan = incorruptus; integer.

bezmjeran = v. neizmjeran.

bezobrazan = impudens; impudicus; inverecundus; pudoris oblitus.

bezobrazluk; bezobraznost = impudentia.

bezobzirce; bezobzirke; bezobzirno = sine respectu.

bezočan = v. bezobrazan. — (razuzdan, dosadljiv) procax.

bezočnost = **impudentia.**

bezrasudan = v. nerazborit.

bezredan = (neuregjen) inordinatus; incompositus; inconditus. — (koji odstupa od pravila) enormis.
bezuman = stultus. — (koji je s uma sišao) demens; insipiens.
bezumlje = stultitia; dementia; insipientia; za razl. v. bezuman.
bezumnik = homo insipiens etc. v. bezuman.
bezumnost = v. bezumlje.
bezvodan = siccus; aqua carens. — b. pusta mjesta = deserta ob siccitatem loca.
bibati se = fluctuare; agitari.
bibavica = aequor tumidum; fluctuatio.
biber = piper.
bič = flagrum; flagellum. — (od kože) scutica; lorum.
bičati = (u opće) flagellare; flagris, ili flagellis caedere; loris caedere. — (lupati, biti) verberare.
bičevati = v. bičati.
biće = (stanje u kom se tko ili što nalazi tijem što jest) esse, n. pr. id solum est, quod semper tale est, quale est. — (narav) rei natura; natura atque vis; vis et natura. — (način, stanje) ratio; conditio; genus. — živuće biće = animans; animal. — (imanje) v.
bijeda = (potvora) calumnia; v. potvora. — v. nevolja, nesreća.
bijedan = miser; infelix; v. nesrećan, jadan.
bijediti = calumniari; v. potvorati.
bijednik = homo miser, infelix.
bijeg = fuga. — udariti u b. = fugam petere, capessere, capere; fugae se mandare, se committere; in fugam se dare, se conferre, se conjicere; terga vertere; in fugam effundi, ili se effundere. — natjerati u b. = fugare; in fugam vertere, conjicere, convertere; profligare. — umaknuti b. = fuga se eripere; ex fuga evadere. — u b. tražiti spasenje = fuga salutem petere; v. bježati.
bijel = v. bio.
bijeliti = dealbare, n. pr. columnas.
bijeljeti = albescere; n. pr. „ut primum albescere lucem videt.“ — b. se = albere; n. pr. albente coelo; albicare, n. pr. nec prata canis albicant pruinis; candere.
bijes = (mahnitost) insania; dementia; furor; vesania. — (silovitost) violentia; v. obijest.
bijesan = furiosus; furibundus; furens; furore percitus; demens; vesanus. — (ljut) irā incitatus; iratus. — (o životinji) rabidus; rabiosus.
bik = taurus.
bikoliti = v. laskati.
bilja = lignum; v. drvo.
bilje = herbae.
biljeg; biljega = signum; nota. — (obilježje; počasni znak) insigne. — (mrlja) macula. — (trag) vestigium. — (znak; dokaz) indicium; v. dokaz. — (znamenje, po kom se nagagja, gata) omen; signum. — (obličje) species; forma. — (bilješka) annotatio.
biljegovati = v. značiti.
bilješka = nota; annotatio; v. biljeg.
bilježiti = (stavljati biljeg) signare. — (zabilježiti; zapisati) notare.
bilježje = v. biljeg.
biljka = herba. — (struk; vlat) calamus. — (rastline) stirpes. — (stabla) arbores.
bilo = jugum montis. — (klepalo) tintinnabulum. — (žile) arteriae; venae; opipati b. = pulsum venarum attingere.
bio = albus; candidus. — (o kosi) canus. — b. kao mlijeko = lacteus. — b. kao vosak = cereus. — b. kao snijeg = niveus. — b. kruh = panis candidus.
birač = elector. — (— konjâ) equorum domitor.
birati = eligere; deligere; v. izabirati. — biran = v. izabran, odabran.
birtija = v. krčma.
bisage = v. mantica.
biser = margarita; margaritum. — (jagodast) baca.
biseran; biserast = margaritis distinctus.
bistar = (o vodi) limpidus. — (o vodi, uzduhu, nebu; čist) purus. — (jasan, razgovijetan) perspicuus; v. jasan.
bistjerna = cisterna.
bistrina = claritas. — (o govoru, pismu) perspicuitas. — (b. glasa) claritas vocis. — b. uma = acies mentis, ili ingenii; ingenii acumen.
bistriti = (činiti jasnim) clarare. — (razjasniti) illustrare; v. razjasniti.
bistrouman = acutus; ingeniosus; perspicax. — b. čovjek = ingenium acutum, acerrimum, eximium.
bistroumnost = animi, ingenii, mentis acies; sagacitas. — (ingenii) acumen; ingenii vis.
bistvo = v. biće.
bitan = ad rem ipsam, ili ad rei naturam pertinens; in alcjs rei natura positus; cum re ipsa, ili cum rei natura conjunctus; proprius.
bitanga = erro.
bitanžiti se = v. skitati se.
biti = esse. — (b. još, postojati) exstare. — nalaziti se) inveniri; reperiri. — b. na kojem mjestu, gdje = versari; commorari. — b. u dobi = ea aetate esse. — b. u desetoj godini života = decimum annum agere. — b. u kući = domi esse. — ne b. u kući = foris esse. — b. kod koga = cum alqo, ili apud alqm esse. — b. neprestano uz koga = assidue cum alqo esse; a latere alcjs non discedere. — b. odakle (gdje rogjen) natus alqo loco, in alqa terra; (po pradjedovima) oriundus. — odakle si? = cujas es? — pustiti da što bude

= alqd permittere; alqd fieri pati. — to je tako, stvar stoji tako = res ita est; res ita se habet. — biti u svijesti = mentis, ili animi compotem esse. — biti za koga = alcjs partis, ili partium esse; alcjs esse; alcjs partes, ili causam sequi; cum alqo facere; ab, ili cum alqo stare. — biti komu u pomoći = v. pomagati. — biti na dobru glasu = bene audire; bene existimatur de alqo. — mnogo je do toga = multum, ili magni interest, ili refert. — što je? = quid (quidnam) est? — što je to? (što to znači) = quid hoc sibi vult? — što ti je? = quid tibi est? — kako si? = quomodo vales? quomodo te habes? — kako bi bilo da pišem = quid, si scribam? — meni je kao da = videor mihi (s inf.), n. pr. te praesentem videre mihi videor. — ako mora biti tako (ako je sugjeno) = si fata volunt. — nek bude! = esto! — bilo — bilo = sive—sive. — bilo bi predugo = longum est. — bilo bi teško = difficile est. — bilo bi bolje = melius est; v. slovu. — biti mnijenja = v. mnijenje. — b. prisutan = v. prisutan.

biti (prez. bijem) = percutere, n. pr. alcjs cervicem alqa re. — (tući, udarati), caedere, n. pr. alqm pugnis, virgis. — (tući uopće, ne gledeć na orudje) ferire. — (tući, lupati) pulsare, n. pr. terras grandine. — (šibati, lemati) verberare. — (bičevati) flagellare. — biti boj = pugnare; certare (proelio) v. boriti se. — b. u što = pulsare alqd. (= provaliti, provirati) v.; — biti se po čelu = frontem ferire. — b. se pestima (s kim) = pugnis contendere; v. boriti se.

bitka = (bili se pojedini, ili cijele vojske) pugna, n. pr. diuturnitate pugnae hostes defessi proelio excedebant. — (boj) proelium. — (kreševo; okršaj) certamen. — (b. na otvorenu polju) acies. — glavna b. = dimicatio universa. — b. na kopnu = proelium terrestre. — b. na moru = proelium navale. — pugna navalis. — žestoka bijaše b. = acriter pugnabatur; magna vi certabatur. — nastaje žestoka b. = fit proelium acri certamine. — ići u b. = in proelium ire, prodire; in aciem, ili in certamen descendere. — počinje se b. = proelium incipitur. — b. se zametne sa sviju strana = p. ab omni parte conseritur. — spremati se na b. = proelio sese expedire. — započeti b. = pugnam, certamen, proelium inire, ili committere; manum conserere. — odlučnu b. zametnuti, biti = proelio decertare, decernere, dimicare. — ponoviti b. (obično novijem četama) = pugnam novam integrare; proelium integrare, redintegrare, renovare. — dobiti b. = proelio, pugna superiorem discedere; victorem proelio excedere; alqm proelio vincere. — izgubiti b. = inferiorem esse; proelio vinci, superari.

bivati = esse; v. biti.

bizg = viscum.

bječve = tibialia, ium.

bjegati = v. bježati.

bjegnuti = v. pobjeći.

bjegué = fugax; v. nepostojan.

bjegunac = profugus, n. pr. domo, patria; fugitivus, n. pr. servus. — (od svoje stranke kao izdajnik) perfuga. — (uskok s kukavštine ili nestalnosti) transfuga.

bjelasati se = v. bijeljeti se.

bjeličast = albidus.

bjelilac = fullo.

bjelilo = (ustupeć) cerussa. — (bijelo rublje) lintea, orum.

bjelina = albitudo, n. pr. capitis (sjedine). — (snježana b.) = candor, n. pr. tunicarum.

bjeljahan = v. bjeličast.

bjeljavina = (u moru) spuma.

bjelkast = albidus; albicans; albens; albescens.

bjeločano = palam; manifeste; aperte; v. očito; javno.

bjeloća = v. bjelina.

bjelodan = manifestus; apertus; dilucidus; evidens; v. javan; očit. — adv. (za svijetla dana) luce clara; luce; luce palam; (javno, očito) palam; aperte; manifeste.

bjelokost = ebur. — (pjesn.) dens eburneus, Indus, Libycus, Numida.

bjelokostan = eburneus; eburnus.

bjesnilo = (slijepa i bijesna strast) furor. — (mahnitost) vesania. — (bijes; pomama) rabies. — (žestina; ljutost) saevitia. — (gnjev, ljutina) ira. — (obijest) insolentia. — (— pasje) rabies.

bjesniti = furere; saevire. — na koga = in alqm; (o psu) rabidum esse.

bjesnoća = v. bjesnilo.

bješnjeti = v. bjesniti.

bježan, bježanija = v. bijeg.

bježan = fugax; fluxus.

bježanje = v. bijeg.

bježati = fugere. — (udariti u bijeg) in fugam se dare; fugam capere, capessere, petere; fugae se mandare, ili se committere; in fugam se conjicere. — (okrenuti legja, o vojnicima) terga vertere. — b. amo tamo = diffugere. — b. na drugu stranu = fugam petere in aliam partem. — rastrkano b. = in fugam effundi, ili se effundere. — b. na vrat na nos = praecipitem sese fugae mandare. — (— u tabor) = fuga effusa castra petere. — b. komu = confugere, profugere ad alqm. — (izbjegavati) = evitare; devitare; vitare (— ono što je već tu) = fugere; defugere.

blag = (tih, miran) mitis. — (dobar; milosrdan) clemens. — (nježan; dobrostiv) lenis. — (nježan; tih) mollis. — (krotak; miran) remissus. —

(dobar; popustljiv) facilis. — adv. leniter; benigne; clementer; remisse.
blagajna; blagajnica = aerarium. — državna b. = aerarium (publicum).
blagajnik = custos aerarii; custos thesauri; v. blago.
blagdan = festum; dies festus.
blagdaniti, blagdanovati = (diem) festum agere, celebrare.
blâgo = (dragocjenosti; zaliha novca) thesaurus; gaza, ae- (imanje) opes; copiae; facultates; bona; fortuna; divitiae; v. imanje. — (što čovjek za svoju hranu goji) pecus, oris; pecudes, um. — tegleće b. = jumenta, orum.
blȁgo = (— meni!) me beatum!
blagoćastiv = pius.
blagoćudan = v. blag.
blagoćudnost = benignitas; lenitas animi.
blagodaran = beneficus; liberalis; largus.
blagodariti = v. zahvaljivati.
blagodarje = gratia; favor; beneficium; v. milost.
blagodarnost; blagodarstvo = v. zahvalnost; darežljivost.
blagodat = gratia; beneficium; favor.
blagorodan = v. plemenit.
blagost = lenitas; clementia; animus lenis; ingenium lene; facilitas; za razl. v. blag.
blagostanje = res secundae, prosperae, florentes. — (obiteljsko) copiae (rei familiaris). — opće b. = salus communis; omnium felicitas. — b. državno = salus publica.
blagostiv = benignus; v. blag. — adv. benigne.
blagotvoran = beneficus; v. dobrotvoran.
blagovati = edere; epulari; v. jesti.
blagovonje = odor suavis; suavitas odoris.
blanuti se = (e) somno excitari. — (osvijestiti se) resipiscere.
blatan = (močvaran) paluster; paludosus. — (pun blata) lutulentus; luteus. — (okaljan blatom) limo obrutus.
blatnjača = palus, udis; ager (locus) paluster.
blato = (bara) palus, udis. — (lokva) lacuna. — (jezero) lacus. — (kao) lutum; coenum. — (mrtva voda) stagnum.
blatovit = v. blatan.
blatušina = aqua palustris.
blazan = adulatorius.
blazina = v. uzglavlje.
blaznik = adulator.
blazniti = v. laskati; milovati.
blazniv = adulatorius.
blaznost = adulatio; assentatio; blanditiae.
blažen = beatus. — (srećan) felix. — (usrećen) fortunatus. — adv. beate; feliciter.
blaženstvo = felicitas. — (blažen život) vita beata. — (u filozof. govoru) beatum, i.
blažiti = mitigare; lenire; v. ublažiti.
blebetaš = garrulus; loquax.
blebetati = blaterare. — (brbljati) garrire.
blebetuša = mulier loquax, multiloquax, multiloqua, garrula.
blejanje = balatus.
blejati = balare. — (blebetati) blaterare.
blek = balatus.
blëka = balatus.
bléka = homo insulsus, stultus, stolidus.
blekast = stolidus; stultus; retusus.
blekati; bleknuti = v. blejati.
blenast = v. blekast.
blenuti = stupefacere. — (zapanjiti se) stupere.
blesan, blesast = stupidus.
blezga = homo stultus, stolidus, insulsus, fatuus.
blijed = pallidus; pallens. — biti b. = pallere.
blijedjeti = pallescere. — (veoma) expallescere. — (blijed biti) pallere.
blijedost = pallor. — (bljedilo) pallidus color.
blijesak = fulgur.
bliještati; blijeștiti = fulgere. — b. se komu = oculi perstringuntur.
blistati = fulgere; splendere; v. svijetliti se.
blizak = propinquus; vicinus.
blizanac = gemellus; geminus. — blizanci = gemelli; gemini fratres; gemini.
bliznad = gemelli; gemini.
bliznak = v. blizanac.
blizu = prope (comp. propius; sup. proxime); propter; ad. — (ne daleko od) haud procul a. — (u blizini) in propinquo. — (tik kod) juxta. — blizu koga, čega stanovati = prope, ili juxta habitare. — b. rijeke = prope ripam. — pobliže što upoznati = alqd accuratius cognoscere. — pobliže koga poznati — alqm familiariter (bene) nosse. — biti b. = propinquum, vicinum esse; non longe abesse; in propinquo adesse.
bliži = propior.
bližika = propinquus; cognatus.
bližina = propinquitas. — (susjedstvo) vicinitas; vicinia. — u b. = prope; in propinquo. — (srodstvo; rod) propinquitas; v. rod.
bližiti se = appropinquare.
bližnik = propinquus. — (susjed) vicinus. — (u rodu) cognatus.
bližnji = propinquus; v. obližnji; srodan.
bližnost = v. bližina.
bljedilo; bljedoća = pallor.
bljunuti = vomere; evomere.
bljutak; bljutav = insulsus.
bljuvanje = vomitio. — uzrokovati b. = vomitionem ciëre, movere, facere, evocare.
bljuvati = vomere.
bludan = (razbludan; pohotljiv) libidinosus. — (besraman) impudicus. — (pohotama podan) libidinibus deditus; voluptarius.

bluditi = (lutati; ako se pravoga puta ne zna) errare. (znajuć i hotimice) vagari. — (milovati) blandiri alci v. milovati; maziti.
bluna = stultus; stolidus, fatuus.
blutiti = ineptire.
bo = v. jer.
bob = faba.
boba = (puce vinovo) acinus; acinum. — (bradavica) verruca. — (piljak) lapillus.
bóbica = baca.
bòbica = faba.
boblija = copia.
bobotati = (od zime) tremere; v. zvečati.
bobuk = bulla.
bocati = v. bockati.
bockati = (leviter) pungere. — (poticati) stimulare; v. poticati. — b. riječima = vellicare; cavillari.
bocnuti = v. bockati.
bočiti se = contendere; certare; rixari; v. svagjati se.
bodac = (ostan) stimulus.
bodezan = (umjetn. rt od sulice, koplja itd.) cuspis.
bodež = (vojn.) pugio. — (razbojnički) sica.
bodežljiv = pungens. — (pun drača) spinosus. — (što ima žalac; oštar) aculeatus. — (pren.) (ujedljiv) mordax, n. pr. carmen.
bodilo = stimulus; aculeus; v. bodež.
bodimice = punctim.
bodlja = spina.
bodljika = spina.
bodljikast; bodljikav = spinosus.
bodljiv = v. bodežljiv.
bodnuti = pungere.
bodriti = acuere. — b. koga na što = adhortari ad alqd.; v. poticati.
bodva = fuscina.
bog = deus. — (božja moć) numen (divinum). — bogovi = dii; caelestes (pjesn. caelites; caelicolae) višnji b. = dii superi. — podzemni b. = inferi. — kućni b. = lares. — b. zaštitnici porodicâ = penates. — tako mi b. = ita me dii juvent, adjuvent, ament. — on je b. mi izvrstan čovjek = est mehercule vir optimus. — b. me ubili! = dii me perdant! — bože! budi mi u pomoći = faveas mihi! — pomoću b. = si dii adjuvabunt; diis juvantibus. — ne bez pomoći b. = non sine ope divina. — dao b.! = faxit deus! utinam dii ita faxint! utinam deus ratum esse jubeat! — ne dao b. = quod deus prohibeat! quod omen deus avertat! ne id deus sinat (siverit). — hvala b. = diis sit gratia; diis gratia.
bogac = pedibus mutilus. — (prosjak) mendicus.
bogalj; bogaljast = pedibus mutilus.
bogat = (novcem i dobrom) dives (prt. pauper). — (dobrima) locuples (prt. tenuis, pauper, egens). — (novcem i dobrom, moću i ugledom) opulentus (prt. inops, pauper). — (koji ima na pretek čega; imućan) copiosus; copiis dives; locuples. — (b. novcem) pecuniosus; magnae pecuniae; argento copiosus. — (pun bogatstva) divitiis refertus. — (koji ima izobila) abundans. — (o plijenu) opimus. — (o pokrajini; plodan) opimus. — (plodovit) uber. — veoma b. = divitissimus; perdives; praedives; divitiis praepollens; locupletissimus; opulentissimus; magnis opibus praeditus. — biti bogatiji od koga = divitiis superare alqm. — biti b. = divitem etc. esse; divitiis, copiis abundare. — biti veoma b. = omnibus rebus ornatum et copiosum esse; amplissimam possidere pecuniam; opibus maxime florere; magnas opes habere. — od siromaha postati b. = ex paupere divitem fieri; ex paupere et tenui ad magnas opes procedere.
bogatac = homo dives etc. v. bogat.
bogataš = v. bogat.
bogatiti = alqm (fortunis) locupletare; alqm divitiis ornare; divitiis, opibus augere; locupletem facere, n. pr. fortunis, praeda; divitem facere; ditare; divitiis explere. — b. koga znanjem = augere alqm scientia. — b. se = v. bogatjeti.
bogatjeti = divitem fieri; fortunis augeri; locupletari; opibus crescere; opes nancisci; rem suam, ili rem familiarem, ili facultates suas augere. — b. svakim načinom = rem familiarem omni ratione exaggerare. — kamatom b. = fenore pecunias auctitare. — brzo b. = celeriter fieri divitem.
bogatost; bogatstvo = divitiae; opulentia, opes; fortunae, facultates; copiae; v. bogat.
bogatun = v. bogataš.
bogaz = v. klanac; ždrijelo.
bogdice = utinam.
bogica = mendica.
boginja = dea.
bogmati se = per deos jurare.
bogobojazan; bogobojažljiv = deum timens.
bogodavan; bogodušan = pius; v. pobožan.
bogoljuban = pius erga deum; deos verens; v. pobožan.
bogoljubnost = pietas erga, ili adversus deum (deos.).
bogomio = v. bogoljuban.
bogomolja = (molitve) preces. — (hram) v.
bogomrzak = deo invisus.
bogonevjernik = impius.
bogoraditi = mendicare.
bogoradnik = mendicus.
bogoštovlje = deorum cultus; divinus cultus.
bogovetan = (svaki b. dan) unoquoque die.
boj = proelium; v. bitka. — b. na šake = pugilatio. (udarci) v.

boja = color. — iste b. = concolor. — jedne b. = unicolor. — od dvije b. = bicolor. — različitijeh b. (šaren) = versicolor. — v. mast.
bojac = pugnator; bellator; proeliator.
bojagi = v. bajagi.
bojak = (biti) pugnam pugnare; v. boj.
bojan = (ratoboran) bellicosus. — (ratan) bellicus. — (brz na boj) pugnax. — b. polje = locus pugnae, ili proelii; campus, ili locus, in quo, ili ubi pugnatum est. — (boj) acies, n. pr. ex acie semivivum efferri. — umrijeti na b. polju = in proelio pugnantem occidi. — b. odijelo = ornatus vestitusque militaris; vestitus militaris. — b. vika = clamor (proeliantium). — b. buka = armorum strepitus. — b. duh = animus bellicosus; ferocia. — b. red = acies. — b. sreća = belli fortuna. — b. trublja = classicum; tuba.
bojati se = metuere; timere alqd. — (jače) extimescere, pertimescere alqd. — (počitovati; ne usuditi se) vereri alqm. — (plašiti se, drhtati) pavere alqd, ili ad alqd, n. pr. omnia; ad singulos nuntios. — (ježiti se, zgražavati se) horrere. — (strepiti) formidare; reformidare. — ne bojimo se niceša = sine timore sumus. — svoje se sjene b. (svačesa bez razloga) umbram suam metuere. — b. se smrti = mortis metu perterritum esse; mortem reformidare. — ne b. se smrti = mortem contemnere. — ne bojati se = (ne klonuti duhom) bono esse animo; bonum habere animum; (uzdati se da neće biti zla) securum esse. — ne boj se! = bono sis animo! bonum habe animum; noli timere, laborare; omitte timorem; timere desine. — b. boga = deum vereri; deum vereri et colere. — veoma se bojati = in magno metu, timore esse, ili versari; trepidare. — b. se za koga = alci metuere, timere.
bojazan = timor (prt. fortitudo, audacia, fiducia); metus (prt. spes, confidentia). — (strašljivost) timiditas. — (plašljiva žurba; nemir) trepidatio. — (kukavština) ignavia; v strah. — bez b. = impavide.
bojazan, bojažljiv = timidus; pavidus; trepidus; formidolosus; ad formidinem pronus. — (koga se imaš bojati) = metuendus.
bojažljivost = timiditas; v. bojazan.
bojište = v. bojno (polje).
bojnik = v. vojnik.
bojnokopljanik = hastatus.
bojse, bojske = adv. puto; ut opinor.
bok = latus. — b. vojske = latus. — s boka = a latere. — iz oka iz boka = undecunque.
bol = (u opće) dolor. — (tuga; turobnost) moestitia. — (muka) cruciatus. — prouzrokovati b. = dolorem facere, efficere, afferre, commovere, excitare. — prouzrokovati veliku b. = magnum et acerbum dolorem commovere alci. — ćutjeti boli = dolores habere; doloribus affectum esse; conflictari doloribus. — ćutjeti veliku b. = ardere dolore; angi quodam praecipuo dolore. — oćutjeti b. = dolorem capere; dolere alqa re, ili ex (de) alqa re. — popušta b. = dolores remittunt. — raste b. = dolores (in dies) accrescunt. — podnositi b. = dolorem tolerare, sustinere. — ne podnijeti b. = dolori, doloribus succumbere. — ponoviti b. = dolorem renovare; v. bolest.
bolan = aeger; aegrotus; (= tužan, jadan) v.
bolesnik = homo aegrotus; v. bolestan.
bolest = morbus. — (bolovanje) aegrotatio. — (loše zdravlje) valetudo adversa, infirma, aegra; v. nemoć; bol.
bolestan = aeger; aegrotus; affectus valetudine, invalidus; infirmus. — veoma b. = graviter aeger, aegrotans; gravi morbo aeger; gravi morbo correptus, implicitus, affectus. — teško i pogibeljno b. = gravi et periculoso morbo affectus. — smrtno b. = mortifero morbo correptus, implicitus, affectus; mortifere aegrotans. — biti b. = aegrotum esse; aegrotare; in morbo esse; morbo laborare, affectum esse; valetudine affectum esse; morbo vexari, conflictari; iniqua valetudine conflictari; aegro corpore esse. — ležati b. = in lecto jacere, esse; lecto teneri, ili affixum esse; aegrotare.
bolešljiv = valetudinarius; ad aegrotandum proclivis.
bolešljivost = v. boležljivost.
boležljiv = v. bolešljiv.
boležljivost = valetudo infirma, imbecilla, tenuis, incommoda; valetudinis imbecillitas.
boljak = commodum.
boljari = optimates; primores (prvaci).
boljarstvo = optimates; primores.
bolje = melius. — b. je = melius, satius est; praestat. — (većma) = magis. — u b. stanju = meliore loco.
boljeti = dolere (n. pr. glava, noga). — (teško podnositi) doleo alqd, ili alqa re; aegre, graviter moleste fero.
bolji = melior. — (ugodniji) jucundior. — (korisniji) utilior. — biti b. od koga u čem = vincere, superare, praestare alqm alqa re.
boljma = v. bolje.
bolnica (bonica) = valetudinarium. — (žena bolesna) = mulier aegrotans.
bolnik = v. boles(t)nik.
bolnište = valetudinarium.
bolovanje = aegrotatio; adversa valetudo; v. bolest.
bolovati = v. bolestan (biti).
bolvan = falsus deus; commenticius et fictus deus.
bome = mehercle; medius fidius.
bor = pinus.

bora = (na haljini, veća) sinus. — (manja) ruga. — (na licu) ruga.
borac = (atlet) athleta. — (šakač) pugil. — (rvač) luctator. — (bojac) pugnator; v. bojac.
boravak = commoratio; mora.
boravište = domicilium.
boraviti = agere; degere. — (biti) esse. — (stanovati) v. — b. sanak = dormire.
borba = certamen. — umjetnička b. = artis certamen. — želja b. = pugnandi cupiditas; v. bitka.
borik = pinetum.
borište = palaestra.
boriti se = pugnare. — (natjecati se) certare; concertare. — (napinjati se kao protivnik) contendere. — (borbom odlučiti) decernere armis, ferro, proelio, acie, verbis. — (uz pogibelj da podlegneš) dimicare. — (u odlučnoj bici) depugnare; decertare. — (boj biti) proeliari; confligere (armis, proelio, acie); conflictari cum alqo, (i pren. n. pr. cum adversa fortuna). — (rvati se) luctari. — b. se s dušom = animam agere.
borje = pini (plur.).
borovica = juniperus.
borovnjak = turdus.
bortati = v. bolovati.
bos; bosonog = pedibus nudis, intectis.
bosti = pungere. — (ostanom b.) stimulare; fodicare stimulis. (= bockati; vrijegjati) v.
boš = vacuus; inanis.
bozbol; bozbolice = v. dosta, izobila.
božanski = divinus.
božanstven = divinus.
božanstvo; božanstvenost = divinitas; numen divinum. — (narav božja) natura divina.
božica = dea. — b. od sreće = Fortuna.
božijak = upupa.
božikovina = ilex.
božjak = mendicus.
božji = divinus; v. bog. — b. blago = mulus.
božur = bulla.
bračan = conjugalis; conjugialis; maritalis. — b. drug = conjux. — b. ugovor = pactio; tabulae nuptiales.
brače = vinacei, orum.
braća = fratres.
brada = barba. — (donji kraj lica) mentum. — velika, duga b. = barba magna, promissa, longa. — neuregjena b. = incompta, inculta, horrida b. — bez b. = imberbis. — imati b. = barbam alere. — obričiti b. = barbam radere, tondere. — komu se počinje brada = barbatulus.
bradaš = bene barbatus.
bradat = barbatus.
bradavica; bradavka = verruca. — (na sisi) papilla.
bradavičast; bradavičav = verrucosus.
bradva = ascia.
bradviti = dolare.
brajan; brajen; brajko; brajo = frater; fraterculus.
brak = matrimonium; conjugium; connubium; v. ženidba.
brale = frater.
branati = occare.
branik = propugnaculum; munimentum.
branilac = defensor; propugnator. — (zaštitnik) patronus; v. zaštitnik.
branilo; branište = propugnaculum; munimentum.
branitelj = defensor; propugnator. — (na sudu) patronus.
braniti = defendere (ab alqa re; contra alqm); tueri (ab alqa re; contra alqd). — ne braniti = abesse alci; n. pr. etiam absentibus nobis, veritas se ipsa defendet. — b. koga (na sudu) = causam alcjs dicere, defendere; dicere pro alqo; patrocinium alcjs suscipere. — b. se (na sudu) = causam dicere; defendere ipsum sese; dicere ipsum pro se. — (štititi) = tegere, protegere ab alqa re, contra alqd. — (zaklanjati) munire, n. pr. Alpibus Italiam muniebat natura. — (biti na obranu) praesidio esse alci (rei). — (odklanjati za obranu) prohibere alqd ab alqo; ili alqm ab alqa re; n. pr. rempublicam a periculo. — (zabraniti, zakratiti) = prohibere alqm (ab) alqa re; v. zabraniti, zapriječiti. — (uskratiti; ne dozvoliti) negare alci alqd.
branjenik = cliens.
branjug = turdus.
branopis = (apologija) defensio. — napisati b. = defensionem causae alcjs scribere.
brašanica; brašenica = viaticum.
brašnjenica; brašnjenik = v. brašanica.
brašno = farina. — (živež) cibus; cibaria, orum. — mljeti b. = cibaria molere.
braština = sodalitas.
brat = frater. — mali b. = fraterculus. — rogjeni b. = frater germanus; germanus. — stariji b. = frater senior. — b. materin (ujak) = avunculus; matris frater. — b. očin (stric) = patruus. — b. djedov = patruus magnus. — b. babin = avunculus magnus; aviae frater. — ljubiti koga kao b. = alqm sic amare, ut alterum fratrem. — moliti koga kao brata = fraternis precibus agere cum alqo.
bratanac = v. bratanić.
bratanica = fratris filia.
bratanić = fratris filius.
bratenci = fratres.

brati = carpere, decerpere, n. pr. florem, olivam, pomum arbore. — (sabirati) legere; colligere. — b. žito = metere; demetere. — b. grožgje = vindemiare; vindemiam facere; uvas legere. — (sadržavati) capere.
bratična = fratris filia.
bratić = fratris filius.
bratimstvo; bratimština = fraternitas. — (braština) v.
bratinski = fraternus. — adv. fraterne, n. pr. facere, amari; more fraterno.
bratomorac = fratricida.
bratomorstvo = parricidium (fraternum); caedes fratris. — počiniti b. = parricidio fraterno contaminari; fratrem interficere, ili necare; fratrem vita privare.
bratski = fraternus. — b. krv = sanguis fraternus; v. bratinski.
bratstvo; bra(t)ština = v. bratimstvo.
bratučed = patruelis (frater).
bratučeda = soror patruelis.
brav = pecus; oves; ovis
brava = claustrum.
bravac = porcus. — (= vrabac) v.
bravar = (stočar) pecuarius. — (ovčar) opilio.
bravarica = stabulum; ovile.
bravenjak = turdus.
bravlji = ovillus.
brazda = sulcus. — b. brazditi = imprimere sulcum; sulcare.
brazdati; brazdičati; brazditi = sulcos imprimere; sulcare.
brazgotina = cicatrix. — (bora) ruga.
brbljati = blaterare.
brbljav = garrulus; nugator.
brbljavac; brbljo = blatero.
brbotati = blaterare. — (= tepati) v.
brcnuti = attingere.
brdarica = (vila) Oreas, dis.
brdast = montuosus.
brdašce = (brežuljak) collis.
brdo = mons. — niz b. = deorsum. — uz b. = sursum.
brdovit = montanus. — b. mjesta = montana, orum.
brđani = montani, orum.
brebonjiti = mussitare; mussare.
brecati = susurrare.
brečati = crepare; strepere.
bređ = gravidus; praegnans.
bregovit = clivosus; tumulosus.
bregunica = hirundo.
brek; breka = clamor; sonitus.
brekinja = (drvo) sorbus. — (plod) sorbum.
breknuti = v. zuknuti; viknuti.
brektati = anhelare. — (o konju) fremere.
breme = (u opće) onus. — (manje) sarcina. — nositi b. = onus ferre, ili sustinere. — moći nositi b. = oneri ferendo esse. — smetnuti b. = onus deponere. — teško b. = grave, ili magnum onus. — skinuti s koga b. = onere alqm liberare; (pren.) molestia alqm levare; molestiam ab alcjs cervice depellere. — žena u b. = mulier gravida.
bremenar = bajulus.
bremenit = gravidus. — (težak) gravis.
bremenoša = bajulus.
brencati = v. brečati.
brez = v. bez.
brežuljak = collis; v. brijeg.
brgljati = blaterare.
brica = v. britva.
bricast = imberbis; imberbus.
bricka; brickinja = v. bridak.
bričiti = v. brijati.
bridak = acer; acerbus. — (oštar) acutus.
bridjeti = (svrbjeti) prurire. — (ujedati) mordere; urere.
briga = (u opće) cura. — (nastojanje; opravljanje) curatio. — (brižljivost) diligentia. — (skrb; nemir) sollicitudo. — b. zadavati = sollicitare alqm.; curam, ili sollicitudinem afferre alci; cura, ili sollicitudine afficere alqm. — stvarati sebi b. = sibi sollicitudinem struere. — olakšati b. = levare alci curas; ili alqm curis. — osloboditi koga b. = liberare alqm cura, ili sollicitudine; solvere alqm curis; adimere alci curas. — bez b. = cura, curis vacuus; cura et angore vacuus; curis liber solutusque; a sollicitudine et curis remotus. — (bez b. i gdje bi imao imati) securus. — bez ikakve b. = vacuus ab omni cura; omnis curae expers; omni liber cura et angore. — biti bez b. = omnes curas abjecisse; (spati s uha na u.) = in utramque aurem, ili in dextram aurem dormire. — osloboditi se b. = curis se expedire; omnes curas abjicere; omnibus curis solvi.
brijac; brijač = tonsor.
brijačnica = tonstrina.
brijaća britva = novacula; tonsorius culter.
brijalac = v. brijač.
brijaonica = tonstrina.
brijati = (bradu) barbam tondere.
brijeg = collis; mons. — (obala riječka) ripa. — (obala morska) litus.
brijest = ulmus.
brina = juniperus.
brinuti se = (nastojati okolo čega) curam adhibere de alqa re; curationem adhibere alcjs rei, n. pr. corporis; curam impendere alci rei; curam et diligentiam adhibere in alqa re; curam in alqa re ponere; in alqam curam incumbere. — b. se za što (uznemirite se) = laborare de alqa re. — ne brini se = noli laborare; bono sis animo. — b. se radi česa (biti zabrinut) = sollicitum esse de, ex, in

alqa re; anxio et sollicito animo esse. — b. se za što, za koga (skrbiti se) = curare alqd, ili ut; sibi curae alqd habere; consulere, ili prospicere alci rei; providere alqd, ili alci rei, ili ut (ne); videre (s akuz. zaimena, ili sa „ne“); cavere ut, ili ne. — b. se za čiji spas = alcjs saluti consulere, ili servire. — ne b. se za koga = alcjs saluti deesse. — za to ću se ja b. = hoc mihi curae erit. — nek se on za to b. = hoc ipse viderit.

brisati = delere, n. pr. literas, versus; obliterare, n. pr. aerarii nomina; v. izbrisati.

britak = v. bridak.

briti = v. brijati.

britva = culter. — b. brijaća = novacula.

brizgati = prosilire; effundi; redundare.

briznuti = v. zaplakati.

brižan = sollicitus; anxius; adv. sollicite; anxie.

brižljiv = diligens; (= brižan) v.

brk = barba labri superioris.

brkati = turbare; perturbare, confundere; miscere; v. pobrkati, pomesti, poremetiti.

brklja = v. trklja. — (kolac za utvrdu) vallus.

brko; brkonja = homo barbatus.

brljaga = v. bara.

brljati = v. prljati.

brljav = stupidus; vaesanus; mente turbata. — (prljav, gnjusan) v.

brlog = volutabrum.

brnistra = genista.

brnjica = anulus ferreus. — (u ušima) inaures, ium.

brod = (prijelaz) vadum; trajectus. — (lagja) navis. — tovarni b. = navis oneraria. — (čamac; čun) navigium. — trgovački b. = navis mercatoria. — lagja žitarica = navis frumentaria. — (hitroplovac) celox; cercurus. — tovarni b. (polako ploveći) corbita. — brodovi za prijevoz konja = hippagōgi. — (niski, brzi b. na jedro i vesla) = actuaria (sc. navis). — actuariola. — ratni b. = navis longa, ili rostrata. — b. sa dva reda veslarskih klupa = biremis. — (sa tri reda) triremis; itd. — gusarski b. = navis praedatoria, ili piratica. — brod bez krova — aphractus. — b. dvoklupnjak = dicrotum; dicrota, ae. — ukrcati se u b. = (navem) conscendere. — prispjeti brodom = navi venire, advehi. — graditi b. = aedificare navem, fabricari n. — gradivo za b. = materia navalis; trabes navales; arbores navales. — most od b. (načinjen) = pons navalis; pons navigiis compositus; rates et lintres junctae. — učiniti most od b. = pontem navibus facere, efficere; (preko rijeke) flumen rate, ratibus jungere. — mali b. = navicula, navigiolum; parvulum navigium, actuariolum; lenunculus. — dno od b. = fundus navis; (kolumba) = carina. — zapovjednik od b. = magister, ili praefectus navis. — više brodova (brodovlje) = classis. — gospodar od b. = dominus navis. — smrdeća voda na dnu b. = sentina. — krov od b. = navis tabulata summa. — bok b. = costa.

brodar = nauta; navicularius. — (prevoznik; osob. o Charontu) portitor.

brodarica = res nauticae.

brodarna; brodarnica = navalia, ium.

brodarski = nauticus; navalis; adv. nautarum more.

brodarstvo = ars navalis, ili navigandi; nauticarum rerum scientia.

brodište = vadum.

broditi = navigare; navi vehi.

brvno = trabs; tignum.

brz = (hitar) celer. — (spješan) citus. — (hitan) properus. — (pospješen) citatus. — (koji za malo vremena njekim prostorom proleti) velox. — (koji brzo teče, leti) rapidus. — (koji se žuri) festinans. — (okretan) agilis. — (koji je gotov, spreman) praesens. — brzih noga = pernix. — adv. cito; festinanter; celeriter; velociter. — (na b. ruku) = raptim. — veoma b. = praepropere. — što brže = quam celerrime; quam primo; primo quoque tempore. — činiti b. = maturare; properare; festinare. — ići b. (o čeljadetu) = celeriter ire; čitato gradu ire; (o kolima, brodu) celeri cursu ferri. — teći b. (o rijeci) = incitatius fluere, ferri; citatum ferri. — ići brže = gradum addere, ili corripere. — skočiti brzo na noge = in pedes se conjicere. — odalečiti se b. = se proripere.

brzahan = v. brz.

brzati = festinare; properare; maturare.

brzina = celeritas; velocitas. — b. nogâ = pernicitas. — b. rijeke = rapiditas fluminis. — neizrecivom b. = dicto citius. — sunce se okreće tolikom b. da = sol tanta incitatione fertur, ut etc.

brzoća = v. brzina.

brzonog = pernix; celeripes.

brzost = v. brzina.

brzoteča = cursor. — glasonoša (listonoša) tabellarius; nuncius volucer, expeditus.

brž; bržak = adv. probabiliter; ili opisno: verisimile est; videri.

buba = (svilena) bombyx.

bubalo = tympanotriba.

bubanj = tympanum. — bubati u b. = tympanizare; tympanum pulsare.

bubanje = percussio; pulsatio. — (nogama) supplosio pedum.

bubati = percutere; pulsare.

bubnjar = bubalo.

bubnjati = v. bubanj (bubati u-).

bubnuti = v. bubati. — b. o zemlju = concidere; humi procumbere.
bubreg = (sing. neobičan) renes, um.
bubuljica = papula.
bucati = in partes discindere; discerpere; lacerare. — (= bukati) v.
bučan = fragosus; strepens. — (o moru) aestuans; strepens; fremens; saeviens.
bučanje = strepitus; fremitus; murmur.
bučati = strepere; fremere. — (o moru) aestuare; strepere; fremere; saevire.
bučiti = v. bučati.
bućiti se = v. srditi se.
budala = stultus; (fem.) stulta.
budalast = stultus; stolidus; adv. stulte; stolide.
budalaština = stultitia; stulte factum. — činiti b. = stulte facere.
budalisati; budaliti = stulte loqui; ineptire.
budalo = v. budala.
budalost = v. budalaština.
budan = vigilans. — (koji neće da spi) exsomnis. (stražeći) vigil. — (koji ne spava, ili ne može da spava) insomnis.
buditi = expergefacere; excitare (e somno). — (poticati budeći) suscitare; exsuscitare.
budućnost = tempus futurum, posterum, reliquum. — u b. = in posterum; posthac; in posteritatem; in reliquum tempus. — pogledati duboko u b. = longe in posterum prospicere futura; multum in posterum prospicere. — ne misliti za b. = non consulere in longitudinem.
buha = pulex, icis.
buhara = custodia; carcer; v. zatvor.
bujan = b. kiša = imber magnus, ili maximus. — (o plodu) laetus; luxurians; luxuriosus.
bujati = tumescere; intumescere.
bujica = torrens imbribus conceptus.
buk = strepitus; sonitus; fremitus; v. buka.
buka = strepitus (n. pr. od oružja). — fremitus (n. pr. valova). — (bučan nemir) tumultus. — (vika) clamor.
bukagije = pedica.
bukati = mugire; v. bučati.
bukavac = concitator; turbator.
bukljati = strepere; instrepere.
bukljavina = strepitus.
buknuti = mugitum edere. — (o vatri, ratu, buni) exardescere. — (o vatri) oriri. — (o ratu) conflari.
bukov = fagineus; faginus.
buktjeti = flagrare.
bukva = fagus.
bukvan = stolidus; stultus; stipes.
bulazniti = delirare; alucinari.
buljuk = turba; turma.
bumbarati = murmurare.
bumbul = luscinia; luscinius (rijetko).
buna; motus; tumultus. — (smetnja; nemir) turba. — (podjarmljena naroda proti dobitniku) rebellio; rebellium; rebellatio. — (megju gragjanima) seditio domestica. — (legijâ proti zapovjedniku) legionum seditio adversus duces. — podignuti b. = seditionem, ili tumultum facere, ili concitare; seditionem commovere, concire. — poticati b. = ignem et materiam seditioni subdere. — umiriti b. = seditionem sedare, lenire, tranquillam facere, comprimere, exstinguere. — porodi se b. = seditio oritur, concitatur, exardescit.
bunar = puteus.
buncati = v. bulazniti.
bunda = mastruca.
bunina = stercus; fimus.
bunište = sterquilinium.
buniti = concitare; sollicitare; v. bunu podignuti. — b. se = rebellare; seditionem movere; rebellionem facere; deficere ab alqo, ili ab alcjs imperio (odmetati se).
bunjak = v. bunište.
bunjivost = v. buna.
bunovan = semisomnus; e somno excitatus.
buntovan = seditiosus; rerum novarum, ili evertendarum cupidus; rerum mutationis cupidus; turbulentus. — biti b. = novas res quaerere; novis rebus studere. — adv. seditiose; turbulente; turbulenter; turbide.
buntovnik = homo seditiosus etc. v. buntovan.
bupiti = v. lupati.
bura = procella; ventus procellosus, tempestas. — (sjever) boreas; aquilo. — b. je = ventus flat ab septentrionibus.
burad = dolia, orum.
burag = venter.
buran = procellosus; turbidus. — b. vrijeme = tempestas turbida; (pren.) tempus turbulentum. — skupština b. = contio (comitia) turbulenta.
bure = dolium.
burence = doliolum.
burgija = terebra.
burgijati = terebrare. — (buniti) concitare; ciere.
bùriti se = v. srditi se.
burlav = bucculentus.
burlikati = ejulare atque lamentari; ejulare; plorare.
burma = anulus.
buro = ventriosus. — (srditko) iracundus.
burštin = electrum.
bûs = caespes; cespes. — (ševarić) frutex.
bùs = buxum; buxus.
busast = herbidus; fruticosus.
busati = caespitibus consternere. — b. se = fruticari.
busenit = v. busast.

busenje = caespites.
busija = insidiae. — (mjesto) locus insidiarum; insidiae; v. zasjeda.
busje = caespites.
bušiti = forare; perforare; terebrare.
bušotina = foramen.
but = femur; v. stegno.
butina = (svinjska) perna.
buzdohan; buzdovan = clava.

C.

cafran = crocus.
cakao = vitrum.
caklen = vitreus.
caklo = vitrum.
cakoliti = blaterare, effutire; garrire.
canjati = v. dosađivati.
canjav = v. dosadan.
caprag = stragulum.
car = imperator. — (kralj) rex. — (gospodar) dominus. — postati c. (početi carevati) = imperare coepisse. (biti izabran c.) imperatorem eligi et creari.
carevak = hyacinthus.
carevati = imperare; imperatorem esse.
carević = v. carevak. — (carev sin) imperatoris filius.
carevina = imperium. — (danak) tributum.
carina = (namet) vectigal. — (provoznina) portorium.
carinar; carinik = (koji pregleda što se uvozi i izvozi) portitor. — (zakupnik državnijeh dohodaka) publicanus.
carovanje = imperium.
carski = imperatorius.
carstvo = imperium; principatus.
cavtjeti = florere. — (početi c.) florescere; florere coepisse, ili incipere; v. cvasti.
censor = censor.
censura = censura.
centurion = centurio.
cesar = v. car.
cesta = v. put.
cibljiv = v. slab.
cickav = exiguus; minutissimus.
cič; ciča = frigus magnum, intolerabile, immodicum; vis frigoris.
cičati = sibilare; sibilum edere; stridere.
cigla = later, eris.
cigli = unus; solus. — c. jedan = unus modo; unus solus.
cijeć = propter, v. radi.
cijediti se = stillare ex, de.
cijel = v. cilj.
cijeliti = integrare. — (= liječiti) v.
cijelj = v. cilj.
cijen = vilis; parvi, ili non magni pretii; qui (quae, quod) non magno stat pretio; non magno parabilis; parvo pretio emptus. — veoma c. = vilissimus — biti c. = parvi pretii esse; parvo pretio venire; non magno stare pretio. — adv. parvo pretio; parvo sumptu; bene (n. pr. emere). — cjenje = minoris. — superl. = vilissime; vilissimo pretio.
cijena = pretium. — ustanovljena c. = certum pretium. — visoka c. = magnum pretium. — niska c. = parvum pretium. — uz veliku c. = magno, ili impenso (pretio); care; bene (n. pr. vendere). — uz malu c. = vili (pretio); male (n. pr. vendere). — pod koju drago c. = pretio quantocunque; quanticunque; qualibet impensa. — pod nikakvu c. = nulla, ili non ulla conditione; nullo pacto. — udariti, učiniti c. = pretium facere, ili indicare. — koja je c.? = quanti indicas? quanti vendis? quanti hoc stat?
cijeniti = aestimare; pretium constituere. — mnogo c. koga = magni facere, ducere, pendere, habere alqm; magni, ili magno aestimare alqm. — c. malo = parvi aestimare, facere etc. — ni malo ne c. = aestimare nihili, pro nihilo; pro nihilo putare, ducere, habere. — ne c. koga = alqm nullo loco putare; alqm despicere, despectare; v. držati. — više c. = pluris aestimare; manje c. — minoris aestimare, pendere. — (misliti) opinari; arbitrari; existimare; credere; v. misliti.
cijep = tribulum; flagellum.
cijepati = findere. — cijepa kiša = magnus effunditur imber. — c. srce = acerbissimo dolore afficere animum alcjs.
cijepiti = inserere.
cijepljenje = insitio.
cijev = fistula; tubus. — (golijen) tibia.
cik = n. pr. u c. od zore = prima luce; diluculo.
cik = stridor; v. zveket.
ciknuti = fragorem edere.
cilik = tinnitus. — (dječji) vagitus.
cilinkuša = (komar) culex.
cilj = destinatum; meta. — (biljeg; nišan) scopus. — (ono, na što tko teži) = propositum;

is qui mihi est propositus exitus; id quod peto, expeto. — c. istraživanja = id quod quaerimus. = postaviti sebi c. = finem sibi proponere. — postići c. = propositum assequi; eo, quo volumus, pervenire; id quod petimus assequi; id quod expetimus consequi; quae volumus, perficere; ad exitum pervenire. — sredstvo k cilju = id quod eo quo intendas fert deducitque.

ciljar = (dobar c.) destinandi sagittas mire promptus; destinandis sagittis sollers.

ciljati = petere, appetere alqd; contendere ad alqd; niti ad alqd; affectare alqd; persequi alqd; sectari alqd. — kamo c. ovaj govor? = quorsum spectat haec oratio? — c. govorom na koga = designare alqm.; v. smjerati; nišaniti.

cio = (čitav; neoštećen) integer. — (sav, čitav; o predmetu prvobitno nerazdijeljenu) totus. — (misli se na sve dijelove, gdjegod oni bili) omnis. — (svi se dijelovi promišljaju zajedno, bez izuzetka) universus. — (dijelovi su zbilja svi združeni, ili se taki promišljaju) cunctus. — c. godina = totus annus. — c. tri dana = totum, ili universum triduum; totos tres dies; tres ipsos dies. — c. tri god. biti daleko od domovine = triennio continuo patria abesse. — c. svijet = mundus hic totus, omnis; universitas rerum. — vino c. = (vinum) merum, meracum. — za cijelo = certe; haud dubie.

cipela = calceus; nositi c. = calceis uti; v. crevlja.

cipelar = sutor; calceolarius.

cipelara = sutrina (sc. taberna).

cipelj = tibia.

cjediljka; **cjedilo** = colum. — ostaviti na c. = deserere; derelinquere; destituere.

cjelcat = integer; v cio.

cjelivati = osculari; v. ljubiti.

cjelokup; **cjelokupan** = integer; v. cio.

cjelov = osculum; v. ljubac; poljubac.

cjelovati = v. ljubiti.

cjelovit = v. cio.

cjeniv = aestimabilis.

cjenoća = vilitas.

cjepak = qui findi potest; fissilis.

cjepanica = assula; lignum fissum.

cjepanik = (učiniti u c.) v. iscijepati.

cjepidlačenje = cavillatio verborum.

cjepidlačiti = cavillari.

cjepidlaka = (tvrdica) homo tenax, avarus, sordidus.

cjepkati = v. cijepati.

cjeplja; **cjepotka** = assula; lignum fissum.

cjevanica = tibia.

cka = assis.

cknjenje = tarditas; mora.

cknjeti = morari; remorari; v. kašnjeti.

cmiljeti = v. cviljeti.

cohorta = cohors.

coklje = sculponeae.

coprnica = v. vještica.

crći = v. crknuti.

crepar = tegularum opifex; figulus.

crepati = haurire.

crevlja = (obuća u opće) calceamentum; (cipela, koja pokriva cijelu nogu) calceus; (potplat, štopela vezana okolo nogâ) crepida; (sandale; papuće) sandalium; (čizma od kože, koju nošahu osob. vojnici) caliga; (drvena c.; cokule) = sculponeae; (c. od nestrojene kože, koju nošahu osob. vojnici, vozači) pero; (c. niske, lagane, koje su Grci po kući nosili; naročito obuća glumačka u komediji) soccus; (c. grčka, koja dopiraše do sred golijeni, s debelim podplatom i visokim petnjakom; nošahu je lovci a osob. tragički glumci) cothurnus; uske c. = calcei urentes; premalene c. = calcei pedibus minores; prevelike c. = calcei pedibus majores; zgodne c. = calcei habiles et apti ad pedem; obuti c. = calceos sibi inducere; pedem calceare; calceos sumere; svući c. = pedes excalceare.

crevljar = sutor.

crevljarski = sutorius.

crevljarstvo = sutrina (sc. ars).

crijep = (rbina) testa; (opeka) tegula.

crijeva = intestina, orum.

crkavati = perire; mori.

crkavica = pestilentia.

crknuti = v. crkavati; crkao = (o životinjama) morticinus.

crkotina = animal morticinum.

crljen = (rumen) ruber; rubens; (žarkast) rubicundus; (tamno crljen) rubidus; c. more = mare rubrum.

crljenac = caepa; caepe (samo nom. i ak.).

crljenast = subrufus; rutilus; purpureus.

crljenica = (crlj. zemlja) rubrica.

crljenilo = rubor.

crljeniti = rubefacere. — c. se = rubescere.

crljenahan; **crljenkast** = v. crljenast.

crljenka = minium.

crljenost = rubor.

crljivača = aconitum.

crn = niger; ater. — (taman, mrk) pullus. — (tmast, zagasit) fuscus. — c. odijelo = vestis pulla. — obući se u crno = lugubria induere, ili sumere; vestem squalidam sumere. — crno odjeven = atratus; pullatus. — (o djelu) scelestus. — postajati crn (pocrnjeti) nigrescere.

crnac = homo niger, ater; nigri, ili atri coloris.

crnika = ilex.

crnilo = ater, ili niger color; nigror. — (crna tekućina kojom se piše) atramentum.

crnina = nigror. — (crno odijelo) vestis, ili cultus lugubris.

crniti = nigro colore inficere; (= sramotiti) v.
crnjavina = caligo; tenebrae; obscuritas.
crnjeti = nigrescere.
crnjkast = nigricans; subniger.
crnoća = nigror.
crnoglav = capite nigro.
crnokrug = vipera.
crnook = nigris oculis.
crpanje = haustus.
crpati = haurire, ex, de.
crpkati; **crpsti** = v. crpati.
crta = linea. — (potez učinjen perom ili kredom) lineamentum. — potegnuti c. = lineam ducere (colore, ex colore). — (perom) lineam scribere.
crtalo = (lemeš) culter (aratri).
crtanje = pictura linearis.
crtarati = lineas scribere.
crtati = lineas ducere. — (risati) delineare, n. pr. imagines.
crtkati = v. crtati.
crv = vermis. — c. drvotočac = teredo, inis. — (glista) lumbricus. — (žižak) curculio. — (moljac) tinea.
crven = v. crljen.
crveniti = rubefacere.
crvenjeti = rubescere. — c. se = rubere.
crvić = vermiculus.
crvljiv = vermiculis plenus; vermiculosus.
crvolik = vermiculatus.
crvotoč = teredo, inis.
crvotočina = caries.
cucak = canis.
cucnuti = conquiniscere.
cukati = largiore vino uti.
cukiti = v. poljubiti.
cuklić = v. pijanica.
culjati = agitare; movere; v. ljuljati.
cura = puella; v. djevojka.
curiti = fluere; defluere; manare.
cvasti; **cvatjeti** = florere; flores agere; florem mittere, ili fundere. — (početi c.) florescere; florere coepisse, ili incipere. — (biti u najboljem stanju) vigere.
cvat = v. cvijet.
cvijeće = flores.
cvijel; **cvijelba** = lamentatio; v. jadikovanje.
cvijeliti; **cvijeljati** = ad fletum adducere; alci fletum excitare.
cvijet = flos. — c. mladosti = aetatis flos. — biti u c. mladosti = florere aetate; in flore aetatis esse. — biti još u c. = integra esse aetate. — biti u c. (najboljem stanju) = florere; vigere.
cvijetak = flosculus.
cvil = v. cvijel.
cviljeti = v. hukati.
cvjetan = floridus. — (okićen cvijećem) floribus vestitus.
cvjetati = v. cvasti.
cvokati; **cvoknuti** = osculari; v. ljubiti; poljubiti.
cvolika = cicuta. — (golijen) tibia.
cvrčak = cicada.

Č.

Čabar = labrum.
čačkovit = salebrosus.
čadine = caligo; vapor; v. magla; para.
čaditi = fuligine induci.
čador = tentorium; tabernaculum. — č. vojskovođin = praetorium. — razapeti č. = tabernaculum statuere, constituere, collocare; tabern. tendere, ili samo tendere. — držati vojsku pod č. = milites sub pellibus continere.
čađa = fuligo, inis.
čađiti = v. čaditi.
čafran = crocus; crocum.
čagrljati = crepitare.
čagrtaljka = crepundia, orum. — (κρόταλον) crotalum. — (σεῖστρον) sistrum.
čagrtati = crepitare.
čajati = opperiri; exspectare; v. čekati.
čak = longe. — č. do, u = usque.
čakaljalo = blatero.
čakaljati = blaterare.
čaklja = uncus; v. kuka; trklja.
čakšire = bracae; braccae.
čaktar = tintinnabulum.
čalabrcati; **čalabrcnuti** = gustare; v. založiti.
čalakati = strepere; strepitum edere, ili facere.
čalaran = v. varav.
čalekati se = ictum, ili petitionem vitare, cavere, cavere et propulsare; resistere; repugnare.
čam = abies, etis.
čama = taedium; languor.
čamac = linter; cymba; lembus; lenunculus.
čamati = languescere.
čamiti = v. čamati.
čampara; **čampraga** = unguis.
čamunjati = v. čamiti.
čanak = scutula.
čančara = testudo.
čandra = molestus; importunus.

čangrizalo = homo difficili natura.
čangrizati = natura esse difficili.
čangrizav = difficilis; difficili natura.
čapak; **čapet** = unguis.
čapetiti = unguibus arripere.
čaplja = ardea. — bijela č. = ardea alba; (= čapak) v.
čaporak = unguis.
čapra = v. koža.
čar; **čara** = (dražest) gratia. — (mamljiva ljepota) venustas.
čarapa = tibiale.
čaratan = praestigiator.
čarati = fascinare.
čardak = specula.
čarka = leve proelium.
čarkanje = concursatio.
čarkati = ardentes prunas expandere. — č. se = concursare in hostem.
čarobija; **čarolija** = artes magicae.
čarovan = magicus.
čarovati = fascinare.
čarovnik = veneficus; magus.
čarsaf = linteum in mensa ponendum; gausape; gausapes; gausapum; (za postelju) linteum.
čaršija = forum.
čas = temporis punctum; temporis momentum; temporis vestigium. — sadašnji č. = praesens tempus. — svaki č. = omne tempus; (— od sada u naprijed) = omne inde tempus. — u č. = puncto, ili momento temporis; in vestigio temporis. — jedan č. = paulisper; parumper. — u isti č. = uno et eodem temporis puncto. — događa se u č. = fit ad punctum temporis. — ni za (jedan) č. = non (nec) minimam partem temporis; ne punctum quidem temporis; ne paulum quidem. — od č. do č. = jam jamque. — u. č., kada = id temporis, quum. — zgodan č. = tempus opportunum; temporis opportunitas, ili occasio. — do zadnjega č. = ad extremum; usque ad ultimum. — č. . . . č. = modo . . . modo. — za (onaj) č. = in praesentia. — dobar (zgodan), zao č. = v. zgodan, zao.
časak = exiguum momentum; v. čas.
časan = exigui temporis; qui (quae, quod) brevis et ad tempus est.
časopis = commentarii diurni.
časovit = brevissimus; exigui temporis.
čast = (koja se komu iskazuje) honos. — (dostojanstvo) dignitas. — (dika) decus; ornamentum. — (dika; slava) laus; gloria. — (počitanje) cultus. — pripisati komu u č. = alci laudi ducere; in honore, ili laude ponere. — sebi u č. upisati = in gloria ducere. — biti komu na č. = honori, laudi, decori, ornamento esse. — ne biti na č. = pudori esse. — biti na č. kući = domum honestare. — biti u velikoj č. = honoribus, dignitate, laudibus, gloria florere; magna gloria esse, ili florere; dignitate excellere. — iskazati, odavati, odati komu č. = alci honorem dare, habere, tribuere, deferre, deferre et dare; honore alqm afficere, ornare, decorare, prosequi. — iskazati komu č. koju zaslužuje = honorem justum ac debitum habere, tribuere. — iskazati zadnju č. (počast) komu = supremo in alqm officio fungi; suprema alci solvere; justa alci facere, praestare, persolvere. — težiti na č. = honoribus inservire, operam dare. — postići č. = honores adipisci, assequi; ad honores ascendere, ili pervenire; honoribus augeri. — postići veće č. = honoribus procedere longius; altiorem dignitatis gradum consequi; ascendere (ad) altiorem gradum; in ampliorem gradum promoveri. — postići najveće č. = ad summos honores provehi; ad summum honorem pervenire; amplissimos gradus dignitatis adipisci, consequi. — (dobar glas) existimatio; fama; dignitas. — vrijeđati č. = existimationem alcjs offendere; dignitatem alcjs labefactare. — brinuti se za č. = famae, dignitati consulere; famae servire. — čovjek, koji drži do svoje časti = homo summo pudore. — škoditi svojoj č. = famam suam laedere. — (sa)čuvati č. = famam incolumem tueri. — izgubiti č. = bonam famam perdere; dignitatem perdere; ignominiosum esse coepisse. — ženska č. = decus muliebre; pudor; pudicitia; (= poštenje) v.
častan = (koji je na čast) honoratus. — (koji čini koga uglednim) honorificus. — (pristojan) decorus. — (pun slave) gloriosus. — (sjajan; izvrstan) praeclarus. — (izvrstan) egregius. — č. život = vita honesta — (pošten) probus; honestus. — č. ime (pridjev) = appellatio honorifica; cognomen honori datum. — adv. honorate; honorifice; decore; gloriose; praeclare; egregie; probe; honeste. — č. umrijeti = honeste mori, ili obire; bene mori.
častiti = (odlikovati) honorare; ornare; decorare; prosequi. — (poštovati) revereri alqm; reverentiam adhibere adversus alqm; reverentiam praestare alci. — (počitati, štovati) observare; observantia colere; colere; officiis prosequi. — (u velike cijeniti) suspicere; magni facere; admirari. — (počitanjem i bojazni) vereri; venerari; veneratione prosequi. — čašćen = honoratus; honestus. — u velike č. = honoratissimus, honore florentissimus; v. čast (iskazati); (= gostiti) v.
čas(t)nik = ordinis ductor; centurio.
častohlepje = ambitio; honorum cupiditas, ili contentio. — (pohlepa za slavom) gloriae cupiditas, ili amor.
častoljubiv = honorum cupidus; ambitiosus.

častoljublje = gloriae amor, cupiditas, aviditas; studium laudis; cupiditas famae. — dati se voditi č. = gloria duci.
čatati = v. čitati.
čatisati = v. sašiti.
čatiti = legere.
čatrnja = cisterna; receptaculum aquae pluviae.
čavao = clavus. — veliki č. = clavus trabalis. — zabiti č. = clavum figere, ili defigere in alqa re; clavum adigere in alqd.
čavarijati = delirare; v. buncati.
čavka = monedula.
čavliti = clavo figere in alqa re, ili ad alqd, n. pr. ad parietem; clavo affigere alci rei; suffigere alci rei, ili in alqa re.
čavrljuga = alauda.
čečati = conquiniscere; subsidere.
čedan = modestus. — (skroman) verecundus; demissus; minime ambitiosus. — (stidljiv) pudens. — č. vladanje = pudor; modestia; v. čednost. — adv. modeste.
čednost = modestia. — (skromnost) verecundia. — (stidljivost) pudor. — (umjerenost) moderatio.
čedo = puer; puerulus; parvulus; pusio. — (sa svijem malo) infans; v. dijete.
čedokrvnik = parricida filii (filiae).
čedokrvništvo = parricidium filii (filiae).
čedomorac = v. čedokrvnik.
čegrst = altercatio; rixa; jurgium.
čegrtaš = blatero; garrulus.
čekanje = exspectatio.
čekati = (iščekivati) exspectare, manere alqm. — (biti spravan, na doček) praestolari alci; opperiri alqm. — čekaj malo! = mane paulisper! — čekaj tu malo = parumper opperire hic! — č. koga tri dana = triduum manere alqm. — čini se tko č. = mora est in alqo. — č. priliku = occasionem exspectare, ili captare. — željno č. priliku = imminere, ili intentum esse in occasionem.
čekić = malleus.
čekinja = seta.
čekljun = harpago; uncus.
čelast; čelat = fronto, onis.
čelebijati se = v. kititi se.
čeličan = chalybejus.
čelik = chalybs.
čeljad = homines. — (svjetina) vulgus. — kućna č. = domestici.
čeljade = homo. — č. niska roda = homo ignobili genere, ili obscuro loco natus. — nije č. = homo non est; omnis humanitatis expers est. — postati č. = hominem fieri. — postati drugo č. = novum ingenium sibi induere. — učiniti koga č. = hominem inter homines facere.
čeljuga = mala; maxilla. — (u plur.) fauces.
čeljupine = fauces.
čeljust = v. čeljuga.
čelo = frons. — biti na č. = praeesse, praepositum, ili praefectum esse alci rei; ducere, n. pr. exercitum. — postaviti na č. = praeponere, ili praeficere alqm alci rei; (= kraj) v.
čelopek = apricitas; locus apricus; pars (montis, collis) aprica. — na č. = ad meridiem.
čelovođa = dux.
čemer = (jed) fel. — (otrov) venenum. — (ogorčenost duševna) amaritudo. — (jad) maeror; aegritudo.
čemerika = helleborus; helleborum.
čemeran = amarus. — (otrovan) venenatus; (= jadan) v.
čemerikovati = maerere; in maerore esse; lugere.
čemernost = amaritudo; maeror; aegritudo; v. čemer.
čempres; čempriz = cupressus; cyparissus; od č. = cupresseus.
čeonik = (u opće) caput. — (najodličniji; najprvi) princeps. — (vogja) dux; v. poglavar; starješina.
čep = cortex. — (u vratâ) cardo.
čepati = calcare; pede suo pedem alci premere.
čepiti se = nimie sibi indulgere.
čepkati = v. čepati.
čepljuskati = inepte, inconsiderate loqui.
čepres = v. čempres.
čeprljati = (o kokošima) arenam, ili fimum disjicere.
čepukati = v. čepati.
čerupati = vellere.
česan = allium.
česati = fricare. — (češljati) pectere.
česma = fons; puteus; v. vrelo.
česmina = ilex.
čest = pars; v. dio; (= sreća) v.
čest = prid. (gust) densus; spissus; creber. — (višekratan) frequens; creber. — adv. frequenter; crebro; saepe. — č. dolaziti = frequentare locum; frequentem venire, n. pr. in senatum.
čestica = exigua pars; particula.
čestit = felix; beatus; fortunatus; faustus. — (pošten) probus; bonus; honestus; integer. — čestito odgojen = liberaliter educatus.
čestitanje = gratulatio.
čestitati = gratulationem facere alci; gratulari alci, alci rei, alqd, de alqa re (ak. s inf; quod), n. pr. gratulari felicitati alcjs; alcjs adventum, alci de adventu, alci victoriam, de victoria. — č. komu svako dobro = fausta omina in alqm congerere. — č. jedan drugomu novu godinu = primum incipientis anni diem laetis precationibus invicem faustum ominari.

čestitka = gratulatio.
čestitost = felicitas; prosperitas. — (poštenje) honestas; probitas.
čestitovati = v. čestitati.
česvina = ilex.
češalj = pecten.
češalo = strigilis.
češati = v. česati.
češljaga = carduus.
češljar = pectinum opifex.
češljati = pectere. — č. kosu = comas, ili capillos pectere; capillum pectine expedire.
češnjak = allium.
češuja = squama.
četa = manus; cohors. — legionska č. = cohors legionaria. — konjanička č. = turma. — stražeća č. = cohors in statione. — čete (vojska) copiae. — stražnje č. = novissimi; agmen novissimum.
četiri = quattuor; quatuor. — dva puta č. = bis quaterna; — po četiri = quaterni. — četiri puta = quater. — vrijeme od č. dana = quadriduum. — vrijeme od č. godine = quadriennium. — od č. godine = quadriennis quadrimus. — na č. dijela = quadrifariam. — na č. dijela rascijepljen = quadrifidus. — na č. dijela razdijeljen = quadripartitus; — kola na č. konja = quadrigae. — na č. konja = quadrijugus; quadrijugis. — od č. funta = quadrilibris. — od č. mjeseca = quadrimestris. — lađa na č. reda vesala = quadriremis. — č. godine poslije. — quadriennio post. — svake č. godine = quarto quoque anno.
četovođa = dux cohortis.
četrdeset = quadraginta. — po č. = quadrageni. — č. puta = quadragies; quater decies.
četrdeseti = quadragesimus.
četrnaest = quatuordecim. — po č. = quaterni deni. — nakon č. dana = post quartum decimum diem. — č. puta = quater decies.
četrnaesti = quartus decimus. — č. put = quarto decimo.
četverica = quatuor.
četverogodišnji = quadriennis; quadrimus.
četverogub = quadruplex; quadruplus.
četverogubo = quadruplum, i.
četverokolan = cum quatuor rotis; quatuor rotarum.
četverokrat = quater.
četveronog = quadrupes.
četveronoške = (koji ide, skače) quadrupedans (o konju). — vući se č. = per manus et genua reptare.
četveronožan = (č. životinja) quadrupes.
četverostručiti = quadruplicare.
četverostruk = quadruplex.
četverovetan; **četvoran**; **četvornast** = quadratus.
četvorac; **četvorina** = quadratum.
četvrt = quadrans. — $3/4$ cijelosti razdijeljene u 12 = dodrans.
četvrtača = quartana febris; quartana.
četvrtâk = quadriennis; quadrimus.
četvrtgođe = trimestre spatium; trium mensium spatium; tres menses.
četvrti = quartus. — četvrti put = quartum. — svaki č. = quartus quisque. — č. dio = quadrans; v. četvrt.
četvrtina = v. četvrt.
četvrtom = quartum. — (na četvrtom mjestu) quarto.
čevkati = latrare; latratus edere.
čevrljuga = alauda.
čeznuti = (ginuti) tabescere. — (gubiti se; nestati) evanescere; (oslabiti) confici. — (onesvijestiti se) animo defici, ili relinqui. — č. za kim (čim) = desiderio alcjs (rei) flagrare, ardere, incensum esse; ex desiderio alcjs (rei) laborare; summo alcjs (rei) desiderio teneri, affectum esse; ardenter cupere alqd. — (biti zaljubljen) alcjs amore ardere, flagrare; perire alqa; mori alcjs amore.
čežnja = desiderium (ardens, flagrans). — ublažiti č. = desiderium lenire.
čič = cicer.
čičak = lappa.
čičkati = densare; confercire; cogere.
čiga = acipenser.
čigov = cujus.
čigra = turbo; trochus.
čiha = titivillicium.
čiji = cujus. — č. god = cujuscunque.
čik = muraena.
čika = patruelis.
čikati; **čiknuti** = provocare alqm ad pugnam; lacessere alqm ad pugnam.
čiko = v. čika.
čil = validus; firmus; corpore vigens; corpore validus. — biti č. = corpore vigere; corpore robusto esse; corpore valere, ili validum esse.
čiljeti = interire; perire; emori.
čim = (dok) dum; cum. — (odmah kad; kako) cum primum; ut; ut primum; ubi; ubi primum; simulac; simulatque.
čin = (djelo) factum. — (djelo, koje u oči udara) facinus. — (djelo = rad) opus. — (djelo = djelovanje) actio. — (u dramu) actus. — (uredba) ordo. — (red) ordo; norma.
činiti = (tvoriti; vršiti; uzročiti) facere. — (baviti se čim; raditi oko čega) agere. — (o brojevima: sačinjavati) efficere; esse. — činiti kao da = facere (ak. s inf.); sic agere, tamquam. (č. kao da jest ono, što nije) simulare; (kao da nije ono što jest) dissimulare. — činio sam kao da spim = somnum coepi mentiri. —

ne znam što da č. = quid agam, faciam nescio; consilii inops sum; quo me convertam nescio. — čini sve, što je moguće = omnia facit. — č. kao drugi = imitari alqm; auctore uti alqo. — č. konake komu = hospitio accipere, ili excipere alqm; hospitium alci praebere. — č. dobra komu = bene, benigne facere alci; beneficia in alqm conjicere; beneficiis alqm afficere, augere, ornare; alci prodesse. — dobro č. (raditi) = bene, prudenter facere. — to činiš dobro = hoc bene, prudenter facis; (veoma dobro) = hoc praeclare facis. — čini od mene što hoćeš = utere me ut voles. — č. koga što (čim) = (izabrati) creare; (postaviti) instituere; facere; (postaviti koga u kakvo stanje) facere; efficere, reddere. — č. koga boljim = = alqm meliorem reddere. — č. nesigurno more = mare infestum facere. — č. podložnim = redigere in servitutem. — č. što od šta = facere, conficere, fabricari, n. pr. scuta ex cortice; ignes ex lignis viridibus; conficere anulum sua manu. — č. da nastupi koje stanje = facere (ut, ili ne). — č. se = (pretvarati se) simulare (č. kao da jest što nije); dissimulare (kao da nije, što jest). — č. se bolesnim = simulare aegrum; assimulare se aegrum; simulare valetudinem. — č. se veseo = assimulare se laetum; hilaritatem fingere. — č. se što komu = videri. — čini mi se, da si to učinio = hoc fecisse (mihi) videris; v. slovn. — č. se da je shodno, pravo = videri. — ako ti se čini da je dobro = si tibi videtur.

činj = v. cilj; znak.

činjenje = opus.

čio = v. čil.

čip = laxus.

čipres = v. čempres.

čir = ulcus.

čist = (u opće) purus. — (opran; kićen) mundus. — (nepomiješan; nepokvaren) sincerus; purus. — č. voda = aqua pura. — č. zlato = aurum purum; aurum purum putum. — č. uzduh = aër purus. — č. glas = vox clara. — (u moralnom smislu) = purus; integer. — (neoskvrnjen) castus. — (bez mane) nullis vitiis contactus. — č. savijest = conscientia rectae voluntatis; mens bene sibi conscia. — č. istina = summa veritas. — č. jezik = sermo purus, bonus, emendatus. — adv. pure; munde; sincere. — (iskreno) ingenue; libere. — (uprav; sasvim) prorsus; plane.

čistina = (otvoreno polje) campus apertus. — (sama pšenica) triticum purum.

čistiti = (u opće) purgare; purum facere. — (obrisati) tergere; detergere. — (žrtvom pomirbenom) lustrare. — (od pogrješke) emendare. — č. oružje = arma tergere et curare. — č. more od gusara = maritimos praedones consectando mare tutum reddere. — č. jezik = expurgare sermonem; sermonem usitatum emendare.

čistoća = munditia; mundities; — (mor.) castitas. — (neiskvarenost) integritas. — č. uzduha = serenitas coeli.

čistoćudnost = castitas; integritas morum.

čistost; čistota = v. čistoća.

čitalac = v. čitatelj.

čitanje = lectio; opis. sa „legere". — (na glas pred kim) recitatio. — č. pjesnika = lectio carminum. — baviti se č. = lectioni operam dare. — baviti se rado č. = literis delectari. — bodriti koga na č. = excitare alqm ad legendi studium.

čitatelj = legens (osob. pl. legentes); is, qui legit. — (koji spada u red onih te čitaju, ili komu je posao da čita) lector.

čitati = (čatiti) legere. — č. često = lectitare. — (pred kim, na glas) recitare. — površno, letimice č. = cursim legere, ili transire; percurrere. — mnogo često č. = legendo conterere. — pomno č. = diligenter evolvere; diligenter repetere.

čitav = (cio) totus; universus; cunctus; v. cio. — (zdrav) integer; incolumis. — (netaknut) intactus. — (nepovrijeđen) illaesus; inviolatus. — (neranjen) intactus vulnere; invulneratus. — (neoštećen) incorruptus. — (spasen) salvus. — ostati č. = inviolatum manere. — č. otpustiti koga = alqm intactum inviolatumque dimittere.

čitavost = integritas; incolumitas.

čiti = ipsissimus. — (čitav) integer.

čitovat = v. čitav.

čizma = caliga; v. crevlja.

čizmar = v. crevljar.

čkakljati; čkakljiti = titillare.

čkakljiv = v. škakljiv.

član = articulus. — č. senata = senator; vir senatorius. — č. porodice = homo de alcjs stirpe. — č. društva = socius.

članac = articulus.

članak = v. član.

člen = manubrium.

čmavati = segne otium terere; dormitare.

čmula; čmulica = lagoena; lagona; situla.

čoban = pastor. — (krupne marhe) armentarius. — (govedar) bubulcus. — (ovčar) opilio.

čobančad = pastores.

čobanče = parvus pastor.

čobanica = puella quae pascit (n. pr. sues, anseres, etc.)

čobanin = v. čoban.

čobaniti = pascere, n. pr. sues, armenta.

čobanka = v. čobanica.

čobanstvo = ars pastoria.

čoha; čoja = pannus.

čokot = vitis.
čokur = (čvor na drvetu) nodus.
čopor = v. hrpa; mnoštvo.
čorba = jus. — špartanska č. = nigrum jus.
čorbadžija = dominus; herus.
čorbolok = parasitus.
čorda = grex.
čot = collis.
čovječan = humanus. — (blag) comis. — (blagodušan) humanus.
čovječanski; čovječji = humanus, ili gen. hominum. — (umrli) mortalis. — č. čuvstvo = humanitas. — odreći se č. čuvstva = humanitatem omnem exuere; ab humanitate desciscere. — (kao što se čovjeku može dogoditi) humanitus, n. pr. si quid mihi humanitus accidisset. — adv. humaniter; humano modo.
čovječanstvo = (narav č.) natura humana; conditio humana. — (čovještvo) humanitas; urbanitas. — (muževno doba) aetas adulta. — (ljudski rod) genus humanum, ili hominum; gens humana. — (dostojanstvo) dignitas.
čovječnost = humanitas.
čovječuljak = homullus; homunculus; homuncio.
čovjek = (u opće) homo. — (umrli) mortalis. — ljudi (coll.) = homines; genus humanum; hominum universum genus. — najstariji ljudi = vetustissimi hominum. — pola č., pola zvijer = ambigue hominis et beluae formā. — življeti među ljudima = inter homines esse. — ima ljudi, koji itd. = sunt qui etc. — on nije č. = homo non est; omnis humanitatis expers est. — sa svijem drugi č. postati = totum mutari, ili (u zlu smislu) totum immutari. — htjede me učiniti čovjekom = me hominem inter homines esse voluit. — neprijatelj ljudi = (tko bježi od ljudskog društva) qui hominum congressus fugit atque odit; (mizantrop) qui genus humanum odit; (adject.) hominibus inimicus, ili inhumanus. — (muško čeljade odraslo) vir (prt. mulier). — mnogo se puta č. lat. ne prevodi, n. pr. „fortem fortuna adjuvat"; osob. kao apozicija uz adj.; n. pr. „Philippus et Antipater duo prudentissimi"; „T. Manlius priscae severitatis"; „L. Philippus summa nobilitate et eloquentia". — č. miroljubiv = pacis amator. — ljudi kao Scipion, Maxim = Scipiones aut Maximi. — ovaj č. = hic. — vojska od 10.000 ljudi = exercitus decem milium. — (junak) vir. — pokaži se č. = virum te praesta. — molim te da se spomeneš da si č. = te hortor rogoque, ut te hominem et virum esse memineris. — (muško čeljade) mas (prt. femina). — (oženjeno čeljade; muž) = maritus (prt. caelebs, ili uxor); vir (prt. uxor); (suprug) conjux. — (o čeljadetu pobliže neoznačenu) = quis; aliquis; quispiam; n. pr. mogao bi č. reći = dixerit quispiam, ili aliquis.
čovjekoljubiv = humanus; hominibus, ili generi humano amicus.
čovjekoljubivost; čovjekoljublje = humanitas; amor hominum.
čovještvo = v. čovječanstvo.
čovo = homo.
čovuljak = v. čovječuljak.
črčak = cicada.
čreda = ordo; series.
črez = per.
čuba = labrum.
čubak = labeo, onis.
čubrast = parvis auriculis.
čučati; čučnuti; čučuriti se = conquiniscere; subsidere.
čudan = mirus; mirificus; mirandus; mirabilis. — č. stvari = res mirae; miracula. — adv. mirum in modum; mirandum in modum; mirabiliter; mire.
čudestvo = miraculum; res mira, admirabilis, mirifica.
čuditi se = admiratione stupere. — č. se čemu = alqd mirari, ili admirari; alqd mirum est, ili videtur; miror quod (ili ak. s inf.); miror si (ako se predmet čuđenja drži dvojbenim).
čudnovat; čudnovit = mirabilis; mirus; v. čudan.
čudnovitost = res mira; miraculum.
čudo = (stvar vanredna; prekonaravna) miraculum. — (čudno znamenje) prodigium; portentum. — (stvar vanredna) res mira. — (što pokazuje budućnost) ostentum. — (nakaza) monstrum. — (neobična prilika) insolita facies. — (čuđenje) miratio; admiratio; stupor. — č. (zgradâ, slika) = miraculum. — č. od čovjeka = homo mirificus. — č. je = mirum est; mirandum est. — nije č. = non mirum est; non est quod miremur. — je li tomu č.? = mirandumne id est? — koje č.? kamo č.? = quid mirum? — za č.; do č. = mirum. — čuditi se čudom = valde mirari. — metnuti koga u č. = obstupefacere alqm.
čudovati se = v. čuditi se.
čujati = v. čuti.
čujkati se = (čujka se) sermo est; fama fert; serpit rumor.
čuknuti = osculari; v. poljubiti.
čukundjed = abavus.
čul = stragulum; stratum.
čuma = pestilentia; morbus pestilens.
čun = cymba; scapha; linter. — (tkalački) radius.
čunak = (tkalački) radius. — (kod vodovoda) fistula.
čunica = v. čun.
čup = (kosa) cirrus.
čupa = cirrus.
čupast = v. čupav.
čupati = vellere; vellicare. — č. cvijeće = flores carpere. — č. se = rixari cum alqo.

čupav = impexis comis. — (nakostriješen) hirsutus.
čuperak = cirrus.
čupice = fibulae.
čupkati = v. čupati.
čuruk = fragilis; v. patvoren.
čustvo = v. čuvstvo.
čuti = (sluh imati) audire. — čuje i vidi još dobro (o starcu) = alci aurium oculorumque vigor est integer. — ne č. dobro = gravius audire. — ne č. (biti gluh) = usum aurium amittere; surdum esse; sensu audiendi carere. — (sluhom paziti) audire. — (slušati; prisluškivati) auscultare. — (popustiti na molbu) indulgere alci rei; (prt. surdum esse alci rei, ili ad alqd); v. slušati. — (sluhom primati; pak doznati) = (u opće) audire; (jasno iz daleka) exaudire; (načuti kao tajnu) inaudire de alqa re ex alqo, alqd de alqo. — (pozorno slušati) auscultare alqd i alci rei. — (dobro čuti i razumjeti) percipere. — (dočuti; doznati) accipere. — (sluhom što nazočni govore uloviti; ponajv. hotimice i potajno) excipere. — (začuti i osjetiti sluhom i umom) cognoscere alqd, ili de alqa re. — (potanko saznati) comperire. — kako čujem (govoriti) = quantum audio. — ne može se od buke ništa č. = fremitus (strepitus) aurium usum intercipit. — č. (dočuti) o čemu = venit, ili pervenit alqd ad aures meas. — rado č. = alqd haud sane iniquo animo audire; delectari alqa re. — č. što od koga = alqd ab, ex alqo audire, accipere, cognoscere. — ne htjeti č. o čemu = alqd auribus non admittere; alcjs aures clausae sunt ad alqd.
čuvadar = custos.
čuvalac = custos. — č. hrama = aedituus.
čuvanje = custodia. — (uzdržanje) conservatio.
čuvar = custos.
čuvaran = parcus; frugi.
čuvarica = custos, f.
čuvati = (u opće: paziti; gledati) servare. — (stražiti; držati kod sebe) custodire. — (štititi) tueri. — (apsol.: na oprezu biti) cavere. — (obezbijediti) tutari. — (braniti od čega) defendere ab alqa re, contra alqd, ili alqm; praesidio esse alci; prohibere alqm ab alqa re, n. pr. rem publicam a periculo, alqm ab injuria. — č. što od sunca = contra solem protegere; v. sačuvati. — č. se = cavere (sibi); animum attendere ad cavendum — č. se od koga, čega = cavere ab alqo, ab alqa re; cavere alqm, alqd. — (uklanjati se; umaći) fugere; defugere; vitare; devitare; evitare. — č. se pogibli = (ne izložiti se) periculum fugere, ili defugere. — (izbjeći joj) periculum vitare. — č. se škodnijeh stvari = ea, quae nocitura videantur, declinare.
čuven = insignis; inclitus; clarus; clarissimus; v. poznat.
čuvenje = (sluh) auditus. — (govorkanje; glas) auditio; auditus; auditio et fama; rumor atque auditio. — to znam po č. = haec auditu comperta, ili cognita habeo; fando audivi; haec fama et auditione accepi. — znam to samo po č. = nihil praeter auditum habeo.
čuvnja = tutela; custodia.
čuvstven = sensibus perceptus.
čuvstvo = sensus. — ne imati č. = omni sensu carere; nihil sentire; nullius rei sensu moveri.
čviljav = nodosus.
čvilja = nodus.
čvor = nodus. — (poteškoća) difficultas.
čvorast; čvorav; čvoriv = nodosus.
čvornat; čvornovit = nodosus.
čvrčak = cicada.
čvrčati = stridēre; stridere.
čvrst; čvrstan = (krepak) validus; fortis. — (stalan) firmus. — (tvrd) durus. — (žilav) tenax. — (krupan) solidus. — (postojan) constans; propositi tenax.
čvrstina; čvrstoća = soliditas; firmitas; firmitudo; tenacitas; durities; v. čvrst.

Ć.

ća = longe; procul; hinc. — ća odatle = abi! apage te! — ća s tim! = tolle! tollite! aufer! auferte! — ća s oči = abi hinc! amove te hinc! abi hinc ab oculis! — hajmo ća! = abeamus!
ćablast = v. neotesan.
ćaća = pater.
ćage = charta.
ćaja = cellarius.
ćak = v. ća. — ćak do = usque ad.
ćako = pater.
ćaknut; ćanut = v. suludast.
ćaprdati = fabulari.
ćar = commercium; negotium.
ćardžija = mercator; negotiator.
ćariti = mercaturam facere; v. trgovati.

ćarkati; ćarlijati = (o vjetru) ventus est lenis et mitis.
ćaskalo = fabulator.
ćaskati = v. ćaprdati.
ćata; ćato = scriba.
ćebe = gausape; gausapes; gausapum.
ćecuran = agilis; dexter.
ćef; ćeif; ćeip = libido; v. volja.
ćela = calvitium.
ćelast; ćelav = calvus. — biti ć. = calvo capite esse.
ćelavac = calvus.
ćelaviti = calvum fieri.
ćelavost = calvities; calvitium.
ćelepir = praeda.
ćelepiriti = praedari; praedam facere ab alqo; praedam capere de alqo.
ćelibar = electrum.
ćelija = cubiculum.
ćelo; ćelonja = calvus.
ćemer = fornix; camera. — (pojas) zona.
ćemerli = fornicatus.
ćenar = margo; limbus.
ćepurkati = blaterare.
ćer = v. kći.
ćeramida = tegula.
ćerdosati = pessumdare.
ćeretati = garrire.
ćerka = filiola.
ćerša = (od brata) fratris filia. — (od sestre) sororis filia.
ćesar = v. cesar.
ćeskin = ardens; igneus.
ćeten = linum, i.
ćetenov = lineus.
ćevkati = leniter latrare.
ćić = pruina.
ćifta = tabernarius.
ćiler = cella penaria.
ćilibar = electrum.
ćilim = tapete, is. — (pokrivač; sag) stragulum; peripetasmata (plur); peristroma.
ćipur = hortus.
ćir = dominus; domina.
ćiriš (ćiriz) = gluten; glutinum.
ćiriti = leniter flare.
ćopiti = percutere.
ćor = v. ćorav.
ćorav = altero oculo captus. — biti ć. = unum habere oculum.
ćoravac = altero oculo captus.
ćorda = ensis.
ćordisati = pessumdare
ćoro = v. ćoravac.
ćotek = ictus; verber.
ćuba = crista.
ćubast = cristatus.
ćućenje; ćućenstvo = sensus; v. čuvstvo.
ćud = (prirođena) ingenium. — (temperamenat) ingenium; animi natura. — (prirođeno svojstvo) indoles. — (način mišljenja; značaj) mores. — (volja) voluntas. — po ć. = ex sententia; ex optato; optato; ad voluntatem; gratum. — biti komu po ć. = gratum esse; placere; probari alci; voluntati alcjs satisfacere. — ići po ć. = procedere, ili succedere ex sententia alcjs; optatis alcjs respondere. — blaga mirna ć. = ingenium placidum. — dobra ć. = ingenium bonum. — huda ć. = ing. malum, pravum. — neiskvarena ć. = ing. integrum. — tvrda ć. = ing. durum. — nepostojana ć. = ing. mobile.
ćudanje = (o konjima) consternatio.
ćudati se = vereri; v. plašiti se. — (o konju) consternari alqa re.
ćudljiv = irritabilis; stomachosus. — (o konju) equus pavidus; equus terrore pavens.
ćudoredan = moralis; ad mores pertinens.
ćudoređe = (boni) mores.
ćudorednost = (boni) mores.
ćudovit = v. ćudljiv.
ćuh = spiritus; flatus.
ćuhati; ćuhnuti = flare.
ćuk = noctua; ulula.
ćulavija = ineptiae.
ćuliti = (uši) arrigere aures.
ćumur = carbo.
ćumurdžija = carbonarius.
ćunuti = conquiniscere.
ćuprija = pons.
ćurčija = pellio.
ćuriti = flare.
ćuskija = vectis.
ćustek = pedica; compedes.
ćuša = rostrum (suis).
ćušati; ćušiti = colaphum impingere.
ćuška = colaphus.
ćut = sensus.
ćutilo = sensus.
ćutiti; ćutjeti = sentire; sensibus percipere; affici alqa re. — (ć. bol) dolere, n. pr. alcjs mortem, ex alcjs interitu — ć. se uvrijeđen = offendit me alqd. — ć. se bolje = mihi melius-cule est. — ne ć. se dobro = minus valere; minus belle se habere. — (osjećati se) = sibi conscium esse. — ć. koga = alqm carum habere, diligere, amare. — mnogo ć. koga = alqs mihi in deliciis est.
ćutjeti = (šutjeti) tacere; silere; v. šutjeti; mučati.
ćutke = tacito.
ćutkati = (koga) silentium fieri jubere; silentium imperare.
ćutljiv = (što se sjetilima doznaje) quod sensibus percipitur; quod sub sensum cadit; sensibus subjectum. — (osjetljiv) qui facile offenditur. — (meka srca) animo molli; humanus. — (mučaljiv) taciturnus.

D.

Da = (u namj. rečen.) ut. — da ne = ne. — ako se namj. rečenici dodáde negat. namj. rečen. (i da ne) = neve, neu. — da nitko = ne quis. — da ništa = ne quid. — da nijedan = ne ullus. — da nigdje = ne usquam. — da nikada = ne unquam. — da nikamo = ne quo. — da ni od kuda = necunde. — U ovisnim zapovjednim rečen., kojim se kaže da što valja, ili ne valja učiniti „da" = ut; da ne = ne; i da ne = neve. — poslije riječi, koje znače: „bojati se", da = ut (kad se subj. boji, da se neće dogoditi nešto, što bi želio); ne (kad se boji, da će se dogoditi nešto, što ne bi htio); ako je uz te izraze negacija = ne non. — U rečen. konsekutivnim, da = ut; da ne = ut non; da tim = quo; ne kao da = non quo; non quod (conjunct.); ne kao da ne = non quo non; non quod non; non quin. — poslije riječi, koje znače: „priječiti, smetati, protiviti se itd., da ne = quominus. — poslije rečen. negativnih, negativna smisla, „ne sumnjati", „ne propuštati", „ne moći se uzdržati" itd. = quin; v. slovn. — kao da = quasi; quam si; ac si; tamquam; ut si; velut si. — U rečen. nom. s inf. i ak. s inf. da se ne prevodi; v. slovn. — kada se da prevodi quod v. slovn. — U rečen. optativnim da = utinam (ili sam conjunct.) v. slovn. — samo da = dum; dummodo; modo. — samo da ne = dum ne; dummodo ne; modo ne. — U rečen. dubitativnim, imperativnim da = conjunct. v. slovn. — U rečen. pogodbenim irealnim da = si s conjunct. impfkta, ili plusqpfkta. — dobro da (= premda) etsi; etiamsi. — da (= otkada) = ex quo (tempore); abhinc; n. pr. dvadeset je godina, da je umro = abhinc viginti annos mortuus est; ili akuz. vremena. — da (= a; ali; nego) = sed; autem; tamen. — da pače = quin etiam; immo. — da (= ipak) tamen; nihilo minus. — da (= nego) = sed; verum. — ne samo — nego da = non solum — sed etiam. — da (= dakle) = igitur. — da (interj.) = (da bogme; potvrđuju se svoje, ili tuđe riječi) sane; vero; ita; recte; omnino; utique. — (deder) age. — da kako = certe.

dacija = (carina) vectigal. — (danak) tributum.

daća = v. dacija; danak. — (gozba na čast mrtvomu) convivium funebre.

da, daj = saltem, minimum.

dafina = oleaster.

dah = halitus; spiritus. — (vonj) odor. — rđav d. = os foetidum; anima foetida; oris foetor. — dok u mene bude d. = dum spirare potero; dum anima spirabo mea; dum spiro; dum anima est; dum vivo.

dahnuće = spiritus; respiratio.

dahnuti = spirare; spiritum ducere; v. puhnuti.

dahokrug = aër, qui terrae est proximus; coelum.

dahtati; dahtjeti = anhelare.

daidža = avunculus.

daj = (barem) saltem. — (najmanje) minimum.

dajana = adv. sis forti animo!

dakako = (zaista; doista) sane; vero. — (doduše) quidem. — (bez dvojbe; razumijeva se) nempe. — (očevidno; jamačno) nimirum. — (kako se samo sobom razumije) scilicet; videlicet.

dakle; daklen = (kao posljedica; pod tim prilikama) igitur. — (zato; s toga) ergo. — (i tako; i na taj način) itaque. — (po tom) proinde.

daktati = v. dahtati.

daleč = v. dalek.

dalečan = v. dalek.

dalečina = (daleka udaljenost) longinquitas. — (prostor među) intervallum. — d. puta = longitudo viae, ili itineris; longinquitas viae.

dalečiti = v. odalečiti.

dalek = (udaljen; sasma na strani) remotus. — (rastavljen) disjunctus. — (daleko postavljen) longe positus. — (udaljen) longinquus; longius situs. — (najskrajnji) extremus; ultimus. — (dalek od puta, grada; zabitan) diversus. — iz daleka = procul, n. pr. procul intuenti videbantur continua esse litora; — e; ex longinquo (iz velike dalečine); (izvan strjelometa) eminus; (iz tuđine) peregre. — iz d. doći = e longinquo venire. — iz d. slijediti = magno, ili longo intervallo sequi. — d. more = apertum mare. — poći u d. svijet = peregre abire; in longinquas terras proficisci. — adv. procul; longe. — ne vele d. = mediocri interjecto spatio. — držati što d. od šta = ab alqa re cohibere alqd, n. pr. oculos, manus. — biti d. = distare. — biti mnogo d. = longe distare; — ne mnogo d. = parvo spatio, ili modico intervallo distare ab; — dosta d. = satis magno intervallo remotum esse ab alqo loco; — jednako d. = paribus intervallis distare. — daleko to! (ne dao bog) = dii meliora! ne id deus siverit! dalje = longius; ultra; ulterius. — (dulje; više) amplius. — d. ne (uz glag.) = desisto; desino,

n. pr. nijesu mi d. dodijevali = exhibere mihi molestiam destiterunt. — (naprijed) porro. — (u buduće) porro; post; posthac. — ići d. = longius progredi, ili procedere; (govorom) pergere; ad reliqua pergere. — d. vidjeti = longius videre. — ne moći d. = haerere. — d. slijedi = porro sequitur. — pa što d.? = quid porro? — i tako d. = et quae sunt reliqua; (et) cetera; et id genus alia; et alia generis ejusdem. — d. ne pitati, ne govoriti itd. = desinere; desistere; omittere; n. pr. rogare desino.

dalekoća; dalekost = v. dalečina.

dali = (ali; no) sed; at. — (ipak) tamen. — (nego) verum. — (upitno) num; an. — dali — dali (ili) = utrum — an, ili ne. — (eda) utinam.

dalj = v. dalečina.

daljen = distans; disjunctus; remotus; v. dalek.

daljina = v. dalečina.

daljiti = v. odgađati.

dan = (u opće) dies. — (svjetlost dana) lux. — najdulji d. u god. = dies solstitialis. — najkraći d. u god. = dies brumalis. — dani su dulji, nego kod nas = dierum spatia ultra nostri orbis mensuram. — prije d. = ante lucem. — ob d. = luce; interdiu. — d. i noć = diem et noctem; diem noctemque; dies noctesque; noctes diesque; noctes et dies; noctes atque dies. — ob d. i obnoć = die ac nocte; nocte ac die; die noctuque; nocte et interdiu. — nazvati dobar d. = alqm salvum esse jubere; alqm salutare. — dobar d.! = salve; (plur.) salvete. — vrijeme od dva, tri itd. dana = biduum; triduum. — svaki d. = quotidie; svaki drugi dan = alternis diebus. — svaki treći d. = tertio quoque die. — od d. do d. = in dies. — d. po d. = diem ex die; diem de die. — u urečeni d. = in, ili ad diem; ad diem dictum, ili statutum, ili constitutum; in diem certum. — dan prije = pridie. — dan poslije = postridie; postridie ejus diei; postero, ili altero die. — (u) dan prije dolaska = pridie adventum. — provoditi dane = vitam degere, n. pr. in otio, in egestate. — po bijelom danu; bjelodanke = luce; interdiu; danju = v. ob dan.

dának = tributum; vectigal; v. porez.

dȁnak = v. dan.

danas = hodie; hodierno die; hoc die. — do d. = adhuc; usque ad hoc tempus; usque ad hunc diem. — dan d. = his temporibus; hodie; hoc tempore. — kako je dan d. (šadašnji običaji) = ut nunc sunt mores.

današnji = hodiernus. — d. dan = hodiernus dies; hic dies.

danga = nota; stigma.

dangati = notam inurere.

danguba = temporis jactura; tempus amissum. — (krzmanje) mora. — (nerad) desidia; inertia. — bez dangube = sine mora. — nema d. = res non habet moram.

danguban = otiosus; iners.

dangubiti = (u opće) temporis jacturam facere. — (sjediti besposlen) desidēre; tempus perdere. — (krzmati) morari; moram trahere. — (ništa ne raditi) cessare. — d. čim = tempus terere alqa re, in alqa re, n. pr. segni obsidione, in urbe oppugnanda.

dangubnost = desidia.

danica = Lucifer.

danimice; danomice = quotidie.

daniti = diem in alqo loco transigere. — dani se = lucescit; illucescit; lucet.

danje = donatio.

danji = diurnus.

danju = interdiu; die; v. dan.

danovati = diem in alqo loco transigere.

dapače = (ako iza onoga, što se reklo, slijedi što jače) quin; quin etiam; atque etiam; quin immo. — (nasuprot) contra.

dar = (s dobre volje) donum. — (poklon; dar sa stanovitom namjerom) munus. — (nagrada) praemium. — (počasna nagrada) honor. — (poklon hramu) donarium. — (poklon glumcima) corollarium. — (dar o novoj godini) strena. — (darovi gostovima) xenia, orum. — (darovi, koji su se, osobito na Saturnovo, gostima davali da ih sa sobom kući ponesu) apophoreta, orum. — (poklon u novcu vojnicima [za careva]) donativum. — (mjera živeža, kašnje obično u novcu, što bi siromašnijim između naroda, svakomu napose, magistrati ili pojedini velikaši, kašnje carevi na poklon davali, a kadšto i vojnicima ili ugodnicima podjeljivali) congiarium. — veliki d. = munus magnum. — mali d. = munusculum; parvum munus. — dati na d. = v. darovati. — primiti na d. = dono accipere alqd. — darovi duševni = ingenii facultates. — dar prirodni = donum (munus) naturae. — dar što primi nevjesta = donum (munus) nuptiale.

darak = munusculum.

darčin = cinnamomum; cinnamum.

darežljiv = (koji obilno daruje s kojom mu drago namjerom) largus. — (s namjerom koristiti) largitor. — (od plemenita srca, bez namjere) liberalis. — (dobrotvoran) beneficus; benignus. — (koji daruje a ne računa da mu se odvrati) munificus. — (rasipan) prodigus; effusus; profusus. — nedarežljiv = restrictus. — biti d. = largum, liberalem etc. esse in alqm. — biti veoma d. = magna esse liberalitate. — adv. large; liberaliter; large liberaliterque; benigne; munifice.

darežljivost = largitas (cfr. largus). — largitio (cfr. largitor); liberalitas; munificentia; beneficentia; benignitas; za razl. v. darežljiv.
dari do = adv. usque; usque ad.
dariti = v. darovati.
darivalac = auctor doni, ili muneris; largitor; v. darežljiv za razl.
darivati = v. darovati.
darnuti = tangere; offendere; v. uvrijediti.
darovatelj; darovnik = v. darivalac.
darovati = alci donum (munus) dare; alci alqd donare, ili donare alqm alqa re; alqm dono donare; alci donum impertire; munus alci deferre; dare alci alqd dono, ili muneri; dare alci alqd. — obilno d. = largiri alci alqd.
darovina = v. dar.
darovit = largus; liberalis; munificus; v. darežljiv. — (obdaren) donatus; muneribus ornatus; praeditus alqa re. — (pametan) ingenio uberrimo affluens; v. pametan.
darovitost = (talenat) ingenium. — (darežljivost) v.
darovnik = v. darovatelj. — (darovan) donatus; dono datus.
darovnina; darovština = donum; donatio.
daska = tabula (lignea). — assis; axis.
dašćan = ex tabulis (ligneis) factus.
daščica = tabula. — (—igraća na četvorine razdijeljena) abacus.
datan = fecundus; fertilis.
dati = (u opće) dare. — (natrag d.) reddere. — (d. u ruke; predati) tradere. — (pružiti komu da uzme) porrigere; praebere. — (kao nešto, što je po pravu i pravednosti, budi po zakonu ili od svoje volje) tribuere. — (udijeliti) impertire. — (darovati) donare; dono dare. — (platiti) solvere; pendere. — (uzročiti) afferre. — (o njivi, roditi) efficere. — koliko si dao za to? = quanti rem emisti? — koliko daješ za hranu, za stan? = quanti cenas, habitas? — (dopustiti) sinere; pati; permittere. — ne d. = vetare. — d. komu što da učini = dare alci alqd faciendum; jubere alqm alqd facere. — (primiti, staviti kao istinu) fingere; suscipere. — dao bog; da bog da = utinam. — dati kaparu = arrhaboni dare. — d. prćiju = dotare. — d. nadometak = auctarium adjicere. — d. ruku komu = (jednomu, koji je pao) alci manum porrigere; manu alqm allevare; (kao pozdrav, ili obećanje) alci dextram porrigere; (kao pozdrav) dextram jungere cum alqo; (jedan drugomu) dextras jungere; dextrae dextram jungere; (pomoći) dextram alci tendere; juvare, adjuvare alqm. — d. pleći (pleća) = terga dare, vertere, convertere. — d. ranu = vulnus alci inferre, ili infligere; alqm vulnerare; v. raniti. — d. zaušnicu = alapam ducere alci. — d. pest = pugnum impingere; pugno caedere. — d. cjelov = v. cjelivati. — d. vatru nogama = fugere. — d. jamce = vades dare; satis dare, dare praedes. — d. koga u neprijateljske ruke = alqm hostibus dedere. — d. kćer (udati) = nuptum dare; in matrimonium (matrimonio) alqam collocare. — ne d. koga = defendere alqm. — d. vrijeme, vremena = spatium, tempus dare alci ad, in. — d. vremena osam dana = alci octo dierum spatium concedere. — d. rok = diem statuere, constituere. — d. hvalu = v. hvaliti. — d. pomoć = v. pomoći. — d. zadovoljštinu = satisfacere alci. — dati savjet = consilium dare; v. savjetovati. — d. korist = prodesse; utilitatem afferre, praebere; v. koristiti. — d. štetu = nocere; damno, ili detrimento esse v. škoditi. — dati račun = alcjs rei, ili de alqa re rationem reddere. — dati zapovijed; v. zapovjediti. — d. zakon = legem dare, ili constituere n. pr. alci civitati; v. zakon. — d. glas = v. glasovati. — dati se = se dare; se dedere; se tradere. — d. se na što = operam dare alci rei; se dedere alci rei; aggredi, ili suscipere, ili incipere alqd. — d. se komu na vjeru = committere se alci; credere se fidei alcjs. — d. se (ne braniti se više) = cedere. — ne d. se = resistere alci. — ne da mi se (ne uspijeva) non succedit.
davač; davalac; davalo = dator.
davan = priscus; pristinus. — (starodavan) vetustus; antiquus. — od d. = jampridem; multo abhinc tempore. — davno = olim; pridem; v. star.
davati = v. dati.
davijati se = (jure) contendere.
daviti = suffocare, spiritum intercludere; strangulare.
davnašnji = v. davan.
davnina = antiquitas; vetustas.
davnost = v. davnina.
davor = Mars.
davudžija = accusator; v. tužitelj.
dažd = pluvia. — (plaha kiša) imber; nimbus. — neprestani d. = imber assiduus; imbres continui; continuatio imbrium. — tih d. = tenuis imber. — po d. = dum pluit; per imbrem. — po najvećem d. = maximo imbri, n. pr. alqo venire. — stvoriti se u d. = in imbrem transire; in aquam resolvi. — vjetar koji nosi d. = ventus pluvius.
daždan; daždevan = pluvialis; pluvius.
daždiv = pluvius.
daždjeti = pluere. — daždi jako = magnus effunditur imber; magna vis imbrium effunditur. — d. neprestano = continuos habemus imbres. — d. svu noć = imber per totam noctem tenet. — d. po malo = leviter pluit. — ne dažди više

= imbres desinunt; imber desinit. — d. kamenje = pluit lapidibus.
daždjevan; daždjevit; daždovit = pluvius.
daždjevica = aqua pluvialis.
de = age; eja; (plur.) agite.
debelina = crassitudo; (= pretilina) v.
debeliti = (toviti) saginare; v. gojiti; žiriti. — d. se (odebljati) = (o životinji) pinguescere; (o čeljadetu) corpus facere.
debeljak; debeljko = homo obesus, pinguis, corpore amplo.
debeo = crassus. — d. 4 noge = quatuor pedes crassus; quatuor pedum crassitudine. — (tust; pretio) pinguis. — (hranjen) obesus. — (dobro uhranjen) opimus. — (velika tijela) corpore amplo. — debela nemoć = hydrops. — adv. crasse; v. tust.
debljati = v. debeliti se; odebljati.
debljina = crassitudo; obesitas; corpus amplum; v. debeo.
deblo = truncus; stipes.
decembar = (mensis) December. — prvi d. = Kal. decembres. — 5 d. = nonae decembres. — 13 d. = idus decembres. — 31 d. = pridie kal. Januarias.
decemvir = decemvir.
decemvirat = decemviratus.
dedak = homo stultus.
dede; deder = eja; age; (plur.) agite.
dedeliti = inepte loqui; blaterare.
deli = audax; audens.
delija = vir fortis, strenuus, animosus.
delijstvo = v. junaštvo.
dembel = homo deses, iners, ignavus, segnis.
dembelisati = segne otium terere; socordia atque desidia bonum otium conterere.
deme = fasciculus.
demokracija = (vlada) populi potentia, ili imperium; populi potestas omnium rerum. — (država) civitas, ili res publica popularis; genus rei publicae populare; civitas, in qua in populo sunt omnia; civitas, quae a populo tenetur; civitas, in qua populi potestas summa est; respublica, in qua per populum aguntur et sunt in populi potestate omnia; res publica, in qua populus plurimum potest omniaque ejus arbitrio geruntur.
demokratski = popularis.
denjak = fascis.
depiti = percutere.
deračina = spolia; praeda. — (grabež) rapina.
deran = nebulo.
derati = (rastrgati) lacerare; deripere. — (mrcvariti) laniare; dilaniare. — (rasporiti) scindere; discindere. — (trošiti) terere. — d. kožu = pellem detrahere alci. — (harati) = vexare; spoliare. — (lupati) verberibus alqm implere; v. lupati. — d. se = altos clamores edere.
derče = v. deran.
deri do = usque.
derište = v. deran.
dernek = nundinae.
derni = infelix; miser.
dernjava = ploratus.
dert = cura; molestia; v. briga.
deset = decem. — po d. = deni. — d. puta = decies. — razdijeljen u d. = decempartitus. — kola na d. konja = currus decemjugis. — mjerača od d. stȍpa = decempeda. — deset prvijeh vijećnika, ili starješina u municipima i naseobinama = decemprimi. — na d. vesala = (adj.) decemscalmus.
desétak = decem. — (desetina) decima.
desètâk = decennis.
deseterica = decem homines; decuria.
desetero = decem.
deseteroljetan = decennis.
deseterostruk = decemplex.
deseti = decimus.
desetina = decima. — plaćati d. = decimam (ili—as) dare, praestare; kupiti d. = decimam (—as) exigere.
desetkovati = decimas imponere. — (birati) dec. colligere.
desetnik = (koji kupi desetinu) decimarum exactor. — (koji upravlja desetericom) decurio.
desetoljeće = spatium decem annorum; decem anni.
desetorica = v. deseterica.
desetoričar = decemvir.
desiti = invenire; offendere. — d. se s kim = (obviam) occurrere alci; obvium dari, ili se dare; obvium, ili obviam esse, ili fieri, ili se offerre. — d. se prilika komu = occasio est, datur, offertur ad alqd faciendum; potestas, facultas, copia alcjs rei datur, ili fit. — (biti pri ruci) praesto esse.
dêsna = gingi̇va. — (čeljust) maxilla.
dèsnî = dexter. — d. ruka = (manus) dextra. — pružiti d. = dextram dare, porrigere, tendere. — biti komu d. ruka = alcjs dextellam esse. — na d. = dextra; ad dextram. — s d. = a dextra.
desnica = v. desna (ruka).
deva = camelus.
devedeset = nonaginta. — d. puta = nonagies. — po d. = nonageni.
devedeseti = nonagesimus.
devet = novem. — d. puta = novies.
devetačica = puella novem annorum.
devetâk = puer novem annorum.
devetati = (lupati) fuste dolare.
deveti = nonus.

devetina = nona pars.
devetnaest = undeviginti; decem et novem. — po d. = undeviceni.
devetnaesti = undevicesimus; nonus decimus. — d. put = undevicesimum.
devetnaestoljetan = decem et novem annorum; decem et novem annos natus.
devetnica = novendiale sacrum.
devetodnevan = novendialis.
devetogodan = novem annorum.
devetoljeće = novem annorum spatium.
devetoljetan = v. devetogodan.
dežmekast = habitu corporis brevis et obesus.
dibati se = vacillare; titubare.
dičan = (koji donosi diku) honorificus. — (koji se diči) gloriosus. — (pohlepan za dikom) gloriae, ili laudis cupidus. — (hvaljen; častan) egregius; gloriosus; laude dignus. — (pristojan: o stvarima) decorus. — adv. honorifice; gloriose; egregie; decore.
dičiti = (biti komu na diku) honori, ili ornamento esse; honestare. — (slaviti; hvaliti) laudibus ornare; extollere. — d. se = gloriari in alqa re; de se ipsum praedicare. — (oholiti se čim) superbire; efferri; efferre se.
dičnost = v. dika.
dići = v. dignuti.
dignuti = (prenijeti na više) tollere; levare. — (uzdignuti; oporaviti) extollere; erigere. — (odmaknuti) removere. — d. pokriv = operculum tollere. — d. koru s drveta = delibrare. — d. trpezu = tollere mensam. — d. koga s vlade = removere alqm ab republica; alqm summovere administratione reipublicae, ili a republica. — d. komu zapovijed vojske = removere alqm ab exercitu; alci imperium adimere. — d. ispred oči = auferre e conspectu. — (učiniti da nestane dio čega) = demere; detrahere. — (oteti) = auferre; demere. — d. oči = oculos tollere, attollere, allevare ad. — d. sidro = ancoram tollere. — d. na križ = cruci, ili patibulo alqm affigere; cruci, ili in crucem alqm suffigere; alqm in crucem figere, agere, tollere. — dignuti oružje = bello petere, aggredi; bellum inferre. — d. na noge = erigere; elevare. — d. koga (ozdraviti) sanum facere; ad sanitatem perducere. — d. (zgraditi) aedificare. — d. ruke na koga = manus intentare alci, ili in alqm. — d. ruke prama nebu (bogovima) = ad deos manus tollere. — d. vojsku = exercitum scribere, conscribere. — d. se = se extollere, erigere; (o jednomu, koji leži, sjedi) surgere; (ustati na noge pred kim) assurgere alci; in alcjs venerationem consurgere; ne d. se pred kim = alci non assurgere; alqm sedens excipio. — d. se iz postelje = surgere (e lecto, lectulo); surgere cubitu. — d. se s večere = surgere a cena. — d. se (o buni) v. buna; (o vjetru) oriri; cooriri.
dihaj; dihanje = spiritus; respiratio.
dihati = spirare; respirare; animam reciprocare; spiritum attrahere ac reddere; spiritum trahere et emittere; animam, ili spiritum ducere; spiritum haurire, ili recipere. — trudno d. = anhelare. — (zijehati) = oscitare. — (vonjati; zaudarati) olere. — (piriti) flare.
dihaviti; dihnuti; dijati = v. dihati.
dijel = prep. propter; causa.
dijélac = v. dijelak.
dijèlac = qui partitur.
dijelak = particula.
dijelba = v. dioba.
dijeliti = (rastavljati) dividere; partiri. — (odijeliti) separare; scindere; sejungere. — (porazdijeliti) distribuere. — (darivati) largiri; v. odijeliti; podijeliti; razdijeliti; udijeliti. — d. se = (od koga) discedere ab alqo. — Alpe, koje dijele Italiju od Galije = Alpes, quae Italiam a Gallia sejungunt. — Tiber dijeli (rastavlja) polje Vejsko od Cr. = Tiberis Vejentem agrum a Crustumino dirimit. — Rijeka V. dijeljaše Rimlj. od Cher. = flumen Visurgis Romanos Cheruscosque interfluebat. — dijeliti sinove od roditelja (silom) = divellere liberos a complexu parentum.
dijeljenje = divisio; distributio; partitio; v. dijeliti. — (obilno darivanje) largitio. — (rastanak) discessus.
dijete = (u opće) puer. — (žensko) puella. — (sin) filius. — (kći) filia. — (nejako, koje ne može da govori) infans. — malo d. = parvulus. — djeca = liberi. — rađati djecu = liberos parere. — imati mnogo d. = multis liberis auctum esse. — ne imati d. = liberis carere; liberos non habere; sine liberis esse. — ne ostaviti d. = liberos non relinquere. — držati koga kao svoje d. = alqm pari ac liberos suos cura habere; alqm in liberorum numero habere; alqm haud secus diligere ac filium. — vladati se kao d. = simillimum esse pueris.
dijevati = ponere; collocare; v. stavljati.
dika = decus; gloria; honos. — (hvastanje; hvalisanje) jactantia. — (ures: o čeljadetu) decus; ornamentum; lumen. — (gizda; sjaj) luxus; splendor.
dikati se = v. dičiti se.
dikla; diklica = virgo; puella.
diktator = dictator. — imenovati koga d. = dictatorem dicere alqm.
diktatorski = dictatorius.
diktatura = dictatura.
diljiti = v. duljiti.
dim = fumus.
diman = fumosus; fumidus.

dimast = v. diman.
dimati = flare; sufflare.
dimav = v. diman.
dimije = v. dimlje.
dimiti = fumare.
dimlje = (slabine) inguen.
dimljiv = fumosus; fumidus.
dimovati = exhalare.
dinar = denarius; nummus. — (u pl.) pecunia.
dio = pars. — (odmjereni d.) portio. — (dioba) divisio; distributio; partitio. — većim d. = magnam, ili maximam partem. — dobar d. = aliquantum (s gen.). — jedan d. . . . drugi dio = pars — pars; partim — partim; pars, ili partim — alii; alii — alii. — dijelom — dijelom = et—et; quum—tum; (kad je nešto zbilja razdijeljeno) partim — partim; (na jednoj — na drugoj strani) quâ—quâ. — sastojati od mnogo dijela = ex partibus, ili ex pluribus partibus constare. — on ima svoj d. = ille habet quod ei debetur. — dijeliti na d. = in partes dividere, ili distribuere. — primiti d. čega = partem alcjs rei accipere. — imati d., biti u dijelu = participem esse. — doći koga u d. = pro rata (parte) accipere; (zapasti koga što) obtingit, ili obvenit alci alqd.
dioba = divisio; distributio; partitio; za razl. v. dijeliti.
dioničiti = v. dioništvovati.
diònîk = particeps. — (koji dijeli) distributor; dispensator. — biti d. = participem, ili socium esse alcjs rei. — učiniti koga d. = participem facere alqm alcjs rei. — ne biti d. = alcjs rei expertem esse.
dìonîk = qui opus facit.
dioništvo = communio; societas.
dioništvovati = participem, ili socium esse alcjs rei.
diple; dipli = tibiae; fistula.
dira = (rupa) foramen. — (put kud vojska prođe) transitus exercitus. — (trag) vestigium.
dirati = tangere. — (dosađivati) lacessere. — d. u srce = tangere alqm, ili animum alcjs; movere; commovere; v ticati.
dirindžiti = segne otium terere; in otio vivere.
dirkalo = petulans; qui lacessit.
dirkati; dirnuti = v. dirati.
disati = v. dihati.
dišati = olere; v. vonjati; zaudarati.
dišer = interj. foras.
dišerisati = alqm expellere, ejicere.
dišiti = olere.
diti = v. govoriti; kazati.
div = gigas.
divan = mirus; mirificus. — (čemu se valja čuditi) mirandus; mirabilis. — (lijep) pulcher.
divaniti = loqui; colloqui; v. razgovarati se.
divina = feritas; ferocia. — (zvijer divlja) = fera.
diviti se = mirari, admirari alqd; mirari de alqa re; alqd mihi mirum est, ili videtur.
divljač = (meso divlje) ferina (caro). — (divlja zvijer) fera. — (surovost) rusticitas; feritas. — (o mjestu) locus desertus.
divljačan = v. divlji.
divljače = homo rudis, agrestis, rusticus.
divljačina = v. divljač.
divljačiti = (učiniti divljim) efferare. — (postati divl.) efferari.
divljački = ferus. — (prostački) rusticus; agrestis; v. divlji.
divljačnost; divljaštvo = v. divljač (surovost).
divljak; divljan = v. divljače.
divljati = efferari. — (biti divlji) ferum esse.
divlji = (o čeljadetu) rudis; inurbanus; rusticus. — (o životinji) ferus. — (o bilju) silvester; agrestis. — (o mesu) v. divljač.
divljina = v. divljač.
divljoćudan = v. divlji.
divna = virgo.
divokoza = capricornus.
divota = mira pulchritudo; supra humanum modum insignis pulchritudo.
divski = giganteus.
dizati = v. dignuti.
dizdar = arcis praefectus.
dizgen = habena; frenum.
dizija = series; ordo.
djecovodac; djecovoditelj; djecovođa = paedagogus.
dječak = puer; puerulus.
dječarija = ineptiae; nugae pueriles.
dječariti = pueriles nugas agere.
dječko = v. dječak.
djed = avus; (u pl.) majores.
djedić; djedinac; djedinić; djedinik = (avi) haeres.
djedina = bona avita; patrimonium; hereditas.
djediniti = heredem instituere.
djedinski = avitus. — (baštinski) hereditarius.
djedinstvo = v. djedina.
djelačiti = v. dijeliti.
djeladžija = qui partitur.
djelatan = (dan) dies profestus.
djelati = (raditi) facere; agere; laborare. — (graditi; zidati) fabricari. — (djeljati) dolare; sculpere. — (svjetovati) admonere.
djelatnik = (dan) dies profestus, negotiosus. — (radnik) operarius.
djelilac = v. djelitelj.
djelimice = v. djelomice.
djelitelj = divisor; largitor; v. dijeliti.
djeljača; djeljaonica = officina.
djeljati = (otesati) dolare. — (urezati) scalpere; sculpere. — (raditi) v. djelati.

djelo = (čin) factum; actus; actio. — (znatno d.) facinus. — (proizvod rada) opus. — (književno d.) opus. — (čini; djela) facta, orum; (junačka osob.) res gestae; gesta, orum; res. — (politička d.) acta, orum. — (posao) negotium; officium. — (posljedica djelovanja) effectus. — dobro d. = benefactum; beneficium. — hrabreno d. = recte factum. — izvrsno d. = egregie, ili egregium factum; facinus praeclarum. — zlo d. = scelus; facinus. — počiniti zlo d. = facinus committere; scelus facere, ili perficere, ili admittere. — odobriti č. djelo = factum alcjs probare. — u djelu = re; revera; reapse; re et veritate; n. pr. non verbis, sed re. — staviti, obratiti u d. = ad effectum adducere.

djelomice = ex parte; partim.

djelorednost = doctrina de moribus. — (življenje) mores.

djeloručan = manu factus.

djelotvoran = efficax; actuosus.

djelotvoriti = perficere; ad exitum adducere; peragere, efficere.

djelotvornost = usus.

djelovan = actuosus; efficax.

djelovanje = actio; agendi ratio. — (djelo) v.; (= upliv) v.

djelovati = facere; agere; efficacem esse. — d. korisno = prodesse. — d. štetno = nocere. — lijek djeluje = concipitur venis medicamentum; ne djeljuje = medicamentum imbecillius est quam morbus. — d. na koga = alqm, alcjs animum movere, ili commovere.

djelovnost = efficacia; vis; virtus.

djenuti = ponere; v. metnuti, staviti.

djesti = v. djenuti. — d. sijeno = foenum congerere.

djetao = picus.

djetence; **djetešce** = infans; parvulus.

djeti = v. djenuti.

djetić = (malo dijete) infans; parvulus. — (momčić) puerulus; puer. — (mladić) juvenis. — (sluga) famulus; servus.

djetinja = (žena) mulier gravida.

djetinjarija = v. dječarija.

djetinjariti = pueriles nugas, ili pueriliter agere.

djetinji = puerilis.

djetinjiti = v. djetinjariti.

djetinjski = puerilis.

djetinjstvo = pueritia, puerilis aetas; infantia; aetas parvula. — od d. = a pueritia; a pueris; ab infante; a parvula aetate; a parvo, ili parvulo; a puero.

djetlić = v. djetao.

djetovodac = paedagogus.

djëva = virgo.

djéva = v. djevojka.

djever = mariti frater.

djevica = virgo.

djevičan; **djevičanski** = virginalis; virgineus.

djevičanstvo = virginitas.

djevojački = puellaris; virginalis.

djevojaštvo = virginitas; vita caelebs.

djevojčar = amasius; puellarum amator.

djevojčica = puella; virgo.

djevojka = virgo; puella. — (službenica) famula.

djevovanje = virginitas.

djevski = virginalis; virgineus.

djevstvo = virginitas.

dlaka = pilus. — (tvrda d.; ćetina) seta. — (struna) seta equina. — tanka d. = pilus tenuis. — debela d. = pilus crassus. — (u ribe) = spina piscis. — do d. = diligenter; accurate; subtiliter. — pogodio si do d. = rem acu tetigisti. — o dlaci (o malo) = tantum non; non multum abfuit quin. — visjeti o d. = in summum discrimen deductum esse; in summo discrimine versari. — život nam visi o d. = salus nostra spe exigua extremaque pendet.

dlakav = pilis vestitus; pilosus. — (ćetinav) setosus. — (kosmat; runjav) hirtus; hispidus.

dlakaviti se = pilis conspergi.

dlan = palma; plana manus.

dlijeto = scalprum.

dmenje = flatus.

dmjeti = flare.

dmuti se = turgere.

dnevan = diurnus.

dnevati = v. dneviti.

dneviti = diem in alqo loco transigere.

dnevnik = diurna, orum; ephemeris.

dnina = (— oranja) jugerum.

dniti = illucescere; v. daniti.

dno = (u opće) fundus. — d. mora = mare imum; fundus, ili ima maris. — d. od broda = alveus, ili carina navis. — pasti, spustiti se na d. = subsidere; in imum, ili ad ima deferri; descendere. — bez d. = praealtus; vastus. — (kraj) pars extrema; extremum; ima pars; takođ. pridavnicima: extremus; ultimus; postremus; infimus; imus. — dno grla = extremum gulae; ima gula. — dno grede = tignum infimum, ili imum. — dno brda = imus mons. — na d. brda = ab, sub infimo, ili imo colle; ab infimis radicibus montis. — na d. knjige = in fine libri; in extremo, ili postremo libro.

dnö = prep. in imum; in imo.

do = prep. (približavanje do stanovita mjesta) usque ad; ad. — (smjer) usque in. — (do određene tačke) tenus (zapostavljeno). — uz imena gradova = usque, n. pr. do Rima = usque Romam. — do kod R. = usque ad Romam. — do kože = ad cutem. — negdje

bijaše voda do pupka, negdje jedva do koljena = alibi umbilico tenus erat aqua, alibi genua vix superavit. — do preko Alapa = trans Alpes usque. — do tamo = eo usque. — do amo = hucusque. — do sada = adhuc; adhuc usque; ad id tempus; ad id. — do kada? (koliko dugo) = quo usque? quem ad finem? — do danas usque ad hunc diem. — do sutra = in crastinum; do kasne noći = ad multam noctem. — do jutra = ad lucem. — do večera = ad vesperum. — do kojega vremena (relat.) = quod ante tempus; — do mile volje = ad satietatem; izljubiti do mile volje = satiari osculis. — do (= od prilike; uz brojeve) ad, n. pr. ad ducentos fuimus; circiter, n. pr. circiter CCXX naves; aut; vel; ve; n. pr. bis aut ter (dva do tri p.); bis terve; dvabus tribusve horis. — (nakon) = post; n. pr. do nekoliko godinâ = aliquot post annos. — do mnogo godinâ = post multos annos; múltis post annis. — do mjeseca = intra mensem. — do ure = in hora. — do godine = in anno. — (osim) = praeter alqm; alqo excepto; n. pr. svi do njega = omnes praeter illum; omnes illo excepto. — (kod; blizu) v. kod; blizu. — biti komu do čega = interest; refert; v. slovn. (brinuti se za što) curare alqd; ne biti komu do čega = nihil curare; non curare. — što je meni do toga = quid mihi cum illa re; meni nije do toga = nihil hoc ad me. — biti, stajati do koga (biti u čijoj vlasti da nešto bude) in alcjs potestate esse; in alqo situm esse. — do duše = sane; quidem; sane quidem; credo; ut opinor. — do boga, do duše (kletva) = mehercule. — do istine (zbilja) = vere; reapse. — conj. (samo ne) praeterquam. — (nego) nisi; sed, adv. usque; etiam; ipse.

dô, dôla = vallis.

dob = aetas. — cvijet d. — aetas florens; flos aetatis; aetas viridis, integra. — prama d. = pro gradu aetatis. — male dobi (od 2, 3 godine) = bimulus; trimulus. — zrela d. = pubertas; aetas adulta, ili matura. — najbolja d. = aetas optima. — srednja d. = aetas media. — biti jedne d. = aequalem esse alci, ili alcjs. — starija d. = provecta aetas. — biti skoro iste d. = aetate proximum esse alci. — rasti u d. = aetate progredi, provehi, procedere. — čovjek take d. = homo id aetatis. — do te d. = ad id, ili ad hoc aetatis. — (vrijeme) v. doba.

doba = (u opće) tempus. — (vrijeme, gledajući kakvo je, kakve su prilike) tempestas. — (dio vijeka, ili života, osob. čovječjega) aetas. — (zgoda) occasio et tempus; locus. — (obzirom na duljinu vremena) spatium. — (vrijeme, koliko ga se tko sjeća) memoria. — naše d. = haec, ili nostra aetas; haec tempora. — u ono d. kada = tempore, quo etc. — bilo je d. kada = tempestas quondam fuit, quum. — staro d. = tempus prius, superius, vetus, vetustum. — ljetno d. = tempus aestivum; aestas. — u sred ljetnog d. = solstitiali tempore. — zimno d. = tempus hibernum; hiems. — d. prije zore = tempus antelucanum. — ratno d. = tempus bellicum. — d. mirno = tempus pacatum. — doba od 2, 3 godine = biennium; triennium. — nazad mnogo doba = multo ante; longo tempore ante. — nakon malo d. = brevi tempore interjecto; parvo temporis spatio intermisso. — u to d. = eo (hoc) tempore. — u d. našijeh starijeh = patrum nostrorum memoria. — za nekoliko d. = aliquandiu; paulisper. — u svako doba = omni tempore; semper. — u pravo doba = in tempore. — u svoje doba = suo tempore (prt. alieno tempore). — u nezgodno doba = inopportune. — doba je da . . . = tempus est (s gen. gerundija, ili inf., ili ut; za razl. v. slovn.). — suho d. godišta = sicci dies. — u gluho doba noći = multa nocte. — v. dob.

dobaciti; dobacivati = addere; adjicere alqd in. — (dosta daleko baciti) assequi.

dobar = (u opće; pak: dobar za što; vrstan: dobroćudan; pošten) bonus. — (ugodan) jucundus; suavis; dulcis. — (shodan) commodus. — (valjan) probus, n. pr. d. glava = probum ingenium. — (pošten) probus; honestus. — (zgodan) opportunus. — (srećan) prosper; secundus. — (koristan; sposoban) utilis. — (koristan, zdrav) salutaris. — (dobrostiv) benignus. — d. vino = vinum bonae notae. — d. polje = ager ferax, fertilis; solum ferax, fertile. — dobra ljetina = messis frugifera, opima. — d. godina = annus fertilis. — d. liječnik = medicus artis peritus. — d. vojnik = miles bello bonus; miles fortis ac strenuus. — d. oči = oculi acres atque acuti; imati dobre oči = bene, ili acriter videre; oculos acres atque acutos habere. — d. ljudi = arbitri. — d. ruka (bakšiš, dar) = corollarium. — adv. = bene; belle; jucunde; suaviter; commode. — (vješto) scienter. — d. znati = probe scire. — (= jako, mnogo; sasma) v.

dobava = comparatio.

dobaviti; dobavljati = (što) adipisci; consequi alqd; comparare alqd. — d. se čega = d. što. — d. se mržnje = odium alcjs in se convertere; in invidiam venire. — d. se česa molbama = alqd precibus assequi.

dobiće = v. dobit.

dobijati = v. dobivati.

dobit = (nabava) comparatio. — (ono što se steče) quaestus. — (kamata) fenus. — (pobjeda) victoria; v. dobitak.

dobitak = (nabava) comparatio; adeptio. — (korist) lucrum; emolumentum; commodum; fructus. — (kamata) fenus. — (pobjeda) victoria. — mali d. = lucellum. — veliki d. iz čega = fructus uberrimus ex alqa re. — živjeti o d. = de lucro vivere. — dati novce na d. = pecuniam dare fenori, ili fenore; pecuniam apud alqm occupare. — novac na dobitku = pecunia fenebris. — novac bez d. = pecunia gratuita; v. kamata.
dobitan = (koristan) quaestuosus. — (pobjednik) victor; triumphans.
dobiti = adipisci; consequi. — (primiti) accipere. — (korist imati) lucrari. — ždrijebom d. = sortiri. — ne d. ništa = nihil proficere. — d. koga = vincere, superare alqm.
dobitnik = (pobjednik) victor.
dobivalac = qui lucratur. — (pobjednik) victor.
dobivanje = v. dobitak (korist; pobjeda).
dobivati = v. dobiti.
dobjeći = confugere.
dobjegalac = transfuga.
dobjegavati; dobjegnuti; dobježati = v. dobjeći.
doblagovati = cenam absolvere.
dobnik; dobnjak = horologium. — (ura sunčanica) solarium (horologium). — (vodeni d.) clepsydra.
dobričak; dobričina = vir simplex, bonus; homo bona indole praeditus.
dobrina; dobrinja = bonitas; (= dobro) v.
dobriti = meliorem facere, ili reddere; emendare.
dobro = bonum. — (imanje) bona; opes; res familiaris; fortunae. — (imanje nepomično sa zgradama) fundus; praedium. — (baština) ager. — činiti d. komu = alci bene, ili benigne facere; conferre in alqm beneficia. — odvratiti d. za d. = similibus beneficiis beneficia pensare. — odvratiti zlo za d. = beneficia malefactis pensare. — (— dobro za zlo) = maleficia benefactis pensare. — željeti komu svako d. = bona alci optare omnia. — okrenuti što na d. = alqd in bonum vertere. — kupovanje dobara = emptio agrorum. — upravljanje dobara = curatio bonorum.
dobročestan = felix; fortunatus.
dobročin = adj. beneficus.
dobročinac; dobročinilac = beneficus; beneficiorum auctor. — čiji d. = qui beneficia in alqm confert; qui beneficiis alqm affecit, auxit, ornavit; bene meritus de alqo.
dobročinstvo = beneficium; beneficentia. — (usluga) meritum.
dobroćudan = bonae indolis.
dobroćudnost = bonum ingenium; bona indoles.
dobrodošje = salutatio.
dobrodušan = bona indole praeditus; v. dobar.
dobrohotan = benevolus. — (dobar) probus. — (voljan) libens.
dobrohotjeti = diligere; benevolentia prosequi; amare.
dobrohotnost = benevolentia.
dobrohtjeti = v. dobrohotjeti.
dobrokoban = boni ominis; faustus.
dobrosrećan = prosper; felix.
dobrosrećnik = vir felix.
dobrosrećnost = felicitas; prosperitas.
dobrostiv = benignus; benevolus; clemens; humanus; v. dobar.
dobrostivost = benignitas; benevolentia; clementia; humanitas.
dobrota = bonitas. — (blagost; prijaznost) clementia; humanitas. — (poštenje) probitas. — (dobrostivost) benignitas. — (blagost) lenitas.
dobrotvor; dobrotvorac = v. dobročinac.
dobrotvoran = beneficus; ad beneficia propensus; benignus.
dobrotvorje; dobrotvornost; dobrotvorstvo = beneficium.
dobrovoljan = (veseo) hilaris. — (radostan) libens. — (koji što dragovoljno čini) voluntarius; volens; liber. — (dobrohotan) benevolus. — adv. (veselo; mirno) hilare; tranquille; aequo animo. — (dragovoljno; od svoje volje) = (ex) voluntate; (mea, tua, etc.) sponte; ultro. — (dobrostivo) benevole.
dobrovoljnost = benevolentia. — (mirno srce) aequus animus.
docan = tardus; serus.
dockan; docna = sero.
docniti se; docnjeti = sero venire; morari.
docvjetati = deflorescere.
doček = prevedi gl. dočekati.
dočekati; dočekivati = exspectare. — (doživljeti) = (in vita) videre; contingit mihi alqd. — dočekati 60 god. = pervenire ad annum sexagesimum. — ufam da ću to d. = spero alqd me vivo futurum esse. — tako što od koga d. = hos fructus ex alqo percipere. — što sam pod starost dočekao = quid mihi in senectute evenit. — (primiti koga) = (benigno vultu, comiter) alqm excipere. — bio je časno dočekan = honorificentissime exceptus est. — biti lijepo d. = benigno vultu excipi; carum omnibus expectatumque venire.
dočekljiv = hospitalis.
dočekljivost = hospitalitas.
dočepati = (što) arripere alqd. — d. se česa = potiri alqa re; adipisci, ili assequi alqd; occupare alqd.
dočetak = finis; v. svršetak.
dočeti = finire; v. svršiti.
dočim = dum; donec; v. dok.

dočiniti = perficere; absolvere; peragere.
dočitati = perlegere.
dočuti = audire; exaudire; v. čuti.
doći = (u opće) venire. — (d. do) pervenire. — (prići; stići) advenire. — (približiti se) accedere; appropinquare. — (naći se; prispjeti) adesse. — (iznenada na što doći; naići) incidere. — (proti svojoj volji) devenire. — (postati) fieri. — dolazim pješke — pedes venio, ili advenio. — d. na konju = equo advehor. — d. kočijom, brodom = curru, navi advehor. — d. često u jedno mjesto = ad, ili in alqm locum ventitare; frequens venio in. — d. (poslan) od koga = ab alqo venire. — (banuti; zateći; iznenada d.) supervenire, ili intervenire alci; opprimere alqm. — kako ti dolazi na pamet da tako odgovoriš? = quid tibi in mentem venit ita respondere? — d. na koga (udariti) = aggredi alqm; impetum facere in alqm. — d. za koga (udati se) = nubere alci. — d. koga želja = alcjs rei desiderio capi, ili moveri. — d. koga red = ordo vocat, n. pr. me, te itd.; nunc meae (tuae etc.) sunt partes. — d. (stati; o cijeni) stare; constare. — (= težiti) pondo valere. — d. na ćud = meliorem fieri. — d. na manje (o riječi) = fidem fallere, mutare, non servare. — d. na tanke vode = miseria tabescere. — d. do bitke, do šaka = res ad arma, ad manus venit; pugna, proelium fit; pugnatur; proelio certatur. — nije se došlo do otvorene bitke = non acie certatum est. — dođe do bune = seditio orta est. — doći do čega (steći) assequi; adipisci. — doći na vrh želji = optata perficere. — d. komu glave = e medio tollere alqm. — do toga d. da = res eo, ili in eum locum deducitur, ut. — d. u susret = obviam fieri; v. susret.
doćuditi se = (čemu) alqd mirari desinere.
doćukati se = rumor affertur, ili perfertur ad; rumor invadit.
dodatak; dodadba = additamentum.
dodati = addere; adjicere. — (pružiti) porrigere. — (predati) tradere.
dodavati = v. dodati.
dodesiti se = v. dogoditi se.
dodijati = (dosaditi) molestiam afferre; molestia afficere. — dodijeva mi što = taedet me alcjs rei.
dodijevati = v. dodijati.
dodirkivati; dodirnuti = tangere; attingere.
događaj = eventus; eventum; res. — (slučaj) casus. — (prilika; zgoda) occasio; opportunitas. — sretni d. = res secundae. — nesretni d. = res adversae.
događati se = v. dogoditi se.
dogamizati = arrepere.
dogarati = v. dogorjeti.
doglas; doglasak = nuntius; fama.
doglasiti = nuntiare; significare; nuntium afferre de alqa re; v. javiti; navijestiti.
dogledati = (svršiti gledanje) videre desinere. — (ugledati što u najvećoj daljini dokle oko može doprijeti) videre qua visus est; v. ugledati.
dogmizati; dogmiznuti = arrepere.
dognati = propellere.
dogoditi = (pogoditi) destinatum, ili destinata ferire; ferire. — (slučajno naći) offendere alqd, ili alqm. — d. se = contingit, evenit, accidit, fit.
dogođaj = v. događaj.
dogodovština = historia.
dogorenje = exustio.
dogorjeti = exuri. — (ne gorjeti dalje) exstingui.
dogotoviti = (prirediti; pripraviti) expedire; praeparare. — (dovršiti) absolvere; finire; ad finem perducere; v. dovršiti.
dogovarati se = (s kim o čem) agere cum alqo de alqa re; v. dogovoriti se.
dogovor = colloquium; congressus. — (ugovor) conventum; pactum conventum; conventum et pactum. — (složnost kod odluke) consensus. — (urota) conspiratio. — (privola) assensus. — d. započeti = colloquii initium facere. — kao po d. = velut ex composito. — po d. = v. dogovorno.
dogovoriti = v. (svršiti) govor. — d. komu = v. nagovoriti koga. — d. se = (uglaviti) constituere alqd cum alqo; constitutum facere cum alqo ut. — (pogoditi se) pacisci alqd cum alqo. — (ustanoviti; ureći) componere alqd cum alqo. — (urotiti se) conspirare; v. urotiti se. — tako se dogovorismo = sic mihi cum illo convenit.
dogovorno = adv. ex composito; ex pacto; ex convento; ut erat constitutum; ut convenerat; ex pacto et convento; composito consilio.
dogovornost = v. dogovor.
dograditi; dograđivati = exstruere; aedificationem perficere. — (graditi do) struere usque. — (prigraditi) adstruere.
dogrdjeti = alqd ferre, ili sustinere non posse; ferre nullo pacto posse.
dogustiti = (komu) in augustiis esse; in angustum venire.
dohađati = ventitare.
dòhitati = (dosizati) comprehendere. — (doticati se) attingere. — d. pamećn = perspicere; intelligere; percipere.
dohititi = comprehendere; assequi; attingere. — (= razumjeti) v. — (dometnuti se) jaculando assequi.
dohod = adventus. — (mjesto, kuda se ulazi) accessus; aditus.
dohodak = (u opće) reditus. — (probitak) fructus. — (carina; porez) tributum; vectigal. —

d. od rudnika = reditus metallorum; pecunia quae redit ex metallis. — d. od imanja = praediorum fructus; fructus quem praedia reddunt.
dohoditi = venire. — (često) ventitare; v. doći.
dohraniti; dohranjivati = alere, ili sustentare alqm usque ad. — (dočuvati) servare; conservare.
dohrliti = accurrere.
dohvat = (— na d.) ut assequi potui (= kako sam ga se mogao dohvatiti).
dohvatiti = (dokučiti) comprehendere. — (dosegnuti) attingere. — d. se = (česa) assequi; consequi alqd.
doista; doisto = (u istinu) vere. — (zbilja, do istine) revera; reapse. — (za cijelo) certo. — (dakako) quidem.
doistiniti = confirmare; comprobare. — (očitovati) declarare. — (izvršiti) ad effectum adducere.
dojača = mulctra.
dojačati = v. odoljeti.
dojaditi = v. dogrdjeti; dosaditi.
dojahati = adequitare.
dojako = etiamnunc; adhuc.
dojašiti = v. dojahati.
dojati se = (— posla) summa vi operam dare alci rei; omnem operam, ili curam in alqa re ponere, ili in rem alqam conferre. — (= dosaditi) v.
dojaviti = v. javiti.
dojedriti = navi advehi (ad alqd). — (o brodu) appelli ad litus, ili ad terram.
dojezditi = adequitare.
dojesti = exedere.
dojilica; dojilja = nutrix. — dati d. djetetu = nutricem puero arcessere ili accersere; puerum nutriendum dare.
dojiti = (o čeljadetu i životinji) alci mammam dare, ili praebere. — (o životinji) alqm ad ubera admittere. — (svojim mlijekom hraniti; o čelj. i živ.) uberibus alere. — (sisati) lac sugere.
dojka = mamma; (= dojilica) v.
dojkinja = v. dojilica.
dojmiti se = (dotaknuti se) attingere. — (dosaditi) molestum esse. — (pomenuti) memorare; mentionem facere de. — molbe su se dojmile bogova = vota tetigere deos.
dojnica = v. dojilica. — (muzlica) mulctra.
dok = dum; quoad; donec; v. slovn. — (netom) ubi; simulac. — (dok evo ti, eto ti) quum. — dok se večerivalo = inter cenam. — dok sam bio izočan = me absente. — dok sam čitao pade mi na um = mihi legenti in mentem venit. — d. je rat još trajao = bello nondum confecto; dum bellum geritur.
dokaz = (čim se dokazuje što) argumentum. — (znak) signum; indicium. — (svjedočanstvo) testimonium. — (svjedok; o čeljadetu) testis. — (primjer) documentum; specimen. — pismeni d. = literarum testimonia. — (dokazivanje) prolatio; demonstratio; argumentatio. — biti d. = signo, indicio, documento, testimonio esse. — iznijeti d. = argumentis uti; argumenta, ili rationes afferre.
dokazati = (kazati do kraja) narrare; enarrare; exponere. — (razgovijetno kazati) perspicuum facere. — (javiti komu što) deferre alqd ad alqm. — (potajno javiti) indicare. — (potvrditi; posvjedočiti) probare; comprobare; demonstrare; firmare, ili confirmare (argumentis).
dokinuti = v. ukinuti.
dokle; doklen; dokli = (int. i rel.) quousque; v. dok; do kada.
dokolan = curis solutus; otiosus. — biti d. = otium habere; otiari; vacare; vacuum esse; otium habere ad alqd; mihi tempus est alci rei; vaco alci rei; tempus mihi est. — nijesam d. = mihi non vacat (inf.).
dokolica = otii tempus; otium; tempus labore, negotiis vacuum.
dokoljenak = tibia.
dokoljenica = (pl.) tibialia, ium.
dokoljeti = v. (biti) dokolan.
dokon = v. dokolan.
dokončanje = v. svršetak; odluka.
dokončati; dokončavati; dokončiti; dokončivati = perficere; finire; ad finem perducere. — (odlučiti) consilium capere; statuere. — (svršiti se) desinere.
dokonobati = aegre transigere.
dokopati = perfodere. — (zgrabiti) apprehendere; arripere. — d. se česa = v. dočepati se.
dokoturati = subvolvere; advolvere.
dokradati se = furtim succedere, ili accedere ad alqd.
dokrajčiti = perficere; finire.
dokrasti se = v. dokradati se.
dokročiti = uno gradu assequi.
doksat = solarium.
dokučit = prudens; perspicax. — (razumljiv) perspicuus. — d. pamet = ingenii acies, ili vis.
dokučiti = v. dohvatiti. — d. umom = comprehendere, ili complecti (animo, mente); mente concipere, ili percipere; assequi; intelligere.
dokučivati = v. dokučiti.
dokučljiv = v. dokučit.
dokusuriti = v. izmiriti; namiriti.
dol-a = vallis.
dolagati = (komo što) mendacium deferre. — (ne lagati dalje) satis mentitum esse.
dolaz; dolazak = adventus. — po njegovu d. = postquam venit.

dolaziti = v. doći. — (dopuziti) arrepere.
doletjeti; doletnuti = advolare.
doli = v. dolje.
dolica = v. dolina.
dolijetati = doletjeti.
dolijevati = implere.
dolikovati = v. pristojati se.
dolina = vallis.
doliš = praeter; praeterquam.
doliti = v. dolijevati.
doljača = vallis.
dolje = infra; inferius; in ima parte. — (kretanje) deorsum; ad imam partem.
doljesti = v. dolaziti.
dom = domus; v. obitelj; domovina; kuća.
domać = domesticus; familiaris.
domaći = (primaknuti) admovere. — (stići) pervenire. — d. se = pervenire. — d. se kraja = appellere; applicare.
domaćica = materfamilias.
domaćin = paterfamilias.
domadar = v. domaćin.
domaja = solum patrium.
domak = (na) v. blizu.
domaknuti = v. domaći.
domamiti; domamljivati = allicere.
domašati; domašiti = attingere; v. dokučiti.
domašnji = v. domać.
domčati se = v. dočepati se.
domekšati = emollire.
domet = teli jactus.
dometak = additamentum.
dometati; dometnuti = v. dobacivati; nadometnuti.
domisao = consilium.
domisliti se = (pogoditi; dosjetiti se; uvidjeti) conjectura assequi, ili consequi alqd. — (domišljati se) conjicere alqd. — (staviti se) intelligere; animadvertere. — (spomenuti se) v.
domišljan = v. domišljat.
domišljanka = mulier callida.
domišljat = vafer; cautus; callidus; consilii plenus; ad inveniendum sollers; sagax.
domišljati se = v. domisliti se.
domišljatost = sagacitas; sollertia.
domoći se = adipisci; consequi; potiri. — d. se vlade = rerum potiri; v. osvojiti; zauzeti.
domoljublje = patriae amor, ili caritas.
domoriti = v. dodijati; dosaditi.
domorodac = (urođenik) indigena. — (zemljak) popularis.
domovina = patria. — (imanje; očevina) patrimonium. — umrijeti (biti pokopan) u d. = in patrio solo mori, sepeliri. — ljubav prama d. = amor, ili caritas patriae.
domovinski = patrius.
domovnik = v. domaćin.
domraziti se = v. omrznuti.
donaplatiti = v. doplatiti.
donašati = v. donijeti.
donde = v. donle.
doneklo = aliquo usque.
donijeti = ferre; afferre; apportare. — (komu što ga ide) referre; n. pr. frumentum omne ad se referri jubet. — (d. dolje, snijeti) deferre. — (d. u što) inferre. — (d. do kraja, predati) perferre n. pr. literas, nuntium. — natrag d. = referre, n. pr. atrox responsum; reportare, n. pr. milites navibus in Siciliam. — d. što pred narodnu skupštinu = rem deferre ad populum.
donji = inferior.
donjoselac = inferioris pagi incola.
donjozemac = inferioris regionis incola.
donle = illuc usque; eo usque.
donositi = v. donijeti.
dopadati; dopadnuti; dopasti = (dotrčati) accurrere; advolare. — (iznenada na što doći) incidere. — d. komu u šake = in manus alcjs incidere, ili venire. — (dobiti) obtingit, ili obvenit alci alqd; nancisci alqd. — d. ranâ = v. raniti. — d. muke = calamitatem accipere.
dopeljati = adducere.
dopetan = talaris.
dopirati = (doći) advenire; pervenire. — (pružati se) porrigi ad; pertinere (usque) ad, ili in. — d. do 80 godina = aetas ad octogesimum annum processit. — (razumjeti; shvatiti) v.
dopiriti = anhelantem advenire.
dopirlati = (dotjerati) adigere.
dopisati = scriptionem perficere, absolvere.
dopisivati se = (s kim) epistolarum commercium est inter me et alqm; colloquor cum alqo per literas; literas dare et accipere.
dopitati = (komu što) adjudicare, addicere, decernere alci alqd. — ne d. = abjudicare.
dopjevati = cantare desinere. — (doći pjevajući) advento cantans.
doplaćivati; doplatiti = solvere pecuniam reliquam.
doplaziti = arrepere.
doplesti = pertexere. — (jedva doći) aegre advenire.
doplivati = adnatare.
doploviti = appellere; advehi (navi).
dopokon = v. napokon.
dopratiti = comitari, ili deducere alqm, n. pr. domum.
doprijeti = v. dopirati.
doprinašati; doprinijeti = conferre ad alqd, n. pr. nihil, alqd, multum, plus, plurimum. — (koristiti; pomoći) prodesse; adjuvare ad alqd. — mnogo d. = magnam vim habere ad alqd; multum valere ad alqd; magno momento esse ad alqd; magnum momentum afferre ad alqd.

doprinositi = v. doprinašati.
dopuna = complementum.
dopuniti; dopunjati; dopunjivati = explere; complere.
dopust = (dozvola da se tko udalji sa svoga mjesta) commeatus. — dati d. = commeatum (n. pr. triginta dierum) alci dare. — moliti za d. = commeatum petere. — biti na d. = in commeatu esse.
dopustiti = (na molbu) concedere alqd, ili inf., ili ut. — (od milosti) permittere. — (dati moć, pružiti mogućnost) = facultatem dare; potestatem facere alcjs rei. — (d. komu da dođe) admittere alqm. — (primiti kao istinito ono što tko tvrdi) concedere; dare; largiri. — ne d. = vetare. — dopušteno je = concessum, ili permissum est. — (smije se) licet. — državni zakoni ne dopuštaju = leges publicae non patiuntur. — ne d. (o pticama gatalicama) abdicere, n. pr. aves abdicunt rem; v. dopuštenje (dati).
dopustiv = quod concedi potest.
dopuštati = v. dopustiti.
dopuštenje = permissio. — (oblast) facultas; potestas; copia. — (sloboda) licentia. — (milostivo d.; oproštenje) venia. — dati d. = potestatem, licentiam, veniam alci dare; potestatem facere, ili concedere; v. dopustiti. — dati komu d. da sjede = alci ut considat permittere. — s tvojim d. = permissu, ili concessu tuo; si per te licitum erit; pace tua. — bez čijega d. = injussu alcjs.
doraditi = (svršiti radnju) opus perficere; finem alci rei imponere. — (steći) adipisci; nancisci.
doraniti; doranjivati = bene mane venire.
dorasti; dorastjeti = adolescere. — dorastao = adultus. — biti dorastao komu = alci parem esse, n. pr. bello; non inferiorem esse alqo. — ne biti d. komu = alci imparem esse; inferiorem esse alqo; alqm sustinere non posse.
doreći = v. dokazati.
dori do = usque ad.
doricati = v. doreći.
doručak = jentaculum.
doručati = jentare.
doručkovati = jentare.
do-rvati = (koga) certamine superare alqm. — (komu) = luctando resistere alci.
do sad = v. do; sad.
dösada = vexatio; molestia; fastidium.
dosadan = molestus; importunus; gravis.
dosadašnji = qui adhuc fuit.
dosaditi; dosađivati = (komu) molestiam alci afferre; gravem, ili molestum esse alci; satietas alcjs rei me tenet; taedet me, ili pertaesum est alcjs rei. — (riječima d.) = gravem esse alcjs auribus; aures alcjs onerare verbis. — (d. molbama) fatigare alqm precibus. — (d. dugijem pismima) obtundere alqm longis epistolis.
dosadiv; dosadljiv = v. dosadan.
dosadljivac = homo importunus, ili molestus.
dosadnji = v. dosadašnji.
dosadnost; dosađivanje = molestia. — (s toga, što nešto predugo traje) taedium.
dosagnati = v. dostići.
dosazreti = v. dozreti.
doseći; dosegnuti = attingere; assequi. — (umom) percipere; mente comprehendere; intelligere.
dosele = adhuc usque.
doseliti se; doseljivati se = commigrare; domicilium transferre.
dosezati; dosizati = v. doseći.
dosjećati se = v. dosjetiti se.
dosjetan = ingeniosus; v. domišljat.
dosjetiti se = animadvertere; v. domisliti se.
dosjetljiv = v. dosjetan.
doskakati; doskočiti = (doći skačući) assilire. — (skočiti koliko i drugi) saltu assequi. — (pomoći) auxilio accurrere.
doskora = mox.
dosle = v. dosele.
doslutiti = praesentire alqd; praesagire (animo) alqd, ili de alqa re.
doslužiti = (o vojniku) emereri, ili conficere stipendia. — vojnik, koji je doslužio = miles stipendia emeritus, ili militia jam perfunctus; miles, qui jam stipendiis confectis est. v. islužiti.
dosmrdjeti = v. dogrdjeti.
dospijetak = v. svršetak.
dospijevati = v. dospjeti.
dospijeće = v. svršetak.
dospjetak = v. svršetak.
dospjeti = (dozreti) maturitatem assequi; ad maturitatem venire, ili pervenire; maturescere; maturari. — (doći do čega) assequi. — (prispjeti) in tempore, ili tempore, ili mature venire. — (prestati) desinere. — (umrijeti) v. — (prekinuti) finem afferre; dirimere. — (svršiti) v.
dosta = (objekt.) satis; sat; (obilato) abunde; satis superque (dosta i odviše). — (subjekt.) affatim. — ne d. = non satis; parum. — imati d. čega = alqd satis habere; sufficit mihi alqd; contentum esse alqa re; acquiescere in re. — d. je = satis est; sufficit; satis habere. — ali d. o tome = sed satis de hoc; sed satis jam verborum est; sed haec hactenus; sed finis sit; nolo plura dicere.
dostačiti; dostajati = v. dostati.
dostakrat = saepe; saepius.
dostatak = quod satis est. — (obilje) abundantia; affluentia.
dostatan = sufficiens; qui (quae, quod) satis est.

dostati = sufficere; satis esse. — (ostati pri čem; ustrajati) persistere; perstare; perseverare in alqa re. — (steći) consequi; assequi. — d. se česa = consequi; assequi alqd.
dostaviti; dostavljati = addere; adjicere; apponere.
dosti = v. dosta.
dostići; dostignuti = assequi; consequi; n. pr. alqm currentem assequi; alqm cursu consequi; in cursu nancisci alqm. — (doći; dospjeti) advenire; pervenire; v. dobiti; doći; doprijeti.
dostignuće = (polučivanje) adeptio. — (dolazak) adventus.
dostizati = v. dostići.
dostižan = (koji dostiže) qui assequitur. — (koji se može dostići) qui potest attingi.
dostojan = dignus. — d. hvale = laude dignus. — d. je da vlada = dignus est qui imperet. — učiniti se d. česa = alqd mereri, merere, promerere, promereri. — (pristojan; shodan) aptus; dignus; par. — adv. (u opće) digne. — (kako treba po zakonu, po pravdi) jure; merito.
dostojanje = meritum; v. dostojanstvo. — (baština; imanje) = hereditas; bona; fortunae.
dostojanstven = augustus; gravis. — adv. graviter; decore. — d. se vladati = cum dignitate agere; honeste se gerere.
dostojanstvo = dignitas; gravitas. — (ugled) auctoritas. — (u državnoj službi i časti) amplitudo. — (veličanstvo državno i vladarevo) majestas. — (ćudoredno) decus. — držati što ìspod svoga d. = infra se ducere, ili positum arbitrari; alienum ducere majestate sua; non censere esse majestatis suae; inferius majestate sua reri; levius sua magnitudine ducere; alqd dedignari; v. čast.
dòstojati (se) = decere; deberi; convenire. — (biti dostojan) dignum esse; mereri. — d. se = (izvoljeti) dignari.
dostòjati = (ustrajati) v. dostati.
dostojnik = princeps.
dostojnost; dostojstvo = v. dostojanstvo.
dostovjeran = fide dignus.
dostupiti = v. pristupiti.
dosuditi = (komu što) adjudicare. — (suditi) sententiam, ili judicium ferre. — ne d. = abjudicare.
dosušiti = exsiccare.
dosvršiti = perficere.
došaptati = insusurrare in aures, ili ad aurem.
došasni; došasti = futurus; posterus.
došašće = adventus.
došlac; došljak = advena; peregrinus; hospes; v. inostranac.
došumati se = furtim arrepere.
dotaći = v. dotaknuti.
dotakati = implere.
dotaknuće = tactus; contactus.
dotaknuti = tangere; attingere; contingere. — (uzne d. = non tangere; non attingere. — (uzdržati se) = (se) abstinere alqa re.
dotamaniti = delere; excidere. — d. se = funditus interire.
doteći = (dotrčati) accurrere. — (biti dosta) sufficere; satis esse. — (nestati) deficere. — (dobiti; steći) assequi; adipisci; nancisci.
dotegnuti = attrahere.
doteščati = degravare alqm; grave, ili molestum fieri; oneri esse alci.
doteturati = aegre advenire.
dotežati = v. doteščati.
doticanje = tactio; tactus; contactus.
doticati = v. dotaknuti. — (pripadati) attinere; spectare.
dotikati = v. dotaknuti.
dotjecati = v. doteći. — (pružati se) pertingere; extendi.
dotjerati; dotjerivati = adigere. — (radnjom do nekle dospjeti) proficere in alqa re; processum habere; processus efficere. — d. do nevolje = in summas angustias adduci.
dotkati = pertexere.
dotle; dotlen = eo usque.
dotrajati = durare usque ad. — (dostajati) suppetere. — (nestati) deficere.
dotrčati = accurrere; concurrere (odasvuda). — (o mnoštvu) confluere. — brzo d. = advolare. — d. sa sviju strana = undique concurrere, ili confluere.
dotrkati = v. dotrčati.
dotruditi = v. dogrdjeti.
dotući = prorsus caedere.
dotuga = taedium; molestia. — (hitnja) festinatio; properantia.
dotupavan = sanae mentis.
dotužiti = v. dogrdjeti.
doučiti = (koga) perdocere; (što) perdiscere.
doužívati = perfrui alqa re.
dovabiti = allicere, ili pellicere in, ad alqd.
dovaljati = advolvere.
dovarati = per fraudem, ili fraude adducere.
dovdje = huc usque; hactenus (vrem.); adhuc usque.
doveče; dovečer = in (sub) vesperum.
dovesti (prez. dovedem) = adducere; perducere. — d. u pogibelj = in periculum adducere. — d. do = perducere ad. — d. koga pred sud = in judicium adducere alqm. — dovedi ga amo! = huc coram adducas illum! — (= navesti) v.
dovesti = (prez dovezem) advehere.
dovezati = constringere; vincire.
dovidnuti; dovíditi = animadvertere; perspicere.
dovijati se = meditari; secum cogitare.

doviti se = v. domisliti se.
dovitlati = (— ovce) oves cogere.
dovlačiti = v. dovući.
dovle = v. dovdje.
dovodac = privignus.
dovoditi = v. dovesti.
dovojevati = belli finem facere; ab armis discedere.
dovoljan = sufficiens. — (zadovoljan) contentus; adv. satis; v. dosta.
dovoz = (hrane) commeatus. — zapriječiti komu d. hrane = intercludere alci commeatum, ili alqm commeatu.
dovoziti = v. dovèsti.
dovrći = v. dobaciti.
dovrebati = insidiando, ili speculando assequi. — d. zgodu = occasionem nancisci, ili capere.
dovršenje = perfectio; absolutio.
dovršiti; dovršivati = perficere; absolvere; conficere; v. svršiti. — (prestati) desinere; v. prestati. — (svršiti se) finem capere; desinere. — (umrijeti) esse, ili vivere desinere; v. umrijeti. — (d. umjetničko djelo) extremam, ili summam manum imponere alci rei.
dozivanje = advocatio.
dozivati = v. dozvati.
dozlogrditi = v. dogrdjeti.
doznati; doznavati = cognoscere alqd (u cjelini), ili de alqa re (o pojed. prilikama). — (saznati ispitujući) invenire, ili reperire ex alqo. — (obaznati) resciscere. — (tačno, potanko) comperire ab, ili ex alqo; v. obaznati; čuti.
dozovnuti = v. dozvati.
dozreti = bene maturescere; permaturescere; ad maturitatem venire, ili pervenire; maturitatem assequi.
dozvati = (u opće; k sebi) vocare ad se. — (za savjet, pomoć, učešće itd.) adhibere alci rei; advocare ad, in. — (kao svjedoka, ili u pomoč) invocare. — (poručiti, poslati po koga) arcessere. — (narediti da tko dodje) alqm arcessi, ili arcessiri jubere. — (d. u pomoč) in auxilium vocare. — d. na sud (kao sudac) = citare. — d. liječnika = medicum advocare, ili ad se vocare. — d. liječnike (skupiti) = medicos cogere. — d. se pameti = ad sanitatem reverti, ili redire; ad se redire; ad bonam frugem se recipere. — (sjetiti se) animadvertere. — (spomenuti se) reminisci.
dozvola = v. dopuštenje.
dozvoliti = v. dopustiti.
dožeti; dožnjeti = demetere.
drač = sentis.
drača = (trnje) sentis; vepres. — (bodlja) spina.
dračan; dračast; dračav = spinosus.
dračište; dračje = dumetum; spinetum; sentes; spinae.
drag = (mio) carus. — (počudan; ugodan) acceptus; gratus. — (radostan) jucundus. — (dražestan; ljubak) suavis. — (sladak) dulcis. — (prijatan; prijateljski) amicus, n. pr. amice lector. — veoma d. = percarus; pergratus; perjucundus. — d. dijete = puer suavis, dulcis. — dragi Atiče! = optime, dulcissime, optime dulcissimeque Attice! mi Attice! — dragi oče = pater optime; mi pater; pater. — drag mi je tko = alqs mihi carus, gratus, gratus acceptusque est; alqm carum habeo, ili diligo, ili amo; alqm diligo et carum habeo. — biti komu d. = alci cordi esse; ab alqo amari, ili diligi. — draži mi je nego život = est ille mihi carior spiritu meo. — drago mi je da dolaziš = gratus acceptusque mihi venis. — to mi je drago = hoc placet; hoc mihi commodum est. — to mi je d. čuti = hoc libenter audio. — bilo bi mi drago = velim; vellem; v. slovnicu. — draže mi je jedno nego drugo = alqd alci rei antepono, ili praefero, ili antefero. — draži mu je život nego slava = illi major vitae quam gloriae cupido est. — draže mi je = malo; magis placet; praeopto; mihi praestat. — što mu drago = quidquid. — drage volje = libenter; libens; libenti animo. — (skup) carus; magni pretii. — (skupocjen) pretiosus; v. skup. — d. kamen = gemma. drag; dragi (ljubovnik) = amatus; dilectus; is, quem amo, ili diligo. — d r a g a = mulier amata; amata, dilecta alci; ea, quam alqs amat, ili diligit. — d r a g o = amores; deliciae; amor et deliciae; amores et deliciae. — sva draga noć = nox quam longa est.
drȁga = vallis; v. dolina.
dragac = gemma.
dragan = (dragane!) sodes! vir bone! bone!
draginja = caritas; v. dragost. — (milina) gratia. — (ljubav) caritas.
dragocjen = pretiosus.
dragocjenost = res pretiosa; res magni pretii; res pulcherrima.
dragoća = (skupoća) magnum pretium; caritas. — (skupoća živeža) caritas annonae; annona cara; caritas; inopia rei frumentariae. — (ljupkost) amabilitas. — (ljubav) amor; caritas.
dragomast = balsamum; opobalsamum; unguentum.
dragomastiti = (u opće) balsamo illinere. — (balsamovati mrtve) condire.
dragost = amabilitas; venustas. — (ljubav) amor; caritas. — (naslada) delectatio; voluptas. — (ugodno ganuće) animi commotio.
dragostan; dragostiv = amabilis; suavis; dulcis.
dragostivost = amabilitas; suavitas.
dragovati = (ljubiti) diligere; amare. — (milovati) amplexari et osculari alqm. — (riječima) blandiri alci.

dragovetan = (sva d. noć) nox, quam longa est.
dragovoljan = (voljan) libens; volens; non invitus. — (vesco) hilaris. — (ugodan) gratus et acceptus. — adv. libenter; animo libenti; non invito animo; non moleste; haud gravate; ili sa „non recusare"; „non (haud) gravari". — ne d. = invito animo; gravate; nolens; invitus; ili sa „recusare". — veoma d. = libentissime; libentissimo animo; summa (mea) voluntate.
dragovoljnost = animus promptus, ili paratus. — (veselje) hilaritas. — (volja; samovolja) arbitrium.
dragulj = v. dragi kamen.
dragušac = nasturtium.
drakmar = v. drkmar.
dram; drama = (grčki novac) drachma.
drančiti = v. drljančiti.
drapati = scabere; fricare; perfricare. — (kidati) lacerare.
drapav = v. hrapav.
dražati = cariorem fieri; annona carior fit; annonae caritas increbrescit; annona crescit, ili ingravescit. — (biti drag) placere.
dražinja = v. dragoća.
dražiti = (u opće; uzbuditi koje čuvstvo) movere; commovere. — (podbadati, poticati) concitare; stimulare. — (ražestiti) irritare. — (raspaliti) accendere. — (izazivati) provocare. — (mučiti) vexare. — d. koga = alcjs iram concitare, ili irritare; alqm in iram concitare.
dražljivost = animus irritabilis; iracundia.
drcati = v. drmati.
drčkati = v. dražiti.
drdan = aries.
drečati; drečiti = ejulare. — (o kozi) mutire. (o djetetu) plorare. — (o čeljadetu) fremere.
dreha = vestis.
dreka = clamor.
drekenjati se = v. drečati.
dreknuti = v. drečati.
dreman = v. dremovan.
dremljiv = somniculosus; somni plenus; somno gravis. — biti d. = dormitare; somno urgeri.
dremljivac = homo somniculosus etc. v. dremljiv. — (mlohav; mlitav) veternosus.
dremljivost = v. drijem.
dremovan = v. dremljiv.
dren = v. drijen.
drenjina; drenjula = cornum.
drenjo = homo ineptus, segnis.
drenov = corneus.
drenovac; drenovača = virga cornea; baculus corneus.
drenovina = lignum corni.
dreseliti se = maerore confici; tristitia opprimi ili confici; maerere.
dreselje = tristitia; maestitia; maeror; aegritudo.
dresco = maestus; tristis.
dreteza = fraga, orum.
dretva = funiculus.
drevad = arbores.
dreven = v. drven.
drevinka = abrotonum.
drezga = nasturtium.
dreždati = exspectare; alcjs adventum captare; inhiare alci rei, ili alqd.
drhat = tremor; trepidatio; horror; tremor membrorum.
drht = v. drhat.
drhtanje = v. drhat.
drhtati = (u opće) tremere. — (uzdrmati se, osob. od straha) contremiscere; intremiscere. — (ustraviti se) horrere. — dršćući = tremens; tremebundus; tremulus.
drhtav = tremebundus; tremens.
drhtavica; drhtavina = v. drhat.
drhtjeti = v. drhtati.
drhtulja = (riba) torpedo.
drihati = stertere.
drijem = somni necessitas; sopor.
drijemak = medicamentum, quod somnum facit.
drijemalac; drijemalo = v. dremljivac.
drijemati = dormitare; somno urgeri.
drijemav = v. dremljiv.
drijemež = v. drijem.
drijen = cornus, i.
drijenak = cornus, i. — (crkvina) herba parietaria.
driješiti = solvere; resolvere.
drijeti = v. derati.
drijevce = (— božje) = v. drevinka.
drijevlje = v. drvlje.
drijevo = v. drvo.
drjemljiv = v. dremljiv.
drjenik = v. drenik.
drkmar = uncus; harpăgo.
drktati = v. drhtati.
drljančiti = importune mendicare, ili mendicari.
drljati = terram occare. — (brčkati) illinere chartis.
drljav = lippus.
drljavost = lippitudo.
drljiti = pectus nudare.
drljucati = leviter tangere.
drmanje = quassatio; concussio.
drmati = quassare; concutere. — d. se = tremere.
drmnuti = v. drmati. — (puknuti) fragorem edere.
drnjina = cornus, i.
drnjivati se = v. drnuti se.
drnjkati = v. drnuti.
drnovan; drnovit = furiosus.
drnuti = (malo pojesti) paululum comedere. — (ugristi) dente laedere. — (udariti) percutere;

ferire. — d. se = furore efferri; efferari. — d. se na koga = alcjs amore capi.
drob = intestina, orum.
droban = minutus. — d. stado = pecus, udis. — adv. minutatim.
drobiti = comminuere. — (govoriti ludo) blaterare.
drobljen = mica; frustum.
drobnina = res parva, ili minuta, ili minima.
drobnjak = homo humilis staturae.
dronjav = pannosus.
dronjci = panni.
dronjo = homo pannosus.
drop; **dropina** = vinacei.
drozak = turdus.
drozd = turdus.
droždа = (od vina) faex. — (od ulja) amurca.
droždina; **drožđe** = v. drožda.
drpati = (derati) lacerare; dilacerare. — (raskomadati) laniare; discerpere; diripere.
drpiti = diripere; laniare; v. drpati. — d. se = v. grabiti se.
drškati = v. dražiti.
drug = (pratilac) comes. — (pri igri, vježbanju, na zabavama itd.) sodalis. — (združen na zajednički rad) socius. — (vojni drug) commilito. — (na lađi, u kočiji) convector (rijetko). — (saučenik) condiscipulus. — (za stolom) conviva. — (surob) conservus. — (sulakrdijaš) congerro. — (supilac) combibo. — (učesnik, dionik česa) consors. — (drug, ortak) consors, socius. — (u službi) collega. — (pratioci) qui comitantur alqm. — d. na putu = comes itineris. — d. u pogibelji = comes discriminum periculorumque.
drùga = socia.
drugač = v. drukčije.
drugamo = alio.
drugar = v. drug.
drugarica = v. druga.
drugariti = v. drugovati.
drugda; **drugdaš** = (u drugo doba) alias. — (katkad) interdum. — (njegda) olim.
drugdje = alibi. — (na drugome mjestu) alio loco.
drugi = (od dvojice) alter; treba da stoji i kada je govor o neodređenu broju, ali se ipak misli da su dvojica, koji rade; n. pr. qui alteri exitium parat; qui nihil alterius causa facit. — Kapua druga Cartago = altera Carthago Capua; Ham. drugi Marat = Hamilcar, Mars alter. — (različit) alius. — (ostali) reliquus. — sve drugo = ceterum omne; omne reliquum; aliae res omnes; alia omnia; cetera omnia. — mnogi d. = alii multi; alii plures. — u d. vrijeme = alias; alio tempore. — (drugi u redu) secundus; (ako je govor o dvojici) alter. — prvi . . . drugi . . . treći . . . = primus . . . alter (samo kod tačnog brojenja „secundus") . . . tertius. — svaki d. = secundus quisque. — po d. put = iterum.
drugoč = iterum. — (drugda) alias.
drugojačiji = v. drukčiji.
drugojak = v. drukčiji.
drugojde = v. drugdje.
drugom = iterum; secundo.
drugovačiji = v. drukčiji.
drugovanje = usus; consuetudo. — (življenje s kim) convictus. — (prijateljsko d.) usus familiaris; familiaritas.
drugovati = (s kim) familiariter, ili intime uti alqo; consuetudinem habere cum alqo; magna consuetudo mihi intercedit cum alqo; est mihi cum alqo magnus usus; conjunctissime vivere cum alqo.
drugud; **druguda** = alio.
drukčiji = alius. — postao je sasvim d. = plane alius factus est. — ne bijaše d. nego je sada = non alius erat atque nunc est. — (različit, koji se ne sudara) diversus. — (različan po ćudi i naravi) dispar. — (sasvijem d.) impar. — (nenaličan) dissimilis. — adv. aliter; alio modo; alia ratione; secus. — ne d. = non secus atque (ac); perinde, ili proinde atque (ac). — nije moglo biti d. nego da = non potuit fieri quin. — d. se dogoditi = secus cedere, ili accidere; contra accidit. — sasvijem je d. = totum contra est. — d. misliti nego drugi = dissentire cum, ili ab alqo.
drukša = v. drugda.
drum = via militaris. — (javni put) via publica; via.
drusati = tolutim currere.
društven = (saveznički) socialis. — (druževan; zajedničan) sociabilis. — (koji društvo ljubi, rado se sakuplja) congregabilis. — d. život = vitae societas. — sastaviti ljude u d. život = homines ad (in) vitae societatem convocare. — adv. socialiter.
društvo = (u opće) societas. — (zadruga) societas. — (življenje s kim) convictus. — (pobratimstvo) sodalitas. — (skupština) coetus; conventus. — (prijateljski sastanak) circulus. — (skupština koja u neku svrhu zajedno sjedi) consessus. — (skupština učenijeh ljudi, gdje se što predaje) acroasis. — (djelo, kojijem se iskazuje ljubav) officium; beneficium. — u d. s kim (zajedno) = cum alqo; (u čijoj pratnji) comitante, ili comite alqo. — tražiti čije d. = alqm assectari. — bježati čije d. = alcjs aditum sermonemque defugere. — sklopiti d. s kim = societatem cum alqo facere, inire, coire; (trgovačko) res rationesque jungere cum alqo. — biti u d. s kim (općiti)

= versari cum alqo. — uzeti koga u d. = sibi socium adsciscere alqm; alqm in societatem assumere, ili ascribere. — ljubiti d. ljudsko = hominum consuetudine delectari. — bježati d. ljudsko = congressus hominum fugere; vitare coetus; hominum conventus, ili homines fugere; se abstinere congressu hominum; (= drugovi) v.

družba = v. društvo; drug. — (pratnja) comitatus.

družbenica = socia.

družbenik = v. drug.

družbina = v. družina.

druževan = sociabilis.

družina = socii; v. drug; societas, v. društvo.

družiti = (pratiti) v. (združiti) v. — d. se s kim = comitem se alci dare, praebere, adjungere; v. združiti se; drugovati.

drvariti = (drva sjeći) ligna, ili materiam caedere. — (dobavljati drva) lignari; materiari.

drvce = (— božje) abrotonum.

drveće = (u opće kao gorivo) ligna, orum. — (s obzirom na korist, porabu) materia.

drven = ligneus.

drvenast = ligneus.

drvenjača = (čaša) poculum ligneum.

drvljanik = lignorum strues.

drvlje = v. drveće.

drvo = (u opće) lignum. — (drva) ligna, orum. — (stablo) arbor.

drvodjelac = tignarius faber; lignarius.

drz; drzan = v. drzovit.

drzati; drznuti = audere.

drzovit = audax; adv. audacter.

drzost = audacia.

držak; držalica; držalo = manubrium. — (ručica; uho) ansa.

držanje = (tijela) habitus. — (imanje) possessio. — (držanstvo) v.

držanstvo = munus; officium; debitum.

držati = (u opće) tenere. — d. koga za kabanicu = alqm pallio tenere. — d. koga za ruku = alqm manu tenere; (da ga vodiš) alci manus dare. — d. u svojijem rukama = alqd in mea manu est, ili in mea potestate est, ili positum est. — d. (kao) u ruci (znati za cijelo) = certum habere; pro certo habere. — d. u pameti = alqd memoria tenere; alcjs rei memoriam tenere; alqd in memoria habere; memoriam alcjs rei servare, ili conservare, ili retinere. — (hraniti) servare; conservare. — (imati) possidere; habere. — d. vjeru u kome = fidere, ili confidere alci. — (postupati s kim) alqm tractare, ili habere, n. pr. bene, male. — (misliti da vrijedi) aestimare; facere; pendere; v. cijeniti. — (misliti što o čemu) existimare; ducere; arbitrari; putare; judicare. Ovi glagoli imaju dvostruki akuz. ako osoba ili stvar jest zbilja, ili se samo misli, da je ono što se o njoj misli. Ima li se kazati da je po prilici kao nešto drugo, onda se reče: habere, putare alqm pro alqo; habere, ducere, existimare (in) numero (gen. plur.); habere, ducere, numerare (in) loco (gen. plur.); putare, ponere, numerare, habere in (abl. sing. ili plur.); n. pr. d. koga za neprijatelja = (ako je zbilja neprijatelj) habere alqm hostem; (inače) habere alqm pro hoste, ili in hostium numero. — d. što za zlo = alqd ponere, ili ducere in malis. — d. za koga = stare, ili facere ab, ili cum alqo; esse cum alqo. — držan (moralno obavezan) = obstrictus; obligatus. — biti držan = debere. (zahvalan) alcjs beneficiis obligatum esse; alci debere; alci obnoxium esse. — d. se česa = (u opće) prehendere, ili apprehendere alqd. — (ustrajati) = stare alqa re; remanere, ili perseverare in alqa re. — d. se naputaka = praecepta tenere. — d. se ugovora = foedere teneri. — d. se čigova mnijenja = alcjs sententiam sequi. — d. se starijeh pogodaba = priore foedere stare. — d. se obećanja = promissis stare; fidem praestare. — d. se jedva na konju = in equo haerere vix posse. — (ne pustiti se; braniti se) = (se) sustinere; impetum hostium sustinere. — (trajati) = durare; perdurare. — (prionuti) = haerere in alqa re. — (podnositi se) = se gerere. — (čvrst biti) firmum esse.

država = (imanje) possessio. — (oblast, gospostvo) dicio; imperium. — (građanstvo) civitas; respublica. — (imanje; baština) ager; praedium. — (zemlja; kraj) regio. — (kraljevstvo) regnum. — (vladareva zemlja, carevina) imperium.

državina = possessio.

državljanin = civis.

državljansko pravo = civitas.

državni = publicus. — d. blagajna = aerarium. — d. služba = rei publicae munus; munus publicum. — d. oblast = summa rerum. — d. ustav = forma rei publicae. — d. poslovi = res publica; publicum negotium. — najznatniji d. poslovi = maximae res rei publicae. — o d. trošku = pecunia publica; sumptu publico; publice. — posvetiti se d. službi = ad rem publicam accedere, ili se conferre; rem publicam capessere; in re publica versari. — biti u d. službi = munere rei publicae fungi. — ne mariti za d. poslove = a re civili abhorrere. — ne baviti se ni malo d. poslovima = rem publicam nulla ex parte attingere. — podati se sasvijem d. poslovima = se totum dedere rei publicae. — upravljati d. poslovima = rem publicam gerere; in re publica versari; (biti na čelu drž.) rei publicae praeesse; rem-

publ. gubernare. — skinuti Koga s d. posala = alqm removere a re publica. — povući se od d. posala = a negotiis publicis, ili a re publica se removere. — povjeriti drugomu d. poslove = rei publicae administrandae potestatem alii concedere. — biti izočan radi d. posala = reipublicae causa abesse.

državnik = (koji je na glavi države) qui rem publicam gerit et administrat; qui versatur in re publica; auctor reipublicae; rector rei publicae; rector rei publicae et consilii publici auctor. — (vješt u drž. vladanju) vir rerum civilium peritus; vir regendae civitatis peritus. — veliki d. = vir civilibus artibus praestans; vir regendae reipublicae scientissimus.

dub = (drvo) arbor. — (hrast) quercus.

dubina = altitudo, n. pr. spelunca quaedam infinita altitudine; in profundam altitudinem maris se demittere; altitudo fluminis. — (bezdan) vorago. — (dno u d. morskoj) profundum mare, ili maris. — biti u d. (na dnu) = in profundo esse. — pasti u d. = praecipitare. — baciti se u d. = se jacere in profundum; se immittere in profundam altitudinem. — iz dubina = ex infimo.

dubiti = stare (rectum).

dublijer = cereus.

dublje = arbores; quercus; v. dub.

dubljina = v. dubina.

dubok = (gledajući odozgo dolje) altus, n. pr. aqua, flumen, radices, plaga. — (s obzirom na dno) profundus. — (nizak, spušten) depressus; demissus; imus, n. pr. loca. — (o zvuku) gravis, n. pr. sonus, vox, vocis genus. — d. mir = summa quies; tranquillitas. — d. muk = summum silentium. — d. znanje = summa eruditio. — d. noć = multa nox. — d. san = somnus altus, gravis, artus. — d. tmina = spississima nox. — d. starost = summa senectus. — veoma d. = praealtus. — d. more = profundum mare; mare altum. — adv. alte; profunde. — (o sadržaju) abscondite. — (skroz u) penitus. — d. zaspati = somno mergi; arte et graviter dormire. — d. misliti = in cogitatione defixum esse. — d. sakriven = penitus abditus. — d. usaditi u srce = animo suo penitus mandare. — d. žile pružiti = altas radices agere. — d. ukorijenjeno mnijenje = opinio penitus insita.

dubov = (drveći) arboreus. — (hrastov) querneus; quernus.

dubovina = lignum quernum.

dubrava = silva; nemus; v. šuma.

dubravan = silvester; silvestris.

dubravast = silvosus.

dubraviti se = silvescere.

dubravski = v. dubravan.

dućan = taberna.

dućandžija = tabernarius.

dud = (drvo) morus. — (plod) morum.

dudati = lente incedere.

dudinja = morum.

duduk = fistula.

dudukati = tibiam inflare; tibia canere.

dŭg = (u prostoru) longus. — (o kosi) promissus. — veoma d. = perlongus; longissimus. — dug stopu = pedalis, ili (bolje) pedem longus. — d. stopu i pô = sesquipedalis, ili sesquipedem longus. — dvije stope d. = bipedalis; duos pedes longus. — (u vremenu) longus. — (dugotrajan) longinquus; diuturnus. — (s duga trajanja dosadan) diutinus. — (opširan; neprestan) multus. — (opširan) diffusus. — (spor) lentus. — (što polako prolazi) tardus. — duga slovka = syllaba longa. — dugo vremena = diu. — d. vremena prije = multo ante. — nakon d. vremena = longo intervallo. — ne smije se dulje oklijevati = res jam non ultra recipit cunctationem. — mnogo d. vremena = perdiu. — dulje = longius; diutius. — ne d. od tri dana = non longius triduo, n. pr. abesse. — življeti dulje (nego drugi) = pluribus annis vivere. — bilo bi predugo = longum est. — koliko d.? = quamdiu? — već ga dugo nijesam vidio = jam diu est quum eum non vidi.

dûg = (u opće) debitum. — (novac, koji se duguje) pecunia debita; (što tko ima da primi) pecunia credita. — (ime dužnikovo upisano u knjizi dužiteljevoj) nomen. — dugovi = aes alienum. — teški d. = grave aes alienum. — upasti u d. = aes alienum facere, contrahere, conflare; in aes alienum incidere. — imati d. = aes alienum habere; in aere alieno esse. — ne imati d. = in aere alieno nullo esse. — ne imati više d. = omni aere alieno liberatum esse. — biti u d. do ušiju = ex aere alieno laborare; obaeratum esse; aere alieno premi; aere alieno demersum, ili oppressum, ili obrutum esse; animam debere. — tražiti d. od koga = debitum flagitare alqm. — naplatiti d. = nomen exigere. — zahtijevati (od dužnika) cijeli d. = in solidum appellare. — platiti d. = debitum solvere, persolvere; nomen solvere, exsolvere. — platiti cijeli d. = totum nomen solvere. — svoje dugove isplatiti = aes alienum solvere, dissolvere, persolvere; aere alieno exire. — ne moći platiti svoje stare dugove = in vetere aere alieno vacillare. — platiti stare dugove novijem = versurā solvere, ili dissolvere. — platiti dio dugova = aes alienum minuere. — (što je tko moralno dužan da učini) officium; v. dužnost.

dúga = arcus coelestis, ili pluvius.

dŭga = dolii lamina.

dugačak = v. dŭg.

dugahan; dugast; dugašast = longulus; longiusculus.
dugljina = v. duljina.
dugoća = v. duljina.
dugokos; dugokosast = comatus; caesariatus.
dugost = v. duljina.
dugotrajan = diuturnus; v. dûg.
dugotrajnost = diuturnitas.
dugotrpljiv = patiens.
dugovati = debere alci alqd; v. dûg; dužan.
dugovetan = v. dragovetan.
dugovijek = longaevus.
dugovit = longus; diuturnus.
dugovitost = diuturnitas.
dugovječan = diuturnus. — (star) longaevus.
dugovječnost = diuturnitas.
dugovlas = v. dugokos.
duguljast; duguljat = oblongus.
duh = (dah) spiritus; halitus; v. dah. — (duša; život) spiritus; anima. — (životna snaga) vis vitalis. — (život) vita. — (duša) spiritus; animus. — (ćud; značaj) ingenium. — (hrabrost) animus. — (duševna snaga) vis mentis. — (smisao) sententia. — (što je najglavnije kod čega) vis. — (biće stvari; prirodno svojstvo) natura. — (svojstvo; osobina) proprietas. — duh zakona = voluntas et sententia legis. — d. vremena = ratio atque inclinatio temporum. — d. latinskoga jezika = Latini sermonis ratio. — vraća se d. (razabrati se) = animam recipere; se colligere. — pustiti d. = animam efflare, ili edere, ili effundere, ili dare; mori; v. umrijeti.
dùha = odor.
duhalo = follis.
duhat; duhatan = animatus.
duhati = flare; v. dihati. — d. na koga = iratum esse alci; succensere.
duhnuti = v. duhati.
duhopirati = aegre spiritum ducere.
duhovan = (što nema tijela) corpore carens. — stvorovi d. = animi per se ipsos viventes. — (što pripada duhu) [gen.] animi; ingenii. — što je u čeljadeta d. = mens.
dulj = v. duljina.
duljati = v. duljiti se.
duljina = (u vrem. i prost.) longitudo, n. pr. itineris, orationis, noctis. — (dugotrajnost) longinquitas; diuturnitas. — d. puta = longitudo itineris; longinquitas viae. — d. vremena = diuturnitas, ili longinquitas temporis; longinquitas et dies; dies tempusque. — u d. = in longitudinem; per longitudinem.
duljiti = (u prostoru) longiorem facere. — (rastegnuti) producere. — (u vrem. oduljiti, odgoditi) producere, n. pr. rem in hiemem, convivium ad multam noctem, sermonem longius. — (protezati) extendere; n. pr. alqd ad noctem, ad multam noctem; v. produljiti.
dumača = vallis profunda.
dumati = meditari. — (govoriti) loqui.
dumen = gubernaculum.
dumendžija = gubernator, ili rector navis.
dumenisati = gubernare, ili regere (navem).
duminjati = v. dumati.
dundar = (stijeg) vexillum. — (četa) cohors.
dundo = v. stric.
dunja = (plur.) Cydonia (mala).
dunjivati = v. dunuti.
dunuti = flare. — (gasiti) exstinguere.
dupac = v. udarac.
dupao = (na dvoje složen; na dvoje rascijepljen; od dvoje tvari; dva puta tolik) duplex. — (dva puta tolik, širi, dulji) duplus. — adv. d. toliko = alterum tantum; bis tantum. — d. veći = altero tanto major; duplo major. — vidim sve d. = quae sunt singula bina video.
dupin = delphinus; delphin, inis.
dupiti = percutere.
dupke = recte. — d. stati = rectum stare.
dupkom = (— pun) refertus.
duplati; duplavati = duplicare.
duplijer = cereus.
dupsti = cavare; excavare; fodere; effodere. — (razmišljanjem) in cogitatione defixum esse.
dur; dura = (stani) siste gradum!
durak = v. luđak.
duriti se = excandescere; ira efferri. — d. se što komu = abhorrere ab alqa re.
durljiv = vehemens.
durma = continenter; sine intermissione.
durnovit = vehemens.
dùša = odor.
dúša = (dihanje) anima; spiritus; respiratio. — (životna sila; duh; ćut; srce) animus. — (životna snaga fiz.) anima. — (savjest) conscientia animi, ili mentis. — po duši = bona mente; bono animo. — čovjek bez d. = homo sine ulla religione ac fide. — ne mogu po d. premučati da itd. = illud me tacere conscientia mea non patitur. — to se ne može po d. učiniti = hoc sine scelere fieri nullo pacto potest. — dobra d. (savjest) = conscientia rectae voluntatis, ili optimae mentis; mens bene sibi conscia; v. savjest. — duše mi = ita vivam ut; ne vivam, ili ne sim salvus si. — bolest d. (duševna) = animi aegritudo. — mir d. (duševni) = animi tranquillitas; animus tranquillus. — mirne d. = aequo animo. — boriti se s dušom = animam agere.
dušak = halitus. — popiti na d. = in hauriendo non respirare; uno potu haurire.
duševan = v. duhovan. — (pravedan) justus. — (pobožan) pius.

duševnost = v. duša; savjest.
dušica = thymum.
dušiti = suffocare; spiritum intercludere. — (zadaviti) strangulare.
dušman; dušmanin = v. neprijatelj.
dušnik = (oduška) spiraculum; spiramentum. — (žvalo) fauces. — (grkljan) gula; guttur.
duti = flare. — d. se = intumescere, n. pr. superbiā. — (o žabi) se sufflare.
duumvir = duumvir.
duumvirat = duumviratus.
duvak = velamen nuptiale.
duvar = paries.
duvati = v. duhati.
duž = v. duljina. — uz d. = secundum. — broditi d. obale = oram, ili terram legere. — (uz duljinu) in, ili per longitudinem.
dužan = (biti) debere alci alqd. — biti d. (novaca) = debere alci (pecuniam). — biti d. mnogo = aere alieno obrutum esse, ili demersum, ili oppressum. — biti komu mnogo d. (držan) multa alci debere. — biti d. komu list (pismo) = nondum ad epistolam alcjs, ili literis alcjs rescripsisse. — hoću da isplatim što sam još d. = quod reliquum restat volo persolvere. — ne ostati d. (u odgovoru) = ad singula respondere. — (čemu kriv) noxius; nocens; sons. — ne biti ni kriv ni d. = extra culpam esse; a culpa abesse; culpa vacare. — kazniti d. = sontes punire. — (pasivno) debitus; qui debetur. — (zaslužen) meritus; meritus debitusque. — d. novac = pecunia debita. — d. kazan = poena debita, ili merita, ili justa. — takođ. = ut par est; ut decet; ut alqs meretur (= kako se pristoji; kako tko zaslužuje).
dužina = v. duljina.
dužiti = (tvrditi da je tko dužan) debito arguere. — (tražiti dug) debitum flagitare. — (kriviti; tužiti) accusare; culpam in alqm conferre; alci culpam attribuere; v. kriviti; zadužiti; duljiti. — d. se = aes alienum contrahere; v. dug.
dužnik = debitor; debens; qui debet. — (dužitelj) creditor.
dužnost = officium; debitum officium; debitum. — (ljubav, koju smo dužni prama domovini, roditeljima itd.) pietas. — (što smo dužni u svojem položaju, službi itd.) munus; partes. — službene d. = munia. — d. je mladićeva = est adulescentis. — moja je d. = meum officium, ili munus est; meum est. — vršiti d. = munus, ili officium exsequi, facere, persequi, praestare; officio fungi; officio satisfacere; officio suo non deesse; nullam partem officii deserere. — rado vršiti d. = gaudere officio. — ne vršiti d. = officium suum non facere; ab officio discedere, ili recedere; de, ili ab officio decedere; officio suo deesse; officium praetermittere, neglegere, deserere. — vršiti d. prama svakomu = nullum munus officii cuiquam reliquum facere. — odalečiti se od svoje d. u čemu = ab religione officii in alqa re declinare. — vršiti d. prama komu = alci officium praestare. — ogriješiti se o d. = officium violare, ili comminuere. — prekoračiti d. = excedere officii sui partes.
dva, dvije = duo, duae. — po d. = bini. — oba dva = (zajedno spojeni) ambo. (svaki pojedini za se) uterque. — (uz plur. tantum, koja znače jednu stvar) d. = bini, binae, bina, n. pr. bina castra (dva tabora); binae aedes (dvije kuće; ali: duae aedes = dva hrama); binae literae = dva pisma (ali: duae literae = dva slova). — na d. dijela = bipartito. — na dva načina = dupliciter. — dva puta = bis. — dva puta na dan = bis die. — su d. vrha (dvoglav) biceps. — od d. masti = bicolor. — su d. roga = bicornis. — su d. jezika = bilinguis. — koji leži na d. mora = bimaris. — d. dana = biduum. — d. godine = biennium. — od d. mjeseca = bimestris. — tèk od d. godine = bimulus. — od d. pedi = bipalmis. — od d. stope = bipedalis. — na d. vesla = biremis, e (adject.). — s d. reda vesala = biremis, is (subst.).
dvadeset = viginti. — d. puta = vicies. — po d. = viceni.
dvadeseti = vicesimus.
dvadesetina = pars vicesima.
dvakrat = v. dvaput.
dvanaest = duodecim. — po d. = duodeni. — d. puta = duodecies.
dvanaesterica = duodecim (homines).
dvanaesti = duodecimus.
dvanjak = geminus.
dvanjke = mantica.
dvaput; dvaš; dvažde = bis.
dvera; dveri = porta.
dvići; dvignuti = v. dići.
dvizac; dvizak = aries bimus.
dvize = ovis bima.
dvjesta = ducenti, ae, a. — po d. = duceni. — d. puta = ducenties.
dvoboj = singulare certamen; pugna singularis. — izazvati na d. = provocare ad pugnam, ili ad certamen. — doći do d. = certamen (singulare) cum alqo inire; in certamen (singulare) cum alqo descendere. — pasti u d. = occidi ex provocatione dimicantem.
dvobojan = bicolor.
dvocjepan = bifidus; bilix.
dvočlan = bimembris.
dvodnevan = duorum dierum.
dvoglav = biceps.
dvogoče = bimus; n. pr. taurus, equus.

dvogodan; dvogodišnji = bimus; duorum annorum. — d. uvjerica = biennii indutiae. — (o djetetu) duos annos natus.
dvogovor = dialogus.
dvogub = duplex.
dvojače = mantica.
dvojačiti = (njivu) agrum iterare.
dvojak = duplex.
dvojba = dubitatio. — (nemir s dvojbe) scrupulus. — nema d. da = non est dubium quin; nemini est dubium quin; satis constat. — bez d. = sine dubio; haud dubie; certe; sine ulla dubitatione; non dubito quin. — biti u d. = dubitare. — u d. sam dali = dubito num; dubius, ili incertus sum (utrum . . . an).
dvojben = dubius. — (nesiguran) incertus. — (što na dvije strane jednako nagiblje; dvoličan) ambiguus. — (neizvjesna uspjeha) anceps.
dvojci = gemini (fratres).
dvoje = duo. — (par) par.
dvojezičan = bilinguis; (pren.) ambigui ingenii.
dvojica = duo (homines).
dvojina = (dvostruko) duplum.
dvojiti = in duas partes dividere. — (dvoumiti) dubitare. — d. o čem = dubitare de alqa re (ili akuz. zaimena sr. spola); alqd in dubium vocare. — ne d. više = dubitare desinere. — dvojim dali itd. = dubito num etc. — ne dvojim da itd. = non dubito quin; non est mihi dubium quin.
dvokolice = cisium; essĕdum.
dvokrilan = (o vratima) biforis. — d. vrata = valvae; fores.
dvoličan = biformis. — (pren.) ambigui ingenii; fallax.
dvoličiti = ambigui ingenii, ili ambiguae fidei esse.
dvoljeće = biennium.
dvoljetan = v. dvogodan.
dvonog = bipes.
dvonožac = bipes.
dvopeći = recoquere.
dvopek = panis nauticus.
dvopuće = bivium.
dvor = (dvorište) aula. — (otvoreno mjesto među zgradama) area. — (predvorje) vestibulum. — (otvoreno mjesto pred kućom) propatulum. — (dvorište, u sredini kojega bijaše impluvium) cavum aedium. — (d. za stoku i perad) cohors (cors). — (kraljevski stan) regia; domus regis. — (carska palača) palatium. — (ljudi i život okolo vladara) aula (regia). — (poljsko imanje) villa rustica; praedium. — (mjesto gdje se sudi; suci) judicium; forum. — na d. = foras. — na dvoru = foris. — s dvora = foris; (micanje s otvorena u zatvoreno) extrinsecus.
dvorac = villa. — d. vlasteoski = villae nobilium, ili patriciorum.
dvoran = officiosus; comis; urbanus; v. udvoran. — (koji pripada kralj. dvoru) aulicus.
dvorana = (u koju su Rimljani primali posjetnike) atrium; (na pola okrugla, sprijeda otvorena, odozgo svedena, sa sjedalima uz stijenu, za predavanja i znanstvene razgovore) exedra. — mala d. = exedrium; atriolum.
dvoranin = aulicus. — (sluga u opće) famulus.
dvorba = (posluživanje) ministerium. — (neprestano posluživanje) assiduitas (quotidiana). — (pozdravljanje) salutatio. — (iskazivanje štovanja) officium.
dvorište = v. dvor.
dvoriti = (služiti; osob. za stolom) ministrare. — (kojemu poglavaru, kao javni podvornik) apparere. — (biti komu na službi; ugađati) inservire. — (tražiti čigovu naklonost) colere. — d. djevojku = alqam colere.
dvorje = v. dvor.
dvorkinja = ministra.
dvornik = v. dvoranin. — (uprav. dobara) procurator. — (zapostat) villicus.
dvornikovati = (biti zapostat) villicare (rijetko).
dvornost = urbanitas; humanitas; v. udvornost.
dvorog; dvorogast = bicornis; bicorniger.
dvorožan = v. dvorog.
dvorski = aulicus.
dvoruk = duas manus habens.
dvostručenje = geminatio.
dvostručiti = v. podvostručiti.
dvostruk = duplex. — (dva puta tolik) duplus. — (koji biva po dva puta) geminus; duplex.
dvouman = dubius; incertus.
dvoumiti = v. dvojiti.
dvoumlje; dvoumljenje = dubitatio.
džaba = (mukte; badava) gratis; sine mercede.
džabaisati = dono dare; muneri dare alci alqd.
džagor = strepitus.
džagoriti = strepitum facere.
džahnuti se = terreri; exterreri; perterreri; expavescere.
džak = saccus.
džakanje = strepitus.
džakati = strepitum facere.
džam = v. staklo.
džanum = cor meum! meum corculum!
džasnuti se = v. džahnuti se.
džban = cupa.
džbun = frutex.
džebana = belli apparatus; arma, tela, cetera, quae ad bellum gerendum pertinent; instrumentum et apparatus belli.
džebrak = v. prosjak.
dželat = carnifex.
dželep = armentum.
džep = sinus. — puna d. = sinu onerato. — šupalj mu je d. = habet sinum perforatum. —

vratiti se kući puna d. = sinum aeris plenum, ili marsupium plenum domum reportare. — staviti ruku u d. (da izvadiš novaca) = manum in crumenam, ili in fundam demittere. — metnuti što u d. = alqd in sinum ingerere. — imati što već u d. = alqd spe devorare. — misli da mu je consulat već u d. = ei jam exploratus et domi conditus consulatus videtur.

džigerica = jecur. — bijela d. = pulmo.
džilit = (telum) missile; jaculum. — (koplje) hasta. — (kraća sulica) pilum.
džimrija = avarus; v. tvrdica.
džin = vir major, quam pro humano habitu.
džomba = arundinetum.
džombos = profundum.

Đ.

Đa = adv. đa — đa = modo — modo.
đađa = adv. interdum.
đak = literarum studiosus; studio literarum deditus; discipulus.
đakonisanje = vita lautior.
đakonisati = laute vivere; vitam jucundam ducere.
đaktati = clamare; vociferari.
đavolisati; đavoliti = lascivire; petulantem esse.
đavolski = lascivus; petulans.
đavolstvo = lascivia; petulantia.
đavrk = frustum panis.
đendar = monile.
đene = fere; paene.
đerdan = monile.
đerz = adolescentulus.
đikati = in altitudinem crescere.
điknuti = (pasti) cadere. — (skočiti) salire.
đilasnuti = aufugere.
đipati; đipiti = exsilire. — (od radosti) gaudio exsilire, ili exsultare.
đisati; đisiti = v. skočiti.
đogat = equus albus.
đornuti se = v. opiti se.
đubre = fimus; stercus.
đubrenik; đubrenjak = sterquilinium.
đubriti = (agrum) stercorare, stercore satiare. — d. u svoje vrijeme = tempestivam stercorationem facere.
đumrugdžija = v. carinar.
đumruk = v. carina.
đunija = norma. — po đ. = ad normam. — tjerati što na svoju đ. = ad arbitrium suum facere.
đuveglija = sponsus.

E.

E! = hem! — e da? = itane? itane vero?
E = conj. v. jer; da. — e da; v. jeda.
eban = ebenus.
ećim = medicus.
edil = aedilis.
edilski = aedilicius, n. pr. munus.
edilstvo = aedilitas.
efeb = ephebus.
egije = (navis) latera.
egucalo = qui lento pede incedit.
egucati = lento pede incedere.
ej! = heus!
ekser = clavus.
eksik = minus.
elćija = v. poklisar.
ema = v. ama.
eno = en; ecce.
espap = merces, ium.
eškerica = v. patuljak.
eškile = valde.
eter = aether. — (nebo) coelum.
eterski = aetherius.
eto = ecce.
evlad = proles.
evo = ecce.

F.

Faćuk = v. kopile.
fafoljak; fafuljak = floccus.
fajda = v. korist.
falat = v. zalogaj.
faliti = (ne pogoditi) non ferire; telum frustra emittere; ictus alcjs errat. — (pogriješiti) errare; peccare. — (manjkati) deesse. — (ne biti tu) abesse; v. manjkati.
familija = v. obitelj.
fanta = ultio; v. osveta.
fantiti se = v. osvetiti se.
fara = v. krma.
faun = faunus.
fela = species; genus.
fenjer = laterna.
fildiš = ebur.
filozof = philosophus.
filozofati = philosophari.
filozofija = philosophia.
filozofski = ad philosophiam pertinens; qui (quae, quod) ad philosophiam pertinet; (gen.) philosophiae, ili philosophorum.
filj = elephas; elephantus; v. slon.
fin = (tanko tkan) subtilis. — (tanak; nježan) tenuis. — (čist) purus, n. pr. aurum, argentum. — (dobre vrsti) bonus. — (o čeljadetu) elegans; politus. — (oštrouman) subtilis; perspicax. — fino uho = aures teretes.
finoća = (tankoća) subtilitas. — (oštroumlje) subtilitas. — (uglađenost) elegantia morum. — (fino obrazovanje) urbanitas. — (učtivost) comitas. — (hitrina) calliditas.
fiska = v. vika.
fištati = v. vrištati.
fitati = v. hitati.
fraska = ruga.
frcati = effundi; se effundere; emicare.
frfljati; frfuriti = v. brbljati.
frijes = v. vrijes.
frigati = frigere.
frišak = v. hladan; prijesan; skorašnji; mlad; zelen.
frk = v. odmah.
frknuti = v. frcati.
frula = v. svirala.
frž = v. čvor.
fućkati = v. zviždati.
fukati = v. jesti.
fulati se = v. vući se.
furuna = v. peć.
futavac = upupa.

G.

Gabav = distortus.
gacati = v. gaziti.
gaće = bracae, arum.
gad = fastidium; nausea. — (gnjus; pogan) sordes; squalor. — (ružnost) foeditas. — (o čeljadetu) homo foedus; mulier foeda.
gadan = fastidium creans, ili afferens. — (o vonju, ukusu, obliku) foedus; teter. — adv. foede.
gadežljiv = qui fastidit alqd; fastidiosus. — (gadan) foedus.
gaditi = foedare. — (činiti komu da osjeća gad) fastidium, ili satietatem creare, afferre, movere. — g. mi se = fastidire alqd; taedet me alcjs rei; satietas, ili taedium aljcs rei me coepit, ili tenet.
gadljav = v. gadan.
gadnost = v. gȁd.
gađač = (dobar g.) destinandi sagittas mire promptus; destinandis sagittis sollers.
gađati = (okom mjeriti) collineare. — (pogoditi) collineare; ferire. — (gatati; domišljati se) conjectura colligere.
gaip = (učiniti se —) evanescere.
gaj = lucus; nemus; v. šuma.
gajba = cavea.
gajiti = v. gojiti.
gajtan = funiculus.
gak = ardea.
gakati; gaknuti; gaktati = strepere.
gal = color niger.
galama = turba.
galeb = larus.

galicati = titillare.
galičast = v. crn; vran.
galić = v. gavran.
galija = triremis.
gamizati; gamziti = repere; reptare. — (kao zmija) serpere.
ganak = porticus.
ganjati = v. goniti.
ganovit = aptus ad permovendum; miserabilis. — (o riječima) mollis.
ganuće = (u opće) animi motio, ili commotio, ili motus. — (sažaljivanje) miseratio.
ganuti = (u opće) movere; commovere; permovere. — (dirnuti) tangere animum alcjs. — (uzdrmati srce; tronuti) frangere alqm, ili animum alcjs. — (pobuditi sažaljenje) alqm ad misericordiam vocare, ili adducere; alcjs mentem miseratione permovere. — g. do suza = lacrimas concitare, ili commovere; fletum excitare; lacrimas, ili fletum alci movere; alqm ad fletum misericordiamque deducere.
ganutiv; ganutljiv = (koji se može micati) mobilis. — (koji se lako gane) qui facile commovetur.
gar = fuligo.
garbiješ = tintinnabulum.
gargašati; gargati = lanam carĕre (rijetko).
garište = exustarum aedium area.
garnuti = v. udariti.
gasiti = (u opće) exstinguere; restinguere. — (o žeđi takođ.) explere; sedare; reprimere; depellere; v. ugasiti.
gašenje = exstinctio (rijetko).
gat = agger; moles et agger. — (ograda) saeptum.
gatalac; gatar = vaticinator. — (koji gata po božjem nadahnuću) vates. — (vračar; prezirno) hariolus. — (od boga nadahnut) divinus. — (koji proriče) fatidicus. — (koji proriče iz riječkova i stihova) sortilegus. — (svećenik, koji je pazio na let, viku ili zobanje nekijeh ptica) augur. — (koji je gledao drob zaklane životinje) haruspex.
gatanje = vaticinatio; divinatio. — (proricanje u opće) praedictio.
gatara; gatarica = v. gatalica.
gatarstvo = divinatio.
gatati = vaticinari; hariolari; divinare; za razl. v. gatalac. — (proricati u opće) praedicere. — g. budućnost = futura praedicere; quae futura sint praesignificare; futura divinare.
gatka = (zagonetka) aenigma. — (bajka) fabula (ficta).
gatiti = molem et aggerem jacere; aggerem facere.
gatnja = v. gatanje.
gaviti se = v. gaditi se.
gavran = corvus.
gaz = vadum.
gazda = herus. — (čovjek bogat) homo dives, ili opulentus.
gazdaluk = heri facultates.
gazdarica = hera.
gazdašag = v. gazdaluk.
gazdovati = rem familiarem curare.
gazimice = vado (abl.).
gazište = vadum.
gaziti = calcare; obterere et calcare, n. pr. libertatem, jura. — (pogaziti) proculcare; conculcare. — (hoditi po vodi) vado transire alqm locum.
gdje = ubi. — (negdje) alicŭbi. — (kašto) aliquando. — (kad) ubi. — (dok; dočim) quum; dum. — (pošto) quoniam; quum. — (da) v. da. — relat. može se katkad prevesti sa „qui, quae, quod"; n. pr. domus, in qua natus sum. — g. mu drago = ubicunque; ubivis; ubiquaque. — gdje? = ubi? ubinam? quo loco? quo loci? (zadnje osob. u neupravn. pitanju); n. pr. da ne zna gdje je = se nescire, quo loci esset.
gdjègod = alicŭbi.
gdjegȍd = ubicunque; ubiubi.
gdjekad = nonnunquam; interdum; aliquando.
gdjekoji = (čovjek) non nemo; aliquis; (o stvarima) non nihil. — u plur. = nonnulli; aliquot; quidam; sunt qui.
gdjeno = v. gdje.
gdješto = non nihil. — v. gdjègod.
gegati se = segni gradu incedere.
gegavac = qui segni gradu incedit.
gege = v. gaće.
genij = (duh čuvar) genius. — (duhovitost) ingenium.
genuti = v. udariti.
geslo = sententia; dictum.
gib = ruga; sinus. — (micanje) motus. — (prćija) dos.
gibak = flexibilis; flexilis. — (mekan) mollis.
giban = propensus; proclivis.
gibanje = (u opće) motus. — (micanje) agitatio; v. kretanje.
gibati = (micati) movere. — (micati amo, tamo) agitare; v. micati; kretati; ganuti. — (ukriviti) flectere; inflectere; curvare. — g. se = (ukriviti se) incurvari; inflecti. — (micati se) agitari itd.
gibiv = mobilis; flexibilis; flexilis; za razl. v. gibati.
gibivost = v. gibljivost.
gibljiv = v. gibiv.
gibljivost = mobilitas.
gigaljaš = grallator.
gigalje = grallae.
gingara = lyra.
gingav = enervatus; enervis; debilis; imbecillus.

ginuti = consumi, n. pr. fame, siti, inedia, moerore. — (malo po malo; o tijelu, zdravlju) tabescere; confici; deficere. — (od glada, otrova, bolesti) absumi alqa re. — (mrijeti) perire; interire. — (osob. u ratu, boju) cadere; bello cadere; in bello occidere. — g. za čim = v. čeznuti.
gipkati se = contremiscere.
gipkoća; gipkost = facilitas; mollitudo.
gizda = (sjajnost) splendor; magnificentia. — (nošnje) cultus. — (pokućstva) lautitia. — (pripreme) apparatus. — (nakit) ornatus. — (raskoš) luxus. — (dragost; dražesna ljepota) venustas; decor; nitor. — (hvalisanje) ostentatio. — (taština) vanitas.
gizdati = ornare; exornare. — g. se = v. kititi se; dičiti se.
gizdav = splendidus; magnificus; lautissimus; apparatus; omni luxu et opulentia instructus; venustus; decorus; nitidus; superbus; vanus; za razl. v. gizda. — adv.; splendide; magnifice; magnificenter; lautissime; apparate; venuste; decore; suaviter; nitide; superbe.
gizdavost = v. gizda.
gizdelin = qui nimis indulget vestitui; bellus homunculus.
gizditi = v. gizdati.
gizdoća; gizdost = v. gizda.
glabati = v. glodati.
glabljati = v. globiti.
glačati = levare; polire.
glad = (u opće) fames. — (gladovanje; post; ne osvrćući se na čuvstvo i kako je onomu te gladuje) inedia. — (čuvstvo glada) esuries; esuritio. — biti mučen od g. = fame premi, cruciari, urgeri. — mrijeti od g. = fame mori, interire, perire. — fame, ili inedia absumi, consumi, confici, necari. — činiti komu da umre od g. = alqm fame conficere, ili interficere, ili necare. — izmučiti koga gladom = alqm fame macerare.
glada = tugurium.
gladak = (ne hrapav) politus; levis. — (po naravi; ne dlakav) glaber. — (o riječima) blandus.
gladan = esuriens; fame laborans, ili pressus. — (tašt) jejunus. — (ogladnio) famelicus. — (gladom izmučen) fame maceratus, ili enectus. — g. godina = annus inopiae; fames. — biti g. = esurire; fame laborare.
gladilica = v. brus.
gladinja = v. glad.
gladiš = esurio, onis; famelicus.
gladiti = mulcere; permulcere; demulcere, n. pr. alci caput. — v. glačati; g. se = v. kititi se.
gladnica = famelicus; esuriens.
gladnik = famelicus; esurio.
gladnjeti = esurire.
gladovati = fame laborare, ili premi.
gladovit = v. gladan.
glađenje = palpatio.
glagol = verbum.
glamaštvo = parasitatio.
glamaza = captator; circulator. — (nabiguz) parasitus.
glas = (ljudski i višijeh životinja) vox. — (zvuk glasa) vocis sonus. — (ptičji) cantus. — (zvuk u opće) sonus; sonitus. — g. jasan, bistar = vox clara. — g. promukao = vox obtusa. — g. hrapav = vox fusca. — g. visok = vox acuta. — g. dubok = vox gravis. — g. gibak = v. flexibilis. — g. tvrd = vox dura. — g. pun, jak = vox plena. — g. slab = vox exilis. — g. snažan = vox robusta. — g. jak, gromak = magna vox. — g. dati, pustiti = vocem mittere, ili emittere. — poznati koga po g. = alqm ex voce cognoscere. — dignuti g. = vocem attollere. — popustiti g. = summittere, ili remittere vocem. — glasom, na glas = voce. — glasom, na glas, na vas glas; u vas glas, u sve glase, iz svega glasa = magna voce. — ispod g. = summissa voce; summisse. — (što ljudi o čem govore i pripovijedaju; nejasan, potajan) rumor; (jasan; glasan) fama. — (govorkanje) sermo. — (mnijenje, koje se raznosi) opinio. — (što se o čemu čuje govoriti) auditio. — lažan g. = rumor falsus. — nepouzdan gl. = rumor incertus, ili dubius. — diže se g. = rumor oritur, exsistit, exit, venit. — teče, leti g. = rumor, ili fama, ili sermo est; fama loquitur. — povlači se g. = serpit fama, ili rumor. — raznosi se g. = rumor dissipatur, ili differtur; manat rumor; fama discurrit. — g. dopire do mene = rumor, ili fama affertur, ili perfertur ad me; rumor me invadit; rumores afferuntur, ili perferuntur. — raznijeti, prosuti g. = rumorem spargere; famam diffundere; rumores dispergere, differre, dissipare. — (što ljudi o kome, ili o čemu misle; javno mnijenje) fama; opinio, n. pr. probitatis, virtutis. — dobar g. = (bona) fama; (bona) existimatio. — rđav gl. = mala fama; (zao g. i sramota) infamia; (omraza) invidia. — biti na g. = bene audire; bene existimatur de alqo. — ne uživati najbolji g. = fama haud sincera esse. — biti na zlu g. = male audire; in infamia esse; infamem esse; in invidia esse. — na glasu je (kao) hrabar čovjek = maximam virtutis opinionem habet. — na g. kao velik mudrac biti = sapientissimum esse dici. — dobar g. steći = nomen invenire alqa re; famam alcjs rei consequi; v. glasovit. — (vijest) v. vijest. — (kod vijećanja; u opće) sententia. — (kod izbora) suffragium. — (povoljan za koga na izboru)

punctum. — glasove brojiti = diribēre suffragia, sententias, tabellas. — imati isti broj g. = pares suffragiis esse. — osuđen svijem g. osim jednoga = omnibus praeter unam sententiis condemnāri. — imati glas u senatu = in senatu sententiam dicere posse. — imati prvi g. u senatu = principatum sententiae tenere.

glasak = vocula.

glasan = (zvučan) sonans. — (miloglasan) canorus. — (koji ima glas; blagozvučan; zvučan) vocalis.

glasati = evulgare; divulgare. — g. se = fama est; fertur; dicitur; rumor est; v. glasovati.

glasit = v. glasan; glasovit.

glasiti = (javljati u glas) clamare; clamitare; (magna voce) enuntiare. — (puštati g.) vocem mittere. — (razglašivati) enuntiare; vulgare. — (navješćivati) nuntiare; (— zlo) obnuntiare.; (o zvjezdama i sl.) praenuntium esse.; (o pticama i drugijem znamenjima) portendere. — (hvalom proglasivati) praedicare alqm, alqd; laudibus celebrare. — (zvati) vocare. — (izgovarati) pronuntiare; efferre. — (dati glas od sebe; zvečati) sonare. — riječi glase ovako = haec sunt verba. — pismo glasi ovako = epistola his verbis scripta est. — to lijepo glasi = hoc bene sonat. — glasi se = v. glasati.

glasnica = nuntia.

glasnik = nuntius. — (listonoša) tabellarius. — (javni g.) viator. — (koji što viče na glas) praeco.

glasnuti; v. glasiti.

glasonoša; v. glasnik.

glasovanje = suffragium; suffragii latio; sententia; v. glas.

glasovati = (o pojedinome, n. pr. senatoru, sucu; takođ. o narodu u pučkijem skupštinama) sententiam ferre; (naprotiv „sententiam dicere, ili dare“ = „svoje mišljenje pokazati“, o pojedinome senatoru, koji bi o stvari posebnu raspravu držao; o takovome bi mnijenju za tim ostali senatori glasovali, a to bijaše = in sententiam alcjs discedere). — (o građaninu, kao biraču u komicijima) suffragium ferre. — (o narodu u komicijima) suffragium inire; in suffragium ire. — dati g. = (u senatu) patres in sententiam discedere, ili ire jubere; (kod suda) sententiam ferre jubere; (u komicijima) populum in suffragium mittere. — g. za koga (za čije mnijenje) = in sententiam pede (ili o mnogijem) pedibus ire. — g. za isto mnijenje = in eandem sententiam ire. — g. za koga (koji se natječu o što) = suffragio suo ornare alqm; suffragio suo adjuvare alqm in petendis honoribus. — svi glasuju = suffragium it per omnes; omnes suffragium ferunt. — pravo g. = jus suffragii; suffragium.

glasovit = (o glasu) clarus; *magnus*. — (o spravama) sonorus. — (o čeljadetu) clarus; praeclarus; illustris; *magni nominis*; *nobilis* et clarus. — gl. učenjak = nobilis et clarus ex doctrina. — g. kao govornik = magni in eloquentia nominis. — žena g. ljepote = facie inclita mulier. — biti g. = gloria florere; esse in laude. — biti veoma g. = gloria circumfluere; omnium sermone celebrari; *in magno* nomine et gloria esse; *magna celebritate famae* esse. — biti g. kao govornik = magnum in oratoribus nomen habere; dicendi, ili eloquentiae laude excellere. — postati g. = nominis famam adipisci; gloriam consequi, ili assequi; in gloriam venire; in claritudinem pervenire. — postati g. čim = illustrari alqa re; clarum fieri alqa re, ili ex alqa re. — učiniti koga g. = clarum, ili nobilem facere alqm; illustrare, nobilitare alqm, ili alqd; illustrem reddere alqm. — adv. clare; clara voce; magna voce. — (javno) palam; coram multis; coram omnibus.

glasovka; **glasovnica** = tabella.

glasukati se = rumor est; fama est; fertur; v. glasati se.

glat = crystallum.

glava = caput. — čovjek velike g. (glavina) = capito. — su dvije g. = biceps. — su sto g. = centum capitibus. — s. g. do pete = a capillo usque ad ungues; a vestigio ad verticem; a vertice ad talos, ili ad imos talos; a vertice, ut ajunt, ad extremum unguem; ab unguiculo ad capillum summum; ab imis unguibus usque ad verticem summum, ili ad capillos summos; totus, n. pr. alqm totum oculis perlustrare. — ne znam, gdje mi je g. = animo sum conturbato et incerto. — imam ih mnogo preko g. = multae curae animum diversum trahunt; multa me sollicitant, ili sollicitum habent; multa negotia per caput saliunt. — oprati komu g. = alqm verbis castigare. — podići g. = v. oholiti se. — zabiti što u g. = obstinare. — smetnuti što iz g. = cogitationem de alqa re abjicere; non amplius cogitare de alqa re. — izvadi tu misao iz g. = abducas velim animum ab his cogitationibus. — razbijati g. okolo čega = alqd torquet ingenium meum. — mudra glava = ingenium excellens, ili splendidum; homo summo ingenio praeditus. — ne manjka mu glave = ingenium ei non deest; ingenium ejus haud absurdum est. — ne manjka mu ni glave, ni nauke = nihil deest ei a natura, neque a doctrina. — nema ni malo g. = plane nullo est ingenio. — raditi komu o glavi = vitae alcjs insidiari. — radi se o glavi = caput alcjs agitur; res capitis alci agitur. — platiti glavom = capite luere alqd. — doći glave (do glave) kome = e medio tollere alqm. — na

(svaku) glavu = in capita. — stado od 25 glava = grex XXV capitum. — bijaše ih se sakupilo 50 glavâ = numerus eorum, qui in eum locum convenerant, fuit quinquaginta capitum. — (poglavica) caput. — (najugledniji; najpoglavitiji) princeps. — (vođa) dux. — (glavni grad) v. glavan. — g. od vode = caput. — (početak u opće) v. početak. — biti na glavi čega = v. čelo. — doći glave čemu = alqd absolvere; ad finem perducere; expedire. — (poglavlje u knjizi) caput.

glâvan = (prvi po redu, po časti, vrijednosti itd.) primus. — (jedan od prvijeh; poglavit) primarius. — (odličan; osobit) praecipuus; potissimus. — (najviši; najveći) summus; maximus. — glavno značenje = principalis significatio. — to je njegova g. zabava = in hoc summum studium ponit; hoc summo studio colit; in hoc principale studium exercet; opera illi princeps et prope omnis in hoc sumpta est. — g. dokaz = maximum argumentum; gravissimum et firmissimum argumentum. — g. svojstvo = quod est maxime proprium alcjs rei. — g. vrata = maxima janua; (taborska) porta decumana. — osvrnuti se samo na g. događaje = tantummodo summas res attingere. — g. neprijatelj = (hostis) inimicus acerrimus, ili infestissimus; hostis capitalis. — g. pitanje = summa quaestio, in qua causa vertitur. — g. je pitanje = summa quaestio est; quaestio est; id maxime quaeritur. — g. misao (jednog sastavka) = omnis sententia. — g. predmet pitanja, istraživanja jest = quaeritur, agitur de alqa re. — g. sredstvo = nervi alcjs rei, n. pr. nervi belli pecunia. — g. sredstvo (lijek) = praecipuum remedium. — g. glumac = actor primarum partium. — g. tačka = caput, ili summa alcjs rei; qui, quae, quod rem (maxime) continet. — navesti samo g. tačke = summatim alqd exponere; summas res tantummodo attingere. — glavna stvar; glavno = caput, ili summa alcjs rei. — najglavnije = res omnium gravissima, summa, maxima. — izostaviti najglavnije = vel maximam partem relinquere. — g. grad = caput; caput et arx regni; urbs nobilissima (najugledniji); (Roma) universum rei publicae domicilium; (Roma) quae est caput orbis terrarum. — g. razlika = quod maxime inter . . . . differt, ili interest; v. glavnica.

glàvan = v. glavonja.

glavar = princeps; caput; v. glava.

glavat = capito.

glavica = collis. — (vrh od gore) culmen, ili cacumen montis. — (mala glava) parvum caput.

glavina = magnum caput. — (glavonja) capito.

glavit = pulcher; venustus.

glaviti = suadere; inculcare alci alqd. — (ugovarati) statuere; constituere; condicere, n. pr. tempus et locum.

glavni = v. glavan.

glavnica = (glavno; glavna svota) caput. — (novac, koji se uzajmljuje na kamate) sors. — (svota, koja daje dobit) vivum. — (uzajmljeni novac) pecunia credita; creditum. — (novac, koji se duguje) pecunia debita; debitum.

glavničar = homo pecuniosus, ili bene nummatus.

glavnja = lignum; torris.

glavno = v. glavan; glavnica.

glavobolja = capitis dolor, ili dolores.

glavonja = capito, onis.

glavrnjati = ambulare; deambulare.

glavuča; glavura; glavurda; glavurina = magnum, ili immane caput.

gle! = en! ecce!

gled = v. gledanje.

gledac = v. zjenica.

gledalac = spectator.

gledalište = theatrum.

gledati = (u opće) cernere (oculis). — (svrnuti okom na što) aspicere. — (pomnjivo g.) spectare; aspectare. — (motriti tako da ostane pred očima) intueri. — (promotriti; razgledati) videre. — (motriti iz počitanja, udivljenja itd.) contemplari. — (oko uprijeti u što) contueri. — (g. uzgori) suspicere. — (g. za sobom) respicere. — (g. od ozgor dolje) despicere. — (g. na što; pogledati u što) inspicere. — (g. oko sebe) circumspicere. — pomnjivo g. = intentis oculis contemplari. — g. iz bliza = propter intueri. — g. iz daleka = procul spectare, ili intueri. — g. u zemlju = oculos in terram demittere, ili dejicere; oculos in terram defigere. — (obazirati se na što) alcjs rei rationem habere, ili ducere; spectare alqd; respicere alqd; consulere alci rei; cogitare de alqa re. — ne g. (obazirati se) nullam alcjs rei rationem habere; nihil curare alqd; negligere alqd; v. brinuti se; čuvati se. — g. bolesnika = aegrotum curare; aegroto assidēre. — (štovati i ljubiti) diligere; colere ac diligere; observare et diligere; vereri et diligere. — g. krivo = torvis oculis alqm aspicere. — g. srdito = iratis oculis alqm aspicere. — g. se dobro = cum alqo concorditer, ili amanter vivere. — ne g. se dobro = cum alqo discordare. — (biti obrnut put neke strane) jacere, ili situm esse ad alqm locum versus; prospicere alqm locum; vergere, ili spectare in, ad. — (smjerati na nešto) spectare ad alqd; pertinere; referri; attingere.

glede = quod attinet ad. — glede na = a; ab; n. pr. firmus ab equitatu; improbus ab ingenio; nihil enim isti adolescenti neque a natura neque a doctrina deesse sentio. — in, n. pr. gratias habere in alqa re; Pompejus noster in amicitia P. Lentuli vituperatur; — glede toga što = quod.

gledeće = v. zjenica.
gledište = ratio. — s pravog g. suditi = vere, ili recte judicare. — s krivog g. suditi = alqd fallaci judicio (fallacibus judiciis) videre.
gleduuti = v. gledati.
glen = mucus.
glenda = facetiae; jocus.
gležanj = talus.
gležnjevac = talus.
glib = caenum; lutum; limus.
gliban; glibav = limosus; luteus; lutulentus.
glijeto = v. dlijeto.
glina = v. gnjila.
glindura = (plur.) tonsillae, arum.
glindžav = iners; piger.
glinen = fictilis; — g. posude = (vasa) fictilia.
glist; glista; gljista = lumbrīcus.
gliva = struma.
gljiva = fungus.
gljivan = funginus.
globa = multa. — udariti g. = multam dicere; poena pecuniaria multare alqm; multam imponere, n. pr. in civitates. — predložiti, da se ko globom kazni = multam irrogare.
globež = (tužiti koga g.) postulare alqm repetundarum, ili de repetundis.
globiti = multare. — (robiti; mučiti) vexare; expilare; expoliare.
globljenje = v. globež.
glocnuti = admordere.
glodati = rodere; arrodere; derodere. — (mučiti) vexare; cruciare.
glođati = v. glodati.
glogolj; glogot = strepitus.
glogotati = strepere.
glomatati; glometati = strepere.
glomazan = tardus; inhabilis.
glomot = strepitus.
glomotati = v. glomatati.
glota = (sirotinja) pauperes. — (porodica) familia. — (nečist) sordes; squalor.
gložiti se = jurgare; jurgio contendere; jurgiis (inter se) certare.
gložnja = jurgium.
glubok = v. dubok.
gluh = surdus; auribus captus. — g. biti = audiendi sensu carere. — postati g. = obsurdescere. — g. biti na što = aures alcjs ad alqd surdae, ili clausae sunt; surdus est alqs in alqa re; (— na čije opomene) alqm (monentem) non audire. — u g. doba noći = multa nocte.
gluhac; gluhak = v. gluh.
gluhnuti = obsurdescere.
gluho = v. gluh.
gluhoća = surditas.
gluhonijem; gluhonijemac = surdus mutusque.
gluhost; gluhota = surditas.
gluma = fabula; scenae fabula; fabula scenica, ili theatralis. — (mala g.) fabella. — (vesela igra) comoedia.
glumac; glumar = histrio; comoediarum histrio; (u isto doba i plesač) ludius. — društvo glumačko = histrionum familia, grex, caterva.
glumiti = histrioniam facere, ili exercere.
glup = stultus.
glupak; glupan = homo stultus.
glupast = v. glup.
glupost = stultitia.
glušac = homo surdus.
glušan = surdus; v. gluh.
glušiti = alqm, ili alcjs aures obtundere alqa re; alci auditum auferre alqa re. — g. se = alqm non audíre, n. pr. monentem; surdum esse, n. pr. suadenti; surdum esse in alqa re; aures alcjs ad alqd surdae, ili clausae sunt.
gmezav = piger.
gmežditi = v. gnječiti.
gmiza = (plur.) margaritae vitreae.
gmizati = v. gamizati.
gnati = v. goniti.
gnijezditi = nidificare; nidum facere, ili fingere, ili fingere et construere. — g. na tlehu = nidum ponere in terra. — g. pod krovom = nidum suspendere tecto.
gnijezdo = nidus. — malo g. = nidulus. — g. graditi = v. gnijezditi.
gnjat = tibia; crus.
gnjavež = (pritiskivanje) compressio. — (mučenje) vexatio. — (tlačenje) oppressio.
gnjaviti = (u opće) premere. — (pritiskati) comprimere. — (gaziti) atterere; obterere. — (mučiti) vexare. — (tlačiti) opprimere.
gnjecati = v. gnječiti.
gnječiti = v. gnjaviti.
gnjed = fuscus.
gnjesti = premere. — (nabijati; natrpati) farcire.
gnjeta = turba; multitudo confertissima.
gnjetati = v. gnjesti.
gnjetomice = confertim.
gnjev = ira. — (sklonost na g.) iracundia. — (kano sjelo gnjeva) stomachus. — (negodovanje; zlovolja) indignatio. — (žuč) bilis. — u g. = per iram; iratus. — pun g. = irato animo; iratus; ira victus. — ne bojati se čijeg g. = alqm iratum non vereri. — uzbuditi g. = alqm iratum reddere; iram (bilem, stomachum) alci movere; alqm, ili alcjs iram irritare. — obuzimlje koga g. = iratum fieri; irā ardere coepisse. — obuzeo je koga g. = ira incendi; excandescere; iracundiā ardere. — popuštati gnjevu = irae indulgere. — izliti g. = iram, ili bilem (n. pr. per lacrimas) effundere. — utišati g. = irae moderari, ili temperare; iram tenere, ili conti-

nere. — ne moći krotiti g. = irae non potentem esse.
gnjevan = iratus; irae plenus; irā incensus, ili accensus, ili incitatus, ili flagrans. — (sklon na g.) in iram praeceps; ad iram proclivis; iracundus. — adv. irate; irato animo.
gnjevati = v. gnjeviti.
gnjevetati = tarde et minus clare loqui.
gnjeviti = v. gnjev (uzbuditi). — g. se = irasci.
gnjevljiv = iracundus; v. gnjevan.
gnjevljivost = iracundia.
gnjezdašce = nidulus.
gnjila = argilla. — posude od g. = (vasa) fictilia.
gnjilad = tabes. — (o drvu) caries.
gnjilež = tabes.
gnjilina = tabes.
gnjiliti = putrescere; putescere; putiscere; putrefieri.
gnjiloća = tabes.
gnjilost = tabes.
gnjio = putrefactus; puter; putris; putidus; putridus. — (o drvu) cariosus.
gnjiriti = v. njiriti.
gnjiti = v. gnjiliti.
gnjoj = v. gnoj.
gnjurac = mergus.
gnjurač = urinator (rijetko).
gnjurati se = se mergere in aquam; subire aquam.
gnjus = squalor; sordes; (pren.) turpitudo.
gnjusan = sordidus; squalidus. — (nečist; smradan) immundus. — (smradan) spurcus. — (mor. nečist) impurus. — (gadan) obscoenus. — (gadan; ružan; sramotan) foedus. — (pun blata) lutulentus.
gnjusiti = inquinare; foedare.
gnjusnik = homo sordidus, ili squalidus; v. gnjusan.
gnjusnost; gnjusoba = v. gnjus.
gnoj = (đubre) fimus. — (pogan; izmet) stercus. — (ištećena krv u rani) pus.
gnojan = stercoreus.
gnojište = sterquilinium.
gnojiti = stercorationem facere; (agrum) stercorare, ili stercore satiare.
gnojivo = v. gnoj.
gnojnica = (smrdeća voda na dnu lađe) sentina.
gnojnik = sterquilinium.
gnus = v. gnjus.
go = nudus. — sasvijem g. = plane nudus; omni veste exutus.
goč = v. bubanj.
gočabija = v. bubnjar.
god = dies anniversarius. — (blagdan) dies festus. — (godina) annus. — (= prigoda) v.
godan = (— dan) dies anniversarius. — (= zgodan) v.
godina = annus; annuum tempus; anni, ili annuum spatium. — pó g. = semestre spatium; sex menses. — čestitati novu g. = v. čestitati. — g. poslije = post annum; anno post. — nakon g. = anno interjecto. — pošto prođe g. = anno circumacto, ili exacto. — g. prije; prošle g. = anno ante; anno superiore, ili proximo. — tijekom godine = anno vertente. — svršetkom g. = extremo anno; anno exeunte. — tri puta na g. = ter in anno. — svake g. = singulis annis; quotannis. — tijekom svake g. = per singulos annos. — za svaku g. = in singulos annos. — svake 3. 4. godine = tertio, quarto quoque anno. — kroz g.; u vrijeme jedne g. = intra annum. — vrijeme od 2, 3, 4 itd. g. = biennium; triennium; quadriennium; quinquennium; sexennium; septennium; decennium; ili anni duo, tres, etc. — od 2. god. = bimus, — od 3, 4 g. = trimus; quadrimus. — od jedne g. = anniculus; unius anni; unum annum natus. — ući u desetu g. = annum decimum ingredi; annum decimum agere coepisse. — biti u desetoj g. = annum decimum agere — proći desetu g. = annum decimum excessisse, ili egressum esse. — komu nije još 10 g. = minor decem annis; minor decem annorum; minor decem annis natu; minor decem annis, ili annos natus; minor quam decem annos natus. — kriti godine = minorem natu se esse fingere; aetatis suae annos celare. — srednje g. = aetas media. — najbolje god. = flos aetatis; florens aetas; aetas viridis, ili integra. — biti u najboljim g. = integra aetate esse; in ipso aetatis flore, ili robore esse; in optimo aetatis flore esse. — biti u godinama = aetate provectiorem esse; longius aetate provectum esse; grandiorem natu esse. — biti jednakijeh g. = alci aequalem esse. — skoro jednakijeh g. biti = aetate proximus esse. — svršetak g. = finis, ili exitus anni. — od mlađijeh g. = a puero; a pueris; ab initio aetatis; ab ineunte aetate; a prima aetate. — dobre (plodne) g. = anni fertiles. — (oluja) tempestas; v. oluja. — (kiša) pluvia; v. kiša.
godinica = v. godina.
godinovati = annum transigere.
godinjak = v. godina.
godišnjak = anniculus.
godišnji = annuus.
godište = v. godina.
goditi = (biti ugodan) gratum, ili jucundum est alci alqd; placet; libet; commodum est; probari alci. — (koristiti) prodesse; conducere. — (= ugađati) v.; (= gojiti) v. — g. se = (= dogoditi se) v; (= činiti se) v; (= pogađati se) v.
goga = v. zidar.

goj = pax.
gojan = (miran) tranquillus. — (jak; uzgojen) cultus; vegetus.
gojenče; gojenik = (hranjenik) alumnus.
gojenje = victus cultusque; ili opis. glag. „alere“. — (o stablu) cultura. — (uzgoj) educatio.
gojidba = v. gojenje.
gojitelj = cultor; curator. — (otac, ili hranitelj) educator et altor.
gojiti = (hraniti) alere; nutrire. — (othraniti fizično i duševno) educare. — (skrbiti se; njegovati) colere. — g. ljubav = alcjs amorem fovere. — g. nadu = sperare; magna, ili maxima in spe esse; magna, ili maxima spe teneri; confidere. — g. mržnju = odium in alqm habere, ili gerere; alqm odisse. — (= uzdržati) v.
golac = impubes, eris.
golar = patina.
golcat; golcit = plane nudus.
golem = magnus. — (neizmjerno velik) ingens; immanis. — (prostran) amplus; vastus.
goletan = plantis et arboribus nudus.
golica = linter.
golicati = titillare.
golić = nudus. — (bez brade) imberbis.
golijen = tibia; crus.
goliš = v. golić.
golišav = nudus.
goliti = nudare; denudare.
goljenica = v. golijen.
goljo = v. golić.
goljuždriti se = v. derati se.
golobrad; golobradac; golobradast = imberbis.
goloća = nuditas.
gologlav = aperto, ili nudato capite.
gologlavke = aperto, ili nudato capite.
goloigra = homo vanus, ili vaniloquus; nebulo.
golokrak = nudis cruribus.
golomrazica = gelu.
golonog = pedibus nudis, ili intectis.
goloruk = nudatis brachiis.
golot = crystallum.
golota = nuditas.
golotinja = nuditas.
golotrb = nudo ventre.
golov = omnium rerum inops.
golovrat = nudo collo.
golub = columbus. (— grivnjaš) palumbes m. i ž.
golubast = columbinus.
golubica = columba.
golubinji = columbinus.
golublji = columbinus.
golublje = (plur.) columbi.
golubnji = columbinus.
golupče = columbulus.
golušav = glaber.
gombanje = rixa. — (rvanje) luctatio.
gombati se = rixari. — (rvati se) luctari.
gomila = (hrpa kamenja) acervus lapidum. — (u opće hrpa) acervus; congeries. — (hrpa, koja se u visinu diže) cumulus. — (hrpa pravilno složenih stvari) strues. — (hrpa povaljanijeh stvari, ili ljudi) strages.
gomilati = acervare; coacervare; congerere; cumulare; accumulare; v. nagomilati. — g. se = (bućati) fragorem, ili strepitum edere.
gonati = v. goniti.
gončin = pecoris actor.
gonenuti = v. zagonenuti.
goneta = v. gonetka.
gonetalac = v. gatalac.
gonetanje = v. gatanje.
gonetati = v. gatati.
gonetka = (zagonetka) aenigma. — (slutnja; proročanstvo) praesagium.
gonetva = v. gonetka.
gonidba = insectatio.
gonitelj = qui insequitur, ili insectatur, ili instat.
goniti = agere. — (iz kojega mjesta) pellere alqm (ex) alqa re. — (g. pred sobom) propellere. — g. životinju na pašu = pecus agere pastum; pecus propellere in pabulum. — (tjerati koga proti njegovoj volji) trudere. — (tjerati koga da radi) insistere alci; n. pr. sunt quidam, nisi institeris, remissi. — (ići za kim) persequi; insequi; insectari; instare; urgere. — (mučiti) vexare; premere. — g. koga sudom = alqm judicio persequi. — g. se = rixari; contendere.
gonjati = v. goniti.
gora = (brdo) mons. — (šuma) silva. — (padavica) morbus comitialis, ili major.
gorak = (pr. i pren.) amarus. — (tvrd; ljut; oštar; osob. pren) acerbus. — (ljut; žestok) gravis. — g. usta = os amarum. — g. ukus = sapor amarus. — postati g. = inamarescere; v. žestok. — adv. amare; acerbe; aspere; graviter. — g. ukoriti koga = acerbe increpare alqm; acerbius invehi in alqm. — g. plakati = effusissime flere; uberes lacrimas profundere.
goranin = monticola.
gorčati = inamarescere.
gorčina = amaror; amaritudo; amarities. — (trpkost; ljutina) acerbitas. — (g. ukus) sapor amarus, ili acerbus.
gorčiti = exacerbare.
gore = adv. supra. — (uz g.) sursum. — g. dolje = sursum deorsum. — g. na brežuljku = in summo colle; in superiore parte collis. — g. uz brdo = in adversum montem. — g. uz rijeku = adverso flumine. — do g. = usque ad summum. — gledati g. u nebo = sursum conspicere in coelum. — kako sam g. kazao =

ut supra dixi, ili scripsi. — koga sam g. spomenuo = quem, ili de quo supra commemoravi.

gorište = v. garište.

gorivo = alimenta ignis; res, quibus ignis excitari potest.

gorjanik = monticola.

gorje = montes; montes continui; continua montium juga.

gorjenje = ardor.

gorjeti = ardere. — (g. plamom) flagrare. — (biti užežen) accensum esse; (strašću) flagrare, n. pr. cupiditate, desiderio, amore, odio, alcjs rei studio; aestuare alqa re, n. pr. desiderio, invidia. — g. od gnjeva = ira ardere, ili flagrare. — g. od ljubavi = ardere amore alcjs; amor alqm urit. — (od rata) ardere; flagrare, n. pr. Italia flagrat bello. — gori (o vatri) incendium factum est, ili ortum est. — gori kod njega = domus ejus ardet. — (sjati) fulgere. — (žeći) urere.

gorkoća = v. gorčina.

gorkost = v. gorčina.

gorletati se = v. smucati se.

gorljiv = igni concipiendo aptus. — (koji žestoko nastoji) ardens; studiosus.

gornat = v. gorovit.

gornji = superior.

gornjozemac = montanus.

goropad = (mahnitost) furor; insania; amentia. — (padavica) morbus comitialis, ili major.

goropadan = furiosus; amens; insanus. — (padavac) qui morbo comitiali corripi solet.

goropaditi se = furere. — (bolovati od padavice) morbo comitiali corripi.

goropadnica = mulier furiosa. — (koju hvata padavica) mulier, quae morbo comitiali corripi solet.

goropadnik; goropadnjak = homo furiosus, ili amens, ili insanus. — v. goropadan.

goropadnost = furor; amentia; insania; v. goropad.

gorostas = gigas.

gorostasa = colossus.

gorostasan = immanis; immani corpore; mirae, ili ingentis, ili immanis magnitudinis; major quam pro humano habitu; qui magnitudinis humanae formam excessit; ingens. — (o kipovima) colosseus.

gorovit = montuosus; montosus.

gorski = montanus. — (šumski) silvester; silvestris. — g. bolest = morbus comitialis, ili major; v. padavica; goropad.

gorštak = monticola.

goruć = ardens; fervens.

gorućnost = v. gorljivost.

gorušica = sinapi (indeclin.).

gosa = v. gazda.

goso = v. gazda.

gospa = domina.

gospar = v. gospodar.

gospod = (bog) deus. — (= gospodin) v.

gospoda = (plur.) domini; v. gospodin.

gospodar = dominus. — (domaćin) herus; paterfamilias. — (vlasnik) possessor; dominus. — (koji zapovijeda, vlada) princeps; dominus. — g. od broda = dominus navis. — g. od svijeta = moderator, gubernator, rector, rector et moderator mundi.

gospodarica = domina; hera.

gospodariti = dominari in alqm; imperio tenere, ili regere. — (upravljati imanjem itd.) rem familiarem curare; rei familiari praeesse.

gospodarstvo = (gospodovanje) dominatio; dominatus. — (upravljanje imanjem) cura rerum domesticarum; (seoskim) rei rusticae administratio.

gospodin = dominus; v. gospodar.

gospodit = v. gospodski.

gospoditi = v. gospodovati.

gospodovanje = dominatio; dominatus.

gospodovatelj = dominator.

gospodovati = imperium tenere, imperare; regnare; dominari; alci imperare; imperium, ili dominationem habere in alqm. — g. kojoj zemlji = imperium alcjs terrae obtinere. — g. cijelome svijetu = omnium terrarum dominum esse. — (raditi kao gospodin) dominari in alqm.

gospodski = domini (gen.); dominorum (gen.). — (krasan; uzvišen; veličanstven; o kući, pokućstvu, objedu) magnificus; splendidus. — (o pokućstvu, objedu) lautissimus. — (sjajan) splendidus. — na gospodsku; gospodski = magnifice; splendide; laute.

gospostvo = dominatus; dominatio; v. vlast. — (dostojanstvo, čast) dignitas; munus. — (oholost) superbia; insolentia.

gospoština = v. gospostvo.

gost = (koga ko primi u kuću i dâ mu, što mu je potrebito) hospes. — (koji je pozvan na objed, ručak itd.) conviva. — (inostranac, tuđinac) hospes, n. pr. hujus urbis. — pozvati u goste = ad coenam vocare, ili invitare. — ići u g. = ad cenam ire. — biti g. čiji = apud alqm, ili cum alqo cenare.

gostan = hospitalis.

gostara = lagoena; lagona.

gostarica = parva lagoena.

gostenik = hospes. — (krčmar) caupo. — gostenici = hospites; convivae.

gostinica = hospites frequentes.

gostionica = (konak; svratište) deversorium. — (krčma) caupona.

gostioničar; gostionik = caupo. — biti g. = cauponam exercere. — (gospodar od gostione) dominus cauponae.

gostionište = v. gostionica.
gostitelj = (koji gosti) convivator; v. gostenik.
gostiteljica = hospita.
gostiti = (koga) alqm hospitio excipere, ili accipere. — (tuđinca) recipere. — (dobrim jelom i pićem) apparatis epulis accipere, ili excipere. — g. se = epulari. — (dobro jesti) opipare et apparate edere.
gostoljub; gostoljuban; gostoljubiv = hospitalis. — biti u g. prijateljstvu s kim = hospitio conjunctum esse; hospitium mihi est, ili intercedit cum alqo.
gostoljubivost; gostoljublje = hospitalitas. — (među pojedinim ljudima i među državama zajamčen častan doček i gostoljubna prihrana) hospitium. — sklopiti (utvrditi, ugovoriti) savez g. = hospitium cum alqo facere, ili jungere, ili conjungere. — biti u svezi g. s kim = hospitium cum alqo habere; hospitium mihi intercedit cum alqo.
gostovati = v. gostiti.
gošća = hospita.
gošćenje = v. gozba.
gotavljati = v. gotoviti.
gotov = (pripravan) paratus ad alqd, ili inf; promptus ad, ili in alqd. — (načinjen; svršen) perfectus; absolutus. — (prijeteći) imminens. — g. novac = pecunia numerata; ili praesens. — u gotovu = numeratus. — dio je njegova imanja u g. novcu = partem rei familiaris in pecunia habet. — odnijeti sa sobom iz grada milijun g. novca = secum decies sestertium efferre. — zahtijevati da se plati g. novcem = pecuniam praesentem, ili numerationem exigere. — platiti g. novcem = praesenti pecunia, ili numerato, ili numeratione solvere; pecuniam repraesentare. — platiti što komu u gotovu = praesentem solvere, ili repraesentare, n. pr. pecuniam, summam, mercedem. — g. novcem kupiti = praesentibus nummis emere alqd. — po gotovu = v. doista. — gotovo = paene; prope; fere.
gotovina = v. gotov (novac).
gotoviti = (spremati; spravljati) parare; apparare. — (u naprijed spravljati) praeparare. — (napraviti; svršiti) conficere. — (skuhati) coquere; concoquere. — g. se = (spravljati se) se parare, comparare, accingere ad alqd.
govedar = bubulcus.
govedara; govedarnica = bubile.
govedina = bubula (sc. caro).
goveđi = bubulus.
govedo = bos. — stado g. = pecus bubulum, ili cornutum; boves.
govedovina = corium bubulum.
govedski = bubulum. — g. trg = forum boarium.
govjeti = obtemperare.
govor = (u opće) sermo. — (glas; izgovor) vox. — (g. držan pred skupom čeljadi) oratio. — (pred skupljenim narodom, ili vojskom) contio. — (g. tužbeni pred sudom) actio. — (mali g.) oratiuncula. — (razgovor) sermo; colloquium. — (način govora) oratio. — (način govorenja, predavanja, pisanja) genus dicendi. — (jezik) lingua; sermo. — poznati koga po g. = alqm voce noscitare; alqm ex voce cognoscere. — zavrći govor o čemu = sermonem de alqa re inferre; mentionem inferre, injicere, movere, facere alcjs rei, ili de alqa re. — govor je ovdje o tome = hoc loco agitur de, ili disputatur de. — nije vrijedno govora = non dignum est commemoratu, ili quod commemoretur. — začeo se g. o čem = sermo incidit in alqd, ili de alqo; mentio incidit de alqa re. — prekidati g. komu = alqm interpellare; sermonem interpellare, ili interrumpere. — proučen g. = oratio meditata, ili commentata. — g. izrečen s mjesta = oratio subita et fortuita. — g. Ciceronov za S. Roscia = oratio, qua Cicero Sextum Roscium defendit. — g. držan vrhu čega = oratio alcjs de alqa re; oratio, ili contio, quae habita est ab alqo de alqa re; oratio, ili contio, quam habuit alqs de alqa re. — proučiti g. = orationem meditari, ili commentari. — naučiti g. na pamet = orationem ediscere. — držati g. = (u opće) orationem habere, ili dicere; (pred narodom, ili vojskom) contionari; contionem habere. — d. govor o čem = orationem habere de alqa re; (proti komu) contra alqm; (za koga) pro alqo; dicere pro alqo; alqm oratione defendere. — iskićeni govor = oratio verborum, sententiarum floribus conspersa. — sloboda govora = de quo velis impune dicendi libertas.
govorenje = v. govor.
govordžija = v. govorljivac.
govoriti = (riječi izgovarati) fari. — (kazivati misli) loqui. — (besjediti) dicere. — početi g. = loqui coepisse. — naučiti g. = (o djeci) primum fari coepisse. — g. grčki = graeca lingua loqui, ili uti. — umjeti g. grčki = graece scire; graecae linguae scientem esse. — g. dobro grčki = optime graece loqui. — što govoriš o tome? = quid censes? quid ais? quid tibi videtur de hac re? — što govori svijet? = quid alii judicant? — željeti g. s kim = alqm convenire velle; alqm velle; alqm desiderare. — (o govorniku) verba facere. — (držati govor) v. govor; — g. s kim = loqui cum alqo.; (biti u razgovoru, dogovoru s kim) colloqui, ili colloquium habere cum alqo. — g. sam sa sobom = semet ipsum alloqui. — g. s kim potajno = cum alqo loqui, ili colloqui arbitris remotis, ili sine arbitris, ili secreto. — g. mnogo s kim o čem = multum

sermonis habere cum alqo de alqa re. — ne htjeti g. s kim = alcjs aditum sermonemque defugere. — g. o čem (u opće) = loqui de alqa re; (razgovarati se) sermonem habere de alqa re; (raspravljati) disputare, ili disserere de alqa re; (pripovijedati) alci narrare alqd. — često o čemu g. = alqd in ore habere. — vas grad govori o tome = alqd in omnium ore est. — javno se govori o tome = sermo, ili fama est; rumor differtur; vulgo loquuntur; v. glas. — dobro govoriti o komu = bene alci dicere. — dobro se govori o njemu = alqs bene audit. — zlo g. o komu = male alci dicere; secus de alqo dicere. — govori se zlo o komu = alqs male audit. — ne govori se posve dobro o njemu = alqs minus commode audit. — malo g. = raro et perpauca loqui. — otvoreno g. = aperte, ili libere loqui. — g. u tutanj = verba ventis profundere; in pertusum dolium dicta ingerere. — (= velim, kažem; u upravn. govoru) inquam.

govorkati = v. govoriti.

govorkinja = v. govoruša.

govorko = blatero.

govorljiv = loquax; garrulus.

govorljivac = homo loquax, ili garrulus.

govorljivost = loquacitas; garrulitas.

govornički = oratorius. — g. vještina = dicendi, ili oratoria facultas.

govornik = orator. — rođen g. = a natura ad dicendum instructus. — glasovit g. = eloquentia clarissimus. — biti prvi g. = primum, ili principem inter oratores locum obtinere; principatum eloquentiae obtinere. — ne biti g. = dicendo nihil valere; non aptum esse ad dicendum. — biti srednji g. = modicae in dicendo facultatis esse.

govorništvo = ars dicendi; ars oratoria, ili rhetorica; rhetorica; rhetorice. — (kao učenje) eloquentiae studium. — učitelj g. = rhetor; dicendi magister; rhetoricae disciplinae doctor.

govorukati = v. govoriti.

govoruša = mulier loquax, ili garrula.

gozba; gozbina = convivium. — (svečana politička, ili religijozna) epulum. — pripraviti g. = convivium instruere. — veliku g. spraviti = convivium opipare apparare; convivium magnifice et ornate comparare; convivium magnificeque splendideque ornare. — pozvati koga na g. = convivio, ili in convivium alqm adhibere. — biti kod koga na g. = apud alqm accubare; cenare apud alqm.

gozbovati = convivari.

graba = fossa.

grabancijaš = magus.

grabež = (grabljenje i plijen) rapina. — (grabljenje; otmica) raptus. — (stvar ugrabljena) raptum. — o grabežu živjeti = rapto vivere.

grabežljiv = rapax.

grabežljivost = rapacitas.

grabilac = raptor.

grabilica = (— ptica) avis rapax.

grabiti = rapere; rapinas facere. — (pljaćkati; plijeniti) praedari. — (brzo uzimati, hvatati) rapere; arripere. — (navaliti na imanje te ga osvojiti) involare in alienas possessiones. — (kȕpiti grabljama) pectine verrere. — g. vodu = haurire ex, ili de alqa re. — g. se okolo čega = alqd diripere. — g. se okolo nove knjige = editum librum diripere.

grabljati = pectine verrere.

grablje = pecten.

grabljenje = raptus. — (— vode) haustus.

grabljiv = rapax.

grabljivica = v. grabilica.

grabljivost = rapacitas.

grabulje = pecten.

grȁd = grando.

grâd = (tvrđa) arx; castrum. — (ozidano veliko mjesto, osob. Rim) urbs. — (tvrdo mjesto osim Rima) oppidum. — glavni g. = caput, n. pr. ejus regionis, ejus gentis. — najugledniji g. = urbs nobilissima. — (građanstvo) civitas; cives. — (utvrda) munimentum.

gradilac = v. graditelj.

gradilište = area.

gradina = hortus. — (ograda) saepes; saepta, orum. — (razvaline) ruinae.

graditelj = (koji upravlja gradnjom) architectus. — (koji gradi) faber aedium.

graditeljski = (— vještak) aedificandi peritus; architectus. — (— preduzetnik) redemptor, ili conductor operis.

graditeljstvo = architectura.

graditi = aedificare. — (ustrojiti; sazidati) condere. — (činiti, gotoviti) facere. — (podići, postaviti) exstruere. — (po pravilima graditeljstva) architectari. — (umjetno što napraviti od tvrda gradiva) fabricare; fabricari. — (g. pute) munire. — g. što od greda = contignare. — (g. nešto teško i veliko) moliri. — g. kuću uz kuću = continuare domos. — g. od udjeljanog kamena = saxo quadrato construere. — g. kuću na tuđemu = aedificium in alieno exstruere. — g. se = simulare, n. pr. aegrum.

gradivo = (toliko materijalnog, koliko duševnog rada) materia.

građa = (zgrada) aedificium. — (ograda) saeptum; saepes. — velika g. (zgrada) = moles; v. zgrada. — (građenje) aedificatio; exaedificatio; exstructio. — (način kako je što građeno) aedificatio. — (gradivo) materia.

građanin = civis; oppidanus; incola urbis.

građanski = civilis. — g. pravo = civitas. — g. vijenac = corona civica.

građanstvo = civitas; cives. — pravo g. = civitas. — primiti pravo g. = civitatem consequi; recipi in civitatem; civitate donari; civitati ascribi; in civitatem pervenire; civem fieri. — dati pravo g. = civitatem dare, ili impertire, ili tribuere; civitate alqm donare; alqm in civitatem accipere, ili recipere; alqm ascribere civitati, ili in civitatem; alqm in civitatem, ili in numerum civium asciscere.

građenje = aedificatio; exaedificatio; exstructio.

građevina = v. građa (zgrada).

građevni = (— ugovor; prama preduzetniku) lex operis locandi, ili locationis. — g. oruđe = arma, orum. — g. slog = structurae genus.

gradnja = v. građa; građenje.

gradski = urbanus; oppidanus; v. grad. — g. život = vita urbana. — g. običaj = mos urbanus. — g. zidine = moenia urbis; moenia. — g. sudac = praetor urbanus. — g. vrata = porta urbis, ili oppidi. — g. straža = excubiae urbis.

grah = legumen. — g. požanj = phasēlus; phasellus. — g. rogačić = lupinus. — g. slani = cicer.

grahor; grahorica; grahorina = vicia.

graharište = ager olim phaselo consitus.

graja = clamor.

grajati = crocire. — (o čeljadi) clamare.

grakati; graktati; graknuti; = crocire.

gramada = cumulus.

gramatičan = grammaticus.

gramatik = grammaticus.

gramatika = grammatica, ae; grammatice, es.

gramziti = (za čim) ardenter cupere alqd.

grana = ramus. — (lisnata g.) frons, dis; ili frondosus ramus. — (odrezana grančica masline) termes olivae. — (struka; dio nauke) disciplina; res.

granast; granat = ramosus.

granati se = luxuriari; ramis diffundi.

grančica = ramulus.

granica = (međa, kraj) finis. — (jedne zemlje pa i sama zemlja) fines, ium. — (sumeđa, mjesto, gdje se dotiču dva polja, dvije zemlje) confinium. — (gdje je određeno, da što prestane) terminus. — (međa između dva polja označena kamenjem ili čim drugim) limes. — (mjera; kraj) modus. — činiti g. (mediti) = finire. — postaviti g. čemu — terminare; fines constituere; (pr. i pren.) terminos, ili modum ponere alci rei. = prijeći g. = (pr. i pren.) fines transire; (pren.) modum excedere. — (mala grana) ramulus.

graničan = (koji je na granici) finitimus. — (koji ima zajedničke g.) confinis. — (koji stanuje blizu) vicinus. — (bližnji; susjedan) propinquus. — (najbliži) proximus. — (graničeći; susjedan; bližnji) continens alci loco. — (koji se nalazi tik do čega) conjunctus alci loco.

graničiti = finitimum, ili vicinum, ili confinem etc. esse; v. graničan; adjacere alci loco; tangere; attingere, contingere alqm locum.

granje = (plur.) rami.

granjivati = v. granuti.

granuti = illucescere; dies exoritur; sol oritur. — g. s pameti = v. šenuti.

grapša = v. grabež; grabljenje.

grasta = vas fictile.

grb = insigne.

grba = gibba. — (svaka guka na tijelu) tuber.

grbac = gibber.

grbača = nasturtium.

grbati se = cervices curvare.

grbav = gibber. — (kriv) curvus.

grbavac = gibber.

grbina = v. grba.

grcati = v. grnuti.

grč = nervorum distentio.

grčenje = contractio.

grčina; grčilo = v. gorčina.

grčiti = contrahere. — (gužvati) rugare; corrugare. — g. se = contrahi.

grčki = graecus. — adv. graece.

grd = deformis; turpis; foedus. — adv. turpiter; foede.

grda = v. grđenje.

grdan = v. grd. — (o djelu) infandus; immanis; nefarius. — (strašan) terribilis; horrendus; v. ružan. — g. djelo = facinus (malum).

grdesija = v. grdobina.

grdilo = foeditas. — (stvar grdna) res nefanda, ili infanda, ili nefaria. — (stvar sramotna) dedecus; flagitium; dedecus et flagitium. — (sramota) ignominia; dedecus.

grditi = deformare; turpare. — (o zrcalu) in pravum detorquere. — (psovati) alqm conviciis consectari, ili insectari; probris et maledictis alqm vexare; v. psovati. — (prezirati) contemnere.

grđenje = convicium; maledictum. — (povrjeda poštenja) contumelia. — (prijekor) probrum. — (nagrđivanje) deformatio.

grdnja = v. grđenje.

grdnost; grdoba = (grdno obličje) deformitas. — (ružnost; gadnost) turpitudo. — (ružnost; ogavnost; gnusnost) foeditas. — (o čeljadetu) homo corpore deformis; homo ad deformitatem insignis.

grdoban = v. grd.

grdobina = v. grdoba.

grdoća = v. grdoba.

grdopština = v. grdoba. — (protunaravan predmet) monstrum.

grdosija = v. grdoba. — (o čeljadetu) monstrum hominis.

grdost = v. grdoba.

grdulja = mulier foeda, ili turpis.

greb = sepulcrum.
grebalo = pecten.
greben = (hrid) scopulus; rupes.
grebenati = (lanam) carĕre (rijetko).
grebenica = propāgo; malleolus.
grebenit = saxosus; scopulosus.
grebište = sepulcretum.
greblje, (gen. grebalja) = rastrum.
grêblje = v. groblje.
greboder = vespillo.
grebulje = rastrum.
greda = (duža i uža) trabs. — (kraća od trabs) tignum. — mala g. = tigillum. — od g., za g. poput g. = trabalis. — (stijena) saxum.
grede = v. gredom.
gredelj = temo aratri.
gredica = tigillum.
gredom = adv. in transitu; transiens; praeteriens. — spomenuti g. = in transitu, ili leviter alqd attingere.
gredovit = salebrosus.
grehota = (prestupak) peccatum. — (što je proti božansk. i prirodnome zakonu) nefas. — (šteta) damnum; detrimentum. — g. da itd. = perincommode accidit quod etc. incommode accidit quod etc.; doleo quod.
grehovan = improbus.
grehovati = v. griješiti.
grepsti = (češati) scabere; scalpere, n. pr. terram unguibus. — (derati kožu) lacerare.
gresti = v. ići; hoditi
grešan = qui peccat, ili peccavit. — (što pripada grijehu) peccati (gen.); peccatorum (gen.)
grešnica = quae peccat, ili peccavit, ili deliquit; mulier impia, ili improba.
grešnik = qui peccat, delinquit, ili peccavit, ili deliquit; homo impius, ili improbus.
greznuti = in limum incidere. — (rasti) erumpere; se effundere. — (poplaviti) inundare.
grgutati = (gukati) gemere.
griblja = sulcus.
grič = locus praeruptus, ili abruptus.
grijač = qui calefacit.
grijalica = quae calefacit.
grijati = calefacere. — (mlačiti) tepefacere. — (topliti; okrijepiti) fovere. — (g. kuhano jelo) recoquere. — (sjati, o suncu i mjesecu) lucere. — g. se = corpus calefacere, ili refovere. — g. se kod vatre = artus igni admoto refovere. — g. se na suncu = apricari; sole uti.
grijeh = peccatum. — (proti božanskome i prirodnome zakonu) nefas. — prostiti grijehe = peccata alci concedere; ignoscere. — življeti u g. = impie, ili flagitiose vivere. — djeca plaćaju očinske g. = culpam majorum posteri luunt. — upasti u g. = v. griješiti. — biti bez g. = peccatis, ili culpa et peccato carere; sine peccatis esse.
griješiti = peccare; culpam committere; peccatum, ili nefas (v. grijeh) admittere. — (propustiti dužnost) delinquere. — (g. nehote) errore labi; errare. — g. mnogo = multa improbe facere. — v. ogriješiti se.
griješka = v. pogrješka.
grimiz = purpura. — (mast i odijelo) ostrum. — (grimizno odijelo) purpura; purpurea vestis. — g. odjeven = purpuratus; purpura cultus. — sjati zlatom i g. = insignem auro et purpura conspici.
grimizan = purpureus; purpureo colore. — g. odijelo = vestis purpurea. — g. plašt = (u opće) pallium purpureum (za muške); purpureum amiculum (za muške i ženske); (vojskovođe) paludamentum purpureum; (kraljevski) purpura. — u g. odijelu = purpuratus.
grinja = tinea.
grinta = porrīgo.
grintav = porrigine laborans.
grinuti = irruere.
griskati = leviter rodere; v. gristi.
gristi = (u opće) mordere. — (stiskivati zubima) morsu premere alqd. — (zahvatiti zubima; ujesti) dente laedere; morsu violare. — grize koga u duši = conscientia mordetur alqs; conscientia animi stimulat, ili terret alqm. — (o duševnom mučenju) aegritudo pungit, ili cruciat alqm, ili animum alcjs; sollicitudine animus alcjs exeditur. — (glodati) rodere. — (nagrizati) arrodere. — (g. sa svijeh strana) circumrodere. — g. se = (u sebi) cruciari; angi. — (od ijeda) cruciari iracundia; tacita ira aestuare.
griva = juba.
grivast = jubatus.
grivna = (ogrljak) monile. — (narukvica) armilla.
grivnjaš = palumbes.
grivnat = jubatus.
griz = morsus. — (duševni) angor conscientiae; peccati dolor; v. grižnja.
grizenje = (duševno) v. griz; grižnja.
grizica = v. grizlica.
grizlica; griznica = tinea; blatta.
grizodušje = v. griz.
griža = (u trbuhu) tormina, um. — (duševna) v. grižnja.
grižnja = (duševna) conscientiae angor, sollicitudo. — ćutjeti g. savjesti (duše) = conscientia morderi; conscientia animi excruciari; cruciari conscientia scelerum suorum; agitari angore conscientiae fraudisque cruciatu; malae conscientiae facibus agitari; conscientia animi alqm stimulat, ili terret.
grk = v. gorak.
grkljan = guttur. — (ključica na g. pa i g.) jugulum. — (gornji uži dio ždrijela) fauces. — (dušnik) arteria (aspera).

grknuti = saporem amarum habere. — (postajati g.) inamarescere.
grkoća; grkost = v. gorčina.
grlat = voce validus.
grlica = turtur.
grlić = (u staklenice) collum (lagoenae).
grliti = amplecti; (intens.) amplexari. — g. se = inter se complecti, ili amplexari.
grljak = v. grlić.
grlo = guttur. — (jednjak) gula. — (grkljan) jugulum. — (gornji uži dio ždrijela) fauces. — (cijeli vrat) collum. — (glas) vox. — (proždrljivost) gula. — (gudura) augustiae (saltus).
grm = frutex. — (grmlje) fruticetum; locus fruticosus.
grmac = v. grom.
grman = fruticosus.
grmen = v. grm.
grmenje = v. grmlje.
grmik = (hrastik) quercetum.
grmjeti = tonare; intonare.
grmljava; grmljavina = coeli fragor. — bojati se g. = tonitrua expavescere.
grmlje = frutices; virgulta.
grmuša = ficedula.
grnac = olla.
grnčar = figulus.
grnuti = corradere. — (smetati ujedno na kup) converrere; (i pren.) n. pr. corradere pecuniam; converrere hereditates omnium.
grob = sepulcrum. — (grobna gomila) tumulus.
grobak = v. grob.
groban = sepulcralis. — g. tišina = silentium altissimum.
grobar = v. greboder.
grobište; groblje = sepulcretum; locus publicus funeribus destinatus.
grobnica = sepulcrum.
grobovište = v. grobište.
grohitati = v. grohotati.
grohnuti = cadere; (pren.) cadere; corruere.
grohot; grohotanje = cachinnus; cachinnatio. — (buka) strepitus; crepitus. — grohotom se smijati = v. grohotati se.
grohotati = strepere; strepitum edere; crepitare; crepitum edere. — g. se = in cachinnos effundi; cachinnare.
groja = v. groznica.
groktati = v. graktati.
grom = tonitrus. — (munja) fulmen; v. munja. — g. ubiti = fulmine necare alqm; (pas.) fulmine exanimari.
gromada = cumulus.
gromak = tonans.
gromila = v. gomila.
grominjati se = ruere; cadere.
gromoradan; gromoran = ingens; immanis.
gromot = strepitus; fragor.
gromotan = sonorus.
gromovan = (g. jeka) coeli fragor. — g. strijela = fulmen.
gromovina = v. grmljavina.
gromovit = (g. glas) vox terribilis. — (g. riječi) oratio fulgurans ac tonans.
gromovnik = (epit. Jupitrov) altitonans; altitonus.
gronica = angina.
grot = catillus.
grotlo = (klanac) fauces.
groza = horror. — g. me hvata kad pomislim na ono, što prije vidjesmo = horret animus cogitationem rei, quam paulo ante vidimus. — g. me hvata kada promislim na toliku sramotu = horret animus tanti flagitii imagine.
grozan = (strašan) horribilis; horrendus; foedus. — (krupan) vehemens. — g. zločin = scelus nefandum. — g. pogled = oculi foedi. — g. suze = multae lacrimae; fletus et lacrimae. — g. suze liti, roniti = effusissime flere; uberes lacrimas profundere. — adv. effuse; effusissime.
grozd = uva; racemus.
grozdak = parva uva.
grozdan = uvis abundans.
grozdast = uvae similis. — (pun grozda) uvis abundans. — adv. uvae modo; ad speciem uvae.
grozdovica = turdus.
grozdovit = v. grozdan.
groziti = (prijetiti) minari; v. prijetiti. — g. se komu = minari, ili minitari alci alqd; minis uti. — (osjećati grozu) horrere; perhorrescere alqd; perhorresco toto corpore; horror ingens me perstringit; horror me perfundit. — g. se kad spomenem = horret animus recordari; v. groza.
groznica = febris. — razboljeti se od g. = febrim nancisci; in febrim incidere; febri corripi. — trese koga g. = aestu febrique jactatur alqs. — ozdraviti od g. = febre liberatum esse; a febre relictum esse. — g. tretača = febris tertiana. — četvrtača = febris quartana. — g. svakidašnja = febris quotidiana.
grozničav = (bolestan od g.) febriculosus.
grozomoran = taeter; terribilis; atrox.
grozovit = v. grozan.
grozovitost = atrocitas; foeditas.
grožđe = uva; (plur.) uvae. — suho g. = uva passa.
groženje; grožnja = horror. — (prijetnje) minae, arum; minatio; comminatio.
grst = nausea; fastidium.
grstiti se = (komu na što) fastidire alqd; nauseare.
grša = jugulum.
gršljiv; grštan = foedus.
grštati se = v. grstiti se.

grtati = v. grnuti.
grub = (ružan) deformis. — (ružan; gadan) turpis. — (oduran, gadan) foedus. — (neotesan) inurbanus; rusticus. — adv. turpiter; foede; v. ružan. — g. vrijeme = tempestas foeda, spurca. — grubo je sama sebe hvaliti = deforme est de se ipsum praedicare.
grubiti = deformare; deturpare.
grubjeti = turpem, ili deformem fieri.
gruboća; grubost; grubota = deformitas; foeditas. — (neotesanost) inurbanitas; rusticitas.
gruda = (zemlje) gleba.
grudi = v. prsi.
grúhati = percutere; pulsare. — (bučati; grmjeti) tonare.
grȕhati = (drmati) quassare.
gruhnuti = v. grȕhati; grohnuti.
gruj = conger.
grum; grumen = (zemlje) gleba.
grustiti se = v. grstiti se.
grušalina; gruševina = coagulum.
grušiti = ruere. — (utući) tundere.
grušta = taedium.
guba = (na drvu) fungus. — (šuga) scabies. — (grinta) porrigo. — (bijelj) lodix.
gubac = v. gubica.
guber = lodix; stragulum.
gubica = (rilo) rostrum. — (usta) v.
gubiš; gubitak = (šteta) jactura; damnum; detrimentum; v. šteta. — (velika šteta) calamitas. — g. vremena = temporis jactura; tempus amissum.
gubiti = (proti volji, slučajno) amittere. — (da se stvar više ne vraća) perdere. — (gubitak rado trpjeti, da se izbjegne većemu, ili da se steče veći dobitak) jacturam facere alcjs rei. — (g. roditelje, djecu itd.) orbari alqo. — (biti lišen dobra) privari alqa re. — g. lišće = folia deperdere; foliis nudari. — g. nadu = spem perdere. — g. vrijeme = tempus perdere. — g. vrijeme i trud = operam et oleum perdere. — nemam vremena da gubim = morandi tempus non habeo; v. izgubiti; pogubiti. — g. se = (mršavjeti) macrescere. — (= klonuti duhom) v.
gucaj = haustus.
gucati = v. gutati.
gucnuti = v. gutati
guda = v. krmača.
gude = v. prase.
gudjeti = fidibus canere.
gudnjava = similis mugitui sonus.
gudura = vallis angusta; angustiae vallis.
gugut = gemitus.
guguta = cicuta.
gugutati = gemere.
guja = (zmija) serpens; anguis; v. zmija. — (glista) lumbricus.
guk = gemitus.
gukati = gemere. — (govoriti na uho) insusurrare alci ad aurem, ili in aures; dicere alci in aurem.
gugnuti = v. gukati.
gulež = violenta exactio; vexatio. — optužiti koga radi g. = postulare alqm repetundarum, ili de repetundis. — osuditi radi g. = damnare alqm de repetundis.
gulikoža = hirudo, n. pr. aerarii; vulturius, n. pr. provinciae.
guliti = (dizati kožu) pellem detrahere alci, ili alcjs corpori; deglubere alqm. — (dizati koru) alqd decorticare; cortice nudare; alci rei corticem detrahere. — (g. lik s drveta) delibrare. — (g. voće, jaje itd.) putamen alci rei detrahere. — g. travu = radicitus exstirpare. — (pren.) vexare; spoliare. — g. se = (o drvetu) corticem mittere; v. ljuštiti se.
guljak = v. grkljan.
guljenje = v. gulež.
gumati = vorare; devorare.
gumina = rudens.
gumno = area.
gungul; gungula = tumultus.
gunja = malum cydonium.
gunjast; gunjav = hirsutus.
gunjđati = v. mrmljati.
gunuti = devorare.
gura = v. grba.
gurati = (turati) trudere. — g. se = se premere.
gurav = v. grbav.
gurikati; guriknuti = grunnitum edere.
gurit; guritanje = grunnitus.
guritati = v. gurikati.
guriti se = membra contrahere; contrahi.
guritnuti = grunnitum edere.
gurkati; gurnuti = trudere.
guro = v. grbav.
gusa = (gusar) praedo (maritimus); pirata. — (pljačkanje) praedatio. — (četovanje; napadaj) incursio. — (zasjeda) insidiae. — o gusi živjeti = (ex) rapto vivere.
gusak = anser (mas).
gusar = praedo (maritimus); pirata.
gusarenje = piratica; latrocinium maris, ili maritimum. — gusarenjem učiniti opasno more = mare infestum facere navibus piraticis; latrociniis et praedationibus infestare mare.
gusariti = piraticam facere; latrocinio maris vitam tolerare.
gusarljiv = piraticus. — g. gora = receptaculum praedonum, ili latronum.
gusarski = piraticus; praedatorius. — g. rat = bellum piraticum; bellum praedonum (maritimorum). — g. brod = navis piratica, ili praedonis, ili praedatoria.
gusarstvo = v. gusarenje.

guse = v. guska.
gusiti = praedari.
gusjena; **gusjenica** = eruca.
guska = anser.
gust = (čest; zbijen; stisnut) densus. — (veoma g.) condensus. — (zbijen) spissus. — (strpan) confertus, n. pr. acies, agmen, hostis. — (tijesan, prot. latus) artus; artior. — (čega ima puno; zarastao) creber. — g. šuma = silva densa, ili artior. — g. redovi = acies condensa, ili conferta. — g. tmina = tenebrae spissae. — doći do g. = ad extrema pervenire; res est ad extremum perducta casum; in ultimum discrimen adduci. — adv. dense; spisse; confertim; artius.
gustijerna = cisterna.
gustiti = densare; condensare; densere; spissare. — g. se = densari etc.
gustokrat = frequenter; saepe; crebro.
guša = (u ptice) ingluvies. — (= grlo) v; (guka na grlu) tumidum, ili turgidum guttur.
guščar = custos anserum.
gušiti = suffocare; animam, ili spiritum intercludere.
gušter = lacerta. — (mišica) musculus; lacertus.
gušterica = lacerta. — g. krastava = stellio.
gut = v. grlo.
guta = (ulozi na nogama) podagra. — (na rukama) chiragra.
gutac = haustus.
gutati = vorare; devorare — (srknuti; popiti) haurire.
gutav = podagrosus.
gutljaj = haustus.
guviti se = v. grstiti se.
guvno = v. gumno.
gužbati = tenacem esse.
gužva = vimen; vimentum.
gvala = massa.
gverok = strabo.
gvirati; **gviriti** = oculos defigere in alqa re.
gvozd = (čavao) clavus. — (klinac) cuneus. — (gvožđe) ferrum. — (kamen) saxum; rupes. — (šuma) silva vetusta.
gvozdac = fibula.
gvozden = ferreus. — (gvožđem pokriven, okovan) ferratus. — g. ruda = ferraria (sc. fodina). — g. oruđe = ferramenta, orum.
gvozdenica = ferrea lorica.
gvozdenjak = (kotao) ahenum. — (bat) malleus ferreus.
gvozdoteg = magnes; magnes lapis.
gvozdovit = ferratus.
gvožđar = faber ferrarius. — (koji trguje gvožđem) negotiator ferrarius.
gvožđara = ferraria officina.
gvožđarija; **gvožđarina** = ferramenta, orum.
gvožđarnica = v. gvožđara.
gvožđe = ferrum. — (ljuto g.; čelik) chalybs. — (gvožđa) ferramenta, orum. — (sjekira) securis. — (okovi) catenae; vincula. — (mač) gladius; v. mač.

H.

Ha! = ah! heu!
habati = (usu) atterere, ili deterere. — (paziti; slušati) v.
habav = (poderan) usu detritus. — (prljav) sordidus; foedus.
haber = nuntius. — (briga) cura; sollicitudo.
haberdak; **haberdar**; **habernik** = v. glasnik.
habiti = v. kvariti.
habronoša = v. glasonoša.
hadum; **hadumac** = eunuchus; spado.
habar = carnifex.
haholjak = peculium.
hairala = quid ita?
hairli = prospere.
haj; **hajanje** = cura; sollicitudo.
hajat = cella.
hajati = curare alqd; curae mihi est alqd; laborare de alqa re. — ne h. = neglegere; non curare alqd; abhorrere ab alqa re. — ne h. za svoje posle = omittere curas familiares. — (obazirati se) = alqd respicere; alcjs rei habere, ili ducere rationem. — ne h. (prezirati) = alqm spernere; (ne slušati) non audire.
hajde = i. — hajdemo = eamus! — (kao usklik) age; agite.
hajdučina = latrocinium. — (veliki hajduk) ingens latro.
hajdučki = latronum (gen.). — adv. latronum more, ili ritu.
hajduk = latro.
hajdukovati = latronum ritu vivere; latrocinia factitare; latrocinari.
hajduštvo = latrocinium.
hajka = indago.
hajkati = (goniti stoku) pecus agere. — (loviti) feras agitare, ili exagitare.
hajtor = v. hater.
hăk = stipendium; merces, edis; v. plata. — doći kome h. glave = alqm perdere, ili pessumdare.
hâk = halitus; v. dah.

hakati = spirare; inspirare.
haknuti = v. hakati.
hala = illuvies. — (ako zaudara) paedor. — (pogan; nečistoća) squalor.
halabuka = tumultus.
halas = v. ribar.
halav = spurcus; sordidus.
halaviti = spurcare; foedare.
halekati = clamare; clamores edere.
halj; halja; haljina; haljka = vestis.
halvaluk = corollarium; munusculum.
hamajlija = (čaranje) ars magica.
hamal = bajulus.
hamam = balneum.
hambar = granarium; horreum; cella (penaria).
hametice; hametom = (potući neprijatelja) hostem fundere fugareque; cladem inferre, ili afferre alci; alqm prosternere.
hamiti = curru, ili ad currum jungere; admovere curru.
han = deversorium; deverticulum.
handrača = spinetum; dumetum.
handžar = machaera; magnus culter.
handžija = dominus deversorii; caupo.
hangir = equus admissarius.
haps = custodia; v. zatvor.
hapsana = custodia.
hapsenik = qui custodia tenetur, retinetur, asservatur.
hapsiti = (uhvatiti) comprehendere. — (metnuti u tamnicu) in custodiam dare; in vincula conjicere.
hapšenje = comprehensio.
har = (milost) gratia; beneficium. — (zahvalnost) gratia; gratus animus; memor beneficii animus; v. zahvalnost. — (korist) utilitas; emolumentum; lucrum. — adv. na har = gratis; gratuito. — u har biti = usui esse; v. korist.
harac = v. boj; bitka.
harač, ača = tributum in singula capita impositum. — (javni danak na čeljad ili imetak, u naravi ili u novcu) tributum. — (što pobjednik nametne pobijeđenim, da ga u novcu jednom plate) stipendium; v. porez. — države pod h. = civitates tributariae.
hărač, rča = (trošak) impensa.
haračiti = (nametnuti harač) tributum imponere, imperare, indicere. — (plaćati h.) tributum pendere, ferre, conferre.
haračlija = exactor tributi.
harambaša = latronum dux.
haramija = latro.
haramiti = exsecrari.
haramzada = nequam.
haran = gratus; beneficiorum memor. — h. biti = gratum, ili memorem et gratum esse. — (u duši) gratiam habere, ili (riječima) gratias agere alci pro alqa re, ili quod. — pokazati se h. = alci gratum se praebere; memorem in alqm animum praestare; alci gratiam referre.
harati = (tuđu zemlju, da se osvoji neprijateljski imetak) populari; depopulari. — (pljačkati te prodirati u tuđe kuće i sa sobom tuđe blago nositi) diripere. — (pustošiti) vastare; devastare. — (uništati) delere; perdere; conficere; pessumdare. — (trošiti haljinu, knjigu) atterere; conterere. — h. snagu, sile = vires consumere.
harba = pilum.
harčiti = (trošiti; tratiti) impendere; insumere. — (mnogo trošiti) sumptus facere. — (rasipno trošiti) consumere. — (h. u jezbine, goštenje, poslastice) comedere; consumere epulando; abligurire. — h. vrijeme = tempus perdere. — gubiti trud i h. sapun = operam et oleum perdere.
harčljiv = prodigus, ili effusus in alqa re.
hardov = v. bačva.
harliti = (zijati od čuda) inhiare.
harnik = vir beneficiorum memor.
harnost; harstvo = gratus animus; v. har.
hartija = charta.
harziti = v. bijediti; potvorati.
hasna = v. korist.
hasniti = v. koristiti.
hasnovit = v. koristan.
hasura = storea.
haša = (udariti u h.) infitias ire; negare.
hašati; hašiti = infitias ire; negare.
hašlučiti = sumptum suppeditare.
hasluk = sumptus.
haštriti = (obrezati drvo) arborem putare. — (odsjeći grane naokolo) amputare.
hat = v. pastuh.
hatar = v. zemlja; kraj; hater.
hatati = attendere ad alqd.
hater; hator = gratia; favor. — govoriti komu po h. = ad voluntatem loqui. — raditi komu po h. = gratificari alci alqd.
haterisati = v. hater (raditi po h.).
hazna = v. blagajna.
haznadar = v. blagajnik.
hazna — odaja = aerarium.
hećim = v. liječnik.
hemšerija = v. zemljak.
hendek = v. jarak.
henjati = v. prestati.
herceg = dux.
hergela = grex equorum.
hesap = v. račun.
hesapiti = v. računati.
hihištati se = v. grohotati se.
hila = v. lukavstvo; prijevara.
hiljada = v. tisuća.
hiljadar = homo ingentis pecuniae.
hiljak = v. hiljok.
hiljav = oculo laesus.

hiljok = strabo.

himba = (prijevara) fraus; dolus. — (varavost; lukavština) fallacia. — (nevjera; nepoštenost) perfidia. — (pretvaranje) simulatio, dissimulatio; v. pretvara. — bez h. (pretvaranja) sincere; simpliciter.

himben = (varav, prijevaran) fallax. — (pun prijevara) fraudulentus. — (lažan, licemjeran) fictus. — (lukav, spletkav) insidiosus. — (lažan; neiskren; neprav) falsus. — h. lice = ficti simulatique vultus. — adv. per dolum; per fraudem; dolose; insidiose.

himbenik; himbenjak = (pretvorica) simulator; dissimulator; v. pretvorica. — (varalica) fraudator.

himbenost = v. himba.

hiniti = (prevariti) decipere. — (zavesti) in errorem ducere; fallere; circumvenire. — (činiti kao da nešto nije što jest) dissimulare. — (činiti kao da nešto jest, što nije) simulare. — h. što pred kim = simulare alqd.

hinkati = vagire.

hintov = pilentum.

hip = momentum; temporis punctum; v. čas.

hir = libido.

hira = serum.

hit; hitac = jactus. — (bacanje) missus. — jednim h. = uno ictu. — jednim h. koga ubiti = uno ictu, ili uno vulnere alqm occidere. — biti izvan h. = extra jactum, ili conjectum (teli, lapidis etc.) esse.

hitalo = v. metalo.

hitan = properus; properans; festinans; v. brz. — (što treba da se brzo učini) = necessarius; urgens. = adv. propere; properanter; properantius; festinanter.

hitar = (brz) velox; celer; agilis. — (vješt) sollers; peritus; dexter; ingeniosus. — (lukav) callidus. — adv. velociter; celeriter; sollerter; perite; dextre; ingeniose; callide.

hitati = (hvatati) capere. — (fizički osvojiti i držati) prehendere. — (grabiti) rapere; arripere. — (h. što je bačeno, osob. u vis) accipere; excipere. — (protivnika pitanjima loviti) adversarium capere, ili circumscribere. — (nastojati uhvatiti koga, ili što) captare. — (razumjeti) assequi; intelligere; mente concipere, ili percipere. — (= bacati) v.; v. hvatati. — h. se = v. hvatati se.

hitimice = (bacajući) jactu. — (hitno) propere.

hititi = v. hitati; baciti.

hitjeti = properare; festinare; v. žuriti se.

hitlen = properans; properus.

hitnja = festinatio; properatio; properantia; celeritas festinatioque. — (plašljiva h.) trepidatio. — u h. sakupljena vojska = exercitus tumultuarius, ili raptim conscriptus, ili repentinus. — učinjen u h. = tumultuarius, n. pr. castra, dux, pugna. — u h. utvrditi grad = tumultuario opere communire. — treba hitnje = properato, ili maturato est opus; (brzine) velocitate opus est.

hitnost; hitost = v. brzoća; hitnja.

hitrac = v. hitar (čovjek).

hitren = v. hitar.

hitrina = (brzina, okretnost) velocitas. — (brzina, naglost) celeritas. — (okretnost) agilitas. — (vještina) sollertia. — (razboritost; lukavost) calliditas. — (tančina; domišljatost) argutiae. — (oštroumlje) sagacitas. — (lukava namisao; hitar naum) astus. — (pletka; varka) artificium; dolus.

hitriti = festinare; properare. — (vješto raditi) perite, ili ingeniose facere; v. hitar. — (lukavo izmisliti) dolum componere; artificium excogitare.

hitrost = v. hitrina.

hitrouman = ingeniosus; subtilis.

hiža = v. kuća.

hižan = domesticus.

hlača = tibiale.

hlad = (ugodna studen) amabile frigus. — (sjena) umbra. — počivati u h. = sub arboris umbra requiescere. — bez h. = non inumbratus.

hladak = v. hlad.

hladan = subfrigidus. — (koji hladi) refrigerans. — (studen) frigidus. — (mlitav) lentus; languidus. — hladno pohvaliti koga = alqm frigide laudare. — h. biti primljen (o pohvali, govoru itd.) frigere, n. pr. contio prima Pompeji frigebat. — h. primiti koga = alqm immoto vultu excipere.

hladenac = puteus.

hladiti = refrigerare; frigidum facere. — h. se = se refrigerare; frigus captare.

hladnik = casa frondea. — (štit od sunca) umbraculum.

hladnjeti = frigescere.

hladnoća = frigus.

hladnokrvan = (miran) tranquillus. — (koji se ne plaši) impavidus; intrepidus. — (koji se ne da zanijeti; u zlu smislu) lentus. — (koji se ne boji pogibli) fortis. — adv. impavide; intrepide; forti animo; fortiter; aequo animo. — h. što gledati (a ne zapriječiti, kako bi se moralo) = aequo animo, ili lento pectore ferre alqd; alqm alqd facientem lentus specto.

hladoleža = homo languori et desidiae deditus; homo deses, ili desidiosus.

hladovati = auram captare; per umbras incedere.

hladovina = umbrae.

hladovit = v. hladan.

hladukati se = v. hladiti se.

hlamina = solea. — u hlaminama = soleatus. — biti pod ženinom h. = uxorium se praebere; uxoris imperiis, ili uxori obnoxium esse.

hlap = homo agrestis.

hlapac = servus; famulus.
hlapiti = exhalari; evanescere.
hlapnuti = ore arripere.
hlepan = avidus; cupidus.
hlepjeti = ardenter, ili flagranter (flagrantissime), ili magnopere, ili summa (tota) cogitatione cupere; alqd studiose, cupide, summa cupiditate, magnopere expetere; cupidissime appetere, ili concupiscere alqd. — h. za nasladom = dedere, ili tradere se voluptatibus; inhaerere voluptatibus. — h. za slavom = cupiditate gloriae accensum esse, ili flagrare. — h. za častima; v. čast. — h. za osvetom = cupiditate ulciscendi ardere; ardet animus ad ulciscendum.
hlepnja = cupiditas; ardor; v. pohlepa.
hljeb = panis; v. kruh.
hljebar = pistor.
hljep = cataracta.
hljustati = mandere.
hmiljeti = repere.
hmućati; hmućkati = agitare; quassare.
hober = v. brijeg. — (huhor) crista.
hobotnica = polypus.
hoća = voluntas.
hoćak = promptus.
hoćan = voluntarius; promptus.
hoćenje = voluntas. — (namisao; nagon) animus. — raditi po h. = ad arbitrium suum facere.
hod = (način hoda) incessus; n. pr. tardus, citus, longus. — (djelo, kojim se hoda) itio. — (putovanje) iter. — spješan h. = citus incessus. — spor h. = incessus lentus, ili tardus. — uspravan h. = incessus erectus, ili celsus. — h. zvijezda = stellarum, ili siderum cursus. — h. oblaka = nubium tractus; nubium agmen. — pospješan h. (o vojsci) = magna itinera. — neprekinut h. = iter continuum. — pospješnim hodom hoditi = iter maturare. — uputiti se kamo (žuriti se) pospješnim h. = alqo magnis (diurnis nocturnisque) itineribus contendere.
hodac = qui pedibus valet. — (biti dobar h.) pedibus valere.
hodan = pervius; accessu facilis.
hodati = v. hoditi. — (šetati) ambulare; v. šetati.
hodilac = v. hodac.
hoditi = (u najširem smislu, osob. pješice) ire. — (ozbiljnim promišljenim korakom) incedere. — (mirnim, pravilnim hodom) gradi. — (veselim i brzim korakom) vadere. — (šetati se) ambulare. — (putovati) iter facere. — (dolaziti) venire; v. ići. — hod. bosonog = pedibus nudis, ili intectis incedere. — h. pješke po gradu = ambulare pedibus per urbem. — h. trbušice = repere. — h. u kočiji = curru vehi. — h. na konju = equo vehi. — ne moći h. (od umora) = defessum esse ambulando. — mlade životinje netom se okote mogu h. = beluarum fetibus est statim ingressus. — dijete počinje h. = infans incedit, ili ingredi incipit.
hodnica; hodnik = (svod; galerija) porticus; cryptoporticus.
hoplit = graviter armatus (miles).
hor = chorus (u trag.).
hora = tempus; tempus opportunum.
hotan = v. hoćan.
hote; hotice = consulto; cogitate; sponte; sciens.
hotim = adulter; amator.
hotimce = v. hotimice.
hotimica = adultera; concubina.
hotimice = v. hote.
hotimnik = v. hotim.
hotimstvo = adulterium; concubinatus.
hotjeti = velle. — (željeti) cupere. — (namjeravati) cogitare; est mihi in animo; parare; aggredi. — (zahtijevati) petere; poscere. — (izjaviti volju, hoćenje; zapovijedati) jubere. — ne h. = nolle; (žabraniti) vetare. — ako hoćeš = si vis; si tibi placet. — kako hoćeš = ut libet. — htio bih = (o ispunjivoj želji) velim; (o neispunjivoj) vellem. — hoće li neće li = sive vult sive non vult; (u neupr. govoru) seu velit, seu nolit. — hoće li, neće li, to je mučno znati = velit nolit scire difficile est. — što će to reći? = quid hoc sibi vult? — što hoćeš da rečeš? = quid tibi vis? — što ćeš tim da kažeš? = quorsum spectat tua oratio? — hoću tim da rečem samo = hoc dicere volui; haec eo pertinet oratio; hoc intelligi volo. — koga hoćeš? (tražiš?) = quem quaeris? — što ćeš od mene? = quid est quod me velis? — samo da hoćeš, poći će ti za rukom = fac velis, perficies. — ne zna sam što hoće = nihil certi habet. — došao ko hoće itd. = quicunque venit. — bilo kako god hoćeš = quodcunque est; utcunque se res habet. — došlo ih koliko god hoćeš = quotcunque veniunt. — neću da tvrdim = non dico. — htjeti kamo = tendere ad; alqo pervenire velle. — kamo ćeš? = quo tendis? — htjeti dobro (dobra) komu = alci bene velle, ili cupere; (ljubiti) alqm diligere carumque habere. — h. reći = v. značiti. — hoće se komu što = opus est alci alqd, ili alqa re. — (pristojati) decet. — hotjeti se dobro = amare inter se; diligere inter se.
hotomce; hotomice = v. hote.
hrabar; hrabren = (neprestrašen; krepak; postojan) fortis. — (srčan; smion) animosus; fortis et animosus. — (hitar; okretan) strenuus; strenuus et fortis. — adv. fortiter; animose; fortiter et animose; strenue; acriter.
hrabrenik = vir fortis.
hrabrenost; hrabrenstvo = v. hrabrost.
hrabriti = alcjs animum verbis confirmare; firmare, ili confirmare alqm, ili animum alcjs. —

h. vojsku = alacritatem militum accendere. — (bodriti) hortari; v.
hrabrost = virtus. — (neustrašivost; krepkoća; postojanost) fortitudo; animus fortis. — ratna h. = belli, ili bellandi virtus; virtus militaris. — vojnik iskušane h. = miles spectatae virtutis.
hrakalac = screator.
hrakanje = screatus.
hrakati = screare.
hraknuti = v. hrakati.
hram = templum; aedes sacra. — (ujedno sa posvećenim okolišem) fanum. — (mjesto pomirenja i očišćenja od grijeha) delubrum. — (malo svetište; kapelica) sacellum. — (kuća; dvor) domus. — hramovi = aedes sacrae deorum immortalium. — Eskulapov h. = Aesculapii aedes (templum, fanum, sacellum); ili samo Aesculapium; h. Olimp. Zeusa = Olympium; h. Dianin = Dianium. — kod h. Dianina = ad Dianae; prope Dianae. — posvetiti h. bogu = deo aedem, ili templum dedicare. — štovati h. = magna religione colere templum.
hramac = claudus.
hramati = claudicare.
hrana = (što služi za uzdržanje života; i pren.) alimentum. — (jestivo, osob. za čovjeka) cibus. (svakdanja obična h. za čovjeka i stoku za hranjenje tijela) cibaria, orum. — (h. za životinju) pabulum; pastus; (i pren.) n. pr. pabulum animi ingeniique; pastus animi. — (sve ono što čovjek, da se uzdrži, trebuje i uživa) victus. — (što ko steče da se prehrani) quaestus. — (jestivo spravljeno za potrebu čovječju) annona. — (h. za vojsku) frumentum; res frumentaria. — (dovoz hrane) commeatus. — pribaviti h. = (u opće) res ad victum necessarias parare; (za zimu) alimenta in hiemem reponere; (za vojsku) rem frumentariam providere, ili comparare; frumentum parare, ili comparare, ili conferre; commeatum praeparare; (za zimu) frumentum in hiemem providere; commeatum in hiemem parare. — skupoća h. = caritas annonae; annona cara; caritas; inopia rei frumentariae.
hranitelj = altor; qui nutrit.
hraniteljica = nutrix; altrix. — (dojilja) nutricula.
hraniti = (svijem, što je potrebito za uzdržanje) alere. — (samom hranom) nutrire. — (svojom rukom životinje) cibare. — (uzdržavati koga) sustinere; sustentare; victum alci praebere; alere et sustentare. — h. vojsku o svojem trošku = exercitum suis fructibus alere. — (čuvati) servare; custodire. — h. u pameti = alqd memoria tenere, ili custodire; alcjs rei memoriam conservare, ili retinere. — h. se čim = ali alqa re, n. pr. lacte, venando. — (s obzirom na samo jelo) = vesci alqa re; h. se dobro = laute, ili splendide vivere.
hranjenica = alumna.
hranjenik = alumnus.
hranka = alumna.
hrapati = v. hropiti.
hrapav = asper. — (čačkovit; krševit) salebrosus. — (neravan; gredovit) confragosus, n. pr. locus, via. — (o glasu) raucus, ili asper. — h. grlo = fauces asperae, ili raucae.
hrasnica = v. čaklja.
hrast = quercus. — (cer) ilex.
hrastik = quercetum.
hrastov = querneus; quernus. — (od hrastova lista) querceus.
hrastovača = (— lađa) navis ex robore facta.
hrastovina = robur; lignum quernum.
hrbat = dorsum; v. leđa.
hrdati = v. biti; tući.
hreb = caudex.
hrebetati = absonum esse; discrepare.
hrebetljiv = absonus; discrepans; dissonus.
hred = hrid.
hrek = truncus. — (deblo s korijenom) stirps. — (o čeljadetu, od kojega se narodilo pleme) stirps. — (pleme) gens.
hrepet = cachinnus; cachinnatio.
hrepetanje = cachinnatio.
hrepetati = cachinnare.
hrga = v. čvor.
hrib = collis.
hrid = rupes; saxum. — (u, ili na moru) scopulus. — (klisura; greben) cautes. — h. tarpejska = rupes Tarpeia; saxum Tarpeium.
hridan; hridast = (od hridi) saxeus. — (pun hridi) saxosus. — (kršan; loman) scopulosus.
hridina = v. hrid.
hripati = anhelare. — (kašljati) tussire.
hriputati = v. hripati.
hrka = stertentis sonitus.
hrkati = stertere; v. hrakati.
hrliti = festinare; properare.
hrlost = v. hitrina.
hrnjav = labiis fissis.
hr'o = v. hitar.
hrocati; hrokati; hroktati = grunnire.
hroktanje = grunnitus.
hrom = claudus; biti h. = claudicare. — h. na jednu nogu = altero pede claudus.
hromac = claudus.
hromoća; hromost; hromotinja = claudicatio.
hropati = v. hropiti.
hropiti = stertere.
hropljenje; hropnja = stertentis sonitus.
hrpa = (jednakijeh nagomilanijeh stvari) acervus. — (stvari snesenijeh i nagomilanijeh bez reda) congeries; v. gomila.
hrsak = crepitus.
hrstati = dentibus comminuere.

hrsuz; hrsuzin = fur.
hrsuzluk = furtum.
hrt = canis venaticus.
hrtenica; hrtenjača = dorsi spina; spina, quae in dorso est.
hrup = (buka) strepitus. — (guritanje) grunnitus.
hrupati = grunnire.
hrupiti = v. navaliti.
hrupjeti = v. bučati.
hrusta = crusta; (= hrid) v.
hrustati = dentibus conterere, ili comminuere.
hrustiti se = alqm minis et contumeliis insectari.
htijenje = v. hoćenje.
htjeti = v. hotjeti.
hubav = v. lijep.
hud; hudan = malus. — (opak) improbus; pravus. — (nepravedan) iniquus. — (zlikovački) sceleratus; scelestus. — (bezbožan) nefarius; nefandus. — (malo vrijedan) vilis. — (nepovoljan) malus; adversus. — h. vremena = tempora iniqua; temporum iniquitas; temporum calamitates. — h. sreća = casus infestus; fortunae malignitas.
huditi = (ne odobravati) improbare. — (koriti) vituperare alqm in alqa re.
hudjeti = (mršati) macrescere. — (tamnjeti) splendorem, ili fulgorem amittere; alqd, ili fulgor alcjs rei hebetatur.
hudoba = v. hudost.
hudoban = v. hud.
hudobnost; hudopstvo; hudopština; hudost = (zloba) malitia. — (zloća; nepoštenje) improbitas. — adv. malitiose; improbe.
huhor = crista.
huhorast; huhorav = cristatus.
hujanje = (vjetra, mora) fremitus. — (vjetra) stridor n. pr. aquilonis.
hujati = (o vjetru, moru) fremere. — (o vjetru) stridere.
huk; huka = strepitus, n. pr. fori, rotarum, fluminum, armorum. — sonitus, n. pr. armorum, tubarum, pedum. — fremitus, n. pr. maris, armorum, castrorum, equorum, contionum. — crepitus, n. pr. armorum, pedum, alarum. — (gruhanje; lomnja; tutanj) fragor. — (buka, zveket oružja) tumultus.
hukač = clamator.
hukanje = (stenjanje) gemitus. — (jadikovanje) lamentatio. — (vikanje) clamor. — (jauk) ploratus.
hukati; húknuti = (jaukati; jadikovati) plorare; lamentari. — (jecati; cviljeti) gemere. — (vikati) clamare.
hüknuti = v. udariti; (= pasti) v.
hula; hulba = convicium; contumelia; vituperatio. — (o čeljadetu) nebulo.
hule = sus; porcus.
huliti = (psovati) maledicere alci; maledictis increpare, ili figere; conviciis consectari; probris et maledictis alqm vexare; maledicta in alqm dicere, ili conferre, ili conjicere. — h. boga = deo maledicere. — (huditi) vituperare. — (prezirati) despicere; contemnere.
hulja = nebulo.
huljati se = repere; serpere.
hum = collis; clivus.
humac; humak; humka = (brdašce) collis. — (hrpa) tumulus.
huncut = homo nequam.
hunjavica = gravedo.
husar = v. gusar.
huškati = vociferari.
huzur = otium.
huzuran = curis vacuus; otiosus.
huzuriti = otiari; otium habere; otiosum esse; otium alci est.
hvala = (pohvala) laus. — (hvaljenje) laudatio. — (slavljenje; dičenje) praedicatio. — (hvaljenje sama sebe) gloriatio. — (riječ kojom se pokazuje zahvalnost) gratiae. — davati h. = alci laudem tribuere; alci laudem, ili alqm laude impertire; alqm laude afficere; (zahvaljivati) gratias agere. — bogu h. = est deo (diis) gratia; deo (diis) gratia. — to mi je h. (iron.) = gratia mihi relata est. — hvale vrijedan = laudabilis; laude dignus; laudandus; dignus qui laudetur. — adv. laudabiliter; cum laude; non sine laude.
hvalan = (dostojan hvale) laudabilis; laude dignus; dignus, qui laudetur. — (kojega treba hvaliti) laudandus. — adv. laudabiliter; cum laude; non sine laude.
hvalilac = v. hvalitelj. — (hvastavac) jactator.
hvalisanje = jactatio; ostentatio; venditatio; venditatio quaedam atque ostentatio. — (sama sebe) ostentatio sui; jactantia sui. — (tašto h.; luda oholost) gloria.
hvalisati = magnis laudibus alqd efferre; miris laudibus alqd praedicare; praedicatione circumferre alqd. — h. se = gloria et praedicatione sese efferre; gloriari alqa re; jactare, ili ostentare alqd; gloriosius de se praedicare; sublatius de se dicere; se efferre; se jactare; jactare se et ostentare. — h. se izpraznim riječima = inania verba jactare, ili ostentare.
hvalisav; hvališa = jactator, ili ostentator, ili venditator alcjs rei; homo gloriosus; jactator rerum a se gestarum (svojijeh djela).
hvalitelj = laudator. — (javni) praedicator. — (glasnik hvale) praeco.
hvaliteljica = laudatrix.
hvaliti = laudare; laudem alci tribuere, ili impertire; laude alqm impertire; laude alqm afficere. — (vrlo h. = pohvaliti) collaudare. —

(u svakom obziru, na sve strane h.) dilaudare. — (slaviti) praedicare alqm, ili de alqo. — (odobravati) probare. — h. se = se ipsum laudare; de se ipsum praedicare. — h. koga u oči = alqm coram in os laudare. — h. u velike = valde, ili vehementer, ili maxime laudare; laudibus ornare, illustrare, efferre; plena manu alcjs laudes in astra tollere; pleniore ore, ili utroque pollice laudare; eximia laude ornare, ili decorare; divinis laudibus exornare; miris laudibus praedicare. — odveć h. = nimis laudare; in majus extollere. — h. nešto više nego zaslužuje = supra meritum alqd circumferre praedicatione. — dostojno koga hv. = alcjs laudes verbis consequi. — ne moći koga dosta h. = alqm non satis pro dignitate laudare posse. — (= hvalisati se) v. (= zahvaljivati) v.

hvaljenje = laudatio; gloriatio; v. hvala; pohvala.

hvasta = gloriatio; ostentatio; v. hvalisanje.

hvastalo = v. hvališa.

hvastanje = v. hvalisanje.

hvastati se = v. hvalisati se.

hvastav = v. hvalisav.

hvastavac = v. hvališa.

hvatanje = comprehensio.

hvatati; hvatiti = capere. — (uhvatiti) comprehendere. — (dostizati) assequi. — (zateći na djelu) deprehendere in alqa re. — groza me hvata = horror subit animum meum. — hvata koga groznica = febri corripi; febrire coepisse. — san me h. = somno capior; somnus me opprimit; somno opprimor; dormire coepi. — h. konje pod kola = equos curru, ili plaustro, ili ad currum (plaustrum) jungere, ili curru admovere. — h. ribe = piscari, pisces capere. — h. se = (o bolesti, vatri itd.) latius vagari; latius serpere. — h. se sumrak = advesperascit; coepit advesperascere; v. hitati.

hvoja = ramus.

I.

I = et; que (spaja pojmove i pomišljaje, kad se hoće da se pokaže da drugi spada na prvi, da je dodatak, dopunjak, ili raširenje prvomu). — atque (pred vokalom). — ac (pred konsonantom); atque, ili ac veže pojmove nejednake i nove. — Mnogo se puta „i" ne prevodi. Treba paziti: 1. ako „i" spaja pojedine pojmove, ne prevodi se: α) kod nekijeh izraza (osob. poslovičkijeh) n. pr. i konj i vojnik = equi viri; muško i žensko = viri mulieres; doda li se „et" ukida se poslov. oblik; β) ako se nabroje tri ili više stvari, ni zadnja se ne spoji kopulom, n. pr. domovina bi spasena mojim trudom, savjetom i pogibelji = patria laboribus, consiliis, periculis meis servata est. Doda li se kopula zadnjoj riječi, to znači da se ovaj pojam s predašnjim mora smatrati spojen. Ako se nabrojilo više pojmova, u izrazu „i drugi", „i ostali" „i slično" itd. obično se „i" ne prevodi; ipak stoji katkad „et", ili „que" (osob. kod ceteri, ili reliqui) ako je dodani zadnji pojam općenit; n. pr. bijaše tu Grka, Rimljana i drugijeh = aderant Graeci, Romani, alii; časti, bogastva, naslade itd. = honores, divitiae, voluptates, cetera; čelo, oči, uši i ostali udovi = frons, oculi, aures et reliquae partes; 2. ako „i" spaja cijele izreke, mnogo se puta ne prevodi. Tada se obično upotrijebi: α) relat. konstrukcija, n. pr. dođe glasnik i javi = venit nuntius, qui nuntiavit; β) particip. konstrukcija, n. pr. ostavi grad i otide na selo = urbe relicta in villam se recepit; γ) kauzalni veznik, koji se lat. rado upotrebljava gdjegod se dvije izreke nađu u svezi uzročnoj i posljedničnoj, n. pr. Ksantip bi poslan Kartažanima u pomoć i on se hrabro obrani = Xantippus, quum Carthaginiensibus auxilio missus esset, fortiter se defendit; ja ga vidjeh i odmah ga poznah = postquam eum aspexi, ilico cognovi; — i . . . . također = et . . . . quoque. — dapače i = et quoque. — i s toga, i za to = et igitur; igiturque; et ergo; et ideo; ideoque; itaque. — i to = et (ac) . . . quidem; et; (ako se dodaje pobliža nova oznaka) et is; isque, n. pr. tražimo primjera i to ne starijeh = exempla quaerimus et ea non antiqua; ako se „i to" proteže na glagol ili na cijelu rečen. = idque; n. pr. stvar je mučna broditi i to mjeseca Julija = negotium magnum est navigare, idque mense Quintili. — i baš, i uprav = et sane; et. — i osobito = et; que. — i u isto doba = idemque; n. pr. musicus idemque philosophus. — i ne = nec, neque; et non, ac non (s razlikom da „nec" i „neque" stoje ako je cijela druga rečen. zanijekana; „et non" i „ac non" ako su zanijekane samo pojedine riječi ili pojmovi; v. slovnicu). — i da ne = v. da.

ibret = v. primjer.

ibretiti se = v. ugledati se.

ičiji = ullius.
ići = v. iti.
igalo = litus maris.
igda = unquam.
igdje = usquam.
igla = acus.
iglast = acui similis.
iglica = parva acus. — (iglice) (u mladijeh ptića perje prije nego se razvije) lanugo. — (u ljestve) gradus (scalarum).
igo = jugum.
igra = (zabavno zanimanje) ludus. — (javne igre) ludi. — pripraviti javne i. = ludos apparare. — dati, prirediti javne i. = ludos facere, ili edere. — (igranje, kojim se čovjek bavi) lusus, lusio. — (sve što za zabavu i šalu služi) ludicrum. — (igračka; predmet ruglu) ludibrium. — (šala) jocus. — (plesanje) saltatio. — (kolo) chorea. — (igra kockama, slijepa igra) alea.
igrač = lusor. — (koji igra, pleše) saltans. — (po zanatu) saltator. — (vješt plesu) saltandi peritus. — biti dobar i. = eleganter, ili commode saltare. — (kockar) aleator.
igračka = (dječina) oblectamenta puerorum. — (predmet ruglu) ludibrium.
igralac = v. igrač.
igralište = (mjesto za vježbanje tijela) gymnasium.
igraljka; igralo = v. igračka.
igrarija = v. igra; igračka.
igrati = ludere. — (plesati) saltare. — (micati se po muzici) se ad numerum movere. — (igrati kolo i pjevati) choream dare. — (šaliti se) jocari. — i. konja = equum agitare. — i. se = ludere. — (šaliti se) jocari.
igrohlepje = (u opće) ludendi studium. — (o slijepoj igri) studium aleae.
ihtijar = v. starac.
ijed = v. jed.
ijedan = ullus.
ikad; ikada; ikadar = unquam.
ikakav = ullus.
ikako = ullo modo.
ikakov = ullus.
ikavka = ructus.
ikojako = ullo modo.
ikoji = ullus; quisquam.
ikoliko = aliquantum.
ikra = ova piscium.
ikraš = piscis ovis gravida.
ikud; ikuda = aliquo; quopiam.
il; ili = (kad jedno isključuje drugo, ili se pojmovi tačno razlikuju) aut. — (kad je sve jedno dali vrijedi jedan, ili drugi) vel. — (da se rastave riječi, do razlike kojih nije ništa stalo) ve (encl.); kod brojeva „ve" znači = ili najviše. — (da se pokaže, da ko sam dvoumi, te pušta drugomu da izabere) sive. U negativnim rečen. „ili" se prevodi (u namjern.) neque, neve, neu; (u upravn. upitnim) an; annon; (u neupr. upitnim) an; ne; v. slovn. — ili — ili = aut — aut; vel — vel; sive — sive.
ilidža = thermae, arum.
ilinštak = mensis Julius.
ilovača = v. gnjila.
imanje; imanstvo; imaostvo = (u opće) res; res familiaris. — (dobra, osob. nepokretna) bona. — (bogastvo, osob. pokretno) fortunae. — (očinstvo) patrimonium; v. blago; dobro.
imašan; imatan = v. imuć.
imati = habere; est mihi alqd. — (posjedovati) possidere. — (biti obdaren čim) alqa re praeditum, ili instructum, ili ornatum esse. — (ima što u koga, nešto je u čem [o svojstvu]) inesse, ili esse in alqo. — (raspolagati čim) uti alqo, ili alqa re; n. pr. usus est patre diligenti. — (imati što kao svojinu) potiri alqa re. — (imati obilno čega; biti snažan u čemu) valere alqa re. — (biti što u čijim rukama) penes alqm est alqd. — (imati čega izobila, mnogo) abundare alqa re; affluere alqa re. — imati novaca = pecuniam habere. — i. novaca, vojsku = ornatum esse pecunia, copiis. — mnogo (veliko bogastvo) i. = multarum opum dominum esse; divitiis, ili opibus et copiis affluere. — ništa ne i. = nihil habere; nullarum opum dominum esse. — ko više ima, više želi i. = quo quis plura habet, eo ampliora cupit. — i. koju za ženu = habere alqam in matrimonio. — imati koga za muža = nuptam esse alci. = i. povoljan vjetar = uti ventis secundis. — i. sreću u ratu = uti praeliis secundis. — i. isto pravo, iste zakone = eodem jure, iisdem legibus uti. — imam koga uza se = alqm mecum habeo; alqs mecum est; alqm comitem habeo; alqs me comitatur (kao pratilac); alqm habeo mihi ad manum (kao pomoćnika); alqs mihi socius adjunctus est (kao drug). — i. koga nad sobom alci subjunctum, ili subjectum esse. — i. koga pod sobom = alci praeesse, ili praepositum esse; ne i. što = carere alqa re. — ne htjeti i. više, i. dosta = nihil ultra flagitare. — ne i. više roditelje = parentibus orbum, ili orbatum, ili privatum esse. — ima čim da živi = habet quī, ili unde utatur. — nema nikad dosta (nije mu nikad dosta) = ei ad habendum nihil satis esse videtur. — koji se lako može i. (nabaviti) = parabilis (operā levi). — imati u značenju „trebati, valjati" = particip. fut. pas., n. pr. suo cuique judicio utendum est; multae literae mihi scribendae sunt; v. trebati; valjati i slovn. — nema pogibelji = non est periculum. — imati u rukama = (in) manibus habere, ili tenere. — i. sa sobom = secum habere, ili portare, ili gestare; esse cum alqa re, n. pr. cum telo. —

ima (nalazi se) = est; sunt; invenitur; inveniuntur. — ima onijeh, koji = sunt, non desunt, inveniuntur, reperiuntur qui; v. slovu. — nema poštenijega čovjeka = probior homo nemo est. — nema sretna života bez krijeposti = vita beata sine virtute nulla est. — ima mnogo učenijeh ljudi = ingens est hominum literatorum copia. — kod ove rijeke ima posvuda zmijâ = circa hoc flumen passim angues gignuntur. — kod njih ima (rađaju se) slonova = apud hos nascuntur, ili gignuntur elephanti. — ima godina, od kada = annus est quum, ili postquam etc. — nema još deset godina od kada = nondum decem anni sunt, quum etc. — koliko ima da se to dogodilo? Eto ima već 20 godina = quam diu id factum est? Hic annus incipit vicesimus. — imati što pri ruci = alqd paratum, ili praeparatum habere; alqd ad manum habere, n. pr. arma. — i. pravo, krivo = v. pravo, krivo. — imati koga za sebe = defensorem, amicum, patronum alqm habere. — imati koga na sebe = adversarium alqm habere. — imati za dobro = in bonam partem accipere. — i. za zlo = durius accipere; in malam partem sumere. — imati (= biti bogat) v. bogat. — (= cijeniti) v. — (= primiti) v. — imao sam (s infinit. = nije mnogo falilo da) = haud multum, ili non longe afuit quin; prope erat ut. — i. se dobro = bene se habere.

imatnik = v. imuć.

imbrete = fibulae.

ime = nomen. — (naziv) vocabulum. — (nazivanje imenom; naslov) appellatio. — imena gradovâ = oppidorum vocabula. — odrediti i. čemu = alqd nomine signare, ili notare, ili vocare. — nadjenuti čemu i. = alci rei nomen, ili vocabulum imponere; alci rei nomen (n. pr. novum) ponere; alci rei appellationem dare, ili nomen invenire. — nadjenuti komu ime = alci nomen ponere, ili imponere, ili dare, ili indere, n. pr. Macedonici. — dati i. po čemu, ili komu = denominare alqm (alqd) ab; appellare alqd ab nomine alcjs rei. — po svome i. nazvati što = ex suo nomine, ili vocabulo alci rei nomen dare. — primiti čije ime = nomen alcjs sumere. — nazvati koga po i. = alqm nominare; alqm nomine, ili nominatim appellare. — nazvati stvar svojim imenom = alqd suo nomine appellare. — primiti neko i. = nomen accipere, (po komu ili čemu) ab alqo, ili ab alqa re; cognomen, ili appellationem ex alqa re trahere; a nomine alcjs, ili alcjs rei appellari; ex alqa re nomen capere, ili (slučajno) invenire. — nositi ime po = denominatum esse, ili nomen habere ab alqa re; nomen tenere ab alqo; nomen, ili cognomen adeptum esse ab alqa re, ili ab alqo; nomen traxisse ab alqa re. — ne imati imena = nomine vacare. — ime mi je = est mihi nomen (ime u dat., ili nomin., rijetko u gen.) — nadjenuše mu i. = ei inditum est nomen (dat.); ei dixere nomen (akuz.). — i. je knjizi = liber inscribitur. — po imenu = nomine. — bez imena = nomine vacans; sine nomine; (niska roda, nepoznat) obscurus; (prosta roda) ignobilis. — pod imenom = sub nomine; per nomen alcjs. — pod tuđijem imenom = sub alieno nomine. — u čije ime = (ako se čije riječi javljaju) alcjs verbis; (sa čije strane) alcjs nomine; (po čijemu nalogu) alcjs jussu. — pod imenom = (lažnim) per nomen alcjs rei; sub titulo; (pod izlikom) specie. — ime (glas) v. glas. — (časno, slavno ime; naslov) titulus. — izbiti koga na mrtvo i. = alqm verberibus, ili flagris implere, ili male mulcare, ili verberibus mulcare.

imela = viscum.

imelaš = turdus.

imence = (poimence) nomine, nominatim. — (ako se specijalno nabraja) in his.

imenik = index nominum.

imenit = clarus; praeclarus; insignis; illustris; nobilis; magni nominis. — adv. nominatim; v. naročito.

imenjak = homo eodem nomine; homo, cui idem nomen est. — biti i. = eodem nomine appellari.

imenovanje = nominatio; appellatio.

imenovati = (ime nadjenuti; po imenu zvati) nominare. — (ime nadjenuti) vocabulum imponere; nomen dare, ili indere, ili ponere, ili imponere; alci rei appellationem dare. — i. koga (konsulom, diktatorom) dicere alqm consulem, dictatorem; (augurom) nominare alqm augurem; (kraljem) appellare alqm regem. — (javno i glasno i.; proglasiti) declarare. — (pozdravljajući nazvati koga čim) consalutare, salutare alqm. — (izabrati za buduću godinu) designare. — (učiniti koga čim) facere, n. pr. alqm consulem. — i. privremena kralja, flamina = prodere interregem, flaminem. — i. koga baštinikom (usmeno) = heredem nuncupare. — v. zvati; nazivati. — imenovan = v. imenit.

imetak; imovina; = v. imanje.

imuć; imućan = dives; locuples; opibus ac facultatibus praeditus; v. bogat.

imuće; imućnost; imutak = v. imanje.

in = alius. — adv. alio modo.

inače = (u ostalom; drukčije) ceterum; ceteroquin; cetera; ceteris in rebus. — (drukčije; na drugi način) aliter; alioqui; alioquin; alio modo; alio pacto; alia ratione; secus. — (ako je) inače = aliter; sin aliter; sin secus; sin minus. — (da je) inače = ni ita res se haberet; quod ni ita se haberet; ni ita esset. — što inače imaš da kažeš? = numquid praeterea tibi dicendum est? — v. drukčije.

inad = v. inat.
inadnik; inadžija = homo jurgiosus; rixator; homo ad rixam promptus, ili litigiosus. — (prkosit) contumax.
inak = alius; adv. v. inače.
inamo = alio.
inat = (prepiranje) altercatio. — (riječanje) contentio. — (svada) rixa. — (prkos) contumacia; contumax animus. — za i. = adversus alcjs voluntatem; alqo invito.
inatiti se = contendere; litigare.
inćar = (udariti u) negare; infitiari.
inćariti = negare; infitiari.
inda = v. drugda.
indje = alibi. — (micanje) alio.
indat = auxilia, orum.
indi = v. dakle.
ingvast = atramentum.
inje = pruina.
inoča = (druga žena) altera uxor. — (priležnica) concubina.
inokostan = sine cognatis, cum sola uxore et liberis, degens.
inokoština = vita cognatis destituta.
inokrajan = (tuđinac) extraneus. — (koji dođe u tuđu zemlju) advena. — (koji se u tuđini rodio) alienigena. — (koji za neko vrijeme izvan svoje domovine živi) peregrinus.
inokupan = universus; cunctus; totus; omnis; v. cijel.
inokupnost = universitas.
inorog; inorožac = rhinoceros, ōtis.
inostran = exterus; extraneus. — (tuđ) alienus.
inostran; inostranik = peregrinus; advena; alienigena; v. inokrajan; inostran.
inostranstvo = terrae externae; loca externa; terrae remotiores, longinquiores (daleke). — (inostrani narodi) gentes externae, ili exterae. — poći u i. = peregre abire, ili proficisci. — življeti u i. = peregre habitare.
inovrstan = diversus; diversi generis.
inozemac = v. inostranac.
inozeman = v. inostran.
inozemstvo = v. inostranstvo.
intačiti = perseverare.
inud; inuda; inude; inuđe = (u drugo mjesto) alio. — (drugijem putem) alia. — (u drugome mjestu) alibi. — od inud = aliunde.
iole = aliquantulum; aliquantillum; (indefin.) quantulumcunque.
ipak = tamen. — (a ipak; no i.) attamen. — (ništamanje) nihilo minus; nihilo secius.
iscijeliti; iscijeljeti = v. izliječiti; isplatiti.
iscijeljenje = sanatio.
iscijeljeti = sanari.
iscijepati = findere; diffindere.
iscjeljivati; iscjelovati = v. izljubiti.
iscjeljivati = v. iscijeliti.
iscrepati = v. iscrpsti.
iscrniti = nigro colore inficere.
iscrnjeti = nigrescere.
iscrpati = v. iscrpsti.
iscrpsti = exhaurire. — i. predmet = omnia accurate exponere; nihil intactum relinquere; nihil praeterire.
iscuriti = effluere; emanare.
iscvasti; iscvjetati = efflorescere.
iselica = domo emigrans.
iseliti = transferre; traducere, n. pr. populum Albanum Romam. — i. se = migrare; emigrare; demigrare (ex) alqo loco; domo emigrare; aliud domicilium, ili alias sedes petere. — (radi političke nesloge odijeliti se i otići) secedere in locum.
iseljavati = v. iseliti.
iseljenik = domo emigrans.
iseljenje = migratio; mutatio loci; secessio; v. iseliti.
iseljivati = v. iseliti.
ishabiti = v. iskvariti.
ishađati = v. ishoditi.
ishalaviti = v. izgnusiti.
isharcovati = v. izvojevati.
isharčiti = v. istrošiti.
isheriti = v. iskriviti.
ishititi = v. hititi.
ishitriti = excogitare; componere.
ishladiti = refrigerare.
ishlapiti = (u opće) exhalari. — (o vinu) fugere. — (o pameti; oslabiti) desipere.
ishmiljeti = prorepere.
ishod = exitus. — i. sunca = solis ortus; sol oriens. — (istok) ortus; oriens. — prije i. sunca = ante lucem; priusquam sol oriatur. — o i. sunca = sole oriente; sub luce. — ishodom sunca = ubi primum illuxit. — po i. sunca = sole orto. — (= početak) v. — i. godišta, proljeća = exitus anni, veris. — na i. godišta = exitu anni; anno exeunte. — na i. jeseni = vergente auctumno. — prije i. zime = ante exactam hiemem. — i. života = vitae exitus, ili finis.
ishodak = v. ishod; svršetak.
ishodati se = v. išetati se.
ishodište = (početak) initium. — (glavni uzrok) caput. — (mjesto, kuda se izlazi) exitus; egressus; v. ishod.
ishoditi = v. iziti.
ishrakati; ishraknuti = excreare.
ishraniti; ishranjivati = v. hraniti.
ishrdati = v. izbiti.
ishrliti = v. izmisliti.
ishuliti = contumeliam alci imponere; alqm contumelia insequi; contumeliis insectari.

ishvaliti = valde, ili vehementer laudare; v. hvaliti.
isijati = v. sijati. — (posve prosijati) excernere cribro.
isijecati = v. isjeći.
isijevati = v. isijati.
isijevci = (mekinje) furfur.
isipati = v. isuti.
isisati = exsugere.
isitniti = comminuere; concidere (in partes).
isjecati; isjeckati = v. isjeći.
isjeći = excidere. — (poubijati) concidere; occidione occidere. — (poklati) trucidare. — (posjeći) obtruncare. — i. šume = silvas sternere dolabris. — i. na komade = comminuere. — i. šumu (iščistiti) = excidere silvam. — i. na okolo = circumcidere.
iskajati se = satis dolere alqa re.
iskakati = v. iskočiti.
iskalac = investigator; indagator.
iskaliti = (— gnjev) iram, (srce) animum, ili odium explere.
iskaliti (iskaljati) = caeno replere, ili inquinare. — (izgnjusiti) inquinare; foedare. — i. se = se caeno replere; luto inquinari.
iskalužiti = v. iskaliti (iskaljati).
iskaljanje = macula; labes.
iskaljati = v. iskaliti (iskaljati).
iskanje = (tražnja; potraga) inquisitio. — (traženje; kupljenje) conquisitio. — (zahtjev) postulatio; postulatum.
iskapati = exstillare.
iskápati = v. iskopati.
iskápiti = exsorbere.
ìskapiti = v. ìskapati.
iskapljivati = exsorbere.
iskaranje = objurgatio.
iskarati = verbis castigare; corripere; objurgare.
iskasapiti = v. isjeći.
iskašljati = alqd per tussim excreare, ili ejicere. — i. se = v. kašljati.
iskati = quaerere; v. tražiti. — (truditi da se dobije nešto) quaerere; petere; appetere; expetere; sequi. — (pomno raditi o čem) persequi, n. pr. jus suum. — (postojano težiti na što) sectari, n. pr. praedam, commoda; consectari, n. pr. opes, potentiam, benevolentiam alcjs. — (vrebati, prežati na što) captare, n. pr. plausus, occasionem. — i. pomoć u koga = petere auxilium ab alqo. — i. kćeri muža = filiae maritum prospicere. — i. da (nastojati da) = studere (s inf.); operam dare ut; conari ut; v. nastojati. — (zahtijevati) postulare alqd ab alqo. — (pitati, upitati) interrogare. — iskati se = v. trebati. — (i. dopuštenje) petere.
iskaz = (opis) descriptio. — (pripovijest) narratio.
iskazanje = v. iskaz.
iskazati = (pokazati do kraja) exprimere. — i. čast = honorem alci habere, ili tribuere. — i. što riječima = verbis dicere, efferre, eloqui; verbis exsequi; exponere; enarrare. — i. se = se praebere, n. pr. gratum; se praestare alci, n. pr. officiosum.
iskazivati = v. iskazati.
iskečiti; iskeljiti; iskesiti = (— zube) ringi.
iskidati = discerpere; lacerare. — i. se od jeda = ira excandescere. — i. se od smijeha = risu rumpi, ili dirumpi, ili corruere.
iskiniti = v. izmučiti.
iskinuti = evellere. — (otrgnuti) avellere.
iskiseliti se = madefieri.
iskišati = madefacere; aquā perfundere.
iskititi = ornare; exornare. — i. govor lijepijem izrazima i mislima = orationem conspergere quasi verborum sententiarumque floribus. — i. zlatom i dragim kamenjem = auro gemmisque distinguere.
isklačiti = calce alqd illinere.
isklasati = spicam concipere.
isklati = omnes jugulare, ili laniare.
isklicati; isklijati = germinare; pullulare.
iskliznuti = e manu elabi.
iskljucati = rostro tundere, ili caedere alqd.
isključan = proprius; singularis. — adv. proprie; unice. — i. se baviti čim = alqs nihil alind agit, quam ut etc.
isključenje = exclusio. — (= iznimka) v.
isključiti = excludere; excipere; eximere.
isključivanje = exclusio.
isključivati = v. isključiti.
iskljuvati = v. iskljucati.
iskobečiti = v. izbečiti.
iskobeljati se = (teško se izbaviti) se expedire ex alqa re; se liberare ex alqa re.
iskočiti = exsilire. — i. sreća koga = sorte obtingit alci.
iskoliti = v. navršiti. — (oguliti) glubere; deglubere.
iskomadati = comminuere; (in partes) concidere.
iskon = v. početak.
iskonobati se = v. iskobeljati se.
iskonski = inde ab omni tempore.
iskop; iskopanje = (kopanje) fossio. — (propast) pernicies; interitus; v. propast.
iskopati = effodere. — (uništiti) perdere. — i. se = (izbaviti se) evadere; se eximere; se liberare; se expedire. — (propasti) interire.
iskopavanje = v. iskop.
iskopavati = v. iskopati.
iskopečiti = (iskopečen od straha) timore perculsus.
iskopnjak = exstinctor.
iskopnjeti = exsiccari; dissolvi.
iskoprcati se; iskoprljati se = v. iskopati se.

iskorijeniti = radice evellere; radicibus evellere; (pren.) radicitus tollere, ili evellere; stirpitus extrahere. — (utamaniti; uništiti) a radicibus evertere.
iskorijenuti = v. iskorijeniti.
iskorijepiti = v. iskorijeniti.
iskoriti = objurgare.
iskorjenitelj = exstinctor.
iskorjenuće = (pren.) exstinctio; excidium.
iskorjenjavati; iskorjenjivati; iskorjepljivati = v. iskorijeniti.
iskositi = atterere. — i. se među sobom = v. potući se. — i. se na koga = torvis oculis alqm aspicere.
iskotiti se = nasci. — (izroditi se; izvrći se) degenerare.
iskoturati = provolvere.
iskovati = procudere; fabricari.
iskra = scintilla. — mala i. = scintillula. — i. ufanja = spes exigua. — nemam ni i. ufanja = omnis spes mihi erepta, ili praecisa est. — ako imaš i. ljubavi prama meni = si quid in te residet amoris erga me.
iskradati se = clam abire.
iskraj = ex margine. — (od) ab; maknuti se i. koga = discedere ab alqo.
iskrasiti = v. iskititi.
iskrasti se = v. iskradati se.
iskrcati = exponere in locum, ili in loco. — i. vojnike = milites, ili copias, ili exercitum exponere (e navibus) in terram, in litora, in litore, in portu; copias e classe, ili e navibus educere. — i. se = exire ex, ili de navi; egredi, navi, ili ex navi; egredi, ili exire in terram; ab navibus in terram escensionem facere, ili samo: escensionem facere.
iskrcavati = v. iskrcati.
iskrčiti = exstirpare. — trnje i. = spinas ex agro evellere; vepres interimere.
iskrčivanje = exstirpatio.
iskrčivati = v. iskrčiti.
iskrečiti = (— zube) ringi.
iskren = sincerus; verus. — (čist; otvoren) candidus; apertus. — i. prijatelj = ex animo amicus; amicus fidus. — i. čovjek = homo apertae voluntatis, ili simplicis ingenii; veritatis amicus; homo antiqua fide; vir minime fallax. — adv. sincere; vere; candide; aperte; ex animo; ex animi sententia; sincera fide; sine fraude; sine dolo. — i. govoriti = loqui sincere, ili vere, ili aperte, ili sine fraude, ili sine dolo; dicere quae sentimus. — svoje ću mnijenje i. kazati = quid ipse sentiam vere, ingenue, aperte, ex animi sententia dicam. — da i. kažem = ne mentiar; si quaeris, ili quaeritis, ili quaerimus; si verum scire vis; ut ingenue, ili aperte dicam.
iskrenost = sinceritas; animi candor; animus apertus. — (prostota; naivnost) simplicitas.
iskrenuti = invertere; v. izvrnuti. — (isuti) effundere.
iskresati = ignem elicere e silice; ignem silici excudere; ignem excitare lapide percusso; v. iskidati; ispsovati. — i. se = deteri.
iskretati = v. iskrenuti.
iskrica = scintillula.
iskriviti = curvare; incurvare. — (saviti) flectere; inflectere. — (razvrnuti) distorquere, n. pr. oculos, os. — (krivo pripovijedati) depravare alqd narrando. — (krivo tumačiti) perverse interpretari.
iskrivljivati = v. iskriviti.
iskrižati = scindere; secare.
iskrljati = v. svaliti se.
iskrnji = proximus.
iskrpiti = vestem resarcire, ili reconcinnare.
iskrsnuti = repente exsistere, ili adstare.
iskrvaviti = cruentare; sanguine respergere, ili contaminare.
iskrviti se = rixas ciere cruentas.
iskrzati = deterere.
iskućiti = alqm domo ejicere.
iskuhati = excoquere.
iskukljati = prorumpere.
iskup = v. skup.
iskupitelj = redemptor.
iskúpiti = redimere.
ìskupiti = v. skupiti.
iskupljenje = redemptio.
iskupljivati = v. iskupiti.
iskupovati = coëmere (multa).
iskupsti = evellere.
iskus = experimentum; periculum.
iskusan = peritus; v. vješt.
iskusitelj = quaesitor.
ìskusiti = v. iskušati.
iskúsiti = concidere.
iskustven = experimento collectus.
iskustvo = experientia; scientia experimento collecta. — (vještina nakon duga kušanja) usus. — (poznavanje, vještina) peritia (rijetko). — (radom stečeno iskustvo i znanje, osob. rimskog državnika i pravnika) prudentia. — moje i. = meus usus. — po mome i. = expertus, n. pr. illa tibi expertus promitto; omnia quae dico, dico expertus in nobis. — veliko isk. = multarum rerum usus, ili experientia; plurimus rerum usus. — bez i. = nullius usus; ignarus. — čovjek velika i. = plurimo rerum usu; magno usu praeditus; usu et prudentia praestans; multarum rerum experientia cognitus. — imati mnogo i. u čem = magnum usum habere in alqa re. — ne imati i. = usu carere; nullius usus esse. — znati po svome i. = expertum, ili ex facto scire; experiendo didicisse; usu cognitum habere. — ratno i. = belli, ili belli gerendi peritia, belli ili rei militaris experientia, ili usus; militaris usus.

iskusuriti = debita residua exsolvere; v. izmiriti.
iskušati = (— koga, ili što) alcjs, ili alcjs rei periculum facere; alqm, ili alqd tentare, experiri, periclitari, experiri et periclitari. — (ispitati; istražiti) explorare. — (pomnjivo ispitati) exquirere. — svijest svoju, srce i. = mentem omni cogitatione pertractare; se ipsum perspicere totumque tentare. — i. čije znanje = alcjs literarum, ili artis scientiam tentare; alqm experiri tentareque.
iskušavanje = v. kušanje.
iskušavati = v. iskušati.
iskvariti = corrumpere. — (okužiti) vitiare. — (zavesti; izopačiti) depravare; n. pr. puerum, mores.
islijediti = exquirere; indagare; investigare.
islužiti = emereri. — islužen (o vojnicima) = miles stipendia emeritus, ili militiā jam perfunctus; miles, qui jam stipendiis confectis est; veteranus; miles, qui militia functus, ili perfunctus est, ili omnibus stipendiis functus est.
ismijati se = miros edere risus; in risum effundi.
ismjehivati = deridere.
ispadati = excidere; elabi; prolabi. — ispadaju crijeva = intestina prolabuntur, ili evolvuntur.
ispaliti = exurere; incendere.
ispara = exhalatio.
isparaklisati = dilacerare.
isparati = discindere; lacerare.
ispariti = adurere. — i. se = aduri.
isparivati = exhalare.
ispasti = v. ispadati.
ispaša = v. paša.
ispašište = pascuum; locus pascuus.
ispatiti = multa pati.
ispavati se = somno satiari.
ispeći = (o kruhu) coquere. — (o mesu) torrere.
ispeljati = v. izvesti.
isperiti = (— zastavu) vexillum proponere.
isperušati = pennas, ili plumam alci devellere; pennas detrahere, ili eripere.
ispestati = alqm pugnis contundere, ili conscindere.
ispeti = elevare. — (podignuti) erigere. — i. se = ascendere in alqd; evadere, n. pr. in muros; conscendere, n. pr. vallum, montes.
ispijati = v. ispiti.
ispijehnuti = v. izdahnuti.
ispiliti = serra secare, ili dissecare.
ispinjati = v. ispeti.
ispirati = v. isprati.
ispirlati = v. istjerati.
ispis = (kopija) exemplum.
ispisati = exscribere. — (prepisati što iz jedne knjige u drugu) transcribere. — (naslikati) pingere. — (dosta napisati) sat scripsisse.
ispisivati = v. ispisati.
ispit = interrogatio. — (sudbena istraga) cognitio.
ispitati = exquirere ab, ili ex alqo; perquirere ab alqo; interrogare. — (dobiti pitanjem) impetrare.
ispiti = ebibere; exhaurire.
ispitivanje = (istraživanje) investigatio; indagatio. — (saslušavanje) interrogatio.
ispitivati = v. ispitati.
ispizmiti se = (— na koga) insectari coepisse.
ispjevati = usque ad finem canere. — i. se = satis cecinisse.
isplaćati = v. isplatiti.
isplaćenje = solutio.
isplaćivati = v. isplatiti.
isplákati = eluere.
isplakati se = lacrimis satiari. — (svršiti plakanje) plorare desinere; v. plakati.
isplakivati = fletu acquirere. — i. se = plorare desinere.
isplata = solutio.
isplatiti = solvere; exsolvere; persolvere; dissolvere, n. pr. aes alienum, nomen, omne quod debuit. — i. dug = v. dug.
isplavati = v. isplivati.
isplaziti = (— jezik) linguam exserere.
isplesati = v. izgaziti.
isplesti = (tkati) texere. — i. vijence = serta e floribus facere. — (rasputiti) explicare; expedire.
isplivati = enare; (pren.) effugere alqd; evadere ex alqa re.
isploviti = v. isplivati.
ispljunuti = v. ispljuvati.
ispljuskati = (— koga) colaphis alqm caedere.
ispljuvati = exspuere.
ispod = infra; in; sub. — i. zemlje = sub terra. — i. stabla = sub arbore. — urediti vojsku ispod samijeh zidina = sub ipsos muros aciem instruere; v. pod. — i. mukla = subdole. — i. sedan godina = minor septem annis; nondum septem annos natus; septimum annum nondum egressus. — i. neke cijene ne prodavati = minori pretio alqd non vendere. — i. glasa = summisse; summissa, ili supressa voce.
ispoganiti = polluere.
ispogibati = perire; interire.
ispokojiti = quietis facultatem dare; quiete firmare, ili reficere; quietem dare. — (tješiti) consolari alqm; solatium alci praebere, ili afferre. — i. se = acquiescere; conquiescere; quietem capere; quieti se dare.
isponašati; isponositi = objicere.
isporaviti = v. ispraviti.
isporazbijati = perfringere.
isporazbolijevati se = morbo corripi.
isporediti = alqm alci comparare, ili conferre; in aequo ponere alqm alci. — i. se = se comparare; se alci adaequare alqa re.
isporiti = exenterare alqm.
isporučenje = sponsio. — (na sudu) vadimonium.

isporučiti = sponsionem, ili vadimonium facere (v. isporučenje); spondere alqd pro alqo.
isposlovati = v. izraditi.
ispostaviti = exponere.
ispotezati = extrahere; educere.
ispovidjeti = fateri; confiteri. — na pola i. = alqo modo confiteri. — čisto, otvoreno i. = aperte, ingenue, aperte et ingenue confiteri, ili profiteri; libere confiteri.
ispovijati se = se circumvolvere.
ispovijed = (priznanje) confessio.
ispovijedati = v. ispovidjeti.
ispovijest = v. ispovijed.
isprati = eluere; abluere.
ispratiti = deducere.
ispravan = rectus. — (bez pogrješaka) emendatus. — adv. recte; emendate.
ispravdati = lite assequi; litigando obtinere. — i. se = (— pred kim) se purgare apud alqm.
ispraviti; ispravljati = corrigere.
ispravljanje = correctio.
isprazan = (prazan; tašt; zaludan) inanis. — (bez temelja; varav) vanus. — (nepouzdan; ništetan) futilis. — (beskoristan) inutilis. — (besposlen) otiosus. — i. govorenje = vaniloquentia. — adv. inaniter; inutiliter; temere; ex vano; frustra.
isprazniti = vacuum facere; vacuare; exinanire. — (i. brod, kola) exonerare. — (iscrpsti) exhaurire. — (i. [oplijeniti] državnu blagajnu) = expilare.
ispraznost = inanitas; res inanes. — (taština) vanitas. — (častohleplje) ambitio.
ispražnjivati = v. isprazniti.
isprdeljuskati = colaphis percutere.
isprebijati = verberare; caedere verberibus, ili virgis; in alqm verberibus animadvertere.
ispred = ante. — i. tabora = ante castra; pro castris. — i. vrata = ante januam. — i. oči = ante oculos. — (micanje s mjesta, koje je pred kim) e conspectu.
ispregnuti = solvere, ili demere jugum.
isprekidati = interscindere; concidere.
isprekrštati = decussare.
isprelamati = concidere; confringere.
ispremetati = miscere; permiscere.
isprerezati = secare; dissecare; dividere, n. pr. ferro.
ispresijecati = concidere.
isprezati = v. ispregnuti.
isprežati = deprehendere; incautum alqm opprimere; inopinantem alqm aggredi.
ispribijati = alium ex alio affigere.
ispričanje = excusatio. — primiti i. = excusationem accipere. — tražiti i. = excusationis verba quaerere; excusationem quaerere; v. isprika.
ispričati = excusare (kod koga) alci, ili apud alqm; excusationem alcjs rei afferre. — i. se = excusatione uti; excusationem afferre. — i. se bolešću = excusare morbum, valetudinem; excusatione valetudinis uti. — i. se nečijem = in excusationem dicere alqd. — dovoljno se i. = justam excusationem afferre. — v. pripovjediti.
isprigati = frigere.
isprika = v. ispričanje. — (izlika) causa. — isprikom = causa interposita, ili illata.
ispripovijedati = narrare.
isprišivati = assuere.
ispriušati = colaphis percutere.
isprliti = amburere.
isprljati = v. izgnusiti.
isprobadati = confodere. — (obosti) compungere.
isprobijati = perforare; perterebrare.
isprodavati = divendere.
isproklinjati = detestari in caput alcjs alqd, n. pr. minas, pericula, iram deorum; detestari alqm omnibus precibus.
isprosan = precibus impetratus. — (koji se može isprositi) qui impetrari potest; impetrabilis.
isprositelj = exorator.
isprositi = precibus alqd impetrare. — (isprosjačiti) emendicare.
isprosjačiti = emendicare.
isprostirati = explicare.
isprošenje = impetratio.
isprovlačiti = trajicere.
isprovrći = evertere; subvertere.
isprovrćivati = alium ex alio perforare.
isprovrgnuti = v. isprovrći.
isprskati = aspergere; conspergere. — (ispucati) rumpi; rimas agere; dissilire.
isprsnuti = effundi.
isprtiti = exonerare.
isprva; isprvice = (u početak) initio; principio. — (iz početka; od početka, ne istom kasnije) ab initio; a principio; a primo. — (odmah u početak) in principio; in primo.
ispržiti = torrere.
ispsovati = alqm graviter increpare; alqm contumeliosissime vexare; omnia maledicta in alqm conferre.
ispucati = rumpi; rimas agere; dissilire.
ispuditi = expellere.
ispuhati; ispuhnuti = efflare. — i. se = satis flavisse.
ispuniti; ispunjati = implere; explere. — (izvršiti) exsequi. — i. želju = optata alcjs explere; alcjs optatis respondere. — i. čiju volju = voluntati alcjs obtemperare, ili obsequi; alci obsequi, ili obtemperare; alci morem gerere. — i. obećanje = promissi fidem praestare; promissum (promissa) facere, efficere, praestare, servare; promissa perficere; promissum (promissa) solvere, exsolvere, persolvere; promisso (promissis) stare, ili satisfacere; quod promisi,

ili pollicitus sum, ili quod promissum est servare, observare, efficere; quod promissum est tenere; promissi fidem praestare; fidem servare, praestare, solvere, exsolvere. — ne i. obećanje = fidem frangere. — i. zapovijed = alcjs mandata persequi; mandata efficere, ad effectum adducere, facere. — i. zakon = legem servare. — i. dužnost = officium facere, ili praestare; officio fungi; officio satisfacere; officio suo non deesse; nullam partem officii deserere; officium exsequi, ili persequi; v. dužnost. — i. nadu = spem implere, ili explere. — i. se = (dogoditi se) exitum habere; evenire. — ispunja se san = somnia, quae somniavimus, evadunt.

ispunjavati; ispunjivati = v. ispuniti.

ispupčen = (izbočit) convexus.

ispust = v. ispašiste. — dati komu i. = fugae copiam dare, ili facere alci.

ispusti se = v. ispuznuti se.

ispustiti; ispuštiti = emittere. — i. što iz ruke = excidit alci alqd (de) ex manibus; delabitur alci alqd de manibus; alqd e manu, ili e manibus elabitur. — i. iz ruke (hotimice) dimittere de manibus. — i. dušu = animam, ili extremum spiritum, ili vitam efflare; animam dare; extremum spiritum edere; animam exspirare; exspirare. — (izostaviti) = omittere; praetermittere. — i. se = suam rem negligere.

ispuzati = prorepere.

ispuznuti = elabi; effugere. — i. se = decidere.

isred = e medio (medio).

isrnuti; isrtati = erumpere.

istaboriti se = castra movere.

istakmiti = v. isporediti.

istaknuti = praedicare, n. pr. injuriam in eripiendis legionibus; alcjs benignitatem. — i. se = v. isticati se.

istančati = tenuari; attenuari. — (istanjiti) tenuare; attenuare.

istančiti; istanjiti; istanjivati = extenuare; tenuare

istanova = v. iznova.

istaštiti = evanescere. — (= izgladnjeti) v.; (= omršaviti) v.

istavoriti = misere transigere.

isteći = effluere. — (o suncu itd.) oriri; exoriri.

istegliti; istegnuti = extrahere; educere. — (rastegnuti) extendere; protrahere.

isteliti = vitulos parere.

istesati = excidere. — (bradvom) edolare.

istezati = v. istegnuti.

isti = idem. — (sam) ipse. — adv. isto tako = aeque; perinde; pariter; similiter; item; eodem, ili pari modo. — i. tako govoriti = in eandem sententiam disputare. — isto — kao = aeque — ac (atque, et, ut); perinde — ac (atque, ut, quasi); proinde — ac (quasi); similiter — ac (atque, et, ut); non secus ac; ut — ita; non minus — quam; v. tako.

isticati = v. istaknuti. — i. se = eminere; exstare.

istiha = adv. lente; submisse.

istiještiti = exprimere.

istina = (apstr.) veritas. — (konkr.) verum. — (vjerodostojnost) fides. — (načelo u nauci) ratio. — ljubiti i. = veritatis amicum, ili diligentem, ili cultorem esse. — ne htjeti čuti i. = veritatis impatientem esse. — kazati i. = vera dicere. — ako ćemo i. kazati = si verum dicimus; verum si loqui, ili fateri volumus; verum si scire vis; si verum quaerimus; si quaeris; si quaeritis. — približiti se i. = vero proxime abesse. — prava i. = res ipsa atque veritas. — u istinu = (istinito) vere; (svakako; dakako; doista) vero; (doista; zaisto) profecto; (jamačno; valjda) sane; (zbilja) revera; (dakako) quidem.

istinit = verax; verus. — (o kome nema sumnje) certus. — (pouzdan) fidus. — (izvjestan) exploratus. — (pošten) sincerus. — i. glas = vera; certa. — ne i. glas = falsa. — i. svjedok = testis certus. — i. prijatelj = amicus certus, ili fidus. — adv. vere; (pošteno) sincere. — i. govoriti = loqui sincere, vere, aperte, sine dolo, sine fraude. — i. suditi = incorrupte et integre judicare. — i. znati = exploratum habere; certo, ili pro certo scire; pro explorato habere.

istinski = verax; verus.

istiskati = extrudere; (istiještiti) exprimere.

istiskivati; istisnuti = v. istiskati.

istjecati = v. isteći.

istjerati; istjerivati = exigere alqm alqo loco; ili ex alqo loco; extrudere alqm (ex) alqo loco. — (ispiti) ebibere.

istočan = (okrenut put istoka) ad orientem vergens; ad, ili in orientem spectans. — (koji je na i.) orientis (gen.); (s istoka) ex oriente; ab oriente; ab solis ortu. — (na istoku) in oriente. — (početan; izvoran) primus; principalis. — (prirođen) nativus.

istočnik; istočnjak = ventus, qui ab oriente exit, ili venit.

istodoban = (istoga vremena) ejusdem temporis, ili aetatis; (moga, tvoga itd. doba) mei (tui etc.) temporis; meae, tuae itd. aetatis.

istok = solis ortus, ili exortus; sol oriens. — (otkle sunce izlazi) oriens; ortus; v. ishod.

istom = tantum; solum; modo. — i — a = vix — cum. — i. rođen = modo natus, ili editus; modo utero matris editus.

istomačiti = v. istumačiti.

istor = v. istom.

istorija = historia. — (stara i.) res veteres. — prastara i. = res antiquae; antiquitas; v. povijest.

istorodan = ejusdem generis.
istovariti = (breme s životinje) jumentis onera deponere; onera ex jumentis dejicere. — (kola) exonerare plaustrum.
istovrstan = ejusdem generis.
istraga = quaestio. — zametnuti i. = quaestionem habere, instituere, constituere de alqa re. — (uništenje) v. iskop.
istrajati = (neko vrijeme) agere, degere, transigere, n. pr. diem, vitam, aetatem, noctem jucundis sermonibus; tempus absumere (in) alqa re. — i. cijeli život u čemu = totam vitam consumere, ili conterere in alqa re; aetatem ducere in alqa re. — i. noć u strahu = metu noctem agere.
istratiti = effundere; profundere, n. pr. pecuniam, patrimonium. — (rasipno trošiti) prodige uti alqa re. — (zlo trošiti) male consumere. — (trošiti) insumere.
istražitelj = v. istraživalac; sudac i. = quaesitor.
istražiti = (u opće) exquirere; indagare; investigare. — (sudbeno) quaerere alqd, ili de alqa re. — (uništiti) excidere; penitus excidere; ad internecionem interimere.
istraživalac = (— povijesti) historicus. — (— stare povijesti) antiquitatis investigator.
istraživanje = indagatio; investigatio. — v. uništenje.
istraživati = v. istražiti.
istrčati = excurrere; procurrere foras; exire ex. — i. na put = excurrere in publicum.
istresati; istresti = excutere.
istrgati = evellere. — (s korijenom) exstirpare. — (iskidati) scindere; discerpere; lacerare; rumpere.
istrgnuti = eripere. — i. koga iz = eripere alqm ex alqa re, n. pr. alqm ex (de) periculo, urbem velut ex faucibus Hannibalis; liberare alqm alqa re. — i. komu što iz ruka = eripere alqd alci, ili manibus alcjs. — i. mač = v. kore.
istrići = concidere.
istrijebiti = secernere. — (uništiti) excidere; exterminare; v. istražiti.
istriniti = comminuere; conterere.
istrkati = v. istrčati.
istrnuti = v. utrnuti.
istrošiti = consumere. — i. mnogo novaca = magnos sumptus facere; magnam pecuniam impendere in alqd. — (istriniti) v.
istrovati = plures (omnes) veneno necare, ili tollere.
istrti = (iščistiti) tergere. — (trti) fricare, n. pr. alqd manu sicca, medicamento dentes; confricare, n. pr. totum os sale, caput atque os suum unguento. — i. se = fricari; fricare corpus, n. pr. oleo. — (izlizati se) conteri.
istruditi = fatigare; defatigare. — i. se (umoriti se) = fatigari, defatigari alqa re, n. pr. cursu, labore; se frangere (laboribus). — i. se u čemu, kod kakvoga posla = defatigari in alqa re, n. pr. in conservandis bonis viris.
istrugati = eradere.
istruhnuti = putrescere.
istući = (izmlatiti) male mulcare; verberibus afficere. — (izmrviti) conterere; comminuere; contundere.
istumačiti = (razjasniti) interpretari; explanare. — (prevesti na drugi jezik) = vertere; interpretari; reddere; n. pr. in Latinum (sermonem) vertere, ili convertere; in Latinam linguam transferre; Latine reddere; sermone Latino interpretari.
istupiti = (učiniti da postane tupo) hebetare alqd, ili aciem alcjs rei; rem, ili alqm hebetem reddere. — i. se = hebetem fieri, ili reddi. — (ostaviti mjesto) recedere. — i. iz službe = munere se abdicare; v. odreći se.
istupjeti = v. istupiti se.
isturati = (istjerati) extrudere.
isturiti = (izbaciti) ejicere. — (istiskati) extrudere. — (o glasu) emittere. — (izvaditi) exserere.
isukati = evolvere; extrahere.
isušiti = siccare; exsiccare.
isuti = v. izasuti.
iščekati = exspectare alqm (diu).
iščekivati = exspectare alqm (diu). — (nadati se čemu) exspectare alqd; sperare fore ut; spem habere alcjs rei, ili akuz. s inf.
iščešljati = v. češljati.
iščeznuti = (izgubiti se; nestati) evanescere, n. pr. ex oculis in auras, spes, rumor; dilabi, n. pr. nix, nebula; (o čeljadetu) abire. — i. iz očiju = ex oculis, ili e conspectu abire, ili auferri, ili elabi. — (poginuti) perire; interire. — (o zvijezdi) se abdere. — sjena iščeznu = abscessit imago. — (o imenu, uspomeni) abolescere, n. pr. memoria rei; nomen vetustate abolevit; v. čeznuti.
iščiniti = facere.
iščistiti = purgare; expurgare. — (oprati) abluere; detergere, n. pr. mensam, cloacas, fossas.
iščupati = vellere; evellere, n. pr. barbam, capillum. — i. perje = pennas, ili plumam alci devellere; pennas detrahere, ili eripere. — i. travu = herbas (inutiles) evellere; (steriles) herbas eligere (rukom). — (raskinuti kosu) scindere capillum (capillos), ili comam; lacerare crines.
išetati = prodeambulare.
išibati = virgis caedere.
išta = v. išto.
išteniti = catulos parere.
ištetiti = corrumpere. — (nagrditi; izopačiti) depravare. — (pokvariti; okužiti) vitiare, n. pr. aures, intestina. — (u mor. smislu) alqm depravare, ili alcjs mores depravare, ili corrumpere. — (ozlediti) laedere.

ištipati = vellicare.
išto = quicquam; v. ikoliko; iole.
ištom = v. istom.
išuljati = v. ispotezati. — i. se = clam se subducere.
iti = o živijem: (u opće) ire. — (stupati) gradi; ingredi. — (veličanstveno, ozbiljno) incedere. — (veselim, brzim korakom) vadere. — (kamo i natrag dolaziti i odlaziti) commeare. — (otići; ostaviti mjesto) cedere; cedere atque abire. — (otići; odalečiti se) abire; abscedere; discedere; decedere. — (razići se) discedere. — (vraćati se) redire. — (naprijed i.) procedere. — (otići k, u) adire ad, ili in, ili sam akuz. n. pr. ad alqm, ad fundum, ad arbitrum, ad praetorem in jus, in conventum judicum, in jus, Romam, curiam, magistratus. — (i. iz) exire; egredi. — (hitro iz kakva mjesta) excurrere. — (i. u) inire; introire; ingredi. — (i. mimo) transire; praeterire, n. pr. locum. — (i. dolje, siti) descendere. — (i. pred kim) anteire; antegredi. — (i. preko) transire; transgredi; trajicere s akuz. ili trans. — i. preko A. = transgredi Apenninum. — metnuti se na put; otputovati) proficisci. — (i. kamo) conferre se alqo. — (hitjeti kamo) tendere; contendere. — (težiti kamo) petere alqm locum. — (ukloniti se kamo) concedere, n. pr. rus. — (dolaziti) venire. — i. i vraćati se = ire et redire; ultro citroque commeare. — i. često kamo = frequens venio alqo n. pr. in senatum; frequento locum, n. pr. domum alcjs, scholam alcjs. — i. pješke = pedibus ire, incedere, ingredi. — i. na konju, u kočiji = equo, curru vehi. — i. pješke po gradu = ambulare pedibus per urbem. — vrijeme je da se ide = tempus est abire, ili abeundi. — kamo ćeš i.? = quo tendis? quo cogitas? quo vis? — idi! = abi! abi hinc! apage sis! — pustiti da tko ide = sinere ut abeat alqs. — idem da vidim = alqd spectatum eo. — i. po koga = alqm arcessere; arcessitum ire. — i. u posjete = alqm visere, ili visitare. — i. za kim ustopice — sequi alqm; vestigiis alcjs insistere. — i. spavati = cubitum ire, ili discedere; dormitum se conferre. — i. na vodu = aquam petere. — i. za čim = sectari alqd. —
o neživijem: ire. — (kretati se) moveri. — (brzo i. letjeti, teći) ferri. — (gore i dolje) sursum ac deorsum ire. — i. kroz = transire alqd. — konac ne ide u iglu = filum per acum non transit. — i. u sjeme = ire in semen. — i. u sok = ire in succos. — i. pod zemlju = (o riječi) subire terram. — ide kiša, snijeg = pluit; ningit. — (o radu i stanju) succedere; procedere; n. pr. bene, prospere, feliciter procedere (iti dobro, po želji); i. po želji = alcjs optatis respondere; i. dobro (za rukom) = bene, prospere, feliciter procedere; stvar ide sasvijem dobro = res prorsus it; i. će uvijek dobro = recte semper erunt res; išla stvar kako hoće itd. = utcunque res ceciderit, ili casura est, ili cessura est etc.; nikad mi nije gore išlo = nunquam mihi pejus fuit. — (protezati se) pertinere ad, ili ad usque; attingere alqd (do mjesta, rijeke itd.). — (smjerati) spectare alqd, ili ad alqd; v. smjerati. — (pripadati) pertinere ad alqm; deberi alci.
itko = aliquis; quis; quispiam; quisquam; ullus; v. slovn.
iva = salix.
iver = assula.
iz = (izlaz iz zatvorena mjesta) ex; de; ab; s glagol. složenijem sa ex i de stoji katkad i sam abl. n. pr. egredi ex cubiculo i cubiculo; exire (e, de) vita. Konstrukciju imena gradova v. u slovn.; — (pren.) otpustiti iz službe = mittere alqm; missum facere alqm; prenuti se iza sna = somno excuti; izbaviti iz ropstva = v. ropstvo. — (uzrok) ex; ab; per; propter; ob; katkad i sam abl., ili abl. s partic. ductus, adductus, permotus, coactus, captus, deterritus, n. pr. iz straha = propter timorem; timore coactus; v. od. — (postanak; izvor) ex, n. pr. gigni ex alqa re; iz koga si mjesta? = unde domo es? cujas es? — istesati što iz čega = exsculpere alqd ex alqa re, n. pr. simulacrum e quercu. — iz korijena = radicitus; iz temelja = a fundamentis; funditus; v. temelj; iz prijevare = per fraudem; ex insidiis; v. prijevara; iz nebuha = subito; repente; ex improviso; de improviso; iz tiha = tacite; silentio; per silentium; iz rana = v. rano; iz nova = v. nov. — sastojati se, sastaviti se iz čega = v. sastaviti; sastojati.
iza = (o mjestu) pone; post; postaviti se iza vrata = pone fores assistere; iza leđa = post tergum. — bijaše vrt iza kuće = hortus erat posticis aedium partibus. — iza kako = postquam; ut; ubi; quum. — biti odmah iza koga = secundum alqm esse; secundum ab alqo esse. — prvi iza mene = proximus a me. — prvi iza kralja = secundus a rege — (o vremenu) post; ab; ex. — iza nekoliko godina = aliquot post annos. — iza Aleksandra = post Alexandrum. — iza koga doći = post alqm venire.
izabiranje = electio; delectus.
izabirati = v. izabrati.
izabranje = v. izabiranje.
izabrati = eligere; deligere. — (i. i napose staviti) seligere. — i. mjesto za tabor = locum castris capere. — dati, dopustiti komu da izabere što hoće (od dvije stvari) = facere alci potestatem optionemque ut eligat utrum velit. — izabrati koga = creare, n. pr. consulem, regem

consules, praetores, tribunos, magistratus; capere, n. pr. vestalem, flaminem Dialem; legere, n. pr. judices, alqm in senatum, in patres, dictatorem, magistrum equitum. — (i. koga na popunu koje god korporacije) cooptare, n. pr. senatores, patricios in loca vacua. — i. konsula za iduću godinu = designare consulem. — (proglasiti) declarare.

izaći = v. izići.

izadirati = evellere.

izadjesti = v. izdjeti.

izadrijeti = v. izdrijeti.

izagnanik = (prognanik) exsul; v. prognanik.

izagnati = (u opće) exigere; expellere; ejicere; exturbare; in exsilium ejicere, ili pellere; v. prognati.

izagnjeti; izagnjiti = putrescere; putrefieri.

izam = exceptio.

izapsovati = v. ispsovati.

izasebice = deinceps; ordine; alius post alium; alius ex alio. — tri dana i. = triduum continuum. — biti konsul dvije godine i. = consulatum continuare.

izasipati = v. isipati.

izaslanik = orator. — (poslanik) legatus.

izaslati = mittere; emittere. — (na sve strane) dimittere; circummittere (in omnes partes).

izasuti = effundere.

izašašće = v. ishod.

izatkati = pertexere.

izavreti = scaturire; prorumpere.

izazada = a tergo.

izazivalac = (koji zove na mejdan) provocator.

izazivati = v. izazvati.

izaznati = v. doznati.

izazvati = (pozvati na dvor) evocare. — i. na mejdan = evocare alqm ad pugnam. — izazivati koga na mejdan = lacessere alqm ad pugnam.

izažeći = v. izažgati.

izažeti = exprimere.

izažgati = exurere; comburere.

izažimati = exprimere.

izbacati; izbaciti; izbacivati = ejicere; projicere foras. — (odbaciti) rejicere; rejectare. — (= izbljuvati) v.

izbadati = v. izbosti.

izbaštiniti = exheredare; hereditate excludere.

izbatinati = v. izlupati.

izbava = v. izbavljenje.

izbavitelj = (spasitelj) servator.

izbaviti; izbavljati = liberare alqa re; expedire alqa re; eripere ex, ili ab alqa re. — (otkupiti) redimere ab alqo. — i. iz ropstva = e servitute in libertatem vindicare, ili restituere; servitio eximere; servitute liberare, ili excipere; servitio prohibere; e servitute, ili ab hoste redimere. — i. se (iz ropstva) = a cervicibus suis servitutis jugum depellere; jugum, ili servitutem exuere; se jugo exuere.

izbavljenje = liberatio. — (oproštenost) immunitas.

izbečiti = (oči) torvis oculis aspicere. — i. se na koga = v. izbečiti oči.

izbeljiti se = v. izbečiti se.

izbezumiti = v. obezumiti.

izbičati; izbičevati = verberare; virgis caedere.

izbijati = v. izbiti.

izbijeliti = dealbare. — i. se = albescere.

izbijeljeti = albescere.

izbirak = reliquum; quod reliquum est; quod restat.

izbiranje = v. izabiranje.

izbirati = v. izabrati.

izbiti = (bijući učiniti da što izide) excutere: elidere, n. pr. alci oculos, dentes, excutere nummos de manu alci. — i. sumnju = dubitationem alci eximere, expellere, tollere. — i. što komu iz glave = abducere alcjs animum ab alqa re. — (biti) verberare; verberibus afficere. — (silovito izići) erumpere.

izbivati = abesse.

izbjeći = (bježati od koga, ili česa) fugere; defugere. — (kloniti se) vitare; evitare; devitare: effugere. — (pobjeći) fugere; profugere, n. pr. ex loco; evadere ex alqa re, n. pr. e manibus hostium, e tanto periculo. — (ispasti neopažen) elabi; v. spasiti se.

izbjeg = effugium.

izbjegavati; izbjegnuti = v. izbjeći.

izblatiti = v. iskaljati.

izbljuvati = vomere; evomere; per os reddere. — i. gnjev = bilem effundere; stomachum erumpere in alqm.

izboj = v. mladica.

izboljeti = morbo macrescere; (= preboljeti) v.

izbor = (izabiranje) electio. — (i. najprikladnijega) delectus. — (i. po volji) optio. — kita po i. junaka = lecta robora virorum.

izboran = lectus; electus. — (izvrstan) exquisitus; egregius; conquisitus.

izborit = v. izboran.

izbosti = (na mnogo mjesta ubosti) compungere. — (bodući izvaditi) expungere. — i. komu oči = oculos alci effodere; oculis, ili luminibus alqm privare.

izbrajanje = enumeratio.

izbrajati = v. izbrojiti.

izbrati = v. izabrati.

izbrbljati = evulgare; divulgare; effutire foris. — i. se = ad satietatem usque blaterare; deblaterare alci alqd.

izbrežak = v. brežuljak.

izbrisati = (pismo, u opće) delere. — (na voštanoj ploči okrenutom pisaljkom) inducere; li-

tura tollere, ili corrigere. — (i. tačkama) expungere. — (ostrugati) eradere; radere. — i. što spužvom ili jezikom = scriptum spongia linguāve delere. — i. dug = nomen expungere; nomen tollere de tabula. — (očistiti; osušiti) tergere; detergere; abstergere.

izbrljati = inquinare; maculare; foedare.

izbroj = dinumeratio.

izbrojiti = dinumerare. — (proračunati; nabrajati) enumerare. — (proračunati) computare.

izbubati = v. izbiti.

izbuditi = (e) somno excitare, ili suscitare. — (jednoga za drugijem) alium ex alio excitare.

izbuljiti = (— oči, od čuda) stupens intueor. — (— od jeda) torvis oculis aspicere.

izbušiti = perforare.

izdahnuti = (umrijeti) animam, ili extremum spiritum, ili vitam efflare; animam exspirare, ili edere; extremum spiritum edere.

izdaja = proditio. — i. domovine = rei publicae, ili patriae proditio. — (sodžba) delatio. = (nevjera) perfidia. — na i. = perfide; ex insidiis.

izdajica = proditor. — (sȍk) index. — i. domovine = patriae proditor.

izdajnica = index.

izdajnički = ex insidiis.

izdajnik = v. izdajica.

izdajništvo; **izdajstvo** = v. izdaja.

izdan = scatebra.

izdangubiti = tempus perdere; temporis jacturam facere.

izdanje = v. izdaja. — (knjige) editio (libri).

izdarivati; **izdarovati** = (darovati mnogo) donis amplissime donare; magnis muneribus donare, ili afficere; (d. mnoge) largitione augere.

izdašan = (o čeljadetu) liberalis; munificus; largus. — (o zemlji) ferax; fecundus; fertilis.

izdati = (predati neprijatelju) prodere; tradere. — izdaje me snaga = vires me deficiunt. — i. me pamćenje = memoria deficit, labat; memoriā labor. — i. me sreća = omnis fortuna me deserit. — izdaje te glas = te ex voce cognosco. — (dati na dvor) edere. — i. zakon = legem ferre; lege sancire ut, ne. — i. knjigu = librum edere. — i. zapovijed; v. zapovjediti.

izdavati = v. izdati.

izdavna = v. davan.

izdaždjeti se = satis pluisse.

izderati = (istrošiti) terere. — (rastrgati) lacerare. — (izlupati) verberibus mulcare, ili implere; male mulcare.

izdevetati = v. izlupati.

izdići; **izdignuti** = tollere; extollere; erigere. — (i. ovce) pastum agere, ili exigere.

izdijeliti = dividere; distribuere.

izdijevati = v. izdjeti.

izdiralo = labor.

izdirati = (truditi se) laborare in alqa re; elaborare in alqa re. — (bježati) fugere; in fugam se dare; fugam petere; v. bježati. — i. se na koga = graviter increpare alqm; clamare.

izdisanje = extremus, ili supremus spiritus.

izdisati = v. izdahnuti; disati.

izdizati = v. izdići.

izdjeljati = exsculpere alqd, n. pr. e quercu. — (izraditi) excudere; effingere.

izdjenuti; **izdjeti** = (ime) nomen imponere.

izdobriti = in meliorem statum redigere.

izdovoljiti = satisfacere.

izdrečiti; **izdreljiti** = v. izbečiti. — i. se = v. izdirati se.

izdrijeti = v. izderati; izdirati.

izdrljančiti = eblandiri alqd alci; blanditiis exprimere alqd ab alqo.

izdrljati = conscribillare.

izdrmati = quatere; quassare. — (izvaditi drmanjem) excutere.

izdrobiti = comminuere.

izdrpati = lacerare; laniare.

izdrpiti = eripere.

izdupsti = cavare; excavare; effodere.

izdušak = spiraculum; spiramentum.

izdušiti; **izdušivati** = exspirare. — (ishlapiti) exhalari.

izdužiti se = aes alienum solvere, dissolvere, persolvere; aere alieno exire.

izdvoriti = officiis alqd assequi, ili adipisci, ili acquirere.

izeti = eximere; excipere.

izgamizati = prorepere.

izganjati = v. izgoniti.

izgarati = v. izgorjeti.

izgasiti = exstinguere; restinguere.

izgaziti = conculcare; (pedibus) obterere. — (izići gazeći) evadere (e).

izgibati = v. izginuti.

izgibio = v. propast.

izginuti = (propasti) perire; interire. — (izgubiti se; nestati) amitti; ad posteritatem non pervenire.

izglabati = arrodere.

izgladiti = polire; expolire.

izgladnjeti = fame laborare, ili urgeri, ili premi.

izglamazati = eblandiri.

izglaviti; **izglavljivati** = extorquere.

izgled = (uzor; primjer) exemplum; exemplar; ad imitandum propositum exemplar. — (primjer [čeljade] po kome se valja vladati) auctoritas; exemplum atque auctoritas. — zao i. = exemplum malum, turpe. — dati zao i. = turpe exemplum prodere; (štetan) exemplo nocere. — biti na i. = alci exemplo esse. — i. kreposti = exemplar virtutis.

izgledan = optimus; egregius; eximius. — i. čovjek = vir recti exempli. — i. žena = fe-

mina singularis, ili rarissimi exempli. — i. vladanje = summa morum probitas. — i. život = vitae sanctitas. — izgledno se vladati = aliis exemplo esse.
izglédati = (očekivati) exspectare alqm, ili alqd; (= razgledati) v. — izglédati se = v. ízgledati se.
ízgledati se = (u koga) exemplum sibi petere ab alqo; exemplum sumere ab alqo; capere sibi exemplum de alqo; ex alqo sumere sibi exemplum; se formare in mores alcjs. — i. u čiju n. pr. krepost = virtutis exemplum petere ab alqo. — (vladati se po komu) = sequi alcjs exemplum, ili auctoritatem; alqm ducem sequi in alqa re.
izglodati = corrodere.
izgmizati = prorepere.
izgnati = v. izagnati.
izgnječiti = comprimere; conterere; collidere.
izgnusiti = inquinare; foedare.
izgoniti = v. izagnati.
izgonjenje = expulsio; exactio; ejectio.
izgorak = fungus.
izgorjeti = incendio absumi, ili consumi; igni deleri; incendio vastari; flammis, ili incendio conflagrare; deuri; exuri. — (spaliti) exurere; comburere; incendio delere; cremare (o čovjeku koji sažiže). — izgorjelo mi je sve = omnia incendio amisi.
izgovaranje = locutio, n. pr. emendata et Latina. — (glas) vox. — (o govornicima i glumcima; prikazivanje) pronuntiatio; actio. — i. otegnuto = productio. — kratko i. = contractio. — pravo i. = vocis sonus rectus. — loše i. = oris pravitas. — bistro i. = explanata vocum expressio; os explanatum, ili planum. — nejasno i. = os confusum. — ugodno i. = suavitas vocis, ili oris ac vocis; os jucundum. — fino i. = os urbanum. — lako i. = os facile. — tvrdo i. = asperitas soni. — imati lijepo, ugodno i. = summa in alqo est suavitas oris ac vocis; excellenter enunciare literas (slova).
izgovarati = efferre; pronuntiare. — i. bistro i pravim tonom = exprimere verba et suis quasque literas sonis enunciare. — nejasno i. riječi, slova = verba, literas obscurare. — krivo i. = alqd perperam enunciare. — dugo i. = producere; producte dicere. — kratko i. = corripere; correpte dicere. — otegnuto i. (otegnuti) = protendere; intendere. — (izreći; iskazati) eloqui; verbis exprimere. — (izjaviti) enuntiare. — (kazati nešto što se je tajno držalo) proloqui. — (izjaviti, otkriti) aperire. — (ispričati) excusare; v. ispričati. — i. se. = v. ispričati se.
izgovor = v. izgovaranje. — (isprika) excusatio; v. isprika.
izgovoriti = v. izgovarati. — (svršiti govorenje) sermonem conficere. — i. se = v. izgovarati se. — (svršiti govorenje pošto se mnogo govorilo) satis locutum esse.
izgrabiti = evellere; eripere. — (iscrpsti) exhaurire.
izgrditi = deformare; deturpare. — (izružiti) ignominia afficere; ignominiam alci imponere, ili injungere; contumeliis insectari; contumeliam alci imponere.
izgrepsti = unguibus lacerare.
izgristi; izgrizati = corrodere. — i. se = (o haljinama) teredinum injurias sentire.
izgrliti = amplecti; amplexari; complecti; v. grliti. — pustiti da te ko izgrli = complexum alcjs accipere. — i. se = (među sobom) complecti inter se, ili amplexari.
izgrnuti; izgrtati = eruere.
izgrubiti = deformare; turpare.
izgrubjeti = deformari; deformem fieri.
izgruhati = quassare; concutere.
izgub; izgubitak = v. gubitak.
izgubiti = amittere; perdere; jacturam facere alcjs rei; orbari alqo, ili alqa re; privari alqa re; v. gubiti. — (i. dio tijela; oslabiti) capi alqa re, n. pr. oculo altero, auribus (sluh), mente. — cijelo sam imanje izgubio = res a me abiit. — i. malo vojske = paucos milites amittere; paucos ex suis deperdere. — ne i. nijednoga od svojijeh (u bici) = desiderare neminem. — i. glavu = a mente deseri. — i. život (u boju) = cadere (proelio, acie, bello); occidere (in bello); interfici; necari. — i. život = (osuđen na smrt) capitis damnari. — i. bitku = inferiorem esse; pro victo abire; pugna, ili proelio vinci. — i. nadu = spem perdere; spe orbari; spe excidere; spe dejici. — i. ustrpljenje = patientiam rumpere, ili abrumpere. — i. muku, trud = operam perdere. — i. vrijeme = v. gubiti. — mnogo i. u komu = multum in alqo amittere; magnam in alqo jacturam facere. — mnogo i. u čemu = magnum detrimentum ex alqa re capere. — nećeš i. ništa što itd. = damni nihil facies quod etc. — i. dobar glas = v. glas. — i. pravdu = causam, ili litem perdere. — i. sram = pudorem ponere, ili projicere. — i. srce = animo (o mnogijem: animis) cadere, ili concidere; animum demittere, ili submittere; animo deficere; animo minui. — i. se = amitti; perdi; perire; absumi (o dnevima); (o ključima, pismima, riječima u tekstu itd.) intercidere. — (cijeniti da je što izgubljeno, propalo) desperare de alqa re. — držati sebe za izgubljena = spem salutis projicere. — (ne znati se pomoći) consilii inopem esse. — (iščeznuti) abire; v. iščeznuti.
izguliti = v. iščupati.
izgužvati; izgužveljati = comprimere.
izigrati = (dobiti igrajući) ludendo lucrari. — (svršiti igranje) ludum absolvere. — (izgubiti

igrajući) in alea perdere. — (svršiti plesanje) saltationem absolvere. — i. se = (do volje) satis saltasse; satis lusisse.

izim = v. osim.

izimiti = hiemare alqo loco.

iziskati; iziskavati; iziskivati = (dobiti iskanjem) assequi; consequi. — (izmoliti) impetrare. — (= iskati; istražiti) v.

iziti = exire; egredi. — (prikazati se, pojaviti se) procedere, n. pr. in publicum, in medium, in contionem; prodire, n. pr. ex tabernaculo, ex frequentia, ad colloquium, obviam alci in publicum. — i. iz luke = a portu solvere, navigare, proficisci, exire. — i. dobro, zlo itd. (uspjeti) = bonum, faustum, prosperum, foedum exitum habere; alci bene, prospere, feliciter, male evenire. — i. na uzduh, na hlad = refrigerationem aurae captare; libero aëre redintegrari. — i. čovjek = hominem fieri. — i. iz svijesti — mente alienari; in insaniam incidere. — (o suncu) oriri; exoriri. — i. iz pameti (zaboraviti) v. — i. na koga (udariti) v. — (roditi se) nasci, ili oriri ab alqo. — (postati u opće) duci; ductum esse ab alqo, ili ab alqa re; manare ab alqo, ili ab alqa re; proficisci. — (o vremenu) transire; praeterire. — već bijaše izišla godina = jam annus intercesserat. —

izjadati (se) = queri, ili conqueri cum alqo alqd.

izjaditi se = v. izjadati se.

izjagnjiti = agnum edere, ili procreare.

izjahati = (iziti jašući) avehi, ili evehi equo. — i. konja = equum domare, ili condocefacere.

izjaloviti = abortum inferre. — iz. se = abortum facere. — (ne poći za rukom) = v. ruka.

izjanjiti = v. izjagnjiti.

izjarmiti = jugum alci demere, ili solvere. — i. se = servitutem, ili servitium exuere; jugum excutere, ili exuere; jugo se exuere.

izjasniti; izjašnjavati; izjašnjivati = declarare; explicare; illustrare; explanare. — i. komu što = alqm alqd docere, ili edocere; alci alqd aperire; v. razjasniti. — i. se = v. izustiti se.

izjašnjenje = explanatio.

izjaukati se = ululando defessum esse.

izjaviti = indicare; denuntiare; significare. — i. se za koga = (za čije mnijenje) in sententiam alcjs discedere. — i. se za rat = bellum decernere.

izjedati = v. izjesti.

izjediti = irritare alqm, ili alcjs iram. — i. se = irasci propter alqd; v. jediti se.

izjednačiti; izjednačivati = aequare alqd alci rei, ili cum alqa re, ili alqm alci, ili cum alqo, n. pr. i. s tlom = solo aequare alqd; — alqd alci rei, ili alqm alci in aequo, ili parem ponere; alqd alci rei par facere; alqm cum alqo eodem loco, ili eodem loco et numero habere. — i. se s kim = aequare se, ili (sasvim) exaequare se alci, ili cum alqo; (— u čemu) se cum alqo alqa re comparare.

izjednik; izjelica = homo edax, ili gulosus, ili vorax, ili cibi avidus, ili abdomini suo natus.

izjesti = comedere. — (potrošiti; potepsti) consumere. — (potrošiti gosteći se) consumere epulando. — (potratiti) conficere, n. pr. patrimonium, argentum alcjs. — (proždrijeti; protepsti) devorare. — (potrošiti na poslastice) abligurire. — (mučiti) exedere; cruciare; vexare. — i. se = confici. — (porabom) usu atteri, ili deteri. — (sasvijem) usu consumi. — (od ijeda) devorari. — (od želje) macerari desiderio. — (od žalosti) maerore confici, ili consumi, ili se conficere. — (o suncu) deficere.

izješa = v. izjednik.

izjezditi = v. izjahati.

izjuriti = v. istjerati.

izlàgati = (dobiti laganjem) mendaciis alqd assequi. — (nalagati) ementiri. — i. se = ementiri. — (dosta slagati) satis mentitum esse.

izlágati = (metnuti na polje) exponere. — (iznijeti; pokazati) proferre. — (izvrći) exponere. — i. što na prodaju = alqam rem venalem exponere, ili proponere; alqam rem in medio proponere.

izlajati = (što) elatrare. — i. se = (dosta lajati) sat latrasse.

izlaz; izlazak = (djelo) exitus, egressus. — (mjesto) exitus. — (za bijeg) effugium. — (svršetak) finis; eventus; exitus.

izlaziti = v. iziti.

izleći = pullos ex ovis excludere; (pullos) excludere. — i. se = excludi.

izlet = excursus, n. pr. apum. — (da se veselo provede vrijeme) excursio. — učiniti i. = excurrere, n. pr. in Pompejanum, — i. na selo = rus excurrere; rus ex urbe evolare.

izletjeti = evolare. — (ostaviti gnijezdo) nidum relinquere.

izležati se = satis cubuisse.

izliječiti = sanare; sanum facere alqm, ili alqd; ad sanitatem perducere alqd; mederi alci. — sasvijem i. = alqd persanare, ili percurare. — nastojati i. koga na svaki način = omnem curationem tentare in alqo. — (pren.) sanare, n. pr. alqm, ili alcjs animum, aegram rempublicam; mederi, n. pr. afflictae rei publicae. — i. se = consanescere; sanari. — i. se od bolesti = sanum fieri ex morbo.

izlijetati = v. izletjeti.

izlijevati = effundere. — (u čast bogova) libare alci.

izlika = v. izgovor. — izlikom = nomine; simulatione; simulatione atque nomine alcjs rei; per simulationem alcjs rei; specie, ili per speciem

alcjs rei. — i. da = causa interposita, ili illata (ak. s inf.); specie, ut. — iznaći i. = causam confingere, ili reperire. — i. tražiti = quaerere speciem alcjs rei. — uzeti za i. = praetendere; praetexere; simulare.

izlinjati = evanescere.

izlistati (se) = foliis sese induere; folia emittere; in folia exire.

izlišan = supervacuus; supervacaneus; supervacaneus atque inutilis.

izliti = v. izlijevati.

izlizati = lambere; lingere; v. lizati. = i. se = atteri; deteri; consumi. — izlizan (o haljini) = (usu) detritus; (o prstenu) usu consumptus.

izlječiv = sanabilis; qui sanari potest. — neiz. = insanabilis.

izljeći = v. iziti.

izljubiti = exosculari (multum ac diu alqm); dissuaviari. — i. se = inter se etc.

izljuštiti = putamen detrahere; (pren.) v. istući.

izljutiti se = graviter irasci.

izlokati = avide exhaurire.

izlomiti = confringere; perfringere; effringere. — groznica je izlomila koga = aestu febrique alqs jactatus est. — i. se = frangi etc. v. lomiti.

izložiti = v. izlágati.

izlučiti = separare; secernere. — (isključiti) eximere; excipere.

izluditi = (koga) circumscribere. — i. se = circumscribi, v. prevariti.

izludjeti = desipere. — (pomamiti se) insanire.

izlukaviti = (koga) circumscribere alqm; fraude, ili dolo capere. — (komu što) elicere alci alqd, ili alqd ab, ex alqo. — i. se = callidum fieri.

izlupati = v. izbiti. — (razlomiti) frangere; effringere.

izmaći = v. izmaknuti.

izmaglica = pluvia nebulae similis.

izmahati = (vatru) v. raspaliti.

izmahnuti = (rukom) lacertum excutere. — i. se = excidere.

izmak = (svršetak vremena) exitus. — na i. godine = exitu anni; extremo anno; exeunte anno; extremo anni. — godina je na i. = jam in exitu annus est.

izmaknuti = (istrgnuti) eripere; extorquere. — (izlukaviti komu što) elicere. — (odmaknuti) removere; amovere. — (udaljiti se) aufugere. — i. se = (o čeljadetu) effugere; se subducere. — (ispasti) excidere. — i. iz ruke = e, ili de manibus elabi.

izmalati se; izmaljati se = (pokazati se) apparere. — (iz nižega mjesta) exsistere; emergere.

izmamiti; izmamljivati = elicere alqd alci, ili ab, ex alqo, n. pr. verbum, epistolas, sermonem, alqm foras, ad pugnam, in locum. — (izlaskati) eblandiri. — (ispitivanjem) expiscari.

izmatati = v. izmamiti.

izmazati = perungere; v. mazati.

izmečiti = premere; comprimere. — i. grožđe = uvas exprimere.

između = inter. — i. grada i T. = inter urbem ac Tiberim. — rat i. tri kralja = trium regum bellum. — i. jedne i druge vojske bijaše most = pons in medio erat. — ravnica, koja je i. grada i rijeke = planities, quae urbem et flavium dirimit. — neprijateljstvo je i. mene i njega = mihi cum illo inimicitiae sunt. — učiniti razliku i. dvije stvari = duas res discernere. — i. sebe podijeliti = partiri inter se; v. među.

izmekšati = emollire.

izmeljati = inquinare; foedare.

izmésti = miscere; immiscere.

izmèsti = everrere; everrere et purgare.

izmet; izmetak = (nečist) purgamentum. — (o ljudima) quisquiliae; sentina, n. pr. rei publicae, urbis. — (v. služba).

izmétati = v. izmèsti.

izmètati = ejicere, n. pr. naufragum, alqm in desertum litus, scapham. — evomere, n. pr. conchas, venenum, tantam pestem. — (o vulkanu, moru) egerere; exspuere in litus, n. pr. purgamenta; eructare, n. pr. arenam, flammas. — (utkati) intexere. — (odbaciti) rejicere. — (davati, o plodu) copiam alcjs rei effundere; alcjs rei copia abundare. — i. se = (izroditi se) degenerare. — (o stablu) degenerare in feritatem. — (o biljkama, stablu) mutari; permutari. — (o djeci) degenerare a parentibus.

izmetina = v. izmet.

izmetnuti = v. izmètati.

izmicati = v. izmaknuti.

izmijeniti; izmijenjati = mutare. — (jednako među sobom) permutare; (nejednako) commutare. — (doći na mjesto drugoga) succedere alci, ili in alcjs locum; subire alci, ili alqm. — (o stražama) succedunt alii in stationem aliorum. — (u boju, da se bore) alios alii deinceps excipiunt. — poslati neumorenu vojsku da i. umorene = milites integros submittere defatigatis; v. zamijeniti.

izmiješati = (različite stvari) commiscere. — (mičući i prevrćući po čemu) permiscere.

izmilati = v. izmalati.

izmiljeti = v. ishmiljeti.

izmiriti; izmirivati = (u opće umiriti) placare. — i. koga s kim = reconciliare, ili reducere (restituere) in gratiam alqm cum alqo; placare alqm alci, ili in alqm; alqm cum alqo, alqm ili alcjs animum alci reconciliare. — (isplatiti dug) persolvere quod reliquum restat. — i. se s kim = in gratiam redire, ili reverti cum alqo; reconciliari alci; reconciliare sibi alqm, ili alcjs animum, ili alcjs gratiam.

izmisliti = excogitare alqd. — (izumiti) invenire. — (doviti se čemu) confingere. — (skovati, splesti) componere, n. pr. mendacia, crimen et dolum. — (snovati) machinari. — (i. laži) ementiri. — (pomisliti u sebi) animo concipere; animis, ili cogitatione fingere. — (i. s namjerom prijevare) comminisci, n. pr. crimen ex re fortuita. — (i. što neistinito) fingere; confingere. — (bijediti koga čim) affingere alci alqd.

izmišljač = repertor; inventor; qui invenit etc. alqd; v. izmisliti.

izmišljati; izmišljavati = v. izmisliti.

izmišljotina = res ficta, ili commenticia, ili ficta et commenticia; commentum. — (laž) mendacium. — vrtoglave i. = portenta, n. pr. poëtarum et pictorum; monstra. — (bajka) fabula.

izmiti; izmivati = lavare; abluere.

izmjena = mutatio; commutatio; permutatio; za razl v. izmijeniti. — vicis (gen.) n. pr. vice sermonum; variare vices. — (mijena) vicissitudo; vicissitudines, n. pr. dierum ac noctium. — i. vremena = vicissitudo temporum. — na i. = invicem; alternis vicibus.

izmjenice = invicem; alternis vicibus.

izmjenjivati = v. izmijeniti.

izmjenit = varius. — (na izmjenu) alternus. — i. srećom = variā fortunā. — (uzajaman) mutuus, n. pr. benevolentia, beneficia, inter se auxilium. — adv. invicem; inter se.

izmjeriti = metiri; emetiri; dimetiri. — (težinu) pendere; pensare. — (potanko) pensitare; expendere; ponderare; examinare. — (pren.) pendere; pensare; ponderare; perpendere. — i. svaku riječ = pondera verborum diligenter examinare. — i. koga od glave do pete = oculis perlustrare alqm. — (poznati ga dobro) alcjs animum, ili ingenium perspicere. — i. okom = oculis judicare.

izmlatiti = fustibus contundere; v. izbiti.

izmoliti = impetrare; exorare. — (svršiti molitvu) precationem peragere; (= izmalati) v.

izmoliv = impetrabilis.

izmoljakati = multis precibus impetrare; diuturnis precibus efflagitare alqd.

izmoriti = fatigare, defatigare, delassare alqm. — (izmučiti) vexare; v. umoriti.

izmotati = revolvere, n. pr. fila; explicare, n. pr. funem, vestem, volumen.

izmotriti; izmozgati = v. izmisliti.

izmrčiti = tingere, ili inficere alqa re.

izmrljati; izmrljivati = inquinare; foedare.

izmršavati = macrescere.

izmrviti; izmrvljivati = comminuere.

izmući = v. izmuknuti.

izmučiti = vexare; cruciare; excruciare; fatigare. (uznemiriti) sollicitare; angere. — i. što = magno labore alqd (sibi) parere. — i. se = elaborare in alqa re; se fatigare, ili defatigare; se exercere in alqa re; (duševno) cruciari alqa re, ili excruciari; excruciare se animi.

izmúčiti = farina conspergere alqm.

izmudriti; izmudrovati = excogitare.

izmukao = raucus.

izmuknuti = raucum fieri; ravire (rijetko).

izmuknuće = ravis; fauces raucae. — (od vikanja) fauces clamore obtusae.

izmusti = emulgere. — (pren.) exprimere alqd alci, ili alqd ab alqo; expiscari alqd ab alqo.

izmutiti = perturbare; turbare n. pr. aquam; v. mutiti.

iznaći = (izumiti) invenire. — (otkriti) reperire. — (izmisliti) excogitare. — (— što se traži) reperire. — (ispitivanjem) invenire; reperire. — (uvidjeti) animadvertere. — (za stalno saznati) comperire. — (saznati; upoznati) cognoscere; (= steći) v.

iznad = super; supra. — i. grada = supra urbem.

iznahoditi = v. iznaći.

iznalaziti = v. iznaći.

iznametati = congerere; cumulare.

iznaslijediti = exheredare; hereditate excludere.

iznaslijeđenje = exheredatio.

iznašalac = inventor; qui invenit; repertor; n. pr. inventor ac machinator bellicorum tormentorum, novorum verborum, legis; repertor medicinae, flagitii; Zeno inventor et princeps Stoicorum fuit.

iznašašće = inventum; res inventa, ili reperta; (apstr.) inventio.

iznašati = v. iznijeti.

iznebuha = v. iznenada.

iznemagati; iznemoći = languescere; debilitari; debilitari et frangi; v. oslabiti.

iznenada = v. nenadan.

iznenadan = subitus; improvisus; necopinatus; inopinatus; inexpectatus; repentinus.

iznenaditi = (koga) deprehendere. — to me i. = inopinatum, ili improvisum atque inopinatum mihi accidit alqd.

iznesak = v. iznosak.

iznesvijestiti se = stupefieri. — (poludjeti) insanire.

iznevjeriti = prodere. — i. se komu = fidem frangere, ili violare; in fide non manere.

iznicati; iznići = v. izniknuti.

iznijeti = efferre; exportare. — (i. na više mjesto) efferre. — i. živu glavu = vivum, ili salvum evadere; vivum exire. — i. na glas = efferre foras, ili in vulgus; proferre foras, ili samo efferre, proferre; evulgare; divulgare. — i. što pred gosta = apponere alci alqd, n. pr. panem convivis. — (ponuditi komu što) offerre alci alqd. — i. što na vidjelo = proferre. — (govoreći) in medium proferre. — (o svoti) facere; efficere; esse.

iznikao = germen.
iznikuuti = germinare; pullulare.
iznimati = excipere; eximere.
iznimiti = v. iznimati.
iznimka = exceptio. — bez i. = sine exceptione; sine discrimine. — popisati svakoga u vojsku bez i. = delectum habere sublatis vacationibus. — nema pravila bez i. = nulla praecepta firma et stabilia.
izništati; izništaviti = ad nihilum redigi, ili venire.
iznos = (ukupna svota) summa. — (izvoz) exportatio.
iznosak = (ukupna svota) summa.
iznosit = celsus; excelsus; editus.
iznositi = iznijeti.
iznova; iznovice = (po drugi put) iterum; rursus; denuo. — (sa značenjem da se nešto porušeno pogradi) denuo; de integro. — (često se „iznova" kaže glag. složenim sa „re").
iznutra = ex interiore parte; ab interioribus partibus. — (unutra) intus; interius. — (prama nutarnjoj strani) intrinsecus.
izobičajiti se = (izići iz običaja) obsolescere. — (ući u običaj) venire in morem; invaluit consuetudo.
izobila = abunde; abundanter; copiose; affluenter.
izobiljan = abundans; affluens. — (koji ima na prĕtek česa) copiosus; v. obilan.
izobilje; izobilnost = abundantia; affluentia. — (zaliha) copia. — (izdašnost; bogastvo) ubertas.
izobilovati = abundare; affluere, n. pr. divitiis, honore.
izobličiti = coarguere.
izobraziti = animum, ili mentem fingere, ili conformare; animum colere, ili excolere (doctrinā). — i. koga = alqm formare et instituere; doctrina alqm instruere; alcjs animum doctrina excolere; ad humanitatem alqm informare; alqm erudire, ili docere. — i. se = doctrina, ili literis erudiri; v. naobraziti.
izobražen = eruditus; doctus. — (znanstveno i.) literatus; optimarum artium studiis eruditus. — veoma i. = summa eruditione praeditus; eruditissimus; omni doctrina eruditus; doctrina atque optimarum artium studiis eruditus; doctissimus.
izobraženje = cultus; educatio; disciplina.
izobraženost = eruditio; ingenium cultum; doctrina; literae. — ne imati i. = literarum admodum nihil scire; v. izobraženje.
izobušice = v. iznenada.
izodjesti = vestire.
izokola = undique circum; omni ex parte.
izopačenje; izopačenost = corruptela; depravatio; corruptio. — (ružnost; opakost) pravitas; turpitudo. — i. običaja = mores corrupti depravatique; mores perditi; mores turpes. — i. države = corruptissima res publica. — i. vremena = corruptissimum saeculum.
izopačiti; izopačivati = (pismo) corrumpere; vitiare. — (i. što oponašajući, ponačinjajući) adulterare. — (iskriviti; izvrnuti; nagrditi) depravare. — (i. novac) vitiare, adulterare, corrumpere. — (i. trgovinu) vitiare (merces); interpolare. — i. koga = alqm depravare; alcjs mores depravare, ili corrumpere. — i. dijete popustljivošću = puerum indulgentia depravare. — (= izvrnuti) v.
izorati = exarare.
izostajati = v. izostati.
izostanak = opis. sa „non adesse"; n. pr. nemini civi ullam quominus adesset satis justam excusationem esse visam (da ispriča izostanak).
izostatak = reliquum. — izostaci = reliqua; reliquiae. — i. hrane = reliquiae ciborum; v. izostanak.
izostati = (preostati) superesse. — (zaostati) subsistere. — (ne doći) non venire. — (ne biti tu) abesse; non adesse. — i. u čemu = ab alqo superari alqa re. — i. u učenju = parum procedere, ili proficere in literis.
izostaviti; izostavljati = omittere; praetermittere. — (u pripovijedanju) praeterire; silentio praeterire. — (zanemariti) neglegere.
izostavljanje = omissio; praetermissio.
izoštriti = acuere; exacuere.
izračunati = rationem inire, ili ducere, ili subducere. — (proračunati; izbrojiti) computare, n. pr. alqd digitis.
izradak = scriptum.
izraditi = conficere; perficere. — (trudom) elaborare; (pismeno) conscribere. — (nešto promozgano sastaviti) commentari. — (noću, trudom) elucubrare. — (steći radnjom) labore alqd consequi, ili acquirere.
izrađivati = v. izraditi.
izrana = v. rano.
izraniti; izranjivati = multa vulnera inferre; vulneribus confodere alqm. — (pren.) vulnerare; sauciare. — izranjen = vulneribus onustus; gravibus vulneribus confossus; vulneribus gravatus.
izrastati = v. izrasti.
izrasti = enasci; excrescere; nasci. — (nicati) germinare. — (= zarasti) v.
izravnati = (učiniti da postane ravno) aequare; coaequare; exaequare; ad planitiem redigere, n. pr. clivum Martis. — (pren.) componere, n. pr. res, controversias. — (porušiti) aequare solo. i. se = (pren.) rem, ili negotium componere; rem transigere; transigere et componere.
izravniti = v. izravnati.
izraziti; izrazivati = verbis exprimere; significare; dicere; eloqui; efferre. — i. misao =

sententiam efferre verbis. — i. svoje misli = dico, eloquor, effero quod sentio, ili quod animo agito; sensa exprimere dicendo. — svoje misli što jasnije i. = animi sensum quam apertissime exprimere. — i. što bolje Latinski nego Grčki = melius notare alqd verbis Latinis quam Graecis. — i. se = loqui; dicere; verbis uti. — dobro se i. = apte dicere. — (= izgovoriti; izreći) v.

izrđati = robigine obduci.

izrebar; izrebra = adv. a latere.

izreći = (izjaviti; izraziti) enuntiare; efferre. — (izgovoriti) verbis exprimere; eloqui. — i. svoje mnijenje = sententiam suam aperire, ili dicere. — i. što ćutim = mentis sensa explicare; animi sensum exprimere; sensa exprimere dicendo. — nemoći što i. = complecti oratione, ili verbis exprimere non posse; v. izgovoriti.

izred; izredom = deinceps. — svi na i. = omnes deinceps.

izredan = eximius; praestans; egregius.

izrediti; izređati = ordine ponere; ex ordine collocare. — (izvršiti što redom) ordine conficere. — i. vojsku = copias ordinare, ili disponere. — (ređati; vrstati) = ordinare. — (postaviti u neki osob. red) in ordinem adducere, ili redigere; digerere, ili in ordinem digerere. — (postaviti svaku stvar na svoje mjesto) componere.

izreka = (koja mu drago izjava) vox. — (mudra riječ) verbum. — (ret. i log.) enunciatio; enunciatum.

izreknuti = v. izreći.

izrešetati = perforare.

izrezati; izrezavati; izrezivati = (na komade) concidere. — (režući izvaditi) exsecare. — (urezati) incidere in alqd, ili alci rei. — (usjeći) insculpere alci rei, ili in alqa re. — (ćezelati; vajati) caelare.

izrgati = deterere.

izribati = (pren.) expiscari.

izricati = v. izreći.

izrigati = v. izbljuvati. — (ispustiti kroz usta vjetar iz želuca) eructare.

izrignuti = eructare.

izrijati = v. izriti.

izriječan = apertus. — adv. aperte; plane; dilucide; n. pr. aperte lex indicat, dilucide vetat, plane, ili planissime vetat.

izrijekom = adv. v. izriječan; adv.

izrinuti = extrudere; expellere.

izriti = eruere, n. pr. sues eruunt segetes.

izrod = degener, eris.

izrodan = degener, eris.

izroditi = (roditi) gignere; procreare; parere; generare. — i. se = (izvrći se) degenerare ab alqo, n. pr. a parentibus; deflectere, n. pr. a virtute majorum, a patris virtute.

izrojiti se = examen apum exiit.

izrok = edictum.

izroniti = (— zemlju) devolvere. — (o vodi) super ripas effundi, ili redundare. — i. život za koga = vitam, ili sanguinem profundere pro alqo. — i. suze = lacrimas effundere, ili profundere. — (izići iz vode) emergere ex.

izrositi = irrorare.

izručiti = (izmijeniti koga) subire alci, ili alqm. — (pomoći) subvenire, ili succurrere alci. — (izbaviti) liberare alqm alqa re, ili ex alqa re; eripere alqm ex alqa re; expedire alqm alqa re. — (predati) tradere; dare. — (isprazniti) vacuum facere; vacuefacere; exhaurire (o tekućinama). — (izasuti) effundere.

izrugati se = irridere alqm; irrisu insectari alqm; sugillare alqm.

izrukovedati = in manipulos colligere.

izružiti; izruživati = (nagrditi) deformare; foedare. — (ispsovati) omnia maledicta in alqm conferre; conviciis proscindere; foedissimo convicio proscindere.

izubaha = v. iznenada.

izučen = edoctus in alqa re, ili (akuz.) artes, cuncta.

izučiti = (koga) erudire alqm (in) alqa re; edocere alqm alqd. — (pribaviti nauku) perdiscere, (na pamet) ediscere.

izuć = absolutus; perfectus; absolutus et perfectus; absolutus omnibus numeris. — i. filozof = philosophus absolutus. — i. govornik = orator perfectus. — žena i. ljepote = mulier omnibus simulacris emendatior.

izum = inventum; v. iznašašće.

izumisliti = v. izmisliti.

ìzumiti = occaecare; decipere.

izumjeti = v. izmisliti.

izumrijeti = (umrijeti) mori; v. umrijeti. — (o porodici, plemenu) exstingui, n. pr. gens in alqo exstinguitur, universas familias fames exstinxit (cijele porodice izumriješe od glada). — perire, n. pr. gens Potitiorum funditus periit.

izust = (na i.) ex memoria; memoriter, n. pr. narrare, pronuntiare. — naučiti na i. = v. (naučiti na) pamet.

izustiti; izuštivati = v. izgovoriti. — i. se = aperire sententiam suam; aperire sensus suos; aperire se; aperio quid sentiam.

izuti = excalceare alqm. — i. se = excalceari; excalceare pedes. — izuven = excalceatus; discalceatus.

izuvati = v. izuti.

izuzdati = v. razuzdati.

izuzetak = exceptio; v. iznimka.

izuzeti; izuzimati = excipere; eximere. — i. se na koga = insectari alqm.

izuznati = v. obaznati.

izuživati = perfrui.

izvabiti = elicere ex. — (pren.) elicere n. pr. verbum ex alqo. — (ispitivanjem) expiscari alqd ab alqo.
izvadak = (iz knjige) summarium; breviarium. — (i. komadâ iz knjige) excerpta. — (— iz pjesnika) electi ex poëtis loci. — učiniti i. iz knjige = e libro excerpere.
izvaditi = extrahere; educere. — i. mač = gladium (e vagina) educere; gladium destringere. — i. mač iz rane = gladium e vulnere extrahere. — (iznijeti) promere; depromere, n. pr. pecuniam ex aerario, amphoram, cibum. — i. iz knjige = e libro excerpere. — i. pjesmu = condere, ili componere carmen, ili poëma. — i. kavgu = jurgium excitare. — i. komu oči = oculos alci effodere. — i. se iz pogibelji = se eripere ex periculo; depellere periculum. — i. se (= izgovoriti se) v. — (= izmoliti) impetrare.
izvađati = v. izvoditi.
izvajati = v. izrezati.
izvaliti = invertere; subvertere. — (povaliti) prosternere. — i. oči na koga = oculos defigere in alqm. — i. se = procumbere. — i. se na travu = se abjicere in herba.
izvaljati = provolvere. — i. se (izaći valjajući se) provolvi. — i. se u čemu = volutari, n. pr. in luto.
izvan = adv. (zdvora) extrinsecus; ex; ab exteriore parte. — (na polju; na dvoru) foris; (na polje; na dvor) foras; extra (prep.). — i. kuće = (stanje) foris; (micanje) foras. — i. grada = extra urbem. — i. pogibelji = extra periculum. — i. strijelometa = extra teli jactum. — i. sebe biti = sui, ili mentis non compotem esse; non compotem esse animo. — biti i. sebe od veselja = non compotem esse animo prae gaudio; laetitiā, ili gaudio exsultare; gaudio, ili laetitia efferri; nimio gaudio paene desipere. — biti i. sebe od jeda = prae iracundia non esse apud se; — od straha = metu exanimatum esse; amentem esse metu, ili terrore. — ostati i. sebe = (od čuda) obstupescere; (pomućen) perturbari; conturbari; (od straha) exanimari. — i. mjere, načina = praeter, extra, supra modum; nullo adhibito modo; immodice; immoderate. — i. puta = devius. — biti i. puta = decessisse via, ili (o brodu) cursu suo; deerrasse itinere; aberrasse via. — biti i. pravoga puta = deerrasse recto; recto itinere lapsum esse (i pren.). — i. vremena = alieno, ili haud opportuno tempore (u nezgodno vrijeme); non in tempore (ne u svoje vrijeme); intempestive (u nevrijeme). — (osim) praeter; excepto (ā, is); (iza niječne izreke) nisi, n. pr. philosophi negant quemquam virum bonum esse, nisi sapientem. — i. toga = praeterea; ad hoc; ad haec; (preko toga; k tomu) insuper. — i. ako = praeter quam si; nisi; (samo u slučaju da) nisi si; (osim ako) excepto si.
izvanji; izvanjski = externus; (o dvjema stvarima) exterior. — (= tuđ) v.
izvanka = v. izvan.
izvanobičan; izvanredan = extraordinarius. — (neobičan) inusitatus; insolitus. — (nov; nečuven) novus; inauditus; novus et inauditus. — (nevjerojatan) incredibilis. — (osobit) singularis. — (čudnovat) mirus; mirificus; mirabilis. — (izvrstan) insignis. — (neizmjeran) immanis. — adv. extra ordinem; praeter morem, ili consuetudinem; mire; mirifice; mirum in modum.
izvar = putens.
izvarati = saepius, ili compluries decipere.
izvariti = excoquere.
izvažati = exportare. — i. se = evehi, n. pr. curru, navi.
izvedriti = serenare. — izvedrilo se je = disserenavit.
izverugati = sinuare.
izvesti (vedem) = (koga) educere. — i. vojsku u boj = exercitum producere in aciem. — i. što = perficere; absolvere; ad effectum adducere; exsequi; ad finem adducere. — i. vodu na C. = aquam in Capitolium adducere, ili perducere. — to se može lako i. = ad effectum adduci potest; factu facile est. — i. što na vidjelo = in lucem proferre, ili protrahere. — i. na pravi put = (pren.) emendare alqm. — i. svjedoka = testem producere (alqm). — i. lažne svjedoke = falsos testes subornare; fictos testes in alqm dare.
izvesti (vezem) = acu pingere, ili samo pingere. — izvezena haljina = vestis picta; — zlatom = vestis auro distincta.
izvèsti (vèzem) = evehere. — i. se = evehi (curru, navi); exire. — (izići na kraj) exire; in terram egredi; egredi, ili exire ex, ili de navi.
izvezati = ligare; colligare.
izvidati = v. izliječiti.
izvidjeti = (istražiti) indagare; investigare, n. pr. verum; exquirere, n. pr. verum, veritatem, tabulas, facta alcjs, quid verum sit. — (iskušati) tentare, n. pr. alcjs voluntatem, animum; experiri alcjs mentem. — (obaznati) certiorem fieri alcjs rei, ili de alqa re.
izvijanje = distortio; depravatio, n. pr. verborum.
izvijati = v. izviti. — i. glasom = vocem cantu inflectere. — (= mučiti; razvijati) v. — (istjerati) expellere.
izvijest = rei gestae expositio.
izvijestiti = (koga o čem) docere alqm alqd, ili de alqa re; certiorem facere de alqa re. — (i. vlast) referre de alqa re ad alqm. — tačno i. = (pismeno) omnia perscribere; (usmeno) edocere alqm alqd, ili de alqa re. — dobro izviješten

biti = probe scire. — zlo i. biti = in errore versari.

izvikati = (dobiti vičući) clamore alqd assequi. — (ozloglasiti) infamare alqm. — (i. se) vociferando, ili clamando lassari.

izvinuti = v. navinuti.

izvir = v. izvor.

izvirati = (o izvoru) scaturire; excurrere. — (o riječi) originem habere; profluere. — (o tekućim u opće) effluere; emanare. — (pren.) fluere; manare; proficisci; nasci; gigni; exsistere ex alqa re.

izvirivati; izvirkivati = speculari ex.

izvisiti = extollere; tollere; efferre. — (pren.) augere; ornare.

izvit; izvitak = (u govoru) circuitus; ambages. — (uvoj) spira.

izviti = (vijenac) nectere. — (izažeti) exprimere. — (razviti) evolvere; explicare. — i. komu što iz ruke = alqd alci de manibus extorquere. — i. vijek = vivere desinere; esse desinere; vitae cursum, ili curriculum conficere; vitae spatium decurrere; aetatem decurrere. — i. se (uzdignuti se u visinu) evehi.

izvjekovati = satis superque vixisse; v. izviti vijek.

izvjesnost = res certa; certa fides.

izvjestan = certus; exploratus; compertus. — i. znadem = certum, ili exploratum, ili compertum habeo; exploratum, ili compertum mihi est; certo scio.

izvješati = alium ex alio suspendere.

izvješće = v. izvijest.

izvješćivati = v. izvijestiti.

izvjet = v. izgovor.

izvjetovati se = v. izgovoriti se.

izvjetriti = exhalari.

izvježbati = exercere; exercitare; v. uvježbati.

izvlačiti = v. izvući.

izvod = (vode) aquae ductus. — (iz knjiga) v. izvadak. — (ret.) argumentatio. — (što se dokuči razloženjem) consecutio; consequens; consectaria, orum.

izvodak = v. izvod.

izvoditi = v. izvesti. — (misliti, kazati da što odakle postaje) referre ad; deducere, n. pr. genus. — (riječ i.) = vocabulum (nomen, verbum) ductum esse putare; originem verbi repetere ab alqa re.

izvodiv = qui, quae, quod effici, ili ad effectum adduci potest. — lako i. = factu facilis.

izvojevati; izvojštiti = armis parere. — (steći) assequi alqd (multo labore).

izvoljeti = (htjeti) velle.

izvor = (vrelo) fons. — (izvor voda) scaturigo. — (ishodište; glava) caput. — (pren.) fons (u opće); (prvi početak) caput; principium; fons et caput; principium et fons; (uzrok) causa.

izvoran = primus; principalis. — (onaki, kakav je izvor) proprius et ex ipso natus. — (onaki, kakav je sam po sebi ne ugledavši se na drugoga) meus; tuus; suus.

izvoz = exportatio, n. pr. mercium. — slobodan i. = potestas exportandi. — (trgovina, koja se izvozi) res, quae exportantur.

izvoziti = evehere; exportare (osob. o trgovini).

izvoznina = portorium.

izvožnja = v. izvoz.

izvraćati = v. izvratiti.

izvrat = eversio.

izvratiti = evertere. — (krivo tumačiti) perverse interpretari; depravare alqd narrando; verbum in pejus detorquere. — (pren. uništiti) evertere. — i. jed na koga = stomachum erumpere in alqm.

izvrći = ejicere; foras projicere. — i. koga iz službe = removere alqm ab; alqm summovere ab; (zapovjednika) alci imperium adimere; removere, n. pr. tribunum plebis, ili: tribunum potestate privare. — i. dijete = abortum facere. — i. se = (u opće) se offerre, ili opponere, ili objicere alci rei; subire alqd. — i. se pogibelji = se opponere, ili offerre, ili committere periculis; pericula adire, inire, subire. — i. se za koga u p. = pro alqo, ili pro alcjs salute se in dimicationes objicere; se pro alqo in periculum capitis atque in vitae discrimen inferre. — (izroditi se) degenerare; depravari; in pejus verti, ili mutari.

izvreti = v. izavreti.

izvrgnuti = v. izvrći.

izvrh = a summo, n. pr. monte, muro; de.

izvrnuti = v. izvratiti.

izvrsnost = absolutio; perfectio; absolutio perfectioque. — i. kreposti = virtus perfecta cumulataque. — steći i. = ad perfectionem pervenire. — dovesti što do i. = alqd absolvere ili perficere.

izvrstan; izvrstit = (odličan; izabran) egregius; excellens; praecellens. — (izvanredan; osobit) eximius. — (koji se odvaja dobrijem svojstvima) praestans; (— dobrijem i zlijem) insignis. — (odličan po rodu, znanju itd.) nobilis. — (potpun) absolutus; perfectus; perfectus atque absolutus; omnibus numeris absolutus. — (tačan) accuratus. — (prevelik) summus, n. pr. ingenium. — (izvanredan) singularis. — i. liječnik = medicus arte insignis. — čovjek u svakome pogledu i. = vir omnibus rebus ornatus (ornatissimus), ili praecellens (praecellentissimus). — adv. egregie; eximie; excellenter; insigniter; accurate.

izvršit = v. izvrstan.

izvršiti = (izvesti; dovršiti) efficere; ad effectum adducere, n. pr. mandata alcjs. — (— do kraja) exsequi; persequi, n. pr. alcjs mandata, negotia,

imperium alcjs. — (do kraja dotjerati) peragere. — (— sasvijem koje djelo) perpetrare, n. pr. facinus, caedem, bellum. — (obaviti; zadovoljiti) explere, n. pr. munia ducis, vicem officii. — (odmah učiniti; ne otezati) repraesentare, n. pr. poenam; non morari. — potpuno i. naloge = mandata exhaurire. — ne i. naloge = mandata alcjs neglegere. — ne i. zapovijed = imperium aspernari et contemnere. — i. čije naloge = alcjs mandata peragere, exsequi, persequi. — i. dužnost = officium exsequi, facere, praestare; officio fungi, ili officio satisfacere; officio suo non deesse; nullam partem officii deserere. — ne i. svoju dužnost = officio suo deesse; officium praetermittere, neglegere, deserere; v. dužnost. — i. obećanje = promissum solvere, exsolvere, persolvere; promisso stare; promissi fidem praestare; promissum ili promissa facere, efficere, praestare, servare; promissa perficere; quod promisi, ili pollicitus sum, ili quod promissum est servare, observare, efficere; fidem servare, ili praestare, ili solvere, ili exsolvere. — ne i. obećanje = fidem frangere; fallere.

izvršitost = (dovršenost) absolutio; v. izvrsnost.

izvršivati = v. izvršiti.

izvrština = jus praecipuum.

izvrtaj = foramen.

izvrtati = perterebrare; perforare. — (= izvratiti) v.

izvrtjeti = v. izvrtati.

izvrvjeti = effundi; se effundere.

izvući = extrahere; educere. — i. sidro = ancoram tollere. — i. mač = gladium e vagina educere; gladium stringere, destringere. — i. brod = navem subducere (in aridum). — i. se iz čega = (u pr. i pren. smislu) se evolvere, se expedire, se explicare ex.

ižeći = v. ispaliti; izgorjeti.

ižeti = exprimere.

ižiliti = v. iščupati.

ižimati = v. ižeti.

J.

Ja = ego. — (ojačano) egomet. — ja sam = ego ipse; egomet ipse. — ja za sebe = ego quidem.

ja — ja = v. ili — ili.

jabana = (tuđa zemlja) terrae externae; loca externa. — (tuđ čovjek) extraneus; peregrinus. — (koji nije u svojti) alienus.

jabanac; jabanlija = v. jabana (tuđ čovjek).

jabanski = extraneus; peregrinus; alienus.

jablan = populus (f.).

jablanov; jablanski = populeus; populnus.

jabučar = (voćar) pomarius.

jabučik = pomarium.

jabuka = (drvo) malus, i (f.). — (plod) malum. — (medenjača) melimelum.

jačati = (koga) firmum, ili firmiorem reddere; corroborare; firmare; confirmare. — (neprel.) jačati (se) = se corroborare; se confirmare.

jačenje = confirmatio. — (rvanje) luctatio.

jačilište = palaestra.

jačina = v. jakost.

jačiti = v. jačati. — j. se = (rvati se) luctari; luctando exerceri; luctando certare.

jačmen = v. ječam.

jačmik = v. ječam.

jâd = v. jed.

jäd = calamitas; miseria; aerumna. — (žalost) dolor; moeror. — (tužba) querimonia; lamentum. — (nesreća; zlo) malum; res adversae; adversa; casus adversus, ili tristis. — (bijeda) acerbitates.

jadan = miser; aerumnosus; miserandus; infelix. — (žalostan) tristis, n. pr. exitus, eventus, tempora. — (sažaljenja dostojan) miserabilis. — (bijedan) afflictus. — (koji veliku nesreću trpi) calamitosus. — (slaba zdravlja) infirmus; infirma valetudine correptus. — adv. infeliciter; misere; male.

jadanje = questus; querimonia; lamentum.

jadati = v. jaditi.

jadikovati = queri, n. pr. fatum suum, fortunas suas; lamentari; in questus flebiles se profundere; in questus et lacrimas effundi.

jaditi = angere. — jad j. = v. jadikovati. — j. se = v. jadikovati.

jadnica = mulier infelix, misera; v. jadan.

jadovan = v. jadan.

jadovati = in moerore esse, ili jacere; moerore se conficere.

jadovit = v. jadan; jedovit

jaganjac = agnus. — (malo j.) agnellus.

jagla = v. igla.

jagma = impetus. — na j. prodati = raptim vendere.

jagmiti = (navaljivati) impetum facere; aggredi. — (grabiti) rapere; auferre. — j. se oko šta = diripere alqd.

jagnjac = v. jaganjac.
jagnjad = agnelli (plur.); agni (plur.).
jagnje = agnellus.
jagnjeći = agninus.
jagnjed = populus, i (f.).
jagnješce = agnellus.
jagnjetina = (caro) agnina. — (koža) pellis agni.
jagnjica = agna.
jagnjiti = agnum edere, ili procreare.
jagoda = (u opće) baca. — (grožđa) acinus (uvae). — (bršlana) acinus hederae. — (sunica) fragum; obič. = fraga, orum; v. jagodica.
jagodica = v. jagoda; jagodice = (plur.) genae, arum.
jah; jaha = v. jahanje.
jahač = eques. — biti dobar j. = optime equis uti; equitandi peritissimum esse. — konj bez j. = equus sine rectore. — ne trpjeti na sebi drugoga j. = non patientem esse sessoris alterius; in dorso suo insidēre alium non pati.
jahalište = hippodromus.
jahanje = vectatio (rijetko); opis. glag.:
jahati = equitare; equo vehi. — (prt. „pješke ići") equo sedere; equo insidēre. — (služiti se konjem) equo uti. — nijesam ga nikad vidio j. = eum non unquam in equo sedentem vidi. — zbog rane ne moći j. = prae vulnere in equo sedere non posse. — učiti koga j. = alqm equo docere. — učiti se j. = equo doceri; equitare discere; equo se assuefacere. — j. dobra konja = equo insigni uti. — j. komu na vratu = in cervicibus esse; imminere; instare.
jaija = v. pješak.
jajast = ovo similis.
jajce = ovum exiguum.
jaje = ovum. — j. skoro sneseno = ovum recens. — sirovo j. = ovum crudum. — prepečeno j. = ovum durum. — rovito j. = ovum molle. — ići kao po jajima = suspenso gradu ire; pedem summis digitis suspendere.
jak = (čvrst; krepak; silan) validus. — (tvrd, snažan, koji može i odoljeti i izdržati) robustus. — (j. položajem, za odolijevanje, upiranje, održanje neprijateljskijeh navala; krepak) firmus. — (koji može mnogo nositi, podnositi, učiniti) fortis. — (moguć, silan) potens. — (velik) magnus, n. pr. exercitus, ventus, frigus, suspicio. — tri put jača vojska = exercitus tribus partibus major. — (o glasu) v. glas. — (znatan) gravis, n. pr. argumentum, orator, oratio. — jaka tijela = corpore validus. — j. uma = ingenio validus. — (žilav; mišičav) lacertosus. — (moćan bogastvom i snagom) pollens. — (žestok) acer, n. pr. acetum, odor, memoria. — (žestok; silan) vehemens, n. pr. ventus, capitis dolor, somnus, vis frigorum, vis calorum; efficax et vehemens, n. pr. medicamentum. — biti j. = viribus multum valere; magnis viribus esse; (velika tijela) corpore esse magno. — biti veoma j. = virium robore insignem esse; corporis viribus excellere. — biti jači = plus valere; viribus vincere. — biti j. u čemu (čim) = multum valere alqa re; peritissimum esse alcjs rei. — adv. graviter; valde, vehementer. — (o glasu) magna voce.
jako = v. sad.
jakom = vixdum.
jakost = (u opće fizična i duš.) vis; vires. — (svojstvo, kojijem se odolijeva i izdržava) robur, n. pr. corporis, animi. — (krepkost žila) nervi; lacerti. — (čvrstoća; trajnost) firmitas; firmitudo, n. pr. materiae, corporis, animi; firmitas et robur; robur et nervi. — (moć; snaga) potentia, n. pr. solis, morbi, herbarum; v. sila.
jakostan = v. jak.
jakošnji = qui nunc est; praesens.
jakota = v. jakost.
jakrep = scorpio; nepa.
jal = (zavist) invidia. — (= jäd) v.
jalah! = heus! hercle!
jalak = v. jarak.
jalan = (zavidan) invidus; invidens. — biti j. komu = invidere alci alqd. — adv. cum invidia.
jali = v. ili.
jalija = litus; ripa.
jaliti se = simulare.
jalov = sterilis; infecundus.
jalovica zemlja = ager infecundus, ili sterilis.
jalovinje = pecus infecundum, ili sterile.
jalša = alnus, i (f.).
jalva = v. jela.
jama = (rupa; osob. u koju se lovi zvjerad) fovea. — (u koju se sade stabla, ili ukopa mrtvo tijelo) scrobis. — (da se utvrdi mjesto, jarak) fossa. — (za smetlište i gnusobu) receptaculum, n. pr. purgamentorum. — iskopati komu j. = (pren.) insidias alci parare, instruere, ponere; perniciem alci moliri. — upasti u j. = in foveam decidere, ili delabi; (pr. i pren.) in foveam incidere. — (pećina; špilja) antrum; specus.
jamac = (u opće) sponsor. — (koji je položenom jamčevinom jamčio da će ko na sud tačno doći) vas, adis. — (koji se podjamči za drugoga platiti) praes. — biti j. komu = sponsorem, ili praedem esse pro alqo. (učiniti se j.) spondere pro alqo; fidem interponere pro alqo; praedem fieri pro alqo, ili alcjs rei. (ujamčiti se; odgovarati) praestare alqm, ili alqd, ili de alqa re. — dati jamce = vades, ili praedes dare.
jamačan = v. jak; čvrst. — adv. certo; certe.
jamast = cavus; concavus.
jamatva = v. jematva.
jambor = v. jedrilo.
jamčenje = sponsio; vadimonium; satisdatio (v. jamac). — (riječ; vjera) fides.

jamčevina = cautio; satisdatio.
jamčiti = spondere pro alqo; v. jamac.
jamiti = capere; auferre. — (kopati jamu) fodere scrobem.
jamstvo = v. jamčenje.
jandal; jandan = a latere; ex obliquo.
janj; janja = v. jagnjed.
janjac = v. jaganjac.
janjčevina = (caro) agnina.
janjčić = v. jaganjac.
jantar = electrum.
januar = Januarius (mensis). — prvi J. = kal. Januariae. — peti J. = nonae Januariae. — 13. J. = idus Januariae. — 31. J. = pridie kal. Februarias.
jao! jaoh! = eheu! — j. meni! = hei mihi! heu me infelicem, ili miserum. — j. tebi! = (prijetnja) vae! vae tibi!
japad = locus umbrosus, ili opacus.
japija = materia; v. građa.
japno = calx.
japundže = pallium.
jar = subst. n. pr. posijati što na j. = sementem vernam facere. — (pren. vrućina, žestina) ardor, fervor (animi).
jar = adj. aestivus. — (= vruć; žestok) v.
jara = v. jar; subst.
jarac = caper. — (stari j.) hircus. — (mladi) haedus. — (jari ječam) hordeum.
jaračiti = equum ad cursum exercere.
jarak = fossa. — (prijekop na polju kud voda teče) fossa incilis; incile. — kopati j. = fossam facere, ducere, perducere. — opkoliti jarkom = fossā cingere, ili circumdare alqd; v. jama.
jarak = adj. (— sunce) lucidus (et calidus) sol.
jaram = (ispod kojega je pobijeđeni neprijatelj morao proći) jugum. — (sprava, u koju se upregu volovi; i pren. podložnost) jugum (pr. i pren.). — (pren.) jugum servitutis, jugum servile, servitus. — nametnuti j. = (pr. i pren.) jugum alci imponere. — skinuti j. = (pr.) jugum alci solvere, ili demere; (pren.) alqm eximere servitio. — svrgnuti j. = (pr.) jugum decutere; (pr. i pren.) jugum excutere, jugum exuere, jugo se exuere; (pren.) jugum servile a cervicibus dejicere; servitutis jugum a cervicibus suis depellere; servitutem, ili servitium exuere. — osloboditi koga od j. = jugum servitutis a cervicibus alcjs depellere; servile jugum a cervicibus alcjs dejicere. — držati pod j. = alqm servitute oppressum tenere. — j. volova (dva vola) = jugum (boum).
jaran = amicus; familiaris; intimus; socius; v. prijatelj.
jaranica = amica; socia.
jaranik = v. jaran.
jaraniti (se) = amare; v. milovati se.
jaranstvo = necessitudo; societas.
jarbuo = v. jedrilo.
jarčji = hircinus; haedinus.
jare = haedus.
jareb; jarebica = perdix.
jarebina = sorbum (plod).
jarenica = lana (agnina).
jaretina = (koža) pellis caprina.
jȁrica = capella.
jàrica = triticum trimestre.
jarič = amoris aestus; amoris incendium.
jarik ječam = hordeum aestivum.
jarina = lana (agnina).
jariti se = exardescere; effervescere.
jarmac; jarmak = v. jaram.
jarost = (vrućina) ardor; aestus. — (gnjev) ira; v. gnjev.
jaruga = v. jarak; jama; jaz.
jas = v. jasnost.
jasak = interdictum; v. zabrana.
jasan = (sjajan, ali ne može rasvjetljivati druge predmete) clarus. — (svjetao, a i rasvjetljuje) lucidus. — (rasvijetljen, pa svjetao) illustris, n. pr. stella, lumen, solis candor. — (o suncu) nitidus. — (vedar) serenus. — (bistar, razgovijetan) = perspicuus; clarus; v. bistar. — (o uzduhu; nebu) purus. — (o zvijezdi) fulgens. — jasno je = manifestum, planum, perspicuum, evidens est; liquet; in aperto est; lucet. — učiniti što j. = manifestum, perspicuum, clarum etc. facere: illustrare; explanare; demonstrare; explicare. — adv. clare; perspicue; evidenter; explanate: plane. — j. govoriti = perspicue dicere; plane et aperte dicere; plane et dilucide loqui. — što jasnije iskazati svoje misli = animi sensum quam apertissime exprimere.
jasen = fraxinus.
jasenak = dictamnum; dictamnus.
jasenovina = lignum fraxineum.
jasika = populus, i (f.).
jasikov = populeus.
jasikovina = lignum populeum.
jasle; jasli = praesepe, is.
jasnoća; jasnota = (u opće) claritas. — (razgovijetnost) perspicuitas. — (očevidnost) evidentia. — (= svjetlost) v.
jaspid = iaspis.
jaspra = (u opće) pecunia. — (sitan novac) nummi; v. novac.
jastreb = v. jastrijeb.
jastrijeb = vultur.
jastuk = pulvinus; cervical. — (da se na njemu leži) culcita. — (j. bogovima pripravljen) pulvinar.
jašikovati = v. ašikovati.
jašionica = hippodromus.
jašma = iaspis.
jašmak = vitta.

jatak = furum receptor, ili receptator. — (= postelja) v.
jatiti = congregare.
jato = (— ptica) avium multitudo. — (— muha) muscarum vis.
jatomce; jatomice = opis. sa frequens; n. pr. frequentes conveniunt, congregantur in unum locum.
jatoran = firmus; v. jak; snažan.
jauk; jaukanje = lamentatio; gemitus. — (kukanje; lelek) ejulatus; ejulatio.
jaukati = lamentari; ejulare.
jauklija = v. zaručnica.
jauknuti = v. jaukati.
jav = indicium; signum.
javan = (na otvorenu mjestu) qui, quae, quod in aperto ac propatulo est, ili fit. — (na očima svijuh) qui, quae, quod palam, ili coram omnibus fit. — (očit; jasan) manifestus. — (poznat) notus; cognitus. — j. mjesto = publicum. — na j. putu = in publico. — j. poraba = usus populi; publicus usus, n. pr. in usum populi alqd publicare, ili samo publicare; publico usui, ili publicis usibus alqd destinare. — j. mnijenje = publice recepta persuasio; vulgi opinio; omnium, ili hominum existimatio. — ne obazirati se na j. mnijenje = omnium sermonem atque existimationem contemnere. — adv. palam; in publico; propalam; omnibus inspectantibus; coram omnibus. — j. komu zahvaliti = alcui coram omnibus gratias agere.
javi = (j. kao) plane ut; non secus ac. — (u j.; na j.) = vigilans; vigilando.
javiti; javljati = (dati na znanje) nuntiare; certiorem facere alqm alcjs rei, ili de alqa re. — (pismeno) per literas; significare alci alqd. — (tačno obavijestiti) edocere alqm alqd, ili de alqa re. — (natrag j.) renuntiare. — (vijest donijeti) nuntium afferre alci de alqa re. — (objaviti) manifestare. — (očitovati) ostendere n. pr. alci sententiam suam, quid fieri velit, difficultates. — j. se = (pokazati se; na vidjelo doći) apparere; prodire; in lucem prodire.
javnuti = v. javiti.
javor = acer, eris (n.). — (platan) platanus.
javorje = acera, um.
javorov = acernus.
javorovina = lignum acernum.
jaz = vorago. — otvori se j. = ad infinitam altitudinem terra desedit. — otvori se j. u sred Fora = forum medium specu vasto collapsum est in immensam altitudinem. — (= gat) v.; (= nasap) v.
jazan = voraginosus (rijetko).
jazidžija = v. pisar.
jazija = v. pismo.
jazik = v. jezik.
jaziti = (navraćati vodu) aquam deducere.
jaža = rivulus.
jecalo = lingua haesitans. — (tepav) balbus.
jecati = singultare; gemere; gemitus edere. — (tepati) balbutire; lingua haesitare.
jecav = linguā haesitans. — (tepav) balbus.
jeckati = v. jecati; ječati.
ječam = hordeum.
ječan = affirmans. — j. odgovor = affirmatio.
ječanje = sonitus. — (stenjanje) gemitus.
ječati = sonare; sonitum edere. — (stenjati; cviljeti) gemere. — duboko j. = gemitus de imo pectore ducere; gemitus ex imo pectore trahere.
ječmenac = granum hordei.
ječmenica = panis ex hordeo.
jed = (žuć u žučniku) fel. — (žuč, kao tekućina) bilis. — (otrov) venenum. — (ogavan otrov) virus (i pren.) n. pr. virus acerbitatis suae apud alqm evomere. — (gnjev) ira. — (sklonost na gnjev i gnjev) iracundia. — (gnjev takođ.) bilis; stomachus; indignatio. — strašan j. = ira et rabies. — bijesan od j. = furenter iratus. — od j. = prae ira, ili iracundia. — u jedu = per iram; iratus; v. gnjev.
jeda = (željno) utinam. — (upitno) num? ne? v. slovn. — j. li ko, što? = ecquis, ecqua (ecquae), ecquid?; n. pr. quaeris ecqua spes sit? — j. kako = si quâ.
jedak = iracundus; ad iram proclivis; in iram praeceps. — (srdit) iratus; irā incensus, incitatus, flagrans; irā, ili iracundia ardens; iracundia inflammatus.
jèdan (neizvjesno: netko) aliquis, n. pr. mitte ad nos de tuis alqm tabellarium. — (neko, koga ne možemo, ili nećemo odrediti) quidam, n. pr. accurrit quidam notus mihi nomine tantum; in hospitis cujusdam, nomine Cameli, domo. — (brojnik) unus. — dvadeset i j. = unus et viginti. — gdje nema opreka obično se ne prevodi, n. pr. jednu godinu dana prije, poslije = anno ante, post. — jedan (neodređeni) od vas = aliquis ex vobis. — j. od prijašnjijeh kraljevâ = aliquis priorum regum. — j. od tvojijeh = unus aliquis ex tuis. — jedan (koga nećemo, ili ne možemo da odredimo) od kolega = quidam de, ili ex collegis. — j. od tvojijeh gosta = hospes tuus quidam; v. tko. — jedan (u oprjeci sa mnogijem) unus. — (j. jedini; cigli j.) unicus. — (ako je govor o dva čeljadeta, ili o dvije stvari) alter, n. pr. altero pede claudus. — j. po j. = singuli. — prolaze j. dva, tri dana = dies unus, alter, plures abeunt. — još ću jednu opaziti = unum illud addam. — ovo me j. muči što = me una haec res torquet. — nijesu bogovi sve jednom čovjeku dali = non omnia eidem dii dederunt. — jednom riječi = uno verbo. — ni jedan = ne unus quidem; non ullus. — ni j. jedini = nemo unus. — ne j. (nego ih više) =

non unus; non nemo. — ni j. od nas = nemo de nobis unus. — ni j. od njih = ii nulli, n. pr. quaesivit, num feriae quaedam piscatorum essent, quod eos nullos videret. — nikad j. = numquam ullus. — j. od dvojice = alter, n. pr. alter consulum; habebat duos collegas, quorum alter erat Pelopidas. — j. od dvojice (neodređeno) alteruter. — j. od nas dvojice = alteruter nostrum. — j. od ove dvojice = alteruter horum. — j. za drugijem = alius post alium; alius ex alio; alii super alios; alius atque alius; (pojedini po redu) = singuli deinceps. — j. pa drugi n. pr. pjevati = alternis (sc. versibus) dicere; alternis versibus contendere. — j. i drugi = uterque. — jedan — drugi = alter — alter. — jedni — drugi = alii — alii; pars — alii; quidam — alii. — ni jedni — ni drugi = neuter. — slati od j. do drugoga = mittere circa (ak. plur.), n. pr. legatos circa vicinas gentes. — j. put sretan, j. put ne = alias beatus, alias miser. — j. ovo, drugi ono = alius aliud; alii alia. — j. ovako, drugi onako = alius aliter; alii sic, alii secus. — j. ovdje, drugi ondje = alius alibi. — j. amo, drugi tamo = alius alio. — j. put ovako, drugi put drukčije = aliud alias. — jednijem prijeti pogibelj s jedne, drugijem s druge strane = aliis aliunde periculum est. — j. jednijem, drugi drugijem slučajem = alius alio casu. — j. je bolji od drugoga = (o dvojici) alter altero melior est; (o više ih) alius alio melior est. — jedan od (između mnogijeh) mojijeh najvećijeh prijatelja = unus ex, ili de meis intimis; također superl. n. pr. Scaevola unus nostrae civitatis et ingenio et justitia praestantissimus; — ili „inter" superl. n. pr. dux ipse inter stolidissimos ferocissimosque; — ili sa „quo est nemo fere" s kompar. n. pr. Cato, quo erat nemo fere senior illis temporibus, nemo prudentior. — j. drugoga = alius alium. (o dvojici) alter alterum. — j. drugomu = alius alii; (o dvojici) alter alteri; (međusobno) inter se; mutuo; ultro citroque; ultro et citro, n. pr. grli jedan drugoga = amplectitur alter alterum; pomaže j. drugomu = alter alterum adjuvat; alius alii subsidium ferunt; (cfr. neutri alternos cernebant: alius alium increpabant; nuptiis inter se jungi; mutua dare oscula; osculari et amplexari inter se); j. drugome ljubav iskazati = officiis mutuo respondere; j. drugome dobra činiti = ultro citroque beneficia dare et accipere; j. drugome slati vijesnike = nuntios ultro citroque mittere; biti u neprijateljstvu j. s drugim = mutuas inter se simultates exercere.

jedan (= isti), j. te isti = idem; unus atque idem. — (iste vrsti) ejusdem generis; (jednoga načina) unius modi. — biti sve jedno = unum esse; idem, ili parem esse; nihil differre. — meni je sve jedno = mea nihil interest, ili refert. — nije sve j. dali — ili = multum interest utrum — an. — jedni = aliqui (prt. omnes); nonnulli (prt. nulli). — jedno 20 dana = aliqui viginti dies. — jedno 50 = quinquanginta ferme. — jedan put = semel; v. put. — j. koji mu drago = quicunque. — j. povrh drugoga = alius super alium (o mnogijem); alter super alterum (o dvojici); padahu j. povrh drugoga — alii super alios ruebant. — j. do drugoga = (zajedno u mjestu) una; (u vremenu) simul; (slijedeći j. drugoga) continuus. — j. do drugoga ići = unâ ire; j. do drugoga stanovati = continuas domos tenere; biti za trpezom j. do drugoga = (cfr. eodem lecto Scipio atque Hasdrubal accubuerunt); graditi kuće jedan do drugoga = continuare domos.

jêdan = iratus; iracundus; v. jedak.

jedanaest = undecim; po j. = undeni. — j. puta = undecies.

jedanaestero = undecim.

jedanaesti = undecimus.

jedanaestorica = undecim.

jedanaestoro = undecim.

jedanak = statim; ilico.

jedar = solidus. — (krepak, znamenit) gravis, n. pr. causa, sententia; rerum plenus, n. pr. epistola gravis et rerum plena. — (jak) robustus; validus. — (skraćen, kratak) concisus, n. pr. sententia, disputationes.

jedarce = parvum velum; v. jezgarica.

jedared = v. (jedan) put.

jedatan = esculentus. — (što se rado jede) edulis.

jedek = (konop za teglenje) remulcum. — (nakićen konj) equus phaleratus. — (sprava, alat) instrumentum, n. pr. piscatorium, rusticum. (osob. lađeni) armamenta.

jedinac; jedinak; jedinče = filius unicus.

jedini = (jedan sam) unus. — (jedan cigli; komu nema para; izvrstan) unicus. — (osobit; izvrstan) singularis; (sam) solus. — j. svoje vrsti = suo genere singularis. — ni j. jedan = ne unus quidem. — adv. unice; solum; modo. — j. s toga = hac una de causa. — njega se j. boje = hic unus et solus, ili unus solus metuitur.

jedinica = unica filia.

jediniti = jungere; conjungere; copulare; v. sastavljati.

jedinodušno = una voce; uno ore; clamore consentienti, n. pr. poscere pugnam; uno consensu; omnium consensu; summo consensu; consensu; omnium voluntate; una mente. — (o glasovanju u senatu, u sudu) omnibus sententiis; per omnium sententias. — (u komicijima) cunctis populi suffragiis, n. pr. consulem declarari, regem creari.

jedinost = unitas. — (jednodušnost) concordia; unanimitas (rijetko).

jedinstven = singularis. — (samo jedan) unus.
jedinstvo = v. jedinost.
jediti = irritare alqm; iratum reddere alqm; iram alcjs concire; bilem, ili stomachum alci movere, ili commovere. — j. se = irasci alci; iratum esse coepisse; ira incendi. — j. se za što = irasci ob alqd; alqd iracunde ferre. — ne j. se za što = alqd ferre animo aequo.
jedivo = v. jelo.
jedljiv = iracundus; in iram praeceps; ad iram proclivis. — ne biti j. = vitio iracundiae carere. — adv. iracunde.
jedljivac = homo iracundus etc. v. jedljiv.
jednač = (— danâ i noćî) noctium dierumque aequalitas. — (istonočje) aequinoctium (vernum, autumnale).
jednačenje = aequatio.
jednačiti = aequare alqd alci rei, ili cum alqa re, ili alqm alci, ili cum alqo; alqd alci in aequo, ili parem ponere; alqd alci rei par facere. — (jednako cijeniti) alqm cum alqo eodem loco, ili eodem loco et numero habere. — j. se = (s kim) aequare se cum alqo; (u čem) se cum alqo alqa re comparare; (= isporediti) v.
jednak = (jedne veličine, visine, širine itd.) aequus. — (istog opsega, oblika, iste veličine i visine; potpuno jednak; što se ne mijenja te je uvijek jednako) aequalis. — (koji se može u čem uporediti) par. — (nalik) similis. — (uprav isti; jedne vrsti) idem; n. pr. idem semper vultus. — sasvijem j. = aequus et par; aequalis et par; par atque idem; par atque unus. — (ravan u odnošaju jednoga prama drugomu; o stvari, na koju dvojica imaju jednako pravo) compar, n. pr. connubium. — jednak među sobom = inter se aequalis, n. pr. virtutes inter se aequales. — nejednak = (o kvalitativnoj razlici) dispar; (o kvantitativnoj) impar; (nesličan) dissimilis. — nipošto j. = minime par; minime similis. — razdijeliti u 12 jednakijeh dijela = in duodecim partes aequaliter dividere. — jednaki dani i noći = aequales dies noctesque. — sve je u j. razmjeru = omnia omnibus paribus paria respondent. — j. prava = jura paria; jus aequum et par; jus par idemque. — imati j. prava = jure pari eodemque esse. — imati j. prava kao što i građani = aequo et pari jure cum civibus vivere. — biti u j. milosti kao i drugi kod koga = alqm adaequare apud alqm gratia. — svi su pred zakonom jednaki = omnes cives legibus tenentur omnibus. — jednake dobe = aequalis. — jednake snage kao i drugi = par alci; non inferior alqo. — biti vazda j. = (o ponašanju itd.) semper eundem esse; (o karakteru i ponaš.) sui similem permanere; semper sui similem esse; non mutari; (o načinu mišljenja i ponaš.) is sum qui semper fui; (o došljednosti, postojanu značaju) constantem reperiri; (došljedan biti svojim mislima, načelima) constare sibi; (ne mijenjati svoje običaje) suos mores non mutare. — j. masti = concolor. — adv. aeque; aequaliter; aequabiliter; pariter. — (na isti način) eodem modo. — j. velik = aequa, ili pari magnitudine. — j. dug = aeque longus, ili aequa longitudine. — j. visok = aequa altitudine; aequalis. — štuje me jednako kao oca = me sicut alterum parentem observat. — jednako (bez prestanka) = continenter; sine intermissione.
jednakost = aequalitas. — j. truda i pogibelji = labor par ac periculum. — j. namjera i težnja eadem studia, eaedem voluntates.
jednjak = gula.
jednoč = v. jednom.
jednoća = v. jedinost.
jednodoban = aequalis.
jednodušno = v. jedinodušno.
jednoglasice = v. jedinodušno.
jednoglasje = consensio; consensus. — (sloga) concordia; unanimitas. — (kod glasovanja) consensio sententiarum.
jednoglasno = v. jedinodušno.
jednoglasnost = consensus; v. jednoglasje.
jednogodac = aequalis.
jednogodišnjaci = aequales.
jednogrlice = v. jedinodušno.
jednoličan = unius generis; uniformis; semper eodem modo formatus. — (nepromijenjen) aequabilis; aequalis.
jednoličke = adv. simul; uno tempore; eodem tempore. — (zajedno) unā.
jednom = num. adv. semel, n. pr. semel in mense, semel anno, ili in anno, semel (in) die, semel in vita. — još j. = (po drugi put) iterum; (iznova) denuo. — (negda) aliquando (uz „ne" i „si" = quando); quandoque; unquam, n. pr. en unquam futurum est, ut etc.; olim; quondam; semel, n. pr. quod semel dixi non mutabo.
jednomjesečići = eodem mense nati.
jednonožac = altero pede orbus.
jednook = (koji je izgubio jedno oko) altero oculo captus. — (koji se s j. okom rodio) luscus. — (o Ciklopima) unum oculum in media fronte habens; uno oculo in media fronte insignis. — biti j. = unum habere oculum.
jednoplemenik = gentilis; ili s adj. ejusdem gentis, ili nationis.
jednoruk = unimanus.
jednosličnost = similitudo.
jednoslovčan = syllabae unius.
jednoslovka = vox quae est syllabae unius.
jednosložan = v. jednoslovčan.
jednostavan = simplex. — adv. simpliciter.
jednostručan; jednostruk = simplex.

jednoš = v. jednom.
jednouditi = semel in die cibum sumere.
jednoumac = homo pervicax, obstinatus, qui nimium sui juris sententiaeque est.
jednovlada = singulare imperium; imperium quod ab uno sustinetur, ili sub uno stat; singularis potentia; dominatus unius; dominatio; dominatus. — željeti j. = regnari velle. — bi uvedena kod njih j. = reges habere coeperunt.
jednovladan = regius.
jednovladar = rex; qui solus regnat; qui unus consilio et cura gubernat civitatem; penes quem est summa rerum omnium.
jednovrstan = ejusdem generis; eodem genere. — (jednostavan) simplex.
jednozvučan = consonus.
jedovit = venenatus. — j. zmije = serpentes venenati; serpentes veneni praesentis. — j. zvijeri = animalia, in quibus mortifera vis inest; animalia mortifera. — (ljutit) iracundus; in iram praeceps.
jedovitost = v. jed.
jedrenje = navigatio.
jedrenina = velum (navale).
jedrenjača = navigium velis iens.
jedrenjak = malus.
jedrilo = malus.
jedrina = soliditas; gravitas; robur; v. jedar.
jedriti = (velis) navigare. — j. k, put = vela dirigere ad alqm locum; navem, ili cursum dirigere alqo; tenere alqm locum, n. pr. ex alto portum, classe Euboeam. — j. na sva jedra, vjetrom u krmu = plenis velis ferri; plenissimis velis navigare; pede aequo, ili pedibus aequis vehi. — j. navlaš polagano = de industria cursum navis morari. — j. s vjetrom sa strane = ventum obliquum captare.
jedro = velum (navale). — razapeti j. = vela pandere; vela facere. — spustiti j. = vela contrahere, ili subducere. — j. na sva jedra, v. jedriti. — dojedriti na sva jedra = velo passo alqo pervenire.
jedva = (subjektivno glede na osobu, koja ima s čim muke) aegre. — (objekt. glede na stvar) vix. — (ne lako) non facile. — jedva — a kamo li = vix — nedum; vixdum — nedum. — (tek; istom) vixdum; vix tandem. — jedva — kad eto = vix — quum; vixdum — quum; tantum quod — quum; commodum — quum. — j. jedvice = vix; aegerrime.
jedvini = (jedva na jedvine jade) vix tandem.
jeftin = vilis; parvi, ili non magni pretii. — adv. parvo, ili non magno pretio. — vrlo j. = vilissimo; vilissimo pretio.
jeftinoća = vilitas.
jege = lima.
jeglen; jeglendže = v. razgovor.
jeglenisati = v. razgovarati se.
jegulja = anguilla.
jeja; jejina = (sovuljaga) bubo. — (sova) ulula; noctua.
jek = sonitus; sonus. — (praska; ječanje) v. — (pravo vrijeme) tempestivitas.
jeka = sonitus. — (odjek) sonus relatus; vox repercussa, ili reciproca.
jekati (ječem) = affirmare.
jekati (jekam) = v. jecati.
jekmedžija = pistor.
jekmedžiluk = ars pistoria.
jéknuti = gemitum edere; ingemiscere. — (zaoriti se) intonare.
jȅknuti = (o tle) terrae, ili ad terram affligere; allidere.
jektati; jektjeti = sonare; resonare; sonitum edere.
jel = v. jer.
jela = abies.
jelac = homo edax, gulosus, vorax.
jelašje = alni.
jelen = cervus.
jelenče = hinnuleus.
jelenji = cervinus.
jelik = silva abietum.
jelika = abies.
jelo = cibus. — (prigotovljena) esca. — (svakdanja i najobičnija hrana; živež) cibaria, orum. — (sve što se može jesti) edulia, ium. — (smok, osob. ribe, povrće) opsonium. — (hrana, jestivo) alimenta, orum. — (hrana u kući spremljena) penus, oris; penus, us; penus, i; penum, i. — (jestvina osob. obilata) epulae, arum. — kupovati j. = obsonare; obsonari. — uzdržati se j. = cibo se abstinere.
jelov = abiegnus.
jelovina = lignum abiegnum.
jelovište = v. jelik.
jelša = alnus (f.).
jelšov = alneus.
jelva = v. jela.
jemac = v. jamac.
jemač = vindemiator.
jemanje = vindemia.
jemati = (brati grožđe) = vindemiam facere.
jematva = vindemia. — mala j. = vindemiola.
jemčiti = v. jamčiti.
jemenije; jemenlije = (papuče) soleae, arum.
jemin = v. zakletva.
jemstvo = v. jamčenje.
jemuža = lac recens.
jendek = v. jama.
jenjati = remittere; remitti, n. pr. dolores, imbres, ventus; laxare, n. pr. dolor relaxat, vis morbi videbatur laxata; residere, n. pr. ira, terror.

jer; jerbo; jere = (da se pokaže uzrok ili povod poznat i za istinit držan od onoga, koji govori ili piše; često se proteže na čest. ideo, idcirco, propterea) quia. — (da se navede ono, što se mora smatrati uzrokom radnje glavne rečen.) quod; propterea quod. — (da se navede uzrok izveden iz sadašnjijeh prilika) quoniam. — (pomišlja se uzrok posljedice kao nedvojben fakat) quum. — (da se navede uzrok izveden iz okolnosti neodređena vremena) quando; quandoquidem. — (= naime) v. naime. — mjesto quum, odnoseći se na riječ glavne rečenice stoji qui i quippe qui s conjunct; n. pr. ut cubitum discessimus, me, qui ad multam noctem vigilassem, artior, quam solebat, somnus amplexus est; solis candor illustrior quam ullus ignis, quippe qui immenso mundo tam longe lateque colluceat; — mjesto qui i quippe qui često se upotrijebi partic. konstr. n. pr. Dionysius cultros tonsorios metuens candenti carbone sibi adurebat capillum; Romani veteres regnari volebant libertatis dulcedine nondum experta; — kod substant. samom apozicijom, n. pr. ipse haud vanus praesens (jer nazočan) monitor.

jerebica = v. jarebica.

jesen = auctumnus; tempus auctumni. — početkom j. = primo auctumno; initio, ili principio auctumni; ineunte auctumno. — o jeseni = auctumno; auctumni tempore; tempore auctumnali.

jesen = v. jasen.

jesenas; jesenaske = hoc auctumno.

jesenašnji = hujus auctumni.

jeseniti se = auctumnus incipit.

jesenji; jesenski = auctumnalis.

jesetra = acipenser.

jesika = v. jasika.

jestan = aiens. — j. odgovor = affirmatio.

jesti = edere; cibum sumere, ili capere. — (hraniti se) vesci. — ne j. = (da ne naudi) cibo se abstinere; (od žalosti) cibum non sumere. — mnogo j. = (obično) multi, ili plurimi cibi esse; edacem esse. — moći j. i piti mnogo = cibi vinique capacissimum esse. — nemam što da jedem = nihil mihi est, quo famem tolerem. — mora se toliko j. i piti da = tantum cibi et potionis adhibendum est, ut etc. — (gristi) mordere; pungere. — j. se = (pren.) macerari, n. pr. moerore, desiderio.

jestiv; jestivan = (što se može jesti) esculentus. (što se rado jede) edulis.

jestivo = v. jelo.

jestojska = v. jelo.

jestvina = v. jelo.

ješa = v. jelo.

jetra = jecur, oris, jecinoris, jocinoris. — mala j. = jecusculum.

jetrica = jecusculum.

jetrva = uxor fratris mariti.

jevtin = v. jeftin.

jezditi = v. jahati.

jezero = lacus.

jezgarica = granum (pomorum); semen.

jezgra = v. jezgarica. — (što je najbolje) flos; robur; medulla. — (što je poglavito, glavno) summa, n. pr. quorum mandatorum haec erat summa. — j. stvari, pitanja = quod rem continet; ea, quae rem continent.

jezgrovit = (j. misli) sententiae graves; sententiarum gravitas. — (o pismu) rerum plenus; rebus refertus; gravis et rerum plenus.

jezgrovitost = robur. — j. govora = alcjs nervi in dicendo.

jezičan = loquax. — j. veza = linguae nodus.

jezičast = linguae similis.

jezičav = lingua promptus.

jezičina = lingua mala, maledica; linguae improbitas; homo maledicus.

jezičnik = homo loquax; v. jezičina.

jezičnost = loquacitas; garrulitas.

jezik = lingua. — (dar, vještina govora) lingua. — (način govora; narječje) sermo. — isplaziti j. = linguam ejicere, projicere, exserere. — na j. mi je = alqd versatur mihi in labris primoribus (n. pr. nomen); alqd inter labra et dentes latet (n. pr. nomen). — držati j. za zubima = linguae moderari; lingua moderatius uti; continere linguam; garrulitatem suam custodire. — vrh jezika = prima lingua. — imati na j. što i na srcu = nec aliud sentire nec aliud loqui; nec aliud clausum in pectore nec aliud in lingua promptum habere. — siromašan, bogat j. = lingua inops, locuples. — govoriti isti j. = ejusdem linguae esse. — učiti tuđ j. = peregrinam linguam discere. — razumjeti j. = linguam scire, ili nosse. — moći govoriti jedan j. = linguae scientem esse. — razumjeti Latinski, Grčki j. = Latine, Graece scire; (govoriti L. G. jezik) Latinae, Graecae linguae scientem esse. — dobro razumjeti j. = linguam probe nosse. — ne razumjeti j. = alcjs linguae ignarum esse; alqam linguam non intellegere. — prevesti na Lat. j. in sermonem Latinum, ili in Latinum convertere. — govoriti jedan j. = alqa lingua loqui, ili uti. — običaj jezika = loquendi usus, ili consuetudo; consuetudo sermonis. — pokvaren j. = depravata loquendi consuetudo. — običajan, svakidašnji j. = quotidiani sermonis usus; usus (sermonis, ili loquendi) quotidianus; communis mos verborum; communis consuetudo sermonis. — duh j. = sermonis ratio.

jezikoslovac = grammaticus.

jezikoslovan = grammaticus.

jezikoslovje = grammatica; grammatice; grammatica, orum.

jezikoznanac = qui linguarum scientiam habet; grammaticus.
jezikoznanstvo = linguarum scientia; grammatica.
jeziv = v. pogibeljan.
jezivost = v. pogibelj.
jež = echinus.
ježa = horror. — j. me hvata = horror me perfundit; horresco; cohorrescit corpus meum.
ježenje = horror.
ježina = echinus.
ježinac = echinus.
ježiti se = horrere, n. pr. capilli, comae. — (početi se j.) horrescere.
ježnja = v. ježa.
ježur = v. ježa.
jogunast = (tvrdoglav) pertinax. — (ustrajan u nastojanju da što izvede) pervicax. — (postojan pohvalno; tvrdoglav ukorno) obstinatus. — (veoma tvrdokoran) offirmatus. — (prkosit; uporan) contumax.
jogunica = homo pervicax, obstinatus; v. jogunast.
jogunluk; jogunstvo = animus obstinatus; mens obstinata; obstinatio; pervicacia; animus pervicax; pertinacia; contumacia; za razl. v. jogunast.
joha = alnus.
joj = ah! oh! ehem! pro!
jok = v. ne.
joldaš = v. drug.
jordam = fastus.
jordamiti = superbire.
jordamljenje = superbia; fastus.
jordamdžija = superbiens.
još = (do današnjega dana) adhuc; (usque) ad id tempus; ad id; ad id locorum. — (jošte, sveudilj jošte) etiam, n. pr. a ti još mučiš? = et etiam taces?; budući da je on j. spavao = quum iste etiam cubaret; — ipse, n. pr. in ipso itinere; in ipso apparatu belli; mnogo se puta može izraziti prezentom glagola već prije uzetoga u impfktu, n. pr. radovaše se radnji i još joj se raduješ = laetabaris labore, laetaris; išao si pješke i još ideš = incedebas pedibus, incedis; — kadgod se j. ne prevodi, n. pr. avaritia pecuniae studium habet, quam nemo sapiens (još) concupivit. — da je još živ = si viveret. — još za života = vivus. — još i danas = etiam hodie. — i sada još = etiam nunc. — još i tada = etiam tum. — još i prije = prius. — još čitav = integer; incolumis. — još preostati = reliquum esse; restare; superesse. — još uvijek = (sada) etiam nunc; (tada) etiam tum. — (neprestano) usque. — još dugo = diu. — još ne = nondum; hauddum; adhuc non; ad id tempus non; ad id non. — i još ne = necdum; neque adhuc. — još nijedan = nullusdum. — jedva još = vixdum. — koliko (dugo) još = quousque etiam; quam diu etiam; quam diu. — (također) etiam. — još suviše = etiam insuper; insuper etiam; insuper. — još vas jedno molim = unum etiam vos oro, ut etc. — još više = (dalje, suviše) etiam amplius; amplius; (po vrijednosti) plus etiam; plus, n. pr. duguje mi toliko i još više = tantum et plus etiam mihi debet; (nastavljajući govor) quid vero? verum etiam. — pak, što je još više = et, quod plus est; et, quod magis est. — pače, što je još više = immo; immo enimvero. — suviše još = praeterea. — pa još k tomu (kad se navodi novo svojstvo) et is; atque is; isque; idemque, n. pr. literas a te bis terve summum et eas perbreves accepi; uno atque eo facili bello. — još toliko velik (koliko hoćeš) = quamtumvis magnus; quantuscunque. — još toliko malen = quantuluscunque. — još jednom = (po drugi put) iterum; (iz nova) denuo; de integro. — još jedan put toliko (dvostruko) = alterum tantum; bis tantum. — još toliko veći = altero tanto major; duplo major.
jošić = parva alnus.
jošt; jošte; jošter; joštera = v. još.
juče; jučer; jučera = heri; hesterno die. — (u listovima) pridie ejus diei, quo haec scribebam. — od j. = hesternus. — j. u večer = heri vesperi. — j. u jutro = heri mane. — prekoj. = nudius tertius.
jučeranj; jučeranji; jučerašnji = hesternus.
jug; jugo = auster. — (podne) meridies. — (južna strana na nebu) plaga, ili regio australis; plaga, ili regio meridiana; pars meridiana. — jugoistočnjak = eurus. — j. zapadnjak = africus.
juha = jus. — goveđa j. = jus bubulae; jus ex bubula factum. — j. kokošja = jus gallinaceum.
juj = v. joj.
jular = capistrum.
junac = juvencus.
junačica = femina fortis.
junačina = vir fortis, fortissimus.
junačiti = v. sloboditi. — j. se = virtutem ostentare.
junački = fortis. — (nepobijeđen, nepobjediv) invictus; fortis et invictus. — (srčan; hrabar) animosus; fortis et animosus. — (odlučan) strenuus; strenuus et fortis. — (vatren; smion) acer; acer et fortis. — (iskušane hrabrosti) spectatae, ili expertae virtutis. — junačko djelo = facinus forte; facinora fortia; facta fortia; forte ac memorabile facinus; facinus mirabile; facinus magnum. — j. narod = gens fortissima. — j. snaga = virtus summa. — adv. fortiter; animose; strenue; acriter; animo forti et invicto. — j. se držati = se fortem praebere, ili praestare. — j. se boriti = acriter, ili fortiter pugnare. — j. poginuti = fortiter mori.
junad = juvenci; (fem.) juvencae.

junak = vir (bello) fortis, ili fortissimus. — (kao vođa) dux fortissimus. — (koji se odvojio izvanredno u ratu) vir bello insignis. — kao j. = v. junački; (= momak) v.

junakinja = femina fortis.

junaštvo = virtus; animus fortis, ili invictus. — (srčanost) fortitudo. — natkriliti koga j. = virtute praecedere alqm, ili praestare alci.

june = juvencus.

junica = juvenca.

junoš = v. mladić.

jur = jam; v. već.

juriš; jurišanje = impetus. — (na grad, tabor) oppugnatio. — na j. zauzeti = vi, ili impetu capere; vi, ili per vim expugnare; impetu facto scalis capere. — odbiti j. = impetum hostium, ili oppugnationem propulsare; vim et impetum hostium arcere. — odoljeti jurišu = impetum hostium sustinere. — učiniti j. = v. jurišati.

jurišati; jurišiti = impetum facere. — (na grad) urbem vi adoriri, ili oppugnare. — (nastojati popeti se uz ljestve) scalis muros aggredi. = uzalud j. na grad = nequiquam urbem adoriri.

jurnuti = impetum facere; aggredi. — j. u = irruere in alqm locum.

jurve = omnino; v. već.

jutarnji = matutinus.

jutro = matutinum tempus; mane. — u j. = matutino tempore; sub luce. — jutrom i večerom = mane et vesperi. — u j. rano = primo mane; multo mane; bene mane; prima luce; ubi primum illuxit; ad lucem; (zorom) primo diluculo. — od j. do večera = a mane ad vesperum; ab orto usque ad occidentem solem. — cijelo j. = totum mane, n. pr. dormire. — jučer u j. = hesterno mane; hesterno die mane. — sutra u j. = cras mane. — sutradan u j. = postero mane. — jutro je = lucescit; lux appetit; dilucescit. — dobro jutro! = salve! — j. zemlje = jugerum.

jutros = hodie mane; hodierno mane.

južan = meridianus. — (okrenut k jugu) = (in) ad meridiem spectans, ili vergens.

južiti se = glacies tepefacta mollitur.

K.

K; ka = ad; versus. — k jugu = ad meridiem versus. — k istoku = ad orientem versus. — (kretanje) k brdu = adversus montem. — (vrijeme) k večeru = sub vesperum. — (prama) v. prama.

kaban; kabanica = pallium; v. plašt.

kabao = cupa; situla.

kabast = lato ambitu; amplus.

kaca = (badanj) labrum. — (bure) dolium.

kacida; kaciga = (od kovine) cassis, idis. — (od kože) galea. — metnuti k. = galeam induere. — skinuti k. = galeam exuere. — vršak od k. = conus galeae. — pokrivalo k. = tegumentum galeae.

kackati = stillare de, ili ex alqa re.

kača = v. zmija.

kačati = (o ribi) prosilire.

kačuniti se = v. kititi se.

kâd = suffimentum; suffimen; odores.

kȁd; kada = (upitno) quando? quo tempore? (igda) quando, n. pr. si quando, ne quando. — (dok) dum. — conj. quum. — (čim, kako) ut; ubi; postquam; za konstr. v. slovn.; često se izrazi participijalnom rečen. v. slovn. n. pr. Tarquinius Ardeam oppugnans perdidit regnum; Alexander Persidis fines aditurus Susa urbem Archelao tradidit; Dionysius Syracusis expulsus Corinthi pueros docebat; Carthagine diruta Ro-Romanorum mores corrumpebantur. — (= ako) si; k. ne (bi tako bilo) = si non; sin minus; si aliter. — kad i kad = interdum. — od k. (relat.) ex quo tempore; ex quo; quum; ut; n. pr. sexto die, quum ad flumen ventum est; nam ut illos de republica libros edidisti, nihil a te sane postea accepimus. — od k. (upitno) = quamdudum? — kadgöd = quandocunque; quocunque tempore; (koliko god puta) quotiescunque. — kȁdgod = interdum. — kad — kad = v. sad — sad. — nemam kad da na to odgovorim = non est mihi tempus ad haec respondendi. — imam kad = mihi tempus est alci rei; vaco alci rei; tempus mihi est (s genit. gerund.). — imaćeš kad da izvedeš vojsku = exercitus educendi tempus habebis. — nemam kad = mihi non vacat s inf.; mihi non operae est. — kad budem imati k. = quum plus otii nactus ero.

káda = labrum.

kadagod = v. kad (god).

kadar = aptus alci rei, ili ad alqd, n. pr. homo minime aptus ad docendum (o učitelju). — biti k. = aptum esse; posse. — ne biti k. = non posse.

kadašnji = cujus temporis?
kadica = labrum.
kadi = v. gdje.
kadionica; kadionik = thuribulum.
kaditi = suffire; (pren.) v. hvaliti preko mjere, laskati.
kadivo; kađa = v. kâd.
kadli = (eto) ecce. — (a kad) quum.
kadno = v. kad.
ka(d)što = v. kad (i kad).
kaigdžija = navicularius.
kaik = scapha.
kaikčija = navicularius.
kail = contentus. — (spreman) paratus.
kaiš = lorum. — (u praće, bića itd.) habena. — (daska) tabula.
kajas; kajasa = (prepasač od mača) cingulum.
kajati = (koga) (žalovati) lugere alqm. — (kazniti) ulcisci alqm pro acceptis injuriis, vindicare in alqm; poenas petere, expetere, repetere, exigere, capere ab alqo. — k. se = poenitet me alcjs rei, ili quod.
kajba = cavea.
kakav; kaki = (upitno) qualis? qui? quis? k. je to čovjek? = quid hoc hominis est? k. je to buka? = quid hoc turbae est? — s k. namjerom? = quo consilio? quo fine? — (uskl.) k. je to čovjek! = qualis hic est vir! qui vir! — k. sam ja prijatelju povjerio svoje imanje! = qualine amico mea bona commendavi! — pisao mi je, k. je knjige (kakve vrsti) pročitao = scripsit mihi quos libros legerit. — pokazao je već onda k. će biti = jam tum, qualis futurus esset, ostendit. — (relat.) qualis. — k. god = qualiscunque. — k. takav = prout est.
kako = (upitno) qui? quid? (na koji način?) quomodo? quemadmodum? — k. si? = quomodo vales? ut vales? — k. stoje stvari? = quomodo res se habet? — k. je da itd.? = quī tandem fit ut etc. — k. bi drukčije bilo? = quī aliter esse potest? — k. kažeš? = quid dicis? quid ais? — k. često? = quam saepe? quoties? — k. velik? = quantus? — k. se zoveš? = qui vocaris? quod tibi nomen est? — (usklik) k. si dobro učinio! = quam bene fecisti! — kako bih ja želio! = quam vellem! quantopere vellem! — kako sam slijep, da to nijesam predvidio! = me caecum, qui haec ante non viderim! — (relat.) (način, pravilo, po kojemu se nešto radi) quemadmodum. — (sredstvo i oruđe, kojijem se što čini) quomodo. — (način, put, kojim se što postiže) qua ratione. — (uvjet, odnošaji, pod kojim se što događa) quo pacto. — ja sam se uvijek pobrinuo, kako ćemo biti sigurni = semper providi, quemadmodum salvi esse possemus. — nema nikakva pravila, kako bi se mogla iznaći istina = nullum est praeceptum, quomodo verum inveniatur. — kako god to bilo = utcunque res est, ili erit. — kako god velik = quantuscunque. — velika se zabuna dogodi u vojsci, kako (kakova) se morala dogoditi = magna exercitus perturbatio facta est, id quod necesse erat accidere. — kako da = quasi; quam si; ac si; tamquam si; ut si; velut si. — (uprav) kao da = perinde (proinde) quasi; proinde tamquam; perinde ac si; haud secus ac si; non aliter quam si. — ne kao da = non quo, ili quod. — ne kao da ne = non quod non, ili quin v. slovn. — (baš) kao da (ironijski) = quasi; quasi vero; proinde quasi. — kao što = ut; sicut; quemadmodum. — provoditi život kao životinja = vitam transire veluti pecora. — ljubim ga kao prijatelja = (kao da mi je prijatelj) amo eum tamquam amicum; (jer mi je prijatelj) amo eum ut amicum. — kao (= od prilike; poput) instar, n. pr. instar montium educere pyramides; epistola, quae voluminis instar est. — (na način; poput) in modum, n. pr. in modum servorum parere; in modum digitorum fissus; modo, n. pr. biti ubijen kao živina = pecorum modo trucidari. — (po običaju) more, n. pr. parentum, bestiarum more; torrentis fluminis more; ritu, n. pr. mulierum ritu altercari. — (mjesto) loco, n. pr. filii loco esse alci. — (mjesto, u broju) numero, n. pr. hostium numero, ili in hostium numero haberi; alci parentis numero esse. — (mjesto, za) pro, n. pr. agere pro equite = vladati se kao konjanik; pro vallo carros objicere; pro patre esse alci; mnogo se puta može prevesti sa „similis“, n. pr. amenti similis; katkad adv., n. pr. serviliter sentire; muliebriter se gerere; kadgod se upotrijebi drukčiji izraz, n. pr. treba raditi kako liječnici = medicorum ratio, ili consuetudo adhibenda est; kadgod se ne prevede, n. pr. kao gromom ošinut = attonitus; kao rođen, ili stvoren za što = natus ad alqd, ili alci rei. — kako — tako = quemadmodum — eodem modo; quemadmodum — sic; ut — ita, ili sic; velut — sic, ili ita; ili (protežući se na subjekat) idem qui, n. pr. kako dođoše tako pređoše = iidem abierunt, qui venerant. — kako (potpunbeni predikat) ne prevodi se; n. pr. hoc summum malum existimandum est. — kako koji = ut quisque; prout; n. pr. ut quisque aetate antecedit, ita sententiae principatum tenet. — kako kad = prout cadit. — kako kažu = ut dicunt, ferunt, ajunt; ut dicitur, traditur, fertur. — kako mislim, cijenim = ut credo; ut opinor. — kako mi se čini = obično se prevodi ličnom konstr., n. pr. ti ne sudiš dobro, kako mi se čini = non recte judicare videris. — kako je moguće brže = quam celerrime.
kakogȍd = utcunque.

kakono = aeque — ac, ili atque, ili ut; perinde — ac (atque, ut, quasi); proinde — ac (quasi); similiter — ac (atque, et, ut); item — ut (uti, quemadmodum, quasi); non secus — ac; ut — ita; v. kako. — (kao da) quasi, n. pr. Graecas literas sic avide arripuit, quasi diuturnam sitim explere cupiens. — (upravo kao što) velut, n. pr. veluti pecora. — (tako kako) tamquam, n. pr. ex vita discedo, tamquam ex hospitio (može se riješiti ovako: tam ex vita discedo, quam ex hospitio; ne bi bilo dakle dobro upotrijebiti tamquam, mjesto quasi, u ovakoj izreci, n. pr.: qui sint in amicitia fines et quasi termini).
kakov = v. kakav.
kakvoća; kakvost = (filoz. t. t.) qualitas. — k. zemlje = conditio agri. — k. mjesta = loci natura.
kalabaluk = v. množina.
kalaburiti = confundere.
kalaburnja = res confusae, ili perturbatae.
kalac = herba recens.
kalafatati = (— brod) rimas navis pice explere. — (popraviti) reficere.
kalaj = v. kositer.
kalam; kalamak = surculus.
kalamiti = inserere.
kalamutiti = confundere.
kalan = limosus. — (pun blata) lutulentus.
kalaš = v. varalica; nevaljalac.
kalašiti = v. varati.
kâlati = findere; diffindere.
kàlati = v. oslabiti.
kalauz = dux viae. — (koji prati putnika) dux itineris.
kalauziti = monstrare, ili demonstrare alci viam.
kaldrma = via strata.
kaldrmisanje = stratura; cfr. viam silice sternendam locare.
kaldrmisati; kaldrmiti = lapide, ili saxo, ili silice sternere, consternere, persternere.
kaleb = larus.
kalem = calamus; v. kalam.
kalendar = v. koledar.
kalež = calix.
kalfa = (opificis, ili fabri) famulus.
kalilo = v. kaljuža.
kalina = ligustrum.
kaližiti se = v. sramiti se.
kaljati = coeno, ili luto inficere, inquinare, oblinere.
kaljav = lutulentus; coeno, ili luto inquinatus, oblitus. — (gnjusan) sordidus; spurcus; immundus.
kaljuga; kaljuža = lacuna. — (u kojoj se svinje kaljužaju) volutabrum.
kaljužati se = in luto volutari.
kaljužav = v. kaljav.
kalo = v. kao.
kalovit = v. kalan.
kalp = adulterinus; v. nevaljao.
kalpak = galerum; galerus.
kalpozan = v. laživ.
kalup = forma; exemplum; exemplar, n. pr. exemplar ex gypso factum.
kaluža = v. kaljuža.
kalva = v. kalfa.
kam = v. kamen.
kamara = v. soba; gomila.
kamata = (dobit koju prima dužitelj) fenus, oris. — (što treba da plati dužnik) usura, ili (plur.) usurae. — 12% k. na godinu (ili 1% k. na mjesec) = centesimae. — obična k. = usurae solitae. — zakonita k. = usurae legitimae. — visoka k. = usurae graviores. — kamata na kamatu = anatocismus, ili renovatio singulorum annorum; s toga: računati k. na k. = renovare fenus in singulos annos. — dati na k. = pecuniam dare fenori, ili fenore; ponere in fenore; pecuniam apud alqm collocare. — uzeti pod k. = pecuniam sumere fenore; fenerari ab alqo, n. pr. binis centesimis (na 2% na mjesec). — dati komu novac bez k. = pecuniam sine usuris alci credere, ili gratuitam dare. — s kamatama = fenerato.
kamatnik = fenerator. — (lihvar, prezirno) = toculio.
kamatovati = fenerari; v. kamata.
kamdžija = lorum; flagellum; flagrum; scutica.
kamdžijati = loris, flagris, flagellis caedere (smrtimice = usque ad necem, ad mortem).
kằmên = (u opće) lapis. — (stijena) saxum. — (tvrdi kamen; kremen) silex; cos. — (mali kamen) lapillus. — (dragi k.) = gemma. — (u igri na šahe) latrunculus. — građevni k. = saxum. — (četverouglasti) saxum quadratum. — nagrobni k. = lapis alcjs memoriae inscriptus. — zidarski k. neotesan k. = caementum. — ne ostaviti k. na kamenu (jedne kuće, grada) = domum, ili urbem diruere atque evertere; domum, ili urbem solo aequare. — udariti koga kamenom = alqm lapide percutere. — to mi je kao k. na srcu = haec res animum meum sollicitat; sollicitus sum de hac re. — kao da mi se k. sa srca digao = magna cura, ili sollicitudine liberatus sum.
kằmen = adj. lapideus; saxeus. — (od kamena sagrađen) lapidibus exstructus.
kamenast = (kršan) saxosus.
kamenčić = (u opće) lapillus — (gladak k. na računskoj štici; k. za glasovanje) calculus.
kamenica = labrum. — (karlica) alveus. — (školjka) ostrea.
kamenik = lapicidinae; latomiae, ili lautumiae, arum.
kamenište = v. kamenik.

kamenit = (kršan) saxeus. — (pun kamenja) lapidosus.
kameniti se = in lapidem, ili saxum verti. — (zapanjiti se) obstupescere. — k. se od straha = circumfuso undique pavore obtorpescere.
kamenjak = locus saxosus.
kamenje = lapides; saxa etc. v. kamen. — dragim k. nakićen = gemmatus; gemmis distinctus. — početi metati k. = lapides mittere coepisse; (o vojnicima) lapidibus pugnare coepisse. — metati (se, bacati se) k. na koga = lapides mittere in alqm. — tjerati koga k. = alqm lapidibus prosequi. — daždi k. = pluit lapidibus.
kamenolom = v. kamenik.
kamenovati = lapidibus, ili saxis obruere; lapidibus cooperire.
kami = v. kamen.
kamičak = v. kamenčić.
kamikati = lamentari.
kamila = camelus. — (dromedar) camelus dromas.
kamilja = v. kamila.
kamivao = cacumen montis.
kamkati = lamentari.
kamo = (upitno) quo? quem in locum? quorsum? k. ćeš? = quo tendis? kamo li? = quonam? n. pr. quonam haec omnia nisi ad suam perniciem pertinere? — (indef.) quo. — (relat.) quo. — k. god = (rel. indef.) quocunque; quoquo. — (indef.) quoquam; quopiam. — k. li = multo minus (pred imenom), n. pr. nulli amico, multo minus alci inimico alqd donare; — non dicam n. pr. an hujus ille legis mentionem facere ausus esset vivo Milone, non dicam consule; (pred glag. izrazom) nedum, n. pr. optimis temporibus non potuerunt vim tribuniciam sustinere, nedum his temporibus. — k. mu drago = quocunque; quovis; quolibet; v. kud.
kamomet = lapidis jactus. — (udarac k.) lapidis ictus.
kamtiti = scatere; plenum esse; redundare; refertum esse.
kandidat = (koji traži državnu čast u Rimu) candidatus, n. pr. consularis, praetorius, tribunicius.
kandža = unguis. — (motka) harpăgo, onis.
kandžija = v. kamdžija.
kaniti = velle; cogitare; habere in animo; in animo mihi est; parare, (svi s inf.); može se upotrijebiti i fut. perifr. n. pr. Caesarine provinciam tradituri fuistis an contra Caesarem retenturi? v. namjeravati. — kaniti se = se parare, ili comparare ad alqd; v. okaniti se.
kanja = palpebra.
kano = v. kakono.
kantar = statera.
kantarnica = librae; lanx. — metnuti na k. = in lance ponere; in lancem imponere; statera examinare.
kanuti = instillare, n. pr. oleum lumini, merum in ignes; v. kapiti.
kao = v. kako.
kao, kala = lutum. — (s pojmom gnusobe) coenum. — (mulj, što se hvata dna u vodi) limus.
kaon = v. kaljav.
kaono = v. kakono.
kap = gutta. — (koja se oduljiva padajući) stilla. — (smrznuta viseća) stiria. — ni kapi = ne tantillum quidem; ne minimum quidem. — k. po k. = guttatim. — (streha) stillicidium.
kapa = galerum; galerus; pilleus; pilleum.
kapak = (poklopac) operculum. — (kanja) palpebra. — (rub na haljini) limbus.
kapara = arrhabo, onis. — dati k. = arrhaboni dare alqd.
kaparišati = arrhabonem dare.
kapati = guttatim manare. — k. nad knjigom = (o pedant. učenjačima) abdere se literis. — k. u tamnici = in carcere vitam miserrimam trahere.
kapetan = ordinis dux; centurio. — k. pomorski = navarchus; magister, ili praefectus navis.
kapica = pilleolus.
kapidžija = v. vratar.
kapija = v. vrata.
kapiti = v. kapati.
kaplja = v. kap.
kapljina = liquor. — (tekućina) humor.
kaporast = cristatus.
kaporka = gallina cristata.
kapra = capparis, is (f.).
kapula = caepa, ae; caepe (samo nom. ak. n.).
kar = objurgatio. — (briga) cura.
kara = v. crn.
karabe; **karablje** = fistula.
karač = objurgator.
karalac = objurgator.
karanje = objurgatio. — (prepiranje; kavga) altercatio.
karar = (na k.) suis ponderibus libratus.
karati = verbis castigare; increpare; objurgare; corripere. — oštro k. = alqm graviter, ili gravissima voce increpare; acrius severiusque corripere alqm. — k. se = altercari inter se.
karaula = specula.
karba = v. kar.
karišik = mistura.
karli = v. brižan.
karlica = alveus.
karmine = cena funeris; cena feralis.
karta = (hartija) charta.
karva = gradus scalarum.
karvan = commeatus.
kasaba = vicus; oppidulum.
kasan = serus. — (spor; trom) tardus. — kasno je = serum est; sero est. — adv. sero; tarde. — k. u večer = vesperi. — odveć k. = sero. —

kasnije = posterius; postea; post. — dva dana kasnije = biduo serius. — 3 godine kasnije = triennio post. — Tućidid življaše nešto kasnije = Th. erat paullo aetate posterior.

kasapin = lanius.

kasapnica = laniena; mensa, ili taberna lanii.

kasniti = morari; sero venire.

kasten; kastile = ipse, n. pr. nuntius ad id ipsum missus.

kaša = puls.

kašagija = strigilis.

kašalj = tussis. — suh k. = tussis sicca, ili arida. — imati k. = tussire. — muči me k. = tussis me infestat. — umiriti k. = tussim inhibere, levare, discutere, sanare. — (dizati k. o lijeku) a tussi liberare.

kašljati = tussire. — neprestano k. = tussire non desinere.

kašnjenje = mora.

kaštar = acerbus.

kaštrina = acerbitas.

kaštriti = putare, n. pr. arbores, vites.

kat = tabulatum; tabulatio; contabulatio; contignatio. — gornji k. = domus superior; cenaculum superius; cenaculum. — treći k. = contignatio tertia. — kuća na više k. = domus multis tabulatis edita. — stanovati u trećemu k. = tribus scalis habitare. — u najgornjem k. = sub tegulis habitare.

katana = eques.

katanija = equitatus; equites, um; v. konjaništvo.

katarište = hastile vexilli.

katarka = malus, i.

katil = v. krvnik.

katkad = v. kad.

katram = pix.

katramati = pice munire; picare.

kaurma = v. drob.

kavez = cavea.

kavga = (u opće) lis. — (prepiranje strastveno, smiješno i sablažnjivo, riječima samo) altercatio. — (k. stegnuta na riječi, ali u gnjevu) jurgium. — (prepirka ljutita, gdje može doći i do šaka) rixa. — zametnuti k. = rixam ciere, excitare, contrahere, committere. — nastaje k. = fit altercatio, jurgium, rixa.

kavgadžija = homo ad rixam promptus, ili rixae cupidus.

kavgati se = rixari cum alqo; rixa mihi est cum alqo; jurgiis certare cum alqo. — k. se među sobom = inter se altercari, jurgiis certare, rixari.

kavžiti se = v. kavgati se.

kazalište = theatrum. — (pozornica) scena. — rado ići u k. = libenter fabulam spectare.

kazalištan = scenicus. — k. društvo = familia, grex, caterva histrionum. — k. odijelo = vestis scenica.

kazan = (koja se trpi, ili daje) poena. — (koja zadaje bol) noxa. — (globa) multa. — (smrtna k.) supplicium. — (ukor od oca, poglavarstva itd. koji ima pravo da kazni) animadversio. — (pedepsa da ko bolji postane) castigatio; animadversio et castigatio. — najblaža k. = mollissimum poenae genus. — oštra k. = poena gravis, ili magna. — kazni vrijedan = poena, ili animadversione, ili supplicio dignus. — bez k. = impunitus; poena vacuus, ili solutus. — trpljeti, podnijeti k. = poenam pendere, expendere, solvere, dare, perferre, luere, ferre; supplicium dare, solvere, luere. — trpljeti k. od koga = poenas alci dare, pendere; supplicium alci dare. — zaslužena k. = poena merita; poenae meritae. — zabraniti što pod k. = poena proposita vetare alqd. — oprostiti k. = poenam remittere; multam remittere, ili condonare; alci ignoscere, qui puniri debuit. — pod k. = sub poena, ili poena proposita.

kàzan = (kotao) cortina.

kazati = (govoriti) dicere. — (pripovijedati) narrare. — (slobodno k.; očito priznati) profiteri. — (glasno, javno k.) pronuntiare. — (tvrditi) affirmare. — (ozbiljno k., uvjeravati) asseverare. — (zahtijevati) jubere (prt. vetare). — (učiti) docere. — (svjetovati) monere. — (k. da nije) negare. — k. da je dobro = probare alqd. — k. što za stalno = pro certo dicere; pro certo affirmare. — ja ljubim, kao što sam ti mnogo puta kazao, Apija = Appium, ut saepe tecum locutus sum, valde diligo. — kažu; kaže se = dicunt (ak. inf.); dicitur (nom. inf.); tradunt (ak. inf.). — kao što kažu = ut dicitur, fertur; ut ajunt, ili perhibent. — kazati (= otkrivati) = aperire; ostendere; nudare; patefacere; n. pr. quid sui consilii esset, quid fieri vellet ostendit; nudavit quid vellet; denudavit mihi consilium suum; cogitata patefecit. — (= upućivati) monstrare; (tačno pokazati; označiti) commonstrare. — (tačno opisati) demonstrare. — (otkriti; razgaliti) nudare, n. pr. superiorem corporis partem, dentes. — k. komu put = monstrare, demonstrare alci viam. — k. prstom = digito monstrare, ili demonstrare alqd, alqm. — k. komu vrata = jubere alqm abire, ili discedere; alqm domo ejicere. — k. se veseo = hilaritatem simulare; (u nesreći) in adversis rebus vultum secundae fortunae gerere; adversas res adumbrata laetitia abscondere; in re mala bono animo uti. — k. se žalosnim = vultum ad tristitiam adducere.

kazavac = digitus index.

kazivač = monstrator.

kazivanje = dictio. — (govor) sermo. — (riječi) verba.

kazivati = v. kazati.

kazna = v. kazan.
kaznica; kaznilište; kaznionica = ergastulum.
kaznitelj = punitor. — (osvetnik) ultor.
kazniti = punire; poena afficere; poenas petere, ili expetere ab alqo; poenam capere, ili exigere de alqo; in alqm animadvertere. — k. globom = (pecunia) multare. — k. koga na izgled drugomu = exemplum in alqm edere, facere. — k. koga da postane bolji = castigare alqm. — k. radi česa = poenam sumere pro alqa re; alqd vindicare. — (osvetiti se) alqd ulcisci. — s mjesta k. = poenam repraesentare. — oštro k. koga = alqm gravi poena afficere. — veoma strogo k. = gravissimum supplicium de alqo sumere. — k. koga smrću = morte punire, ili multare; morte, ili summo supplicio mactare. — biti k. = puniri; poena affici, (od koga) ab alqo; poenas dare, ili solvere, persolvere, pendere, expendere alcjs rei, (od koga) alci. — biti k. smrću = poenas capite luere.
kazuk = v. kolac.
kaža = nuntium.
kaživati = v. kazati.
kažiprst; kažiput = digitus index.
kažnjenje = v. kazan.
kćerka = filiola; filia parvula; filia admodum parva. — kao dobra k. = pie.
kći = filia. — (djevojka) puella; virgo. — najstarija k. = maxima natu e filiis. — k. udata = nupta filia. — neudata k. = filia virgo. — dobra k. = filia pia.
kebanje = aucupium.
kebati = aucupari; aves captare.
kečiga; kečika = acipenser.
kečiti = v. kesiti.
kedar = cedrus.
kefa = peniculus; penicillus; penicillum.
kefati = penicillo extergere.
kehisati = v. kidisati.
kelj = brassica.
kelja = gluten, inis; glutinum.
kelješa = homo ventriosus.
keljiti = conglutinare; glutinare. — k. se = os ducere; vultum ducere, ili trahere; os torquere, ili distorquere.
kenja = v. magarica.
kenjac = v. magarac.
kepec = pumilus; nanus.
ker = canis sagax.
kerebečiti se = magnifice incedere.
kerep = rates et lintres junctae.
kerostac = lychnuchus; candelabrum.
keruša = canis sagax (femina).
kesa = sacculus; marsupium; crumena. — (ćemer, u kojemu se nose novci) zona. — puna k. = marsupium bene nummatum; crumena plena assium. — prazna k. = crumena deficiens. — metnuti novce u k. = nummos, ili pecuniam in crumenam condere. — iz svoje k. = e peculiaribus loculis suis, n. pr. alqd donare; de suo privato aerario; sua pecunia; suis opibus; v. džep.
kesiti = (zube) dentes restringere; ringi. — k. se = restrictis labellis ridere. — k. se na koga = ringi.
kesizub = risor.
kesten = castanea; castanea nux. — (drvo) castanea.
kestenar = qui castaneas vendit.
kestenast = spadix.
kestenje = casteneae, arum.
kestozub = v. kesizub.
kicoš = bellus homunculus.
kicošiti se = mollius incedere.
kičeljiv = superbus.
kičma; kičmenica; kičmenjača = dorsi spina; spina, quae in dorso est; spina; v. leđa.
kiće = sarmenta, orum.
kićenka = quae mollius incedit.
kićenost = elegantia; ornatus; munditia; mundities.
kićenje = exornatio.
kid = mustum.
kidati = rumpere; scindere; discindere. — (čistiti) purgare, detergere, n. pr. fossas, cloacas. — k. košaru = stabulum purgare. — (pren.) srce mi se kida = vehementer, ili gravissime doleo; aegerrime fero; incredibilem dolorem ex alqa re capio; kako mi se srce kida! = quantum animo vulnus accepi! — kidati, cijepati komu srce = acerbissimo dolore alcjs animum afficere. — kidati se (od posla) = se paene dirumpere. — (mučiti se) laborare.
kidisati = (komu, na koga) vim afferre alci; alci vim et manus injicere. — k. sam sebi = manum, ili mortem sibi inferre; suapte manu se interficere.
kidljiv = qui (quod) facile rumpitur.
kihača = v. kijača.
kihalo = qui sternuit.
kihanje = sternutamentum.
kihati = sternuere.
kihavac = v. kukurijek.
kihnuti = sternuere.
kijača = clava; fustis.
kijak = v. kijača.
kijamet = procella; tempestas.
kijati = v. kihati.
kikotanje = cachinnatio; cachinnus.
kikotati se = cachinnare; cachinnos tollere; effundi in cachinnos.
kilj = carina.
kiljer = cella penaria.
kimak = cimex.

kimanje = nutus capitis.
kimati = (glavom) nutare (capitis motu).
kimpija = tempestas pluvia, ili nivalis.
kinđuriti se = v. kititi se.
kinjba = vexatio.
kinjenje = vexatio; cruciatus.
kinjiti = vexare; cruciare.
kinuti = v. kidati.
kinuti se = (komu iz očiju) facessere; abire. — k. mi se s oči! = facesse hinc; abin' hinc! apage te! apage sis!
kip = statua; signum. — (k. božanski) simulacrum. — k. od mramora = signum marmoreum.
kipar = statuarum artifex; sculptor; fictor.
kiparija = sculptura.
kiparstvo = ars fingendi; ars et statuas et simulacra fingendi.
kipjeti; kipljeti = effervescere, n. pr. aquae subditis ignibus. — k. niz mene znoj = multo sudore mano; sudore madeo.
kipotvorac = v. kipar.
kipotvorina = sculptura.
kiradžija; kirajdžija = inquilinus.
kiridžija = qui jumenta agit; mulio, onis.
kirija = (plata, najmovina) merces, edis. — (vozarina) vectura. = platiti k. = pro vectura solvere.
kisao = madidus; madens.
kiseliti = acidum facere.
kiseo = acidus. — k. voda = aquae acidae.
kisiti = acidum esse.
kisnuti = acescere.
kist = penicillus.
kȉša = pluvia. — (pljusak; plaha k.) imber; nimbus. — velika k. = imber magnus. — nenadna k. = pluvia repentina; imber repente effusus; imber subitus. — neprestana k. = imber assiduus; imbres continui; continuatio imbrium; sine fine cadentes aquae. — sitna k. = imber tenuis. — pada k. = pluit; imber, ili nimbus effunditur. — pada velika k. = magnus imber cooritur. — tako je jaka k. pala da = se tanta vis aquae dejecit, ut etc. — k. lijeva kao iz kabla = imber torrentis modo effunditur. — prijeti k. = imbres imminent. — popušta k. = imber remittitur; imbres remittunt. — prestaje k. = imber desinit; imbres desinunt. — po kiši = in imbri; per imbrem; dum pluit. — doći po najvećoj k. = maximo imbri venire.
kíša = rostrum suis.
kišan; kiševit = pluvius; pluvialis. — k. doba = (u opće) pluviae tempus. — (zimsko doba) tempus hiemale; hiems; v. kišovit.
kišati = madefacere; macerare.
kišica = tenuis pluvia, ili imber.
kišiti = pluit; v. kiša; daždjeti.
kišljiv = v. kišan.
kišnica = aqua pluvialis.
kišonošan = pluvius.
kišovit = (koji nosi sa sobom kišu) pluvius. — (pun kiše) gravis imbre. — k. oblak = nubes gravis imbre. — k. vrijeme = tempestas pluvia; pluvius coeli status.
kit = balaena. — (morska nepodoba) pistris; pristis; pistrix; pristrix.
kita = (cvijeća) florum fasciculus. — (perjanica) crista. — (rese, potkite na odijelu) cirri; fimbriae.
kitan = (urešen) ornatus.
kitast = v. kitnast.
kititi = ornare; exornare; decorare; distinguere; excolere alqa re, ili ornatu alcjs rei, n. pr. parietes marmoribus, — cubiculum tabularum pictarum ornatu. — k. se = se exornare etc. n. pr. coelum astris distinctum et ornatum, litora urbibus distincta.
kitnice = merces femineae, ili delicatae.
kitnja = ornatus; cultus.
kitnjast = v. kitan.
kitnost = ornatus; v. kićenost.
kivan = (na koga) iratus alci. — biti k. na koga = alci succensere; irato in alqm animo esse. — (na što) avidissimus, cupidissimus alcjs rei. — biti k. na što = alqd cupide appetere, ili cupere, ili concupiscere.
klada = caudex; stipes; truncus.
kladati = v. klasti.
klade = caudex.
kladenac = v. studenac.
kladiti se = pignore contendere, ili certare.
kladivo = malleus.
klak = calx. — živi k. = calx viva. — zagašen k. = calx exstincta.
klamitanje = vacillatio (rijetko).
klamitati = vacillare.
klanac = angustiae (locorum). — (ako vodi u prostranije mjesto) fauces. — (zarastao šumom) saltus, n. pr. Thermopylarum. — (kalo) lutum.
klancati = (ex) via fatigari, defatigari.
klanjati se = venerari, n. pr. deos sancte, alqm ut deum; adorare, n. pr. alqm Persarum more, Caesarem ut deum. — k. se komu do zemlje = totum corpus circumagere; curvatis membris humum paene contingens saluto alqm.
klanje = (pokolj) caedes. — (svađa) rixa.
klaonica = laniena.
klapa = (tlapnja) somnium; visum. — (opsjena) error (oculorum); mendacium (oculorum reliquorumque sensuum); sensuum mendacia.
klapan = inanis; vanus.
klapati = crepare; crepitare.
klapiti = aegre ire. — k. se komu = v. činiti se.
klapnja = ineptus sermo. — (= klapa) v.
klaprnjanje = ineptus sermo.

klapnjati; klaprnjati = blaterare.
klas = spica. — (os, osina na klasu, a u opće klas) arista. — od k. = spiceus.
klasak = parva spica.
klasati = spicam concipere.
klasje = spicae, arum.
klasti = v. metnuti.
klaštrenje = putatio.
klaštriti = putare arborem. — (opsijecati) amputare, n. pr. inutiles falce ramos.
klatariti se = vagari. — k. se po svijetu = huc illuc migrare; vagari.
klatež = erro, onis.
klati = (prorezati grkljan) jugulare. — (ubiti; usmrtiti) caedere; ferire (osob. o žrtvi). — (smaknuti nečovječno i silovito) trucidare. — (žrtvovati) mactare. — (pecati) pungere. — k. se = rixari.
klatiti se = v. klatariti se.
klebecan = v. budala.
klecati = (klecaju mi noge) genua labant.
klečati = genibus nixum esse. — klečeći = genibus nixus, n. pr. petere ab alqo ut etc.; posito genu, n. pr. supplicare.
klečka = pedica.
kleći = v. kleknuti.
kleka = juniperus.
kleknuti = genu, ili genua flectere, ili curvare. — k. pred koga = genu flectere alci; flexa genua submittere alci. — (moleći se) alci procumbere; ad genua alcjs procumbere; ad genua alci, ili genibus alcjs accidere; prosternere se et supplicare alci. — k. i klanjati se komu = genua alci ponere et eum venerari; humi procumbens veneror alqm.
klekovina = lignum juniperi.
klempast; klempav = flaccus.
klempo = flaccus.
klen = (javor) acer, is; (n.).
klenit = membris omnibus captus ac debilis.
klenovac; klenovača = baculus acernus.
klenovina = lignum acernum.
klepet = sonitus.
klepetati = sonare; sonitum edere; crepare.
klepetuša = tintinnabulum. — (pren.) mulier garrula.
klepka = tintinnabulum.
klepo; kleponja = flaccus.
klesar = lapicida.
klesati = scalpere.
klet = perfidus. — k. neprijatelj = inimicus, ili hostis capitalis, ili acerrimus. — (mrzak) exsecratus; v. proklet.
kleti = (koga) exsecrari alqm, ili in alqm; male, ili mala precari alci; diras imprecari alci. — k. se = jurare; jusjurandum dare, ili jurare; (osob. o vojnicima, na zastavu) sacramento (abl.), ili sacramentum dicere. — pravo se k. = vere jurare; verum jus jurandum jurare. — krivo se k. = falsum jurare; pejerare; perjurare. — k. se po stanovitoj formuli = in certa verba jurare. — k. se svijem na svijetu = sancte adjurare; persancte jurare; religiosissimis verbis jurare. — k. se čim = jurare per, n. pr. per omnes deos, per caput suum, per salutem suam. — k. se da se što drži za pravo i istinito = jurare in alqd. — kune se ko da je bolestan = jurat alqs morbum. — k. se (za svjedoka zvati) testari, n. pr. bogovima = testari, ili obtestari deos. — (ozbiljno tvrditi) asseverare.
kletva = (proklinjanje) exsecratio. — (svečana k., prokletinja) devotio. — (ukletva) preces. — (strašna k.) dira, orum; (= zakletva) v.
kleveta = calumnia. — (potvora) crimen falsum; criminatio. — (opadanje) obtrectatio.
klevetalo = lingua mala, ili maledica; homo maledicus.
klevetan = malignus. — k. riječi = maligni sermones.
klevetati = (krivo optužiti) calumniari. — (potvoriti; ocrniti) criminari alqm apud alqm. — (govoriti zlo o komu) de fama, ili existimatione alcjs detrahere; (iza leđa) de alqo absente detrahendi causa maledice contumelioseque dicere; alci absenti male loqui.
klevetnik = calumniator. — (opadač) obtrectator.
klica = germen. — (prvi zamet; iskra) igniculus, n. pr. quasi virtutum igniculi et semina.
klicanje = clamor et gaudium; clamor laetus. — (na odobravanje) acclamatio (secunda). — (radostan, živahan usklik) clamor alacer; clamoris alacritas.
klìcati = (od veselja) gaudio, ili laetitia exsultare, ili gestire. — (radi pobjede) exsultare victoriā.
klìcati = germinare. — (nicati) pullulare.
kličav = (čovjek) homo canescens.
klija = gluten; glutinum.
klijač; klijar = glutinator.
klijati = germinare; pullulare. — (sklijati) conglutinare.
klijen = v. klen.
klijen; klijenit = v. klenit.
kliješta; kliješte = forceps.
klijet = (koliba) tugurium. — (sprema) cella. — (soba) cubiculum. — (kućica u vrtu) diaeta.
klik = (u opće) clamor. — (od veselja) clamor laetus; v. klicanje. — (od žalosti) clamor flebilis. — lovački k. = venantium voces.
klikati; kliknuti; klikovati = v. klícati.
klimanje = v. kimanje.
klimati = v. kimati.
klimav = vacillans.
klin = cuneus. — (čavao) clavus.
klinac = clavus.

klinast = cuneatus. — učiniti k. bojni red = cuneum facere. — adv. cuneatim.
klinčenje = otium.
klinčić = cuneolus.
klinčiti = otiosus sto.
klip; **klipak** = fustis.
klipiti = v. uzjahati.
kliskoća = (puta) via lubrica; lubricum, n. pr. lubrica paludum.
klisura = scopulus; saxum; rupes. — (klanac) fauces.
klisurast; **klisurit** = saxosus.
kliti = v. tinjati.
klizak = v. klizav.
klizati se = labi; vestigio falli.
klizav = lubricus. — put je k. = via vestigium fallit, ili vestigium non recipit. — stajati na k. tlu = (pr. i pren.) esse, ili versari in lubrico.
klizavica = lubricum.
kliziti = v. klizati se.
kljakav = manu mutilus.
kljast = v. kljakav.
kljastiti = mutilare; truncare; detruncare.
kljenit = v. klijenit.
klještavac = scorpio; nepa.
kljucati; **kljucnuti** = v. kljuvati.
ključ = clavis. — izvaditi k. = clavem eximere, ili abducere. — zahtijevati k. gradske = claves portarum poscere. — (ulazište) janua. — naći k. čemu = alqd intellegere. — (na grkljanu) jugulum. — (o vreloj vodi) aqua fervens, ili fervida.
ključac = jugulum.
ključanica = pessulus.
ključar = clavium custos.
ključarica = clavigera; quae res domesticas dispensat.
ključati = (o moru, vreti) aestuare. — (o vodi na ognju) fervere. — (izvirati, o vodi) scateo; scaturio (rijetko).
ključica = os humeri. — (na grkljanu) jugulum.
ključić = v. ključ. — (sađenica) viviradix.
ključiti = (koga) tangere, attingere alqm.
ključonoša = claviger, n. pr. Janus.
kljuk = mustum.
kljuka = v. kuka.
kljukati = (kokoši i guske) farcire gallinas et anseres.
kljun = rostrum. — (od broda) rostrum.
kljuna = v. kuka.
kljunast; **kljunat** = rostratus.
kljunuti = rostro petere, ili tundere alqd.
kljusa = laqueus.
kljusad = equi, orum; caballi, orum; jumenta, orum.
kljuse = equus; caballus; v. konj.
kljuvati = rostro petere, ili tundere alqd.
kljuverina = caballus.
klobuk = (u opće) capitis tegimen, ili tegimentum. (putni k. sa širokim i krutim obodom) petasus. — (bijeli k. sa širokim obodom) causia. — s klobukom na glavi = (spreman na put) petasatus. — skinuti k. = tegimen capiti detrahere. — metnuti opet komu k. na glavu = petasum capiti reponere; v. klopac.
klokot = murmur.
klokotati; **klokunjati** = cum murmure profluere ex alqa re.
klomav = (nezategnut) laxus. — (venuo) flaccus. — (mlohav) languidus.
klompav = v. klempav.
kloniti se = (izbjegavati) fugere, defugere, n. pr. conspectum alcjs, vesanum poëtam, culpam, mala, mortem, ignominia, vitia; vitare, evitare, devitare, n. pr. tela, locum, suspitiones, fuga mortem, periculum; declinare, n. pr. urbem, impetum. — k. se pogibli = periculum fugere, ili defugere (ne izložiti joj se); periculum vitare (izložiti joj se i na vrijeme joj izbjeći).
klonuće = (duha) abjectio animi; animus afflictus, ili jacens.
klonuti = (padati, nagibati padu) labi. — k. pod bremenom = sub onere labi. — k. duhom = animum demittere, ili contrahere; animo demitti, ili se demittere; debilitari et animum demittere; animum contrahere et demittere; animum abjicere. — biti klonuo duhom = animo esse demisso, humili atque demisso, abjecto, fracto, demisso fractoque, fracto et demisso; animo cecidisse; animo deficere; esse perculso et abjecto animo; jacere. — u nijednoj pogibelji ne k. duhom = nulli periculo animum submittere. — učiniti komu da k. duhom = alcjs animum, ili alqm frangere; alcjs animum infringere, affligere, percellere.
klopac = bulla.
kloparanje = fragor; strepitus.
kloparati = fragorem, ili strepitum edere.
klopka = laqueus.
klopot; **klopotanje** = crepitus.
klopotati = crepare; crepitare.
klupa = (u opće) scamnum. — (klupica) scabellum. — (sjedište u opće, stolac) sedile. — (k. u teatru, u senatu, u sudnicama) subsellium. — (veslačka k.) transtrum. — (k. na kojijem sjeđahu senatori u teatru) loca senatoria. — (k. mesarska) mensa lanionia.
klupče = glomus.
klupica = scabellum.
klupko = glomus.
kmet = colonus.
kmetica = colona.
kmetija = colonia.
kmeziti se = os ad fletum diducere.
knjast = v. kljakav.
knjeziti se = v. kmeziti se.
knjiga = (list) epistola. — (pismo; dopis, list) literae. — (pismo, list, kao djelo podulje) liber.

— (pisamce, biljet) codicillus. — (listići pisma, pa i sam list) tabellae. — jedna k. = unae literae. — kratka k. = literae breves. — opširnija k. = literae uberiores; epistola pluribus verbis scripta; epistola verbosior. — duga k. = epistola longa. — pisati k. = epistolam, ili literas scribere ad alqm; epistolam conscribere alci; (o čemu) de alqa re. — upraviti knjigu na koga = alci inscribere epistolam. — upraviti k. u Rim = Romam literas dare. — odgovoriti na k. = rescribere literas, ili ad literas (epistolam); literis, ili epistolae respondere. — zaključiti, dovršiti k. = epistolam concludere; finem imponere epistolae. — zaključiti k. ovim nalogom = claudere epistolam hoc mandato. — zapečatiti k. = epistolam signare, obsignare, signo suo, ili anuli sui sigillo imprimere. — primiti k. od koga = ab alqo reddita est mihi epistola. — primam k. = literae mihi afferuntur, ili ad me perferuntur. — (spis; rasprava) liber. — (odsjek spisa) liber, n. pr. tres libri perfecti sunt de natura deorum. — (svezak) volumen. — (k. sastavljena od povoštenijeh štičica, pa i od pergamene) codex. — (k. u kojoj se bilježe računi) codex (accepti et expensi). — (k. bilježaka) commentarii. — (dnevnik) ephemeris. — (knjižica; pisamce; k. bilježnica; pogrdno pismo) libellus. — zabranjena k. = libri improbatorum auctorum; libri, quos in usu cujusquam versari lex vetat. — pogledati u k. = ad librum, ili libellum respicere. — izdati k. o čemu = librum edere de alqa re. — (nauka) literarum studia; studia; literae; studia doctrinaeque; v. nauka. — prepišivač knjiga = (scriba) librarius. — zamotak k. = fascis librorum. — ormar za k. = librarium.

knjigoljub = librorum amator; (velik = acer). — velik je k. = summum alqm librorum studium tenet.

knjigonoša = tabellarius; (državni = publicus).

knjigoshrana = bibliotheca; librarium.

knjigoveža = glutinator (koji je kod starijeh klijao listove od knjiga).

knjižan = v. književan.

knjižar = bibliopola.

knjižara = (taberna) libraria.

književan = literatus; eruditus. — k. jezik = oratio accurata et polita.

književnik = homo literatus, eruditus, doctus; (plur.) homines literati; (homines) docti.

književnost = literae, arum. — latinska k. = literae Latinae. — poznavatelj k. Latinske i Grčke = literis Latinis et Graecis doctus.

knjižica = libellus.

knjižnica = (soba i ormar) bibliotheca. — (ormar) librarium.

knjižničar = qui bibliothecae praeest.

ko = (upitno) quis? (o dvojici) uter? — ko je? = quis homo est? quis tu? — (ojačano quis) quisnam? — ko ne bi znao? = quis nescit? quis est qui nesciat? — ne znam ko si = nescio quis sis? — (relat.) qui; v koji; kogod = quicunque; quisquis. = kögod = aliquis; quis; quispiam; quisquam; ullus. — ako ko = si quis; v. slovn.

kob = (znak; znamenje koje se auguru pojavi, osob. ptičje) augurium. — (svaka k. bila dobra, ili zla; slućenje) omen. — (sreća; usud) sors; fortuna; fatum; fati necessitas; necessitas. — odlučiti čiju k. = fortunam alcjs dijudicare; v. sreća; usud. — (susretanje) occursus. — (obličje) species; forma; facies; v. obličje.

koba = v. kobila.

kobac = nisus.

kobacanje = pedum strepitus.

kobacati se = (pedibus) strepitum edere.

kobačenje = raptus.

kobačiti = rapere; arripere.

koban = (usudan) fatalis. — (poguban) fatalis. — (smrtonosan; nesretan; poguban) funestus. — (tužan; plačan) luctuosus. — (nesretan; poguban) infelix. — (znamenit) ominosus.

kobasica = (— suha) hillae, arum.

kobecati se = v. kobacati se.

kobeljati = volvere; provolvere; v. valjati.

kobila = equa.

kobilica = locusta. — (mala kobila) parva equa.

kobiti = interitum praesagire. — (susresti) occurrere.

kocjen = caulis.

kocka = (za igru sa četiri označene strane) talus. — (su šest lica) tessera. — (igra na k.; slijepa igra) alea. — k. odlučiti = sortiri; sorte statuere. — metnuti što na k. = rem in aleam dare, ili committere. — na k. mi je život = in vitae periculum adductus sum; caput agitur.

kockanje = alea; ludus talarius.

kockar = aleā ludens. — (komu je igra regbi zanat) aleator; aleo.

kockast = tesselatus.

kockati se = talis, ili tesseris, ili alea ludere. — (igrati slijepe igre) aleā, ili aleam ludere. — k. se o čem = alqd ad sortem revocare; alqd sorti committere, ili permittere; alqd in sortem conjicere; sortiri.

kockav = tesselatus.

kočak = hara.

kočanj = caulis.

kočenje = rigor.

kočet = lana caprina.

kočija = v. kola.

kočijaš = redarius; raedarius; auriga.

kočijašiti = currum regere.

kočije = vehiculum rusticum.

kočine = v. kočet.
kočiti se = rigēre. — (od oholosti) elatum, ili altum incedere.
kočoperan = strenuus.
kočoperiti se = insolentius se efferre.
kod = (blizu; pri; pred) ad. — (pri; do; pred; uz; pored) apud. — (tik do; uz) juxta. — (blizu; kraj) prope; propter. — (sred) inter. — bitka k. = pugna ad, n. pr. Cannas commissa, lacum Regillum facta; takođ. pugna Cannensis; pugna Leuctrica; proelium, quod apud Salamina factum est. — k. (blizu) Rima = prope a Roma. — sjediti k. koga = assidere alci; sedere apud alqm. — stanovati k. koga = habitare apud alqm. — biti uvijek k. koga = ab alqo, ili ab alcjs latere non discedere. — on bijaše danas k. mene = hodie ad me erat. — k. svijeh naroda vrijediti kao sveto i nepovrjedljivo = ad omnes nationes sanctum esse. — k. Ksenofonta = apud Xenophontem. — to se k. nas drži za sramotno = id nostris moribus nefas habetur. — mnogo vrijediti k. koga = multum valere, ili magna in gratia esse apud alqm. — k. svijeh dugova imaju još više imanja = magno in aere alieno majores etiam possessiones habent. — k. svijeh svojijeh zasluga, nije mogao postići konsulat = licet optime meritus esset de re publica, consulatum tamen consequi non potuit. — kod svega toga = nihilo minus; nihilo secius; quae quum omnia facta sint — tamen. — kod objeda = inter cenam; super mensam. — kod nas (u našoj zemlji) = in nostra terra; apud nos. — k. kuće = domi.
kojasiti se; kojasnuti se = praeteriens saluto.
kojegdje = compluribus locis; nonnulla parte.
kojekad = aliquando (prt. nunquam, raro, saepe, semper). — interdum (prt. crebro, frequenter). — nonnumquam (prt. saepe; saepius).
kojekakav = qualiscunque.
kojekako = utcunque.
kojekud = v. kojegdje.
koješta; koješto = varia; omne genus (s gen.) cfr. sermones multiplices variique.
koji = (relat.) qui, quae, quod. — kojigod, koji mu drago (od dvojice) = utercumque; utervis. — (od više ih) quicunque; quivis. — na koji god način = quocunque modo. — na koji mu drago način = quolibet modo. — na kojemu god mjestu = quocunque in loco; ubicunque; v. gdje, kad, kakav. — (upitno) k. = (od mnogijeh) quis, (od dvojice) uter. — (indef.) aliquis, qui, (plur.) aliqui, nonnulli. — koji put = interdum; nonnumquam; v. kadgod. — koji (u redu) quotus. — k. je sat = quota hora est? — u koji sat? = quota hora?
kójigod = aliquis; quisquam; n. pr. quamdiu quisquam erit, qui te defendere audeat, vives; aliquis ex vobis, de tuis, meorum; aperite aliquis ostium.
kokica = v. kokoš. — (kano ljubazna riječ) = gallina.
kokorav = v. čupav.
kokornjav = crispus.
kokoš = gallina.
kokošar = (jastrijeb) miluus. — (koji kokoši hrani) gallinarius.
kokošetina = (caro) gallinacea.
kokošinji; kokošji = gallinaceus.
kokoška = v. kokoš.
kokot = gallus gallinaceus; gallus; gallinaceus.
kokotić = pullus gallinaceus. — božji k. = upupa.
kokotiti se = superbire.
koktao = pulvinus; cervical.
kol = v. kolac.
kola = (u opće) currus. — (u opće: vozila) vehiculum. — (dvokolice, kojijem su se služile osob. žene i svećenici kod svetkovina) carpentum. — (kola na 4 točka za gospođe u javnim ophodima) pilentum. — (kola na kojijem su se vozili kipovi bogovâ u ćirku o ćirćenskim igrama) tensa. — (lake dvokolice za putovanje; cabriolet) cisium. — (putna kola na četiri točka; kočija) reda. — (vrst rede, ali bogatije izrađena i možda pokrivena) carruca. — (otvorena galska kola na četiri kotača) petorritum. — (k. za natjecanje u trkalištu, pa i slavodobitna kola) currus. — (k. ratna) currus. — (galska ratna k. na dva točka) essedum. — (bojna k. na srpe) covinus. — (tarna k. na 2 kot.) plaustrum; plostrum. — (ista, ali manja) plostellum. — (galska prijevozna k. na 4 kot.) carrus. — (k. na 2 konja) bigae; (na 4) quadrigae. — pokrivena k. = tectum vehiculum. — upregnuta k. = vehiculum (equis) junctum; currus (equis) junctus; reda equis juncta. — voziti se u k. = curru vehi; juncto vehiculo vehi; junctis jumentis vehi. — voziti se na 4 konja = quadrigis, ili curru quadrigarum vehi. — upravljati k. = currum regere. — upraviti kamo k. = plaustrum, ili currum alqo flectere. — popeti se na k. = inscendere (in) currum. — izvrnuti k. = currum evertere; plaustrum percellere. — ustaviti k. = currum sustinere. — kolima, na kolima = curru; curru vectus; in curru (reda etc.) sedens. — (kola, zvjezđe) plaustrum; Arctos; septemtriones; ursa major, minor.
kolac = (velik i jak) stipes. — (tanji nego stipes) palus, i. — (kočić) sudes. — (kojim se čokot podapire) vallus. — (kojijem se podupire loza, grah, itd.) adminiculum; statumen. — privezati za kolac = ad palum, ili stipitem alligare, ili deligare. — nabiti koga na k. = adigere stipitem per medium hominem. — zabiti koce = palos, stipites, sudes demittere, ili defigere.

kolajna = monile; torques. — zlatna k. = aureum colli monile. — k. od dragog kamena = monile margaritis gemmisque consertum.
kolast = in similitudinem rotae circumscriptus. — (šaren) varius; maculosus.
kolati = in orbem agi, ili circumferri. — (o novcu) in omnium usu esse, ili versari.
kolebanje = vacillatio. — (plaho, uzbunjeno njihanje) fluctuatio, n. pr. animi, animorum.
kolebati se = (nagibati se amo tamo; u pogibelji biti) nutare. — (klimati) vacillare in utramque partem. — (klecati, s obzirom na noge) titubare. — (nagibati padu) labare. — (klonuti duhom; naginjati; nestalan biti) fluctuare, n. pr. animi, ili animo; pendere animo, animi, ili animis (o mnogijem); nutare in alqa re; incertum esse; haesitare; dubitare; in dubio esse.
koledar = fasti. — popraviti k. = fastos corrigere.
kolednica = laetae precationes, quibus primum anni incipientis diem faustum ominor; vota ineunte anno pro salute alcjs suscepta.
kolendar = v. koledar.
kolende = (dar o novoj godini) strena.
koletati = (mahati) vibrare. — (okretati) versare; vertere; circumvertere.
koliba = (kojoj krov od slame, ili trske dosiže do zemlje) tugurium. — (prosta, siromašna zgrada) casa; taberna. — (dašćara, šatorje nomadsko) mapalia; magalia. — ribarska k. = casa piscatoria. — vrtna k. = tectum horti; casa horti. — čobanska k. = pastoris stabulum.
kolica = plostellum; reda; v. kola.
količak = v. kolik.
količina = (k. kazni) mensura poenae; puniendi modus. — k. vremena = temporis spatium. — k. prostora = spatium.
kolijevka = (zipka) cunae, arum. — (zipka; zavičaj) cunabula, orum. — (pelene; prvo sijelo; djetinjstvo; izvor) incunabula, orum. — dijete u k. = puer vagiens.
kolik = quantus; quam magnus. — k. god = quantuscunque, (malen) quantuluscunque. — k. ti drago = quantusvis. — k. mu drago = quantuslibet.
koliko = quantum; quam. — k. ih? = quam multi? quot? — (koliko malo) quotusquisque? — k. ih je? = (svega) quot sunt illi? (nazočnih) quot sunt illorum? — k. ti je godina = quot annos natus es? — koliko? (o cijeni) = quanti? quanto? — k. plaćaš stanarine? = quanti habitas? — k. velik = quantus; quam magnus. — k. visok = quam altus. — k. dugo? = quamdiu? (dokle) quoad? (do kada) quousque? — k. (= dokle) v. — koliko (mnogo) = quantum; quantopere. — k. (daleko) = quam longe, n. pr. quam longe est hinc in saltum? — koliko je da si u luci? = quam dudum in portum venis huc? — toliko — koliko = tantum — quantum; tot — quot; n. pr. si mihi tantum esset otii, quantum est tibi; quot homines tot sententiae. — koliko — toliko (jednakost odnošaja) = et — et; quum — tum; vel — vel. — ne toliko — koliko = non tam — quam; n. pr. Romani bella quaedam non tam feliciter quam fortiter gesserunt; ili Romani bella quaedam fortius quam felicius, ili magis fortiter quam feliciter gesserunt. — non potius — quam; n. pr. haec non potius accusatio quam defensio est existimanda. — koliko oko dopiraše = quo longissime oculi conspectum ferebant. — koliko mjesto dopušta = quoad loca patiuntur. — koliko se mogu spomenuti = quoad longissime potest mens mea respicere. — svak mora paziti na svoju korist, koliko se to može dogoditi bez štete drugoga = suae cuique utilitati, quod sine alterius injuria fiat, serviendum est. — koliko moguće manje ih = quam minime multi. — koliko može biti = quantum fieri potest. — kolikim trudom = quantopere. — koliko je moguće prije = quam primum fieri potest; (ranije) quam maturrime; (prvom prigodom) primo quoque tempore. — vrati se k. možeš prije = quam primum potes redeas quaeso. — k. mogu = ut possum. — k. budem moći = ut potero. — svaki k. može = quisque pro facultate; pro se quisque. — koliko (dugo) = quamdiu, n. pr. tenuit se uno loco, quamdiu fuit hiems. — quoad; n. pr. me admones ut me integrum, quoad possim, servem. — k. danas, k. sutra = quam proxime.
kolikoća = (mjera) modus, n. pr. navium; (mjerena, ili brojena zaliha) numerus, n. pr. argenti. — k. vode = quantae aquae.
kolikogod = quantumcunque. — (koliko mu drago) quantumlibet. — (koliko te volja) quantumvis.
kolikost = v. kolikoća.
kolišan = quantulus. — k. god = quantuluscunque.
koliti = (— vinograd) vites palis adjungere. — (cijepati) findere; diffindere; caedere.
kolje = pali; v. kolac. — nije mi k. = v. (nemam) kad.
koljenati = genibus comprimere.
koljencat = geniculatus.
koljeno = genu. — baciti se na k. pred koga = accidere genibus, ili ad genua alcjs; procumbere alci, ili ad genua alcjs; prosternere se et supplicare alci. — metnuti se na k. (kleknuti) = genua flexa submittere; v. kleknuti. — k. (= pleme) = genus; gens. — (postanak, porijetlo) origo. — (potomak) stirps. — vući k. = ab alqo originem trahere; v. pleme; rod. — (gležanj) articulus.
koljenović = illustri, ili nobili loco natus.
kolo = (točak) rota. — (okrug) orbis. — (ples) chorus; chorea. — k. igrati = ducere choros;

choreas ducere, (s kim) cum alqo. — šuplje k. = orbis, n. pr. orbem facere, ili colligere; in orbem coire. — (društvo) circulus; coetus; conventus. — u čijem kolu biti = esse e numero. — mnogobrojno k. ljudi i žena = celeberrimus virorum mulierumque conventus.

kolobar = circulus. — (oko sunca, mjeseca) orbis, ili corona lunae, ili solis.

kolomija = orbita.

kolotečina; kolotek = orbita.

kolovina = orbis.

kolovođa = qui choream ducit. — (u opće vođa, glavar) dux; caput; signifer.

kolovoz = mensis Augustus. — (za vrem. republike šesti mjesec) sextilis; mensis sextilis. — prvi k. = kalendae sextiles (augustae). — 5-ti kolovoza = nonae sextiles, ili Augustae. — 13-ti k. = idus sextiles, ili Augustae. — zadnji k. = pridie kalendas Septembres.

kolovrat = (vrtlog) vortex.

kolumba = carina.

kolut = discus. — (obruč) circulus.

kolutac = circulus.

kom = directus ad perpendiculum; directus.

komad = (dio) pars. — (manji dio) particula. — (ulomak) fragmentum. — (koji se odijelio, ili je otpao) frustum. — k. gvožđa = ferrum. — k. drva = lignum. — k. mesa = caro. — k. zemlje, polja = ager. — (mali k. polja) agellus. — k. sukna = pannus. — dobar k. česa = aliquantum, n. pr. agri, muri. — mali komadići = minuta (n. plur.). — izrezati na k. = in partes concidere; minute, ili minutatim concidere; minutatim caedere, ili consecare. — razbiti u k. = minutatim frangere; frangere et comminuere. — učiniti u k. (raskomadati) in frusta dividere; (rastrgati) dilacerare; dilaniare. — k. po komad = minutatim.

komadati = v. raskomadati. — k. se = dilabi.

komađe = fragmenta; frusta; v. komad.

komar; komarac = culex.

komarica; komarnik = conopeum; conopium.

komešanje = agitatio; agitatio motusque (corporis).

komešati se = commoveri; moveri; agitari; se movere; se commovere.

komice = ad perpendiculum; directe ad perpendiculum; ratione perpendiculi; ad lineam.

komicije = comitia, orum. — k. za izbor konsula = comitia consulum, ili consularia, — censora = comitia censorum, — kvestora = comitia quaestoria, — tribuna = c. tribunicia. — odrediti k. = comitia indicere, edicere (alci creando). — upravljati k. = comitiis praeesse, praesidere. — odgoditi k. = comitia differre, prolatare.

komilica = perpendiculum.

komin = culina.

komina = (od oraha) cortex, ili putamen nucis.

kominjati = v. komiti.

komiti = putamen detrahere.

komodljika = lappa.

komolak = cubitum; cubitus.

komorač = feniculum.

kompa = ponto.

komšija = vicinus.

komšijnica = vicina.

komšijski = vicinalis.

komšiluk = vicinia; vicinitas.

kon = n. pr. od kona do k. = a primo ad extremum; ab initio usque ad finem, ili ad extremum.

kona = vicina.

konac = (od lana, vune itd.) filum. — (kraj) finis; terminus; pars extrema, ili extremum. — (svršetak) exitus, n. pr. orationis, argumenti, anni, vitae. — (zaključak) clausula, n. pr. epistolae. — (uspjeh) eventus, n. pr. pugnae, belli, fortunarum. — (kraj, mjera) modus, n. pr. nullus modus caedibus fuit. — na k. godine = exitu anni; exeunte anno; extremo anno; extremo anni. — koncem mjeseca Junija = ultimo mense Junio, ili ultimo Junio. — bijaše već na koncu jeseni = jam autumni extremum erat. — koncem zime = extrema hieme; exeunte hieme. — prije k. zime = hieme nondum confecta. — k. života = finis vitae; exitus vitae; decessus; interitus; v. svršetak.

konačan = ultimus; extremus; v. zadnji. — adv. ad ultimum; ad extremum.

konačiti = (prenoćiti) pernoctare.

konak = (polača) aula; v. dvor. — (stan) domus. — (svratište, noćište) deversorium. — (stan, noćište kod gosta) hospitium. — (noćište) mansio. — moliti za k. = locum requiemque petere. — primiti koga na k. = alqm hospitio excipere. — (dan putovanja) iter diei.

konao = (u opće) canalis. — (podzemni k. za nečist) cloaca. — (opkop, koji spaja dvije rijeke, ili jezera) fossa. — (prijekop, vodotočina) euripus.

končine = partes membrorum extremae.

kondijer = poculum.

konj = equus. — (loš konj; kljuse) caballus. — (mlad k. ždrijebe) equulus; equuleus. — na k. = equo vehens; equo vectus; in equo sedens; equo insidens. — biti vazda na k. = equis omni tempore vectari. — uzjahati na k. = conscendere equum; ascendere in equum. — sjahati s k. = descendere, ili desilire ex equo. — sjediti na k. (jahati) = insidēre equo; equo vehi. — boriti se na k. = ex equo pugnare. — vojnik na k. = eques. — kip na k. = statua equestris. — ne vidjeti koga nikada na k. = alqm non umquam in equo sedentem videre. — pasti s k. = cadere ex, ili de equo; decidere ex equo; labi, ili delabi ex equo; defluere

ex equo in terram (o ranjenu). — k. naprsnim nakitom urešen = equus phaleratus.
konjadija; konjaništvo = equitatus; equites; equestres copiae; eques. — lako oružano k. = equites levis armaturae. — teško oružano k. = (u opće) equites gravis armaturae; (k. oklopnikâ) equites ferrati, ili cataphracti. — imati mnogobrojno k. = multum equitatu valere; ab equitatu firmum esse. — razviti k. = turmas equitum explicare. — služiti u k. = equo merere.
konjanički = equester. — k. bitka = proelium equestre, ili equitum; certamen equestre; pugna equestris; v. bitka. — k. četa = turma equitum. — k. trka = curriculum equorum; (na čast Martu) equiria, orum. — bojni k. red = acies equitum; (k. red na desnom, ili lijevom krilu) ala.
konjanik = eques; v. konjaništvo; konjanički.
konjara = equile, is; equorum stabulum.
konjče = equulus; equuleus.
konjic = equulus; equuleus.
konjica = v. konjaništvo.
konjički = v. konjanički.
konjik = v. konjanik.
konjokradica = equi, ili equorum fur.
konjokrot = domitor equorum.
konjski = equinus. — k. dlaka = seta equina. — k. gnoj = fimus equinus. — k. griva = juba equina. — k. hrana = equorum pabulum. — k. kopito = ungula equina. — k. meso = caro equi. — hraniti se k. mesom = vitam corporibus equorum tolerare. — k. nakit = (u opće) ornamentum equorum; (sjajna oglavnica, ili oprsnica) phalerae. — k. oprava = arma equestria. — k. pokrovac = ephippium.
konjušar = agaso.
konjušnica = equile, is; equorum stabulum.
konjušnik = magister stabuli.
kono = v. komšija.
konoba = (pivnica) cella vinaria. — (uljara) cella olearia. — (krčma) caupona.
konobanje = vita inops, ili misera.
konobar = (pivničar) cellarius. — (krčmar) caupo.
konobarac = puer cauponius.
konobarica = ministra cauponae. — (gospodarica od krčme) domina cauponae.
konobati se = vitam inopem tolerare; parce ac duriter vitam agere.
konop = funis. — (tanji nego „funis") restis. — (konop, kojim se što usteže, drži vezano n. pr. brod za kraj) retinaculum. — jaki k. od broda = rudens. — (sidrenjak) funis ancorarius; ancorale. — pritegnuti k. = funem adducere, ili attrahere. — popustiti k. = funem remittere.
konopac = funiculus.
konopar = restio, onis.
konopčić = funiculus.
konsul = consul. — k. prošle godine = qui proximo anno consulatum gerebat. — bivši k. = (vir) consularis. — dvaput k. = bis consul. — k. po drugi put = iterum consul. — proglasiti koga k. = alqm consulem declarare. — izabrati koga k. = alqm consulem creare; (koga na mjesto drugoga) = consulem sufficere. — biti proglašen k. jednoglasno = populi cunctis suffragiis consulem declarari.
konsularski = consularis.
konsulat = consulatus. — obnašati k. = consulatum gerere.
kop = v. kopanje.
kopač = fossor.
kopača = ligo, onis.
kopanja = scutula.
kopanje = fossio. — (način k.) fossura.
kopati = fodere. — k. jamu = fossam facere, ducere, perducere; v. jama.
kopča = fibula.
kopilad = soboles spuria.
kopilan; kopile = spurius, nothus.
kopitati se = calce petere.
kopkati = solum quatere.
kopljača = hastile vexilli.
kopljanik = hastatus (miles); (plur.) hastati.
koplje = hasta. — (sulica s remenom u sredini) lancea. — (celtsko k.) cateja. — (germansko k.) framea. — (galsko k.) gaesum. — (maćedonsko k.) sarisa, ili sarissa. — (saguntsko k.) falarica.
kopljište = hastile; hasta.
kopnen = terrester. — k. vojska = exercitus terrester; copiae terrestres.
kopnina = locus nivibus vacuus.
kopniti = solvi; liquescere; v. kraviti se.
kopnja = fossio (agri).
kopno = terra; (terra) continens. — (suho) aridum; siccum. — po k. = terrā; terrestri itinere; pedestri itinere; pedibus. — izvući lađu na k. = navem subducere (in aridum). — uhvatiti se k. = terram capere; ad terram pervenire.
kopnomjerac = geometres.
kopnomjerje; kopnomjerstvo = geometria.
kopnopis = geographia; terrarum, ili regionum descriptio.
koprcati se = palpitare.
koprena = velamen; velamentum. — (= izlika) v.
kopriva = urtica.
kopuniti se = superbire.
kora = (vanjska na drvetu) cortex. — (lik) liber. — (k. od kruha) crusta.
korab; korablja = v. lađa.
koračanje = gressus.
koračati = gradi; vadere; v. iti. — brzo k. = properare; maturare gradum; gradum corripere; celerare; v. hitjeti. — uzastopce k. = vestigiis sequi, ili consequi. — k. pred kim = anteire; praeire.

koračaj = v. korak.

koračiti = gradum facere; v. koračati.

korać = malleus.

korak = gradus. — (stupaj; koračanje) gressus; passus (u boljoj prozi samo kao mjera, stopa). — (pren.) prvi k. = initium, ili principium alcjs rei. — nepromišljen k. učiniti = temere, ili inconsiderate agere. — činiti velike k. = magnos facere gradus. — sigurnim, odlučnim k. = certo gradu. — brzim k. = gradu citato; pleno gradu; ingenti gradu. — k. po k. = gradatim; gradu; pedetentim. — približivati se velikim k. = adventare. — ne odalečiti se ni k. od koga = sequi alqm quoquo est; ne vestigio quidem abire ab alqo; ne vestigium quidam abscedere, ili deflectere ab alqo.

koralj; koralja = corallium; curallium; coralium; curalium.

koramiti se = rigere.

korba = (ukor) reprehensio. — (predbacivanje) exprobratio.

korbač = v. kandžija.

kore = (od mača) vagina. — (od britve) theca. — (držalo) manubrium. — izvaditi mač iz k. = gladium e vagina educere, ili (trgnuti) eripere; gladium destringere, ili stringere. — metnuti opet u k. = gladium in vaginam recondere; gladium vaginae reddere; gladium condere.

korepina = testa.

korepnjak = conchylium.

korica = v. kora; kore.

koričnjak = cinnamomum; cinnamum.

korijen = radix. — (deblo s k.) stirps. — (temelj; izvor) stirps; fons; causa; v. žila. — s korijenom (iz korijena) = (sa svijem) radicitus.

korijenak = v. korijen.

korijeniti se = radicem, ili radices agere, ili capere; radices facere; in radices exire.

korijenje = radices.

korijepiti se = rigere.

korilac = reprehensor; vituperator; objurgator; v. koriti.

korist = (u opće) utilitas; usus. — (probitak; uhar) commodum; emolumentum. — (plod; dobitak; nagrada) fructus; lucrum. — (dobit na trgovini) quaestus. — biti na k. = utilitatem, ili usum afferre, habere, praebere; usui, ili fructui, ili quaestui esse; prodesse; conducere; ex re, ili in rem esse alcjs; v. koristiti. — biti donekle na k. = alqa parte prodesse. — to je meni na k. = e re mea est; in rem meam est. — biti bez k. = nihil prodesse. — biti bez ikakve k. = longe alci abesse. — biti komu na veliku k. = alci magno, ili maximo usui esse; alci magno fructui esse; alci magno adiumento esse. — imati k. iz čega = utilitatem, ili fructum capere, ili percipere ex alqa re; commodum capere ex alqa re; quaestui habere alqd; quaestum facere alqa re. — gledati na svoju k.; iti za svojom k. = utilitati servire; commodis suis consulere, ili servire. — gledati na čiju k. = alcjs commodum sequi; alcjs commodis, ili rationibus consulere; alcjs commodis servire. — upotrijebiti što na svoju k. = alqa re uti; alqd in usum suum conferre; alqd in rem suam, ili in rerum suarum usum convertere.

koristan = utilis. — (pun ploda, probitka) fructuosus. — (zdrav tijelu; pa u opće povoljan) saluber; salutaris, n. pr. locus, somnus, consilium, sententia. — biti k. v. korist. — adv. utiliter; bene; salubriter. — upotrijebiti k. svoje vrijeme = tempus recte collocare; tempore recto uti.

koristiti = utilem esse; usui esse; ex usu esse; utilitatem, ili usum praebere; utilitatem afferre; prodesse; conducere. — mnogo k. = magnae utilitati esse; magno, ili maximo usui esse; magnam utilitatem afferre; plurimum, ili valde prodesse. — malo k. = non multum prodesse. — veoma malo k. = parum prodesse. — k. više, nego itd. = pluris esse, quam etc. — k. komu = esse ex usu alcjs; esse ex re, ili in rem alcjs (o stvari); alci usui, ili fructui esse (o stvari); alci prodesse (o čeljadetu); (pomoći) alqm juvare; (savjetom i djelom) alci adesse; v. korist. — čemu bi koristilo? = quid referret? — k. se = v. korist (imati iz čega).

koritelj = v. korilac.

koriti = (pokarati; ukoriti; prt. laudare) vituperare. — (pokarati; pokuditi, prt. probare) reprehendere. — (predbacivati komu što) exprobrare alci alqd, ili de alqa re. — (ne odobravati) improbare. — (kuditi; prt. laudare) objurgare. — (k. riječima) increpare; increpitare; conviciari. — (žestoko napasti riječju) exagitare. — (psovati, iskarati) corripere. — k. koga radi česa = reprehendere alqm de alqa re, ili in alqa re; vituperare alqm de alqa re; objurgare alqm de alqa re, ili in alqa re, ili alqa re; — (pasivno) reprehendi; vituperari; in vituperationem venire, ili cadere, ili incidere, ili adduci.

korito = alveus. — (od broda) alveus navis. — (od rijeke) alveus. — izaći iz k.; izliti se = alveum excedere. — povratiti se u k. = refluere.

korman = gubernaculum; clavus.

kormaniti = gubernaculum regere; ad gubernaculum sedere; navem gubernare, ili regere; clavum tenere.

kormanoš = gubernator; rector navis.

kormanošenje = gubernatio; ars gubernandi.

kormilar = gubernator; rector navis.

kormilo = v. korman.

kornjača = testudo.

koromač = feniculum.

korov = herba inutilis, ili iners, ili mala. — (škodljiva trava) herba frugibus inimicissima. — bodljiv k. = tribulus.
koršov = v. krčag.
kôs = merula.
kös = adj. obliquus. — (poprječan) transversus. — na k. = oblique.
kosa = crinis; capillus. — (kao prirodni ures glave) coma. — (bujni vlasi; osob. pjesn.) caesaries. — duga k. = capillus longus, ili promissus. — imati dugu k. = comatum esse. — gusta k. = capillus densus. — ko ima gustu k. = bene capillatus. — rijetka k. = capillus rarus. — čupava k. = capillus hirtus, ili horrens, ili hirsutus. — ruda k. = capillus crispus. — raspletena k. = capillus effusus. = imati sijedu k. = canum esse. — pristavljena k. = capillamentum; alieni capilli. — potezati koga za k. = alqm capillis, ili crinibus trahere. — kosa mi se ježi = capilli horrent; arrectae sunt horrore comae; capilli metu, ili horrore rigent. — (srp) falx.
kosac = messor.
kosast; kosat = comatus.
kosati = vellicare; vellere.
kosica = parva falx.
kosijer = falx.
kosimice = oblique; in obliquum; ex obliquo; transverse; ex transverso; in transversum.
kosište = falcis manubrium.
kositer = plumbum album.
kositi = metere; demetere; secare (fenum); desecare, n. pr. hordeum, segetes et prata. — k. koga jezikom = obterere; de alqo detrahendi causa dicere. — k. se = (o suknu) usu atteri, ili deteri. — v. jediti se.
kosmat = (koji ima kosu, dlakav) pilis vestitus. — (kosat) crinitus; comatus. — (kostrušav) hirsutus; hirtus. — (dlakav; rutav) pilosus.
kosnuti = (dirnuti, taknuti) stringere; destringere.
koso = v. kosimice.
kosovac = merula.
kost = os, ossis. — k. je i koža = ossa atque pellis totus est; vix ossibus haeret.
kostanj = (drvo i plod) castanea. — (plod također) castaneae nuces.
kostobolan = arthriticus.
kostobolja = dolor (dolores) artuum, ili articulorum. — (ulozi) podagra (u nogama); chiragra (u rukama).
kostoboljan = v. kostobolan.
kostobolnik; kostobonik = arthriticus.
kostoloman = operosus; multi operis, ili laboris. — k. posao = opus operosum; opus et labor.
kostolomiti = v. mučiti.
kostolomljenje = v. mučenje.
kostriječiti se = v. kostriješiti se.
kostriješav = hirtus; hirsutus; horridus; hispidus.
kostriješiti se = horrere; v. nakostriješiti se.
kostrijet = lana caprina.
kostrijetli = ex lana caprina.
kostrušan; kostrušav = v. kostriješav.
kostur = corpus nudis ossibus cohaerens.
koš = (poveći) corbis. — (za čuvanje novaca) fiscus. — (od pruća za voće) fiscina. — (kroz koji se cijeđaše izmećeni mast ili ulje) qualus; qualum. — (mali spleten k. za kruh, voće, cvijeće) canistrum. — (za cvijeće, voće, vunu itd.) calathus. — (sitov k.) scirpiculus. — (k. za kruh) panarium.
košanica = pratum.
košar = v. vrša. — (koji plete koše) vitor.
košara = (u opće) stabulum. — (konjska) equile. — (goveđa) bubile.
košarica = v. koš. — (za predivo) quasillus; quasillum.
košće = ossa, ium (plur.).
košić; košic = quasillum; corbula; sportella; sportula.
koškati se = altercari de alqa re cum alqo.
košljiv = morosus; difficilis. — (razdražljiv) iracundus. — k. vrijeme = tempestas turbida; coeli asperitas; coelum nubilum.
košljivost = morositas. — (o vremenu) asperitas; v. košljiv.
košnica = alvarium.
koštrika = piscis spina.
koštunjavac = dura nux.
koštura = v. koštrika.
košturav = spinosus.
košulja = (donja haljina muška) subucula; tunica interior. — (zmijina k.) exuviae (serpentis).
košuta = cerva.
kot = fetura; fetus; suboles; progenies; (= kotac) v.
kotac = parvum stabulum. — (krmnjak) hara.
kotač = rota.
kotakati = v. kotrljati.
kotalac = jugulum.
kotao = ahenum; lebes. — (kazan) cortina.
kotar = (seoska općina; župa) pagus. — (tribus) tribus.
kotarica = v. košić.
kotarka = v. hambar.
kotiti = parĕre.
kotlača = ahenum.
kotlenica = ahenum.
kotlina = lebes.
kotrljanje = volutatio.
kotrljati = volvere; volutare.
kotur = v. kolut.
koturati = v. kotrljati.
kotva = anchora; v. sidro.
kov = metallum. — (ures) ornamentum.
kova = urceus.

kovač = ferrarius faber, ili opifex. — svak je k. svoje sreće = faber est suae quisque fortunae; sui cuique mores fingunt fortunam; suis fortuna cuique fingitur moribus.
kovačnica = ferraria officina.
kovalište = (kovnica) moneta.
kovandžija = apium custos, ili curator; alveorum cultor.
kovanluk = alvarium.
kovaran = dolosus; fraudulentus.
kovarstvo = fraus; dolus. — (spletke) fallacia; insidiae; dolosa consilia; malae artes.
kovati = procudere; cudere; fabricare; fabricari; (pren.) machinari; fraudem moliri; fallacias fingere, ili fabricari; dolos procudere. — k. novce = cudere, ili percutere nummos. — k. kriv novac = nummos adulterare. — k. nove riječi = verba novare. — k. konja = equum calceare; equo ferreas soleas inducere. — k. koga u zvijezde = alqm laudibus ad coelum ferre; alqm (alqd) ad coelum, ili ad astra tollere, ili ferre; tollere in astra laudes alcjs; alqm ad coelum laudibus efferre, ili extollere; alqm ad coelum efferre, ili in coelum ferre; alqd altissime tollere.
kovča = fibula.
kovčali = fibulis ornatus.
kovčeg = arca; cista.
kovina = metallum.
kovnica = moneta.
kovničar = monetae opifex; monetarius.
kovno = metallum.
kovovit = metallorum fertilis.
kovrčast; **kovrčav** = crispus.
kovrčica = cincinnus.
kovrčiti = calamistro intorquere, ili convertere, ili ornare, ili inurere, n. pr. crines, capillos. — nakovrčen = calamistratus.
kovrljati = volvere; volutare.
koza = capra. — (stroj) machina.
kozal = caper.
kozica = capella.
kozina = pellis caprina; caprae pellis.
koziti (se) = parěre.
kozjevina = (meso) (caro) caprina. — (kostrijet) lana caprina.
kozji = caprinus. — k. roda = caprigenus.
kozle = haedus.
kozletina = pellis haedina; haedi pellis.
kozlić = haedus.
kozlina = pellis caprina; caprae pellis. — (= kostrijet) v.
kozodoj = caprimulgus.
kozonog = capripes.
kozopaša = caprarius.
kozorog = (zvježđe) capricornus.
koža = (najgornja k. meka i tanka u čeljadeta) cutis. — (koža životinjska kod ljudi i životinja, kakva se pokazuje svučena) pellis. — (koža deblja i tvrda u životinje, ustrojena ili ne) corium. — (debela k. u životinje) tergus. — (debela k. žulj) callum. — (nježna k., koja pokriva nutrnje dijelove životinjskoga tijela, mrena) membrana. — (stipsom ili kocoljem strojena fina koža) aluta. — tanke kože = cute tenui. — debele k. = callosus. — kost i koža = v. kost. — u zloj je koži = male se habet alqs; male agitur cum alqo. — k. mi se ježi = v. ježiti se.
kožast = corio similis.
kožica = membranula; pellicula; v. koža.
kožuh = mastruca; pellis. — kožuhom pokriven = pellitus. — nositi lisičji k. = tergis vulpium indutum esse.
kožuhar = pellio.
kožurica = (pačica od grožđa) vinaceus. — (ljuska; ljupina) putamen. — (debela koža) callum.
kožušak = v. kožuh.
krabanosica; **krabanoša** = homo personatus.
krabulja = persona.
kraćanje = opis. glag. kraćati.
kraćati = contrahere, n. pr. orationem. — k. put = iter facere brevius; praecidere iter. — k. grane = ramos putare. — (neprel.) contrahi; breviorem fieri.
kraćenje = v. kraćanje. — (zaprječivanje) impeditio. — (odbijanje; nećanje) recusatio.
kračanje = v. kraćanje.
kračati = v. kraćati.
kračina = brevitas.
kračun = pessulus.
kračunati = foribus, ili ostio obdere pessulum; occludere fores pessulo; ostium obserare; fores claudere.
kradac = fur.
kradica = fur.
kradimice = (prt. palam, ili ante oculos alcjs, ili coram alqo) clam. — (prt. palam et libere) furtim; furtive. — (prt. aperte) occulte. — k. odnijeti, otpraviti = subducere; clam subducere, ili abducere; furto subducere. — k. otići (ukrasti se) = se subducere, n. pr. de circulo. — k. što preduzeti = obscure moliri alqd.
krađa = (u opće) furtum. — (k. državnijeh novaca) peculatus. — počiniti k. = furtum facere.
kradljiv = furax. — adv. furaciter; furto.
kradljivac = fur. — (otimač) raptor. — mali k. = furunculus.
kradljucati = suffurari.
kradnja = furtum; v. krađa.
kradom; **kradoma**; **kradomice** = v. kradimice.
kraj = (svrha) finis. — (najkrajnji dio česa) pars extrema, ili extremum. — gornji k. = pars summa, ili summum. — donji k. = pars ima. — (vrh) caput, n. pr. capita funis. — k. mosta = summus pons. — k. govora, lista = finis ora-

tionis, epistulae; (zadnji dio govora, pisma) extrema pars orationis, epistolae. — na k. knjige = in fine libri; in extremo, ili postremo libro; v. konac. — kraju privesti = conficere; perficere; ad finem perducere, ili adducere; absolvere; peragere, n. pr. fabulam, comitia. — (zemljište) regio; ager; locus; loca. — Arpinski k. = ager Arpinas. — (obala) litus; ora. — (suho; kopno) terra continens; v. kopno; krajem = terra; terrestri itinere (prt. mari); pedestri itinere; pedibus (prt. classe; navibus). — (rub; okrajak) margo.

kraj = prep. (uzduž) secundum. — (kod) juxta; prope; propter. — (mimo) praeter. — sjesti k. koga = propter alqm considere. — graditi k. rijeke = secundum flumen aedificare.

krajičak = pars extrema.

krajina = fines, ium; v. granica; međa. — (rat) bellum.

krajiniti = bellare; bellum gerere.

krajišnik = finitimus; confinis. — (pograničan) conterminus.

krajnji = (najudaljeniji; u vremenu: posljednji; najveći; najgori; najopasniji) extremus, n. pr. oppidum, finis vitae, fames, periculum, spes salutis, fortuna. — (posljednji; zadnji) ultimus. — (najzadnji) postremus. — (u vremenu: posljednji) summus, n. pr. senectus, dies, aetas.

krak = longum crus.

krakač = qui bene graditur.

krakati = v. koračati.

kraknuti = gradum facere.

krakun = v. kračun.

kralj = rex. — (k. malene zemlje) regulus. — sadašnji k. = is, qui nunc regnat. — tadašnji k. = is, qui tum regnabat. — biti k. = regem esse; regnum obtinere; regiam potestatem habere. — učiniti koga k. = alci regnum, ili regnum et diadema deferre; summam rerum ad alqm deferre. — postaje ko k. = alqs rex fit, ili esse coepit; alqs regnare, ili imperare coepit; alqs regnum adipiscitur; regnum, ili imperium ad alqm transit; summum imperium, ili summa rerum alci defertur. — vladati se kao k. = consuetudine regia uti.

kraljevanje = regnum; imperium.

kraljevati = regnare; regem esse; regnum obtinere; regiam potestatem habere.

kraljević = regis filius.

kraljevina = regnum.

kraljevski = (koji pripada kralju, kralja se tiče) regius. — (koji se pristoji kralju) regalis. — k. kuća = reges; domus regia. — k. čast = dignitas regia. — adv. = regie; regium in morem; regio more; regaliter.

kraljevstvo = regnum; regium imperium. — (kraljevina) regnum. — (kraljevska čast) regia dignitas.

kraljež = spina; v. križa.

kraljica = regina. — (žena kraljeva) regis uxor.

kraljić = regulus. — (kraljević) regis filius.

kraljomorstvo = regis caedes; regis nex. — počiniti k. = regem interficere.

krasan = pulcher; venustus; formosus; v. lijep.

krasilo = lenocinium.

krasiti = ornare; exornare.

krasnik = vir venustus.

krasnolik = formosus; speciosus.

krasoćut = sensus. — (ukus) elegantia.

krasota = pulchritudo. — (lijepa prilika) species. — (krasan oblik) forma. — (dragost; milota) venustas.

krasotan = pulcher; venustus; formosus; v. krasota.

krasotica = mulier, ili virgo formosa; mulier, ili virgo formā egregiā, ili eximia, ili excellenti; mulier, ili virgo insignis ad pulchritudinem; mulier (virgo) pulchra facie insignis; mulier (virgo) formā excellens.

krasta = crusta. — (grinta, bolest na glavi) porrigo.

krasti = furtum facere; furari alci alqd. — (kradom uzeti) surripere alci alqd; clepere. — (ugrabivši otjerati) abigere (furto). — k. se = arrepere.

krat = (jedan k.) semel. — (dva k.) bis itd. — taj k. = (za sadašnjost onoga, koji govori) nunc quidem; (za sadašnj. onoga o čem se govori) tunc quidem.

kratak = (u duljini i daljini; u govoru; prt. longus) brevis. — (u vremenu) brevis; exiguus; contractus, n. pr. noctes; parvi temporis, n. pr. quies. — (skraćen) curtus. — (stegnut) contractus. — (o vremenu; govoru) angustus. — najkraći dan u godini = dies brumalis; bruma. — najkr. noć = nox solstitialis; solstitium. — k. slovka = syllaba brevis. — k. pamćenje = memoria hebes. adv. breviter; (u malo riječi) paucis (sc. verbis); breviter; (površno) strictim. — (u) k. što kazati (usmeno i pismeno) breviter, ili paucis, ili praecise dicere; brevi praecidere; paucis, ili breviter scribere, ili perscribere; rem paucis absolvere. — (u) k. ću kazati = brevi praecidam; brevi faciam; in breve cogam; nolo esse longus; rem paucis absolvam. — u k. (da kažem) = ut in pauca conferam; ne longum faciam; ne longum fiat; ne longus sim; ut ad pauca redeam; ut paucis dicam; ne (multis) te morer; de quo ne multa disseram; ne diutius disseram; ne multa; ne plura; quid multa? quid plura? quid quaeris? ad summam.

kratica = nota.

kratiti = (sprijeda otsjeći) praecidere. — (umaliti; stegnuti) amputare, n. pr. multitudinem sententiarum, narrationes. — (okrnuti; umanjiti)

curtare; decurtare. — (stegnuti) contrahere, n. pr. vela, orationem. — (oduzeti, otkinuti) detrahere de alqa re. — (odbiti) denegare; negare; abnuere; renuere. — ja ne k. = per me licet. — k. se = recusare alqd, de alqa re, inf.; abnuere alqd, inf.; gravari; nolle; negare.

kratkoća = brevitas.

kratkonog = pedibus brevibus.

kratkost = v. kratkoća.

kratkotrajan = v. malotrajan.

kratkouman = tardi ingenii; hebetis ingenii; imbecilli ingenii. — biti k. = imbecillo, ili tardo, ili hebeti ingenio esse.

kratkoumnost = ingenii tarditas; imbecillum, ili tardum, ili hebes ingenium.

krava = vacca; bos (femina).

kravar = bubulcus.

kravara = bubile.

kravina = corium vaccae, ili bovis.

kraviti (se) = tabescere calore; tepefactum molliri et tabescere calore; solvi. — (o ledu) liquescere; liquefieri.

kravljača = mulctra.

krcalo = nucifrangibulum.

krcati = onerare alqd alqa re; onus imponere alci; sarcinis alqm gravare. — k. kola, brod = plaustrum, navem onerare alqa re; alqd in plaustrum, in navem imponere. — k. orahe = frangere nuces.

krčag = urceus.

krčanje = murmur; susurrus. — (o crijevima) crepitus. — (o umirućijem) spiritus interclusus.

krčati = murmurare; murmur edere. — krče mi crijeva = intestina murmurant, ili crepant, ili crepitant. — (o umirućijem) spiritum interclusum ducere.

krčevina = novale.

krčija = intestina, orum.

krčiti = silvam caedere; agrum dumetis purgare. — k. stazu, put = viam facere, ili aperire, ili patefacere.

krčma = caupona. — (prosta k.) popina.

krčmar = caupo.

krčmarica = cauponis uxor.

krčmariti = cauponam exercere.

krčmarski = cauponius.

krčmica = cauponula.

krčmiti = cauponam exercere.

krčumati se = reniti; contra niti, ili obniti; v. čupati se.

krd = grex.

krdar biti = sues pascere.

krdisati = delere; excidere.

krdo = grex.

krecav = (— kosa) capillus crispus; capilli crispi.

kreč = calx; v. klak.

krečiti = calce dealbare.

kreda = creta.

kredovit = cretosus.

kreja = pica.

kreka = clamor (voces) *gallinae*, *ili ranae*.

kreketanje = ranarum voces.

kreketati = coaxare.

krelju̇št = squama.

krem; kremen = silex; lapis silex; saxus silex.

krenuti = (taknuti) tangere; attingere. — (maknuti) movere; commovere. — (dići, istjerati, n. pr. zeca) excitare. — k. neprijatelja = avertere hostem; hostes, ili aciem hostium commovere; hostes loco movere, ili depellere; copias hostium, ili aciem hostium inclinare. — k. vojsku = castra movere. — k. glavom = mente capi, ili alienari; mentis errore affici. — k. koga iz službe = alqm loco movere; (vojskovođu) alci imperium, ili exercitum adimere. — k. vjerom = fidem frangere, ili violare. — k. na put = viae, ili in viam se dare; proficisci; iter ingredi, ili inire; se committere viae, ili itineri; (o vojsci) iter alqo convertere, ili conferre, ili intendere. — k. se = se movere; se commovere; moveri; commoveri.

krepak = (u opće) validus; valens. — (snažan; moćan) firmus, fortis. — (tvrd; jak) robustus. — (odrješit) strenuus. — (koji je odmah u pomoći) praesens. — (snažna tijela) corpore vigens; validus; corpore robusto. — krepkim se srestvima poslužiti = remediis fortioribus uti. — adv. valide; fortiter; firmiter.

krepčina; krepkoća = vis; vigor; robur. — (snaga duševna) vigor ingenii, ili animi. — (postojanost) constantia; firmitas.

krepost = (sila; djelatnost) vis. — (sila; snaga duševna; krepkoća) firmitas; firmitudo. — (savršenost) virtus. — (zasluga) laus. — (poštenje) honestas. — (moralno dobro) honestum; rectum. — put k. = virtutis via; saći s puta k. = de via decedere; a virtute di scedere; honestatem deserere.

krepostan = virtute praeditus, ili ornatus. — (pošten) probus. — biti k. = virtutem habere; virtute praeditum esse. — adv. cum virtute; sancte. — k. življeti = cum virtute vivere, ili vitam degere; sancte vivere.

kres = (vodeni) nasturtium.

kresalo = chalybs.

kresati = (vatru) ignem elicere e silice; ignem silici excudere; ignem excitare lapide percusso; lapidum conflictu, ili tritu elicere ignem; collisis lapidibus ignem excutere. — k. granje = arborem putare.

kresiti se = micare; fulgere. — oči mu se k. = oculi ardent.

kreševo = caedes.

kreštalica; kreštelica = pica.

kretanje = (kao djelo) motio. — (kao svršena radnja) motus. — (amo i tamo) agitatio. —

(govornika, koji gestikuluje) gestus; jactatio (corporis). — (broda u oluji) jactatio (navis).

kretati = v. krenuti. — k. se = (o govorniku; glumcu) gestum agere, ili facere; gestu uti; gestum componere; jactare, n. pr. brachium. — (o vojnicima vježbe radi) decurrere; in armis decurrere.

kretnja = (vojničke vježbe radi) decursio; decursus; v. kretanje.

krevet = lectus; lectulus; lectus cubicularis. — (nizak k.) grabatus. — ići u k. = ad lectum transgredi; cubitum ire, ili discedere; dormitum se conferre. — postaviti koga u k. = collocare alqm in cubili, ili in lecto. — postaviti koga na k. = alqm super lectum collocare. — biti u k. = in lecto esse; (nemoćan) in lecto esse, ili jacere; lecto teneri; lecto, ili lectulo affixum esse; cubare (in morbo). — ostati u k. = se continere in lecto.

krezo = homo edentulus.

krezub = edentulus.

krezubac = v. krezo.

krezubast = v. krezub.

krezubica = edentulus, a.

krhak = fragilis.

krhati = frangere; confringere; perfringere. — (kašljati) tussire.

krhkoća = fragilitas.

krič = clamor.

kričalo = clamator.

kričanje = clamor; clamitatio; (o djetetu) vagitus.

kričati = clamare; clamores edere, ili tollere; (o djetetu) vagire.

krijepilo = remedium corpori reficiendo, ili recreandis viribus aptum. — biti k. = corpori reficiendo aptum esse. — biti k. želuca = corroborare stomachum. — biti izvrsno k. = praeclaram habere utilitatem recreandis viribus.

krijepiti = firmare; confirmare, n. pr. corpus cibo, valetudinem; reficere, n. pr. corpus; corroborare. — k. se = se corroborare; se confirmare; se, ili vires reficere.

krijepljenje = refectio.

krijes = cicada.

kriješta = stridor.

kriještiti = stridere.

krija = fragmentum ruptae glaciei.

kriješva = (drvo i plod) cerasus.

krijomčarenje = fraus transferentis, ili transferentium.

krijomčariti = rem furtivam (res furtivas), ili mercem (merces) transferre (per publicanos); mercem non profiteri (apud publicanos); rem, ili mercem inscriptam importare (ili exportare); rem, ili mercem sine portorio importare ili exp.; rem, ili mercem clam importare, ili exportare.

krik = clamor.

krika = clamor inconditus; clamores dissoni; voces dissonae; clamitatio.

kriknuti = clamorem tollere, ili edere. — k. na koga = inclamare alqm, n. pr. acriter.

krilast = alae similis; in alae formam redactus.

krilat = ales; volucer; pennatus. — (tko ima krila) alatus.

kriliti = alis tegere. — (braniti) tegere; protegere; tueri. — k. se = ales pandere. — (letjeti) volare.

krilo = ala. — (krila) alae; pennae; pinnae. — imati k. = alatum esse. — ostrići k. = pinnas alci incidere. — spustiti k. = alas demittere; (pren.) concidere. — mahanje krilima = alae ictus; pennarum ictus. — padaju komu k. = (pren.) animo deficere, cadere, concidere; animum demittere, submittere; animos despondere; animo minui. — (njedro; naručje) gremium; sinus. — (k. uređene vojske) cornu. — čete uređene na k. (pješačke) = alariae cohortes, — (konjaničke) alarii, ili alarii equites. — biti na desnom k. = dextrum cornu tenere; in dextro cornu consistere.

krilonog = alipes.

krimice = v. kriomce.

krinčica = scutula; scutella.

krinka = os; persona.

kriomce; kriomice = clam; latenter; occulte.

krišom = v. kriomce.

kriti = abdere, n. pr. tabulas. — (oduzeti s pogleda) condere; ab oculis removere. — (mirno i s redom) abscondere, n. pr. secundum aram aurum. — (pomno sačuvati) recondere, n. pr. nummos aurumque. — (zaklanjati, tajiti) occulere; occultare. — (zatajiti; činiti se čemu nevješt) dissimulare, n. pr. aegritudinem animi, odium. — (tajiti; ništa ne kazati) celare, n. pr. sententiam, iram, alqm alqd. — (pokriti) tegere; contegere; obtegere. — k. što kamo = abdere alqd in alqm locum (pas. part. perf. in alqo loco); occultare alqd (in) alqo loco. — k. što ispod česa = abdere alqd sub alqa re, ili intra alqd.

kriv = curvus (prt. rectus). — (svinut) incurvus; incurvatus; leniter inflexus. — (zavrnut) distortus. — (naopak) pravus. — (neprav; nepravilan) non justus. — (lažav; varav) falsus. — (zlotvorau u pojedinom slučaju i; začetnik škode) nocens. — (k. čemu; kažnjiv) noxius; sons. — biti k. (krivac) in noxa esse; in culpa esse. — ne biti k. = extra noxam esse; extra culpam esse; a culpa abesse; culpa vacare, ili carere. — proglasiti koga k. = alqm noxium judicare. — držati koga k. = alqm nocentem habere. — pronaći koga k. = alqm sontem comperire. — postati k. (počiniti zločin) facinus, ili maleficium in se admittere; scelere se devincire, ili se ob-

stringere, ili se alligare. — k. zakletva = perjurium. — k. mjera = pondera iniqua. — biti k. (uzrok) čemu = causam esse alcjs rei, n. pr. mortis; est culpa alqs; est culpa in alqo, in alqa re; est alqd in causa, n. pr. verecundia multis in causa fuit ut etc.; alqd alcjs vitio contigit, n. pr. quod non Academiae vitio, sed tarditate hominum arbitror contigisse; alcjs operā et culpā accidit alqd; alcjs opera efficitur ut, ne; fit per alqm quominus. — nijesam ja tome kriv što = non meo vitio fit ut; non stetit per me ut; non impedivi quin. — on je bio k. da ne = stetit per eum quominus. — adv. prave; non juste; falso; (manjkavo; izvraćeno) vitiose. — (naopako; zlo; pogrješno) perperam (prt. recte) n. pr. interpretari, judicare, pronunciare. — k. se kleti = perjurare; pejerare; perjurium facere; perfidum sacramentum dicere. — k. suditi = iniquum esse judicem in alqm. — k. protumačiti = perverse, ili perperam interpretari; (u zlu smislu razumjeti) aliter accipere quam est; in aliam partem accipere, ac dictum est; sinistre accipere. — k. razumjeti = non recte intelligere.

krivac = v. kriv; (reus je onaj, koji je pod sudbenom istragom, bio kriv, ili nevin; ako je kriv, onda je = reus nocens; reus sons).

krivaš = culter longior curvus.

krivda = injuria. — (prekršaj) delictum. — k. učiniti komu = injuriam facere, ili inferre alci; injuria alqm afficere.

krivica = (krivda) injuria. — (krivnja) culpa.

krivina = curvatura. — (krivnja) culpa.

kriviti = curvare; incurvare. — (prigibati, savijati) flectere; inflectere. — (k. koga) incusare. — (bacati krivnju na koga) culpam, ili crimen in alqm conferre; alci culpam attribuere; in crimen vocare, ili adducere alqm; crimine compellare. — k. koga što = ascribere alcui alqd; assignare alcjs culpae quod; (predbacivati komu što) exprobrare alci alqd, de alqa re, ak. s inf. — kriviti usta = os depravare. — k. se = curvari; incurvari; flecti; se flectere; inflecti. — (o govedu) mugire. — (o djetetu) clamare; altos clamores edere, ili tollere.

krivnja = culpa; vitium; meritum. — (prekršaj; zločin) crimen; noxa. — nije moja k. što = non fit meo vitio, ut; v. kriv. — bez moje k. = nulla mea culpa. — mojom k. = meā culpā; meā operā. — svojom k. = culpa; meo merito; committo, commisi ut. — odvraćati od sebe k. = culpam a se amovere, ili demovere; crimen amoliri, ili propulsare. — bacati k. na koga = v. kriviti.

krivnjava = clamor insanus. — (o govedu) mugitus.

krivokletnik = perjurus; perfidus; qui pejeravit etc. v. krivo (se kleti).

krivokletva = perjurium; perfidum sacramentum.

krivonog = varus; valgus.

krivook = strabo.

krivorota = v. krivokletva.

krivorotan = perjurus; perfidus.

krivorotnik = v. krivokletnik.

krivorotstvo = v. krivokletva.

krivošija = qui est obstipa cervice.

krivovati = in culpa esse; in noxa esse.

krivovrat = v. krivošija.

krivudanje = flexus.

krivudast = flexuosus; tortuosus; sinuosus.

krivudati = sinuari. — k. se kroz (o rijeci) = pererrare, n. pr. Nilus pererrat Aegyptum.

križ = crux. — (vješala) patibulum. — propeti koga na k. = cruci, ili patibulo alqm affigere; alqm in crucem figere, ili agere, ili tollere; cruci, ili in cruce suffigere. — visjeti na k. = pendere in cruce.

križa = dorsi spina; spina, quae in dorso est; spina.

križak = antenna.

križati = secare.

krk = v. krhak.

krkača; krkače; krkačice; krkačke = (nositi na k.) humeris alqm sustinere. — uzeti koga na k. = alqm umeris suis, ili dorso subire; alqm in umeros suos efferre; alqm succollare; in collum tollere.

krkalina; krkaljina = fimus equinus.

krkanje = rixa.

krkati se = rixari.

krkljati = fervere.

krkmeta, etâ = cincinni.

krknuti = mutire; muttire; hiscere.

krkoriti = v. krkljati.

krktati = v. krkljati.

krletka = cavea.

krliješi = jugulum.

krlja; krljad = truncus.

krljetka = v. krletka.

krljušt = squama.

krljuštav = squamosus; squamis obductus, ili intectus.

krma = puppis. — broditi vjetrom u k. = ventos prosperos, ili secundos habere; secundo vento cursum tenere. — (hrana za marhu) pabulum (hibernum). — (korman) gubernaculum; clavus.

krmača = sus femina; porca. — (k. s pračićima) scrofa.

krmad = sues; porci.

krmak = sus; porcus.

krman = v. korman.

krmar = pabulator. — (krmilar) gubernator, ili rector navis.

krmci, aka = sues; porci.

krme = sus; porcus.

krmeći = suillus; porcinus.
krmeljanje = lippitudo.
krmeljati; krmeljiti = lippire.
krmeljav = lippus.
krmešce = porculus; porcellus.
krmetina = (caro) porcina, ili suilla.
krmežljiv = lippus.
krmilar = v. krmar.
krmilo = v. korman.
krmiti = pabulum dare; pascere; pabulo reficere, n. pr. boves. — (upravljati brodom) gubernare, ili regere (navem); clavum tenere, ili regere; (pren.) tenere gubernacula reipublicae; sedere ad gubernacula rei p.; clavum imperii tenere et gubernacula rei p. tractare; regere.
krmnik = v. kormilar.
krmski = v. krmeći.
krn = v. krnjav.
krndija = cumulus.
krnj = v. krnjav.
krnja = vagina.
krnjast = v. krnjav.
krnjav = mutilus; truncus; non integer.
krnjiti = mutilare; truncare.
krnjo = mutilus.
krnjorog = cornibus mutilus.
krnuti = percutere. — (baciti koga na tle) alqm ad terram dare; alqm ad terram, ili terrae affligere.
kročiti = gradum facere.
kroj = (način, na koji je skrojeno odijelo) habitus vestis. — odijelo po novome k. = vestis nova. — odijelo je lijepa k. = vestis bene sedet.
krojačiti = vestes facere.
krok; krokaj = v. korak.
krom = praeter; excepto, a, is.
kromid = caepa; caepe (samo nom. i ak.).
krop = fervens aqua.
kropiti = aspergere; conspergere; respergere.
kropljenje = aspersio; respersio.
krosnat = robustus; validus.
krošnja = v. košic.
krotak = (ukroćen; blag, blagoćudan) mansuetus. — (ukroćen) domitus (prt. ferus). — (tih; miran) placidus; mitis. — adv. mansuete; leniter; placide.
krotilac; krotitelj = domitor.
krotiti = mansuefacere; mansuetum facere, ili reddere. — (silom k.) domare. — (skršiti, svladati) frangere; domare. — (obuzdati) frenare; refrenare. — (stegnuti; uspreći) coërcere; compescere; moderari alci rei.
krotkoća; krotkost = mansuetudo; ingenium mite, ili lene; (animi) lenitas.
krov = tectum. — (vrh od k. šljeme) culmen tecti. — (na lađi) constratum navis. — k. od crijepa = tegulae. — brod, koji ima k. = navis constrata, ili tecta (prt. navis aperta). — šumnati k. = tectum frondeum.
krovnat = (kuća k.) casa stramento tecta; casa stramenticia.
krovnica = tegula.
krovnjača = v. krovnata (kuća).
kroz; kroza = per, n. pr. ire per ignes, via per Sequanos. — (za vrijeme) per, n. pr. per multos annos, per omnes dies. — (sred) per medios, n. pr. fines. — kroz plač = lacrimans. — k. prste gledati = alci indulgere; connivere in alqa re. — (radi) v.
krpac; krpač; krpar = sarcinator.
krpariti; krpati = v. krpiti.
krpedžija = v. krpač.
krpičizma = veteramentarius sutor.
krpilac = sarcinator.
krpiti = sarcire; resarcire. — k. koga = increpare.
krsnice = capulus.
krst = v. križ.
krstiti se = (česa, od česa) v. čuvati se; bježati.
krstonoša = qui crucem fert.
krš = saxum. — (kamen) lapis.
kršak = fragilis.
kršan = saxosus; saxeus. — k. čovjek = vir fortis, strenuus; bonus; praeclarus.
krševit = v. kršan.
kršiti = frangere; confringere; perfringere.
kršljav; kršljavac = qui non juste excrevit.
kršnjava = fragor.
kršovit = v. kršan.
krt = talpa.
krt = adj. rigidus. — (tvrd) durus. — (krhak) fragilis.
krtica = talpa.
krtičnjak = grumus talpae; terra a talpa excitata.
krtina = v. krt; krtičnjak.
krtinac = v. krt.
krto = corbis.
krtoća = durities; (krhkoća) fragilitas.
krtorovina = v. krtičnjak.
kručina = v. krutost.
krug = circulus. — (kolut) discus; v. okrug.
krugao = in orbem circumactus, ili sinuatus; globosus.
kruglja = (o kojoj god okrugloj stvari) globus. — (lopta) pila; (kojom su glasovali suci) pila.
krugljast = globosus. — adv. in globi speciem.
krugljičast = globosus.
kruh = panis. — komad k. = frustum panis. — domaći k. = panis cibarius, ili plebeius. — prosti k. = panis secundus, ili secundarius. — bijeli k. = panis candidus. — mladi k. = panis recens. — k. svagdanji = victus quotidianus. — tražiti k.; ići za k. = victum quaerere, ili quaeritare. — dobivati svoj k. = parare ea, quae ad victum suppeditant, (čim) alqa re; cibum quaestumque captare ex alqa re.
kruhar = pistor.

kruliti = (kruli mi u trbuhu) circa stomachum mihi sonat.
kruna = corona. — k. od cvijeća = corona. — kraljevska k. = diadema.
krunast; **krunat** = coronae similis.
krunica = (vjenčić) corolla.
krunidba; **krunisanje** = opis. glag. kruniti.
krunisati = v. kruniti.
kruništc = (na zidinama) pinna; minae, n. pr. murorum, moenium, turrium.
krüniti = (ovjenčati) coronare. — (kraljevskom krunom) insigne regium, ili diadema alci, ili capiti alcjs imponere; regnum et diadema alci deferre.
krúniti = carpere.
krupa = grando.
krupan = crassus. — (gojan; debeo) corpulentus. — (velika tijela) corpore amplo. — (tvrd; čvrst) solidus.
krupica = frustum; fragmentum.
krupnoća = (debljina) crassitudo. — (debljina tjelesna) obesitas; corpus amplum; habitus corporis opimus.
krušac = v. kruh. — (soli) mica salis.
kruška = (stablo) pirus f. — (voće) pirum.
kruškovina = piri lignum.
krut = (tvrd) durus. — (ukoćen) rigidus. — (krupan; tvrd) solidus. — k. zima = hiems aspera, ili praegelida, ili atrox, ili acris; intolerabile frigus.
krutost = durities; soliditas. — (ukočenost) rigor. — k. zime = rigor, ili asperitas, ili saevitia frigorum, ili biemis.
kružan = (okrugao) rotundus; orbiculatus; in orbem circumactus.
kružilo = circinus.
krv = sanguis. — (iz rane itd., izvan tijela) cruor. — biti žedan (željan) krvi = sanguinem sitire. — okaljati ruke k. = se sanguine contaminare, ili inquinare; manus suas sanguine respergere, ili cruentare. — teče k. = sanguis profluit, n. pr. ex vulnere. — poteklo je krvi (u bici) = res non sine cruore gesta est. — učiniti k. = mortem per scelus alci inferre; necem inferre. — k. iz nosa = fluens sanguis per nares; narium sanguis; profluvium sanguinis e naribus, ili per nares. — curi k. iz nosa = sanguis e naribus fluit, ili profluit; sanguinem alqs e naribus fundit. — pustiti k. = sanguinem incisa vena mittere alci, n. pr. ex brachio; sanguinem detrahere. — krvlju napojen = fuso sanguine madens. — (rod; pleme) genus; stirps. — (rod po k.) consanguinitas; sanguinis conjunctio. — (djeca) viscera mea; sanguis meus, n. pr. in suum sanguinem saevire. — biti u k. komu = alqm sanguine attingere; sanguine cum alqo conjunctum esse; contingere alqm sanguine ac genere. — tanka k. = affinitas.
krvan = cruentus. — k. djelo = caedes; occisio. — učiniti k. djelo = caedem facere, efficere, perpetrare; necem inferre; mortem per scelus alci inferre.
krvarina = sanguinis, ili caedis pretium.
krvast = colore sanguineo; sanguineus.
krvav = cruentus; cruentatus; sanguine, ili cruore respersus; sanguine oblitus. — k. bitka = proelium cruentum, ili non incruentum, ili atrox. — k. pobjeda = victoria cruenta, ili haud incruenta; victoria, quae multo sanguine stat. — k. suze roniti = effusissime flere.
krvaviti = cruentare; sanguine respergere, ili contaminare.
krviti se = vulneribus cruentari.
krvnat = multo sanguine gravis.
krvničiti = alqm caedis arguere.
krvnik = (u opće) homicida (nikad s gen. onoga, koji je ubijen); qui hominem occidit, ili interfecit. — (ubojica, s gen. onoga, koji je ubijen) interfector. — (ubica roditelja, djece, slobodna građanina, vladaoca) parricida. — (ubica iz potaje) sicarius. — (koji ubije na zapovijed gospodarevu) percussor. — (početnik ubojstva) auctor caedis, ili mortis, ili necis. — k. svoje matere = matricida. — k. svoga brata = fratricida.
krvobljuv = qui sanguinem vomit.
krvolik = colore sanguineo; sanguineus.
krvoločan = sanguinarius; sanguinem sitiens; sanguinis, ili cruoris avidus. — (grozan) saevus.
krvoločnost = sanguinis sitis. — (žestina) saevitia.
krvolok = v. krvoločan.
krvopija = v. krvoločan. — (težak posao) ingens labor. — (pijavica) hirudo.
krvopilac = v. krvoločan; krvopija.
krvoproliće = caedes. — bez k. = sine sanguine; sine cruore; sine vulnere. — došlo je do k. = res non sine cruore gesta est.
krvopust = sanguinis missio, ili detractio.
krvorad = caedis cupidus, ili avidus.
krvoradnost = caedis cupiditas, ili aviditas.
krvosalija = ingens labor.
krvotok = profluvium sanguinis.
krzati = deterere; atterere. — k. se = deteri; atteri. — k. se oko koga, česa = certare cum alqo de alqa re; contendere cum alqo de alqa re.
krzmalica = mulier cunctans.
krzmalo = cunctator.
krzmati = cunctari. — (biti neodlučan) haesitare; haerere. — (zakasniti) morari.
krzmav = cunctans; cunctabundus.
krznar = pellio, onis.
krzno = mastruca; v. kožuh.
kržljav = v. kršljav.
kube = tholus.
kubura = res angustae; angustiae; inopia; miseria.

kuburiti = vitam inopem tolerare; parce ac duriter se habere, ili vitam agere; vix diurno quaestu famem propulsare. — kuburim = vix habeo unde utar, ili vivam.

kuca = v. kučka.

kucaj; kucanje = pulsatio. — k. bila = arteriarum, ili venarum pulsus. — k. na vrata = pulsatio forium; januae impulsus.

kucati = pulsare, n. pr. fores, ostium. — (o srcu) palpitare. — (o bilu) venae et arteriae micant.

kucavica = arteria.

kuckalo = qui pulsat; pulsans.

kuckati = v. kucati.

kucnuti = v. kucati.

kučad = canes (plur.).

kučak = canis. — (mladi k. štene) catulus. — k. ujedljiv = canis mordax. — zao k. = canis acer. — bijesan k. = canis rabidus, ili rabiosus — plašljiv k. jače laje, nego grize = canis timidus vehementius latrat quam mordet.

kučalica = uncus.

kučati = spectare ad alqd; pertinere ad alqd.

kuče = catulus.

kučen = v. kosijer.

kučica = uncus.

kučić = catulus.

kučine = stuppa.

kučka = canis (femina). — bijela k. = canis alba.

kučma = lituus (augurska).

kučnica = canis cubile; tugurium.

kuća = (stan; zavičaj; boravište; obitelj) domus. — (stan u opreci s drugijem zgradama) aedes; aedificium. — (prebivalište) domicilium. — (krov) tectum. — (kuća bez predvorja i nuzgrednih zgrada, bilo da na samo stoji, ili da se bar odjeljuje od drugijeh kuća uskim prostorom; više kuća ako su na okupu, te pripadaju jednome gospodaru) insula. — (ukućani, osob. služinčad; porodica) familia. — (pleme; rod) genus; gens; stirps. — (gospodarstvo; imetak) res familiaris. — seljačka k. = domus rustica. — siromaška k. = casa. — istjerati koga iz k. = alqm exigere, ili protrudere foras. — povesti koga k. = alqm ducere domum. — popratiti koga k. = alqm domum deducere. — povesti koga sa sobom k. = alqm domum (ad se) adducere. — biti gdje kućom = alqo loco sedem ac domicilium habere; in alqo loco habitare. — gospodar, gospodarica od k. = herus, hera (prama služinčadi); pater, mater familias (prama obitelji). — čuvati k.; upravljati kućom = (o domaćici) officia domestica curare; officia domus exsequi. — kraljevska k. = domus regia. — od dobre k. = honesto genere (natus).

kućanica = (prama obitelji) mater familias; (prama služinčadi) hera. — dobra k. = mulier diligens.

kućani = qui in eadem domo habitant.

kućanik = (prama obitelji) pater familias; (prama služinčadi) herus. — dobar k. = pater familias diligens. — nevaljao k. = paterf. neglegens. — biti dobar k. = attentum esse ad rem; rei familiaris rationem habere; rei familiari operam dare. — ne biti dobar k. = paulo omissiorem esse ab re; rem familiarem neglegere.

kućanstvo = cura rerum domesticarum. — (gospodarstvo; imovina) res familiaris.

kućarac; kućarica = casa; tugurium.

kućenje = cura rei familiaris.

kućer = casa; tugurium. — (sprema) cella promptuaria.

kućerak = cella promptuaria.

kućerica = tugurium; casa.

kućevni = familiaris, n. pr. lares; domesticus, n. pr. parietes, vestitus.

kućica = aediculae, arum; casa.

kućić = bono genere natus. — (plemićke kuće) nobilis; nobili genere, ili loco natus. — (poštene kuće) honesto loco, ili honesta domo natus; honeste natus.

kućiti = (k. kuću) rem familiarem curare, ili augere.

kućni = domesticus; familiaris. — k. vrata = domus, ili aedium, ili aedificii fores; ostium. — glavna k. vrata = janua.

kućnica = v. kućanica.

kućnik = v. kućanik.

kućnost = diligentia domestica.

kud; kuda; kudar = (upit.) qua? quem in locum? quorsum? — (kamo) = quo? — k. ćeš? = quo tendis? quorsum? — (kojim putem) qua. — od k.? = unde? — (iz kojega mjesta) unde; a quo loco; ex quo loco. — od k. si? = cujas es? unde domo? unde gentium? — od k. to znaš? = unde id scis? — povratiše se od k. bijahu došli = reversi sunt, unde profecti erant. — od k. god = undecunque; undeunde. — k. god = quocunque; quoquo; (kojim god putem) quacunque. — ne znam k. ni kamo = torpent consilia mea.

kudijer = v. kud.

kudilac = reprehensor; vituperator; calumniator; v. kuditi.

kuditi = (koriti) reprehendere; vituperare. — (ne odobravati) improbare. — (opadati) calumniari.

kudje = v. kuda.

kudjelja = (preslica) colus, i; colus, us.

kuđenje; kudnja = vituperatio; reprehensio.

kudra = capillus crispus. — (ćupa; runja) villus.

kudrav = crispus; capillo crispo. — (kostrušav) hirtus; hirsutus.

kuga = (pošast) pestilentia; pestis (rijetko). — (pogubno čeljade, stvar) pestis; pernicies; pestis ac pernicies. — (pomor) lues. — umrijeti od k. = pestilentia absumi. — k. je zavladala = pestilentia urit, n. pr. urbem. — prodrla je k. u

grad = pestilentia incidit in urbem. — bježati od koga, kao od k. = alqm vitare ut luem.
kugla = v. kruglja.
kuhač = coquus.
kuhar = coquus.
kuharica = coqua.
kuharnica = culina.
kuharski = coquinus.
kuhati = coquere.
kuhinja = culina.
kuhinjski = coquinus.
kuja = v. kučka.
kujundžija = (zlatar) aurifex.
kuk = coxendix; coxa. — (butica) perna. — (kamen) saxum.
kuka = uncus.
kukanje = ejulatio; ejulatus; lamentatio. — (urlikanje) ululatus.
kukast = uncinatus; uncus. — k. nos. = nasus aduncus.
kukati = lamentari; cum fletu et luctu queri.
kukav = (tužan) maestus.
kukavac = homo miserrimus, ili miserandus, ili miseratione dignus.
kukavan = v. jadan.
kukavica = cuculus. — (čovjek strašljiv) homo ignavus; homo nihili; v. strašljivac.
kukavičji konjic = upupa.
kukavnost = miseria; inopia; angustiae.
kukma = v. ćuba.
kukmarka = avis cristata.
kukmast = cristatus.
kukmica = v. kukma.
kuknjava = v. kukanje.
kukobolja = coxae dolor.
kukonosat = naso adunco.
kukov = (na k. dan; do kukova dne) ad kalendas Graecas.
kuku! = (k. meni) vae mihi! vae mihi misero!
kukurijek = galli, ili gallorum cantus. — (čemerika) helleborus; helleborum.
kukurijekanje = v. kukurijek.
kukurijekati = (o pijevcu) canere.
kukuta = cicuta.
kukuvijek = v. kukurijek.
kukuvježa = noctua.
kula = turris. — (tvrdava) arx; castrum; castellum; v. tvrđa. — graditi k. = turrem excitare, ili educere.
kuljati = provolvi.
kuljav = ventriosus.
kulje = abdomen; v. trbuh.
kulješa = ventriosus homo.
kulundžija = v. kujundžija.
kunac = cuniculus.
kunadra = floccus.
kunatorenje = vita misera.
kunatoriti = vitam miseram trahere.
kundast = curtus.
kunjalo = homo aeger atque infirmus; homo aeger atque invalidus.
kunjanje = valetudo tenuis, ili incommoda, ili infirma atque aegra, ili mala; valetudinis imbecillitas. — (dremljivost) somni necessitas; sopor.
kunjati = (biti slaba zdravlja) valetudine minus prospera uti. — (drijemati) dormitare; somno urgeri.
kunjelić; kunjelj = cuniculus.
kŭp = cumulus; acervus; congeries. — (sastanak) conventus; coetus.
kûp = (kupnja) emptio.
kúpac = emptor; emens; qui emit.
kŭpac = parvus acervus etc., v. kŭp.
kupalište = balneae, arum. — (toplice) thermae.
kupanje = lavatio. — (redovito, za zdravlje) usus aquarum.
kupaonica = (sobe u k.) balnearia, orum. — (tople vode) cella caldaria. — (hladne vode) cella frigidaria.
kupati = lavare. — (prati) abluere. — k. koga = alqm lavare; alqm demittere in balneum. — k. koga u vrućoj vodi = alqm immittere in tepidam. — k. se = lavari. — k. se u rijeci = flumine corpus abluere. — k. se u studenoj vodi = frigida lavari: (u kupalištu) frigidis aquis uti.
kupatilo = labrum; solium; alveus.
kupelj = v. kupalište. — (voda studena) frigida. — (topla) calida (scil. aqua).
kupeljnica = v. kupatilo.
kupeljnik = balneator.
kŭpilac = qui legit, colligit, conquirit.
kúpilac = emptor; qui emit. — (mesa, povrća itd. za kuhinju) obsonator.
kŭpilica = quae legit, colligit, conquirit.
kupina = (grm i plod) rubus.
kúpitelj = emptor; v. kúpilac.
kŭpitelj = v. kŭpilac.
kúpiti = emere. — (trgovanjem) mercari. — (opet k.) redimere. — (nabaviti) parare; comparare. — skupo k. = male emere; care, ili magno emere. — cijeno k. = bene, ili recte, ili vili, ili parvo emere. — k. što u koga = emere alqd de, ili ab alqo. — k. što čim = emere ex, de, n. pr. ex ea pecunia, de praeda. — k. jestvine za kuhinju = obsonare; obsonari.
kŭpiti = (birati; brati) legere. — (sabrati; skupiti) colligere. — (posakupiti; skucati) conquirere. — (zgrnuti) congerere in unum locum. — (nagomilati) coacervare. — k. vojsku, brodovlje itd. na jedno mjesto = in unum locum cogere, ili contrahere, ili cogere contrahereque. — k. odasvud novac, blago = pecuniam, ili opes undique conquirere. — k. vojsku = copias, exercitum parare, ili comparare; (popisati) scribere,

ili conscribere milites, ili exercitus. — k. se = convenire; confluere (in unum locum). — (dotrčati) accurrere; coire.
kupivojska = conquisitor (militum).
kupjena = v. kupina.
kupljač = v. kûpilac.
kupljenje = collectio; conquisitio. — (novačenje) conquisitio.
kupnja = emptio.
kupovalac = v. kúpilac.
kupovatelj = v. kúpilac.
kupovati = v. kúpiti.
kupovina = emptio. — (za kuhinju) obsonatus, us.
kupovnik = v. kúpilac.
kupus = brassica.
kurada = caballus.
kuretalo = garrulus; loquax.
kuretati = blaterare.
kuriti = ignem facere. — (kaditi) suffire.
kurjačica = lupa.
kurjačji; kurjački = lupinus.
kurjak = lupus.
kurjuk = cauda; v. rep.
kurtarisati = liberare alqa re, ili ab alqo. — k. se = liberari alqa re, ili ab alqo.
kus = (komad; zalogaj) frustum. — (zalogaj; krugljica muke) offa.
kus = adj. v. kusast.
kusac = curtus.
kusalj = equus curtus.
kusast; kusat = curtus.
kusatak = opis. sa truncus.
kusati = vorare; devorare.
kusiti = decurtare.
kusonja = bos curtus.
kusorep; kusorepac = curtus.
kusur = pecunia residua.
kušač = qui experitur, tentat etc. v. kušati.
kušanje = tentatio; experimentum; periclitatio; periculum.
kušar = v. kušač.
kušati = tentare, n. pr. patientiam alcjs, animum, fortunam, iter etc. — (ustrajno, pomnjivo da se postane iskusniji, ili da se što bolje uvidi) experiri. — (ne mareći za pogibelj) periclitari; periculum facere. — (odvažiti se na što) conari. — (usmjeliti se) audere. — (okusiti) gustare alqd; degustare alqd, ili de alqa re. — kušati koga = alcjs periculum facere; alqm tentare, ili experiri, ili periclitari, ili experiri et periclitari. — (k. koga da se predobije, uvjeri) alqm tentare, sollicitare alqm, ili alcjs animum.
kušlja = v. kuštra.
kušljav = perturbatus.
kušljati = perturbare.
kušnja = tentatio; v. kušanje.
kuštra = mulier capillis perturbatis.
kuštrav = crispus.
kut = angulus. — (zakutak) latebra.
kutan = angulatus.
kutao = trulla.
kutija = capsa; capsula.
kutlača = v. kutao.
kutnjak = (zub) dens geminus.
kutnji = (zub) v. kutnjak. — v. kućni.
kutnjik = v. kućanik.
kuvar = v. kuhar.
kuveo = vietus.
kužan = (nezdrav) pestilens, n. pr. locus, aedes, annus, munus. — (poguban; škodljiv) pestifer, n. pr. odor, vipera, gaudium, civis. — k. bolest = pestilentia. — k. uzduh = aër pestilens. — k. smrad = afflatus pestifer.
kužnik = pestilentia laborans.
kvaka = uncus.
kvar = damnum. — (koji drugi učini) detrimentum. — (s jedne i s druge strane) intertrimentum; v. šteta.
kvaran = corruptus; v. štetan.
kvarenje = corruptio; depravatio.
kvarilac; kvaritelj = corruptor.
kvariti = corrumpere, n. pr. frumentum, pabulum, fontes aquarum etc.; depravare, n. pr. puerum, mores; vitiare, n. pr. auras, vinum, mel.
kvarovati = detrimentum capere, ili accipere; in damnum incurrere; damnum, ili jacturam facere in alqa re.
kvas; kvasac = fermentum.
kvasina = acetum. — ljuta k. = acetum acris saporis; a. acidissimum.
kvasiniti = aceto condire.
kvasiti = madefacere; humectare. — (obliti; zaštrapati) conspergere. — (umočiti) intingere.
kvestor = quaestor. — (kvestori, koje je car predlagao) quaestores Caesaris, ili principis; q. candidati (principis). — kvestorov čador u taboru = quaestorium. — vrata u taboru do toga čadora = porta quaestoria. — onaj, koji je bio kvestor = quaestorius. — stan kvestorov u provinciji = quaestorium.
kvestorski = quaestorius. — k. pisar = scriba quaestorius.
kvijer = membrana.
kvrga = tuber. — (na štitu) umbo.

L.

Labećati = titubare.
labrnja = v. usna.
labud = cygnus; cycnus; olor.
lačan = v. gladan.
lačati = v. gladan biti.
laćati = v. latiti.
lada = dea amoris. — (kod Rimljana) Venus. — (žena) conjux.
lađa = navis; navigium; v. brod.
lađar = v. brodar.
lađarski = v. brodarski.
lađenjak = v. brod.
lađica = navicula; navigiolum; parvulum navigium; parvula navicula; parvulum navigiolum. — (lađica veslačka) actuariola. — (čun; čamac) lenunculus.
lađičar = v. lađar.
lagahan = (po težini) levis. — (okretan) agilis; v. lak.
lagak = v. lak.
lagan = (po težini) levis. — (tih, o glasu) summissus; suppressus. — adv. leviter; summisse; summissa, ili suppressa voce. — (po malo) sensim. — (polako) lente. — (sporo) tarde; tardo pede.
laganje = mendacia, orum.
laganost = (po težini i brzini) levitas. — (okretnost) agilitas.
lagašan = v. lagahan.
lagati = mentiri alqd, ili in alqa re, ili de alqa re; mendacium dicere (slagati nehote). — (izmisliti što lažna) ementiri. — (l. hotimice, ili nehote) falsa pro veris dicere; falsa dicere. — l. na koga = ementiri alqd in alqm; affingere alci alqd.
lagav = dolium.
lagiti = v. lagati.
lagum = cuniculus. — (špilja iskopana, u koju se mogu spremati stvari) specus; cfr. in agris et in omnibus ferre villis sub terra specus condendi frumenti gratia clam habere. — potkopati l. = cuniculos agere; suffodere alqd, n. pr. murum, moenia cuniculis.
lahor = flatus; v. lavorenje.
lahoriti = spirare; flare; v. lavoriti.
lajati = latrare; latratus edere. — l. za kim (pren.) = maledicere alci; maledicta in alqm dicere, ili conferre, ili conjicere.
lajav = (pren.) maledicus; maledicentissimus. — biti l. = linguae solutissimae, ili acerbae esse; linguā petulantem esse; lingua maledicentissimum esse; linguam malam habere.
lajavac = latrator. — (čovjek zla jezika) homo maledicus, ili maledicentissimus; v. lajav.
lajavica = mulier maledica, ili linguae acerbae.
lak = (po težini) levis. — (nejak; slab; neznatan) levis, n. pr. cibus, morbus, vulnus. — (slabo naprćen) expeditus. — (lakokretan) agilis. — (brz) pernix; velox. — (l. učiniti, steći itd.) facilis; non difficilis; proclivis (sva tri sa supinom na u); expeditus (ad s gerundom). Opaziti je ipak da najbolji pisci mjesto supina na u iza facilis i difficilis radije upotrebljavaju druge konstrukcije, n. pr. facilis ad concoquendum; facilis ad credendum; facile est, ili non magnum est vincere non repugnantes; nihil est facilius, quam; non facile dijudicatur amor verus et fictus; virtutum ac vitiorum facilis est distinctio; facili esse ascensu; faciles habere explicatus. — lako je uvidjeti = facile est ad intelligendum. — to je l. posao = id facile est factu; id facile est (mihi); hoc nihil est negotii; id nihil habet negotii; id facile effici potest. — l. ti zemljica = sit tibi terra levis. — l. teret = onus leve. — l. oružje = levis armatura. — l. kao pero (lakši nego pero) = plumā levior. — adv. leviter; velociter; solute; facile; expedite; opera levi; nullo negotio. — l. ranjen = leviter saucius, ili vulneratus. — l. govoriti = solute dicere.
laka = vallis.
lakac = (homo) velox.
lakat = cubitum. — (mjera) cubitum; ulna. — nasloniti se na l. = in cubitum inniti; corpus in cubitum levare. — l. dug = cubitalis. — dug pô l. = semicubitalis. — dva l. visok = binorum cubitorum in altitudine. — dulji od 2 l. = bina cubita longitudine excedens. — viši od 3 l. = tribus cubitis altior.
lakom = appetens; cupidus; avidus. — (tvrd) illiberalis. — (škrt) avarus; tenax. — (gnusne škrtosti) sordidus. — l. na jelo = edax; cibi avidus.
lakom = adv. prope; paene; haud multum abfuit.
lakomac = homo appetens, avidus alcjs rei; v. lakom.
lakomica = mulier avida etc. v. lakom. — (žlijeb) canalis.
lakomiti se = cupidum, ili avidum esse alcjs rei. — l. se na što = concupiscere alqd.

lakomljenje = habendi cupiditas; avaritia.
lakomost = habendi cupiditas; avaritia. — l. na novac = pecuniae cupiditas, ili aviditas.
lakomstvo = sordes; tenacitas; avaritia.
lakonog = pedibus celer; celeripes.
lakouman = (nestalan; nepouzdan) levis. — (tašt) vanus.
lakoumnost = levitas. — (taština) vanitas.
lakovjeran = credulus. — biti l. = credulum esse; facile ad credendum impelli.
lakovjernost = credulitas.
lakrdija = nugae.
lakrdijaš = nugator; scurra.
lakrdijašiti; lakrdisati = nugas agere; nugari; v. šaliti se.
lal = roseus.
laloka = mala; maxilla.
lan = linum.
lanac = catena. — (ovratnica) monile, n. pr. margaritis gemmisque consertum. — (savita zlatna ovratnica, osob. kao nagrada valjanim vojnicima) torques. — (zlatna verižica) catella; v. veriga. — l. zemlje = jugerum.
lanad = (u opće) capreoli. — (mlada l.) hinnulei.
landaranje = garrulitas; loquacitas.
landarati = (jezikom) blaterare; effutire; garrire.
landati = obambulare. — (jezikom) = v. landarati.
landav = blatero; garrulus; loquax.
lane = (u opće) capreolus. — (mlado) hinnuleus.
lanen = lineus.
lani = proximo anno; priore, ili superiore anno.
lanita = gena.
lanj; lanjac = dama.
lanjski = proximi anni; anni superioris, ili prioris.
lantina = antenna.
lanuti = (lanulo mi je) dolores remittunt. — (zalajati) latratum edere.
lapatljiv = garrulus; loquax.
lapavica = imber nive mixtus.
lasa = v. lasica.
lasan = facilis; v. lak. — (prikladan) idoneus.
lasast = mustelini coloris.
lasica = mustela. — (murina) muraena.
lasičji = mustelinus.
laska = v. laskanje.
laskalac = adulator. — (udvorica) assentator.
laskanice = blanditiae; blanditiae et assentationes; assentatiunculae.
laskanje = (ponizno vladanje prema višim) adulatio. — (bezuvjetno pristajanje; podlo ulagivanje) assentatio. — (umiljato govorenje i vladanje) blanditiae; blandimentum. — (laskava riječ) verbum blandum; vox blanda. — (laskav govor) oratio blanda. — bez l. = non blandior tibi; noli putare me hoc auribus tuis dare.
laskatelj = v. laskalac.
laskati = adulari alqm; assentari alci; blandiri alci; nimium esse in alcjs laudibus (o govorniku). — to mi jako laska = summo honori mihi duco.
laskav = blandus. — (l. riječ) verbum blandum; vox blanda; blanditiae; assentationes. — l. govor = oratio blanda. — l. čovjek = v. laskalac. — (ugodan) gratus; jucundus. — (častan) honorificus, n. pr. honorificis verbis alqm prosequi.
laskavac = v. laskalac.
lasniti = levare; allevare; faciliorem reddere rem.
lasnoća; lasnost = facilitas.
last = facilitas. — (života) commoda vitae; vitae commoditas. — plivati u l. = commode, bene, beate vivere; (ne raditi ništa) otio abundare, ili diffluere.
lasta = v. lastavica.
lastan = commodus. — biti l. = vacuum esse; vacare. — ne biti l. = temporis vacui nihil habere.
lastar = pampinus.
lastati = frondescere; frondem agere, ili induere.
lastavica = hirundo.
lastavičji = hirundininus.
lastisati; lastiti = v. laskati.
lastovati = v. last; lastan (biti).
laška; laškanje = nugae.
laškati = nugari.
laškav = nugax.
lašten = nitens; nitidus; splendens.
laština = nitor.
laštiti = nitidum reddere. — l. se = nitere; nitescere.
latica = (cvjetna) folium floris.
latinski = Latinus. — adv. Latine. — l. jezik = sermo Latinus; lingua Latina. — l. govoriti = Latine loqui. — znati L. = Latine scire (u opće); (poznati l. jezik) = linguam L. callere; L. linguae scientiam habere. — ne znati L. = (u opće) Latine nescire; Latinae linguae scientiam non habere. — zaboraviti L. = Latine oblivisci. — čisto i pravilno l. govoriti = pure et Latine loqui. — pravilno govoriti l. = recte Latine loqui (prt. male, inquinate). — čist, pravilan l. jezik = sermo purus et Latinus; sermo emendatus; oratio emendata; incorrupta Latini sermonis integritas.
latiti = arripere. — l. se česa = aggredi alqd, ili ad alqd faciendum; ad alqd se conferre; facere coepisse; accedere ad rem; incumbere in alqd. — l. se pera = ad scribendum se conferre. — l. se česa svojski = omni cogitatione curāque, ili toto animo et studio omni incumbere in alqd; toto pectore incumbere in, ili ad alqd.
lav = leo. — kao l. = leonum ritu; (u licu) specie leonina, n. pr. esse. — (zvježđe) leo.
lavast = gilvus.

lavež = latratus. — stoji l. pasa = canes latrant.
lavica = leaena; lea.
lavić = catulus leonis.
lavorenje = ventus lenis et mitis.
lavoriti = ventus est lenis et mitis.
lavov = leonis. — l. ralje = rictus leonis. — l. šapa = pes leonis.
lavovina = pellis leonina, ili leonis.
lavski = leoninus. — l. srce = summa animi fortitudo. — l. jama = cavum leoninum, ili leonis.
lazila = machina aedificationis.
lazimice = rependo; serpendo.
laziti = (o zmijama) serpere. — (o crvu, spužu itd.) repere.
laznica = scalae. — (stupanj) gradus.
lazno = tempus vacuum; otium. — imati l. = otiari; otium habere; otiosum esse; otium alci est; vacare; vacuum esse.
laznuti = lambere.
laž = mendacium. — bezočna l. = mendacium impudens. — drzovita l. = mendacium confidentissimum. — poštena l. = mendacium honestum. — strašna l. = mendacium atrox. — rijeti l. = v. lagati. — izmisliti l. = mendacium componere. — čuvati se laži = sibi a mendacio temperare. — čuvaj se l.! = cave sis mentiare! — uhvatiti koga u l. = alqm in mendacio deprehendere. — dokazati komu da laže = mendacii alqm coarguere; alqm in mendacio convincere. — to je l. = hoc, ili in ea re mentitus es.
laža; lažac = homo mendax.
lažak = v. Marač.
lažan; lažav; lažben = mendax. — (varav) fallax. — (isprazan; tašt) vanus. — (izmišljen) falsus; fictus. — adv. falso; fallaciter.
lažitorba = homo mendax.
lažljiv = v. lažan.
lažljivac = v. lažac.
lažljivica = mulier mendax.
lebditi = (oko koga) (njegovati) fovere alqm; omnes curas et cogitationes conferre in alqm. — l. nad kim = (visjeti) impendēre alci. — l. komu pred očima = ante oculos versari, ili obversari; oculis obversari; animo obversari; in mente versari. — l. oko čega = circumvolare, ili circumvolitare alqm locum, ili alqm. — l. u uzduhu = libratis alis pendere (o pticama).
lecanje = valetudo incommoda; valetudo. — (bojažljivost) timiditas; animus timidus.
lecati se; lecnuti se = valetudine minus commoda uti; non belle se habere. — (biti bojažljiv) pavescere; pavere; vereeundari.
leća = lens.
lećenje = volatus.
lećeti = v. letjeti.
leći = decumbere. — l. na što (natraške) = recumbere in alqa re, n. pr. in herba, in cubiculo. — (baciti se) se abjicere in alqa re, n. pr. in herba. — leći bolestan = aegra valetudine oppressum decumbere. — l. za sto = accumbere, n. pr. in convivio virorum, in epulo, apud, supra, infra alqm, eodem lecto. — (poći u postelju) ad lectum transgredi; cubitum ire, ili discedere; dormitum se conferre. — l. pod bremenom = oneri succumbere; sub onere labi, ili concidere; oneri cedere; oneri imparem esse; onere opprimi. — raspra je legla mirnim putem = controversia, ili rixa sedata est; controversia composita, ili dirempta est. — leže krv = res non sine cruore gesta est.
léći = incubare ova, ili ovis. — l. se = incubari.
led = glacies. — (snijeg) nix. — (studen; smrzla voda) gelu. — (velika studen) frigus glaciale; rigor glacialis. — snijeg u led pretvoriti (slediti) = gelu adstringere nivem. — voda studena kao l. = aqua gelida, ili gelidissima. — biti studen kao l. = totum frigere. — ići kao po ledu = ire suspenso gradu; pedem summis digitis suspendere.
ledac = crystallum. — (kruglja od kristala) crystallus.
ledan = v. leden.
leden = gelidus; perfrigidus; v. led. — l. mosur = stiria; glacies pendens.
ledenica = stiria; glacies pendens. — (ledana) officina reponendae nivis; locus, quo stipantur moles glaciatae.
ledeniti = conglaciare; congelare; frigore concrescere; frigoribus durescere.
ledina = solum incultum.
ledinak = collis.
lediti = glaciare; congelare. — l. se = v. ledeniti.
leđa = (u perpendikularnom položaju i kao stražnja strana stvora) tergum. — (u horizontalnom položaju, kao najgornja čest tijela; hrbat; rijetko o čeljadetu) dorsum. — koji nam okreće l. = aversus. — uzeti što, ili koga na l. = alqd, ili alqm in tergum accipere; alqd, ili alqm humeris attollere. — pasti na l. = supinum cadere. — ležati na l. = supinum cubare (prt. in faciem). — navaliti na neprijatelja s l. = hostes a tergo adoriri; hostes aversos aggredi; terga caedere hostibus. — okrenuti l. (o vojsci) = terga vertere, ili dare; (obrnuti se, okrenuti se) se, ili vultum avertere. — okrenuti komu l. = tergum obvertere; (odalečiti se) abire; discedere; (ostaviti koga) alqm deserere. — govoriti na koga iza l. = alci absenti maledicere. — iza l. = clam alqo; alqo inscio; alqo absente.
leđen = labrum.
ledovit = glacie adopertus; v. leden.
leg = v. leglo.
legalo = cubile.

legija = legio.
leglo = fetura; fetus; progenies; suboles.
legnuti = v. leći.
leinjati = v. čamati.
lele! = vae! vae mihi! vae mihi misero!
lȅlêk = ululatus flebilis; ejulatio; ejulatus.
lélek = ciconia.
lelekanje = v. lȅlêk.
lelekati = ejulare; ululare; lamentari; ejulare atque lamentari; maestos ululatus edere.
lelijanje = fluctuatio.
lelijati se = fluctuare (i pren. n. pr. segetes fluctuant).
leliti se = (o zmiji) senectam exuere.
leljati = v. ljuljati.
lemati = verberare; mulcare, n. pr. male alqm.
lemeš = dens, ili culter aratri.
lemiti = ferruminare, n. pr. muros bitumine.
lenger = v. sidro.
lepak = viscum.
lepetati = v. lepršati.
lepeza; lepeze = flabellum.
lepir = v. leptir.
lepršati = volitare. — l. se = volutari; se volutare, n. pr. in arena, in pulvere.
leptir = papilio.
leptirica = papilio. — (pram) floccus.
lepunuti = v. propasti.
let = volatus. — na l. = volans, n. pr. volantem avem dejicere.
letimice = (trkimice) cursim. — l. pročitati = percurrere.
letipas = nebulo.
letjeti = volare. — (tamo i amo) volitare. — naprijed l. = praevolare. — natrag l. = revolare. — l. u vis = sublimem petere. — ne l. mnogo visoko = volare demissius. — l. visoko preko Alapa = pinnis sublime elatum Alpes transgredi. — doći leteći = venire volantem. — pustiti da (od) leti = mittere, dimittere, emittere ex alqa re, n. pr. ex sinu emittere ciconiam. — l. za kim u potjeru = alqm insectari. — l. u propast = ruere ad interitum; ire praecipitem coepisse. — l. na vrat na nos = praecipitem abire; (bježati) praecipitem fugae se mandare. — vrijeme leti = aetas volat.
letka = alcedo.
letni = (l. pero) pinna.
letnjak = gula.
letnuti = provolare.
letukati = volitare. — l. okolo koga, ili česa = circumvolare, ili circumvolitare alqm, ili alqm locum.
letušte = pecus volatile. — (tovna pilad) altiles, ium, ili altilia, ium.
letva = asser.
letvica = regula.
leventaš = homo deses, desidiosus, iners.
leventovati = nihil agere; cessare.
ležačica = v. ležakinja.
ležačina = homo desidiae ac languori deditus.
ležaje = cubile.
ležak = v. ležačina.
ležakinja = mulier desidiae ac languori dedita.
ležanka = grabatus.
ležanje = (za stolom) accubitio.
ležati = jacēre. — (počivati; spavati; ležati za stolom; ležati bolestan) cubare. — (l. na leđima) recubare. — (l. do koga) accubare. — (biti položen; nalaziti se) positum esse; situm esse. — (l. pri čem, uza što, do čega; biti tik do čega; o čeljadetu i stvari) adjacere alci rei, ili ad alqm. — (biti prislonjen k čemu; položen blizu čega; o stvarima) appositum esse alci rei. — (l. na čem) = incubare alci rei, ili in alqo loco. — l. na tlima = humi jacere; humi stratum jacere. — l. za stolom kod koga = juxta cubare. — l. za stolom s kim = accubare, accubuisse cum alqo. — l. u postelji = in lecto jacere, ili esse; jacēre; cubare; (o nemoćniku također) lecto teneri; lecto affixum esse. — l. teško bolestan = graviter jacere. — l. od rođenja = puerperio cubare. — l. (o krajevima, mjestima) jacēre. — (o stvarima prirodnijem, zgrađenijem) situm esse. — (o građevinam) positum esse. — (biti; nalaziti se) esse. — (biti kod, međiti) alci loco adjacēre; alqm locum tangere, attingere, contingere. — l. nad = imminere alci loco. — l. povrh čega = alci loco superpositum esse. — l. prama = e regione, ili ex adverso alcjs loci jacere, ili situm esse. — l. s ove strane = cis alqm locum jacere. — l. k = jacere, ili situm esse ad alqm locum versus; prospicere alqm locum. — l. prama istoku = vergere; spectare in, ili ad — versus, n. pr. in septemtrionem versus, ad occidentem versus. — l. mnogo daleko jedno od drugoga = magno locorum intervallo disjunctum esse. — l. jednako daleko = pari intervallo distare.
ležećke = cubans.
ležnica = cubile.
li = ne; num. — zapita me hoće li što = quaesivit ex me numquid vellem; — hoće li ko doći = ecquis esset venturus; — hoćete li doći = ecquid venturi essetis; v. slovn.
libanje = fluctuatio.
libati = fluctuare. — (nagibati padu) labare.
libiti se = v. stidjeti se.
lice = (obraz) facies. — (obličje, koliko se iz njega vide čuvstva i stanje; pogled u opće, obraz) vultus. — (oblik; obraz) os. — (čelo; vanjsko obličje) frons. — (lanita) gena. — (izvanjština; spoljašnost) facies; forma; figura; species. — turobno l. = vultus tristis, ili maestus

— l. ozbiljno = vultus (frons) gravis; vultus severus. — l. veselo = vultus hilarus, laetus, serenus. — učiniti ozbiljno l. = vultum componere. — gledati koga u l. = alqm contra intueri, ili aspicere; os alcjs aspicere; os, ili vultum alcjs intueri. — reći što komu u l. (oči) = liberrime profiteri apud alqm. — l. i lice (u četiri oka) v. četiri. — u l. = coram; praesens; n. pr. alqm coram in os laudare; alqm praesentem laudare. — adv. licem = plane; ipse, ipsa, ipsum.

licemjer; licemjerac = (koji se pričinja da je nešto, što nije) simulator alcjs rei. — (koji se prikazuje da ne čini nešto, što čini, ili da nešto nije, što jest) dissimulator. — (pretvorica u opće) homo fictus et astutus; simulator et dissimulator.

licemjeran = fictus; fictus et simulatus. — adv. ficte; simulate.

licemjeriti = simulare; dissimulare; simulatorem, dissimulatorem esse; v. licemjerac.

licemjerstvo = simulatio; dissimulatio; ficti simulatique vultus. — (hinjena pobožnost) pietas erga deum ficta, ili simulata; mentita pietas. — (hinjeno prijateljstvo) amicitia ficta, ili simulata.

ličenje = (objavljivanje) praeconium. — (kićenje tijela) corporis cultus, ili opis. glag. ličiti se.

ličilo = fucus.

ličinar; ličinaš = (pren.) furcifer; crux; patibulum.

ličiti = (objavljivati) praedicare. — (dati što l.) alqd per praeconem pronuntiare. — (prodavati lidžbom) alqd praeconis voci subjicere; per praeconem vendere; v. lidžba. — ličiti što čim = illinere, n. pr. collyria oculis, facem pice. — (bojadisati) fucare. — l. bjelilom lice = cerussa illinere, ili oblinere malas. — l. se = colorare genas; colorem fuco mentiri. — ličen bjelilom = cerussatus. — (omašten, narumenjen) fucatus. — (omašten crvenijem) purpurissatus. — l. komu što = v. dolikovati. — l. se česa = v. odricati se.

lični = adv. lično, n. pr. dođe = ipsemet venit. — l. poznati koga = de facie nosse alqm; alqm ipsum nosse. — bijaše tu l. = ipse aderat. — l. ne poznati koga = alqm non de facie nosse; alqm, ili alcjs faciem ignorare.

lidžba = (u opće) auctio. — (javna l. za prodaju bojnog plijena, ili zaplijenjenih dobara) auctio hastae; hasta publica. — (davanje u zakup) hasta censoria. — (dijeljenje plijena i konfisk. dobara lidžbom prodanijeh) sectio. — kupiti na l. = in auctione emere. — prodati na l. = vendere sub hasta; hastae subjicere. — raspisati l. = auctionem proscribere. — držati l. = auctionem facere; auctionari. — držati javnu l. = hasta posita auctionari; v. ličenje.

lidžbar = praeco.

lidžben = auctionarius.

liganj; lignja = loligo.

lih = impar. — igrati tako, liho = par impar ludere.

lihati se = par impar ludere.

lihva = feneratio; fenus iniquum. — dati novac na l. = pecuniam grandi fenore occupare; pecunias fenerari. — umnažati novac lihvom = fenore pecunias auctitare.

lihvar = fenerator. — (prezirno) toculio.

lihvarenje = feneratio.

lihvariti = fenerari; fenus iniquum exercere; v. lihva. — l. žitom = ex annonae caritate lucrari.

lihvovati = v. lihvariti.

lij = v. lis.

lija = v. lisica.

liječan = medicinalis.

liječenje = curatio. — (izliječenje) sanatio.

liječiti = mederi alci, ili alci rei. — l. bolest = curare morbum; adhibere morbo curationem. — l. bolesnika = alqm tractare, ili curare. — l. više bolesnikâ = plures aegros circumire. — (baviti se liječništvom) medicinam exercere, facere, factitare, profiteri. — (ozdravljati) sanare; sanum facere alqm, ili alqd; ad sanitatem perducere; v. izliječiti. — l. se = mederi sibi alqa re. — nije mi se potreba l. = non egeo medicina. — l. se kupanjem = aquis uti; salubritate aquarum vires refovere. — l. se vodom studenom = aqua frigida uti.

liječiv = qui, quae, quod curationem habet, n. pr. promptam, difficilem.

liječnički = (koji spada na liječenje) medicus; (gen.) medici, medicorum, n. pr. praecepta.

liječnik = medicus; medens; medendi, ili medicinae peritus. — l. na glasu = medicinā, ili arte medicinae, ili arte medendi clarus. — izvrstan l. = medicus arte insignis. — obratiti se na l. = medico uti; medicum morbo admovere, ili adhibere; ad medicum se conferre. — povesti l. k bolesniku = medicum ad aegrotum adducere. — platiti l. = medico honorem habere; medico pretium operae solvere.

lijedžba = ars medendi. — (ars) medicina. — (liječenje) curatio.

lijeganje = (za sto) accubitio.

lijegati = v. ležati. — (ići u postelju) cubitum ire, ili discedere; v. leći. — (postaviti) locare; collocare.

lijeha = pulvinus. — (l. ljubica) violarium.

lijek = medicina (i pren.); medicamen; medicamentum (i pren.). — (što pomaže, liječi) remedium; (proti čemu) ad, ili contra alqd. — uspješan l. = medicamentum, ili remedium efficax. — krepak l. = medicina, ili remedium praesens. — jak l. = remedium acre; medica-

mentum vehemens. — koristan l. = medicamentum, ili remedium salutare. — uzeti l. = accipere medicinam; medicamentum sumere, ili assumere; (popiti) bibere, sorbere. — dati l. proti čemu = dare alci medicamentum ad, ili contra alqd; medicinam opponere morbo. — narediti l. = aegrotanti remedia praecipere, ili praescribere; morbo remedia proponere. — uzimati l. proti čemu = alci rei medicinam, ili remedium adhibere; in alqa re remedio uti. — l. pomaže = concipitur venis medicamentum. — nema smrti lijeka = medicinā vinci fata non possunt. — koji prodava lijekove = (pogrdno) pharmacopola.

lijemati = v. lemati.

lijen = (koji ne može, ili neće da radi) ignavus. — (od naravi) piger. — (mlitav, koji samo po nagovoru radi) segnis. — (koji od nespretnosti ne može da radi, ili zbog flegme neće) iners. — (koji dangubi, sjedi bez posla) deses. — (ležak) desidiosus. — (koji bježi od truda) laboris fugiens. — adv. pigre; ignave; segniter.

lijenac = homo deses, desidiosus, languori et desidiae deditus.

lijenčina = v. lijenac.

lijeniti se = socordiae se atque ignaviae tradere; languori se desidiaeque dedere.

lijenka = pertica. — (duga) longurius.

lijenost = ignavia; pigritia; inertia; desidia; segnities; v. lijen.

lijenština = v. lijenac.

lijep = (u opće) pulcher. — (dražestan, mio, ljubak) venustus. — (l. na oko) speciosus. — (ljepušast) bellus. — (ljubak, prijatan; o prirodnim ljepotama) amoenus. — (ukusan, fin) elegans. — (sladak, ugodan) suavis; dulcis. — (osobit, izvanredan) egregius; eximius. — prelijep = (osim superl. adjekt.) perpulcher; perelegans; praecipuae pulchritudinis; eximia pulchritudine. — l. lica = facie pulchra, formosa, egregia. — veoma l. lica = insignis pulchra facie. — l. lika, ili stasa = specie venusta; formā pulchra, eximia; formosus; forma conspicuus. — l. umjetnosti = artes elegantes; artes ingenuae, ili liberales. — l. riječi = verba splendida (sjajne); verba blanda (laskave); dicta phalerata (kićene). — to su samo l. riječi = verba isthaec sunt. — l. slog = oratio elegans, ili nitida; orationis, ili sermonis elegantia; orationis nitor. — l. zgoda = occasio maxime opportuna. — adv. pulchre; venuste; belle; eleganter; suaviter; bene; egregie; eximie; praeclare. — l. komu stajati = alqm decere; alci decorum esse. — l. pisati (o stilu) = eleganter, venuste, belle, praeclare, ornate scribere. — l. govoriti = eleganter, venuste, belle, bene, ornate dicere. — l. odgovarati = venuste respondere.

lijepak = viscum.

lijepilo = gluten; glutinum.

lijepiti = glutinare. — (mazati) illinere. — l. se = haerere in alqa re; inhaerere alci rei, ili in alqa re.

lijepivo = v. lijepilo.

lijer = lilium. — kao l. = candidus.

lijera; lijerica = lyra; fides. — udarati u l. = lyra, ili fidibus canere. — koji udara u l. = lyristes.

lijes = (šuma) silva. — (drvlje za građu) materia; materies. — l. za brodove = materia navalis; trabes navales. — mrtvački l. = arca; capulus; loculus.

lijeska = corylus.

liješće = coryletum.

lijet; lijetanje = volatus.

lijetati = volare; volitare. — (na okolo) circumvolitare; circumvolare.

lijevati = fundere. — l. u što = infundere in alqd. — l. iz čega = effundere ex alqa re. — l. vino u čaše = vinum defundere.

lijevi = sinister; laevus. — l. ruka = sinistra manus; laeva manus; sinistra. — na lijevu = ad sinistram; ad laevam; sinistrorsus; sinistrorsum. — s lijeve = a sinistra. — na lijevoj = a sinistra parte; a sinistra; sinistra; laeva.

lijevke = adv. v. lijevi.

lik = facies; frons; v. lice; kip. — (pod korom od drveta) liber (arboris, ili arborum). — guliti l. = delibrare arborem.

lika = liber (arboris) v. lik.

likati = (drvo) delibrare arborem.

liko = v. lik.

likov = e libro arborum textus, ili factus.

liktor = lictor.

liljak = acervus feni (foeni).

liljan = lilium.

lim = lamina. — l. zlatan = lamina auri.

lima = lima.

liman = vortex.

linjati = verberare. — v. biti. — (iščezavati) tabescere. — l. se = pennas, ili plumam amittere. — (gubiti dlake) cadunt pili, n. pr. quadrupedibus.

linuti = infundere; v. liti; lijevati.

lipa = tilia.

lipaćur = pannus.

lipanj = Junius (mensis). — prvi l. = kalendae Juniae. — 5. l. = nonae Juniae. — 13. l. = idus Juniae. — zadnji (30.) l. = pridie kalendas Julias.

lipik = silva tiliarum.

lipovina = lignum tiliae.

lipsati; lipsavati; lipsivati = mori.

lira = lyra; fides, ium; v. lijera.

lirski = lyricus. — l. pjesnik = poëta lyricus, ili melicus. — l. pjesnici = lyrici; melici;

poëtae, qui λυρικοὶ a Graecis nominantur, ili qui carmina ad lyram composuerunt (componunt). — l. pjesma = poëma lyricum, ili melicum; (u plur. samo) lyrica; melica.
lis = vulpes (mas).
lisac = vulpes; v. lisica.
lisica = vulpes. — (o čeljadetu) vulpes; homo versutus, callidus. — stara l. = veterator. — lisice (plur.) = (negve) manicae, arum.
lisičenje = adulatio.
lisičina = augm. od lisica. — (koža) pellis vulpina.
lisičiti = adulari alqm, ili (ne kod Cic.) alci.
lisičji = vulpinus.
lisjak = vulpes; v. lisica.
liska = fulica; fulix. — (list) folium.
lisnat = frondosus.
list = folium. — lišće = folia; frons. — l. papira = scheda, ili scida. — l. papira i strana = pagina. — (hartija) charta. — (pismo) libellus. — (dopis) literae; v. knjiga. — (novine) acta diurna. — (politički) ephemeris. — (na nozi) sura. — adv. listom; svi l. = omnes ad unum; singuli universique.
list = v. brz.
listac = sectilis lapis.
listak = v list.
listan = v. lisnat. — (od lišća) frondeus.
listati = folia agere, ili emittere; in folia exire. foliis sese induere; frondescere.
listav = frondosus.
listober = frondator.
listopad = October (mensis). — prvi l. = kalendae Octobres, ili Octobris. — 7. l. = nonae Octobres. — 15. l. = idus Octobres. — zadnji (31.) l. = pridie kalendas Novembres.
lišavanje = privatio; spoliatio.
lišavati = v. lišiti.
lišce = v. lice.
lišće = folia, orum; frons, ndis; frondes, ium. — imati l. = frondere; fronde vestitum esse. — l. otpada = folia cadunt; folia ex arboribus decidunt. — pun l. = frondosus; frondens. — od l. = frondeus.
lišenje = v. lišavanje.
lišiti = privare alqm alqa re; spoliare, despoliare, nudare alqm alqa re. — (l. koga milijeh i dragijeh; l. čega mila i draga) orbare alqm, n. pr. liberis. — lišen nade = spe orbatus; (svake nade) spe dejectus. — l. koga kraljevstva = regno alqm nudare, ili expellere. — l. koga imanja = alqm omnibus bonis evertere, ili expellere; alqm de fortunis omnibus deturbare.
lišma = v. osobito.
lit = v. litica.
liti = fundere; v. lijevati.
litica = rupes. — (greben; klisura) cautes.
litrositi = liberare; v. oprostiti.
livada = pratum.
livadan = pratensis.
lizalac = qui lambit; v. lizati.
lizati = (bez namjere uživanja) lambere alqd (i o vatri). — (nasladivanja radi) lingere. — (pohotno i lakomo) ligurrire. — l. zdjelu = catillare (rijetko). — l. se = lambere se. — (o životinji) lingua se detergere.
lizavac = v. lizalac.
ljaga = labes; macula.
lje = sane; profecto.
ljekar = medicus; v. liječnik.
ljekara = v. ljekarna.
ljekarija = v. lijek.
ljekarina = medici merces; honos, qui medico habetur; pretium operae, quod medico solvitur.
ljekarna; ljekarnica = medicina (taberna).
ljekarništvo = ars remedia salutaria componendi.
ljekarski = medicus, ili (gen.) medicorum.
ljekovit = medicus; salutaris (valetudini). — l. voda = fons salutaris valetudini; fons medicae salubritatis. — mjesto, gdje ima tople l. vode = locus saluber aquis calidis. — l. vrelo = fons medicae salubritatis; fons medicatus; aquae medicatae salubres. — l. trava = herba medica.
ljeljen = v. jelen.
ljenčariti = segne otium terere; socordia atque desidia bonum otium conterere; propter desidiam in otio vivere.
ljeniv = v. lijen.
ljenivac = v. lijenac.
ljenariti se = v. ljenčariti.
ljepahan = pulchellus.
ljepašan = venustulus.
ljepota = pulchritudo. — (lijepa prilika) species. — (lijepo lice; stas) forma. — (dražesna l.) venustas. — (dostojanstvena l. muškoga tijela) dignitas. — (l. položaja grada, kraja itd.) amoenitas. — (ispravnost) elegantia, n. pr. commentariorum, scribendi. — (izvrsnost; vrijednost) virtus, n. pr. orationis virtutes introspicere. — l. djevojka = virgo mirae pulchritudinis; virgo pulchra facie insignis, ili forma excellens, ili insignis ad pulchritudinem. — l. na glasu = facie inclita mulier (virgo). — l. proljeća = verni temporis suavitas. — ćut ljepote = sensus.
ljepotica = puella, ili mulier pulchra, ili formosa.
ljepšalo = adjumentum ad pulchritudinem.
ljepšati = excolere. — (iskititi) exornare; ornare.
ljepušast; ljepuškast = pulchellus; bellus.
ljesa = crates.
ljeskov = colurnus.
ljestve = scalae, arum. — popeti se uz l. na što = scalis ascendere, ili adire alqd; positis

scalis ascendere alqd; scalis admotis conscendere alqd.
lješina = (mrtvo tijelo ljudsko) corpus mortui, ili hominis mortui; corpus; corpus exanime, ili exanimum, ili exanimatum, homo mortuus; mortuus. — (l. s mrske strane smatrana; mrcina) cadaver. — (mrtvo tijelo životinjsko) cadaver. — (usmrđena l.) corpus putrefactum.
lještak = coryletum.
lještarka = lagois.
ljetavka = scintilla; v. iskra.
ljeti = adv. aestate.
ljetina = (urod) fructus, quem praedium reddit; agri reditus; praedii proventus; quod agri segetesque efferunt; annona. — dobra je l. = uberrimus est (n. pr. vinearum) reditus. — l. je izdala = male percepti sunt fructus.
ljetište = aestivus secessus.
ljetiti = aestatem agere alqo loco. — l. na selu = aestatem ruri agere. — l. se = aestas incipit; aestas esse coepit.
ljetni = aestivus, n. pr. dies, tempus, tempora (pojedini dijelovi), menses, flos, nox, vestimentum. — l. žega = calor aestatis, ili solis aestivi; calores aestivi; aestivi solis ardor. — u sred l. žege = mediis caloribus; aestate anni flagrantissima; ardentissimo aestatis tempore.
ljetnik = v. dušnik.
ljeto = (topla polovina godišta) aestas. — (u užem smislu: jedno od 4 godišnja doba) aestas; aestivum tempus. — početkom l. = (ako se počinje) aestate ineunte; (ako se je počelo) aestate inita, ili nova. — u sred l. = aestate media. — u kasno l. = aestate jam adulta; aestate summa. — svršetkom l. = aestate extrema; aestate jam exacta. — (godina) annus; v. godina.
ljetopis = liber annalis; (plur.) annales.
ljetopisac = annalium scriptor.
ljetos; ljetoske = hac aestate. — (ove godine) hoc anno.
ljetošnji = hujus aestatis. — (ove god.) hornotinus; hujus anni.
ljetovati = v. ljetiti.
ljetovište = v. ljetište.
ljetva = asser.
ljevak = v. ljevoruk.
ljevaka = manus sinistra; v. ljevoruk.
ljevati = v. lijevati.
ljevica = v. lijev(a ruka).
ljevoruk = (biti) sinistra manu esse agiliore ac validiore; sinistra manu esse promptiorem.
ljiljan = lilium.
ljohav = infirmus; v. boležljiv.
ljopiti = percutere.
ljosnuti = cum fragore procidere.
ljuba = mulier amata, ili adamata. — (žena) conjux.
ljubac = (u opće) osculum. — (od ljubavi) suavium. — (poljubac zaljubljenijeh) basium. — dati l. = osculum, ili suavium, ili basium alci dare; osculum alci afferre; basium, ili suavium alci imprimere; osculum alci applicare. — (iznenada, ili proti čijoj volji) osculum alci ingerere.
ljubak = amabilis. — (ugodan; sladak) dulcis; suavis. — (mio; zanimiv) jucundus. — adv. amabiliter; dulciter; suaviter; jucunde.
ljubakanje = amores. — (cjelivanje) suaviatio.
ljubakati = amare. — (mnogo cjelivati) exosculari alqm. — l. se = osculari inter se.
ljubav = amor. — (l. prama čeljadetu, koje nam se čini dostojno poštovanja; svaka l. bez putenijeh želja) caritas, n. pr. caritas, quae est inter natos et parentes. — (nježna l., koju nam priroda nalaže, prama bogovima, domovini, roditeljima, rodbini, dobrotvorima, prijateljima itd.) pietas. — (dobrohotnost) benevolentia. — (prijan; naklonost) studium; voluntas. — (nježna ljubav prama djeci, roditeljima; blagost; popustljivost) indulgentia, n. pr. educari in sinu et indulgentia matris. — l. prama komu = amor in, erga, adversus alqm; amor alcjs; pietas, benevolentia, voluntas in, ili erga alqm; studium in alqm, ili alcjs. — gojiti žestoku l. prama komu = alcjs amore ardere, ili flagrare. — osjećati osobitu l. prama komu = singulari amore alqm amare; alqm in deliciis habere; summum me tenet alcjs studium. — steći čiju l. = alcjs amorem, benevolentiam, voluntatem sibi conciliare. — svačiju l. steći = omnium amorem, ili ab omnibus amorem sibi conciliare. — gojiti čiju l. = alcjs amorem fovere; alcjs caritatem retinere. — odvraćati komu l. = alci in amore respondere. — odvraćati l. za l. = amori amore respondere. — od l. = ex amore; prae amore. — umirati od l. = amore mori, ili perire. — ljubavi radi = propter amorem, ili benevolentiam; amore impulsus, ili incitatus. — iz same l. prama čemu = ipsa alqa re captus. — za l. moju, tvoju itd. = meo, tuo nomine; mea, tua causa; propter me, te. — učiniti komu što za l. = alcjs amori, ili alci alqd tribuere, largiri, dare. — za čiju l. oprostiti komu život = dare, ili concedere alqm alci. — ljubav (nagon; težnja; pohlepa) amor alcjs rei; studium alcjs rei; voluntas alcjs rei; cupiditas alcjs rei; n. pr. virtutis amor, studium; lucis, vitae, vivendi cupiditas; studium, voluntas discendi. — imati l. za što = alcjs rei esse amantem, ili studiosum; alcjs rei studio teneri. — potaknuti koga na l. česa = alcjs rei amorem excitare.
učiniti ljubav (ugoditi) = gratum alci facere; alci morem gerere. — učinio si mi veliku l. =

gratissimum, ili pergratum illud mihi fecisti. — ne bi mi veću l. mogao učiniti = nihil est quod gratius mihi facere possis. — veliku ćeš mi l. učiniti ako = magnum beneficium mihi dederis; admodum gratum, ili pergratum, ili gratissimum mihi feceris, si etc.

ljubavan = amans.

ljubazan = carus; v. ljubak.

ljubaznica = v. ljuba.

ljubaznik = amatus; dilectus; is, quem amo, ili diligo.

ljubaznost = suavitas; amabilitas; jucunditas; venustas; v. ljubak.

ljubezan = v. ljubazan.

ljubezan = subst. v. ljubaznost.

ljubeznica = v. ljuba.

ljubeznik = v. ljubaznik.

ljubeznost = v. ljubaznost.

ljubežljiv = amoris plenus; amans. — (prama roditeljima, djeci itd.) pius. — (blag, prijatan) comis. — l. postupanje = comitas in alqm; pietas in, erga alqm. — adv. amanter; pie; comiter.

ljubežljivost = amor; pietas; comitas; v. ljubežljiv.

ljubi = v. ljuba.

ljubica = viola. — pčelina l. = melisphyllum.

ljubicati = v. ljubakati.

ljubičast = (l. masti, boje) violâ tinctus, n. pr. tinctus viola pallor amantium; cfr. lana Tarentino violas imitata veneno.

ljubičica = v. ljubica.

ljubičnjak = violarium.

ljubidrag = nasturtium.

ljubimac = amor, ili amores, ili deliciae alcjs; amor et deliciae alcjs; amores et deliciae alcjs; summe dilectus ab alqo; alci dilectus praecipue; quem maxime, ili praecipue, ili potissimum alqs diligit; alci percarus; alci carissimus, ili gratissimus, ili longe omnium (n. pr. amicorum, liberorum) carissimus. — biti materin l. = a matre plus amari. — l. sreće = is, quem fortuna complexa est, ili fovet; is, quem fortuna juvat, ili adjuvat; is, cui, ili cujus coeptis fortuna blanditur. — biti vladarev l. = principi omnium amicorum esse carissimum; summum inter amicos locum tenere; in principis intima familiaritate versari.

ljubimni = dilectus.

ljubitelj = amans; amicus; amator; („amans, amicus" pokazuju, da ko samo osjeća ljubav prama čemu; „amator" pokazuje da i djelom ljubi). — (prijatelj; štovatelj) cultor alcjs rei. — (koji nastoji oko čega, bavi se čim) studiosus alcjs rei. — biti l. koje stvari = alcjs rei amantem etc. esse; alqa re delectari, ili gaudere, ili laetari; magno alcjs rei studio teneri.

ljubiti = amare. — (l. iz počitanja, štovanja) diligere; amare et diligere; carum habere; caritate complecti; amare carumque habere. — (biti naklon komu) alci studere; alcjs esse studiosum; (dobrohotan) alqm benevolentia complecti. — mjesto „amare" upotrebljava se također: amorem erga alqm habere; alqm amore amplecti, ili prosequi. — l. mnogo koga = alqm singulari amore habere; alqm mirifice diligere carumque habere; alqm eximia caritate diligere; alqm in deliciis habere; alqs mihi percarus est; alqm in oculis gerere, ili gestare; alqm in sinu gestare; summum me tenet alcjs studium. — l. koga više nego išta = alqm unice diligere. — l. koga nad drugim = caritate alqm ante alios complecti. — l. žestoko (djevojku) = alcjs amore ardere, ili flagrare, ili insanire. — iskreno l. = ex animo amare. — l. koga kao svoga brata = alqm amare ut alterum fratrem. — l. koga kao sina = alqm haud secus amare ac filium. — ljubim ga više nego brata = ne frater quidem mihi carior est. — l. se međusobno = inter se amare; diligere inter se. — l. svoje sugrađane = cives suos caritate complecti. — l. domovinu = patriam amare; patriae amore duci; (žarko) patriae amore ardere. — l. (= nastojati oko čega) alcjs rei studiosum esse. — (naslađivati se čim) alqa re delectari, gaudere, laetari. — l. krepost = virtutem amare, amplexari, amplecti. — l. znanosti = literarum studiosum esse. — l. umjetnosti = artes amare. — l. slobodu = libertatis amantem, ili studiosum esse. — l. trajnu toplinu (o bilju) = assiduo tepore laetari. — l. šumovita mjesta (o životinji) = silvestri loco delectari. — to mi se ljubi = juvat, libet, placet, commodum est. — l. (= cjelivati) osculari; suaviari; basiare; v. ljubac. — dočekati i (iz)ljubiti koga = osculis alqm excipere. — l. ruku = manum alcjs osculari; manum alcjs ad os referre; (po više puta) manum alcjs exosculari; dextram alcjs osculis fatigare. — l. jedan drugoga = osculari inter se.

ljubljenje = (ljubav) amor. — (ljubovanje) amatio. — (cjelivanje) osculatio; suaviatio; basiatio; v. ljubac.

ljubnuti = v. poljubiti.

ljubokrvan = affabilis; benignus.

ljubomor = amoris stimuli. — (nemir i sumnja) sollicitudo suspicioque amantis.

ljubomoran = anxius amoribus; amoris stimulis agitatus. — biti l. = amoris stimulis agitari. — on postaje uprav s toga opet l. = ob haec ipsa amantis animus in sollicitudinem suspicionemque revolvitur.

ljubomoriti se = v. ljubomoran (biti).

ljubomornost = v. ljubomor.

ljuborodan = humanus; comis.
ljubovan = v. ljubazan.
ljubovca = v. ljuba.
ljućavica = ardor stomachi; aestus ventriculi.
ljuda = v. ljudina.
ljudesina; ljudeskara = v. ljudina.
ljudi = homines. — (ljudski rod) genus humanum; hominum universum genus. — najstariji l. = vetustissimi hominum. — življeti među l. = inter homines esse; in celebritate versari. — bježati od l. = odisse celebritatem; hominum celebritatem fugere; hominum congressus fugere atque odisse; colloquia et coetus hominum fugere. — pred l. = palam; coram omnibus; in oculis, ili ante oculos omnium; spectantibus omnibus. — mnogi l. = multi. — više l. = plures. — svi l. = omnes. — ima l. koji kažu = sunt qui dicant; — koji cijene = qui existiment; v. slovn.
ljudina = homo ingentis magnitudinis; ingens vir.
ljudište = monstrum hominis.
ljudoljub = hominibus, ili generi humano amicus. — (blag) humanus.
ljudoljublje = (blagost) humanitas.
ljudomrzac = qui genus humanum, ili hominum universum genus odit (mizantrop). — (koji bježi od l.) = qui hominum congressus fugit atque odit.
ljudožder = humanā carne, ili hominum corporibus, ili humanis corporibus vescens, n. pr. Scythae corporibus hominum vescuntur ejusque victus alimento vitam ducunt.
ljudski = (u opće) humanus; (gen.) hominum, n. pr. hominum vitia et errores. — (umrli) mortalis. — odreći se svakog l. ćustva = humanitatem omnem exuere; ab humanitate desciscere; hominem ex homine exuere. — adv. humaniter; liberaliter. — (kao što se pristoji) ut decet; ut convenit; recte; (glag. sastaviti s „per") n. pr. l. izgladiti = perpolire. — l. koga izlemati = alqm male mulcare.
ljudskota; ljudskost = humanitas.
ljudstvo = hominum multitudo.
ljulj = lolium.
ljuljati = movere. — (kolijevku) cunas infantis movere.
ljumati = aegre corpus trahere; gradi lente.
ljupina = (od jaja, od oraha, boba itd.) putamen. — (ljuska) squama; v. ljuska.
ljupiti = putamen alci rei detrahere. — (ribu) desquamare.
ljupkost = v. ljubaznost.
ljuska = v. ljupina. — (u životinje) testa. — (vanjska kora drveća, voća, n. pr. oraha) cortex.
ljuskati = v. ljupiti.
ljuskav = squamosus; squamis obductus, ili intectus; squameus; squamiger. — l. oklop = cataphractes. — l. oklopom oklopljen = cataphractus.
ljusnuti = v. ljosnuti.
ljuštiti = v. ljupiti; ljuskati. — l. se (o ljudskoj koži) = squamae a cute recedunt, ili ex cute secedunt.
ljuštura = (životinja s kućicom; i sama kućica) concha. — (životinja s kućicom) conchylium. — (sama kućica) concha; testa conchae. — ljušture (plur.) conchylia; conchae. — kupilac l. = conchita.
ljušturnjaci = v. ljušture.
ljušturnjak = concha; conchylium.
ljut = acerbus. — (oštar; žestok) acer. — (rezak; oporan) asper. — (srdit) iratus. — (žestok; nemio; bijesan) saevus. — l. ocat = acetum acre. — l. bol = dolor acerbissimus, ili gravissimus. — l. zima = hiems saeva; (studen) frigus intolerabile. — l. boj = acre proelium. — l. siromah = vir perpauper, egentissimus, omnibus rebus egens, omnium egenus. — l. gvožđe = chalybs. — adv. acerbe; acriter; aspere; saeviter. — l. se varati = valde, ili vehementer errare; tota re errare, ili falli; longe, ili procul errare; summo in errore esse; magno errore teneri. — l. dosađivati neprijatelju = hostem urgere, ili vehementer premere. — l. se zavadiše = lites inter eos factae sunt maximae; magnis certatum est inter eos jurgiis. — l. sagriješiti = magnum contrahere nefas.
ljutac = (l. kamen) saxum durum.
ljutak = v. ljut.
ljutica = (zmija) vipera. — (čovjek ljutit) homo iracundus, ili acer.
ljutina = acerbitas; asperitas; v. ljut. — (u želucu) ardor stomachi; aestus ventriculi. — (srdžba) ira; saevitia.
ljutit = (sklon na gnjev) iracundus; in iram praeceps; ad iram proclivis. — (srdit) iratus; irae plenus; ira incensus, accensus, incitatus, flagrans; ira, ili iracundia ardens; iracundia inflammatus.
ljutiti = iratum facere alqm; iram alcjs, ili alqm irritare; alqm exacerbare. — l. se = iracundia inflammari, ili exardescere, ili efferri; irasci; iratum fieri; ira incendi, ili exacerbari, ili excandescere; v. srditi se.
ljutnja = ira; iracundia.
ljutost = ira; iracundia.
ljuven = (gen.) amoris; amatorius. — l. naslada = voluptas amatoria. — l. pjesma (vrst pjesme) = poësis amatoria. — l. rana = vulnus amoris.
loćika = lactuca.
log = cubitus. — logom ležati = cubare; lecto teneri; v. ležati.
loj = sebum; sevum.
lojanica = (svijeća) candela.

lojtra = v. laznica.
lokalo = potator.
lokati = potare.
lokma mesa = frustum carnis coctae.
lokva = lacuna. — l. mesa = v. lokma.
lolanje = v. skitanje.
lolati se = v. skitati se.
lomača = (u opće) lignorum strues. — (na kojoj se paljahu zločinci itd.) rogus; pyra. — načiniti l. = rogum exstruere. — postaviti na l. = in rogum imponere, ili inferre. — popeti se na l. = rogum ascendere, — osuditi koga na l. = damnare alqm ad eam poenam, ut igni cremetur; alqm igni cremare, ili necare. — (breme trnja, ili granja) fascis sarmentorum.
loman = (koji se lako lomi) fragilis. — (slomljen; malaksao) fractus; lassus; fessus; lassitudine confectus. — (strm; vrletan) praeruptus; abruptus; deruptus. — l. mjesta = (plur.) praerupta; derupta; praecipitia.
lomina = herba inutilis, iners, mala.
lomiti = frangere. — (razlomiti) confringere. — (prelomiti; razbiti, rastrijeskati) effringere. — (prelomiti; prolomiti) perfringere. — (slomiti, prebiti) rumpere. — l. polje = agrum proscindere, ili novare. — l. u komade = frangere et comminuere. — l. glavu = intendere cogitationem in alqd. — sila kola lomi = necessitas ultimum ac maximum telum est. — lomi me groznica = aestu febrique jactor. — l. se = (od truda) desudare in alqa re; desudare atque elaborare in alqa re.
lomkati = v. lomiti.
lomljava = fragor.
lomnica = lapicidinae; lautumiae; latomiae.
lomnost = (krkoća) fragilitas.
lomotati = strepere.
lona; lonac = olla. — (vrč; žara) testa.
lončar = figulus.
lončina = v. lonac.
londža = solarium; v. vijeća.
londžanje = v. viječanje.
londžati = v. viječati.
lono = ala; axilla.
lopata = pala.
lopatica = scapulae, arum. — (l. za ugljevlje) batillum.
lopiti = profluere.
lopiža = olla.
lopov = homo scelestus, sceleratus; scelus viri; v. lupež.
lopovstvo; lopovština = fraus; dolus; v. lupeština.
lopta = pila. — baciti l. = pilam jactare, ili mittere. — dočekati l. = pilam excipere, ili accipere. — igrati se l. = pila ludere. — odvratiti l. = pilam remittere. — (ko dobacuje u igri l.) dator. — (ko je dočeka) factor.
loptati se = pila ludere.
lopuh = lappa.
los = alces.
loš; lošav = (nevaljao; slab; ružan) malus. — (male vrijednosti) vilis. — (bijedan; kukavan) miser. — (slab; nemoćan) infirmus; aeger.
lotar = v. lijen.
lotrost = v. lijenost.
lov = venatio; venatus. — ljubav za l. = venandi studium. — (ono što se ulovi) venatio; venatus. — l. hrani ljudi i žene = venatus viros pariter ac feminas alit. — hraniti se l. = venando ali. — ići u l. = venatum ire, ili proficisci. — često i rado ići u l., ili biti u l. = multum esse in venationibus. — ići u l. s kim = alqm venantem comitari. — biti u l. = in venatione esse; venari. — ljubiti l. = venandi studiosum esse. — l. na jelene = venatio, venatus cervorum. — l. riblji = piscatus. — l. ptica = aucupium.
lovac = venator; u plur. također: venantes.
lovački = venaticus, n. pr. canis; venatorius, n. pr. galea, culter, instrumentum.
lovan = v. lovački. — l. lug = regio venatibus apta. — l. oruđe = apparatus venationis, ili venationum; instrumentum venatorium; arma venatoria. — l. pas = canis venaticus.
lovica = venatrix.
lovina = v. lov (ono što se ulovi).
lovište = v. lovan (lug).
loviti = venari; v. lov. — l. ribe = piscari; pisces capere; — (udicom) hamo. — l. u mutnoj vodi = ex alieno incommodo suam petere occasionem; ex incommodo alterius sua commoda comparare.
lovka = (mišolovka) muscipulum; v. lovica.
lovljenje = venatio. — (ribanje) piscatus.
lovnik = venationum curator; v. lovište.
lovnja = v. lov.
lovor = laurus. — l. drvo = laurus. — l. vijenac = laurea (scil. corona); laurus. — (slava; čast) gloria; laus; honos; decus. — lovorom ovjenčan = laureatus; cum laurea.
lovorak = lauri baca.
lovorik = silva lauri, ili laurea; lauretum; lauri nemus.
lovorika = v. lovor.
lovornica = baca lauri.
lovorov = laureus. — l. vijenac = v. lovor. — l. grana = laureus ramulus; lauri ramulus. — l. jagoda. = baca lauri. — l. vjenčić = laureola. — l. listak = folium lauri, ili laureum.
loza = (vinova) vitis. — (mladica u l.) palmes. — (okresane grane; zelene grančice) sarmenta, orum. — divlja l. = labrusca. — (lastar) pampinus. — saditi l. = vites serere, ili ponere;

vinum serere. — novu l. nasaditi = novellare. — porezati l. = vitem amputare.

loza (= rod; pleme) genus. — l. vući od = prognatum esse ab, ili ex alqo, ili alqo; originem trahere, ili habere ab alqo; originem ducere, ili deducere ab, ili ex alqo; genus ducere ab alqo; ad alqm originem sui referre.

lozinka = (l. i daščica na kojoj je bila pisana) tessera; signum (quo inter se noscuntur milites). — ko predaje l. dalje, pošto ju je primio od vođe = tesserarius. — pitati l. = signum petere. — dati l. = tesseram, ili signum dare.

lozinje = sarmenta, orum.

lozje = vites. — (vinograd) vinea; vinetum. — nasaditi l. = vineam instituere; vinetum instituere, ili ponere.

loznica = labrusca.

loža; lože = cubile.

ložiti = ponere. — l. vatru = ignem accendere; ignem facere. — l. drva na vatru = alimentum dare igni; materiam igni praebere; flammam materia alere.

ložnica = cubiculum. — (postelja) lectus.

ložničar = cubicularius.

lub = cortex. — (liko) liber.

lubanj = alveus navis.

lubanja = calva. — (kosti od glave) ossa capitis. — piti iz l. (o više ih) = in ossibus capitum bibere.

lubanjica = cutis capitis.

lubina = truncum corpus; corpus; truncus.

luckast = v. suludast.

lucprda = mulier stulta.

luč = taeda; fax. — dogorio je l. do nokata = in summum discrimen ventum est; ad extrema perventum est; res est ad extremum deducta casum.

luča = v. zrak.

lučast = cepis similis.

luče = (od dragosti se reče dragomu) pupus.

lučenje = (rastavljanje) separatio.

lučiti = separare; sejungere; disjungere. — (od stada odijeliti; rastaviti) segregare. — (rastaviti; istrijebiti) secernere.

lučka = assula taedae.

lud = (glup) stolidus; stupidus. — (budalast; benast) stultus; fatuus. — (koji luduje, nepametno radi) desipiens. — (nesmotren, nerazborit) imprudens; inconsultus. — (tupoglav) bardus; tardus; plumbeus; hebes (ad intelligendum). — (mahnit) mente captus; insanus; mente alienatus. — (nezrio) immaturus. — (neslan; netečan) insulsus. — (u čem ima malo soli) salis indigens. — (ne osoljen) sale non conditus. — l. oholost = superba stultitia. — adv. stolide; stulte; stulte et imprudenter; insipienter. — l. govoriti = inepte dicere; aliena loqui.

luda = stolida; stupida etc. v. lud. — l. čovjek = v. ludak.

ludačak = v. lud.

ludak = homo stultus; stolidus etc.

ludanja = v. luda.

ludan = v. lud.

ludast = v. lud.

ludilo = (mahnitost) vesania; insania. — (bjesnilo) furor. — (bezumnost; gdje nema promišljavanja) vecordia. — (nesvijest; bezumlje) amentia. — uhvatilo ga l. = in insaniam incidit; furere coepit.

luditi se = stultitiam simulare.

ludjeti = (mahnit biti) insanire. — (budaliti) desipere. — (ludovati) ineptire.

luđak = v. ludak.

ludna = mulier stolida, stulta etc. v. lud.

ludonja = homo stultus etc. v. lud.

ludorije = stultitiae; nugae; ineptiae.

ludost = (budalaština) stultitia. — (bezumlje; nesvijest) amentia. — (ludo djelo) stultitia; stulte factum. — (neslanost) insulsitas. — to je velika l. = hōc nihil est stultius. — velika je l. cijeniti da = ineptum absurdumque est ut existimemus etc.

ludov = v. ludak.

ludovanje = stultitia; v. ludorije.

ludovati = ineptire; desipere; inepte facere; stulte facere. — (govoriti ludo) inepte dicere. — nemoj l. = ineptire desine, ili desinas. — l. za kim = alci ad insaniam favere.

lug = lucus; nemus; (= pepeo) v.

lŭk = (bijeli) allium. — (crljeni) caepa; caepe. — (perjati) porrum. — zelen kao l. = prasinus.

lûk = (kojim se strijelja) arcus. — napeti l. = arcum intendere. — spustiti l. = arcum remittere, ili laxare. — (obluk na zgradama) arcus. — na l.; poput luka = in arcum. — l. nebeski = arcus (caelestis); (pjesn.) arcus pluvius.

luka = portus. — (pren. zaklon) refugium; perfugium; portus et perfugium; portus et refugium. — ulazak luke = fauces portus. — bez l. = importuosus, n. pr. litus, mare. — pun luka = portuosus. — urešen lukama = portubus distinctus, n. pr. regio. — otok su 2 luke = cincta duobus portubus insula. — l. od pomoraca rado tražena = portus expetitus navigantibus. — l. mnogo polažena i puna brodova = portus celeberrimus et plenissimus navium. — zatvoriti l. utopljenim brodom = faucibus portus navem submersam objicere. — biti u luci = in portu esse. — stignuti u l. = (in) portum invehi; in portum pervehi; portum intrare; in portum venire, ili pervenire; portum capere. — broditi k l. = portum petere; ex alto portum tenere. — pobjeći u l. = in portum confugere. — krenuti iz l. = e portu solvere, proficisci, exire. — (livada) pratum (pone flumen).

lukarina = portorium (maritimum).

lukav = astutus. — (oprezan, previjan, hitar) callidus. — (komu je priroda dala oštro oko, ali ga upotrebljava na uštrb istini i poštenju) vafer. — (koji je praksom do toga došao, da se umije iz svijeh neprilika izmaći, ne obazirući se na srestva) versutus. — adv. astute; callide; vafre. — (rijetko) versute.
lukavac = homo astutus, callidus, vafer, versutus.
lukavčina = v. lukavac.
lukaviti = callidum etc. esse.
lukavost; lukavstvo; lukavština = astutia; calliditas; versutia. — (lukava namisao) callidum consilium. — (varka) dolus. — (hitrina, majstorija) ars; artificium. — izmisliti l. = dolum componere; artificium excogitare. — poslužiti se l. = arte uti adversus alqd. — upotrijebiti l. da prevarimo koga = dolum intendere ad alqm fallendum.
lukjernar = lucerna.
luknja = foramen.
lukomet = n. pr. na l. = intra teli conjectum. — izvan l. = extra teli jactum, ili conjectum; procul ab ictu teli.
luljati = v. ljuljati.
lun = miluus.
lunjati (se) = capite demisso incedere.
lunjav = capite demisso.
lupa; lupanje = (kucanje) pulsatio. — (bijenje) percussio. — (buka) strepitus.
luparanje = v. lupanje.
luparati = v. lupati.
lupatak = ascia.
lupati = (udarati, biti) percutere; caedere. — (jače, češće l.) pulsare, n. pr. fores, ostium. — l. koješta = blaterare.
lupeški = furax. — adv. (poput lupeža, krišom) furtim. — (kao lupež) furis more.
lupeština = furtum; v. krađa.
lupež = fur; v. kradljivac. — (šaljivo) trium literarum homo (= fur). — kao l. = furis more. — (krišom, kriomice) furtim; furtive. — izaći, otići kao l. = clam, ili furtim abire, ili proficisci.
lupežica = fur.
lupežati = suffurari; v. krasti.
lupina = v. ljupina.
lúpiti = v. ljupiti.
lȕpiti = v. lupati. — l. čim o zemlju = dejicere, ili deturbare alqd. — l. koga na zemlju = alqm ad terram dare, ili affligere; alqm affligere solo; alqm affligere et ad terram dare.
lupnuti = (koga) plagam alci inferre, infligere, imponere. — l. koga šakom po obrazu = alci alapam ducere. — l. koga pesti = pugnum alci impingere. — l. koga štapom = alci fustem impingere. — l. koga štapom po glavi = fusti affligere caput alcjs.
luški = silvestris.
luštura = v. ljuštura.
lutak = aluta.
lutati = v. bluditi.
lutnja = v. lira.
lužanin = homo montanus; u plur. montani.

M.

Ma = sed; verum; v. ali. — adv. etsi; tametsi; etiamsi; quamvis; licet, n. pr. licet omnia concurrant; quamvis enumeres multos licet; quam velit sit potens; quam volent impudenter. — ma koji = quilibet; quicunque. — ma kolik = quantuscunque. — ma kakav = qualiscunque. — ma koliko ih = quamvis multi.
maca = v. mačka.
macan = v. mačak.
macast = ravi coloris.
maciti (se) = fetum ponere, ili procreare.
mač = (kojim se siječe i bode) gladius. — (podulji, prikladniji za sječu) ensis. — (željezno oružje) ferrum. — (širok mač, na obje strane oštar) spatha. — (kriva, kratka sablja persijanska, međanska i skitska) acinaces. — biti opasan s mačem = gladio succinctum esse. — otpasati m. = latus gladio succinctum nudare; balteum gladii solvere. — izvaditi m. iz korice v. kore. — odlučiti što mačem = alqd gladio decernere. — doći na mače = rem gladio gerere. — mačem u ruci nadvladati koga = alqm manu superare. — probosti koga mačem = alci gladium in pectus configere; alqm gladio per pectus transfigere. — poginuti od neprijateljskog m. = hostium gladio, ili manibus perire. — prijetiti komu mačem = alci gladium strictum, ili destrictum, ili gladium intentare. — opustošiti ognjem i mačem = ferro atque igni, ili ferro ignique, ili ferro incendiisque, ili caede atque incendio vastare, ili (sa svijem) pervastare. — prijetiti komu mačem i ognjem = ferro flammāque, ili ferro ignique, ili igni ferroque minitari alci.

mačad = (plur.) feles.
mačak = feles mas.
mačar = gladiorum artifex.
mačenje; mačevanje = ludus gladiatorius. — (umjetnost m.) ars gladii. — vješt m. = armorum peritus. — nevješt m. = armorum inscius. — učitelj m. = gladiorum magister.
mačevati = armis exerceri. — učiti se m. = armis discere. — učiti koga m. = alqm armis docere.
mačić = felis catulus.
mačidba = ars gladii; v. mačevanje.
mačilac = (vješt mačevanju) armorum peritus. — (učitelj mačevanja) gladiorum magister. — (gladiator) gladiator. — (učitelj gladiatorski) lanista; doctor gladiatorum. — biti dobar m. = armis optime uti; armorum peritissimum esse.
mačilište = ludus gladiatorius.
mačiti se = v. mačevati.
mačka = feles. — čuva mu mačka ribu = ovem commisit lupo; accipitri columbas, ili lupo ovile commisit; (= sidro) v.
mačonoša = (pratilac) machaerophorus.
mačuga = v. batina.
maćaha; maćeha; maćija = noverca.
maćehinski = novercalis.
maći = movere. — m. se = se movere. — m. se s mjesta = loco se movere. — m. se s jednoga mjesta = se movere alqo loco, ili ex alqo loco; proficisci alqo loco, ili ex alqo loco. — (s vojskom) copias ex loco educere. — ne m. se s mjesta = ex loco se non commovere.
maćuha = v. maćeha.
madež = naevus.
magarac = asinus. — mali m. = asellus. — divlji m. = onagrus. — m. reve = asinus rudit. — biti pravi m. = germanum asinum esse.
magarče = asinus.
magarčić = asellus.
magarčiti = alqm asinum appellare.
magare = asellus.
magareći = (n. pr. uši) aures asini.
maginja = arbutum; arbutus.
mađupac = v. kuhar.
magla = nebula. — gusta m. = nebula densa (prt. subtilis). — (gusta, tamna para) caligo, n. pr. caligo, quam humidi effundunt montes. — biti zastrt gustom maglom = caligare, n. pr. caligant flumina nebulis. — gusta je magla zastrla itd. = densa nebula saltum omnem camposque circum intexit. — podiže se m. = nebulae de terra surgunt; nebulae subeunt; nebula in altum redit.
maglast; maglen = nebulosus, n. pr. dies. — (pun pare, parama potamnjen) caliginosus.
magličav = nebulosus.
magliti se = (magli se) caelum est nebulosum; aër est nebulosus.
maglovit = v. maglen.
maglurina; maglušina; magluština = densa, ili crassa nebula.
magnuće = (oka) oculorum nutus.
magnuti = (okom) nictare.
mah = ictus, n. pr. jednim mahom ubiti koga = uno ictu, ili uno vulnere occidere alqm. — m. sablje = gladii ictus. — od maha, odmah, namah, mahom = ilico; statim; confestim; v. odmah. — mah vesala = pulsus remorum. — mah uzeti = praevalere. — glas, koji je uzeo mah = ea fama, quae plerosque obtinet. — (mahovina) muscus. — (mahovina; pahuljice) lanugo. — (plijesan) situs.
mahač = flabellum.
mahala = urbis regio.
mahalica; mahalo = flabellum.
mahanje = (ruka u govornika) gestus. — m. vesala = pulsus remorum.
mahati = (vitlati čim) vibrare, n. pr. hastas, tela. — (razbacivati, bacati, osob. o govorniku koji gestikuluje) jactare, n. pr. brachium. — m. glavom = capitis motu nutare; capite nutare. — m. komu rukom = manu significare.
mahmuza = v. ostruga.
mahnit = v. lud.
mahnitac; mahnitaš = homo insanus, furens etc. v. lud.
mahnitati = insanire; furere; mente captum esse; mente alienatum esse.
mahnitost = insania; amentia; furor.
mahnitovština = stulte factum; stultitia.
mahnuti = v. mahati. — m. se česa = omittere; mittere; missum facere alqd. — m. se svoje nakane = consilio, ili incepto desistere; consilium deponere, ili abjicere. — m. me se = noli me turbare; omitte me. — (uputiti se) se dare in viam; se committere viae, ili itineri.
mahom; mahomice = v. mah.
mahovina = muscus.
mahovit = muscosus.
mahuna; mahunja = siliqua.
maina = malacia; tranquillitas.
maite = v. kopča.
maj = majus (mensis). — prvi m. = kalendae Majae. — 7. m. = nonae Majae. — 15. m. = idus Majae. — zadnji m. = pridie kalendas Junias.
maja = v. majka.
majčica = matercula.
majčin = (gen.) matris; maternus. — m. krilo = maternum gremium; matris gremium. — m. čedo = filius, ili filia deliciae atque amor alcjs.
majdan = fodina.
majde = v. zaista.
majka = mater. — (roditeljica) parens; genitrix. — otac i m. = pater et mater; uterque parens.

— m. od troje djece = trium liberorum mater; (biti) tres liberos peperisse. — komu je još majka živa = matrimus. — ne imati više m. = matre orbum esse; matre carere. — po m. = a matre; per maternam originem; maternus, n. pr. materna nobilitas.

majmun = simia; simius.

majmunast = simiae similis.

majmunče = simia. — (o djevojci) pithecium.

majmunski = adv. simiarum more. — (po obličju) in simiae speciem.

majstor = (učitelj) magister. — (u umjetnosti) artifex; alcjs rei peritissimus; perfectus et absolutus in alqa re, n. pr. pictor perfectus, pingendi artifex, medicus arte insignis. — biti m. u čemu = (in) alqa re excellere, ili maxime excellere; in alqa re praestare; isp. još: eruditum esse artificio simulationis; ad nimiam assentationem eruditum esse; homines talis negotii artifices erant; Horatius ad notandos mores hominum praecipuus. — (meštar, nadstojnik od dućana) tabernae magister.

majstorija = opus absolutum; opus omnibus numeris absolutum; opus praecipuae artis; opus summo artificio factum; artificium.

majstorski = artificiosus; praecipuae artis. — m. izrađen = summa, ili singulari arte, ili summo artificio factus; singulari opere artificioque, ili politissima arte perfectus.

majur = villa; praedium.

majurdžija = villicus.

majurica = villica.

majušan = v. malen.

mak = papaver. — (sjeme) papaveris semen.

makar = etsi; etiamsi; tametsi; quamvis; licet. — v. ma. — m. kako bilo = quodcunque est.

makare = v. lazila.

makaze = forfex.

makinja = puella.

makljati = radere.

makljen = platanus.

makljiti = v. makljati.

maknuti = v. maći.

makov = papavereus; (gen.) papaveris.

makovica = papaveris caput; (u plur. takođ.) papavera.

makovka = v. makovica.

mal = facultas. — mal mu je = merito, ili non injuria hoc ei accidit, ili haec ei accidunt; non immerito hoc ei evenit.

malahan = v. malašan.

malaksanje = defectio virium. — (utruđenje) defatigatio.

malaksati = vires deficiunt alqm; defatigari; languere.

malaksavati = languescere; v. malaksati.

malašan = parvulus; exiguus.

malčice = v. malo.

malo! = (voc.) mater.

malen = v. mali.

malenkost = res parva, parvula, non magna. — (bez vrijednosti) res vilissima, ili levissima. — (mali dar) munus leve; munusculum. — svaka m. = omnia minima. — nekakva m. = paulum nescio quid. — to je m. = hoc leve est; id parvum est. — to nije m. = est alqd; non leve est. — to su m. = haec nugae sunt; parva sunt haec. — gubiti se u m. = in pusillis, ili minimis occupatum esse; omnia minima curare.

malenost = exiguitas; parvitas. — m. stasa = staturae brevitas (prt. magnitudo corporum).

malešan = parvulus; exiguus.

malešnost = v. malenost.

mali = parvus. — (malašan) parvulus. — (manji) minor. — (veoma malen) minimus. — (m. u prostoru, vremenu, broju, vrijednosti) paulus; paululus (prt. magnus, ili multus), n. pr. paulus sumptus; (rijetko) paululi equi. — obično se upotrebljavaju subst. paulum i paululum s genit. n. pr. paulum lucri (mali dobitak, malo dobitka), paulum operae (mala radnja, malo radnje), paululum morae (malo zakašnjenje, malo zakašnjenja). — (sićušan) pusillus. — (neznatan) minutus. — (kratak) brevis. — (po broju, vremenu: loš, neznatan) exiguus. — (nizak) humilis. — (kratak, uzak, oskudan) angustus. — Upotrebljava se često i deminutiv, n. pr. mali novac = nummuli, ili nummi minoris notae; malo pismo = libellus; — mali dar = munusculum; — malo dijete = infantulus; parvulus. — Veoma malen = parum magnus; justo minor; justo brevior; nimium angustus, n. pr. orbis terrarum. — sa svim malen = minimus; perparvus; perexiguus. — koliko m. = quantus; quantulus. — biti m. stasa = brevem habere staturam; brevi esse statura; staturae parvae, ili exiguae esse. — m. broj = parvus, ili exiguus numerus. — m. svota = parva pecunia; paululum pecuniae; — m. dio = pars exigua. m. dobitak = parvum commodum; paulum lucri; lucellum. — m. je razlika = parvulum differt. — Malo ih = pauci. — jako malo (ih) = perpauci; perquam pauci. — ne malo (ih) = multi; plerique. — malo stvari = pauca. — U malo riječi = paucis (verbis); brevi. — biti od m. hrane = non multi cibi esse. — Malo fali da = paulum, haud multum, non longe abest quin etc.; non multum abest ab eo quin; (m. je falilo) prope erat, ili factum est ut etc. — iz m. = a puero; a parvo; a parvulo; a prima infantia; a tenero. — prodavati na malo = divendere; distrahere. — početi s m. = a parvulo incipere.

adv. malo = (obzirom na mirno ustrajanje, ustrpljenje) paulisper, n. pr. intermittere proelium; počekaj m. = mane paulisper. — (za malo) parumper, n. pr. tace parumper; primam periculi procellam parumper sustinuit. — m. zatim = paulo post; non ita multo post. — do m. = intra breve spatium; brevi, ili parvulo tempore interjecto; post breve tempus; mox; paulo post. — kako malo = quam non; quam non multum; quam nihil, n. pr. quam hoc non curo; vides quantum ab eo discesserit et quam non multum a Platone; videtisne quam nihil ab eo, nisi perfecte fiat. — koliko m. vrijedan = quam nihili. — m. ukrivljen = leviter inflexus. — m. ranjen = leviter saucius. — ni m. (ni najmanje) = ne paululum quidem; ne tantillum quidem; ne minimum quidem. — ne malo = valde; vehementer; magnopere. — ne malo se preplašiti = non modice terreri. — malo kad = raro. — malo po m. = paulatim; (jedva da se opaža) sensim; (korak po korak) pedetentim; gradatim; — (tiho; lagano) leniter; (po polako) molliter, n. pr. collis molliter assurgens; leniter, n. pr. leniter editus; — placide. — malo niže = inferius. — malo prije = paulo ante.

manje = minus. — pedeset m. dva = duo de quinquaginta. — ništa manje = nihilo minus; nihilo secius. — manje, više = plus minus; plus minusve. — sve to manje = minus minusque; minus ac minus. — mnogo manje = multo minus; (a kamo li) nedum. — najmanje = minime.

malim = adv. (umalo) prope; paene.

malina = parvus numerus; paucitas. — (mala četa) parva manus.

màlina = paliurus.

mališ = parvulus.

maliti = minuere; deminuere. — (skratiti) contrahere.

malj = (veliki čekić) malleus. — (bat) fistuca.

malje = lanugo.

maljenica = homo brevi statura, ili corpore parvo; homo pusillus.

maljic; maljić = malleolus.

maljušan = v. malašan.

malko; malo = v. mali.

malobrojan = v. mali.

malocjen = parvi pretii.

maloća = v. malenost. — (malìna) paucitas.

malodoban = v. maloljetan.

malodobnost = aetas nondum adulta.

malodušan = (sjetan; snužden) humilis. — (plašljiv) timidus. — (potišten) (animus) parvus, pusillus, angustus, angustus et parvus. — (koji je klonuo) abjectus; perculsus atque abjectus; afflictus; fractus; demissus fractusque; fractus et demissus. — adv. abjecte; animo abjecto, fracto, afflicto, demisso fractoque.

malodušnost = abjectio animi; animus abjectus, afflictus. — (potištenost) animus parvus, pusillus, angustus, angustus et parvus; n. pr. nihil est tam angusti animi, tam parvi, quam etc.

maloljetan = minor natu; nondum adulta aetate.

maloljetnost = v. malodobnost.

malopresnji = recens.

malopresnjica = (voda) recens aqua.

malorječan = verborum parcus.

malosrčan = v. malodušan.

malotrajan = brevis; brevis vitae. — (brzo prolazeći) fugax; fluxus. — (koji prolazi, pada) caducus. — (loman; slab) fragilis.

malotrajnost = brevitas. — m. života = vitae brevitas.

malouman = v. kratkouman.

malovažan = (neznatan) levis; parvus. — (koji nema utjecaja) levioris, ili nullius momenti.

malovažnost = levitas; parvitas.

malovječan = v. malotrajan.

máma = v. majka.

mâma = esca (i pren.) alcjs rei; v. vabilo.

mȁma = furor.

maman = (koji mami) v. mamiti; illecebrosus.

mameni = v. pomaman.

mamica = matercula.

mamijaspra = praestigiator.

mamilac = illex.

mamitelj = v. mamilac.

mamiti = (hranom) cibo allicere, ili inescare. — (glasom) voce allicere. — (pričinjenim glasom) sono fallere. — (zavabiti, pren.) allicere ad alqd. — (primamljivati govorom) allectare ad alqd. — (navabiti; obično u zlu smislu) illicere in alqd. — (zavoditi) pellicere in alqd. — (zavesti) inducere. — (dovući) pertrahere in alqm locum. — m. k sebi = allicere. — m. iz = elicere, n. pr. alqm foras, hostem ex paludibus, alqm ad, in. — (poticati; podbadati) concitare; irritare. — (uznemirivati) sollicitare; angere. — (ljutiti) in furorem agere.

mamlaz = homo stolidus, bardus; baro; caudex; stipes.

mamljiv = illecebrosus. — m. predstave = spectaculorum illecebrae. — m. plijen = praedae dulcedo.

mamura = crapulae gravedo; crapula et gravedo capitis.

mamuran = hesterno mero saucius; hesterna crapula semisomnis et gravis.

mamaluk = v. mamura.

mamuza = calcar. — v. ostruga.

mamuzati = calcaribus concitare; equo calcaria subdere; alci calcaria adhibere, ili admovere; calcaribus stimulare.

mána = (fiz. i mor.) vitium. — m. tjelesna = vitiun corporis. — bez m. = vitio, vitiis carens;

vitio purus, (mor. o čeljadetu) purus; integer; — (o govoru) purus, n. pr. oratio, genus dicendi; — (o spisima) emendatus. — postati m. = in vitium transire. — pripisati komu što u m. = alci alqd vitio dare, ducere, vertere.

mandal = vectis (portae).

mangovati = v. dangubiti.

manipuo = manipulus. — m. po m. = manipulatim.

manisanje = reprehensio.

manisati = (čemu, komu) reprehendere alqd in alqo, ili alqm in alqa re.

manj = adv. nisi quod; excepto quod.

manjak = defectus. — (novčani m.) damnum. — (m. imanja) lacuna rei familiaris. — u m. ići = minui; se minuere; minuere. — mjesec na m. = luna decrescens, ili senescens (prt. luna crescens). — v. dijete (malo).

manjast = coloratus; tinctus.

manje = v. mali.

manjenje = deminutio; imminutio.

manjičav = (pun mana) vitiosus. — (ne cio) non integer. — (krnjav) mancus.

manjičavost = vitium.

manjiti = (učiniti neznatnijim) minuere. — (ograničiti; suziti) imminuere. — (oduzimanjem učiniti manjim) deminuere.

manjkati = deesse alci; deficere alqm. — (o životinji) mori.

manjkav = v. manjičav.

manjkavati = (o životinji) mori.

manjma = minus.

manjo = v. maljenica.

mar = cura; sollicitudo. — (pomnja) diligentia; studium.

marač = Martius (mensis). — prvi m. = kalendae Martiae. — 7. m. = nonae Martiae. — 15. m. = idus Martiae. — zadnji m. = pridie kalendas Apriles.

maran = diligens. — adv. diligenter; cum cura; accurate.

marat = v. marač.

marenje = v. mar.

marha = v. marva.

mariti = curare alqd; curae mihi est alqd. — (obazirati se na koga, ili na što) respicere alqm, alqd. — mariti za tuđe stvari = aliena (negotia) curare; curare quae ad me non pertinent; anquirere de alieno. — ne m. = neglegere, ili non curare alqd. — ne m. ni za što (življeti bezbrižno) = soluto et quieto esse animo. — ne m. za svoje kućne stvari = omittere curas familiares. — ne m. za tuđe mnijenje = non curare quid alii censeant. — za to ne m. = nihil hoc ad me.

marljiv = (koji radi pomnjivo i tačno) diligens. — (koji postojano uz posao sjedi) sedulus. — (koji nastoji oko čega) studiosus. — (koji je kod koga, ili čega uvijek nazočan) assiduus. — (postojan; radin) industrius. — (revan, koji ne dangubi) navus; navus et industrius. — (gotov na posao, hitar) strenuus. — (revan, osob. u istraživanju, ispitivanju) curiosus. — adv. diligenter; studiose; industrie; naviter; assidue; sedulo; strenue; curiose. — m. učiti = (o djetetu) studiose discere; — (o učeniku) studiis insistere. — m. (pozorno po više puta) čitati = lectitare. — biti veoma m. = alqs in alqa re singulari est industria. — m. raditi okolo čega = industriam locare, ili diligentiam adhibere, ili studium collocare in alqa re; operam in alqa re locare, ili ponere; operam in alqd conferre; operam alci rei tribuere; operam, ili laborem ad, ili in alqd impendere; (da se što postigne) omni contentione elaborare; summa ope niti, ili eniti et contendere; operam dare ut etc. — veoma m. raditi okolo čega = totum animum atque diligentiam ponere in alqa re; totum se conferre ad studium alcjs rei; totum et mente et animo insistere in alqd.

marljivost = diligentia; sedulitas; industria; navitas; assiduitas; studium; za razl. v. marljiv.

marše = bestia cicur.

maruša = pica.

marva = pecus, oris; pecudes.

marveni = pecuarius.

marvinče = pecus, udis; bestia.

marvinski = (gen.) beluarum; (gen.) pecudum. — m. ćud = immanis natura. — adv. beluarum, ili pecudum ritu.

masak = mulus.

masan = v. mastan.

maskara = res ridicula.

maslina = (drvo i plod) olea; oliva.

maslinik = olivetum.

maslinište = olivetum.

maslinka = v. maslina.

maslinov = oleaginus.

maslinovica = oleaster.

maslinovina = (palica; grana) oliva.

masnica = verberis nota.

masnoguz = cupes; cuppes; gulae parens.

măst = mustum. — svaren m. = defrutum.

mâst = (tustilo u mesu) pingue, is. — (pomast) unguentum; unguen. — (nardova m.) nardus. — očinja m. = collyrium. — (boja) color. — izgubiti m. = colorem amittere. — (problijedjeti) perdere colorem. — koji je izgubio m. = decolor. — promijeniti m. = colorem alienum accipere; colorem mutare. — (boja, kojom se masti) color; pigmentum. — m. lica = color, n. pr. coloris bonitas.

mastan = (pretio) pinguis. — (zamašten) unctus.

mastilac = (n. pr. vune) infector lanae.

mástiti = (nakvasiti, umočiti) tingere. — (bojadisati) colorare; colorem inducere alci rei. — m. kosu = capillos tingere alqa re; colore n. pr. caeruleo flavum facere capillum. — (mazati) ungere. — (mazati; naličiti) illinere. — (namazati što čim) inficere alqd alqa re.
màstiti = vinum premere.
masulj = vinacei, orum.
mašak = (paperje) pluma.
mašala = v. zublja.
mašan = muscosus.
mašati se = (česa) manus admovere ad alqd; manus adhibere alci rei. — (doticati se) attingere.
maše = forpex.
mašiti = v. baciti. — m. se česa = v. dohvatiti.
maška = ictus irritus.
mašljuga = oleaster.
mašta = cogitatio; mens; cogitatio et mens. — žestoka m. = fervidum ingenium; calor et impetus; cfr. rerum, quasi gerantur, sub aspectum paene subjectio; Centauri, Gigantes et quidquid aliud falsa cogitatione formatum.
maštanje = sensuum mendacia.
mašukati = v. mahati. — m. repom = caudam movere.
mašuta = puella.
matati = illicere; allicere; v. mamiti.
materica = uterus.
materin = maternus; (gen.) matris; v. majčin.
materinski = matrum (gen.); maternus. — m. mlijeko = lac maternum. — m. ljubav = amor maternus; materna caritas; v. ljubav. — m. čuvstvo = animus maternus. — m. jezik = sermo patrius, nativus; sermo noster; lingua nostra. — govoriti m. jez. = sermone patrio, ili nostra lingua uti; sermone eo uti, qui natus est nobis; sermonem patrium scire.
materinstvo = res maternae. — (ono što ko od matere baštini, ili je baštinio) quae ab rebus maternis hereditate ad alqm redeunt, ili redierunt.
materiti = alqm appellare, ili salutare matrem.
maternica = v. materica.
mati = v. majka.
matica = (o pčelama) rex apum; v. materica.
matičnjak = melisphyllum.
mator; matoran = senex senectute confectus; v. star.
matorina = senectus; v. starina.
matoriti = senescere; senem fieri.
matornjak = flumen ipsum.
maven = v. plav.
maza = indulgentia. — (dijete razmazano) matris deliciae; indulgentia corruptus puer.
mazag = mulus.
mazalica = (udvornost) blanditiae. — (udvorica) adulator; v. udvorica.
mazalo = pictor malus, imperitus, ignarus. — (udvorica) adulator.
mazanje = unctio. — (udvorivanje) adulatio.
mazati = (namazati čim) linere, oblinere, illinere alqa re; — (masnijem) ungere; perungere. — m. oko koga = blandiri alci; permulcere, demulcere alqm. — ljeskovom masti mazati = (izlemati) fuste dolare.
mazav = (o djetetu) indulgentia corruptus.
mazga = mulus.
mazgal; mazgala = munimentorum ruinae; jacentis muri ruinae; cfr. per apertum ruinā iter in urbem invadere; per ruinas jacentis muri in urbem transcendere; muri pars ariete incusso subruta multis jam locis procideratt; jam ingens moenium spatium nudatum erat.
mazgalija = stultitiae; ineptiae; nugae.
mazgar = mulio.
mazgov = mulus.
mazija = chalybs.
maziti = indulgentia corrumpere alqm. — m. se = nimis sibi indulgere.
mazno = adv. (pren.) blandis verbis; vocibus blandis.
maznuti = v. mazati; udariti.
mecati = emollire.
mečanje = balatus.
mečati = balare.
mečilo = (tijesak) torculum.
mečiti = (grožđe) uvas premere.
mèčka = ursa.
mećava = imber nivium procellosus.
mêd = mel. — medom zaslađen = mellitus. — slađi od meda teče mu iz ustiju govor = oratio ejus melle dulcior fluit. — teče mu m. iz ustiju (kad govori) = loquenti illi mella profluunt. — m. kùpiti (o pčelama) = mel colligere. — m. činiti = mel facere, ili conficere.
mèđ = v. među.
medan = v. meden.
medarica = (pčela) apis mellifera.
medast = mellitus.
meden = mellitus; mellitulus.
medenjača = melimelum.
medenjak = placenta mellita.
medica = v. medovina.
mediti = melle condire.
međa = fines; terminus; limes; v. granica. — (zid oko vinograda, vrta itd.) maceria. — (grmlje) fruticetum.
međar = confinis. — kolac m. = palus ligneus pro termino positus.
međaš = (koji s kim do međa stoji) confinis. — (granica) terminus.
međašiti = v. međiti.
međašnica = (crta m.) cardo. — (sumeđa) confinium.

međašnik = confinis.
međed = v. medvjed.
međer = igitur; ergo.
međište = terminus.
međiti = v. graničiti. — (postaviti granice) terminare; fines constituere.
međnik = terminus; confinium; limes; v. granica.
među = inter; v. između. — m. ljudima = inter homines; in hominibus. — mnogi m. ljudima = multi hominum; multi ex hominibus. — najveći m. svijem = maximus omnium; maximus inter omnes. — m. nama govoreći = quod inter nos liceat dicere. — m. to; m. tim = interea; inter haec; dum haec geruntur. — m. sobom se ljubiti i grliti = osculari et amplexari inter se. — m. sobom se korahu = alius alium increpabant.
međučlanje = internodium.
međudobje = intervallum.
međunarodan = (m. pravo) jus gentium.
međusoban = adv. alius alium, ili alii (dat.); (o dvojici) alter alterum, ili alteri (dat.). — inter se; inter eos, ili ipsos; mutuo; ultro et citro; ultro citroque; n. pr. complectitur alter alterum; complectuntur inter se; alter alterum adjuvat; alius alii subsidium ferunt; alius alium increpabant; nuptiis inter se junguntur. — ljube se m. = inter se amant; inter se diligunt. — cfr. još: officiis mutuo respondere; mutua carne inter se vesci; mutuis vulneribus se occidere; ultro citroque beneficia dare et accipere; nuncios ultro citroque mittere; mutuas inter se simultates exercere.
međusobnost = vices; ili opis. s „međusobno“.
međutak = intervallum.
međuvlađe = interregnum.
medljati = v. mediti.
medljika = (snijet) robigo.
medovac; **medovina** = mulsum.
medovit = melle abundans.
medvjed = ursus. — (zvježđe) ursa (caelestis). — veliki m. = ursa major; Helice. — mali m. = ursa minor; parvula Cynosura. — oba m. = septemtriones; (s toga) veliki m. = septentrio major; mali m. = sept. minor.
medvjedica = ursa.
medvjedina = ursi pellis.
mehana = v. krčma.
mehandžija = v. krčmar.
mejdan = locus pugnae, ili proelii; campus. — (dvoboj) certamen singulare; pugna singularis. — m. održati = superiorem discedere, ili evadere. — dijeliti s kim m. = in certamen (singulare) cum alqo descendere; certamen (singulare) cum alqo inire.
mejdandžija = pugnator.
mejdanište = v. mejdan.
mek = (pr. i pren.) mollis, n. pr. cera, lana, animus. — (o zrelu voću; i pren.) mitis, n. pr. uva, poma; homo; dominus. — (o mesu; i pren.) tener, n. pr. gallina, haedus; animus. — (pripravan; voljan) facilis. — biti m. srca = molliore esse animo; facile commoveri. — m. kose = mollibus capillis. — m. srce = animus tenerior. — m. vrijeme = aër tepidus. — adv. molliter.
mȅka = balatus.
méka = v. mâma.
mekahan = v. mek.
mekan = v. mek.
meketati = balare.
mekinje = furfur.
mȅknuti = (postajati mekši) molliri; emolliri. — (o plodovima) mitescere. — (o studeni) mitescere.
méknuti = balatum edere; balare.
mekoobrazan = (pripravan; voljan) facilis.
mekoput; **mekoputan** = mollis. — (raznježen) effeminatus; mollis et effeminatus. — adv. molliter; effeminate.
mekoputnost = mollities; mollitia.
mekost; **mekota** = mollitudo. — (m. kruha) mollis pars panis; panis mollia (plur.).
mekotiti = agrum novare, ili proscindere. — (prašiti) agros mitigare.
mekšati = (pr. i pren.) mollire. — (ublaživati; oduzeti čemu trpkost, reskost; pr. i pren.) mitigare. — (blažiti; tažiti) lenire. — (dirnuti u srce, umoliti, tronuti) frangere. — (ganuti) movere alqm, ili animum alcjs.
mekšina = v. mekota.
mekterbaša = symphoniacorum magister.
mekterin = symphoniacus.
mela = (imela) viscum. — (pržina) arena.
melez = nothus.
melja = v. meljivo.
meljati = comprimere.
meljava; **meljivo** = id, quod molitur.
menđuša = v. naušnica.
menjik = v. međnik.
mentovati = v. lišiti.
merdiven; **merdivene** = v. ljestve.
mermer = v. mramor.
mermerli = v. mramoran.
mesar = lanius.
mesara = laniena. — (sprema za meso) carnarium.
mesarija = ars lanii.
mesarište = laniena; taberna, ili mensa lanii.
mesarnica = v. mesarište.
mesarski = lanionius.
mesat = (biti mesatiji) plus carnis habere.
mesna = (u čeljadeta) nates (plur.); (u čeljad. i životinje) clunis.
mesnica = v. mesarište.

meso = caro. — (tijelo kao masa mesa u opr. s kostima) corpus, n. pr. ossa corpore operienda sunt. — kosti u mesu, pod mesom = ossa subjecta corpori. — živo m. = vivum; vivae partes. — komadić mesa = caruncula. — pečeno m. = caro assa. — vareno m. = caro cocta. — spasti s mesa = corpus amittere (prt. corpus facere). — goveđe m. = bubula. — goveđe pečeno = assa bubula. — teleće m. = vitulina; — tel. pečeno = assum vitulinum. — kokošje m. = caro gallinacea. — riblje m. = caro piscis, ili piscium.

mèsti = verrere. — mete snijeg = nives cadunt, ili decidunt. — m. jako snijeg = plurima nix e coelo delabitur. — neka svaki ispred svoje kuće mete = satis superque suarum est cuique rerum. — meti pred svojom kućom = teneas te tuis.

mésti = immiscere. — (zabuniti) perturbare; conturbare; confundere, n. pr. alqm dicentem. — mete mi se po ustima, po pameti = alqd versatur mihi in labris primoribus, n. pr. nomen; alqd inter labra atque dentes latet, n. pr. nomen.

mestičav = maculosus; maculis sparsus.

mešćema = tribunal.

meštar = v. majstor; učitelj.

meštrica = v. učiteljica.

meštrija = v. majstorija.

meštrinja = v. učiteljica.

metalo = (oruđe za bacanje) tormentum. — (balista, kojem se bacalo kamenje, užarene kruglje itd.) ballista. — (stroj, kojim su se metale velike strijele, koplja itd.) catapulta.

metanj = jactus teli, ili conjectus; teli, ili sagittae missus; v. hitac.

metanje = jactus; conjectus.

metati = (stavljati) ponere. — (na pravo mjesto) locare; collocare. — (postavljati; smjestiti) constituere. — (porazmjestiti) disponere, n. pr. tormenta in muris. — m. na = imponere. — m. pod = subjicere; supponere; subdere. — m. što k čemu = apponere; admovere. — m. drva na oganj = alimentum dare igni; materiam igni praebere; flammam materiā alere. — m. što komu pred oči = ante oculos ponere; exponere ante oculos; subjicere oculis, ili ante oculos. — m. što na se (ogrnuti se) = se amicire, n. pr. veste, pallio. — metati govedima, ovcama = pabulum praebere. — m. u peć = in furnum calidum condere. — m. iz praće = fundā mittere, ili librare, ili excutere. — m. koga na muke = alqm dare in tormenta, ili in cruciatum; dedere alqm tormentis; tormenta alci admovere; v. metnuti; baciti. — m. se čim = v. bacati se. — (= oholiti se) magnifice se gerere; magnos sibi sumere spiritus; se jactare. — m. se na koga = (biti nalik na koga) similem fieri alcjs, ili alci.

meteh = v. granica.

metej = v. kraj; zavičaj.

meteriz = agger.

meterizíti = alqm locum aggere, ili munimento cingere; munitionibus saepire.

metež = tumultus; motus.

metica = menta; mentha.

metla = scopae, arum.

metnuti = v. metati. — (m. na tle; smetnuti) deponere. — (m. na stranu) seponere. — (opet m.; mjesto čega) reponere. — m. uzdu = frenare, ili infrenare equum; equo frenum injicere. — m. koga u škripac = alqm in angustias adducere. — m. u red = componere. — m. jelo pred gosta = apponere, n. pr. panes convivis. — m. koga u opasnost = in periculum, ili discrimen adducere, ili vocare alqm. — m. glavu u torbu = vitae periculum adire; manifesto periculo corpus objicere, ili caput offerre. — m. na sreću, na kocku = in aleam dare, fortunae committere, n. pr. se suaque omnia. — m. što opet na svoje mjesto = rem suo loco reponere. — m. što okolo čega = cingere alqa re alqd. — m. kopitom = calce petere, ili ferire. — m. se na jedro = vela pandere, ili facere; solvere navem et vela ventis dare; vela dare in altum; navem solvere; solvere. — m. se gdje = consistere in alqo loco; v. postaviti se; v. metati.

metulj = papilio.

metva; metvica = menta; mentha.

mezga; mezgra = arboris sucus.

mezgrati = ire, ili exire in sucos.

mezimac = minimus natu (e filiis).

mezimica = minima natu (e filiis).

mezinac = v. mezimac.

micanje = motio. — (tamo i amo) agitatio. — (m. tijela, o govorniku) jactatio corporis. — (m. broda u oluji) jactatio navis.

micati = movere; commovere. — (poticati) ciere. — (amo tamo m.) agitare; v. maći — m. se = se movere; se commovere; moveri; commoveri.

mićenje = largitio; corruptio.

mijeh = uter, tris. — (poveći; mješina) culeus; culeum. — (kovačke mješine) follis; follis fabri, ili fabrilis; n. pr. admotis follibus ignem flatu accendere.

mijena = (promjenjivanje) mutatio; commutatio. — (promjena; izmjena) vices, n. pr. fortunarum humanarum; v. izmjena; promjena. — (m. mjeseca) luna intermestrua; nova, ili prima luna. — (vrijeme mijene) = tempus intermestruum; interlunium. — svaki put o mijeni = sub interlunia.

mijeniti se = (o mjesecu) luna inchoatur.

mijenjanje = mutatio, n. pr. crebra coloris, consilii, vestis; commutatio, n. pr. loci, rerum,

voluntatis, fortunae. — (izmjenjivanje) permutatio; v. izmjena, promjena.
mijenjati = mutare; commutare. — (izmijeniti) mutare; permutare. — m. novac = pecuniam permutare. — (mjenjačiti) argentariam facere. — m. odijelo = mutare vestem. — m. konje (na putu) subinde mutare equos; cfr. per dispositos equos incredibili celeritate alqo pervenire. — m. se u licu = colorem mutare, ili immutare. — mijenja se straža = excubiae in stationem procedunt; milites in stationes succedunt; aguntur vices stationum.
miješanje = permixtio; temperatio; v. miješati.
miješati = miscere; permiscere. — (tekućine tako da se ne mogu više razdijeliti) temperare. — (po drugi put orati) iterare. — m. se = (u mnoštvo čeljadi; u stvar) sese immiscere; sese inserere alci rei. — (m. se u stvar) se admiscere alci rei. — (kao posrednik) se interponere alci rei, ili in alqd; auctoritatem suam interponere, ili inserere alci rei. — ne m. se u što = abesse, ili se abstinere ab alqa re; abhorrere ab alqa re. — nek se u ovaj posao ne miješa = de his rebus nihil attingat. — (u)miješati se u razgovor = familiariter se in alcjs sermonem insinuare et dare. — m. se s kim = alqo multum uti; multum esse cum alqo; mihi usus est, ili consuetudo cum alqo; mihi usus intercedit cum alqo.
mig = nutus; nutus oculorum.
migati = nictare; nictari.
mignuti = alci signum dare nutu; v. migati.
migoljenje = v. micanje.
migoljiti se = v. micati se.
mikati = v. grebenati.
mile — lale = blanditiae; blandimenta.
milen = v. mio.
milina = (dražesna ljepota) venustas. — (dragost) gratia. — (ljupkost) suavitas. — (ugodnost; slast) dulcedo; jucunditas. — (sjaj, biranost) nitor, n. pr. orationis.
milinak = carus; praecipue dilectus alci; alci gratissimus; unus ex carissimis; summe dilectus ab alqo.
militi (se) = (komu, oko koga) blandiri alci. — (komu što) = gratum habere alqd; placet alqd; gratum, ili jucundum est alci alqd; arridet alci alqd; probari alci. — veoma m. se što komu = admodum, ili mire placet alci alqd; alqd valde alci arridet. — ne mili mi se što = alqd mihi displicet, ili mihi improbatur, ili non probatur. — nipošto mi se ne mili što = vehementer mihi displicet alqd; ab alqa re abhorreo. — (naslađivati se čim) voluptatem capere ex alqa re. — (radovati se čemu) laetari alqa re. — (radost u sebi ćutjeti) gaudere alqa re.
milj; milja = mille passus; mille passuum; (u plur.) milia passuum. — (miljokaz) milliarium; lapis. — m. daleko od Aleks. = a primo miliario Alexandriae; cfr. Vejentes et Fidenates, quorum alii sexto miliario absunt ab urbe Roma, alii octavo decimo; sepultus est juxta viam Appiam ad quintum lapidem. — polje se prostire mnogo m. na okolo = campus patet quoquoversus multa milia passuum.
miljak = fundus; ager.
miljar = v. miljokaz.
milje = deliciae; amor et deliciae alcjs; amores et deliciae alcjs; deliciae atque amores alcjs.
miljenac; miljenik = v. milinak.
miljeti = repere; reptare.
miljik; miljnik; miljokaz = milliarium; lapis; v. milj.
milodah = odor suavis.
milokrvan = amabilis; amandus; amore dignus; dignus qui ametur.
milokrvnost = amabilitas.
milosrdan = misericors in alqm; in, ili ad misericordiam pronus. — biti m. = misericordiam habere; misericordem esse; misericordia uti in alqm; se misericordem praebere (u pojedinom slučaju).
milosrđe; milosrdnost = misericordia; miseratio. — pobuditi m. = alqm ad misericordiam vocare, ili adducere; alcjs mentem ad misericordiam revocare; misericordiam alcjs concitare; misericordiā flectere alqm; mentem alcjs miseratione permovere. — koji može pobuditi m. = aptus ad permovendum. — uteći se m. čijemu = ad misericordiam alcjs confugere. — iz m. = misericordiā captus, commotus, permotus. — imati m. = miseret me alcjs; tenet me misericordia alcjs.
milost = (prijazan i očitovanje prijazni) gratia. — (kojom se ne samo želi, nego i pomaže) favor. — (milostivost; prt. crudelitas) clementia. — (popustljivost; blagost) indulgentia. — (dobrostivost onoga, koji više čini, nego bi imao) benignitas. — (milosrđe) misericordia. — (milostiva dozvola) venia. — (m. božja) pax. — (dobročinstvo) beneficium. — (ljubav) amor. — (dar; poklon) munus; donum atque munus; beneficium. — po čijoj m. = alcjs beneficio, ili misericordia, n. pr. vivere, salvum esse. — po božjoj m. = deorum immortalium benignitate; deorum beneficio; juvantibus diis. — imati koga u m. = in gratia habere alqm; alci favere; alci indulgere. — biti u milosti = tenere gratiam alcjs; gratia (multum) valere apud alqm. — pitati m. = beneficium petere. — pitati (kao) milost u koga da = petere in beneficii loco et gratiae ut etc. — moliti m. (o krivcu) = clementiam expetere (u opće); veniam delicti precari; veniam praeteritorum precari; suum periculum deprecari. — moliti m. za koga = pe-

tere veniam alci, n. pr. nocenti; — deprecari (n. pr.) mortem alcjs. — ko je komu u m. = gratiosus.

milostan = v. mio.

milostinja = stips.

milostiv; milostivan = (milosrdan) misericors. — (blag; prt. severus, crudelis) clemens. — (obično o bogovima) propitius. — (dobrostiv; blag) lenis. — adv. clementer; leniter. — m. otpustiti koga = cum bona gratia dimittere alqm. — m. postupati s kim = sua clementia ac mansuetudine uti in alqm.

milošća; milošta = v. milost.

milota = v. milina.

milovanje = blanditiae; blandimenta. — (ljubovanje) amatio. — (stvar ljubljena) amor alcjs; deliciae alcjs; voluptas alcjs.

milovati = blandiri. — (gladiti rukom) permulcere alqm (manu). — (grliti i ljubiti) amplexari et osculari alqm. — m. se = inter se amare; osculari et amplexari inter se.

milovidan = venustus.

mimo = praeter, n. pr. praeter castra copias transduxit. — (preko) praeter, n. pr. praeter consuetudinem; praeter aequum. — (više nego) praeter, n. pr. praeter ceteros. — tjerati m. = praeteragere. — voditi m. = praeterducere. — jahati m. = praeterequitare. — teći m. = praeterfluere; praeterlabi. — proći m. = praetergredi; praeterire. — broditi m. = praeternavigare. — jedriti, ili jahati m. = praetervehi. — proletjeti m. = praetervolare.

mimogred = in transitu; transiens; praeteriens. — m. što spomenuti = in transitu, ili leviter alqd attingere. — (dok se što drugo radi) dum aliud agitur, n. pr. ediscere alqd; simul.

mimohodac = praeteriens.

mimoći; mimoići = praeterire, praetergredi, n. pr. alqm locum. — m. mûkom = silentio praeterire, — (hotimice) omittere, — (hotimice, ili nehote) praetermittere. — da m. što = ut omittam quod etc.; ne dicam quod etc. — da ostalo m. = ut alia obliviscar. — (zanemariti) neglegere. — m. zakon = alqa re fraudem legi facere; vim legis eludere.

mimolaziti = v. mimoići.

minder = culcita.

minđuša = v. naušnica.

minle = gens.

minuti = (o vremenu) abire, n. pr. abiit illud tempus; transire; praeterire, n. pr. tempus, aetas; effluere, n. pr. aetas, tempus, aestas. — (ostati bez posljedice) abire, n. pr. hoc fortasse non poterit sic abire. — (ići mimo) praeterire; praetergredi, n. pr. alqm locum. — (ne pogoditi) non contingere; non ferire. — (nestati; propasti) evanescere. — (o sreći) a fortuna deseri; ab omni fortuna desertum, ili derelictum esse. — (uteći; umaći) evadere ex; elabi ex. — m. rok = dies exit. — pošto m. godina = anno jam exacto; anno circumacto. — neće ga lje m. kazna = inultum id numquam (a me) auferet; hoc haud sic auferet; haud, ili non impune feret; v. otići; proći.

mio = carus; gratus; jucundus; v. drag. — (dražestan; ljubak) venustus. — (ugodan) suavis, n. pr. odor. — milo mirisati = bene, ili jucunde olere. — m. zvučiti = bene sonare. — m. mi ga je = ejus me miseret. — v. militi se.

miomiris = suavis odor.

miomirisan = odore excellens; bene olens; odoratus; odores exhalans; flagrans odoratis floribus.

mir = (prt. bellum) pax. — (mirovanje) quies. — (dokolica; mirno vrijeme kad nema rata) otium. — (sloga) concordia. — (pokoj srca, duše) tranquillitas (animi). — (odmor od posla) requies. — (mučanje; tišina) silentium. — dugotrajan m. = pax longa; quies diuturna. — pouzdan m. = pax fida. — nepouzdan m. = pax infida. — u m. i u ratu = domi militiaeque; domi bellique. — nagibati miru = non abhorrere a consiliis pacis; ad pacem inclinare. — biti skloniji m. = inclinatiorem esse ad pacem. — zametnuti m. = inchoare pacis conditiones. — dogovarati se o m. = agere de pacis conditionibus; tractare pacis conditiones; colloqui de pacis legibus. — ponuditi neprijatelju m. = pacem deferre hostibus. — nukati na m. = ad pacem hortari; (neprestano) ad pacem hortari non desinere. — sklapati m. = pacem facere; pacificare cum alqo. — sklopiti m. = pacem conficere, componere, constituere. — sklopiti m. pod kojim god uvjetima = pacem qualemcumque componere. — ne prekršiti m. = pacem, ili pacis fidem servare. — pomutiti m. = pacem (concordiam) turbare. — prekršiti m. = pacem frangere, dirimere; fidem pacis non servare. — življeti u m. (ne ratovati) = in pace esse, ili vivere; (u slozi) concordiā vivere. — u najvećemu miru življeti = tranquillam pacem agere. — življeti u najboljem m. = (o mužu i ženi) mirā concordiā vivere. — uživati m. (duševni) = tranquillo animo et quieto frui. — življeti u m. s kim = concorditer vivere cum alqo; pacem servare cum alqo. — življeti u m. sa susjedima = pacem cum finitimis colere. — ne imati mira od koga = ab alqo sollicitari, vexari, turbari. — imati m. od koga = (ako ko ne zadaje posla, ili ne napada kao neprijatelj) otium habere ab alqo; (ako ne izazivlje) non lacessi ab alqo. — ostaviti koga u m. = alqm non vexare, non turbare. — ostavi me u m. = noli me turbare; omitte me. — naći mira u čemu = conquiescere in alqa re, n. pr. in studiis,

in amici mutua benevolentia; acquiescere, n. pr. in adolescentium caritate, in nostris libris, P. Clodii morte. — ne imati nikad m. (biti uvijek u poslu) semper agere alqd atque moliri. — ne biti nikad u m. (ne mirovati) nullam partem quietis capere. — ne puštati koga u m. = alqm semper lacessere; alqm quiescere, ili conquiescere non pati; alqm exercere; alqm fatigare, n. pr. precibus. — s mirom! = tacete! quiescite! — adv. quiete; placide. — (= zid; miris) v.

miran = (spokojan; tih; osob. o duši, o moru) tranquillus. — (koji počiva, miruje, u tišini žive; krotak) quietus. — (tih; lagan) sedatus. — (tih; krotak) placidus, n. pr. aër, amnis, flumen, coelum, dies, somnus. — (umiren) pacatus. — (o duhu) (koji se u ništa ne prti) quietus. — (ne uznemiren) tranquillus. — (blagoćudan) mansuetus. — (umiren) placatus. — (bezbrižan) securus. — m. život = vita quieta, tranquilla, tranquilla et quieta; vita placida, otiosa. — m. more = mare tranquillum, ili placidum. — budi m. = bono sis animo; bonum habe animum. — ne biti miran radi čega = sollicitum esse de alqa re. — adv. quiete; placide. — (o duhu) quieto animo; tranquille; placide; placato animo; sedato animo. — m. življeti = quieto animo vivere; tranquille vitam traducere.

miraz = dos; v. prćija; baštinstvo.

mirenje = pacificatio. — (miris) odor.

mirija = v. danak.

mirina = parietinae, arum.

miris = odor. — ugodan m. = odor jucundus, non injucundus, suavis; suavitas odoris. — jak m. = odor potens, vehemens; vehementia odoris. — bez m. = odore carens; odore nullo; cui nullus odor est; qui sine odore est. — biti bez m. = sine odore esse; nihil olere.

mirisan = v. miomirisan.

mirisanje = odoratus.

mirisar = (pomastar, koji trguje pomastima) myropola; unguentarius.

mirisarnica = myropolium.

mirisati = (davati miris) olere, n. pr. bene, jucunde; (suaves) odores exhalare. — (jako m.) redolere; fragrare. — ne m. = odore carere; sine odore esse. — ne m. više = olere desinere, ili desisse. — m. čim = alqd olere, ili redolere. — ničijem ne m. = nihil olere. — (povonjati; primirisati) odorari; olfacere; v. vonjati.

mirisav = suave, ili bene olens; odoratus; odorus; v. miomirisan.

mirisje = odor; liquor odoratus. — (mast) unguentum.

mirišljiv = v. mirisav.

miritelj = pacificator; pacis auctor; pacis arbiter; reconciliator pacis; reconciliator pacis et disceptator de iis, quae in controversia sunt.

miriti = (učiniti da bude mirno) tranquillare, n. pr. mare, animos; pacare, n. pr. provinciam. — (utišati, udušiti) sedare, n. pr. animos militum, iram; restinguere, n. pr. mentes auditorum inflammatas, eloquentiā cupiditates iracundiasque. — (razvaditi) componere, n. pr. controversias; sedare, n. pr. controversiam, discordias, seditionem, bellum. — (bodriti, tješiti) confirmare alqm, ili animum alcjs, n. pr. per epistolas se invicem, alci animum verbis; solari, ili consolari alqm; alqm, ili animum alcjs consolatione lenire, permulcere. — m. se = consolatione se lenire; acquiescere in alqa re. — (blažiti) placare; mitigare; lenire; permulcere. — (m. božanstvo, mane mrtvijeh) expiare. — m. koga s kim = placare alqm alci, ili in alqm, ili alqm cum alqo; alqm, ili alcjs animum alci reconciliare; alqm cum alqo reconciliare, ili reducere, ili restituere in gratiam; alqm in alcjs gratiam reconciliare, ili restituere. — m. se s kim = reconciliari alci; reconciliare sibi alqm, ili alcjs animum, ili alcjs gratiam; reconciliare gratiam cum alqo; in gratiam cum alqo redire, ili reverti; alqm in amicitiam revocare. — (= mirisati) v.

mirnoća; mirnost = mansuetudo. — (ravnodušnost, mirno srce) animi aequitas; animus aequus. — m. duševna = animi pax, ili tranquillitas; v. mir.

mirokov = v. miritelj.

miroljuban; miroljubiv = pacis amans; quietus; tranquillus.

miroljublje = pacis amor; animus a quietis consiliis non abhorrens.

mirolomstvo = (nevjera) perfidia. — (prekinut mir) fides pacis non servata.

mironosan = pacifer.

mironosnica = pacifera.

mironoša = pacis nuntius; v. miritelj.

mirovan = v. miroljuban.

mirovati = quietum etc. esse; v. miran; quiescere. — biti miran; življeti mirno; v. miran.

mirovna = placatio.

misao = (mišljenje; razmišljanje) cogitatio. — (ono što se promislilo) cogitatum. — (namisao; savjet) consilium. — (um, pamet; pa i naum, namišljaj) mens. — (mnijenje) sententia. — (mnijenje samo slućeno, ili po svojoj glavi zamišljeno) opinio. — (nagađanje, slutnja) suspitio. — (m. izrečena, izreka) dictum. — (tačka u istraživanju, ili tumačenju) locus. — misli = cogitata mentis; quae mente concipimus; quae animo cogitamus, ili sentimus, ili versamus; quae sentimus. — glavna m. (govora) = orationis argumentum et sententia. — došla mi je na um m. = venio, ili incido in eam cogitationem; hoc mihi venit in mentem; cogitatio animum

subit; illud succurrit mihi (sve s akuz. s inf.); (palo mi je na um da itd.) venit mihi in mentem ut etc. — sve svoje m. obratiti na što = cogitationes omnes, ili animum totum ad alqd intendere; cogitationes omnes conferre in alqd; toto animo cogitare de alqa re; totum et mente et animo in alqd insistere. — odvratiti čije misli na što drugo = in cogitationem alcjs rei alqm avertere. — ostaviti, zabaciti m. = cogitationem de alqa re abjicere; non amplius cogitare de alqa re; consilium alcjs rei abjicere, ili deponere. — to je moja jedina m. = nihil cogito nisi hoc. — promijeniti m. = mentem et voluntatem, ili consilium, ili sententiam mutare. — ja sam sasvijem druge misli = longe alia mihi mens est. — po mojoj misli = mea sententia; meo quidem judicio; ut opinio mea est; ut (quantum) opinio mea fert; ut mihi quidem videtur; quantum equidem judicare possum; ut nos judicamus; ut opinor. — to sam učinio u misli da = hoc feci eo consilio ut etc. v. mnijenje; briga. — biti zaduben u m. = in cogitatione defixum esse.

misaon = in cogitatione defixus; cogitationibus suis traditus.

misliti = cogitare alqd, de alqa re; agitare alqd (cum) animo. — (razmišljati) meditari alqd, de alqa re. — (snovati) moliri, n. pr. defectionem, bellum, perniciem, fugam; agitare consilium; animo proponere; alqd (facere) velle; petere; habeo in animo; mihi est in animo; cogito; mente agito; mihi propositum est. — mislim poći u susret = consilium est obviam eundi. — ne m. na što = nullam alcjs rei cogitationem habere. — ne m. više na što = alcjs rei oblivisci, ili immemorem esse. — zlo m. = male cogitare. — podlo m. = humiliter sentire. — zlo m. o komu = male, ili durius opinari de alqo; male existimare de alqo. — dobro m. o komu = bene existimare de alqo; v. mniti; mnijenje. — m. na koga = cogitare de alqo. — mislio sam samo na te = totus eram tecum. — m. na što (obazirati se) alqd respicere; alcjs rei rationem habere, ili ducere. — (cijeniti, držati što iz uvjerenja, ili jer se drži da je istinito, sigurno) credere; — (— iz potpuna uvjerenja ne uviđajući nedostatak razloga) putare. — (cijeniti po ne sa svim tačnome opažanju) arbitrari. — (činiti se komu) videri. — (cijeniti da što može biti, jer se drži da je moguće) opinari; in opinione esse. — (cijeniti po razmišljanju i s razboritijeh razloga) reri. — (cijeniti promislivši prije na prilike) existimare; ducere. — (držati što za dobro i korisno, u opće: biti mnijenja) censere. — (suditi, držati) judicare. — (ćutjeti; osjećati) sentire. — o istoj stvari m. sada ovako, sada onako = alias aliud iisdem de rebus et sentire et judicare. — jednako m. = idem sentire; idem mihi videtur. — drukčije m. = aliter sentire. — rijet ću ti čisto što mislim = tecum aperte, quod sentio, loquar. — neka o tome svak misli, kako hoće = suum quisque habeat judicium; existimetur de ea re ut cuique visum erit; ut volet quisque accipiat. — znati što ko misli = quid alqs cogitet scire; gnarum esse cogitationum alcjs. — uprav tako i ja mislim = ita prorsus existimo, ili sentio. — tražiti kako ko misli = (kako je nadahnut) alcjs animum tentare. — dobro (zlo) misleći = bene (male) animatus, ili affectus; — (= brinuti se) v.

miso = v. misao.

mistrija = trulla.

miš = mus; (mali m.) musculus.

mišarica = muscipulum.

mišetina = ingens mus.

mišica = lacertus; (često) brachium; (samo pren.) musculi, n. pr. orationem ossa, musculi, nervi decent. — (mesnat dio na tijelu koji se nad ostalim uzdiže) torus. — junačka m. = virtus et fortitudo.

mišičav = torosus, n. pr. colla boum; (rijetko) musculosus.

mišić = musculus.

mišina = ingens mus.

miška = v. mišica.

mišljenje = cogitatio. — (razmišljanje) meditatio. — (način mišljenja) ratio. — moć m. = vis mentis; v. misao.

mišljeti = v. misliti.

mišnjak = muscipulum.

mišolovka = muscipulum.

mit = v. mito.

mitar = exactor portorii; portitor.

mitariti se = pennas, ili plumam amittere; plumas mittere.

miti = (glavu, ruke) lavare caput, manus. — (noge) pedes abluere.

mitilac; mititelj = corruptor; largitor.

mititi = corrumpere alqm, n. pr. pecuniā, mercede, pretio, donis, largitione; emere pecuniā, ili multis donis; pecuniā sollicitare, ili oppugnare alqm; alcjs animum donis tentare; alcjs corruptelam moliri.

mitnik = homo venalis.

mito = pecunia; merces; donum; pretium. — uzimati m. = venalem esse.

miva = poma, orum.

mivanje = lavatio.

mivati = v. miti.

mjed = (bakar) aes. — (žuta m.) orichalcum.

mjedast = aeri similis.

mjeden = aëneus; aereus; aënus; ahenus. — m. rđa = aerugo.

mjedenica; mjedenjača = lebes aëneus; aënum, ili ahenum.
mjedenjak = v. mjedenica. — (prsten) anulus aeneus.
mjedenka = aerugo.
mjedolik = aeri similis.
mjehir; mjehur = (u tijelu) vesica. — kesa od m. = vesica.
mjehurić = vesicula. — (prištić) pustula.
mjenica = syngrapha. — uzeti od koga m. = facere syngraphas cum alqo.
mjeničariti = v. mjenjačiti.
mjenik = nummularius.
mjenjač = argentarius.
mjenjačiti = argentariam facere.
mjenjačnica = argentaria (sc. taberna).
mjenjaštvo = argentaria (sc. ars).
mjera = (mjerenje; mjera kojom se mjeri i resultat mjerenja) mensura. — (mjera kojom, ili po kojoj se što mjeri, ili mjera koje stvari; određena mjera, preko koje se ne smije proći; pak umjerenost) modus. — (mjerilo) modulus. — (umjerenost) moderatio. — (težina) pondus. — m. dužine = mensura, quae agitur per longitudinem. — kriva m. = falsa mensura. — bez m.; preko m. = sine modo; praeter, ili extra, ili supra modum; nullo adhibito modo; immodice; immoderate. — držati se neke mjere = modum tenere, retinere, servare; modum, ili moderationem adhibere in alqa re; (u svačemu) omnia modice agere. — prekoračiti m. = modum non servare; modum excedere, ili transire.
mjerač = mensor. — (m. polja) (u opće) agri mensor, (mjeračom) = decempedator. — (koji kocima što obilježuje, odmjerava) metator.
mjerača = (motka od 10 stopa) decempeda.
mjeračina = ars metiendi, ili dimetiendi.
mjerila = libra.
mjerilo = mensura. -- (pren. pravilo; smjer) ratio; lex; norma; regula.
mjeritelj = v. mjerač.
mjeriti = metiri. -- (na sve strane) dimetiri. — (m. mjerilima) pendĕre; pensare. — (potanko) pensitare; ponderare; pondus alcjs rei exigere; examinare; expendĕre. — m. što po čemu (i pren.) = metiri, ili dimetiri alqd alqa re. — m. što okom = oculis metiri. — (razgledati) oculis perlustrare. — m. koga po zaslugama = alqm virtute metiri.
mjeriv = quem, quam, quod metiri possumus.
mjernik = v. mjerač.
mjerništvo = geometria; mensurarum ratio.
mjerstvo = geometria.
mjesec = luna; izlazak i zal. mjeseca = ortus et obitus lunae. — pomrčanje m. = lunae defectus; labores lunae. — m. raste = luna crescit. — m. se manji = luna senescit, ili decrescit. — pomrčava se m. = luna deficit. — pomrčao se m. = luna laborat. — m. koji sjaje cijelu noć = luna pernox. — m. koji kasno izlazi = luna sera. — noć bez m. = nox illunis. — uštap = luna plena. — o mladu m., ili o uštapu = quum aut inchoatur luna, aut impletur. — (m. danâ) mensis. — pô m. = mensis dimidius, ili dimidiatus; quindecim dies. — od m. danâ (što traje m. danâ) unius mensis; menstruus. — (što se događa svakog m.) menstruus. — što traje 2, 3 itd. m. = bimestris, trimestris, quadrimestris, semestris. — svaka tri m. = tertio quoque mense. — tri puta na m. = ter in mense. — svaki m. = singulis mensibus. — na (svaki) mjesec = in singulos menses.
mjesečast = lunaris.
mjesečina = lunae lumen. — po m. = luna lucente; ad, ili per lunam. — nema mjeseč. = luna silet; v. mjesec.
mjesečni = lunaris. — sjaj m. = lunae nitor, ili splendor. — m. krug = orbis lunae, ili luna. — (koji se događa svaki mjesec) menstruus; menstrualis. — (koji traje m. dana) menstruus; unius mensis.
mjestan = (gen.) loci; regionis; locorum; regionum. — m. položaj = loci situs. — m. poteškoće = locorum difficultates.
mjestance = loculus. — (mali grad) oppidulum.
mjestičav = maculosus.
mjestimice = in ipso loco. — bijaḥ tu m. = ipse in re praesenti fui. — doći m. = in rem praesentem venire.
mjesto = locus (plur. loca). — na ovome m. = hic; hoc loco. — iz kojega m. = unde. — na svome m. = loco; in loco. — na istome m. = ibidem. — (kraj; okoliš) regio. — (mjestance; selo) vicus; pagus. — (gradić) oppidulum. — utvrđeno m. = locus munitus. — rodno m. = locus, in quo alqs natus, ili genitus est. — Atene, moje rodno m. = Athenae, unde nos sumus. — A. su mu rodno m. = natus est Athenis. — (mjesto u knjizi, na komu se o čem raspravlja, govori) = locus; n. pr. alio loco dictum est; non est hic locus ut de his rebus loquamur. — (prostor; prosto mjesto za djelovanje) locus; campus. — javno m. = locus publicus. — biti na prvome m. (u časti) = principem, ili primum locum obtinere. — promisli malo da si na mome m. = suscipe paulisper partes meas et eum te esse finge, qui ego sum; fac, quaeso, qui ego sum, esse te. — da sam ja na tvome m. = si tuo loco essem; si ego essem qui tu es. — na mjesto = loco; in locum; vicem, n. pr. na m. mene, tebe itd. = meam, tuam vicem. — na m. svijeh vas = vestram omnium vicem; pro; n. pr. u m. legija poslati konjanike = in vicem legionum equites

mittere. — pozvan sam ja na m. njega = in locum ejus invitatus sum. — bijaše ih nazvao Kviritima mjesto voju. = Quirites eos pro militibus appellaverat. — platiti krivim novcem na m. pravim = nummos adulterinos solvere pro bonis. — na čije m. poslati koga = alqm in vicem alcjs mittere. — sačuvati svoje m.; uzdržati svoje m. = locum obtinere, ili non relinquere. — ne krenuti se s m. = loco, ili ex loco se non movere; in vestigio haerere. — s mjesta (odmah) = statim; e vestigio; ilico; v. odmah.

mješalina = permixtio.

mješanina; mješarija; mješavina = permixtio; mixtura.

mješina = uter; v. mijeh.

mješovit = permixtus; mixtus.

mještanin = incola. — (građanin) oppidanus; incola urbis; (gradski stanovnici) urbani.

mješte = v. mjesto.

mješulja = farrago.

mlačan = v. mlak.

mlačina = tepor.

mlačiti = tepefacere.

mlad = (o čeljadetu); (koji ne može još dobro da govori) infans (do 7. god.). — (dječak, djevojka do 17 god. i više) puer; puella. — (do 30 god. i nešto više) adolescentulus; adolescens. — (čovjek u najboljoj snazi do 45 g. i više) juvenis. — (sin) filius, n. pr. m. Marij = Marius filius. — m. i lijep = florens aetate formāque. — više m. nego star = adolescentiae propior. — još veoma m. = plane puer; peradolescentulus. — znamo se od mlada (prijatelj nam je itd.) = amicus est nobis jam inde a puero; a primis aetatis annis nos junxit amor. — biti još m. za što = alcjs aetas non matura est alci rei. — on se m. oženio = ille adolescens, ili juvenis duxit uxorem.
(o životinji) novellus, n. pr. novella gallina; pullus, n. pr. pullus gallinaceus, pullus equinus. — (o psetu, mački i sl.) catulus, n. pr. catulus canis, catulus felis. — mladi lavići = catuli leaenae.
(o biljkama) novellus; n. pr. m. vinograd = vitis novella. — (o drugijem stvarima) novus; novellus. — m. vino = vinum novum; paucorum annorum vinum; vinum, cui nihil adhuc aetatis accessit. — m. mjesec; v. mjesec. — m. ljeto = anni initium; principium anni; (koje se počinje) annus incipiens; v. čestitati m. ljeto. — komp. mlađi = junior, ili minor, ili inferior aetate; annis inferior (prt. annis major); (po dobi kasniji) aetate posterior (prt. aetate prior, ili superior); (kasnije rođen) natu minor; minor; (po godinama m.) aetate minor. — sin m. = minor natu e filiis. — mnogo god. m. = multis annis minor. — cijelu god. m. = toto anno junior. — nekoliko god. mlađi = aliquot annis minor. — pet g. m. = quinquennio minor. — superl. najmlađi = natu minimus.

mlada = (prije vjere) sperata. — (vjerena) sponsa; pacta; alci desponsa, ili desponsata. — (mužu određena djevojka) uxor destinata. — (istom udata) nova nupta.

mladac = adolescentulus.

mladba = tritura.

mládež = juventus; juvenes; pueri; adulescentes. — (ženska) puellae; virgines; v. mlad.

mlȁdež = naevus.

mladi = adulescens; adulescentulus; v. mlad. — (vjerenik) sponsus. — (određeni muž) maritus futurus.

mladica = surculus; germen. — (mlada žena) puella, virgo; adolescentula.

mladić = puer; adulescens; juvenis; v. mlad.

mladijenci = sponsus et sponsa; sponsus sponsaque; novus maritus et nova nupta.

mladika = v. mladica.

mladina = juventus; juventa. — (mlad mjesec) luna nova. — (mlad vinograd) vitis novella.

mladinjati se = minorem natu se esse fingere. — (kriti godine) aetatis suae annos celare.

mladiti = (prašiti) mitigare (agrum).

mladiti se = juvenescere. — (o stvarima) renovari. — (= mladinjati se) v.

mlađ = luna nova. — (mlad vinograd) vitis novella.

mlađahan = puerilis; juvenilis; v. mlad; djetinjski. — adv. pueriliter; puerorum, ili adulescentium more; juvenum ritu; juveniliter.

mlađan = v. mlađahan.

mladost = pueritia, aetas puerilis; adolescentia; prima aetas; juventus; aetas integra; (za razl. v. mlad). — (mlade godine) juventa. — od prve m. = ab adolescentia; ab adolescentulo; ab ineunte aetate, ili adolescentia; a prima aetate, ili adolescentia. — od djetinstva — v. djetinstvo. — bit u m. = juvenem esse. — biti u najboljoj (cvijetu) m. = in (primo) flore aetatis esse; aetate florere. — spominjati se svoje m. = actae pueritiae recordari. — cvijet m. = flos aetatis; aetas florens; flos juventae; aetas integra. — biti još u cvijetu m. = integra esse aetate.

mladostan = juvenilis; juvenis.

mladovati = desponsam esse alci; v. mlada.

mladoženja = sponsus; desponsus; v. mlad.

mlahav = v. mlohav.

mlak = tepidus; tepens.

mlakaica = aestus.

mlakav = insulsus; v. mlitav; blutan.

mlakoća = tepor.

mlakonja = homo piger, iners, socors.

mlakost = tepor.

mlat = tribulum. — (mali) malleus.
mlatac = (maljić) malleolus.
mlatilo = tribulum.
mlatidba = tritura.
mlatiti = (frumentum) terere; messem tribulis exterere; — (voće) decutere. — (tući) verberare.
mlatnuti = percutere.
mlećak = mollis.
mled; mledan = (mršav) macer; gracilis; exilis; v. mršav.
mlednjeti = macrescere; corpus amittere; v. mršavjeti.
mlednoća = macies; gracilitas.
mliječan = lacteus. — (koji ima dosta mlijeka) lacte abundans. — m. put = orbis lacteus; via lactea.
mlijeko = lac. — skoro m. = lac recens. — usireno m. = lac concretum. — po m. (po materi) = a matre; materno genere.
mlin = molae, arum. — (žrvanj) lapis molaris; mola.
mlinar = pistor.
mlitav = (tjelesno i duševno) languidus; languens. — (o tijelu) remissus. — (bez vatre i života) frigidus. — (koji samo na silu radi) segnis.
mlitaviti = languescere.
mlitavost = languor; segnitia; segnities; v. mlitav.
mlitonja = homo languidus etc. v. mlitav.
mlivo = v. brašno.
mljeti = molere; molis comminuere.
mljezinac = v. mezimac.
mlogi = v. mnogi.
mlohav = languidus; v. mlitav.
mlohavost = languor; infirmitas; v. mlitavost.
mnijenje = (slućeno, po svojoj glavi zamišljeno) opinio. — (o kome se ko uvjerio; pri komu se ostaje; prijedlog; glas) sententia. — (sud o stvari, pošto čovjek razmisli i njezinu pravu vrijednost upozna; mnijenje koje tko o komu imade; dobar glas; štovanje) existimatio. — (uvjerenje) persuasio. — (sud; nazor; uvjerenje) judicium. — (svečano izrečeno m.; izjava; odluka) auctoritas. — (m. senata, koje prosvjedom pučkoga tribuna nije postalo pravim zaključkom) senatus auctoritas. — (ako je m. senata potvrdom pučkijeh tribuna postalo zaključkom) senatus consultum. — (glasom izrečena izjava; očitovanje) vox. — može se „m.“ često i drukčije prevesti, n. pr. ako prodre to tvoje m. = si id obtinebis; — ono Aristipovo m. = illud Aristippeum; — to tvoje m. = ista tua; — moje je čvrsto m. da = hoc, ili illud teneo (ak. s inf.). — krivo m. = opinio falsa; pravum judicium. — javno m. = opinio publica; opinio hominum; opinio et fama; existimatio vulgi, ili omnium; existimatio communis; judicium publicum. — vladati se po javnome m. = ad publicum judicium se dirigere. — ne mariti za javno m. = *omnium sermonem atque existimationem contemnere.* — *po mome m.* = *mea quidem opinione; ut mea fert opinio; ut opinio mea, ili nostra est; (ex, ili de) mea sententia; ut mihi quidem videtur; ut puto; quantum equidem judicare possum.* — *imati krivo m. o čemu* = falsam opinionem de alqa re habere; falsam sibi alcjs rei persuasionem induisse; male, ili perperam judicare de alqa re. — imati rđavo m. o kome = male existimare de alqo; (prt. bene). — imati visoko m. o kome = magnam de alqo habere opinionem; magna est alcjs de alqa re opinio. — imati o sebi veliko m. = multum sibi tribuere; se alqm esse putare; magnifice de se statuere; magnos sibi sumere spiritus. — biti mnijenja = opinionem habere; opinione duci; opinari etc. v. cijeniti; misliti. — ja sam toga m. = eam habeo opinionem; sum hujus opinionis. — mnogi bijahu m. da = multorum eo inclinabant sententiae ut. — ja sam nasuprot m. onijeh, koji = eorum magis sententiae sum, qui. — ja sam njegova m. = in eadem sum sententia cum eo; nihil ab ejus opinione dissentio; non dissentio ab alqo; (sa svijem) prorsus, ut is dicit, sentio. — drugoga sam m. = aliter, ili contra sentio; (sa svijem) longe mihi alia mens est. — različita su (oni) m. = in diversas, ili contrarias partes discedunt; inter se discrepant; inter se dissentiunt; (sa svijem) magnopere dissentire ab alqo. — sasvim protivna m. biti = in alia omnia ire, ili discedere. — izreći svoje m. = sententiam promere, expromere, depromere, aperire, ostendere; quid sentiam, ili velim dico, ostendo, profiteor; expono quae mihi videntur. — iskreno kazati svoje m. = dico ex animo quod sentio. — pitati čije m. = quaerere quid alqs sentiat. — htjeti znati čije m. = participem esse velle sententiae alcjs. — podupirati čije m. = in alcjs sententiam dicere. — odvraćati koga od m. = alqm de sententia movere, deducere. — privući koga k svome m. = alqm in sententiam meam adduco; alqm ad sententiam meam traduco. — promijeniti m.; ne ostati pri svome m. = sententiam mutare, ili commutare; de sententia decedere, ili desistere. — ostati pri svome m. = in sententia sua manere, permanere, perseverare. — različitost m. = varietas sententiarum. — raznost m. = dissensio.
mniti; mnivati = existimare; putare; censere; arbitrari; opinari; v. misliti.
mnogašt = saepenumero.
mnogi = multus; (plur.) multi; non pauci. — vrlo m. = permulti; plurimi; — multus; permultus, i plurimus spajaju se sa slijedećim adjectivom veznikom et (atque, ac), ili sa isque, ako je adject. „mnogi“ jednako znatan i samo-

stalan kao što je slijedeći, n. pr. mnoge važne misli = multae et graves cogitationes; multae cogitationes eaeque graves; — opaziti je također da se uz multi, permulti, plurimi, plerique, multum, plurimum meće genitiv ako se ne pomišlja na cjelinu čega, već na veliki dio cijelosti, n. pr. multi hominum, permultae istarum arborum; permulti hostium, multum ili plurimum laboris; — često se „mnogi" prevodi sa: copia, vis, multitudo, magnus numerus, n. pr. vis argenti, multitudo, ili magnus numerus hominum; vis hominum, magna ili ingens vis hominum. — adv. multum. — imati m. čega = abundare alqa re. — općiti m. s kim = multum esse cum alqo. — nije manjkalo m. = non multum, ili non longe abfuit quin. — mnogo je do toga da = multum interest, ili refert ut; — (da li, — ili) utrum — an. — m. više (stvari) = multo plura. — m. više = multo magis. — m. manje = multo minus. — m. bolje = multo, ili longe melius. — m. puta = saepe; saepenumero; iterum atque iterum; etiam atque etiam. — premnogo = nimis; nimium, n. pr. premnogo stvari = nimis, ili nimium multa. — v. veoma.

mnogobrojan = frequens; multus.

mnogoličan; mnogolik = multiformis.

mnogostručan = multiplex.

mnogostručnost = multitudo.

mnogostruk; mnogovrstan = multiplex; multi generis. — (različit) varius. — adv. multifariam. — (često) saepius.

mnogovrsnost = varietas.

mnogoznalica = (u dobru smislu) pluribus disciplinis variisque eruditionibus ornatus. — (u zlu smislu) multiplicis variaeque doctrinae jactator.

mnokrat = saepe; saepenumero; v. m. puta.

mnoštvo = (velik broj) magnus numerus. — (množina, sila) multitudo, n. pr. hominum, navium, beneficiorum. — (neuređeno m. čeljadi, stvari) turba. — (sila, obilje u pogledu prostora i opsega što ga zauzimlje) vis, n. pr. auri, aquae, frumenti, pulveris, telorum, hostium, jumentorum, exemplorum. — (m. ljudi koje sačinjava određenu cjelinu) caterva; agmen. — (obilje česa, osob. žita, novca itd. pa i čeljadi, kad se ova može smatrati kao sredstvo za što) copia. — (m. nazočnih, pa i o stvarima, koje se u m. nalaze) frequentia, n. pr. amicorum, vulgi, epistolarum. — m. žena = complures mulieres. — primih na jedan put m. pisama = sexcentas literas uno tempore accepi. — m. ljudi = multitudo hominum; copia hominum; v. mnogi.

mnozina; mnozinja = v. množina.

množ = v. mnoštvo.

množenje = incrementum.

množina = v. mnoštvo. — m. dugova = aeris alieni magnitudo. — m. vojske = numerus, n. pr. minus multitudine militum legionariorum pro numero hostium valebat.

množiti = (pomnogostručiti) multiplicare. — (povećati) augere. — (povećati i raširiti) amplificare. — m. se = crescere; augeri; augescere.

moba = rogatus (samo u obl. sing. sa pron. posesivn. ili s gen. n. pr. tuo, ejus); preces; rogatio (ali u abl. rogatu). — (zaklinjanje) obsecratio; obtestatio. — na čiju m. = alcjs rogatu; alqo rogante; ab alqo rogatus; alcjs precibus adductus, ili motus; alqo deprecatore (zagovornik); cfr. alci petenti successorem dare.

moča = caeli status humidus, ili uvidus; pluvius caeli status; tempestas pluvia.

močan = pluvius; uvidus.

močar = v. moča.

močaran = udus; uvidus.

močarina = v. moča.

močina = v. moča.

močiti = v. kvasiti.

močvara = palus.

močvaran = paluster. — m. zemlja = soli uligo.

močvarina = loca palustria.

moć = (fizična m.; upliv) vis. — (fiz. sile, duševne) vires, n. pr. herbarum, legum. — (fiz. srestva) opes. — (polit. moć, vlast) potentia. — (vlast; oblast) potestas. — (neograničena vlast; samovolja) arbitrium. — (pravo zapovijedanja) imperium. — (mogućnost da ko što učini) facultas; copia. — (krepost; djelovanje) effectus, n. pr. vis et effectus herbarum. — m. savijesti = vis conscientiae. — m. istine = veritatis vires. — to je u mojoj m. = alqd in mea potestate, ili in mea manu est, ili positum est; alqd in mea potestate, ili in me situm est; alcjs rei potentiam habeo. — ne imati nikakvu m. (krepost) = alqd vi, ili effectu caret. — postići veliku m. = potentiam, ili opes consequi; multum valere, ili posse. — slomiti čiju m. = alcjs opes frangere; v. sila; snaga.

moćan = (silan, koji ima moć i vrši je) potens. — (koji obiluje silom i srestvima) pollens; potens pollensque. — (koji obiluje srestvima, bogastvom, uplivom itd.) opibus valens; v. jak. — veoma m. = praepotens; praepollens; potentissimus; (o državi) amplus et florens. — m. na kopnu = pollens terrā; qui copiis pedestribus valet. — m. na moru = pollens mari; qui classe valet. — biti m. = potentem esse; opibus valere, ili pollere; opibus, armis et potentia valere. — mnogo m. biti = multum valere, ili pollere; multum, ili largiter posse.

moći = (što učiniti ili pretrpjeti po svojoj tjelesnoj, ili duševnoj sili, gr. δύναμαι) possum. — (po svojoj ćudi i naravi, gr. οἷός τέ εἰμι) queo (većina se prezentskih oblika ovoga glag. slaže samo s izričnom ili sakrivenom negacijom);

v. moćan (biti). — (slobodno je) licet. — (imati priliku, mogućnost) copia, ili potestas est mihi alcjs rei faciendae, ili alcjs rei, n. pr. liberius vivendi fuit ei potestas; — (pruža mi se prilika) facultas alcjs rei faciendae mihi datur; occasionem habeo, ili occasio est mihi alqd faciendi, ili alcjs rei faciendae. — ne m. (ne imati uzroka) = nihil, ili non habeo quod; non habeo cur, n. pr. nihil habeo cur incusem senectutem. — ne m. pristupiti komu = potestatem alcjs non habere. — može biti = fieri potest; esse potest. — nije moglo biti drukčije = fieri non potuit aliter. — u ovisnim rečenicama gl. „moći" značenjem potencijalnim prevodi se samijem konjunkt., n. pr. on protumači stvar tako jasno, da su je svi mogli razumjeti = rem tam perspicue explicuit, ut omnes intelligerent; — mogao bi sada ko pitati = hic quaerat quispiam; — mogao bi možda ko reći = forsitan quispiam dixerit; dixerit alquis; — često se „može se što (učiniti)" prevodi samijem pasivom, n. pr. ova se rijeka može na nekoliko mjesta pregaziti = is fluvius nonnullis locis vado transitur; ne može se lako prava ljubav razlikovati od neprave = non facile dijudicatur amor verus et fictus; — opaziti je još: *a)* da se glag. „mogu" često prevodi glag. esse s dat. gerundija u frazama, kao: moći plaćati = esse solvendo; moći nositi teret = esse oneri ferendo; *b)* da se „ne mogu" u značenju: nemam razloga, uzroka itd. prevodi sa „non, ili nihil habeo quod"; n. pr. ne mogu u tome pristati uza te = non habeo quod tibi in ea re assentiar; v. gori rečeno; *c)* da se „mogao bih, bio bih mogao" prevode: possum, poteram; v. slovn. n. pr. mogao bih navesti još mnogo stvari, ali = possum persequi multa, sed etc. —

Preporučujem koga koliko mogu = commendo alqm ut gravissime possum. — govorim glasno koliko mogu = quam possum maxima voce dico. — što bi me moglo uzdržati? = quid est quod me retineat? — ovaj čovjek ne može pogriješiti = non est in hoc homine peccandi locus.

modar = caeruleus; caerulus. — (svjetlosiv, modrosiv, sinji) glaucus. — (olovnast; plavušan) lividus. — m. oči = oculi caerulei, caesii, glauci.

modrica = livor.

modrikast = caeruleus; v. modar.

modrina = color caeruleus; caerulum. — m. nebeska = caelum caeruleum; (pjesn.) caerulea caeli.

modriti = caeruleo colore tingere; caeruleum tingere. — m. se = (osob. od udaraca itd.) livere.

modrook = caesius; caeruleis, caesiis, glaucis oculis.

modrosiv = glaucus.

mogila = tumulus terreus.

mogući; moguéan = qui, quae, quod fieri, ili effici potest. — *moguće je* = *esse potest.* — moguće je (da se dogodi) fieri, ili effici potest; potest. — ako je *m.* = si potest. — koliko je m. = quantum potest. — sve je *m.* = nihil est quod fieri non possit. — *m.* je (pravo, pristojno) fas est. — koliko je *m.* = quoad fieri potest, ili poterit. — koliko je *m.* ranije = quam maturrime. — koliko je m. kraće = quam brevissime, quam paucissimis (sc. verbis). — ne m. = qui, quae, quod fieri non potest. — nije m. = fieri non potest; — (= moćan; bogat) v. moćan; bogat.

mogućnici = potentes. — (poglavice) principes. — (boljari) optimates.

mogućnost; mogućstvo = (možnost; prilika) facultas; copia; locus. — (prilika; dopuštenje) potestas. — po m. = quantum potero; quantum in mea potestate est; quantum in me situm est; quam maxime.

mohuna = v. mahuna.

moj = meus. — moje (ono što je m.) meum; mea, orum. — moji = mei. — m. je dužnost = meum est.

mojiti = meum dico esse.

mokar = madidus; (aquā) madefactus. — (vlažan) humidus. — (m. skroz i skroz) udus; uvidus. — vas m. od kiše = pluvia, ili imbre permadefactus. — biti m. = madidum, udum, humidum esse. — adv. madide; humide.

moknuti = madefieri; humidum fieri; madescere.

mokraća = urina; lotium.

mokrina = (vlažnost) humor; natura humida. — (prirodna vlaga zemaljska) uligo.

mokriti = madefacere; (pjesn.) humectare. — (mižati) mingere; mejere; urinam facere. — m. se = urinam facere.

molba = v. moba.

moliti = precari alqd ab alqo, alqm ut; orare alqm alqd; rogare; precibus petere ab alqo alqd, ili ut. — (plačući m.) implorare alqd ab alqo. — (m. za koga) = rogare pro alqo. — (m. za stvar, ili čeljade, da se od nje odvrati opasnost) deprecari alqd, pro alqo. — ponizno m. = supplicare alci pro alqa re; petere; postulare suppliciter alqd ab alqo; orare alqm supplicibus verbis; orare, ili rogare alqm suppliciter. — (zaklinjati koga) obsecrare ut; obtestari ut. — moliti i zaklinjati (žestoko moliti) = rogare atque orare; orare et obtestari; orare atque obsecrare; implorare atque obtestari; obtestari atque obsecrare; precari atque orare; petere ac deprecari; instare; impense, ili impensius orare; rogare ut; omnibus precibus orare et obtestari ut etc.; omnibus, ili infimis precibus petere ut etc. — moleći = suppliciter;

supplicibus verbis; precibus infimis. — badava m. = repulsam ferre; repulsum abire; repelli. — m. oproštenje = veniam ignoscendi petere; postulare sibi ut ignoscatur; postulare ut ignoscat alqs; alcjs rei veniam petere. — m. se komu = v. moliti. — m. se bogu = precari deum; orare, invocare deum; deo supplicare; precari a deo ut, ili alqd.

molitva = precatio; preces. — zahvalna m. = grates, ili gratiae deo agendae, ili actae (pro alqa re, ili quod s konj.). — (javna m. sretna događaja radi, ili da se odvrati nesreća) supplicatio. — m. moliti = precari; preces, ili precationem facere; precatione uti.

moljac = (koji kvari knjige, vunu itd.) tinea.

moljakati = impense, ili impensius rogare; v. moliti.

moma = v. djevojka.

momak = adolescens; juvenis; v. mladić. — (sluga) famulus. — (vojnik) miles.

momčad; momčadija = (omladina; mladež) juventus; pubes; juvenes. — (veslači) remiges; remigium (coll.). — (vojska) milites armati; copiae.

momče = adolescentulus; puerulus. — (sluga) famulus.

momkinja = v. djevojka; sluškinja.

momkovanje = caelibatus; vita caelebs.

môr = obitus.

mȍr = caeruleus; caerulus.

morač = feniculum.

moranje = necessitas.

morast = v. mȍr.

morati = oportet; necesse est; opus est etc.; v. treba; valja.

morda = v. možda.

more = mare. — (debelo m.) altum. — (debelo m. u opreci s obalom i lukom) salum. — (visoko m. plima) aestus. — koji stanuje preko m. = transmarinus. — more buji = mare exasperatur fluctibus. — m. udara na valove = mare fluctuat, fluctus agit, fluctibus volvitur, fluctibus intumescit. — m. udi komu = alqs nauseae molestiam suscipit. — bolovati od m. = nauseare in mari. — ne bolovati od m. = navigare sine nausea. — m. udara o obalu = fluctus (maximo cum sono) illidit se in litus.

morija = v. kuga.

moriti = (mučiti) cruciare; excruciare; vexare. — (utruditi; izmučiti) fatigare; defatigare; lassare. — (o silovitoj smrti; bez oružja usmrtiti) necare. — (smaknuti) interimere; v. ubiti. — kuga mori grad = pestilentia urit urbem. — m. koga gladom = alqm inedia afficere; alci alimenta subducere. — jad me m. = aegritudo, ili moeror exest animum planeque conficit. — m. se = fatigari; defatigari.

mornar = v. mrnar.

morski = (koji se u moru nalazi, ili iz mora potiče) marinus. — (koji je pri moru; koji se na moru događa) maritimus. — m. ždrijelo, prodor = fretum; euripus. — s m. strane = a mari. — m. površina = maris aequor. — m. tišina = maris tranquillitas. — m. obala = litus maris. — m. svinja = delphinus. — m. vô = vitulus marinus; phoca.

moruna = acipenser. — (murina) muraena.

most = pons. — m. na gredama = pons sublicius. — m. drveni = pons ligneus. — sagraditi m. = pontem facere, aedificare, construere; (preko rijeke) pontem flumini injicere, ili imponere; pontem in fluvio (flumine) facere, in flumine efficere; amnem ponte jungere. — srušiti m. = pontem abrumpere, rescindere, interscindere, intercidere, interrumpere; (za sobom) pontem a tergo interscindere.

mostac = ponticulus.

mostić = ponticulus.

mosur = mucus; narium excrementa. — (ledenica) stiria.

mošak = muscus.

moštanica = ponticulus.

motati = glomerare.

motika = ligo.

motka = pertica. — (duga m.) longurius.

motovilo = rhombus.

motrenje = observatio; contemplatio. — (m. ptica kobnica) auspicium.

motrilac; motritelj = spectator; animadversor. — m. vremena = observandarum nubium peritus; speculator futurae tempestatis. — m. neba i zvijezda = spectator coeli siderumque.

motriti = spectare; inspectare; observare. — (razgledati mirno i pozorno, osob. iz počitanja, ili udivljenja) contemplari. — (u koju god praktičnu svrhu da se uzmogne o predmetu pravo suditi) considerare. — (uprijeti oči u što) intueri. — (pozorno razgledati) contueri. — (odasvud pozorno razgledati) oculis collustrare, ili perlustrare. — (tačno i živim srcem razvidjeti) visere; invisere. — (pozorno oko sebe razgledati) circumspicere. — čvrsto m. koga, ili što = obtutum in alqo, ili in alqa re figere; defixis oculis intueri alqm, ili alqd.

mozaik = opus tesselatum. — pod od m. = pavimentum tesselatum.

mozak = (u životinje i u rastline) medulla. — (nježan m.) medullula. — (moždani) cerebrum. — (pamet) mens; prudentia. — ne imati m. u glavi = nullo ingenio esse. — mozgom komu zavrnuti = alcjs mentem, ili animum perturbare.

mozganje = subtilitas

mozgati = nimis diligenter inquirere in alqd; perscrutari alqd. — (snovati koje zlo) machinari.

možan = potens; v. moćan.
možda = (može biti da; vjerojatno je da — s toga ponajviše s indik.) fortasse. — (može biti da — ali neizvjesnije nego „fortasse"; s toga ponajv. s konjunkt.) forsitan; forte (stoji samo iza si, nisi, ne). — dali m. ko, što (uz glag. quaerere, percunctari etc.) ecquis, ecquae (ecqua) ecquid; n. pr. pitaš m. dali je koja nada = quaeris, ecqua spes sit? — m. ko = forsitan quispiam. — m. jer . . . . ? = an quod? an quia?
moždani = cerebrum.
moždina = medulla.
možditi = vinum premere.
možnost = v. mogućnost.
mračak = mrak.
mračan = (taman) obscurus. — (pun tmina) tenebrosus. — (tminom zastrt; o stvarima, koje želimo sakriti, bilo što se stidimo, bilo da poštedimo koga) tenebricosus. — (pun magle) caliginosus. — (gdje se ne može ništa vidjeti) caecus, n. pr. domus, nox. — (oblačan) nubilus. — mjesto m. = subobscurus; subnubilus.
mračenje = (potamnjivanje) obscuratio.
mračiti se = (mrači se) tenebrae oboriuntur; obducitur coelo nox. — (prostire se magla) caligo offunditur. — (nestaje dana) vesperascit; advesperascit; nox appetit, ili appropinquat.
mrak = (nedostatak rasvjete; mračenje uzduha) tenebrae. — (posljedica mračenja na predmete) obscuritas. — (gusta tmina; magla) caligo. — (noć) nox. — u prvi m. = primo vespere; vergente, ili inclinato in vesperum die; quum advesperavisset. — m. se hvata = nox appetit, ili appropinquat; vesperascit; advesperascit.
mramor = marmor. — mramorom se mramoriti = attonitum constitisse; defixum stare.
mramoran = marmoreus. — m. kip = signum marmoreum.
mramorast = marmorei coloris. — (mramoru sličan) marmori similis.
mramoriti se = marmoreus fio.
mramorovina = marmoreum opus.
mrav = formica.
mravac = parvula formica.
mravinac = magna formica.
mravinjak = formicarum nidus; formicarum cuniculus.
mravinjast = formicae similis.
mravinji = formicinus. — m. jajce = ovum formicae.
mraz = pruina. — (ljuta zima; smrzao) gelu (samo u abl.). — (zima) frigus. — (studen i osjećanje zime) algor. — pun mraza = pruinosus.
mrazan = gelidus; frigidus. — (smrznut) frigore adstrictus.
mraziti = (koga s kim) alqm alci invisum facere; odium alcjs concitare, ili incendere in alqm; alcjs odium alci conciliare; adducere alqm in invidiam. — m. što = gravem offensionem concitare in alqd. — m. se s kim = inimicitias suscipere cum alqo.
mraznuti = v. mrznuti.
mrazovit = v. mrazan.
mražnja = inimicitiae; simultates.
mrcina = corpus putrefactum. — (crkla životinja, n. pr. ovca) ovis morticina.
mrcvariti = dilaniare; lacerare.
mrča = murtus (myrtus) i, (us).
mrčanje = levis dolor capitis. — (gnjev) simultas; iratus animus.
mrčati = (na koga) succensere alci; irato in alqm animo esse. — m. mi glava = levi capitis dolore laboro; caput mihi dolet; capitis dolorem, ili dolores habeo.
mrčen = murteus.
mrčik = murtetum (myrtetum).
mrčikov = murteus.
mrčiti = nigro colore inficere. — m. koga ugljenom = carbone exstincto alci genas pingere; v. gnusiti. — m. na koga = v. mrčati.
mrčka = murtum.
mrdan = difficilis.
mrdati = inepte, ili imperite alqd facere.
mrditi se = v. mrgoditi se.
mreža = rete, is. — mala m. = reticulum. — lovačka m. = casses, ium (samo u pjesn. i kasno u sing. i to samo ak. em, i abl. e). — (m. za divlju zvjerad) plaga. — upasti u m. (pr. i pren.) in plagas cadere, ili incidere; (pren.) in insidias incidere. — uplesti se u m. = (pr. i pren.) se impedire in plagas. — napeti m. = (pr. i pren.) plagas, ili retia tendere, ili intendere alci.
mrežica = reticulum.
mrežotina = (mrska) ruga.
mrginj = v. krtičnjak; mravinjak.
mrgodast = (odveć ozbiljan) tetricus. — (košljiv) morosus.
mrgoditi se = contrahere frontem.
mrgođenje = supercilium.
mrijeti = mori; e vita discedere; e vita excedere; vita excedere; de vita decedere; e vita cadere; ex vita egredi; exire de, ili e vita; abire e vita; (od nemoći) morbo mori, ili perire, ili confici, ili consumi, ili absumi, ili exstingui; v. umirati; umrijeti.
mrk = ater; fuscus. — m. pogled = torvus vultus; torva facies; torvi oculi; torvitas vultus. — m. gledati = torva tueri.
mrkast = fuscus.
mrkinja = (jagoda od mrče) murtum.
mrkli = v. mrk. — m. noć = nox obscura; nox et tenebrae; nox tenebris obducta.

mrklica; mrklina = v. mrak.
mrknuti = v. smrći se. — m. mi pred očima = tenebrae oboriuntur; tenebrae mihi sunt; caligo oculis offunditur. — mrče mi svijest = animus me reliquit; animo relinquor, ili deficior.
mrkogleđa = torvus vultus; torva facies.
mrkolast = subniger; fuscus.
mrkonja = bos ater.
mrkov = equus spadix.
mrkulja = vacca nigra.
mrlja = macula. = izvaditi m. s haljine = maculam auferre de veste.
mrljati = maculare; commaculare; maculis aspergere. — (zamrsiti) implicare. — (izbrisati) scriptum delere; v. izbrisati.
mrljotina = v. mrlja.
mrmljanje = murmur. — (kojim se što odobrava, ili ne odobrava) admurmuratio. — (šapat) susurrus. — (buka; zuja; vikanje) fremitus.
mrmljati = murmurare. — (da se što odobri, ili pokudi) admurmurare. — (zujati; šaptati) susurrare. — (mrmljajući kazati svoje mnijenje) fremere (o mnoštvu ljudi). — (neglasno govoriti) mussare; mussitare. — (tužiti se, ili prijetiti mrmljanjem) fremere, n. pr. consulatum sibi ereptum, non se toleraturum; haec fremebat plebes.
mrmljav = (košljiv) morosus.
mrmor = murmur. — (osob. nemirna mnoštva) fremitus; v. mrmljanje.
mrmoriti = v. mrmljati.
mrnar = (u opće pomorac) homo nauticus. — (brodar; pomorac) nauta. — (veslač) remex. — (vojnici od mrnarice) classiarii; classici (sc. nautae).
mrndjela = margarita vitrea.
mrndžati = (ne glasno govoriti) mussitare. — (blebetati) blaterare.
mrsiti = (konac) implicare.
mrska = ruga.
mrskoća = taedium; fastidium. — (sitost; gađenje) satietas.
mrša; mršanje = macies. — (s obzirom na oblik tijela i na utisak, kojim djeluje na oči) gracilitas.
mršati = mršaviti.
mršav = macer; gracilis; v. mrša. — (o udima tjelesnim; o tlu; o govoru) exilis. — (o životinji, koja se dobro ne hrani) strigosus. — (suh) aridus. — (neplodan) sterilis. — m. zemlja = solum exile, macrum, ili exile et macrum.
mršaviti = macrescere; corpus amittere.
mršavost = v. mrša.
mršenje = implicatio.
mršnja = implicatio.
mršo = homo macer, gracilis.
mrštati = (komu u trbuhu) intestina murmurant, crepant. — mršti mi u trbuhu = circa stomachum mihi sonat.
mrština = v. mrzga.
mrštiti se = frontem contrahere.
mrta = v. mrča.
mrtac = mortuus, ili homo mortuus; corpus mortui, ili hominis mortui; corpus. — nositi m. na lomaču = corpus alcjs ad rogum ferre.
mrtački = funebris, n. pr. vestimentum, epulum.
mrtav = mortuus; exanimis; exanimus. — (koji više ne žive) inanimus. — ležati kao m. = in modum mortui, ili occisi stratum jacere. — m. ugljevlje = emortui carbones. — m. glavnica = pecuniae otiosae, ili vacuae (leže = jacent). — polum. = semianimus; semianimis; semivivus; semimortuus (rijetko); seminex (samo u dat., ak. sing. i nom. gen. ak. plur.). — polum. od gladi = enectus fame. — m. voda = aqua stagnans; stagnum; aqua conclusa, pigra, iners. — m. jesen = flexus autumni. — m. san = lethargus.
mrtavština = odor cadaveris, ili cadaverum.
mrtvac = v. mrtac. — raniti na m. = mortiferam plagam infligere.
mrtvački = v. mrtački.
mrtvica = v. mrtva voda (mrtav).
mrtvilo = lethargus.
mrtvina = v. mrča. — (što se plaća za sahranu mrca) merces funeris ac sepulturae.
mrtvopuhalo = socors; segnis; ignavus.
mrtvosanen = lethargicus.
mrva = frustum. — (zrno) mica. — ni m. = nihil sane; ne tantillum quidem; ne minimum quidem.
mrvice; mrvičak = paulum; paululum.
mrviti = comminuere.
mrvke = v. mrvice.
mrzak; mrzan = invisus; odiosus; molestus. — biti m. komu = alci esse odiosum, ili offensum; alci esse odio, ili in odio; apud alqm esse in odio. — mrsko mi je = alqd moleste, ili aegre fero; alqd mihi odiosum est.
mrzao = v. mrazan. — m. me znoj probija = frigido sudore sudo; frigidus sudor mihi artus occupat.
mrzga = v. mrska.
mrziti = (koga) odisse; odium in alqm habere, ili gerere; odio in alqm ferri. — mrzi ko što = tenet alqm odium alcjs rei; alqs alcjs rei odium habet. — mrzi ko žestoko koga = acerbissimum est odium alcjs in alqm, — (— što) magnum alqm capit alcjs rei odium. — žešće m. = odium intendere. — svi ga žestoko mrze = omnium odia in eum conversa sunt; magno est apud omnes odio; omnium in eum odia ardent; omnium invidiā flagrat, conflagrat, ardet. — to me mrzi = alqd moleste, ili aegre fero; alqd mihi odiosum est; taedet me alcjs rei. — veoma me što m. = pertaesum est alcjs rei. — ako

te ne mrzi = nisi molestum est; si commodum fuerit. — (gaditi se česa) fastidire alqd.

mrzlica = febris frigida. — mrzlice = aquae frigidae.

mrzlina = (studen) frigus.

mrznovoljavac = morosus; difficilis; difficilis et morosus.

mrznuti (se) = (biti hladan) frigere. — (osjećati zimu) algere; frigoribus horrere. — početi m. = algescere. — (slediti se) congelari; frigoribus conglaciare; (o rijeci itd.) gelu consistere; gelu constringi et consistere.

mrzost = odium. — (zavist; omraza) invidia. — (omraza; svađa) simultas. — m. života = vitae odium; vitae taedium, ili vivendi taedium; vitae fastidium.

mrzovoljast = morosus; difficilis.

mržnja = odium. — (zavist; omraza) invidia. — (omraza; svađa) simultas. — m. na koga = odium in alqm; odium, ili invidia alcjs. — m. na svijet = odium hominum, ili generis humani; odium in homines, ili in hominum universum genus.

muanat = impatiens, ili non patiens (caloris, frigoris etc.).

muca = mulier lingua haesitans. — (muco) homo balbus, ili balbutiens.

mucanje = haesitantia linguae.

mucati = haesitare lingua; balbutire.

mucav = lingua haesitans; balbus; balbutiens.

mucavac; muco = v. mucav.

mučaljiv = taciturnus.

mučaljivost = taciturnitas.

mȕčan = (tegotan) difficilis; operosus; multi operis; laboriosus; multi laboris; magni negotii; gravis. — (dosadan) molestus. — (neizmjerno m.) arduus. — (gorak) acerbus. — to je m. = res est magni negotii; magnum est opus atque arduum. — m. razumjeti = difficile ad intelligendum. — m. čovjek = homo molestissimus. — to mi je m. (muči me) grave mihi est id. — m. je to stvar = res habet multum difficultatis, ili magnam difficultatem; res est in magna difficultate; res multis difficultatibus obstructa est. — nije m. = nihil est negotii; res nihil habet negotii. — m. je tu savjetovati = hic consilium haeret. — adv. difficulter; non facile; aegre; operose; laboriose; magno opere; magno labore; graviter; acerbe. — m. što naučiti = in alqa re discenda elaborare. — m. će doći = ille mihi non venturus esse videtur; ili vereor ut etc. — biti m. (zabrinut) = anxium, ili sollicitum esse.

mûčan = (posut mukom) farina conspersus.

mučanje = silentium; taciturnitas (mučaljivost). — (prekidanje dopisivanja) literarum intermissio. — skloniti na m. = alqm ad silentium compellere. — prisiliti na m. = alqm elinguem reddere, n. pr. testem. — (besjedom začepiti komu usta) confutare alqm.

mučati = tacere. — (mukom m.) silentio uti; silere; silentium tenere, ili obtinere. — (premučati ono, što bi trebalo kazati) reticere. — dugo m. = diuturno uti silentio. — ne moći m. = silentium sibi imperare non posse. — narediti komu da muči = silentium fieri jubere; silentium imperare.

muče = tacite; silentio; cum silentio.

mučenje = cruciatus. — (kao djelo) carnificina. — (mučilo; muka) tormentum. — (smrtna kazan) supplicium.

mučilac = tortor; (krvopija, pren.) carnifex.

mučilo = tormentum. — (drveno m. nalik na konja) equuleus. — (uže) fidicula. — staviti koga na m. = in equuleum imponere alqm, ili injicere, conjicere; equuleo torquere alqm.

mȕčiti = cruciatus alci admovere; cruciatu alqm afficere; cruciatus edere in alqm; alqm in cruciatum dedere; (pr. i pren.) cruciare; discruciare; excruciare. — (uznemirivati; zlostavljati) vexare. — (uznemiriti; uzbuniti) commovere. — (zabrinuti) sollicitare; sollicitum facere. — (ne dati mira) pungere, n. pr. scrupulus alqm. — m. koga molbama = alqm precibus fatigare. — m. koga tužbama = alqm querelis angere. — m. koga smrtnijem mukama (pr.) = ultimis suppliciis alqm afficere; (pren.) alqm omnibus modis cruciare. — m. koga trudom = alqm operibus exercere. — m. koga dugijem pismima = alqm obtundere longis epistolis. — muči koga savijest = conscientiā morderi; conscientiā animi excruciari; cruciari conscientiā scelerum suorum; agitari angore conscientiae fraudisque cruciatu; malae conscientiae facibus agitari. — m. se = angi; animo angi; se afflictare, ili afflictari (de alqa re); anxie ferre alqd. — (radeći okolo čega) magnum laborem insumere in alqd, ili impendere alci rei; sudare in alqa re, ili pro alqa re; se fatigare, ili defatigare, n. pr. assiduo labore; (uzalud) inanem laborem suscipere; irrito labore se fatigare; operam (et oleum) perdere. — m. se s dušom = animam agere.

múčiti = farina conspergere.

mučkati = silentium imperare.

mučnost = difficultas.

mučke = v. muče.

mučukati koga = v. mučkati.

mućati; mućkati; mućnuti = agitare.

mućurla = homo stupidus, stolidus, plumbeus.

mudar = (uman) sapiens. — (razborit; domišljat) prudens; magni consilii. — (oštrouman) acutus. — čovjek m. = vir doctus, sapiens, magni consilii. — biti m. = sapere; sapientem esse. — m. riječ (znamenita izreka) sententia. — m. glava = homo summo ingenio praeditus;

ingenium excellens, splendidum. — adv. sapienter; prudenter; acute.
mudarac = v. mudrac.
mudrac = vir sapiens, doctus. — (filozof) philosophus.
mudrati = sapere coepisse.
mudrica; **mudričina** = homo callidus, sagax, prudens.
mudrija = v. mudrolija.
mudrijaš = qui sibi prae ceteris sapere videtur.
mudrijašenje = cavillatio.
mudrijašiti = argutari.
mudrijaštvo = cavillatio.
mudrina; **mudrinja** = sapientia; prudentia; v. mudar.
mudriti = prudentem fieri; v. mudrijašiti.
mudrolija = acutae ineptiae. — (mudrijašenje) cavillatio. — (lažljiv izvodak) captio; captiuncula.
mudroslovac = sapientiae doctor. — (filozof) philosophus.
mudroslovje = philosophia.
mudrost; **mudrota** = sapientia; prudentia; v. mudar.
mudrovati = sapientem esse, ili videri velle.
mudroznanac = v. mudrac.
mudroznanje = philosophia.
muha = musca. — tjerati m. = muscas abigere. — loviti m. = muscas captare.
muhar; **muharika** = panicum; v. bar.
muhati se = muscas abigere.
muhav = morosus.
muhavac = homo morosus.
muhavica = morositas.
muhičav = morosus.
muk = silentium; v. mučanje. — mukom mučati = silere; silentio uti; silentium tenere. — mukom minuti, ili mimoići = rem silentio, ili tacitam praeterire. — mukom zamuknuti = conticescere; obmutescere.
mŭka = (mučenje) cruciatus. — (nemir srca) animi dolor, angor. — (jad; nevolja) aerumna. — (neprilika; teškoća) molestia. — (napor) labor. — (ono, što se mukom uradilo) quod aegre comparatum, ili factum est; labor; opera. — (zlostavljanje) vexatio. — staviti koga na m. = v. mučiti. — umoriti mukama = per cruciatum interficere; cum cruciatu necare. — doći do muka = in cruciatum summum venire. — zadavati komu m. = alci molestiam facessere. — mukom = aegre; non facile. — velikom mukom = aegerrime; vix; multa opera; magno labore; multo labore et sudore; multo negotio; omni ope atque opera. — malom m. = facile. — bez muke = sine labore; sine negotio; nullo labore, ili negotio. — hoće se muke = res multi laboris est; laboriosum est.
múka = (u opće) farina. — m. pšenična = farina triticea. — (samljeveno žito; brašno) molita cibaria.
mukaet = attentus.
mukanje = mugitus.
mukao = raucus. — m. glas = raucae fauces, — (od vikanja) clamore obtusae fauces. — (hrapav) vox fusca. — (šuteći; mučeći) tacitus. — ispod m. = subdole; insidiose. — adv. (slabim glasom) exiliter. — (mučke; tiho) tacite.
muklina = (promuklost) ravis.
muknuti = mugitum edere.
mukotrpan = patiens.
muktadžija = parasitus; parasita.
muktarenje = parasitatio; ars parasitica.
muktariti = parasitari; aliena vivere mensa.
mukte = (zabadava; iz milosti, ili prijateljstva) gratis; sine mercede. — (bez izgleda, ili obzira na plaću) gratuito. — (bez plaće) sine pretio, n. pr. captivos dimittere. — m. življeti = v. muktariti.
muktojelica = v. muktadžija.
mulad = v. kopilad.
muljati = (grožđe) uvas premere.
mumljanje = v. mrmljanje.
mumljati = v. mrmljati.
mumonjiti = v. mrmljati.
muna = simia; simius.
municip = municipium. — po m. = municipatim.
municipski = municipalis.
municipljanin = municeps.
munja = (koja samo sijeva a ne ubija; blijesak) fulgur. — (što puče i ošine) fulmen. — m. udari koga = fulmine ici, ili percuti; e coelo ici; de coelo tangi, ili percuti. — m. sijeva = fulgurat.
munuti = (u) irruere; irrumpere; (iz) erumpere.
mura = lutum.
murav = lutulentus.
murga = amurca.
murleisati = v. zapečatiti.
murtatin = v. izdajnik.
murina = muraena.
murva = (drvo) morus. — (plod) morum.
musa = arborum sucus.
musti = mulgere. — kiša muze = magnus effunditur imber.
mušičav = morosus.
mušiv = v. mušičav.
muškara = virago.
muškarac = (o čeljadetu obzirom na spol) mas (prt. femina). — (o životinji) mas; masculus; masculum animal. — (o čeljadetu obzirom na svojstva) vir.
muški = (po spolu, dobi, značaju) virilis, n. pr. sexus, aetas, oratio, animus. — (obično o životinji) masculinus; masculus. — m. čedo = virilis

sexus; mas. — m. stas = statura virilis. — m. glava = vir; (obzirom na spol) mas. — m. glas = vox virilis. — m. snaga = robur virile.
muškić = v. muško čedo (muški).
muškobana = femina nihil muliebre praeter corpus gerens.
mušljiv = difficilis; morosus.
mutan = turbidus, n. pr. aqua; turbatus limo, n. pr. aqua; nubilus, n. pr. coelum, dies. — m. oči = oculi caligantes. — m. čelo = tetrica frons. — m. vremena = tempora tristia; temporum iniquitas. — u mutnoj vodi ribu loviti = ex incommodis alterius sua commoda comparare; ex alieno incommodo suam petere occasionem.
mutež = aqua turbida.
mutijaš; mutikaša = fallacias componendi, ili clandestina consilia struendi callidus artifex.
mutilac = turbator, n. pr. terrae, vulgi; homo turbulentus, seditiosus, seditiosus et turbulentus.
mutiti = turbare, n. pr. aquam. — (pomesti; zabuniti) perturbare; conturbare, n. pr. rem publicam, rationes, alqm. — m. narod = seditionem commovere, ili excitare. — m. mir = turbare pacem. — (pletkariti) callida, ili clandestina consilia struere.
mutivoda = v. mutijaš.
mutljag = v. mutež.
mutljaga = veterator.
mutljati = v. mutiti. — m. se = vagari.
mutljiv = seditiosus; turbulentus.
mutljivac = turbae ac tumultus concitator; stimulator et concitator seditionis; novorum consiliorum auctor; turbator plebis, ili vulgi; homo seditiosus.
mutnja = (tumaranje) error. — (pometnja) perturbatio.
mutvica = palmes.
muza = musa; Camena; Camoena.
muzga = macula. — (gnjus) sordes.
muzgav = maculosus; sordidus.
muzlica = mulctra; mulctrum.
muž = (suprug) maritus (prt uxor, ili caelebs). — vir (meće se samo, gdje se ne može dvoumiti o značenju); conjux. — muž i žena = vir et uxor; maritus et uxor. — m. odveć odan ženi = maritus nimis uxorius. — tražiti kćeri muža = filiae conditionem quaerere, ili circumspicere. — naći kojoj m. = prospicere alci maritum. — biti imala više muževa = multarum nuptiarum esse. — imati koga za m. = alcjs matrimonium tenere; alci, ili cum alqo nuptam esse. — odijeliti se od m. = v. odijeliti.
muževan = (u opće) virilis. — (snažan; junački) fortis. — m. doba = aetas media, adulta, corroborata. — doći do m. snage = se corroborare, ili corroborari.
muževnost = animus virilis, fortis; ingenium virile, confirmatum.
mužjak = v. muškarac.

N.

Na = (stanje) in s abl. — (povrh) super s abl., n. pr. super foco, fronde, cervice. — na desnome krilu = a dextro cornu. — na donjem kraju = ab imo. — na zapadu i na istoku = ab occasu et ortu solis. — na sjeveru = a septentrionibus. — na krmi svezan = a puppi religatus. — na strani = a latere. — porediti vojsku na zidinama = muris armatos disponere. — jahati na konju = equo vehi. — voziti se na kolima = (in) curru vehi. — sjediti na konju = (in) equo insidēre. — vijenac na glavi = corona capiti imposita. — grad na rijeci = oppidum amni impositum. — na koljenima (klečeći) = nisus genibus. — na mjehovima preplivaše = utribus incubantes transnavere. — (kretanje) in s akuz. — u selo = rus. — na zemlju = humi. — popeti se na zidine = muros conscendere. — popeti se na konja = (in) equum conscendere; uz glag. ponere, collocare itd. in s abl., n. pr. ponere in mensa; v. slovn. — nasrnuti, juriš učiniti na koga, udariti na koga itd. v. nasrnuti, juriš, udariti. — govoriti na koga = secus de alqo dicere; v. govoriti. — svjedočiti na koga = testimonium dicere in, contra, adversum alqm. — lagati na koga = v. lagati. — biti komu na štetu, na korist itd. = v. šteta, korist. — na silu = vi; per vim; v. sila. — na ovaj način = ad hunc modum; v. način. — na koji način = quemadmodum. — na čete = catervatim. — na manipule = manipulatim. — na izred = ordine; ex ordine; in ordinem; (susljedice) deinceps. — na jaje = ex longo rotundus. — na kaplje = guttatim. — na vrijeme = v. vrijeme. — pasti na um; v. um. — na što srca = v. naštesrca. — svjetovati na što = hortari alqd, ili ad alqd. — svi na jedan

put = omnes simul. — na našu sramotu = cum ignominia nostra. — na moju veliku radost = cum magna mea laetitia. — predati se na milost i nemilost = committere se, ili venire in fidem alcjs; venire, ili permittere se in alcjs fidem ac potestatem. — ustati na oružje, hoditi na vodu itd. v. oružje, voda itd.
Na mjesecu = luna lucente; ad, ili per lunam. — nema mane na komu = alqs nihil in se habet, quod reprehendi possit; alqs reprehensionem non capit, sine vitio est, omni vitio caret. — ostaje što na komu = manet alci alqd. — biti na dobitku = lucrum, ili quaestum facere. — ne biti na dobitku = nihil proficere. — biti na glasu = v. glas. — zahvaliti na čemu = gratias agere pro alqa re.

na! = interj. habes! accipe!

nabacati = conjicere; injicere. — (nagomilati) aggerare; cumulare.

nabaciti = injicere; v. nabacati. — n. konju uzdu = frenos injicere equo.

nabadati = figere alqm, ili alqd. — n. na ražanj = figere veru.

nabahivati; nabahnuti = invehi in.

nabasati = (na što) incidere in alqd; impingi alci rei.

nabava = comparatio.

nabaviti = comparare; parare; v. naškrbiti; conciliare, n. pr. legiones pecuniā; prospicere, n. pr. ferramenta, commeatus, alci habitationem, alci maritum; suppeditare alci alqd; providere, n. pr. exercitui frumentum, ili commeatum; sumministrare. — (n. što u tešku položaju) expedire, n. pr. rem frumentariam, pecunias. — n. krmu = pabulari. — tražiti kako da se što nabavi = quaerere. — nijesam mogao tada nabaviti knjigu = libri copia mihi non fuit id temporis.

nabavljač = (zakupnik) redemptor; (onaj, koji je na svakoj štaciji onijem, koji su po državnom nalogu putovali, nabavljao potrebito) parochus; praebitor.

nabavljanje = v. nabava.

nabavljati = v. nabaviti.

nabesjediti se = (dosta b.) satis locutum esse. — (mnogo n.) multa verba fecisse; longum sermonem habuisse; v. besjediti.

nabijati = figere alqd in alqa re. — n. koga na kolac = adigere stipitem per medium hominem. — (natrpati) farcire, n. pr. gallinas et anseres, pulvinus rosā fartus; refercire. — n. se = impleri; ventrem implere.

nabiranje = messis.

nabirati = v. brati; (sabrati; smotati) complicare. — n. se = satis legisse, ili carpsisse.

nabiti = v. nabijati.

nabjelast = albicans; albidus.

nabjesniti se = exsaevire.

nablagodariti = beneficiis cumulare alqm.

nablagovati se = satis comedisse.

nablebetati se = ad satietatem usque garrire.

nabljuvati = convomere, n. pr. mensas hospitum.

nabocati = compungere.

naboćenje = fastus.

naboćiti se = tumere; inflari; intumescere (superbiā).

naboćan = ex longo rotundus.

nabodica = homo litigiosus; homo cupidus litium et rixae; homo ad rixam promptus.

naboj = paries terreus.

nabojit = densus.

nabokati se = impleri; ventrem implere.

nabokčen = turgidus; turgens; tumidus; tumens.

nabokčiti = turgere; distentum esse.

nabor = sinus.

nabosti = compungere; v. nabadati.

nabožan = pius. — (duševan) religiosus.

nabrajanje = enumeratio.

nabrajati = enumerare.

nabrati = v. brati.

nabrbljati se = v. nablebetati se.

nabrčati = offendere in alqa re, ad alqd.

nabrčko = v. nabodica.

nabrecit = vehemens.

nabrecivati = turgescere.

nabrek = tumor.

nabreknuti = turgescere; turgere; tumere.

nabrenditi = v. oteći.

nabrojiti = (komu što) annumerare, n. pr. pecuniam mulieri. — (pribrojiti) annumerare. — (redomice kazati) enumerare. — n. se = satis numerasse.

nabrstiti = gemmare; gemmae proveniunt, ili exsistunt.

nabrusiti = acuere; exacuere. — n. se = alci iratum esse; sufflare se alci.

nabubati = (koga) verberibus caedere. — n. se v. nabiti se.

nabubriti (se) = turgescere.

nabućiti se = intumescere.

nabuhlina; nabuhlost = tumor.

nabuhnuti = intumescere.

nabujati = intumescere.

nabuna = seditio; tumultus; v. buna.

nabunitelj = multitudinis concitator; turbator plebis, ili vulgi; turbae ac tumultus concitator; stimulator et concitator seditionis.

naburiti se = irasci alci; v. nabrusiti se.

nabusit = iracundus. — (ingenio) praeceps in iram.

nabušiti se = irasci.

nacarevati se = diu regnasse.

nacijepati = copiose (ligna) caedere.

nacmakati = illinere alqd alqa re.

nacrn = subniger.

nacrniti = nigro colore inficere.

nacrepati; nacrpati; nacrpiti; nacrpsti = satis, ili abunde haurire.

nacrt = descriptio. — (prvi n.) adumbratio. — (oznaka; opis) designatio. — (izraz; oris; osnova) forma; (n. pr. descriptio coeli; descriptio imagoque tabularum; descriptio regionum; si non perfectio, at conatus tamen atque adumbratio; forma et notio viri boni; habes formam eorum (nacrt sustava onijeh), de quibus loquimur, philosophorum; designatio totius operis). — učiniti n. građe = formam operis describere; imaginem operis designare. — kratak n. povjesti = brevis expositio historiarum.

nacrtati = (narisati) describere. — (glavnijem crtama što izvesti) adumbrare. — n. uzor govornika = informare oratorem. — n. čiji život = imaginem vitae alcjs exprimere; proponere vitae alcjs velut summam.

načastiti se = satis epulatum esse (apud alqm).

načečiti se = concurrere; v. načetiti se.

načekati se = satis, ili diu expectasse; v. čekati.

načelak = (pročelje) fastigium.

načelnik (načeonik) = (poglavar) praefectus. — (predstojnik; upravitelj; koji nadgleda, ili upravlja osob. zavodom, ili društvom) magister, n. pr. societatis, ili in societate (društva državnijeh zakupnika). — (predsjednik) praeses. — (predstojnik svetišta, ili hrama) antistes. — učiniti koga n. = alqm alci rei praeficere, ili praeponere. — biti n. = alci rei praefectum esse; praepositum esse, praeesse. — n. broda = magister, ili praefectus navis.

načelo = (počelo) principium. — (prvi uzrok) prima omnium causa, ex qua ceterae pendent; causa prima; causa principalis. — (osnova; pravac) ratio. — (odluka, mišljenje, koga se ko drži) consilium. — (nauka; pravilo) praeceptum. — (što je običajem postalo pravilom) institutio; institutum. — (namjera; smjer) propositum. — (načela tvrda, umovanjem osvojena) sententiae. — (pravilo, po kojijem se treba vladati) regula alcjs rei, ili ad quam alqd dirigitur. — znanstvena n. = praecepta, ili rationes artis. — pravna n. = praecepta juris. — načela svakoga pojedinoga = quae quisque sentit. — čvrsta načela = stabilitas; ratio stabilis, firma; constantia; stabilitas et constantia. — čovjek, koji radi po svojim n. = vir sui judicii; vir sui arbitrii. — držati se svojih n. = institutum tenere. — raditi uvijek po svojim n. = rationem et institutionem suam conservare; sibi constare. — ne držati se n. = a se desciscere. — odalečiti se katkad od svojih n. = nonnunquam ab institutis suis abduci alqa re. — biti dobrijeh n. = recte, ili bene sentire; (zlijeh) male. — uzeti kao n. = stat sententia, ili stat mihi, ili stat. — moje je n. to = mea sic est ratio.

načeonik = v. načelnik.

načeoništvo = summa imperii; imperium. — n. prelazi s Lać. na At. = summa imperii ab Lacedaemoniis transfertur ad Athenienses. — n. je kod Lać. = et mari et terra duces sunt Lacedaemonii. — Lać. na moru pobijeđeni izgubiše n. u Grčkoj = Lacedaemonii classe victi imperium Graeciae amisere.

načeti = (bačvu) dolium relinere.

načetiti se = concurrere; convolare; confluere.

načičkati = juxta componere, ili collocare; refercire.

načimati = v. načeti.

način = (objektivno) modus. — (subjektivno) ratio. — (običaj) mos; consuetudo. — (uredba) institutum. — nov način = novus mos. — na ovaj, onaj n. = hoc, illo modo; hac, illa ratione. — na isti n. = eodem modo; eadem ratione. — na koji n.? = quo modo?; qua ratione? quo pacto? — na nijedan n. = nullo modo; nulla ratione; nullo pacto. — na mnogo n. = non uno modo; multiplici ratione; multis rebus. — na svaki n. = omni modo; omni, ili quacunque ratione; omnibus rebus. — po neki n. = quodammodo; quasi; tamquam. — na neki osobiti n. = plane singulari modo. — na taki n. da = ita, ut. — na drugi n. (drukčije) = aliter. — na prijateljski n. = amice. — neprijateljskim n. = hostiliter; hostilem in modum. — po svome n. = sicut meus (tuus etc.) est mos; more meo. — to je moj n. govora = haec mea est ratio in dicendo. — svak ima svoj n. = suus cuique mos. — činiti što po svome n. = ex suo more facere alqd. — n. postupanja = ratio. — n. čuvstvovanja = mens; animus; ingenium. — n. govorenja = loquendi, ili dicendi ratio. — n. mišljenja = mens; mens et cogitatio. — n. građenja = aedificandi ratio. — n. ratovanja = belli gerendi ratio. — n. smrti = genus mortis; ratio, via mortis. — najbolji način smrti = finis vitae comodissimus. — dopustiti da ko izabere n. smrti = alci liberum mortis arbitrium indulgere. — n. pisanja = scribendi genus. — preko načina = praeter modum. — s načinom = moderate; modeste; temperanter. — po svaki n. = utique; profecto; certe. — lijepijem načinom = bona cum gratia; per bonam gratiam; n. pr. componere controversiam bona cum gratia. — (= udobnost) v.

načiniti; načinjati = (praviti; tvoriti) facere; conficere. — (dovršiti) perficere. — (popraviti) reficere. — n. se = (nakititi se) se exornare. — (izravnati stvar) rem, ili negotium componere. — (pretvarati se) simulare.

nàčinjati = v. načeti.

načkati = obturare; obstruere.
načomrditi se = irasci; succensere alci.
načuditi se = satis miratum esse.
načupati = satis decerpsisse.
načuti = inaudire de alqa re ex alqo, ili alqd de alqo; excipere ex alqo; v. čuti.
načuvati = reservare.
naći = (naići; iznaći) invenire. — (tražeći i mučeći se) reperire. — (namjeriti se na što) nancisci. — (zateći koga u zlu djelu) deprehendere alqm in alqa re. — nađe se često ko negdje = alqs frequentat locum. — naći (nalaziti) kod pisaca = apud auctores invenire. — nalazijaše se (imperfkt. oblik od naći se) onijeh, koji = erant, qui; non deerant, qui. — naći (steći) slavu = gloriam invenire. — n. smrt = perire; (u boju) pugnantem cadere; proeliantem occidere. — n. da je dobro = videtur mihi; placet mihi. — n. da je ko kriv = alqm sontem comperire. — našlo ga je zlo = malum nactus est. — naći se = inveniri; reperiri; (biti tu; prispjeti) adesse. — naći (nalaziti) se u nevolji, u pogibli = versari in miseria, in periculo. — naći se na čudu = commotus, ili perturbatus sum; in angustiis sum; laboro; magna difficultate afficior. — nađe snijeg, kiša; v. padati.
naćordisati = gladio instruere alqm.
naćuliti = (uši) aures erigere, ili arrigere.
naćva = alveus.
nad; nada = prep. super; supra; (na gornjoj strani) in superiore parte. — nebo je nad zemljom = supra terram est coelum. — biti, stajati nad kim = supra alqm esse; superiorem esse alqo; alqm infra se positum habere. — biti n. kim, ili čim (u vlasti, časti) = alci praeesse, ili praepositum esse.
nâd; náda = (ufanje) spes. — (nagađanje) opinio. — (iščekivanje) exspectatio. — n. čega = spes, ili opinio alcjs rei. — dobra n. = bona spes. — stalna n. = explorata spes. — prazna n. = spes inanis. — jalova n. = spes ad irritum redacta, ili ad irritum cadens. — imati n.; biti u n. = alci spes est. — imam n. = spero fore ut etc.; spero, ili in spe sum, ili spes me tenet, ili in spem adducor, ili spes mihi injecta est (ak. s inf. fut.). — nemam nikakve n. = despero de alqa re. — u tvrdoj sam n.; imam tvrdu n. = confido fore ut; confido (ak. s inf. fut.). — imam temeljitu n. da = recte sperare possum (ak. s inf. fut., ili fore). — malo je n. = parum spei est; vix sperandum est. — ako nema nade = si nihil spei est. — podati, pokazati komu n. = alcjs rei spem alci facere, afferre, ostendere, ostentare, offerre, praebere; alqm ad spem alcjs rei excitare; alqm ad, ili in spem alcjs rei erigere. — začeti n. = spem alcjs rei concipere. — potaknuti, pobuditi n. = alqm ad spem excitare, ili erigere. — oslabiti n. = alcjs spem infringere, ili debilitare. — oduzeti n. = alci spem alcjs rei adimere, auferre, eripere, abscidere, incidere, praecidere; (bijega) spem fugae tollere. — biti lišen nade = spe alcjs rei privari; opinione alcjs rei dejici. — vara me n. = spes fallit, destituit, frustratur me; spe, ili ab (de) spe decido. — izjalovi se n. = spes ad irritum cadit, ili redigitur. — ispuniti n. = spem explere, ili implere. — ispunja mi se n. = venio ad exitum spei. — izgubiti n. = spem deponere, abjicere, projicere; sperare desistere. — ne ostaviti (izgubiti) n. = semper sperare; sperare non desistere. — svi liječnici gube n. (da će ozdraviti) = omnes medici diffidunt. — liječnici nemaju više n. = a medicis desertus, ili deploratus est. — postaviti n. = spem suam ponere, reponere, constituere in alqo; ponere, defigere, ponere et defigere in alqa re. — moja je n. sva u tebe = spes omnis sita est in te. — bez n. = spe carens; spe orbatus; spe dejectus; sine spe. — u maloj nadi = exigua cum spe. — pun n. = plenus spei. — preko n. = praeter, ili contra exspectationem, opinionem, spem. — događa se što preko n. (iščekivanju) = alqd praeter opinionem accidit; aliter accidit ac putabam; evenit alqd praeter spem; alqd aliter ac ratus eram evenit.
nadahnjivati = nadahnuti.
nadahnuće = (opomena) monitus. — (poticanje) instinctus. — božje n. = instinctus divinus; instinctus divinus afflatusque. — po božjem n. = divinitus.
nadahnuti = (udahnuti) inspirare. — (opominjati) monere alqm alqd; ili alqm ut. — (udahnuti komu misao) mentem alci dare ut; in eam mentem alqm impellere ut; cfr. Metello divinitus hoc venit in mentem. — nadahnut hakom božjim = afflatus numine.
nadaleko = (dugo i široko) longe lateque. — (sa svim; posve) longe; v. daleko.
nadalje = (osim toga) praeterea; ad hoc. — (dodavajući nov razlog) deinde. — (nabrajajući nov fakat) accedit; accedit quod; huc accedit, quod; addendum eodem est, quod; adjice quod. — (pokazujući da što slijedi) porro; tum.
nadanje = v. náda.
nadaren = praeditus alqa re.
nadáriti = munerari alqm alqa re; donum, ili munus alci dare, afferre; munus alci, ili munere alqm donare; donare alqm alqa re. — (nagraditi) praemium tribuere alci; praemio afficere, ili donare alqm. — obilno n. koga = magna pecunia donare alqm; magnis muneribus donare, ili afficere; donis amplissimis donare; muneribus explere.
nàdariti = v. navesti.

nadasve = potissimum; praesertim; praecipue; in primis; ante omnia.
nadati = fugere; fugam capere.
nádati se = sperare. — (uzdati se; tvrdo se n.) confidere. — uzalud se n. = frustra sperare; inani spe se consolari. — (iščekivati) exspectare. — n. se komu = alcjs adventus in exspectatione est. — n. se čemu iz čega = sperare alqd ex alqa re. — ne n. se više (izgubiti nadu) desperare de alqa re. — početi se n. = ingredi, ili venire in spem alcjs rei; se in spem alcjs rei erigere. — n. se čemu od koga = alqd ab alqo exspectare; v. nada.
nadavati = satis dare; v. davati.
nadaždjeti se = satis pluisse.
nadbaciti; nadbacivati = jactu alqm superare.
nadbijati = v. nadbiti.
nadbiti = proelio, ili certamine superare.
nadčovječan = qui, quae, quod supra hominem, ili supra hominis vires est.
nadebeliti se = pinguescere.
nadekati se = v. nabiti se.
nadesiti = in alqm incidere; alqm offendere.
nadevetati se = verberibus implere; male mulcare.
nadežda = v. nada.
nadglasiti = sono obruere.
nadglavak = pulvinus.
nadglavje = pulvinus.
nadgled = v. nadgledanje.
nadgledalac = (čuvar; nadzornik) custos. — (opravnik; nadziratelj) curator. — (n. djece) paedagogus.
nadgledanje = (upravljanje; nadzor) cura. — (čuvanje) custodia. — (skrb; obrana) tutela.
nadgledati = (tačno razgledati) inspicere. — (starati se) curare.
nadglednik = v. nadgledalac.
nadgovarati; nadgovoriti = verbis conficere alqm. — (oprovrći) confutare; refutare.
nadgrobnica = (prosti grobni natpis) titulus. — (pohvalan natpis na grobu) elogium monumenti, sepulcri, tumuli. — postaviti n. = inscribere sepulcro alcjs; lapidem alcjs memoriae inscribere.
nadgrobnik = (grobni natpis) v. nadgrobnica. — (grobni kamen) lapis alcjs memoriae inscriptus.
nadhitriti = astutiā, calliditate superare alqm.
nadići = tollere; attollere; extollere; erigere.
nadignuti = v. nadići.
nadigrati = lusu, ili saltu superare, ili vincere alqm.
nadihavati = v. nadahnuti.
nadijeliti = v. dijeliti.
nadijevati = v. nadjesti.
nadilaziti = superare, ili exsuperare alqm alqa re; antecedere; praecedere, anteire, praestare alqm, ili alci alqa re; praecurrere alci, ili alqm alqa re; alqo superiorem esse in alqa re.
nadimak = cognomen, ili nomen joculare; cfr. multos militum suo quemque nomine atque castrensi cognomine joculari appellare.
nadimati = inflare; tumefacere. — n. se = inflari; tumefieri; (ohološću) superbire; intumescere.
nadime = cognomen. — nadjesti n. komu = cognomen imponere, ili indere alci. — primiti n. po čemu = cognomen trahere ex alqa re.
nadimiti = suffire.
nadirati = fugam petere.
nadisati = v. nadahnuti.
nadiviti se = admirari (vehementer) alqd.
nadizati = v. nadići.
nadjačati; nadjačavati = viribus, ili fortitudine superare alqm. — (ukrotiti) domare. — (sa svijem svladati) evincere; devincere. — (sa svijem ukrotiti) perdomare.
nadjahati = equo vectum antevertere.
nadjenuti; nadjesti; nadjeti = (nataknuti) figere; infigere. — n. ime = nomen dare, indere, ponere, imponere. — (napuniti; nabijati) farcire.
nadjevak = v. nadimak.
nađubriti = stercorare; laetificare; stercore satiare.
nadjunačiti = virtute superare.
nadlagati = mendaciis superare alqm.
nadlajati = latrando superare.
nadlijati = v. nadhitriti.
nadlukaviti = v. nadhitriti.
nadmašiti = (isticati se) eminere; excellere (in alqa re). — n. ostale krepošću = virtute ceteros praestare; v. natkriliti.
nadmenje = tumor.
nadmetati = (metati na više) altius jaculari. — (nuditi višu cijenu) alqo licente contra liceri. — n. se = (takmiti se) aemulari alqm, ili cum alqo; certare de alqa re cum alqo. — (nuditi višu cijenu) alqo licente contra liceri.
nadmetnuti = v. nadmetati.
nadmudriti; nadmudrivati = prudentia, ili sapientia superare, ili vincere alqm. — n. se = de sapientia certare cum alqo.
nadnaravan = (nevjerojatan; vanredan) incredibilis. — (skoro jedini) prope singularis. — (božanski) divinus; također: quidam incredibilis et prope singularis et divinus, n. pr. vis ingenii.
nadnevak = dies, quo data epistola significatur. — postaviti n. = diem ad epistolam addere; diem in epistola ascribere. — bez n. = sine die; sine die et consule. — pisma istog n. = literae eodem die datae.
nadnica = diurna merces.
nadničar = operarius. — (najmljenik) mercenarius.
nadničiti = operam diurnam praestare; operas praebere.

nado = cavum, ili caverna murium. — (čelik) chalybs.
nadobaviti = satis parare, comparare, acquirere; v. dobaviti.
nadodatak; nadodadba = v. dodatak. — (pripajanje) adjunctio.
nadodati = adjicere; adjungere; addere. — n. malo laži = aspergere alqd mendaciunculis. — (krivo n.; nalagati) affingere, n. pr. vana auditis. — n. što pismu = apponere epistolae, ili ad epistolam; ascribere, n. pr. diem in epistola, nomen suum emptioni.
nadodatka = v. nadodatak.
nadodavati = v. nadodati.
nadogradak = aedificium veteri astructum; accessio; adjectio.
nadograditi = astruere alqd alci rei; accessionem adjungere aedibus; addere; adjungere.
nadojiti = v. dojiti.
nadoknada = (izravnanje) compensatio. — (n. za guljenje novca) res repetundae. — pitati n. = res repetere ab alqo. — tražiti sudbeno n. (za guljenje novaca) = alqm repetundarum accusare.
nadoknaditi = pensare; compensare, n. pr. senectutis vitia diligentiā, labores gloriā, omnia operā suā. — n. štetu = damnum explere, compensare, sarcire, resarcire, restituere; detrimentum sarcire, resarcire. — (otplatiti; odvratiti) rependere, n. pr. aurum pro capite alcjs, damna formae ingenio.
nadoljeti = (komu) v. odoljeti.
nadomak = adv. juxta; prope; ad.
nadometak = v. nadodatak.
nadometanje = adjectio.
nadometati; nadometnuti = addere; adjicere.
nadomiještati = supplere; supplemento explere; v. nadoknaditi; nadopuniti.
nadomjestiti = v. nadomiještati. — n. koga = sufficere alqm alci, alqm in locum alcjs, n. pr. censorem in locum demortui; substituere alqm pro alqo, alqm in locum alcjs.
nadopuniti; nadopunjavati; nadopunjivati = (napuniti) implere. — (nadomjestiti) explere. — (manjkavo popuniti) supplere; — n. pr. numerum amissorum proxima pugna explere; quod cessat ex reditu frugalitate supplere.
nadostačiti = satis conquirere.
nadostavak = adjectio; adjunctio.
nadostaviti = adjicere alqd alci rei; adjungere alqd alci rei, ili ad alqd; addere alqd alci rei, ili ad alqd; v. nadodati.
nadošlica = advena.
nadovezati = alligare.
nadovoljiti = satisfacere alci; explere alqd.
nadovrći = v. nadostaviti.
nadovrnuti = v. nadometnuti.
nadoživiti = (koga) vita superare alqm; superstitem esse alci.
nadražiti; nadraživati = (na gnjev ražestiti) irritare; alci iram acuere; alqm ad iram irritare. — n. psa = instigare canem in alqm. — (izazivati) lacessere; provocare. — (nauckati; razljutiti) = incitare; instigare; v. dražiti.
nadrijeti = (dati se u bijeg) fugam petere.
nadriknjiga = semidoctus; cfr. nihil peius est iis, qui paulum alqd ultra primas literas progressi, falsam sibi scientiae persuasionem induerunt.
nadriliječnik = malus medicus.
nadrimudrac = ineptus philosophus.
nadrisvetac = pietatis ostentator.
nadrljati = illinere chartis alqd.
nadrobiti = interere. — n. se vina = vino se obruere.
nadrškati = incitare.
nadrvati = superiorem, ili victorem discedere; superare; vincere.
nadstojnik = praefectus.
naduhati = inflare. — n. se = inflari.
nadušiti se = (smijati) risu dissilire.
nadut = v. naduti.
naduti = inflare; sufflare. — n. se = tumere; turgere. — (nabrecivati) tumescere; turgescere. — (o vjetru) ventus increbrescit. — n. se od oholosti = tumere; inflatum esse; inani superbia tumere; superbia se efferre. — nadut (ohol) = tumidus; inflatus. — adv. elate; superbe. — n. govoriti = tumide dicere; adhibere in dicendo quamdam speciem atque pompam; ampullari.
nadutost = tumor. — (oholost) superbia inanis; fastidium; fastidium et superbia; fastus; arrogantia; v. oholost. — n. govora = verborum tumor; oratio inflata; verborum pompa; ampullae.
naduvati = v. naduti.
naduvenost = v. nadutost.
nadvaliti = v. nadvladati.
nadvečerje = dies proximus ante diem festum.
nadveden = (nadv. stijena) saxum superpendens.
nadvesti = (lađu) contra aquam dirigere.
nadvezati; nadvezivati = alligare; praeligare, n. pr. fasces virgarum atque aridi sarmenti cornibus boum.
nadvikati = voce, ili clamore vincere alqm. — (bukom, vikom prekinuti komu riječ) obstrepere alci. — (vikom zbuniti koga) obturbare alqm voce. — jedan hoće da nadviče drugoga = certatim alter alteri obstrepunt.
nadviriti se; nadvirivati se = despicere; despectare.
nadvisiti; nadvisivati; nadvišivati = altitudine superare; altiorem esse. — (natkriliti) superare alqm; antecellere alci (in) alqa re; antecedere alqm alqa re. — n. ljepotom = pul-

chritudine supergredi alqm. — (stršiti) imminere alci rei.
nadvladati = superare; vincere. — (oboriti) opprimere. — (sasvijem svladati) devincere. — (skršiti) frangere. — n. zaprjeke = difficultates vincere, superare. — n. koga većinom glasova = sententiis, ili (u komicijima) suffragiis vincere, ili superare. — n. pogibelj = periculo perfungi. — biti n. od sna = somno vinci, ili opprimi; (od velika sna) sopore profligari; — od boli = maximo dolore confici. — nadvladan od boli = dolore victus, oppressus; impar dolori.
nadvoditi se = (nadvodi se oblak oda svuda) caelum nubibus obducitur.
nadvor = v. dvor.
nadvornji = externus. — (o dvjema stvarima) exterior.
nadvoziti = contra aquam dirigere.
nadzemaljski = (nebeski) caelestis. — (božanski) divinus; v. nadčovječan.
nadzirati = v. nadgledati.
nadzor = v. nadgled.
nadzornik = v. nadgledalac.
nadzreti se = despicere.
nadživljeti = vita superare; superstitem esse alcjs, ili alci; superesse alci; post alqm vivere.
nag = nudus; v. gô.
nagađanje = conjectura. — (tumačenje) conjectio; conjectura. — (predsuda; slućeno mnijenje) opinio. — (slutnja; misao) suspitio. — (slutnja budućnosti po božanskome nadahnuću) divinatio. — nagađanjem pogoditi = conjectura alqd assequi, ili consequi.
nagađati = conjicere; conjectare; conjecturam facere, ili capere de, ili ex alqa re; conjecturā colligere, prospicere, providere, ili augurari; opinione, ili animo praecipere. — (mniti; misliti) opinari. — nagađa se = suspitio est. — n. se = transigere cum alqo alqd, ili de alqa re, ili inter se alqd, ili de alqa re; (mirnim putem izravnati) componere.
nagambati = v. nagaziti.
nagao = (žuran) praeceps; citus; properans; festinans. — (silovit) vehemens; violentus. — n. smrt = mors repentina, subita. — adv. properanter; festinanter; violenter.
nagariti = fuligine oblinere.
nagaziti = infortunium invenire. — (na koga, na što) incidere in alqm, in alqd; alqm offendere. — (zgaziti u) inculcare. — (pogaziti) conculcare.
nagibanje = inclinatio.
naginjanje = inclinatio.
nagibati; naginjati = inclinare. — n. k = inclinatum, ili proclivem, ili propensum esse ad alqd; inclinare, n. pr. ad bellum, ad Stoicos, ad credendum; inclinari; propendere. — ne n. k = ab alqa re alienum esse. — n. k zapadu = ad occasum vergere.
nagizda = ornatus; ornamentum; cultus; v. nakit. — (sjaj; raskoš) luxus.
nagizdati = ornare; exornare; v. nakititi. — n. se = se exornare.
naglasak = vocis sonus. — oštar n. = sonus vocis acutus. — (pisan n.) vocis nota.
naglasiti = certum vocis admovere sonum.
nagledati se = etiam atque etiam considerare alqd; oculos satiare alqa re.
nagliti = festinare; properare.
nagljenje; naglost = festinatio; properatio. — (brzina) celeritas. — (žestina) impetus; furor.
nagloželjan = avidus.
agluh = surdaster. — biti n. = gravius audire; tardis esse auribus; surdastrum esse. — biti n. na desnom uhu = dextro aure surdiorem esse.
nagluhost = gravitas audiendi, ili auditus; aurium tarditas.
nagnati = impellere. — n. u bijeg = fugare; in fugam dare, vertere, convertere, conjicere. — (prisiliti) cogere alqm ad alqd. — (poticati) incitare; concitare; stimulare; stimulos alci admovere; hortari. — (natjerati na što) alqm adducere ad alqd, ili ut; alqm compellere ad, in. — (prignati životinju) adigere, n. pr. pecus, equos. — n. se = irruere in alqm; acri impetu invehi in alqm; se immittere in.
nagnječiti = collidere; comprimere. — (razgnječiti) contundere.
nagnjesti = v. nabiti.
nagnjio = vitiatus (o mesu, voću).
nagnojiti = v gnojiti.
nagnuće = inclinatio animi, ili voluntatis ad alqd. — (težnja) studium; voluntas ingenii; impetus animi. — (ljubav) amor. — n. na pijanstvo = vinolentia. — n. na gnjev = iracundia; ad iram proclivitas.
nagnuti = inclinare. — (skloniti) flectere; inflectere. — v. naginjati. — (htjeti provaliti) vi perrumpere velle. — n. u bijeg = fugam capere, petere, capessere; in fugam, ili fugae se dare; in fugam se conjicere. — n. komu uho = aures praebere alci. — nagnuo je dan = dies jam vergit. — n. se = inclinari; inflecti.
nagoda; nagodba = (izravnanje) compositio. — (ugovor) conventum; constitutum. — (pogodba) pactio; pactum. — držati se n. = pacto stare; pactum servare. — ne držati se n. = pacto non stare; pactionem perturbare. — po n. = ex convento; ex pacto; ut convenerat; ut erat constitutum; (= događaj) v.
nagoditi = v. pogoditi; naći. — n. se = (nagodom izravnati) transigere alqd cum alqo. — (n. se mirnim putem) convenire; v. pogoditi se.
nagojiti = curare; colere. — (odgojiti; othraniti) educare.

nagomilati = cumulare; accumulare; coarcervare. — (zgrtati) congerere. — n. blago = opes accumulare, ili exaggerare.
nagon = (poticanje) impulsus; incitatio. — (krepost; moć; djelatnost; nagnuće) vis; impetus. — n. duševni = impetus animi. — prirodni n. = natura. — po prirodnome n. = natura; naturali sensu. — adv. nagonom (slučajno) = casu.
nagonica = concursus.
nagoniti = v. nagnati.
nagonjenje = v. nagon.
nagorak = v. nagrk.
nagorjeti = aduri.
nagost; nagota = nuditas.
nagotoviti = (prigotoviti) apparare. — (nabaviti) comparare.
nagovaralac = suasor, n. pr. facti; auctor, n. pr. pacis, defectionis, suscipiendi belli. — (poticatelj) hortator.
nagovaranje = suasio. — (poticanje) adhortatio; cohortatio; hortatio. — na čije n. = alqo auctore.
nagovarati = suadere alci. — (koga na što) alqm impellere, adducere, inducere ad alqd, ili ut. — (poticati) hortari; adhortari, cohortari.
nagovijest = admonitio; monitus.
nagovijestiti; nagovješćivati = monere; commonere; admonere, commonefacere alqm alcjs rei.
nagovor = v. nagovaranje.
nagovoriti = persuadere alci de alqa re, ili akuz. s inf. (akuz. samo pron. srednj. roda, n. pr. hoc, illud, nihil); v. nagovarati. — n. se = satis locutum esse.
nagrabiti = satis rapere; corripere.
nagrabusiti = infortunium invenire.
nagrada = (počasna) praemium. — (plata; cijena) pretium. — (za trajnu službu) merces. — postaviti n. = praemium alci rei proponere.
nagraditi; nagrađivati = (prirediti; pripraviti) apparare; instruere. — (dosta zgraditi) = (satis) aedificare, construere, exstruere. — (dati nagradu) praemium alci dare, ili tribuere, ili persolvere, ili deferre; praemio afficere; praemio donare, ili ornare. — obilno n. = praemium alci dare amplissimum; amplis praemiis alqm afficere. — n. zaslugu = virtutem honorare. = n. po zasluzi = meritum praemium alci persolvere. — biti nagrađen = praemium consequi; praemio donari; (— za što) praemium, ili fructum alcjs rei capere, percipere, ferre.
nagraisati = v. nagrabusiti.
nagrda = depravatio; deformatio. — (ružnost) deformitas; turpitudo. — (sakatost) imminutio corporis. — (nakaza) monstrum.
nagrdan = v. grdan.
nagrditi = deformare; turpare; in pejus fingere, n. pr. vultum. — (psovati) contumeliam imponere alci; alqm contumeliā insequi; convicium facere alci. — n. se = turpari; deformari.
nagreznuti = intumescere.
nagrijati se = satis calefieri.
nagristi; nagrizati = admordere.
nagrk = subamarus.
nagrnuti = cumulare; acervare; congerere; coacervare. — n. novaca = pecuniam accumulare, coacervare, construere et coacervare; v. navaliti.
nagroban = sepulcralis. — n. besjeda = laudatio (funebris). — n. kamen = lapis alcjs memoriae inscriptus.
nagrtati = v. nagrnuti.
nagrubiti = v. nagrditi.
naguliti = v. guliti.
nagumati se = v. nagrabiti se.
naherice = oblique.
naheriti se = incurvari; obliquari.
nahero = oblique.
nahiljivati = limis oculis aspicere, ili intueri.
nahlada = gravedo. — (kihavica) pituita.
nahod = puer expositus. — (u nosu) polypus (in naribus).
nahodati se = satis ambulasse; ambulando fatigari.
nahoditi = v. naći. — (snijeg; dažd) ningit; pluit. — n. se = v. naći se; v. nahodati se.
nahomuriti se = turbari.
nahramivanje = claudicatio.
nahramivati = claudicare.
nahranče = alumnus.
nahraniti = (u opće) alere; nutrire. — (svojom rukom životinju) cibare; cibum praebere; v. hraniti.
nahranka; nahrankinja = alumna; puella educata in domo alcjs.
nahrce = v. nahero.
nahrepetati se = in cachinnos effundi.
nahripiti = v. nahrupiti.
nahrpati = v. nagomilati; nagrnuti.
nahrupiti = (na koga) adoriri, aggredi, petere alqm.
nahumoriti se = v. nahomuriti se.
nahustiti = (psa) canem instigare in alqm; canem immittere in alqm.
nahvalice = consulto; cogitate; dedita opera; de industria.
nahvaliti = valde, vehementer, maxime laudare; laudibus ornare, ili efferre.
nahvatati = satis capere.
naići = (namjeriti se) occurrere forte alci; incidere in alqm; offendere alqm. — n. na poteškoću = in difficultatem incurrere.
naijedati = admordere.
naijest = saturitas.
naimalac = conductor. — (kuće) inquilinus.
naimalište = domus (mercede) conducta, ili conducticia.

naimanje = conductio.
naimati = (mercede) conducere. — n. stan (uzeti u najam) conducere sibi domum. — n. vojsku = milites mercede conducere.
naime = quidem, n. pr. id quidem etiam, quod saepius acciderat, magis terrebat; maxime, n. pr. me ipse consolor, et maxime eo solatio, quod etc.; dico; inquam, n. pr. superiores oratores, Crassum dico et Antonium; nam cetera turba, nos, inquam, cenamus aves. — (da se opravda tvrdnja, ili pobliže što protumači) nam; enim; etenim. — (= i to) et; n. pr. Numidas partim in insidiis, et pleraeque cavae sunt viae sinusque occulti, quacunque apte poterat, disposuit. — (jamačno) nimirum.
naimiti = v. naimati.
naistačno = v. (na isti) način.
naivan = simplex.
naivnost = simplicitas.
najahati = (koga, na koga) incurrere; incursare. — n. se = equitando fatigari, ili satiari.
najahivanje = incursus.
najahivati = incursare.
najam = conductio. — uzeti u n. što u koga = conducere alqd ab alqo. — dati u n. = locare; elocare. — (davanje u n.) locatio. — (plata za stvar najmljenu) merces, edis. — (stanarina) merces habitationis; habitatio.
najamiti = comparare; cogere.
najamlica = femina mercede conducta.
najamlik = v. najamnik.
najamni = mercennarius; conducticius; mercede conductus.
najamnica = femina mercede conducta.
najamnik = homo mercennarius, conducticius, mercede conductus.
najavi = vigilans.
najediti = iratum reddere; iram alcjs concire; irritare. — n. se = irasci (ob alqd); ira incendi. — najeđen = iratus; ira accensus, ili incensus (ob alqd).
najedno = simul; uno tempore; eodem tempore.
najedrati = impleri; turgere.
najest = v. naijest.
najesti = satiare alqa re. — (nasititi) saturare; exsatiare. — (nagristi) admordere. — n. se = famem explere; cibo satiari.
naježenost = horror; v. ježa.
naježiti se = horrere. — (početi se ježiti) horrescere.
najimač = conductor.
najlak = lente.
najliše = praecipue; potissimum.
najmar = redemptor operis.
najmenica = v. najamlica.
najmenik = v. najamnik.
najmiti = conducere; v. naimati. — n. se u koga = operam suam locare alci.
najmovina = (stanarina) merces habitationis; habitatio. — koliko plaćaš n.? = quanti habitas? — plaćati mnogo n. = magni habitare. — plaća 30000 asa n. = triginta milibus (sc. aeris) habitat.
najpače = praesertim; imprimis.
najposlije; najposlje; najpošlje; najpotle = denique; postremo; ad extremum; ad ultimum; postremum.
najprije = (prije svega) in primis; ante omnia. — (u nabrajanju) primum; (slijede: deinde, tum, inde, postea). — (najbrže) citissime; celerrime. — što se najprije može = quam celerrime.
najprvi = v. prvi.
najvećma = maxime; plurimum. — (osobito) praecipue.
najvoljeti = (koga) alqm praeter ceteros amare; alqm potissimum diligere. — (što) alci rei praeter cetera studere; alcjs rei studiosissimum esse, n. pr. venandi; alqd mihi gratissimum est; alqd maxime velle; rem alqa re potiorem habere; mihi est res potior alqa re. — n. samoću = nihil est mihi amicius solitudine.
najzada = v. najposlije.
nakackati = instillare.
nakaditi; nakađivati = suffire.
nakajati = v. pokajati.
nakalamiti = inserere.
nakaliti = refrigerare.
nakaljati = v. ograisati. — (blatom) coeno replere, oblinere, inquinare.
nakan = cui in animo est; qui in animo habet; qui ea mente est. — biti n. = velle; cogitare s inf.; in animo habere, n. pr. alqd facere; mihi in animo est, n. pr. alqd facere; parare, n. pr. proficisci; — također: perifr. konjug. na rus; katkad sam impfkt.
nakana = (namjera) consilium; propositum; animus; susceptum consilium. — moja n. također: res, quam paro; quod animo intendo. — svoju n. izvršiti = consilium exsequi; propositum peragere; quod animo intendo, perficio.
nakaniti = v. kaniti; (biti) nakan. — n. se = consilium capere (inf., ili gen. ger.); statuere; constituere; inducere (in) animum.
nakanjiti se = frontem contrahere; vultum adducere. — (o vremenu) coelum nubibus obducitur.
nakanjivati = v. nakaniti.
nakapiti = instillare super.
nakarati = increpare; objurgare; corripere; v. karati.
nakastiti = v. naumiti.
nakaz; nakaza = monstrum. — (o pogubnu i propalu čovjeku) portentum, n. pr. Clodius portentum rei publicae.
nakazati = (nagrditi) deformare; turpare. — (kazniti) punire; castigare. — (opomenuti) admonere.

nakidati = v. kidati. — n. se (n. pr. glavâ) caedendo satiari.
nakinđuriti se = se inepte exornare.
nakiniti; nakinjiti = omnibus modis cruciare, ili vexare; v. mučiti.
nakiseo = acidus.
nakisivati = frequenter pluere.
nakisnuti = pluviā madefieri.
nakišati = v. nakvasiti.
nakit = ornamentum; ornatus. — (nakićena nošnja) cultus. — (mamljiv nakit) lenocinium. — (kićenost) munditia; mundities. — (sve što služi ženskoj na nakit; toilette) mundus muliebris. — (dika) decus; honor. — n. glave = ornatus comae; cultus capitis. — n. govora = orationis ornatus, ili cultus. — n. od dragulja = margaritae gemmaeque. — bez n. = inornatus; incomptus; incultus; impolitus.
nakititi = ornare; exornare. — (stvarima, koje svijetle, ili u opće u oči udaraju) distinguere, n. pr. coelum stellis, pocula gemmis, litora tectis et urbibus. — n. kosu = comere capillos. — n. se = se exornare. — n. se vina = vino, ili mero se complere, ili obruere.
nakjuče = nudius quartus.
nakladati = imponere.
naklapalo = loquax; garrulus; nugator.
naklapati = blaterare; garrire; fabulari.
naklati = v. klati.
naklja = flexus.
nakljukati = refercire.
naklon = inclinatio.
naklon = adj. inclinatus, propensus, proclivis ad alqd. — n. biti komu = favere alci; propenso animo esse in alqm; propensa voluntate alci studere; alcjs studiosum esse; inclinatione voluntatis propendere in alqm. — n. biti čemu = propensum etc. esse ad alqd; alci rei studere; cupere; velle; animus inclinat ut.
nakloniti = inclinare; flectere; inflectere. — n. se = inclinari. — (o pozdravu) caput inclinare; cervices curvare.
naklonost = benevolentia; favor; studium; gratia; propensa erga alqm benignitas. — steći čiju n. = alcjs benevolentiam sibi conciliare, ili sibi colligere. — iskazati komu svoju n. = alci benevolentiam praestare.
naklopiti = v. navaliti. — n. se = (za kim) insequi, insectari alqm; instare alci. — n. se (na posao) = incumbere in alqd.
naknada = v. nadoknada.
naknadati = v. nadoknaditi.
naknađavanje = compensatio.
naknađivati = v. nadoknaditi.
nako = praeter quam si.
nakočiti se = elatum, ili altum incedere.
nakokotiti se = cervicem jactare.
nakoliti = (vinograd) vites palis adjungere.
nakom = v. nakon.
nakomice = v. okomice.
nakon = post. — n. tri godine = post tres annos. — n. malo dana = paucis post diebus; paucis diebus post. — n. malo = paulo post; brevi postea; non ita multo post; brevi spatio interjecto. — n. mnogo vremena = multo post. — n. nekoliko vremena = aliquanto post.
nakopati = satis fodere.
nakositi = (falce) secare; metere; v. kositi.
nakostriješiti se = horrere; arrigi, n. pr. arrectae comae horrore.
nakotiti = multiplices fetus procreare, ili ponere.
nakov; nakovalo; nakovanj = incus.
nakovati = satis cudisse. — n. laži = mendacia componere, excogitare.
nakraj = v. kraj. — čovjek nakraj srca = homo stomachosus.
nakrajan = v. krajnji.
nakrasiti = v. nakititi.
nakrasti = multum furari; furto congerere.
nakrcati = onerare alqm alqa re; imponere alqd alci, ili in alqd. — n. lađu = navem onerare mercibus; merces in navem imponere. — nakrcan = onustus, ili oneratus alqa re; gravis, n. pr. praedā.
nakrenuti = inclinare.
nakresati = satis decerpere. — n. se = (nabiti se) se cibis ingurgitare. — n. se vina = se vino obruere.
nakretati = v. nakrenuti.
nakrhati se = v. nakresati se.
nakričiti; nakričivati = (komu) aures obtundere (mandatis).
nakriv = obliquus; adv. oblique.
nakriviti; nakrivljivati = nonnihil inflectere, ili incurvare; obliquare.
nakučiti = inflectere.
nakuhati = coquendo parare.
na kule na vile = ambages.
nakupati se = satis lotum esse.
nàkupiti; nakupljati = colligere. — (nanijeti) congerere; conferre. — (nagomilati) cumulare. — n. se = colligi etc. (navrvjeti) concurrere; confluere; convolare.
nakúpiti = v. nakupovati.
nakupnost = complexus.
nakupovati = coëmere; emere; parare; comparare.
nakusati se = se complere alqa re.
nakvasiti = madefacere; humectare. — n. se = madefieri; humescere. — n. se vina = vino se onerare; crapulam potare; vino obrui, ili se obruere.
nalaganje = (dosuda) irrogatio, n. pr. multae.
nalàgati = multa mentiri; multa mendacia dicere. — n. na koga = mendaciis onerare alqm.

— (potvoriti) insimulare alqm alcjs rei. — n. se = ad satietatem mentiri; mendaciis satiari.
nalágati = superimponere; struere; exstruere; construere. — (narediti) mandare; imperare; jubere; v. narediti.
nalajati se = satis latrasse.
nalamati = v. nalomiti.
nalaziti = v. nahoditi.
naléći = (kokoš) gallinis ova (incubanda) subjicere, ili supponere. — (piliće, o kokoši) pullos (plures) excludere.
nalèći = concurrere; accurrere. — (nasloniti se) inniti alqa re; incumbere.
naleđaške = (ležati) cubare supinum (prt. in faciem cubare).
naletica = homo litigiosus; homo cupidus litium et rixae; homo ad rixam promptus.
naletjeti = advolare. — (navaliti) impetum facere in; aggredi, adoriri alqm; invadere in alqm. — (s mačem u ruci) ferro petere alqm.
naležati se = satis cubuisse.
naličan = v. nalik.
naličiti = (na koga, na što) similem esse; similitudinem habere alcjs rei, ili cum alqa re; ad similitudinem alcjs rei accedere; similitudinem speciemque alcjs, ili alcjs rei gerere. — (n. u licu) facie alcjs similem esse; os vultumque alcjs referre. — mnogo n. na koga = insignem alcjs similitudinem prae se ferre; (cfr. non ovum tam simile ovo, quam hic illi est; ex uno puteo similior nunquam potest aqua aquae sumi, quam hic est atque iste; neque aqua aquae, lac est lacti usquam similius, quam hic illius est, illeque hujus).
naličje = pars aversa.
nalijegati = pertinere.
nalijep = aconitum.
nalijetati = v. naletjeti.
nalijevati = infundere.
nalik = similis. — dosta (prilično) n. = assimilis. — v. sličan. — biti n. na = v. naličiti.
nalika = similitudo.
nalikovati = naličiti.
naliti = implere; plene infundere.
nalizati se = lambendo, ili lingendo satiari; v. lizati.
naljeći; naljesti = praeterire.
naljevati = v. nalijevati.
naljoskati se = v. nakvasiti se (vina).
naljubiti se = satiari osculis; satis osculatum, ili suaviatum esse.
naljutiti = iratum reddere alqm; iram alcjs concire. — (ražestiti) irritare. — n. se = irasci; irā incendi. — biti naljućen = iratum esse; irā accensum, ili incensum esse.
nalog = mandatum. — (naredba) jussum; imperatum. — (zadatak) negotium. — po nalogu = mandatu alcjs; alqo mandante; alcjs jussu; jussus ab alqo. — dati komu n. = alci mandatum (obično: mandata), ili negotium dare; alci mandare ut etc. — primiti n. od koga = mandata accipere ab alqo. — primam n. da = alqd facere jubeor. — izvršiti n. = mandatum exsequi, persequi, conficere, perficere, peragere. — izvršiti tačno n. = exhaurire mandatum; (— nemarno) negligenter rem mandatam gerere. — zanemariti n. = mandatum neglegere.
naloga = (puka) multitudo conferta; turba undique confluentis fluctuantisque populi; concursus; frequentia. — (n. posala) = occupationes maximae, ili summae. — u n. posala = maximis occupationibus impeditus, ili distentus.
nalogaj = strues.
nalojiti = sebo, ili sevo ungere, ili obducere.
nalokati se = v. nakvasiti se.
nalomiti = frangere; infringere. — (sprijeda odlomiti) praefringere.
naloš = v. slab; rđav.
naloviti = copiose venari, ili piscari; v. loviti.
naložiti = v. nalágati; nalog. — n. vatru = ignem facere, ili accendere.
nalupati = v. nabubati. — n. se = (pren.) cibo vinoque satiari.
namaći = v. nabaviti. — n. konju uzdu = frenum injicere equo; frenare, ili infrenare equum. — n. novaca = pecunias expedire. — n. koga na kolac = v. nabiti.
namagarčiti = asinum alqm appellare, ili vocare.
namagliti se = obscurari; nubibus obduci.
namagnuti = innuere.
namah = statim; protinus; extemplo; v. odmah.
namahivati = manu significare.
namahnuti = manu significare. — n. se = assequi.
namajstoriti = (koga) par pari respondere dicto.
namakati = intingere in alqa re.
namaknuti = v. namaći.
namama = esca. — (vabilo) illecebra. — (poticalo) irritamentum.
namamiti; namamljivati = inescare; v. mamiti. — n. se = illecebris irretiri.
namarica = v. sjekira.
namasatiti = acuere; exacuere.
namastiti = tingere; inficere; colorare; colorem inducere alci rei — (namazati) v.
namatati = glomerare.
namazati = ungere; inungere; illinere.
namecati = emollire (tundendo).
namečiti = inescare; v. namamiti. — n. se = v. namamiti se. — (obiknuti) assuescere alqa re; consuescere, s inf.
namekšati = mollire; emollire; v. mekšati.
namet = onus; tributum. — n. udariti = tributum imponere alci (rei); tributum indicere alci.

nametak = (prid) collybus. — (dodatak) additamentum.
nametan = (muktarski) parasiticus. — (bezobziran; dosadan) importunus; molestus.
nametanje = importunitas.
nametati = v. nametnuti.
nameti = ad manum; prae manibus.
nametnuti = imponere; injicere. — (komu što proti volji) alci invito, ili recusanti ingerere alqd. — n. kaznu = poenam statuere, ili constituere in alqm. — n. kome djevojku = virginem alci obtrudere. — n. koga na knjigu = docere alqm alqd; alci tradere praecepta alcjs rei. — (potajno namaknuti) subornare; mercede conducere alqm, n. pr. ad caedem; emere, n. pr. percussorem in alqm. — n. uzdu = v. namaći. — n. brod na vodu = navem (in aquam) deducere. — n. se komu = se ingerere alci; (da mu poslužiš, pomogneš) alci invito opem afferre, ili operam suam ingerere; (u prijateljstvo) alci recusanti amicitiam suam ingerere. — n. se na što = alqd aggredi; se accingere; accingi; (dati se na što) incumbere in alqd.
namežurati se = corrugari.
namicati = namaći.
namig = nutus oculorum.
namigavati = innuere; signa dare nutu oculisque.
namigivati; namignuti = v. namigavati.
namijeniti = destinare.
namilati se = copiosos fructus ferre.
namiriti = satisfacere alci; (potpuno) cumulate. — n. želju = explere animum, ili desiderium alcjs. — n. dužitelja = creditoribus satisfacere; creditores absolvere, ili dimittere. — n. dug = aes alienum solvere, dissolvere, persolvere; aere alieno exire. — n. svoju desetu godinu = decimum aetatis annum excedere, explere, egredi. — n. se s kim = pares rationes habere cum alqo.
namirivati = v. namiriti.
namisao = propositum; susceptum consilium; animus. — zla n. = consilium malum. — (podhvat) inceptum.
namisliti = consilium capere; animo proponere, ili destinare; v. naumiti.
namišljaj = v. namisao.
namišljati = v. namisliti.
namjena = animus; mens; consilium.
namjenjivati = destinare.
namjer = casus.
namjera = (slučaj) casus. — (namišljaj) consilium; mens; animus; conatum; id, quod volo, sequor, peto, expeto, conor. — imati n. = voluntatem habere, n. pr. nocendi; id agere ut etc.; velle; cogitare. — nijesam imao n. da te uvrijedim = non in hoc feci ut te offenderem. — dobrom namjerom = bono consilio, ili animo. — tom n. da, ili da ne = ad eam rem, ut, ili ne; eo consilio, ut, ili ne; hoc, eo animo, hac, ili ea mente, ut, ili ne; idcirco quod, ili ut, ili ne. — (susretanje) occursus.
namjeran = fortuitus.
namjeravanje = v. namjera.
namjeravati = consilium est, n. pr. obviam eundi, exspectare; velle (s inf.); cogitare (s inf.); in animo habere, ili in animo mihi est (s inf.); animo intendere (s inf.); mente agitare (s inf.); mihi propositum est, ut (s inf. = odredio sam); v. namjera. — što namjeravaše ne mogaše izvršiti = quod animo proposuerat, ili intenderat, efficere, ili perficere non poterat. — quod voluit (petivit, expetivit, conatus est), consecutus est (postigao je); v. kaniti.
namjeriti = consilium capere; animo proponere; constituere; apud animum statuere. — n. koga na što = adducere, ili perducere alqm ad alqd. — n. koga = invenire, reperire alqm, n. pr. in publico; nancisci alqm, n. pr. sine arbitris. — n. se = (na koga, na što) incidere in, n. pr. res publica in homines rerum evertendarum cupidos incidit; — (gdje) forte adesse. — svaki zgrabi oružje, koje mu se najprije namjeri = telum, quod cuique fors obtulit, arripuit.
namjerna = res fortuita; fors.
namjestiti = collocare, locare, ponere, constituere (in alqo loco); n. pr. constituere octo cohortes in fronte, turres, publice in foro statuas; collocare unam legionem in dextro cornu, praesidia in litore, tabernaculum sibi in campo Martio; ponere sellam, lectum (triclinii), legionem tuendae orae maritimae causa, insidias contra alqm. — (porazmjestiti) disponere, n. pr. stationes, custodias, tormenta in muris, naves in litore pluribus locis separatim. — n. vojsku = instruere aciem.
namjes(t)nik = (u opće) praefectus. — (za republike) proconsul; propraetor. — (za careva) praeses; rector; procurator provinciae. — kraljevski n. = praefectus regis, ili regius. — biti n. u provinciji = provinciae praesidem esse; provinciae praeesse; provinciam obtinere. — (zamjenik) vicarius.
namještaj = collocatio. — n. riječi = verborum collocatio, ili ordo. — (pokućstvo) supellex.
namještenje = collocatio.
namlatiti = satis (frumenti, tritici) trivisse; — (voća) decussisse. — n. se = satis verberasse.
namlječak = bos bimus.
namljeti = satis molere; molendo parare.
namnožiti = augere.
namočiti = intingere in alqa re.
namodar = (od udarca, stiskivanja) lividus.
namoliti = exorare; praecibus mollire; (pas.) exorari; precibus alcjs alqd dare; precibus alcjs

vinci. — n. se = satis orasse, ili precatum esse; v. pomoliti se.

namotati; namotavati = glomerare.

namotriti = v. opaziti.

namračiti se = vesperascit; advesperascit; obducitur coelo nox.

namrčiti = v. mrčiti.

namrditi se; namrgoditi se = frontem contrahere; rugas cogere; v. nakanjiti se. — (o vremenu) v. namagliti se.

namrljati = foedare; inquinare.

namrskan = rugosus.

namrskati = corrugare. — n. čelo = v. namrgoditi se.

namrštiti = v. namrskati.

namrviti = comminuere.

namučiti = v. mučiti. — n. se = (oko čega) elaborare in alqa re; desudare atque elaborare in alqa re; se fatigare, ili defatigare alqa re.

namusiti se = v. namrgoditi se.

namusti = satis mulgere; mulgendo parare.

nana = mater.

naneban = v. modar.

nanijeti = (donijeti) afferre. — (dovesti) adducere. — n. štetu = damno, ili detrimento esse alci. — n. glib na što = oblimare; limo replere. — (nakupiti, nagomilati) congerere; coacervare. — (nanositi na koga) v. naličiti.

nanišaniti = collineare, n. pr. hastam, sagittam alqo, ili ad alqd; telum dirigere, ili intendere in alqm, ili alqd; alqm locum destinare; alqm ad ictum destinare; telo petere alqm.

naniz = linea, n. pr. margaritarum.

nanizbrdo = deorsum.

nanizati = inserere, n. pr. lino margaritas.

nanjegovati = alqm diligentissime curare; studiosissime colere; v. njegovati.

nanjihati se = satis cunas movisse.

nanjušiti = (o lovcu) investigare. — (o psu) indagare; odorari; indagare et odorari; (svi pr. i pren.).

nanositi = comportare; v. nanijeti.

naobao = ovi speciem habens; ovo, ili ovi similis.

naoblačiti se; naoblačivati se = nubibus obduci. — naoblačen = nubilus; obnubilus; nubibus gravis. — naoblačeno nebo = caelum nubilum.

naobraziti = (poukom izvježbati) fingere; formare; informare; excolere. — (učiti) instituere; erudire. — n. duh (sebe) = animum, ili mentem fingere, ili conformare; mentem excolere, n. pr. peregrinationibus; animum colere, excolere, n. pr. doctrinā. — n. mladež = puerilem aetatem ad humanitatem informare; (moralno) juventutem ad honestatem fingere; juventutis mentem ad virtutem fingere. — n. koga = alqm formare et instituere; (znanstveno) artibus et literis alqm erudire, ili instituere. — naobražen (čovjek) = studiis excultus; optimarum artium studiis eruditus; liberaliter institutus doctrinā; v. izobraziti.

naobrljce; naobrljke = oblique.

naočice; naočigled; naočiglece = (očevidno) evidenter; manifeste; palam.

naočit = decorus; formosus.

naočiti = inserere.

naokolo = circum; in circuitu. — metnuti straže n. kuće = totius circuitum domus custodiis amplecti.

naoloviti = plumbo vincire; ferruminare plumbo.

naopačke = v. naopako.

naopak = (iskrivljen; izvrnut) inversus. — (prevrnut) perversus. — (n. u redu, u vremenu) praeposterus. — (opak) pravus; perversus. — adv. perverse; praepostere; perperam. — obući crevlje n. = calceos perperam inducere. — n. suditi = perperam judicare. — n. tumačiti = perverse, ili perperam interpretari. — n. razumjeti (drukčije, nego je rečeno) aliter accipere, quam est; in aliam partem accipere ac dictum est; sinistre accipere. — n. po koga = male se habet alqs; male agitur cum alqo. — n. raditi = rem male gerere.

naopakost = (opakost) perversitas.

naorati = satis arare.

naoružati = armare; armis instruere, ili ornare. — n. vojnike = milites armare, ili armis instruere; militibus arma dare. — n. vojsku = copias omnibus rebus ornare atque instruere. — naoružan = armatus; in armis. — lako n. = v. oružan. — n. se = arma sibi induere; armis se ornare; arma capere; arma sumere.

naosami = seorsum. — kuća na o. = domus ab aliis sejuncta.

naosekli = (ostati n.; o brodu) ab aestu derelinqui.

naoštriti = acuere; exacuere.

napad; napada = v. napadaj.

napadač = (koji napada u što) invasor; — (— na što) oppugnator; v. napadnik.

napadaj; napadanje = impetus; incursio; incursus. — (na pojedinog protivnika) petitio.

napadatelj = v. napadač.

napadati = (koga, na koga navaliti) adoriri; aggredi alqm; impetum facere, ili invadere in alqm. — (nasrtati; provaliti u) incurrere, incursare. — (n. s oružjem u ruci) ferro petere alqm. — (izazivati na boj) ferro lacessere alqm; v. dražiti. — n. koga riječima = insectari alqm vehementius; invehi in alqm acerbius, ili aspere. — (o bolesti) tentare; corripere. — (dosta padati) v. padati.

napadice = (n. pr. izazivati neprijatelja n.) prior proelio lacesso hostem.

napadni = ultro. — n. rat započeti = bellum, ili arma ultro inferre; ultro petere hostem. — n. savez sklopiti = arma sociare contra alqm.
napadnik = qui aggreditur, impetum facit etc. v. napadati; napadač.
napadnuti = v. napadati.
napajati = dare bibere; potum praebere. — (na pojilo tjerati) adaquare; pecus ad aquam ducere; aquatum ducere, ili agere. — (natapati) irrigare. — (nasititi) satiare; saturare. — (nakvasiti) madefacere alqa re.
napaliti; napaljivati = (da svijetli i da gori) accendere; inflammare. — (da izgori) incendere; inflammare et incendere. — (nažeći) adurere.
napanjkati = (na koga) calumniari alqm; falso accusare alqm; crimen fingere in alqm; v. nalàgati.
napariti = (oči) pascere oculos alqa re; fructum capere oculis ex alqa re.
napasati = pascere.
napasnik = tentator.
napast = malum; casus (adversus). — (kušnja) tentatio. — (podbadanje) sollicitatio. — (dražilo) incitamentum. — (jedan, koji smeta, muči) vexator.
napasti = v. napadati.
napasti (pasem) = v. napasati; v. početi. — n. oči = v. napariti. — n. se = satis pasci, pabulari.
napastovanje = v. napast.
napastovati = (kušati lukavo koga) tentare alqm. — (namamljivati) pellicere. — (uznemiriti; dražiti) sollicitare.
napastvovati = v. napadati.
napatiti = vexare; v. namučiti. — (nabaviti) conquirere. — n. se = (podnijeti) perpeti. — (namučiti se) excruciari. — n. se truda = frangere se laboribus.
napaziti se = v. nagledati se.
napecati = (ribe) multos pisces (hamo) cepisse.
napeljati; napeljivati = v. navesti.
naperiti = convertere in alqm. — naperen biti = spectare; pertinere. — (uzdignuti) erigere. — n. uši = aures arrigere, ili erigere. — n. komu kola = (pren.) insidiari alci; insidias alci parare, ili struere.
napestati = pugnis caedere.
napeti = erigere. — (nadignuti) arrigere. — n. duh (pozorno slušati) = arrigere animum; animum intendere. — (zategnuti) tendere; intendere; (sa svom silom) contendere. — n. lûk = arcum intendere in alqm. — n. metala (sa svom silom) = tormenta contendere et adducere vehementer. — n. sve sile = omnes nervos contendere; omni virium contentione incumbere in alqd, ili laborare in alqa re; omni studio incumbere in alqd; magno conatu studioque agere alqd. — n. jedra = plenis velis ferri; plenissimis velis navigare. — n. obrve = stupere; stupescere; obstupescere. — n. se = conari; conniti; niti; v. naduti se.
napetost = contentio.
napijač = qui propinat; propinans.
napijati = propinare alci alqd, n. pr. alci salutem (nazdravljati). — n. se = (saepe) vino se obruere.
napinjanje = contentio; intentio.
napinjati = v. napeti.
napirati = (na koga) instare ut, ne quis; interrogando urgere alqm. — n. na što = niti ut alqd. — n. se = inniti.
napiriti = inflare.
napisati = conscribere. — (ubilježiti) perscribere. — n. se = satis scripsisse; v. pisati.
napit = ebrius; vino gravis.
napitak = potus. — (srk) haustus.
nàpitati = cibum praebere alci; cibare alqm; alci cibum in os ingerere.
napítati = quaerere ab, ili ex alqo; exquirere ex alqo; perquirere ab alqo; percunctatione, ili percunctationibus reperire. — n. čiju kuću = alqm requirere. — moju je kuću lako n. = domum meam facile est undelibet invenire.
napiti = v. napijati. — n. se = v. piti; potu satiari; sitim explere. — n. se malo više = plus paulo adbibere; (odviše popiti) vino se obruere.
napitnica = n. pr. čine se redom naokolo n. = sermo a summo adhibetur in poculo; — graeco more bibitur.
napjev = cantus; modi, orum. — (popijevka) cantio; cantiuncula.
napjevati se = satis cecinisse.
naplaćivanje = (utjerivanje; pobiranje) exactio. — (isplata) solutio.
naplaćivati = (utjerivati) exigere. — (= isplatiti) v. — n. se = exigere. — (urediti račune) rationem cum alqo putare; v. namiriti se.
naplakati se = lacrimis satiari; lacrimis indulgere; profusis lacrimis animum levare. — (prestati plakati) flere desinere. — naplakati se, ali se ne isplakati = consumptis lacrimis infixus tamen pectori haeret dolor.
naplata = exactio. — (isplata) solutio. — (nagrada) remuneratio; merces, edis.
naplatiti = v. naplaćivati. — (nagraditi) remunerari. — (dati komu ono, što ga ide) retribuere, n. pr. alci fructum, quem meruit. — n. se = pecuniam accipere pro alqa re; v. naplaćivati se.
naplavljivanje = (zemlje nanašanjem vode) alluvio.
naplećke = in humeros; humeris; v. pleća.
naplesati se = satis saltasse.

napleskati = (s dlanom) alapas ducere alci.
naplesti = attexere. — (splesti) contexere. — n. na koga što = v. izmisliti; potvoriti.
napletati = v. naplesti.
napliće = inundatio.
naplijeniti = (magnam) praedam facere; (magna) praeda potiri; (ingentem) praedam capere. — n. se = satis praedatum esse.
naplinuti; napliti = inundare.
napljuvati = conspuere; consputare; sputis obruere.
napod noge = deorsum.
napojište = aquatio.
napojiti = aquam, ili potum praebere. — n. stado = pecus ad aquam ducere, aquatum ducere, ili agere; adaquare. — n. se = potione refici. — (ugasiti žeđu) sitim exstinguere, ili sedare; v. napiti se.
napojnica = (dar; jabuka) congiarium; munusculum.
napokon; napokonj; napokonje = postremo; postremum; denique. — (na kraju; na posljedak; sasvim) ad extremum; ad ultimum. — (o nečem, što se iza duljeg očekivanja događa) tandem.
napokonji = (najkrajnji) ultimus. — (najzadnji) postremus. — (skrajnji) extremus. — (skrajnji, posljednji) novissimus. — (posljednji u vrem.) supremus.
napol; napola; napolak = dimidia parte. — (za polovicu) dimidio. — (raspolovljen) dimidiatus. — n. sažežen = semiambustus. — n. vô = semibos. — n. jarac = semicaper — n. sirov = semicrudus. — n. učen = semidoctus. — n. oružan = semiermis; semiermus. — n. učinjen = semifactus. — n. zvijer = semifer. — n. pijan = semigravis. — n. razdrt = semilacer. — n. slobodan = semiliber. — n. gô = seminudus. — n. pun = semiplenus. — n. porušen semirutus. — n. sažgan = semiustus; semiustulatus. — kojega treba n. sažgati = semiustulandus. — napô puta = medio itinere. — s n. puta = ex medio itinere. — n. ljeta = media aestate.
napolje = v. nadvor.
napomena = admonitio. — (opomena) admonitum; admonitus (samo u abl. sing.). — (opomene) monita.
napomenitelj = v. opomenitelj.
napomenuti; napominjati = memorare; commemorare; mentionem facere, habere, inferre, movere alcjs rei, ili de alqa re. — (sjetiti koga na što) alqm admonere, commonefacere acjs rei; alci alqd in memoriam redigere, ili reducere; alqm in memoriam alcjs rei reducere. — n. što slučajno = in mentionem alcjs rei incidere. — n. što često = mentionem alcjs rei agitare; crebro, ili crebris sermonibus alqd usurpare; v. spomenuti.
napominjanje = admonitio.
napomol = in conspectu.
napon = aetatis flos; robur juvenile; v. cvijet; mladost. — (napor; muka) labor. — (trudovi kod rađanja) nisus.
naponase = v. napose.
napopadnuti; napopasti = v. napadati. — (spopasti) comprehendere; capere. — (čvrsto držati) tenere.
napor = contentio; intentio. — (naprega; natezanje) conatus. — (nastojanje) studium. — (muka) labor. — (gnoj) fimus; stercus. — tjelesni n. = corporis labor. — duševni n. = animi contentio. — veliki tjelesni n. = laboriosa corporis exercitatio. — uzaludan n. = inanes contentiones, ili impetus. — raditi velikim n. = acerrime agere; obnixe facere alqd. — stoji mnogo n. = positum est in labore; laboriosum est. — s naporom = contente. — s velikim n. = enixe; obnixe.
naporan = operosus; multi operis; laboriosus; difficilis. — adv. operose; laboriose; magno opere; magno labore; v. mučan.
naporedice; naporedo = (jedan do drugoga) continenter. — (redom) ordinatim. — (zajedno) una.
napose = (na strani; posamce; osobito) seorsum. — (posamce) separatim. — (pojedince) singulatim. — svaki n. = singuli. — (za se; po se) privatim.
napovijedati = praenuntiare.
naprahati = pulvere conspergere.
naprama = contra; adversus; v. prama.
naprasan = v. naprasit. — n. smrt = mors repentina. — adv. repentino; subito. — (prenagljeno) abrupte.
naprasit = (o čovjeku) violentus; violentus ingenio; vehemens et violentus. — (nenadan) repentinus; subitus. — adv. violenter; vehementer; v. naprasan.
naprasitost = violentia; excandescentia.
naprašiti = pulvere conspergere. — naprašen = pulveris plenus.
naprati = plura simul abluere.
naprava = (priprava) apparatus. — (pripremanje) apparatio. — (zgotovljanje) confectio. — (nakit) ornatus. — (oblik) forma.
napravac = rectā viā; directo.
napravdati se = satis litigasse; v. pravdati se.
napravica = opus; v. djelo.
napraviti; napravljati = v. načiniti; činiti; nakititi.
napravljanje = confectio. — (umjetno građenje) fabricatio.
naprazno = frustra; incassum; nequicquam.
naprćiti = (nos) nares corrugare.
naprdivati = (koješta) nugari; blaterare.

naprečac = (upravo) rectā (viā); directo. — (odmah) confestim; in vestigio, n. pr. in vestigio mori malle, quam fugere. — (bez uvoda) abrupte.
napreći = intendere; contendere. — n. sve sile = omnes nervos contendere; v. upregnuti. — n. se = inniti; insistere; incumbere. — n. se od smijeha = risu dissilire, rumpi, dirumpi, corruere, emori.
napredak = progressus; progressio. — (povoljna sreća) prosperitas. — (umnožaj) auctus; incrementum. — (uspjeh) successus. — u n. = in posterum; posthac; in reliquum tempus.
napredan = prosper; qui bene, ili prospere procedit etc. v. glagole pod „napredovati". — napredniji biti = alqm antecessisse, praecurrisse, post se reliquisse; alqm superavisse.
napredati = nendo parare.
napredovati = progredi; progressus facere; procedere; procedere et progredi; proficere in alqa re. — malo n. u čem = parum proficere in alqa re. — ponešto n. u čem = alqd proficere; nonnullum processum habere in alqa re. — n. u krjeposti = procedere et progredi in virtute; progressionem facere ad virtutem. — (rasti) crescere. — (množiti se) augescere; augeri. — najbolje n. (umnažati se) = maximis auctibus crescere. — učiniti da što n. (da se umnoži) = incrementum dare; alci rei incrementum afferre; alqd augere.
napregnuti = napreći.
naprema = v. naprama.
napresti = satis nere; nendo parare.
naprezanje = contentio; intentio; labor; conatus; v. napor.
naprezati se = niti; eniti; conniti; contendere et laborare; omni ope atque opere eniti ut.
naprijed; naprijeda = ante; prae (obično sastavljen s glag.). — (dalje, u prostoru) porro; protinus. — (više; dalje) ultra. — n. ići = longius progredi, ili procedere; pergere; (nastaviti što) pergere ad reliqua. — ne moći n. = haerere. — davati n. (iz ruke u ruku) = de manu in manum, ili e manibus in manum tradere. — (= dalje) v.; naprijed! = perge! pergite! pergamus! — ne više n. (s glag.) = desistere; desinere; omittere; finem facere; n. pr. neću se više n. pravdati = desisto causas agere; ne pitam više n. = rogare desino. — ići n. (pred) = anteire; antecedere; antegredi; praeire; praecedere. — hajde n., ja ću te slijediti = i prae! sequar. — n. javiti = praenuntiare; praenuncium esse alcjs rei. — n. platiti (odmah položiti; u gotovu platiti) repraesentare, n. pr. summam, mercedem alci. — u n. znati = praescire. — u n. = in posterum; posthac; postea; in reliquum (tempus).
naprijeti = (na koga) adoriri, ili aggredi alqm.
naprkonjiti se = irasci; iratum esse.
naprositi = emendicare alqd ab alqo. — (molbama) precibus impetrare alqd ab alqo.
naprosjačiti = v. naprositi.
naproti; naprotiv = contra; adversus. — (protivno) contra; e contrario; v. nasuprot.
naprsnik = thorax; pectoris tegumen, ili tegumentum.
napršće = (infans) lactens; cfr. Romulus parvus et lactens.
naprtak = sarcina.
naprti = naprijeti.
naprtiti = onus alci imponere. — naprćen = onustus alqa re; gravis. — n. se = sibi onus imponere.
naprvo = v. naprijed.
napržеnica; napržica = homo ferventis, ili fervidi, ili fervidioris animi.
napržit = fervidus; acer; vehemens.
napržiti = frigendo parare.
napsovati = conviciis proscindere; omnia maledicta in alqm conferre; probris, ili verborum contumeliis lacerare alqm.
naptati = investigare; v. nanjušiti.
napúčiti = frequentare (incolis); (novam urbem magna) multitudine implere. — n. naseobinom = coloniam, ili colonos deducere alqo. — napučen = frequens (incolis); celeber.
napući = rimas agere; rimis fatiscere, ili dehiscere. — (na mnogo mjesta) plurimis locis laxari coepisse.
napućiti se = succensere alci.
napućivati = v. naputiti.
napuhati = inflare; sufflare. — n. se (uzoholiti se) intumescere; inflari. — n. se na koga = irā incendi. — napuhan (srdit) = sufflatus.
napukao = rimosus.
napuknuti = v. napući.
napuniti; napunjati; napunjivati = (u opće) implere. — (sve do vrha) explere. — (opet n., ispuniti) replere. — (na sve strane) complere. — (površinu) opplere. — (natrpati) refercire. — (nahrpiti) cumulare. — (naliti do vrha) plene infundere. — n. jamu = fossam complere, n. pr. sarmentis virgultisque. — n. komu glavu = alqm calefacere, incendere.
napupčiti = v. napupiti.
napupiti = gemmare; gemmas agere.
napustiti = immittere. — n. psa = immittere canem in alqm. — n. vodu = immittere aquam.
napus(t)nik = equus admissarius.
napuštati = v. napustiti.
naputa; naputak = praeceptum; mandatum. — dati n. = v. naputiti; cfr. još quid debeam sequi rogo scribas (daj mi pismenih naputaka); quid fieri vellet, imperabat, ili ostendit (dade naputke); eum e d o c u i t, quae ageret; ei, quid

fieri vellet, ostendit; praecipe, quid observare me velis.

naputiti = (put pokazati) viam monstrare; alqm in viam deducere. — (n. koga na pravi put; pren.) meliora edocere alqm. — (učiti) edocere. — (dati naputke) mandata, ili praecepta dare; praecipere; v. naputa; uputiti.

naračunati = computare; supputare.

naradaljka = femina garrula, ili loquax.

naradalo = fabulator; homo garrulus, ili loquax.

naradati = fabulari.

naraditi = multa facere, ili conficere, ili expedire. — (postići) assequi; invenire.

naradati = plures liberos parere.

narahliti = subigere; mollire; mollire ac subigere.

naramak = fascis. — (manji) fasciculus.

narasti = (o ljudima, životinjama, bilinama) adolescere. — (rasti, umnožiti se, povećati se) crescere. — (od ozdo rasti; porasti) succrescere. — (umnožiti se) augeri. — (postati jači; o zlu, bolesti) increscere; ingravescere; corroborari. — (o rijeci) crescere; accrescere; augeri. — narastao = adultus; adulta aetate; adultae aetatis; grandis.

naraštaj = hominum genus. — (porod) suboles. — (pokoljenje ljudsko za kojeg doba) saeculum. — sadašnji n. = haec, ili praesens aetas; hujus aetatis homines; qui nunc vivunt homines.

narav = (naravno svojstvo) natura. — (prirođeno svojstvo; naravne sposobnosti) indoles. — (naravna ćud; značaj) ingenium. — n. stvari = natura, ili ratio alcjs rei. — n. tjelesna = corporis constitutio. — tako je po n. stvari = ita fert natura rei; ita natura, ili a natura comparatum est, ut etc. — taka je n. ljudska da = ita comparata est natura omnium hominum, ut; ita comparata est ratio naturae nostrae, ut. — postati druga n. = ex consuetudine in naturam vertere; transire in mores; jam naturae vim obtinere; v. ćud.

naravni = naturalis; ab ipsa natura factus, effectus, profectus; quem (quam, quod) natura dedit. — (prirođen) innatus; insitus; ingenitus; nativus; proprius et naturalis. — biti n. posljedica čega = ex ipsa natura rei sequi. — to je n. posljedica = hoc aliter fieri non potest. — n. je = necesse est; par est. — naravno = necessario; manifesto; plane. — sasvim je n. = hoc non mirandum est; hoc ex naturae legibus fit. — naravno = (dakako) v. — naravna dosjetljivost = naturalis quaedem prudentia; acumen quoddam, quod habeo a natura. — n. dar = donum, ili munus naturae; propria naturae bona. — n. nagon = natura; naturalis sensus. — po n. nagonu = natura duce; naturali sensu. — n. pamet = mens sana; prudens sincerumque judicium.

naravoslovac = physicus.

naravoslovlje = physica, ae; physica, orum.

naravski = naturalis; naturae conveniens, ili congruens. — adv. naturae convenienter; secundum naturam; v. naravni.

narazgovoriti se = diu colloqui, ili confabulari cum alqo.

narazjeđen = subiratus.

nareći = (proglasiti) declarare; renuntiare. — (odrediti, namijeniti) dedicare; destinare.

naredan = paratus; compositus; ordinatus; v. spreman; gotov.

naredba = jussum; imperatum; praeceptum. — (propis; pravilo) praescriptum. — (nalog; narudžba) mandatum. — (objava) edictum. — (odluka državna, ili sudbene vlasti) decretum. — (nalog gospodara, vojskovođe, kralja itd.) imperium. — po čigovoj naredbi = jussu alcjs; jubente alqo; također: jussus ab alqo. — bez čigove n. = injussu alcjs; ab alqo non jussus; ultro; sua sponte. — dati n. pismeno = praecepta per literas dare. — izvršiti n. = jussa, ili imperata facere; mandata efficere, conficere, perficere, exsequi, persequi. — tačno vršiti n. = imperata oboedienter facere; praeceptum diligenter curare. — ne vršiti n. = imperium aspernari, contemnere; imperium, mandatum neglegere; decreto non stare; imperata non facere. — raditi proti n. = contra edictum facere.

narediti = statuere; praecipere; jubere; imperare. — (o sucu, magistratu) decernere. — (oglasom) edicere. — (propisati) praescribere. — (n. što opreza radi) cavere, n. pr. testamento cavere, ut. — (o liječniku) remedium morbo proponere; aegrotanti remedium praecipere, ili praescribere. — naređeno je nemočniku da pije vina = aegrotus jubetur vinum sumere. — (= naručiti) v.

naređati = ex ordine collocare; ordine ponere.

naređivati = v. narediti.

naremežiti se = v. nakostriješiti se.

narenuti = v. nagnati.

naresiti = v. nakititi.

narevati = se profundere.

narezati = praecidere. — (u komadiće) in frusta secare. — (urezati) incidere.

narezivati = v. narezati.

naricanje = destinatio. — n. za mrtvim = lamentatio funebris; lamenta, orum; plangores et lamentationes; (rijetko) lessus. — (pogrebna pjesma) nenia.

naricati = destinare. — (proricati) praenuntiare; praedicare. — (za mrtvim) mortuum comploratu prosequi; mortuum deplorare.

narikača; narikalica = praefica.

narikuša = praefica.

narinuti = in alqm irruere; alqm adoriri; impetum facere in alqm. — n. komu što = alci invito ingerere alqd.
naripiti = (na koga) invadere; adoriri; aggredi; v. navaliti.
naris = v. nacrt.
narisati = v. nacrtati.
narječje = genus linguae; dialectus; lingua; sermo. — pet n. grčkoga jezika = quinque sermonis Graeci differentiae.
narobiti (se) = satis cepisse; v. robiti.
narobovati se = diu fuisse in servitute; longam servitutem servivisse.
naročito = plane; planissime; dilucide; definite. — to zakon n. zabranjuje = hoc lex vetat dilucide, plane, planissime. — to Julski zakon zabranjuje n. = quod est lege Julia ne fieri liceat sancitum diligenter.
narod = (više plemena, koja imaju isti jezik te isto narodno ime) gens. — (uži pojam riječi „gens", ali kao što i to s obzirom na porijeklo i srodnost) natio. — (n. koji sačinjava državu) populus. — (uz ime naroda također:) nomen, n. pr. Hannibal, inimicissimus nomini Romano. — koji pripada našemu n. = nostras. — izvanjski n. = nationes, ili gentes exterae; nationes ac gentes exterae; populi externi; v. puk.
narodan = (osobit narodu) proprius gentis. — (primljen od naroda) publice receptus; n. pr. persuasio. — (koji s narodom drži; narodu po volji) popularis. — (što je svega naroda; ili što u ime, ili o trošku naroda, ili države biva) publicus. — n. karakter = natura gentis insita; mores et ingenium gentis; omnis mos gentis. — n. nošnja = gentis habitus. — n. običaj = mos alcjs gentis. — n. zaključak = populi scitum. — n. duh = voluntas publica.
naroditi se = (roditi se) nasci. — (rasploditi se) propagari.
narodnjak = patriae amans.
narodnji = v. narodan.
narodnost = mores populi, ili civitatis; omnis mos; mores domestici. — sačuvati n. = mores, leges et ingenium sincerum integrumque a contagione accolarum servare; v. narod.
naroguŝiti se = aures erigere, ili arrigere.
narok = v. sreća.
narositi = irrorare. — (poškropiti) aspergere; conspergere. — n. se (impers.) = rorat.
narozati = corrugare. — n. se = corrugari.
naruč = (dati u n.) commodare.
naručaj = manipulus; fascis; v. naručje.
naručan = ad manum; prae manibus. — (izvan puta) devius.
naručiti; naručivati = mandatum, ili negotium dare; alqd faciendum curare. — (naložiti) mandare alci alqd, ut, ne. — (da se što spravi) parari, apparari, comparari jubere.
naručje = sinus. — u n. = in sinu. — uzeti u n. = in sinum accipere. — biti u n. = in gremio sedere. — nositi (dijete) u n. = in manibus gestare. — umrijeti komu u n. = inter alcjs manus exspirare; in complexu alcjs emori.
naruditi = (kose) calamistro intorquere, ornare, inurere, n. pr. comam, crines, capillos. — naruđen = calamistratus.
narudžbina = opus mandatum.
narugati se = ludificare, ili ludificari alqm; deridere alqm; eludere alqm; ludibrio habere alqm.
narukvica = armilla; spinther.
narumeniti = fucare.
narušaj = (n. mira) pax turbata.
narušiti = (mir) pacem turbare.
naružiti = deformare; turpare. — (psovati) convicium facere alci; contumeliam imponere alci; alqm contumelia insequi.
nasad = ova, quae subjiciuntur gallinae. — (ručica na plugu) stiva. — (rastilo) seminarium.
nasaditi; nasađivati = serere; conserere. — n. kokoš = gallinae ova (incubanda) subjicere, ili supponere. — n. brod = impingere navem. — n. se = (o lađi) (ad scopulos) allidi, ili affligi; (saxis) impingi; vado, in vadum, ili litoribus illidi.
na samo = (potajno) secreto. — (bez svjedoka) sine arbitris; remotis arbitris.
na samu = v. na samo. — mjesto na s. = secessus.
nasap = agger, ris.
nasati se = v. nasisati se.
nase = v. natrag.
naselilac = qui colonos, ili coloniam alqo deducit.
naseliti = colonos, ili coloniam alqo deducere; v. napučiti. — n. se = domicilium sibi constituere; domicilium, ili sedem stabilem et domicilium collocare; locum alqm sedem sibi deligere; sedem (sedes) transferre in alqm locum.
naselje = domicilium; sedes.
naseljenik = colonus.
naseljivati = v. naseliti.
naseobina = colonia. — (naseljenici) coloni.
naseon = (incolis) frequens.
naseoski = (čovjek) paganus; vicanus.
nasićenje = satietas.
nasidjeti se = diu sedisse.
nasijati = (satis) serere. — n. što čim. = v. zasijati.
nasijecati = accidere.
nasilan = (silovit) violentus. — (žestok; napržit) vehemens. — (divlji) ferox; saevus. — adv. vi; per vim. — (silovito) violenter. — (žestoko) vehementer. — n. u koga dirati = alci vim afferre; alci vim et manus injicere.

nasilica = v. nasilje.
nasilice = vi; per vim.
nasiliti na koga = vim adhibere alci; vim afferre, ili inferre alci. — (nasilno postupati) vi grassari in alqm.
nasilje = vis. — (silovitost) violentia. — n. počinjeno = vis. — (uvrijeda prava) injuria.
nasilnik = qui vim infert, ili adhibet.
nasilovati = opprimere.
nasip = (u opće) agger. — (bedem s palizadom) vallum. — nasuti n. = aggerem jacere. — podići, načiniti n. = aggerem exstruere, ili instruere; vallum ducere; — (okolo čega) alqd vallo, ili aggere cingere, ili circumdare; — okolo tabora = castra vallo permunire.
nasipanje = aggeratio.
nasipati; nasipavati = superfundere. — (nasipanjem što učiniti) aggerare, n. pr. angustus trames vastas inter paludes et quondam a L. Domitio aggeratus. — (nasipanjem ispuniti što) aggerare, n pr. exhauriendas esse regiones, ut illud spatium (maris) aggeraretur; v. nasip.
nasirov = semicrudus.
nasisati se = satis sugere; sugendo satiari.
nasititi = satiare alqa re; exsatiare; saturare. — n. se = satiari; exsatiari; famem explere.
nasjecati = v. nasjeći.
nasjeći = accidere. — (mnogo n.) caedendo parare. — n. se = caedendo satiari.
nasjedati = v. nasjesti.
nasjesti = (o brodu) in vado haerere; (pren.) infortunium habere; parum successit, quod agebam; res male cadit.
naskakivati = (na koga) adoriri, ili aggredi alqm.
naskočiti = (na koga) v. naskakivati, naripiti.
na skoro = mox; brevi; propediem.
naskrbiti = parare; comparare; sumministrare; suppeditare; v. naškrbiti; nabaviti.
naslada = voluptas. — (uživanje; naslađivanje) delectatio; oblectatio. — (što čuvstva mami) deliciae; oblectamentum; delectamentum.
nasladak = dulciculus.
nasladan = jucundus; delectationis plenus.
nasladiti; naslađivati = delectare; oblectare; voluptate afficere, ili perfundere. — n. se = delectari; oblectari; voluptatem capere, ili percipere ex alqa re; gaudere alqa re. — (uživati) pasci; delectari; perfrui alqa re.
naslagati = struem facere alcjs rei; exstruere.
naslanjati = applicare, n. pr. se ad arborem; admovere, n. pr. scalas moenibus. — n. se = niti, anniti, inniti alqa re; se applicare.
naslati = mittere ad alqm, ili alci alqd; v. slati.
naslićan = assimilis, n. pr. sui, spongiis.
naslijediti = h(a)ereditate accipere, ili acquirere; accipere ex h(a)ereditate; hereditate mihi venit, obvenit, obtigit alqd. — (imati našljedstvom) hereditate possidere alqd; v. baštiniti. — n. koga u službi, vladi = succedere alci, ili in locum alcjs. — (biti izabran na mjesto koga) sublegi, ili substitui in alcjs locum. — (oponašati) imitari alqm. — (ugledati se na koga) vestigiis alcjs ingredi, ili insistere; vestigia alcjs premere. — n. se = exsistere; exsurgere.
naslijeđenje = hereditas.
naslikati = pingere; depingere; simulacrum alcjs, ili alcjs rei pingere. — (izraditi sliku) exprimere imaginem alcjs; v. nacrtati, napisati.
naslon = (na divanu, na kojemu se sjeđaše pri jelu) pluteus; v. naslonište. — (pren. pomoć, obrana) auxilium; subsidium; praesidium; munimentum.
naslonište = (potpora) fultura; statumen; v. naslon.
nasloniti = v. naslanjati.
naslonjač = (stolac) cathedra.
naslov = (napis) titulus. — (na knjizi, slici itd.) index; inscriptio. — (časno ime; počastan n.) titulus; nomen. — (naziv) appellatio. — (uvod dodan zakonu, senatskome zaključku itd.) praescriptio. — dati n. knjizi = inscribere librum; indicem facere libro. — imati n. (o knjizi) inscribi; libro index, ili titulus est. — imati n. (naziv) appellari. — dati n. (naziv) appellare. — prazan n. = nomen sine honore; inanis appellatio; honoris vocabulum (prt. dignitatis insignia).
naslušati se = diu auscultasse; v. slušati.
nasluškivati = v. prisluškivati.
naslutiti = conjectura assequi, ili consequi alqd; suspitione assequi.
naslužiti = ministrare; v. služiti; doslužiti; islužiti.
nasmijati; nasmijavati = (koga) risum movere, concitare, excitare alci; risum alci evocare, elicere. — (prisiliti koga na smijeh) risum alci excutere. — n. se = subridere alci; arridere. — (mnogo se smijati) defessum esse ridendo; valde ridere.
nasmjehivati se = subridere; arridere.
nasmjehnuti se = subridere alci; arridere.
nasnovati = (plura) ordiri.
nasočiti = suco implere.
nàsočiti = (odati; izdati) indicare alqm, ili de alqa re; indicium facere alcjs rei, ili deferre alcjs rei; deferre alqd de alqo. — (nagovarati) suadere alci alqd.
nasoliti = sale obruere alqd; v. soliti.
naspati se; naspavati se = somno, ili quiete satiari; satis dormire. — koji se naspavao = somno satiatus. — koji se nije n. = semisomnus.
naspjeh = adv. praeter opinionem; improviso.
naspjeti = (komu što) (praeter spem) accidit, evenit alqd.
naspor = incrementum. — (napredak) successus.

nasporiti = augere alqd; incrementum afferre alci rei. — (usrećiti; blagosloviti) fortunare, n. pr. patrimonium tibi dii fortunent. — n. se = crescere; augeri.
nasrčiti; nasrditi = v. rasrditi.
nasred = in medio (loco), ili in media (parte) alcjs rei. — n. kuće = in medio aedium. — n. puta (baciti itd.) in mediam viam.
nasrkati se = satis sorbere; sorbendo satiari.
nasrljati na što = v. nagaziti.
nasrnuće = v. nasrt.
nasrnuti = (na koga) adoriri, aggredi alqm; irruere, impetum facere in alqm. — (na što) illidi alci rei, ili ad alqd, n. pr. parieti; allidi ad alqd, n. pr. ad scopulos; offendere in alqa re, ili ad alqd.
nasrt = impetus. — (navala) incursio; incursus.
nasrtač = qui impetum facit etc. v. nasrnuti.
nasrtaj = v. nasrt.
nasrtalac; nasrtalo = v. nasrtač.
nasrtanje = v. nasrt.
nasrtati = v. nasrnuti.
nastajanje = adventus. — (približavanje) appropinquatio.
nàstajati = incipere; nasci; oriri; fit initium alcjs rei; esse coepisse, n. pr. quum ver esse coeperat. — n. večer = coepit advesperascere; advesperascit. — n. noć = nox appetit, ili appetere coepit. — n. dan = dies appetit, ili appetere coepit; lux jam appropinquat; lucescit; dilucescit; illucescit. — n. bitka = proelium incipitur, ili committitur; hostes acie concurrunt.
nastàjati = v. nastojati.
nastajavanje = v. nastojanje.
nastajavati = v. nastojati.
nastanak = v. početak.
nastaniti = collocare. — n. kćer = filiae prospicere maritum. — n. se = in alqo loco considere; se, ili domicilium collocare; sedem ac domicilium constituere; sedem deligere alqo loco; sedem stabilem et domicilium collocare; (udati se) v.
nastanje = v. postanje.
nastanjenost = sedes stabilis; domicilium certum.
nastanjivati = v. nastaniti.
nastanuti; nastati = nasci; existere; oriri; esse coepisse. — (buknuti) ingruere, n. pr. bellum, pestilentia. — (doći; prići) advenire. — (približiti se) appropinquare; v. nastajati.
nastava = institutio; v. nauk.
nastavak = continuatio. — (dalje razvijanje predmeta, pripovijedanja itd.) reliqua pars; quod reliquum est. — (kao naslov rasprave) pars altera, tertia etc. — n. će slijediti = reliqua deinceps persequamur.
nastavati = habitare in alqo loco; domicilium habere in alqo loco.
nastaviti = (dodati) addere; adjicere; adjungere. — (metnuti na) imponere; superponere. — (dalje ići čim) continuare, pergere alqd facere; non intermittere. — n. rat = bellum continuare; persevero bellare. — n. putovanje = iter pergere, continuare, non intermittere; iter reliquum conficere pergere (da se dovrši). — n. bitku = (o novijem četama, koje zamjenjuju prve) excipere pugnam. — n. razgovor do kasne noći = sermonem in multam noctem producere. — (ustrajati) perseverare. — n. radnju = opus non omittere; operi instare, ili insistere. — n. pokolj = caedibus insistere. — n. spanje = e somno non excitari; non expergiscere. — (učiti) instituere ad alqd; erudire in alqa re; tradere praecepta alcjs rei. — n. se = aggredi ad alqd, ili alqd; suscipere alqd. — n. se na kakav posao = laborem sumere, suscipere.
nastavljanje = continuatio. — (neprestano trajanje) perpetuitas.
nastavljati = v. nastaviti.
nastojan = (koji nastoji oko čega) studiosus, n. pr. literarum, audiendi. — (marljiv) diligens; sedulus.
nastojanje = studium. — (pomnja) attentio. — (teženje na što) contentio. — (briga) cura; sollicitudo. — (marljivost) diligentia; sedulitas. — (trud) opera. — (postojanost) assiduitas.
nastojati = (truditi se oko čega) studere. — (raditi o čem; napinjati se) niti; eniti. — (mučiti se) laborare; eniti et contendere; contendere et laborare; id agere, id moliri, id agere et moliri ut etc. — (brinuti se) curare alqd. — (revno raditi) operam dare, ili navare. — (zauzeti se za što) incumbere in alqd. — (posvetiti se čemu) incumbere alci rei. — n. iz petnih žila = omni contentione elaborare; summa ope niti, eniti et contendere. — n. što se više može oko čega = totum animum atque diligentiam ponere in alqa re; totum et mente et animo insistere in alqd; omni cogitatione et cura in alqd incumbere. — n. oko nauke = literis studere; literarum, ili doctrinarum esse studiosum; literarum studio se dedere; elaborare in literis. — slabo n. = neglegere; omittere. — n. oko zdravlja = valetudinem curare; valetudini suae consulere, ili servire, ili indulgere; magnam curam in valetudine tuenda adhibere. — nastojati ću = omnia faciam, ili experiar; nihil inexpertum omittam.
nastojba = v. nastojanje.
nastojnik = (poglavar; načeonik) praefectus; praeses. — (upravitelj) moderator. — n. djeteta = custos; rector; moderator. — (pedagog) paedagogus.
nastrijeti = sternere, consternere alqa re.
nastrm = declivis.

nastrmina = declivitas; declivia, ium.
nastroj = machina; machinamentum. — (mehanizam) machinatio.
nastršiti se = v. nakostriješiti se.
nastup = initium. — n. groznice = febris tentatio, ili accessio; febris impetus. — n. bolesti = impetus, ili incursus, ili tentatio morbi. — po n. rata = facto initio belli. — nastupom proljeća = primo vere; vere ineunte, (ili ako je već nastupilo) inito.
nastupati = calcare; v. naići.
nastupiti = calcare. — n. službu = munus, ili magistratum inire; munus suscipere. — n. vladu = regnare coepisse (o kralju); imperium inire; imperare coepisse (o caru). — n. za kim službu = succedere alci, ili in alcjs locum; v. nàstajati.
nastupnik = successor (prt. decessor); qui in alcjs locum succedit, sublegitur, substituitur, subrogatur, sufficitur; v. naslijediti.
nasuditi = adjudicare, n. pr. regnum Ptolomaeo; addicere, n. pr. alci bona. — ne n. = abjudicare alqd ab alqo.
nasukati = torquere, n. pr. filum, capillos; intorquere. — n. brod = navem agere in litus; impingere navem. — n. se (o brodu) = vado, ili in vadum, ili litoribus illidi; in vado haerere.
nasukrst; nasukrstice = (što razdijeliti) decussare.
nasuliti se = v. namiriti se.
nasumce = temere; forte temere; fortuito ac temere; temere ac fortuito.
nasumoriti se = v. naoblačiti se.
nasumporiti = sulphure (sulfure) inficere.
nasuprot = contra; contra ea; e contrario; autem, n. pr. Gyges a nullo videbatur, ipse autem omnia videbat.
nasusret = ex opposito. — (n. komu) obviam; v. susret.
nasušiti = magnam copiam (alcjs rei) exsiccare, ili torrere.
nasuti = superinjicere; implere; v. nasipati.
nasvjetovati = consilium dare alci; consilii auctorem esse alci; suadere alci, ut; alci auctorem esse, ut; alqm hortari ut.
naš = noster.
našaliti se = jocari; nugari.
našapnuti; našaptati = insusurrare, n. pr. in aures, ad aurem.
našarati = variis coloribus pingere.
našašće = inventio; inventum.
našetati se = usque ad lassitudinem ambulare.
našibati = virga caedere alqm.
našinac = nostras.
našinka = nostras.
našinski = adv. nostro more.
našinstvo = nostrum; nostra, orum.
našiti; našivati = assuere alci rei. — (mnogo sašiti) suendo parare.
naški = adv. nostrā linguā.
naškoditi = (komu) nocere alci; damnum alci inferre; v. škoditi.
naškrbiti = comparare; parare. — n. potrebito za brodovlje = providere, quae ad usum navium pertinent. — n. živež za zimu = in hiemem providere frumentum. — n. žita = frumenti vim maximam comparare.
naškropiti = conspergere.
našlac = qui invenit.
našljedak = hereditas.
našljedba = (našljedovanje u službi, baštini) successio. — (pratnja) comitatus. — n. prijestolja = successio regni, ili imperii. — nadati se n. = ad spem successionis admoveri.
našljedbina = hereditas; (haered.).
našljedni = hereditarius; (haered.).
našljednica = heres; (haeres).
našljednik = heres, haeres. — drugi n. (ako prvi neće, ili ako umre) heres secundus; v. baštinik. — (koji dolazi na čije mjesto) successor; obično: qui in alcjs locum succedit, sublegitur, substituitur; v. naslijediti. — n. očev u službi = successor officii patris (mei, sui etc.). — njegovi n. = qui huic successere; (o kraljevima) reges qui successere; post eum principes, ili reges. — dati komu n. = alqm in alcjs locum substituere, sublegere, subrogare, sufficere (izborom); alci successorem dare, mittere (ako ga se skida).
našljednost = successio.
našljedovanje = (oponašanje) imitatio. — (briga) cura.
našljedovati = v. naslijediti. — n. čemu = curare alqd.
našljedstvo = hereditas.
našozemski = nostras.
naštapati = verberibus mulcare.
naštediti; naštedjeti = comparcere (rijetko) v. štedjeti.
naštesrca; naštesrce = (koji nije ni io ni pio) jejunus. — (koji nije ručao) impransus. — (koji nije pio) siccus. — izjesti što n. = jejunis faucibus inferre alqd.
naština = jejunitas.
naštrapati = aspergere; conspergere.
nat = folia, orum.
natači = figere alqd. — n. na koplje = hasta suffigere, n. pr. caput alcjs. — (metnuti na) imponere. — n. koga na kolac = adigere stipitem per medium hominem. — n. se = exsistere.
natakati = infundere.
nataknuti = v. natači.
natapanje = irrigatio.

natapati = irrigare. — (nakvasiti) imbuere. — (taliti) liquere; liquefacere.
natašte = v. naštesrca.
nataština = v. naština.
nateći = (pribaviti; steći) acquirere; parere. — n. bogastvo = divitias sibi parere; divitiis se augere. — v. steći. — (teći niz) defluere. — (oteći) intumescere; tumescere.
nateg = v. nategača.
natega = (s nategom) vix; aegre.
nategača = sipho.
nategalj = v. nategača.
nategljaj = haustus.
nategnuti = attrahere; adducere. — čvrsto n. (zategnuti) astringere. — (pritegnuti) intendere. — n. sa svom silom = contendere. — n. žice = lyram intendere nervis. — n. uši = aures arrigere, erigere, advertere. — n. uši kad ko govori = aures erigere et alqm dicentem attendere.
na tenani; na tenanu = adv. commode.
natezanje = (napor) contentio; intentio; conatus; v. napor. — (kukavan život) vita inops, misera.
natezati = v. nategnuti; mučiti. — (jedva živjeti) vix habeo, unde commode vivam. — n. se = niti; conari; contendere et laborare.
nathitriti = astutia, ili calliditate alqm superare; dolo capere alqm.
nathoditi = praecurrere alqm; praeterire alqm (cursu).
naticati = v. natići.
natirati = fricare; confricare; perfricare.
natiskati = infarcire.
natiskivati se = (za kim) insequi alqm.
natisnuti = protrudere. — (napustiti) permittere, n. pr. equum in hostem. — n. brod = navem deducere; v. natiskati. — n. se za kim = insequi alqm.
natjecalac = (takmac) aemulus; aemulator. — (suprosilac; sutražilac) competitor.
natjecanje = certatio; certamen; aemulatio. — (prepiranje) contentio. — (traženje) petitio, n. pr. consulatus, honorum.
natjecati se = certare, concertare, contendere cum alqo; aemulari alqm; cfr. certare cum civibus de virtute, certare officiis inter se. — (tražiti) petere, n. pr. consulatum, praeturam etc.
natječimice = certatim; ili opis. glag. certare, ili concertare inter se, n. pr. concertare nandi velocitate.
natjera = (sila) vis. — (poticanje) incitamentum.
natjerati = (životinju) adigere. — (potaknuti) incitare; impellere; compellere. — (prisiliti) cogere; adigere; vi cogere; compellere ad, in; alqm adducere ad alqd, ili ut; v. nagnati. — n. se = (na koga) aspere, ili acerbius invehi in alqm; v. nagnati se.
natjerivati se = v. natjerati. — n. se = contra alqm liceri; alqo licente contra liceri.
natkačiti = v. nadmudriti.
natkati = contexere. — (dosta tkati) satis texere; texendo parare.
natkriliti; natkriljivati = superare, ili exsuperare alqm (in) alqa re; vincere alqm alqa re; antecedere, praecedere, anteire, praestare alqm, ili alci alqa re; praecurrere alci, ili alqm alqa re; priorem esse alqa re; alqo superiorem esse in alqa re; esse ante alqm alqa re. — n. svakoga = longe praestare inter omnes. — krepost n. sve = virtus omnibus rebus anteit. — niko me ne n. u tomu = nemo mihi aequari potest ea re.
natkriti = contegere.
natkučiti se; natkučivati se = se (desuper) inclinare.
natmuriti se; natmušiti se = v. namrgoditi se.
natnuti = v. nataknuti.
nato = tum; deinde.
natočiti = infundere. — (napuniti) implere.
natopiti = v. natapati.
natopliti = calefacere.
natoprčiti se = offendere ad alqd; incurrere in alqd.
natoskati = retrudere.
natovaren = onustus, n. pr. jumentum. — n. čim = oneratus, onustus alqa re, n. pr. praeda; gravis, n. pr. praeda.
natovariti = onus imponere alci; onerare alqd alqa re; imponere alqd alci, ili in alqd.
natpijati = bibendo superare, ili vincere alqm.
natpijevati = cantu superare, ili vincere alqm.
natpis = titulus. — (nadgrobnica) elogium. — (u stihovima) carmen.
natpisati = inscribere alqd alci rei, ili in alqa re.
natpiti = bibendo superare, ili vincere alqm.
natpredati; natpresti = nendo superare, ili vincere alqm.
natprirodan = v. prekonaravan.
natrag = retro; retrorsum. — natrag! = cede! cedite! recede! recedite! — n. bježati = refugere. — n. broditi = renavigare (rijetko). — n. dobiti = recipere; recuperare. — n. donijeti = reportare; referre. — n. ići = retrocedere; regredi; se recipere. — n. iskati = reposcere. — n. odvesti = reducere. — n. vući = retrahere. — n. se povratiti = reverti; redire; reducem esse. — n. tjerati = repellere.
natraga = suboles.
natragati se = v. naroditi se.
natrapati = v. nabasati.
natraške = retrorsum; retrorsus. — n. ići = retro ire, ili ambulare, ili gradi.
natrbušce; natrbušice; natrbuške = pronus.
natresti = decutere.

natrgati = satis decerpere. — (voća i cvijeća) legere. — (grožđa) vindemiare.
natrgovati se = satis mercatum, ili negotiatum esse.
natrkivati = v. napadati.
natrkušica = v. naletica.
natrljati = confricare, n. pr. alqd sale trito.
natroje = (na tri dijela) tripartito. — n. razdijeliti = tripartito dividere.
natrošiti = (= nadrobiti) v. — (napojiti) potu satiare alqm. — n. se = magnam impensam, ili sumptum, ili impendium facere in alqd. — n. se vina = vino satiari.
natrovati = multos veneno necare, ili interimere v. trovati.
natrpati = refercire; infarcire. — (nakupiti) accumulare; congerere. — n. se = v. nabiti se.
natrpjeti se = satis perpessum esse.
natrtati = incurrere in alqd.
natrti = perfricare. — n. ruke = manus obterere. — n. se uljem = corpus oleo perungere. — n. lice pomasti = os unguento perfricare.
natruniti = (vodu) aquam turbare. — n. komu = alcjs voluntatem offendere, ili laedere.
natrunuti = putrescere; vitiari.
natucnuti = v. natuknuti.
natući = contundere. — (nalupati) caedere alqm verberibus. — n. se = sese contundere. — biti natučen česa = repletum esse alqa re; v. nabiti se.
natugovati se = satis questum, ili lamentatum esse. — (biti podnio mnogo tuge) multa (n. pr. mala, calamitates) perpessum esse.
natuknuti = (komu što) significare (nagovijestiti).
naturati = v. nabacati.
naturiti = v. nametnuti. — n. se = aggredi alqd. — n. se za kim = insequi, ili premere alqm; instare alci.
natuškati = refercire.
natutkati = instigare; incitare.
natužiti = (kome) urgere.
natužiti se = v. natugovati se.
natuživati = v. natužiti.
naučan = (učen) doctus; doctrina instructus; eruditus; eruditione instructus; v. učen. — (priučen) assuefactus; insuefactus; assuetus alqa re.
naučitelj = v. učitelj.
naučiti = (poučavati) docere. — (učiti koga) erudire alqm alqa re; (osob. o početniku) instituere. — (obukom predavati) tradere alqd alci, n. pr. praecepta dicendi. — (naputiti) praecipere; praecepta dare. — (učiti se; u opće) discere. — (potpuno shvatiti) percipere. — (naučiti na pamet) ediscere; memoriae mandare. — (izučiti) perdiscere. — n. od riječi do riječi = ad verbum ediscere. — n. još što (k onomu što znamo) addiscere. — brzo n. što = celeriter arripere alqd. — sporo n. = tarde percipere alqd. — lako n. što = promptum esse ad discendum (apsol.). — n. što iz knjiga = ex literis cognoscere. — n. se = (priviknuti se) assuescere; consuescere s inf., ili s ablat.; se assuefacere alqa re; discere alqd, n. pr. didici esse infelix. — (vježbanjem utvrditi) durare animum, n. pr. magna exercitatione animum durare ut patiatur alqd. — naučiti se na to da = in eam se consuetudinem adducere, ut. — naučiti se životu Aleksandrinskome = jam in consuetudinem vitae Alexandrinae venisse; v. navaditi se.
nauckati = incitare; instigare.
naudan = noxius; nocens; damnosus.
nauditi = nocere; damnum, ili detrimentum inferre; damno, ili detrimento esse.
naudljiv = v. naudan.
nauhvica = inaures, ium.
nauk; nauka = (pouka; nastava) institutio. — (obuka; obučavanje; znanost, koja se u školama uči) disciplina, n. pr. dare filium alci in disciplinam, in disciplinam convenire. — n. o ratovanju = disciplina militaris, ili militiae, ili bellica. — (pouka) praeceptio, n. pr. recti, Stoicorum. — n. prava = doctrina juris. — n. o dužnostima = quae traduntur et praecipiuntur de officiis. — n. o ćudorednosti = doctrina de moribus; quae de hominum moribus dicuntur; descriptio expetendarum fugiendarumque rerum. — (poučan primjer) documentum. — (ono što se nauči) praeceptum. — (filozofsko načelo) dogma. — (znanje; znanost) doctrina. — (učenje; učeno nastojanje) studium. — (navika) consuetudo. — (praksa) usus; mos.
naukir = nauclerus; navis dominus.
nauljiti = oleo ungere. — (politi uljem) oleo perfundere.
naum = consilium; susceptum consilium; propositum; animus.
nauman = (biti n.) in animo habere; animus est; est in animo; propositum mihi est (s inf.); mihi proposui ut etc.; statui, constitui s inf., ili ut.
naumice = consilio; consulto; cogitate; data, ili dedita opera; de industria.
naumiti = statuere; constituere; in animo habere; animo proponere; animum inducere; consilium capere. — postići što sam naumio = propositum assequi; eo quo volo pervenio; id, quod petivi assequor; ad exitum pervenio; ad effectum consiliorum pervenio.
nauprt = (n. nositi) gestare; — (teško breme) bajulare.
nausnica; naustica = lanugo.
naustice = voce; verbo; verbis.
nauška; naušnica = v. nauhvica.

nauzeti se = (zime) frigescere.
nauzimati = (magnam copiam alcjs rei) sumere.
nauznačice; nauznak; nauznako = supinus, n. pr. dormio supinus; cado supinus.
naužívati se = perfrui alqa re. — n. se svakoga dobra = omnibus bonis perfungi.
navabiti = allicere; illicere alqm ad alqd. — (namečiti) inescare.
navada = consuetudo; assuetudo; mos; institutum. — n. i običaji = mores et instituta. — zla n. = consuetudo mala; mos pravus. — taka je kod nas n. = est usu receptum; est institutum. — po n. = (ex) consuetudine; (ex) more; ut est consuetudo; v. običaj.
navadan = consuetus; assuetus; solitus; usitatus. — (svagdanji) quotidianus. — postao n. = usu, ili in usum receptus. — n. sam = mihi est mos; assuevi. — adv. more usitato; (ex) consuetudine; (ex) more; ut est consuetudo.
navaditi = assuefacere alqm ad alqd, ili alqa re; consuefacere ut, ne; (= izvaditi) v. — n. se = assuescere alqa re; consuescere s inf.; consuetudinem asciscere; alqs in eam consuetudinem venit, ili in eam se consuetudinem adducit, ut etc.
navađati se = v. navaditi se.
navađenik = qui assuevit etc; v. navaditi se.
navala = concursus. — (velika množina, kao stanje) frequentia. — (vreva) turba; turba undique confluentis fluctuantisque populi. — (napadaj) impetus; incursio; incursus; irruptio. — (sukob) concursus; congressus. — (jurišanje) oppugnatio. — prvom n. = primo impetu. — odbiti n. = impetum frangere, propulsare. — odoljeti n. = impetum excipere, ferre, sustinere. — ne odoljeti n. = impetum sustinere non posse. — suzbijati n. = impetum tardare, retardare. — n. vode = auctus aquarum.
navalice = v. navlaš.
navaliti = (što na koga) onus alci imponere. — (što na što) advolvere. — (na koga) adoriri, ili aggredi alqm; impetum facere in alqm; invadere in alqm. — (napasti koga) petere alqm. — n. na koga riječima = incessere, ili adoriri alqm (dictis, conviciis). — (napadati, osob. grad itd.) oppugnare, n. pr. oppidum, castra, locum munitum. — n. na neprijatelja = in hostem invadere, ili impetum facere; signa inferre (in hostem); signis infestis inferri in hostem; incurrere, ili invehi in hostem. — n. konjaništvom na neprijatelja = immittere equites in hostem. — n. sprijeda na nepr. = in adversos hostes impetum facere; (s traga) a tergo hostes adoriri; (s boka) in latus hostium incurrere; (sa dvije strane) signa inferre bipartito. — navalio je dažd = (magnus) imber effunditur. — (zgrnuti se; o narodu) concurrere; concursus fit. — (požuriti se) festinare n. pr. abire, migrare. — (pren. ponovno zahtijevati) instare alci ut, ne; instare flagitare ab alqo, ut. — n. vatru = magnum, ili ingentem ignem facere. — n. se = inniti.
navaljati = advolvere.
navaljivati = v. navaliti.
navalni = (n. pr. rat) bellum, quod ultro infertur. — n. oružje = tela, orum.
navao = naulum.
navečerje; navečje = dies proximus ante diem festum.
naveseliti se = satis laetatum esse; v. veseliti se.
navesti = (naputiti) inducere alqm ad alqm, ad alqd, in alqd, ut, n. pr. ad bellum, ad misericordiam, animum in errorem, alqm ut mentiatur. — (skloniti) adducere, n. pr. ad facinus, ad iram, in cogitationem, ad consilium; impellere, n. pr. alqm ad scelus, ad bellum, in fraudem. — (privoljeti) persuadere alci alqd, ut, ne. — (spomenuti) nominare; commemorare. — (navoditi u govoru, pismu) inducere, n. pr. muta quaedam loquentia, Tiresiam deplorantem caecitatem suam; afferre, n. pr. rationes, cur ita sit, testimonium alcjs rei; proferre, n. pr. testes, exempla nota. — (predočiti) exponere. — (kao primjer) proponere, n. pr. possum fortissimos viros, Sabinos, proponere. — (nabrojiti u govoru) consectari, n. pr. sed quid singula consector? — (pozivati se na koga) citare, n. pr. alqm testem, auctorem. — n. svjedoke = testes citare, ili producere.
navesti se (navedem se) = labare; labascere.
navèsti (navèzêm) = (lađu na vodu) impellere navem. — n. se = (navem) solvere; avehi.
navésti (vézêm) = acu pingere.
navezati; navezivati = alligare. — n. se = (o bolesti) non minui; non remittere.
zavičaj = mos; consuetudo; v. navika.
navići (se) = v. naviknuti se.
navidjeti se = cum alqo concorditer vivere.
navijati = (u klupko) glomerare. — (skučiti; ukriviti) flectere; inflectere. — n. se = (o tijelu) vacillare. — (kriviti se) inflecti.
navijek; navijeke = in perpetuum; in aeternum; in omne tempus. — n. življeti = in aeternum vivere; aeternum esse; — (uspomenom) vigere memoria saeculorum omnium; per omnium saeculorum memoriam vivere.
navijest = (znamenje) signum. — (vijest; glas) nuntius.
navijestiti = nuntiare; nuntium afferre de alqa re. — (objaviti javno, usmeno ili pismeno) edicere. — (objaviti preko glasnika) pronuntiare. — (prije javiti) praenuntiare; alcjs rei esse praenuntium. — (proreći) praedicere. — (n. ne-

sreću) obnuntiare. — n. rat = bellum indicere, denuntiare, denuntiare et indicere.
navika = consuetudo; mos; v. navada; običaj.
navikati se = satis clamare.
naviknuti se = v. naučiti se; navaditi se.
naviljak = feni acervus.
naviljčiti = fenum in metas exstruere.
navinuti = v. navijati. — n. nogu = intorquere talum.
navirati = (velle) perrumpere alqo.
navitak = (na stanu) stamen.
naviti = v. navijati. — n. pređu = stamen intendere; v. naknaditi.
navjesiti = v. objesiti.
navjesnica = nuntia.
navjesnik; navjestitelj = nuntius. — (glasnik pri sudovima, lidžbama, sprovodima, u komicijima itd.) praeco.
navješćenje = (objavljivanje) renuntiatio. — (formalna objava) denuntiatio, n. pr. victoriae, belli, periculi. — (znamenje po auguru) nuntiatio.
navješćivati = v. navijestiti.
navještaj = v. navješćenje. — (vijest) nuntius. — n. rata = belli denuntiatio.
navlačiti = (odjeti) induere. — (preko druge haljine) superinduere. — (prikriti, obući) inducere, n. pr. scuta pellibus. — n. brod = navem subducere. — n. obrve = supercilia fucare. — n. koga na što = inducere alqm in, ili ad alqd; alqm compellere ad alqd; alqm impellere ad, ili in alqd. — (navabiti) alqm illicere, ili pellicere in, ili ad alqd.
navlaka = toral. — n. štita = tegumentum, ili involucrum scuti.
navlast; navlastito = (osobito) praecipue; praesertim; imprimis. — (baš; uprav) potissimum. — (najvećma) maxime.
navlaš = consulto; sedulo; de industria; consilio; data, ili dedita opera; studio.
navlašan = qui (quae, quod) consulto et cogitatus fit.
navlažiti = humectare; aqua madefacere.
navod = (nagon) impulsus. — (vabilo; dražilo) illecebrae.
navoditelj = corruptor.
navoditi = v. navesti. — n. vodu = aquam derivare.
navoditi se = labare.
navodniti = irrigare; rigare.
navodnjivanje = (natapanje) irrigatio.
navođenje = inductio. — (zavađanje u bludnju) inductio erroris. — n. vode = derivatio. — (kolebanje) vacillatio (rijetko).
navorati = corrugare.
navoštiti = cera illinere; cerare.
navoziti = v. navèsti. — n. se = (dugo se voziti) diu cymba (ili curru) vehi; v. navèsti.
navoženje = discessus; profectio.
navraćati = (vodu) aquam ducere, adducere, perducere in. — (koga na što) = (nagovarati) tentare alqm. — (primamljivati) illicere alqm alqa re. — n. se = v. navratiti se.
navraniti = atrum reddere; nigro colore inficere, n. pr. capillos; v. navaditi. — n. se = se nigro colore inficere, ili atrum reddere; v. navaditi se.
navranjati; navranjiti = v. navaditi.
navratiti = v. navraćati. — n. koga na što = inducere alqm in, ili ad alqd; alqm impellere ad, ili in alqd. — n. koga na svoju = alqm ad suam voluntatem perducere; alqm ad se, ili ad suam causam perducere. — n. se = (kamo) devertere, n. pr. ad cauponem, ad villam, in villam. — (nastaniti se kao gost) deversari, n. pr. Athenis apud alqm, in ea domo.
navrći; navrgnuti = v. nametnuti.
navrh = summus, n. pr. in summo monte, in summa arbore.
navrijeti = v. navirati.
navrkati = incitare; instigare.
navrlje = oblique.
navrndati = conficere; v. napresti.
navrnuti = inserere. — (kalamiti) inserere, n. pr. arbutus inseritur fetu nucis. — n. na oko = arbori oculum inserere. — n. vodu = v. navratiti. — n. na koga = aggredi, adoriri alqm. — n. se = devertere; v. navratiti se.
navrstati = struem facere alcjs rei, n. pr. lignorum. — (vojsku) ordines, ili aciem instruere.
navršiti; navršivati = conficere; implere; explere. — n. godine = excedere, ili egredi annum (s brojn. rednim), annos (s kardin.); implere, ili explere annum (s brojn. rednim), annos (s kard.); complere, ili conficere annos (s brojn. kardin.). — n. se = evenit; factum est ut. — navršilo se jur deset godina = jam decem sunt anni. — bila se jedva n. godina = annus vix intercesserat. — (svršiti se) evadere; evenire; exitum habere; v. vršiti se.
navrt; navrtak = surculus.
navrtati = v. navrnuti.
navrtjeti = terebrare; forare. — (urinuti) infigere.
navrvljeti = concurrere, confluere (ex); concursum fieri, n. pr. ad alqm visendum.
navući = v. navlačiti. — n. nož = v. nasamatiti. — n. se = (o oblacima) caelum nubibus obducitur, ili obtegitur.
nazad; nazada = retro; retrorsum. — n. deset godina = decem ante annos; decem abhinc annis. — n. tri god. = abhinc triennium. (abhinc: najčešće s akuz. rijetko s abl.) n. pr. quaestor fuisti abhinc annos quatuordecim, ili ante hos quatuordecim annos; v. natrag.
nazadačke = retrorsum.

nazadak = regressus. — stvari mu idu u n. = res ejus deteriore loco sunt.
nazadice = retrorsum.
nazadovati = regredi; retrogradi; recedere; retrocedere. — nazaduje u učenju = non discit, sed dediscit. — stvari mu n. = res ejus deteriore loco sunt.
nazalud = v. uzalud.
nazboriti se = satis locutum esse.
nazdraviti; nazdravljati = propinare alci, n. pr. salutem. — n. komu dobro jutro = mane salvere alci dicere.
nazeb; nazeba; nazebao = v. nahlada.
nazidati = aedificare; construere; exstruere. — (odozgor graditi) murum superstruere.
nazima = v. nahlada.
nazimac; nazime = porculus anniculus.
naziv = appellatio; nomen; v. ime.
nazivanje = appellatio.
nazivati = nominare; appellare; denominare; vocare; dicere. — (nadjenuti ime) nomen alci dare, indere, imponere; v. ime. — n. knjigu = v. naslov (dati knjizi). — n. se = appellari; vocari; etc. — tako nazvan = qui (quae, quod) dicitur, ili vocatur; quem vocant.
nazlob = malevolentia.
nazloban = malevolus.
nazlobnik = homo malevolus.
nazlobiti = v. mrziti.
nazlobrz = maleficus; nocendi cupidus.
naznačiti = (znamenovati) designare; signare; notare. — (jasno i tačno) denotare. — (bilježiti) significare. — (objaviti) portendere. — n. put = viam monstrare. — n. brojem = numeri ordine notare. — n. poimence = nominare.
naznačivanje = notatio; designatio.
naznačivati = v. naznačiti.
naznaka = designatio.
nazobati se = satis comedisse.
nazobiti = (koga) avenam praebere.
nazočan = praesens. — biti n. = adesse; praesentem adesse; praesentem esse; coram adesse. — svi n. = omnes qui adsunt (aderant).
nazočnost = praesentia. — u mojoj n. = me praesente; coram me.
nazor = judicium; sententia; v. mnijenje. — budi n.! = attende!
nazorice = (slijediti koga) (attentis) oculis alqm e longinquo sequi.
nazorljiv = (konj) equus pavidus.
nazov = v. naziv.
nazovi (sastavljen) = qui, quae, quod dicitur, fertur itd. — (lažan) simulatus; mentitus; falsus; n. pr. regiae stirpis originem mentiens.
nazreti = minus clare conspicere.
nazuban = (na koga) infensus; infestus; inimicus.
nazubiti se = (na koga) infensum, infestum, inimicum esse alci; inimico, ili infesto in alqm esse animo.
nazuti se = se, ili pedes calceare; calceos sibi inducere.
nazuvati = nazuti.
nazvati = v. nazivati.
nažanj = messis.
nažariti = adurere.
naždерati se; naždrijeti se = se complere alqa re.
nažeći = adurere. — (pripaliti) accendere.
naželjeti = optare; exoptare; v. željeti.
nažeti (nažanjem) = copiosam messem facere.
nažeti (nažmem) = satis exprimere.
nažgati = v. nažeći.
nažikati = imbuere.
nažimati = exprimere. — (silom plakati) simulare lacrimas.
nažiriti = glande porcos saginare.
naživičiti = viva saepe cingere, ili saepire.
naživljeti se = satis vixisse; vitae satisfecisse.
nažizati = v. nažeći.
nažnjeti = v. nážeti (nažanjem).
nažuljati; nažuljiti = callum obducere.
nažut = subflavus.
nažvaliti = (konja) infrenare equum; frenum injicere equo.
ne = non; minime; (ojačano) non vero; minime vero; minime — quidem. — ne baš = haud (ponajv. s prislovom i s pridjevom; rijetko s glag.). — ne dosta, ne osobito = minus. — da ne = ne; v. da. — je li unutra brat? Ne = Estne frater intus? Non est. — zar ti to ne vjeruješ? Ne, nipošto = An tu haec non credis? Minime vero. — griješimo li dakle mi? Ne! vi nikako = Num igitur peccamus? Minime vos quidem. — ne; dapače on vara mene = immo enim vero hic me decipit. — reći (kazati) da ne = negare.
neatan = neglegens. — (nemaran) incuriosus.
neatost = neglegentia. — (nemar) incuria.
nebašce = palatum; palatus.
nebavac = miser; misellus.
nebesa = v. nebo.
nebesjeda = verbum turpe, obscoenum, dedecorum.
nebeski; nebesni = coelestis. — (božanski) divinus. — n. tjelesa = astra; sidera. — n. svod = coelum; (plur.) coeli convexa, orum.
nebesnik = coeli incola; coelicola. — bogovi n. = (dii) coelites.
nebiće = inopia. — (oskudica) penuria.
nebistar = non purus; immundus; v. bistar.
neblag = asper; inclemens.
neblagodaran = ingratus; beneficii, ili beneficiorum immemor; ingratus in referenda gratia. — n. srce = animus ingratus, etc.

neblagodarnost = animus ingratus, ili beneficiorum immemor.
nebo = coelum. — uzići na n. = in coelum ascendere; in coelum attolli; in coelum ire; in coelum, ili ad deos abire; sublime ferri; sublimem abire. — sići s neba = de coelo delabi, demitti. — nebo se vedri = disserenascit. — pod vedrim nebom = sub divo; (ne u pokrivenu) in propatulo; (na otvorenoj prostoriji) in aperto, n. pr. castra ponere. — dizati se nebu pod oblake = in nubila abire, ili erigi; coelum contingere.
nebog = v. ubog.
nebogoljubnost = nullus deûm metus; impietas.
nebojazan = minas nihil curans.
nebojažljiv = metu vacuus, ili solutus; impavidus; intrepidus.
nebojša = fortis linguā; linguā ferox; Thraso, onis (ime hvastava vojnika u Terent. Eunuchu).
nebore! = hercule; mehercule.
nebračan = nothus; spurius.
nebrat = fraterno amore carens.
nebriga; m. = homo socors.
nebriga; f. = socordia.
nebrižan = (koji se uzda da mu neće ništa biti) securus. — (nemaran) socors. — (koji ne haje) incuriosus. — (nemarljiv; nemaran) neglegens.
nebrižnost = securitas; socordia; incuria; neglegentia. — v. nebrižan.
nebrodiv = innavigabilis.
nebrojen = innumerabilis; innumerus; carens numero; infinitus prope et innumerabilis.
nebrojenost = innumerabilitas; infinitus numerus.
nebuh; **nebušica** = (iz n.) subito; repente; repentino; improviso; ex improviso; de improviso; ex inopinato; necopinato; ex necopinato.
necijena = pretium vilissimum; (pren.) contemptio.
nečast = dedecus.
nečastan = inhonestus; turpis.
nečativ = qui (quae, quod) legi non potest.
nečedan = immodestus. — (bezobziran) arrogans. — adv. immodeste; parum modeste; arroganter.
nečednost = immodestia; arrogantia.
nečekan = inexspectatus. — (nenadan) inopinatus; necopinatus; repentinus.
nečesov = v. nekakav.
nečiji = alicujus.
nečist = subst. (gnjus) sordes. — (smrad; gad) squalor; illuvies. — (na koliko zaudara; pogan) paedor. — (izmet) purgamentum.
nečist = adj. immundus; sordidus; squalidus; spurcus (i po ćudi). — (moralno n.) impurus. — (gadan; sramotan) obscaenus. — (besraman) impudens.
nečistoća = sordes; immunditia; foeditas; (mor.) impuritas.
nečovječan = immanis; inhumanus. — (okrutan; nemio) ferus; crudelissimus.
nečovječnost = inhumanitas; immanitas; feritas; crudelitas.
nečuvan = non custoditus; incustoditus. — (neobranjen) inermis ac nudus praesidiis. — (zanemaren) neglectus.
nečuven = inauditus; incredibilis. — (nepoznat) incognitus. — (nov) novus. — (neizreciv) infandus. — nečuveno je da = facinus indignum est (ak. s inf.) (o djelu opaku).
nećak = sororis filius.
nećaka; **nećakinja** = sororis filia.
nećanje = recusatio.
nećati se = nolle; recusare.
nećud = odium (naturale); aversans et repugnans natura.
nećudoredan = turpis; inhonestus.
nećudorednost = turpitudo; mores corrupti, ili perditi, ili impuri; neglegentia boni moris.
nećutan; **nećutljiv** = sensu carens. — biti n. = sensum non habere; sensu carere; sensibus alienatum esse; (sasvim) omni sensu carere; omnem sensum exuisse. — (tvrd) durus. — (sirov; koji ne osjeća) rudis. — biti n. = non sentire; non tangi alqa re.
nećutljivost = torpor. — (n. uvrjede) lentitudo; lentus animus. — (— boli) indolentia. — (tvrdo srce) durus animus.
nedaća = messis ingrata; inopia frugum. — n. godina = annus sterilis.
nedaša = qui non dat.
nedavno = nuper; proxime; modo.
nedjeljiv = individuus; qui (quae, quod) dividi non potest.
nedjelo = scelus; maleficium; facinus impium, ili nefandum; nefas. — veliko n. = nefarium scelus; grande nefas. — (nepošteno djelo) flagitium. — (prekršaj) crimen. — počiniti n. = scelus, ili maleficium committere, ili admittere; scelus facere.
nedoba = (u n.) alieno tempore; intempestive; non apto tempore; non opportune; importune; male.
nedobitan = invictus.
nedohitan = non comprehensus; non perceptus; qui (quae, quod) mente, ili cogitatione comprehendi non potest; qui (quae, quod) comprehendi, ili percipi non potest; qui (quae, quod) intelligi non potest, ili in intelligentiam non cadit, ili intelligentiae nostrae vim atque rationem fugit.
nedohod = via inexplicabilis. — (labirinat) labyrinthus.
nedokazan = argumentis non firmatus, ili non confirmatus.
nedokučiv = v. nedohitan.
nedokučljiv = quem, quam, quod assequi non possumus. — (dalek) remotus.

nedonošće = filius abortivus; abortus.

nedoprijetan = v. nedokučljiv.

nedopušten = vetitus; inconcessus. — n. srestva = artes malae. — biti n. = non licere; illicitum esse.

nedorađen = imperfectus.

nedorasao = nondum adultus; impubes. — (nezrio) immaturus. — n. djeca = parvi (liberi). — (koji se ne može s drugim mjeriti) impar, n. pr. alci consilio et viribus.

nedoraslić = nondum adultus; nondum adulta aetate.

nedoraslost = nondum adulta aetas.

nedosižan = v. nedohitan. — (nepristupan) inaccessus.

nedoskudica = v. oskudica.

nedosljedan = incongruens (rijetko). — (o čeljadetu, nepostojan) inconstans; non constans. — (koji se ne slaže sa samim sobom) parum sibi conveniens; sibi repugnans. — n. raditi = sibi ipsi non constare in alqa re; secum dissentire in alqa re; a se desciscere; se deserere.

nedosljednost = (nepostojanost) inconstantia; cfr. varietas libidoque decretorum tuorum.

nedospjetan = non, ili numquam interiturus. — (vječan) aeternus. — (neumrli) immortalis. — (beskrajan) infinitus. — (neizmjeran) immensus.

nedospjetnost = (beskrajnost) infinitas; infinitum tempus. — (vječnost) aeternitas. — (neumrlost) immortalitas.

nedostajati = deesse; deficere; non sufficere; non satis esse.

nedostatak = (oskudica) penuria. — (neimanje) inopia. — (potreba) egestas. — (nestajanje; iščezavanje) defectio, n. pr. virium. — (nevolja; teškoća) difficultas; angustiae. — n. mjesta = inopia loci. — n. vode = penuria aquarum.

nedostatan = qui (quae, quod) non sufficit; non sufficiens.

nedostiž = spicae aliis tardiores.

nedostižan = maturitatis retardatae. — (= nedokučljiv) v.

nedostojan = indignus alqa re, ili qui s konj. — (nezaslužen) immeritus. — n. čovjek = homo nulla re bona dignus. — n. (uvrjedljivo) postupanje = indignitas. — adv. indigne; immerito.

nedostojnost = (uvrjedljivo postupanje; potištenost) indignitas. — (nedostojno djelo) indignum facinus.

nedostupan = inaccessus.

nedotupavan = rationis expers; ratione carens.

nedozrelost = immaturitas.

nedozreo = immaturus.

nedozvoljen = v. nedopušten.

nedrag = insuavis; injucundus; non amatus.

nedruževan = insociabilis.

nedužan = insons; culpa carens, ili vacuus. — (nekriv; neškodljiv) innocens. — (koji nema dugova) qui in aere alieno nullo est; qui aes alienum non habet.

nedužnost = innocentia. — djetinja n. = sincera et integra natura alcjs.

nedvojno = sine dubio; haud dubie; certo. — (jamačno, zaisto) facile.

neg = v. nego.

negda = (o prošlosti i budućnosti) olim; aliquando (prt. nunquam), n. pr. aliquando illucescet ille dies (uz „si“ i „ne“ kaže se: quando). — (o prošlosti) quondam.

negdašnji = qui (quae, quod) olim, ili quondam fuit, ili erat, n. pr. Philippi quondam amicus; amicus antea Philippi, quondam rex, senator quondam. — n. (bivši) konsul = consularis. — (prеđašnji) pristinus.

negdje = alicubi; uspiam. — (od prilike; oko) circiter.

negibiv = (stalan, nepokolebiv, nepromjenljiv) immobilis. — (tvrd; stalan) rigidus. — (ustrajan, postojan; tvrdoglav) pertinax. — (neumoljiv) inexorabilis. — (čvrst; stalan) stabilis.

negibivost = immobilitas (rijetko). — (tvrdoća) rigor. — (postojanost; tvrdoglavost) pertinacia. — (neumoljivo srce) inexorabilis animus. — (stalnost, nepomičnost) stabilitas.

negled = incuria.

negledan = non conspicuus.

negledeć = praeterquam; praeter id quod; ut praetermittam; ut omittam; ut taceam; ut sileam. — n. na sve ostalo = rebus omnibus posthabitis, postpositis, relictis. — n. na sve ostale poslove = omnibus negotiis omissis. — n. na prijateljstvo = neglectâ amicitiā.

nego = (ukida, što je prije kazano, popravlja, ili steže) sed. — (adversativna potvrdna) verum. — (poslije komparativa, ili komparat. pojma) quam (ili se nego ne prevodi, a imenica stoji u abl.). — (osim, izuzev što; iza negacije, ili negativnih pitanja) nisi, n. pr. nihil aliud nisi; non nisi.

negodovanje = indignatio.

negostoljubiv = inhospitalis.

negostoljubivost = inhospitalitas (rijetko).

negve = v. njegve.

nehaj = (preziranje) contemptio; despicientia. — (nemarnost) neglegentia. — (indolentna ćud) animus dissolutus. — (tromost; mlitavost) lentitudo; n. pr. omnino non irasci interdum est lentitudinis.

nehajan = (nemaran) neglegens. — (trom) tardus. — (indolentan) dissolutus. — (koji prezire) contemptor.

nehajati (bolje ne hajati) = neglegere; nihili facere. — (prezirati) contemnere, despicere. —

nehajem za što, ili koga = alqd, alqs mihi cordi, ili curae non est; alqd, alqm non curo; alqd ad curam meam non pertinet; alqd, alqm neglego; de alqa re non laboro. — ne haje što ko misli o njemu = nihil curat, quid de se quisque sentiat; v. hajati.

nehajnik = homo neglegens itd.; v. nehajan.

nehajstvo = v. nehaj.

nehar = ingratus animus; animus beneficiorum immemor.

neharan = ingratus; beneficii, ili beneficiorum immemor; ingratus in referenda gratia.

neharnik = homo beneficii immemor; v. neharan.

neharnost = v. nehar.

nehatan = v. nehajan.

nehatnik = v. nehajnik.

nehimben = sincerus; verus; candidus.

nehinjen = sincerus; verus.

nehote; **nehotice** = sine voluntate; nolentibus nobis; n. pr. excidit ei nolenti dictum illud; nolentibus nobis cadunt lacrimae.

nehtješa = qui se nolle dicit.

nehtjeti (bolje ne htjeti) = nolle. — (kazati „ne“; nedozvoljeti) negare. — (nećati se; kratiti) recusare. — (odbijati) abnuere. — (odbaciti; ne primiti) detrectare. — (otpirati se; kratiti se) gravari. — n. plaćati danak = recusare de stipendio; abnuere stipendium dare. — n. kazati svoje mnijenje = recusare sententiam dicere. — n. služiti kao vojnik = militiam detrectare, ili abnuere. — n. se pokoravati = imperium detrectare.

neimalac = omnium rerum inops.

neimanje; **neimaština** = inopia; egestas; indigentia; v. oskudica.

neimati (bolje ne imati) = non habere; v. imati. — (ne posjedovati ništa) nihil habere; nullarum opum dominum esse. — (biti bez česa) carere alqa re; egere alqa re; indigere. — (imati malo) anguste uti alqa re. — neimati kad = mihi non vacat; mihi non operae est. — n. prava = faciendi alqd jus, ili potestatem non habere; jure alqd facere non posse. — nema (ne nalazi se, ne opstoji) non est; non invenitur. — nema blažena života bez kreposti = vita beata sine virtute nulla est. — n. mnogo izvora u ovome kraju = fontes in hac regione rari sunt.

neimuštvo = v. imanje.

neiscjeliv = immedicabilis.

neiscrpiv = inexhaustus.

neishitan = v. nedohitan.

neiskazan = inenarrabilis; infandus; v. nevjerojatan, neizmjeran.

neiskusan = imperitus; ignarus; rudis.

neiskušan = intentatus; inexpertus.

neistinit = falsus. — (izmišljen; lažan) fictus. — (lažan; isprazan) vanus.

neizbježiv = necessarius; inevitabilis; qui (quae, quod) evitari non potest; quem (quam, quod) evitare, ili effugere non possumus.

neizbrišljiv = indelebilis.

neizbrojen = v. nebrojen.

neizlječiv = insanabilis; immedicabilis.

neizmjenljiv = immutabilis.

neizmjeran = immensus; infinitus. — (neizmjerno velik) immanis. — (bez dna) profundus. — n. more = profundum et immensum mare. — n. ocean = vastissimus atque apertissimus oceanus. — n. veličina = immensitas. — n. prostor, daljina, dubljina = immensum. — adv. n. se radovati = vehementer, ili immortaliter gaudere. — n. ljubiti koga = alqm effusissime diligere.

neizmjernost = immensitas; immensum.

neizobražen = indoctus. — (neotesan; nevješt) rudis. — (prostački) agrestis. — (neotesan; divlji) incultus. — (neučen) ineruditus. — biti sasvijem n. = a cultu et humanitate longissime abesse.

neizopačen = (nepomiješan; čist) sincerus. — (neporočan; pošten) integer. — (nepokvaren) incorruptus.

neizreciv = v. neiskazan.

neizvidan = v. neizlječiv.

neizvjestan = (dvojben) dubius; incertus. — (koji se nagiblje na obje strane) anceps. — (nestalan; nepostojan) vagus. — n. je = incertum, dubium est etc.

nejač = (o djeci) parvuli.

nejačak = debilis; infirmus.

nejačica = infirmitas; imbecillitas.

nejak = debilis; infirmus; non nimis firmus. — (slab po naravi) imbecillus. — (nekrepak) invalidus. — (nemoćan; iznemogao) debilis. — (sa svim oslabljen) confectus. — (tup) hebes. — od nejaka = ab infante; a parvula aetate; a parvo; a parvulo; a puero.

nejakost = debilitas; infirmitas; imbecillitas.

nejasan = obscurus. — (zamršen; taman) perplexus, n. pr. sermones, carmen, responsum. — n. glas = vox obtusa (prt. vox clara). — n. govoriti = (nerazgovijetno izgovarati) literas dicendo obscurare. — adv. obscure.

nejasit = platalea.

nejednak = inaequalis. — (kolikoćom) impar. — (različan) dispar. — (neravan) non aequus. — (nesličan) dissimilis. — (protivan) diversus. — (različit po glasu) dissonus.

nejednakost = inaequalitas; dissimilitudo.

neješa = cibi fastidium.

neka = ut; v. slovn. v. da. — (nek bude, neka tako) sic; ita sit! — ako je prosta oznaka imperativa, v. slovn.

nekad; **nekada** = v. negda.

nekadašnji = v. negdašnji.

nekakav = quidam.
nekako = quodam modo. — (okolo) circa.
nekamo = aliquo.
nekažnjen = impunitus; inultus. — ostati n. = impune esse; non puniri; impunitum discedere; alqd impune ferre, habere, facere; sic abire; impune abire; impunitum dimitti. — pustiti da što ostane n. = alqd impunitum ferre, sinere, omittere; alqd impune esse sinere; omittere; praetermittere; relinquere alqd. — adv. impune.
nekažnjenost = impunitas.
neki = (koji bi se mogao pobliže označiti) quidam. — neki — neki = alii — alii; alii — pars; pars — alii; quidam — alii. — n. na jedan način, n. na drugi = alius aliter; alii sic, alii secus; v. jedan.
nekmo li = v. kamo li.
neko = aliquis; v. ko.
nekoč = v. negda.
nekoji = v. neki.
nekolicina; nekoličina = (neodređeno) aliqui. — (nekoliko ih) nonnulli. — (malo ih) pauci. — (neki) quidam. — (množina; većina) plerique. — (više ih) complures.
nekoličak; nekolik = (dosta velik) aliquantus. — nekoliko = (ne malo) aliquantum, n. pr. pecuniae, agri. — (uz komparativ) aliquanto, n. pr. aliquanto prius, aliq. crudelior; alq. ante, post. — adv. aliquantum. — (neopred. količina; nekoji) aliquot, n. pr. aliquot dierum via, per aliquot dies, aliquot de causis. — n. vremena = aliquamdiu. — n. putâ = aliquoties. — n. ljudi = plures; nonnulli; plerique. — n. je vremena = (davno; o nečemu, što je dugo trajalo) jamdiu; (ima tomu već nekoliko vremena) jam dudum. — nekoliko je daleko odovle = hinc longius abest.
nekoristan = inutilis alci rei, ili ad alqd. — (prazan; tašt) inutilis.
nekretan = immotus.
nekretljiv = immobilis.
nekriv = innocens; insons; a culpa vacuus; omni culpa vacuus; ab omni facinoris suspicione remotissimus. — biti n. = culpā vacare, ili carere.
nektar = nectar.
nekteša = v. nehtješa.
nekud; nekuda = aliqua.
nekuhan = incoctus. — (sirov) crudus.
nekvasan = sine fermento; nullo fermento.
nelagod = incommodum.
nelagodan = languidus; infirmus. — nešto n. biti = minus belle se habere.
neljubak = insuavis.
neljudi = homines feri, crudeles, crudelissimi; beluae (immanes).
nemalac = inops; egenus; indigens.
neman = monstrum.
nemar = neglegentia; v. nehaj. — pustiti u n. = neglegere.
nemaran = neglegens; iners; v. nehajan.
nemariš = homo neglegens, incuriosus; v. nemaran; nebriga.
nemariti (bolje ne mariti) = neglegere; v. nehajati.
nemarljiv = neglegens. — (bezbrižan) incuriosus; v. nehajan.
nemarljivac = homo neglegens, qui neglegit.
nemarljivost = v. nemar.
nemarnik = v. nemarljivac.
nemarnost = v. nemar.
nemati = v. neimati.
nemilice = crudeliter; atrociter.
nemilo = v. nemilice. — (neugodno) injucunde.
nemilosrdan = immisericors; inhumanus; atrox.
nemilosrđe = inhumanitas; animi duritia, ili durities; atrocitas animi. — (okrutnost) crudelitas.
nemilost = offensa; invidia; odium. — upasti u čiju n. = in invidiam alcjs venire, ili incidere; alci in odium venire; offensam contrahere; v. nemilosrđe.
nemilostiv = inclemens; iniquus in alqm. — (nemilosrdan) immisericors.
nemio = injucundus; ingratus; non jucundus. — (neugodan) insuavis. — (nemilosrdan) inhumanus; atrox.
nemir = (duše) perturbatio animi; aestus; sollicitudo; angor. — (nesloga; razdor) discordia; dissensus. — (buna) tumultus; turbae; seditio; motus. — (građanski n.) dissensiones civiles.
nemiran = inquies; inquietus. — n. san = somnus per somnia tumultuans; somnus inquietus. — (brižan) sollicitus; anxius. — biti n. = angi; sollicitum esse. — (buntovan) turbulentus, n. pr. annus, homo; turbidus, n. pr. res, tempus, cogitationes; (o čeljadetu i stvarima) seditiosus, n. pr. vita.
nemirnik = homo inquietus; vir animi inquieti. — (buntovnik) civis seditiosus ac turbulentus. — (željan novotarija) rerum novarum cupidus; rerum mutationis, rerum commutandarum, ili evertendarum cupidus; novarum rerum, ili in novas res avidus.
nemoć = (bolest) morbus; valetudo (adversa, aegra, infirma, incommoda). — (naloše zdravlje) aegritudo. — (pošast) pestilentia. — teška n. = morbus gravis. — pogibeljna n. = morbus periculosus, ili exitialis. — ozdraviti od n. = ex morbo convalescere; morbo defungi; ex morbo evadere. — n. postaje jača = morbus, ili valetudo gravescit, ili ingravescit. — popustila je n. = morbus minuitur. — ostavlja me n. = morbus decedit a me; v. bolest.
nemoćan = (slab) infirmus. — (bolestan) aegrotus. — (boležljiv) aeger. — (nejak) debilis; invalidus; v. bolestan.

nemoći = (ne moći) non posse; nequire; v. moći. — (biti nemoćan) aegrotare; morbo laborare; aegrum esse; v. bolestan. — n. koga = alqs mihi molestus, ili odiosus, ili invisus est; alqm ferre non possum. — n. što = alqd moleste, ili aegre fero; alqd mihi odiosum est.

nemoćnica = mulier infirma; v. bolestan.

nemoćnik = homo infirmus, aeger, aegrotus; v. bolesnik.

nemoguć; nemogućan = qui (quae, quod) fieri, ili effici non potest. — ja mislim da tebi ništa nije n. = nihil infectum tibi credo. — ništa nije n. = nihil est, quod accidere non possit. — mislim da je to n. = non puto hoc fieri posse. — nemoguće je da = fieri non potest, ut; nequeo; copia, ili mihi copia non est (s gen. gerund., ili ut, ili inf.); erepta est (mihi) facultas (s gen. gerund.). — sa svijem je n. = nullo facto fieri potest, ut.

nemogućnost = opis. sa fieri, ili effici non posse. — dokazati n. stvari = probare alqd fieri non posse.

nemožnost = v. nemogućnost.

nemužatica = quae virum non habet.

nenabožan = impius.

nenad = res inexspectata. — iz n. = praeter opinionem; praeter spem; praeter exspectationem; necopinato; ex necopinato; ex improviso; ex inopinato.

nenadan = inexspectatus; nec opinatus; improvisus; inopinatus; subitus; repentinus.

nenadnja = res improvisa, ili necopinata.

nenaličan = absimilis.

nenaravan = parum naturalis; qui (quae, quod) praeter naturam exsistit. — (čudnovat) portentosus.

nenasit = homo insatiabilis.

nenasitan = insatiabilis; inexplebilis; insaturabilis; profundus, n. pr. libidines, avaritia.

nenatka = casus.

nenaučan = insuetus alcjs rei, ili ad alqd, n. pr. navigandi, laboris, ad laborem, ad onera portanda, vera audire; insolitus alcjs rei, ili ad alqd; insolens alcjs re, ili in alqa re, n. pr. belli, in dicendo.

nenavidan = invidus; invidens.

nenavidjeti = invidere alci alqd; ali običnije: invidere alci rei alcjs, n. pr. nullius equidem invideo honori. — nenavide me = invidetur mihi; in invidia sum; invidiae sum; invidia premor; ex invidia laboro. — (jalan biti) livere; v. mrziti.

nenavidnik = homo invidens, ili invidus; homo lividus; obtrectator; homo malignus.

nenavidnost; nenavist = invidia; invidentia. — (otrovna n.; jal) livor. — (nenavidno srce) malignitas. — v. mržnja.

nenavistan = v. nenavidan.

nenazočan = absens. — biti n. = abesse.

nenazočnost = absentia.

neobičan = insolitus; minus usitatus; inusitatus; non usitatus; ab usu remotus; insuetus. — (prekomjeran; pretjeran) insolens. — (nećuven) inauditus. — (nov) novus. — (ne opći; ne svagdanji) non vulgaris. — (osobit) singularis. — (čudnovat) mirus; mirificus. — (izvrstan) egregius. — (znamenit; golem) ingens. — (veći nego što je obično) solito major. — adv. insolenter; egregie; praeter modum; mirum in modum; cfr. citatior solito amnis; solito celerius ductum agmen; arbores solitam altitudinem egressae.

neobika = insolentia. — (odvika) desuetudo.

neobiknut = insuetus; v. nenaučan.

neobličan = deformis; deformatus; deformitate corruptus.

neobljubljen = invidiosus; offensus.

neobljubljenost = invidia.

neoboriv = qui everti, ili (oprovrći) refelli non potest. — (veoma čvrst) firmissimus. — neoborivo dokazati = necessarie demonstrare.

neobrađen = incultus; nulla ex parte cultus. — (pust) vastus.

neobrazovan = rudis; indoctus. — (seljački; surov) agrestis; incultis moribus. — (neučen) ineruditus.

neobuzdan = v. razuzdan.

neodlučan = dubius; incertus. — n. sam što da radim = dubius, ili incertus sum quid faciam. — adv. dubitanter.

neodlučnost = dubitatio; cfr. incertos quid agerent nox oppressit.

neodobravanje = improbatio.

neodobravati; neodobriti = non probare; improbare.

neodoljiv = cui nulla vi resisti potest; intolerabilis, n. pr. ut semel inclinavit pugna, jam intolerabilis Romana vis erat.

neodrasao = nondum adultus; impubes.

neodređen = v. neopredijeljen, neizvjestan.

neodvažan = v. neodlučan. — (plašljiv) pavidus; timidus. — (kukavica) ignavus. — adv. pavide; timide.

neodvažnost = dubitatio. — (plašljivost) pavor; animi infirmitas.

neodvisan = sui potens; nulli oboediens; nulli subjectus. — (slobodan) liber; liber et solutus. — biti n. = nemini parere; ad suum arbitrium vivere. — (imati svoje zakone) suas leges habere; suis legibus uti. — (živjeti po svojim zakonima) suis legibus vivere. — (biti slobodan) liberum esse.

neodvislost; neodvisnost = libertas; arbitrium liberum. — izgubiti n. = libertatem amittere.

neodvratan = inevitabilis; v. neizbježiv.

neograničen = interminatus; infinitus. — (bezuvjetan, apsolutan) absolutus, n. pr. causa, necessitudo. — (neizmjeran) immensus.
neokresan = rudis; impolitus.
neopera = mulier squalida.
neophodan = necessarius; pernecessarius. — adv. necessario.
neoporečiv = irrevocabilis. — (određen za vazda) in perpetuum ratus; perpetuus. — (nepromjenljiv) immutabilis.
neopran = illotus.
neopranica = v. neopera.
neopraviti (bolje ne opraviti) = (neopraviv ništa) infecta re, n. pr. redire, discedere, exercitum abducere; infectis rebus, n. pr. discedere; irrito incepto, n. pr. abire, inde abscedere.
neopredijeljen = (neizvjestan) vagus; v. neizvjestan.
neoprezan = incautus; improvidus. — (nesmotren) inconsideratus. — (neobziran) temerarius. — adv. improvide; incaute; temere.
neopreznost = imprudentia; inconsiderantia; temeritas; v. neoprezan.
neoprovrziv = qui (quae, quod) refelli non potest.
neopskrbljen = (djeca n.) liberi, quibus nondum prospectum est. — v. snabdjeti.
neoran = inaratus.
neoružan = inermis; inermus (o čeljad.); nudus, n. pr. dextra.
neoskvrniv = inviolabilis; sanctus; sacrosanctus.
neoskvrnivost = sanctitas.
neoskvrnjen = inviolatus.
neoštećen = incolumis; salvus.
neotesan = rudis. — (neuglađen) impolitus. — (neobrađen) infabricatus. — (o čeljadetu) rudis. — (nepristojan) inurbanus. — (prostački) agrestis; incultus; horridus. — (neuljudan) inhumanus.
neotesanac = homo rudis etc. v. neotesan.
neotesanost = rusticitas; mores inculti, ili rustici. — (neuljudnost) inhumanitas.
neozleđen = integer; inviolatus; incolumis.
nepametan = nullius, ili minimi consilii. — (lud) stultus. — (nerazborit) inconsideratus. — adv. stulte; imprudenter.
nepamtilo = homo obliviosus.
nepažljiv = neglegens.
nepce = v. nebašce.
nepelo = (otići u n.) v. propasti.
nepernat = implumis.
nepitom = (neukroćen) indomitus; immansuetus. — (šumski; divlji) silvestris.
neplemenit = ignobilis. — (nepristojan; podao) illiberalis. — (prostački; potišten) abjectus.
neplodan = sterilis, n. pr. terra, agri, vacca; infecundus (rijetko). — n. zemlja = terra nullam fertilitatem habens.
neplodnost = sterilitas.
nepobijeđen = invictus.
nepobitan = v. neoboriv.
nepobjediv = invictus.
nepodmitljiv = incorruptus; integer.
nepodmitljivost = integritas; innocentia; animus adversus dona invictus.
nepodnosan = intolerabilis; intolerandus; vix tolerandus; non ferendus.
nepodoba = monstrum.
nepodoban = deformis; (neslićan) v.
nepodobnost = deformitas.
nepodopština = dedecus; turpitudo; indignitas.
nepogoda = tempestas; procella; nimbus.
nepogodan = (n. vrijeme) tempestas (mala). — n. čovjek = homo importunus.
nepokoj = sollicitudo; angor; v. nemir.
nepokojan = v. nemiran.
nepokolebiv = stabilis.
nepokopan = v. neukopan.
nepokoran = dicto non audiens; non, ili male parens; non, ili minus oboediens. — (prkosan) contumax. — biti n. = non, ili male parere; dicto non audientem esse; non oboedire.
nepokornost = immodestia. — (prkos) contumacia.
nepokretan = immobilis; immotus.
nepokretnina = (njive, polja, sa zgradama na njima) fundi, orum. — (polja) agri. — (u opće) res, quae, ili ea quae solo continentur. — (zemljište) solum, solum agri.
nepokretnost = immobilitas. — (stalnost) stabilitas; v. nepokretnina.
nepokušan = intentatus. — ništa ne ostaviti n. = nihil inexpertum omittere; omnia experiri; cfr. nihil relictum est a Caesare, quod servandae pacis causa tentari posset.
nepokvaren = incorruptus. — (moralno) nondum depravatus. — (čist; nevin) purus.
nepoman = neglegens. — adv. neglegenter.
nepomičan = stabilis; immobilis; immotus.
nepomičnost = stabilitas; immobilitas.
nepomiriv; nepomirljiv = implacabilis. — (neumoljiv) inexorabilis.
nepomnja = neglegentia.
nepomnjiv = v. nepoman.
nepopravljiv = insanabilis. — biti n. = emendationem non recipere.
neporočan = integer; incorruptus; innocens; sanctus.
neporočnost = integritas; innocentia; sanctitas.
neposlen = otiosus; vacuus labore, ili negotiis; iners; deses; desidiosus; v. lijen.
neposluh = v. nepokornost.
neposlušan = v. nepokoran.
neposlušnost = v. nepokornost.
neposlužan = inofficiosus in alqm (rijetko); immunis.

neposredan = opis. sa ipse, n. pr. obratiti se n. na koga = ipsum alqm adire. — doći s kim n. u dogovor = cum ipso alqo colloqui. — n. za kim = secundus, ili proximus ab alqo; proxime et secundum alqm. — n. iza čega = ex alqa re, n. pr. consul ex dictatura factus est.

nepostižan = incomprehensibilis; v. nedokučljiv; nedohitan.

nepostojan = instabilis; inconstans; mobilis; infirmo animo; mutabilis; varius; levis.

nepostojanost = inconstantia; infirmitas; levitas; inconstantia mutabilitasque mentis; mobilitas.

nepošten = improbus; malus. — (sramotan) inhonestus; turpis. — (nepouzdan) infidus. — (varav) fraudulentus; fallax. — (nevjeran) perfidus. — adv. improbe, perfide.

nepoštenje = improbitas; perfidia; fraus. — (vjerolomstvo) infidelitas.

nepotkupljiv = integer; incorruptus (prt. pretio venalis).

nepotpun = imperfectus; parum plenus, n. pr. felicitas. — (započet a ne dovršen) inchoatus. — (nejasan) adumbratus.

nepouzdan = incertus; infidus; dubius.

nepouzdanost = (nevjera) infidelitas. — (nepostojanost) infirmitas.

nepovjerenje = diffidentia alcjs rei; fides parva. — (sumnja) suspitio.

nepovoljan = ingratus; injucundus. — (protivan; neprijazan) iniquus, n. pr. locus, tempora; adversus, n. pr. ventus, res; alienus, n. pr. locus, tempus.

nepovrijeđen = illaesus. — (neozleđen) incolumis.

nepovrijeđenost = incolumitas.

nepovrjedljiv = inviolabilis; inviolatus; sanctus; sacrosanctus.

nepovrjedljivost = sanctitas.

nepoznan = v. nepoznat.

nepoznanje = ignorantia alcjs rei; inscitia.

nepoznat = ignotus; incognitus; non notus. — (za koga se nije doznalo) incompertus. — (neistražen) inexploratus. — (neznatan, o čeljad.) ignobilis. — (neslavan) obscurus. — neki sasvijem n. Lačed. = Lacedaemonius quidam, cujus ne nomen quidem proditum est. — n. krajevi i narodi = regiones gentesque, quas nullae nobis antea literae, nulla vox, nulla fama notas fecerat. — komu je n.? = quis est, qui nesciat? — n. mi je = ignoro. — nije mi n. = non me fugit; non me praeterit; non ignoro.

nepozoran = v. nepomnjiv.

nepran = illotus.

neprav = (nepravedan) injustus; iniquus. — (neistinit) falsus. — (kriv; opak) pravus. — (nezgodan) alienus. — adv. (krivo) perperam, n. pr. pronunciare, interpretari, judicare. — (neistinito) falso. — (drukčije nego bi se moralo) secus. — (nepravedno) injuriā. — (nezaslužno) immerito.

nepravda = injuria; injustum. — (nepravednost) injustitia; iniquitas. — učiniti komu n. = injuriam inferre alci, ili facere; injuriā alqm afficere. — pretrpjeti n. = injuriam pati, accipere, ferre. — po nepravdi = inique; injuste; per injuriam; injuriā; injuriose.

nepravedan = injustus; iniquus; injuriosus in alqm; injurius. — adv. v. po nepravdi (nepravda).

nepravednica = mulier iniqua, etc. v. nepravedan.

nepravednik = homo iniquus, etc. v. nepravedan.

nepravednost = injustitia; iniquitas; v. nepravda.

nepravica; nepravičnost = v. nepravda.

nepravilan = (koji nije po pravilu) abnormis. — (koji odstupa od pravila) enormis. — (n. građen) incompositus. — adv. contra regulam.

nepravilnost = (nepravilno uređenje) minus apta compositio, n. pr. membrorum.

nepredobitan = invictus.

neprekidan = non interruptus; continuus; continens. — (neprestani) assiduus; perennis; perpetuus. — adv. continenter; sine intermissione; uno tenore; perpetuo.

neprekidnost = continuatio; assiduitas; v. neprestanost.

neprekoran = inculpatus; irreprehensus; integer. — n. život = summa morum probitas; vitae integritas, ili sanctitas. — biti n. = nihil in se habere, quod reprehendi possit; a reprehensione abesse; sine vitio esse; v. neukoran.

nepreporan = sine controversia; sine ulla controversia.

neprestaja = (dugotrajnost) diuturnitas; longinquitas.

neprestani = continuus; perpetuus; assiduus v. neprekidan. — adv. v. neprestance.

neprestance = assidue; perpetuo; sine intermissione. — (po više puta) iterum iterumque; etiam atque etiam.

neprestanost = perpetuitas; perennitas; v. neprekidnost.

nepribitan = absens.

nepribitnost = absentia.

neprigodan = (u vrem.) intempestivus. — (nezgodan) incommodus; alienus. — adv. intempestive; incommode.

neprijatan = tristis, n. pr. coelum, vultus; durus; inclemens, n. pr. verbum. — adv. aspere, n. pr. alqm tractare; inclementer, n. pr. dicere in alqm; durius, n. pr. alqm accipere.

neprijatelj = (ratujući; s kojim je država u neprijateljstvu) hostis. — (u privatnom životu) inimicus. — (protivnik) adversarius. — pogibeljan n. = inimicus (hostis) infensus. — glavni n. = hostis (inimicus) capitalis. — učiniti koga

sebi n. = alqm sibi hostem (inimicum) reddere, facere; inimicitias alcjs suscipere.
neprijateljevati = inimicitias, ili simultates gerere, habere, exercere, suscipere cum alqo; sunt, ili intercedunt mihi inimicitiae cum alqo; esse in simultate cum alqo.
neprijateljica = inimica.
neprijateljski = inimicus; hostilis; infestus; n. duh = infestus animus.
neprijateljstvo = inimicitiae, arum. — (svađa; omraza) simultas.
neprijati (bolje ne prijati) = non favere. — (ne koristiti) non prodesse.
neprijazan = iniquus alci, ili in alqm.
neprijekoran = v. neprekoran.
neprikladan = ineptus; minime idoneus; alienus. — adv. inepte.
neprilićan = dissimilis. — (mučan; dosadan) molestus; difficilis; gravis.
neprilićnost; neprilika = dissimilitudo; disparitas. — (nepovoljnost) molestia; incommodum; difficultas. — (škripac, nevolja) angustiae, arum. — (opasnost) discrimen. — praviti komu n. = difficultates parare alci; alci incommodum afferre. — biti u n. = in augustiis esse, ili versari.
neprimjeren = alienus; v. neprikladan.
nepripravan = imparatus. — (koji se ne nada, ne sluti) imprudens.
neprisiljen = non coactus; non invitus; volens.
neprisoban = mente captus. — (besvjestan) amens.
neprisobnost = alienata mens; amentia.
nepristao = v. neprikladan.
nepristojan = indecorus; indecens; indignus. — (nezgodan) alienus.
nepristojnost = (sramota) dedecus. — (nedostojno postupanje) dedecus. — (neudvornost) inhumanitas. — (neuljudnost) rusticitas.
nepristran = a studio partium alienus; studio et ira vacuus. — (pravedan) aequus.
nepristranost = nullum partium studium; animus ab omni partium studio alienus. — (pravednost) aequitas; judicium integrum, ili incorruptum.
nepristupan; nepristupiv = inaccessus. — (neprohodan) invius.
neprisutan = absens.
neprisutnost = absentia.
nepritoman = absens. — (udaljen) remotus.
nepritomnost = absentia.
neprobav; neprobava = cruditas.
neprobavan = difficilis ad concoquendum.
neprobitan = impenetrabilis.
neprobojan = v. neprobitan.
neprodatan = qui nullo modo vendi potest.
neprohodan = invius; impervius. — (nepristupan) inaccessus.
neprokišljiv = imbribus impenetrabilis.
neprolazan = v. neprohodan.
nepromišljen = incautus; inconsideratus; inconsultus; temerarius. — adv. temere; inconsiderate; inconsulte.
nepromišljenost = temeritas; imprudentia; inconsiderantia (rijetko).
nepromjenit; nepromjeniv = immutabilis. — (stalan) constans. — (stanovit) stabilis. — (određen) ratus. — (neprestan) perpetuus. — (uvijek jednak) semper idem. — adv. constanter; perpetuo.
nepromjenivost = immutabilitas; mutatio, ili commutatio nulla; constantia; stabilitas; perpetuitas; v. nepromjeniv.
nepromjenljiv; nepromjenljivost = v. nepromjeniv; nepromjenivost.
neprovozan = impervius.
neproziran; neprozračan = non pellucidus.
neprudan = inutilis.
ner = v. nego.
nerad = otium. — (danguba; plandovanje) cessatio. — (lijenost) desidia. — (neradinost) inertia.
neradin = otiosus; deses; desidiosus; iners.
neradinost; neradnja = v. nerad.
nerado = invitus; aegre; moleste. — (mučno) gravate.
neradosan; neradostan = voluptate carens; voluptatis expers.
nerast = verres. — (nemoć sljezene) lienis morbus.
nerastavan = indissolubilis. — (nerazdjeliv) individuus.
neratoboran = imbellis. — (nenaklon ratu) a bello alienus. — (miroljuban) pacis amans.
neravan = non aequus.
nerazbor = imprudentia.
nerazboran; nerazborit = imprudens. — adv. imprudenter.
nerazboritost = imprudentia.
nerazdjeliv = individuus; qui (quae, quod) dividi non potest.
nerazložan; nerazložit = frazama pod „razložit, razložan“ dodaj; „non“, ili „parum“; (nepravedan) injustus; non justus, n. pr. querela; (neistinit) falsus, n. pr. suspicio. — adv. sine causa; injuste; temere; falso.
nerazuman = imprudens; stultus; nullius, ili minimi consilii.
nered = perturbatio. — (pomiješanje) confusio. — n. u državi = tumultus; seditiones. — staviti što u n. = turbare, ili (sasvim) perturbare; confundere; miscere.
nerječit = indisertus. — (nevješt govoru) infacundus.
nerodica = sterilitas.
nerodik = tesca, ili tesqua, orum.
neruka = fortuna adversa. — s n. biti = incommodum esse. — (s puta udaljen) devius.
nesan = insomnia.
nesavršen = non perfectus; imperfectus. — (započet a ne dovršen) inchoatus.

nesiguran = incertus. — (pogibeljan) infestus. — (neučvršćen) intutus.
nesigurnost = opis. pridavn.; n. pr. itinera infesta; mare infestum; castra intuta; spes incerta.
neshodan = alienus; non idoneus.
nesit = subst. homo insatiabilis. — (ptica) platalea.
nesit = adj. insatiabilis; insaturabilis; inexplebilis. — (koji se nije nasitio) non saturatus.
nesitost = insatietas.
nesklad = discordia; dissensio; dissidium. — (o glasovima) voces dissonae. — (nesudaranje) discrepantia.
neskladan = (nesuglasan) discors; absonus; discrepans. — (koji se ne sudara, ne slaže) dissidens. — (nepristojan) inurbanus. — (neotesan) rudis. — v. nepristojan; neotesan. — adv. inurbane; rustice.
neskladnost = v. nesklad. — (neuljudnost) rusticitas.
nesklapan = absurdus; ineptus; (neslan) insulsus; adv. absurde; inepte; insulse.
nesklapnost = insulsitas.
nesklon = alienus ab alqo, ili ab alqa re; aversus ab alqo, ili ab alqa re. — (nemio) iniquus alci, ili in alqm. — biti n. komu = ab alqo, ili in alqm animo esse averso; animo esse ab alqo alieno. — n. biti čemu = aversum esse ab alqa re, ili alci rei; alienum esse ab alqa re; abhorrere ab alqa re.
neskroman = immodestus.
neskromnost = immodestia.
neslaganje = discrepantia. — (n. mnijenja) varietas sententiarum.
neslagati se (bolje ne slagati se) = discrepare cum alqo, ili alqa re; dissentire ab, ili cum alqo; dissidere. — (protiviti se) abhorrere ab alqa re. — ne slažu se mnijenja = variantur sententiae; variatur sententiis. — ne slažu se spisatelji u tome = discrepat inter scriptores, ili inter auctores; cfr. nec inter scriptores rerum discrepat solum, sed orationes quoque P. Scipionis et Ti Gracchi abhorrent inter se.
neslan = insulsus; salis indigens; sale non conditus; sine sale. — (lud) insulsus; infacetus; fatuus.
neslavan = inglorius; (nepoznat) obscurus; adv. sine laude.
nesličan = dissimilis (s gen. i s dat.); absimilis (s dat.). — (različit) diversus ab alqo, ab alqa re. — (nejednak) dispar alci (rei). — biti n. = dissimilem esse; abhorrere, n. pr. mores tui a meis non abhorrent.
nesličnost = dissimilitudo.
nesloga = discordia; dissensio; dissidium. — (svađa) simultas. — n. u državi = civiles dissensiones. — življeti u n. = dissidere ab, ili cum alqo; discordare cum alqo; in simultate esse cum alqo; — (među sobom) dissidere, ili discordare inter se. — pobuditi n. = discordiam concitare; dissensionem commovere; discordias serere; — (u državi) discordiam inducere in civitatem.
nesložan = discors cum alqo; dissidens ab, ili cum alqo. — biti n. = dissidere, ili dissentire cum, ili ab alqo; (u čemu) dissidere de alqa re.
nesmiljen = immisericors; v. nemilosrdan.
nesmiljenost = v. nemilosrđe.
nesmjelica = qui nihil audet.
nesmjeran = (nečedan) immodestus. — (koji ne poštuje) parum reverens. — (besraman) impudicus.
nesmjernost = immodestia; irreverentia; impudicitia; v. nesmjeran.
nesmišljen = inconsultus; inconsideratus; temerarius. — adv. inconsulte; inconsiderate; parum considerate; temere.
nesmišljenost = temeritas; imprudentia; inconsiderantia (rijetko).
nesmotren = incautus; inconsideratus. — (neoprezan) improvidus; imprudens; temerarius. — adv. inconsulte; inconsiderate; temere; improvide.
nesmotrenost = imprudentia; inconsiderantia; (rijetko) temeritas.
nesmrtan = immortalis; v. besmrtan.
nesnosan = intolerabilis; intolerandus; vix tolerandus; non ferendus. — (dosadan) odiosus. — (nepriličan; tegotan) importunus. — adv. intoleranter.
nesnošljivost; nesnosnost = intolerantia.
nesočan = exsuccus. — (suhoparan) aridus. — (mlitav; o besjedi) exsanguis.
nespanje; nespavanje = (bdijenje) vigilia (nocturna). — (nesan) insomnia.
nespodoban = dissimilis; v. nesličan.
nesposoban = non idoneus ad alqd, n. pr. ad docendum; inutilis, n. pr. ad arma; hebes ad alqd, n. pr. ad intelligendum; non potens alcjs rei, ili ad alqd faciendum, n. pr. ad legionem cohibendam. — biti sasvijem n. = (o čeljad.) extremi ingenii esse.
nespretan = (blesast; tup) rusticus. — (nezgrapan) inconcinnus. — (čovjek) n. jezika = (homo) linguā impromptus. — (neslan) infacetus, n. pr. mendacium; illiberalis, n. pr. jocus. — adv. rustice; inconcinne; incondite; infacete; illiberaliter; v. nezgrapan.
nespretnjak = homo agrestis; homo vultu motuque corporis vastus atque agrestis; homo rusticus, inconcinnus itd. v. nespretan.
nespretnost = rusticitas; mores rustici.
nesputan = (nesklapan) absurdus; ineptus. — (o govoru i govorniku) dissolutus.
nesram = impudentia. — (bezočnost) protervitas.
nesraman = impudens; inverecundus. — (bezočan) protervus. — adv. impudenter; proterve.

nesramnik = homo impudens etc. v. nesraman.

nesreća = (zlo u opće) malum. — (velika šteta; gubitak; bijeda; poraz) calamitas. — (zla, nepovoljna sreća) res adversae. — (huda sreća) fortuna adversa. — (nezgoda) casus adversus. — (ratna nevolja) clades; incommodum. — (bijeda; nevolja) miseria. — (udarci hude sreće) adversitates. — ne bi nas nikada bila zadesila ova nesreća, da = in has miserias nunquam incidissemus, si etc. — dogodi mu se n. da = accidit ei ut etc. — nesreća je htjela da = perincommode accidit, quod etc. — svaka me n. prati = omnia mala me consectantur.

nesrećan = (komu ništa ne uspijeva; koji nesreću nosi) infelix. — (poguban) calamitosus. — (bijedan; jadan) miser. — (koji ne odgovara nadi) non prosper. — (zlokoban) infaustus. — (hud; ubitačan) funestus. — (nepovoljan) sinister. — (protivan; neprijazan) adversus. — (zao; hud) malus. — n. stanje = res adversae; fortunae afflictae. — nalaziti se u n. stanju = afflicta conditione esse; miserum, ili infelicem esse. — biti n. u ratu = rem male gerere; calamitatem accipere. — učiniti koga n. = affligere, ili pessumdare, ili pervertere alqm. — n. godina = annus tristibus casibus luctuosus. — n. dan = dies infelix, ater, nefastus. — adv. infeliciter; misere; male. — n. uspijeva što = male, ili secus alqd cadit.

nesrećnik = homo infelix etc. v. nesrećan.

nesretan = v. nesrećan.

nestaja; nestajanje = defectio. — (oskudica) penuria. — (nedostatak) inopia. — (umanjivanje) deminutio; imminutio, n. pr. malorum; (prt. bonorum incrementum).

nestajati = deficere. — (umanjivati se) minui. — (iščezavati) evanescere. — (manjkati) deesse; v. nestati.

nestalan = instabilis. — (promjenljiv) mobilis; mutabilis. — (nepostojan) inconstans. — (lakouman) levis; v. nepostojan; nesiguran.

nestalnost = (nepostojanost) inconstantia. — (lakoumnost) levitas. — (promjenljivost) mutabilitas; mobilitas. — (slaboća) infirmitas. — n. vremenâ = coelum varians.

nestanak = v. nestatak.

nestanovit = v. nestalan.

nestaša = v. nestašica.

nestašan = petulans; lascivus. — (nemiran) irrequietus.

nestašica = (oskudica osob. hrane) penuria. — (neimanje) inopia. — (potreba; oskudica) egestas. — (nevolja; nužda) difficultas. — n. svega = omnium rerum inopia, ili difficultas; summae angustiae rerum necessariarum. — n. novaca = pecuniae, ili argenti penuria, ili inopia.

nestaško = petulans; irrequietus; v. nestašan.

nestašnost = petulantia; lascivia.

nestatak = v. nestašica; nestajanje.

nestati = (manjkati) deficere; deesse. — (ne biti dosta) non sufficere; parum esse. — (izgubiti se) amitti. — (nestati; izgubiti se) abire, n. pr. timor, fides, memoria vetustate. — (propasti) interire; cadere; concidere. — (iščeznuti) tolli. — (o tekućinama, snijegu, magli itd., nadi) dilabi. — (o vonju, rosi itd.; o nadi) evanescere. — (ne biti više) esse desinere. — (ne biti više na pogledu) cerni desinere. — (ne čuti se više) audiri desinere. — (odalečiti se brzo) evolare e conspectu. — (malo po malo proći) effluere, n. pr. aetas, tempus, aestas. — (izići iz običaja; prestati) exolescere, n. pr. disciplina per desidiam, ars. — n. bez traga = (o narodu itd.) interire sine vestigiis; ne vestigium quidem relinquitur alcjs rei, n. pr. Asiae civitatum atque urbium; omnia alcjs rei vestigia intereunt, n. pr. pristini itineris; v. nestajati.

nestavan = v. nestalan.

nestid = v. nesram.

nestrah = metus nullus. — (odlučnost) audacia. — (srčanost) fortitudo.

nestrašljiv = impavidus; intrepidus; audax; fortis.

nestrpljenje = impatientia, n. pr. morae, spei.

nestrpljiv = impatiens, n. pr. morae; festinans. — adv. impatienter. — n. čekati što = acerrime alqd exspectare.

nestrpljivost = v. nestrpljenje.

nesuđen = (biti n.) non esse in fatis.

nesuglasan = absonus. — (raznoglasan) dissonus.

nesumnjiv = haud dubius; certus. — adv. haud dubie; certe.

nesvijest = animi defectus, ili defectio. — (bezumlje) amentia.

nesvjestan = stultus; amens.

nesvjestica = v. nesvijest.

neškodan = inoxius.

neškodljiv = innocuus; innocens.

neštedan = (rasipan) prodigus; profusus; effusus.

neštedice = profuse; prodige. — (neumjereno) immoderate. — (obilato) large effuseque; large copioseque. — (nemilice) inclementer; acerbe; acriter.

neštednost = (rasipnost) prodigentia; profusio.

neštetan = v. neškodan.

neštiv = qui (quae, quod) legi non potest.

nešto = alqd; nonnihil; (slučajno) forte.

neštovan = inhonoratus.

netajiv = qui (quae, quod) occultari, dissimulari, negari non potest.

netečan = insulsus; sapore carens.

netemeljit = temere ortus, n. pr. rumor; injustus; non justus, n. pr. querela; falsus, n. pr. suspicio. — adv. sine causa; temere.

netjelesan = corporis expers; sine corpore; corpore carens.
netom = ut; ut primum; ubi; ubi primum; simul atque; simulac; simul ut.
netrpan = impatiens.
neučan = v. nenaučan.
neučasan = intempestivus. — (nezgodan) incommodus; (neprikladan) non opportunus.
neučen = ineruditus; indoctus; v. učen.
neučtiv = inurbanus; rusticus.
neudan; neudat = innuptus.
neudoban = v. neučasan.
neudobnost = (nezgoda) incommoditas; incommodum.
neudomljen = (o kćeri) non collocata.
neugladen = impolitus; v. neotesan.
neugledan = humilis. — (nepoznat) obscurus.
neugodan = ingratus; injucundus. — (težak; dosadan) gravis; molestus. — neugodno mi je = graviter, ili moleste fero alqd; aegre patior alqd. — n. je komu = alci grave est (s inf.).
neugodljiv = inofficiosus.
neugodnost = molestia.
neuk = (neučen) illiteratus; indoctus. — (nevješt) imperitus; rudis.
neukloniv = inevitabilis; qui (quae, quod) evitari non potest; quem (quam, quod) evitare, ili effugere non possumus; necessarius. — n. potreba = necessitas fatalis; fati necessitas. — n. je = necesse est.
neukopan = inhumatus; insepultus.
neukoran = non reprehendendus; non vituperandus; nulla reprehensione dignus. — (pošten) probus. — (neporočan) integer; inculpatus; v. neprekoran.
neukost = literarum inscitia. — (nevještina) imperitia. — (neznanje) inscientia.
neukrašen = inornatus. — (neuređen) incomptus. — (nenakićen; kudrav) horridus. — (gô, jednostavan) nudus, n. pr. veritas.
neukroćen = indomitus.
neukroćenost = (o čeljadetu) ingenium immansuetum.
neukrotiv = indomabilis (rijetko).
neukusan = illepidus. — (nelijep) inelegans. — adv. ineleganter; v. neslan.
neuljudan = inurbanus; inhumanus; rusticus; male moratus. — biti n. = rustice, ili inhumaniter facere. — adv. inurbane; rustice; inhumaniter. — djela n. = rustice facta. — riječi n. = inurbane dicta.
neuljudnost = inhumanitas; rusticitas.
neuman = stultus. — (glup) stolidus. — (nespretan) ineptus; v. nepametan.
neumjeren = immodicus, n. pr. frigus, libido possidendi; immoderatus, n. pr. potus, cupiditates, luxuria. — (koji se ne zna svladati) intemperans, n. pr. licentia, animus. — (razuzdan, pretjeran, strastan) impotens, n. pr. laetitia, postulatum. — (nećedan; razuzdan) immodestus, n. pr. laus. — (razuzdan, raspušten) effrenatus, n. pr. audacia, cupiditates, laus. — (prekomjeran, pretjeran) effusus; profusus, n. pr. laetitia, sumptus. — (proždrljiv) edax; vorax. — (u jelu i u piću) profundae et intempestivae gulae. — (raskošan) luxuriosus. — adv. immoderate; intemperanter; incontinenter; immodeste; effuse. — n. piti = vino se obruere. — n. jesti = largius se invitare. — n. življeti = immoderate vivere.
neumjerenost = intemperantia. — (raskoš) luxuria.
neumjestan = abhorrens, n. pr. lacrimae. — (neshodan) alienus. — biti n. = locum non habere; nihil loci est; nihil loci relictum est alci rei. — mislim da nije n. da = non alienum esse videtur; haud ab re duco (s inf.).
neumjetan = (nevješt) artis non peritus; artis ignarus. — (bez umjetnosti) arte carens; sine arte. — (prost) simplex; inconditus.
neumjetnost = nulla ars.
neumoljiv = inexorabilis. — (nemio) inclemens (rijetko).
neumoran = indefessus. — (nelijen; krepak) impiger. — (djelatan) assiduus. — adv. assidue; impigre.
neumornost = labor atque industria; industria et labor; assiduitas; impigritas.
neumrli = immortalis. — (vječan) aeternus; sempiternus. — n. slava = aeternitas immortalitasque. — tvoje n. ime = aeternitas tua. — biti n. = immortalem, ili sempiternum esse; non interire. — učiniti koga n. = alqm immortalem reddere, (podijeliti komu neumrlost) alqm aeternitate donare. — učiniti sebe n. = immortalitatem sibi parere. — postati n. = immortalitatem adipisci, ili consequi. — (postići n. slavu) immortalem, ili sempiternam gloriam consequi.
neumrlost = immortalitas; aeternitas. — n. duše = immortalitas, ili aeternitas animi, ili animorum. — n. imena = immortalis, ili sempiterna gloria. — Platonovo djelo o n. duše = Platonis liber, qui immortalitatem animae docet.
neuplašiv = impavidus; intrepidus; indomitus terroribus. — adv. impavide; intrepide; fortiter, n. pr. sententiam dicere.
neuplašivost = animus impavidus, intrepidus etc. v. neuplašiv.
neupotrebljiv = inutilis ad alqd.
neupravan = obliquus.
neuraden = rudis. — (neugladen) impolitus. — (o zemlji) incultus. — (o zlatu itd.) aurum, argentum infectum.

neuredan = neglegens. — (raspušten) dissolutus, n. pr. mores, vita. — adv. neglegenter; dissolute; n. življeti = luxuriari.
neurednost = neglegentia alcjs rei.
neuređen = inordinatus; incompositus.
neurešen = v. neukrašen.
neuskolebiv = stabilis.
neuslužan = inofficiosus; illiberalis.
neuspješan = cui eventus deest; irritus. — biti n. = successu carere. — adv. frustra; nequiquam.
neustrašiv = v. neuplašiv.
neustrpljiv = v. nestrpljiv.
neutaživ = implacabilis.
neutješiv = cujus dolor, ili luctus nullo solatio levari potest.
neutrudan; neutrudljiv = v. neumoran.
neuzdan = v. nepouzdan.
neuzmožan = qui (quae, quod) fieri non potest; v. nemoguć.
neuzrastao = nondum adultus. — n. djeca = parvi (liberi).
neva = v. nevjesta.
nevaljalac = homo ad nullam rem utilis; homo nihili; homo nequam.
nevaljalost = nequitia. — (nikakva korist) inutilitas. — (zloća) improbitas.
nevaljaljstvo; nevaljaljština = v. nevaljalost.
nevaljan; nevaljao = (nekoristan; nesposoban) inutilis; irritus, n. pr. testamentum; v. nesposoban. — (opak) improbus; malus; nequam.
nevažan = levioris, ili nullius momenti; levis.
nevažnost = res levioris, ili nullius momenti; levitas.
neveselje = tristitia; maestitia.
neveseo = maestus; tristis.
nevičan = v. nenaučan.
nevid = (otići nevidom) evanescere. — poginuti n. = subita morte, ili subito perire; subita morte exstingui, ili corripi.
nevidiv = nulli cernendus; quem (quam, quod) cernere et videre non possumus; quem non possunt oculi consequi; qui sub oculos non cadit, ili oculorum aciem fugit, ili sensum oculorum effugit.
nevidjelica = tenebrae, arum; v. tmuša.
neviđen = (neobičan) inusitatus; v. neobičan.
nevidovni = improvisus; v. nenadan.
nevikao = insuetus; v. nenaučan.
nevin = innocens; insons; culpā vacuus, ili carens. — sasvim n. = omnis injuriae insons. — n. djeca = liberi, qui nihil meruerunt. — proglasiti koga n. = alqm absolvere. — n. biti osuđen = judicio iniquo circumveniri. — n. srce = castus animus purusque.
nevinost = innocentia. — (neporočnost) integritas. — dokazati svoju n. = innocentiam purgare. — n. djetinja = sincera et integra natura alcjs.
nevjera = perfidia. — (vjerolomstvo) infidelitas; cfr. Labienus cum Commium comperisset sollicitare civitates et conjurationem contra Caesarem facere, infidelitatem ejus sine ulla perfidia judicavit comprimi posse. — (čeljade nevjerno, nepošteno) homo perfidus. — (čeljade nepouzdano) homo infidus. — (oluja) procella; tempestas; v. oluja.
nevjeran = perfidus. — (kao stalno svojstvo) perfidiosus. — (vjeroloman) infidelis. — (nepouzdan) infidus. — postati n. = fidem violare, frangere, laedere; in fide non manere. — adv. perfidiose. — (koji lako ne vjeruje) qui non facile adduci potest ut credat.
nevjernik = homo perfidus, infidus; v. nevjeran.
nevjernost = v. nevjera.
nevjerojatan = incredibilis. — (čudnovat) mirus; mirificus. — (istini ne podoban) non veri similis; non probabilis. — n. brzina = incredibilis celeritas; tanta celeritas, cui par ne cogitari quidem potest. — n. bol = incredibilis dolor; opinione omnium major dolor. — n. je = incredibile est; s dodatkom također: „auditu“; „dictu“; „memoratu“. — adv. incredibiliter; incredibilem, ili mirum in modum; incredile quantum; supra quam cuique credibile est; non probabiliter. — ne n. = non sine veritatis specie.
nevjesta = (snaha) nurus. — (bratova žena) fratris uxor. — mlada n. = v. mlada.
nevjestica = v. nevjesta. — (lasica) mustela.
nevješt = imperitus, ili ignarus alcjs rei; imprudens, n. pr. legis, maris; rudis in alqa re, n. pr. in re publica, in re navali, in jure civili; expers, n. pr. Graecarum literarum. — (koji ne zna) inscius. — činiti se čemu n. = dissimulare alqd.
nevještina = imperitia. — (neznanje; nedostatak znanja) inscientia.
nevolja = (škripac) angustiae, arum. — (bijeda) miseria. — (zlo, nesreća) calamitas. — (zla sreća) fortuna adversa. — (nepovoljno stanje) res adversae. — (jad; trud) aerumna. — (pogibelj) periculum. — (nužda) necessitas. — življeti u n. = esse, ili versari in miseria; vivere misere. — pomoći komu u n. = alqm eripere a miseria, ili ex miseriis. — u najvećoj n. ostaviti koga (ne pomoći mu) = alqm in extrema fortuna deserere. — prijatelj se u n. pozna = amicus certus in re incerta cernitur. — n. je komu = necessitas alqm premit, ili urget. — do n. (ako bude potreba) = si necesse est, ili fuerit; si necessitas postulat; si res cogit; si necessitas tulerit; necessitate urgente; si res poposcerit, ili postularit; quum res exiget; cfr. non unquam, nisi necessario punire; id, nisi necessario, ne facias; nisi res coget. — pasti u veliku n. = ad summam inopiam, ili ad rerum

omnium inopiam redigi; ad egestatem paene ultimam pervenire.

nevoljan = miser. — (nesretan) infelix; calamitosus. — (pun jada i nevolje) aerumnosus. — nalaziti se u n. stanju = summis angustiis premi; maximis difficultatibus conflictari; in summas angustias adductum esse; rebus adversis vehementer afflictum esse.

nevoljnik = homo miser, infelix etc. v. nevoljan.

nevrijedan = indignus alqa re, il qui s konj.

nevrijeme = (u nevrijeme) intempestive; alieno tempore; non apto tempore; non opportune. — (zlo vrijeme) tempestas; procella.

nezaboravan = cfr. immortali memoria retineo beneficium receptum; — meam tuorum erga me meritorum memoriam nulla unquam delebit oblivio; — commemorationem nominis sui cum omni posteritate adaequare.

nezadovoljan = non contentus alqa re. — samim sobom biti n. = sibi displicere; me poenitet mei. — svak je n. svojim udesom = quemque fortunae suae maxime poenitet. — narod bijaše n. svijem magistratima one godine = taedebat populum omnium magistratuum ejus anni.

nezadovoljstvo = adversa alcjs voluntas; molestia; offensio. — (glasno n.) fremitus. — pokazujem svoje n. = me aegre pati ostendo. — javno pokazati svoje n. = palam aspernari alqd.

nezahvalan = ingratus; beneficii, ili beneficiorum immemor; ingratus in referenda gratia.

nezahvalnost = animus ingratus, ili beneficiorum immemor.

nezakonit = non legitimus. — (nedopušten) illicitus. — (po zakonu nikomu nedopušten) nemini lege concessus. — (zabranjen) legibus vetitus. — n. dijete = spurius; incerto patre natus; nothus. — adv. contra leges. — (proti pravu) praeter jus; contra jus fasque.

nezakonitost = cfr. agebat quaedam vetita legibus.

nezakopan = v. neukopan.

nezaslužen = immeritus. — adv. immerito.

nezasitan = insatiabilis; inexplebilis; insaturabilis.

nezauzdan = v. razuzdan.

nezavidan = non invidens.

nezavisan = nulli subjectus. — (slobodan) liber; liber et solutus. — (gospodar od sama sebe) sui juris. — (koji može raditi po svojoj volji) sui potens. — biti n. = sui juris, ili suae potestatis, ili in sua potestate esse; nemini parere; ad suum arbitrium vivere; arbitratu suo vivere; (o narodu) suas leges habere; suis legibus uti; suis legibus vivere; sua jura et suas leges habere; — (slobodan) liberum esse. — učiniti se n. = in libertatem se vindicare. — proglasiti koga n. = cfr. „liberos, immunes, suis legibus esse jubere Corinthios".

nezavisnost = libertas. — (slobodna rasuda) liberum arbitrium.

nezazoran = non reprehendendus; non vituperandus; nulla reprehensione dignus. — (pošten) probus. — (neporočan) integer.

nezdrav = aeger atque invalidus; aegrotus. — biti n. = valetudine minus prospera uti. — (škodan zdravlju) insalubris, n. pr. ager, fundus, vinum; bonae valetudini contrarius, n. pr. alimenta. — (kužan) pestilens, n. pr. aër, annus, aedes. — (opasan) gravis, n. pr. caelum, anni tempus, loca.

nezdreo; nezdrio = v. nezreo.

nezgoda = casus adversus; infortunium. — (neprilika) incommodum. — (zlo) malum. — (nezgode) = res adversae, ili incommodae. — (teškoća) difficultas.

nezgodan = incommodus. — (u nevrijeme) intempestivus. — (neshodan) alienus; non aptus. — adv. incommode; intempestive; non apto tempore.

nezgrapan = (neotasan; nevješt) rudis. — (neslan) infacetus; inficetus, n. pr. mendacium. — (nepristojan; prost) illiberalis, n. pr. jocandi genus. — (nespretan) inconcinnus. — (neuređen) inconditus, n. pr. blanditiae, motus, verba. — (nespretan, surov) vastus. — (neotesan; prostački) rusticus. — adv. vaste, n. pr. loqui; inscite, n. pr. alqd comparare cum alqa re; infacete; inficete; inconcinne; illiberaliter; rustice.

neznadoša = qui inscitiam simulat.

neznajša; neznalica = homo indoctus; imperitus.

neznan = (nepoznat) incognitus; ignotus. — (neučen) indoctus. — (neotesan) rudis. — (nevješt) imperitus; ignarus.

neznan = subst. inscitia. — (nesvijest) animi defectio.

neznanje = (nedostajanje sposobnosti, da se upotrijebi naučeno, ili da se nađe što je shodno i spretno) inscitia. — (kojemu je čovjek sam kriv, i kao općenito prirođeno svojstvo) ignorantia. — (kojemu čeljade nije samo krivo, te se proteže na jedan slučaj) ignoratio. — (samo nedostatak znanja, s koga se što dobro ne zna) inscientia. — (nevještina) imperitia.

neznanstvo = v. neznanje.

neznatan = (malen) parvus; exiguus. — (malo važan) levis. — (omanji) mediocris. — (sitan) minutus. — (slab) tenuis. — (nizak; neugledan) humilis. — (nepoznat; prost; prosta roda) ignobilis, n. pr. non ignobilis magister dicendi, civitas, familia. — n. država = civitas exigua et infirma. — n. posada = invalidum praesidium. — ne n. svota novaca = nummi non mediocris summae. — ne n. vojska = haud contemnendae copiae. — n. uzroci = parvulae causae.

neznati = (bolje ne znati) nescire; ignorare. — ne znam = nescio; non, ili haud scio; ignoro; me fugit; me praeterit. — ne znajući da je dikt. došao = ignari venisse dictatorem. — ne znam kamo da se okrenem = nescio, quo me convertam. — n. što da rečem = nescio, non habeo, ili nihil habeo, quod dicam. — n. što da radim = nescio, quid mihi agendum sit; incertus sum quid faciam. — ako ti iznenađen ne znaš, što da radiš = si tua re subita consilia torpent. — n. što da odlučim = incertus sum, ili in incerto habeo, quidnam consilii capiam. — ne znam da li = nescio an; haud scio an. — n. je li ovaj put kraći = haud scio an, ili nescio an haec via brevior sit. — ne znadijaše se dobro ima li ih se pustiti u grad ili ne = de iis dubitatum est admitterentur in urbem necne. — ne znati za koga = alqm ignorare. — n. za se = mentis suae non esse; minus compotem esse sui. — n. kud ni kamo = omnia consilia frigent.

nezrelost = immaturitas.

nezreo; nezrio = (o voću; čeljadetu) immaturus. — (o voću) crudus. — (ljut) acerbus. — biti još n. = nondum maturitatem cepisse.

nezvan = invocatus.

neženja = vir caelebs.

neženjen = caelebs; qui uxorem non habet.

ni = nec; neque. — ni — ni = neque — neque; nec — nec. — ni pod koji način; nikako = nullo modo; nulla ratione; nullo pacto. — ni kriv, ni dužan = omnis injuriae insons. — a ni; a i ni = ne quidem, n. pr. non potest satis dici, ne cogitari quidem.

nicati = germinare; pullulare; nasci.

ničemuran = inutilis. — (zaludan) irritus. — (nikakav) nullus.

ničesov = nullus; v. nikakav.

ničice; ničke = pronus. — pasti n. = procumbere pronum in os; pronum concidere.

ničigov; ničiji = nullius.

nići = v. nicati.

nigda; nigdar = nunquam; non unquam; nullo tempore. — n. prije = nunquam antea; nunquam ante hoc tempus. — n. u nijedno vrijeme = nullo unquam tempore. — n. više (poslije) = nunquam post.

nigdje = nusquam; nullo loco.

nigdjeselac = vagae gentes; homines sine tectis ac sedibus passim vagi.

niječan = negans. — n. izraz = vox negans. — n. odgovor dati = negare.

nijedan = (o čeljadetu) nemo. — (o čeljad. i stvari) nullus. — n. (od dvojice) = neuter.

nijednostran = neutrius partis. — biti n. = in neutris partibus esse; neutram partem sequi, neutri parti se adjungere.

nijek; nijekanje = negatio.

nijekati = negare. — (ne priznati s razloga subjektivnih i s obzirom na svoj interes; udariti u bah) infitiari; infitias ire. — (sasvijem odrješito n.) denegare. — (tvrdo n.) pernegare.

nijem = mutus. — (koji nema glasa) sine voce. — (bez jezika; bez govora) elinguis.

nijemac = mutus; v. nijem.

nijemiti; nijemljeti = obmutescere; mutum fieri. — (umuknuti) conticescere; obmutescere.

nik = (nikom poniknuti) defigere oculos in terram.

nikad; nikada = v. nigda.

nikakav = nullius generis; nullus.

nikako = nullo modo; nulla ratione; nullo pacto. — (podnipošto) nequaquam; neutiquam; haudquaquam.

nikakov = v. nikakav.

nikamo = nusquam.

niknuti = v. nicati.

niko = nemo; nullus; v. nijedan.

nikoji = nemo; nullus. — (od dvojice) neuter.

nikoliko = nihil sane; v. nimalo.

nikud; nikuda = nusquam.

nimalo = nihil, n. pr. vultum mutare; ne minima quidem re, n. pr. alqm offendere; minime, n. pr. quod minime putabat; v. ništa.

nipošto = nullo modo; nulla ratione; nequaquam; neutiquam; haudquaquam; minime. — (u odgovoru) minime gentium; minime vero; minime quidem.

niskoća = v. nizina.

nispuznuti se = delabi.

nišaniti = telum, ili sagittam, ili hastam collineare ad alqd; telum dirigere, ili telum intendere in alqm, ili in alqd; alqm locum destinare; alqm ad ictum destinare. — (dobro n.; pogoditi) collineare. — (smjerati) spectare, ili pertinere ad alqd; n. pr. quorsum haec spectat oratio? haec eo pertinet oratio ut etc; huc, ili eo spectat.

ništ = v. ubog: siromah. — ništom držati = nihil aestimare, nihili, ili non flocci facere; pro nihilo ducere, ili putare; contemnere et pro nihilo ducere; despicere et pro nihilo putare.

ništa = nihil; nil; nihilum; nulla res. — baš ništa = prorsus nihil. — ništa takoga = nihil tale. — n. podla = nihil vile, n. pr. cogitare. — n. nova, dobra = nihil novi, boni. — od ničesa postati = ex nihilo oriri. — doći do ničesa = ad nihilum venire, ili redigi. — stvoriti se u n. = nullum repente fieri. — za n. = (bez uzroka) ob nullam rem, n. pr. alqm mittere; sine causa, n. pr. laborare. — n. nego = nihil nisi; haudquaquam aliud quam; nihil aliud praeter; nihil aliud nisi. — n. nemam da odgovorim = nihil est quod respondeam.

ništamanje; ništa ne manje = nihilo minus.

ništar = v. ništa.
ništarija = nihil; res nullius pretii; nugae. — (o čeljadetu) homo ad nullam rem utilis; homo nihili, ili nullius rei, ili nequam.
ništav = v. ništavan.
ništavac = homo nihili; v. ništarija.
ništavan = nullius pretii; nihili; nequam.
ništavet; ništavilo = nequitia.
ništetan = futilis, n. pr. sententia; vanus, n. pr. promissum; inanis, n. pr. promissum; nullus, n. pr. amicitia, venditio. — (pogriješen) vitiosus, n. pr. lex.
ništetnost; niština; inanitas; vanitas.
ništiti = v. uništiti. — n. se = se demittere; se submittere.
ništo = v. ništa; ništ.
nit = filum. — (govora) filum, n. pr. tenue argumentandi filum. — (vrpca) linum. — niti (plur.) = (ureznici) licia, orum. — visjeti o tankoj niti = (tenui) filo pendere; levi momento pendere; exigua spe extremaque pendere.
niti = nec; neque; v. ni.
nitko = v. niko.
niz = (n. pr. bisera) linea (margaritarum).
niz, i = locus demissus, ili depressus.
niz; niza = prep. n. pr. n. vodu, rijeku = secundo flumine. — niz dolje = deorsum. — n. stube = per gradus. — pustiti niz = demittere, n. pr. alqd funibus per murum, alqd secundo amni.
niza = v. niz, i (fem.).
nizak = humilis. — (o kraju, mjestu) demissus; depressus. — (o glasu) gravis. — (o cijeni, vrijednosti) vilis. — (o stasu) humilis. — (o mišljenju) abjectus; humilis; illiberalis. — (o rodu i stališu) humilis; ignobilis; obscurus. — n. roda = ignobili, humili, obscuro loco natus. — adv. humiliter; abjecte; illiberaliter. — comp. niži = inferior. — (o cijeni) vilior. — n. magistrat = magistratus minor. — biti položen niže na rijeci = ad inferiorem fluminis partem situm esse. — superl. najniži = infimus; imus.
nizati = (biser) margaritas inserere lino.
nizbrdica = declivitas; declive; declivia, ium; locus declivis.
nizbrdit = declivis; devexus; proclivis.
nizbrdo = deorsum.
nizdolica; nizgorica = v. nizbrdica.
nizimice = deorsum.
nizina = humilitas; v. niz. — (o glasu) gravitas. — (o cijeni) vilitas. — (o stališu) humilitas; ignobilitas (generis).
nizlaz = descensus.
nizlaziti = descendere.
nizočina = v. nizina.
nizok = v. nizak.
niže = infra; inferius.
njakanje = clamor asini.
njakati = rudere.
njedra = sinus.
njega = cura; curatio. — nj. bolesnika = cura custodiaque aegrotorum. — nj. zdravlja = curatio valetudinis.
njegda = v. negda.
njegov = ejus; (onoga) illius; (ovoga) hujus.
njegovanje = v. njega.
njegovati = (tijelo, bolesnika) curare. — (gojiti, skrbiti se) colere. — nj. tijelo = corpus curare; corpori curationem adhibere. — (resiti) corpus colere. — nj. bolesnika = aegrotum curare; aegroto assidere. — nj. ljubazno stara oca = pie curare patris senectutem. — nj. umjetnosti = colere artes.
njegovski = suo more.
njegve = compedes, um.
njekad = v. negda.
njeki = v. neki.
njen = v. njezin.
njezin = ejus.
nježan = (mek; blag; ćutljiv) mollis. — (tanak; mlad; ćutljiv) tener; tenellus. — (tanak; fin) tenuis. — nj. pogled = mollis vultus, n. pr. molli vultu aspicere alqm. — adv. tenere; molliter.
nježnost = mollitia; mollities, n. pr. animi, naturae.
njiriti = oculos defigere in alqd.
njisnuti = hinnire.
njištati = hinnire.
njiva = ager. — (oranica) arvum. — (preorana njiva) novale. — obrađivati nj. = agrum colere.
njivica = agellus.
njiviti = curare; curae habere alqm, alqd.
njoriti = v. roniti.
njuh = odoratus. — (nj. pasji) narium sagacitas (ad investigandum). — fin, oštar nj. = nares; nasus; n. pr. nasus illis nullus erat; acutae nares;
njušiti = olfacere; odorari; v. nanjušiti.
njuškati = v. njušiti.
no = v. nego.
noć = nox. — (tmina) tenebrae. — tamna n. = nox obscura; nox et tenebrae. — najkraća noć = nox solstitialis. — najdulja n. = nox brumalis. — vrijeme od dvije n. = binoctium. — dan i n. = v. dan. — obnoć = noctu; nocte; nocturno tempore. — obnoć se vide zvijezde = per noctem cernuntur sidera. — do kasne n. = ad multam noctem. — u gluho doba n. = multa ili de multa nocte; concubia nocte. — otputovati obnoć = proficisci de nocte. — u pô n. = media nocte. — otputovati o po noći = proficisci de media nocte. — otputovati kasno obnoć = proficisci de multa nocte. — n. priklapa

zemlju = nox appetit, ili appropinquat. — zatječe koga n. = nox opprimit alqm; nox alci supervenit. — cijelu n. bdjeti = totam noctem pervigilare. — noću raditi = lucubrare. — noću izraditi = elucubrare. — ne spati cijelu n. = noctem insomnem agere.

noćan = nocturnus.

noćas = hac nocte; proxima nocte.

noćašnji = hujus noctis. — n. noć = proxima nox.

noćenje = v. noćivanje.

noćište = v. konak.

noćiti = pernoctare. — n. se = nox appetit, ili appropinquat.

noćivati = pernoctare.

noćnik = (vjetar n.) ventus nocturnus.

noću = noctu; v. noć.

noga = pes. — (golijen) crus. — (but; stegno) femur. — (u stola, klupe itd.) pes. — (mjera) pes. — n. podmetnuti = supplantare alqm (rijetko). — s jednom nogom biti u grobu = capulo vicinum, ili proximum esse; capularem esse. — nogu pred nogom = pedetentim. — od malijeh n. = ab infante; a parvula aetate; a parvo; a parvulo; a puero. — ustati na n. = surgere; (pred kim) assurgere alci; in alcjs venerationem consurgere; alqm assurgendi officio venerari. — ne ustati na n. pred kim = alci non assurgere; alqm sedens excipio. — biti na nogama = (izvan postelje) e lectulo surrexisse; (iza nemoći) bene valere. — ne moći više na n. (od umora) = defessum esse ambulando; (od pijanstva) vacillare ex vino. — biti na slabim nogama = quasi claudicare; vacillare et claudicare. — ne maknuti dalje n. = nusquam longius vestigium movere. — metnuti komu n. na vrat = pedem super cervices alcjs imponere. — ne izvesti n. iz kuće = pedem e domo non efferre. — stanuti komu na n. = pede suo pedem alci premere. — staviti koga pod n. = pedibus alqm conculcare, proculcare. — metnuti pod n. što = cfr. omnia jura populi obterere; omnia divina humanaque jura permiscere.

nogače; nogači = fulcrum.

nogobolja = debilitas pedum. — (ulozi) podagra.

nogostup = semita. — (uska putanja preko gora i šuma) callis.

nokat = unguis. — dugi n. = ungues eminentes, ili prominentes. — ostrići n. = ungues recidere, resecare, subsecare. — (pandža) unguis.

norac = (o čeljadetu) urinator. — (budala) stultus. — (ptica) mergus.

norak = mergus.

noriti = v. roniti.

nos = nasus. — (kao organ njuha) nares, ium; v. njuh. — orlov n. = nasus aduncus. — plosnata nosa = simus. — uzvinuta n. = resimus. — dobar n. = nasus sagax; nares sagaces. — fin n. = nares acutae. — teče krv na n. = sanguis ex naribus, il per nares fluit, ili prorumpit; sanguis per nares erumpit. — voditi koga za n. = alqm eludere et extrahere; alqm lactare et falsa spe producere; alqm variis dilationibus frustrare; alqm variis frustrationibus differre; alqm per frustrationem differre. — na vrat na n. = praeceps; raptim; n. pr. praecipitem fugae se mandare; praecipitem abire; aguntur omnia raptim atque turbate; se protinus conjicere in pedes.

nosac = bajulus; gerulus.

nosač = v. nosac.

nosat = nasutus.

nosati = (na okolo) circumferre; circumgestare.

noseć = praegnans; gravidus. — biti noseća = gravidam, ili praegnantem esse; ventrem ferre; uterum gerere; partum ferre, ili gestare.

nosila = feretrum. — (nosiljka) lectica.

nosilac = v. nosac.

nosilar = lecticarius.

nosiljka = lectica. — mala n. = lecticula.

nosiljkar = lecticarius.

nosionica = v. nosiljka.

nositi = sa sobom (ili na sebi, na leđima, ili u rukama kao teret, ili na sebi kao odijelo itd.) gerere; gestare. — (na sebi, uza se, u sebi; breme, ponajviše lako i to tako, da se čovjek s njim s mjesta miče) ferre. — (s jednoga mjesta na drugo, osob. što veliko i teško) portare. — (u vis držati; uzdržati; podnositi) sustinere. — (o životinjama, robovima) vehere; vectare. — n. breme = bajulare. — n. togu = togatum esse. — n. crninu = cultu lugubri indutum esse. — n. na krkače = v. krkače. — n. na glavi, na prstu = capite, digito gestare. — n. jaja = ova edere, facere, parere, ponere. — nositi = (biti noseća) v. noseć; v. iznositi. — n. se = uti veste, ili habitu (sa shodnim pridavnikom) n. pr. veste uti splendida; splendide vestiri, ili vestitum esse; veste varii coloris uti, veste unius coloris uti, veste uti Medica, habitu Romano uti. — n. se s kim = luctari.

nosorog = rhinoceros, otis.

nostvica = acipenser.

nošaj = v. nošnja.

nošenina = merces bajuli, ili geruli.

nošivo = v. nošnja.

nošnja = habitus; vestitus; vestitus habitusque; cultus; vestimenti genus; cfr. Romano habitu uti; eodem ornatu etiam populum vestiri jubere; quem morem vestis exinde gens universa tenet; nihil de Laconum vestitu mutare.

nov = novus. — (skorašnji; mlad) recens. — sasvim n. = ab integro novus. — (neobičan)

insolitus. — n. odijelo = vestis recens; — (po novoj modi) vestis nova — nov zakon = (kakav još nije bio) lex nova; — (skoro izdan) lex recens. — iz n. = (sasvim) de, ili ex integro; (po drugi put) iterum; denuo. — novo = novum; (plur.) nova; res nova. — je li što n.? = num quidnam novi? — ako imaš što n. = si quid novi habes. — pripovjediti što n. = modo cognita narrare.

novac = nummus. — sitan n. = aes minutum. — novci = pecunia; nummi; (srebrni) argentum; (bakreni) aes. — (novčarstvo) res nummaria. — (imanje) res familiaris; opes; fortunae. — (plaća; nagrada) pretium, n. pr. existimans sese alqd interim Romae pretio aut gratia effecturum. — ilirski n. = pecunia Illyriorum signo signata. — gotov n. = v. gotov. — koji se može imati za n. = venalis; pretio venalis. — za n. = pecuniae causa, n. pr. omnia facere. — za malo n. = parvo pretio; parvo. — za mnogo n. = magno, ili impenso pretio; magno. — mala svota n. = paululum pecuniae; alqd nummulorum. — nekoliko n. = aliquantum nummorum, ili pecuniae; aliquanta pecunia. — državni n. = pecunia publica. — imati uza se n. = nummos habere. — ne imati uza se n. = sine nummis esse. — imati n. = pecuniam habere. — ne imati n. = pecuniam non habere. — imati mnogo n. = bene nummatum esse; pecunia abundare; amplissimam possidere pecuniam; (biti bogat) opibus, ili divitiis florere. — koji ima mnogo n. = pecuniosus. — potrebovati n. = pecuniae, ili pecunia indigere. — steći mnogo n. = magnam, ili maximam pecuniam facere; (čim) ex alqa re, n. pr. ex metallis. — bez n. = (pecuniae) inops. — pohlepa za n. = pecuniae aviditas. — utjerivanje n. = pecuniae exactio.

novačenje = dilectus, ili (silovitije) conquisitio militum.

novačiti = dilectum habere; milites legere; scribere, ili conscribere milites, ili exercitum.

novajlija = (apsol.; jedan, koji je stoprv nešto postao, ili je još neiskusan) homo novus. — (koji je stoprv nešto postao, ili u koje mjesto došao) novicius, n. pr. servus, ili mancipium. — (mlad vojnik) tiro; miles novus. — vojska n. = exercitus tiro.

novak = v. novajlija. — novaci = tirones milites; supplementum, ili milites in supplementum lecti (momčad za dopunjenje). — n. mjesec = nova, ili prima luna.

novaštvo = tirocinium.

novcat = novus; recens; v. nov.

novčan = pecuniarius. — n. globa = multa; v. globa. — n. svota = summa; pecunia; v. svota. — n. kesa = crumena; marsupium.

novčanik = theca nummaria; scrinium.

novčar = homo pecuniosus, ili bene nummatus; homo magnae pecuniae. — (mjenjač) argentarius.

novčara = argentaria (sc. taberna). — (državna) mensa publica.

novčić = nummus. — (mali n.) nummulus.

novina = (o njivi) novale. — (prvine od ploda) primitiae, arum. — (novost) novum; v. nov. — novine = acta diurna, ili publica; acta. — biti u n. = in actis vulgatum esse; in actis legi, ili inveniri; actis contineri. — metnuti u n. = diurnis actis urbis mandare.

noviti = reficere alqd.

novljak = v. novajlija.

novorođenče; **novorođenik** = modo natus, ili editus.

novost = novum; res nova. — (neobičnost) novitas; insolentia.

novota = res nova; novitas.

novotan = rerum novarum cupidus; rerum mutationis cupidus.

novotar = novarum rerum cupidus; rerum commutandarum, ili evertendarum cupidus; rerum mutationis cupidus; novarum rerum, ili in novas res avidus; rerum novarum molitor; qui nova cupit; qui res novas quaerit, ili agit, ili molitur. — (u državi) qui rebus novis studet. — (koji nove riječi kuje) qui verba novat.

novotarija = res novae; nova. — težiti na n. = (u državi) rerum novarum cupidum esse; rerum commutandarum, ili evertendarum cupidum esse; rerum mutationis cupidum esse; novarum rerum, ili in novas res avidum esse; novas res quaerere, agere, moliri, tentare; nova cupere; novis rebus studere; res novare cupere; omnia novari velle; pronum esse ad res novas; novandarum rerum consilia agitare. — ne težiti na n. = cogitatione rerum novarum abstinere; mutatione abhorrere.

novotariti = v. novotarija (težiti na n.); res novare; ad res novas consurgere.

novotarstvo = studium rerum novarum; rerum mutationis cupiditas.

novotnik = v. novajlija.

novovječan = novus; qui nunc est; ut nunc fit; hujus aetatis.

novština = novitas; res nova; v. novost.

nozdra; **nozdrva** = naris.

nož = culter.

nožice = forfex.

nožić = cultellus.

nožnica = vagina (cultri).

nu = v. no; ali.

nuder = age! agedum! age vero!

nuditi = (komu što, koga čim) offerre alci alqd. — (o kupcu) promittere; polliceri. — n. na lidžbi = liceri; licitari; licitationem facere. — n. komu svoju pomoć = ad rem, ili in alqa re

operam suam profiteri; alci operam suam offerre; (u svakoj potrebi) in omnia ultro suam offerre operam. — n. koga na što = incitare; impellere; v. nukati. — n. se = sese offerre. — (napinjati se; takmit se) contendere; alqa re inter se certare.
nuđati = v. nuditi.
nugao; nuglo = angulus; v. ugao.
nujan = maestus; tristis; aeger animi, ili animo.
nujnost = maestitia; aegritudo animi.
nukalac = impulsor.
nukati; nukovati = stimulare; hortari; incitare; impellere.
nut = ecce; en. — n. me = ecce me. — n. ga, je etc. = ecce eum, eam etc., ili eccum, eccam, eccos etc. — n. ga = eccum adest; en hic est ille.
nutarnji = interior. — (koji je u kući, ili u državi) internus. — (u državi, ili u obitelji) intestinus. — (domaći) domesticus. — n. dio kuće = pars interior aedium. — n. dio grada = media urbis. — n. zlo = (u tijelu; u državi) malum, quod inhaeret in visceribus; (u državi) malum intestinum; malum intestinum ac domesticum. — n. rat = bellum intestinum, intestinum ac domesticum.
nutarnjost = pars interior; partes interiores; interiora, um. — n. zemlje = viscera terrae; (nutarnji krajevi) = interior regio; interiora; — n. Afrike = interior Africa.
nuti = v. nut.
nutkati = v. nukati.
nutrašnji = v. nutarnji.
nutrašnjost = v. nutarnjost.
nutrina = v. nutarnjost.
nutrnji = v. nutrašnji.
nuz = v. uz.
nuzgred, nuzgredice = dum aliud agitur, n. pr. ediscere alqd. — (u isto doba) simul. — (u vrijeme, što preostane) subsicivis operis; subsicivo studio, n. pr. voces Latinas colere, arripere alqd; subsicivis operis alqd acquirere.
nuzgredan = (n. pr. posao) (u opće) subsicivae operae; (nauka) subsicivum studium. — n. pitanje = quaestio minor. — n. misao = cogitatio minor. — n. dobit = fructus adventicius; pecunia adventicia. — n. stvar = res aliena; res minor. — možda sam o n. stvarima (koje se ne tiču parnice) odviše govorio = extra causam nimis fortasse multa.
nuzljub = rivalis.
nuzljublje = rivalitas.
nužda = v. nevolja.
nuždan = necessarius. — adv. necessario.
nužnik = latrina.

O.

O; ob = s. akuz.: objesiti o što = suspendere alqd alci rei, in, ili de alqa re, v. objesiti. — udariti, n. pr. glavom o zid = offendere caput ad parietem; v. udariti. — otimati se o što = certare de alqa re, n. pr. de imperio; contendere, n. pr. de principatu. — zavaditi se o što = orta est alci altercatio cum alqo de alqa re. — sjedjeti ob desnu = sedere a dextra. — poganiti o što = foedare alqa re. — obdan = die; interdiu. — obnoć = v. obnoć. — ob zimu = v. zimi. — ob ljeto = aestate; — o jeseni = v. jesen. — s loc. (o predmetu govora, mišljenja itd.) de. — govoriti o čemu = loqui de alqa re; v. govoriti. — misliti o čemu = cogitare de alqa re; v. misliti. — sanjati o čemu = sommiare alqd, ili de alqa re. — življeti o čemu = vivere de alqa re; v. življeti. — o svom trošku = privato sumptu; v. trošak. — raditi komu o glavi = alcjs vitae insidiari; v. raditi.
oba = (zajedno spojeni) ambo. — (svaki pojedini za se) uterque; bini; v. slovn. cfr. ut una castra jam facta ex binis viderentur.
obabinjati se = v. poroditi se.
obaći = (posjetiti) visere; invisere; visitare alqm. — obašlo me je zlo = nactus sum malum. — (obilaziti) circumire; ambire. — (kušati) experiri; tentare. — (okušati) gustare.
obad = asilus; tabanus; oestrus.
obadati = pungere; aculeis pungere; (pren.) petulanter, ili superbe se gerere. — obadati o štap = inniti baculo. — o. se = asilo cieri; furere.
obadva = v. oba.
obadvjeručke = v. objeručke.
obadvoje = ambo; utrumque; v. oba.
obadvojica = v. oba.
obagnjiti = putrescere.
obagriti = purpureo colore tingere.
obahoriti; obajati = fascinare.
obala = litus; ora. — (rijeke) ripa. — (zid oko vinograda, vrta) maceria. — držati se o. (broditi kraj o.) litus, ili oram legere. — držati se što bliže o. = litus quam proxime tenere.
obalac = cylindrus.
obalina = aedes vetustate ruentes.
òbaliti = salivā foedare, ili inquinare.

obáliti = sternere; prosternere. — (oboriti; strovaliti) dejicere; deturbare. — o. koga na zemlju = alqm ad terram dare; alqm ad terram, ili alqm terrae affligere. — o. cijenu čemu = pretium minuere, n. pr. frumenti usque ad ternos nummos; minus pretium imponere, ili constituere alci rei. — o. cijenu žita = annonam levare.
obàliti = v. obliti.
obaljivati = v. obáliti.
obamiranje = subita animi defectio. — (poginuće) interitus.
obamirati = animo relinqui; animus me relinquit. — (propadati; ginuti) exstingui; interire; deficere.
obamljilo = sopor.
obamljiti = sopire.
obamljiv = soporifer.
obamrijeti = v. obamirati.
obamrlost = v. obamiranje.
obao = rotundus. — (okrugao) orbiculatus. — (krugljast) globosus. — (dugoljasto okrugao) teres.
obapeti; obapinjati = circumtendere, ili cingere alqa re.
obarati = sternere; prosternere; dejicere; affligere. — (zbaciti; srušiti) deturbare. — (razoriti) diruere; evertere; subvertere. — o. na koga krivicu = culpam in alqm conferre.
obasipati = circumfundere. — (posuti) conspergere. — (napuniti) cumulare. — o. koga čim = congerere alqd in alqm, n. pr. omnia ornamenta, ingentia beneficia. — o. koga častima = onerare alqm honoribus.
obasjati; obasjavati = (luce) collustrare.
obastati = v. opstati.
obastirati; obastrijeti; obastrti = circumdare; circumfundere. — (navući; pokriti) obducere alqd alci rei. — (ogrnuti; oviti) velare.
obasuti = v. obasipati.
obaška = v. baška.
obataliti = depopulari; v. opustošiti.
obatriviti = firmare; confirmare; animum addere, ili erigere.
obava; obavak = confectio; effectio.
obavezati = v. obvezati. — o. se = adhaerescere alci precibus; v. obvezati se.
obavijati = obvolvere, involvere alqd alqa re; circumligare alqd alqa re, n. pr. ferrum stuppa; circumplicare alqd alci rei, n. pr. lorum surculo.
obavijestiti = (koga) certiorem facere alqm alcjs rei, de alqa re; docere, edocere alqm alqd; nuntiare alci alqd. — o. pismeno = per literas significare; — (tačno o čem) alqd plenius atque uberius perscribere ad alqm. — (doglasiti) renuntiare. — o. se = certiorem fieri; cognoscere ab alqo. — (raspitati) v. — biti zlo o. = in errore versari. — dobro biti obaviješten = probe scire.
obavit = curvamen. — (o putu; zavoj) *flexio; anfractus*, n. pr. *viarum, montium*.
obàviti = v. obavijati.
ȍbaviti = conficere, n. pr. negotium; exsequi, n. pr. negotium, munus. — (dovršiti) perficere, n. pr. velut perfecta re; peragere; obire, n. pr. negotium, bellum, munus, legationem; ad exitum adducere; ad finem perducere.
obavjestitelj = (u senatu) relator; v. vijesnik.
obavješćivati = v. obavijestiti.
obavljati = fungi, ili perfungi alqa re, n. pr. officio, munere; agere, n. pr. negotium. — (o poslovima, službi) gerere, n. pr. negotium, magistratum, imperium, censum. — o. što u ime drugoga = procurare, n. pr. negotium alcjs. — o. sve sam = omnia per se obire. — o. službu = munus administrare, obire, sustinere; munere fungi; magistratum gerere; honorem gerere; (o konsulu, pretoru) potestatem gerere; potestati praeesse. — o. konsulat = consulatum gerere. — ne obaviv ništa = infecta re, n. pr. discedere, redire, exercitum abducere; infectis rebus; irrito incepto.
obaziranje = respectus; v. obzir.
obazirati se = v. obzirati se.
obaznati = (saznati) cognoscere alqd (sasvijem stvar), de (pojedine prilike); resciscere. — (biti izviješten) certiorem fieri. — (čuti) audire. — (dočuti) accipere. — (glas je dopro) fama ad me pervenit de alqa re. — (o. ispitivanjem) invenire, reperire ex alqo. — (tačno, izvjesno) comperire ex alqo. — činiti da ko što ne obazna = celare alqm alqd, ili de alqa re. — nastojati o. = (ispitivanjem) percontari; sciscitari ex alqo; quaerere, ili exquirere ex alqo; perquirere ab alqo.
obazreti se = respicere; respectare.
obdan = die; interdiu; v. dan.
obdanica = (na o.) per diem.
obdariti; obdarivati = munerari alqm alqa re; donare alqm alqa re; dono dare alci alqd; v. nadariti.
obdarje = praemium; merces, edis; pretium; v. dar; nagrada.
obdoban = tempore certo recurrens.
obdobje = temporis spatium; tempus.
obdržati = v. održati.
obdulja = praemium curriculi.
obdupsti = circumfodere alqd.
obdužiti = (koga) alci alqd expensum ferre.
obečiti = v. raspečiti.
obećaj = v. obećanje.
obećalac = promissor (rijetko); qui promittit etc.; v. obećati.
obećanje = promissio; pollicitatio; v. obećati; (ono, što se obećalo) promissum; pollicitum. — (zadana riječ) fides. — držati se o. = pro-

missis stare, ili manère; promissa servare, solvere, persolvere, efficere; promissa perficere.
obećati = (na čiju molbu, ili po dogovoru) promittere. — (od svoje volje) polliceri. — (svečano obreći; ujamčiti se) spondere; despondere. — (još k tomu obećati) appromittere. — (na se primiti; podjamčiti se kao branič i pomoćnik) (in se) recipere. — (o. kao nagradu) proponere. — (javno i svečano o.) pronuntiare, n. pr. militibus certa praemia, nummos in tribus. — o. koješta = maria et montes polliceri. — o. svoje sudjelovanje = operam suam profiteri. — o. se = (komu) sese exhibere. — o. se komu na objed = promittere ad alqm.
obećavati = pollicitari; v. obećati.
obenaviti = stultum fieri.
obenđelučiti; obenđiti = ebrium facere (herbis soporiferis).
obesmrtiti = immortalem reddere; immortalitati tradere, mandare, commendare. — o. se = immortalitatem sibi parere. — (neumrlu slavu postići) immortalem, ili sempiternam gloriam consequi.
obeseliti = v. obradovati.
obestrviti = perdere. — o. se = perire.
obesvetiti = violare; profanare.
obeščastiti = dedecorare; dedecore afficere alqm; alqm ignominia afficere, ili notare; ignominiam alci inurere, ili injungere, alci turpitudinis maculam inurere. — o. se = se dedecorare alqa re; dedecus accipere alqa re; se contaminare alqa re. — (oskvrnuti) violare.
obeštetiti = damnum restituere, praestare.
obetati = v. obećati.
obezbijediti = tutari alqd ab alqa re; tutum reddere, ili praestare, ili facere ab, ili adversus; in tuto collocare, n. pr. famam.
obeznaditi se = spe dejici, ili labi; spem perdere, ili abjicere, ili deponere. — (part.) = spe dejectus; destitutus (ab) spe.
obeznaniti se = relinqui animo.
obezobraziti (se); obezočiti = pudorem posuisse; praemortui jam esse pudoris; omnem verecundiam effudisse.
obezumiti = amentiam alci injicere, animum alcjs amentia opprimere; animi aciem praestringere. — (prevariti) decipere; in fraudem impellere. — o. se = in amentiam incidere; mente captum esse; in fraudem deduci.
obezuspješiti = ad vanum et irritum redigere.
obgnati; obgoniti = in orbem agere; circumagere.
obgraditi; obgrađivati = moenibus circumdare, ili cingere; v. ograditi.
obgristi = circumrodere.
obicati se = assuescere alqa re; consuescere s inf.; in alcjs rei consuetudinem se adducere, ili venire; discere.
običaj = (koji se ne ustanovljuje zakonom, već slobodnom voljom, uvjerenjem i nazorima) mos; consuetudo. — (uredba, ustanova, navada, na koju se pazi u državnijem i građanskijem poslovima) institutum. — stari je o. = est hoc in more positum institutoque majorum; ita comparatum est more majorum. — uvesti nov o. = consuetudinem novam asciscere. — pometnuti stari o. = ab antiqua institutione desciscere; a pristina consuetudine deflectere. — držati se o. = consuetudinem suam tenere, ili institutum suum; nihil mutare de consuetudine sua. — to je prošlo u o. = hoc jam in consuetudinem venit. — po starome o. = prisco more parentum; patrio more. — po o. = (ex) more, ritu; (ex) consuetudine; ut moris est; ut est consuetudo. — po mome o. = pro mea consuetudine; (ex) instituto meo; ut facere consuevi; ut institui. — nije moj o. = non est meae consuetudinis.
običan = solitus; usitatus. — (dobro poznat) tritus, n. pr. proverbium. — (navadan; starinski) translaticius. — (preobičan) pervulgatus. — (općenito poznat; svagdanji) vulgaris; quotidianus. — (svuda običan) communis. — (omanji) mediocris. — može se „običan" prevesti također = meus, tuus, suus; n. pr. usus virtute fortunaque sua. — o. put u Grčku = iter, quod tritum in Graeciam est. — o. riječ = verbum usitatum et tritum; verbum vulgare, ili vulgi; verbum quotidianum; verbum in usu positum. — o. način govora = vulgare genus orationis. — o. život = vita quotidiana. — na o. način = usitato more; solito more; tralaticio more; more suo; moribus suis; (ex) consuetudine. — o. je pitanje = quaeri solet. — običan je pobijediti = vincere solet. — obično se služiti čim = alqa re uti consuevisse. — adv. plerumque (ponajviše). — (svuda uopće) vulgo; v. običaj; način.
običavati = solere; consuevisse; assuevisse; mihi mos est.
obići = circumire. — (posjetiti) invisere; adire. — (okusiti) gustare. — (pokušati) tentare.
obići se = v. obiknuti se.
obijati = (vrata) effringere fores. — (skitati se) vagari; pervagari. — o. se kojekuda = vagum errare; vagari.
obijediti = (koga) falso conferre alqd in alqm; crimen, ili alqd criminis confingere alci, ili in alqm; falso accusare alqm; calumniari.
obijeliti = dealbare.
obijeljeti = albescere; inalbescere. — (osijedjeti) canescere.
obijest = lascivia; petulantia. — (oholost) insolentia; superbia; animi; spiritus. — (silovitost) violentia.
obijestan = lascivus; petulans. — (ohol) insolens; superbus; insolentia elatus. — (silovit) violentus.

— biti o. (ohol) = superbire; sublati esse animi; insolenter, ili insolentius, ili superbia se efferre. — biti o. (veseo, raskalašen) = lascivire.

obigrati; obigravati = (u opće) saltare circum. — (igrati okolo čeljadeta, ili stvari) chorea, ili choreis lustrare alqm, alqd.

obika = v. običaj.

obikao = assuefactus; assuetus alqa re.

obiknuti (se) = assuescere; consuescere; se assuefacere alqa re; discere. — o. dugim vježbanjem = magna exercitatione animum durare, ut patiatur alqd. — o. tako da = in eam consuetudinem se adducere ut.

obilan; obilat = largus; copiosus; abundans; uber; opimus, n. pr. praeda, messis; amplus, n. pr. munus, pecunia; locuples, n. pr. munus. — adv. large; copiose; abunde; prolixe, n. pr. id prolixe cumulateque fuit. — preobilno = effuse; large effuseque. — o. priskrbljen = alqa re abundans. — o. pogostiti koga = copiose, ili prolixe alqm accipere. — o. piti = largiore vino uti.

obilatost = copia; abundantia; ubertas, n. pr. frugum, verborum. — (obilat pritok) affluentia.

obilaziti = (hoditi okolo čega) ambire. — (ići stranputicom oko čega) circumire; v. obići.

obilaženje = circuitio. — (nezakonito o. oko koga da glasuje za koga) = ambitus. — (pokušaj) tentatio.

obilje = v. obilatost. — o. misli = sententiarum copia, ili frequentia. — živjeti u o. = in omnium rerum affluentibus copiis vivere; circumfluere omnibus copiis atque in omnium rerum abundantia vivere. — biti u o., ili iz o. čega = abundare; superesse; suppeditare. — iz o. = abunde; satis superque.

obiljega = signum; nota. — (znak; dokaz) indicium; v. znak.

obilježiti = notare alqd; notam apponere alci rei; signare; designare.

obilježje = obiljega.

obilnica = cornu copiae; cornu abundans.

obilnost = v. obilatost.

obilovati = abundare, ili redundare alqa re.

obinja = simulatio. — bez o. = sincerus; verus.

obir = optio. — imao je samo dvoje na o. = in eum locum adductus est ut aut — aut. — dati komu na o. da .... ili da = hanc conditionem alci proponere ut aut .... aut.

obiranje = v. izbiranje.

obirati = v. izbirati.

obisnuti = adhaerescere; obhaerescere.

obista = v. odista.

obistiniti se = verum fieri; effici; fieri; ad effectum adduci; exitum habere; evenire; evadere.

obitalište = domicilium; sedes. — (stan) habitatio.

obitavati = habitare in alqo loco; domicilium, ili sedem ac domicilium habere in alqo loco; incolere alqm locum, ili trans, ili inter, n. pr. urbem, trans Rhenum, inter mare Alpesque; v. stanovati.

obitelj = familia; domus. — dobre o. = (u opće) bono genere natus; — (odlične) nobilis; nobili genere, ili nobili loco natus; haud obscuro loco natus; — (časne) honesto loco, ili honesta domo natus; honeste natus. — od stare o. = antiquo genere natus.

obiteljski = familiaris; domesticus. — (privatan) privatus. — o. poslovi = domesticae res et privatae.

obiti = effringere. — (omlatiti) decutere.

objačati = (fizično i duševno) corroborari; sese corroborare. — (o tijelu) firmari; confirmari.

objačiti = firmare; confirmare, n. pr. corpus cibo, valetudinem, memoriam; corroborare, n. pr. alqm assiduo opere, alqd corroborat stomachum (o lijeku); robustum facere, n. pr. corpus; firmum, ili firmiorem facere, n. pr. corpus.

objahati = conscendere equum; ascendere in equum. — (objahivati) perequitare, n. pr. per agmen, inter duas acies.

objasniti = (razjasniti) illustrare; explicare; explanare; interpretari; enucleare; enodare; v. razjasniti.

objava = significatio. — (formalna) denuntiatio, n. pr. victoriae, belli. — (službeni oglas) edictum.

objaviti = (proglasiti; otkriti) aperire; patefacere. — (dati na znanje) palam facere; in lucem, ili in medium proferre. — (formalno navijestiti) denuntiare. — (službeno) edicere. — (pribiti oglas na javnom mjestu) promulgare. — (razglasiti) divulgare. — (očitovati) manifestare.

objavljivanje = significatio; renuntiatio.

objavljivati = v. objaviti.

objavnica = literae significantes, ili nuntiantes alqd.

objed = (glavno jelo pred večer) cena. — (glavno jelo na podne) prandium. — prirediti o. = cenam parare, ili instruere; convivium instruere, apparare, comparare, ornare, exornare, ornare et apparare. — veliki objed prirediti = convivium opipare apparare; convivium magnifice et ornate comparare; convivium magnifice splendideque ornare. — pozvati koga na o. = alqm ad cenam invitare (glavom), vocare (po sluzi); v. gozba.

objedovati = prandere; cenare; v. objed. — o. kod koga = apud alqm cenare; (po starome rimskome običaju) accubare apud alqm, ili in alcjs epulo. — drugdje ob. (izvan kuće) = foris cenare.

objedriti = circumvehi (navi, classe) alqm locum.

objekoliti = (koga) urgere, invadere alqm. — o. se oko koga = adhaerescere alci precibus.

objelodaniti = promere; expromere; aperire; patefacere. — (očitovati; otkriti) palam facere alqd; in lucem proferre, ili protrahere. — (knjigu) edere (in lucem) librum.
objeručice; objeručke = utrāque manu.
objesiti = suspendere alqd alci rei, ili in, ili de alqa re; n. pr. alqm arbori, in oleastro, se de ficu. — o. se = se suspendere de, ili e alqa re; induere se in laqueum; laqueo finire vitam; suspendio mori, ili perire; suspendio vitam finire. — o. se komu o vrat = alcjs cervices manibus amplecti; brachia alcjs collo, ili manus alcjs cervicibus injicere.
objesnuti = v. obisnuti.
objesti se = se ingurgitare (cibo, ili cibis); cibis obrui.
obješenica = mulier deterrima.
obješenjak = homo deterrimus.
objetati = v. obećati.
objezditi = v. objahati.
obježnica = (zvijezda) stella errans, ili vaga; sidus errans, ili vagum.
obla = globus; pila.
oblačac; oblačak = nubecula.
oblačan = nubilus; obnubilus.
oblačenje = indutus, us (rijetko).
oblačić = v. oblačak.
oblačiti = induere alci vestem, ili alqm veste. — o. se = induere sibi vestem, ili se veste. — (nebo) se o. = coelum nubibus obducitur.
obladalac; obladatelj = (pobjednik) victor; debellator. — (osvojitelj) expugnator. — (krotilac) domitor.
obladati = superare. — (pobijediti) vincere. — (svladati) devincere. — (sasvim svladati) evincere. — (ukrotiti) domare. — (podložiti) subigere. — (skršiti) frangere, n. pr. cupiditates.
oblàgati = mendaciis onerare alqm.
oblágati = involvere; obligare, n. pr. vulnus. — (stavljati obloge na što) fomenta adhibere, ili admovere, n. pr. corpori. — o. se = pallio humeros onerare; se contegere. — (kladiti se) sponsionem facere.
oblagivanje = falsa criminatio.
oblagivati = v. oblàgati.
oblahan = nonnihil rotundus, ili teres.
oblak = nubes; oblaci (naoblačeno nebo) nubilum. — o. skakavaca = nubes locustarum.
oblakšati = levare; allevare; sublevare. — (o. komu što) laxare, n. pr. animum ab assiduis laboribus, animum curis. — o. trud = laxare laborem. — o. jad = mitigare aegritudinem. — o. nevolju = sublevare alcjs statum, calamitatem.
oblakšavanje = levatio; allevatio.
oblakšaj = v. oblakšica.
oblakšavati = v. oblakšati.
oblakšica = levamen; levamentum.
oblamati = defringere; abrumpere.
oblapor; oblaporac = ganeo; helluo.
oblaporan = epularum amans. — o. biti = ligurrire.
oblaporiti = helluari.
oblaskati = (koga) blanditiis alqm, ili alcjs animum, ili mentem allicere; blanditiis alqm, ili alcjs animum conciliare; blanditiis alqm ad causam suam perducere.
oblast = (vlast; moć) potestas. — (poglavarstvo) magistratus (plur.). — (o. nad drugim, osob. o oblasti naroda) dicio, n. pr. esse in dicione alcjs, civitates in dicionem potestatemque populi Romani redigere, sub dicione atque imperio esse alcjs. — u mojoj je o. = in mea manu, ili in mea potestate est, ili positum est; in mea potestate, ili in me situm est. — to nije u našoj o. = non est in potestate nostra. — imati koga pod svojom o. = alqm in suam potestatem suscepisse.
oblastan = potestate praeditus.
oblas(t)nik = penes quem est omnis, ili summa potestas.
oblatiti = luto inquinare; coeno replere; lutulare.
oblaz = vigiliarum circuitio.
oblazak = circuitio; v. oblaz.
oblaziti = v. obilaziti.
oblaziti se = v. ogledati se.
oblaznica = potio, qua corpus recreatur. — (poslastice) cupedia, orum. — noćna o. = vigiliarum circuitio.
obletjeti = circumvolare alqm locum, ili alqm.
obličaj = v. obličje.
obličiti = convincere alqm alcjs rei; coarguere, ili arguere alqm alcjs rei, n. pr. mendacii, avaritiae, neglegentiae.
obličje = (oblik) forma. — (slika; prilika) figura; species. — (lice) facies; os; vultus; v. lice. — poznati koga po o. = v. lice. — o. muško i pristojno = dignitas corporis; forma ac decor corporis.
obličke = (popiti što) ductim bibere alqd.
oblijedjeti = pallescere; expallescere.
oblijeniti se = socordiae se atque ignaviae tradere; languori se desidiaeque dedere.
oblijepiti = illinere alqd alqa re.
oblijetati = circumvolare, ili circumvolitare alqm locum, ili alqd. — (trčati na sve strane) circumcurrere. — o. duhom = peregrinari, n. pr. Democritus infinitatem omnem peregrinabatur.
oblijevati = circumfundere. — (natapati) irrigare. — o. koga znoj = multo sudore manare; sudore madere. — o. što olovom = plumbo vincire.
oblik = forma; species; v. obličje. — u o. pjesme = carmine conceptus.
obliš = rhombus.
òbliti = v. oblijevati.

òbliti = rotundare. — o. se = (odebljati) pinguescere.
oblizak = cupedia, orum.
oblizalo = homo gulosus; ganeo.
oblizati = v. oblizivati.
oblizija = v. oblizalo.
oblizivati = (bez namjere uživanja) lambere. — (naslađivanja radi) lingere.
oblizniti se = geminos parere, ili eniti; geminos edere; geminam stirpem edere; uno partu duos parere simul.
oblizotine = cupedia, orum.
obližnji = (najbliži) proximus. — (susjedan) vicinus; adjacens. — (međaš) finitimus.
obljepljivati = v. oblijepiti.
obljetnica = (festus) dies anniversarius.
obljubiti = (koga) adamare alqm; amare coepisse.
obljutaviti = saporem amittere.
oblo = globus.
oblog; obloga = fomentum; v. oblágati. — (opsijedanje) obsidio; (opklada) v.
oblomiti = v. oblamati.
obložiti = v. oblágati. — o. dragim kamenjem = gemmis distinguere. — o. grad = obsidere; (s mora) custodire, n. pr. portum, oram maritimam viginti navibus longis.
oblučan; oblučast = arcuatus; in formam arcus incurvus.
oblučnica = curvatura.
òbluk = arcus.
obmamljiv = mendax.
obmana = mendacium (oculorum reliquorumque sensuum). — (opsjena) praestigiae, n. pr. verborum. — (utvara) imago falsa, ili vana; imago falsa rei; species falsa.
obmanuti = decipere; fallere; v. prevariti.
obmotati; obmotavati = involvere, obvolvere alqd alqa re; intorquere circa alqd.
obnaći = invenire; reperire. — o. se = (složiti se) convenire de alqa re inter se.
obnalaziti = v. obnaći.
obnašati = (službu) munus administrare, obire, sustinere; munere fungi; magistratum gerere; honorem gerere; potestatem gerere, ili potestate praeesse (o konsulu, pretoru). — ne o. službu = vacare munere; vacare a publico munere et officio, ili ab omni rei publicae administratione.
obnavljanje = renovatio.
obnavljati = v. obnoviti.
obnemagati = sensim debilitari, ili infirmari; languescere.
obnemoći = debilitari; infirmari. — (razboljeti se) in morbum cadere, ili incidere, ili delabi; in morbum implicari.
obneviditi; obnevidjeti = lumina (oculorum) amittere; luminibus, ili oculis capi.
obnijeti = circumferre; circumgestare.
obnizati; obnizivati = (biserom) margaritarum lineam circumdare.
obnjušiti; obnjušivati = v. nanjušiti.
obnoć = nocte; noctu; nocturno tempore; v. noć.
obnoćiti se = (obnoćilo se) advesperavit.
obnositi = v. obnijeti. — (govoriti zlo o komu) secus, ili maledice de alqo dicere.
obnova = renovatio; instauratio; integratio (rijetko). — (poprava) refectio, n. pr. Capitolii.
obnovac; obnovilac = renovator; qui instaurat.
obnoviti = renovare; integrare; instaurare. — (pograditi; popraviti) restituere, n. pr. aedes, muros, oppida. — (opet potpuniti; ponoviti) redintegrare. — o. rat = bellum renovare, redintegrare, de integro instaurare.
obočitovati = aperire; manifestum facere; enuntiare; patefacere.
obod = orbis; circuitus. — (okrajak) margo.
obodac; oboci = inaures, ium.
obodravanje = hortatio; adhortatio; cohortatio.
obodravati; obodriti = hortari; adhortari; cohortari ad alqd; firmare; confirmare; alci animum facere; excitare; incitare. — o. jedan drugoga = cohortari inter se.
obodvojica = ambo; uterque; v. oba.
obogatiti = locupletare; locupletem facere; divitiis augere, ili ornare; divitem facere. — o. se = rem suam, ili rem familiarem, ili facultates suas augere. — (postati bogat) = divitem fieri; (fortunis) locupletari; fortunis augeri; fortunam amplificare; opibus crescere; opes nancisci. — o. se čim = divitias facere ex alqa re; rem familiarem augere alqa re. — o. se državnim novcem = locupletari pecunia publica. — o. se na pošteni način = bonis et honestis rationibus rem suam augere (prt. inhoneste parare divitias). — o. se na svaki način = rem familiarem omni ratione exaggerare. — o. se kamatama = fenore pecunias auctitare. — o. se tuđim dobrom = aliorum spoliis suas facultates augere.
obođa = habena.
oboji = ambo; uterque.
obojče = semimas.
obojica = ambo; uterque; v. oba.
obojiti = colorare; inducere colorem alci rei.
obolestiti se; oboljeti = in morbum incidere, cadere, delabi; morbo, ili in morbum implicari; morbo affici. — (teško o.) in morbum gravem incurrere; gravi morbo corripi, ili implicari. — opet o. = in morbum recidere; de integro in morbum incidere.
obor = (ograda) saeptum; saepimentum (rijetko). — (tor, dvorište za stoku i perad) cohors; cors. — (mjesto ispred kuće, zagrađeno ili ne) aula. — (tor) stabulum.
oborati; oboravati = circumarare.

oboriti = (neprijateljski; silovito) sternere. — (povaliti; strovaliti; uništiti) prosternere. — (razvaliti; porušiti) evertere. — (riječju, ili činom) concidere, n. pr. omnem auctoritatem. — (srušiti koga s višega mjesta) praecipitare. — (zbaciti; upraviti dolje) deicere, n. pr. statuas, oculos. — (nadvladati, upropastiti) opprimere, n. pr. onere officii, doloribus libertatem, hostes reliquiis copiarum. — (zbaciti; svrći, srinuti) deturbare. — o. oči = demittere, ili dejicere oculos (in terram); vultum demittere. — o. drvo = arborem succidere. — o. krivnju na koga = in alqm culpam transferre, ili derivare. — o. se = (srušiti se) ruere; cadere. — o. se na koga = aggredi, ili adoriri alqm; invadere.

oboručice = v. objeručice.

oboružati; oboružavati = armare; armis instruere, ili ornare. — oboružan = armatus; in armis. — potpuno o. = omnibus armis ornatus. — oboružana sila = armata manus. — o. se = se armis ornare; arma sibi induere; arma capere, ili sumere.

obositi = calceos amittere.

obosti = (konja) equo calcaria subdere, ili addere; equum calcaribus concitare.

obožavanje = (poštovanje) cultus; veneratio. — (klanjanje) adoratio. — (uvrštenje među bogove) consecratio; apotheosis (kasno lat.).

obožavati = (poštovati) venerari, n. pr. alqm ut deum; colere, n. pr. tamquam deum. — (klanjati se) adorare, n. pr. Caesarem ut deum.

obožjačiti = (koga) ad extremam mendicandi necessitatem deducere; ad famem rejicere; omnibus bonis evertere.

obračun = ratio; calculus.

obračunati = rationem inire. — (zbrojiti) computare.

obraćati = vertere; convertere. — (izvraćati) invertere; v. obratiti. — o. se = v. osvrtati se.

obradak = mentum.

obradatiti = (pren.) pubescere; puberem aetatem attingere.

obraditi = elaborare; v. raditi. — (zemlju) colere; excolere; arare, n. pr. cives Romani, qui arant (zemlju teže) in Sicilia.

obradovanje = gaudium; laetitia. — to je komu na o. = alqd alci gaudio, laetitiae, voluptati est; alqd alci gaudium, ili laetitiam affert; alqs gaudet, laetatur alqa re; v. obradovati se.

obradovati = gaudium, ili laetitiam dare, ili afferre; gaudio, ili laetitia afficere; delectare, ili oblectare alqm. — o. se = gaudium, ili laetitiam percipere, ili capere ex alqa re; gaudere alqa re; gaudio affici, ili perfundi; delectari, ili oblectari alqa re.

obradviti = dolare.

obramba = v. obrana.

obrana = (oružjem; riječju, ili pismom) defensio. — (okrilje) praesidium; tutela; patrocinium. — (zakriljivanje) tuitio. — (o. materijalna) praesidium; propugnaculum; munimentum; munitio. — biti pod čijom o. = esse in alcjs tutela, ili tutela et fide. — biti pod o. bogova = in tutela deorum esse. — biti pod o. zakona = legum praesidio protegi. — uzeti koga pod svoju o. = alqm tueri (contra alqm); alqm tutari, n. pr. ab impotente crudelitate alcjs; defendere alqm contra alqm; (pred sudom) alcjs patrocinium suscipere. — uteći se pod čiju o. = se in fidem alcjs committere; se in fidem et tutelam alcjs conferre. — bez o. = sine praesidio. — (neobranjen) indefensus; (ne utvrđen) non munitus.

obranik = arbiter.

obrániti = (od pogibelji, koja je već nastala) defendere. — (čuvati; sačuvati) tueri; tutari; protegere. — (štititi) tegere. — (odvraćati) arcere; defendere; repellere; prohibere; arcere. — o. koga od nepravde = ab alqo injuriam propulsare. — o. koga pred sudom = adesse alci contra alqm; causam alcjs defendere, ili dicere. — o. se = v. braniti se.

òbraniti; obranjavati = vulnerare; sauciare; vulnera inferre; v. raniti.

obrat = conversio.

obrati = eligere; deligere; seligere; v. izabrati. — o. cvijeće = flores legere.

obratiti = vertere; invertere; convertere, n. pr. hac oratione habita conversae sunt omnium mentes. — o. zemlju u pustoš = regioni vastitatem inferre; regionem vastare, ili devastare. — o. svoju pozornost na što = animum ad alqd attendere, ili intendere. — o. čiju pozornost na se = convertere oculos, ili ora alcjs in, ili ad se. — (zavesti; navesti) inducere alqm in, ili ad alqd; adducere ad alqd; impellere ad, ili in alqd. — o. se = se vertere, ili convertere; v. osvrtati se. — o. se u što = mutari in alqd, n. pr. in taurum; abire in alqd, n. pr. oppidum abiit in villam. — o. se na koga = se convertere ad alqm; adire, ili convenire alqm. — (uteći se) confugere ad alqm.

obraz = (lice) vultus; facies; os. — (lanita) gena. — (sram; poštenje) pudor; verecundia. — imati o. = pudorem habere; pudorem pudicitiamque colere. — ne imati više o. = pudorem posuisse; praemortui jam esse pudoris; omnem verecundiam effudisse. — baciti o. pod noge = pudorem ponere, ili projicere. — o. kao opanak = inverecunda frons; os durum, ili impudens.

obrazac = exemplar; exemplum.

obrazan = honestus; integer.

obrazditi = sulcum ducere, agere, facere, sulcare.

obrazgati = unguibus lacerare.

obrazina = persona; os, n. pr. Gorgonis. — metnuti o. = personam sibi accomodare, ili aptare; personam induere; persona caput tegere. — skinuti komu o. = (pr. i pren.) personam capiti alcjs detrahere; (pren.) animum alcjs nudare.
obraziti = v. obrazovati.
obrazložiti = probare; argumentis confirmare.
obraznica = v. obrazac.
obrazovan = eruditus; v. izobraziti.
obrazovanost = cultus ingenii; humanitas; doctrina; literae.
obrazovati; **obražavati** = formare; figurare; fingere; effingere; v. izobraziti; naobraziti.
obražđivati = v. obrazditi.
obrđati; **obrđaviti** = robiginem trahere; robigine obduci, ili infestari, ili laedi, ili corripi. — (mršaviti) macrescere. — (postati na pogled gori) tristem speciem accipere. — (pasti u nevolju) in miseriam incidere; adduci in summas angustias.
obreći = (što) v. obećati. — (koga) detrahere de fama alcjs; diffamare alqm.
obred = ritus. — (pobožan o.) caerimonia. — (svečanost po o.) solemnia, ium. — po o. = rite.
obrediti = (o. se čašom; čaša se o.) circumfertur poculum (čaša se okolo nosi, zaredila je).
obredomice = ordine; ex ordine. — (jedan za drugim) deinceps.
obređivati se = v. obrediti se.
obremeniti = onerare; gravare.
obresti = v. iznaći.
obret = v. iznašašće.
obreti se = esse; adesse.
obretnik = qui invenit, reperit; repertor.
obrezati = circumcidere. — o. vinograd = vites putare.
obrezivanje = (stabala itd.) putatio.
obrezivati = v. obrezati.
obricati = v. obreći.
obričiti; **obrijati** = radere, ili abradere barbam. — o. se = barbam ponere; radi.
obrijedak = v. rijedak.
obrisati = tergere; detergere; abstergere; extergere.
obriti = subruere.
obrivati = v. obričiti.
obrlatiti = circumstare; non dimittere.
obrljati = inquinare; foedare; spurcare.
obrljuga = mulier squalida.
obrnuti = vertere; invertere; convertere; v. obratiti. — o. se = se vertere, ili convertere.
obroditi = v. objedriti.
obrojiti = numeri ordine notare.
obrok = edendi, ili coenandi tempus. — (određeno vrijeme) dies certa, praestituta, finita; tempus finitum, definitum; dies; tempus. — (svota, koja se isplati u određeni dan) pensio. — isplatiti svotu u tri o. = tribus pensionibus pecuniam solvere.
obronak = (strmen) dejectus. — (strmo mjesto) praeruptus locus.
obroniti se = devolvi; delabi.
obrosjeti = v. urositi.
obroviti = circumfodere.
obrstiti = (lišće, grmlje) frondes depascere.
obrt = ars.
obrtan = (hitar; spreman) expeditus; promptus. — (radin) industrius; navus; v. okretan.
obrtanje = (okretanje) circuitus, n. pr. solis.
obrtati = v. obraćati.
obrtnik = qui in arte sordida versatur.
obrtnost = (radinost) sedulitas; industria; navitas. — (okretnost) habilitas; agilitas.
obrtovati = in sordida arte versari.
obrub = (rub na haljini) limbus. — (kraj) margo.
obrubiti = marginare (rijetko).
obruč = circulus.
obručati = (bačvu) dolium cingere circulis.
obručje = circuli.
obrukanac = homo infamis.
obrukati = v. osramotiti.
obruniti = decutere. — o. se = decidere.
obrusiti = cote acuere; (pjesn.) deosculari; dissuaviari.
obružiti = conviciari alci; conviciis consectari, ili incessere alqm; maledicta in alqm dicere, conferre, conjicere; conviciis proscindere alqm; probris, ili verborum contumeliis lacerare alqm.
obrva = supercilium.
obrvati = v. obladati. — (o snu) somno urgeri, capi, opprimi; somnus me opprimit.
obubožati; **obubožiti** = v. osiromašiti.
obučavanje = (nauk, što ga ko prima) disciplina. — (nauk, koji se komu daje) doctrina; v. nauka.
obučavati; **obučiti** = docere alqm alqd; edocere, n. pr. elephantes; instituere n. pr. equos, canes, alqm ad alqd; condocefacere, n. pr. beluas, tirones gladiatores.
obuća = calceamentum; calcei.
obući = induere alci alqd, ili alqm alqa re. — o. odijelo = induere sibi vestem, ili se veste. — o. togu = sumere togam. — o. se = induere se veste, ili sibi vestem. — o. se u crno = vestem mutare; vestem lugubrem, ili lugubria sumere, ili induere; vestem squalidam sumere.
obudovljeti = viduum (viduam) fieri. — (o mužu) uxorem amittere. — (o ženi) viduam fieri; in viduitate relinqui; maritum amittere.
obuhnuti = tumere; turgere.
obuhvat = complexus.

obuhvatati; obuhvatiti = complecti. — (u sebi sadržavati) continere. — (u se primati, sadržavati) capere.
obujmiti = v. obuhvatiti.
obuka = v. obučavanje.
obukivanje = v. oblačenje.
obukivati; obukovati = v. obući.
obuljiti = oleo perfundere.
obumirati = v. obamirati.
obumrijeti = v. obamirati.
oburvati = v. obaliti.
obustaviti = tenere, retinere alqm, n. pr. fures, equos, currum; detinere, n. pr. naves (o oluji); remorari alqm, n. pr. nox atque praeda castrorum hostes remorata sunt quominus etc., iter alcjs; demorari alqm. — (zadržati) retardare, tardare, n. pr. profectionem alcjs, cursum, impetum; sustinere; n. pr. equos incitatos. — o. navale neprijateljske = morari, tardare, retardare impetum hostium. — obustaviti što dok (odgoditi) = proferre; v. odgoditi. — o. koga od službe = mittere alqm; missum facere alqm; (državne) removere alqm ab republica; alqm summovere administratione reipublicae, ili a republica; (vojničke) removere alqm ab exercitu. — o. strasti = cupiditates refrenare, cohibere, constringere, frangere.
obustavljanje = retentio.
obustavljati = v. obustaviti.
obuti = calceare alqm. — (konja) equum calceare. — o. se = se, ili pedes calceare; calceos sibi inducere.
obuvati = v. obuti.
obuzbijati; obuzbiti = v. uzbiti.
obuzdati; obuzdavati = frenare, infrenare equum; frenum injicere equo. — dati se o. = frenum accipere, ili pati. — (pren. ustegnuti, ukrotiti) frenare, n. pr. voluptates, furorem; refrenare, n. pr. libidines, animum, juventutem, impetum; coërcere, n. pr. iram; cohibere, n. pr. iracundiam, motus animi. — o. gnjev = iram coërcere, comprimere, reprimere; irae moderari. — svoj gnjev ne o. = irae indulgere. — ne moći o. gnjev = irae non potentem esse. — o svoje strasti — cupiditates coërcere, continere, frangere, comprimere; cupiditatibus imperare. — o. čiji bijes = alcjs furorem, ili licentiam comprimere. — o. sama sebe = ipsum se, ili animum vincere; animo suo moderari; ipsum se frangere.
obuzeti; obuzimati = complecti; v. obuhvatiti. — (o strahu, boli, brizi itd.) occupare, n. pr. timor exercitum; invadere, n. pr. libido, metus, cupido, terror; incedere, n. pr. timor.
obuzliti = nodum facere, ili nectere.
obveseliti = v. obradovati.
obvesti = circumducere.
obvez; obveza = (vez) vinculum. — (sveza; jamčenje) obligatio. — (obveza) nexus. — (trak) ligamen; ligamentum.
obvezak = ligamentum. — (trak za povijanje) fascia.
obvezanost = (dužnost) officium. — (državstvo) debitum. — (kletvom potvrđena) religio.
obvezati; obvezivati = circumligare. — (dobročinstvom, obećanjem) obstringere; alligare; obligare. — biti komu obvezan = alci obnoxium esse; alcjs beneficio obligatum esse; alci debere, n. pr. multa. — o. riječ = fidem interponere. — zakon o. svakoga = lex omnes alligat, ili tenet. — o. koga zakletvom = alqm sacramento adigere. — o. se = se obstringere in alqd; se obligare alci rei, ili ut; alqd in se recipere; v. obavezati se.
obveznica = syngrapha.
obvijati; obviti = v. obavijati.
obzida = murus.
obzidati = muro circumdare. — o. grad = urbem moenibus cingere, ili circumdare; circumdare urbi moenia.
obzir = (obaziranje) respectus. — (u misli i srcu) respectus; ratio. — (poštovanja) reverentia. — (čednosti) verecundia; pudor. — (oprez) cautio. — (razboritost) prudentia. — obzirom na = respectu alcjs rei; respiciens alqd; si judicandum est alqa re; quod attinet ad; također s prep.: ad, a, de, in, n. pr. inops ab amicis; vir insignis ad laudem; i samim abl. instr.; na početku rečen. s „quod". — obzirom na koga = causa alcjs; mea, tua causa. — u svakom obziru = ex omni parte; omnino. — u nekomu o. = alqa ex parte. — bez obzira = sine respectu alcjs rei; nulla alcjs rei ratione habita. — bez o. na dužnost = misso officio. — imati o. na = respectum habere ad alqm; respicere alqm, ili alqd; rationem ducere alcjs rei; rationem habere alcjs (rei). — imati o na se = suam rationem ducere; de se cogitare. — ne imati o. = neglegere alqm, ili alqd; nihil curare alqd.
obziran = (pun poštovanja) reverens, n. pr. sermo erga patrem. — (skroman) verecundus. — (oprezan) cautus. — (opazan) circumspectus. — (smotren; oprezan) consideratus.
obziranje = (gledanje oko sebe) circumspectus.
obzirati se = respicere; respectare; v. obzir (imati).
obznana = v. objava.
obznaniti = v. objaviti; obavijestiti.
obzorje; obzornik = finiens circulus, ili orbis.
obžeći; obžgati; obžigati = amburere.
ocal = chalybs.
ocalan = chalybeius.
ocao = v. ocal.

ocapariti se = se nudare.
ocat = acetum. — jak, žestok o. = acetum acidissimum. — postati o. = acetum fieri; in acetum verti.
ocelj = v. ocal.
ocijediti = (istiještiti) exprimere, n. pr. aquam. — o. med = mel purgare.
ocijeniti = aestimare; pretium certum constituere alcjs rei.
ocijepiti = diffindere.
ocilj = v. ocal.
ocjedine = aqua expressa.
ocjedit = proclivis.
ocjeđivati = v. ocijediti.
ocjena; ocjenba = aestimatio.
ocjenjivati = v. ocijeniti.
ocjepljivati = v. ocijepiti.
ocomorac; ocoubojica = parricida (parentis sui); is, qui patrem occidit, ili necat; qui patri mortem offert. — biti osuđen kao o. = parricidii damnari.
ocoubojstvo = parricidium. — počiniti o. = patrem occidere, ili necare; parricidium (patris) committere.
ocrljeniti = rubefacere. — o. se = erubescere.
ocrniti = nigro colore inficere. — o. koga = de fama ili existimatione alcjs detrahere; alqm infamare; calumniari alqm. — (opadati) obtrectare alci. — o. se = se dedecorare alqa re; dedecus accipere alqa re; se contaminare.
ocrnjivati = v. ocrniti.
ocrveniti = v. ocrljeniti.
octen = acidus.
octenica; octenka = ampulla vitrea aceti.
octiti se = acetum fieri; in acetum verti.
ocvasti = deflorescere.
ocvjetati = deflorescere.
očajnik = homo desperatus, ili spe dejectus, ili desperationis plenus.
očajanje = desperatio (rerum). — dovesti do o. = adducere, ili redigere alqm ad desperationem. — doći do o. = ad desperationem pervenire, ili adduci.
očajao = desperatus; spe deiectus; desperationis plenus.
očajati; očajavati = desperare; omnem spem abjicere.
očajnik = parentibus orbatus.
očamati = moleste exspectare. — (ginuti) confici; tabescere.
očarati = fascinare. — (zatraviti; zamamiti) capere; rapere.
očatiti = legere.
očekivanje = exspectatio. — (nada) spes. — (nagađanje) opinio. — (čežnja) desiderium. — najveće o. = summa rerum exspectatio. — odgovarati očekivanju = alcjs exspectationi respondere. — dogoditi se proti o. = exspectationem decipere, destituere, frustrari. — dogoditi se preko o. = vincere exspectationem alcjs, ili opinionem. — mučiti se u o. = exspectatione torqueri, ili cruciari. — u o. = erectus exspectatione, ili in exspectationem. — proti o. = praeter, ili contra exspectationem, ili opinionem; praeter spem alcjs. — proti svakome o. = praeter omnium opinionem; opinione, ili spe omnium major, celerior, etc. — dogodilo se proti o. — alqd praeter opinionem cecidit; aliter cecidit alqd ac putabam; evenit alqd praeter spem; alqd aliter ac ratus eram evenit.
očekivati = exspectare; opperiri. — (nadati se čemu) sperare alqd ab alqo. — (bojati se) timere; metuere. — očekiva se ko = alcjs adventus in exspectatione est. — koga je svak očekivao = carus omnibus exspectatusque. — očekivati uspjeh čega = exitum, ili eventum alcjs rei exspectare. — manji, veći, nego se moglo o. = major, minor quam pro, n. pr. minor clades quam pro tanta victoria fuit.
očemeriti = (komu život) vitam alcjs insuavem reddere. — o. veselje = gaudium aegritudine contaminare. — o. radost, nasladu = voluptas alcjs corrumpitur dolore.
očenuti = ramum avellere.
očepati; očepiti = pede suo pedem alci premere.
očeprljati = unguibus pellem lacerare.
očerupati = vellere (avem, ili plumam avis).
očešati = refricare.
očešljati = pectere. — o se = pectere capillos, ili comas; capillum pectine expedire.
očetkati = peniculo detergere.
očev = (koji pripada ocu, ili se njega tiče) paternus; (gen.) patris. — (očinski) patrius.
očevidac = spectator et testis; testis; arbiter. — (šaljivo) testis oculatus. — biti o. = videre; coram videre, ili cernere; oculis suis videre.
očevidan = manifestus; perspicuus; dilucidus; evidens; apertus; praesens, n. pr. auxilium, periculum, exitium. — o. dokaz = oculorum probatio. — o. propast = aperta pernicies; pestis ante oculos posita. — o. je = manifestum, apertum est; patet; apparet. — stvar očevidno ne dokazana = quod non explorate cognitum est. — o. svjedok = v. očevidac. — adv. manifesto; manifeste; aperte; dilucide; palam; evidenter; oculorum judicio.
očevidnost = perspicuitas; evidentia. — dvojba očevidnost ne kvari = dubiis perspicua non tolluntur.
očevina = paterna bona; paternae res.
oči = oculi. — (očinji vid) lumina (oculorum). — (oštrina oči) acies oculorum. — imati dobre oči = bene videre; ab oculis valere. — zdrave o. = oculi sani. — bolne o. = oculi aegri; lu-

mina oculorum aegra. — krmeljave v. = oculi lippi. — na čije o. = in, ili sub oculis alcjs; alqo inspectante, ili praesente; in conspectu alcjs. — izbiti komu o. = oculos effodere. — uprti o. = obtutum figere in alqa re; defixis oculis intueri alqd; defigere oculos in alqa re, n. pr. in vultu alcjs. — kazati komu u o. = liberrime profiteri apud alqm. — otići s oči = abire ex oculis alcjs, ili e conspectu alcjs; recedere ab oculis, ili e conspectu alcjs. — padati u o. = sub oculos cadere; in oculos cadere, ili incurrere; in conspectum cadere; sub aspectum cadere, ili venire. — oboriti o. = oculos demittere in terram. — ne smetnuti o. s koga = oculos de alqo numquam demittere. — metnuti pred o. = alqd ante oculos ponere, proponere; oculis proponere. — biti pred očima = ante oculos esse, ili versari, ili positum esse. — biti desno o. (mio, drag) = esse in oculis alcjs, ili alci. — gledati koga u o. = alqm contra intueri, ili aspicere; os alcjs aspicere; os, ili vultum alcjs intueri.

očigled = conspectus. — na o. provincije = in ore atque in oculis provinciae; v. (na čije) oči.

očigledan = v. očevidan.

očim = vitricus.

očimkati = decerpere.

očin = paternus. — v. očev.

očinji = oculorum (gen.).

očinski = patrius; v. očev.

očinstvo = patrimonium.

očistiti = purgare; expurgare. — (obrisati) abstergere; detergere; tergere. — (isprati) abluere. — (žrtvom pomirbenom) lustrare. — opet o. = repurgare. — (otići) abire.

očit = apertus; manifestus; perspicuus. — adv. aperte, n. pr. mentiri, adulari, favere; v. očevidan.

očitovanje = significatio, n. pr. voluntatis. — o. milosti = gratia; signum favoris. — o. radosti = laetitia; gratulatio. — o. svoje volje = voluntatis declaratio, ili significatio. — po o. = ut commemorat, dicit, ait, ostendit, narrat, scribit alqs.

očitovati = v. otkriti, prokazati, objaviti.

očuh = vitricus.

očupati = v. očerupati.

očuvati = custodire; servare.

očvrsnuti = solidari. — (otvrdnuti) durescere; obdurescere.

oćelaviti = calvum fieri.

oćešiti = inspicere; v. općešiti.

oćoraviti = oculum alci excutere, ili elidere. — (izgubiti oko) altero oculo capi.

oćućenje = sensus.

oćućeti = v. oćutjeti.

oćutan = (meka srca) mollis.

oćutjeti = (osjećati) sentire; v. osjećati. — (opaziti) animadvertere; v. opaziti. — (umuknuti) obmutescere; conticescere.

oćutljiv = (meka srca) mollis. — (koji što ne podnosi) impatiens, n. pr. aestus, frigoris. — (koji se lako uvrijedi) mollis ad accipiendam offensionem, n. pr. animus. — ne o. = sensu expers. — (tvrd, o srcu) durus; ferus; inhumanus.

oćutljivost = offensio; animus mollis ad accipiendam offensionem.

od = (odalečenje u prostoru i vremenu) a; ab, n. pr. venire a foro, redire a theatro, Caesar a Gergovia discessit. — (iz, rodom) a; ab, n. pr. si ego me a M. Tullio esse dicerem (da vučem lozu od), Turnus ab Aricia. — oda svuda = undique. — počevši od djetinjstva = a pueritia. — od početka = ab initio. — od onada = ex eo tempore. — od kada = ex quo. — od sada (u naprijed) = postea; posthac; in posterum; in reliquum (tempus). — (odmah iza) ex, n. pr. ex labore se reficere. — kod mnogijeh glag. i adj. „od" se ne prevodi; dosta je sam padež, obično abl., n. pr. liberare alqm metu, periculo etc.; liber, n. pr. culpa; deserere alqm (odmetnuti se od koga). — uz imena gradova, v. slovn. — od — do = ab — usque ad, n. pr. od glave do pete = ab imis unguiculis usque ad verticem summum; per, n. pr. od ruke do ruke = per manus; circa, circum, n. pr. legatos circa, ili circum vicinas gentes mittere. — od grada do grada = oppidatim (rijetko). — od vrata do vrata = ostiatim. — (uz glag. pasivne i intranzitivne s pasivnim značenjem) a; ab; n. pr. biti poslan od koga = ab alqo mitti; svijet je stvoren od Boga = mundus a Deo creatus est; cfr. perire a morbo; salvere ab alqo. — (da se pokaže uzrok, razlog koji potiče) propter, n. pr. propter metum parere; (da se pokaže uzrok, koji priječi) prae, n. pr. prae gaudio vix compotem esse animo; prae metu alcjs nomen ferre non posse; — naprotiv, ako se navodi uzrok, koji djeluje, stoji sam ablativ, n. pr. gaudio mori; češće abl. sa shodnim particip., n. pr. metu coactus, ili permotus; misericordia captus; odio ductus. — (kada stoji mjesto posjed. adj.) = gen., n. pr. gospodar od kuće = dominus domus, ili aedium; vrata od grada = porta urbis. — (da se pokaže od šta je što učinjeno) = prevedi predlogom „ex", ili s particip. factus, expressus etc. n. pr. čaša od zlata = poculum ex auro; poculum ex auro factum; također: poculum aureum. — (da se odredi stvar pogledom na njezinu težinu, dužinu itd.) = gen., n. pr. fossa pedum quindecim, ili akuz. s pridavn. altus, latus itd., n. pr. pedes quindecim lata, alta; dijete od 9 godina =

v. godina. — (u partitivnom značenju) ex; de; inter; jedan od mnogijeh = unus ex, ili de multis; ali prep. stoji samo onda, kada je potrebita jasnoće radi, ili ako se proteže na predikat; obično se upotrebljava genitiv, n. pr. nijedan od njih = nullus eorum. — (da se označi imutak, kojim se trošak podmiruje) de, n. pr. de praeda manubiis spoliisque habetote; de meo; de suo. — (iza komparativa i glag. komparat. značenja) quam; ako stvar, s kojom se ispoređuje stoji u nomin. ili u akuz. „od" se može prevesti samijem ablativom, n. pr. virtus est praestantior quam aurum, ili praestantior auro; sam ablat. stoji ipak samo onda, kada izraz ne može dati povoda dvojbenosti, i to osobito u tri slučaja: α) u stalnijem formulama, n. pr. to je jasnije od sunca (nego sunce) = hoc est luce clarius; β) s negacijom, n. pr. niko nije luđi od njega = nemo est illo stultior; γ) u niječnom pitanju, n. pr. quis plenior inimicorum fuit C. Mario?; potrebita je poraba ablativa uz zamjenice relativne u niječnijem relativnijem rečen., n. pr. Polybium sequamur, quo nemo fuit diligentior; colo amicitiam, qua quid potest esse dulcius? — poslije komparat.: plus, minus, amplius, longius izostavlja se obično „quam" ispred brojnika i oznake mjere, i to bez ikakva utjecaja na padež; komparativi se ne mijenjaju, n. pr. ceciderunt plus decem milia; plus viginti vulneribus acceptis cecidit; no ako je broj, ili oznaka mjere u nominativu, ili u akuzativu, može stajati i abl., n. pr. milites amplius quam duas horas, ili amplius duas horas, ili amplius duabus horis certamen sustinuerunt. — (iza superl.) = gen., n. pr. maximus omnium; v. slovn. — ići od ruke = prospere cedere; prospere, bene, pulchre procedere; prospere succedere; succedere. — ne ići od ruke = parum succedere, ili procedere. — od sebe (bez tuđe pomoći) per se; per se ipse; per se solus. — što će se od njega dogoditi = quid fiet de eo? — od volje mi je = placet mihi; libet; juvat; commodum est. — biti od koristi = alci utilem esse, alci usui ili utilitati esse; v. korist. — tajno jedan od drugoga držati (o dvojici) = secretum alqd alter ab altero habent. — kriti se od koga = se occultare alci, ili a conspectu alcjs. — od njega (s njegove strane) nam se nije pobojati = ab eo nihil nobis timendum est.

odabirati; odabrati = deligere; eligere; seligere.

odaće = (biti na o.) venalem esse; venum ire.

odaderati; odadirati = v. odadrijeti.

odadiranje = opis. glag. odadrijeti. — (otimanje) ereptio. — (silovito pobiranje novaca) exactiones illicitae et violentia factae; v. guljenje.

odadrijeti = vi detrahere. — (silom dobiti) extorquere. — (lupati) percutere.

odagnati = abigere. — (protjerati) depellere. — (uzbijati) propulsare, n. pr. hostem. — (otjerati) proturbare.

odagnuti = amovere.

odah = spiritus; respiratio.

odahnuti = respirare; spiritum recipere, ili haurire; (pren.) respirare; se recreare; se reficere; refici; recreari; animum colligere, ili recipere. — (od straha) se recreare ex timore; respirare a metu; respirare et se recipere. — (počinuti) quiescere; requiescere.

odaja = delatio; v. soba.

odajačiti = percutere; caedere.

odajnik = index; delator.

odakle = unde. — o. dolaziš? = unde venis? — o. ti to = a quo hoc accepisti? — oni se povratiše o. bijahu došli = reversi sunt, unde profecti erant.

odalečiti = (odmaknuti) amovere; summovere; removere. — (odnijeti) auferre. — (odijeliti) disjungere. — (odvesti) abducere. — (otpraviti; udaljiti) ablegare. — (ukloniti od sebe jednoga, koji nam nije po volji) amandare. — (udaljiti što trudom i naporom) amoliri. — (okrenuti) avertere. — o. se = se movere; se amovere; — (otići) abire; discedere. — o. se s očiju = ex (ab) oculis, ili e conspectu abire; ab oculis, ili e conspectu recedere. — o. se mnogo od tabora = a castris longius procedere.

odaliti = longius progredi, ili procedere.

odaljiti = v. odalečiti. — odaljen biti = (ne biti nazočan) abesse; — (biti daleko jedan od drugoga) distare. — biti mnogo o. = longe distare; longo intervallo, ili procul disjunctum esse; v. udaljiti.

odan = deditus alci. — (naklon) studiosus alcjs. — (sasvim o.) addictus alci. — (vjerno o.) devotus.

odandje; odanle = inde.

odaniti = illucescit; dilucescit; lux oritur. — kad odani = (cum) prima luce; diluculo. — prije nego o. = ante lucem.

odanost = deditus, ili (velika) deditissimus alci animus; devotus animus. — (naklonost) studium erga alqm. — (poslušnost) obsequium. — (počitanje) observantia in alqm, (prama meni) mea. — spoznao je njegovu osobitu o. = egregiam in se voluntatem perspexit.

odapelost = remissio; relaxatio; debilitas.

odapeti; odapinjati = (strijelu) mittere, emittere, n. pr. sagittam, telum. — (odvezati) abjungere. — (činiti da popusti, što je napeto) retendere, remittere, n. pr. arcum.

odapirati; odaprijeti = (fores) aperire, reserare. — (poduprijeti) fulcire; — (loze) adminiculari, ili adminiculum dare. — o. se = resistere; consistere. — (nasloniti se) niti, ili inniti alqa re, ili in alqa re.

odar = (postelja) lectus. — (legalo) cubile. — (nogači od postelje) sponda. — mrtvački o. = lectus funebris. — (nosila) feretrum.
odasipati = v. odasuti.
odaslanik = (u opće) is, qui mittitur, ili missus est. — (poslanik) legatus. — (vijesnik) nuntius. — (odaslanici) legatio; v. poslanik.
odaslanje = missio. — (da što izvrši kod koga) allegatio. — (koga, da ga se riješimo) ablegatio. — (u državne svrhe) legatio.
odaslanstvo = legatio; v. poslanstvo.
odaslati = mittere. — (koga, da što kod koga izvrši) allegare. — (u državne svrhe) legare. — (koga, da ga se riješimo) ablegare. — (o. poslanike) legatos, ili legationem mittere. — (natrag poslati) remittere.
odastrijeti = detegere; retegere.
odasuti = effundere.
odasvud = undique.
odašiljati = v. odaslati.
ȍdati = indicare alqm; deferre alqd, ili de alqa re, de alqo; crimen deferre in alqm, (komu) ad alqm (de alqa re).
odatle = inde. — (o. gdje si ti) istinc. — o. slijedi = inde sequitur. — o. se može razabrati = ex quo intelligitur, ili intelligi potest; ex quo (ex his, ex quibus) colligere possumus, ili colligi potest.
odavalac = v. odajnik.
odavati = v. odati.
odavdje; **odavle** = hinc. — (iz toga) v. odatle.
odavna = v. davan.
odazdol = ab inferiore parte; ab imo.
odazgor = a summo (loco). — (o. dolje) superne; desuper. — (s višega mjesta) de, ili e superiore loco. — (s visoka) ex alto.
odazivati = v. odazvati.
odazvati = avocare; revocare. — o. se = vocanti respondere.
odbacati; **odbaciti**; **odbacivati** = abjicere; rejicere. — (odbijati) repellere. — (pometati; zabacivati) repudiare; respuere. — o. se koga = deficere ab alqo; v. odmetnuti se.
odbacivanje = rejectio. — (zabacivanje; neprimanje) repudiatio (rijetko).
odbaštiniti = exheredare; hereditate excludere; exheredem facere, ili scribere alqm.
odbijanje = (nećanje) recusatio. — (zakraćivanje) repulsa. — (zabacivanje) rejectio. — (uzbijanje; odvraćanje) propulsatio. — (odskok; odsjev) repercussus, n. pr. solis. — (odnimanje) detractio.
odbir = v. obir.
odbitak = detractio; deductio; decessio. — o. od svote = deductio ex pecunia; decessio de summa.
odbiti = (odvraćati) arcere; propulsare. — (otklanjati; čuvati) prohibere. — (zabaciti; pometnuti) repudiare. — (odbaciti) rejicere; respuere. — (oduzeti) deducere; detrahere; demere. — (uskratiti) abnegare; abnuere. — (odvratiti; okrenuti) avertere. — (omlatiti) decutere. — o. udarce = repellere ictus. — o. dijete od sise = infantem lacte depellere; infantem auferre uberibus, ili a mamma disjungere. — o. zrake = radios repercutere. — o. od sebe = repellere, a se rejicere; (prezirno) aspernari. — o. neprijatelja, navalu = impetum hostium, ili hostes propellere, ili propulsare. — o. komu što = negare (alci petenti), ili (jače) denegare alqd. — o. čiju prošnju = petenti alci alqd denegare; alci denegare quod orat. — o. goveda, ovce itd. = abigere. — o. komu što na = indulgere, ili condonare alqd, n. pr. aetati alcjs; v. pripisati u. — o. se od koga = (odmetnuti se) ab alqo desciscere. — v. odmetnuti se. — (otići; odbjeći) abire; aufugere. — o. se (o jelu) = cibum fastidio (odbilo mi se jelo).
odbjeći; **odbjegnuti** = aufugere; profugere.
odbježati = v. odbjeći.
odbočit = convexus.
odbojni = (rat voditi) bellum (illatum) defendere.
odbolovati = morbo luere.
odbor = delecti (viri); o. od tri, sedam, deset članova = triumviri, septemviri, decemviri.
odbraniti = v. obraniti.
odbrati = v. odabrati.
odbrecnuti = resilire; resultare.
odbroditi = solvere (navem); proficisci (navi); avehi.
odbuciti; **odbučiti** = avellere.
odebeliti; **odebljati** = pinguescere. — (postati debeo i pretio) corpus facere.
oderati = pellem detrahere alci, ili alcjs corpori. — o. grlo, o. se = fauces, ili vocem obtundere clamore; (pitajući) ad ravim usque poscere.
odgađač = qui differt etc. v. odgađati.
odgađanje = dilatio; prolatio. — (o. na sutrašnji dan) procrastinatio.
odgađati = differre (na = in; do = ad; do iza = post). — producere, n. pr. rem in hiemem; proferre, n. pr. diem; prolatare (rijetko) n. pr. comitia, diem; prorogare, n. pr. paucos dies ad solvendum. — (zatezati) protrahere. — (rok odgađati) prodicere. — o. u drugo vrijeme = in aliud tempus differre, proferre, rejicere. — o. od dana na dan = diem ex die ducere, ili prolatare. — o. u dulje vrijeme = conferre in tempus longius; rejicere in, ili ad, n. pr. comitia in mensem septembrem.
odgajanje = educatio. — (obuka) disciplina. — dati na o. = in disciplinam, ili alci educandum tradere.
odgajati = educare. — (othraniti) nutrire. — (velika othraniti) tollere. — (o. do mladosti) ad adolescentiam perducere. — (poučavati) instituere.

— (izobraziti) erudire. — dobro odgojen = bene, honeste, liberaliter, ingenue educatus; liberaliter educatione doctrinaque puerili institutus. — strogo o. = severa disciplina educare. — prosto biti odgojen = sine deliciis educari.

odgaliti = detegere.

odganjati = v. odgoniti.

odgoda = v. odgađanje.

odgoditi = v. odgađati.

odgoj = v. odgajanje.

odgojitelj = educator. — (učitelj) praeceptor. — (u fizičnome pogledu) nutricius.

odgojiti = v. odgajati.

odgojnik = v. odgojitelj.

odgojstvo = educatio; v. odgajanje.

odgonenuti; odgonetati = (aenigma) solvere, dissolvere, explicare.

odgoniti = abigere.

odgovarač = dissuasor alcjs rei.

odgovaranje = responsio. — (odvraćanje) dissuasio, ili opis. n. pr. frustra dehortando, ili dissuadendo.

odgovarati = respondere; responsum dare, edere, reddere. — (pismeno) rescribere ad alqd, ili alci rei. — (slagati se) respondere, n. pr. virtus alcjs opinioni hominum. — o. jedan drugomu = congruere, ili convenire alci rei, ili cum alqa re; concordare. — ne o. = discrepare; non convenire etc. — (odvraćati glas, odbijati) respondere; resonare. — o. od česa = dissuadere alqd, ili de alqa re; dehortari alqm ab alqa re, ili ne; deterrere alqm ab alqa re, ili ne; v. odvratiti. — o. se = se excusare, se purgare de alqa re; excusationem alcjs rei afferre; excusare, n. pr. morbum, valetudinem.

odgovor = responsum. — dati o. = v. odgovarati. — primam o. na pismo = meis literis respondetur, ili rescribitur ab alqo. — to je o. na tvoje pitanje = habes quod ex me quaesisti. — zvati koga u o. = rationem alqm reddere jubere. — dati o. o = rationem reddere de. — na moj o. = meo periculo.

odgovoran = (biti za što) alqd praestare. — ja sam za to o. = mihi res praestanda est. — učiniti se o. za što = alqd in se recipere.

odgovoriti = v. odgovarati.

odgovornost = periculum. — uzeti na se o. = periculum in se recipere; praestare periculum.

odgristi; odgrizati; odgriznuti = mordicus auferre, n. pr. auriculam; mordicus abripere, n. pr. nasum.

odgrnuti; odgrtati = detegere; retegere. — (udaljiti; odvrći) removere.

òdići = levare; attollere.

odíći = defluere.

odigrati = saltans abeo.

odihaj = halitus.

odihati = v. odisati.

odihavica = arteria.

odijeliti = disjungere. — (razdvojiti) dirimere, n. pr. medio amni dirempti erant. — (rastaviti, odvojiti) separare, n. pr. alqd cogitatione magis quam re ab etc. — (rastaviti, razdružiti) sejungere. — (razdružiti, razlučiti) segregare, n. pr. oves, liberos a se. — (rastaviti, razmeđiti) discernere, n. pr. urbes magno inter se maris terrarumque spatio discretae. — (rastaviti, razlučiti) secludere, n. pr. cohortem a reliquis. — (otrgnuti) distrahere; divellere. — (otkinuti; prekinuti) abscidere, n. pr. in duas partes exercitum. — o. se (otići) od koga = ab alqo discedere, ili abire. — o. se od muža = divortium facere cum marito; repudium remittere viro; repudiare virum; discedere a viro. — o. se od žene = divortium facerê cum uxore; repudium remittere uxori; uxorem repudiare.

odijeljenje = separatio; disjunctio. — (rastava muža i žene) divortium; discidium; — (samo od jedne strane) repudium.

odijelo = (haljina) vestimentum. — (haljine) vestis; vestitus (čim se razumijeva i način, kako ko nosi). — ostarjelo o. = vestitus obsoletus. — nositi vazda isto o. = vestitum atque ornatum immutabilem habere. — ne razlikovati se odijelom od ostalijeh građana = vestis habitu non differre a ceteris civibus.

odijevati = vestire; induere alci vestem. — o. se = inducere sibi vestem, ili se veste, se vestire alqa re (o zemlji, n. pr. viridi gramine).

odikud = undecunque.

odilaziti = v. odlaziti. — (o vodi itd.) decurrere, defluere.

odio = v. dio.

odir = praedator; spoliator; direptor; expilator.

odiranje = direptio; expilatio; spoliatio; praedatio.

odirati = v. odrijeti.

odisaj = v. odihaj.

odisati = aërem amittere; v. odahnuti.

odista = v. zaista.

oditi = v. hoditi.

odivljačiti; odivljati = (o biljkama) silvescere; in feritatem degenerare. — (o čeljadetu i životinji) efferari.

odjačati = (o tijelu) firmari; confirmari. — (o tijelu i duhu) corroborari; se corroborare. — (o tijelu i čeljadetu) firmum, ili firmiorem esse coepisse; robustum fieri; robustum, ili robustiorem esse coepisse.

odjahati = abequitare; (equo) avehi. — (sjahati) ex equo descendere, ili desilire.

odjaliti = detegere; nudare.

odjapiti = patefacere; pandere. — o. se = se nudare.

odjarmiti = jugum solvere, ili demere alci.
odjašiti = v. odjahati.
odjaviti = abducere. — o. se = (komu) resalutare alqm.
odjaziti = v. odjapiti.
odjeća = vestes; v. odijelo.
odjedriti = (navem) solvere; e portu exire; proficisci; v. odbroditi.
odjeka = vox repercussa.
odjekivati; odjeknuti = vocem reddere, ili remittere; voci respondere. — (razlijegati se) resonare; cfr. usque Romam significationes vocesque referuntur; — colles clamore resultant; — respondent flebiles ripae.
odjel = v. dio.
odjenuti; odjesti; odjeti = v. odijevati.
odjezditi = v. odjahati.
odjuriti = pellere; depellere; propellere; proturbare. — (pobjeći) fugere; aufugere; profugere.
odjutriti se = lucescit; dilucescit; lux appetit; sol exoritur.
odlaganje = v. odgađanje. — bez o. = sine mora; nulla mora; nulla mora interposita. — (olakšavanje) levatio, n. pr. doloris.
odlagati = levare; (odgađati) v.
odlahnuti = levius fit. — učiniti komu da o. = aegritudine, ili curis alqm levare; (od neprilike) molestiis alqm levare.
odlajati = (prel.) latrando extorquere. — (neprel.) latrans abeo.
odlakšati = v. olakšati.
odlamati = v. odlomiti.
odlaz; odlazak = abitus; discessus; decessus; profectio. — (odstupanje; uzmicanje) abscessio. — (odstup; uzmak) abscessus. — (o. magistrata iz provincije, kojom je upravljao) decessio. — pri o. = abiens; abiturus. — pri samome o. = sub ipsa profectione. — prije tvoga o. = antequam proficiscare. — dan prije o. poslanika = pridie quam legati proficiscerentur. — vrijeme o. = proficiscendi hora; tempus abeundi, ili proficiscendi; tempus profectionis.
odlaziti = abire; proficisci; discedere; abscedere; v. otići. — (polaziti) frequentare alqm.
odlaženje = abitio; v. odlaz.
odleći se = resonare.
odletjeti = avolare ex. — pustiti da o. = avem mittere, ili dimittere; — (— iz ruke) avem emittere e manibus. — o. na konju = citato equo avolare.
odlibati = v. odliti; olakšati.
odličan = insignis; praestans. — (izvrstan) egregius. — (koji se odlikuje; osobit) excellens; praecellens. — (izvanredan; osobit) eximius. — (znamenit; častan) amplus. — (znamenit; glasovit) clarus. — (plemenit) nobilis. — (po rodu, staležu) illustris. — adv. eximie; egregie; excellenter.
odličje = v. odlikovanje.
odličnik = primarius, n. pr. vir primarius populi; (plur.) nobiles; optimates; principes.
odlijeganje = sonus relatus; vox repercussa.
odlijegati se = impers. resonare.
odlijeniti se = socordiam deponere; pigritiam excutere.
odlijetati = avolare; v. odletjeti.
odlijevati = defundere.
odlika = honor.
odlikovan = insignis; insignitus; ornatus.
odlikovanje = ornamentum. — (počasni naslov; nagrada) honor. — (počasni znak) insigne, is.
odlikovati = ornare; honorem alci habere, ili tribuere. — (častiti; ukrasiti) honestare; decorare. — (počitati; štovati) honore augere, ili afficere. — o. se = excellere alqa re alci; praestare alci, alqm alqa re; eminere inter; antecellere, n. pr. militari laude; cfr. excellere in quodam genere laudis; inter omnes, ili super ceteros excellere; alqa re excellere inter omnes, ili super omnes; alqa re praestare omnibus.
odliti = v. odlijevati.
odljud = monstrum hominis; humanitatis expers; qui omnem humanitatem exuit, ili abjecit.
odljusak = v. iver.
odljusnuti = resilire.
odljuštiti = desquamare, n. pr. pisces. — (o kori u drveća) cortice nudare; corticem detrahere. — (o liku) delibrare alqd. — o. se = desquamari. — (o koži) squamae a cute recedunt, ili ex cute secedunt.
odljutiti se = ira defervescit, ili deflagrat.
odlog = v. odlaganje.
odlomak = fragmentum.
odlomiti = (alcjs rei extrema) defringere. — (otkinuti) decerpere; abrumpere.
odložiti = ponere; deponere; v. odlagati.
odlučan = (o čeljadetu) promptus; audaciae promptae; fortis. — (zadnji) supremus; ultimus. — o. čas = temporis discrimen. — o. bitka = certamen supremum; ultima dimicatio; universae rei dimicatio; proelium, in quo omnis fortuna rei publicae disceptat. — biti o. bitku = summis cum hoste copiis contendere; de summa rerum decernere; rem fortunae committere; in eventum totius belli certare. — neodl. bitka = proelium anceps; sine effectu certamen. — adv. prompte; fortiter; praesenti animo.
odlučiti = (odrediti) statuere; constituere; consilium capere, inducere (in) animum. — (o sucu) disceptare, n. pr. controversias (također o vojsci, n. pr. ipso exercitu disceptante). — (presuditi) dijudicare; judicare. — (o sucu, magistratu) dedecernere alqd, ili de alqa re. — (privoljeti; pristati na što) descendere ad alqd. — (stalno odrediti) destinare; animo proponere. — (o senatu) censere. — (osob. o senatu, magistratu)

placet alci s inf. — (zaključkom odlučiti) decernere. — (o puku [plebs]) sciscere. — (o narodu [populus]) jubere. — čvrsto sam odlučio da = certum est mihi consilium; certum est deliberatumque; certum atque decretum est; deliberatum mihi ac constitutum est; mihi fixum ac deliberatum est; mihi constat; stat mihi (sententia); statutum habeo cum animo et deliberatum; mihi judicatum est (svi s inf.). — ne znati što odlučiti = animi, ili animo pendere; varie, ili in diversas partes distrahi; certum consilium capere non posse; certa alqa in sententia consistere non posse; haereo, quid faciam, in incerto habeo, quidnam consilii capiam; non satis mihi constat quid agam. — ne moći se o. = a se impetrare non posse. — (odijeliti) secernere; separare; disjungere; v. odijeliti.

odlučnica = v. odluka.

odluka = consilium; sententia. — (volja) voluntas. — promijeniti o. = consilium mutare. — ustrajati u o. — in sententia manere, ili permanere; sibi constare; consilium tenere; consilium non mutare; in proposito susceptoque consilio permanere. — (senata, konsula, pretora) decretum. — (o. senata ne potvrđena pristupom pučkijeh tribuna) senatus auctoritas; (ako je potvrđena) senatus consultum. — (o. puka = plebis) plebis scitum. — (o. naroda = populi) populi scitum.

odlunjati = demisso capite discedere, ili abire.

odlupati = refigere.

odmaći = amovere, removere alqd ab. — (otići) abscedere. — (odaljiti se) secedere. — (uzmaknuti) recedere. — (ići naprijed) progredi; procedere; v. odgađati.

odmagati = alqd deterius facere.

odmah = statim. — (bez odgode) confestim. — (s mjesta) ilico. — (o. zatim) continuo. — (taj čas; udilj) extemplo. — (o. iza druge radnje) protinus. — (bez oklijevanja) sine mora. — o. iza službe božje = ab re divina. — o. iza početka opsjedanja = a prima obsidione. — o. njegovim dolaskom = primo adventu; primum ut advenit. — izvršiti o. zapovijed = non morari imperium.

odmak = v. odlaz.

odmaka = v. odvlaka.

odmaknuti = v. odmaći.

odmamiti = abducere; avocare.

odmaranje = (duha) animi remissio, relaxatio, requies. — (od truda) laborum remissio. — (duha i tijela) requies animi et corporis.

odmarati = reficere, n. pr. milites ex inopia et labore. — o. se = se remittere; remitti; animum remittere, ili relaxare; requiescere curamque animi remittere; se reficere; se recreare; refici; recreari; quiescere; requiescere.

odmastiti = (komu) referre; rependere.

odmatati = v. odmotati.

odmeknuti = molliri; mollescere.

odmet = (nije to na o.) non est res quam abjicias; v. odmetništvo.

odmetačina = defectio.

odmetanje = v. odmetništvo.

odmetati = (odbacati) abjicere. — (poticati na odmetanje) ad defectionem sollicitare, ili trahere; abducere alqm a fide; alqm ad transitionem vocare. — (buniti) seditionem movere, ili concitare. — o. se = deficere ab alqo; desciscere ab alqo; transire ad alqm; in fide non manere. — (odbjeći) deserere alqm.

odmetnik = is qui desciscit, ili deficit ab alqo, qui alqm deserit; (odbjeg) desertor.

odmetništvo = defectio ab alqo. — (ustanak predobivenijeh) rebellio. — (uškoštvo k neprijat.) transfugium; transitio ad hostem.

odmetnuće = v. odmetništvo.

odmetnuti = v. odmetati.

odmicati = amovere; removere; v. odmaći.

odmigati; odmigivati; odmignuti = abnuere.

odmijeniti = (koga) succedere alci, ili in alcjs locum. — (biti izabran, imenovan) v. izabrati, imenovati. — (o. što) = (izmijeniti) commutare.

odmiljeti = repens abeo.

odminuti = v. uminuti.

odmirati = v. umirati.

odmjena = v. zamjena.

odmjenjivati = v. odmijeniti; zamjenjivati.

odmjeriti = demetiri. — (kaznu) poenam statuere, ili constituere in alqm. — (plaću) mercedem constituere. — (doznačiti) assignare.

odmladak = v. omladak.

odmoći = v. odmagati.

odmoliti = deprecari pro alqo. — o. svoj grijeh = erroris veniam petere.

odmor = v. odmaranje. — bez o. = assidue; impigre; sedulo.

odmorak = v. odmor.

odmorica = v. odmor.

odmorište = tranquillus ad quietem locus.

odmoriti = v. odmarati.

odmotati = explicare; revolvere.

odmotavanje = explicatio.

odmotavati = v. odmotati.

odmrsiti = expedire; explicare; extricare.

odmrznuti (se) = glacie solvi, ili liberari.

odmukati = remugire.

odnemariti = v. zanemariti.

odnići = se amovere.

odnijeti = auferre. — (noseći) asportare. — (ugrabiti) abripere; rapere; abstrahere. — (odvesti) abducere.

odnimati; odnimiti = detrahere; demere. — (oduzeti) auferre; adimere.

odnjihati = odgojiti.

odnos = odnošaj.

odnositi = v. odnijeti. — o. se na što = spectare ad, ili quorsum, ili quo; pertinere, ili referri ad alqd; attingere alqd.
odnosnost; odnošaj; odnošenje = res. — biti u o. = v. odnositi se. — ne biti u o. = alienum esse, ili abhorrere ab alqa re. — u ikakvome o. = aliqua in re. — biti u o. (doticaju) s kim = alqd rationis habere cum alqo; habere cum alqo aliquam necessitudinem; alqa necessitudine alci adjunctum esse; alci usus est cum alqo. — biti s kim u nekakvom o. = modico usu alqm contingere. — biti s kim u prijateljskome o. = uti alqo familiariter. — ne biti u o. s kim = nullam rationem, ili non quidquam rationis habere cum alqo; nullus alci usus est, ili intercedit cum alqo; v. okolnost; položaj.
odobravanje = approbatio; probatio; comprobatio. — (privola) assensus.
odobravati = v. odobriti.
odobrenje = v. odobravanje.
odobriti = probare; comprobare; approbare. — (privoljeti se na što) assentiri. — (valjanim držati) ratum habere, ili ducere. — odobravam (potvrđujem) što = alqd mihi ratum est. — (o pticama gatalicama) addicere, n. pr. cum si pulli quoque auspicio non addixissent. — ne o. (o pticama gatal.) abdicere, n. pr. aves abdicunt rem.
odobroglasiti = alqm ad famam proferre, ili in famam provehere. — o. se = (alcjs rei) famam (apud alqm) consequi; famam alcjs rei collegisse; nomen invenire alqa re.
odobrovoljiti = hilarare alqm; oblectare alqm; resolvere animi tristitiam. — o. se = hilarem se facere; mentem exhilarare.
odocniti (se) = morari; sero venire.
odojak; odojče = porcus lactens; porculus.
odojiti = alqm uberibus alere.
odolijevati = resistere; sustinere. — (opirati se) obsistere; repugnare. — (nadvladati) superare; vincere. — (postati tegotniji, dosadniji) ingravescere; invalescere. — o. neprijatelju = hostibus resistere; hosti se opponere. — ne o. više komu = alci obsistere desinere. — o. čemu (uzdržati se) = retinere; tenere, n. pr. lacrimas; continere, n. pr. risum; coërcere, n. pr. iram. — o. srcu = animum vincere. — ne mogu o. srcu = inducere in animum non possum, quin, n. pr. faciam alqd.
odoljen = nardus (silvestris).
odoljeti = v. odolijevati.
odomaćiti se = familiarem fieri. — (zastarjeti) inveterascere, n. pr. mos, opinio, consuetudo.
odominuti = v. uminuti.
odomiti se = sedem ac domicilium constituere (in) alqo loco; domicilium, ili se collocare (in) alqo loco.
odonda = inde ab, ili ex eo tempore.
odondje; odonde; odonle; odonud = illinc; inde.
odor; odora = spolia; exuviae. — (oružje oteto neprijateljskome vojvodi) spolia opima. — kraljevska o. = vestes regiae. — (odijelo) vestitus. — (oružje) arma, orum. — (oderana koža životinjska) pellis; spolium. — (odor = otimač) spoliator; praedator.
odorati; odoravati = arando solvere; perarare.
odoružati = armis exuere; arma adimere.
odotud; odotuda = istinc; inde.
odovdje; odovle; odovuda = hinc; v. odavle.
odozdo(l) = ab inferiore parte; ab imo.
odozgor = e, ili de superiore loco; desuper; superne; (s visoka) ex alto.
odraniti = mane discedere.
odraslica = adulta; adulta aetate; adultae aetatis (puella, filia).
odraslić = adultus; adulta aetate; adultae aetatis (puer; filius).
odrasti = adolescere; virilem aetatem attingere.
odraziti = (zrake) repercutere; v. odbijati.
odreći = (otkazati) renuntiare. — (zakratiti) denegare alci alqd. — (ne dosuditi što komu) abjudicare alqd ab alqo. — svoje riječi o. = dicta retractare; v. odgovoriti. — o. se = (časti) abdicare se alqa re, n. pr. consulatu, dictatura; abdicare magistratum, dictaturam; deponere, n. pr. summum imperium, consulatum; abire, n. pr. magistratu, honore, consulatu, dictatura, tutela; decedere, n. pr. provincia, ili de, ex provincia, ili samo decedere (o namjesniku, kvestoru). — (o. se za vazda službe) se removere a publicis negotiis; renuntiare civilibus negotiis; abscedere civilibus muneribus; (o vladaocima) abire ab administratione reipublicae; regni administrationem omittere; in privatam vitam concedere. — (o. se čega, u opće) renuntiare alci alqd, n. pr. alci amicitiam. — (o. se prava, imanja itd.) decedere (de) alqa re, n. pr. de suis bonis omnibus, (de) jure suo.
odred = delegatio.
odredba = (naredba; ustanova) constitutio. — (zakonski propis) lex; v. odluka, naredba.
odrediti = statuere; constituere; destinare. — (osnovati) designare. — (ureći) indicere, n. pr. diem comitiis, pugnae. — (propisati) praescribere. — (zaključiti) jubere. — (narediti) decernere. — (ustanoviti; uvesti) instituere. — o. koga na kakav posao = delegare, n. pr. obsidionem in curam collegae; curam alcjs rei legare, ili demandare alci. — o. dan = diem statuere, ili constituere, dicere, eligere. — o. vrijeme = tempus dicere, ili destinare. — o. mjesto i vrijeme = (zajednički) condicere tempus et locum. — o. nagradu = mercedem constituere. — o.

prava pojedinijeh = jura describere. — o. koga komu = destinare alci alqm, n. pr. aliquam viro uxorem.
određenik = legatus.
određivati = v. odrediti.
odreka = (koje časti prije zakonitog vremena) abdicatio. — (o. imanja na korist drugoga) cessio in jure.
odrenuti = v. odagnati.
odreseliti se = v. ozlovoljiti.
odrezati = desecare. — (o. iz čega) exsecare, n. pr. linguam, fundum armarii. — (odsjeći) decidere, abscidere; recidere. — o. jezik = exsecare alci linguam. — o. uši, nos itd. = desecare, praecidere, decidere, abscidere alci aures, nasum, labia etc.
odrezivati = v. odrezati.
odricanje = v. odreka.
odricati = v. odreći.
odriješenje = (u opće) solutio. — (oproštenje) absolutio alcjs rei. — (proglašenje nekriva na sudu) liberatio, n. pr. culpae.
odriješiti = solvere; resolvere; dissolvere; exsolvere. — (riješiti, osloboditi) liberare; expedire. — (osloboditi koga čega) absolvere. — (nekrivim proglasiti) absolvere alcjs rei, ili alqa re, ili de alqa re; alqm extra culpam esse judicare. — o. komu jezik = linguae nodos solvere.
odrijeti = pellem detrahere. — (oguliti) deglubere. — (oplijeniti) compilare; expilare; spoliare, despoliare; exspoliare; depeculari; exinanire; exhaurire. — o. državnu blagajnu = aerarium exinanire, exhaurire; v. oplijeniti. — o. se = (vičući) fauces, ili vocem obtundere clamore; — (pitajući) rogitando raucum fieri; — (zahtijevajući) ad ravim usque poscere.
odrina = trichila.
odrinuti = detrudere; retrudere; repellere, n. pr. alqm foribus.
odrivati = v. odrinuti.
odriješivati = v. odriješiti.
odrlija = homo pannosus, ili lacer.
odrod = v. izrod.
odroditi se = v. izroditi se.
odroniti = (suzu) lacrimam emittere. — o. se = ruere; delabi.
odrpan = lacer; pannosus; pannis obsitus.
odrpanac = v. odrlija.
odrpati = discindere; lacerare; dilacerare.
odrpaviti = scabrum fieri.
odrpina = pannus; scruta, orum (stare poderine).
odrti = v. odrijeti.
odrtina = equus strigosus, ili macilentus.
odrubiti = abscidere; decidere. — (sprijeda odrezati) praecidere. — o. glavu = caput alci abscidere, ili praecidere, ili decidere; — (mačem) alci caput gladio demere.
odrvati se = resistere; sustinere.
odrveniti = lignum fieri. — (zapanjiti se) obstupescere. — o. se od zime = rigescere; derigescere.
održati = obtinere; tenere; retinere. — o. dijete = in manibus gestasse puerum. — o. mejdan = superiorem discedere, ili evadere. — o. komu život = alqm (integrum) conservare. — o. neprijateljsku navalu = hostium impetum sustinere, ili excipere. — o. riječ = fidem servare, conservare, praestare, solvere, exsolvere; (obećanje) promissi fidem praestare. — o. pobjedu = victoriam consequi, adipisci ex hostibus; victoria potiri; superiorem discedere, ili evadere; (pren.) palmam ferre. — o. krvavu p. = crudelissima victoria potiri; v. pobijediti. — o. vjeru = fidum manere alci; fidem servare, ili tenere. — o. se = (proti neprijatelju) vim, ili impetum hostium sustinere.
odsada = inde ab hoc tempore; ex hoc tempore. — (u buduće) posthac; in posterum.
odsamariti = clitellam detrahere.
odsedlati = stratum equo detrahere.
odselac = qui demigravit.
odsele = v. odsada.
odseliti se = v. oseliti se.
odseoba = migratio; demigratio. — (naroda zbog nemira) secessio, n. pr. plebis in montem sacrum.
odseonik = qui demigravit.
odsijecati = v. osijecati.
odsijev; odsijevanje = repercussus, n. pr. solis; lumen sole repercussum. — (o plamenu) flamma relucens.
odsijevati = (o suncu) repercuti. — (o plamenu, zvijezdi) relucere. — (o zvijezdi, oružju itd.) refulgere; renidere, n. pr. luna nocturno mari, aes, ebur, aureum lacunar.
odsinuti = v. odsijevati.
odsipati = effundere.
odsjaivati = v. odsijevati.
odsjaj = v. odsijev.
odsjati = v. odsijevati.
odsjeći = v. osjeći.
odsjedati; odsjednuti = v. odsjesti.
odsjek = v. osjek.
odsjesti = (konja) ex equo descendere; equo desilire. — o. kod koga = ad alqm devertere. — o. se = corruere.
odskakati = v. oskakati.
odskočke = resiliens; resultans.
odskok = repercussus; repulsus.
odskora = nuper; proxime; non ita pridem; non pridem.
odslati = v. odaslati.
odsled; odsleka = recessus (marinorum aestuum); v. osjeka.
odsluga = mutuum officium.
odslugovati = mutuum officium alci praestare.

odslužiti; odsluživati = opera sua compensare; v. odslugovati.
odsrditi se = v. odljutiti se.
odsrkati = absorbere.
odstajati = perstare.
odstojati = abesse; distare; v. (biti) daleko.
odstraga = a tergo.
odstraniti = amovere; removere; summovere. — (ubiti) e medio tollere alqm; interimere alqm, n. pr. veneno. — o. zaprijeke = impedimenta superare, ili discutere (ukloniti). — o. se = secedere; recedere; abscedere.
odstrići = v. ostrići.
odstrugati = abradere; deradere.
odstup = abscessus; v. odlaz; uzmak.
odstupanje = abscessio.
odstupati = v. ostupati.
odsuda = (sudbena, ili poglavarska i sud u opće) judicium. — (obranička presuda i prosta, slobodna rasuda) arbitrium. — (sudačka presuda) sententia.
odsuditi = v. osuditi.
odsustvovati = abesse (a, ex) loco.
odsutan = absens. — biti o. = abesse.
odsuti = v. odasuti.
odsutnost = absentia. — u čijoj o. = dum alqs abest; alqo absente.
odsvakud = undique.
odsvjet = dissuasio.
odsvjetnik = dissuasor; qui dissuadet.
odsvjetovati = dissuadere alqd, ili de alqa re; dehortari ab alqa re; suadere alci ne etc.; avocare alqm ab alqa re.
odsvuda = v. odasvuda.
odšašće = v. odlazak.
odšatoriti = tabernaculum detendere.
odšetati = ambulans discedo.
odšikati = aufugere; profugere; se dare, ili se conjicere in pedes.
odšiti = dissuere.
odškrabati = abradere.
odšteta = compensatio; damni restitutio. — platiti o. = pretium solvere pro alqa re.
odštetiti = damnum sarcire, ili resarcire, ili restituere; compensare alqd alqa re.
odšuljati se = clam se subducere; furtim digredi; clam egredi.
odtakati = v. otakati.
o(d)tale = v. odatle.
odučavati; odučiti = a consuetudine alcjs rei alqm abstrahere; detrahere alci consuetudinem alcjs rei; deducere alqm ab alqa re; dedocere alqm alqd. — o. se = desuefieri ab alqa re; desuescere alci rei; dediscere alqd, n. pr. disciplinam.
odudarati; odudariti; odudriti = v. odbijati.
odug = oblongus; (dugačak) productus.
odugačak = oblongus.
odujmiti = removere.
oduka = desuetudo, *n. pr. armorum.*
oduljati = produci. — *(u vremenu) extendi; extrahi.*
oduljiti = producere. — *(u vremenu) extendere;* extrahere. — o. *život* = *vitam producere, ili* prorogare alqa re.
oduman = qui consilium mutat; qui de sententia decedit, ili desistit.
oduminjavati = dubium, incertum, ancipitem esse; cunctari.
oduminuti = (o boli) remittere; relaxare.
odumiti = consilium mutare; mutare mentem et voluntatem.
odumrijeti = sine liberis decedere.
odupirati; oduprijeti = v. odapirati.
oduran = foedus; abominandus; detestandus; detestabilis. — adv. foede.
oduravanje = detestatio. — o. vrijedan = abominandus; v. oduran.
oduriti; oduravati = detestari, ili abominari alqm, alqd; aversari alqm, alqd; abhorrere alqm, alqd, ili ab alqa re.
odurnost = aversissimus ab alqo animus. — (ogavnost) foeditas.
odustaja; odustajanje = intermissio.
odustajati; odustati = (od čega) desistere alqa re, ab, ili de alqa re, ili inf.; absistere alqa re, ili inf. n. pr. incepto, obsidione. — o. od rata, od opsjedanja = omittere bellum, obsidionem. — o. od opsade = desistere obsidione, ili ab oppugnatione, ili urbem obsidere, ili oppugnare. — (okaniti se) deponere, ili abjicere consilium alcjs rei, n. pr. profectionis, aedificandi. — (zapustiti) relinquere alqd. — o. od svoga mnijenja = sententiam mutare, ili commutare; de sententia decedere, ili desistere. — o. od puta = profectionis consilio desistere; profectionis consilium abjicere.
odustaviti; odustavljati = v. odustati; (ostaviti koga što) deserere; destituere.
odušak = respiratio; respiratus (rijetko). — (odmor) mora. — bez o. = (neprestano) assidue; impigre; sedulo. — bez o. piti = non respirare in hauriendo; haurire (plurimum) uno potu.
oduševiti; oduševljavati = animare. — (potaknuti; raspaliti) excitare; incendere; inflammare; ardorem injicere. — (o proroku, pjesniku) alcjs mentem divino afflatu, ili alcjs animum divino instinctu concitare.
oduševljenje = animi inflammatio. — (živi nutarnji nagon) studium ardens alcjs rei. — (divljenje) admiratio. — (proročko nadahnuće i pjesničko oduševljenje) inflatus, ili instinctus divinus; instinctus inflatusque divinus; coelestis mentis instinctus; divina mentis incitatio et permotio;

mentis incitatio et motus; mens incitata; spiritus divinus; divinus impetus; aestus, ili fervor ingenii; ardor animi; ardentis animi impetus; furor (divinus).

odušiti; odušivati = v. odisati.

oduška = spiraculum; spiramentum.

oduzdati = frenum detrahere equo.

oduzeti; oduzimati = adimere; demere. — (silomice) auferre; eripere; abripere. — (lišiti; umanjiti) detrahere. — (skinuti; odmaknuti) tollere. — o. nadu = alci spem alcjs rei adimere, auferre, eripere; alci spem alcjs rei abscidere, incidere, praecidere. — o. nadu bijega = spem fugae tollere.

oduziti = solvere; expedire; eximere alqm nervo, ili compedibus.

oduzlati = nodos diducere, ili solvere.

odužiti = aere alieno liberare, ili exsolvere. — o. se = nomen solvere, ili exsolvere.

odvabiti = v. odmamiti.

odvaditi = detrahere; demere; v. odučiti.

odvađati = v. odvaditi.

odvaga = audax consilium.

odvajanje = disjunctio; separatio. — (razdvoj; razdor) discidium.

odvajati = separare; sejungere; disjungere.

odvajkada = antiquitus; a vetere memoria.

odvaliti = (natrag valjati) revolvere. — (ukloniti) amoliri. — o. glavu = caput alci abscidere, praecidere, decidere; alci caput gladio demere. — o. od sebe krivnju = culpam a se amovere, ili demovere; crimen amoliri, ili propulsare. — o. se = se revolvere; revolvi. — (upasti opet u istu bolest) in morbum recidere; de integro in morbum recidere.

odvaljati = provolvere. — (ukloniti) amoliri.

odvariti; odvarivati = decoquere.

odvažan = fortis; audax; animosus; audens.

odvažati = v. odvesti.

odvažati se; odvažiti se = audere; conari.

odvažnost = audacia; audentia.

odveć = nimis; nimium; praeter modum; extra modum.

odvesti (odvedem) = abducere. — (s višega na niže) deducere. — (o. natrag) reducere. — o. koga sa sobom kao gosta = abducere alqm convivam, ili ad cenam. — (— u ropstvo) abducere in servitutem. — o. vodu odakle = aquam, n. pr. de agro, deducere, depellere, demovere. — (odvratiti) derivare, n. pr. aquam ex flumine.

odvesti (-vezem) = avehere.

odvezati; odvezivati = solvere; resolvere; abjungere, n. pr. juvencum.

odvići = v. odučiti.

odvijati = v. odmotati. — o. koga (potjerati) = abigere, expellere, ejicere, exturbare alqm.

odvika = desuetudo.

odviknuti = v. odvići.

odvinjivati; odvinuti = detorquere.

odvisan = obnoxius alci; subjectus atque obnoxius alci.

odvišan = nimius; immodicus; modum excedens. — (neumjeren) immoderatus. — (pretjeran; razuzdan) effusus; profusus.

odviše = nimis; v. odveć.

odvišnost = (što nadilazi običnu mjeru) cumulus; ili opis. sa nimius, n. pr. nimia fortuna, laetitia.

odviti = v. odvijati.

odvjet = v. odgovor; glas.

odvjetnica = patrona.

odvjetnik = (zaštitnik) patronus. — (zastupnik na sudu) causarum actor. — (za republike, prijatelji, znanci, ili u opće ugledni ljudi, koji su tužitelje, ili tuženika svojim ugledom podupirali na sudu bud savjetom, bud svjedodžbom) advocati. — (za careva onaj, koji je čijom parnicom na sudu pred strankom upravljao) advocatus. — (branitelj [naustice] na sudu) patronus causae. — (branitelj, zastupnik u parnici, za čovjeka, koji iz kojega god razloga ne može na sud doći) cognitor. — biti o. = causas agere, ili actitare; causas dicere in foro; versari in foro. — biti čiji o. = causam dicere pro alqo, de alqa re; defendere alqm de alqa re; alci causae actorem accedere.

odvjetništvo = opera forensis. — (zaštita) tutela; patrocinium; v. zaštita.

odvlačiti = trahere; abstrahere; abducere; abripere. — (o. do) pertrahere in, ad; (odgađati) v.

odvlaka = dilatio; prolatio; v. odgađanje. — bez o. = sine cunctatione; omni cunctatione abjecta; sine dilatione; sine mora; nulla interposita mora.

odvoda = ramus.

odvoditi = v. odvesti.

odvodnica = (žila) arteria.

odvojiti = abjungere; disjungere. — (natkriliti) superare; exsuperare. — o. od svijeh = longe praestare inter omnes.

odvoziti = v. odvažati.

odvraćalo = remedium; cautio.

odvraćanje = (otklanjanje) declinatio, n. pr. malorum, laboris. — (uzbijanje) propulsatio (rijetko) n. pr. periculi. — (suzbijanje; uklanjanje) depulsio, n. pr. mali, servitutis. — (o. zla molbama) deprecatio. — (vode) derivatio, n. pr. fluminum, lacus Albani; deductio, n. pr. rivorum a fonte. — (odazivanje od čega) avocatio, n. pr. a cogitanda molestia. — (odgovaranje) dissuasio alcjs rei.

odvraćati = v. odvratiti.

odvrakati = abscidere.

odvratiti = (vodu) derivare. — (odvrnuti, okrenuti) avertere, n. pr. alqd ab oculis naribusque

alcjs, alqm ab itinere, alcjs mentem, ili animum ab alqa re, alqm ab incepto, alqm ab amicitia alcjs, pestem ab alqo, vultum a conspectu alcjs, oculos ab alqo in alium. — (odbiti, suzbiti) depellere; propellere; propulsare; repellere; arcere; v. odbiti. — (o. molbom) deprecari, n. pr. mortem, periculum, poenam, iram senatus. — (odgovarati) dehortari alqm ab alqa re, ili ne; dissuadere alqd, ili de alqa re; deterrere alqm ab alqa re, ili alqm ne; abducere, n. pr. animum a cogitatione, alqm ab officio; deducere, n. pr. alqm de sententia, de fide; avocare, n. pr. Pompejum a Caesaris conjunctione, alqm a societate, a proeliis, a rebus gerendis; revocare, n. pr. alqm a turpissimo consilio, a scelere, ab agricultura; removere, n. pr. neque minis neque precibus alqm; v. otuđiti; odmetnuti. — o. bolest = morbo obviam ire, ili occurrere; morbum prohibere. — o. koga od čega = animum alcjs ab alqa re avocare, ili abducere. — o. koga od mnijenja = alqm de sententia deducere, demovere, dejicere, deterrere. — o. koga od nakane = alqm a consilio revocare, depellere, deterrere. — nedati se o. = non perterreri; non permoveri; perstare in alqa re; (nikako) nulla vi posse abstrahi ab alqa re. — o. (= odgovarati) v. — (otplatiti, naknaditi) referre; rependere. — jednako o. = par pari referre. — o. zlo za dobro = beneficia injuriis rependere. — zlo komu o. = malam gratiam referre. — o. ljubav za ljubav = alqm redamare; amori alcjs respondere amore. — o. se = declinare, n. pr. a proposito, a religione officii; deflectere, n. pr. a patris virtute, a veritate; digredi.

odvrći; odvrgnuti = abjicere; projicere; dejicere. — o. ženu = uxorem repudiare. — o. se = (od koga) deficere ab alqo ad alqm; desciscere ab alqo ad alqm; in fide non manere.

odvrknuti = resilire.

odvrnuti = retorquere. — (otrgnuti) avellere; revellere; v. odvratiti.

odvrtati = v. odvrnuti.

odvrsti = (konja) equum expedire.

odvrvljeti = se effundere.

odvući = abducere; abripere; abstrahere. — o. se = clam se subducere; furtim digredi; clam egredi.

odzada = a tergo.

od zamande = inde ab omni tempore.

odzdrav = resalutatio.

odzdraviti = resalutare; mutuam salutationem reddere. — ne o. = salutem non reddere; salutanti mutuam salutationem non reddere.

odzgara; odzgora = v. odozgor.

odziv = vox repercussa.

odzivati se = vocanti respondere.

odzvati = v. odazvati.

odžak = v. dvor.

odžvaliti = frenum detrahere equo.

ogaditi = (komu što) alci alqd invisum facere; v. gaditi. — o. se = inquinari; foedari. — nešto mi se ogadi = satietas, ili taedium alcjs rei me capit; venit mihi alqd in taedium.

oganj = ignis. — (plamen) flamma. — (žega) ardor. — (požar) incendium. — ognjem i mačem = ferro ignique, n. pr. vastare, minitari. — o. prihvata što = ignem concipit, comprehendit alqd, n. pr. casae ignem comprehendunt. — zapretati o. = ignem contegere; — raspretati o. = ignem detegere. — staviti na o. = ad ignem apponere. — dići s o. = tollere, n. pr. ollam. — sjesti uz o. da se griješ = admoto igne refovere artus. — metati o. = eructare flammas; ignes, ili flammas evomere. — ugasiti o. = ignem exstinguere; (požar) incendium restinguere, ili exstinguere. — (groznica) febris; v. groznica.

ogar = canis venaticus.

ogarina = exustarum aedium area.

ogariti = fuligine, ili carbone oblinere.

ogatiti = aggere cingere alqd.

ogavan = foedus. — (oduran) detestabilis; abominandus. — o. je meni nešto = abhorreo ab alqa re; perhorresco alqd; abhorret animus ab alqa re; mihi detestabile est.

ogavje = fastidium. — (odurnost; gadnost) foeditas.

ogazditi se = divitem fieri; locupletari; opibus crescere; fortunis augeri; v. obogatiti.

ogibati se = v. ugibati se.

oglabati = (koga) vexare; cruciare; exedere. — (što) circumrodere.

ogladnjeti = esurire.

oglas = (službeni) edictum.

oglasiti = nuntiare. — (preko glasnika) pronuntiare, n. pr. leges. — (javnim oglasom) edicere. — o. se = nuntiari; v. razglasiti se; proslaviti se.

oglasivati = v. oglasiti.

oglasnik = v. glasnik.

oglašenje; oglašivanje = promulgatio (osob. zakonskog predloga); renuntiatio.

oglašivati = v. oglasiti.

oglavak = collis; v. glavica.

ogled = inspectio. — (razgledanje) recognitio, n. pr. agri Campani, equitum. — (obrazac; primjerak) exemplum; exemplar. — (o. na kušnju) specimen.

ogledac; ogledak = specimen; exemplar; v. ogled.

ogledalo = speculum; v. zrcalo.

ogledanje = inspectio. — (pokušaj) experimentum; periculum.

ògledati; oglédati = visere; invisere; inspicere. — (pokušati) periculum alcjs rei facere; alqd

experiri, periclitari, tentare. — o. vojsku = v. razgledati. — (= kušati) v. — o. se = (gledati za sobom, oko sebe) respicere; circumspicere, circumspectare; (u zrcalo) contemplari se, ili os suum in speculo; intueri se in speculo. — o. se s kim = experiri alqm; contendere cum alqo; (u boju) conferre vires. — o. se u koga, u što = ex alqo sibi exemplum sumere, ili petere; (u čiji život, vladanje) se formare in mores alcjs; imitari alqm.

oglobiti = (udariti globu) multam imponere. — (odrijeti za mira zlom porabom vlasti) expilare. — (oplijeniti) exhaurire; exinanire.

oglodati = circumrodere.

ogluhnuti = obsurdescere. — o. se = (pren.) alci surdum esse, n. pr. petenti, suadenti.

oglupiti = stultum, stolidum, stupidum fieri.

oglušiti; **oglušivati** = obtundere alci aures; alci auditum auferre alqa re. — o. se = (koga) surdum esse alci; aures alcjs ad alqd surdae, ili clausae sunt; surdus est alqs in alqa re.

ognjanit = v. ognjevit.

ognjen; **ognjevit** = igneus. — (goruć) ardens. — (upaljen) inflammatus; accensus. — (pren.) ardens, flagrans, fervidus, vehemens.

ognjica = febris; v. groznica.

ognjičati = febre, ili febri aestuare; febrem, ili febrim habere.

ognjište = focus. — malo o. = foculus. — svoje o. = domus propria. — povratiti se k svome o. = focum suum, ili larem suum repetere; ad larem suum redire. — sjesti kod o. = ante focum considere.

ognjuština = febris aestus.

ognojak = vomica.

ognojiti = stercorare. — (dobro o.) stercore satiare. — o. se = in pus verti, ili converti.

ognusiti = inquinare; spurcare. — (okaljati) polluere.

ognuti = flectere. — (popiti) exhaurire; exsiccare.

ogodan = vix sufficiens.

ogoj; **ogoja** = cura.

ogoliti; **ogoljeti** = nudare.

ogologlaviti = calvum fieri.

ogoluzniti = spoliare expilareque; nudare ac spoliare; spoliare nudareque.

ogorak = torris.

ogorčen = (razljućen; ucvijeljen) exacerbatus; exulceratus. — o. srce = animus exulceratus. — (gnjevan) v.

ogorčenost = infestus animus; animi (irā) exacerbati.

ogorčiti = exacerbare; exulcerare; incendere. — (uznemiriti) angere; insuavem reddere, n. pr. vitam alcjs; contaminare, n. pr. gaudium aegritudine; corrumpere, n. pr. voluptatem alcjs dolore.

ogorjelište = v. ogarina.

ogorjeti = amburere.

ogovaranje = excusatio; patrocinium. — (obrazloženo odbijanje sumnje) purgatio. — (opadanje) insectatio; falsa criminatio; obtrectatio.

ogovaratelj = qui excusat; excusans etc.; v. ogovarati. — (opadač) obtrectator; criminator.

ogovarati = excusare; purgare; defendere. — (opadati) maledicere alci; detrahere de fama, ili de existimatione alcjs; obtrectare; criminari. — o. se = excusare se, purgare se de alqa re.

ogovor = v. ogovaranje.

ogovoriti = v. ogovarati.

ograda = (plot) saepes. — (zagrada; obor) saepta, orum. — o. oko mjeseca = corona, ili area lunae. — (ograđeno mjesto) cohors.

ogradba = opus; operis munitio; opus munitionesque; munitiones; munimenta, orum; (oprez) v.

ograditi = circumsaepire; saepto circumdare; cingere munimento saepis. — (učvrstiti) munire; communire. — o. utvrdama = operibus munire; munitionibus firmare. — o. zidinama = muris munire; moenibus saepire. — o. nasipom = aggere cingere alqd. — o. se (pren.) se tutari; se tutum reddere ab alqa re.

ograđivati = v. ograditi.

ograisati = v. nagraisati.

ograjati = v. naučiti se.

ogranak = ramulus. — (o suncu) ortus. — biti na o. = (o suncu) oriri.

ograničiti = terminis circumscribere. — (omeđašiti) terminare; fines constituere; fines terminosque constituere.

ogranuti = (o suncu) oriri; exoriri.

ograšiti se = v. obradovati se.

ograšje = certamen; pugna.

ogrditi = deformare; v. nagrditi.

ogrebača = pecten (linarius).

ogrebati = v. grebenati.

ogreblo = v. ogrebača.

ogrepsti = (grepsti) scabere; v. grebenati.

ogreznuti = mergi alqa re. — o. u grijehu, u opačini = ingurgitare se in flagitia; flagitiis obrutum esse.

ogrijati = calefacere. — o. se na vatri = igni admoto artus refovere. — (o suncu) apparere.

ogriješiti = culpa inquinare. — o. se = peccare in, ili erga alqm; peccatum admittere.

ogriješka = peccatum; error; v. pogrješka.

ogrimizati = purpuram tingere.

ogrintaviti = scabie laborare.

ogristi = demordere; v. odgristi.

ogrizak = v. ogrizine.

ogrizati = v. ogristi.

ogrizine = reliquiae ciborum.

ogrknuti = inamarescere; amarum fieri.

ogrlica = monile. — (ovratnice) torques.

ogrliti = alcjs cervices manibus amplecti; brachia alcjs collo, ili manus alcjs cervicibus injicere.
ogrljača = catena collo inserta.
ogrljaj = v. ogrlica; zagrljaj.
ogrnač = subligaculum.
ogrnuti = tegere alqm alqa re; involvere alqm alqa re; circumdare, ili amicire alqm alqa re. — o. plaštom = pallium circumjicere.
ogroman = (golem, neizmjerno velik) ingens. — (neizmjerno, natprirodno velik) immanis, n. pr. belua, corporis magnitudo. — (neizmjeran) immensus. — (neizmjeran, neobično velik) vastus. — (čudan, izvanredan) mirus.
ogromnost = magnitudo; amplitudo; insolita, mirifica, incredibilis magnitudo.
ogrozničavati = febrim nancisci; in febrim incidere; febri corripi.
ogrtač = (plašt) pallium. — (ogrnač) v.
ogrtati = v. ogrnuti.
ogrubiti = deformari.
ogruhati = (otresti, omlatiti) decutere. — (oljuštiti) folliculis deglubere.
ogrušan = (o jaju) ovum molle.
oguglati = (što) assuescere.
ogukaviti = struma laborare.
oguliti = (kožu) pellem detrahere alci, ili alcjs corpori. — (oderati) deglubere, n. pr. miluam, pecus. — (lik s drveta, koru) delibrare. — (pren. koga) emungere alqm.
ogumak = fruticetum; virgultum.
ogužati = v. oklijevati.
ogvozditi = ferro vincire, n. pr. rotam. — ogvožđen = ferratus.
oh! = oh! vah!
ohajati (se) = neglegere; postponere; posthabere.
ohaknuti = afflare alqm, ili alci.
ohalaviti = sordescere.
ohanuti = equum sternere.
ohaštriti = (arborem) putare.
ohći = fuscina.
ohladiti = refrigerare; frigerare (rijetko). — (ublažiti) temperare, n. pr. ventorum flatu nimii temperantur calores. — o. se = calorem amittere; (pr. i pren.) frigescere; refrigescere; refrigerari. — (slabjeti; popuštati) languescere; elanguescere. — (utažiti se; utišati se) defervescere. — (popustiti) residere. — (o ljubavi, prijateljstvu itd.) mutari; immutari.
ohladnjeti = v. ohladiti se.
ohlapiti = aspergere.
ohme = pullus equinus, asininus etc.
ohoditi = v. ostaviti.
ohođa = iter obliquum, ili tortuosum (zavojit); ambages (u sing. samo abl.)
ohol = (ponosit) superbus; elatus. — (nasilan) imperiosus. — (hvastav) gloriosus. — (nadut) inflatus. — (obijestan; bahat) insolens. — (prkosit) contumax. — o. biti = superbire; insolentia efferri; inani superbia tumere; magnos gerere spiritus; (porad čega) alqa re. — postati o. = superbum esse coepisse; magnos spiritus, ili magnam arrogantiam sibi sumere. — postati tako o. da = eo insolentiae procedere, ut etc. — učiniti koga o. = alqm superbum facere; alci spiritus afferre. — adv. superbe; insolenter; arroganter. — o. se vladati = elatius se gerere; insolentius se efferre; magnifice se jactare (hvastati se).
ohola; oholast = v. oholost.
oholica = fastidiosus et litigiosus.
oholičav = arrogans. — (preziran; bahat) fastidiosus.
oholiti se = v. ohol (biti).
oholonja = v. oholica.
oholost = superbia; spiritus. — (bahatost) insolentia. — (prkos) contumacia. — (hvastavost) jactatio; jactantia. — (uznos) arrogantia. — (razmažen ukus; kudnja u prosuđivanju čega) fastidium. — (nadutost, oholo zametavanje, preziranje) fastus.
ohotan = voluntarius.
ohrabriti = animum alci addere, ili facere; alcjs animum accendere (uspaliti); alqm, ili alcjs animum firmare, ili confirmare. — (utješiti; podići) alqm, ili alcjs animum erigere, excitare. — (osokoliti, n. pr. vojsku prije bitke) alqm hortari, adhortari, cohortari ad alqd, ili ut. — o. se = se, ili animum suum erigere. — o. se međusobno = cohortari inter se. — pošto se međusobno ohrabriše = mutua adhortatione firmati.
ohramati = v. ohromiti.
ohrana = conservatio; custodia.
ohrapaviti = exasperari.
ohromiti = (prel.) claudum alqm facere; (neprel.) claudum fieri.
ohronuti = v. ohromiti.
oj! = oh!
ojačati = firmare; firmiorem facere. — (okrijepiti) corroborare. — o. se = se confirmare, ili corroborare.
ojačiti = firmare; corrobare; v. ojačati.
ojaditi = contristare; dolorem afferre; dolore afficere; affligere animum alcjs. — o. se = in dolore esse; dolore angi.
ojađeli = moestus; tristis; aeger animi.
ojađenik = v. jadnik.
ojagnjiti = v. ojanjiti.
ojamboriti = (brod) malos navis erigere.
ojanjiti se = agnum edere, ili procreare.
ojaspriti se = se collocupletare; bene nummatum fieri.
ojdana = scortum.
ojdara = femina impudens.
oje = (na kolima) temo. — (na plugu) buris.

ojedati se = atteri.
ojediniti = orbari (parentibus, liberis).
ojesti se = v. ojedati se.
ojme! = eheu! proh! vae mihi!
ojunačiti se = se, ili animum suum erigere.
ojutriti se = illucescit (dies).
okaditi; okađivati = suffire alqd.
okagača = trabs perpetua. — (poprječna greda) tignum transversum.
okajati = (što) poenitet me alcjs rei; subit alqm poenitentia (nadolazi pokajanje).
okajmačiti = optimam partem sumere.
okaljati; okaljužiti = caeno inquinare, ili replere. — (poružiti) maculare; commaculare. — (okužiti) contaminare. — (oskvrniti) violare. — o. glas = alcjs famam inquinare; cfr. gloriam turpi morte maculare; victoriae gloria saevitiae macula infuscatur; vitae splendorem maculis aspergere. — o. se = se inquinare, n. pr. sordibus. — (svoju čast) turpitudinis notam subire.
okamenica = v. zmija.
okameniti (se) = in lapidem, ili saxum verti. — (od straha) obtorpescere. — stajati kao o. = attonitum constitisse; defixum stare.
okamiti = v. okameniti.
okana = pluteus; lorica.
okance = fenestella.
okančina = tabulae navis fractae; reliquiae navigii.
okaniti se = consilium alcjs rei deponere, ili abjicere; desistere alqa re, ab, ili de alqa re, ili inf.; absistere alqa re, n. pr. incepto, obsidione, pugna; abstinere alqa re; mittere, n. pr. male loqui, quaerere; missum facere, n. pr. amorem. — o. se rata = recedere ab armis; finem facere belli, ili bello.
okap = stillicidium.
okápati = v. okopati.
ȍkapati = stillare; destillare. — o. ištući, moleći = rogando fatigari. — o. u tamnici = in carcere vitam miserrimam trahere.
okarati = objurgare; reprehendere; increpare.
okariti se = moerere; moerori se dare; moerore urgeri, affligi, confici.
okarjati = a morbo recreari; e morbo convalescere; ex morbo refici.
okast = oculeus.
okaste; okastice = studio; dedita opera; industria; de, ex industria.
okaš = statera.
okašati se = (na koga) increpare, compellare alqm.
okašljaviti = tussim contrahere.
okat = oculatus.
okean = oceanus.
okesiti se = ringi.
ȍkidati = decerpere; v. otkidati.
okisnuti = madefieri pluvia, ili imbre; (sa svim) permadefieri.

okišati se; okišiti se = pluviosa ingruit tempestas.
okititi = v. nakititi.
okivati = vincire, n. pr. rotam ferro, tibiam orichalco; circumcludere alqd alqa re, n. pr. cornua argento. — (sprijeda o.) praefigere alqd alqa re, n. pr. ferro hastam. — (pfkt.) okovan = (gvoždem) ferratus; — (mjeđu) aeratus; — (srebrom) argentatus; — (zlatom) auratus.
oklada = v. opklada.
oklamaš = parasitus.
oklapiti = lucrari. — (udariti) plagam alci inferre, infligere, imponere. — (dati pljusku) alapam alci ducere. — (opuriti) urere.
oklaštriti = v. ohaštriti.
oklati = corrodere. — o. se = rixari cum alqo.
oklatiti = decutere.
okle = v. odakle.
oklepan = vetustissimus.
oklepati = v. oklesati. — (spustiti uši) aures, ili auriculas demittere. — o. se = inebriari.
oklepci = plagae.
oklesati = caedere; excidere.
okleti se = (proti komu) contra alqm conjurare; conspirare in alqm.
okletnik = conjuratus; conjurationis particeps, ili socius.
okletva = conjuratio; conspiratio.
oklevetati = calumniari; maledicere; v. klevetati.
oklijev = v. otezanje.
oklijevalo = cunctator.
oklijevanje = v. otezanje.
oklijevati = cunctari; dubitare; v. otezati.
oklinjati se = v. okleti se.
oklis; oklisak = lingua (in altum excurrens).
oklizati se; oklizivati se; okliznuti se = labi. — (skliznuti se) delabi. — (naprijed se skliznuti) prolabi.
oklizotine = cuppediae, arum; cuppedia, orum; cupedia, orum; cibi delicatiores.
okljastiti = mutilare; truncare.
okljati = torpere.
okljusiti se = pudore suffundi, ili affici.
oklobina = corpus nudis ossibus cohaerens.
oklop = (mjeden) thorax. — (kožan) lorica. — (obložen željeznim ljuskama) cataphractes.
oklopiti = loricā, ili thorace, ili cataphracta induere alqm. — (konja) in equum ascendere; conscendere equum.
okloplje = v. oklop.
oklopnik = cataphractus; loricatus; loricā munitus.
okmađiti = deliberare; statuere; consilium capere, ili inire.
oknjastiti = v. okljastiti.
okno = puteus. — (pendžera) orbis vitreus.
oko = v. okolo.

oko = subst. oculus. — (očinji vid) lumen, (obično) lumina oculorum. — (oštrina očiju) acies (oculorum). — imati dobre o. = bene videre; ab oculis videre. — oštre o. = oculi acres. — slabe o. = oculi infirmi; acies infirma; oculorum infirmitas; visus infirmior. — slijepo oko = tempus (capitis). — na oči = coram; sub oculis alcjs; praesente alqo. — pred o. imati = ante oculos habere; in conspectu habere. — v. oči. (u mosta) arcus. — (izvor) fons.
òkô = castra, orum.
okobolja = morbus oculorum; (adversa) valetudo oculorum; malum oculorum.
okolan = vicinus; finitimus; propinquus; proximus; v. bližnji.
okolica; okolina = loca, quae circumjacent; (vicina) regio, ili loca. — o. grada = urbi propinqua, ili vicina.
okoliš = orbis; circuitus; (okolica) v. — (okrug) circulus. — (opseg) ambitus. — o. zemaljski = orbis terrae, ili terrarum.
okolišenje = (pren.) circuitio (verborum); circuitio et anfractus; ambages, um. — bez o. = aperte; sincere; sine fraude; liberrime; simpliciter; breviter.
okolišiti = circuitione uti. — ne o. = nihil circuitione uti; simpliciter breviterque dicere; recta via narrare.
okoliti = v. opkoliti.
okolka = vigiliarum circuitio.
okolnost = res. — (uzrok; povod) causa. — (odnošaji; stanje) tempora. — (odlučan utjecaj) momentum. — (uvjet; prilika) conditio. — ova sretna o. = haec opportunitas. — o. se prevodi obično = res, ili srednjim rodom zaimena, n. pr. o. koja itd. = quae res; quod; — ova o. = haec, ili ea res; hoc; id; — uprav također o. da itd. = id quidem etiam, quod etc.; — po o. = pro re; ex, pro tempore. — vladati se, posavjetovati se prama o. = ex re consulere. — kod takijeh o. = his rebus; quae cum ita sint, ili essent. — kod takijeh (nepovoljnijeh) o. = in hoc, ili in tali tempore. — življeti prama o. = utcunque res ferant, ita vivere. — biti u dobrijem o. = in rebus secundis esse; in bona conditione constitutum esse. — biti u zlijem o. = afflictiore conditione esse; in rebus adversis esse. — prama okolnostima = ad tempus.
okolo = circum; circa. — (od prilike) circiter. — o. podne = circiter meridiem. — o. po noći = de media nocte. — (o broju) ad, n. pr. ad quingentos capti sunt.
okolomaćivanje = distinctio.
okolomaćivati; okolomatiti = distinguere; ornare.
okolomeđan = confinis; conterminus; finitimus; v. graničan.
okolovina = v. okolina; okolnost.
okolovština = v. okolnost.
okom = directus (ad perpendiculum).
okomašan = fortis; validus; firmus.
okomice = (directe) ad perpendiculum.
okomina = putamen.
okomit = v. okom.
okomiti = cortice nudare, ili solvere. — o. oko na = conjicere oculos in alqm; oculos adjicere ad alqm.
okomito = deorsum. — (koji se spušta o.) declivis; v. okomice.
okon = finis; exitus.
okonačiti se = deversari; hospitio esse (apud alqm); hospitio alcjs uti.
okončaj; okončak = finis; exitus. — (zaglavak) conclusio.
okončati = finire; finem facere alcjs, ili alci rei; finem alci rei imponere, ili constituere.
okonjiti se = equum nancisci, ili sibi parare.
okopati; okopavati = circumfodere.
okopirkati se = se reficere; se recreare; refici; recreari.
okopnjeti = nix solvitur.
okoramiti se = astringi; rigere; obrigescere; torpere.
okoran = reprehendens; objurgans. — o. riječ = v. ukor.
okorelost = rigor.
okoren = rigidus; durus.
okoreo = rigidus; durus. — o. kruh = panis durus, ili vetus.
okoreti se = rigidus, ili durus fio.
okorijepiti se = rigescere; v. okoramiti se.
okorio = v. okoreo.
okoristiti se; okoristovati se = utilitatem, ili fructum capere, ili percipere ex alqa re; commodum capere ex alqa re; lucrum, ili quaestum facere ex alqa re; v. korist.
okoriti = incrustare; crusta obducere. — o. se (o rani) = cicatricem ducere.
okorljiv = v. okoran.
okorubati = v. okomiti.
okorušati = putamen detrahere.
okorušiti = v. okoriti.
okosan; okosit = acerbus; asper. — (ujedljiv) mordax. — adv. acerbe; aspere; mordaciter.
okositi se = (na koga) aspere respondere; aspere, ili acerbius invehi in alqm.
okosmatiti = pilosum, ili hispidum fieri.
okos(t)nica = v. oklobina.
okotiti (se) = parere; fetum ponere, ili procreare.
okotviti se = ancoram jacere; ad ancoram deligari; navem constituere.
okov = bulla; phalerae, arum. — (ures) ornamentum. — (ploča) lamina, n. pr. auri, ferrea. — okovi = vincula. — (veriga) catena. — (negve)

compedes. — u okovima = vinculis, ili compedibus astrictus; catenis, ili compedibus vinctus. — u teškijem o. = catenis oneratus. — kovati komu o. = alci catenas, vincula, compedes nectere. — okovati u o. = vincula, catenas alci injicere, ili imponere; alqm vinculis colligare; catenis, ili ferro, ili catenis compedibusque vincire; alci compedes indere, ili imponere; alqm in vincula, ili in catenas conjicere; alqm vinculis, ili catena constringere. — biti u o. = in vinculis, ili in compedibus esse; esse in catena, ili in catenis; catenis, ili ferro vinctum esse; vinculis, ili compedibus astrictum esse. — osloboditi koga o. = alqm vinculis levare, liberare, exsolvere. — slomiti o. = rumpere vincula, ili catenas; perfringere catenas, ili compedes.

okovati = (koga) vincire; v. okovi; v. okivati.

okovica = v. okov.

okračati; okraćati = contrahi; brevis fio. — okraćale komu noge = firmiter insistere non posse. — (umoriti se) fatigari; defatigari.

okrajac; okrajak = margo, n. pr. scuti. — (posude; jarka) labrum. — (rub na haljini) limbus.

okrajan = extremus.

okrajanje = tergiversatio; cunctatio; haesitatio; dubitatio.

okrajati; okrajčiti = tergiversari; cunctari; haesitare; dubitare.

okratak = brevis; v. kratak.

okratiti = contrahere. — (okrnuti) curtare. — (sprijeda odsjeći) praecidere. — (u izgovoru) corripere. — o. komu život = maturare alci mortem.

okrčiti = (o. šumu) silvam caedere, ili exstirpare. — (njivu) agrum proscindere.

okrečiti = calce dealbare.

okrenuti = vertere; convertere. — o. kuda = abire; v. otići. — o. leđa = se vertere, ili convertere; (o vojniku, pobjeći) terga vertere, ili convertere. — o. konja = equum flectere. — o. brod, kola = currum, ili navem vertere. — o. krivnju na koga = in alqm culpam transferre, ili derivare, ili inclinare. — o. oči = oculos (ab alqo) avertere. — o. na gore (o čigovome stanju) = deteriorem fieri; in pejus mutari; (o nemoći) ingravescere. — o. na bolje = in melius vertere; in meliorem statum converti. — o. misli = animum ad alqd attendere, ili intendere. — o. pod mač = omnes trucidare; ad internecionem caedere. — o. se = se vertere; ili convertere. — jug je u zapadnjak okrenuo = auster in Africum se vertit. — o. se komu = se convertere ad alqm. — radost se o. u žalost = gaudium maerore mutatum est.

okrepa = id, quod corpus reficit, ili membra recreat. — (potkrepljivanje) refectio. — (utjeha) solamen. — (olakšalo) levamentum.

okrepan = recreans; reficiens.

okrepeniti = rigere. — (kočiti se od zime) frigere. — (zepsti) algere.

okrepljiv = recreans; reficiens.

okrepljivati = v. okrijepiti.

okresati = (drvo) amputare, n. pr. ramos, vites; v. ohaštriti. — o. vatru = ignem elicere e silice; v. kresati.

okret = conversio; fluxus.

okretan = agilis; alacer; promptus.

okretanje = conversio.

okretati = v. okrenuti. — (obrtati) versare. — o. se = se versare; circumagi. — o. se oko čega = se convertere circum alqd; versari, volvi, ferri circa alqd (o zemlji itd.).

okretnja = conversio.

okretnost = agilitas. — (gibivost) mobilitas. — (brzina) velocitas; pernicitas.

okrezubiti = edentulum fieri.

okrhati = v. opsovati.

okrijepiti = firmare; reficere; recreare. — o. se = corpus reficere; membra recreare. — o. se čim = alqa re refici, ili vires reficere; alqa re corpus curare, n. pr. cibo somnoque; corpus firmare, n. pr. cibo, potione.

okrilatiti = alas addere alci; alqm, ili alqam rem alitem facere. — (postati krilat) alatum fieri; alas nancisci.

okriliti = alis contegere.

okrilje = tutela; praesidium; v. obrana.

okriljivati = alis contegere; v. obraniti.

okriva = insimulatio; criminatio; accusatio; incusatio; crimen; za razl. v. optužiti.

okriviti = accusare; incusare; insimulare; in crimen alcjs rei vocare; v. optužiti.

okrivljenik = reus; is, qui accusatur.

okrivljivati = v. okriviti.

okrižica = antenna.

okrljati = v. okarjati; (što) v. okrnuti.

okrnjak = fragmentum.

okrnjati = v. okrnuti.

okrnjčina = fragmentum.

okrnjiti; okrnjivati; okrnuti = defringere. — (sprijeda) praefringere. — o. čije pravo = jus alcjs violare.

okročiti = v. opkročiti.

okrom = v. osim.

okropiti = aspergere; conspergere; v. pokropiti.

okrpiti = sarcire; resarcire; reficere. — (popravljati) reconcinnare. — o. koga = plagam alci inferre. — o. se = a morbo recreari.

okrš; okršaj = caedes; trucidatio.

okrućati = crassescere.

okrug = circulus; orbis. — (okrugla ploha) orbis, n. pr. solis. — o. napisan oko koga = circumscriptio. — napisati o. oko koga = circumscribere alqm (alqd). — sastati se u o. (o vojnicima)

= in orbem coire, ili consistere; orbem facere, ili colligere. — o. zemaljski = orbis terrarum.
okrugao = rotundus.
okruglast; **okruglat** = in orbem circumactus. — (obao) rotundus.
okruglina = rotunda species.
okrugljati; **okrugliti** = rotundum facere; rotundare.
okruglost = rotunda species.
òkruniti = coronare. — o. koga kraljem = insigne regium, ili diadema alci, ili capiti alcjs imponere.
okrúniti = decerpere.
okrupan = crassus.
okrut = vas, sis.
okrutan = crudelis. — (nemio, ljut) saevus; ferus. — (užasan) immanis. — (bešćutan; tvrd) durus. — (grozan; nemio) atrox. — (divlji; žestok) ferox. — adv. crudeliter; atrociter; inhumane.
okrutnik = homo crudelis etc. v. okrutan.
okrutnost = crudelitas; saevitia; feritas; immanitas; duritas; atrocitas; inhumanitas; v. okrutan.
okružac = v. okrug.
okružiti; **okruživati** = cingere; circumvenire. — (postaviti se okolo koga, ili čega) circumsistere. — (zatvoriti na okolo) circumcludere. — (stajati na okolo) circumstare. — (sjediti na okolo; opsjedati) circumsedere. — (opkoliti; opasati) circumfundi. — (okrugliti; zaobliti) rotundum facere; rotundare.
okrvaviti; **okrviti** = sanguine respergere, ili contaminare; (sanguine) cruentare. — o. koga = plagis sauciare; vulneribus cruentare. — o. prste = cruentare digitos.
okrznuti = praestringere.
okućiti se = domicilium collocare; (oženiti se) v.
okuč; **okuka** = flexus.
okukati = (ištući) rogando fatigari.
okuljaviti = ventriosum fieri.
okup = (sastanak) concilium; conventus.
okupati = abluere. — o. koga = alqm demittere in balneum. — o. se = ablui. — o. se u rijeci = flumine corpus abluere.
okupiti = cogere; congregare. — (sazvati) convocare. — (sjediniti) contrahere, n. pr. classem, exercitum in unum locum. — o. se = se congregare; congregari; convenire; coire; confluere; convolare. — o. koga = alqm circumvenire, ili circumsistere.
okupljanje = collectio.
okupljati = v. okupiti.
okus = gustatus.
okusak = (komad; zalogaj) frustum. — (srk) haustus.
òkusiti = (pokušati jelo) gustatu explorare, ili gustare. — o. se čega = degustare alqd; gustare de alqa re.
okúsiti = decurtare.
okusivati = v. òkusiti.
okušaj = gustatus.
okušalo = (nebo) palatum.
okušati = v. pokušati; v. okusiti.
okužak = pestilentia.
okužiti; **okuživati** = (pokvariti) corrumpere; vitiare, n. pr. lues vitiat auras; inficere, n. pr. pocula veneno infecta.
okvasiti = madefacere; madidum facere, ili reddere. — (nakvasiti) humectare; v. umočiti. — o. se = humidum fieri; madefieri.
olakomiti = avarum, ili sordidum fieri; v. lakom.
olakotiti; **olakšati** = levare; allevare; v. oblakšati.
olakšica = v. oblakšica.
olediti se = congelare; congelari; frigore concrescere; conglaciare; frigore adstringi.
olha = v. joha.
oli = v. ili.
olijeniti se = sese socordiae atque ignaviae tradere; languori se desidiaeque dedere.
olijepiti = v. oblijepiti.
oliganj = loligo.
olika = oleaster.
oliš = v. osim.
olizati = lambere; lingere; v. oblizati.
oljetiti se = aestas incipit, ili ingruit.
oljoljati se = vino se onerare; vino obrui, ili se obruere.
oljup; **oljupak** = putamen.
oljupiti = putamina detrahere.
oljuština = putamen.
oljuštiti = v. oljupiti.
olomača = sarmentorum fascis.
ološati = extenuari; macilentum fieri.
olovan = plumbeus.
olovast = lividus. — o. biti = livere.
olovka = plumbum.
olovnat = plumbeus.
olovnica = perpendiculum.
olovnjača = glans (plumbea).
olovo = plumbum.
olovski = plumbeus.
oltar = (žrtvenik) ara. — (ara s postavkom, gdje su se spaljivale žrtve) altaria, um.
oluja = tempestas; procella. — podiže se o. = tempestas, ili procella venit, oritur, cooritur. — prijeti o. = tempestas, ili procella imminet, ili impendet.
olujevit = procellosus.
olupati = contundere, n. pr. grando contundit vites.
olupiti; **oluštiti** = v. oljuštiti.
omaći = (iz ruke) e manibus dimittere. — o. se = (iz ruke) e manibus labi; delabi de manibus. — (o nozi) vestigio falli. — (pasti) vestigio fallente cadere.

omagliti = nebulā velare. — (omagli mi se pred očima) tenebrae offunduntur oculis; caligo offunditur oculis; oculi caligant.
omahivati; omahnuti = labefacere. — o. sabljom = v. mahati.
omak = equus anniculus. — (rijeke) ostium. — biti na o. = (o bolesniku) in extremo esse; animam agere. — na omaku je što = alqd mox consumptum erit; v. mak.
omaka = jus.
omakinja = equa annicula.
omakljati = scalpere.
omaknuti = v. omaći.
omala = deminutio; imminutio.
omalečak; omalen = parvus; brevis; haud ita magnus. — tako o. ljudi = homines tantulae staturae.
omaliti; omaljivati = minuere; imminuere; deminuere; detrahere de alqa re. — o. na = redigere ad, n. pr. ex hominum millibus LX ad D qui arma ferre possent, redacti erant; alqd recidere ad, n. pr. commode emeritae militiae ad sex millium summam.
omam = esca.
omama = v. omam. — o. ljubavna = ardor amoris.
omamiti = illicere; pellicere; illecebris inducere.
omamljivanje = illecebrae.
omamljivati = v. omamiti.
oman = inula.
omanjiti = v. omaliti.
omara = fervor; aestus.
omarika = v. omorika.
omarlje = stabulum (equorum); equile.
omástiti = tingere alqa re; colorare alqd; colorem inducere alci rei.
omàstiti = uvas premere.
omašit = v. rijedak.
omatoriti = senectute summa, ultima, decrepita esse; summam senectutem sustentare.
omazati; omazivati = ungere, perungere alqa re.
omče = laqueus.
ome = ohme.
omečiti = (gvožđe) uvas premere.
omećak = fruticetum.
omeđak = fruticetum.
omeđati; omeđašiti; omeđiti = terminare; fines constituere; definire.
omeknuti = v. omekšati.
omekoputiti = emollire; mollire; effeminare.
omekotiti = (zemlju) relaxare; mollire; subigere; resolvere.
omekšati = molliri; emolliri. — (o voću) mitescere.
omela; omelj = viscum.
omesiti = occidere; interficere.
omésti = turbare; obturbare; perturbare. — (prevariti) in errorem inducere, ili conjicere; errorem alci objicere.
omèsti = verrere.
ometa = perturbatio; turbatio; molestia; incommodum.
ometati = v. oméstì.
ometina = purgamenta; quisquiliae.
omicati = aufugere; profugere; v. omaći.
omijerka = v. omjera.
omikati = carĕre.
omilavica = animi defectio.
omilje = quod carum, ili gratum factum est.
omiljeti; omiljivati = carum, ili gratum fieri.
omirisati = olfacere; odorari.
omisliti se; omišljati se = sententiam, ili consilium mutare. — (dobro razmisliti) perpendere; pensitare.
omišljaj = cogitatum; consilium; propositum.
omišljanje = dubitatio.
omitariti se = v. mitariti se.
omiti = v. umiti.
omjera = mensura.
omjeriti = metiri; dimetiri. — (upraviti, nišaniti) collineare, n. pr. hastam, sagittam; manum et oculos collineare ad alqd percutiendum; alqm locum destinare; alqm ad ictum destinare.
omladak; omladina = suboles. — (momčad) pubes; juventus.
omladiti = alci juvenilem quandam speciem reddere; alqm in juvenilem vigorem redigere. — (obnoviti) renovare.
omladiti se; omlađivati se = (opet pozelenjeti) revirescere. — (podrasti) adolescere; pubescere; subolescere. — (pustiti žile) radices agere, ili capere. — (pomladiti se, o čeljadetu) juvenescere. — v. okotiti se.
omlatiti = (frumentum) terere. — (voće sa stabala) decutere.
omlednjeti = macrescere; corpus amittere.
omlitaviti = languescere. — (biti mlohav) languere.
omlohaviti = v. omlitaviti.
omojiti = meum facio.
omomčiti = (brod) navem instruere, ili ornare militibus, armatis, sociis navalibus etc.
omora = v. omorika.
omorik = pinetum.
omorika = pinus.
omorikovac = pinetum.
omorina = v. omorika.
omorje = pinetum.
omot = involucrum.
omotati = v. obmotati.
omračiti se = advesperascit; vergit, ili inclinatur in vesperum dies.
omramoriti = marmore inducere. — o. se = rigescere; obrigescere.
omraza = odium. — (mržnja) invidia. — stara o. = diuturnum odium.

omrazit = odiosus.
omraziti = alqm in odium vocare; alci odium, ili invidiam conciliare; odium alcjs in alqm concitare, ili incendere. — o. se s kim = in odium alcjs incurrere, ili irruere; odium alcjs suscipere, ili in se convertere.
omražen = invisus.
omrciniti se = perire; mori.
omrčati = v. omračiti se.
omrčiti = nigro colore tingere.
omrći = nox opprimit alqm; nox alci supervenit.
omrknuti = v. omrći.
omrljati = inquinare; contaminare; spurcare.
omršaviti = v. omlednjeti.
omrz = fastidium; taedium; v. omraza.
omrzao = invisus; odiosus.
omrznuti = congelari; conglaciare. — o. komu = odium alcjs subire; in odium alcjs incurrere, ili irruere; alci invisum esse (coepisse); alci odio, ili in odio esse (coepisse). — o. na koga = alqm odisse (coepisse).
omučiti = farina conspergere.
omudrati; **omudriti** = sapere coepisse; prudentem fieri.
omuknuti = raucum fieri; raucum esse coepisse.
omusti = mulgere. — o. koga = alqm emungere (argento).
omušičaviti (se) = morosum fieri.
on = is; (on sam) ipse. — (onaj) ille.
onada; **onadar**; **onade**; **onadijer** = v. onda.
onadanji; **onadašnji** = ejus, ili ilius temporis, ili aetatis.
onaj = ille (illa, illud); — is.
onakav; **onaki** = ejus modi; ejus generis. — adv. eo modo. — (badava) gratis; gratuito.
onamo = eo; illuc. — upravo o. = eodem. — (na onome mjestu) illic. — (ako se mjesto prije spomenulo) ibi.
ončas; **ončasak** = statim; extemplo; ilico; confestim; v. odmah.
onda; **ondaj**; **ondak**; **ondar** = tum; tunc (prt. nunc); eo tempore; ea aetate.
ondašnji = v. onadašnji.
ondje = illic; (ako se mjesto prije spomenulo) ibi.
ondješnji = qui illic, ili ibi est.
ondolen = v. odanle.
onebreći = v. zanemariti.
onemagati = v. onemoći.
onemiliti se = (komu) in odium alci venire; in invidiam alcjs venire, ili incidere.
onemoćati; **onemoći** = debilitari; vires me deficiunt; infirmum esse viribus; languescere.
onepoštenititi = v. obešćastiti.
onesrečiti = (koga) infelicem reddere alqm.
onesvijestiti se; **onesvjesnuti** = animo relinquor, ili deficior; animus me relinquit. — (izgubiti svijest) mente alienari; a mente deseri; desipere.
oneveseliti = tristitiam alci afferre. — o. se = tristem fieri.
oni = v. onaj.
onijemljeti = obmutescere. — (umuknuti) conticescere.
onjušiti = v. nanjušiti.
onkraj = (s one strane; samo kao prep.) trans. — (ćak preko čega; kao prep. i adv.) ultra. — koji stanuje o. Dunaja = transdanubianus; — o. Rena = transrhenanus.
onoditi = facere.
onoličak = tantulus.
onolik = tantus. — adv. tantum. — samo o. = tantummodo; solum. — o. ih (malo) = tam pauci.
onolišan = tantulus.
onomadašnji; **onomadnji** = nuperus.
onomadne = nuper; superioribus diebus.
onomlani = duobus abhinc annis.
onostran = ulterior; qui trans alqd est.
onostranac; **onostranin** = qui trans alqd est; qui trans (n. pr. Rhenum) incolunt.
onovčiti se = ad nummos pervenire.
onovečeri = nudius tertius vesperi.
onud; **onuda**; **onudija** = illac.
opačina = scelus. — (zločin) maleficium. — (grdno djelo; nedjelo) facinus. — (sramotno djelo) flagitium. — o. počiniti = scelus committere, ili admittere.
opačiti = corrumpere; depravare; v. izopačiti. — o. se = corrumpi; depravari.
opad = (vode) decessus.
opadač = calumniator; maledicus.
opadan = maledicus. — ako je part. pert. pas.; v. opadati.
opadanje = calumnia; crimen falsum; criminatio falsa. — (vode) decessus.
opadati = calumniari; de fama, ili existimatione alcjs detrahere; v. otpadati. — (ginuti) tabescere; v. omlednjeti. — (o vodi) aqua decedit; undae recedunt; aestus minuit; cfr. aestus accedunt et recedunt; hic fons ter in die crescit decrescitque; amnis aestate submittitur.
opadnik = v. opadač.
opadnuti = v. opadati.
opah = far. — (pirova kaša) alica.
opajati = v. napajati.
opajediti se = (o rani) exulcerari.
opajgora = femina impudens, ili inverecunda.
opak = malus; improbus; pravus. — (zločinom okaljan) sceleratus.
opakivati = saevire.
opaklija = mastruca.
opakliti = picare; pice oblinere.
opakost = improbitas; perversitas; pravitas.
opaliti = adurere; v. popaliti. — o. koga = (pren.) percutere alqm; plagam alci infligere.
opametiti = prudentem reddere. — o. se = v. omudriti.

opanak = (čizme od nastrojene kože) pero, onis.
opanjkati = calumniari; v. opadati.
opariti = ferventi aqua alqm perfundere; adurere.
opasan = periculosus; periculi plenus. — (neprijateljski) infestus. — stvar o. = res magni periculi. — o. položaj = res dubiae; angustiae. — o. vremena = tempora periculosa, ili periculi plena. — o. doba (godine) = anni tempus grave. — o. mjesto na moru = locus navigiis fallax; locus insidiosus naufragiis. — voditi vojsku kroz o. mjesta = exercitum per insidiosa, ili infesta itinera ducere. — adv. periculose. — ako je od opasati, v. opasati.
opasati; opasivati = cingere, ili succingere alqa re; accingere alci alqd; v. opkoliti.
opaska = annotatio. — treba da pretpostavim neke o. = pauca ante dicenda sunt. — kratku ću o. učiniti = hoc breve dicam; cfr. praeclarum illud Platonis; haec praecipienda lectoribus videntur. — o. censorova = nota.
opaz = cautio. — (razboritost) prudentia. — (pazljivost) attentio. — s opazom = caute. — (smotreno) considerate. — biti na o. = cautionem adhibere in alqa re; vigilare in alqa re.
opazan = cautus; circumspectus. — (razborit) prudens. — (smotren) consideratus.
opaziti = animadvertere. — (uvidjeti; razumjeti) intellegere. — (upoznati; razabrati) perspicere. — (zabilježiti) notare. — (osjetiti) sentire; sensibus percipere. — (osjetiti sluhom) auribus percipere; audire. — (osjetiti okom) oculis percipere; videre. — (spoznati) cognoscere.
opaznik = homo cautus, prudens etc. v. opazan.
opaznost = v. opaz.
opažanje = animadversio. — (promatranje) consideratio.
opažati = v. opaziti.
opčarati = fascinare. — (zamamiti) capere; rapere; delenire, n. pr. alqm blanditiis voluptatum.
opčiniti; opčinjati = fascinare. — biti opč. = veneficio contactum esse; v. opčarati.
opčinjavati = v. opčiniti.
općen; općenit = communis; (gen.) omnium. — (zajednički) universus, n. pr. odium. — (ukupan) generalis, n. pr. quaestio (prt. specialis).
općenje = usus; consuetudo; commercium. — (pouzdano o.) familiaritas; usus familiaris. — (prijateljsko zajedničko življenje) convictus. — trgovačko o. = commercium.
općešiti = perlustrare, ili collustrare oculis.
opći = (zajednički) communis. — (općinski; državni) publicus. — (općenit; ukupan) generalis; omnium rerum, n. pr. perturbatio; omnium (hominum) n. pr. risus, opinio, salus. — u opće = omnino; in universum; universe; generatim; generaliter (rijetko); (u kratko) summatim; i adj. omnis, universus, n. pr. omnis quaestio, universa philosophia, si rem omnem spectes. — o. dobro = salus publica, ili communis; omnium salus; rei publicae salus. — o. pozornost probuditi = hominum oculos ad se convertere (o čeljadetu); admirationem omnium movere; magna rei fama est; percutit alqd animum omnium.
općina = commune. — (država) respublica. — (seoska o. župa) pagus. — (skup građana, građanstvo) civitas. — (municipij) municipium.
općinar = civis.
općinski = v. opći. — o. blagajna = aerarium publicum.
općinstvo = homines. — (narod) populus. — u ime o. = publice. — o trošku o. = de publico; impensa publica. — v. općina.
općiti = (s kim) alqo uti; habere alqm in usu; vivere cum alqo; mihi usus, ili consuetudo, ili domesticus usus et consuetudo est cum alqo, ili intercedit; — (pouzdano, ili prijateljski) familiariter uti alqo; familiaritate alcjs uti; — (često o. s kim) multum uti alqo, ili multum esse cum alqo. — ne o. s kim = alcjs aditum, ili sermonem, ili congressum fugere; aditum alcjs sermonemque defugere. — ne o. s ljudima (bježati) = congressus hominum fugere; fugere colloquia et coetus hominum; omni coetu hominum carere.
opeći = adurere.
opek = (sunca) solis ardor.
opeka = later. — (mala o.) laterculus. — od o. = latericius. — građevina od o. = latericium.
opepeliti; opepeljaviti = cinere conspergere.
operiti = pennis vestire.
operjaiti se; operjati se = pennis vestiri.
opertati = (zaušnicu) colaphum impingere.
operušati; operutati = pennas alci detrahere, ili eripere; pennas, ili plumam alci devellere.
opervaziti = praetexere.
opešati = v. umoriti se.
opet; opeta = (još jednom) rursus; rursum. — (po drugi put) iterum. — (iz nova) de integro. — (o stvari koja se u opće ponavlja) denuo.
opeti se = obsistere; repugnare.
opetovati = v. ponavljati.
ophađati = v. ophoditi.
ophititi = circumdare; circumplecti.
ophod = (opseg) circuitus. — (optok) ambitus. — svečani o. = pompa.
ophoditi = circumire; ambire. — (s kim) = v. općiti.
ophođa = series; ordo.
opica = simia; simius.
opiće = ebrietas.
opijelo = carmen ferale.
opijevati = v. opjevati.
opijati = inebriare; ebrium facere; temulentum facere. — (oteščati glavu) caput tentare, ili aggravare; capiti iniquum esse. — o. se = in-

ebriari; ebrium fieri; vino, ili mero se complere; vino se obruere.

opiljci = scobis (elimata).

opip = (ćutilo) tactus; tactio. — (ticanje) tactio; contrectatio; tactus. — (opaz; oprez) v.

opipak = attrectatus.

opipan = v. opazan.

òpipati = attrectare; contrectare; pertrectare (i s dodatkom: manibus). — (dirnuti) tangere. — (dotaknuti se čega da se pokuša) tentare.

opípati = carpere.

opipavanje = contrectatio; v. opip.

opipavati = v. òpipati; pipati.

opirati = insistere. — o. oči = oculos figere, ili defigere in alqa re; oculis intueri. — o. oči u sunce = solem adversum intueri. — o. se = (protiviti se) reniti; contra niti; repugnare. — (braniti se) resistere. — (put preprriječiti) obsistere; obstare. — o. se na što = niti alqa re; inniti alqa re, ili alci rei; v. oprati.

opirnjača = penicillus.

opis = descriptio. — (razlaganje) expositio. — (pripovijedanje) narratio.

opisati; opisivati = describere; scribere de alqa re, n. pr. de vita et rebus alcjs. — (riječima razviti) verbis exsequi. — (pismeno raspraviti) scriptura persequi. — (rastumačiti) explicare alqd, ili de alqa re, n. pr. vitam suam; exponere alqd, ili de alqa re. — (pripovijedati) narrare alqd, n. pr. vitam alcjs. — o. u kratko = breviter describere, ili complecti; breviter, ili paucis exponere.

opisivalac = scriptor; narrator.

opisivanje = descriptio; v. opis.

opiti = inebriare; ebrium facere. — (ujesti) mordere. — opiti se = v. opijati se.

opitomiti = v. pripitomiti.

opizmiti se = (na koga) cupiditate ulciscendi ardere; ardet animus ad ulciscendum.

opjaniti = v. opiti.

opjeneziti se = v. onovčiti se.

opjeniti; opjenjivati = despumare.

opjevati = carmine, ili carminibus celebrare; versibus persequi.

opkaza = indicium.

opklada = sponsio. — učiniti o. = v. opkladiti se. — dobiti o. = sponsionem, ili sponsione vincere. — izgubiti o. = vinci.

opkladiti se = sponsionem facere cum alqo.

opkoliti; opkoljivati = circumdare, ili cingere alqd alqa re; circumfundi alci loco, n. pr. amnis circumfunditur parvae insulae, mare circumfunditur urbi. — brda opkoljuju grad = urbs montibus continetur. — o. gustom četom obrane, ili pratnje radi = stipare, n. pr. stipatus sicariis, gregibus amicorum, militum praesidio. — o. nasipom = v. nasip.

opkolje = vallum; valli, orum.

opkop = vallum. — (nasip) agger. — načiniti o. = vallum ducere; aggerem construere, exstruere, jacere. — boriti se pred o. = pro vallo pugnare.

opkopati; opkopavati = circumvallare; vallo saepire, munire, cingere; vallo circumdare; vallare. — o. se = alqm locum munitionibus saepire; castra in alqo loco communire.

opkročiti = (konja) conscendere equum; ascendere in equum.

opkružiti = circumdare; v. opkoliti.

oplakanje = comploratio; comploratus. — (kajanje) poenitentia alcjs rei.

òplakati = deflere; deplorare, n. pr. multa de alqo; complorare alqm. — (početi plakati) effundi in lacrimas. — o. grijeh = culpam lacrimis expiare.

oplákati = eluere; lavare; v. plákati.

oplakivati = v. òplakati.

oplasnuti = imminui.

oplava = v. poplava.

opláviti = caeruleo colore tingere.

òplaviti = v. pòplaviti.

oplemeniti; oplemenjivati = alqm nobilem facere; generis nobilitatem alci tribuere. — (izobraziti; usavršiti) excolere, n. pr. animos doctrina, ingenia disciplinis, vitam per artes.

oplesti = texere; intexere; nectere. — o. vijence = serta e floribus facere; v. plesti. — o. se = capillos sibi comere. — (urediti kose) capillos componere.

oplijeniti = diripere; compilare; expilare; spoliare; despoliare; expoliare; praedari. — (harati) populari; depopulari; v. plijeniti.

oplijeviti = v. opljeti.

oplima = accessus marinorum aestuum.

oplinuti = (o vodi) decedere; recedere; minuere; v. opadati.

opljačkati = v. oplijeniti.

opljesnaviti; opljesniviti = situm contrahere; situ corrumpi.

oplješiviti = calvum fieri.

opljeti = sarrire.

opljunuti = salivam in manum ingerere.

oploće = densa saepes.

oploditi; oplođivati = fecunditatem dare; fecundum reddere; fecundare; cfr. Indus aquis agros non solum mitigat, sed etiam conserit.

oplot = saepes; saepimentum. — (ograda) saepta, orum; consaeptum. — (tor; obor) cohors.

oplotiti = saepire; consaepire; obsaepire; circumsaepire; saepe claudere, ili munire; saepto circumdare; cingere munimento saepis.

oplovci = ligna flumine secundo demissa, ili delata.

oplovit = commodus.

oploviti = circumvehi alqm locum.

opna = membrana.

opočinuti; opočivati = v. otpočinuti.

opoganiti = contaminare. — (okaljati) polluere. — (zaprljati) inquinare. — (ognusiti) foedare.
opogovarati = v. ogovarati.
opogovor = v. ogovor.
opojiti = v. opiti. — opojen pobjedom = laetitia victoriae elatus. — o. radošću = laetitia elatus; in gaudium effusus. — o. razbludom = nimia voluptate gestiens.
opomena = monitio; admonitio.
opomenica; opomenka = (o. komu poslati) per literas alqm admonere alcjs rei, ili de alqa re; per literas flagitare alqd ab alqo. — o. primiti = per literas admoneri.
opomenuti = monere; admonere. — (krepko) commonere; commonefacere. — (sjetiti koga) alqm admonere alcjs rei; alqm ad memoriam alcjs rei exortare; v. spomenuti. — o. se = reminisci; in memoriam venire, occurrere.
opominjalac = monitor; admonitor.
opominjanje = v. opomena; uspomena.
opominjati = v. opomenuti.
opona = membrana.
oponašanje = imitatio.
oponašati = imitari.
opoplastiti se = (na koga) repugnare, ili obsistere alci; reniti.
opor = v. otpor.
opor; oporan = (tvrd; ljut) acerbus; asper.
oporaviti se; oporavljati se = ex morbo refici; a morbo recreari; e morbo convalescere.
oporba = v. otpor.
oporeći = retractare, n. pr. dicta; revocare, n. pr. sententiam, promissum. — o. se = a sua sententia discedere; sententiam mutare.
oporicati = v. oporeći.
oporit = v. usovan.
oporiti = demere; separare.
opornost = asperitas; acerbitas.
oporučak = codicilli, orum.
oporučitelj = is qui testamentum facit; testator.
oporučiti; oporučivati = testamentum facere; testari. — (pred svjedocima i glasno) testamentum nuncupare.
oporuka = testamentum; tabulae testamenti; voluntas mortui. — učiniti o. = v. oporučiti. — umrijeti bez o. = intestatum, ili intestato decedere. — napisati o. = testamentum conscribere. — zapečatiti o. = testamentum obsignare. — otpečatiti o. = testamentum aperire, ili resignare. — ukinuti, ili uništiti o. = testamentum rescindere, rumpere, irritum facere. — podmetnik krive o. = subjector testamentorum.
opošteniti se = fidem probare; ostendere se honestum. — tim ćeš se o. = hoc tibi bonam famam pariet; amplissimam laudum praemia consequeris.
opoštiti = honorem acquirere.
opotrebiti = v. osiromašiti.
opovidjeti = deferre alqd, ili de alqa re, alqd de alqo, ad alqm.
opovijed = delatio.
opovjednik = index; delator.
opovrći = rejicere; repellere; respuere.
opozivati = v. oporeći.
opozniti = v. zadocniti se.
opozvati = v. oporeći.
oprasiti (se) = (o svinji) v. okotiti se.
oprasnuti = plagam alci inferre, ili infligere.
oprašiti = (o snijegu) conspergere. — (zemlju) relaxare.
oproštaj = salutatio discedentis; v. oproštenje.
opraštati = v. oprostiti. — o. se = ante discessum salutare se invicem.
opraštiti = nudare; denudare.
oprati = lavare; abluere. — o. noge = pedes abluere. — o. se = lavari; ablui. — o. se od sumnje = suspicionem a se removere, propulsare; suspicione se exsolvere.
oprava = (priprava) apparatus. — (odijelo; nakit) vestis; ornatus; vestitus atque ornatus; ornatus et cultus. — konjska o. = arma equestria. — (pismeno dopuštenje) jus potestasque alqd faciendi; v. ispravljanje.
opravan = instructus; ornatus; exornatus; bene constitutus.
opravda; opravdanje = purgatio; excusatio. — primiti o. = alcjs excusationem accipere.
opravdati = purgare alqm de alqa re; culpam alcjs rei ab alqo demovere. — (ispričati) excusare alqm, ili alqd, n. pr. tarditatem literarum. — o. se = purgare se alci; se excusare alci, ili apud alqm de alqa re.
opravitelj = curator; procurator.
opraviti = (otpustiti od sebe) dimittere; mittere. — o. posao = agere; gerere; obire; exsequi. — (dovršiti) exsequi; conficere, perficere. — o. službu = fungi, ili perfungi alqo munere; gerere alqd. — o. kćer = filiae dotem dare; filiam instruere; v. popraviti. — o. se = (na put) ad iter se parare, ili comparare; iter parare, ili comparare; profectionem parare, ili praeparare; parare proficisci; itineri se praeparare. — (iza nemoći) = meliorem fieri (valetudine); convalescere. — (kititi se) se ornare, ili exornare.
opravnik = v. opravitelj.
oprazniti; opražnjeti = ad inopiam, ili ad paupertatem, ili ad egestatem redigi.
oprcati = libentissime comedere.
oprčit = contumax; ferox; confidens. — adv. ferociter, n. pr. respondere; contumaciter, n. pr. se gerere; confidenter.
oprčiti se = contumacius se gerere; contumacem esse in alqm; ferociter respondere.
oprčitost = contumacia; contumax animus.

oprća = onus.
oprćiti = (usne) os protendere.
oprdica = nugae, arum.
oprduj! = abi! abi hinc! apage!
opredati = v. opresti.
opredijeliti = constituere, n. pr. diem colloquio; destinare, n. pr. alci diem necis, Hannibali provinciam. — (označiti) designare. — (unaprijed odrediti) praefinire. — (pobliže opredijeliti; ograničiti) definire. — (odrediti; naznačiti) describere, n. pr. leges, officia, rationem belli. — (ob auguru) determinare; v. odrediti.
opreg; opregača; opregljača = subligaculum. — (bojni o.) campestre, is.
opreka = res contrariae. — biti u o. = opponi; contrarium esse alcjs rei, ili alci rei. — (suproćenje) repugnantia. — (nesudaranje) discrepantia.
oprema = (brodska) = (navium) armamenta. — (konjska) arma equestria.
opremati; opremiti = expedire. — o. posao = expedire, perficere, n. pr. negotium, rem. — o. kćer = v. opraviti. — o. pismo = literas mittere, ili dare. — o. koga kamo (komu) = mittere alqm ad alqm. — o. brod = navem armare, ili instruere, ili ornare. — o. brodovlje = classem instruere, ornare, exornare, comparare. — o. čim = alqa re instruere. — o. se = profectionem, ili iter parare; parare proficisci; profectionem praeparare; itineri se praeparare.
opresti = nere; nendo parare.
opretiliti; opretljati = pinguescere.
oprez = cautio; prudentia; diligentia; circumspectio. — biti na o. = cavere; animum attendere ad cavendum. — trebaše biti na o. = magnam res diligentiam requirebat. — ne biti na o. = incautum esse. — ne biti dosta na o. = incautius agere; parum cautum esse. — narediti što o. radi = cavere; praecavere; providere ante et praecavere. — bez o. (adj.) = inconsideratus; incautus; improvidus; v. oprezan; neoprezan. — bez o. = inconsiderate; incaute; imprudenter.
oprezan = cautus; prudens; circumspectus; consideratus. — (brižan) providus. — (pozoran; pomnjiv) diligens. — adv. caute; prudenter; circumspecte; diligenter; provide; considerate.
opreznik = homo cautus etc. v. oprezan.
opreznost = cautio. — (ustručavanje) cunctatio. — (oprezno otezanje) tarditas considerata, n. pr. in agendo et respondendo; diligentiae tarditas. — s najvećom o. = cautissime; summā prudentiā.
oprežina = v. opregača.
oprhao = adustus.
oprhnuti = rumpi. — (od studeni) aduri.
oprijećan = (protivan) contrarius; adversus. — (što leži s protivne strane) oppositus. — (koji se opire) v. oprijeti se.
oprijećiti se = (ne popuštati) resistere. — (put prepriječiti) obsistere. — (protiviti se) adversari; repugnare. — (boriti se proti čemu) reluctari. — (odapirati se; protiviti se) reniti.
oprijeti = v. opirati.
oprijateljiti se = amicitiam facere, jungere, instituere, conciliare, inire cum alqo; amicitiā sibi conjungere alqm; ad amicitiam alcjs se conferre, se applicare, se adjungere; amicitiam, ili familiaritatem cum alqo contrahere; alqm sibi amicum facere.
oprliti = adurere.
oprljati = inquinare; foedare.
oprnatiti = pennis vestiri.
oprositi = emendicare.
oprost = venia. — (otpuštanje) remissio. — o. od poreza = remissio tributi.
oprostiti = ignoscere alci alqd. — (pomilovati) veniam dare alci alcjs rei. — (o. iz milosti, ili ljubavi) gratiam facere alcjs rei. — (popustiti; o. iz milosti) concedere, n. pr. alci, temere dicto. — (komu za ljubav, ili njega radi poštedjeti koga) condonare. — o. komu na čiju molbu = concedere alqm alcjs precibus. — o. komu grijeh = peccatum alci concedere, ili ignoscere; peccato alcjs indulgere; errori, ili errato veniam dare; alci erroris, ili errati veniam dare. — o. komu uvrijedu = condonare alci injuriam. — o. kaznu = alci gratiam facere alcjs rei. — o. koga čega = solvere, ili absolvere alqm alcjs rei, ili alqa re, ili de alqa re; liberare alqa re, n. pr. negotio, cura; eximere, n. pr. alqm e vinculis, ex obsidione, ex culpa; demere alci alqd, n. pr. laborem militiae. — o. se s kim = v. opraštati se. — o. se čega = solvi; absolvi; liberari; eximi; etc.
oproštaj; oproštenje = venia. — (otpuštanje) remissio. — pitati o. = veniam ignoscendi petere; postulare, sibi ut ignoscatur. — izmoliti o. = veniam impetrare ab alqo. — dati o. = veniam dare; v. oprostiti.
oprovrći = (napadno) confutare. — (pobijati razlozima) refellere. — (čim drago protivnika ušutkati) refutare. — (u laž utjerati na obrazu) redarguere. — (sjajnim dokazima dokazati protivno) revincere. — (oslabiti) diluere.
oprovrg = confutatio; refutatio.
oprovrgavati; oprovrgnuti = v. oprovrći.
oprsina = thorax; pectoris tegumentum.
oprskati = aspergere; conspergere.
opršati = v. oprašiti.
oprta = sarcina. — (breme) onus.
oprtiti = imponere alci alqd; onerare alqm alqa re.
oprut = virga; virgula.
opružac = via compendiaria; compendium (viae).
opružati; opružiti = extendere; distendere; protendere; pandere; v. pružiti. — (pobjeći) in fugam se conjicere, ili dare; aufugere.

opržiti = v. ožeći.
opsada = obsessio; obsidio; obsidium; circumsessio. — (blokada) conclusio. — o. početi = obsidionem, ili oppugnationem loco inferre; oppugnationem incipere; urbem obsidere, ili oppugnare coepisse. — dići o. = obsidionem omittere, ili relinquere; ab obsidione recedere; obsidione desistere; ab oppugnatione discedere; urbem obsidere, ili oppugnare desistere.
opsadan = (opkopi o.) opera (oppugnationum). — o. vojska = exercitus ad urbem obsidendam missus; copiae urbem obsidentes.
opseći = complecti; comprehendere.
opseg = circuitus. — (obuhvat) complexus, n. pr. mundus, qui omnia complexu suo coërcet. — (ograničenje; ocrt) circumscriptio. — u o. = in circuitu; circuitu, n. pr. insula viginti quinque millia passuum circuitu patet; totius operis ambitus (radnja u opsegu) CCCLXVIII stadia complectitur.
opsegnuti = v. opseći.
opsežan = latus; amplus. — čovjek o. znanja = multarum rerum cognitione imbutus; summa scientia; eruditissimus; praeclara eruditione atque doctrina ornatus.
opsežnost = amplitudo.
opsijecati = circumcidere.
opsijedanici = obsessi; circumsessi; obsidione pressi; qui ab hoste obsidentur.
opsijedati = obsidere; circumsidere; in obsidione tenere, ili habere; urbem obsidione claudere, ili premere; obsidionem inferre; operibus cingere; (sa svijeh strana) corona cingere, ili circumdare. — opsjednuto držati = obsessum tenere.
opsijedanje = obsessio; v. opsada.
opsijev = corona radiata; corona radiis distincta.
opsila = stuprum.
opsiliti = stuprare; stuprum inferre, ili afferre alci.
opsipati = v. obasipati.
opsizati = continere; complecti.
opsjeći = circumcidere.
opsjeda = v. opsada.
opsjednik = obsessor; obsidens.
opsjek = (na bunaru) puteal. — (na grobu) tumulus.
opsjena = ludibrium oculorum; praestigiae, arum.
opsjeniti = v. zasjeniti; zaslijepiti. — (zavarati komu oči) glaucomam alci ob oculos objicere (comic.).
opsjesti = v. opsijedati.
opskakivati = circumsilire.
opskočiti = circumvenire.
opskrbiti = v. oskrbiti.
opslužiti; opsluživati = oboedire; obtemperare; observare, n. pr. leges, praecepta; v. vršiti. — o. svetkovinu = diem festum agere.
opsluživanje = obtemperatio, n. pr. legibus.
opsovati = verbis castigare; increpare; increpitare (voce, vocibus, verbis); v. obružiti.
opstanak = vita. — (zdravo i čitavo stanje) salus.
opstati = durare; stare; constare; manere; permanere. — (uzdržati; krepak biti) vigere.
opstojati = v. opstati.
opstrići; opstrizati = tondere.
opstrzanje = cunctatio et circumspectio discedentis.
opstrzati se = morari; moram facere; cunctari (in discessu).
opstup = obsidio.
opstupiti = v. obložiti.
opsuditi = v. osuditi.
opsuti = v. obasuti.
opširan = longus; multus. — (obilat riječima, mislima) copiosus. — (razvlačit, rastegnut o govoru, ili pismu) fusus. — o. dokazivanje = argumentatio plena et perfecta. — o. pismo = epistola plenior, longior, verbosior; literae uberiores. — o. o čem pisati komu = quam diligentissime scribere de alqa re ad alqm. — opširnije pisati = pluribus verbis scribere ad alqm; (o čem) latius, ili plenius atque uberius perscribere alqd ad alqm. — adv. copiose; fuse; uberius; multis verbis.
opširnost = oratio copiosa; copiosum dicendi genus; genus orationis fusum.
opšti = v. opći.
optati = v. nanjušiti.
optakati = praetexere. — o. haljinu = vestem limbo circumdare. — o. zlatom i biserjem = distinguere auro gemmisque.
opteći = (neprijatelja) circumvenire, ili circumire a latere, ili a cornibus.
opterešiti; opteretiti = onerare alqm alqa re.
optijek = circuitus; conversio.
optjecati = v. opteći.
optočiti = v. optakati.
optok = limbus.
optražba = inquisitio; exploratio.
optražiti; optraživati = inquirere; explorare.
optrčati; optrčavati = circumcursare, n. pr. omnia.
optrka = homo vagus.
optrkati = v. optrčati.
optucati = circumire; vagari.
optuženik = reus. — braniti o. = pro reo dicere.
optužitelj = accusator; actor. — (denuncijanat) delator. — (ko koga krivo i kovarno optuži) calumniator.
optužiti = (pred sudom, obično u kriminalnim stvarima; na sud pozvati koga, da se zadobije pravo i isposluje kazna) accusare alqm. — (okriviti) in crimen alcjs rei vocare. — (tužiti koga kod pretora) nomen alcjs deferre de alqa re. — (prokazati zločin kod magistrata) crimen deferre

in alqm. — (zvati na sud) alqm in jus vocare, ili ducere, ili educere; educere. — (pozvati na sud u određeni dan) diem dicere alci. — (okriviti) alqm reum facere, agere, constituere. — (zahtijevati sudbenu istragu proti komu) judicium postulare in alqm. — (pred sud koga pozvati na odgovor) appellare, ili compellare alqm de alqa re, ili alcjs rei causa. — (o. koga iz zle namjere, osvete, sumnje itd. ako i ima kakav povod osvadi) criminari. — (o. bez temelja, od zlobe itd.) insimulare. — krivo o. = falso accusare; falsa criminatione uti; crimen fingere in alqm; (potvarati) calumniari. — o. koga (da pretrpi smrtnu kaznu) = accusare alqm capitis; judicio capitis arcessere; capitis citare alqm; in judicium capitis alqm vocare; crimine arcessere alqm in periculum capitis; arguere alqm rei capitalis; capitis, ili capite anquirere (osob. o optužbi pučkoga tribuna).

optuživanje = accusatio. — (odaja) delatio (nominis).

optuživati = v. optužiti.

opucan = (go o.) nudus.

opucati; opuckati = comedere.

opučati; opučiti = solvere; expedire. — o. kost = v. slomiti. — (provaliti) divellere; rumpere. — o. se (o rani) recrudescere.

opuljiti; opuljkati = (pren.) emungere alqm alqa re.

opun = v. pun.

opunomoćiti; opunovlastiti = alci alcjs rei faciendae licentiam dare, ili permittere; liberum alcjs rei arbitrium alci permittere. — biti o. od koga = mandata habere ab alqo. — opunovlašćen od koga = alcjs nomine.

opupaviti = ventriosum fieri.

opupčiti se = gemmas agere; gemmare.

opuriti = urere; adurere.

opusatiti = v. naoružati.

opustio = (ostavljen od ljudi) desertus. — (pust; prazan) vastus. — (neobrađen) incultus.

opústiti = v. opustjeti; opustošiti.

opustjeti = vastari; deseri.

opustošenje = vastatio; populatio; depopulatio; vastitas. — (razorenje) excidio.

opustošiti = vastare. — (sa svim) devastare; pervastare; vastitatem inferre. — (harati, plijeniti) populari; depopulari.

oputa = corrigia.

opuznuti = (o vlasima) cadere; decidere; defluere. — o. se = vestigio falli; labi.

ora = tempus opportunum.

orač = arator.

oraći = (zemlja) arvum.

oraćica = v. oranica.

orah = nux.

oraj = v. orao.

oraktiti = (orakćen konj) equus phaleratus.

oralo = v. ralo.

oran = paratus; promptus.

oránica = arvum; ager arvus (rijetko).

orànica = v. čun.

oranija = lebes (magnus).

oraniti = v. raniti.

oranje = aratio. — (oranica) arvum. — devetim o. = nono sulco.

orao = aquila.

orati = arare; aratro subigere; subvertere aratro. — (uzorati jedan put) proscindere; (po drugi put) iterare agrum. — duboko o. = sulcum altius imprimere. — o. po skorupu = sulco tenui arare.

orazgovjetiti = explicare; explanare alci alqd; v. protumačiti.

orazumiti = v. obavijestiti.

orazumljivati = v. obavješćivati.

orba = aratio.

ordulja = venefica.

orezati; orezivati = (vinograd) vites putare, ili incidere.

organičan = n. pr. o. mana = vitium naturae; — (na tijelu) corporis vitium. — o. razvitak države = naturale quoddam iter et cursus. — o. razvitak prirode = naturae iter atque progressio.

organizam = natura et figura alcjs rei.

organski = v. organičan.

orijaš = homo ingentis, ili immanis magnitudinis; homo eximia corporis magnitudine; homo immani mole corporis; ingens vir; (Giganti, sinovi zemlje) Gigantes.

orijaški = eximiae, ili mirae, ili ingentis, ili immanis magnitudinis; eximia, ingenti, immani magnitudine; eximia, immani corporis magnitudine; immani corpore.

orijedak = rarior.

oriti se = personare; resonare. — (rušiti se) corruere; concidere; praecipitare.

oriz = oryza.

orjatin = nebulo.

orjatluk = nequitia.

orlić = pullus aquilinus.

orlina = ingens aquila.

orlonoša = aquilifer.

orlov = aquilinus. — o. oko = oculus aquilae. — (oštar vid) oculi acres atque acuti. — o. let = aquilae volatus. — o. pandža = ungula aquilina.

orlušić = pullus aquilinus.

orma = (konjska) ornatus.

orman; ormar = armarium; arca.

orni = (o. vo) bos arator; bos operarius.

ornica = arvum.

ornjava = fragor.

orolav = gryps, phis, ili pis.
orositi = irrorare. — o. se = irrorari; rorari, n. pr. roratae rosae.
oroz = v. pjetao.
ortačiti = (koga s kim) socium facere. — o. se = alqm sibi socium adjungere; cum alqo res rationesque jungere.
ortak = socius; consors socius; qui cum altero rem communicavit; re et ratione conjunctus.
ortakluk = societas.
ortakovanje = societas.
ortakovati = socium esse; rem cum alqo communicavisse.
orubiti = circumsuere.
orudar = instrumentorum opifex.
oruđe = instrumentum; arma, orum. — (gvozdeno o.) ferramenta, orum. — težačko o. = instrumentum rusticum; instrumenta ruris.
orumeniti = fucare; pigmentis illinere. — o. lice = colorare genas; fucare colorem; colorem fuco mentiri. — o. se = (crveniti se) rubescere. — (od stida) erubescere.
orunjaviti; oruntaviti = hispidum, ili hirsutum fieri.
oružana = armamentarium. — o. pomorska = armamentarium navium.
oružanik = armatus.
oružar = armorum faber; gladiorum armorumque artifex.
oružarnica = armorum officina.
oružati; oružavati = armare; armis instruere, ili ornare. — o. se = se armis ornare. — (metnuti na se oružje) arma sibi induere. — (latiti se oružja) arma capere, ili sumere. — (spremati se na rat) bellum parare; v. rat.
oružište = armorum receptaculum.
oružje = arma, orum. — (koje se meće) tela, orum. — (skočiti na o.) = ad arma concurrere, ili discurrere. — latiti se o. = arma capere, ili sumere. — zgrabiti o. = arma arripere. — bez o. = v. neoružan. — na o.! = ad arma! — biti na o. = in armis esse. — bdjeti pod o. = in armis excubare; conquiescere sub armis. — zvati na o. (kupiti) = in arma cogere; (vikati, zvati) ad arma conclamare. — položiti o. = arma deponere. — dići se na o. proti komu = arma contra alqm ferre.
oružnica = v. oružarnica.
oružnik = v. oružanik.
oružnjeti = turpari; deformari.
orvati = v. čunjati.
os = axis. — (na klasu) arista.
osa = vespa.
osahnuti = v. usahnuti.
osakatiti = alqm mancum facere. — (okrnuti) mutilare. — (intrans.) mancum ac debilem, ili claudum ac debilem fieri. — osak. se = v. osakititi (intrans.).
osam = octo. — po o. = octoni. — samo o. = uni octo; soli octo. — dva puta o. = bis octoni (ae, a). — o. putá = octies, ili octiens.
osama = (samoća i pustinja) solitudo. — (osamljeno mjesto) locus solus, ili desertus. — (osamljeno, ili udaljeno mjesto) locus secretus. — (mjesto bez svjedoka) locus ab arbitris remotus.
osamariti = clitellas imponere.
osamdeset = octoginta. — po o. = octogeni. — o. puta = octogies.
osamdeseti = octogesimus.
osamdesetoro = octoginta.
osamiti = (opustošiti) depopulari; v. opustošiti. — o. se = se segregare a ceteris; (od ljudi) a coetu hominum frequentiaque se recipere in solitudinem.
osamnaest = octodecim; duodeviginti.
osamnaesterica = duodeviginti homines.
osamnaestoro = octodecim; duodeviginti.
osamnuti = v. osvanuti.
osamotiti = v. osamiti.
osamovoljiti se = pervicacem, ili offirmatum fieri.
osao = asinus.
osapunati = sapone oblinere, ili illinere. — o. koga = (pren.) alqm abjurgare, ili reprehendere, ili vituperare; alqm verbis castigare.
osavnuti = osvanuti.
osebice = privatim.
osebičan = privatus. — o. imovina = res privatae; res familiaris. — o. stvar = res, ili causa privata.
osebit = (o čovjeku) solitarius.
osebnički = privatus.
osebnik = homo privatus.
osebujan = peculiaris; proprius; praecipuus.
osedlati; osedlavati; osedlisati = equum sternere. — konj osedlan = equus stratus.
oseldati = v. osedlati.
osele = inde ab hoc tempore; ex hoc tempore.
oseliti = traducere; transferre. — o. se = transmigrare; demigrare.
osem = v. osim.
osidrati = navem deligare ad ancoram. — o. se = constituere navem. — osidren = ad ancoram deligatus.
osijecati = v. osjeći.
osijedjelica = v. usidjelica.
osijedjeti = canescere; incanescere.
osiguranje = (jamčenje; jamstvo) cautio. — (vjera) fides.
osigurati; osiguravati = tutum reddere, ili praestare, ili facere (ab, ili adversus); in tuto collocare, n. pr. famam. — (utvrditi) firmare, n. pr. corpus tutum reddere adversus pericula; locum tutum ab hostibus reddere; terram valido praesidio firmare, pacem confirmare.
osiliti = potentem fieri.

osim = praeter; extra; praeterquam. — (iza niječnijeh izraza i niječnih pitanja) nisi. — o. što, da = praeterquam quod; super quam quod; excepto (eo) quod. — o. ako = extra quam si; praeter quam si; nisi; nisi si; excepto si. — osim toga = praeterea; ad hoc; ad haec; insuper. — (za tim) secundum ea. — (izvan, do) extra ea.
osinjak = vesparum nidus. — tegnuti u o. = irritare crabrones.
osinjaviti = decolorem fieri.
osinoriti = v. omediti.
osipati = dissipare.
osipljiv = spiritus angustioris.
osipljivost = spiritus angustior; angustiae spiritus.
osiromašenje = paupertas; egestas.
osiromašiti = ad paupertatem, ili inopiam, ili egestatem redigi; v. siromašan. — (o. sa svim) ad extremum inopiae venire; in summa egestate esse. — osiromašio = ad inopiam redactus.
osirotjeti = parentibus orbari.
osje = aristae, arum.
osjećaj; osjećanje = sensus. — (djelo, kojim duša osjeća) animus. — ugodno o. = voluptas. — neugodno o. = dolor. — biti bez o. = omni sensu carere; omnes sensus exuisse.
osjećati = sentire; (sensibus) percipere. — (tronuti se) alqa re affici; sensu alcjs rei commoveri. — ne o. = sensu carere; — (ne tronuti se) alqa re non moveri. — o. bol = sentire alcjs rei dolorem; dolore alcjs rei affici, ili affectum esse; dolet alqd. — o. bol (duševnu) = dolere alqd, ili ex alqa re. — o. se uvrijeđen = offendit me alqd.
osjeći = abscidere, n pr. truncos, ramos; decidere, n. pr. ramos, silvam, aures. — (isjeći) excidere, n. pr. arborem, silvam. — (odrezati) secare; desecare. — (oklaštriti; odrubiti [glavu]) detruncare, n. pr. arbores, gladio corpora. — o. komu glavu = caput, ili cervices alci abscidere; caput decidere, ili amputare, ili gladio demere. — o. komu ruku = praecidere gladio manum. — (odlučiti) dijudicare, n. pr. controversiam, inter duas sententias. — (o vodi) v. opadati. — o. se na koga = aspere, ili acerbius invehi in alqm.
osjek = locus declivis.
osjeka = recessus (marinorum aestuum); aestus decessus. — plima i o. = marinorum aestuum accessus et recessus; aestus maritimi mutuo accedentes et recedentes; alterni motus maris affluentis ac refluentis. — u doba o. = minuente aestu. — o. je = aestus minuit; aestus recedit; undae recedunt; aestus maris residunt.
osjeknuti = v. osjeći.
osjen = umbra.
osjenač = absinthium.
osjeniti = opacare; obumbrare; inumbrare.
osjetiti = v. osjećati; zatrudnjeti. — o. se = sentire; perspicere; intelligere; v. opaziti.
osjetljiv = facile sentiens; v. ćutljiv; oćutljiv.
osjetljivost = v. oćutljivost.
oskakati; oskakivati; oskočiti = resilire, n. pr. grando a culmine tecti; resultare. — (otići skačući) abeo saltans. — oskočilo je sunce = multus dies est.
oskoruša = (drvo) sorbus, f. — (plod) sorbum.
oskorušnjak = sorbus.
oskrba = v. nabava.
oskrbiti = v. nabaviti; snabdjeti.
oskruniti = v. oskvrnuti.
oskudan = egens; egenus; indigens; inops; v. siromašan. — (slab) tenuis, n. pr. victus. — (nedovoljan; slab) parcus. — o. godina = annus sterilis. — adv. tenuiter; parce.
oskudica = (nedostatak sredstava, objekt.) inopia. — (uboštvo; nužda, subjekt.) egestas. — (potreba, subjekt.) indigentia. — (nestašica) angustiae, arum; penuria; difficultas. — (malina; mali broj) paucitas. — o. novca = difficultas pecuniaria; difficultas; difficultas rei nummariae; angustiae pecuniae. — o. žita = frumenti, ili frugum inopia; rei frumentariae inopia. — o. hrane = fames; inopia et fames. — o. drva = inopia lignorum. — o. mjesta = inopia loci. — o. vode = penuria aquarum. — o. prijatelja = penuria amicorum.
oskudijevati = (ne imati) carere. — (osjećati potrebu) egere; indigere. — (manjkati) deesse. — (biti u nevolji) alcjs rei inopia laborare, ili premi. — (biti u siromaštvu) in egestate esse, ili versari; vitam inopem colere; vitam in egestate degere.
oskudnost = v. oskudica.
oskupljeti = v. poskupljeti.
oskupsti = vellere; evellere.
oskvrna = violatio, n. pr. templi. — (o. neudate ženske) stuprum.
oskvrniti; oskvrnuti = (obeščastiti) violare. — (okaljati) contaminare. — (okaljati sveto i čisto) polluere. — (opoganiti u vjerskom pogledu) funestare. — (dokinuti čemu svetost) profanare.
oslaba = debilitatio; debilitas. — (slaboća) infirmitas; imbecillitas; languor.
oslabiti = debilitari; vires me deficiunt. — (otupjeti) hebescere; v. slabiti.
osladiti; oslađivati = (pren.) condire, n. pr. hilaritate temporum tristitiam; levare, n. pr. molestiam.
oslaniti se = salsi saporis fieri.
oslanjati se = niti alqa re; inniti alqa re; — (pren.) confidere, ili fidere alci (rei); credere alci (rei); fretum esse alqo, ili alqa re.
oslar = asinarius.

oslarija = rusticitas.
osled = recessus; v. osjeka.
oslica = asella.
oslić = asellus.
oslijepiti = (trans.) caecum reddere; caecare; excaecare; oculis privare; luminibus orbare; (intr.) lumina oculorum, ili lumina amittere; luminibus, ili oculis capi.
oslijepljeti = lumina amittere; lumina oculorum amittere; luminibus, ili oculis capi.
oslinkivati = v. oblizivati.
osloboditelj = liberator. — (izbavitelj; spasitelj) servator; conservator; vindex.
osloboditi = (dati slobodu) libertatem dare, largiri, concedere; in libertatem vindicare, ili vocare. — o. koga od straha = alqm metu liberare, ili levare; metum alci eximere; a metu vindicare. — o. domovinu od propasti = patriam servare; ab exitio patriam vindicare. — o. koga od optužbe = alqm absolvere; criminationem illatam ab alqo repellere; alqm crimine eximere, ili expedire. — o. koga od službe vojničke = alci dare militiae vocationem. — o. koga od smrti, od pogibelji = eripere alqm a morte, ex periculo. — o. od neprijateljskih ruku = servare alqm ex hostibus; eripere alqm e manibus hostium. — (osokoliti) alqm, ili animum alcjs firmare, ili confirmare, ili erigere, ili excitare; alcjs animum accendere; v. obodriti. — o. se = se liberare; in libertatem se vindicare; libertatem capessere. — (osokoliti se) animum capere; animum suum confirmare; animus accedit alci.
osloniti se = v. oslanjati se.
osluhivanje = auscultatio.
osluhivati; osluškivati = subauscultare; auscultare. — o. kod vrata = aure foribus admoto sermonem captare; ad fores, ili ab ostio auscultare.
osmagnuti = ustulare; amburere.
osmeđiti = infuscare; fuscare.
osmerica; osmero = octo homines.
osmerogub = octuplus; octuplicatus.
osmerokut = octo angulis.
osmeronog; osmeronožan = octo pedes habens; cum octo pedibus; (pjesn.) octipes.
osmerostruk = v. osmerogub.
osmi = octavus. — svaki o. = octavus quisque. — svaki o. dan = octavo quoque die. — o. put = octavum.
osmijeh = risus (lenis). — osmijehom = subridens.
osmijevati se = v. osmjehivati se.
osmina = octo. — (osmi dio) octava (pars).
osmjehivati se; osmjehnuti se = arridere alci.
osmjeliti se = audere; non dubitare; v. usloboditi se.
osmočiti se = obsonia edere.
osmokut = v. osmerokut.
osmoliti = picare.
osmouglat = v. osmerokut.
osmraditi = (malo) odore implere.
osmrtiti = (koga) occidere; interficere; v. usmrtiti.
osmuditi; osmuđivati = amburere.
osniježiti = (osniježilo je) nives ceciderunt.
osnivač = conditor, n. pr. urbis, sacri; creator, n. pr. urbis. — (početnik; tvorac) auctor; parens.
osnivati = v. osnovati. — o. se = niti alqa re, ili in alqa re; niti fundamento alcjs rei; teneri, ili contineri alqa re; consistere, ili positum esse in alqa re.
osnov = fundamentum; (obično plur.) fundamenta, orum; v. temelj.
osnova = (osnutak na stanu) stamen; trama. — (namisao; misao) consilium; consilium institutum; propositum; inceptum; ratio; cogitatio. — o. očitovati = cogitata patefacere. — o. izvesti = cogitata perficere. — o. zakona predložiti = legem ferre. — o. zakonsku odbaciti = legem repudiare. — bez o. = nulla ratione; nullo ordine; nullo consilio; temere. — o. ratovanja = omnis belli ratio; totius belli ratio.
osnovatelj = auctor; conditor; v. osnivač.
osnovati = (telam) ordiri, ili exordiri. — (započeti) ordiri. — (utemeljiti) fundamenta alcjs rei jacere, ili ponere. — (zametnuti; podignuti) condere. — (sagraditi; prirediti) instituere; constituere. — o. državu = civitatem, ili rem publicam constituere. — o. urotu = conjurationem facere, conflare.
osnutak = (na stanu) stamen; trama. — (početak) principium; intium.
osoba = homo. — (čeljade samo sobom, ili po svome dostojanstvu, službi, stanju) persona. — neka o. = alquis. — odlične o. = honesti, ili honestiores (homines). — o. ljubljena od svakoga = caritas hominum. — o. svakomu mrska = odium omnium hominum. — osobe sposobnije nećeš naći = magis idoneum reperies neminem.
osoban = ipse; praesens; coram; proprius; meus (et) proprius; privatus. — adv. privatim.
osobina = res propria; proprium alcjs, ili alcjs rei. — (imetak, odijeljen od ostaloga imetka zajedničkoga) peculium. — (svojstvo) proprietas. — (narav) natura.
osobit = (odijeljen) separatus. — (osoban) proprius. — (čega drugi nemaju) praecipuus. — (od drugijeh stvari različit) peculiaris. — (poseban) singularis. — (izvrstan) singularis. — (odličan) praecipuus; eximius. — (vanredan) mirus. — adv. (na pose) separatim; seorsum. — zahvaljujem svima a o. tebi = omnibus gratiam habeo et seorsum tibi; — singulariter, n. pr. alqm

diligere. — (najviše) praecipue; potissimum; in primis; maximo; praesertim; maxime. — (izvrsno) insigniter; egregie; eximie. — o. izobražen = eruditissimus; omni doctrina eruditus; doctissimus. — što o. cijeniti = alqd plurimi aestimare, ili facere. — oko čega o. nastojati = alci rei praeter cetera studere; alcjs rei studiosum, ili studiosissimum esse.

osobitost = v. osobina.

osoj = v. osoje.

osojan = opacus; umbrosus.

osoje = locus opacus, ili umbrosus.

osojnik = (lijenčina) homo umbraticus.

osokoliti = v. obodriti; osloboditi.

osoliti = sale conspergere, ili aspergere. — (začinjati) sale condire.

osopština = v. osobina.

osoran; osorit; osorljiv = asper. — (oštar) austerus. — (ljutit) iracundus. — adv. aspere; austere; iracunde.

osornost = asperitas; iracundia.

osovce = directe (ad perpendiculum).

osovina = axis.

osovni = directus ad perpendiculum. — adv. v. osovce.

osramotiti = ignominia alqm afficere; ignominiam alci imponere; dedecorare alqm. — (ozloglasiti) infamare. — (pokarati) vituperare. — o. poštena čovjeka = probatum hominem fama spoliare; infamiam bono inferre. — o. državu = imprimere rei publicae dedecus. — o. moju diktaturu = labem meae dictaturae imponere. — o. se = turpem inveniri.

osredan; osrednji = mediocris; modicus. — (srednji) medius. — adv. mediocriter; modice.

osrednost = mediocritas.

ost = dens.

ostajanje = mansio; remansio (rijetko).

òstajati = manere; permanere. — (zaostajati) remanere. — (preteći) reliquum esse; superare; restare; superesse. — ne ostaje nego bježati = nihil relinquitur nisi fuga. — (zadržati se) morari. — (ustavljati se) consistere; v. ostati.

ostàjati = permanere; perseverare; v. ustrajati. — o. se = v. oprostiti se.

ostali = reliquus. — (kao ostatak) residuus. — ostali (plur.) = reliqui; (ako s prije spomenutim sačinjavaju cjelinu) ceteri. — u ostalome = ceterum; cetera; ceteris in rebus; ceteroqui; ceteroquin; de reliquo; reliqua; quod reliquum est; quod superest. — u o. budi uvjeren = de reliquo ita velim tibi persuadeas; quod reliquum est, sic velim existimes.

ostan = stimulus.

ostanak = v. ostajanje; ostatak.

ostanuti = v. ostati. — o. se česa = omittere; mittere; missum facere; non curare.

ostarao; ostario = aetate, ili senectute affectus; v. star. — (o stvarima = ukorijenjen) inveteratus.

ostariti = inveterare. — (ostarjeti) v.

ostarjelost = summa senectus; aetas extrema, ili ultima; senium.

ostarjeti = consenescere; senescere; senem fieri. — (o dugu, običaju itd.) inveterascere. — o. mnogo = ad summam senectutem vivere, ili venire. — ostarjelo je zlo = malum inveteravit. — o. su zakoni = leges consenuerunt. — duh ostari s tijelom = animi cum corporibus deflorescunt.

ostatak = reliquum. — ostaci = reliquiae, arum; reliqua, orum; quod superest, ili restat, ili reliquum est. — (koji ostaje po smrti) = relictus (post mortem); superstes.

ostati = manere; permanere; v. òstajati. — (ustrajati) durare. — o. nepomičan = immobilem manere. — o. pri čem = perseverare in alqa re; manere, ili permanere in alqa re. — o. od koga, ili česa = (od vatre) incendio non absumi (o stvarima); igni non opprimi (o živim). — ne o. od mača = ferro absumi. — o. od rata = bello intactum esse. — o. dužan = (ne isplatiti vas dug) non solidum solvere; v. dužan. — (zaostati) remanere. — o. dulje vremena = commorari; morari; (ustaviti se) consistere. — (postaviti se; posaditi se) considere. — o. do čijeg dolaska = alcjs adventum exspectare. — o. u postelji = se continere in lectulo. — o. od bolesti = sanitatem recipere, ili recuperare; restitui in sanitatem; ad sanitatem pervenire. — o. zdrav = salvum atque incolumem conservari. — ostani mi zdravo! = vale! fac valeas! — ostati udovica = viduam fieri; in viduitate relinqui; maritum amittere. — o. za kim (biti gori od koga) = cedere; concedere alci in alqa re; inferiorem esse alqo. — ne o. za kim = non cedere, ili non concedere alci in alqa re; parem esse alci alqa re; aequare alqm alqa re.

ostava = depositum.

ostavak = fortuna tota (quam alqs reliquit); hereditas. — (očinstvo) patrimonium; v. ostava.

ostaviti = relinquere; linquere. — (iz sveze s kim izaći, ili od nemara, ili od nevolje) deserere. — (zapustiti) derelinquere. v. odijeliti se. — (zapustiti nevjerno) destituere. — (uskratiti pomoć) deesse alci. — (odmetnuti se) deficere ab alqo; desciscere ab alqo. — (o. na cjedilu) deficere alqm. — o. po smrti = relinquere. — (narediti prije smrti) praecipere — (dati na volju) permittere. — (povjeriti) committere. — (prepustiti; pokloniti) condonare alci alqd. — (prepustiti mjesto komu) concedere, n. pr. oppidum militibus ad diripiendum. — (okaniti se) omittere; v. okaniti se. — o. bradu = barbam promittere. — o. brige = curas abjicere, dimit-

tere, missas facere; animum a curis abducere. — o. muža = divortium facere cum marito; repudium remittere viro; repudiare virum; discedere a viro. — o. ženu = divortium facere cum uxore; repudium remittere uxori; uxorem repudiare; uxorem (matrimonio) exigere. — o. spomen = memoriam sui relinquere. — o. na sreću = rem in casum ancipitis eventus committere. — o. službu = abdicare se magistratu (consulatu, dictatura); v. odreći se.

ostavka = (časti prije zakonita vremena) abdicatio.

ostavljati = v. ostaviti.

ostavština = v. ostavak.

osti = fuscina.

ostika = v. ocat.

ostilj = fuscinae hasta.

ostinuti = v. ohladnjeti.

os(t)nuti = stimulo fodere, ili lacessere.

ostožje = meta, n. pr. feni.

ostraga = pone; post; a tergo.

ostraviti se = amore capi, ili incendi.

ostražak = (plur.) reliquiae ciborum.

ostražan = cautus; prudens; consideratus.

ostrići; ostrizati = recidere; tondere; v. strići.

ostrmina = declive; declivia, um.

ostrmiti = (ostrmljen) (partic.) fastigatus.

ostrnuti = torpescere; obtorpescere.

ostroga = (kolac) palus. — (mamuza) calcar; v. ostruga.

ostrov = v. ostrvo.

ostrovlje = insulae, arum.

ostručati = (grožđe) vinum premere.

ostruga = calcar. — ostrugom podbadati = calcaria subdere alci; alqm calcaribus concitare. — (kupina) rubus.

ostrugati = abradere; deradere; radere, n. pr. parietes; scabendo purgare, n. pr. laminas doliorum. — o. ribu = desquamare piscem.

ostrugotina; ostružac; ostružak; ostružina = ramenta, orum.

ostrvce = parva insula.

ostrviti se = cadaver nancisci.

ostrvljanin = insulanus; insulae incola.

ostrvlje = insulae, arum.

ostrvo = insula.

ostržina = v. ostrugotina.

ostudeniti se = v. ostinuti.

ostun = v. mukte.

ostúpati = recedere; abscedere; absistere.

ȍstupati = tundere; exterere.

ostupiti = recedere; abscedere; v. odustati.

ostve = v. osti.

ostvište = hasta fuscinae.

osuda = damnatio. — o. na smrt = sententia, qua alqs capite damnatur. — (presuda) judicium; sententia; v. presuda.

osudbina = v. presuda.

osuditi = (sud izreći) judicium facere alcjs rei, ili de alqa re, ili de alqo. — (o sucu; sud suditi, presudu izreći) judicare (u parnici) rem. — (o sucu; glasovati) sententiam ferre. — (o glavnome sucu, koji izreče konačnu presudu) sententiam pronuntiare. — (proglasiti koga krivim; osuditi na kazan) damnare; condemnare. — o. na smrt = capitis, ili capite damnare, ili condemnare. — o. po pravu = ex aequo judicare. — o. nepristrano = sine odio et sine invidia judicare.

osuđenik = damnatus.

osuđivati = v. osuditi.

osuga = fascia.

osuh = aridulus.

osujetiti = vanum facere; ad vanum, ili irritum redigere; ad vanum et irritum redigere. — o. se = irritum fieri; ad irritum cadere, recidere, venire; ad irritum, ili ad vanum et irritum redigi; vanum evadere. — o. nadu = spem fallere, ludere, destituere, adimere. — osujetila se nada = spes vana evasit; spes ad irritum cecidit. — osujećen = vanus; irritus; cfr. omnem spem atque omnia vitae consilia mors pervertit (smrt osujeti); ita frustra id inceptum iis fuit.

osukati = detorquere.

osul = terminus.

osumnjičati = (koga) alqm suspectum reddere; alqm in suspicionem vocare, ili adducere; suspicionem in alqm conferre.

osumnjiti = suspicionem movere, commovere, facere, excitare, praebere, dare, afferre. — o. se = in suspicionem venire de alqa re, ili akuz. s inf. n. pr. cum ei in suspicionem venisset alqd in ea (epistola) de se esse scriptum; suspicari alqd de alqo, ili ak. s inf.

osupiti se = (na koga) allatrare alqm.

osupnuti se = stupescere; obstupescere.

osuriti = pallido colore tingere.

osušan = (o zemlji) aridus.

osušiti = siccare; exsiccare. — o. na dimu = fumo siccare. — o. se = siccari; exsiccari. — (usahnuti) arescere; (i o suzama) n. pr. cito arescit lacrima praesertim in alienis malis.

osuti = dissipare. — o. se = dissipari. — osuto nebo zvjezdama = caelum totum astris distinctum et ornatum.

osuziti = conspergere lacrimis.

osužnjiti se = captivum fieri.

osvada = accusatio; criminatio; incusatio. — (odaja) delatio; v. opovijed.

osvaditelj = accusator; criminator.

osvaditi = accusare; criminari; insimulare; v. optužiti; opovidjeti. — o. koga komu = alqm inimicum reddere alci.

osvajač = (grada) expugnator.

osvajati = v. osvojiti.

osvanjivanje = diluculum.
osvanjivati; osvanuti = lucescit; dilucescit; illucescit.
osvećivanje = ultio; v. osveta; v. posvećivanje.
osvećivati = v. osvetiti.
osvem = v. osim.
osveštavanje = v. posvećivanje.
osveštavati = v. posvećivati.
osveta = (osvećivanje; privatna osveta) ultio. — (kazan, kojom se osvećuje) poena. — bojati se čije o. = timere poenam ex alqo. — plamtjeti o. = cupiditate ulciscendi ardere; ardet animus ad ulciscendum.
osvetan = qui nullam injuriam inultam atque impunitam dimittit. — (za jedan slučaj) poenae, ili ulciscendi cupidus.
osvetitelj = ultor, ili vindex alcjs rei; punitor alcjs rei.
osvetiti = (koga, što) ulcisci alqm, alqd. — (kazniti koga) vindicare alqm. — (goniti koga neprijateljski; kazniti) persequi, n. pr. mortem alcjs, injurias, jus legationis violatum; poenas persequi, n. pr. poenas contumeliarum; poenas repetere ab alqo, n. pr. poenas parentum a filiis. — o. rođenu krv = poenas domestici sanguinis expetere. — o. se = se, ili injurias ulcisci; injurias persequi. — ne o. se = inultum et impunitum dimittere alqd; relinquere alqd; injurias acceptas non persequi.
osvetljiv = v. osvetan.
osvetljivost = cupiditas ulciscendi, ili ultionis.
osvetnica = ultrix.
osvetnik = v. osvetitelj.
osvijestiti = ad sanitatem revocare. — o. se = (fizično) ad sensum sui redire. — (opametiti se) ad sanitatem reverti, redire; resipiscere.
osvijetliti = illustrare; (pomèsti) v.
osvit; osvitak = diluculum. — osvitkom; u o. = prima luce, diluculo; v. svanuće.
osvitanje = diluculum.
osvitati = lucescit; dilucescit; illucescit; dies appetit, ili appropinquat; lux oritur.
osvjedočavati = v. osvjedočiti.
osvjedočenje = judicium. — (uvjerenje) fides; persuasio.
osvjedočiti = (uvjeriti) persuadere alci de alqa re, ili akuz. zaimena sr. roda: hoc, illud, nihil etc.; v. posvjedočiti. — o. se = sibi persuadere. — osvjedočen sam = mihi persuasum est de alqa re, ili ak. s inf. — potpuno sam o. = mihi persuasissimum est; plane non dubito quin; pro certo habeo; certe scio; v. uvjeriti se.
osvjestica = cfr. furor intermittitur aliquando.
osvjetlati = (sebi obraz) laudem sibi parare, ili colligere alqa re.
osvojenje = (grada) expugnatio. — poslije o. Troje = post Trojam captam.
osvojitelj = (grada) expugnator. — (u opće) qui occupavit.
osvojiti = capere; occupare; potiri alqa re. — (predobiti; uzeti na juriš) expugnare. — (oteti neprijatelju) ex hostibus capere. — (ratom zadobiti) (armis, ili bello) parere. — opet o. = recipere; recuperare ab alqo. — o. grad gladom = urbem fame domare, ili vincere; urbem fame, ili inopia expugnare, ili vincere atque expugnare; fame coactos oppidanos in deditionem compellere. — biti osvojen od gladi etc. = confectum esse fame, frigore, vulneribus etc.
osvrabati se = scabies alcjs corpus invadit.
osvrnuti se = v. obzirati se.
osvrt; osvrtak = respectus; v. obzir.
osvrtati se = v. osvrnuti se.
ošce = orbis vitreus.
ošće = v. ostve.
ošćela = ramenta, orum.
ošestariti = circino dimetiri alqd.
ošibati; ošibivati = virga caedere.
ošice = laqueus; v. omče.
ošikati = exigere; expellere.
ošinuti = plagam alci inferre, ili infligere. — ošinula ga je munja = fulmine ictus est; de caelo tactus est. — kao gromom ošinut = attonitus; attonito similis.
ošišati = v. ostrići.
oškrapanje = respersio; aspersio (rijetko).
oškropiti = aspergere; conspergere; respergere.
ošljača = stimulus.
ošokati se = v. otrijeskati se.
oštar = acutus. — (žestok; ljut) acutus, n. pr. odor, sapor; acer, n. pr. acetum, odor, vox, frigus, oculus. — (bistar) acer, n. pr. animus. — (strog) severus, n. pr. vultus, sententia; acer, n. pr. animadversor vitiorum. — (ljut; rezak) asper. — (oštrouman) sagax. — o. um = acies, ili acumen ingenii; ingenium acre, ili acutum. — oštro pisati komu = severius scribere ad alqm. — oštro ukoriti koga = alqm acriter vituperare. — oštar vid = oculi acuti; oculi acres et acuti; acies oculorum acris. — adv. acriter; severe; acute.
oštarje = acies.
oštećenost = vitium.
ošteniti (se) = catulos parere.
ošteta = damnum; detrimentum; fraus; incommodum. — bez o. = sine incommodo; sine fraude.
oštetiti = damno, ili detrimento esse; damnum inferre; detrimentum afferre, inferre, importare; nocere. — (ozlediti) laedere, n. pr. hiems laedit frondes. — (pokvariti) corrumpere, n. pr. opera igni, pabulum et aquarum fontes. — (iskvariti, izopačiti) depravare, n. pr. puerum indulgentia. — (upropastiti) perdere. — oluja je o. brodove = tempestas afflixit naves.

oštinuti = v. uštinuti.
oštrac = acies.
oštrapanje = v. oškrapanje.
oštrapati = v. oškrapati.
oštrcati = v. oštrapati.
oštrice = v. oštrac.
oštrilo = (brus) cos.
oštrimice = (sječimice) caesim.
oštrina = acies. — o. uma = acies; acies ingenii, ili mentis; ingenium acre. — o. vida = acies oculorum. — (strogost) severitas. — (o značaju: krepčina, strogost) acrimonia. — (prevelika strogost) acerbitas, n. pr. patris in filium.
oštriti = acutum reddere, (pr. i pren.) acuere; exacuere.
oštrljast; **oštrljat** = (naoštren) acutus.
oštroća = severitas; v. oštrina.
oštrokonđa = mulier incommoda et importuna.
oštrouman = acutus; acer; subtilis. — (dosjetan; dubok) argutus.
oštroumlje; **oštroumnost** = acies, ili acumen ingenii; acumen; ingenium acre. — (temeljitost; tačnost) subtilitas. — (hitrina; domišljatost) sagacitas.
oštrovid = (biti) acute cernere; acie oculorum acri esse; v. oštrouman.
oštrovidnost = acris oculorum acies; oculi acuti; oculi acres et acuti.
ošuriti = aqua ferventi perfundere.
ošvanjiti se = v. osramotiti se.
ošvignuti = v. ošinuti.
otac = pater. — (roditelj) parens. — o. i majka parentes. — oci (pređi) = patres; majores. — o. domovine = pater patriae. — o. porodice (domaćin) = pater familias. — sin nepoznata oca = natus patre nullo. — vrći se na o. = patrissare. — ljubiti koga kao o. = sicut alterum parentem alqm et observare et diligere; in parentis loco, ili patris (parentis) loco alqm colere, ili diligere colereque. — ne imati o. = patre carere; patre orbum esse. — imati o. brijača = patre tonsore natum esse.
otačanstvo = patria.
otački = (koji polazi od oca) paternus. — (koji polazi od starijeh) patrius.
otadžbenik = (urođenik) indigena. — (ljubitelj domovine) patriae amans.
otadžbina = patria; v. očevina.
otajan = v. tajan.
otajstven = v. tajan.
otakati = vinum diffundere (de dolio).
otale = v. odatle.
otaljati; **otaljavati** = ad finem adducere; perficere.
otamnjeti = obscurari.
otančati = extenuari.
otanjiti = extenuare; attenuare.
otar = v. oltar.
otarak = v. otirač.
otarasiti = v. otrsiti.
otava = fenum autumnale.
oteći = tumescere; intumescere. — (nabreknuti) turgescere. — (teći dolje, niz) defluere. — otečen = tumidus; turgidus.
otega = v. otezanje.
otegnuti = extendere. — (u vrem.) producere. — o. papke = mori; occumbere. — o. se = extendi.
otegotiti = alqd difficile, ili difficilius facere; alci alqd durius facere, ili efficere, n. pr. negotium; alci alqd gravius facere; impedire alqd, n. pr. aditum.
otek; **oteklina** = tumor.
oteliti (se) = vitulum parere. — oteljena = feta.
otemeljiti se = firmari; confirmari; fundari.
otesati = (asciā) dolare, ili dedolare, ili edolare; (asciā) polire. — ne otesan = v. neotesan.
oteščati = v. otežati.
oteti = (silom) rapere; auferre. — (strgnuti; odvući) abripere. — (ne silom, što dobro) adimere. — (sa značenjem lišenja, umanjivanja) detrahere. — (oduzeti; odmaknuti) tollere. — (ugrabiti; odvesti) abducere, n. pr. armenta. — (ugrabiti na silu a da se gospodar opire) eripere. — (kradom o.) surripere. — (ispod nosa ugrabiti) intercipere. — (kao neprijatelj, ratom) capere; occupare; expugnare; v. osvojiti. — (istrgnuti) eripere, n. pr. alqm ex manibus hostium. — (o. žene, djevojke) abducere; rapere. — o. mah = (o konju) velut effrenatum incerto cursu ferri. v. mah. — o. slobodu = libertatem alci eripere; v. lišiti. — o. se = (čemu) effugere alqd; eximi; se eripere ex alqa re; v. osloboditi se. — o. se komu = se ab alqo avellere, divellere, abstrahere, distrahere. — o. se jarmu = jugum excutere, ili exuere; jugo se exuere; jugum servile a cervicibus dejicere; servitutis jugum e cervicibus suis depellere.
oteturati se = (od bolesti) ex morbo recreari.
otezalo = (oklijevalo) cunctator. — (odlagalac) dilator.
otezanje = mora. — (odgađanje) prolatio; dilatio. — (oklijevanje) cunctatio. — bez o. = sine mora; nulla interposita mora; sine dilatione; protinus; statim; continuo; abjecta omni cunctatione.
otezati = morari; remorari. — (zatezati; ustavljati) tardare; retardare; moram et tarditatem afferre alci rei; moram inferre, ili interponere, ili interjicere; trahere, n. pr. tempus, bellum, pugnam, comitia; extrahere, n. pr. bellum in tertium annum, certamen usque ad noctem, rem in consulum adventum; ducere, n. pr. bellum, rem in noctem; producere, n. pr. rem (rat) in

hiemem; — v. odgađati. — o. se = extendi. — (u vrem.) produci; duci; protrahi; extrahi; proferri; (do = usque ad).

otežati; otežavati = grave, ili gravius, difficile, ili difficilius fieri. — (pogoršati se) gravescere; ingravescere, n. pr. valetudo, mala, morbus.

othađati = v. othoditi.

othitati; othitavati; othititi = v. odbaciti.

othladiti = aufugere; profugere.

othod = discessus; discessio; profectio; v. odlazak.

othoditi = abire; abscedere; excedere; v. otići.

othramati; othramljivati = claudicans abeo.

othrana = educatio.

othranitelj = v. odgojitelj.

othraniti = v. odgojiti.

othranjenica = alumna.

othranjenik = alumnus.

othranjivati = v. odgojiti.

othujati = fugere; aufugere; profugere.

otići = abire ab, ili ex. — (odmaknuti se; udaljiti se) abscedere ab, ex, ili abl. — (o. s, ili iz mjesta) decedere alqo loco, ili de, ex alqo loco. — (udaljiti se; odijeliti se) discedere alqo loco, ab, ex alqo loco, ab alqo. — (istupiti) excedere alqo, ili ex alqo loco. — (izaći) egredi alqo loco, ili ab, ex alqo loco. — (krenuti na put) proficisci. — o. iz provincije (namjerom da se povratiš) e provincia discedere; (za vazda) decedere (de) provincia. — o. s ovoga svijeta = ex vita discedere; decedere de vita; decedere; excedere (e) vita; vitam deserere. — o. na dno = mergi, demergi, submergi (aquā, ili undis). — o. kamo = (na put) alqo ire, ili abire, ili proficisci, ili iter facere; (u tuđinu) peregre abire; peregrinationem suscipere. — otići na selo = (u opće) ire, ili abire rus; (da poboraviš) ire rusticatum; (udaljiti se od grada na selo) rus concedere. — o. na zasjedu = subsidere in insidiis. — o. od usta do usta = in sermonem hominum venire; in ora hominum (ili vulgi) abire, ili pervenire. — o. preko = transire, n. pr. mare, Alpes, paludem, fossam; transgredi, n. pr. montem, flumen; v. prijeći. — o. u vojnike = militem fieri; nomen dare militiae; nomen profiteri militiae. — o. kradom = clam se subducere. — o. žurno = se proripere; evolare. — idi pa potraži = abi quaerere. — ideš li (ća)? = abin'? — otidi k vragu = abi in malam rem; abi in malam crucem. — v. početi.

otijesniti = angustum, ili ar(c)tum reddere, ili facere.

otiještiti = exprimere.

otimač = raptor.

otimanje = ereptio. — (oduzimanje) ademptio. — (grabljenje) rapina; raptus. — (za časti) contentio honorum.

otimariti = strigili radere.

otimati = v. oteti. — o. se oko čega = alqd diripere. — o. se o što = certare de alqa re, n. pr. de imperio; contendere, n. pr. de principatu.

otirač; otirača; otirak = mantele; mappa.

otirati = tergere; detergere; abstergere.

otisak = (kopija) exemplum. — (prilika umjetna) imago expressa; simulacrum. — (prilika učinjena pečatom) signum, n. pr. anuli in cera servatum; sigillum, n. pr. in cera anulo impressum.

otisnuti = aperire. — (odrinuti) detrudere. — (potisnuti) propellere. — (okrenuti) vertere. — (okrenuti put) se vertere, ili convertere; iter convertere; v. stati; početi; okrenuti; otići. — o. se u svijet = quoquo terrarum ire. — o. se u debelo more = altum petere; in altum provehi, ili proficisci, ili navigare. — (svaljati se) devolvi; cadere; ruere.

otjecanje = tumor.

otjecati = v. oteći.

otjerati = (ugrabivši što) abigere, n. pr. pecus, praedam. — (protjerati) depellere; propulsare. — (s jednoga mjesta) proturbare; deturbare.

otješnjati = contrahi; in artius coire; angustus fio.

otka = v. motka.

otkad; otkada = ex quo; postquam; ex eo tempore (ex quo); quum; ut (s indik.); n. pr. quem triduo, quum has dabam literas, exspectabam; sextum diem, quum ad flumen ventum est; nam ut illos de re publica libros edidisti, nihil a te sane postea accepimus. — o.? = (kako dugo) quam dudum?

otkakotati = (pren.) gloriari; se jactare.

otkale = v. odakle.

otkaniti se = v. okaniti se.

otkasati = avehi.

otkati = pertexere.

otkaviti = perpeti.

otkazati = renuntiare, n. pr. alci amicitiam, societatem, hospitium. — (poreći) dicta retractare; v. odgovoriti.

otkazivanje = v. odgovaranje.

otkazivati = v. otkazati.

otkidak = fragmentum.

otkidanje = abruptio (rijetko).

otkidati; otkinuti = abrumpere. — (otrgnuti) avellere; revellere. — (čim oštrijem) abscidere. — (rukom) abscindere.

otkititi = v. otpisati; nakititi.

otklapati = detegere; retegere; aperire. — (otključati) recludere. — (otvoriti) pandere.

otkle = v. odakle.

otklegod = undecunque.

otključati; otključavati = recludere; reserare.

otkloniti se = recedere. — o. se od česa = vitare, evitare, effugere alqd.

otklopiti = v. otklapati.
otkopati; otkopavati = fodiendo tollere. — o. brežuljak = clivum in planitiem redigere.
otkopčati; otkopčiti = fibulas solvere.
otkositi = demetere; desecare.
otkoturati = provolvere. — o. se = provolvi.
otkračunati = pessulum reducere. — (otvoriti) reserare.
otkrakunati = v. otkračunati.
otkraviti = refovere, n. pr. artus admoto igne. — o. se = (o ledu) solvi.
otkrasti se = clam se subducere; furtim digredi; clam egredi.
otkrečiti = abrumpere; abscindere.
otkrenuti = v. oškrinuti.
otkriće = opis. glag. otkriti. — (iznašašće) inventum; res inventa, ili reperta; (plur.) inventa; reperta.
otkriti = detegere; retegere. — (razgaliti) nudare. — (o. kuću) nudare tecto (domum); auferre tectum (vjetar nosi krov). — (donijeti na vidjelo) aperire; patefacere; detegere; retegere. — o. komu svoje misli = aperio alci sensus meos; quid sentiam alci aperio, ili expromo. — o. čiju slaboću = alcjs ingenium nudare. — o. komu srce = sensus suos alci aperire; totum se patefacere alci. — (iznaći) invenire. — (tražeći) reperire. — mnoge su obale o. = multa litora explorata sunt. — ne otkriven = (o zemljama) incompertus. — o. čije tajne namjere = ad intima alcjs consilia pervenire.
otkrivalac = (iznašalac) inventor; repertor; v. otkriti.
otkrivati = v. otkriti.
otkrižati se = (pren.) vitare; evitare; defugere; effugere.
otkrnjiti; otkrnjivati; otkrnuti = abrumpere; defringere. — (sprijeda) praefingere.
otkroviti = v. otkriti (kuću).
otkrovničiti = nudare tegulis; tegulas deturbare alci rei.
otkruniti = regnum auferre alci.
otkud; otkuda = unde? — (iz kojega mjesta) ex quo loco; v. odakle.
otkudagod = undecunque.
otkup = redemptio. — (novci za o.) pecuniae, quibus alqs redimitur; aurum, quod pro redemptione alcjs affertur. — otpustiti koga bez o. = alqm sine pretio dimittere, reddere.
otkupitelj = redemptor. — (osloboditelj) liberator.
otkupiti = redimere. — o. roba = redimere e servitute alqm. — o. se = redimere se ab alqo, ili ab alqa re.
otkupljenje = redemptio.
otkupljivati = v. otkupiti.
otkupnina = v. otkup.

otmen = nobilis; nobili, ili non ignobili loco natus; honesto loco ortus; genere clarus. — o. ljudi = primores; proceres; optimates.
otmica = raptus virginis.
otmičar = raptor virginis, ili virginum.
otoč = v. òtôk.
otočanin = insulanus; insulae incola.
otočiti = v. otakati.
otočje = insulae, arum.
otoič; otoičke = paulo ante; modo; proxime.
ȍtok = insula.
òtôk = tumor.
otoka = (rijeke) pars; cornu. — (odvoda) ramus.
otole = v. odatle.
otolič = v. otoič.
otopiti = liquefacere; liquare; liquidum facere. — (u tekućini rastopiti) diluere. — o. se = liquescere; liquefieri; liquari.
otopliti se = calescere; calefieri. — (umlačiti se) tepescere.
otpad = defectio; v. odmetništvo.
otpadati = cadere; decidere; v. odmetati se.
otpaditi = alqm abducere, ili fide dimovere; alcjs animum ad defectionem sollicitare. — o. se = desuescere alci rei; desuefieri ab alqa re; v. odmetnuti se.
otpadnica = ea, quae deficit, ili desciscit ab alqo.
otpadnik = v. odmetnik.
otpa(d)nuti = v. otpasti.
otparati = abscindere. — (odrezati) abscidere. — (odšiti) dissuere.
otpasati = discingere.
otpasti = v. otpadati; otrčati; odmetnuti se.
otpečatiti = resignare alqd; signum alci rei detrahere, n. pr. epistolae.
otpeljati = ducere; abducere.
otpijati = summum poculum libare.
otpiliti = serra desecare.
otpinjati = solvere; exsolvere.
otpirač = clavis adulterina.
òtpirati = v. odapirati. — o. se na koga = culpam in alqm transferre, ili conferre; culpam in alqm derivare, ili inclinare.
otpírati = eluere; abluere.
otpiriti = evadere; aufugere; profugere; abscedere.
otpirlati = expellere; exturbare.
otpis = (na pismo) epistola rescripta ad alcjs epistolam; — primam o. od koga = meis literis respondetur, ili rescribitur ab alqo. — (carski reskript) rescriptum.
otpisati; otpisivati = respondere ad literas, ili ad epistolam; rescribere literis, ili epistolae, ili ad literas, ad epistolam. — o. koga = per literas accusare alqm.
otpiti = v. otpijati.

otpjevati = (o. što) cantu pensare. — o. kome = respondere cantanti; excipere cantantem. — (otići pjevajući) abeo cantans.
otplakati = lacrimis luere. — (otići plačući) abeo lacrimans.
otplata = remuneratio, n. pr. beneficiorum; par gratia.
otplatiti = reddere, n. pr. pro vita hominis vitam, hosti cladem acceptam, gratiam; remunerari, n. pr. alqm simillimo munere; pensare alqd alqa re, n. pr. beneficia beneficiis; compensare, n. pr. omnia operā suā; par pari referre; rependere alqd alqa re, n. pr. beneficia injuriis.
otplinuti = undae recedunt; aestus minuit.
otplivati = natans abeo.
otploviti = v. otplivati; odbroditi; odjedriti.
otpljuckivati; otpljuvati; otpljunuti = exspuere; respuere.
otpljusnuti = effundere.
otpočeti; otpočinjati = v. početi.
otpočinuti = requiescere; quiescere; quiescere et respirare. — o. od truda = ex labore se reficere; alquod tempus a labore intermittere; ex laboribus conquiescere. — o. na stolici malo = in sella paululum requiescere. — dati komu da o. = facultatem quietis dare; reficere alqm.
otpočivanje = requies.
otpočivati = v. otpočinuti.
otpojati = v. otpjevati.
otpokloniti se = resalutare alqm.
otpomagati = v. odmagati.
otpor = (suproćenje) repugnantia. — (obrana) defensio. — bez o. = nullo repugnante, ili resistente, ili obistente, ili recusante; (rado) prompto animo; libenter; haud ili non gravate.
otporan = contumax; repugnans.
otporiti = v. otparati.
otporučiti; otporučivati = renuntiare.
otporuka = responsum.
otpozdrav = resalutatio.
otpozdraviti = resalutare.
otprašiti = excutere pulverem alcjs rei, ili de alqa re.
otprati = eluere.
otpratiti = comitari alqm. — (počasno) alqm prosequi, ili deducere.
otprava = abeundi facultas.
otpraviti = (poslati) mittere. — (otpustiti) dimittere. — (razaslati) dimittere; circummittere. — (koga, da ga se riješimo) ablegare; (odaslati) v. — o. od sebe = a se rejicere, amoliri, ili demovere alqm. — o. se = viae, ili itineri se committere; in viam se dare; viam, ili iter inire, ili ingredi.
otprćati = onus deponere.
otpreći; otpregnuti = jugum solvere alci, n. pr. equo, bovi; abjungere, n. pr. juvencum.
otpremiti = mittere.
otprezati = v. otpreći.
otprijeti = v. odapirati.
otprije = antea; antehac.
otprijateljiti = disjungere alqm ab alcjs familiaritate, ili amicitia. — o. se = se removere ab alcjs amicitia.
otpros = deprecatio facti; ignoscendi postulatio. — moliti o. = alcjs rei veniam petere, n. pr. erroris.
otprsiti se = pectus nudare.
otprtiti = v. otprćati.
otprtljati = discedere cum impedimentis.
otprvo = non ita pridem; nuper; v. skorice.
otpucivati = resonare.
otpuditi = abigere; deturbare; proturbare.
otpust = dimissio. — (o. zarobljenika na slobodu, vojnika iz službe) missio. — (sloboda od čega) vacatio. — (o. roba na slobodu) manumissio. — (oproštenje) remissio, n. pr. poenae, tributi; venia. — pitati o. = (o vojnicima) missionem rogare. — dati o. = missos facere milites.
otpustiti = dimittere; discedendi facultatem dare. — (o. od sebe) mittere, n. pr. alqm ex vinculis; missum facere alqm (iz službe, ropstva itd.); (roba na slobodu) manumittere. — o. vojsku = exercitum mittere. — (oprostiti) remittere, n. pr. poenam, multam alci; condonare, n. pr. pecunias creditas debitoribus, crimen alci; concedere, n. pr. alci peccata.
otpuštanje = v. otpust.
otpuštati = v. otpustiti. — o. se = remittere; v. popuštati.
otputiti se = v. uputiti se.
otputovanje = abitus; discessus; profectio; v. odlazak.
otputovati = proficisci (de, ex) loco, in locum. — (udaljiti se) discedere. — (otići) abire.
otraviti = (n. pr. konja) gramine pascere.
otražak = reliquiae. — (trag) vestigium.
otražbine; otražine = ciborum reliquiae.
otrbušiti = ventriosum fieri.
otrcan = pannosus; pannis obsitus.
otrcati = atterere. — o. se = atteri.
otresati = v. otresti.
otresen = (čovjek) prudens; scitus; v. razuman; pametan; bistar.
otresit = durus; asper.
otresitost = asperitas.
otresnuti se = (na koga) aspere, ili contumeliose invehi in alqm.
otresti = excutere. — o. se = excuti. — o. se čega = alqd abjicere. — o. se misli = cogitationem de alqa re abjicere; non amplius cogitare de alqa re. — o. se koga = alqm amoliri, ili demovere. — o. se na koga = v. otresnuti se.

otrgati = vindemiam facere; vindemiare.
otrgnuti = abripere; abstrahere; eripere; v. otkinuti. — o. mač = gladium stringere, ili destringere; gladium e vagina eripere. — otrže rasti, govoriti itd. v. početi.
otrijebiti = purgare. — o. se = demittere flores.
otrijeskati se = vino se onerare; vino obrui, ili se obruere.
otrijezniti = crapulam excutere; crapulam, ili ebrietatem discutere.
otrkljati = (loze) adminiculari; vites palis adjungere.
otrliti = tundere.
otrljati = inquinare; spurcare.
otrojniti se = triplicem partum procreare.
otrok = puer.
otrov = (otrovno piće i pren. propast, zlo) venenum. — (otrovna, ogavna tekućina; gotov otrov) virus. — (o. za mazanje strjelica) toxicum. — (kukuta) cicuta. — (pogubna stvar u opće) pestis. — o. spraviti = alci venenum parare; venenum in alqm comparare. — umrijeti od o. = veneno absumi; occidi, interimi.
otrovan = venenatus, n. pr. viperā; veneno imbutus, ili infectus, ili tinctus (umočen u o.). — (smrtonosan, poguban) mortifer; pestifer. — (škodljiv) nocens; noxius. — o. zmije = serpentes venenati; serpentes veneni praesentis. — o. životinje = animalia, in quibus mortifera vis inest; animalia mortifera.
otrovati = (o. što) alqd veneno imbuere. — (koga) venenum alci dare; veneno alqm necare, interficere, tollere, interimere, intercipere. — o. se = venenum sumere, bibere, haurire; veneno mortem sibi consciscere. — biti otrovan = veneno occidi, interimi, absumi; (od koga) venenum accipere ab alqo. — kušati o. koga = alqm veneno appetere, ili tentare, ili aggredi; alci venenum parare; venenum in alqm comparare. — otrovan = (umočen u otrov, ili otrovom pripravljen) venenatus; (pogubljen otrovom) veneno necatus, ili absumptus.
otrovnica = venefica. — guja o. = serpens venenatus.
otrovnik = veneficus.
otrpljeti = perpeti.
otrsiti = (posao) rem absolvere, ili perficere. — (koga) absolvere. — (otpustiti) dimittere.
otrti = v. otirati. — otrti se = abstergi; detergi.
otruhliti; otruhnuti = putrescere; putrefieri. — (otruhliti; postati trudna) gravidam, ili praegnantem fieri.
otruniti; otrunjivati = v. obruniti.
otrusiti = v. otresti.
otući = excidere; v. obijati.
otud; otuda = istinc.
otuđiti = alienare; abalienare. — (kao sudbeni t. t.) abalienare. — o. sklonost, ili srce od koga = alqm ab alqo, ili alcjs voluntatem, ili animum ab alqo abalienare.
otuđivanje = (u opće) alienatio. — (stvari, koja se zvala res mancipi) abalienatio.
otuđivati = v. otuđiti.
otupiti = hebetare alqd, ili aciem alcjs rei, n. pr. hastas, aciem oculorum, aurium sensum; obtundere alqd, ili aciem alcjs rei, n. pr. gladios, aciem gladiorum, aciem oculorum, sensus; retundere alqd, n. pr. asciam, aciem oculorum. — o. se = hebescere; hebetem fieri, ili reddi.
otupljeti = v. otupiti se.
otustiti = v. odebljati.
otuštiti = v. ognojiti.
otužan = v. prijetran.
otužiti se = angore solvi.
otvarati = v. otvoriti.
otvor = (luknja) foramen. — (pukotina; zjalo) hiatus. — (ulaz) os. — (tijela) alvus soluta.
otvorak = v. otvor.
otvorati = v. otvoriti.
otvoren = apertus; adapertus. — (rastvoren) patens. — (pod vedrim nebom) propatulus. — (razvaljenijeh usta) hians. — (o čeljadetu) simplex. — o. polje = campus apertus, ili patens. — o. more = mare apertum; (debelo more) altum. — biti o. = apertum esse; patere. — imati o. oči = oculos apertos habere; (pren.) vigilare. — adv. aperte.
otvoriti = aperire; adaperire. — (rastvoriti) patefacere. — (raspečatiti) resolvere, n. pr. literas. — (što je zaključano) recludere. — (rastvoriti, raširiti) diducere, n. pr. digitos, os. — (izgladiti) polire. — (pokazati) v. — o. oči = oculos aperire, tollere, allevare. — ne usuditi se ni o. usta = ne hiscere quidem audere. — jedva o. usta = vix labra diducere, ili allevare. — o. jedra = vela pandere. — o. se = patefieri; se aperire; (o vratima, širom) expandi; (o zemlji) hiscere; dehiscere; (o biljci = procvasti) florem expandere; (o cvijetu) sese pandere; dehiscere ac sese pandere.
otvrđelost = durities.
otvrdnuti = durescere; indurescere.
ovaj = hic (haec; hoc). — zar o. ovdje? = hicine? (haecine?, hocine?). — ovaj — onaj = hic — ille. — čas o. — čas onaj = alius deinde alius, n. pr. alias deinde alias morae causas facere. — o. moj = hic. — o. tvoj = iste. — o. njegovo = (o trećoj osobi) ille.
ovakav; ovaki = hujusmodi; hujuscemodi; ejusmodi. — (takav) talis. — adv. ovako = hoc modo; hac ratione; ita; sic. — ovako su mnogi pisali = hanc similitudinem scribendi multi secuti sunt.

ovakov = v. ovakav.
ovamo = (kretanje) huc. — ovamo onamo = huc illuc; (s jedne strane na drugu) ultro citroque. — o. unutra = huc intus.
ovan = aries. — (zidoder) aries; n. pr. aries murum percussit, arietem immittere, ili admovere moenibus.
ovarisati što = se exercere in alqa re.
ovas = avena.
ovca = ovis.
ovčak = ovile.
ovčar = opilio; ovium custos; ovium pastor. — pas o. = canis pastoralis, ili pastoricius.
ovčara = v. ovčak.
ovčarica = mulier ovium custos. — (ovčak) v. — (ptica) motacilla.
ovčarnica = v. ovčak.
ovčarski = (o. palica) pedum. — o. pas = v. ovčar.
ovčas = nunc. — (uprav sada) nunc ipsum; hoc ipso tempore.
ovčevina = caro ovilla.
ovčica = ovicula.
ovčina = magna ovis. — (koža) pellis ovilla.
ovčinjak = ovile.
ovčji = ovillus.
ovdašnji = ovdješnji.
ovdje = hic. — (u ovome mjestu) hoc loco. — (u ovome kraju) hac regione. — o. biti = adesse. — ne biti o. = abesse. — o. ostati = manere; remanere. — o. sam! = en adsum! en ego! ecce me!
ovdješnji = hujus loci, ili urbis; qui hic est.
ovejanac = veterator.
ovelićati = magnum facere alqd; (pren.) augere alqm. — o. se = (pren.) se efferre; se jactare; gloriari.
ovelik = non exiguus; satis magnus.
oveseliti = v. razveseliti.
ovesti = v. navesti.
ovetšati = obsolescere.
ovezati = obvolvere; obligare.
ovi = v. ovaj.
ovidati = absumere; consumere.
ovijan = mundus.
ovijanac = v. ovejanac.
ovijanost = munditia; mundities.
ovijati = (žito) frumentum ventilare; v. oviti.
oviti = involvere; obvolvere alqd alqa re; circumligare alqd alqa re; circumdare alqa re. — loza se o. oko brijesta = ulmi vitibus maritantur.
ovječiti; ovjekovječiti = aeternare; immortalem reddere, ili facere; immortalitati commendare; v. obesmrtiti. — o. se = immortalitatem sibi parere.
ovjenčati = coronare. — (o. cvijećem) floribus coronisque redimire. — (metnuti komu vijenac) coronam alci imponere. — o. se = se coronare; coronam sibi ad caput accomodare. — lovorom ovjenčan = laureatus.
ovjeriti se = v. vjeriti se.
ovjesnica = perpendiculum.
ovkraj = cis; citra.
ovladati = v. obladati.
ovlaisati = (na koga) v. navaliti.
ovlast = potestas; auctoritas.
ovlastiti = alci potestatem facere, ili dare alcjs rei, ili alqd faciendi.
ovlaš = leviter.
ovlažiti = (aqua) madefacere. — o. se = humescere; humidum esse.
ovneći = arietinus.
ovnji; ovnov = arietinus.
ovnovina = caro arietina.
ovnujski = arietinus.
ovogodišnji; ovogodnji = hujus anni. — (o plodu i životinji) hornotinus; hornus.
ovoličak = tantulus; tantillus; tam parvus.
ovolik = tantus; adv. tantum.
ovolišan = v. ovoličak. — adv. tantulum; tantillum.
ovonjati = (omirisati) olfacere; odorari. — (nanjušiti) odorari; olfacere, n. pr. nummos.
ovostran; ovostranski = citerior.
ovoški = v. ovolik.
ovoštiti = cerare; cerā illinere.
ovozemac = indigena. — (zemljak) nostras. — (stanovnik istoga mjesta) popularis.
ovozemski = (domaći) vernaculus. — (u ovoj zemlji rođen) indigena. — (domovinski) patrius.
ovraniti = atrum reddere; v. osramotiti.
ovratak; ovratica = focale.
ovratnica = (ovratna verižica) torquis. — (ogrljak) monile.
ovratnik = v. ovratak.
ovršak = opis. sa summus.
ovršavati = v. ovršiti.
ovršilac = qui exsequitur, efficit etc. — o. naredbe = imperii minister.
ovršiti = exsequi, persequi, n. pr. alcjs mandata, imperium; (opraviti) efficere, ili ad effectum adducere, n. pr. alcjs mandata, nuptias; conficere, n. pr. negotium, mandata. — (dogotoviti) peragere.
ovržba = exsecutio.
ovud; ovuda = hac.
ozad; ozada = v. ostraga.
ozbiljan = severus. — (dostojanstven) gravis. — (oštar) austerus. — (sjetan, zlovoljan) tristis. — stvari o. = res seriae (prt. res jocosae). — o. posao = majus negotium. — adv. severe. — (bez šale) extra jocum. — (dostojanstveno) graviter.
ozbiljnost = severitas; gravitas.

ozbiljski = (što nije šala) serius; v. ozbiljan. — adv. serio.
ozdol = ab inferiori parte; ab imo.
ozdrava = sanitas restituta, ili reddita; valetudo confirmata.
ozdraviti; ozdravljati = (trans.) sanare, ili sanum facere alqm; ad sanitatem perducere; mederi alci (rei); (intrans.) convalescere; sanitatem recipere, ili recuperare; restitui in sanitatem; ad sanitatem pervenire; e, ili a morbo recreari; e morbo evadere; sanum fieri (ex morbo). — o. od duge i opasne bolesti = ex longinquitate gravissimi morbi recreari. — o. od rane = de vulnere convalescere.
ozdravljenik = qui convaluit.
ozebica = algor.
ozebline = vitium frigoris.
ozelenjeti = virescere; virere coepisse. — (prolistati) frondescere; frondere coepisse. — (opet o.) revirescere.
ozepsti = frigere; algere; frigore confici.
ozgar; ozgo; ozgor; ozgora = v. odozgor.
ozim = autumnus praeceps; flexus autumni. — na o. = flexu autumni.
ozimac = satio autumnalis.
ozimi = (ozimo žito) satio autumnalis.
ozimica = (pšenica) fruges hibernae; frumentum hibernum.
ozimiti = (ozimilo je) hiems incipit; hiems esse coepit.
ozirati se = v. obzirati se.
oziv = sonus relatus; vox repercussa. — (odgovor) responsum.
ozivanje = responsum.
ozivati se = resonare; vocem reddere, ili remittere. — (odgovarati) voci respondere; vocanti respondere.
ozleda = violatio; vulneratio.
ozlediti = laedere. — (raniti) sauciare. — (uvrijediti) violare. — o. ranu = vulnus refricare, ili rescindere.
ozloglasiti = alqm infamare; de alcjs fama detrahere; alci infamiam movere; alqm diffamare; alqm variis rumoribus differre.
ozlojediti = (koga na koga) infestum facere alqm alci. — o. se = infensum, ili infestum esse alci.
ozlovijediti = v. ozlojediti.
ozlotrbiti se = torminibus, ili ex intestinis laborare; torminibus affectum esse.
ozlovoljiti se = tristem fieri; in tristitiam incidere.
označaj = v. oznaka.
označiti = (obilježiti) designare; notare. — (tačno obilježiti) denotare.
označivanje = designatio; notatio.
oznaka = (znak) signum. — (biljeg) nota. — (znamenje; dokaz) indicium.
oznana = v. obznana.
oznaniti = v. obznaniti.
oznojiti se = sudare; sudorem emittere. — o. se oko čega = desudare in alqa re.
ozobati = depascere.
ozreti = v. obazreti se.
ozubati = circumrodere.
ozubina = v. ogrizine.
ozubiti se; ozubivati se = audacter obsistere alci.
ozuđuriti = v. osiromašiti.
ozvati se = (vocanti) respondere.
ožagriti = adurere; amburere.
ožaliti = lugere alqm, ili alqd.
ožalostiti; ožalostiviti = dolorem alci afferre, facere, efficere; dolore alqm afficere. — o. se = dolorem ex alqa re capere, accipere, percipere, suscipere; dolore affici. — veoma se o. = magnum dolorem ex alqa re accipere.
ožalovati = v. ožaliti.
ožariti = adurere. — o. se = aduri.
oždaha = aždaja.
oždrijebiti se = parere.
ožeći = adurere. — o. se = aduri.
ožednjati; ožednjeti = sitim colligere.
oželjeti = exoptare; expetere.
oželjeziti = v. ogvozditi.
oženba = v. ženidba.
oženiti = (koga) alci alqam in matrimonium dare. — o. se = uxorem ducere, ili in matrimonium ducere; matrimonio se jungere cum alqa. — ne htjeti se o. = abhorrere ab uxore ducenda. — ne biti oženjen = uxorem non habere.
ožeti = exprimere.
ožgati = adurere.
ožigati = v. ožgati.
ožigavica = urtica.
ožilaviti; ožiliti = radicem, ili radices agere, ili capere.
ožiljak = cicatrix. — pun o. = cicatricosus.
ožimati = v. ožeti.
oživiti = ad vitam revocare; in vitam restituere. — (dati čemu život) animare; animam infundere alci rei. — o. kamenje zvukom lire = saxa movere lyrā, ili sono lyrae.
oživljavati; oživljivati = v. oživiti. — sunce o. sve = sol omnia sensu afficit. — samo duh o. tijelo = corpora nostra motum nisi de mente non sumunt. — koji oživljuje = vitalis.
oživljeti = reviviscere; ad vitam redire. — (oporaviti se) recreari; reviviscere atque recreari; recreatum reviviscere. — (opet se roditi) renasci. — (pomladiti se; ojačati) revirescere. — oživio sam = animus mihi redit. — trajnim mirom sve oživi = longa pax cuncta refovet.
oživotvoriti = ad effectum adducere, ili perducere.
ožučiti = v. ogorčiti.
ožujak = Martius (mensis). — prvi o. = kalendae Martiae. — sedmi o. = nonae Martiae. — 15.

o. = idus Martiae. — zadnji o. = pridie kalendas Apriles.
ožuliti = (drvo) v. oguliti.
ožuljati = sarrire.
ožutiti = colore flavo, luteo etc. (v. žut) tingere.
ožutjeti = flavescere.
oživakati = mandere; cibum conficere.
ožvaliti = (konja) equum infrenare; equo frenum injicere.
ožvast = (vino) vinum asperum.

P.

Pa = vero. — pa ipak = tamen. — jednom pa opet = semel atque iterum. — opet pa opet = etiam atque etiam. — (i) et. — (zatim) tum; deinde; posthaec; v. pak.
paciti = osculari.
pačariz = v. šteta; kvar.
pačati se = (u što) se immiscere, se inserere alci rei; se admiscere alci rei. — (kao posrednik) se interponere alci rei, ili in alqd; auctoritatem suam interponere, ili inserere alci rei. — ne p. se u što = abesse, ili se abstinere ab alqa re; abhorrere ab alqa re. — pačati se u tuđe stvari = alienae rei, ili alienis negotiis, ili alienis causis se immiscere; alienis rebus implicari. — p. se s kim = commercium habere cum alqo; implicari alqo, ili alcjs familiaritate.
pače = (dapače) immo; quin immo; quin etiam. — (dà i; također) etiam, n. pr. haec omnes sapientes summa, quidam etiam sola bona esse dixerunt. — (baš, osobito) vel. — (pače i sam) ipse, n. pr. ipsa virtus contemnitur. — da p. ni ti = ne tu quidem.
pače, eta = anaticula; pullus anatis.
paček = v. pače.
pačenak = ungula (divisa).
pačiniti = adulterare; assimulare.
pačinjak = anatum stabulum.
pačiti = nocere; v. uditi.
pačji = anatinus.
pačka = impedimentum.
pać = purus; v. čist.
paćel; **paćelo** = velamen nuptiale.
paćenje = (podnašanje) perpessio; toleratio. — (nesreća; zlo) incommodum; malum; calamitas; res adversae. — (muka) tormentum, n. pr. aegri; labores.
paćica = (od grožđa) vinaceus.
paćuha = opis. sa ignarus, imperitus, malus; n. pr. medicus ignarus etc.
paćuhati = inscienter facere alqd.
pad = casus. — (klizanje niz) lapsus. — (srušaj) labes.
padanje = casus. — (rušenje) ruina. — (propadanje; prosjed) labes.
padati = cadere; delabi de alqa re; decidere de, ili ex alqa re. — p. na što, u što = incidere. — (srušiti se) illabi. — (spustiti se; prosuti se) defluere. — p. u boju, ratu = cadere (in) proelio, (in) acie, bello; occidere in bello. — (biti osvojen) expugnari. — p. s visoka = alte cadere. — padati u nizoko (propadati) = labefactari; pessum ire. — p. ničice = pronum cadere — p. komu na koljena = v. koljeno. — (o vodi) aqua decedit; undae recedunt; aestus minuit. — (u cijeni) minui; deminui; imminui. — cijena pada = pretium alcjs rei retro abit, minuitur; res vilior fit; res vilius venit. — pada mi rođak = alci propinquum esse; alci, ili cum alqo propinquitate (necessitudine) conjunctum esse; propinquitate alqm contingere, ili attingere. — pada mi na um = in mentem mihi alqd venit; subit animum cogitatio; in mentem, ili in cogitationem mihi incidit alqd; mihi, ili in mentem, memoriae, ili animo occurrit alqd. — p. komu = v. pripadati. — p. kiša = pluit. — p. snijeg = ningit. — p. tuča = grandinat. — p. dan = dies decrescit. — ovo me pada toliko = tanti stat, constat, est; emi alqd (s abl. cijene). — pada me mnogo = magno stat. — ne p. ništa = gratis stare; gratis, ili nihilo constare; gratuitum esse.
padavac = qui morbo comitiali corripi solet.
padavica = morbus comitialis, ili major.
padavičav = v. padavac.
padavičnjak = v. padavac.
padnuće = v. pad; padanje.
padnuti = v. pasti.
pah = halitus; exhalatio.
pahalj = floccus.
pahaljica; **pahaljka** = flabellum.
pahati = pulverem excutere. — (gibati se; lelijati se) fluitare.
pahulj = floccus.
paica = v. paćica.
paja = virga; linea; v. pruga.
pajati = v. pograbiti.
pajdaš = v. drug.
pajiti = dormire.
pajtaš = v. pajdaš.
pajvan = restis.
pak; **paka** = (i) et. — (zatim) postea; deinde; dein. — (tada) tum. — (ali) vero. — pak? = quid inde? quid tum postea?

pakao = pix.
paklen = (smolav) piceus.
pakljenača = pix.
paklina = bitumen.
paklinast = bitumineus.
pakliti = picare; pice linere, ili ungere.
pakljen = v. paklen.
pako = v. pak.
pakost = malitia. — (zloća; nepoštenje) improbitas; v. opakost.
pakostan = malitiosus; improbus.
pakostiti = (komu) nocere; damnum inferre; detrimentum afferre, ili inferre.
pakos(t)nica = mulier malitiosa, ili improba.
pakos(t)nik = vir malitiosus, ili improbus.
pakus = sapor in ore relictus.
pȁlac = pollex. — (na kolima) radius. — (na brodu) scalmus. — (mjera) digitus.
pálac = uredo, inis.
palača = domus. — (gradina; dvor; kula) turris. — kraljevska p. = (domus) regia.
palačinka = laganum.
palački = prst p. v. palac.
palamar = funis; rudens.
palaš = v. mač.
palavra = mulier garrula, loquax.
palica = baculum; baculus. — (osob. kao znak vlasti) scipio. — (za bijenje) fustis. — (drvo) lignum.
paličica = bacillum.
paličnjak = terebra.
palikuća = incendiarius.
palište = exustarum aedium area.
paliti = accendere; incendere. — (žeći) urere. — p. ugalj = de lignis carbones coquere. — p. vapno = calcem coquere. — (u ustima, n. pr. papar) adurere; (kopriva) mordere. — (svrbjeti) prurire, n. pr. cutis prurit mihi.
palivo = flammae fomentum.
palja = v. zublja.
paljak = fomes.
paljavac = panis furfureus.
palje = furfur.
paljenje = incensio. — (sažižanje) exustio.
palježnik = incendiarius.
paljika = combustae silvae area.
paljikovača = baculum; cfr. batina.
palok = (na paloku) ad manum, ili prae manibus.
paloš = v. mač.
paluba = camera navis; constratum navis.
palucati; palucnuti = linguam vibrare.
palučak = campus herbidus (prope aquam).
pamćenje = (pamtivost) memoria. — dobro, čvrsto p. = memoria tenax, ili firma. — slabo p. = memoria mala, ili infirma; infirmitas memoriae. — vježbati p. = memoriam exercere, ili agitare. — slabi mi p. = memoria mihi non constat; memoria labat, ili me deficit; memoria labor, ili deficior. — (uspomena) memoria.
pamet = (razum) mens; intelligentia. — (um; talenat) ingenium. — (razboritost) prudentia; consilium. — (um; razbor) ratio. — imati veliku p. = intelligentia praestare, ili anteire. — zdrava p. = ratio sana, integra, recta; mens sana. — zdrave p. = validus mente. — kratke p. = retuso ingenio. — biti kratke pameti = parum ingenio valere. — biti zdrave p. = mentis suae esse; mentis compotem esse; mente constare, ili consistere. — oštriti p. = mentem, ili intelligendi prudentiam, ili ingenium acuere; ingenii aciem exacuere. — dozvati se p. = (o djetetu) sapere coepisse. — držati u p. = memoriā alqd tenere; memoriam alcjs rei servare, ili custodire; alqud in memoria insidere, haerere. — padati na p. = in cogitationem alqd cadere, venire, incidere. — odvratiti p. od čega = cogitationem avertere, ili avocare ab alqa re. — imati rastrkanu p. = mente, ili animo vagari. — usaditi u p. = in mente imprimere; menti firmiter committere. — vrći s p. = oblivisci. — u pameti mi je = mihi versatur in cogitatione. — slabe sam p. = memoria me deficit. — naučiti na p. = ediscere; alqd memoriae tradere, mandare, committere, infigere; memoriā complecti. — govoriti na p. = memoriter pronunciare, ili proferre. — uzmi se u pamet = vide attente, quid agas.
pametan = intelligens; sapiens; prudens. — biti p. = sapere. — p. misli = ratio et consilium. — adv. intelligenter; sapienter; prudenter. — p. raditi = ratione uti prudenter; considerate agere.
pametar = (nema p.) memoria alcjs rei deleta, ili exstincta, ili obliterata est; memoria alcjs rei abolevit.
pametnica = mulier prudens, ili sapiens.
pametnik = vir prudens, ili sapiens.
pametovati = v. pamtiti. — (biti pametan) sapere.
pamik = (u p. zore) prima luce; cum prima luce. — (primo) diluculo.
pamtilo = (biti dobar p.) memoria vigere, ili plurimum valere. — biti slab p. = memoria minus valere.
pamtiti = alqd memoria tenere; alcjs rei memoriam tenere. — (spominjati se) meminisse, memorem, ili haud immemorem esse alcjs rei. — p. komu što = memorem esse, n. pr. offensae, injuriae alcjs. — otkad svijet pamti = v. pamtivijek.
pamtivijek = (od p.) post hominum memoriam; hominum memoriā; post homines natos; post genus hominum natum.
pamtivost = memoria.
panačiniti = imitari; v. patvoriti.
panađur = mercatus; nundinae.
panađurište = forum; emporium.
panasljednik = secundus heres; heres secundo loco scriptus.

pančati se = v. pačati se.
pandža = unguis. — upasti u čije p. = in alcjs manus venire. — osloboditi što od čijeh p. = alqd ex manibus, ili ex faucibus, ili velut ex faucibus alcjs eripere.
pangaloz = homo perditus.
panica = patina (fictilis).
panj = truncus (arboris). — stipes (arboris).
panjiti se = stupescere; obstupescere.
panjkalo = v. opadač.
panjkati = (što na koga) v. opadati.
panuti = v. pasti.
paoma = (drvo) palma. — (grana) palma. — vrijedan p. = palmaris. — palmama iskićen = palmatus.
paomik = palmetum.
paomovit = palmosus.
papak = ungula.
papar = piper.
paperje = pluma.
papir = charta.
papirčić = chartula.
papnjak = talus.
paponjak = v. papak.
paprat = filix.
papratka; papratljika = filix.
papren = pipere conditus. — (pren.) vehemens; acer.
paprenica; paprenjača = pyxis piperis.
paprenka = paprenica.
papriti = pipere condire.
papuča = solea; crepida.
papučar; papudžija = solearius.
papučica = crepidula.
par = par, n. pr. par columbarum; jugum, n. pr. volova. — par u par = bini. — više para = paria complura. — (čas) temporis punctum; temporis momentum; vestigium temporis. — u jedan p. = puncto, ili momento temporis; in vestigio temporis. — ne imati para = alqa re parem, ili (sui) similem habere neminem.
para = vapor. — (isparivanje zemlje) exhalatio (terrae); aspiratio. — (o pari, koja oduševljavaše Pitiju) terrae anhelitus; ex terra afflatus. — (isparivanje vode) respiratio (aquarum). — (dah) halitus.
paraboćiti se = (s kim) contendere cum alqo.
parac = (zastupnik na sudu, koji proti komu na se parbu primi) actor (causae). — (branitelj na sudu) patronus (causae).
paralaža = (homo) mendax; mendacis adjutor.
parasiti se = (čega) omittere alqd; v. ostaviti se.
parasnik = agricola; rusticus.
parati = (rašiti) dissuere. — (derati) scindere. — (isporiti) exenterare; eviscerare. — p. mrtvaca = corpus mortui aperire, ili insecare, ili insecare et aperire. — p. zemlju = aratro terram perstringere; glebas subigere.
parba = lis. — parbom = lege, legibus, n. pr. experiri alqd. — upustiti se u p. = litem instituere; litem inferre alci, ili in alqm; litem alci intendere; v. parnica.
parben = judicialis; forensis. — p. trošak = litis summa; litis sumptus; litis impendia. — p. posao = negotium, quod alci de alqa re apud judicem est; res, de qua apud judicem lis est; res. — p. rasprava = actio.
parbiti = v. preti.
parbljenje = lis.
parcov = v. pacov.
parče; parčence = v. komad.
parčiti = alci causae actorem accedere; causam dicere pro alqo.
pardal; pardosan = panthera; (fem.) pardalis.
parija = exemplar.
parip = equus; v. konj.
paripčad = equi.
paripče = pullus equi.
pariti = (vodu) aquam calefacere. — (vrućom vodom) calida perfundere alqd. — p. oči = oculos pascere alqa re.
parlog = vinea neglecta.
parložiti = vineam neglegere.
parnica = (parba) lis. — (pra; pravni posao) causa. — (pravdanje; tužba gledom na tužitelja) actio. — privatna p. = causa privata. — kaznena p. = causa publica. — prirediti p. = litem, ili actionem instruere. — početi p. (dovedavši svjedoke) = litem contestari. — započeti p. (u opće) = litem instituere; lege agere; — (proti komu) litem inferre alci, ili in alqm; litem alci intendere. — utjerati koga u p. = in litem impingere alqm. — uplesti se u p. = lite implicari. — primiti se p. = (na molbu; bez odgovornosti) suscipere causam, ili litem; (svojevoljno, uz odgovornost) recipere causam, ili litem. — dobiti p. = litem, ili causam obtinere; causam tenere; causa, ili judicio vincere. — izgubiti p. = litem amittere; causam, ili litem perdere; causa, ili lite cadere.
parničar = promptus ad lites contrahendas; litigiosus; litium amans.
parnjak = v. vrsnik.
parokrug = aër; coelum.
parotak; parotina = vulnus leve, ili parvum.
parožak = dens; ramus.
parub = truncus.
pâs = cingulum; zona. — božji p. = arcus (coelestis). — (u rodu) gradus (cognationis). — v. koljeno.
pȁs = canis. — hud p. = canis acer, mordax. — morski p. = cetus. — lovački p. = canis venaticus.
pasac = cingulum; zonula; cincticulus.
pasaći = (p. polje) ager pascuus.

pasat = (p. vjetrovi) etesiae, arum.
pasati = cingere, ili succingere alqm alqa re; accingere alci alqd. — (opkoliti) circumsistere; circumvenire; v. opkoliti. — p. se = cingi; cingere se.
pasenje = pastio.
pasište = pascuum; locus pascuus.
pasjača = caput (caninum).
pasjad = canum turba; multa canis.
pasjak = stercus caninum.
pasjar = canum curator.
pasjevina = pellis canina.
pasji = caninus. — p. bijes = rabies canina, ili canum.
pasjovati = allatrare alqm.
paski = adv. canum more.
pasma = v. pasmina.
pasmica = menta.
pasmina = genus.
paspalj = pollen.
pasti (padnêm) = v. padati. — p. u oči = (zlim utiskom) moveor, commoveor alqa re; percutit alqd animum meum; res habet alqd offensionis; — (radi neobičnosti) esse notabilem; conspici; conspicuum esse; mirum esse; miror, ili admiror (quod s konj., ili ak. s inf.). — p. na um = in mentem mihi alqd venit; mihi ili memoriae, ili animo, ili in mentem occurrit alqd; mihi occurrit alqd; occurrit alqd. — svašto mi p. na um = variae cogitationes animum meum commovent. — pisati, govoriti što ti na um p. = quicquid in buccam venerit, scribere, garrire, loqui. — p. pod kazan = poenam committere. — p. pod istragu = quaestione alligari. = p. u zabunu = commoveri. — p. u napast = in discrimen adduci. — p. s mesa = corpus ammittere. — p. ničice pred koga = ad pedes alcjs, ili alci se abjicere, projicere, prosternere, provolvere; ad pedes alcjs se demittere, ili submittere; ad pedes alci, ili ad genua alcjs procumbere; ad pedes alcjs procidere; ad pedes alcjs, ili ad genua alci accidere. — p. komu šaka = in manus alcjs venire, pervenire, incidere. — p. u bolest = in morbum cadere, ili incidere, ili delabi; in adversam valetudinem incidere; morbo, ili in morbum implicari. — p. u nesvijest = animo relinquor, ili deficior; animus me relinquit; anima deficit, n. pr. per aestum. — p. komu oko vrata = alcjs cervices manibus amplecti; brachia alcjs collo, ili manus alcjs cervicibus injicere; in collum alcjs invadere; collum alcjs amplexu petere. — pade krv = res non sine cruore gesta est. — pala mi je tuga na srce = aegritudo me, ili animum meum pungit, ili cruciat; sollicitudine animus meus exeditur; aerumnae cor ipsum exedunt. — to mi je palo na srce = alqa re moveri, commoveri; acerbe ferre alqd. — pala je slana = agri (prata, tecta) albicant pruinis. — pao je vjetar = ventus consedit, ili recessit.
pasti (pasem) = (intr.) pasci; (trans.) pascere, n. pr. sues, jumenta.
pastijer; pastir = (u opće) pastor. — (krupne marhe) armentarius. — (govedar) bubulcus. — (ovčar) opilio. — bez p. = sine custode.
pastirčad = juventus pastoralis.
pastirče = juvenis pastor.
pastirica = femina, quae pascit.
pastirina = pastoris merces.
pastirka; pastirkinja = v. pastirica.
pastirski = pastoralis; pastoricius; (gen.) pastorum. — adv. pastorum more.
pastjerica = femina, quae pascit.
pastorak = privignus.
pastorčad = privigni, orum.
pastorče = privignus (juvenis); privigna.
pastorka; pastorkinja = privigna.
pastuh = admissarius (equus).
pastulja = muscipulum.
pasulj = v. grah.
pasunce = sol alter. — sunce s p. = sol geminatus; duo soles; bini soles.
paš = v. pašanac.
paša = pastio. — (krma za marhu) pabulum. — (krmljenje; krma) pastus. — goniti na p. = pastum agere, ili propellere.
pašan = pabuli laetus. — (travan) herbidus.
pašanac; pašanog = maritus sororis uxoris meae.
paščad = canum multitudo; canes.
paščadija = canes.
pašče = catulus; catellus.
pašenog = v. pašanac.
pašište = v. pasište.
pašiti = v. zaudariti.
pašnik; pašnjak = v. pasište.
paštiti se = festinare; properare; maturare.
pata = v. patka.
patak = anas mas (ili masculus).
paticvrk = pumilus.
patihnuti = (o kiši) imber remittitur; imbres remittunt; imber desinit.
patisak = (daždi bez p.) continuos habemus imbres; assiduos habemus imbres. — adv. bez p. = assidue; sine intermissione.
patisanje = v. patisak.
patisati = v. patihnuti.
patiti = pati; ferre; tolerare; premi alqa re. — p. siromaštvo = in egestate vivere, ili vitam degere; vitam inopem colere. — p. glad = fame urgeri, premi, laborare. — p. nepravedno = injustam poenam luere. — (othraniti, gojiti) educare; alere.
patka = anas.
patkin = anatinus; (gen.) anatis.

patkovina = anatina (caro).
patnja = (muka) tormentum; cruciatus. — (nevolja) malum; incommodum. — (trud) labor.
patos = pavimentum.
patrgati = agere.
patricijski = patricius.
patriciji = patricii, orum.
patriti = (komu) est alqd alcjs. — ta knjiga p. meni = hic liber est meus.
patrlj = stipes.
patuljak = pumilus; nanus.
patvorac = falsarius. — p. oporuke = testamentarius. — (podmetnik krive oporuke) testamentorum subjector. — (koji krivo pečati oporuke) falsus signator.
patvorba = (oporuke) falsum testamentum; falsae tabulae. — (podmetanje oporuke) subjectio testamenti.
patvoriti = adulterare, n. pr. nummos, gemmas; falso imitari.
paučac = araneola.
paučina = texta aranea (plur.); aranea, orum; textura, ili tela araneae; aranearum opera. — pun p. = araneosus.
paučinast; paučljiv = araneosus.
pauk = aranea; araneus.
paun = pavo (masculus); junonia ales.
paunast = pavonis similis.
paunčad = pavonum pulli.
paunče = pavonis pullus.
paunica = pavo (femina).
pauznica = asser.
paužina = merenda.
pavečera = mensa secunda.
pavlaka = v. povlaka.
pazar = mercatus; nundinae. — (pazarište) forum (rerum) venalium. — otputovati na p. = ad mercatum proficisci. — obići pazare = nundinas obire. — donijeti što na p. = alqd ad mercatum deferre; alqm (n. pr. roba) venalem producere; producere; alqd venale afferre.
pazarija = merx; res venalis.
pazarište = forum.
pazariti = emere et vendere; mercaturam facere; nundinari. — (kupovati trgovanjem) mercari.
pazduh = v. pastuh.
pazikuća = atriensis.
pazitelj = custos; curator.
paziti = animum attendere ad alqd, ili intendere alci rei, ili in, ad alqd, ili advertere ad alqd; animo adesse. — pazite! = adestote animis; attendite; auscultate; erigite mentes auresque vestras et me dicentem attendite; — curam adhibere, n. pr. curam adhibete, ne neglegentia aliqua incendii causa oriatur. — p. koga = carum habere; amare; diligere; v. ljubiti. — p. na koga = alqm custodire, asservare. — p. na što = alqd curare; consulere alci rei. — p. na sebe, na svoje stvari = sibi prospicere, consulere, providere. — p. na tuđe riječi = ad voces alcjs mentem admovere. — najprije treba p. na to da = ejus in primis ratio habenda, ut. — p. na ono što ću vam kazati = animum ad ea, quae loquar, advertite. — p. na kućne stvari = rem familiarem curare. — paziti se s kim = inter se amare, ili diligere. — p. se od koga = cavere ab alqo, ili alqm; v. čuvati se.
pazuha; pazuho = axilla; ala. — što je pod p. (sakriveno) = subalaris, n. pr. telum.
pažljiv = diligens alcjs rei, ili in alqa re; sedulus. — (pomnjiv) attentus; intentus. — (pozoran) erectus. — adv. diligenter; sedulo; attente; intente.
pažljivost = diligentia; sedulitas. — (pomnja) attentio, ili intentio (animi). — (počitanje) observantia.
pažnja = (čuvanje; nadzor) custodia. — (obrana) tutela. — (uslužnost) studium; officium. — (ljubav) amor; pietas. — (obzirnost) indulgentia. — (štovanje; počitanje) observantia. — veliku p. pobuditi = hominum oculos ad se convertere; admirationem movere; v. pomnja.
pčela = apis.
pčelac = (košnica) alvarium.
pčelar = apium custos, ili curator; alveorum cultor.
pčelarenje = apium cura, ili cultus; alveorum cura.
pčelarija = apium cultus, ili cura.
pčelariti = apes nutrire; alvaria curare.
pčelarstvo = apium educatio.
pčelica = apicula.
pčeličnjak = melisphyllum.
pčelinjak = alvarium; v. pčeličnjak.
pčelište; pčelnik = alvarium.
pecati = pungere.
pecivo = assum. — (meso) caro assa.
peckalo = cavillator.
peckanje = cavillatio.
peckati = (bockati) vellicare alqm; cavillari alqm; v. pecati.
peckav = mordax; aculeatus.
pecnuti = v. peckati.
pečal = aegritudo; dolor; angor; maeror.
pečalan = aegritudine affectus; aeger animo, ili animi.
pečaliti = aegritudinem, ili maerorem afferre; maerore afficere. — p. se = maerere; in maerore esse; se afflictare.
pečat = signum; sigillum.
pečatiti = signare; obsignare; signum, ili anulum alci rei imprimere; signo consignare alqd. — koji pečati = obsignator.

pečatnjak = anulus.
pečénje; pečenka; pečeno = assum; caro assa.
pěčiti = v. pecnuti.
péčiti se = v. maziti.
pečurak = boletus.
pečurica; pečurka = boletus.
peć = fornax. — (za kruh) furnus. — (ognjište) focus. — (p. za grijanje sobe) caminus.
pećar = pistor.
pećariti = furnariam exercere.
pećarnica = furnus; pistrinum.
pećarstvo = furnaria.
pećati = panem coquere.
peći = (kruh) panem coquere. — (pržiti) torrere. — sunce p. = sol urit. — rana p. = vulnus cruciat. — to me peče = hoc mihi aegre est; hoc doleo; hoc me mordet.
pećina = (špilja) caverna; antrum (pjesn.). — (špilja, u koju se mogu zaklanjati ljudi i životinje) specus. — (mračno i grozno mjesto) spelunca. — (hrid; stijena) rupes praerupta.
pećka = v. peć. — (p. od grožđa) vinaceus (acini).
pećnica = v. pećarnica.
ped; pedalj; pedanj = ($^3/_4$ stope) dodrans.
pedati = lente, ili tarde agere.
pedepsa = v. kazan.
pedeset = quinquaginta. — po p. = quinquageni. — od p. godina = quinquaginta annorum; quinquaginta annos natus; quinquagesimum annum agens.
pedesetak; pedesetorica; pedesetero = quinquaginta.
pedeseti = quinquagesimus.
pedesetina = quinquagesima pars.
pedesetoro = v. pedesetak.
pehar = cyathus; urceus.
peharnik = minister, ili ministrator vini; a cyatho; a potione (sc. servus, ili puer); praegustator, ili praegustans. — biti p. = pocula ministrare; stare a cyatho.
peik = nuntius expeditus; cursor.
pekar = v. pećar.
pekljanac = v. petljanac.
peknuti = pungere.
peksimet = panis nauticus.
pekulja = (opeka) later.
pelčik = (vlakno) fibra.
pelda = exemplum; exemplar; v. primjer.
pelemisiti se = (s kim) altercari cum alqo.
pelena; pelenica = (plur.) panni; incunabula. — zaviti dijete u p. = infantem incunabulis colligare.
pelin = absinthium.
pelivan = funambulus.
pelivja; pelivoj; pelivoja = v. perivoj.
peljar = dux maris (ili amnis) peritus.
peljati = navem regere, ili moderari; gubernare. — p. se s kim = rixari cum alqo.
pelka = subtemen.
pelud = pulvis seminis.
penati = (dii) penates.
pendeljiti = vacillante gressu incedere.
pendžer = fenestra; v. prozor.
penjati = tollere; attollere; extollere. — p. šator = tentorium ponere, ili statuere; tabernaculum statuere, constituere, collocare; tabernaculum tendere; tendere. — p. se = scandere alqd, ili in alqd, n. pr. p. se na zidine = scandere muros; — niti, ili eniti, ili conniti in alqd, n. pr. eniti in verticem montis, conniti in arborem. — p. se uz = erepere.
pentalo = balbus; balbutiens.
pentati = balbutire; lingua haesitare.
pentavac = v. pentalo.
pepeliti = cinere conspergere.
pepeljast = cineri similis.
pepeljav = cinere conspersus.
pepeljiti = v. pepeliti.
pepeo = cinis.
pepeonica = urna.
perad = volucres; bestiae volatiles. — domaća p. = pecus volatile. — pitana p. = altiles, ium; altilia.
peraja = (šćetina) seta. — (riblja p.) pinna.
peran = plumatus.
perast = plumatus; pennatus.
perda = v. veo.
perde = plagula.
peren = v. peran.
perina = culcita plumea; (collect.) pluma.
periš = scalprum (librarium).
perivo = lintea, orum.
perivoj = horti, orum.
perjanica = crista. — koji ima p. = cristatus.
perjast; perjat; perjatan = v. peran.
perjati = nudo capite fugere. — p. lan = linum pectere.
perje = pennae, arum; v. lišće. — bez p. = implumis.
pernat = v. peran.
pernica = v. perina.
pero = (za lećenje) penna. — (na strijeli) penna. — (za pisanje) calamus. — (držak za pisanje na voštane tablice) stilus. — (u ribe) pinna. — (list) folium.
peročnik = v. periš.
perolik = plumae similis.
perovođa = perscriptor.
peruljati = v. perušati.
perušati = vellere avem, ili plumam avis.
perušina; perut = plumae, arum; pennae.
perutati = v. perušati.
pervaz = limbus.

pervaziti = praetexere.
pesnica = v. pest.
pest = pugnus. — stisnuti p. = pugnum facere; comprimere in pugnum manum. — dati p. = pugnum impingere. — (biti) tući pestima = pugnis caedere.
pestalo = manu promptus.
pestati = pugnos impingere. — p. se = pugnis contendere.
pestinja = nutrix; nutricula.
pestovina = pugilatio.
peškir = mantele.
pešnjar = ignarus; imperitus.
pešnjati = inscienter facere alqd. — p. se = pugnis contendere.
pet = quinque. — p. puta = quinquies. — po p. = quini. — svakih pet godina = quinto quoque anno. — pet stotina = quingenti. — po p. stotina = quingeni. — pet sto puta = quingenties.
peta = calx.
petakinja = (equa) quinquennis.
peterica = quinque (homines).
peteriti = quinquiplicare.
petero = (čeljadi) quinque homines.
peti = quintus. — svaki p. = quintus quisque. — svaki p. dan = quinto quoque die; transactis quaternis diebus. — vojnici p. legije = quintani. — p. put = quinto; quintum.
peti = v. penjati.
petina; **petinja** = quinta pars. — (petero) v.
petiti = v. spomenuti se.
petljanac = doli, ili fallaciarum machinator. — (lažac) (homo) mendax.
petljanija = fallaciae. — (trice) nugae, arum.
petljaniti = fallacias facere, ili fingere. — (brbljati) blaterare.
petljar; **petljarac** = v. petljanac.
petljati = misere vivere; v. buncati.
petnaest = quindecim. — po p. = quini deni. — p. puta = quindecies.
petnaesterica = quindecim (homines).
petnaestero = (čeljadi) quindecim (homines).
petnaesti = quintusdecimus. — vojnik p. legije = quintadecumanus. — 15. Marča, Maja, Julija, Oktobra = idus Martiae, Majae, Juliae, Octobres.
petnaestina = quintadecima pars.
petni = (raditi iz p. žila) contendere nervos omnes; contendere et laborare; omni ope atque opera eniti ut etc.
petogodac; **petogodiša**; **petogotač** = puer quinquennis.
petogođe = quinquennium.
petoljeće = quinquennium.
petoljetan = (od pet godina) quinquennis. — (nakon svake pete godine) quinquennalis.
petom = quintum.
petonog = cum quinque pedibus.
petoro = v. petero.
pića = pabulum; v. krma.
pićan = in quo multum alimenti est; magni cibi.
piće = potus; potio.
pijača = v. pijanka.
pijan = ebrius; vino gravis; vino plenus; vinolentus; temulentus. — ponešto p. = ebriolus.
pijanac = potator; potor; ebriosus.
pijančariti; **pijančevati** = v. pijančiti.
pijančica = mulier ebria, vino gravis etc.
pijančina = v. pijanac.
pijančiti; **pijančovati** = potare; perpotare. — p. dan i noć = diem noctemque continuare potando.
pijandoša; **pijandura** = v. pijanac.
pijanica = v. pijanac.
pijanka = potatio; compotatio.
pijanost = ebrietas; temulentia. — (nagnuće na p.) vinolentia. — na p. sklon = vinolentus.
pijanstvo = ebriositas; vinolentia; v. pijanost.
pijanstvovati = v. pijančiti.
pijavica = hirudo. — (skoba) fibula.
pijavka = v. pijavica.
pijehalac = anhelus.
pijehati = anhelare.
pijehav = anhelus.
pijehavost; **pijehnja** = anhelitus; cfr. celeritates cum fiunt anhelitus moventur.
pijehnuti = v. pijehati.
pijenje = potio; potus.
pijesak = arena. — (prud) glarea. — (krupan p.) sabulum.
pijetao = gallus (gallinaceus).
pijevac = v. pijetao.
pijucati; **pijuckati** = v. piti. — (srkati) sorbillare; exiguis haustibus bibere.
pijuk = pipulum; pipulus.
pijukati = pipilare.
pijuknuti = pipilare.
pikat = exta, orum.
pikati = punctis distinguere; maculis conspergere.
pikmast = punctis distinctus; maculis conspersus.
piknja = punctum.
pil = cloaca.
pila = serra.
pilac = v. pijanac.
pilad = pulli (gallinacei); v. perad.
piladar = gallinarius.
pilast = serratus.
pilati = v. piliti.
pilav = v. svadba.
pile = pullus (gallinaceus).
pilence = v. pile.
pilićar = gallinarius.
piliti = serra secare, ili dissecare.
pilj = pyramis.
piljak = lapillus.

piljar = propola; institor.
piljariti = minutatim vendere.
piljevina = scobis.
piljiti = oculos defigere in alqa re (in alcjs vultu); obtutum in alqa re, ili in alqo defigere; defixis oculis intueri alqd, ili alqm.
pilo = v. piće.
pilotine = scobis.
pilov = pila.
pinuti = (semel) bibere.
pip = v. opip.
pïpati = attrectare; contrectare; pertrectare (i s dodatkom) manibus.
pípati = deglubere; decerpere.
pipav = (adv. p. hoditi) caute; lente.
piple = v. pile.
pipnuti = v. pipati.
pîr = v. svadba.
pïr = ador; far, rris. — mjerica p. kao nagrada za hrabrost vojnicima = adorea. — od p. = adoreus.
piran = v. svadben.
pirba = v. svadba.
pirinač = oryza. — (žuta mjed) orichalcum.
piriti = flare. — p. oganj = ignem conflare.
pirkati = v. piriti; prati.
pirnik = (biti p. kod koga) apud alqm in ejus nuptiis cenare.
pirnuti = (semel) flare.
pirov = (od pira) adoreus.
pirovati = apud alqm in ejus nuptiis cenare; v. gostiti se. — p. se = v. udati se; oženiti se.
pirovica; pirovnjača = adorea liba.
pisac = (spisatelj) scriptor; auctor. — (pisar) scriba. — (pisar; tajnik) scriptor. — (prepiśivač knjiga) scriptor librarius. — (privatan p.) (servus) a manu. — stari p. = veteres scriptores. — rimski p. = scriptores Romani. — uzor p. latinski = Latinitatis auctores.
pisalac = v. pisac.
pisaljka = stilus.
pisamce = epistolium.
pisanje = scriptio; scriptura. — način p. = scribendi genus; v. slog.
pisar = v. pisac.
pisati = scribere. — (na brzu ruku pisaljkom po voštanoj tablici) exarare. — umjeti (čitati) i pisati = literas scire. — koji ne umije (ni čitati) ni pisati = literarum nescius. — lijepo p. = lepide manu scribere; decore scribere. — ovo je kokoš pisala = has literas scripsit gallina. — pisati na = describere in alqa re, n. pr. figuras in arena, carmen in cortice arboris. — pisano je na = scriptum, ili inscriptum est in alqa re, n. pr. est inscriptum in uniuscujusque fronte, quod de re publica sentiat. — pisati (kao pisac) scribere; conscribere. — (zapisati; zabilježiti) literis mandare. — (pismeno ostaviti, o povjesničaru) memoriae prodere, ili tradere; auctorem esse. — p. pismo komu = epistolam, ili literas scribere ad alqm (de alqa re); literas ad alqm dare, ili mittere. — p. u Rim = literas Romam dare. — pisati se u vojnike = nomen dare, ili edere.
piska = sibilus; (plur.) sibila, orum.
piskarati = male scribere; v. pisati.
pismara = tabularium.
pisme = litera.
pismen = (pisan) scriptus. — (tačno napisan) perscriptus. — (pismeno zabilježen) literis consignatus, ili mandatus. — p. nalozi = scripta mandata. — p. zapovijed = literae. — p. oglas = edictum. — p. čovjek = homo literatus. — adv. scripturā; literis; per literas; scripto. — p. sastaviti = conscribere. — p. javiti = literis, ili per literas alqm certiorem facere de alqa re. — p. zahvaliti = alci gratias scribere, ili per literas alci gratias agere. — p. pozdraviti koga = alci salutem scribere.
pismo = (ruka) literae; manus. — (sastavak; knjiga) scriptum. — (što je pismeno, pisano) literae, n. pr. literis confidere, literis mandare, consignare. — (dopis; list) literae. — (poslanica) epistola; v. list.
pismonoša = tabellarius.
písnuti = sibilum edere.
pïsnuti = (ne smjeti p.) hiscere non audere.
pišaća = v. mokraća.
pišati = v. mokriti.
pišće; piščenac = pullus.
piškor = muraena; murena.
pišman = avidissimus; cupidissimus (na što) alcjs rei.
pišnuti = v. pišati.
pištati = sibilare; sibila edere.
pita = placenta.
pitač = v. pitalac.
pitak = jucundus potui. — (zdrav) salubri potu.
pitalac = (ispitivalac) percunctator.
pitan = v. pitak.
pitanje = interrogatio. — (o znanstv. istraživanju i predmet istraživanja) quaestio. — (ispitivanje da se ko dobro obavijesti) percunctatio. — znatno p. = magna quaestio. — umoriti koga p. = interrogationibus alqm fatigare. — postaviti p. = quaestionem ponere, proponere, afferre; de quo disceptetur ponere. — tu nastaje p. = hoc loco quaestio oritur, exoritur, nascitur, exsistit; quaeritur hic. — ovdje bi možda moglo nastati p. = hic fortasse quaerendum sit. — sada je p. = nunc id agitur. — to je drugo p. = alia ista quaestio est. — (zahtjev) postulatio. — na čije p. = alqo petente, ili postulante.
pitati = interrogare, rogare alqm alqd. — (lukavo raspitivati) sciscitari. — (ispitivati, da se

obazna) percunctari. — (ispitivati, istraživati) quaerere; exquirere alqd ex, ili ab alqo. — (zahtijevati) petere; poscere; postulare. — p. čije mnijenje = rogare alqm sententiam. — p. proštenje = veniam orare. — p. koga za savjet = consulere alqm. — p. za koga s vrata = alqm quaerere ab ostio, a janua. — zavodljivo p. = captiose interrogare. — p. koga za zanat = interrogare quo artificio se tueatur, ili quam artem faciat alqs; percontari quid artificii noverit alqs.

pìtati = cibum praebere alci; alci cibum in os ingerere; manu sua cibum ad os alcjs afferre; (čim) pascere, ili alere alqm alqa re.

piti = (od žeđe i da se prirodnoj želji zadovolji) bibere. — (piti jako i mnogo kao veće životinje) potare. — (piti; pijančiti) potare. — (piti na dušak) haurire. — (srkati) sorbere. — (obično se služiti kakvim pićem) uti alqa re. — (rado p.) vino deditum esse, ili indulgere. — p. iz čega = bibere ex alqa re, ili alqa re, n. pr. ex flumine, ex auro solido, cava manu, capacioribus scyphis. — p. iz istoga žmula = eodem poculo uti. — mnogo p. = plurimum bibere; in vino nimium esse. — p. cijeli dan = totos dies potare, ili perpotare. — p. u čije zdravlje = salutem alci propinare. — spužva pije vodu = spongia aquam bibit.

pitljiv = curiosus.

pitljivost = curiositas; nova noscendi studium.

pitom = subst. ager consitus.

pitom = adj. (o životinjama) cicur. — (ukroćen, krotak) mansuetus. — (ukroćen) domitus. — (o stablu, plodu) cultus; excultus.

pitomac = alumnus.

pitoman = v. pitom.

pitomina = v. pitom subst.

pitomitelj = domitor.

pitomiti = mansuefacere; mansuetum facere, ili reddere; feras assuescere ad homines; v. krotiti.

pitomljenje = domitus.

pitomljiv = domabilis; qui mansuefieri potest.

pitomnica = alumna.

pivnica = cella vinaria.

pivničar = cellarius. — (krčmar) caupo.

pivo = cfr. Tac. Germ. 23,1; humor ex hordeo aut frumento in quandam similitudinem vini corruptus.

pizma = inimicitiae; odium.

pizmen = infestus; infensus; inimicus.

piždriti = v. piljiti.

pjan = v. pijan.

pjandura = mulier ebriosa; potrix.

pjanost = ebrietas.

pjega = macula.

pjegast; pjegav = (šaren) maculosus. — biti p. (u licu) = sparso esse ore.

pjehota = v. pješadija.

pjena = spuma.

pjenast = spumeus.

pjenav = spumosus.

pjenez = v. novac.

pjeniti = (opjeniti) despumare. — p. se = spumare; spumescere; spumas agere.

pjenušiti se = v. pjeniti se.

pjesan = carmen. — (pjev) canticum.

pjeskarica = clepsydra.

pjeskast = v. pjeskovit.

pjeskovica = solum arenosum.

pjeskovit = arenosus.

pjeskulja; pjeskuša = arena.

pjesma = (stihovi) versus. — (manja, osob. lirska p.) carmen. — (veća p.) poëma. — spjevati p. = carmen, ili poëma scribere, facere, fingere. — sastaviti p. = carmen, ili poëma componere; — proti komu = versus in alqm facere; carmen scribere in alqm. — bojna p. = cantus inchoantium proelium. — svatovska p. = carmen nuptiale. — čobanska p. = carmen bucolicum. — pogrebna p. = nenia; carmen funebre.

pjesmar = poëta lyricus, ili melicus.

pjesničar = versificator. — (slab pjesnik) poëta malus.

pjesnički; pjesničan = poëticus. — p. izraz = verbum poëticum, ili poëtis solis concessum, ili a poëtica licentia sumptum. — p. plamen = afflatus divinus. — p. duh = spiritus poëticus, ili divinus; ingenium poëticum.

pjesnik = poëta; carminum auctor, ili scriptor, ili conditor. — (božanstvom oduševljen p.) vates (svečan i pjesn. izraz). — slab p. = poëta malus. — p. tragedija = tragicus poëta; tragicus; tragoediarum poëta, ili scriptor.

pjesništvo = (ars) poëtica; poëtice; poësis.

pjesnopisac = versificator.

pješ; pješač = pedes, itis.

pješački = pedester.

pješadija = pedites; pedes, itis; copiae pedestres, ili peditum; peditatus; exercitus pedester. — (u opreci s konjaništvom) exercitus; cohortes; milites; legio.

pješak = v. pješac. — vojevati kao p. = pedibus stipendia facere.

pješaštvo = v. pješadija.

pješčan = arenosus.

pješčanik = arenaria (scil. fodina).

pješčara = arenarum solitudo; arenae, arum.

pješe; pješice; pješke = pedibus, n. pr. ingredi iter pedibus; pedibus iter facere, ili conficere.

pjeti = v. pjevati.

pjevač = cantor. — (vješt pjevanju) canendi peritus.

pjevačica = cantrix. — ptica p. = avis cantrix, ili canora.

pjevački = (p, zbor) chorus canentium.
pjevalac = v. pjevač.
pjevalica = v. pjevačica.
pjevanje = cantus. — (umjetnost p. objekt.) ars canendi; (subjekt.) scientia cantandi.
pjevanka = cantus.
pjevati = canere; cantare. — (p. po taktu) modulari. — često p. = cantitare. — p. uz sviralu = ad tibiam canere, ili cantare. — p. uz citaru = ad citharam canere. — p. od veselja = laetitia excitari ad canendum. — zajedno s kim p. (pratiti ga) = concinere alci. — p. pred kim = canere alci alqd.
pjevica = v. pjevačica.
pjevnuti = canere incipere.
pjevukati; pjevušiti = cantitare; v. pjevati.
plač = fletus; ploratus. — (suze) lacrimae. — rastvoriti se u p. = in lacrimas effundi. — uzdržati se od p. = lacrimas cohibere, tenere; (a) lacrimis temperare. — jedva se uzdržati od p. = lacrimas vix tenere; vix temperare lacrimis. — svuda se samo p. čujaše = ploratibus omnia passim sonabant. — umori ga p. = luctu confectus contabuit. — pokrenuti p. = fletum movere; lacrimas alci excutere, ili elicere; alqm ad fletum adducere.
plačan = flens. — (suza dostojan) flebilis; deflendus; deplorandus. — (pun suza) lacrimosus. — adv. flebiliter.
plačnja = ploratus; plangor.
plaća = v. plata.
plaćalac = qui solvit.
plaćanje = solutio.
plaćati = (svotu, cijenu) pendere. — (obično isplaćivati) pensitare. — (izbrojiti) numerare. — (dug, račun itd.) solvere; exsolvere; persolvere. — (isplatiti) expedire, n. pr. nomina sua. — p. u svoje vrijeme = solvere ad diem; ad tempus respondere. — plaćati potpuno do najzadnjeg novca = ad assem solvere. — p. u gotovu novcu = pecuniam repraesentare; repraesentatione solvere; solvere praesenti pecunia, ili numerato, ili numeratione; v. gotov. — p. od svoga = numerare de suo. — ne bijaše u stanju da p. dugove = solvendo non erat. — bi plaćen velik dug = exhausta vis ingens aeris alieni fuit. — vas njegov dug bi plaćen = aes alienum ejus dissolutum est. — u tri roka bi plaćen onaj novac = tribus pensionibus ea pecunia soluta est. — svak plati za rat po imanju = belli munia pro habitu pecuniarum facta sunt. — što bih platio da te u oči vidim = quam cuperem vultum tuum videre. — što bih platio da si ostao u R. = quam vellem Romae mansisses. — p. što = solvere pro alqa re, n. pr. pro frumento empto, pro vectura. — koliko si p. (za) ove robove? = quanti emisti hos servos? — skupo p. = magno emere. — veoma skupo p. = male emere. — moju sam pogrješku skupo p. = data merces est erroris mei magna.
plaćenik; plaćnik = mercennarius; conducticius; mercede conductus. — vojnici p. = milites stipendiarii; milites mercede conducti, ili parati; milites mercennarii; milites conducticii; exercitus conducticius, ili mercede conductus. — vojevati kao p. = mercede militare; pecunia conductum militare.
pladanj = catinus; patina.
plah = (bojazljiv) timidus; pavidus. — (žestok) vehemens; violentus. — (nagao) praeceps; celer; praeproperus; festinationis plenus. — adv. timide; pavide; vehementer; violenter; celeriter; praepropere.
plahiran = (o konju) pavidus (po naravi). — (poplašen) equus consternatus.
plahoća; plahost = timiditas; timor; pavor. — (nagljenje) properatio; properantia; festinatio praepropera, ili praematura. — (sila; žestina) impetus; vis.
plahovati = lascivire.
plahovit = v. plahiran. — p. kiša = imber. — (o rijeci) rapidus.
plahta = (platno) linteum. — (ručnik) mantele; mappa.
plăkanje = ploratus; v. plač.
plákanje = lavatio.
plákati = lavare. — (umivati; opirati) abluere; eluere.
plăkati = (bilo s koga uzroka, ne treba da bude glasno) lacrimare; lacrimas fundere. — (obično na glas, od boli) flere. — (jadikovati; jaukati) plorare. — (kukati; cviljeti) ejulare. — (o maloj djeci) vagire. — (naricati; cviljeti) lamentari. — gorko p. = effusissime flere; uberes lacrimas profundere. — p. za kim = complorare, ili deflere alcjs mortem; de morte alcjs flere; alcjs morti illacrimari. — p. za čim = lacrimare alqd; illacrimare, ili illacrimari alci rei; flere de alqa re. — p. od veselja = lacrimare, ili effundere lacrimas gaudio; gaudio lacrimae alci cadunt, ili manant. — ne mogu a da ne plačem = nequeo, quin lacrimem; lacrimas tenere non possum; flectum cohibere non possum; cadunt nolenti mihi lacrimae.
plakavica = quae flet.
plam = v. plamen.
plamati = v. plamtjeti.
plămên = flamma. — (rumenilo plamena) ignis, n. pr. oculorum.
plămen = adj. v. plamenit.
plamenak; plamenčić = flammula.
plamenast = flammeus.
plamenilo = ardor, n. pr. vultus.
plamenit = flammeus; ardens; flammans. — adv. ardenter; flagrantissime.

plamenjača = solis ardor; solis calores; soles.
plamičak; plamik = flammula.
plamtjeti = flagrare; ardere. — (raspaliti se) incendi, n. pr. amore, ira, desiderio; inflammari.
planditi = v. plandovati.
plandovanje = meridiatio. — (pren.) cessatio; inertia.
plandovati = meridiare. — (pren.) quiescere; cessare; nihil agere.
planika = arbutum.
planina = saltus. — (gora) mons.
planinac = (homo) montanus; (pjesn.) monticola.
planinar = pastor alpinus.
planinski = montanus. — (gorski; šumski) silvester; silvestris.
planuti = exardescere. — (o plamenu, ognju) oriri; ad coelum tolli. — (od jeda) ira incendi, inflammari, excandescere.
plasa = (p. leda) fragmentum ruptae glaciei.
plasan = v. mršav.
plasanjati = ardere; flagrare; v. planuti.
plasnuti = v. mršaviti.
plast = (sijena) meta feni.
plastiti = fenum in metas exstruere.
plašće = v. plast.
plašenje = terror.
plašilo = formido; terror; terricula, orum.
plašiti = terrere; exterrere; terrorem alci afferre, offerre, inferre, injicere, incutere; alqm in terrorem conjicere. — veoma p. koga = perterrere, perterrefacere alqm; pavore percellere alcjs pectus. — p. se = terreri; exterreri; — (bojati se) timere, metuere alqd; (jače) pertimescere; extimescere alqd; (groziti se) formidare; (tresti se, drhtati) pavere.
plašiv = v. plašljiv.
plašivac = v. plašljivac.
plašljiv = timidus; pavidus. — (pun straha) formidinis plenus. — (kukavica) ignavus. — adv. timide; timido animo; pavide.
plašljivac = homo timidus etc. v. plašljiv.
plašljivost = timiditas; pavor; formido; ignavia; v. plašljiv.
plašt = (koji se na putu i po zlu vremenu nosio) paenula. — (grčka kabanica) pallium. — (debeli vuneni od jednoga komada; nosio se zimi i po kiši) lacerna. — (za zlo vrijeme) abolla. — (ogrtač; kabanica) amiculum. — (vojvodska kabanica) paludamentum. — (kratka kabanica od debela sukna; ratna kabanica) sagum. — (što su ga nosili pjevači u horima tragičkim, također odlični ljudi na putovanju i svečani plašt ženski i dječji) chlamys. — (dugačka i široka dopetna gornja haljina rimskijeh gospođa, koju su samo, kad su iz kuće išle, preko stole oblačile) palla. — nositi p. = amiculo circumdatum esse; pallium itd. gestare; pallio etc. amictum esse.
plata = (u opće) merces. — (cijena) pretium. — (nagrada) praemium; honos. — za pl. = mercede; pretio. — uzeti koga na p. = mercede, ili pretio conducere alqm. — p. vojnička = stipendium.
platac = qui solvit.
platež = solutio; pensio.
platina = lignum fissum; dolii lamina.
platiti = v. plaćati. — p. glavom = capite luere alqd. — platit će mi za to = haud, ili non impune feret; hoc haud sic auferet.
plativ = solvendus.
platnen = linteus; lineus.
platnica = (daska) axis.
platno = linteum. — (zidine gradske) murus; moenia.
plav = flavus; coeruleus.
plav = subst. ratis.
plavac = (p. kamen) pumex.
plavati = v. plivati.
plavčica = navicula; navigiolum; parvulum navigium.
plavetan = v. plav.
plavetina = coeruleus color.
plavetniti se = caeruleum esse, videri.
pláviti = flavescere.
plȁviti = inundare; v. ploviti.
plavjeti = (o masti, izblijediti) dilui.
plavodlak = flavus.
plavokos = flavus.
plavšalac = homo effusus, prodigus, profusus.
plavšati = effundere; profundere; dissipare; helluari.
plavuša = flava.
plaz = (na plugu) dentalia, ium.
plaziti = serpere. — p. jezik = linguam exserere, ejicere, projicere.
pleć = tergum, ili dorsum montis.
plećast; plećat = latus ab humeris.
pleće = scapula.
pleći = umerus. — dignuti što na p. = in umeros accipere alqd; alqd umeris subire. — nositi na p. = umeris portare, ili gestare; umeris sustinere; sustinere. — visjeti o p. = pendere de umeris.
plećekost = armus.
plemčad = nobilitas; nobiles.
plemče = puer nobilis.
pleme = (rod; koljeno) genus. — (porijetlo; loza) progenies. — (skup obitelji, ili porodica spojenijeh zajedničkim plemenskim imenom, porijetlom itd.) gens, n. pr. Julia, Fabia itd. — (porodica, dio jedne gens) stirps. — (čovjek) odlična p. = nobili genere natus; — stara p. = ex familia veteri natus.
plemenik = (moj, tvoj itd.) meae, tuae gentis homo; (plur.) ejusdem gentis homines.

plemenit = nobilis. — (izvrstan; odličan) nobilis. — (plemenita roda; plemenita srca; dobre pasme) generosus. — (velikodušan) magnanimus. — (veledušan; slobodouman) liberalis; ingenuus. — p. roda = nobili loco natus; genere clarus. — p. umjetnosti = artes liberales, ingenuae.

plemenitaš = v. plemić.

plemeniti = v. oplemeniti.

plemenitost = (generis) nobilitas; genus nobile. — (iskreno, plem. srce) ingenuitas; animus ingenuus; mens liberalis; ingenium liberale; liberalitas.

plemenstvo; plemenština = v. plemenitost.

plemić = nobilis; nobili genere natus; homo honesto loco natus, ili ortus.

plemkinja = mulier (femina) nobilis; femina nobili genere nata.

plemstvo = nobilitas; nobiles. — (patriciji) patricii.

plemština = plemenština.

plentati = v. pentati.

ples = saltatio. — (rijetko) saltatus. — (p. Salskijeh svećenika i divljih naroda kad polaze u boj) tripudium. — (kolo) chorea. — škola plesna = ludus saltatorius.

plesač = saltator. — (vješt plesu) saltandi peritus.

plesalac = v. plesač.

plesalica = saltatrix.

plesanje = v. ples. — umjetnost p. = saltandi ars.

plesaonica = ludus saltatorius.

plesati = saltare. — (kretati se po taktu) se ad numerum movere. — pl. kolo = choream dare. — (zgaziti) conculcare; obterere.

plesmo = asser.

plesno = planta (pedis).

plesti = (viti) nectere. — (kao tkanjem splesti) texere. — p. se u što = se immiscere, ili se inserere alci rei; se admiscere alci rei. — p. se oko čega = alci rei se circumvolvere; cfr. ulmi vitibus maritantur (pletu se, viju se loze uz brijestove).

pleština = homo nihili, ili nullius rei.

pletenica = gradus, n. pr. comam in gradus formare, ili frangere.

pletenina = textum.

pleter = crates. — (od slame, sita itd.) storea, storia. — (od vrbe) vimina; vimenta.

pletež = textum.

pletka = fallaciae, arum; malae artes; consilia clandestina; dolosa consilia.

pletkariti = fallacias facere, ili fingere; dolum parare, ili commoliri; consilia clandestina concoquere; dare operam consiliis clandestinis; multa machinari; fraudem moliri.

pletkaš = fallacias componendi, ili clandestina consilia struendi callidus artifex; doli, ili fallaciarum machinator.

plićina = aqua tenuis. — (na rijeci) vadum. — plićine = vada, orum; loca vadosa.

plijen = praeda. — (ugrabljeno dobro; grabež) rapina. — (ubijenu neprijatelju oteto oružje i svaki p.) spolium. — (svladanu neprijatelju oteto oružje) exuviae. — (oružje, koje je vojvoda oteo ubijenome neprijateljskome vojvodi; u mejdanu plemeniti plijen) spolia opima. — (što je pojedincu po pravu pripadalo od ratnog plijena i dio toga pretvorena u novac, što ga je vojvoda primao) manubiae. — učiniti velik p. = magna praeda potiri; magnas praedas facere ab alqo.

plijenilac = praedator.

plijenitelj = praedator.

plijeniti = praedari; praedam, ili praedas facere ab alqo; praedam capere de alqo. — (oteti, grabiti) diripere. — p. gradove i kuće = civitates vastare, domos exinanire. — (pljačkati) spoliare. — (kao nasilno djelo za mira) compilare; expilare. — (harati) populari; depopulari.

plijenjač = v. plijenilac.

plijenjenik = captivus.

plijenjenje = direptio; depopulatio; praedatio.

plijes; plijesan = (nastala ležanjem) situs.

plijeviti = v. pljeti.

plima = maris accessus. — p. i osjeka = marinorum aestuum accessus et recessus; aestus maritimi mutuo accedentes et recedentes; alterni motus maris affluentis et refluentis. — nastaje p. = aestus crescit; aestus ex alto se incitat; mare intumescit; mare exaestuat. — p. pada = aestus minuit, ili decedit. — (poplava) inundatio; eluvio.

plimati = mare intumescit, ili exaestuat.

plinuti = inundare; n. pr. Tiberis agros inundavit.

pliskavica = (riba) delphinus; delphin, inis.

plitak = planus. — (o vodi) non profundus; vadosus. — (o čeljadetu) leviter eruditus; parum subtilis; jejunus.

pliti = v. plivati.

plitica = scutula.

plivač = natator. — (koji pliva) nans. — (vješt plivanju) nandi peritus.

plivati = nare; natare. — rado p. = studiosissimum esse nandi. — umjeti p. = nandi peritum esse; habere scientiam natandi. — p. na, ili u čem = innare, innatare alci rei; sustineri ab alqa re, n. pr. ab aqua. — p. u slastima = deliciis diffluere. — p. u raskoši = circumfluere omnibus copiis et in omnium rerum abundantia vivere.

pljačka = v. plijen.

pljačkanje = v. plijenjenje.

pljesak = strepitus (aquae). — (rukom) plausus.

pljeska; pljeskanje; pljeskatanje = v. pljesak.

pljeskati = (o vodi) strepere. — (rukama komu na pohvalu) plaudere; manu plausum facere.

pljesniv = mucidus.
pljesniviti se = situ corrumpi; v. plijesan.
pljesnuti = v. pljeskati.
plješ; plješina = calvitium.
plješiv = calvus.
plješivac = (homo) calvus.
plješiviti = calvum fieri.
plješivost = calvities.
pljeti = sarrire.
pljetvar = sartor.
pljeva = palea.
pljevača = sarculum; rastrum.
pljosan = v. plosan.
pljošta = v. bara.
pljoštara = v. baretina.
pljoštimice = (udariti) lamina gladii percutere, ili caedere.
pljucanje = v. pljuvanje.
pljunuti = spuere; exspuere; v. pljuvati. — p. na što = alqd sputo aspergere, ili respergere; inspuere in alqd. — p. komu u obraz = os alcjs sputo respergere; inspuere in faciem alcjs, ili alci in frontem; consputare alqm.
pljus; pljusak = imber; nimbus; imber repente effusus.
pljuska = alapa. — dati p. = alapam alci dare, ili ducere; v. pljusak.
pljúskati = (o vodi) strepere. — (prskati) aspergere.
pljusnuti = (vodu) effundere; profundere. — (koga) alapam alci dare, ili ducere. — pljusnula je kiša = subitus imber incessit.
pljušt = v. bršljan.
pljuštanje = strepitus.
pljuštati = strepere.
pljuštavica = v. pljus.
pljuvača; pljuvačka; pljuvak; pljuvaka; pljuvanka; pljuvotina = sputum; oris excrementum.
pljuvati = spuere; exspuere; sputare. — (ispljuvati) despuere.
ploča = (od kovi, drveta, mramora) lamina. — (od kamena) saxum quadratum; quadratus lapis; lapis.
pločiti = lapide, ili saxo, ili silice sternere, ili consternere; saxo quadrato sternere.
pločnik = via strata.
plod = (u opće) fructus. — (p. zemaljski) fruges. — (usjev na polju od sjetve do žetve) segetes. — (urod; porod) fetus. — (korist) fructus; commoda; utilitas. — (nagrada) merces; pretium. — dati p. = fructus ferre, edere. — imati p. = fructus capere, ili percipere.
plodan = ferax. — (plodonosan) fecundus. — (što može mnogo roditi, ili u istinu rodi) fertilis. — (debeo, ubav) opimus. — (bogat čim; izdašan) uber. — (pun uroda; o zemlji, stablu) fructuosus. — (o zemlji) frugifer. — (o stablu) fructifer.
plodina = terrae fruges; id quod agri efferunt.
ploditi = fructus ferre, ili edere. — p. se = crescere; augeri.
plodnost = fertilitas; ubertas; fecunditas; v. plodan.
plodonosan = frugifer; fructifer. — (obilat žitom) frumentarius; v. plodan.
plodovit = v. plodan.
ploh = planus.
ploha = v. pljus.
plosan = pressus; compressus; planus; — plosna nosa = silus; simus.
plosna = planta (pedis).
plosnast; plosnat = v. plosan.
plosnoglav = homo capitis plani.
plosnonosac = silus.
plošta = palus.
ploštimice = v. pljoštimice.
plot = sepes; saepes. — udariti p. = alqd saepire; circumsaepire; v. oplotiti.
plov = natatio. — spasiti se p. = enare.
plovac = natator.
plovak; plovan = navigabilis; navigiis aptus.
plovati = innare, ili innatare alci rei; fluitare.
plovba = v. plovidba.
plovca = pinna.
plovidba = navigatio.
plovidbeni = nauticus; navalis.
ploviti = v. plovati; navigare; navi vehi. — p. povoljnim vjetrom = plenissimis velis navigare; plenis velis ferri; secundissimo vento cursum tenere. — p. uz rijeku = adverso flumine; — p. niz rijeku = secundo flumine navigare; v. broditi.
plovka = v. patka.
plovučac = pumex.
pluća = pulmo. — (bok, kao sijelo životne snage i jakosti; glede na govornika) latus. — imati dobra p. = bonis lateribus esse; — (moći dobro vikati) in clamando esse bene robustum.
plućni = pulmoneus.
plug = aratrum. — ne ići ravno plugom = praevaricari. — pozvati koga s p. (s radnje na polju) = alqm ab aratro arcessere. — naći koga kod p. = alqm in opere et arantem invenire (gdje ore).
plut; pluta = cortex; suber.
plutak = suber, ris.
plutati = v. plovati.
pluto = v. plut.
plutva = ratis.
plužina = tugurium.
plužiti = arare; v. orati.
plužnjak = bos arator, ili qui arat; bos operarius.
po = s akuz., n. pr. otišao je po djevojku = abiit ut adduceret puellam (da je dovede). —

poslati po koga, poručiti po koga = arcessere; accire; (uz arc. pozvani dolazi u istinu; uz acc. neizvjestno je). — poslati po liječnika = arcessere medicum. — poći po vodu = aquam petere; — v. poći. — biti krivo po koga (komu) = alci damno esse. — (o cijeni) paunova se jaja prodaju po 5 dinara = ova pavonis quinis denariis veneunt. — pošto je? = quanti est? — po što, po to = pretio quantocunque; quanticunque; qualibet impensa; omni ratione; quacunque ratione; quocunque, ili omni modo; quacunque conditione. — ni po što = nullo modo; nulla ratione; neutiquam; nequaquam; haudquaquam. — s lok.; (poslije) post; po smrti = post mortem; v. poslije. — (prostiranje po čemu) in; per, n. pr. hoditi po čemu = ire (in) alqo loco; inambulare in alqo loco, ili per alqm locum; obversari in alqo loco; cfr. magna pars perfugarum Carthagine palam obversari dicitur. — (kroz; preko) per, n. pr. sanguis per venas diffunditur et spiritus per arterias; equitibus per oram maritimam dispositis; per provinciam (po cijeloj provinciji); invitati hospitaliter per domos. — (uz glag. lupati, udariti) n. pr. udariti koga štapom po glavi = alcjs caput baculo percutere. — udariti koga po obrazu (rukom) = alci alapam ducere. — grȁd lupa po krovu = grando incutitur tecto. — (da se pokaže osobu ili stvar, koja posredno utiče u što [a nije pravo sredstvo, ili oruđe], te preko koje radnja kano da prelazi) per; (ako je sredstvo, ili oruđe v. slovn.), n. pr. po prijateljima = per amicos; amicorum ope, ili auxilio; po meni = mea ope. — (prema, prt. proti) n. pr. po naravi = secundum naturam, ili naturae convenienter; po dužnosti = recte; juste. — nije radio po dužnosti = aliter fecit ac debuit; ide mi što po volji = alqd ex sententia succedit, ili procedit mihi; alqd cadit ut volo et opto; po običaju = ex, ili de more; ex instituto; rite. — (uz glag. suditi, poznati, reći itd.), n. pr. poznati koga (što) po čemu = agnoscere alqm ex alqa re, n. pr. ex voce, ex insigni; cognoscere ab alqa re, n. pr. id ab Gallicis armis atque insignibus; intelligere de alqa re, n. pr. de gestu intelligo, quid respondeas; notā alqā internoscere. — suditi po istini = ex veritate alqd aestimare. — po meni (što se tiče mene) per me; quod ad me attinet. — po meni ti je prosto = per me licet; non impedio, non repugnabo. — po tebi = per te. — svekolike po imenu zvati = omnes ad nomen, ili per nomen citare. — po svoj prilici = quantum conjectare licet; quantum opinione, ili conjectura auguror; ut opinor; opinor; credo; ut mea fert opinio. — po mjesecu = per lunam; v. mjesec. — po danu = die; interdiu. — (rod) po ocu, po materi = a patre; a matre; paterna, materna stirpe. — po jedan = singuli. — po dva = bini. — po treći put = tertium; v. slovn.

po; pola = dimidium; dimidia pars. — po ure = semihora. — po godine = spatium semestre; sex menses. — na po puta = medio itinere.

poapsiti = v. pohvatati.

pobabiti se = v. poroditi se.

pobacati = aliud ex alio abjicere etc. v. bacati.

pobaciti; pobacivati = v. pobacati. — (izmetnuti) abortum facere.

pobadati = figere; configere.

pobaljati se = tenui, ili minus commoda, ili non firma valetudine uti; infirma valetudine esse.

pobarati = aliud ex alio diruere, evertere, dejicere; v. obarati.

pobašiti = (što) negare; v. bah.

pobaška = separatim; separate; seorsum.

pobaštiniti = v. baštiniti.

pobaučke = per manus et genua, n. pr. reptare.

pobdjeti = paulisper vigilare; v. bdjeti.

pobesjediti = aliquantulum loqui; v. besjediti.

pobijati = v. pobiti.

pobijediti = victoriā potiri; victoriam consequi, ili adipisci ex hostibus; superiorem, ili victorem discedere; superare; victoriam ferre ex alqo; v. nadvladati; pobjeda.

pobijeljeti = albescere. — (osijedjeti) canescere.

pobijesniti = furore incendi, ili inflammari; furere coepisse.

pobijati = v. pobiti.

pobilježiti = aliud post aliud notare etc. v. bilježiti.

pobirač = exactor, n. pr. vectigalium, portorii.

pobirati = (aliud ex alio) colligere; v. brati. — (porez, daće kȕpiti) exigere.

pobiseriti = gemmis distinguere.

pobiti = (aliud ex alio) caedere, interficere etc. v. biti. — (oštetiti) affligere. — (cijenu) minus pretium imponere, ili constituere alci rei; pretium imminuere. — (nabijati zemlju) = terram pavire. — p. koplje = hastam defigere alci rei, ili in alqa re. — p. dokazima = alqd argumentis refellere; v. oprovrći. — p. se = congredi cum alqo; manus, ili manum conserere cum alqo; confligere cum alqo; signa conferre cum alqo; proelium committere; concurrere.

pobjeći = v. bježati.

pobjeda = victoria. — p. kod Kana = victoria Cannensis. — p. nad kim = victoria de alqo, ili ex alqo parta. — održati pobjedu = victoriam consequi, ili adipisci ex alqo; victoriā potiri. — p. bi laka = facile erat vincere. — imati p. u ruci = victoriam in manibus habere; v. bijeda.

pobjeditelj = victor; cfr. Pompejani vicisse jam sibi videbantur; victorem, ili superiorem dis-

cedere. — povratiti se kao p. = victoriam referre.

pobjeđivati = v. pobijediti.

pobjedljiv = qui vinci potest. — ne p. = invictus. — (klevetan) maledicus; malignus.

pobjedonosan = victor. — p. oružje = arma victricia.

pobjega = velox, ili praeceps discessus; v. bijeg.

pobjegljiv = fugax.

pobjegnuti = v. pobjeći.

pobjeljivati = v. pobijeljeti.

pobježati = v. bježati. — konjanici p. = equites alii alia dilapsi sunt.

poblagostiviti = propitiare; piare; placare.

poblagovati = aliquantulum edere; v. blagovati. — (do svrhe) epulando consumere; comedere.

poblatiti = coeno oblinere, inquinare. — (sa svijem) coeno replere.

poblijedjeti = pallescere; expallescere.

pobljuvati = convomere alqd. — p. se = vomere; evomere.

pobluditi = a recta via abducere. — p. se = in itinere deerrare; deflectere a via. — (od čega) aberrare.

pobočke = a latere; a lateribus.

pobojavanje = metus.

pobojati se; pobojavati se = metuere; timere alqd; v. bojati se.

poboke = v. pobočke.

pobolijevati = dolere.

poboljeti se = morbo corripi, ili affici; in morbum incidere, ili cadere, ili delabi; v. razboljeti se.

pobolji = meliusculus; adv. meliuscule.

poboljšati = meliorem facere, ili efficere. — (ispraviti) emendare. — (popraviti) corrigere (jače od emendare). — p. se = (moralno) in viam redire; meliorem fieri; in melius mutari; mores suos mutare. — (o zdravlju) meliorem fieri (valetudine); meliusculum esse coepisse.

poboljšica = emendatio; correctio. — (moralno) in melius translatus animus; emendatio sui; mores emendatiores. — (o zdravlju) opis: alqs melior fit; meliusculus esse coepit; inclinata jam in melius aegri valetudo est; aegrotus convalescit.

poboraviti = (paulisper) morari, ili commorari (in) alqo loco, apud alqm; consistere; subsistere; v. boraviti. — (zaboraviti) oblivisci; v. zaboraviti.

poboravljati = v. poboraviti.

pobosti = (rogom) cornu petere. — (zabosti u zemlju) humi figere. — p. se = mutuis ictibus concidere, ili procumbere.

pobožan = pius; deos verens; religiosus.

pobožnik = pietatis cultor; vir pius.

pobožnost = pietas (erga Deum); animus pius (erga Deum); mens pia; religio.

pobrajati = dinumerare; enumerare; v. brojiti.

pobranati = occare.

pobrati = legere; decerpere; v. pobirati. — p. se = discedere.

pobrcati = aliud post aliud abjicere.

pobrinuti se = v. brinuti se.

pobrkati = turbare; conturbare; perturbare. — (pomiješati) miscere; permiscere. — p. se = errare; v. pomesti se. — pobrkali su se = discordia inter eos orta est.

pobrljati = v. pomrljati.

pobrojiti = enumerare; dinumerare.

pobrusiti = leviter (cote) acuere.

pobrziti = maturare; accelerare. — p. konja = equum incitare, ili concitare.

pobrže = celerius.

pobučiti = concire; concitare.

pobudaliti = v. poludjeti.

pobuditi; pobuđivati = (singulos) e somno excitare; v. buditi. — (potaknuti) movere; commovere; excitare; concitare; impellere. — p. bunu = seditionem facere, concire, concitare, conflare. — p. sumnju = suspicionem movere, commovere, excitare, praebere, dare, afferre. — p. strasti = motus, ili impetus animorum impellere. — p. neslogu, nadu = v. nesloga; nada. — p. smijeh = risum mo vere.

pobuk = (puka) strepitus; rumor.

pobuna = v. buna.

pobuniti; pobunjivati = v. buniti.

pobusati; pobusiti; pobušavati = v. busati.

pobušelice = (hoditi) repere.

pocijepati = diffindere. — (popiti vodu, vino) ebibere; exhaurire. — p. se = vestem discindere. — p. se na stranke = in factiones scindi, in partes diduci, ili discedere. — pocijepani su na stranke = alii alias partes fovent.

pocikivanje = vociferatio; clamor.

pocikivati = vociferari; clamare.

pocknuti = morari.

pocrkati = alius ex alio moritur.

pocrnjeti = nigrum fieri.

pocrpati; pocrpiti; pocrpsti = exhaurire.

pocrvati se = carie infestari.

pocrveniti = rutilum reddere; rutilare. — p. se = erubescere.

pocrvenjeti = erubescere. — učiniti da ko p. = ruborem alci elicere; alci ruborem afferre.

pocucnuti = v. cucnuti.

pocviljeti = paululum queri, ili lamentari.

počaditi; počađavati = fuligine induci.

počasiti = morari.

počast = honor; observantia. — p. iskazati = honore afficere, ornare, decorare, prosequi; alci honorem dare, habere, tribuere, deferre.

počastiti = honorare; colere; prosequi. — p. koga darom = donis alqm honorare, colere, prosequi. — p. koga svojom nazočnosti = praesentia sua

(o jednomu), ili frequentia (o množini) ornare alqm.

počasnica = canticum.

poček = (uzeti na p.) mutuari; mutuum sumere alqd ab alqo. — dati na p. = mutuum dare.

počekati = paulisper manere; v. čekati.

počelo = (elemenat) elementum; principium. — (postanak) principium. — (postanak) origo. — (uzrok) causa. — (prvo p. znanosti) initia; rudimenta; elementa.

počem = forte; v. pošto.

počeprljati se = rixari cum alqo.

počešati = nonnihil fricare.

počesniti = allio condire.

početak = (počelo; postanak) principium; origo; causa. — (p. stvari, koja traje, ili slijedi) principium; initium; exordium; exorsus; orsus. — (prvi p. znanosti) initia; rudimenta; elementa. — (prvi p. stvari) primordia. — (uvod knjizi) prooemium. — p. govora = initium dicendi, ili orationis; principium dicendi, ili orationis; exordium dicendi; (prve riječi govora) prima orationis verba. — početkom proljeća = initio veris; vere novo; ineunte vere. — u p. = initio; principio. — s p. = ab initio; a principio; v. iznova. — od p. do svrhe = a primo ad extremum; ab initio usque ad finem. — nema ni p. ni svrhe = res nec caput, nec pedes habet. — p. svijeta = initium, ili principium rerum; principia, ili primordia rerum. — bez p. i bez svrhe = principio extremoque carens.

početi = (započinjati) incipere; inchoare; ordiri; exordiri (ab alqo, ili ab alqa re). — (latiti se čega) aggredi alqd, ili ad alqd faciendum; ingredi alqd. — (nakaniti) instituere alqd. — (preduzeti) coepisse. — (p. što, da drugi slijedi) initium facere, capere, sumere, ducere, ponere alcjs rei (faciendae) ab alqo, ili ab alqa re; initium capere ex alqa re, n. pr. initium caedis fecit a me. — neko što počinje = ab alqo fit, oritur, nascitur initium, n. pr. fugae, inferendi belli. — p. iz nova = alcjs rei initium rursus capere. — p. govoriti = initium dicendi facio, ili capio; dicendi exordium, ili principium, ili primordia capio; (dicere) exordior, incipio, coepi (ab alqo, ili ab alqa re; de alqo, ili de alqa re); (prihvatiti riječ za kim) excipere alqm. — on ovako poče govoriti = sic, ita, ad, in hunc modum incipit, coepit, ingressus est loqui; — opet poče = sic rursus exorsus est. — p. bitku = v. bitka. — počinje se nešto = nascitur, oritur, fit initium alcjs rei. — godina se p. mjesecom Dec. = principium anni incipit mense Decembri. — ove godine poče se i censura = idem hic annus censurae initium fuit. — počinje se boj = proelium incipitur, ili committitur; hostes acie concurrunt. — počinje se svitati = dies appetit, ili appetere coepit; lux jam appropinquat; lucescit; dilucescit, illucescit. — p. se mrak = coepit advesperascere; advesperascit. — često se p. izrazuje inchoativnim oblikom glagola, koji je u inf.

početnik = (kojemu se pripisuje osnova, bilo da je izvrši, ili ne) auctor, inceptor. — (ako je vrši) parens; mater. — (iznašatelj) inventor. — (osnovatelj; sagraditelj) conditor. — (sazdatelj; tvorac) effector. — (ako počne a drugi za njim) princeps. — (koji što umjetno proizvede) architectus. — (graditelj mučna djela) molitor. — (novak u kojoj stvari) tiro. — (dijete, koje počinje učiti) puer incipiens discere.

početveronože = v. početvorke.

početverostručiti = quadruplicare.

početvorke = (hoditi) per manus et genua, n. pr. reptare.

početvoro = in quatuor partes; quadrifariam, n. pr. dividere. — p. posječen = quadrifidus.

počevrkati se = rixari inter se.

počimati = v. početi.

počinak = (od svega, što izvana smeta i umara) quies. — (od posla, nemira itd.) requies. — (dokolica; mir) otium. — (odmor) remissio animi; laxamentum, n. pr. si quid laxamenti a bello esset; nihil laxamenti hostibus dare. — ne imati p. = semper agere alqd atque moliri; v. odmor.

počiniti = aliud ex alio facere; v. činiti; učiniti. — p. zla komu = afferre, ili conficere alqd mali; inferre calamitatem alci. — p. štetu = damnum inferre; v. šteta. — p. zločin = v. zločin.

počinjalac = inceptor; auctor; v. početnik.

počinjati = v. početi.

počinuti = quiescere; conquiescere; requiescere; quietem capere; quieti se dare. — (okrijepiti se) se reficere; (duševno) animum relaxare. — p. od truda = ex labore se reficere; aliquod tempus a labore intermittere; ex laboribus conquiescere. — p. malo na stocu = in sella paululum requiescere. — dati komu da p. = facultatem quietis dare alci; reficere alqm. — dati vojsci tri dana da p. = exercitui tres dies ad quietem dare; v. umrijeti.

počistiti = (nonnihil) purgare; v. čistiti.

počitak = v. počinak.

počitanje = v. poštovanje.

počitatelj = v. poštovatelj.

počitati; počitovati = v. poštovati.

počivak = v. počinak.

počivalo = sedile.

počivanje = v. počinak.

počivati = v. počinuti.

počupati = avellere; v. čupati; iščupati. — p. se = v. počevrkati se.

počuti = v. čuti.
poći = ire; abire; discedere; proficisci; v. iti; otići. — p. po žito = frumentari. — p. u drva = lignari. — poći na vodu = aquam petere; aquari. — p. u progon = abire in exsilium, ili exulatum. — p. u uzduh, ili uzduhom = sublimis abiit. — p. naprijed = procedere; progredi. — p. za rukom = bene, ili prospere, ili feliciter procedere. — ne p. za rukom = male evenire; minus prospere cedere. — p. u vojnike = v. pisati se. — p. za koga = v. udati se. — pođi! (u šaljivome govoru) = abi, ludis me, credo. — (umrijeti) v.
poćudan = gratus; acceptus; jucundus.
poćušnuti = detrudere.
pod; poda = (stanje) sub (s abl.), n. pr. sub terra, sub arbore. — (ispod) subter (s abl. i akuz.), n. pr. subter radices Alpium; infra (s akuz.), n. pr. infra lunam nihil nisi mortale. — (podložnost) sub (s abl.); cum, n. pr. sub Hannibale; cum custodibus; cum praesidio. — (niže redom, ili dostojanstvom) infra. — biti p. kim = infra alqm esse; inferiorem esse alqo; v. ispod. — p. uvjetom, izlikom; v. uvjet, izlika. — biti pod porezom = vectigalem esse; vectigalia pensitare (prt. immunem esse). — biti pod prstenom = sponsam, desponsam, destinatam esse alci. — pod oružjem = in armis. — pod vedrim nebom = sub divo; v. nebo. — (kretanje) sub (s akuz.), n. pr. sub jugum mittere, sub oculos alcjs venire; ipak: sub arbore considere, vinum sub mensa effundere; v. slovn. — spraviti pod svoju vlast = in dicionem, ili sub potestatem suam redigere. — pod moju odgovornost = meo periculo. — (vrijeme) pod večer = ad, sub vesperum; pod noć = sub, ad noctem; pod starost = aetate provecta; pod zoru = prima luce.
pöd = subst. solum; pavimentum. — (kat) tabulatum; contabulatio; contignatio; v. kat.
podadirati; podadrijeti = v. podirati.
podajati = v. podojiti.
podalečan; podalek = longinquior; longius situs.
podan = alci subjectus; alcjs imperio subjectus.
podanak = (gore) radices montis.
podanik = alcjs imperio subjectus.
podaništvo = oboedientia.
podanost = obsequium; deditus animus.
podao = abjectus; illiberalis. — (prostački) sordidus.
podapeti; podapinjati = tendere; intendere.
podapirati; podaprijeti; podaprti = fulcire; suffulcire. — (pomoći) juvare, adjuvare alqm; adjumento esse alci.
podarak = munusculum; v. dar.
podariti = munerari alqm; donum, ili munus alci dare, ili afferre; munus alci, ili munere alqm donare; v. darovati.
podarje = munus; donum; v. dar.
podarnost = v. darežljivost.
podarovati = v. podariti.
podasipati = subter fundere.
podaskati = contabulare.
podastirati; podastrijeti = substernere alci rei, ili sub alqd.
podasuti = v. podasipati.
podašan = v. darežljiv.
podašiti = subsuere.
podašnost = v. darežljivost.
podat = deditus, addictus, devotus alci, ili alci rei.
podatan = obsequens, facilis; v. darežljiv.
podati = v. dati.
podatljiv = v. darežljiv.
podavati = v. dati.
podáviti = (alium post alium) strangulare.
podàviti = v. podviti.
podavno = jam pridem; jam diu.
podaždjeti = nonnihil pluere.
podažgati; podažigati = succendere.
podbaciti; podbacivati = subjicere.
podbadač = instinctor; instigator. — (poticatelj) instimulator.
podbadati = v. podbosti.
podbočiti se = brachium in latus jactare. — podbočen = ansatus.
podboda = incitatio; impulsus.
podbosti = stimulos alci admovere; calcaria admovere, ili adhibere. — (poticati) v.
podbrežje = radices montis.
podbuhnuti = tumere; tumescere; turgescere.
podbuniti = v. buniti.
podebljati = v. odebljati.
poderati = v. izderati.
poderina = pannus.
podgajiti = v. odgojiti.
podglavak; podglavje = cervical.
podgovarati; podgovoriti = subornare.
podgrađe = suburbium.
podgradski = suburbanus.
podgrnuti; podgrnjivati; podgrtati = subjicere; supponere.
podičiti se = gloriari in alqa re (in eo, quod) v. dičiti se.
podići = tollere; attollere; extollere. — (uznijeti) efferre. — (uzdignuti) levare; elevare. — p. koga na što = alqm tollere in alqd, n. pr. in currum; alqd extollere in alqd, n. pr. onus in plaustrum, alqm in murum. — p. koga na konja = alqm subjicere in equum; imponere, ili inferre alqm in equum. — p. ruke k nebu = manus tollere (u znak zahvalnosti); manus (supplices) ad coelum tendere (moleći). — podići glas; v. glas. — p. koga na časti = producere alqm ad dignitatem, ili ad honores; (na visoke časti) amplis honoribus ornare, ili decorare alqm; (do najviše

časti) ad amplissimos honores, ili ad summam dignitatem perducere alqm. — p. koga hvalama = laudibus ferre, efferre, extollere; verbis efferre. — p. komu spomenik = alci monumentum statuere, ponere, collocare. — p. cijenu = pretium alcjs rei efferre, ili augere; carius facere; rem cariorem facere. — (= odgojiti) v. — p. se = se tollere; se attollere, n. pr. a gravi casu. — (uspraviti se) se erigere. — (malo se uspraviti) paulum se erigere. — p. se proti komu = (ratom) consurgere ad bellum; ad bellum cooriri; cooriri in alqm. — p. se (uznijeti se; o pjesniku) assurgere; consurgere; insurgere; (o govorniku) attolli; orationem attollere; (o brdu etc.) se tollere; se attollere; nasci, n. pr. ab eo flumine collis nascebatur; clementer editus, ili assurgens collis. — p. se do neba = coelum attingere; (o vjetru, ratu itd.) oriri; cooriri; (o ratu) excitari.

podijeliti = partiri, n. pr. praedam in socios; dividere, n. pr. bona inter accusatores; describere, n. pr. civitates Asiae in provincias; v. razdijeliti; udijeliti. — p. se = dividi.

podijetiti se = repuerascere; puerum fieri.

podignuti = v. podići.

podionik = v. dionik.

podirati = renovare. — p. mač = gladium e vagina educere, ili eripere; gladium stringere, destringere, nudare. — p. uzdahe = suspiria trahere, ili ducere; ab imo pectore suspirare; suspiria alte ducere.

poditi = contabulare.

podiviti se = mirari, ili admirari alqd; v. diviti se.

podivljačiti; podivljati = (o ljudima i životinjama) efferari. — (o biljkama) silvescere. — (izroditi se) degenerare.

podizati = v. podići.

podjačati se; podjačiti se = se corroborare; corroborari; confirmari; firmari.

podjamčiti se = (za koga) v. jamčiti.

podjariti = (vatru) ignem excitare (flatu), ili accendere (flando, flatu). — p. koga = irritare; incitare; instigare alqm.

podjarmitelj = (krotilac) domitor; opis: qui subigit etc. v. podjarmiti.

podjarmiti; podjarmljivati = subigere; vincere et subigere; domare; perdomare; in ditionem suam redigere.

podjedati = v. podjesti.

podjela; podjelica = stips.

podjeljivanje = distributio; partitio. — (zemljišta) assignatio (agrorum).

podjeljivati = v. podijeliti.

podjesti = subedere.

podjetinjiti se = repuerascere.

podlaganje = suppositio.

podlagati = supponere. — (podbaciti) subjicere. — (podstaviti) subdere. — (podastirati) substernere. — p. drva = igni materiam praebere; igni alimentum dare. — v. podjarmiti.

podlanica = palma.

podleći; podlegnuti = succumbere, n. pr. dolori, labori; alci rei imparem esse, ili cedere. — (biti nadvladan) concidere. — p. pod što = suscipere, ili subire, n. pr. onus, negotium.

podletjeti = (n. pr. pod nož) alcjs subire mucronem.

podliti = suffundere.

podlog; podloga = (temelj) fundamentum (obično plur.).

podlokati = subluere.

podlomiti = suffringere.

podlost = illiberalitas; animus abjectus.

podložan = imperio, ili ditioni, ili sub alcjs dominationem subjectus. — (čijoj samovolji pokoran) alcjs imperio obnoxius. — (poslušan) alci parens. — biti p. komu = esse in alcjs ditione, ili potestate; esse in alcjs ditione ac potestate. — (biti poslušan) alci parere; cfr. omnia praeter virtutem subjecta sunt sub fortunae dominationem; legum idcirco servi sumus, ut liberi esse possimus.

podložiti = v. podlagati. — (podjarmiti) imperio alcjs subjicere; ditioni alcjs subjicere; in ditionem alcjs redigere; ditionis alcjs facere. — p. se komu = se dedere; se alcjs imperio subjicere; in alcjs potestatem se permittere. — p. vjeru = fidem dare, ili interponere.

podložništvo; podložnost = oboedientia.

podlupiti se = cfr. femora eundo atteruntur.

podmaći; podmaknuti = subdere; submittere; subjicere. — p. komu nogu = supplantare.

podmaska = tectorium opus.

podmazati = sublinire. — (potkupiti) v.

podmeče = filius suppositus, ili suppositicius.

podmesiti se = corpus facere.

podmetanje = subjectio, n. pr. testamentorum; suppositio, n. pr. puerorum.

podmetati = v. podmetnuti.

podmetnuti = supponere; subjicere; subdere. — p. dijete = puerum supponere, subdere. — p. oporuku = testamentum supponere, ili subdere, ili subjicere. — podmetnut = subditus; suppositus; falsus. — p. vatru = ignem admovere, subdere, subjicere alci rei. — p. nogu = v. podmaći.

podmicati = v. podmaknuti.

podmićivati = v. potkupiti.

podminuti = circumvenire.

podmira = solutio nominis, ili debiti, ili rerum creditarum.

podmiriti; podmirivati = (zadovoljiti) satisfacere. — p. dužitelje = creditoribus satisfacere; creditores absolvere, ili dimittere.

podmirivanje = satisfactio; v. podmira.
podmira = v. potkup.
podmititi = v. potkupiti.
podmitljiv = v. potkupljiv.
podmjehuriti se = v. potprištiti se.
podmladak = v. omladak.
podmladiti = v. pomladiti.
podmuče = malitiose; subdole; ex insidiis.
podmukalac = homo occultus, tectus, subdolus, malitiosus.
podmukao = occultus, tectus, subdolus, malitiosus. — adv. v. podmuče.
podmuklica = v. podmukalac.
podmuklice = v. podmuče.
podmuklost = malitia; animus subdolus.
podnašati = v. podnijeti.
podne = meridies; tempus meridianum; horae meridianae. — prije p. = ante meridiem; (adj.) antemeridianus. — poslije p. = post meridiem; (adj.) postmeridianus. — okolo p. = ad meridiem. — u p. = meridie; tempore meridiano.
podnebje; podneblje = coelum; natura loci. — zdravo p. = coelum salubre; coeli salubritas; aër salubris. — nezdravo p. = aër pestilens; coelum grave; coeli gravitas. — zdravo p. mjesta = salubris loci natura. — nezdravo p. mjesta = pestilens natura loci. — umjereno p. = temperatio, ili temperies coeli; temperata coeli regio; aër temperatus calore et frigore. — blago p. = mite coelum; coeli clementia. — oštro p. = coelum asperum; asperitas. — vruće p. = aër calidus; calor. — studeno p. = aër frigidus.
podnevan = meridianus.
podnijeti = subducere. — (podnositi; samo kao teret) ferre. — (muževno i ustrajno) tolerare. — (odolijevati) sustinere. — (bez protivljenja) pati. — (do kraja) perferre; perpeti; exanclare. — p. štetu = damnum, detrimentum, jacturam facere; detrimentum capere, accipere. — ne moći što p. (biti nenaklon; mrziti) = alienum esse, ili abhorrere ab alqa re; alqd odisse; odium habere, ili gerere in alqm; alqs alci (in) odio est, ili invisus est. — stvar ne može p. oklijevanja = res dilationem non patitur, ili non recipit; res differri non potest. — p. nerado, teško = aegre ferre. — p. glad, zimu = famem, frigus perferre. — p. što ustrpljivo = toleranter pati, ili ferre; animo aequo, ili moderato ferre; moderate, ili sapienter ferre. — moći što p. = alqd ferre, ili sustinere, n. pr. inediam. — ne moći p. pogled = conjectum oculorum ferre non posse. — ti ne bi to (taj pogled) mogao p. = non ferres ista, si videres. — p. se = (dobro, zlo) bene, male se gerere. — p. se (uzoholiti se) superbum esse coepisse; magnos spiritus, ili magnam arrogantiam sibi sumere.
podnimati; podnimiti = suscipere, ili aggredi alqd.
podnimiti se = niti, ili inniti cubito; inniti in cubitum.
podnižiti = v. poniziti.
podnositi = v. podnijeti.
podnožje = scabellum. — (brda) radices montis.
podnukati = v. ponukati.
podoba = (oblik) forma; figura; species. — (sličnost; analogija) similitudo.
podoban = aptus alci rei, ili ad alqd; idoneus alci rei, ili ad alqd. — biti p. za oružje = militiae sufficere; ferre arma, ili munus militiae sustinere posse. — ne biti p. za oružje = ad arma inutilem esse. — biti p. da rasud(im, iš, i) = posse judicare.
podobar = satis, ili mediocriter bonus. — adv. haud male.
podobje = v. podoba.
podobrano = satis bene.
podobriti = meliorem facere, ili efficere. — p. se komu = benignum fieri in alqm.
podočnjak = (zub) dens caninus.
podočnost = v. nazočnost.
podojka = nutrix; nutricula.
podojiti = mammam infanti dare, ili praebere; submissam infanti praebere mammam. — (sisati) sugere mammam.
podol = vallis.
podolac = vallis incola.
podolje = inferius.
podomačiti = (riječ) verbo civitatem dare; verbum civitate donare.
podorati; podoravati = subarare. — (potkopati) subruere.
podramenica = axilla.
podranak = (jutrom na p.) bene mane; multo mane; primo diluculo.
podraniti; podranjivati = multo mane surgere. — (rano se uputiti) multo mane se commovere, n. pr. domo, ex loco.
podrapati = dilacerare; conscindere.
podraslica = adolescentula.
podraslić = adolescentulus.
podrasti = (o bilini) succrescere. — (o djetetu) adolescere; adultum esse coepisse; pubescere; subolescere (rijetko).
podražati = v. poskupljeti.
podražiti; podraživati = (poticati, ražestiti) irritare; incitare; concitare. — p. koga (naljutiti) = alqm, ili alcjs iram irritare; alqm in iram concitare. — (vabeći, bockajući dražiti) lacessere; v. izazivati.
podražljiv = irritabilis; pronus ad iram.
podražljivost = animus alcjs irritabilis.
podrediti = subjicere.
podređivati = subjicere.
podrepac; podrepina; podrepnica; podrepnjak = postilena.

podresti = v. podrasti.
podrezati; podrezivati = succidere.
podrig = ructus.
podrigavati se; podrigivati se; podrignuti se = (podrigava mi se) ructo.
podrijati; podriti = suffodere.
podrijeti = v. podirati.
podrijetlo = origo; genus. — podrijetlom biti od = originem trahere, ili habere ab alqo; originem ducere, ili deducere ab, ili ex alqo; genus ducere ab alqo; ad alqm originem sui referre. — (prezime) cognomen.
podrktati = intremere.
podrljati = occare.
podrmati = concutere; quassare.
podrobiti = interere.
podrobno = accurate; copiose; multis, ili pluribus verbis.
podroniti = urinari.
podrovati = suffodere. — p. obalu = excavare litus.
podrtine = ruinae; v. razvaline. — (od broda) navis, ili navigii reliquiae.
područiti = subjicere; submittere.
područje = munus; cfr. late patet alcjs munus; angustis finibus continentur muneris delati officia.
područnik = alci subjectus.
podrugačiti = mutare. — (sa svijem promijeniti; obično u gore) immutare.
podrugati se; podrugivati se = alqm eludere, ili ludificari; cavillari alqm.
podrugljiv = irridens; cavillans. — adv. per ludibrium; per jocum.
podrugljivac = irrisor; cavillator.
podrum = cella vinaria.
podržati = (parumper) tenere; v. držati.
podsad = progenies.
podsada = v. nasad.
podsaditi; podsađivati = v. nasaditi.
podsedlica = stratum.
podsijecati; podsjeći = succidere. — (podrezati) subsecare.
podsjedati = obsidere; v. opsijedati.
podsjesti = obsidere.
podsloniti se = v. nasloniti se.
podsmijeh = lenis, ili dulcis risus. — (podrugivanje) irrisio; irrisus; derisus.
podsmijevati se; podsmjehavati se; podsmjehnuti se = subridere. — (od radosti) renidere. — (prijazno) arridere; ridere. — (podrugljivo) irridere; deridere.
podsmjevač = derisor; irrisor.
podstaviti; podstavljati = supponere.
podstirati = v. podastirati.
podstrići = subsecare.
podstrijeti = v. podastrijeti.
podstrizati = v. podstrići.
podstupiti = (ići pod što) subire. — (udariti na što) vi adoriri, ili oppugnare. — p. se = audere.
podsunčan = sub sole positus.
podsunčanik = (istočnjak) ventus, qui ab oriente exit, ili venit.
podšiti, ili podšivati = subsuere.
podučavanje = v. poučavanje.
podučavati; podučiti = v. poučavati.
podudaranje = consensus; consensio; convenientia.
podudarati se; podudariti se = consentire; convenire; congruere; concordare. — p. se s kim = consentire, ili congruere cum alqo; idem sentire cum alqo; cfr. omnium in unum congruunt sententiae; sermo inter omnes congruebat.
podug; podugačak; podugast = longulus; longiusculus. — (dugoljast) oblongus.
podukrajan = paene plenus.
podunuti = (aliud post aliud) exstinguere; v. gasiti.
podupirač = v. poduporanj.
podupirati = fulcire alqd. — (arbori) adminiculum dare. — (arborem) adminiculari; (arbori) furcam subdere; (sprijeda p.) praefulcire. — p. se štapom = inniti baculo. — (potpomagati) favere alci; v. potpomagati.
poduporanj = v. potpor. — (vile) furca.
poduprijeti = v. podupirati.
podustati = (krv) sanguine suffundi.
podušiti = suffocare; v. podaviti. — (tajiti) occultare. — (udušiti) comprimere.
poduzeće = v. pothvat.
poduzeti = corripere. — p. što = v. pothvatiti se česa.
poduzimati = v. poduzeti.
podužice = tenue aes alienum.
podužiti = v. produžiti.
podvala = v. prijevara.
podvaliti; podvaljivati = subjicere; supponere; v. prevariti.
podveza = genuale.
podvezati; podvezivati = subligare.
podvežnja = v. podveza.
podvijati = fasciā substringere.
podvikivati; podviknuti = summissa voce clamare.
podviti = v. podvijati. — (saviti) inflectere.
podvod = lenocinium.
podvoditi = lenocinari; lenocinium facere.
podvodnica = lena.
podvodnik = leno.
podvođa = legatus.
podvođenje = v. podvod.
podvojiti = v. dvojiti.
podvojvoda = legatus.
podvoran = officiosus in alqm; alcjs studiosus.

podvoriti = officii causa prosequi; sectari, n. pr. matronas.

podvornik = famulus; puer qui ministrat; minister.

podvostručiti = duplicare. — (udvojiti) geminare; ingeminare.

podvrći; podvrgavati = v. podmetnuti. — (podložiti) subigere; sub, ili in imperium, ili in potestatem alcjs redigere; in ditionem potestatemque alcjs redigere; sub imperium potestatemque alcjs subjungere. — p. se (komu) se alcjs imperio subjicere; in alcjs potestatem se permittere; (čemu) alqd subire, n. pr. poenam, iniquitatem conditionis; alqd sequi, n. pr. alcjs judicium, poenam. — ne htjeti se p. senatu = se in potestate senatus esse negare; in auctoritate senatus non esse. — svojevoljno se p. komu = voluntate concedere in alcjs ditionem. — p. se rimskoj vlasti = in Romanum imperium cedere. — biti p. = in potestate alcjs esse; esse in alcjs ditione ac potestate; alci, ili alci rei obnoxium esse, n. pr. casibus, periculis, contumeliis.

podvrgnuće = (predaja) deditio. — (poslušnost) obsequium.

podvrgnuti = v. podvrći.

podvrnuti; podvrtati = loco suo movere. — (prevrnuti) pervertere.

podvrženost = oboedientia.

podzemaljski; podzeman = subterraneus; sub terra positus. — p. bogovi = dii inferi.

podzemlje; podzemljište = locus subterraneus. — (iskopana pećina) specus.

podzidati; podziđivati = substruere.

podziđe = (podgradnja) substructio; substructum.

podzim; podzimak = auctumnus; v. jesen.

podžeći; podžigati = succendere; v. podražiti.

pogađač = conjector; v. vrač.

pogađanje = (nagađanje) conjectio; conjectura.

pogađati = conjicere; conjectare; conjectura assequi; v. pogoditi. — p. se = (ugovarati) pacisci; pactionem inire. — p. se o miru = tractare pacis conditiones; tractare, ili agere de conditionibus pacis.

pogan = subst. sordes; v. gad; nečist.

pogan = adj. v. nečist.

poganija = populi, ili plebis faex; colluvio; colluvies.

poganiti = inquinare; contaminare; polluere.

poganović = verbero; verbereum caput.

poganština = foeditas; turpitudo. — (zlo djelo) nefas; scelus; facinus nefarium.

pogasiti; pogašivati = exstinguere; restinguere.

pogaziti = conculcare; (pedibus suis) obterere. — p. vjeru = violare, ili frangere, ili abrumpere fidem.

pogiban = v. pogibeljan.

pogibao = v. pogibelj.

pogibati = perire; interire; v. poginuti.

pogibelj; pogibeo = periculum. — (odlučan čas; opasnost) discrimen. — (pogibeljna borba) dimicatio, n. pr. famae fortunarumque omnium, fortunae, capitis. — izložiti koga p. = in periculum vocare, ili adducere; alci periculum intendere, ili moliri, ili facessere. — izložiti se p. = periculum adire, subire, suscipere, ingredi; periculo se offerre; in periculum se committere. — odvraćati p. = periculum depellere, propulsare; a periculis prohibere. — biti u p. = in periculo esse, ili versari; periclitari. — u tolikoj p. = in tam trepidis rebus. — u tolikoj p. života = in tanta dimicatione capitis. — nije p. da se to dogodi = non est probabile, ili verisimile ut id contingat.

pogibeljan = periculosus; periculi plenus. — (poguban) perniciosus. — (pun zasjeda) insidiosus. — (opasan) infestus. — (nesiguran) anceps; dubius. — p. nemoć = morbus gravis. — p. čovjek = homo periculosus, ili perniciosus, ili capitalis. — p. položaj = res dubiae; angustiae. — p. je broditi zimi = periculose navigatur hieme.

pogibija = exitium; pernicies; v. propast.

poginuti = perire; interire; (osob. u bici) cadere. — (biti ubijen) interfici. — p. od zime = absumi frigore. — p. od žeđe = absumi siti. — p. u bici = in proelio cadere. — mnogi pogiboše u vatri = multos flamma hausit. — p. u ratu = bello cadere; in bello occidere.

pogladiti = permulcere alqm, n. pr. equum, alci malas; demulcere alci, n. pr. caput, dorsum.

poglavar = caput. — (gospodar; glavar) dominus. — (prvi) princeps; v. glava. — poglavari = qui praesunt. — p. grada = magistratus.

poglavarstvo = magistratus.

poglavica = v. poglavar.

poglavit = primus; princeps; primarius. — (osobit) praecipuus. — (ugledan) conspicuus; insignis. — adv. praecipue; potissimum; maxime; in primis.

poglavje = caput.

pogled = (akt.) aspectus; obtutus (oculorum). — (ugledanje česa) conspectus. — (oko) oculus. — (pas.) aspectus; conspectus. — jednim p. = uno aspectu. — na prvi p. = primo aspectu. — doći na čiji p. = in conspectum alcjs venire, ili prodire. — dovesti koga na čiji p. = in conspectum alcjs alqm adducere, ili proferre. — dići se komu s pogleda = ex conspectu alcjs discedere. — neće podnijeti moj p. = me praesentem non sustinebit; v. obzir.

pògledati = oculos in alqd, ili in alqm conjicere; oculos adjicere ad alqm. — p. na što = oculos convertere ad alqd.

poglédati = aspicere alqd. — (motriti) spectare. — (gledati dolazi li ko) exspectare.
poglenuti = v. pògledati.
pogluhnuti = obsurdescere.
pognati = v. potjerati.
pognječiti = collidere; elidere.
pognojiti = aliquantulum stercorare.
pognuti = flectere; inflectere; inclinare. — p. se = (o konjaniku) prominere.
pogodan = tractabilis. — p. vjetar = ventus secundus, prosper, idoneus. — p. vrijeme = idonea tempestas, n. pr. ad navigandum.
pogodba = (djelo, kojim se pogađa) pactio. — (ono što se pogodilo) pactum. — (dogovor; ugovor) conventum. — po p. = ex pacto, convento, foedere. — doći do p. = pacisci, ili depacisci cum alqo; pactionem cum alqo facere, ili conficere. — rušiti p. = fidem pactionis, ili foederis rumpere. — držati se p. = pactum praestare; in pacto manere; manere in conditione; pacto, ili conventis, ili conditionibus stare.
pogoditi = conjicere; conjectare; conjectura assequi, ili consequi, ili reperire. — p. čije misli = ad sensum opinionemque alcjs penetrare; — pogodio si = rem ipsam putasti. — (dobro omjeriti) collineare. — (udariti) icere; ferire; percutere. — p. koga kamenom = lapide percutere. — p. u sredinu = medium ferire. — (o slikaru) similitudinem effingere ex vero; veram alcjs, ili alcjs rei imaginem reddere. — p. što s kim = pacisci alqd cum alqo. — tako sam s njim pogodio = sic mihi cum illo convenit. — p. komu = voluntati alcjs obsequi; alcjs desiderio indulgere. — p. se = pacisci inter se; convenire. — pogodiše se da = pacto convenit inter eos ut. — treba da se pogodimo = conveniat mihi tecum necesse est.
pogolem = satis magnus.
pogoniti = agere coepisse; v. potjerati.
pogonja = v. potjera.
pogor = incendium.
pogorje = continui montes; continua, ili perpetua montium juga; perpetuo jugo juncti colles.
pogorjel = incendii damnum, ili detrimentum.
pogorjelište = exustarum aedium area.
pogorjeti = deflagrare; conflagrare.
pogoropaditi = indomitum, ili ferocem fieri.
pogoršaj = (n. pr. odnošaja) deterior conditio, ili status.
pogoršati = deteriorem facere; in deterius mutare; pejorem facere; in pejus mutare. — p. se = in pejus mutari; deteriorem fieri; (o zdravlju) ingravescere.
pogospoditi se = se in repentinis pecuniis insolentius jactare.
pogostiti = hospitio accipere, ili excipere, ili recipere; v. gostiti; alqm hospitaliter excipere. — (sjajnim jelom etc.) apparatis epulis accipere, ili excipere.
pogovarati = alqd proferre. — p. se = (pogovara se) dicitur; fertur; fama est; rumor est.
pogovor = sermo iteratus.
pogovoriti = proloqui. — (ponoviti) iterum dicere.
pograbiti = arripere. — p. oružje = arma capere, ili arripere; ad arma ire, ili concurrere.
pograbljati = pectine verrere.
pograditi; pograđivati = reficere; restituere; renovare. — (graditi) aedificare (aliud ex alio); v. graditi.
pograđivanje = refectio; restitutio.
pograničan = finitimus; confinis; vicinus; v. graničan.
pogrbaviti = incurvare.
pogrda = probrum; convicium; maledictum; contumelia.
pogrdan = ignominiosus; probrosus; turpis. — adv. per ignominiam; cum ignominia; contumeliose; turpiter.
pogrditi; pogrđivati = dedecorare; v. grditi; sramotiti.
pogreb = (sprovod) funus. — (svečani sprovod) exsequiae. — (pokop) sepultura; humatio.
pogrebište; pogreblje = sepulcretum; locus poblicus funeribus destinatus.
pogrebni = funebris. — (grobni) sepulcralis. — p. govor = funebris laudatio; oratio funebris. — p. pijevka = cantus funebris.
pogrebnica = (vitis) propago. — v. pogrebna (pijevka).
pogrecati = v. pograbljati.
pogrepsti = sepelire; v. ukopati.
pogreznuti = v. ogreznuti.
pogriješiti = (prevariti se; zastraniti) errare. — (naopako učiniti) peccare; peccatum admittere. — (nehote p.) labi, n. pr. per errorem, propter imprudentiam, imprudentia, imperitia. — (hotimice) consilio. — (skriviti) delinquere. — p. u čem = offendere in alqa re; — u tome bijaše p. što = in eo offenderat, quod etc.
pogrijevati = recoquere; recalefacere.
pogrijevci = cibus recoctus.
pogrijati = v. pogrijevati.
pogrješivati = v. pogriješiti.
pogrješka = (prikorna p.) vitium. — (p. u pisanju, računanju) mendum. — (promašaj; zabluda) error; erratum. — (proti zakonu mudrosti, ili ćudorednosti) peccatum; delictum. — (prestupak; krivnja; grijeh) culpa. — bez p. = vitio carens; vitiis purus. — (o pismu) emendatus. — (o knjizi) emendate descriptus.
pogrubljeti = turpem, ili deformem fieri.
pogruziti se = v. ogreznuti. — (pogruzen biti u dubokim mislima) in cogitatione defixum esse.

poguba = exitium; interitus.
poguban = exitialis; exitiosus; perniciosus; funestus.
pogubiti = necare; interficere. — p. koga = (mačem) alqm gladio percutere. — (smaknuti n. pr. zločinca) supplicium (capitis) sumere de alqo; supplicio capitis afficere alqm; alqm supplicio, ili morte punire. — (izgubiti jedno za drugim) amittere (aliud ex alio) v. izgubiti.
poguliti = evellere; exstirpare. — (oglodati) corrodere.
poguriti se = incurvari.
pogušiti = suffocare.
pogutati; pogutnuti = (proždrijeti) vorare; devorare. — (proždrijeti; usrknuti) haurire. — (posrkati; proždrijeti) absorbere.
poguzijaš = parasitus.
pohabati = (haljinu) usu deterere. — (okaljati) maculare.
pohabiti = v. pokvariti.
pohađati = visere, ili invisere, ili visitare alqm. — p. što = alqd spectatum ire. — p. mjesto = adire; obire; visere. — (često polaziti) frequentare. — (običavati p.) ventitare.
pohajati = v. hajati.
pohajdučiti se = latronem fieri.
pohapsiti = (alium ex alio) comprehendere, ili in custodiam dare, ili in vincula conjicere.
pohara = direptio; depopulatio; expilatio; v. haranje.
poharati = diripere; populari; depopulari; vastare; devastare; v. harati.
poharčiti = v. harčiti.
pohitan = v. hitan.
pohitati = v. pohitjeti; pohvatati.
pòhititi = conjicere; projicere.
pohítiti; pohitjeti = properare (s inf.); maturare (s inf.). — p. natrag u grad = oppidum repetere. — p. u Rim = Romam redire properare. — p. u domovinu = in patriam omni festinatione properare. — p. za kim = alqm sequi contendere; insectari.
pohitnost = propensio in malum.
pohižara = suile.
pohlepa = cupiditas; cupido; aviditas. — (živa želja) studium. — p. za dobitkom = lucri, ili quaestus studium. — p. za častima = studium cupiditasque honorum; contentio honorum. — p. za vladom = imperii, regni, dominatus cupiditas.
pohlepan = appetens; cupidus; avidus; studiosus. — biti p. za čim = cupide appetere; cupere; concupiscere alqd; cupidum, avidum, studiosum esse alcjs rei; tenet me cupiditas alcjs rei. — ne biti p. za čim = cupiditate alcjs rei longe abhorrere. — postati p. za čim = in alcjs rei cupiditatem incidere; injicitur mihi alcjs rei cupiditas. — adv. cupide; avide; studiose.

pohlepiti = appetere; concupiscere; v. zaželjeti; (biti) pohlepan.
pohod = salutatio; salutationis officium. — (odlazak) profectio; v. odlazak. — primati p. prijatelja = dare se salutationi amicorum.
pohodati = nonnihil deambulare.
pohode = (ići komu u) visere, invisere, visitare alqm; ad alqm ire visere, ili ire et visere; ad alqm visendi gratia pergere, ili venire.
pohoditi = v. pohode (ići u).
pohođanin = qui visendi causa venit.
pohodnica = latrina.
pohodnik = qui salutandi causa venit.
poholiti se = se efferre; superbire; tumere.
pohot; pohota = cupiditas; libido; cupido.
pohotan = cupidus; appetens; avidus alcjs rei.
pohotjeti = concupiscere alqd; cupidum, ili avidum esse alcjs rei.
pohotljiv = libidinosus; libidine accensus.
pohotnost = libido; libidines (plur.).
pohrana = custodia; cura.
pohraniti; pohranjivati = asservare; custodire.
pohrapaviti = rudem fieri.
pohrliti = v. pohitjeti.
pohudjeti = in pejus mutari; corrumpi; v. hudjeti.
pohuliti = v. huliti.
pohvala = laus. — (hvaljenje) laudatio. — steći p. = laudem sibi parere, ili colligere alqa re, ili comparare; laudem merere, consequi, assequi; laudem habere de, ili ex alqa re. — težiti na p. = laudem quaerere, ili petere; laudis studio trahi. — steći p. svijeh = omnium undique laudem colligere. — zaslužiti p. = laude dignum esse; laudandum esse.
pohvalan = laude dignus; laudabilis; laudandus. — adv. laudabiliter.
pohvaliti = laudare; collaudare; laudibus alqm ornare, illustrare; alci laudem tribuere; alci laudem, ili alqm laude impertire; alqm laude afficere. — mnogo p. koga = pleniore ore laudare; valde, vehementer, maxime laudare; laudibus efferre; eximia laude ornare, decorare; miris laudibus praedicare; divinis laudibus alqm exornare; summam laudem alci tribuere; summis laudibus alqm efferre; v. hvaliti. — (odobravati) probare. — p. se = (čim) (dičiti se) gloriari in alqa re.
pohvatati = (omnes, ili alium ex alio) comprehendere, deprehendere, corripere; v. hvatati.
poigrati = parumper saltare. — p. se = nonnihil ludere.
poigravati = exsultare. — (od veselja poskakivati) gestire.
poigrište = spatium agitandi equos.
poimati = animam agere; v. uzimati. — p. se = suscipere; v. pothvatiti se.

poimence = nominatim. — p. nazvati = alqm nominare.
poimenovati = omnes ad nomen, ili per nomen citare.
poimiti = aggredi alqd; suscipere; incipere.
poiskati; poiskivati = (parumper) quaerere, inquirere; v. iskati.
poiskititi = (nonnihil) ornare; v. iskititi.
poisprekidati = (aliud ex alio) rumpere; v. isprekidati.
poisprelamati = (aliud ex alio) confringere.
poisprevaljivati = (aliud ex alio) evertere.
poizderati = (nonnihil, ili satis) lacerare; v. izderati.
poizravnati = v. izravnati.
pojac = cantor.
pojač = cantor.
pojadati = nonnihil lamentari; v. jadikovati.
pojahati = (nonnihil) equitare. — (uzjahati) conscendere equum; ascendere in equum.
pojam = (pomisao; značenje) notio. — (predstava) informatio. — (misao; idea) species. — pojmovi a priori (čisti) = notiones insitae. — pojmovi = sensus (mentis). — p. stvari = rerum cognitiones; perceptiones; comprehensiones. — imati jasan p. o čemu = satis firme conceptum animo comprehensumque habere alqd; probe, ili plane intellegere alqd; perspectum habere alqd. — ne imati p. o čem = notionem alcjs rei habere nullam; alqd ignorare; alqd non intellegere.
pojapniti = calce obducere.
pojas = v. pâs. — p. zemaljski = cingulus (terrae); orbis; zona. — p. nebeski = coeli regio, ili ora, ili plaga. — studeni p. = plaga glacialis mundi; regio glacialis. — umjereni p. = orbis medius et mitior plaga; temperata coeli regio. — vrući p. = zona usta. — življeti pod vrućim p. = vicinum esse soli; agitare haud procul ab ardoribus; solis ardore, ili violento sole torreri. — življeti u studenom p. = gelu rigere.
pojasar = zonarius.
pojata = stabulum. — (koliba) casa; tugurium.
pojatak = (cubiculum) dormitorium.
pojati = v. pjevati.
pojav = visum; res objecta; res. — čudnovat p. = res mirabilis. — p. nov i neobičan = species, ili res nova atque insolita. — pojavi na moru, ili na nebu = quae mari coelove fiunt.
pojaviti = (stado, ovce) ducere gregem; praeire gregi.
pojaviti se; pojavljati se = apparere; obversari; cerni; offerri. — (o vatri; bolesti) oriri; exoriri. — (o bolesti) erumpere. — pojaviše se bogovi = praesentes vidimus deos. — pojaviše se čudesa = portenta oculis observata sunt.
pojedati se = confici; consumi; absumi.
pojedince = singillatim; singulatim. — (napose) separatim.
pojedini = singuli.
pojedljiv = edax; cibi avidus; cibi plurimi.
pojedljivac = homo edax etc. v. pojedljiv.
pojedljivost = edacitas; aviditas cibi.
pojednačiti = v. jednačiti; izjednačiti.
pojestan = ajens. — p. odgovor = affirmatio. cfr. contraria ea dico, quum alterum ait, alterum negat.
pojesti = v. izjesti. — (malo p.) paululum manducare.
pojestiti = affirmare.
pojevtiniti = pretium alcjs rei retro abit, ili minuitur, ili deminuitur; res vilior fit; res vilius venit.
pojezditi = v. pojahati.
pojilo = v. pojište.
pojište = aquatio.
pojiti = adaquare; pecori potionem dare; pecus ad aquam ducere, ili aquatum ducere, ili agere.
pojmiti = comprehendere, ili complecti (animo, ili mente); cogitatione comprehendere; mente concipere, ili percipere. — (shvatiti) assequi. — p. se = v. segnuti se.
pojuriti = fugare; in fugam dare, ili conjicere, ili vertere.
pokajanje = poenitentia.
pokajati = (koga, što) ulcisci alqm, alqd. — p. se = poenitet me alcjs facti; dolere alqa re. — kralj se kasno p. = sera regem subiit poenitentia. — (popraviti se, u moralnom smislu) meliorem fieri; in melius mutari; in viam redire; ad bonam frugem se recipere; ad virtutem redire, ili revocari; mores suos mutare.
pokakati = concacare, n. pr. regiam.
pokaldrmiti = lapide, ili silice, ili saxo quadrato sternere, ili consternere.
pokaniti = v. ponuditi.
pokápati = v. pokopati.
pòkapati; pokapiti = stillare; destillare. — (činiti da kapi u) instillare.
pokarati = verbis castigare; increpare; corripere. — (kazniti) punire; v. kazniti. — p. se = fit altercatio, ili jurgium, ili rixa inter alqm; fiunt lites; jurgio contendere cum alqo. — pokaraše se muž i žena = inter virum et uxorem aliquid jurgii intercessit. — jako se p. = magnis certatum est inter eos jurgiis.
pokarljiv = litigiosus; litium cupidus; ad rixam promptus.
pokašljivati = (interdum) tussire.
pokazati; pokazivati = monstrare. — (tačno) commonstrare. — (tačno kazati; označiti) demonstrare. — (pružajući) ostendere. — (pokazati komu što; naučiti koga čemu) docere alqm alqd. — p. put = monstrare, ili demonstrare alci

viam. — p. prstom = digito monstrare, ili demonstrare alqm, alqd; digitum intendere ad alqm, alqd. — p. komu vrata = (potjerati) jubere alqm abire, ili discedere; alqm domo ejicere. — p. svoju mržnju = patefacere odium suum in alqm. — p. svoju dobrohotnost = alci benevolentiam exhibere. — p. svoju vjernost u pogibelji = praebere alci fidem in periculis. — p. svoje junaštvo = virtutem probare. — p. se = vedare se in conspectum alci; in conspectum venire; se ostendere. — (p. se kakvim) se ostendere alqm; se praebere, ili praestare; reperiri, n. pr. dissolutus reperiebatur.

pokazivanje = demonstratio.

pokičeljati se = v. ponijeti se.

pokidati = dirumpere; discindere; v. kidati. — p. se od smijeha = risu corruere; risu emori, rumpi, dirumpi.

pokikati se = v. počevrkati se.

pokimati = (glavom) capitis motu nutare.

pokiseliti = macerare.

pokisnuti = (pluviā) madefieri.

poklače = caedes; occisio; v. pokolj.

poklanjati = (komu što) donare; v. darovati. — p. se = v. pokloniti se.

poklapati = operire.

poklati = alium post alium jugulare, ili caedere; v. klati. — p. se = rixari.

pokle = quum; v. pošto.

poklečati = (parumper) genibus nixum esse; v. klečati.

poklečke = genibus nixus; posito genu.

pokleknuti = (parumper) genua flectere; v. kleknuti.

poklem; poklen = v. pošto.

poklepak = verbera, um.

poklič = (poziv) vocatus; vox. — (vika) clamor.

poklići = v. pokliknuti.

poklik = v. poklič.

pokliknuti = exclamare; clamare.

poklisar = legatus. — (od poslanika, onaj koji vodi riječ) orator. — poklisari = (također) legatio.

poklisariti = legationem gerere, ili administrare; legatione fungi; legationis officio fungi; esse legatum.

poklisarstvo = legatio; legationis munus, ili officium. — slobodno p. = libera legatio.

pokliznuti (se) = labi; vestigio falli.

pokljuka = olla. — pokljuke = (zemljano posuđe) fictilia vasa.

pokljukar = figulus.

poklon = corporis inclinatio. — (dar) donum; munus; v. dar.

pokloniti = v. poklanjati. — p. se = caput inclinare; cervices curvare; curvatis membris salutare alqm.

poklop; poklopac = operculum.

poklopica = palpebra.; (obično plur.).

poklopiti = operire. — p. koga = affligere; abjicere. — poklopljen = (klonuo) abjectus; afflictus; fractus; perculsus. — p. se = se complicare. — (ščućuriti se) conquiniscere.

poklopljenost = (klonuće duha) abjectio; v. klonuće.

poklopnica = (poklop) operculum; v. grobnica.

pokoj = tranquillitas, n. pr. animi, vitae; requies, n. pr. animi et corporis.

pokojan = tranquillus; quietus.

pokojni; pokojnik; pokojnica = qui (quae) mortuus (— a) est; qui ex vita excessit.

pokolj = caedes. — (klanje) trucidatio; cfr. inde non jam pugna, sed trucidatio velut pecorum fieri. — učiniti p. = caedem facere, ili edere; (neprijateljâ) ingenti caede hostes prosternere.

pokoljenje = progenies; stirps. — ljudsko p. = genus humanum, ili hominum.

pokonj = v. napokonj.

pokop = sepultura; humatio; v. pogreb.

pokopati = sepelire; humare. — (u grob sahraniti) in sepulcro condere; condere. — (odnijeti na groblje) efferre. — p. o državnom trošku = publico funere efferre. — prosto p. koga = sine ulla pompa efferre. — (iskopati jedno po jedno) = (unum ex alio) effodere. — (malo kopati) paululum fodere.

pokor = vituperatio; objurgatio; reprehensio. — (sramotan čovjek) convicium; opprobrium.

pokora = piaculum. — (kajanje) paenitentia. — činiti p. = alqd luere, ili expiare; poenas alcjs rei dare, pendere, solvere; (tešku) maximas alcjs rei poenas pendere.

pokoran = oboediens; parens. — (ponizan) humilis.

pokoravanje = v. posluh; poslušnost.

pokoravati = sub, ili in imperium, ili in potestatem alcjs redigere; in ditionem potestatemque alcjs redigere. — p. se komu = in potestate alcjs esse; esse in alcjs ditione, ili in alcjs ditione ac potestate; alci parere. — p. se zakonima = legibus se subjicere; legibus parere.

pokorisati = alci infamiam inferre; alqm ignominia afficere. — p. se = se dedecorare alqa re; dedecus accipere alqa re; se contaminare.

pokoriti = v. pokoravati; podvrći.

pokornost = oboedientia; obsequium. — uskratiti p. = imperium contemnere, ili detrectare.

pokositi = demetere, ili metere.

pokosmatiti = pilosum, ili hispidum fieri.

pokoškati se = (nonnihil) altercari cum alqo.

pokovati = ferrum cudere (aliud ex alio).

pokraćivati = v. pokratiti.

pokrađa = v. krađa.

pokraj = prope; juxta; v. kraj.

pokrajina = (u opće) regio. — (provincija) provincia. — razdijeliti zemlju u četiri p. = terram in quatuor regiones describere, ili dividere.
pokrasti = (koga) furtum alci facere. — (što) depeculari alqd, n. pr. domos, templa. — (jedno po jedno) furari aliud ex alio.
pokratak = breviculus.
pokratiti = (sprijeda) praecidere. — (stegnuti) amputare, n. pr. narrationem. — (okusiti) curtare; decurtare. — (stegnuti) corripere. — p. komu život = maturare alci mortem.
pokrčumati se = rixari inter se.
pokrenuti = movere; v. pokretati.
pokrepa = (duha) confirmatio (animi). — (tijela) id, quod corpus reficit, ili membra recreat. — (pokrepljivanje) refectio.
pokrepljiv = reficiens; recreans.
pokrepljivati = v. pokrijepiti.
pokret = motus; motio; v. kretanje; buna.
pokretan = mobilis.
pokretanje = motio; agitatio.
pokretati = movere; commovere; ciere. — (gibati amo tamo) agitare.
pokrijepiti = corroborare, firmare, n. pr. corpus cibo; confirmare, n. pr. alcjs animum; reficere, n. pr. ciborum diversitate corpus reficitur. — p. se = vires reficere; se corroborare, confirmare, recreare.
pokriliti = alis tegere.
pokriti = tegere. — (da se zaštiti) contegere; obtegere; integere; — (sprijeda) protegere. — (zamotati; oviti) velare. — (poklopiti) operire; cooperire; adoperire (prt. aperire). — (posuti) consternere, n. pr. tabernacula caespitibus, iter floribus, maria classibus, amnem navigiis. — p. glavu = caput tegere, ili velare; caput operire. — p. se = (glavu) caput tegere, velare, operire.
pokriv = operculum; v. krov.
pokrivač; pokrivača; pokrivalo = (pokriv) operculum. — (pokrivalo u opće, odijelo) tegumen; tegimen; tegmen; tegumentum. — (da se što zamota) involucrum. — (za tijelo) velamentum. — (da se prostere) stragulum. — (prostirač na stolu) gausape. — (p. od ciličke kostrijeti) cilicium. — (mali satkani) lodicula. — (za konje) stratum.
pokrivati = v. pokriti.
pokriviti = v. okriviti.
pokrivljivati = v. pokriviti.
pokrop = respersio.
pokropiti = aspergere; conspergere; respergere.
pokrotiti = domare; v. krotiti.
pokrovac = stratum; v. pokrivač.
pokrovitelj = (branitelj) defensor; patronus.
pokroviteljstvo = tutela; patrocinium.
pokucaj = (kucanje u vrata) pulsatio forium; januae impulsus.
pokucati = (paululum) pulsare alqd, n. pr. fores, ostium; digito impellere, n. pr. januam.
pokučast = aduncus, n. pr. nasus; uncus, n. pr. hamus.
pokučiti; pokučivati = (leviter) flectere, ili inflectere. — (pružiti) porrigere.
pokućak = v. pokuće.
pokućan = domesticus.
pokuće; pokućstvo = supellex; vasa, orum. — — kupiti kuću s p. = aedes instructas emere.
pokuda = vituperatio.
pokuditi = vituperare; vituperando affligere alqd.
pokuljati = se profundere.
pokunjati = leviter aegrotare, ili aegrum esse. — (zaspati malo) lenem somnum capere.
pokunjiti se = caput, ili auriculas demittere.
pokup = emptio; coëmptio.
pòkupiti = colligere; legere. — p. konju dizgen = habenas adducere. — p. vojsku = in unum locum, ili in unum cogere, ili contrahere, ili cogere contrahereque copias. — p. se = contrahi; cogi; colligi; se congregare.
pokúpiti = coëmere. — (kupiti prije) praemercari.
pokupnja = v. pokup.
pokupovati = v. pokúpiti.
pokus = periclitatio; v. pokušaj.
pokusalica = homo edax, gulosus, vorax.
pokusati = comedere; devorare; mensam detergere.
pokusiti = v. pokušati.
pokušaj = (kušnja) tentatio; experimentum. — (rizik) periculum. — (početak preduzeća) conatus. — (usuđaj) ausum.
pokušati; pokušavati = tentare; experiri; periclitari; periculum facere; v. kušati. — sve p. = ultima, ili extrema audere; in ultimum discrimen venire. — p. sreću ratnu = fortunam pugnae experiri; v. okusiti.
pokvarenost = (moralna) mores corrupti depravatique; mores perditi; morum pravitas; corrupti mores.
pokvariti = depravare; vitiare; corrumpere; v. oštetiti; kvariti.
pokvasiti = madefacere; humectare; v. kvasiti.
pol; pola = dimidium; dimidia pars; v. pò.
polabašiti se = superbire; animos extollere.
polača = (kuća) domus. — kraljevska p. = regia; domus regia.
polag = (blizu) prope; propter; juxta; apud. — (po) secundum; pro; ex.
polagačice; polagano = lente; leniter. — (po malo) paulatim; pedetentim; sensim. — p. ići = tarde ire, ili ingredi; tardo pede, ili gradu incedere; lente incedere. — p. teći = (o rijeci) leniter fluere. — (tiho) leniter; summisse; summissa voce. — p. govoriti = summittere vocem, ili verba.

polaganje = (časti) abdicatio muneris. — p. računa = ratio reddenda, ili reddita.
polaganost = tarditas, n. pr. in incessu, in rebus gerendis.
polágati = ponere, ili deponere (in terra). — p. marvi = pabulum praebere. — p. n. pr. lozu = propagare. — p. se s kim = cum alqo concorditer vivere.
polàgati; polagivati = (paululum) mentiri; v. lagati.
polak = (p. manji, veći) dimidio minor, major; v. pô.
polako = v. polagano.
polakomiti se = (na što) cupiditate alcjs rei ardere, flagrare, incensum, ili inflammatum esse; ardenter, ili flagrantissime cupere; sitire; desiderio alcjs rei magno teneri.
polakšanje = levatio; allevatio. — (blažilo) levamen; levamentum; allevamentum.
polakšati = expedire; faciliorem reddere, n. pr. alci cognitionem rei.
polamati = v. polomiti.
polaskati = blandiri; v. laskati.
polastica = v. polakšanje.
polaz; polazak = v. odlaz; odlazak.
polaziti = v. odlaziti; pohoditi.
polaženje = abitio; v. odlaz.
poleći = sterni; prosterni. — (o žitu) procumbere. — (o čeljadetu i životinji) sterni; se, ili corpus abjicere; decumbere.
poslediti se = conglaciare; congelari; frigore concrescere.
poleguške = capite obstipo.
polet = volatus (avium). — (duha) animi cursus. — bez p. = (o govoru) abjectus.
poletar; poletarac = avis volandi potens.
poletjeti = volare; avolare. — (o strijeli) emitti. — (o nozi) labi; lapsare. — p. na noge = v. navaliti.
polezan = utilis; v. koristan.
poležati = paululum cubare; v. ležati.
polijegati = cubitum ire (alium ex alio); v. poleći.
polijetati = volitare.
polijevati = v. poljevati.
polipsati = mori (alium ex alio).
politi = aquā perfundere alqd, alqm; aquā aspergere, ili conspergere, n. pr. vias propter pulverem; rigare, irrigare, n. pr. hortum. — p. se = alqa re perfundi, ili se perfundere.
polizati; poliznuti; polizivati = delingere. — (zdjele) catillare.
poljačak = pulejum.
poljak = agrorum custos.
poljana = planities; planum; planus locus.
poljar = v. poljak.
polje = (u opće) campus. — (njiva) ager. — (oranica) arvum. — otvoreno p. = campus apertus. — na otvorenome p. = in aperto. — na polju = foris. — na polje = foras. — s p. = foris. — ići na p. = rus ire; (iz kuće) exire domo, ili foras. — bojno p. = locus pugnae, ili proelii; campus, ili locus, in quo, ili ubi pugnatum est. — umrijeti na bojnom p. = in proelio pugnantem occidi.
poljeće = spatium semestre; sex menses.
poljeno = taeda.
poljepšati; poljepšavati = excolere, n. pr. urbem, vitam inventas per artes. — stvari, koje poljepšavaju život = res, quae vitam instruunt. — p. što riječima = alqd verbis adornare, ili oratione exornare. — (iskititi) ornare; exornare; decorare.
poljetni = semestris.
poljevati = v. politi.
poljice = agellus; v. polje.
poljodjelac = agri cultor; agricola.
poljodjelstvo = agricultura; agri cultio. — (kao znanost) disciplina colendi agri. — baviti se p. = agrum colere; agri culturae studere.
poljski = rusticus; agrestis. — p. posao = opus rusticum, ili agreste. — p. plod = (terrae) fruges; agrorum fructus.
poljubac = osculum. — (od ljubavi) suavium. — (p. zaljubljenijeh) basium. — dati p. = osculum dare, ili applicare; suavium imprimere.
poljubiti = osculari; suaviari; basiare. — p. zemlju = terram osculo contingere. — p. se = osculari inter se.
poljuljivati = agitare.
poloj = vadum.
polojiti = sebo illinere.
polokati = exsorbere. — (popiti) ebibere; exhaurire.
polom = clades; strages.
polomiti = perfringere. — (oboriti) sternere. — p. vojsku = alci cladem afferre, ili inferre; alqm ingenti clade prosternere.
pološiti se = in morbum cadere, ili incidere; morbo implicari.
polovan = (usu) detritus, ili attritus.
polovica; polovina = dimidium; dimidia pars. — razdijeliti u dvije p. = in duo sibi aequa dividere; aequaliter dividere.
poloviti = ad unum omnes capere. — (razdijeliti u dvije pol.) v. polovica.
položaj = (način, kako što leži) positus, n. pr. urbis, regionis; situs. — dobar p. mjesta = situs opportunus; opportunitas loci. — (stanje, u kojem se što nalazi) status. — (uvjeti stanja) conditio; conditio fortunae. — (mjesto) locus, n. pr. res nostrae meliore loco erant, res est (in) eo loco. — (okolnosti, za koje se misli da nešto ili uzroče, ili mogu uzročiti) causa, n. pr. in eadem causa fuit Cato, omnium Germanorum

una est causa. — (izvanjski p. sreća) fortuna. — dobar p. = bonus status; bona conditio, ili causa; locus bonus; res bonae, ili secundae, ili florentes. — nepovoljan p. = status deterior; conditio iniqua, ili afflictior; res afflictae; res minus secundae. — vidiš u kakvome smo p.! = quo quidem in casu simus, vides! — promijenio se sasvim p. = magna facta est rerum commutatio; versa sunt omnia. — nepovoljan p. = iniquitas rerum, ili temporum; v. okolnost.

položaja = declivitas.

položit = (brijeg) collis leniter editus, molliter assurgens, leniter, ili placide acclivis.

položiti = v. polagati. — p. se = inclinari.

položnica = propago.

polubog = semideus.

polubožica = semidea.

polubrat = (u opće) frater germanus, ili frater altero tantum parente natus. — (od istog oca) frater (ex) eodem patre natus, ili genitus. — (od jedne majke) frater (ex) eadem matre natus; frater ex matre. — polubraća = diversis patribus (matribus) nati.

polučiti = consequi; assequi; obtinere; adipisci. — (molbom) impetrare.

polučovjek = semivir.

poludjeti = in insaniam incidere.

poludne = v. podne.

poludnevan = meridianus.

poludnevje = meridies; meridianum tempus.

poludrica = cymbalum; aes. — udarati u p. = cymbala quatere; aera concrepare.

poluga = (motka) pertica. — (ćuskija) vectis.

polugodišnji = semestris.

polugodište = spatium semestre; sex menses.

polukrug = hemicyclium.

polumrtav = semivivus; semianimus; semianimis.

polunoćan = qui (quae, quod) media nocte fit etc.

poluostrvo; **poluotok** = paeninsula; peninsula.

polupati = contundere; confringere. — (lupati malo) paululum pulsare. — p. se s kim = v. pobiti se.

polusestra = (u opće) soror germana. — (od istog oca) soror (ex) eodem patre nata; — (od iste majke) soror (ex) eadem matre nata.

polusirov = semicrudus.

polutina = v. polovina.

poluvača = v. lomača.

poma = v. paoma.

pomaći = v. pomaknuti.

pomagač = adjutor. — (ortak) administer. — (drug) socius. — (pratilac) satelles.

pomagalo = (lijek; pomoć) remedium. — (pomoć) adjumentum; subsidium; instrumentum, n. pr. virtutis, regni, ad obtinendam sapientiam; v. pomoć.

pomaganje = adjumentum; v. pomoć.

pomagatelj = v. pomagač.

pomagati = auxiliari alci; alci auxilium, opem auxiliumque, praesidium, subsidium ferre; alci auxilium afferre; alqm juvare, adjuvare; alci auxilio, adjumento, praesidio esse; alci adesse; alci non deesse. — (pripomoći, u pomoć priteći) alci subvenire. — (p. svojim ugledom, ili imanjem nevoljniku) opitulari alci. — (p. u potrebi i pogibelji) alci succurrere. — (kao lijek, sredstvo proti čemu) remedio esse; utilem esse contra alqd, ili alci rei; prodesse; salutarem esse; posse ad alqd, n. pr. ad morsum serpentis; valere adversus alqd; medicinam esse alcjs rei. — p. komu u čem = alqm operā adjuvare in alqa re; alci opitulari in alqa re facienda; operam suam commodare alci ad alqd; operam praebere alci in alqa re. — ne p. više = utilem, ili salutarem esse desisse. — ne pomaže trpjeti = nihil proficitur patientiā. — neprestane tužbe neće ti pomoći = querelis quotidianis nihil proficies. — tako mi bog p.! = ita me deus adjuvet! ili amet! — p. komu tražiti što = alci opitulari in alqa re quaerenda. — pomagajte! = ferte mihi auxilium! concurrite, cives! — pomogao bog! = salve!

pomahati = v. mahati.

pomahnitati = in insaniam incidere.

pomahnuti = v. mahati.

pomaknuti = loco movere; v. maći.

pomaljati = protendere; exserere. — p. se = prodire; prominere. — (pokazivati se) apparere.

pomalo = paulatim; sensim. — (korak po korak) gradatim.

pomama = furor; dementia; insania.

pomaman = (homo) furiosus, furibundus, insanus.

pomamice = furenter; furiose.

pomamiti; **pomamljivati** = alci furorem objicere; in rabiem agere; v. mamiti. — p. se = furore incendi, ili inflammari, ili efferri; in insaniam incidere. — p. se za kim = perdite amare alqm.

pomamnost = v. pomama.

poman = v. pomnjiv.

pomanji = minusculus.

pomanjkanje = vitium; error; culpa; v. pogrješka.

pomanjkati = deficere; deesse. — pomanjkalo mi je što = non habeo alqd; deest mihi alqd; deficit me alqd; v. nestati.

pomast = unguentum. — draga p. = balsamum.

pomastiti = v. mastiti.

pomašiti = parere.

pomazanje = unctio (rijetko).

pomazati = ungere; inungere.

pomeđaš = confinis; finitimus.

pomekšati = mollire; remollire; v. umekšati.

pomeljaviti = conterere. — (ižvakati) mandere.

pomen; pomenak = mentio; v. spomen.
pomenuti = mentionem facere alcjs rei, ili de alqa re. — slučajno p. što = (casu) in mentionem alcjs rei incidere. — pomenut = quem (quam, quod), ili de quo (qua) supra commemoravimus; cujus supra meminimus, ili mentionem habuimus; de quo (qua) feci mentionem.
pomèsti = verrere. — (izmesti) everrere. — (p. koga snijeg) obruere.
poméstì = conturbare; perturbare; confundere. — p. se = conturbari; memoriā turbari; memoria alcjs confunditur. — (pogriješiti) errare.
pomet = nives. — (o porodu) abortus.
pometanje = (o porodu) abortus.
pometati; pometavati = abjicere. — (smetnuti) deponere. — (metati na) imponere; v. metati. — p. riječ = fidem fallere, ili mutare; fidem frangere, violare, non servare. — (zametavati) contemnere; spernere; fastidire. — (o porodu) abortum facere.
pometnja = (zabuna) perturbatio.
pometnuti = v. pometati. — p. običaj = a consuetudine recedere; a pristina consuetudine deflectere. — ovi se običaji pometnuše = haec instituta obsoleverunt.
pomicati = v. pomaknuti.
pomičan = mobilis.
pomičnost = mobilitas.
pomiješati = permiscere; commiscere alqd cum alqa re, ili alqd alci rei. — (pomutiti) confundere, n. pr. fas nefasque, vera cum falsis.
pomilati = v. pomaljati.
pomilovati = blandiri; v. milovati. — (oprostiti) dare alci veniam, ili impunitatem; parcere alci; alqm poena liberare.
pominjati = v. pomenuti.
pomirati = exstingui; interire. — (jedan po jedan umrijeti) = (unum ex alio) mori; v. umrijeti.
pomirba; pomirenje = reconciliatio concordiae; reconciliatio; reditus in gratiam, n. pr. cum inimicis.
pomirisati = v. mirisati.
pomiriti; pomirivati = placare alqm alci, ili in alqm; alqm cum alqo, ili alqm, ili alcjs animum alci reconciliare; alqm cum alqo reconciliare, ili reducere, ili restituere in gratiam; alqm in alcjs gratiam reconciliare, ili restituere. — p. se = (s kim) reconciliari alci; reconciliare sibi alqm, ili alcjs animum, ili gratiam; reconciliare gratiam cum alqo; in gratiam cum alqo redire, ili reverti; alqm in amicitiam revocare.
pomirljiv = placabilis.
pomirljivost = placabilitas; ingenium placabile; animus placabilis; animus ad deponendam offensionem mollis.
pomirovina = piaculare sacrum; piaculare sacrificium; piaculum; piacularia.
pomisao = cogitatio; v. misao.
pomisliti = venio, ili incido in eam cogitationem; hoc mihi venit in mentem; illud succurrit mihi. — ne može se p. da = in cogitationem non cadit, ut etc. — ljubim te koliko možeš p. = quantum intellegere potes, tantum te diligo. — počeh pomišljati u sebi = coepi egomet mecum sic cogitare.
pomišljaj = v. pomisao.
pomišljanje = v. razmišljanje.
pomišljati = v. pomisliti.
pomišljenje = cogitatio.
pomiti; pomivati = perluere.
pomjeriti = (aliud ex alio) metiri, ili emetiri; v. mjeriti; v. pomjestiti.
pomjestiti; pomještati = loco movere. — p. se = locum mutare.
pomlačiti = tepefacere.
pomladiti = juveniles annos reddere alci; alci juvenilem quamdam speciem reddere; alqm in juvenilem vigorem redigere. — (obnoviti) renovare. — p. se = juvenescere. — (obnoviti se) renovari.
pomlađi = junior.
pomlađivati = v. pomladiti.
pomlatiti = concidere; contundere.
pomlja; pomnja = (animi) attentio, ili intentio. — (pomnjivo nastojanje) studium. — (pozornost) diligentia. — (posluh) audientia. — obratiti p. na što = animum attendere, ili advertere ad alqd; animum intendere, animum defigere et intendere in alqd; referre animum ad alqd; cogitationem intendere ad alqd. — obratiti čiju p. na što = convertere animum alcjs ad alqd. — s pomnjom = v. pomnjivo.
pomnjik = curator.
pomnjiti = v. nastojati.
pomnjiv = attentus; intentus. — (pozoran) erectus. — adv. attente; intente. — p. razgledati = contueri; conspicere; acri animo et attento intueri. — p. slušati = diligenter attendere; attente, ili attento animo, ili sedulo audire alqm; praebere se alci attentum auditorem; adesse animo (animis); erigere mentem (mentes) auresque et alqm dicentem attendere. — ne sluša p. = aures ejus peregrinantur.
pomočiti = intingere in alqa re.
pomoć = auxilium. — (zapleće; vojna pomoć) subsidium. — (sila, p. obzirom na onoga, koji je pruža) ops. — (trud za drugoga) opera. — (potpora) adjumentum. — (spremanje) ornamentum. — (zaštita; obrana) praesidium. — (svjetlost, spas) lux. — (spas) salus. — (lijek) medicina alcjs rei. — čijom p. = alcjs auxilio, ili ope, ili opera; alcjs ope adjutus; alqo adjuvante; alqo adjutore. — ničijom p. = per se. — božjom p. = diis juvantibus, ili bene juvan-

tibus; si dii juvent, ili adjuvabunt. — pomoću česa = (obično abl., n. pr. ingenio et cogitatione). — p. dati = v. pomagati. — poslati koga u p. = alqm auxilio, ili subsidio mittere; alqm auxilii causa mittere. — tražiti p. od koga = auxilium, ili opem, ili opem atque auxilium, ili praesidium petere ab alqo. — zvati koga u p. = alqm in auxilium vocare; alqm advocare, n. pr. medicum. — moliti za čiju p. = implorare alcjs fidem (obranu), n. pr. civium; auxilium, ili opem rogare alqm; implorare opem. — naći p. kod koga = juvari, ili adjuvari ab alqo. — biti bez p. = auxilio orbatum esse. — ostaviti koga bez p. = alqm non adjuvare; alci deesse. — trebati p. = egere auxilio; egere, ili indigere opis, ili ope. — bez p. = inops (auxilii); auxilio orbatus, ili destitutus. — potreban p. = alienae opis, ili aliena ope indigens; humanae opis indigens.

pomoćan = auxiliarius; auxiliaris. — p. čete = auxilia; milites auxiliarii. — (strana p. vojska) auxiliares. — (reserva) subsidia; milites subsidiarii. — p. sredstva = v. pomagalo; pomoć.

pomoći = v. pomagati.

pomoćnica = adjutrix.

pomoćnik = adjutor; v. pomagač.

pomodriti = livere.

pomokriti = madefacere.

pomol = conspectus. — na p. = in conspectu.

pomolak = conspectus.

pomoliti = v. pomaljati. — p. se = paululum precari; v. moliti.

pomor = lues; pestis. — (broj mrtvijeh) numerus mortuorum.

pomorac = nauta; (plur.) nautici homines. — izvrsni p. = homines in maritimis rebus exercitatissimi paratissimique.

pomoriti = (alium ex alio) interficere. — (pogubiti; o bolesti, gladu) absumere; consumere; v. umoriti.

pomorje = ora maritima; ora maris.

pomorski = maritimus; nauticus; navalis. — p. vojvoda = praefectus classis; dux praefectusque classis. — p. vojnik = miles nauticus, ili classicus; (u plur. također) classiarii. — p. vojska = copiae navales, ili maritimae; — p. rat = bellum maritimum, ili navale. — p. grad = maritima urbs; maritimum oppidum; — (tržište) emporium.

pomorstvo = res maritimae; res nauticae.

pomračenje = obscuratio. — (sunca, mjeseca) defectio; defectus.

pomračiti = obscurare. — p. se = obscurari; (o zvjezdama u opće) occultari; (o suncu) deficere; (o mjesecu) laborare.

pomraka = v. pomračenje.

pomrčanje = v. pomračenje.

pomrčati = v. pomraćiti se.

pomrčina = obscuritas; tenebrae; v. pomraćenje.

pomrčiti = nigro colore inficere. — (okrenutom pisaljkom [stilus] povući) inducere.

pomrijeti = v. pomirati.

pomrka = v. pomraka.

pomrknuti = v. pomrčati.

pomrljati = spurcare; inquinare.

pomrmljati = v. mrmljati.

pomrsiti = turbare; perturbare. — p. račune = rationes alci conturbare; consilia pervertere; v. zamrsiti.

pomrziti = odium in alqm concipere, ili erga alqm suscipere.

pomrznuti = gelari; congelare.

pomučan = subdifficilis.

pomučiti se = (za koga) operam praestare alci.

pomuniti se; pomunjeti = mente capi, ili alienari.

pomusti = mulgere; v. musti.

pomutiti = turbare, n. pr. aquam. — (poremetiti) turbare; conturbare; perturbare. — (pomiješati) miscere; permiscere; confundere. — p. državu = civitatem, ili rem publicam conturbare, perturbare; rem publicam miscere; v. smutiti; pobuniti. — p. oči = visum hebetare. — p. se = (o ljudima, puku [pomutiše se]) discordia inter eos orta est; discordes inter se facti sunt.

pomutnja = perturbatio.

ponačiniti; ponačinjati = reficere. — (popraviti) reparare; in melius restituere; reconcinnare (rijetko). — p. se = v. oporaviti se.

ponajlak = v. polako.

ponajveć; ponajviše = maximam partem. — (obično) plerumque.

ponamjerce = forte; casu; fortuito.

ponamjestiti = collocare; disponere.

ponapiti se = plus paulo adhibere; non satis sobrium esse.

ponapraviti; ponapravljati = v. ponačiniti.

ponaprijed = (ići) praeire; praecedere.

ponarasti = succrescere; v. narasti.

ponase = separatim.

ponašanje = mores.

ponašati se = se gerere, n. pr. honeste, prudenter. — p. se pristojno = pro dignitate vivere. — surovo se p. prama komu = alqm aspere tractare.

ponaticati = (alium ex alio) figere.

ponaučiti = v. naučiti.

ponavljanje = repetitio; iteratio. — p. rata = rebellium; rebellio. — izbjeći p. iste riječi = evitare assiduitatem ejusdem verbi.

ponavljati = repetere. — (po drugi put učiniti, reći itd.) iterare. — (opet započeti, potpuniti) redintegrare. — (opet pročitati) iterum legere. — (opet počiniti; iznova učiniti) renovare, n. pr. proelium, bellum, cursum.

ponazorice = (ići za kim) vestigiis alcjs instare.
ponehari = sero; post tempus.
ponestajati; ponestati = deficere; deesse.
ponići = (glavu; oči) caput, oculos demittere. — (izniknuti) enasci; v. izniknuti.
ponijeti = ferre; portare; v. nositi. — (odnijeti) auferre; v. odnijeti. — p. se = se efferre.
poniknuti = v. ponići.
ponirati = (o rijeci) hauriri, n. pr. septimum Danuvii os paludibus hauritur.
poništiti se = (klonuti duhom) animo, ili animis cadere, ili concidere; animo deficere.
ponizan = summissus; demissus. — adv. demisse; summisse; suppliciter. — p. moliti = supplicibus verbis orare.
poniziti; ponizivati = alcjs spiritus reprimere; frangere alqm, ili alcjs audaciam; frangere alqm et comminuere. — p. se = se, ili animum summittere; summisse se gerere; remittere spiritus; comprimere animos suos.
poniznost = animus summissus, ili demissus; humilitas.
poniženje = humilitas.
ponjava = linteum.
ponje = saltem.
ponjegovati = favere alci; juvare alqm; fovere alqm.
ponjušiti = olfacere; odorari.
ponoća; ponoći = media nox. — (kad se spava) concubia nox. — odmah po p. = de media nocte; v. noć.
ponor = vorago; abruptum; (locus) praeceps.
ponoran; ponorit = praeruptus; abruptus.
ponoriti = v. ponirati; roniti.
ponos = superbia (quaesita meritis); gloria. — (plata bremenaru) merces bajuli, ili geruli.
ponosan; ponosit = superbus; magnificus. — adv. superbe; magnifice.
ponositi = (paululum) gestare, portare; v. nositi. — p. se = gloriari in alqa re; — (ponašati se; vladati se) v.
ponositost = superbia.
ponoskinja = mulier superba.
ponošljiv = v. ponosan.
ponoviti = v. ponavljati.
ponuda = (prijedlog) condicio.
ponuditi; ponuđati = offerre; deferre alci alqd; v. nuditi.
ponuka = suasio; suasus; cohortatio; hortatio. — (poticanje) impulsus.
ponukati; ponukovati = v. nukati.
pooholiti se = superbum fieri; sese efferre.
poorati = (nonnihil) arare.
pooštriti = acuere; v. oštriti. — p. kazan = poenam augere.
pootvorati; pootvoriti = aliud ex alio aperire; v. otvoriti.

popadati = (aliud post aliud) cadere; v. popasti.
popa(d)ci = dolores puerperae.
popadnuti = v. popadati.
popak = v. poslije.
popala = incendium; exustio.
popaliti = comburere; exurere; cremare; concremare. — (sažigati) ustulare.
popanuti = v. popasti.
popariti = ferventi aqua perfundere. — (uvariti) decoquere.
popasti (popadnem) = v. popadati. — p. koga = invadere alqm; ingruere in alqm; corripere, ili opprimere alqm; (o nemoći) morbo tentari, ili corripi, ili opprimi, ili affici; (o strahu) metu affici; pavor occupat alqm, ili invadit, ili incedit.
popasti (popasem) = v. pasti (pasem).
popašan = avidus; appetens; v. lakom.
popašljivac; popašnik = cuppes.
popašnost = cuppedia, ae; ligurritio.
popaštiti se = gradum corripere, ili accelerare; viam, ili iter corripere; maturare, ili accelerare iter.
poperiti = erigere; v. izdići, uspraviti.
popertati = pugnis alqm conscindere, ili contundere.
popeti = tollere, ili efferre in (akuz.). — p. čadore = tabernacula tendere, ili samo: tendere. — p. se = evadere in alqd; niti, eniti, ili conniti in alqd, n. pr. eniti in verticem montis; conniti in arborem; v. ispeti se. — p. se do najviše časti = ad summum honorem pervenire; ad summos honores provehi; amplissimos gradus dignitatis adipisci, ili consequi; (malo po malo) efferri per honorum gradus ad summum imperium. — p. se preko čega = transcendere alqd, n. pr. muros; superare alqd, n. pr. munitiones, montes.
popijevati = canere. — (često i ponovno pjevati) cantitare.
popijevka = carmen; canticum.
popikavati se; popiknuti se = pedem offendere.
popilica = potator; acer potor.
popipati = attrectare; contrectare; pertrectare.
popis = (u opće) descriptio. — (kazalo) index. — (svaki pismeni p.) tabulae. — (račun) ratio. — p. naroda = populi recensus. — p. novakà delectus, ili conquisitio militum.
popisati; popisivati = (novake) delectum habere; milites legere; milites, ili exercitum scribere, ili conscribere.
popiti = ebibere; exhaurire.
popitivati = quaerere; rogitare.
popjev = v. popijevka.
popjevati = (paululum) cantare.
poplaćati = solvere; exsolvere; persolvere; v. plaćati.

poplákati = eluere.
pòplakati = (paululum) flere; v. plakati.
poplašiti = terrorem alci afferre, inferre, offerre, injicere, incutere; v. plašiti. — (otplašiti) deterrere; v. odvratiti. — p. se = terreri; exterreri; perterreri; terrore percuti.
poplat = v. potplat.
poplatiti = v. poplaćati.
poplav; **poplava**; **poplavica** = eluvio; inundatio; diluvium.
poplavetnjeti = caeruleum fieri; livere.
poplaviti = inundare, n. pr. Tiberis agros inundavit, imbres continui campis omnibus inundantes. — (o mnoštvu ljudi) inundare, n. pr. Italiam; se effundere, n. pr. in Asiam; implere, n. pr. agmen Asiae campos impleverat.
poplavljeti = v. poplavetnjeti; plaviti.
poplesati = v. plesati.
popletati = plectere (samo u part. plexus).
poplijeniti = v. oplijeniti.
poplinuti = effundi.
popljesniviti = situm contrahere; situ corrumpi.
popljuvati = conspuere; sputo aspergere; consputare.
popljuvka = sputum; oris excrementum.
popljuznuti se = v. popuznuti se.
popločati = lapide, ili saxo, ili silice sternere.
popoditi = contabulare.
popodnevan = pomeridianus.
popomilovati = v. pomilovati.
poprašiti = conspergere alqa re.
popratiti = v. ispratiti.
poprava = refectio; restitutio. — (pomirenje) reconciliatio gratiae, ili concordiae; v. pomirenje.
popravak = emendatio.
popravdati se = v. svaditi se.
popraviti = (načiniti što onako, kako je prije bilo) reficere; reparare; restituere; v. pograditi. — (od pogrešaka očistiti) emendare, n. pr. annales; — (i u moral. smislu), n. pr. consuetudinem, vitia adolescentiae. — (poboljšati; jače nego emendare) corrigere, n. pr. legem, jura, mores civitatis. — p. se = (u zdravlju) meliorem fieri (valetudine); — (u nauci) proficere in arte, in disciplina; ili izr. sa melius, n. pr. melius scribit, discit; (moralno) meliorem fieri; in melius mutari; mores suos mutare; in viam redire; ad virtutem redire, ili revocari; ad bonam frugem se recipere.
popravka = v. popravak.
popravljanje = correctio; emendatio; v. poprava.
popravljati = v. popraviti.
poprd = nugae.
popregnuti = adducere.
popret = cineres igni impositi.
popretati = igni cineres imponere.
popreti = perdere.
poprezati = adducere.
popričati = (paulum) narrare; v. pričati.
poprijećan = transversus; transversarius. — (kos; nakriv) obliquus.
poprijećke = ex transverso; per transversum.
poprijeko = v. poprijećke.
poprijeti = v. potisnuti.
poprijetiti = (leviter) minari; v. prijetiti.
poprigati = frigere.
poprimiti = accipere; sumere; assumere; asciscere. — p. se = v. pothvatiti se.
poprište = belli sedes; locus, quo bellum gestum est, ili belli gerendi.
poprljiti = adurere.
poproći = (paululum) praeterire.
poprositi = v. prositi.
poprsak = respersio.
poprsina; **poprsje** = imago (ficta). — (na štitnoj ploči urezana) clipeum.
poprskati = aspergere; conspergere; respergere, (n. pr. aqua ore emissa).
poprsnica = v. poprsina.
poprsnuti = v. poprskati.
poprug = v. potprug.
popržiti = torrere; v. pržiti.
popucati = (aliud ex alio) rumpi, ili dirumpi; dissilire; v. pucati. — p. od smijeha = risu dissilire, dirumpi.
popuknuti = v. popucati.
popuniti; **popunjati** = explere; complere. — p. legije = legiones supplere, complere, replere; supplementum scribere legionibus. — p. vojsku = exercitum supplere, reficere, supplemento explere.
popuriti = torrere.
popust = v. popuštanje.
popusti = v. popuznuti.
popustiti = remittere; relaxare. — (ustupiti; ugoditi) concedere, n. pr. de suo jure. — često p. = indulgere alci. — p. čijoj volji = alcjs voluntati morem gerere, ili obsequi. — (o bolesti, vrućici, kiši itd.) remittere; remitti. — (o bolesti) laxari; laxare; relaxare, n. pr. dolor relaxat, vis morbi videbatur laxata. — (privremeno prestati, o vatri, kiši itd.) intermittere.
popustljiv = tractabilis; facilis; indulgens; mitis. — biti p. = alci, ili alcjs voluntati morem gerere, ili obsequi; indulgere.
popustljivost = indulgentia; facilitas.
popuštanje = remissio.
popuštati = v. popustiti; popustljiv (biti).
poput = similis; v. nalik.
poputati = (alium ex alio) compedibus vincire; alci compedes indere, ili imponere.
poputnina = viaticum.
popuzak = locus lubricus.
popuziti; **popuzivati** = loco cedere.

popuzljiv = lubricus.
popuznuti = loco cedere; recedere; v. poklizuuti se.
por = porrum; porrus.
poraba = usus; usurpatio. — česta p. = frequentatio; frequens usus. — zabraniti p. česa = interdicere usum alcjs rei.
poraban = utilis; aptus usui; ad usum bonus.
porad; poradi = ob; propter; per; causa; v. radi.
poraditi = (paululum) laborare; v. raditi.
poradovati se = nonnihil laetari; v. radovati se.
porađati = parturire. — (roditi više djece) plures eniti partus. — p. se = nasci, gigni.
porahliti = (zemlju) glebas relaxare, subigere, solvere.
poraniti = v. podraniti.
porasrditi se = leviter irasci.
porast = habitus; v. rast.
porasti = succrescere; v. rasti; uzrasti.
porašati = rorare.
poravnanje = compositio.
poravnati = componere, n. pr. controversiam, litem. — p. se s kim = transigere cum alqo (de controversiis).
poravniti; poravnjivati = aequare; coaequare; exaequare; complanare; ad planitiem redigere.
poraz = (ratni) clades; strages. — (propast) pernicies; exitium; ruina.
porazapeti = (šatore) castra ponere, locare, collocare, constituere.
porazbijati = (aliud ex alio) frangere, ili confringere.
porazdijeliti = distribuere; dispertiri (rijetko). — (darovati) dilargiri. — (porazmjestiti) disponere; v. razdijeliti.
poraziti = (upropastiti) perdere; (moralno) abjicere. — p. neprijatelja = prosternere; profligare; fundere; fundere fugareque; alci cladem inferre, ili afferre.
porazličiti = distinguere; discernere.
porazmjestiti = disponere, n. pr. vigilias per urbem, stationes.
porazumjeti se = (dogovoriti se) convenire de alqa re inter se; v. dogovoriti se.
poȑdati = v. poȑgati.
poreciv = qui (quae, quod) retractari potest; mutabilis.
poreći = retractare, n. pr. dicta; revocare, n. pr. sententiam, promissum. — p. se = dicta retractare; sententiam mutare.
pored = (p. toga) praeterea; insuper. — (dodaj) adde. — p. svega toga = nihilo minus; quae quum omnia facta sint. — tamen; cfr. magno in aere alieno majores etiam possessiones habent; v. kraj; pokraj.
poredan = tenuis; modicus.
porediti; poređati; poređivati = ordinare; disponere; ex ordine collocare. — p. koga s kim = alqm alci comparare, ili conferre. — (izjednačiti) alqm parem judicare alci; in aequo ponere alqm alci; alqm adaequare cum alqo. — p. se s kim = adaequare se alci n. pr. virtute; v. izjednačiti se.
poredo = v. naporedo.
poredom = ordine; ex ordine; in ordinem; per ordinem; (poredice; jedan za drugim) deinceps.
poregivati = mussitare.
poreka = retractatio.
poreknuti = v. poreći.
poremećaj; poremet = perturbatio ordinis.
poremetiti = turbare, n. pr. ordines hostium, statum civitatis. — (sa svijem) perturbare, n. pr. exercitum, civitatem. — (pomutiti) confundere, n. pr. ordines. — (pomiješati) miscere, n. pr. rem publicam.
porenuti = v. pognati.
porevati = erumpere; prorumpere; v. navaliti.
poreveniti se = contribuere.
porez = (izravan porez na osobe, ili imetak, u naravi, ili u novcu) tributum. — (indirekt. porez) vectigal. — nametnuti p. = vectigal, ili tributum imponere alci, alci rei. — plaćati p. = vectigalia pensitare; vectigalem esse. — platiti p. = vectigal, ili tributum pendere; tributum ferre, ili conferre. — pobirati p. = tributum, ili vectigal exigere. — prost od p. = immunis. — primanje, pobiranje p. = vectigalium exactio.
porezati = vulnerare. — p. se = se vulnerare, n. pr. cultro.
porezivati = v. porezati; rezati.
poreznik = exactor vectigalium. — (ko plaća porez) qui tributum, ili vectigal pensitat.
poȑgati = usu deterere.
poȑđati = robigine obduci, laedi, corripi. — poȑđan = robigine obductus, ili obsitus; robiginosus.
poricanje = retractatio.
poricatelj = qui dicta retractat; v. poreći.
poricati = v. poreći.
porijecati se; porijecititi se = (paulisper) altercari cum alqo.
porijeckati se = v. porijecati se.
porijevati = impellere; urgere.
porigati = v. pobljuvati.
poriluk = porrum.
porinuti = impellere. — p. natrag = repellere; retrudere. — p. brod = navem (in aquam) deducere.
poriti = exenterare, n. pr. leporem.
porivanje = v. turanje.
porivati = v. turati.
porod = (rođenje) puerperium. — (mladi) partus. — (djeca) proles; liberi. — (potomci) progenies; stirps; v. pleme.

porodica = familia. — (pleme; p. od koje je ko) stirps. — (rođaci) propinqui; cognati. — (kuća) domus; v. kuća; obitelj.
porodilja = puerpera.
poroditi = v. roditi. — p. se = partum edere; infantem parere. — (o vatri, ratu itd.) exoriri; v. buna, rat, vatra itd.
porođačiti se = affinitatem cum alqo jungere; affinitate se conjungere, ili devincire cum alqo.
porođaj = partus.
porok = labes; macula; nota turpitudinis.
poronuti = (u propast) pessum ire. — p. pod vodu = aqua mergi.
porosica = levis pluvia.
porositi = rorare.
porota = juratorum judicium.
porotnik = juratus judex.
porub = limbus.
poručak = nuntius. — (nalog) mandatum.
poručanstvo = sponsio.
poručati = (paululum) jentare; prandere; v. ručati. — (pojesti sve) comedere; consumere.
poručiti; poručivati = mittere nuntium ad alqm; mittere alci, s akuz. s inf., ili ut, ili sam konjunkt., (n. pr. nuntios miserat velle se populi R. amicitiam; miserat, ut dictatorem diceret; quam primum copias adduceret); mandare. — (javiti) nuntiare; v. javiti. — p. komu po komu = mandata alci (po komu) ad alqm (komu) dare; per alqm (po komu) certiorem facere alqm (komu). — p. po koga = alqm adesse, ili venire jubere; alqm arcessere, accire; v. po.
poručiti se = fidem praestare.
poručivati = v. poručiti.
poruga; poruganje = ludibrium.
porugati; porugivati se = (s kim) alqm ludificari, eludere; ludibrio habere; irridere; v. podrugivati se.
poruk = v. jemac.
poruka = nuntius. — (nalog) mandatum.
porumenjeti = erubescere.
porušiti = (razvaliti) destruere, n. pr. aedificium, alcjs fortunam; diruere, n. pr. tecta, muros, urbem, monumentum; demoliri, n. pr. tectum, partem muri; evertere, n. pr. urbem, statuam, amicitiam; excidere, n. pr. domos, urbem; rescindere, n. pr. vallum, pontem. — (uništiti) delere; exstinguere, n. pr. potentiam, alcjs salutem; subvertere, n. pr. imperium, leges et libertatem. — p. mir = pacem, ili concordiam turbare. — p. se = luctu affici. — (srušiti se) concidere; corruere.
poružiti = v. pogrditi.
poružnjeti = deformari; turpari; deformem, ili turpem fieri.
pořvati = (koga) ad pugnam alqm instigare, ili lacessere. — p. se = luctari cum alqo; v. rvati se.
posabrati = colligere; v. sabrati.
posad = adv. inde ab hoc tempore; ex hoc tempore.
posada = praesidium. — metnuti p. = (in oppido) praesidium ponere, locare, collocare, constituere; (urbi) praesidium imponere; (locum) praesidio firmare, ili munire; — ojačati p. = praesidium majoribus copiis firmare.
posaditi; posađivati = obserere; conserere. — (namjestiti) alqm in alqo loco collocare, ili constituere; (četu) copias, ili exercitum collocare. — p. se = considere; assidere. — p. za sto = accumbere.
posadriti = gypsare.
posahnjivati; posahnuti = arescere; exarescere; arefieri. — (o stablu) mori; emori.
posakupiti; posakupljati = colligere; cogere; in unum conferre, ili contrahere. — p. misli = cogitationes suas ad unam rem dirigere. — p. se = convenire; coire; colligi etc.
posalak; posalce = negotiolum.
posamce = v. pojedince.
posanljiv = semisomnus; somniculosus.
posao = (u opće) res. — (radnja) opus. — (zanimanje; zadatak; državni, ratni, trgovački, kućni pothvat) negotium. — (radnja; zanimanje) occupatio. — (služba) officium. — (određena zadaća, služba) munus. — (službeno područje) provincia. — (upravljanje kakvagod državnog posla) cura. — (odnošaj s kim) ratio. — (rad; trud) opera. — povjeriti komu p. = negotium alci deferre, mandare; negotiis alqm praeponere, praeficere. — javan p. = negotium publicum; munus publicum. — p. javni i privatni = publicae privataeque rationes. — uzeti na se p. = negotium suscipere, v. pothvatiti se — imati kakav p. = in negotio versari; negotio implicatum esse; alqd agendo occupatum esse. — opremiti p. = negotium explicare, expedire, conficere, obire; (izvršiti što) negotium, ili alqd exsequi; mandatum exsequi. — baviti se svojim p. = negotium gerere. — pun teškijeh posala = negotiosus; negotii plenus; vehementer occupatus; opera distentus. — imati mnogo posala = occupatissimum esse; multis negotiis (occupationibus) implicitum esse; valde negotiosum esse. — od p. ne znati kud ni kamo = plurimis, ili maximis occupationibus distineri; multarum rerum varietas alqm distringit. — ne imati p. = negotiis vacare, ili vacuum esse; otiosum esse. — biti obrtan u svome p. = rem suam bene gerere. — učiniti dobrijeh posala (o trgovcu) = bene negotium gerere. — tvoj je posao = tuum est; ad te spectat. — to nije moj p. = hoc non meum est; hoc a me alienum est. — ići na p. = ad opus (susceptum) proficisci; ad (solitum) opus ire. — imati mnogo p. okolo čega = multum

operae laborisque in alqa re consumere; multo sudore et labore facere alqd; desudare et laborare in alqa re.

posasnuti; posati = exsugere.

posavjetovati = consilium dare; auctorem esse alcjs rei, ili inf., ili ut, ne; suasorem esse alcjs rei (nagovarati); suadere. — (bodriti) hortari alqd, ili ad alqd, ili ut; hortatorem esse alcjs rei. — (opominjati; poticati) monere, ili admonere alqm ut, ili ne. — p. se s kim = alqm consulere. — (razmišljati; vijećati) deliberare.

poseban = singularis. — (oseban; osebujan) peculiaris. — (pojedini) singuli. — (osoban; osobit) proprius. — (privatan) privatus.

posebnik = homo privatus.

poseći; posegnuti = (na što, za čim) manus tendere, ili porrigere ad alqd; (pren.) manus alci rei adhibere, ili afferre, n. pr. alienis bonis. — p. za koga = alqm tueri; alqm tueri et defendere; suscipere alqm; alqm suscipere ac tueri.

posele = v. posad.

poselica = viculus; parvus vicus.

poseljačiti se = rusticum fieri.

posijati = serere; conserere; obserere.

posije = furfur.

posijecati = v. posjeći.

posijek = v. pokolj.

posijedjeti = canescere.

posijelo = v. sijelo.

posilan = violentiā factus.

posiliti = vi cogere; per vim adigere. — p. se = superbire; se superbia efferre; alcjs animus ad superbiam extollitur.

posiljati = v. pošiljati.

posin; posinak = filius adoptivus; adoptatus.

posinitelj = is qui adoptat, ili adoptabat.

posiniti; posinoviti = adoptare; per adoptionem familiae suae inserere; in nomen familiae suae asciscere alqm; in nomen, ili in familiam suam nomenque asciscere alqm.

posinovljenje; posinstvo = adoptio; adoptatio.

posipati = spargere, ili conspergere alqa re.

posisati = sugere.

posizati = v. posegnuti.

posjećati = v. pohoditi.

posjeći = caedere. — (raniti) vulnerare; v. osjeći. — p. koga = caedere; concidere. — (poklati) trucidare; obtruncare. — p. se = (nožem; mačem) cultro, gladio se vulnerare. — p. se s kim = ferro cum alqo decernere.

posjed = possessio; (pohode) salutatio; v. pohode; sijelo.

posjedak = v. sijelo.

posjedalac = (bonorum) possessor. — (gospodar) dominus.

posjedati = considere. — p. za stol = discumbere. — p. konje = equos conscendere.

posjediti = (paululum) sedere. — (počekati) = (paululum) exspectare.

posjednica = quae possidet; v. sijelo.

posjednik = possessor; bonorum possessor. — v. sijelo.

posjednuti = v. posjesti.

posjedovanje = possessio. — imati veliko p. = magnas possessiones habere; agros habere.

posjedovati = possidere; possessionem alcjs rei habere, ili tenere; in possessione alcjs rei esse; v. pohoditi.

posjeka = caedes; trucidatio.

posjesti = potiri; occupare; v. posjedati. — p. se = considere.

posjet; posjeta = v. posjed.

posjetiti = v. pohoditi.

poskakati = (omnes) exsilire, prosilire; v. skočiti.

poskakivati = subsilire; exsilire; exsultare.

poskapati = perire (omnes post alium alius).

poskidati = (aliud post aliud) demittere, ili demovere.

poskikivanje = stridor.

poskikivati = stridere.

poskitati se = vagari; pervagari.

poskititi = offerre.

poskočiti = subsilire; exsilire.

poskok = saltus. — (ljutica) aspis; vipera.

poskokce = subsultim; exsultim.

poskoknuti = subsilire; exsilire.

poskorupiti = conspergere.

poskup = carus.

poskupac; poskupak = v. mezimac.

poskupljeti = res carior fit; res carius, ili pluris venit; pretium alcjs rei augetur. — mnogo p. = plurimum alcjs rei pretio accedit, n. pr. plurimum agrorum pretiis accessit. — žito je p. = annona crescit; annonae caritas increbruit; annona carior, gravior, durior facta est.

poslagati = componere. — (sabrati; sklopiti) complicare. — (na jedno mjesto) in unum conferre.

poslanica = epistola.

poslanik = nuntius; legatus; v. poklisar.

poslaništvo; poslanstvo = v. poklisarstvo.

poslastice = cupedia, orum; cupediae, arum; cibi delicatiores; res ad epulandum exquisitissimae; gulae irritamenta.

poslastičar = cupediarum mercator.

poslati = (u opće) mittere. — (ispod ruke, potajno, ili u pomoć poslati) summittere. — (razaslati) dimittere. — (p. naokolo) circummittere. — p. naprijed = praemittere; antemittere. — p. preko = transmittere. — p. natrag = remittere. — p. daleko = removere, n. pr. pecora, equos ex conspectu. — p. s bogom (raspustiti) dimittere. — p. za kim = mittere, qui sequantur. — p. po koga = alqm arcessere; accire; v. po-

— p. koga kao poslanika = (službeno) legare, (privatno) allegare alqm. — (udaljiti koga, ili što, čega se želimo riješiti) ablegare; amandare. — p. komu pozdrav pismeno = salutem alci scribere.

poslen = (pun posala) negotiosus; distentus; occupatus. — (marljiv; radin) industrius; laboriosus. — (revan) navus. — (koji se trudi) operosus. — p. dani = dies negotiosi.

poslenica = operaria.

poslenik = operarius.

poslenost = industria; labor.

poslije = prep. (u vremenu) post. — (u vremenu i prostoru) secundum. — (odmah poslije) a; ab, n. pr. ab re divina, a prima obsidione; ex, n. pr. ex labore se reficere, Cotta ex consulatu profectus est in Galliam; v. iza; cfr. post ejus diei diem tertium; ex consulatu obtinuit Hispaniam; Germani statim e somno lavantur; confestim a proelio rediit. — adv. (zatim) post; postea; posthac. — (na dalje) deinde. — (po tom) deinceps. — godinu p. = anno post. — malo p. = paulo post. — mnogo p. = multo post. — nekoliko vremena p. = aliquanto post.

poslijetati = (alium ex alio) devolare.

poslijepiti; poslijepljeti = (alium ex alio) lumina amittere; luminibus, ili oculis capi.

poslišati = v. poslušati.

posljedak = consecutio; consequentia (rijetko). — (resultat) exitus. — (uspjeh) eventus. — logični p. = consecutio; consequens; consectarium; v. posljedica.

posljedica = v. posljedak. — posljedice = eventus, qui sequuntur. — p. rata = quae post pugnam accidunt. — biti p. čega = sequitur alqd alqam rem; manat alqd ex alqa re, n. pr. peccata ex vitiis manant; oritur alqd ex alqa re, n. pr. turpes actiones, quae oriuntur ex vitiis. — p. toga bi, da itd. = quo factum est ut etc. — imati znatnih p. = magni esse momenti. — ne imati p. = nullius esse momenti. — imati zle p. = male evenire. — opisati uzroke i p. rata = bellum cum causis et eventibus memorare. — p. se čega ćute kroz vas život = omnis vita perturbatur alqa re. — biti zabrinut zbog p. = quorsum alqd casurum, ili evasurum, ili erupturum sit vereri. — poučit će nas p. = docebit post exitus.

posljednji = postremus. — (skrajnji; zadnji) ultimus; extremus.

posljednost = v. posljedstvo.

posljedovati = sequi; consequi; v. slijediti.

posljedstvo = v. posljedak. — (potomstvo) posteritas; posteri.

poslovač = v. poslenik.

poslovati = laborare; in labore esse. — (opravljati) operari; v. raditi.

poslovica = proverbium. — (izreka; mudra riječ) verbum. — postati p. = in proverbii consuetudinem, ili in proverbium venire; in proverbium cedere. — biti p. = proverbii locum obtinere. — to je kod Grka postalo p. = hoc Graecis hominibus in proverbio est. — stara je p. = est vetus proverbium; est vetus verbum; vetus verbum hoc quidem est. — kao što kaže stara p. = ut est in proverbio; quod proverbii loco dici solet; quod ajunt; ut ajunt; ut dicitur.

poslovičan = proverbii loco celebratus; qui (quae, quod) proverbii locum obtinet; qui (quae, quod) in proverbium, ili in proverbii consuetudinem venit.

poslovođa = procurator; negotiorum curator. — biti čiji p. = curare res alcjs; alcjs negotia, ili rationes negotiaque procurare; alcjs rem, ili negotia gerere.

poslovodstvo = negotium gerendum, ili gestum; procuratio.

posluga = ministerium. — (služba) opera.

posluh = (slušanje) auscultatio; auditio. — (pokoravanje) oboedientia; obtemperatio.

posluhivati = subauscultare. — p. na vratima = aure foribus admota sermonem captare; ad fores, ili ab ostio auscultare.

posluhnuti = v. poslušati.

poslušan = parens; oboediens; dicto audiens; obtemperans. — biti p. = parere; oboedire; obtemperare; audire alqm; auscultare alci. — (ugađati) obsequi; morem gerere. — (po volji komu raditi) morigerari. — (pokoran biti) in officio esse (o narodu); v. slušati.

poslušatelj = auditor; auscultator; audiens.

poslušati = auscultare; audire; aures praebere alci; v. posluhivati, (biti) poslušan.

poslušnik = qui oboedienter imperata facit.

poslušnost = obtemperatio; oboedientia. — (ugodljivost) obsequium. — (podložnost) officium; modestia, n. pr. militum.

poslužan = officiosus; plenus officii.

poslužba = officium; v. posluga.

poslužitelj = famulus. — (pomagač; podvornik) minister; administer. — (momak) puer. — (kod magistrata u Rimu) apparitor; — (u provinciji) stator.

poslužiti; posluživati = ministrare alci; ministeria facere alci (osob. za stolom); operam dare alci; alci adesse. — p. koga čim = alqm juvare alqa re. — poslužila mu je sreća čim = fortuna usus est in alqa re. — p. se = (čim) uti alqa re; adhibere alqd.

poslužnik = v. poslužitelj.

poslužnost = officium; studium.

posmagnuti = (od gladi) fame confici, absumi, interire.

posmicati = (koga) (alium ex alio) de medio tollere.

posmijeh = v. podsmijeh.
posmrče = (filius) postumus, ili post patris mortem natus.
posmrtni = (n. pr. slava) futura post mortem fama.
posmrtnik = v. posmrče.
posnažiti = corroborare; firmare; confirmare; firmiorem facere. — p. se = se corroborare, ili confirmare.
posniježiti se = nivibus obrutum esse.
posoblje = supellex.
posokoliti = v. obodriti. — p. se = spiritus sumere; animus alci accedit.
posoliti; posoljivati = sale conspergere, ili aspergere; salem conspergere alci rei; sale condire. — dobro p. = sale obruere.
pospan = somni plenus; semisomnus. — (lijen; mlitav) tardus; lentus; segnis.
pospanac = (mlitavac, dremljiv) veternosus.
pospanost = somni necessitas.
pospati = (alium ex alio) obdormire; somnum capere; in somnum labi; somno opprimi. — (malo zaspati) paulisper conquiescere, n. pr. post cibum meridianum.
pospavati = v. pospati.
pospjeh; pospjeha = properatio; festinatio.
pospješan = festinans; properans; festinationis plenus. — p. hodom = magnis itineribus; quam maximis itineribus. — adv. festinanter; properanter. — sasvim p. ići = nihil ad celeritatem sibi reliqui facere. — p. raditi = festinare; properare, n. pr. alqd facere.
pospješati; pospješiti = accelerare alqd; properare; festinare; maturare. — p. se = (hodeći) corripere, ili accelerare gradum. — (putujući) viam, ili iter corripere; maturare, ili accelerare iter; v. pohitjeti.
pospješnost = festinatio.
posprdati = v. porugati.
posramiti = ruborem alci afferre; pudorem alci injicere, ili incutere. — p. se = pudor suffunditur mihi; pudore afficior alqa re.
posrebrniti; posrebriti = argento, ili bracteis argenteis inducere; argentum inducere alci rei.
posred = in medio (loco). — p. kuće = in medio aedium. — p. grada = in media urbe; in sinu urbis; cfr. inter ceteram planitiem erat mons.
posredan = n. pr. ima p. i neposrednih uzroka = causarum aliae sunt adjuvantes, aliae proximae. — adv. (= po komu trećemu) per, ili alcjs consilio.
posrednik = interpres, n. pr. concordiae, pacis; intercessor; conciliator, n. pr. nuptiarum, proditionis. — (zagovornik) deprecator. — (ugovaralac) internuntius. — (podvodnik) leno. — služiti se p. = agere per alqm.
posrednji = medius. — adv. mediocriter; modice.
posredovanje = intercessio; interventus. — (zagovaranje) deprecatio. — (preporuka) commendatio. — čijim p. = alqo auctore, ili alcjs beneficio. — njegovim p. odustalo se od rata = illo auctore et agente ab armis discessum est.
posredovatelj = v. posrednik.
posredovati = conciliare, n. pr. amicitiam; componere, n. pr. pacem, foedus; intercedere, ut etc.
posredstvo = v. posredovanje.
posrk = haustus.
posrkati = absorbere.
posrnuti: posrtati = labi; pedem offendere.
posrt; posrtanje = lapsus; offensio pedis.
post = (svojevoljno) jejunium. — (gladovanje) inedia. — narediti p. = jejunium instituere. — navijestiti p. = jejunium indicere. — vršiti p. = jejunium servare.
postaja: postajalište = statio. — (kod putovanja) statio; mansio.
postajanje = ortus; v. postanak.
pòstajati = oriri; exoriri; cooriri; nasci; gigni. — (pojaviti se) exsistere. — (nastati; zbiti se) fieri. — (početi biti) esse incipere. — (provaliti) erumpere. — (izvirati; teći) manare; fluere; proficisci. — (počimati) initium ducere ex. — (biti stvoren, izveden) effici alqa re. — postaje što po čemu, ili iz čega = causa, ili initium alcjs rei proficiscitur ab alqa re; principium alcjs rei (n. pr. belli) oritur ab alqo, ili ab alqa re.
postàjati = (paululum) consistere; subsistere.
postajnik = peregrinus.
postanak = ortus; origo. — (početak) initium. — (najprvi početak; začetak) primordium; exordium. — p. svijeta = mundi ortus, origo, exordium.
postanje = v. postanak.
postanuti = v. postajati.
postar = natu grandior; aetate jam senior.
postarati se = (o ljudima) senescere; consenescere; senem fieri; senem esse coepisse; (o stvarima) veterascere; senescere; v. brinuti se.
postariti = v. postarati se.
postatak = v. postanak.
pòstati = v. pòstajati.
pòstâti = v. postàjati.
postav = v. platno.
postavac = arca; armarium.
postavica = parvum labrum.
postaviti = statuere; constituere, n. pr. alqm ante ipsam aciem, equos. — (namjestiti) collocare; locare. — (staviti) ponere. — (p. opet na prijašnje mjesto; iznova p.; p. što mjesto čega) reponere. — (p. na što) imponere, n. pr. alqm in rogum. — (p. u službu) imponere, n. pr. custodias ad portas oppidi. — (porazmjestiti) disponere. — (podignuti) erigere. — (p. što pred

što) objicere. — (p. što k čemu) apponere, n. pr. notam ad versum. — (p. pred koga što) apponere, n. pr. patellam, panem. — (izložiti) proponere. — (metnuti na polje) exponere. — (p. kao vojn. t. t.) constituere, n. pr. octo cohortes in fronte; collocare, n. pr. praesidia in litore, tabernaculum sibi in campo Martio; ponere, n. pr. insidias contra alqm; disponere, n. pr. stationes, custodias, tormenta in muris; apponere, n. pr. stationem portae; objicere, n. pr. sagittarios in sinistro cornu. — p. se = (vojn. t. t.) consistere, n. pr. ad Alliam, sub muro, in sinistra parte acie.

postavljati = v. postaviti.

postelja = lectus. — (log) cubile. — (krevet) grabatus. — ići u p. = ad lectum transgredi; cubitum ire, ili discedere. — metnuti koga na p. = alqm super lectum collocare. — ležati (biti) u p. = in lecto esse.

posteljati = lectum sternere.

posteljica = lectulus.

postići = assequi; consequi; adipisci. — postiže koga što = afficitur, affictatur, fatigatur alqs alqa re.

postidan = v. stidljiv.

postidjeti = v. zastidjeti.

postignuće = adeptio.

postignuti = v. postići.

postiti = cibo se abstinere. — (post vršiti) jejunium servare. — p. (gladovati) jedan dan na mjesec = inediam unius diei per singulos menses interponere.

postizanje = adeptio.

postizati = v. postići.

postižnost = vis percipiendi; intelligendi prudentia.

postojan = constans; stabilis; firmus. — vrijeme nije p. = caelum, ili tempestas variat. — p. značaja = firmus; constans. — adv.; constanter; firme.

postojanost; postojanstvo = stabilitas; constantia; firmitas animi.

postojati = v. postati.

postojbina = locus, in quo alqs genitus est; solum, in quo alqs ortus et procreatus est.

postola = v. crevlja.

postolje = pedes mensae.

postotak = centesima.

postradati = v. podnijeti. — (propasti) perire; interire; pessum ire. — p. na moru = navem frangere; naufragium facere; naufragio perire, ili interire.

postranica = assectator.

postraviti se = perire (a fera).

postražiti = (paulisper) excubare; excubias habere, ili agere. — (obnoć) vigilias agere; v. stražiti.

postrešiti = tegere.

postrići = tondere; detondere; v. strići.

postrijeliti; postrijeljati = alium ex alio conficere, ili dejicere telo; configere.

postrizati = v. postrići.

postrugati = (paululum) radere.

postuđeniti = frigescere.

postupanje = (agendi) ratio. — prijateljsko p. = comitas; humanitas. — tvrdo, oštro p. = asperitas. — okrutno p. = saevitia. — blago p. = lenitas. — popustljivo p. = indulgentia. — razborito p. = prudentia. — (stupanje) gressus; v. stupanje.

postupati = agere; facere. — (pokazati se kakvim prama [proti] komu) = alqm esse in alqm; se praebere erga, ili in alqm; consulere in alqm, n. pr. gravius, honestius, crudeliter; alqm tractare, n. pr. liberaliter, aspere. — p. po zakonu = lege agere.

postupice = gradatim; per gradus.

postupiti = ire; gradi.

postupno = adv. gradatim; per gradus.

posuda = vas.

posudar = vascularius. — (lončar) figulus.

posuditi = (dati u naruč) commodare; utendum dare, ili tradere. — (uzeti u naruč) utendum petere.

posuđe = vasa, orum.

posuđivati = v. posuditi.

posukati = (nonnihil) torquere.

posukati se = catervatim erumpere; effundere se.

posukljati; posuktati = (cum impetu) effundi, profundi.

posumnjati; posumnjiti = dubitare de alqa re; ponere in dubio; in dubitationem vocare. — (na koga) de alqo suspicionem habere; alqm suspectum habere.

posumračiti se = advesperascit; vesperascit; nox appetit.

posunuti = (nonnihil) impellere.

posuriti = fervidā aquā perfundere.

posustati = fatigari; defatigari.

posušiti = siccare; exsiccare. — p. se = siccari; exsiccari; arefieri. — (posahnuti) arescere.

posuti = conspergere; aspergere. — p. cvijećem = floribus consternere, n. pr. iter; floribus sternere.

posuvratiti = succingere.

posvaditi; posvađati = discordiam concitare; dissensionem commovere, ili facere; discordias serere. — p. koga s kim = dissociare, ili distrahere alqm ab alqo; alqm disjungere ab alqo, ili ab alcjs familiaritate, ili amicitia. — p. se = inimicitias suscipere inter se; ad inimicitias descendere.

posvadište = dissidium.

posvađati = v. posvaditi.

posvajati = vindicare alqd sibi, ili ad se. — (proti pravu i samovoljno) arrogare sibi alqd. — (osvojiti) occupare alqd; potiri alqa re.
posve = omnino; prorsus; plane. — (veoma; skroz) penitus. — (iz temelja) funditus. — (iz korijena) radicitus. — p. promijeniti = permutare. — p. izliječiti = persanare. — p. jednak = par atque idem; par idemque. — p. u neredu = inordinatus atque incompositus.
posvećivati = v. posvetiti.
posvema = v. posve.
posveta = dedicatio; consecratio.
posvetiti = (oteti porabi ljudskoj, te za pobožne svrhe opredijeliti) consecrare. — (sagraditi u slavu komu; namijeniti) dedicare, n. pr. templum alci, domum, theatrum. — (učiniti što božjim, ili odrediti da bude na službu božju) sacrare. — (p. držanjem augurija) inaugurare, n. pr. locum, flaminem. — (primiti u tajno bogoslužje) initiare. — p. komu otar = aram dedicare, ili consecrare. — p. bogu hram = deo delubrum dedicare, ili templum consecrare. — p. komu knjigu = alci librum dicare, ili dedicare, librum ad alqm mittere. — p. se čemu = se tradere, ili se dedere alci rei; alci rei operam dare; totum se tradere, ili dedere, ili offerre alci rei; se totum conferre ad alqd; omne studium ponere in alqa re cognoscenda.
posvijestiti = v. posavjetovati.
posvijetliti = alci lumen, ili lucernam, ili facem praeferre.
posvinjiti se = suem fieri.
posvirati; posviriti = (paululum) fistula canere.
posvjedočenje = testificatio.
posvjedočiti = testari; testificari; testimonio confirmare. — (biti svjedodžbom) testimonio esse. — (biti svjedokom) testem esse.
posvjet = lumen.
posvojenje = occupatio.
posvojitelj = qui occupat alqd, ili potitur alqa re.
posvojiti = v. posvajati.
posvrtati = v. posuvratiti.
posvud = v. svuda.
pošalica = jocus; v. šala.
pošalina = v. pošast.
pošaliti se; pošaljivati se = jocari; nugari; v. šaliti se.
pošanj = v. grah.
pošaptati = insussurrare alci, (na uho) in aures, ad aurem.
pošast = (epidemia) pestilentia. — (pomor u opće) lues.
pošastan = v. kužan.
pošašoliti = blandiri.
pošenuti = movere; demovere. — p. glavom, pamećn = mente capi, ili alienari, mentis errore affici. — p. nogom = talum intorquere.
pošet = ambulatio; deambulatio.
pošetanj = cursus.
pošetati se = (u ograničenu prostoru) inambulare, n. pr. in porticu, in foro, per muros.
pošibati = virga caedere.
pošiljati = v. poslati.
pošiljba = missio.
pošiti = v. šiti.
poškakljati = titillare.
poškripati = stridere. — p. zubima = dentibus frendere, ili infrendere; dentibus stridere; stridore dentium frendere.
poškripivanje = stridor.
poškripivati = v. poškripati.
poškropiti = v. pokropiti.
pošljedak = v. posljedak.
pošljedovati = v. posljedovati.
pošljik = emissarius.
pošta = observantia; veneratio. — (počast) honor; v. počast.
poštapati se; poštapiti se = baculo inniti.
poštedjeti = parcere alci rei; temperare alci rei; consulere alci. — p. sebe = saluti suae parcere; (svoje zdravlje) sibi, ili valetudini suae parcere. — ne p. novaca = pecuniae non parcere. — ne p. ni novaca ni truda = nec impensae nec labori parcere. — p. neprijatelje = superatis hostibus temperare. — poštediše hramove = templis deum temperatum est.
pošten = bonus; probus; integer; rectus. — (pravedan) justus. — (istinit) sincerus. — (pouzdan) fidus. — (pristojan) honestus. — (bezazlen) simplex. — (staroga kova) antiquus; antiqua fide. — (neporočan) integer. — adv. probe; recte; vere; sincere; sincera fide; sine fraude. — p. misliti = recte sentire. — p. raditi = sincere, ili sincera fide agere. — p. misliti komu = amico erga alqm esse animo. — bogastvo p. stečeno = honestae divitiae.
poštenjak = vir bonus etc. v. pošten.
poštenje = probitas; sinceritas; fides; simplicitas; integritas; honestas. — (nevinost) innocentia; v. pošten.
poštetiti = v. pokvariti.
poštipivati = v. štipati.
poštiti = v. poštovati.
poštivost = honor; observantia.
pošto = quum; postquam; posteaquam; ubi; ut; particip. konstr.; abl. aps.; v. slovn. — nip. = nequaquam; nullo pacto; nullo modo; neutiquam; haudquaquam. — (u odgovoru) minime; minime vero; minime gentium; v. po.
poštovan = (častan; ugledan) amplus. — (vrijedan, slavan) praeclarus. — (štovanja dostojan) venerandus. — (častan; vrlo štovan) venerabilis.

poštovanje = observantia; veneratio. — iskazati p. = alqm observare; colere et observare; vereri et colere.
poštovatelj = cultor; studiosus alcjs.
poštovati = colere; observare; in honore habere; colere et observare. — (religiozno p.) venerari. — (p. od bojazni) vereri. — p. zakone = leges colere.
poštrap = respersio.
poštrapati = aspergere; conspergere; respergere.
pošunjiti se = v. poklopiti se.
pošurice; **pošurlije** = nugae; res parvae, minimae.
pošuštivanje = susurrus; strepitus.
pošuštivati = stridere; fremere; sonare.
pot = sudor; v. znoj.
potabati = v. potapkati.
potaći = (vatru) excitare ignem; (pren.) ignem et materiam subdere alci rei; accendere, n. pr. seditionem, bellum; v. poticati.
potaja = obscurum. — u p. = occulte; clam; secreto; ex insidiis.
potajan = (skrovit) secretus; reconditus; absconditus. — (otajstven) arcanus. — (sakriven) occultus. — (što se mučke radi itd.) tacitus. — (krišom) furtivus. — (o značaju; zatvoren) abstrusus. — (otajan) clandestinus; v. tajan.
potajati se = se abdere in occultum; se occultare (in alqo loco).
potajiti = celare alqm alqd, alqm de alqa re; occultare alci alqd; dissimulare alqd (n. pr. silentio); v. tajiti.
potakljati; **potakljavati**; **potakljivati** = (loze) vites palis adjungere.
potaknuće = stimulus; v. poticanje.
potaknuti = v. potaći; poticati.
potamniti = obscurare; tenebras offundere, ili obducere alci rei.
potamnjenje = obscuratio.
potamnjeti = fuscum fieri; obscurari.
potamnjivati = v. potamniti.
potan = v. znojan.
potanak = v. tanak. — adv. diligenter; accurate; subtiliter.
potanji = v. tanak. — adv. diligentius; accuratius, n. pr. exponere de alqa re, explicare alqd.
potankost = accurata diligentia. — (pojedine prilike, stvari) singula; singulae res. — poći, upustiti se u p. = de singulis agere; de singulis rebus scribere; (u pripovijedanju) singula exsequi.
potápati = mergere in alqd; summergere.
pòtapati; **potapkati** = calcare; proculcare; obterere.
potaracati = pavimentum facere, ili struere. — potaracan = pavimentatus.
potarašiti = v. pogaziti.
potavaniti = contabulare.

potažiti = v. tažiti.
potčiniti; **potčinjati** = subjicere; submittere, n. pr. potioribus deteriora; cfr. rei publicae commoda privatis necessitatibus potiora habere.
potčinjenik = (o magistratu) magistratus minor, ili inferioris juris; cfr. centurio inferioris ordinis.
potèći = currere. — p. dolje = decurrere. — p. za kim = alqm sequi contendere. — p. komu u pomoć = v. pomoć. — (teći) fluere; profluere. — poteklo je krvi = (u boju itd.) res non sine cruore gesta est; caedes facta est. — (postajati) manare ab, ex alqa re.
potéći = v. potegnuti.
potega = v. dosada.
potegliti = (kamo) ruere ad alqm locum; v. potegnuti.
potegnuti = attrahere; trahere ad, ili in se. — p. koga čim = caedere alqm alqa re; ferire; petere alqm alqa re. — p. nogom = calce petere alqm. — p. mač = gladium e vagina educere; gladium, ensem destringere. — p. na kantar = pendere; examinare. — p. kud = v. potegliti. — p. se čim = v. metnuti se.
potepsti = (imutak) patrimonium profundere, ili effundere; rem familiarem, ili bona dissipare; rem suam, ili bona patria lacerare. — p. novac = pecuniam effundere, ili profundere, ili male consumere, ili lacerare. — p. se = offendere alqd. — (skitati se) vagari.
potepuh = erro; vagus; vagus atque erro.
potesati = (paululum) dolare; v. tesati.
poteškoća = (dosadnost) molestia. — (teret) onus, n. pr. officii. — (tegoba) incommodum. — (teškoća) difficultas, n. pr. navigandi, pontis faciendi.
potez = tractus. — jednim p. = uno tractu. — (crta) linea. — p. lica = lineamenta oris; vultus.
potezanje = tractus.
potezati = v. potegnuti. — p. se s kim = rixari cum alqo.
potežak = paulo gravior, ili difficilior; v. težak.
potežiti = v. pospiješiti.
pothaljina = tunica (inferior).
potharačiti = vectigalem, ili stipendiarium facere.
pothiban = subdolus; insidiosus.
pothibnost = malitia; animus subdolus.
pothraniti; **pothranjivati** = educare.
pothvat; **pothvatak** = inceptum; conatus; coeptum, opus.
pothvatiti se = (česa) incipere, ili aggredi alqd; suscipere; — (uz odgovornost) recipere; — moliri; conari; audere; instituere alqd, n. pr. senex historias scribere instituit. — p. se rata = bellum incipere, ili sumere, ili suscipere.
pothvatnik = susceptor. — (graditelj) aedificator.
poticač; **poticatelj** = instimulator, n. pr. seditionis; concitator, n. pr. seditionis, tumultus;

impulsor, n. pr. profectionis; instinctor, n. pr. belli, sceleris; instigator (rijetko).
poticalo = incitamentum; irritamentum.
poticati = (podbadati) incitare alqm ad alqd; excitare alqm ad alqd; concitare alqm ad alqd; stimulare, exstimulare alqm ad alqd. — (razdražiti) inflammare; incendere. — (dirnuti; tronuti) commovere alqm, ili animum alcjs. — (natjerati) impellere. — (nadražiti) acuere alqm ad alqd. — (koga na koga) instigare alqm in alqm. — p. oganj = ignem excitare, ili suscitare. — potiče komu što = suppetere; v. doteći. — (lozu vući) v. loza.
potiljak = occipitium; aversa pars capitis.
potipati se = v. potepsti se.
potirati = v. potrti.
potiskivati; potisnuti = pellere; impellere, n. pr. alqm in fugam, in periculum. — (pred sobom p.) propellere. — (tištiti; turati) urgere.
potišati; potišiti = v. utišati.
potišten = afflictus. — (podao) abjectus. — (prostački) sordidus. — (neplemenit) illiberalis. — (grdan) turpis. — (nepošten) improbus. — adv. abjecte; sordide; illiberaliter; turpiter.
potištenik = homo abjectus etc. v. potišten.
potištenost = animus abjectus; illiberalitas; improbitas.
potištiti = deprimere; abjicere. — p. se = se abjicere.
potiti se = sudare; v. znojiti se.
potjecati = v. poteći.
potjera = insectatio. — (oni koji tjeraju) insequentes; instantes; insectantes; qui insectantur etc. — ići u p. = persequi; consectari; insequi; insectari.
potjerati = pellere; depellere; abigere. — (pred sobom) propellere; propulsare, n. pr. hostem. — p. koga iz = pellere alqm (ex, de) alqa re, n. pr. domo, civitate; expellere (ex, ab) alqa re; v. istjerati.
potjerivati = pellere etc. coepisse; agitare.
potjerka = insectatio. — (istrkivanje na boj) procursatio; leve certamen.
potješiti = (paululum) solari alqm; v. tješiti.
potka = subtemen.
potkaditi; podkađivati = suffire.
potkađivanje = suffimentum.
potkapati = v. potkopati.
potkašati = subsecare.
potkati = subtexere.
potkaza = delator; index.
potkazati = deferre (nomen alcjs); indicare alqm.
potkazivanje = indicium; delatio.
potkazivati = v. potkazati.
potkidati; potkinuti = supplantare alqm. — (podlomiti) suffringere.
potkit; potkite = fimbriae.
potkititi = exornare.
potkivati = equos calceare; equis ferreas soleas inducere. — (tkati pod što) subtexere.
potkladati; potklasti = supponere; subjicere.
potklobučiti se = v. potprištiti se.
potkoljenak; potkoljenica = poples.
potkop = cuniculus.
potkopati; potkopavati; potkopivati = suffodere; subruere. — p. lagum = cuniculos agere; (pren.) subruere, n. pr. libertatem; evertere, n. pr. rempublicam.
potkositi = subsecare.
potkova = soleae ferreae.
potkovati = v. potkivati.
potkovica = v. potkov.
potkožan = subcutaneus.
potkožavati se; potkožiti se = pinguescere; pinguem esse coepisse.
potkradati = v. potkrasti.
potkrasti = avertere, n. pr. pecuniam, praedam; intervertere; intervertere ad seque transferre, n. pr. donum, haereditatem.
potkrepa = refectio. — (razlozima) confirmatio.
potkrepljivati; potkrijepiti = firmum, ili firmiorem facere; firmare; confirmare, n. pr. corpus cibo, valetudinem, memoriam; reficere, n. pr. corpus ciborum diversitate. — p. se = se corroborare; se confirmare; se recreare; se, ili vires reficere.
potkriti = abdere alqd sub alqa re, ili intra alqd.
potkup; potkupa = corruptela; largitio.
potkupiti; potkupljivati = (pecuniā, pretio, donis, largitione) corrumpere; emere pecuniā, ili multis donis. — nastojati p. koga = pecunia sollicitare, ili oppugnare alqm; alcjs animum donis tentare; alcjs corruptelam moliri. — dati se p. = largitionibus moveri; pecuniam accipere; se vendere alci. — ne dati se p. = largitioni resistere.
potkupljiv = venalis (prt. incorruptus).
potkupljivanje = corruptio.
potla = v. poslije.
potlačitelj = qui conculcat; etc.; v. pogaziti.
potlačiti = v. pogaziti; tlačiti.
potle = v. poslije.
potlimice = propter humum; humi proximus.
potlišan = v. potišten.
potliti = v. popločati.
potlje = v. potle.
potminaviti; potmiti = obscurari; obumbrari; tenebris obduci.
potmo; potmuo = obscuratus.
potmuran = nubilus; obscurus.
potoč = v. potjera.
potočić = rivulus.
potočnik = insectans; qui insectatur etc. v. tjerati.
potok = rivus. — (koji za kiše znatno naraste) torrens.

potolast; potolica = licentia.
potom = posthac. — (= netom) v.
potomak = unus e posteris; progenies; (plur.) posteri; progenies; stirps.
potomiti = supprimere.
potomstvo = posteri; progenies. — (sinovi) liberi. — (porod; podmladak) suboles. — (budućnost) posteritas.
potonji = insequens. — (poslednji) posterior.
potonuti = mergi; demergi (aquā; undis); submergi. — potonule šajke = ad irritum cadit spes.
potop = inundatio; eluvio; diluvium.
potopiti = mergere; demergere; submergere alqa re, ili in alqa re, ili in alqd. — p. brodovlje = naves, classem deprimere, ili opprimere; v. poplaviti. — p. se = aqua mergi. — (stradati na moru; o čeljadetu) naufragio perire. — (o brodu i čeljadetu) naufragio interire.
potopliti = nonnihil calefacere.
potopljenik = naufragus.
potoskati = retrudere.
pototuliti se = se complicare. — (šćućuriti se) conquiniscere.
potpadati = succumbere.
potpaliti; potpaljivati = succendere. — (podbuditi) concitare; excitare; v. podbuditi.
potpasti = v. potpadati.
potpaziti = diligenter custodire alqd, ili alqm; alqm asservare; intentis oculis alqd intueri.
potpir = v. potpor.
potpirač = v. podupirač.
potpirati = v. podapirati.
potpiriti; potpirivati = ignem (flatu) excitare; ignem conflare.
potpis = subscriptio; — (imena) nominis subscriptio; nomen subscriptum.
potpisati; potpisivati = subscribere; nomen subscribere, ili subnotare.
potplaćivati = v. potplatiti.
potplat = (na nozi) solum; planta. — (na obući) solum.
potplatak = v. potplat.
potplatiti = emere; pecuniam alci dare ad facinus; conducere alqm ad alqd.
potpoditi = v. poditi.
potpomagati = v. potpomoći.
potpomoć = auxilium; subsidium; adjumentum; v. pomoć.
potpomoći = sustinere; sustentare. — (pomoći) subsidium ferre; adjuvare; v. pomoći. — p. se = se sublevare; se erigere; (pren.) fortunam suam extollere.
potpor; potpora = fultura; fulcimen. — (o što se loza, grah itd. opire) adminiculum. — (pren.) columen; firmamentum; adminiculum; praesidium; subsidium; munimentum.
potporiti = v. odaprijeti.
potporanj = v. poduporanj.
potprd = ludibrium; irrisus. — uzeti u p. = in ludibrium vertere alqd; ludibrio (sibi) habere; irridere alqm, ili alqd.
potprdač = irrisor; ludificator.
potprdivati se = v. (uzeti u) potprd.
potpreći; potpregnuti = currui, ili plaustro jungere, ili adjungere.
potprijeti = v. podaprijeti.
potprištiti se = pustulis obduci.
potprsnik = crepido.
potprug; potpruga = cingulum (sellae).
potpuhati = v. potpiriti.
potpun = (pun) plenus. — (dovršen) absolutus; perfectus; perfectus atque absolutus; omnibus numeris absolutus. — (cio; pun) solidus, n. pr. gaudium, libertas. — (neokrnjen, čitav) integer. — (cio) totus. — (prav; pristojan) justus, n. pr. exercitus, clades. — adv. plane; absolute, plene; integre; perfecte; omnino. — p. dovršiti = plene alqd perficere.
potpunice; potpunoma = v. potpuno.
potpuniti = (dodati) adjicere alqd alci rei. — (pridodati što manjka) supplere. — (sasvijem ispuniti) complere; explere; v. popuniti.
potpunoća = absolutio.
potpunjanje; potpunjavanje = (vojske) supplementum.
potpustiti; potpuštati = v. nametnuti.
potra = detrimentum.
potraćkati = male consumere.
potraga = v. potjera.
potrajati = manere; permanere; v. trajati.
potrap = vinea recens.
potrapiti = (vinograd) vineam instituere; vinetum instituere, ili ponere.
potraške = v. potražice.
potratiti = insumere. — (poharčiti) consumere. — p. što na poslastice = abligurire.
potraviti = herbā tegere; gramine vestire. — p. se = herbescere.
potražak = indagatio.
potražice = (ići) vestigia persequi; vestigiis instare.
potražiti; potraživati = quaerere; v. tražiti.
potražnik = investigator.
potrbušice; potrbuške = pronus.
potrčati = (parumper) currere; v. trčati.
potreba = (materijalna oskudica) indigentia. — (nužda) necessitas. — (potrebna poraba) usus. — p. je = oportet; opus est. — do potrebe = si res poposcerit, ili postularit; si necesse est, ili fuerit; si necessitas postulat; si res coget; si necessitas tulerit; quum est usus; si usus veniat; si quis usus venerit; si usus fuerit; si opus fuerit. — samo do p. = non unquam, nisi necessario, n. pr. punire; nisi res coget. — u

p. pomoći = alqm molestia liberare. — za svaku p. bijaše zadržao izabrane vojnike = delectos retinuerat ad improvisa. — imati, osjećati p. čega = egere, ili indigere alqa re; (osjećati da nečega nema) desiderare alqd. — v. potrebovati. — bez p. = nulla re cogente; sine necessitate; sine justa, ili idonea causa. — bojati se bez p. = inanes sibi fingere metus; non metuenda timere; umbras timere. — potrebe = res, quibus homines utuntur. — p. životne = res ad vitam necessariae; usus vitae necessarii; quae sunt ad vivendum necessaria. — hrana i ostale p. = victus ceteraeque res. — imati mnogo p. = multis egere rebus ad vivendum. — imati malo p. = paucis contentum esse. — p. je da itd. = v. trebati.

potreban; potrebit = necessarius. — veoma p. = maxime necessarius. — (oskudan) inops; egens; indigens; pauper; v. oskudan; siromah. — p. je što = opus est alqd, ili alqa re (alci). — potrebito je da = opus est s inf.; necesse est, ili oportet; est cur, ili quod. — p. je da se požurimo = maturato, ili properato opus est; properes, ili festines necesse est; est quod festines; v. trebati. — adv. necessario; necesse est, n. pr. ex luxuria exsistat avaritia necesse est.

potrebitost = necessitas; necessitudo.

potrebnik; potrebnjak = v. siromah.

potrebnost; potreboća = v. potreba; potrebitost.

potrebovati = opus, ili usus est mihi alqd, ili alqa re. — (oskudicu osjećati) egere alqa re. — (bolno ćutjeti potrebu) indigere alqa re. — ne p. čega = alqa re carere posse; non egere etc. v. trebati.

potrepština = res necessariae.

potreptjeti = contremiscere, n. pr. omnibus artubus.

potres = terrae motus. — p. je trajao 40 dana = terra dies quadraginta movit; v. potresati.

potresati; potresti = quatere. — (čisto i silno) quassare. — (stresti) concutere. — (zatresti) conquassare. — potreslo se jako = terra ingenti concussa est motu.

potrgati = lacerare; discerpere; rumpere. — p. grožđe = vindemias colligere, ili collegisse. — p. se od smijeha = risu emori, rumpi, dirumpi, dissilire, corruere.

potrgnuti = (sablju) gladium e vagina educere; gladium stringere, ili destringere.

potriš = ter.

potrk = cursus.

potrkati = v. potrčati.

potrkivati = cursare; cursitare.

potrkljati = v. potakljati.

potrkušica = parvum negotium.

potrljačiti; potrljati = (rukom) fricare; perfricare. — (nogama) obterere; prōterere.

potrnuti = (aliud ex alio) exstinguere; restinguere.

potroš; potrošak = sumptus. — (na stanovitu svrhu) impensa; impendium. — (nepotreban trošak) dispendium; v. trošak.

potrošiti = impendere in, ili ad alqd. — (trošiti na što) consumere, insumere, n. pr. sumptum in rem. — mnogo p. = magnos sumptus facere. — p. se = exinaniri sumptibus.

potrovati = (alium ex alio) veneno necare, tollere, interficere, interimere, intercipere; v. otrovati.

potrpati = (aliud ex alio) conjicere, congerere.

potrpljeti (se) = patienter, ili toleranter, ili aequo animo ferre alqd. — (počekati) exspectare; manere. — (mirovati) quiescere.

potrti = proculcare; conculcare. — (rukom) fricare; perfricare. — (upropastiti) perdere.

potrubiti = (parumper) tubā canere.

potruditi se = (primiti trud na se) laborem suscipere, ili sibi sumere. — p. se (ka) komu = alqm convenire. — (nastojati) operam dare, ili navare; niti; v. nastojati.

potruhliti; potruhnuti = putrescere; putrefieri.

potruniti = conspergere (sale, farina).

potrupati = v. pokucati.

potrusiti = v. potruniti.

potrzati = v. potrgnuti.

potucati (se) = vagari; vagum errare. — p. se od vrata do vrata = circa domos stipem rogare. — p. se po gradu = tota urbe discurrere vagum.

potucnja = vagus; erro.

potući = (alium ex alio) caedere, occidere. — p. vojsku = hostium copias profligare, fundere fugareque; cladem alci inferre, ili afferre. — p. se = confligere inter se. — (o vojskama) congredi; acie concurrere; signa conferre. — (pestima) pugnis contendere.

potuđiti; potuđivati = v. otuđiti.

potukač = v. potucnja.

potuliti = v. ugasiti. — p. se = v. pototuliti se.

poturati; poturiti = v. pobacati; podmetati.

potust = fimus.

potustiti se = v. odebljati.

potušiti = exstinguere; restinguere; opprimere, n. pr. sine tumultu rem omnem.

potutkač = v. poticač.

potutkati = v. poticati.

potužiti se = v. tužiti se.

potvarati = v. potvoriti.

potvora = crimen falsum; calumnia. — (falsa) criminatio.

potvorati = v. potvoriti.

potvoritelj = calumniator; auctor criminis falsi.

potvoriti = calumniari; criminari.

potvornik = v. potvoritelj.

potvrda = fides, n. pr. auspiciorum adhuc fides exigitur; auctoritas, n. pr. testimonii, somniorum.

— (potvrđenje) confirmatio. — (potvrdivanje) affirmatio.
potvrdimice = affirmate.
potvrditi; potvrđivati = (ukrijepiti) firmare, n. pr. alqd jurejurando; confirmare, n. pr. argumentis et rationibus, decreta, acta Caesaris. — (dokazima) approbare. — (kazati da je što dobro) comprobare. — (valjanim proglasiti) ratum facere, ili efficere; ratum esse jubere. — (priznati; pripoznati) sancire, n. pr. augurem, pactum, legem. — senat potvrđuje i odobrava pučki zaključak = patres auctores fiunt.
potvrđenje = confirmatio; v. potvrda.
potvrđivanje = affirmatio.
poubijati = (alium ex alio) caedere, interficere; v. ubiti.
poučaj = institutum.
poučak = sententia. — (teorem) perceptum.
poučan = idoneus ad docendum, n. pr. liber.
poučati = v. poblijedjeti.
poučavanje = institutio; doctrina; disciplina.
poučavati = praeceptis erudire alqm; instituere, n. pr. alqm ad dicendum; erudire, n. pr. alqm in jure civili, filium doctrinis; docere, n. pr. alqm literas; imbuere, n. pr. puerum literis; tradere alci praecepta alcjs rei.
poučenje = praeceptum.
poučiti = v. poučavati.
poučljiv = v. poučan.
poudati; poudavati = (filias, aliam ex alia) in matrimonium (ili in matrimonio) collocare, nuptum dare, ili locare, ili collocare; collocare; v. udati. — p. se = nubere.
poufati se = sperare; fidere; confidere.
pouka = (nauka) praeceptum. — (opomena) monitum; documentum; v. poučavanje.
poukivati = strepere; strepitum edere.
poukrotiti = nonnihil domare; v. ukrotiti.
pouljiti = oleo ungere.
poumiti = v. pomisliti.
poumirati = v. pomirati.
poupiti = exclamare.
poutak = subtemen.
poutažiti = v. potažiti.
poutjecati = (alium post alium) fugere; aufugere; effugere.
poutka = v. poutak.
pouzajmiti = v. uzajmiti.
pouzdan = (siguran) certus. — (neuskolebiv) firmus. — (vjeran) fidelis; fidus. — (postojan) constans. — (iskušane vjernosti) spectatae fidei. — (pravi) verus. — adv. certo; certe. — p. doznati = alqd certis auctoribus comperisse; certum habere.
pouzdanik = familiaris; consiliorum particeps, ili socius.
pouzdanje; pouzdanost = fiducia. — (u čije poštenje) fides. — (stalno ufanje) spes certa, ili firma. — imati p. = v. pouzdati se. — ne imati p. u koga = alci diffidere.
pouzdati se = fidere, ili confidere alci, ili alci rei; credere alci, ili alci rei; fretum esse alqo, ili alqa re; fiduciam habere alcjs rei. — p. u sama sebe = fiduciam in se collocare.
povabiti = allicere, n. pr. voce, cibo; fallere, n. pr. sono; v. domamiti.
povaditi = promere; demere; v. vaditi; potrgnuti.
povala = primus impetus.
povaliti = sternere; prosternere. — p. koga = alqm ad terram dare. — p. se = se abjicere, n. pr. in herba; corpus sternere, ili prosternere; corpus humi prosternere.
povaljati = v. povaliti. — (kotrljati) volutare; volvere. — p. se = se volutare; volutari (in alqa re).
povaljivati = v. povaliti.
povećati = amplificare, n. pr. urbem, gloriam alcjs; augere, n. pr. numerum praetorum, dolorem alci, spem, possessiones. — (pomnogostručiti) multiplicare, n. pr. usuras; majorem facere, n. pr. sitim. — (p. riječima) verbis exaggerare, n. pr. beneficium; multiplicare verbis, n. pr. copias; verbis augere; in majus (verbis) extollere (na štetu istine); in majus celebrare. — p. se = incrementum capere. — (rasti) crescere. — p. kazan = poenam augere.
poveći = grandiusculus; grandiculus. — adv. haud parum.
povehnuti = flaccescere.
povekšati = v. povećati.
povelik = suggrandis; v. poveći.
poveliti = v. zapovjediti.
povesti = secum ducere, ili abducere. — p. riječ o čemu = mentionem facere alcjs rei, ili de alqa re; mentionem alcjs rei movere, inferre, injicere. — p. parnicu = litem instituere, ili intendere. — p. istragu = quaerere de alqa re; quaestionem de alqa re habere, ili adhibere, ili instituere; causam cognoscere. — p. se za kim = sequi alqm; imitari alqd, n. pr. avi mores disciplinamque; alqm sibi imitandum proponere; alqm exemplum sibi deligere.
povesti (vezem) = vehere; avehere.
poveštati = obsolescere.
povezača = fascia; taenia. — (svećenička, pjesnička, itd.) vitta.
povezati; povezivati = (aliud ex alio) ligare. — p. komu ruke s traga = manus religare; manus illigare, ili religare post tergum. — p. oko = oculum alligare, ili obligare. — p. glavu = caput alligare. — p. ranu = obligare vulnus.
povidjeti; povijedati = v. pripovjediti; kazivati.
povijati = fascia vincire; v. rađati; poviti; potjerati; pognati. — p. se = se applicare.

povikati; povikivati; poviknuti = clamare; inclamare; clamitare.
povisiti = altiorem facere; efferre, n. pr. pretium alcjs rei; augere, n. pr. stipendium, gloriam.
povisjeti = v. povjesiti.
povitak = fascia; incunabula.
poviti = v. povijati. — p. dijete = infantem incunabulis colligare. — p. se = se circumvolvere, n. pr. arbori.
povjeravati = credere; committere, permittere; fidei alcjs alqd committere, ili permittere; tradere alqd in alcjs fidem; v. povjeriti.
povjerenje = fides. — imati p. = fidere, ili confidere alci; credere alci; v. pouzdanje.
povjeriti = v. povjeravati. — p. komu svoje tajne = occulta sua (ili arcana) alci tradere (ili committere). — p. komu život = vitam suam alci credere, ili committere. — p. komu čast, zapovijed = munus, imperium alci dare, ili mandare.
povjerovan = v. pouzdan.
povjerovati = (komu) fidem habere, ili tribuere; credere. — p. što = credere alqd; v. vjerovati.
povjesiti = suspendere alqd in, ili de alqa re.
povjesmo = fasciculus lini.
povjest = historia; res (gestae). — stara p. = res veteres, ili antiquae; antiquitas. — p. Rimska = res populi Romani; memoria rerum Romanarum; historia populi Romani; historia Romana. — pisati p. = historiam, ili historias scribere; historiam componere, ili instituere; rerum gestarum historiam complecti; res gestas scribere. — pisati p. svoga vijeka = scribere historiam earum rerum, quae sunt ipsius aetate gestae.
povjestan = historicus; ad historiam pertinens.
povjesnica = v. povjest.
povjesničar; povjesnik = historiarum scriptor; rerum (gestarum) scriptor; historicus; rerum (gestarum) auctor. — vjerodostojan p. = auctor gravissimus. — nevjerodostojan p. = auctor levis nec satis fidus. — stariji p. = priores. — stari p. = scriptores veteres, (prastari) antiqui.
povješati = v. povjesiti.
povjetarak = aura lenis; ventus lenis.
povjetaran = aërius; aetherius.
povjetarce = v. povjetarak.
povlačiti = huc illuc trahere, ili raptare. — k sebi p. = ad se trahere, ili attrahere; ad se allicere et trahere. — p. oči = convertere oculos.
povladiti; povlađivati = (komu što) probare; approbare; comprobare. — (pohvaliti) laudare. — (odobravati) assentiri alci.
povlaka = lactis flos.
povlast; povlastica = privilegium. — dati komu p. = alci privilegium, ili beneficium alcjs rei dare. — imati p. = privilegium habere; praecipuo jure esse.
povlastiti = alci potestatem dare, ili facere alcjs rei, ili alqd faciendi.
povlasnica = v. povlast.
povod = funis capistri. — (uzrok) causa. — (o čeljadetu) auctor. — (prilika) occasio. — dati p. = auctorem esse alcjs rei; ansam dare, ili praebere alcjs rei, ad (s gerund.), n. pr. reprehensionis, ad reprehendendum; occasionem dare, ili praebere alcjs rei; locum dare, ili facere alci rei, n. pr. fabulae, miraculo, mendacio. — tražiti p. = materiam alcjs rei quaerere; ansam quaerere, ut; occasionem alqd faciendi captare.
povodac = v. povod.
povodan = tumidus.
povodanj = v. povodnja.
povodičan = v. povodljiv.
povodljiv = facilis; sequax, n. pr. equus, capellae.
povodnik = equus funalis.
povodnja = v. potop.
povoj = fascia; incunabula. — od p. = ab incunabulis. — dijete u p. = infans fasciā, ili fasciola vinctus.
povolja = arbitrium.
povoljan = gratus. — (prijazan) secundus; prosper. — (zgodan) aequus; opportunus. — p. vrijeme = idonea tempestas, n. pr. ad navigandum. — p. prilike = tempus opportunum; opportunitas temporis. — p. mjesto = locus opportunus, ili idoneus, opportunus atque idoneus; locus aequus. — p. vjetar = ventus secundus, prosper, idoneus. — adv. ex sententia; ad voluntatem alcjs.
povoljeti = obsequi; morem gerere alcjs voluntati.
povoljit = gratus; jucundus.
povonjati = v. primirisati.
povorka = agmen. — (pratnja) comitatus; pompa, n. pr. lictorum.
povoštiti = cerare.
povoznik = redarius.
povraćaj = v. povratak.
povraćanje = reversio.
povraćati = v. povratiti.
povraćenje = reversio.
povraniti = nigro colore inficere.
povratak = reditus; reditio. — (povrat s puta) reversio. — p. kući = reditus, ili reditio domum. — na p. = in reditu; in redeundo; rediens. — misliti na p. = de reditu cogitare. — dažđi na povratke = interrupte pluit.
povratiti = (koga) alqm reverti, ili redire jubere; alqm revocare, n. pr. ex itinere. — (dati natrag) restituere; reddere. — ne p. = retinere. — p. dug = v. dug. — p. u prijašnje stanje = restituere in pristinum, ili in integrum. — p. u život = in vitam revocare. — p. mač u koricu = gladium in vaginam recondere. — p. što na stari običaj = ad antiquum morem revocare. — p. slogu u državi = res componere.

— p. se = (s puta) retro vertere iter; reverti. — (natrag doći) redire; revenire; reducem esse. — brzo se p. = recurrere; revolare. — p. se kamo = alqo reverti, ili redire; alqm locum repetere. — p. se u mjesto, gdje smo prije bili, stanovali = remigrare alqo, n. pr. Romam, in domum veterem e nova. — (uzmaknuti) se referre; se recipere. — p. se trčeći = recurrere. — p. se brodeći = renavigare. — p. se pješke = pedibus redire. — p. se na prijašnji govor = ad inceptum redire, ili reverti.

povratljiv = placabilis.

povrće = olus.

povrći = v. pometnuti.

povređivati = v. povrijediti.

povremen = certo tempore recurrens.

povrglo = abortus.

povrgnuti = v. pometnuti.

povrh = supra; super; in superiore parte. — biti p. svijeh = omnibus praeesse. — p. brda = in culmine montis.

povrha = v. površina.

povrijediti = (ranu) refricare vulnus, ili jam obductam cicatricem. — (uvrijediti) laedere, n. pr. alcjs famam; alci aegre facere; alci injuriam inferre. — p. poštenje = alcjs existimationem offendere; de alcjs fama detrahere.

povrjeda = injuria. — bez p. zakona = salvis legibus. — bez p. dužnosti = salvo officio.

povrnuti = v. povratiti.

povrstati = ordines instruere. — p. se = in ordinem (ili in ordines) ire; in ordines consistere.

površaj = v. površina.

površan = (adv.) parum subtiliter; parum accurate. — p. znati što = leviter imbutum esse alqa re; leviter, ili primoribus labris alqd attigisse.

površina = superficies; opis. sa summus, n. pr. p. vode = summa aqua. — p. zemlje = summa terra. — na p. = superne. — doći na p. = in summum redire.

površiti = deprimere.

površje; površnina = v. površina.

povrtalje = olus.

povrtar = olitor.

povrtati = v. povraćati.

povrtni = olitorius, n. pr. forum.

povrtnik; povrtnjak = hortus olitorius.

povrtoglaviti = insanire.

povrvljeti = concurrere; confluere; convolare.

povući = distrahere; abstrahere. — p. lađe na kraj = naves subducere. — p. u sužanjstvo = abducere, ili abstrahere in servitutem. — p. mač = gladium e vagina educere; gladium stringere, ili destringere. — p. se = cedere; recedere. — (udaljiti se, n. pr. od posala) secedere. — (p. se kradom) se subtrahere. — (o vojsci) se recipere; signa recipere, ili referre; (u boju) pedem, ili gradum referre; (s taborom) castra retro movere; castra referre. — (povesti natrag vojsku) exercitum reducere. — p. se od čega = abducere se, n. pr. a cura reipublicae; abscedere alqa re, n. pr. non militaribus solum, sed civilibus quoque muneribus; se recipere ab; se removere, ili retrahere ab alqa re.

pozabiti; pozaboraviti = (paululum) oblivisci. — to se bijaše već p. = hujus rei prope jam memoria aboleverat.

pozaboravljati = aliud ex alio oblivisci.

pozaći = (s puta) itinere deerrare; (u govoru) aberrare a proposito; cfr. ne ab eo, quod propositum, longius aberret oratio.

pozadrijemati = (alium ex alio) obdormiscere.

pozadugo = v. zadugo.

pozajmice = inter se; in vicem.

pozajmiti = v. uzajmiti.

pozakoniti se = v. vjenčati se.

pozan = tardus; serus.

pozavezivati = aliud ex alio colligare.

pozavidjeti = subinvidere alci.

pozbacati = (aliud ex alio) dejicere.

pozdan = v. pozan.

pozdrav = salutatio. — (dobro, koje se komu naustice, ili pismeno želi) salus. — p. i odzdrav = salutatio mutua. — odvratiti p. = resalutare; salutem reddere. — ne odvratiti p. = salutanti mutuam salutationem non reddere; salutantem silentio transire.

pozdraviti; pozdravljati = salutare; salutem dicere, ili dare, ili impertire. — (po čijemu nalogu) salutem alci nuntiare. — p. pismeno = salutem scribere alci. — p. mnogo koga = plurimam salutem dicere, ili impertire alci. — p. prijateljski jedan drugoga = inter se amicissime consalutare. — pozdravi prijatelja s moje strane = amicum saluta nostris verbis. — p. se međusobno i odgovoriti na pozdrav = salutem dare invicem et reddere; salutem accipere reddereque; mutuam salutationem facere; inter se consalutare.

pozdravljanje = salutatio. — (o mnogijem) consalutatio.

pozdravlje = v. pozdrav.

pozelenjeti = virescere.

pozemljuša = casa.

pozepsti = frigere; gelu peruri; algore interire.

pozinuti = (od čuda) rictum diducere; hiare.

poziraj = v. pogled.

pozirati = v. pogledati.

poziv = accitus (samo u abl.). — (glas; klik) vocatus. — (doziv) arcessitus (samo u abl.); invitatio, n. pr. in Epirum; invitationes hospitum. — (prizivanje; apelacija) provocatio, n. pr. ad populum; appellatio, n. pr. tribunorum. — na tvoj p. = invitatus, ili vocatus a te.

pozivanje = invitatio.
pozivati = invitare, ili vocare alqm ad alqd, n. pr. ad prandium, ad cenam.
pozlaćivati = v. pozlatiti.
pozlatiti = inaurare. — pozlaćen = auratus; inauratus; auro litus, ili politus.
pozlediti = vulnus, ili cicatricem jam obductam refricare. — p. se = recrudescere.
pozliti se = (o bolesti, rani) crudescere.
pozlopce = malitiose; maligne.
poznanik = notus. — (prijatelj) amicus. — (prijan) familiaris. — dobri smo p. = multa consuetudine conjuncti inter nos sumus.
poznanje = cognitio. — (potpuno p.) perspicientia. — (znanje) notitia; scientia; notio.
poznanstvo = cognitio alcjs; notitia alcjs. — (općenje) usus et consuetudo. — (staro prijateljstvo) vetustas. — nova p. = novitates. — pouzdano p. = familiaritas.
poznat = notus; cognitus. — (sa svim upoznat) perspectus; compertus. — (otvoren) manifestus; apertus. — biti p. = notum, ili cognitum esse. — biti svakomu poznat = (o stvarima) omnibus notum esse; apud omnes, ili in vulgus pervagatum esse; (o čeljadetu) in clarissima luce versari. — poznat je svakomu kao pošten čovjek = inter omnes eum virum probum esse constat. — svakomu je poznato = omnes sciunt; nemo ignorat; inter omnes constat. — dobro mi je p. = non ignoro. — Cezarovo ime bijaše manje poznato kod barbara = Caesaris erat in barbaris nomen obscurius.
poznati = nosse; cognovisse. — (imati pojam, pomisao o čem) alqd cognitum habere; notitiam habere, ili tenere alcjs rei. — (biti naučio što) didicisse. — (razumjeti) intellegere. — p. koga po imenu = nomine alqm nosse. — p. dobro sama sebe = ipsum se penitus nosse. — p. dobro koga = alqm bene, optime, pulchre, probe nosse; alqm totum, ili penitus nosse; (pogledom na duševna svojstva) qui vir et quantus sit altissime inspexisse; (čije misli) alcjs sensus cognitos habere. — ne p. koga ni po imenu = ne fama quidem accepisse alqm; non nosse alqm; alqs est mihi ignotus. — p. koga po obličju = alqm de facie nosse; alcjs faciem nosse. — činim kao da ne p. koga = nolo alqm nosse videri. — p. koga po čemu = cognoscere ab, ex, ili alqa re.
poznavalac = peritus; gnarus; intellegens; sciens; doctus aestimator, n. pr. carminum; doctus et intellegens existimator; homo doctus et prudens. — biti p. čega = alqd intellegere, ili callere; multum in alqa re versatum esse. — ne biti p. čega = alqd ignorare, ili nescire; alcjs rei ignarum, ili imperitum esse; in alqa re non multum intellegere. — p. mjesta, kraja = sciens regionum.
poznavati = noscere; cognoscere. — (proučavati) discere.
pozobati = comedere.
pozoj = draco.
pozor = v. pomnja.
pozoran = v. pomnjiv.
pozorište = scena. — (daščani odar za glumce; gr. λογεῖον) pulpitum. — s p. se (za vazda) raskrstiti = de scena decedere.
pozubati = occare — p. se = v. svaditi se.
pozvati = vocare. — (za savjet, pomoć itd.) advocare. — (poslati po koga) arcessere. — p. koga glasno = (službeno, u zvaničnim poslovima itd.) citare, n. pr. senatum, patres in curiam, juvenes ad nomina danda. — p. koga kao svjedoka = citare alqm testem. — p. koga na sud = in jus alqm vocare, ili ducere. — p. koga na što = alqm ad alqd invitare, n. pr. ad cenam. — p. koga k sebi = (kao gosta) hospitio alqm invitare; tecto ac domo alqm invitare. — p. na boj, megdan = provocare ad pugnam, ad certamen. — p. koga na odgovor = rationem alqm reddere jubere. — p. koga po imenu = nominatim alqm vocare; alqm nomine appellare. — p. na stranu = sevocare. — p. na dogovor = in colloquium vocare. — p. k sebi = accire; ad se vocare; arcessere; (o magistratu) alqm evocare, ili excire. — p. se = (na koga) alcjs testimonia proferre; adhibere alci auctoritates, n. pr. nobilium auctorum. — p. se na koga kao svjedoka = alqo contra alqm uti teste. — (p. se na tribune, senat, cara) appellare alqm, ab alqo ad alqm; (osob. na narod) provocare ad alqm, ab alqo ad alqm.
pozvekivanje = sonitus; tinnitus.
pozvekivati = sonare; tinnire.
pozviždati = paululum sibilare.
požala = querela, n. pr. querelam deferre ad alqm.
požaliti; požalovati = misereri, ili commisereri alcjs; miseret me alcjs; misericordia alcjs commotum, ili captum esse. — (iskazati sažaljenje) miserari, ili commiserari alqd. — p. čiju nesreću = lugere fortunam alcjs; dolere vicem alcjs. — požaliti je što itd. = dolendum est, quod. — p. se = v. potužiti se.
požapke = per manus et genua, n. pr. reptare.
požar; požara = incendium; ignis. — p. šume = incendium silvae. — buknuo je p. = incendium ortum est (kod koga) ex aedibus alcjs. — buknuo je p. na više udaljenijeh mjesta = plurimis (simul) locis et iis diversis ignes coorti sunt. — p. se prostire = incendium crescit (prt. decrescit).
požditi = v. popaliti.
požeći = v. popaliti.
požednjati = v. ožednjeti.

poželjeti = appetere; concupiscere; alcjs rei desiderio capi; cupiditas me capit, invadit, animum incessit (s genit. gerund.); v. željeti; požudan (biti).
poženiti = (sinove) filiis uxores prospicere. — p. se = uxorem ducere (alium ex alio).
požeti = demetere.
požgati = v. požeći.
požiljak = cicatrix.
požirak = gula.
požirati = devorare.
požívljeti = transigere (leniter) aevum.
požljeđivati = v. pozlediti.
požnjaka; **požnjakinja** = (voćka) poma tardiva.
požnjeti = v. požeti.
požrtviti = v. požrtvovati.
požrtvovanje = (u opće) jactura. — (života) devotio vitae, ili capitis. — (šteta) damnum.
požrtvovati = gratificari, n. pr. potentiae paucorum decus atque libertatem suam; posthabere; postponere; largiri; profundere; n. pr. largiri patriae suum sanguinem; non modo pecuniam sed vitam etiam pro patria profundere.
požuda = (žudnja) appetitus. — (pohlepa) cupiditas; aviditas. — (težnja) studium. — (čežnja) desiderium. — (pohot) libido. — ustegnuti p. = cupiditates tenere, continere, coërcere. — imati veliku p. = ardenter cupere alqd; cupiditate alcjs rei ardere, ili flagrare; desiderio alcjs rei magno teneri. — žestoka p. = ardor (cupiditatis). — zauzdavati p. = cupiditatibus imperare. — svladati p. = cupiditates comprimere, frangere, restinguere, sedare. — vuče me p. kamo = alqa cupiditate rapior in. — tolikom p. = sic avide.
požudan = appetens; cupidus; avidus; studiosus. — veoma p. = cupiditate incensus, flagrans, inflammatus. — biti p. čega = cupide appetere, cupere, concupiscere alqd; cupidum, avidum, studiosum esse alcjs rei; tenet me cupiditas alcjs rei. — biti veoma p. čega = cupiditate alcjs rei ardere, ili flagrare, incensum, ili inflammatum esse; ardet animus ad alqd faciendum, n. pr. ad ulciscendum; ardenter, ili flagrantissime cupere, sitire, sitienter expetere alqd; desiderio alcjs rei magno teneri; avere.
požudjeti = v. poželjeti; požuda.
požudnost = appetitio; appetitus; motus animi appetentis.
požuriti se = v. pohitjeti.
požutiti = flavum facere, n. pr. capillum; flavo colore tingere.
požutjeti = flavescere.
požvakati; **požvatati** = mandere; cibos conficere.
pra = (parnica) causa; lis; litigium. — (raspra; parnica) controversia; v. parnica; raspra.
prababa = proavia.
prabratična = proneptis.
prabratić = pronepos.
praća = funda. — metnuti praćom = funda mittere, ili excutere alqd.
praćakati se = (o ribi) palpitare.
praćar = funditor.
praćati = v. slati.
praćenje = (neprestano, prijateljâ i klienatâ) assectatio. — (odašiljanje) missio.
praćkati = v. praćakati.
pradba = v. pratnja.
pradjed = proavus.
prag = limen. — ne prijeći preko praga od svoje kuće = pedem limine, ili domo sua non efferre. — (dovratak) postis januae.
prah = pulvis. — podizati p. = pulverem movere, ili excitare. — otresti p. = pulverem excutere de alqa re. — ležati u p. = humi prostratum esse.
prahati = (zemlju) mollire (agrum, ili solum); subigere (glebas); mollire ac subigere. — (preorati) iterare.
praistina = pronuntiatum; certa stabilisque sententia.
pram = cirrus; floccus. — (lađa) navigiolum.
pram; **prama** = v. prema.
pramak = v. pram.
pramaljeće = v. proljeće.
pramanje = fuga.
pramati = generis, ili gentis, ili originis auctor.
pramati = fugere; v. perjati.
pramen; **pramičak** = v. pram.
prandus = v. pram.
pranje = lavatio.
praotac = auctor generis, gentis, originis; parens generis.
praporac = tintinnabulum.
prapradjed = abavus.
praprat = filix.
praprauuuk = abnepos.
praprauuuka = abneptis.
praroditelj = v. praotac.
pras = porrum.
prasac = (u opće) sus. — (ne star p.) porcus; verres; porcus mas. — (uškopljen p.) majalis.
prasad = pecus suillum.
prasak = fragor.
prasarica = hara.
prase = porculus; porcellus.
praseći = suillus; porcinus.
prasetina = porcina (sc. caro).
prasica = (u opće) sus. — (krmača) porca.
prasjak = v. pras.
praska = fragor; crepitus; strepitus.
praskanje = fragor; crepitus; strepitus.
praskati = fragorem edere; crepare; strepere.
praskozorje = diluculum.
prasluk = v. pras.
prasnuti = erumpere; v. praskati. — (o zori) lucescit; dilucescit; illucescit.

prastar = antiquissimus; priscus; perantiquus; veterrimus; vetustissimus.
prašak = pulvisculus.
prašan = pulverulentus, n. pr. via; pulveris plenus; pulvere sparsus.
prašast = pulveri similis.
prašati = v. pitati.
praščevina = porcina (sc. caro).
praščji = suillus; porcinus.
praščište; praščar; praščarica = hara.
prašina = v. prah.
prašiti = pulverem movere, ili excitare. — p. zemlju = v. prahati.
praška = pulvisculus.
praštanje = venia; poenae remissio.
praštati = ignoscere; veniam dare. — (otpustiti) condonare; remittere, n. pr. alci poenam, multam; largiri, n. pr. reipublicae injurias. — (iz milosti, ili ljubavi) gratiam facere; v. oprostiti. — p. se s kim = vale dicere alci.
prašukundjed = atavus.
pratež = impedimenta, orum.
pratežar = calo.
prati = lavare. — (oprati) abluere; p. ruke, noge = manus lavare, pedes abluere. — p. rublje = lintea lavare. — p. se = lavari; ablui.
pratilac; pratitelj = comes. — (o prijateljima i klientima) assectator. — (p. kandidata) deductor (rijetko). — dati komu koga kao p. = addere alqm alci comitem. — moji p. = qui sunt (erant) mecum.
pratilica = comes.
pratiti = comitari alqm; comitem alcjs esse; comitem se alci dare, ili praebere, ili adjungere. — (biti u čijoj pratnji) inter comites alcjs esse, ili aspici. — (slijediti koga) sequi alqm, n. pr. peregrinantem. — (p. svečano koga kući, ili kad polazi na put; o prijateljima i rodbini) prosequi alqm. — (otpratiti koga kamo; pratiti državnika, patrona počasti radi) deducere alqm. — (svagda p.; p. koga kao sluga, pratilac, klienat, pristaša) sectari; assectari. — (p. gustom četom čeljadi) stipare alqm. — p. koga kući = prosequi, ili deducere alqm domum; — (da ga obraniš) praesidio esse alci; — (da ga čuvaš) custodiae esse alci.
pratnja = comitatus; assectatio. — (pratioci) comitatus; comites; stipatio (rijetko). — (p. propretorska, ili prokonsulska) cohors. — p. možeš prevesti takođ. = qui sunt, ili proficiscuntur cum alqo; qui sunt cum alqo; quos alqs secum duxit; qui alqm sequuntur, ili sectantur, ili comitantur; qui alqm comitari solent. — biti u čijoj p. = alqm comitari, ili sequi, ili sectari; inter comites alcjs aspici. — p. oružana = (kao obrana) praesidium; (kao straža) custodia.
praunuk = pronepos.
praunuka = proneptis.
prav = rectus (prt. curvus). — (vertikalno, ili horizontalno) directus. — (uspravan, osovljen) erectus. — (istinit) verus. — (pouzdan, siguran) certus. — (istinit, pošten) sincerus. — (rođeni; puki) germanus. — (pravičan) aequus. — p. putem = recta; recto; v. put. — adv. vere; sincere; ad veritatem; v. pravedan. — p. mjera = mensura justa. — p. račun = ratio, quae convenit, ili constat. — učiniti p. svakomu = omnibus satisfacere; omnibus probari. — ne biti komu p. što = aegre, ili moleste ferre quod. — p. je = rectum est. — nije p. = rectum non est. — p. krepost; p. prijateljstvo = vera virtus, amicitia. — ukazati komu p. put = erranti viam monstrare. — na p. mjesto = loco; in loco. — p. suditi o čemu = vere, ili recte judicare de alqa re. — p. brat = iisdem parentibus natus frater.
právac = homo justus, culpa vacuus etc. v. pravedan.
pràvac = (smjer) n. pr. na p. = in rectum; in directum; recte. — bježati istim p. = eadem fugere. — dati p. čemu = alqd dirigere in, ili ad alqd. — dati rijeci drugi p. = avertere fluminis cursum. — držati se p. = cursum tenere. — držati se uvijek istog p. = nullum cursus sui vestigium inflectere. — izgubiti p. = a via aberrare; cursum non tenere.
pravan = rectus; directus.
pravce = recte; recta; v. upravo.
pravda = justitia. — (pravednost) aequitas; rectum et aequum. — (pravo) jus. — na p. božjoj = insons (omnis injuriae). — po p. = ex aequo; sicut aequum est; ut par est. — po p. suditi = ex aequo judicare. — pozvati koga na p. = alqm in judicium vocare; v. istina; parnica.
pravdadžija; pravdaš = v. parničar.
pravdanje = excusatio; purgatio. — (sudbena raspra) lis.
pravdati = excusare; purgare; v. opravdati. — p. se = controversiam habere cum alqo de alqa re; litigare cum alqo de alqa re; litem habere cum alqo. — pravdaju se posjeda radi = est inter eos de possessione contentio. — (ispričavati se) se excusare; se purgare.
pravdosjedište = judicium.
pravdosustaja = justitium.
pravdoznanac = juris consultus; juris peritus.
pravedan = justus. — (zdušan) aequus. — (zakonit) legitimus, n. pr. poena. — (nedužan, nevin) innocens; insons; culpa vacuus. — (nepristran) integer. — biti p. (nevin) = extra culpam esse; culpa vacuum esse; culpa carere; nihil meruisse. — p. zakon = lex aequa, aequissime scripta. — pravedno je = aequum, verum, par, jus, fas est. — pravedno = v. po pravdi.

pravednik = homo justus etc. v. právac.
pravednost = v. pravda. — (nevinost; nedužnost) innocentia; v. nevinost, nedužnost.
pravenik = (put) recta (via).
pravica = v. pravda.
pravičan = v. pravedan; prav.
pravičnost = v. pravednost.
pravić = v. pravac.
pravilan = compositus, n. pr. oratio, aedificium. — adv. ad regulam; ad normam.
pravilnost = apta membrorum compositio.
pravilo = lex; regula ad quam alqd dirigitur, ili qua alqd judicatur; norma, ad quam alqd dirigitur. — (naredba) praescriptum; praeceptum. — (teoria umjetnosti, ili znanosti) ars, n. pr. ex arte dicere, scribere (po pravilima umjetnosti). — (načelo, smjer) ratio, n. pr. ut rei militaris ratio postulat. — dati p. = legem dare, scribere; praeceptum dare, ili tractare. — postaviti p. = praecipere, praescribere. — slijediti p. = legem servare, ili observare; praescriptum servare, tenere. — p. je da = tenendum est hoc (alcjs rei) praeceptum ne etc.
praviti = v. graditi; načiniti.
pravljenje = v. građenje.
pravnik = v. pravdoznanac.
pravo = (koje ko ima na što, ili da može što činiti) jus. — (vlast) potestas; često supstantivom na i o, ili na u s, n. pr. pravo tužbe = actio; pravo da se kojim putem živina goni = actus; pravo zahtjeva = postulatio; pravo udajbe s kim iz drugoga327 stališa = enuptio; pravo prisvajanja = vindicatio. — imam p. da što uradim = jus est mihi alqd facere; meum jus est ut alqd faciam; potestatem habeo alqd faciendi. — imati p. nad čim = habere jus, ili potestatem alcjs rei. — odstupiti od svoga p. = jure suo, ili de jure suo decedere. — (što se slaže sa zakonima, pravicama itd.; što je zakonito i pravedno) jus. — (božanske zapovijedi, ustanove) fas. — ljudska i božanska p. = divina et humana jura; jus ac fas. — jednaka p. = jura communia. — proti ljudskom i božanskom p. = contra jus fasque; contra jus ac fas. — pravom = jure; (po zasluzi) merito. — punim p. = justissime; justo jure; optimo jure; jure ac merito. — udijeliti komu jednaka p. i slobodu = recipere alqm in parem juris libertatisque conditionem. — (skup zakonâ) jus. — (pozitivni zakoni) leges.
pravomoćan = ratus; legitimus.
pravopis = formula ratioque scribendi.
pravoslovac = v. pravnik.
pravoslovje = jus; v. pravo.
pravosuđe = jurisdictio. — najveća oštrina u p. = summa in jure dicendo severitas. — nepristranost, zdušnost p. = veritas judiciorum; religio veritasque judiciorum.
pravoznanac = v. pravdoznanac.
pravoznanstvo = juris civilis prudentia; juris civilis scientia.
praz = aries.
prazan = (što bi imalo biti puno) inanis. — (tako da se praznoća ne smatra ni oskudicom, ni pogrješkom) vacuus. — (tašt) vanus. — p. posuda = vas inane; vas epotum (iz koje se popilo sve). — p. riječi = verba inania; voces inanes; sermo inanis, ili vanus. — p. ime = nomen inane.
praznica = alvarium inane.
pràznîk = v. praznica; v. siromah.
prâznik = dies feriatus (prt. dies profestus). — (blagdan) dies festus; festum. — (dani u koje se javni poslovi i sudbene rasprave ne vršahu) feriae. — dati p. = ferias indicere, ili dare. — imati p. = ferias agere, ili habere.
praznina = inanitas; inane; vacuitas; vacuum. — (taština) vanitas.
prazniti = exinanire; vacuefacere; vacuum facere; evacuare; v. isprazniti.
praznoća = v. praznina.
praznoruk = (n. pr. vrati se ko) inanis rediit; vacuas reportavit manus. — otići p. = vacuis manibus abire.
praznov = v. siromah.
praznovati = cessare; otiari.
praznovjeran = superstitiosus; superstitione imbutus; superstitionibus obnoxius; religionum plenus. — p. strah = metus superstitionis. — biti p. = quadam superstitione imbutum esse; superstitione constrictum esse. — živjeti u p. = superstitionibus obnoxium degere. — prost od p. = a superstitione remotus, ili remotissimus.
praznovjerje; praznovjerstvo = superstitio. — (religiozno p.) religio.
pražnjahan = subinanis.
prcvariti = torrere; frigere.
prč = caper; hircus. — (jarčić) hoedus.
prčji = hircinus.
prćija = dos. — odrediti p. = dotem dicere. — odrediti u ime p. (toliko i t.) = in dotem dicere (akuz. svote). — dati kćeri p. = filiae dotem dare. — ne moći dati kćeri p. = filiae nubili dotem conferre non posse. — uzeti ženu bez p. = ducere indotatam virginem. — obećati novaca u p. = pecuniam in dotem dicere. — primiti p. = dotem accipere.
prdeljuska = alapa. — dati p. = alapam alci dare, ili ducere. — dati komu dobru p. = alqm palma graviter percutere.
prdeljusnuti = v. prdeljuska (dati p.).
prdlati = nugari.
prebaciti; prebacivati = trajicere; transmittere. — p. kuću kamenom = tectum transmittere

(trajicere) lapide. — p. plašt preko ramena = pallium circumjicere. — (prigovarati) objicere. — (da koga osramotiš i obružiš) exprobrare alci alqd.
prebajati = v. obajati.
prebdjeti = pervigilare (noctem). — p. do zore = usque ad lucem pervigilare.
prebijati = frangere; perfringere; v. naknaditi. — p. se = vagari.
prebirati = deligere. — (odabirati) seligere.
prebiti = v. prebijati.
prebivalište = domicilium; sedes.
prebivati = habitare; v. življeti; stajati.
prebjeći = perfugere, n. pr. ad hostes.
prebjeg; **prebjeglica** = transfuga. — (uskok; bjegunac) perfuga.
prebjegnuti = v. prebjeći.
preblijedjeti = v. poblijedjeti.
prebol = valetudo confirmata.
prebolijevati; **preboljeti** = ex morbo evadere; ex morbo convalescere.
preboraviti = commorari. — (boraviti kod, ili u) immorari.
prebrajati = v. prebrojiti.
prebrati = v. prebirati.
prebrditi = colles superare, ili transcendere.
prebroditi = vado transire.
prebrojiti = dinumerare.
precijediti = transfundere; deliquare.
precijeniti = nimium pretium statuere alci rei; nimis tribuere alci rei.
preciknuti = v. presahnuti.
precjeđivati = v. precijediti.
precjenjivati = v. precijeniti.
prečac = v. naprečac.
prečaga; **prečanica** = gradus scalarum.
prečica = morbus acutus.
prečimice = ex, ili de transverso; in transversum.
prečitati = percurrere (legendo). — (opet pročitati) relegere. — vas dan p. = per totum diem legere.
prečitavati = relegere.
prečuti = perperam audire.
preći = v. prijeći.
pred; **preda** = (u vremenu i prostoru) ante, n. pr. ante Socratem vixit; paulo ante lucem; ante Romana moenia; ante oppidum. — (u prostoru) ob, n. pr. ob oculos versari. — pro (stvar je straga, za leđima), n. pr. pro castris, pro aede. — (na očigled) coram. — (u nazočnosti) praesente alqo. — (pred čijim očima) inspectante alqo. — (kod; navlastito kad je govor o raspravama pred ljudima, te imaju odlučnu vlast sudačku) apud, n. pr. apud populum dicere. — pred vratima = ante januam. — ustati p. kim = assurgere alci. — poniziti se p. kim = alci se demittere. — doći p. koga = in conspectum alcjs venire, ili admitti.
predahnuti = respirare.
predaja = traditio, n. pr. rei, oppidorum. — (kapitulacija) deditio. — (uspomena) commemoratio; memoria; sermo; fama, n. pr. de Myrone duplex memoria est; ubi natus sit, incertum diversitas tradentium facit; alqd sermone hominum posteris memoriae traditum est.
predaniti = per diem morari.
predanje = trepidatio.
prëdati = trepidare; pavere.
prèdati = tradere. — (p. što je komu određeno, što koga ide itd.) reddere, n. pr. alci epistolam, literas. — (izručiti neprijatelju) dedere. — (dati što komu u oblast, ili posjed) dedere. — (izručiti, povratiti, osob. što ko proti pravu kod sebe drži) exhibere. — (povjeriti komu što) delegare, n. pr. obsidionem in curam collegae; liberos ancillis. — (izdajnički p.) prodere. — p. se = se dare, ili dedere, ili tradere; se dedere in alcjs fidem; in alcjs ditionem se dare, ili tradere, ili permittere. — p. se na milost i nemilost = se in fidem victoris permittere; se fidei victoris committere; se suaque omnia potestati (fidei) victoris, ili in fidem atque potestatem victoris permittere; libero victoris arbitrio se permittere.
predavanje = traditio; deditio; v. predati.
predavati = v. predati.
predbaciti; **predbacivati** = v. prebaciti.
predenje = (vune) lanificium.
prederati = v. predrijeti.
predgorje = promunturium.
predgovor = prooemium; praefatio; prooemium libri; prooemium libro additum. — dodati p. = praefari; prooemiari (rijetko); prooemium scribere; praeloqui.
predgrađe = suburbium.
predijevanje = nominis mutatio.
predijevati = v. predjesti.
predirati = lacerare.
predisanje = respiratio.
predisati = v. predahnuti.
predivo = pensum.
predašnji = (prošli) superior. — (njegdašnji) pristinus.
predjel = regio; locus; loca, orum; v. kraj.
predjesti = (ime) nomen mutare.
predlagatelj = (zakona) legis rogator, ili lator.
predlagati = proponere alqd; alcjs consilii auctorem esse; alqd suadere; alqd commendare. — (upitati narod o predloženu zakonu) rogare populum, ili legem. — p. narodu izbor magistrata = rogare (populum) magistratum. — pr. koga na koje mjesto = alqm commendare. — p. osnovu zakona = legem ferre. — p. što novo = alqd novi ferre. — biti predložen = (o stvari) proponi; propositum esse; (o čeljadetu) commendatum esse; v. predlog.

predlani = abhinc annis duobus.
predljivac = v. plašljivac.
predlog = v. prijedlog.
predložiti = v. predlagati.
predmet = (stvar u opće) res. — (gradivo spisa, ili govora) argumentum. — (glavni p.) propositum. — (pitanje) causa. — postaviti p. istraživanju = alqd ponere, ili proponere. — „predmet“ u nom., ili akuz. uz pron., ili adj. često se prevodi samijem pron., ili adj. u srednjem rodu, n. pr. ea; ea, quae; quae. — „biti predmetom čega“ prevodi se: esse s gen., n. pr. ea sunt mathematicorum; deorum tutelae ea loca sunt; — esse s dat., n. pr. alci esse curae, contemptui, odio; — esse in s abl., n. pr. biti p. prepirke = in contentione esse; p. govorkanja = esse in fabulis; esse in omnium ore; — glagolima: pertinere ad alqd; spectare alqd, ili ad alqd; versari in alqa re, n. pr. ad felicitatem nostram pertinet; biti p. istraživanja = in quaestione versari; — sa „opus est“, n. pr. to je p. najveće opreznosti = maxima cautione opus est; — glagolom, koji naznačuje pojam stvari, kojoj je što pr., n. pr. biti komu p. ljubavi = ab alqo amari; p. straha = ab alqo timeri; cfr. odi, odioque sum Romanis; alqd vehementer admiror.
predmjes(t)nik = (u službi) decessor.
prednjačiti = anteire; antecedere; antegredi; (pren.) alqm antecedere; alqo priorem esse; alqa re praestare alci; v. odlikovati se.
prednji = n. pr. p. sjedalo = prima sella. — p. strana tijela = prior pars corporis; corpus adversum. — p. četa = primum agmen; primi agminis cohortes. — p. straža = prima statio. — prednji (plur.) = majores; priores.
prednositi = praeferre.
prednost = prior locus; priores, ili primae partes. — dati p. = alqm anteponere, ili anteferre alci; alqd anteponere, anteferre, praeponere, praeferre alci rei; rem alqa re potiorem habere; mihi res potior est alqa re. — (izvrsnost, vrijednost) virtus; bonum; (propria) laus. — p. duševne i tjelesne = virtutes corporis animique; bona animi et corporis.
predobiti; **predobivati** = superare. — (pobijediti) vincere. — (sa svim svladati) devincere. — (ukrotiti; pokoriti) domare. — (nadvladati; pobijediti) evincere, n. pr. omnia (sve poteškoće). — (skršiti; nadrvati) frangere, n. pr. nationes, libidines, cupiditates. — p. neprijatelje = hostes bello vincere, ili superare. — opet p. = recipere; recuperare. — p. čije srce = animum alcjs (sibi) conciliare; alqm ili alcjs animum, ili mentem allicere; alqa re hominum animos ad benevolentiam allicere. — p. (u mejdanu) superiorem, ili victorem discedere.
predočan = praesens. — biti p. = praesentem esse; praesentem adesse; adesse.
predočiti = alci ante oculos ponere; proponere; repraesentare. — (razviti, razlagati) exponere; explanare; demonstrare; explicare.
predodijati = (komu) pergravem, ili permolestum esse alci. — p. upitima = obtundere alqm rogitando. — p. komu govorom = gravem esse alcjs auribus; aures alcjs onerare verbis.
predodrediti = praestituere, n. pr. diem alci; praedestinare (rijetko); praefinire alci quidquam, n. pr. diem.
predomisliti se = consilium, ili sententiam mutare.
predomišljaj = consilii, ili sententiae mutatio.
predomišljati se = v. premišljati se.
predosjećati = praesentire; praesagire; sensu praecipere.
predrijeti = lacerare; perrumpere.
predručak = prandium. — (što uzimahu raskošni, slabi i djeca) jentaculum.
predrugojačiti = mutare; immutare.
predsijedati = praeesse.
predsjednik = praeses; v. načelnik.
predsjedništvo = (imati p.) praeesse. — dati = praeficere.
predstajati = adesse. — (na domak biti) subesse, n. pr. mons suberat circiter mille passuum, nox. — (prijetiti) instare, n. pr. nox, hiems, bellum; impendere; imminere.
predstava; **predstavljanje** = (glumačko) actio. — (igrokaz) fabula. — (p. duševna) propositio animi (rijetko); cogitatio.
predstaviti = (postaviti pred) proponere. — (nositi pred) offerre. — (iznijeti pred oči) alci ante oculos, ili alcjs oculis proponere. — (prikazivati) agere. — (p. koga, kakvo čeljade) alcjs partes agere; alcjs personam induere, suscipere, gerere. — (upozoriti komu što) alqm de alqa re monere; alqm alqd docere; ostendere, ili demonstrere alci alqd. — p. igrokaz = fabulam dare. — p. koga komu = alqm introducere apud alqm; alqm perducere ad alqm. — p. se komu = offerre se alci. — p. sebi što = cogitare; animo cogitare; cogitatione sibi fingere; animo sibi effingere, animo concipere.
predstavljač = (u opće) artifex scenicus. — (glumac) actor; histrio. — (p. komedije) comicus. — (p. tragedije) tragicus actor. — (komedijaš i pantomimični plesač) ludius. — nevaljao p. = malus actor. — biti p. (baviti se predstavljaštvom) histrioniam facere, ili exercere.
predstojnik = praefectus.
predsud; **predsuda** = opinio praejudicata, ili praesumpta.
predšas(t)nik = (u službi) decessor.
predupsti = perfodere.

predušak = respiratio; respiratus (rijetko).
predušiti = respirare.
preduzeće = v. poduzeće.
preduzeti = v. pothvatiti.
predvajati = v. predvojiti.
predvidjeti = v. predviđati.
predviđanje = providentia. — (slutnja) praesensio.
predviđati = providere; prospicere. — (slutiti) praesentire. — (u naprijed osjećati) (animo) praecipere. — p. budućnost = futura providere; providere; providere quid futurum sit; quae futura sint prospicere. — daleko p. = longe in posterum prospicere futura. — p. mnogo prije = alqd multo ante videre, ili praesentire.
predvidnost = v. predviđanje.
predvjes(t)nik = praecursor; praenuncius.
predvoj = v. prednje (čete).
predvojiti = duplicare; conduplicare. — (razdijeljen u dva dijela) bipartitus. — (raspolovljen) dimidiatus. — (presjeći u dvoje) in duas partes dissecare. — (popustiti) intermittere.
predvorje = vestibulum. — (otvoreno mjesto pred kućom) propatulum.
predvostručiti = duplicare; conduplicare.
predzadnji = v. pretposljednji.
predzor = proscaenium; proscenium.
pređa = fila, orum. — (mreža) rete.
pređašnji = (prošli) superior. — (njegdašnji) pristinus.
pređi = majores; priores.
pregalac = promptus; promptae audaciae.
pregaziti = vado transire alqm locum; v. pogaziti.
pregib; pregibak = flexus; flexura.
pregibanje = flexio.
pregibao = artus (plur.); articulus.
pregibati = flectere; inflectere. — (savijati) incurvare. — (nagibati) inclinare.
preginjač = v. pregalac.
preginjati = v. pregnuti.
preglava; preglavak = (zaglavak u govoru) epilogus; peroratio; collectio.
preglaviti = perorare.
pregled (prijegled); pregledanje = inspectio. — (p. censorski) recensio; recensus. — (razgledanje) recognitio.
preglèdati = visere; invisere; inspicere, n. pr. rationes; aspicere, n. pr. situm omnem regionis, Boeotiam atque Euboeam; perspicere, n. pr. urbis situm, viam, opus, epistolas. — (vojsku, oružje itd.) recensere, n. pr. exercitum, legiones; recognoscere, n. pr. numerum militum; inspicere, n. pr. arma militis, arma, viros, equos cum cura.
prègledati = pervidere; v. preglédati.
pregledba = v. pregled.
pregljica = fibula.
preglodati = perrodere.
pregnati = v. pretjerati.
pregnuće = animus praesens; animi praesentia; animi fortitudo.
pregnuti = v. pregibati; (intr.) inducere (in) animum; constituere.
pregnutina = v. pregibak.
pregodištiti = annum transigere; unius anni esse.
pregoniti = agere trans alqm locum.
pregorjeti = perdere, ili dare libenter. — (žrtvovati) gratificari. — (voljeti što nego . . .) malle. — (zaboraviti; ne obazirati se) oblivisci. — (podnijeti) ferre; tacitum ferre. — (o drvu) peruri.
pregrada; pregradak = (stijena, zid) paries.
pregraditi; pregrađivati = parietem ducere; assibus separare. — (iznova graditi) alqd totum denuo aedificare, n. pr. aedes.
pregrepsti; pregrijebati = promere.
pregriješiti = delinquere; delictum committere. — (moralno) peccare; v. skriviti.
pregristi; pregrizati = morsu dividere alqd.
prehiliti = fraudare.
prehiniti = fallere; decipere; in errorem inducere; v. hiniti.
prehititi = transmittere; trajicere; v. prebaciti.
prehoditi = pervadere. — (pretrčati) percurrere. — (biti vođ, provodić) ducem esse alci.
prehrana = victus; alimenta, orum.
prehraniti; prehranjivati = alere; sustentare, sustinere; tueri; alci victum, ili alimenta praebere. — p. se = alere se alqa re; se sustentare, n. pr. amicorum liberalitate. — p. se prosjačenjem = mendicando sibi victum quaeritare.
preinačiti; preinačivati = immutare alqd de alqa re. — (preustrojiti) novare. — dijelom p. = alqa ex parte commutare; v. popraviti.
preinaka = immutatio.
preiskati = scrutari; perscrutari.
prejahati; prejahivati = perequitare, n. pr. per agmen, inter duas acies, eâ viâ. — p. preko rijeke = equum transmittere trans flumen; trajicere flumen.
prejaviti = traducere.
prejaziti = v. zagatiti.
prejedati se = v. prejesti se.
prejedriti = trajicere.
prejenjati = remittere; v. popustiti; prestati.
prejesti se = se ingurgitare (cibo, ili cibis); cibis obrui.
prejezditi = v. prejahati.
prejuriti = v. pretjerati; pregoniti.
prekaditi; prekađivati = suffire.
prekantariti = extra modum prodire; modum excedere; nimium esse in alqa re. — p. se = (jelom) v. prejesti se.
prekapati = (iterum) fodere.
prekid = v. prekidanje.

prekidanje = (govornika) interpellatio. — (p. govora svojim govorom) interfatio. — (p. čega god na nekoliko vremena) intermissio, n. pr. officii, epistolarum, verborum (isprekidanje izrekâ). — (vrijeme, na koje se što prekida) intercapedo, n. pr. scribendi. — bez p. = sine interpellatione; sine intermissione. — izgovarati riječi bez p. = perpetuare verba.

prekidati = v. prekinuti.

prekinuće = abruptio.

prekinuti = (silom rastaviti) rumpere, n. pr. lora gladio; interrumpere, n. pr. pontem, orationem, iter, somnum. — (p. privremeno) intermittere, n. pr. opus, iter, proelium. — (iznenada p.; presjeći) intercipere, n. pr. iter, sermonem medium. — (na put stati) intervenire alci rei, n. pr. nox proelio, hiems aspera rebus gerendis. — (presjeći) incidere, n. pr. sermonem. — (komu govor) interfari alqm. — (obustaviti; razvrći) dirimere, n. pr. sermonem, proelium. — (riješiti; odlučiti) decidere, n. pr. rem, de alqa re.

prekivati = v. prekovati.

prekjuče; **prekjučer** = nudius tertius.

prekjučerašnji = (n. pr. moja p. knjiga) quam nudius tertius dedi ad te epistolam.

preklani = v. predlani.

preklapiti = v. zateći.

preklati = jugulare.

preklinjati = testari, ili obtestari deos.

prekloniti = (glavu) caput demittere, ili inclinare. — (koljena) genua flectere, ili curvare.

preklopiti = tegere; cooperire.

preko = (s jedne strane na drugu) trans. — (iznad; više, a da se predmeta ne dotiče) super, n. pr. praeter Atticam super Sunium navigare. — (s glagol. mirovanja: onkraj; s one strane) trans, n. pr. trans Tiberim hortos aliquos parare. — (kretanje od kraja do kraja) per, n. pr. per totam terram, coronam auream per forum (preko trga) ferre; Caesar venit per Sardiniam. — (o broju i mjeri) supra; plus; amplius, n. pr. supra decem milia; amplius decem milia; njemu je preko 40 god. = est major quadraginta annis, ili annorum; natus est annos magis quadraginta; annum quadragesimum excessit. — p. toga (dalje) = ultra. — p. načina = praeter, ili extra, ili supra modum; nullo adhibito modo; immodice; immoderate. — (tečajem; za) inter, n. pr. inter cenam. — p. dana = interdiu. — (proti) contra; praeter. — p. očekivanja = contra, ili praeter opinionem. — p. čije volje = praeter alcjs voluntatem; v. proti. — p. srca (nerado) = invitus; animo invito, ili iniquo; (prisiljen) coactus. — p. običaja = praeter morem, ili consuetudinem. — p. dan = tertio quoque die. — jedno p. drugoga = aliud super aliud. — prijeći preko granice = transire fines; v. granica.

prekolani = v. preklani.

prekomjeran = immoderatus; immodicus; modum excedens; effusus; profusus. — p. veselje = laetitia nimia, effusa, profusa, praeter modum elata. — p. troškovi = profusi, ili effusi sumptus.

prekomjernost = (pretjeranost) insolentia. — (previšak) cumulus. — (neumjerenost) intemperantia. — (obilje) abundantia. — (prevelika obilnost) nimietas.

prekomorac = transmarinus.

prekonaravan = (nevjerojatan) incredibilis. — (božanski) divinus; quidam incredibilis et prope singularis et divinus, n. pr. vis ingenii.

prekopati; **prekopavati** = perfodere; v. preiskati.

prekopititi se; **prekopitnuti se** = praecipitem cadere, procidere, ferri.

prekoračivanje = (prelaženje) transitio; transgressus. — (povrjeda) violatio (rijetko).

prekoračiti; **prekoračivati** = transgredi; transire; transcendere, n. pr. ordinem aetatis, prohibita; egredi alqd; excedere. — p. zakone = neglegere leges. — p. granice = fines transire, (i pren.) n. pr. verecundiae. — p. mjeru = modum transire, ili egredi, ili excedere.

prekoran = probrosus; vituperabilis.

prekoravati = v. prekoriti.

prekoredan = v. izvanredan.

prekoriti = (pokazati komu da je pogriješio a tim htjeti da uvidi svoju pogrješku, da se postidi i pokaje) vituperare alqm. — (kuditi) objurgare alqm de alqa re. — (prigovarati; prebaciti) objicere alci alqd. — (prebaciti komu što samo da ga osramotiš i obružiš) exprobrare alci alqd. — (karati; tužiti se na koga) accusare, incusare alqm; v. koriti.

prekorječica = v. poslovica.

prekornost = v. prijekor.

prekoruđe = jugum.

prekosinoć = v. preksinoć.

prekositi = secare. — p. srce = alqd percutit animum alcjs.

prekosutra = perendie; perendino die.

prekovati = diffingere incude, n. pr. ferrum; incudi reddere.

prekratiti = v. zakratiti.

prekrcati = transferre, n. pr. in aliud plaustrum.

prekrenuti; **prekretati** = v. preručiti.

prekret = conversio; v. prevrat.

prekretati = v. prekrenuti.

prekretnja = v. prekret.

prekriliti = obtegere; contegere; complere.

prekriti = tegere; contegere; obtegere. — (iznova pokriti) denuo tegere. — (sakriti drugdje) occultare alqd alibi; alio abdere.

prekrivalo = velum.

prekrivati = v. prekriti.

prekriviti = curvare; incurvare. — (previti) flectere; inflectere.

prekrižiti = (izbrisati) inducere.

prekročiti = v. prekoračiti.

prekršten = n. pr. sjedjeti prekrštenijeh ruka = compressis manibus sedere.

prekršaj = delictum. — (pogrješka; prestupak) peccatum. — (p. kazni dostojan) culpa.

prekršitelj = ruptor. — (oskvrnitelj) violator.

prekršiti = frangere; diffringere; perfringere. — (povrijediti) laedere, n. pr. foedus; violare, n. pr. foedus, jura gentium; non servare; non observare, n. pr. praeceptum; migrare, n. pr. jus civile; neglegere, n. pr. legem. — ne p. zakon = nihil committere contra legem. — p. zakon = legem neglegere, violare. — p. zakletvu = jusjurandum non servare, non conservare; jusjurandum neglegere, violare, migrare; sacramentum neglegere, rumpere. — p. mir = pacem frangere, dirimere; fidem pacis non servare; v. prekinuti.

prekrvnik = v. krvnik.

preksinoć = nudius tertius vesperi.

preksutra = v. prekosutra.

preksutrašnji = perendinus.

prekućiti se = domicilium mutare, ili transferre.

prekupac; **prekupnik** = propola.

prela = v. preslica.

prelac = qui stamina net. — (omekopućen) effeminatus.

prelamati = confringere.

prelasnuti = aduri.

prelastiti; **prelašćivati** = decipere.

prelazak = v. prijelaz.

prelaziti = transire. — (preko brda, rijeke) transgredi; trajicere; transmittere. — (prekoračiti) transcendere. — (izlijevati se) exundare. — (o bolesti) transire in alios.

prelaženje = transitio; transitus.

preletjeti = transvolare; pervolare.

preležati = jacere.

prelica = quae stamina net.

prelijetati = v. preletjeti.

prelijevati = transfundere.

prelijevati se = versicolorem esse; versicolore quaedam colorum varietate spectari.

preliti = transfundere. — (pretopiti) recoquere. — p. se = exundare.

prelja = v. prelica; preslica.

preljeći = v. prijeći.

preljetiti = aestatem agere alqo loco.

preljevati = v. prelijevati.

preljub; **preljuba** = adulterium.

preljuban = adulterinus.

preljubiti = adulterare; adulterium inire, committere, facere; conjugii fidem violare.

preljubnica = adultera; moecha (rijetko).

preljubnik = adulter; moechus.

preljubočinstvo = adulterium.

preljupstvo = adulterium.

prelomiti = confringere.

prem = nimis; v. preveć; vrlo.

prema = ad, n. pr. convertere ad orientem; in, n. pr. clementia uti in alqm, amor in alqm, bono animo esse in alqm; versus (obično s prep. ad i in), n. pr. in Italiam versus, ad occasum versus; contra, n. pr. Britannia posita est contra eas regiones, contra alqm considere; adversus, n. pr. adversus Myonnesum ancoras jacere, adversus montem; exadversus; exadversum, n. pr. exadv. Athenas. — (upravo prema) e regione. — prema čemu = (pristojan) conveniens; par, n. pr. erit rebus par oratio; — (primjerno) convenienter; congruenter alci rei; ad; secundum, n. pr. ad veritatem; secundum naturam; secundum leges; pro, n. pr. pro tempore, pro re; — i sam abl., n. pr. instituto suo; consuetudine Romanorum. — (o prijateljskomu mišljenju i postupanju) erga, n. pr. benevolus erga alqm, fides erga alqm. — (u prispodabljanju) prae, n. pr. prae nobis beatus; v. susret (u); sproću.

premac = par, n. pr. genere, gradu.

premaći se = deficere (alqm alqd); deesse; premaklo mu se = pecunia eum defecit. — v. nestati.

premagati = v. premoći.

premaknuti se = v. premaći se.

premaljeće = v. pramaljeće.

premamiti = illicere, ili pellicere in, ili ad alqd.

premanjkati = v. premaći se.

premašiti = v. prebaciti. — (pružati se) porrigi.

premazati; **premazivati** = ungere; oblinere; illinere.

premda = quamquam; tametsi; etsi; licet; quamvis; etiamsi; quum; često se upotrijebi i particip; v. slovn.

premekotiti = (zemlju) tertium arare; novale parare.

premeljati = iterum molere.

premetati; **premetnuti** = circumjicere; pervolvere. — (preiskati) scrutari; perscrutari. — (pretresti) excutere. — p. knjige = pervolutare libros. — p. more = trajicere, transmittere. — p. se = pervolvi. — p. se riječima = colloqui cum alqo; disputare cum alqo de alqa re.

premicati se = v. premaknuti se.

premiješati = permiscere.

preminuti = obire; v. umrijeti. — (nestati) deficere; v. nestati.

premisliti = cogitare, meditari de alqa re; versari in cogitatione alcjs rei; tempus deliberando terere. — p. se = sententiam, ili consilium mutare.

premišljati = secum, ili cum animo reputare; cogitare in, ili cum animo; cogitare alqd, ili de

alqa re; secum, ili in, ili cum animo considerare; agitare mente, animo, ili in mente, cum animo alqd; (secum) meditari alqd, ili de alqa re. — p. se = deliberare.

premjeriti = dimetiri. — p. koga očima = alqm totum oculis perlustrare, ili pererrare.

premjestiti = transferre; loco (suo) movere. — p. međe = limites commovere. — p. se = se transferre; locum mutare.

premlatiti = (koga štapom) fustem alci impingere.

premljeti = iterum molere.

premoći = superare; vincere. — (smoći; nabaviti) conficere.

premostiti = ponte jungere, n. pr. amnem; pontem flumini injicere, ili imponere; pontem in fluvium facere, ili efficere.

premotati = involvere, obvolvere alqd alqa re.

premučati = silentio praeterire; mittere; omittere; praeterire; relinquere. — (ispustiti u govoru, ili pismu) praetermittere.

premudrost = sapientia.

premuknuti = raucum fieri; irraucescere. — (od velika govora) vocem obtundere.

prenačiniti; prenačinjati = reficere. — (pogradīti) restaurare; restituere.

prenagao = praeceps; violentus; v. nagao.

prenaglica = nimia, ili praematura festinatio; v. naglost.

prenagliti = praecipitare alqd; praefestinare alqd, ili inf.; praepropere agere.

prenagljaj; prenaglost = v. prenaglica.

prenagljeno = abrupte; nimis festinanter; praepropere.

prenapeti = nimis intendere.

prenaprava = refectio; restitutio.

prenapraviti; prenapravljati = v. prenačiniti.

prenapučen = (biti) nimia frequentia populi superfluere.

prenapuniti = complere.

prenarediti = mutare.

prenašati = v. prenijeti.

prenavljati se = simulare; mentiri; arte quadam in ostentationem alcjs rei compositum esse.

prenemaganje = defectio animi, ili animae.

prenemagati se; prenemoći se = animo relinquor, ili *deficior*; animus me relinquit.

prenijeti = transferre; transportare. — p. na drugo vrijeme = in alium diem transferre, n. pr. diem festum. — p. se na drugo mjesto = domicilium in alium locum transferre; sedem mutare.

prenoćiti = pernoctare alqo loco, ili in alqo loco. — p. na javnom putu = jacere et pernoctare in publico. — p. kod koga = pernoctare apud alqm. — p. izvan kuće = pernoctare foris. — p. na polju = (o vojnicima) in armis excubare; armatum in agro excubare.

prenositi = v. prenijeti.

prenošenje = translatio.

prenuti se = (iza sna) somno excuti.

preobeseliti = summa laetitia, ili summo gaudio afficere; v. obradovati.

preobilan = v. obilan.

preoblačiti = aliam vestem alci induere. — p. se = vestem, ili vestimenta mutare.

preobladati = superare; vincere; superiorem, ili victorem discedere; superiorem fieri.

preobraćati = v. preobratiti.

preobraćanje; preobrat = conversio; mutatio; immutatio.

preobratiti = vertere; convertere; v. obraćati.

preobraz; preobraza = transitus in aliam figuram.

preobraziti; preobrazovati = mutare in alqd; vertere, convertere in alqd, n. pr. alqm in taurum, in volucrem; transformare, ili transfigurare in alqd. — p. se = converti in aliam naturam; mutare vultum. — (u što) mutari in alqd; se vertere, ili convertere, verti, ili converti in alqd.

preobražaj = v. preobraza.

preobražati; preobražavati = v. preobraziti.

preobraženje = v. preobraza.

preobrnuti = v. preobratiti.

preobući = v. preoblačiti.

preobuti se; preobuvati se = calceos mutare.

preodijevati; preodjenuti; preodjesti; preodjeti = v. preoblačiti.

preokrenuti = immutare; commutare. — (prevrnuti) evertere. — (preobratiti) convertere. — (odvratiti koga od odluke) alqm de sententia deducere, ili demovere. — (odvratiti od nakane) alqm a consilio revocare. — p. se = immutari.

preopun = nimis redundans.

preorati; preoravati = iterare; obarare.

preorica = ager proscissus.

preostatak = reliquum.

preostati = reliquum esse; superesse. — (preteći) superare. — preostaje još da itd. = reliquum est ut etc.; restat ut; relinquitur ut.

preosvajati; preosvojiti = recipere; recuperare.

preoteti; preotimati = praecipere. — (osvojiti prije drugoga) praeoccupare, n. pr. loca opportuna; v. oteti.

prepadati = terrere; exterrere; terrorem alci afferre, inferre, offerre, injicere, incutere; alqm in terrorem conjicere. — (p. jako) perterrere; perterrefacere; pavore percellere alcjs pectus.

prepadati se; prepanuti se = terreri; exterreri; terror mihi incidit. — p. se od šta = terreri alqa re; expavescere alqd; exhorrescere; perhorrescere. — p. se od svašta = ad omnem strepitum terreri. — tako se na jedan put p. da = tantus repente terror invasit, ut etc. — vojska

se p. = timor exercitum occupavit; v. popasti (strah).
prepasač = balteus.
prepasati = cingere, ili succingere alqm alqa re. — p. se mačem = cingi, succingi, ili accingi ferro, gladio.
prepast = terror; consternatio. — (p. plašljivca) exanimatio.
prepasti se = v. prepanuti se.
prepatiti = perferre; perpeti.
prepelica = coturnix.
prepeliti = majorem in modum, ili magno opere, ili majore studio, ili valde, ili intime, ili diligenter, ili diligentissime, ili quam diligentissime commendare alqd alci.
prepijati = plurimum bibere; in vino nimium esse.
prepiliti = serra secare, ili dissecare, ili dividere.
prepirač = homo ad rixam promptus, ili rixae cupidus.
prepiranje = v. prepirka.
prepirati se = contendere cum alqo, ili inter se; certare cum alqo de alqa re; concertare cum alqo de alqa re; controversiam habere cum alqo de alqa re. — (riječati se) altercari. — (p. se mirno i bez strasti o prijepornoj stvari) disceptare cum alqo de alqa re. — (p. se ljutito) rixari.
prepirka = contentio. — (raspra; učena p.) controversia. — (učena p.) disceptatio; pugna. — (p. strastvena, smiješna i sablažnjiva) altercatio. — (kavga stegnuta na riječi, ali u gnjevu) jurgium. — (ljutita, gdje se kadšto i do šaka dođe) rixa. — doći do p. = in certamen venire; est mihi certamen, contentio, controversia cum alqo; habeo contentionem cum alqo.
prepisač = v. prepisivalac.
prepisak = exemplar; exemplum.
prepisalac; prepisar = v. prepisivalac.
prepisati = transcribere; describere; exscribere; transferre; v. popisati.
prepisivalac = (scriptor) librarius.
prepisivati = v. prepisati.
prepiti = v. prepijati.
prepjevati = cantare per, n. pr. per totam noctem.
preplanuti = adurere.
preplašiti se = v. prepanuti se.
preplatiti = nimis magno pretio emere alqd. — (koga) largiorem (aequo) alci dare mercedem operae.
preplesti; prepletati = innectere.
preplima = aestus maxime tumentes; v. plima.
preplivati; preploviti = tranare; transnatare; nando trajicere, ili superare.
prepočeti = v. nacrtati.
prepoloviti = in duas partes dividere; alqd bifariam, ili bipartito dividere, distribuere, ili dispertire.
prepona = impedimentum. — (slabine) inguina.
preporađati se; preporoditi se = renasci.
preporučati = commendare alqm, ili alqd. — mnogo p. = v. prepeliti. — p. koga pismom = ad alqm de alqo scribere diligentissime. — p. se = se commendare.
preporučilac = commendans; (rijetko) commendator. — (nagovaralac) suasor, n. pr. legis.
preporučiti; preporučivati = commendare alqm alci, se. — mnogo mi je ko preporučen = habeo alqm mihi commendatissimum. — p. zakon = suadere legem. — v. preporučati.
preporučnica = commendaticiae literae, ili tabulae.
preporuka = commendatio. — (nagovaranje) suasio, n. pr. legis. — (p. za službu) suffragatio.
prepovijed = vetitum; interdictum.
prepovijedati = vetare; interdicere; v. zabraniti.
preprava = praeparatio; paratus. — (p. na što ili k čemu) apparatio; meditatio, n. pr. muneris obeundi. — (marljiva p. i vježbanje) commentatio. — ratna p. = apparatus belli, ili bellici.
prepravan = paratus ad alqd; promptus ad, ili in alqd; promptus et paratus. — (spreman; brz) expeditus. — p. na put (o brodu) = ad navigandum paratus; paratus ad navigandum atque omnibus rebus instructus; paratus instructusque remigio. — p. na boj = ad pugnam paratus, ili paratus instructusque. — biti p. (pri ruci) = ad manum esse; ad manum habere, n. pr. arma (prepravno mi je oružje). — p. mi je novac = pecuniam prae manu habeo. — biti p. na čiju zapovijed = ad nutum alcjs expeditum esse.
prepraviti; prepravljati = (spremati) parare; apparare. — (naprijed p.) praeparare. — (urediti; opskrbiti) instruere. — (sa svom silom što p.) praemoliri, n. pr. rem. — p. se na što = (u opće) se parare, ili praeparare ad alqd. — (p. duh na što) animum praeparare ad alqd; se, ili animum componere ad alqd. — (prije razmisliti što) ante meditari alqd; praemeditari alqd. — (zanimati se prepravnom naukom) meditari alqd. — p. se na rat = se parare ad bellum; bellum parare, ili apparare; belli apparatum instruere. — marljivo se p. na što = diligentem praeparationem adhibere in alqa re. — p. koga na što = alcjs animum ad alqd componere, ili praeparare. — ja sam na što p. = ad alqd paratus sum, n. pr. ad certamen; alqd mihi non imparato accidit; animo sum ad alqd parato.
preprečivati = v. preprriječiti.
prepreka = impedimentum.
preprriječiti = intercludere, n. pr. urbem commeatu, adversarios re frumentaria, Caesarem frumento commeatuque, alqm itinere aut trajectu; excludere alqm alqa re, ili ab alqa re, n. pr. urbem maritimis commeatibus, alqm a portu, ab

re frumentaria; praecidere, n. pr. alci reditum; adimere, n. pr. alci a tergo reditum, aditum literis; auferre, n. pr. iter fugientibus; privare, n. pr. urbem commeatibus; prohibere, n. pr. hostem aqua. — (sprijeda zagraditi) praesepire, n. pr. aditum trabibus, angustias vallium sublicis. — p. put = alcjs itineri officere; alci iter intercludere, interrumpere, intercipere; alqm itinere prohibere. — p. dovoz hrane = commeatu alqm intercludere; alqm commeatu prohibere; alqm re frumentaria excludere. — p. bijeg = intercludere fugam; impedire alqm fugā.

preprtiti = onerare alqm alqa re; nimium onus imponere alci.

prepući; prepuknuti = rumpi; dirumpi. — (ispucati) rimas agere.

prepun = nimis redundans.

prepuniti = complere. — (napuniti do vrha) cumulare.

prepustiti = permittere alci alqd; concedere alci alqd; cedere alci alqa re. — (povjeriti) committere alci alqd; credere alci alqd. — (pokloniti) condonare alci alqd.

preraditi; prerađivati = retractare et corrigere.

preran = praeproperus, n. pr. gratulatio; immaturus, n. pr. interitus; praematurus, n. pr. praematura montis Haemi et saeva hiems. — adv. praepropere.

preraniti = (rano učiniti, doći) maturare.

prerezati; prerezivati = dissecare; secare.

preroviti = perfodere.

preručiti = transfundere.

preručiti = alci alium vestitum dare. — p. se = vestem mutare.

presahnuti = arescere; exarescere.

presamariti; presamarivati = (preko brda) transcendere, transire, superare, n. pr. Alpes.

presamititi = duplicare; geminare.

preseliti = traducere, n. pr. populum Albanum Romam. — p. se = migrare; emigrare; demigrare (ex) alqo loco in alqm locum; transmigrare alqo; domicilium suum transferre; sedem transferre; domo emigrare; aliud domicilium, ili alias sedes petere.

presijecati = v. presjeći.

presijedati = v. predsijedati.

presiliti = superbire; insolescere.

presisati = v. presahnuti.

presjavati se = micare; fulgere.

presjeći = dissecare; ferro dividere; praecidere, n. pr. sibi reditum. — (ukratiti) praecidere, n. pr. brevi praecide. — p. govor = sermonem interrumpere, ili interpellare, ili incidere; v. prekinuti. — p. put = v. prepriječiti.

presjedati; presjednuti = v. presjesti.

presjesti = (koga) insidias parare, struere, instruere alci; subsidere in insidiis; insidiari alci.

preskakati; preskočiti = transilire; saltu superare, n. pr. viam. — p. što čitajući = transire. — (prekoračiti) transcendere, n. pr. ordinem aetatis.

preslačci = cibi delicatiores.

preslica = colus, i; colus, us. — p. se hraniti = lanā victum quaeritare.

preslušaj = (pred sudom) interrogatio.

preslušati = (sudbeno) audire, n. pr. alii judices audiunt, alii sententiam ferunt.

preslužiti = complere.

presmotati = v. presamititi.

presniti = (cijelu noć) tota nocte somniare.

prespati; prespavati = somno conterere, ili consumere, n. pr. cijeli dan = totum diem somno conterere. — p. cijelu noć = totam noctem somno consumere.

presresti = obviam venire, ire, prodire.

presretanje = obviam itio; occursus.

presretati = v. presresti.

presrt = (vrhunac) cacumen; culmen.

presrtan = deruptus.

prestajanje = (svrha) finis. — (na neko vrijeme) intermissio.

prèstajati = v. prestati.

prestàjati = perstare.

prestanak = v. prestajanje.

prestanuti; prestati = desinere alqd, ili inf., n. pr. sanguis ex naribus fluere desiit, timere desiit, disputari desitum est, humor manare desinit; desistere, ili absistere alqa re; mittere, n. pr. male loqui; finem facere alqd faciendi, ili alcjs rei, ili (rijetko) alci rei; intermittere (za neko vrijeme); omittere, n. pr. mirari. — p. ratovati = bellandi, ili belli, ili bello finem facere; conquiescere ab armis. — p. govoriti = finem facere dicendi, ili loquendi; finem imponere orationi. — (popustiti) remittere, n. pr. dolores, imbres, ventus. — prestao je rat = debellatum est. — (oklijevati da se započeto već djelo nastavi i dovrši, s lijenosti, ili plašljivosti) cessare.

prestarjeti = consenescere.

prestaviti = transferre. — p. se = v. umrijeti.

presti = nere; stamina nere; stamina ducere versato fuso; stamina torta ducere manu.

prestići = (preteći) alqm praeterire. — (prije stići) antevenire alqm; superare, n. pr. hanc epistolam multi nuntii superaverunt.

prestignuti; prestizati = v. prestići.

prestrašiti = v. strašiti; prepasti.

prestraviti; prestravljivati = terrore in morbum conjicere. — p. se = terrore in morbum conjici.

prestrići = (forfice) recidere.

prestrijeliti = sagittam mittere.

prestrizati = v. prestrići.

prestružiti = intercludere.
prestupak = peccatum; delictum; v. prekršaj.
prestupan = intercalaris, n. pr. dies, annus, mensis.
prestupati; prestupiti; prestupljivati = migrare; transcendere, n. pr. jus gentium, morem. — (ne obdržavati) non servare; non observare; migrare et non servare. — (zanemariti) neglegere. — (oskvrniti) violare, n. pr. foedus, jus gentium.
prestupnik = qui migrat, non servat alqd etc. v. prestupati.
presuda = (judicis) judicium. — (pojedinijeh) sententia. — (p. izreći; suditi) sententiam pronuntiare.
presuditi; presuđivati = sententiam ferre, dicere de. — (rasuditi; riješiti) dijudicare, n. pr. controversiam, litem.
presušiti = nimis siccare. — p. se = v. presahnuti.
presuti = complere. — (napuniti do vrha) cumulare. — (prenijeti iz jedne posude u drugu) transfundere.
presvjedočiti se = v. osvjedočiti se.
presvojiti = vincere; opprimere. — biti p. od sna = somno vinci, ili opprimi.
presvući se = v. preobući se.
preša = festinatio; properatio; properantia.
prešan = festinans; v. hitan; brz. — (koji se ne može odgoditi) non differendus; qui (quae, quod) dilationem non recipit.
prešikati = (mjeru) v. prekoračiti.
prešimice = festinanter; propere; properanter.
prëšiti = v. hitjeti.
prèšiti; prešivati = consuere.
preštititi = scuto cohibere.
preštunuti = intercludere; v. presjeći.
prešunjati = v. premetati.
pretakati = transfundere (in alia vasa). — p. vino u manje posude = vinum diffundere.
pretaliti; pretapati = recoquere.
pretati = cineribus tegere, ili obruere.
pretavoriti = aegre transigere.
preteč = (ići na p.) praevertere.
preteča = praecursor. — (glasnik) praenuntius.
preteći = praevenire alqm alqa re; antevenire; praevertere; occupare, n. pr. bellum facere; praeoccupare, n. pr. praeoccupari adventu alcjs, praeoccupare ferre legem; (trčeći) cursu superare alqm. — (preostati) superesse; restare.
pretegnuti = propendēre; praeponderare. — (biti jači, bolji) praevalere. — učiniti da pretegne = momentum alcjs rei facere; momentum afferre ad alqd.
pretek = abundantia. — imati na p. = alqa re abundare.
preteka = emissarium.
preteretiti = onerare alqm alqa re; nimio pondere onerare. — p. se = vires opprimere. — biti p. poslom (trudom) = negotiis obrutum, ili oppressum esse.
pretezati = v. pretegnuti.
pretežiti = v. pretegnuti.
pretežniji = majoris momenti. — p. moć = copiae validiores. — p. broj = numerus superans. — biti p. = superare alqa re; superiorem esse alqa re; validiorem esse alqo.
preti = accusare; v. optužiti. — p. se s kim = litigare cum alqo; litem habere cum alqo.
preticati = v. preteći.
pretilina = v. debljina.
pretin = paries medius.
pretiniti; pretinjati = tenui muro dissaepire alqd; v. pregraditi.
pretio = v. debeo.
pretištati; pretištiti = premere.
pretjecati = v. preteći.
pretjeran = immoderatns, n. pr. cupiditas; immodicus, n. pr. imperia, inimicitiae; nimius, n. pr. in decernendis honoribus. — p. republikanac = nimius reipublicae liberae vir; insanus, n. pr. cupiditas, moles; immodestus, n. pr. fautor histrionum, largitio; effusus, n. pr. laetitia, sumptus; profusus, n. pr. laetitia, hilaritas, sumptus, epulae, cultus; impotens, n. pr. cupiditas, laetitia, postulatum. — p. čistoća = munditia exquisita nimis. — adv. immoderate; immoderatius; immodeste; effuse; profuse; ultra modum.
pretjeranost = insolentia; v. neumjerenost. — (povećavanje) superlatio, ili trajectio, n. pr. veritatis. — izbjegavati p. = veritatis fidem servare. — mana je svaka p. = vitium est ubique, quod nimium est.
pretjerati; pretjerivati = (u djelovanju) extra modum prodire; modum excedere; nimium esse in alqa re; (u govoru) veritatem, ili fidem veritatis non servare; verbis augere rem; in majus extollere rem; supra ferre rem quam fieri possit; plus dicere quam patitur veritas; in falsum augere alqd.
pretočiti = v. pretakati.
pretor = praetor. — bivši p. = praetorius.
pretorski = praetorius. — pretorska čast = praetura.
pretovariti = nimium onus imponere. — (prenijeti s jednoga na drugo) onus transferre.
pretplatiti = ante tempus, ili ante dictum diem solvere.
pretposljednji = extremo proximus; proximus a postremo, ili ab ultimo.
pretpostaviti; pretpostavljati = praeponere; anteponere.
pretpust = aditus; admissio. — dati p. = aditum (conveniendi) dare; alqm admittere; alci facere

potestatem sui (adeundi, ili conveniendi); alqm audire, n. pr. legationes; — (pred senat) senatum dare alci; — ne dati p. = alci aditum negare.
pretraga = exploratio (rijetko); cfr. mandatur mihi, ut contempler locorum situm; qualis sit natura loci qui cognoscant mittere.
pretražiti = explorare, n. pr. loca circa.
pretrčati = transcurrere.
pretres; pretresanje = (rasprava) disceptatio; disputatio.
pretresati; pretresivati = excutere. — (raspravljati) disceptare cum alqo de alqa re (prijepornu stvar). — (navodeći razloge i protivne razloge) disputare de alqa re, alqd, ad alqd, in eam sententiam ut etc. — (tačnije, opširnije, znanstveno razlagati) disserere de alqa re. — p. pitanje = quaestionem excutere. — opširno p. = copiose, ili pluribus disserere de alqa re; accurate, copiose, uberius atque fusius, multis verbis disputare de alqa re. — p. se = sedes mutare.
pretresti = v. pretresati. — p. kuću = v. preiskati.
pretrg = (bez p.) sine intermissione; v. prekidanje.
pretrga = (kazati što na p.) breviter exponere.
pretrgnuti = rumpere; dirumpere; abrumpere, n. pr. vitam, sermonem; v. prekinuti. — p. se = v. premaći se.
pretrkati = v. pretrčati.
pretrnuti = v. protrnuti.
pretrpjeti = perpeti; perferre; v. podnijeti. — p. kaznu = poenam perferre; poena perfungi. — p. boli = dolores perpeti, ili subire.
preturati = (kamen) preko kuće; v. prebaciti.
preturiti = (kamen) v. prebaciti; premetnuti.
pretvara = (da nešto jest što nije) simulatio. — (da nešto nije što jest) dissimulatio.
pretvaranje = v. preobraženje; pretvara. — p. lica = ficti simulatique vultus. — p. prijateljstva = amicitiae simulatio; amicitia simulata. — bez p. = vere; sincere; sine fuco et fallaciis.
pretvarati = v. preobraziti; pričinjati. — p. se = simulare; dissimulare; v. pretvara.
pretvoran = simulatus; fictus; fictus simulatusque; falsus.
pretvorica = simulator; dissimulator; v. pretvara.
pretvoriti = v. pretvarati.
pretvornost = artificium simulationis.
preuba = nonnihil.
preubožati = in miseriam incidere; in summas angustias adduci; ad inopiam redigi.
preudati se = nubere alteri.
preumiti = consilium mutare.
preurediti = denuo constituere.
preustrojiti = ordinem alcjs rei novare.
preustrojstvo = novatus ordo.
preuzetan = arrogans; insolens. — adv. arroganter; insolenter.
preuzeti = occupare; arrogare sibi alqd; in se transferre alqd. — p. što na se = suscipere alqd; (i jamčiti za uspjeh) recipere; — tollere, n. pr. plus oneris sustuli, quam ferre me posse intellego. — p. koga san = somno vinci, ili opprimi, n. pr. preuzeo me je san = somno opprimor.
preuzetnost = arrogantia; insolentia.
preuzimati = v. preuzeti.
prevabiti = pertrahere, n. pr. hostem cedendo sensim citra flumen.
prevagnuti = praeponderare; v. pretegnuti.
prevaliti = evertere; dejicere; subvertere, n. pr. mensam. — (prevrnuti) pervertere, n. pr. ollam. — p. put = iter conficere; emetiri, n. pr. iter, ingens spatium uno die; permetiri, n. pr. aliquantum viae spatium. — p. brdo = montem superare, transcendere, transire. — prevalio je 40 god. = est major quadraginta annis, ili annorum; natus est annos magis quadraginta; annum quadragesimum excessit. — bijaše prevalilo pola noći = aliquantum supererat noctis. — p. očima = torvis oculis aspicere. — p. se = collabi; concidere.
prevaljivati = v. prevaliti.
prèvariti = fraudare; fraudem, ili fallaciam alci facere; dolum alci confingere; (u novčanom poslu) circumscribere. — (lukavo obmanuti) decipere. — (zavesti na krivo) fallere. — (prelastiti hitro) circumvenire. — (p. koga praznim riječima) verba dare alci. — (u očekivanju, nadi, vjeri) frustrari. — (za nos vući) circumducere. — p. se = se fallere; falli; in fraudem incidere, ili delabi. — p. me nada = spes me fefellit, ili destituit, ili frustrata est.
prevári̇ti; prevarivati = percoquere.
prevarljiv = fallax; ad fallendum paratus, ili instructus; fraudulentus. — (pun prijevara, himben) dolosus. — (lažan) vanus, n. pr. spès. — adv. frandulenter; dolose.
prevazići; prevazilaziti = exsuperare; v. previsiti.
prevesti (-dem) = traducere. — (sadržaj govora itd.) vertere; convertere. — (od riječi do riječi) transferre. — (tačno p.) reddere, n. pr. alqd Latine. — (više prama smislu) interpretari. — p. na lat. = in Latinum sermonem vertere; in Latinum vertere, ili convertere; in Latinam linguam transferre; Latine reddere; sermone Latino interpretari. — p. s G. na L. = ex Graeco in L. sermonem vertere; ex Graeco in L. convertere, transferre; Graeca in L. vertere.
prevesti (-zem) = trajicere; transmittere; transvertere. — p. se = trajicere; transire; transvehi.
previjan = (p. lija) veterator.

previjati = obvolvere; circumvolvere. — p. ranu = vulnus obligare, ili deligare. — p. glasom = inflectere vocem. — p. se = (od bolesti) se versare; (hodeći) mollius incedere.
previšak = quod excedit, ili superest; p. pretek.
previti = v. previjati.
prevjesiti; prevješati = suspendere. — (pokrivati) tegere. — (zastirati) velare. — p. se = (uvenuti) flaccescere.
prevlačiti = trahere.
prevlaka = isthmus; fauces.
prevodilac; prevoditelj = interpres. — nevješt p. = indisertus interpres.
prevoditi = v. prevesti (-dem).
prevoziti = v. prevesti (-zem).
prevoženje = trajectio; transvectio.
prevraćati = v. prevratiti.
prevrat = rerum publicarum commutatio; rerum mutatio; res commutatae; perturbatio rerum.
prevratiti = vertere. — (izvrnuti) invertere. — (prevrnuti, oboriti) subvertere. — (prevrnuti; prevaliti) evertere. — (pobuniti) perturbare. — (p. državu) evertere rempublicam.
prevrći; prevrgnuti = v. prebaciti; obaliti.
prevrnuti = v. prevratiti.
prevršiti; prevršivati = v. pretjerati.
prevrtati = v. prevratiti.
prevrtljiv = (nepostojan) inconstans; volubilis, n. pr. fortuna; varius; varians; vagus. — (promjenljiv) mutabilis; mobilis; inaequalis, n. pr. auctumnus. — (nestalan) instabilis; levis. — biti p. ćudi = mobili ingenio esse. — bojati se p. sreće = fortunae rotam pertimescere. — p. sreća = (takođ.) fortuna vaga volubilisque; fortuna instabilis.
prevući = trahere; pertrahere.
prez = (na p. ruku mi je) v. (za) čudo (mi je).
prézati = v. uprezati.
prȅzati (se) = v. prenuti.
prezdan = altero quoque die; alternis diebus.
prezepsti = frigere; gelu peruri.
prezime = cognomen. — zvati se p. = cognomen habere; cognomine appellari. — p. mu je = est alci cognomen (dat. ili nom.). — primiti p. po čemu = cognomen sumere, ili trahere ex alqa re.
prezimiti = (o vojsci) hiemare; hibernare. — povesti vojsku kamo da p. = exercitum in hiberna deducere. — p. gdje = hiemem transigere alqo loco.
preziran = contemnendus; contemptus. — adv. contemptim, n. pr. loqui de alqo. — p. gledati = despicere.
prezirati; prezreti = contemnere; contemptui habere. — (ne cijeniti) despicere; despicatui habere. — (zametati) spernere. — (prezirno odbijati) aspernari. — (gadi se komu što; ništom držati) fastidire. — (ne mariti za što) neglegere. — (p. komu što; biti obziran) indulgere.
prežaliti = oblivisci. — ne moći što p. = acerbissime ferre alqd.
prežati = v. vrebati.
prežestiti se = (irā) incendi, ili inflammari, ili excandescere.
preživanje = ruminatio.
preživati = ruminare, n. pr. herbas.
preživljeti = vitam agere, ducere, sustentare. — (nadživljeti) superesse alci; superstitem esse, n. pr. Alexandro, gloriae suae; (vitā) superare; v. nadživljeti.
prhak = solutus; mollis. — (gnjio; truhao) cariosus.
prhkoća = (o drvu) caries.
prhulja = ager solutus.
pri = apud. — pri osvitku = sub luce. — pri samome odlasku = sub ipsa profectione. — p. svemu tome = nihilo minus; nihilo secius. — p. sebi biti (pri svijesti) = penes se esse; mentis suae compotem esse; apud se esse. — ne biti p. sebi = non esse apud se; mentis suae non esse; minus compotem esse sui; alienata esse mente. — p. potrebi = si necesse est, ili fuerit; si res poposcerit, ili postularit; si opus fuerit. — p. ruci = ad manum, n. pr. esse, habere. — p. jelu = inter cenam; super mensam.
prianjanje = adhaesio.
prianjati = adhaerere, n. pr. saxis; adhaerescere in alqa re; inhaerere, n. pr. ad saxa, visceribus. — (prihvatiti se posla) aggredi ad opus; v. latiti se; prihvatiti.
pribadati = affigere.
pribava = comparatio.
pribaviti; pribavljati = v. nabaviti.
pribijati = figere; affigere; suffigere.
pribirati = (koga) honorifice alqm excipere; alqm colere. — p. sto = mensam tollere, auferre, removere. — p. se = congregari; convenire.
pribitak = v. dobit.
pribitan = praesens; qui adest; v. prisutan.
pribiti = v. pribijati.
pribitnost = v. prisutnost.
pribjeći = fugere; confugere; refugere; perfugere ad, ili in alqm locum; perfugere, confugere, refugere ad alqm.
pribjeg = v. utočište; uskok.
pribjegavati = confugere solere.
pribjegnuti = v. pribjeći.
pribježište = v. utočište.
približati; približavati; približiti = admovere. — p. se = appropinquare; accedere; prope accedere ad alqd. — (o vojsci: primicati se) succedere. — p. se istini = prope accedere ad veritatem; a veritate non multum abesse; veri similem esse.

približavanje = accessus; successus (rijetko); appropinquatio (rijetko).
pribodača = acus. — (kopča) fibula.
pribojavanje = timor.
pribojavati se = metuere; timere; v. bojati se.
pribosti = v. pribadati.
pribrajati = v. pribrojiti.
pribrati = v. pribirati.
pribrojiti = annumerare. — (ubrojiti u) numerare, n. pr. alqd in bonis, se quoque inter bonos; v. ubrojiti.
pribržati = v. pohitjeti.
prica = actor; accusator. — (radi privatne stvari) petitor.
pricijepiti = v. navrnuti.
priča = fabula. — (pripovijest) narratio. — (poslovica) proverbium; v. poslovica.
pričalo = merus fabulator.
pričanje = narratio.
pričati = narrare; v. pripovijedati, kazati. — p. se = dicunt; dicitur; ferunt; fertur; rumor est; rumor differtur. — priča se po svemu gradu = fama tota urbe discurrit. — p. se = v. izgovaravati se.
priček = v. doček; poček.
pričekati; pričekivati = v. dočekati; počekati.
pričeti = v. početi.
pričica = fabella; v. priča.
pričiniti; pričinjati = imitari, n. pr. voces hominum, alcjs sermonem; falso manum (rukopis) alcjs; v. patvoriti. — p. se = (činiti kao da jest što nije) simulare. — (da nije što jest) dissimulare. — p. se nemoćnim = simulare aegrum; — assimulare, n. pr. se laetum, se amicum. — zna se p. = artificio simulationis eruditus est. — ne zna se p. = simulandi nescius est. — p. mi se da itd. = videor s inf.; idem mihi videtur ac si etc.
pričuti = videor audire.
pričuvati = alqd servare, n. pr. puellam. — (pri-štedjeti) compendium facere alcjs rei; comparcere de alqa re.
pričvrstiti = destinare, n. pr. antennas ad malos, rates ancoris; v. privezati, pribiti.
prići = advenire; accedere. — p. u pomoć = subvenire.
prid = (o novcu) collybus.
pridajati = alqm uberibus alere; v. dojiti.
pridatak = v. pridavak.
pridati = addere; adjicere; superaddere. — (pridružiti) adjungere.
pridavak = additamentum.
pridavati = v. pridati.
pridići = sublevare. — p. se = se sublevare; v. oporaviti se.
pridijevati = applicare.
pridignuti; pridizati = v. pridići.
pridjesti; pridjeti = v. pridijevati.
pridjevak = cognomen.
pridobiti = v. predobiti.
pridocniti se = morari; sero venire.
pridoći = intervenire; supervenire.
pridodatak = additamentum.
pridodati = v. dodati.
pridojiti = v. pridajati.
pridolaziti = v. pridoći.
pridometak = v. pridodatak.
pridometnuti = v. pridodati.
pridošlica = peregrinus; advena; alienigena.
pridražiti = instigare.
pridružiti; pridruživati = aggregare alqm alci; alqm socium, ili comitem addere alci. — p. se = addere, ili adjungere se socium alci; se comitem addere alci.
pridržati; pridržavati = paululum tenere; sustinere.
pridušiti = comprimere; opprimere; reprimere.
pridvorica = v. udvorica.
prigati = frigere.
prigaziti = conculcare.
prigib = v. pregib.
prigibati = v. prignuti.
priginjati = acclinare.
prigledati = alqd curare, custodire.
prignati = adigere, n. pr. pecus; appellere, n. pr. boves ad litora.
prignjaviti = elidere; oblidere. — (pritisnuti) opprimere.
prignječiti = comprimere.
prignuće = proclivitas, ili animus proclivis ad alqd; propensio, ili animus propensus ad alqd.
prignut = inclinatus; propensus; proclivis (ad alqd). — (nagnut) inclinatus.
prignuti = inclinare; curvare; incurvare; flectere. — p. na čiju volju = v. ugoditi. — p. se = se demittere.
prigoda = (prilika, mogućnost da se što učini) occasio. — (zgoda) opportunitas. — (mjesto, možnost, zgoda) locus. — (slučaj) casus. — (mogućstvo, dopuštenje, sredstvo) potestas; facultas; copia. — (mogućnost da se dođe k čemu) aditus. — (uzrok, povod) causa. — (pravo vrijeme, zgoda) tempus. — poslužiti se p. = opportunitate, ili occasione uti; occasioni non deesse. — izgubiti p. = occasionem amittere, omittere, praetermittere, dimittere; occasioni deesse. — p. prežati, izglédati = occasionem quaerere, circumspicere, captare. — p. prihvatiti = occasionem amplecti, arripere. — pružiti p. = occasionem offerre, dare, praebere alcjs rei (faciendae); alci potestatem, ili copiam dare, ili facere alcjs rei; alci facultatem dare alcjs rei; alci causam dare, ili praebere alcjs rei, ili ad alqd faciendum.

— pruža mi se p. (desi mi se p.) = occasio mihi est, ili occasio data est alqd faciendi; occasio offertur ad alqd faciendum; potestas, ili facultas, ili copia alcjs rei mihi datur, ili fit. — ako mi se pruži p. = si occasio tulerit, ili fuerit. — prvom p. = ut primum occasio, ili potestas data est, ili erit; prima quaque occasione; primo quoque tempore. — svakom p. = omni occasione; quotiescunque occasio, ili potestas data est; (u razgovoru) in omni sermone. — prigodom = tempore; per occasionem; occasione data, ili oblata; si occasio fuerit, ili tulerit.

prigodan = opportunus; v. prikladan; zgodan.

prigoditi se = v. dogoditi se.

prigodnost = v. prigoda.

prigorac = (homo) montanus; u plur. montani, orum; vitam in montibus degentes.

prigotavljati; prigotoviti = v. prepraviti.

prigovarati = obloqui; contra dicere; impugnare alqd, n. pr. sententiam. — (o tribunima) intercedere. — (prekoravati) objectare; objicere; v. prekoravati.

prigovor = objectatio. — (prigovori) objecta, orum. — (tribunski) intercessio. — (govorenje proti čemu) contradictio; v. prijekor. — bez p. = nullo obloquente, repugnante, recusante.

prigovoriti = v. prigovarati.

prigrabiti = arripere; corripere; praecipere; prehendere; comprehendere.

prigradak = aedificium veteri astructum; accessio; adjectio.

prigraditi = astruere alqd alci rei, n. pr. veteri astruere recens aedificium. — (pridodati) adjungere, n. pr. parietem ad parietem, accessionem aedibus.

prigrađivati = v. prigraditi.

prigrijevati; prigrijati = (topliti) calefacere. — (ugrijati) tepefacere. — (primaknuti k vatri) igni admovere. — prigrijalo je sunce = sol fervet; sol aestuat.

prigrliti = premere alqm ad corpus, ili pectus suum; amplexari alqm.

prigrljaj = amplexus; complexus.

prigrljavati = v. prigrliti.

prigrnuti; prigrnuti = corradere; cumulare. — (staviti što na) alci, ili sibi injicere alqd, n. pr. pallium.

prigrustiti se = (komu) taedet, ili piget alqm alcjs rei.

prihađati = v. prići.

prihitati = v. prihvatati.

prihod; prihodak = v. dohodak.

prihoditi = v. prići.

prihodnik = advena.

prihvatati = v. prihvatiti. — p. se = (čega) prehendere, comprehendere, n. pr. alqd manu. — (dodirati se) tangere; attingere.

prihvatiti = capere; prehendere, n. pr. alqm manu, alqm pallio (za kabanicu). — (osvojiti) capere; occupare; potiri; v. osvojiti. — (primiti, dočekati) excipere alqm. — p. posadu = praesidium accipere, ili recipere. — p. mito = pecuniam accipere ab alqo; largitionibus moveri; fidem pecunia mutare. — p. riječ = verfa facere coepisse; ordiri; exordiri; (iza drugoga) post alqm verba facere; excipere alqm. — vatra p. što = ignis, ili flamma comprehendit ili corripit alqd. — p. prigodu; v. prigoda. — p. se = attingere. — p. se čega = (posla) ad alqd se conferre; aggredi alqd, ili ad alqd; opus, ili rem propositam aggredi; v. dohvatiti se.

prija = v. prijateljica.

prijahati = adequitare; advehi equo.

prijak = v. prijan.

prijam = acceptio.

prijamnik = v. primalac. — (pobirač novaca) coactor; exactor.

prijan = v. prijatelj.

prijašnji = superior; prior; antecedens, n. pr. annus. — (pređašnji; prošli) pristinus, n. pr. mos, status. — p. konsuli = priores consules. — postaviti u p. stanje = in pristinum restituere.

prijatan = gratus; jucundus. — (dobrohotan) benignus. — (sladak; ljubak) dulcis. — (ugodan) gratiosus. — (ljubak) amoenus. — (blag; uljudan) comis; affabilis.

prijatelj = amicus; necessarius. — (drug pri igri, vježbanju, jelu, piću) sodalis. — (pouzdan p.) familiaris. — (gost) hospes. — (koji nastoji oko česa; pristaša) studiosus alcjs (rei). — (ljubitelj) amator; amans alcjs (rei). — (koji njeguje, štuje, ljubi) cultor alcjs rei. — (pažljiv) diligens, n. pr. veritatis. — (zaštitnik) fautor. — (branitelj) patronus. — biti čiji p. = in amicis esse alcjs; esse in amicitia cum alqo; uti amicitia alcjs. — stari smo p. = vetustate amicitiae cum eo conjunctus sum. — svi su ovi moji stari p. = veteres mihi necessitudines cum his omnibus intercedunt. — imati p. u komu = alqm amicum habere; uti alqo amico. — ostati p. komu = in amicitia alcjs manere. — steći p. uslugama = amicos officio sibi parere.

prijateljašiti se; prijateljati se = (s kim) amicum (propinquum) appellare alqm.

prijateljevati = in amicitia esse cum alqo; amicitia alcjs uti; amice cum alqo vivere; familiariter uti alqo.

prijateljica = amica.

prijateljiti se = alqm sibi amicum facere (prt. alqm a se alienare); necessitudinem cum alqo conjungere, ili constituere; alqm ad necessitudinem suam adjungere; familiaritatem cum alqo contrahere.

prijateljski = amicus. — p. odnošaji = amicitia, ili (pouzdano p.) familiaritas. — adv. amice; familiariter. — p. postupati = amice agere erga alqm. — p. se razgovarati s kim = amice, ili familiariter loqui cum alqo.

prijateljstvo = amicitia. — (tijesna sveza s kim; rodbinstvo) necessitudo. — (pouzdano općenje) familiaritas. — (općenje) usus; consuetudo. — (prijateljska sveza) conjunctio. — staro, ukorijenjeno p. = inveterata amicitia. — tražiti čije p. = alcjs amicitiam appetere, expetere. — steći p. = alqm sibi facere, ili reddere amicum; amicitiam alcjs sibi comparare, conciliare, parere; in amicitiam alcjs recipi; in alcjs familiaritatem venire, ili intrare. — sklopiti p. s kim = amicitiam cum alqo facere, jungere, instituere, conciliare, inire, sibi parare; amicitia alqm sibi conjungere; ad amicitiam alcjs se conferre, se applicare, se adjungere. — življeti u p. s kim = est, ili intercedit mihi amicitia, ili familiaritas cum alqo; utor alqo familiariter; — (u velikome p.) artissimo amicitiae vinculo cum alqo conjunctum esse; arta familiaritate complecti alqm; summa familiaritate conjunctum esse cum alqo; familiarissime, ili intime uti alqo; conjunctissime atque amantissime cum alqo vivere. — otkazati komu p. = renunciare alci amicitiam. — odustati od p. = amicitiam dimittere. — razmetnuti p. = amicitiam dissolvere. — p. iznenada prekinuti = repente praecidere amicitiam. — p. postaje = am. oritur. — p. raste = am. crescit, ili accrescit. — p. se uzdrži = am. manet. — p. propada = am. cadit.

prijati = (komu) prodesse; juvare, n. pr. corpus; alqm (alqd) alere, n. pr. corpus, laus alit artes; augere alqd; incrementum afferre alci rei; alqd laetum facere, n. pr. sementes.

prijatnost = gratia; amoenitas; jucunditas.

prijava = indicium.

prijaviti; prijavljivati = nuntiare; renuntiare; referre; v. javiti.

prijazan = affabilitas; comitas. — (naklonost) favor; gratia.

prijazan = adj. comis; gratiosus. — (koji komu za volju radi) secundus, n. pr. secunda oratione extollere alqm; v. prijatan.

prijaznik = fautor; studiosus; v. prijatelj.

prijaznost = v. prijazan.

prije = ante. — p. svega = primum; primum omnium. — p. roka = ante tempus; ante diem. — p. svanuća = ante lucem. — (kompar. [p. nego]) potius quam. — prije toga = ante; antea; prius. — kako sam p. rekao = ut supra dixi; ut supra dictum est. — godinu p. = anno ante. — p. nego = antequam; priusquam. — godinu p. nego umrije = anno antequam mortuus est. — mnogo p. = multo ante; ante multo; longe ante. — malo dana p. = paucis ante diebus; paucis diebus ante. — prije ili poslije = quandoque; serius ocius. — čim prije možeš = quam primum potes. — konsul, koji je bio godinu prije = superioris anni consul.

prijeboj = v. pregrada.

priječac = via compendiaria; *compendium viae*; v. naprečac.

priječiti = impedire alqm (alqd) (ab) alqa re; impedimento esse alci (rei) ad alqd; impedimentum afferre alci rei (faciendae). — (stajati na putu) obstare alci, alci rei; officere alci. — (zabraniti) prohibere alqm (ab) alqa re. — (odvraćati; uklanjati) arcere alqm (ab) alqa re. — p. što = impedire; prohibere; efficere, ili perficere ne alqd fiat. — (p. da, ili da ne) = ne, ili quominus; ako je pred glag. negacija također: quin; v. slovn.

prijećenje = minatio; comminatio.

prijećer = pugna.

prijeći = transire, n. pr. mare, paludem, ad alqm; transgredi, n. pr. in Italiam, per montes, ad alqm, montem, flumen; trajicere, n. pr. in Africam; transcendere, n. pr. in hostium naves, in Italiam, muros, Caucasum, Gangem. — p. preko mosta = transmittere amnem ponte. — (preliti se) exundare.

prijedba = v. prijetnja.

prijedjel = locus; regio; loca; v. kraj.

prijedlog = conditio. — (u javnim poslovima mnijenje) sententia. — (osnova) consilium. — učiniti p. = conditionem ferre, ili proponere alci; v. predlagati. — primiti prijedlog = conditionem accipere; ad conditionem accedere, ili descendere. — odbaciti p. = respuere, repudiare, aspernari conditionem; sententiam aspernari. — p. zakonski = (na foru) legis latio; (narodu u komicijima) rogatio. — primiti zakonski p. = legem accipere. — pristati uz čiji p. = ire, ili concedere in alcjs sententiam. — prodrijeti sa svojim zakonskim p. = legem perferre. — odbaciti p. zakonski = relationem legis rejicere.

prijedžba = isthmus; fauces.

prijegled = v. pregled.

prijehod = (prelazište) transitus. — (mjesto, na kojem se prevaža) trajectus. — (brod prijevozni) navigium vectorium.

prijek = asper. — p. put = v. prijećac. — p. smrt = mors repentina, ili subita. — p. pogled = torvitas vultus. — (o govoru) abruptus.

prijeklet = v. prijeboj.

prijeklon = (glave) salutatio.

prijekom = (ići) superare (montem). — trajicere (flumen) etc. v. prijeći.

prijekop = fossa; incile; euripus. — iskopati p. = fossam facere, ili deprimere; cfr. fossam percutere (iskopati p.) ad committendum flumini lacum,

prijekor = probrum; vituperatio. — (ukor) opprobrium. — (predbacivanje) exprobratio. — (sramota) dedecus.
prijekoran = v. prekoran.
prijelaz = (mjesto, kuda se prelazi) transitus; transgressus. — (mjesto, kojim se prevaža) trajectus; transmissus (rijetko). — (prelaženje) transitus; transgressus. — (prijevoz) trajectus. — p. uski = augustiae. — zabraniti, zapriječiti p. = v. prepriječiti. — otvoriti p. = viam dare; iter patefacere. — p. na vodi = vadum. — kušati p. (na vodi) = vadum fluminis tentare.
prijelog = v. ledina.
prijemet = traductio.
prijenos = translatio; traductio.
prijepis = exemplar; exemplum.
prijeporan = controversus; qui (quae, quod) in controversia est; qui (quae, quod), ili de quo (qua) ambigitur. — (neodlučen) dubius. — biti p. = in controversia esse, ili versari; in controversiam deductum esse. — p. tačka = quaestio; res controversa.
prijerov = fossa.
prijesan = (sirov) crudus. — p. rana = vulnus recens, ili crudum.
prijesto; prijestolje = solium. — (kraljevska čast) regnum; solium. — dočepati se p. = regnum occupare; regno, ili imperio potiri.
prijestup = v. prestupak; prestupan.
prijetiti = minari; minitari; comminari alci alqa re, n. pr. gladio, ili alqd, n. pr. bellum; minas jacere alci; minis uti; intentare alci alqd, n. pr. arma Latinis, alci mortem. — (predstajati; biti blizu) alqd imminet, instat, impendet, n. pr. bellum, imbres. — koji prijeti = minax, n. pr. oculi, vox, sermones; minitabundus; plenus minarum. — (koji predstoji) instans; imminens; praesens. — adv. minaciter; per minas.
prijetnja = minae, arum; v. prijećenje.
prijetran = pinguis.
prijevara = fraus. — (varanje) fraudatio. — (s pretežnim značenjem da je što nepravedno i nemoralno) dolus. — (varanje; p. o novcu) circumscriptio. — (lukava sredstva; hitrina; varava majstorija) ars; artes; machinae. — bez p. = sine fraude; sine fraudatione. — pun p. = fraudulentus (prt. homo sine fuco et fallaciis). — prijevarom = fraude; per fraudem; fraudando; circumscribendo; fallendo etc. — iz prijevare (n. pr. ubiti koga) ex insidiis.
prijevaran = fallax; fraudulentus; dolosus. — (varav; tašt) vanus. — adv. fraudulenter; fallaciter; per dolum; dolose. — p. raditi = dolose, ili mala fide agere.
prijevjes = velum.
prijevod = interpretatio; liber scriptoris conversus, ili translatus. — p. govora = oratio conversa.
prijevornica = repagula, orum; objex; vectis.
prijevoz = trajectus; transmissus (rijetko).
prijezditi = v. prijahati.
prikala = pruina.
prikaza = v. dar; (pojav) visum; res objecta. — (igrokaz) fabula.
prikazati; prikazivati = alci ante oculos, ili oculis proponere. — (pokazati sliku i priliku čemu) repraesentare. — (besjedom, ili pismom) exprimere. — (naslikati) exprimere, n. pr. artifex eum sacrificantem expressit. — p. koga = alcjs partes agere; alcjs personam induere, ili gerere. — p. igrokaz = fabulam dare; v. pokloniti. — p. žrtvu = sacrificare alci alqd, ili alqa re; operari alqa re; immolare hostias.
prikivati = affigere.
priklad = comparatio; collatio.
príkladan = aptus ad alqd, alci rei; idoneus ad alqd, alci rei; accomodatus ad, ili alci rei, conveniens ad alqd, alci rei; habilis ad alqd, alci rei. — (o mjestu; zgodan) opportunus ad alqd.
prìkladan = (krasan) pulcher; formosus. — (na koga) similis; v. nalik.
prikladiti = apponere. — (ispoređivati) comparare; componere; conferre.
prikladnost = convenientia.
prikladovati = prospere, bene, feliciter cedere; bene, prospere succedere.
priklapalo = loquax; garrulus.
priklapati = nugari; v. priklopiti.
priklati = jugulare.
priklinčiti = clavis affigere.
priklon = v. naklon.
prikloniti = flectere. — (prignuti) inclinare. — p. glavu = caput inclinare. — p. se = flecti; inclinari. — p. se prilikama = tempori cedere, ili servire; parere necessitati, ili servire. — p. se čijoj volji = morem gerere, ili obsequi alcjs voluntati.
priklonost = v. naklonost.
priklonstvo = v. naklonost.
priklonuti = v. prikloniti.
priklopiti = operire. — (prikladno odgovoriti) comodissime respondere.
prikopčati = annectere. — (pripojiti) adjungere.
prikovati = affigere.
prikrajak = (iz p.) ex parte.
prikrasti se = arrepere ad alqd; furtim accedere ad alqd.
prikrata = (umanjivanje; otkidanje) deminutio. — (skraćivanje u govoru, ili pismu) contractio.
prikratiti = (sprijeda odsjeći) praecidere. — (pokresati; umaliti; stegnuti) amputare. — (okrnuti) curtare; decurtare. — (otkinuti od čega) detrahere de alqa re. — p. vrijeme = tempus, horas, ili tempora (tarde labentia) fallere alqa re, n. pr. sermonibus, narrando.

prikriti = tegere; contegere, obtegere; operire.
prikrivati = v. prikriti.
prikričiti = v. nakričiti.
prikrmiti = (u kraj ladu) appellere (navem); v. nabaviti.
prikrpiti = resarcire. — (prišiti) obsuere.
prikrutiti = attrahere; astringere.
prikucati = (leniter) pulsare.
prikučiti; prikučivati = (prope, ili propius) admovere. — p. se = (prope, ili propius) accedere ad.
prìkupiti = (noseći) comportare, n. pr. arma, frumentum; conferre, n. pr. frumentum, arma, pecuniam. — (nanijeti; zgrnuti) congerere. — (skupiti; stjerati) cogere. — (skupiti; sabrati) colligere. — (namaći; nabaviti) conficere, n. pr. copias, exercitum. — (sabrati, sastaviti) efficere, n. pr. novem legiones, magnum numerum scalarum. — (skupiti, skucati) conflare, n. pr. pecunias, exercitum. — p. misli = se colligere; animum, ili mentem colligere.
prilagati = v. priložiti. — p. se komu = morigerari alci; morem gerere alci, ili alcjs voluntati; obsequi alci, ili voluntati alcjs.
prilagoditi = aptare, ili accomodare alqd alci rei, ili ad alqd. — p. se = se accomodare ad alqd; se fingere ad alqd. — p. se čijoj volji = ad alcjs voluntatem se accomodare, se fingere, se conformare. — p. se prilikama = cedere, ili servire temporibus; necessitati parere, ili servire; temporibus assentiri.
prilaziti = accedere ad.
prileći = adjacere alci rei; (pren.) se accomodare.
priletjeti = advolare.
prilibiti se = furtim accedere ad alqd.
priličan = aptus; conveniens; accomodatus. — (koji dolikuje) consentaneus alci rei; v. prikladan. — (srednji; umjeren) mediocris; modicus. — adv. mediocriter, n. pr. doctus; modice, n. pr. locuples. — (= nalik) v.
priličiti = convenire alci rei; v. dolikovati; nalikovati.
priličje = v. prilika.
prilijepiti = agglutinare alqd alci rei.
prilijetati = advolare.
prilijevati = v. preliti.
prilika = (slika) imago; simulacrum. — (potpuna p.) effigies. — (što se gleda, lice; izvanjski lik; slika; izlika) species. — (oblik) forma. — (plastično djelo; kip) signum. — (slika bojadisana) pictura. — prava očeva p. = vera paterni oris effigies. — moja p. = mei similis species; mei similis. — (mogućnost da se što učini) occasio. — (zgodno vrijeme) tempus. — (zgoda) opportunitas; v. prigoda. — (nada) spes; v. nada. — nema p. da će doći = vereor, ut venturus sit. — sva je p. da = videtur; n. pr. bellum imminere, ili bellum exarsurum esse videtur. — po svoj p. — quantum conjectare licet; quantum conjectare, ili opinione auguror; ut opinor; ut mea fert opinio; opinor; credo. — na p. = exempli causa; exempli gratia; ut exemplo utar; v. primjer. — po p. = (o broju) circiter; ad. — prama p. = ex re, n. pr. consulere. — kad se pruži, ili desi p. = occasione data, ili oblata; si occasio fuerit, ili tulerit; per occasionem.
prilikovati = v. priličiti.
priliti = affundere.
prilizalac = assentator.
prilizati se; prilizivati se = se insinuare; blanditiis et assentationibus alcjs amicitiam colligere, ili in alcjs consuetudinem se immergere, ili se insinuare in alcjs familiaritatem.
prilj = amicus; v. prijatelj.
priljepljivati = v. prilijepiti. — p. se = adhaerescere in alqa re.
priljevati = v. priliti.
prilježan = assiduus; sedulus; navus; impiger. — adv. impigre; naviter.
prilježnost = assiduitas; sedulitas; navitas.
priljubiti se = convenire ad alqd. — haljina se k tijelu p. = vestis bene sedet. — quadrare ad alqd; congruere alci rei.
prilog = additamentum. — biti u p. = juvare; adjuvare; adjumento esse alci; utilitati esse alci; commodum, ili emolumentum venit ad alqm ex alqa re.
priložak = v. prilog.
priložiti = apponere. — (pridati) adjicere; addere; adjungere. — p. bogovima = templo inferre; v. prinijeti.
priložnica = (nezakonita žena) concubina. — (druga žena uz zakonitu) pelex; pellex.
priložnik = concubinus.
prilupiti; prilupnuti = fores objicere.
primaći = admovere. — (priložiti) addere; adjicere. — (rasti; povećati se) increscere; incrementum capere. — p. se = (prikučiti se) prope, ili propius accedere; v. približiti.
primak = accessus.
primaknuti = v. primaći.
primalac = accipiens; acceptor.
primalja = obstetrix. — roditi bez p. = parere sine obstetricis opera.
primama = esca. — (vabilo) illecebra. — (mamilo; dražest umjetno povećana) lenocinium. — (poticalo) irritamentum; invitamentum.
primamiti; primamljivati = allicere; allectare ad alqd. — (navabiti) illicere; pellicere in alqd. — (namečiti) inescare. — (skloniti; zavesti) inducere. — (domamiti) pertrahere, n. pr. hostem in iniquum locum.
priman = acceptus; jucundus; gratus; carus.
primariti = (vosak k ognju) ceram igni admovere.

primatelj = v. primalac.
primati = accipere (prt. dare). — p. koga kao građanina = asciscere alqm in numerum civium. — p. koga u savez = ad foedus asciscere. — p. u društvo = in societatem assumere. — p. koga kao člana (izabrati) korporacije = cooptare alqm. — p. (sakriti) lupeža = furem occultare apud se. — p. koga kao prijatelja = alqm excipere. — p. koga kao gosta = alqm ad se, ili domum suam, ili tecto ac mensa recipere; hospitio alqm accipere, excipere. — p. koga (na saslušaj) = alqm admittere. — p. dobro koga = benigno vultu alqm excipere. — zlo p. koga = male accipere; aspere tractare. — p. listove = literae mihi afferuntur, ili ad me perferuntur. — p. vijest = nuncius mihi affertur, ili perfertur. — p. odgovor (na list) = meis literis respondetur, ili rescribitur ab alqo. — primiti odgovor = responsum mihi est; responsum datum est. — p. što k srcu = alqa re moveri, commoveri, permoveri; de alqa re laborare; alqd aegre, ili graviter ferre. — ne p. k srcu = alqd ad animum non admittere; non laborare de alqa re; neglegere alqd. — p. prijedlog (uvjet) = conditionem accipere; ad conditionem accedere, ili (iza duga razmišljanja) descendere. — p. zakon = legem accipere. — p. tuđe mnijenje = in alcjs sententiam ire, ili concedere. — ne p. predlog = conditionem aspernari, respuere, repudiare; sententiam aspernari. — p. se čega = curam alcjs rei suscipere. — p. se svojski čega = incumbere in, ili ad alqd. — p. se radnje = laborem suscipere, ili sibi sumere, ili capere.
primečiti = collidere; comprimere.
primetak = additamentum.
primetati; primetnuti = addere; adjicere; adjungere.
primicati = v. primaći.
primijeniti = ominari. — ne budi primijenjeno = absit omen.
primiješati = admiscere alqd alci rei. — (umiješati) immiscere.
primirisati = v. privonjati.
primiriti = v. umiriti.
primirje = induciae. — u vrijeme p. = per inducias. — sklopiti p. = facere, ili inire inducias; (ugovorom) pacisci inducias. — biti u p. = in induciis esse. — pitati p. = inducias petere. — uzdržati p. = inducias conservare. — dati p. = inducias dare. — ukinuti p. = inducias tollere. — svršuje se p. = dies induciarum exit, ili praeterit.
primisaon = v. misaon.
primiti = v. primati.
primjedba = v. primjetak.
primjer = exemplum. — primjeri iz stare povjesti = antiqua, orum. — navesti p. = exemplum ponere, afferre, proferre, commemorare; exemplo uti. — navesti što kao p. = exempli causa alqd ponere; ponere, afferre, proferre alqm, ili alqd, n. pr. ab Ennio sumere, ili ponere, ili afferre, ili proferre exemplum; scriptorum testimonia proferre. — na p. = exempli causa, ili gratia; (ako se navodi samo pojedini slučaj i to jednom riječi kao primjer) verbi causa, ili gratia. — kao na p. = velut, veluti, ut. — (izgled) exemplum; exemplar. — (uzor, po komu se valja vladati) auctoritas; exemplum atque auctoritas. — (opomena; dokaz; živ primjer) documentum, n. pr. P. Rutilius nostris hominibus documentum fuit probitatis. — (izgled; učitelj) auctor, n. pr. Cato omnium virtutum auctor. — dati zao p. = turpe exemplum prodere (prt. clarum exemplum praebere). — škoditi primjerom = exemplo nocere. — slijediti čiji p. = exemplum sibi petere ab alqo; exemplum sumere ab alqo; (za život) se formare in mores alcjs. — vladati se po čijemu p. = sequi alcjs exemplum, ili auctoritatem; uti alqo auctore; alqm ducem sequi in alqa re.
primjerak = exemplum; forma.
primjeran = aptus; conveniens; v. prikladan.
primjeren = v. primjeran.
primjerenost = convenientia, n. pr. rerum, partium.
primjeriti = accomodare, aptare alqd alci rei, ili ad alqd.
primješa = admixtio.
primjetak = (kudljivo opažanje) animadversio.
primjetiti = notare. — (reći) dicere. — (opaziti) animadvertere.
primlatiti = (koga štapom) alqm fusti percutere.
primoča = pluviae tempus.
primog = acanthus.
primorac = maris, ili litoris accola; (u plur.) homines maritimi.
primorati = alqm cogere ad alqd, inf., ut; compellere ad, ili in alqd; v. natjerati.
primorje = maritima, orum; regio maritima.
primorski = maritimus.
primrak = (sumrak) crepusculum.
primrcati = nox opprimit alqm; nox alci supervenit.
prinahoditi; prinalaziti = supervenire.
prinašati = afferre.
prinijeti = conferre, n. pr. pecuniam, tributa, stipem Apollini. — (donositi) afferre. — p. žrtvu = v. prikazati.
priniknuti = se inflectere. — p. k čaši = cyathum labro admovere; ori poculum applicare.
prinjušiti = olfacere; odorari.
prinos = donum; munus.
prinosak = v. prinos.
prinositi = v. prinijeti.

prinuditi; prinuždíti = v. primorati.
prionulost = adhaesio.
prionuti = haerere; adhaerere; adhaerescere. — p. za posao = omni cogitatione et cura incumbere in alqd; omne studium ad alqd conferre.
priopćiti = communicare alqd cum alqo; participem facere alqm alcjs rei; exponere alci alqd; (pismeno) scribere, ili perscribere alqd ad alqm; v. kazati.
pripadati = (komu) alqd pervenit ad alqm, n. pr. omnis hereditas ad filiam; obtingit mihi alqd, n. pr. quod cuique obtigit, id quisque teneat; obvenit mihi alqd, n. pr. Scipioni Syria obvenit, ili obtigit.
pripaliti; pripaljivati = accendere.
pripanuti = v. pripadati.
pripasati; pripasivati = cingere, ili succingere alqm alqa re; accingere alci alqd. — p. se = cingere se, ili cingi, ili accingi alqa re.
pripasti = v. pripadati. — p. na um = v. padati.
pripaštiti se = v. popaštiti se.
pripece = v. pripetice.
pripećati se = v. pripetiti se.
pripeći = v. prigrijati.
pripek = locus apricus.
pripeka = fervor. — (jače) aestus; ardor solis. — (velika i trajna) solis ardores; soles.
pripeljati = adducere; v. privesti.
pripet = arduus; abruptus.
pripeti = alligare, n. pr. equum ad alqd. — (uzdići) tollere; attollere; extollere; levare. — p. se = niti, eniti, conniti in alqd; evadere in; erepere ad.
pripetice = forte; casu; fortuito.
pripetiti se = v. dogoditi se.
pripijevati = simul cantare. — (za kim pjevati) recinere. — (često i ponovno pjevati) cantitare.
pripinjati = v. pripeti.
pripisati = (pisući dodati) ascribere. — p. komu što kao začetniku itd. = ascribere, n. pr. alci incommodum; assignare alci alqd, n. pr. culpae fortunam; attribuere, n. pr. aliis causam calamitatis. — p. u krivnju = crimini dare; vitio vertere.
pripitati; pripitivati = interrogare alqm alqd, ili de alqa re; v. pitati. — (opet pitati) requirere. — (ispitivati) quaeritare.
pripitomitelj = domitor.
pripitomiti; pripitomljavati = v. pitomiti.
priplavati = annare alqd, ili ad alqd, ili alci rei.
priplaziti = arrepere.
priplesti; pripletati = attexere.
priplivati = v. priplavati.
priplodak = incrementum.
priploditi se = augeri; crescere; incrementis augescere.
pripodobiti = v. prispodobiti.
pripojavati; pripojiti = ferruminare.
pripomaganje = latio auxilii; v. pripomoć.
pripomagati = auxilio esse; auxilium ferre; opitulari; subvenire; succurrere; v. pomagati.
pripomenuti; pripominjati = v. napomenuti.
pripomoć = auxilii latio; subsidium; auxilium; adjumentum; v. pomoć.
pripomoći = v. potpomoći.
pripovidjeti = v. pripovjediti.
pripovijedalac = narrator. — (koji prip. da zabavi) fabulator (rijetko).
pripovijedalo = fabulator.
pripovijedati; pripovijediti = narrare alci alqd, ili de alqa re. — (potanko i redom) enarrare. — (pismeno, ili naustice javiti; kazati) referre (osob. službeno). — (spomenuti) memorare. — (kao pripovijedalac, pisac štogod javiti) prodere (memoriae); posteris tradere; scriptum relinquere. — (p. i jamčiti za ono, što se p.) auctorem esse alcjs rei. — (usmeno, ili pismeno razviti, iskazati) exponere. — (rastumačiti) explicare (narrando). — (raspravljati; nabrojiti) persequi. — p. pričice = garrire fabellas. — opširno p. = pluribus verbis exponere. — opet p. = renarrare; renovare.
pripovijest; pripovijetka = narratio. — (priča) fabula. — (pričica) fabella.
pripovjednik = v. pripovijedalac.
pripoznati; pripoznavati = (priznati koga, ili što za ono, što zbilja jest) agnoscere, n. pr. filium reliquerat, quem ille natum non agnorat, eumdem moriens suum esse dixerat. — (što kao svoje) cognoscere, n. pr. et signum et manum suam. — (uvažiti) aestimare, n. pr. munera grato animo. — (odobravati) approbare. — (potvrditi) sancire, n. pr. dignitatem alcjs, acta Caesaris, augurem. — (priznati, ispovijedati) fateri; confiteri, n. pr. crimen, aes alienum, nomen (prt. infitiari, negare). — p. dobročinstvo = beneficium grato animo aestimare, ili interpretari. — ne htjeti p. = improbare; contemnere, n. pr. legem; abnuere, n. pr. alcjs imperium; recusare, n. pr. uxorem; repudiare, n. pr. auctoritatem alcjs; aspernari; rejicere, n. pr. judices; infitiari, n. pr. debitum; negare, n. pr. id a me scriptum esse nego. — p. kao sina = agnoscere (alqm) filium. — ne p. koga kao sina = alqm non agnoscere filium; alqm filium meum esse nego. — ne p. više koga kao sina = abdicare filium, (oca) patrem.
priprava = v. preprava.
priprećivati = v. prijetiti.
pripremiti = v. pripraviti.
priprijetiti = v. prijetiti.
priprost; priprostan = simplex; v. prost.
priproština = simplicitas. — (seoska prostota) rusticitas.

priprtiti = v. uprtiti.
pripuniti = complere.
pripust = admissio.
pripustiti; pripuštati = (puštati koga komu, ili k čemu) admittere, n. pr. alqm in cubiculum, ad consilium. — (dopustiti) permittere (prt. vetare). — (ne zabraniti) sinere. — (trpjeti da što bude) pati alqd fieri. — (kao augurski t. t. = dopuštati) admittere; addicere. — p. koga k sebi = alqm admittere (in conspectum suum); (o pripustu magistrata) facere sui adeundi potestatem; potestatem sui praebere; alci veniendi potestatem facere; conveniendi alci aditum dare; (saslušati) alqm audire; (o pripustu u senat) alci senatum dare. — ne p. = alci aditum negare; alqm in conspectum venire negare; alqm excludere. — nikoga k sebi ne p. = se conveniri, ili adiri nolle.
pripušiti = opprimere.
pripuzati; pripuziti = v. priplaziti.
priračunati = (pribrojiti) annumerare; v. pribrojiti.
priraditi; prirađivati = operi addere, ili adjicere. — (nadobaviti radnjom) acquirere.
priraslica = verruca.
prirastati; prirasti = succrescere.
priredba = apparatus; paratus.
prirediti = parare; apparare. — p. gozbu = convivium apparare, comparare, instruere et parare. — p. igre = ludos apparare, facere, edere.
prirednik = instructor, n. pr. convivii.
priređač = v. prirednik.
priređivati = v. prirediti.
prirod = uberrimus reditus, n. pr. vinearum; uber proventus, n. pr. frugum, vinearum.
priroda = natura. — po p. = naturā. — prama p. = naturae convenienter; secundum naturam.
prirodan = naturalis. — p. ljepota (mjesto) = amoenitas. — p. zakon = lex naturae, ili naturalis; ratio profecta a rerum natura.
prirodili = parere.
prirođen = innatus; ingeneratus; insitus; ingenitus. — (prirodan) naturalis; nativus (prt. assumptus, adventicius, ascitus). — (djedovski; prastar) avitus, n. pr. malum. — p. dobrota = naturalis quaedam bonitas. — p. mana = vitia, quae paene in utero matris concepta esse videntur.
prirodnik = naturae admirator cultorque.
prirodoslovac = speculator venatorque naturae; physicus.
prirodoznanac = physicus.
priručak = jentaculum.
prisaditi = asserere.
priseći (se) = v. zakleti se.
prisega = v. zakletva.
prisežba = adactio jurisjurandi.
prisiliti; prisiljivati = alqm vi cogere. — p. koga na što = alqm vi, ili alqm invitum cogere ad alqd, inf., ut; alqm (per vim) adigere, ili alqm subigere ad alqd, ili ut; alci necessitatem afferre, ili imponere, ili injicere alqd faciendi. — p. koga na boj = alci necessitatem pugnandi afferre. — p. koga na predaju = alqm ad deditionem cogere (n. pr. fame). — p. koga da se ubije = alqm ad mortem cogere, ili adigere. — prisiljen učiniti što = coactum, ili invitum facere alqd.
prisipati = affundere.
prisizati = v. priseći.
prisjedati = assidere.
prisjednik = assessor. — (na sudu) consessor.
prisjednuti; prisjesti = considere; consistere. — prisjede komu što = alqd haeret in faucibus alcjs, n. pr. panis.
prisjet = (shvaćanje) perceptio.
prisjetiti = percipere alqd sensibus; v. osjetiti. — p. se = sententiam, ili consilium mutare.
priskočiti = assilire. — (u pomoć) succurrere; accurrere; v. pomoć.
priskrba = comparatio. — p. živeža = res frumentaria; pabulum.
priskrbiti; priskrbljivati = acquirere; v. nabaviti; naškrbiti.
prislanjati = v. prisloniti.
prisloniti = applicare; acclinare, n. pr. humeros ad saxa, alces ad eas arbores se applicant.
prisluhač; prisluškalo; prisluškivalo = qui alcjs sermoni auceps est.
prisluhnuti; prisluškivati = auscultare; subauscultare. — (kod vrata) aure foribus admota sermonem captare; ad fores, ili ab ostio auscultare.
prismagnuti = siccitate laborare. — (od gladi) fame periri.
prismrčak = (biti na p.) animam agere.
prismuditi = adurere.
prisnažiti; prisnaživati = viribus magis valere; viribus praestare; corporis robore anteire. — (ojačati) invalescere. — (o bolesti) accrescere, n. pr. dolores in dies accrescunt. — (o nemoći) malum ingravescit, ili corroboratur.
prisniti se = (komu) somniari; somnium mihi fuit; in somnis visus sum (s inf.).
prisoban; prisobnica = (p. žena) mulier gravida, praegnans.
prisobnost = graviditas. — (duha) animi praesentia; animus praesens.
prisoj; prisoje = locus apricus, ili solibus expositus.
prisojan = apricus; soli, ili solibus expositus; qui (quae, quod) plurimo sole perfunditur.
prisovik = collis apricus.
prispijevati; prispjeti = tempore, in tempore advenire; optime advenire. — (dozreti) maturescere.

prispodabljati; prispodobiti = (isporedivati) comparare alqd cum alqa re, alqd alci rei; conferre alqd cum alqa re, alqd alci rei. — (poredeći stavljati jedno uz drugo) componere alqd cum alqa re, alqd alci rei; contendere alqd cum alqa re.
prispodoba = comparatio; collatio; contentio.
prispojiti = connectere; copulare; committere; v. spojiti.
prisresti = obvium, ili obviam fieri; v. sresti.
prisrkivanje = sorbitio.
prisrkivati = sorbere.
pristaja; pristajanje = consensio; assensio. — tvojim p. = te consentiente, ili probante. = bez tvoje p. = te adversante, renuente, nolente; te invito. — (kraju) appulsus (litoris). — (progonjenje) insectatio (rijetko).
pristajati = v. pristati.
pristalac = v. pristaša.
pristalan = decorus. — (pristojan) decens; conveniens.
pristalica = v. pristaša.
pristalost = decor. — (pristojnost) decentia.
pristan; pristanak; pristanište = accessus, n. pr. accessum ad insulam explorare, alium navibus accessum petere; locus ad egrediendum idoneus. — (luka) portus; statio, n. pr. locus non incommodam aestate stationem habet.
pristao = v. pristalan; prikladan.
pristaša = (koji je vazda i svuda uz glavara od koje stranke) assectator; sectator. — (koji dobitka radi uz koga pristaje) assecla. — (drug) socius; amicus. — (podupiratelj; pomagač) fautor. — (koji je naklon, prijatelj) studiosus alcjs. — (pristaše; stranka) factio. — (stranka) partes. — (filozof. sekta) secta. — (u polit. smislu, opis.) qui sentiunt cum alqo; qui stant cum, ili ab alqo; qui faciunt cum alqo; qui alcjs partibus favent; qui alci student. — (u filozof. smislu) qui sunt ab alqo, ili ab alcjs disciplina; qui alqm, ili alcjs sectam sequuntur, ili secuti sunt; qui alcjs sectam aemulantur.
pristati = (na što) assentiri alci ut. — (odobriti; dozvoliti) annuere, n. pr. pacem. — p. na uvjet = conditiones accipere. — (nakon otezanja) ad conditiones accedere, ili descendere. — (uz koga) sequi alqm; studere alci, ili alcjs rebus; alcjs, ili alcjs partis esse; cum alqo esse, ili facere; ab, ili cum, ili pro alqo stare; a causa, ili pro partibus alcjs stare. — (za kim) sequi alqm; insequi alqm. — p. kraju = navem appellere ad, ili in alqm locum; navi accedere ad alqm locum; navem applicare ad alqm locum. — p. komu na dobro = favere alci; adesse alci. — (— na zlo) alci nocere; secus de alqo dicere. — pristalo mi je u posao = gratum, ili in tempore, ili opportune accidit.
pristav = famulus.
pristavak = (prilog) additamentum. — (dodatak) accessio, n. pr. in omnibus meis epistolis legitima quaedam est accessio commendationis tuae. — (pripis) ascriptio. — (neistina) mendacium.
pristaviti; pristavljati = addere; adjicere; v. dodati. — p. k ognju = igni admovere.
pristići; pristignuti; pristizati = (koga) consequi; assequi. — (trkom) alqm currentem assequi; alqm cursu consequi.
pristojan = (prikladan, koji se dolikuje) conveniens. — (priličan; častan) decorus. — (pristao; pošten) honestus. — (prav; potpun) justus. — (kako što ima biti) rectus. — (koji komu pripada, pristoji se) debitus. — (primjeran, dolikujući) dignus. — (zaslužen) meritus. — (zakonu primjeran) legitimus. — (zgodan; prikladan) suus. — adv. ut decet; ut convenit; ut par est; ut decet et par est; ut justum est; juste; recte; rite; satis; decore; honeste.
pristojati (se) = convenire, n. pr. labor viris convenit; decere alqm. — p. se = decet alqm alqd; convenit alci. — ne p. se = haud decet; haud convenit; dedecet alqm; haud convenit alci; minime decet.
pristojnost = decentia; decorum; decor.
pristran = alterius partis studiosus; in alterius favorem inclinatus; cupidus, n. pr. judex, testis; non integer; ambitiosus, n. pr. dux indulgens ambitiosusque. — pristrano postupati = cupidius agere.
pristranak = locus devexus; devexa, orum.
pristrančiti = (komu) alcjs partes, ili causam sequi; studere, ili favere alci; alcjs partis, ili partium esse; alcjs esse; cum alqo facere; ab, ili cum alqo stare.
pristraniti se = secedere; se removere.
pristranost = partium studium.
pristrmina = v. pristranak.
pristup = aditus; accessus; introitus. — slobodan mi je p. k = mihi aditus est, ili patet ad alqm; domus alcjs mihi patet. — nema k njemu p. = se conveniri, ili adiri non vult.
pristupačan = qui accessum habet.
pristupak = aditus; accessus; egressus, n. pr. ea insulae parte optimus est egressus.
pristupan = pervius; facilis aditu, ili accessu. — (nezatvoren) patens. — biti p. = adiri posse; patere alci. — učiniti p. = patefacere; aperire. — p. čeljade = facilis accessu; ad quem faciles sunt aditus.
pristupati = v. pristupiti.
pristupište = aditus, n. pr. omnes aditus claudere, intercludere, praecludere, obstruere.
pristupiti; pristupljivati = accedere ad alqd, ad alqm; assistere ad alqd, n. pr. ad fores. — (otići ka komu namjerom da ga moliš itd.) adire

alqm. — dopustiti komu da p. = alci aditum dare; alqm admittere; alci aditum conveniendi dare; alci copiam sui dare. — ne dopustiti komu da p. na for = alqm aditu ac foro prohibere.

prisuda = addictio, n. pr. bonorum possessionumque.

prisuditi = adjudicare; addicere; v. dosuditi; dopitati.

prisusjediti = v. primaći.

prisustvo = v. prisutnost.

prisustvovati = adesse; adesse praesentemque esse; praesentem adesse.

prisušiti se = arescere; exarescere; arefieri; siccari; exsiccari.

prisutan = praesens; qui adest. — biti p. = v. prisustvovati.

prisuti = v. prisipati.

prisutnost = praesentia. — (postojana p.) assiduitas. — (p. mnogijeh) frequentia. — u čijoj p. = alqo praesente; coram alqo. — p. duha = animi praesentia; animus praesens.

prisvajati = (pravom, ili ne) sibi, ili ad se vindicare. — (proti pravu) arrogare sibi alqd.

prisvijetliti = lumen admovere.

prisviriti = (komu trisku) alapam alci dare, ili ducere.

prisvojavati; prisvojiti = v. prisvajati. — (osvojiti) occupare.

prišalac = v. pridošlica.

prišapćivati; prišapnuti = alci insusurrare alqd (in, ili ad aurem).

prišaptati = v. prišapnuti.

prišašće = adventus; v. dolazak.

prišiđeldija = v. došljak.

prišikivati = congregare.

prišipetlja = assecla.

prišiti = assuere alci rei. — (pren.) p. komu što = affingere alci alqd.

prišivati = v. prišiti.

prišlac = v. pridošlica.

prišljunica = parasitus.

prišljuniti se = v. prišumati se.

prišt = pustula.

prištapiti = v. primlatiti.

prišteda = compendium.

prištedjeti; prišteđivati = compendium facere alcjs rei; alqd compendî facere, n. pr. binos panes in die; comparcere. — p. novaca = pecuniam condere. — p. žita za iduće godine = frumenta in annos recondere. — p. što za buduće vrijeme = in vetustatem servare; v. poštediti.

prištinuti = includere; recludere, n. pr. manus retenta reclusaque est.

prištunuti = apprimere.

prišumati se; prišunjati se = arrepere.

pritaći = (oganj) ignem excitare.

pritajati se = se abdere (in occultum); delitescere.

pritajiti se = in occulto se continere; in occulto latere; abditum in occulto latere.

pritaknuti = v. pritaći.

pritapkati = conculcare.

priteći = accurrere. — (oda svuda) concurrere; confluere. — p. u pomoć = subvenire; succurrere alci; alci auxilio venire. — (o vodi) affluere.

pritega = saburra.

pritegnuti = trahere; attrahere; ad se trahere. — (o snu) somno urgeri, opprimi.

pritezati = v. pritegnuti.

pritežiti = (lađu) saburrare navem; navem saburra gravare.

pritijesniti = urgere; premere.

pritisak = pressus, n. pr. ponderum. — (tlačenje) oppressio. — p. događaja = acerbitas; vis atque acerbitas.

pritiskati; pritisnuti; pritišnjivati; pritištiti = premere; opprimere; apprimere. — pritisnuti livadu, kuću = occupare. — magla je pritisnula = densa nebula saltum omnem camposque circa intexit.

pritjecati = v. priteći.

pritkati = attexere alqd ad alqd.

pritok = flumen, quod influit; n. pr. flumen Scaldis, quod influit in Mosam.

pritoman = v. prisutan.

pritomnost = v. prisutnost.

pritovariti = imponere alqd alci.

pritrčati = accurrere. — (brzo) advolare; v. priteći.

pritresnuti = quatere; quatefacere; concutere.

pritrpljeti se = (čekati) exspectare; manere. — (mirovati) quiescere.

prituga = angustiae; necessitas; v. nevolja.

priturati; prituriti = admovere.

pritužba = querela.

pritužiti = (komu) summis angustiis premi; in summas angustias adductum esse; necessitas premit, ili urget alqm; v. dosaditi. — p. se = v. tužiti se.

pritvrditi = firmare; confirmare.

priučati; priučavati; priučiti = assuefacere alqm ad alqd; consuefacere ut, ne; docere alqm alqd, ili inf.; in eam consuetudinem adducere, ut etc. — p. se = assuescere alqa re; consuescere s inf.; in alcjs rei consuetudinem se adducere, ili venire; discere; insuescere. — priučen (takođ.) = insuefactus.

priugotoviti = v. prepraviti.

priuka = consuetudo.

priupasti = recidere, n. pr. in morbum, in antiquam servitutem.

priupitati = iterum interrogare.

priustaviti se; priustavljati se = subsistere.

priušak = alapa.
priušiti = alapam ducere alci.
priuzdržati = tenere; retinere.
privaditi = v. priučiti.
privaliti; **privaljati**; **privaljivati** = advolvere. — privali se komu što = obtingit alqd alci.
privatan = v. poseban.
privesti = adducere.
privezati; **privezivati** = alligare; deligare; religare.
privići se = v. priučiti se.
prividan = (u filozof. jeziku) opinatus, n. pr. bonum, malum; imaginarius. — (izmišljen; na izliku) adumbratus, n. pr. comitia. — (hinjen) simulatus; fictus. — (neistinit) falsus. — (načinjen; neprav) fucosus, n. pr. amicitia; — prevodi se takođ. = ficte, n. pr. gratia ficte reconciliata; — is (ea, id), qui (quae, quod) videtur, neque est; n. pr. ea quae videtur utilitas, neque est; id quod videtur utile, neque est; — qui (quae, quod) videtur imitari alqd, n. pr. vitia, quae virtutem videntur imitari; — species, ili simulatio, n. pr. species utilitatis; simulatio timoris; — velut, n. pr. velut deserta fuga dominorum castra. — adv. specie; per speciem; nomine; simulatione; per simulationem.
prividjeti = videor videre alqd.
privika = consuetudo; assuetudo.
privikavati se; **priviknuti se** = v. priučiti se.
privinuti = v. priviti.
priviriti = aspicere. — (pogledati u što) inspicere.
privjesiti = suspendere alqd alci rei, ili in alqa re. — p. se = (venuti) flaccescere. — (skučiti se; uviti se) curvari; incurvari.
privlačiti = attrahere; ad se trahere, n. pr. magnes lapis attrahit, ili ad se allicit et trahit ferrum; v. primamiti. — p. se = obrepere.
privlastiti = v. prisvajati.
privoditi = adducere.
privolja = assensus; assensio. — tvojom p. = te assentiente; te probante.
privoljak = cibus delicatus, ili exquisitus; (plur.) cupedia, orum.
privoljavati = v. privoljeti.
privoljčar = cupes.
privoljenje = assensio; v. privolja.
privoljeti = (na što) consentire alci rei, ili ad alqd; assentiri alci ut. — (p. koga na što) impellere, ili movere alqm ad alqd; alqm adducere ad alqd, ili ut etc. persuadere alci ut. — privoljeti se = privoljeti.
privonjati = admovere sibi alqd ad nares; odorari.
privrći = v. pristaviti.
privrebati = insidiando, ili speculando, ili aucupando deprehendere. — p. se = tacite accedere, ili arrepere ad alq; levissimis vestigiis obrepere alci.
privreda = quaestus.
privremeni = ad tempus. — p. vođa = dux ad tempus lectus. — privremeno povjerena zapovijed = imperium fiduciarium.
privrijediti = utilitatem afferre; prodesse. — (zaslužiti, steći) quaerere, n. pr. victum manu.
privrnuti; **privrtati** = inserere.
privručiti = urgere.
privržen = deditus, addictus, devotus alci. — (naklon; pristaša) studiosus alcjs. — biti sasma p. komu = alci totum deditum esse; studiosissimum esse alcjs.
privrženik = v. pristaša.
privrženost = deditus, ili (velika) deditissimus alci animus; devotus, ili devotissimus alci animus; studium erga alqm.
privući = v. privlačiti.
prizajmiti = propellere.
prizemljast = qui (quae, quod) propter terram est; humilis.
prizetiti = generum sumere alqm.
priziv = appellatio; provocatio ab alqo ad alqm; ad alqm adversus alqm, ili alqd.
prizivanje = advocatio; v. priziv.
prizivati = v. prizvati.
prizjavati = hietare.
priznanje = confessio, n. pr. inscitiae suae, errati sui. — (očitovanje) professio.
priznati; **priznavati** = v. pripoznati.
prizor = spectaculum.
prizoran = scenicus; theatralis.
prizreti = v. prividjeti.
prizvati = advocare; vocare ad alqm. — (kao svjedoka, ili u pomoć) invocare alqm; v. dozvati. — p. se = appellare alqm, n. pr. praetorem, tribunos, regem, tribunos a praetore, de alqa re; provocare (osob.) ad populum, n. pr. tribunos plebis appello et provoco ad populum; invocare, n. pr. publicam fidem. — (proti komu) appellare, provocare adversus alqm, ili alqd, ab alqo ad alqm; in alqa re appellare alqm; provocare, n. pr. ad populum judicium (proti presudi).
prižariti = v. pripeći.
prižeći; **prižditi**; **prižgati** = accendere; v. užeći.
prkonjiti se = irasci; v. srditi se.
prkos = contumacia; contumax animus. — (obijest) animi; animus, n. pr. alcjs animos, ili animum frangere. — uz p. = adversus alcjs voluntatem; alqo invito.
prkosan; **prkosit** = contumax; (neukrotiva prkosa) ferox. adv. contumaciter.
prkositi = per contumaciam resistere alci; contumacem esse adversus alqm.
prkošenje = v. prkos.
prli = v. prhak.
prliti = urere.
prlja = macula.

prljati = maculare; maculas facere in alqa re; inquinare. — (turati) trudere.
prljav = maculosus; maculis sparsus. — (gnjusan) sordidus.
prljiti = adurere (aquā fervidā); v. pržiti.
prljotina = adustio.
prnja; **prnjak** = pannus.
prnjav = pannosus.
prnjavac = homo pannosus.
probadati = transfigere; transfodere; v. probosti.
probaviti; **probavljati** = (dan itd.) diem, vitam, aetatem agere, degere, transigere; ducere, n. pr. aetatem, vitam; traducere, n. pr. tempus, vitam, adolescentiam. — (potrošiti) consumere, n. pr. diem, annum, tempus alqa re; conterere tempus in alqa re; absumere (in) alqa re, n. pr. tempus, diem. — (hranu) concoquere (cibum).
probesjediti = dicere exordior, incipio, coepi; ili samo exordior; incipio; coepi. — (malo b.) paululum loqui.
probijač = perfossor (rijetko).
probijati = pertundere, n. pr. crumenam, dolium. — (probosti; prokopati) perfodere, n. pr. parietem, montem, corpus. — (probušiti) perforare. — (prodirati) permanare; penetrare in.
probir = v. izbor.
probirati; **probirivati** = deligere; delectum habere, n. pr. verborum.
probitačan = quaestuosus, n. pr. mercatura. — (koristan) utilis. — (plodonosan) fructuosus. — biti p. = prodesse; lucrum ferre; utilitatem afferre, ili habere; alci quaestui, ili fructui esse. — to je za mene p. = est a re mea; est in rem meam; est mihi utilitati.
probitačnost = utilitas.
probitak = (u opće) fructus. — (korist) utilitas. — (uhar) commodum. — (tečenje; dobivanje na trgovini; korist, itd.) quaestus. — (dobitak) compendium. — (korist bez truda) emolumentum. — (svaka dobit, koju čovjek sam zasluži) lucrum. — vaditi p. = utilitatem, ili fructum ex alqa re capere, ili percipere; lucrum, ili quaestum ex alqa re facere.
probiti (probijem) = v. probijati. — p. se kroz neprijatelje = per medios hostes perrumpere; v. prolomiti.
probiti (probudem) = prodesse.
probježivati = transcurrere praeter alqd.
problagovati = epulando consumere; comedere.
problijedjeti = pallescere; expallescere.
problistati = cfr. „luna se fundit per fenestras“.
probosti = trajicere; confodere; transfodere; transfigere; configere; transverberare, n. pr. bestiam venabulo. — p. koga mačem = alci latus transfodere gladio; alqm gladio transfigere; alqm ferro percutere; alci gladium in pectus infigere; alqm gladio per pectus transfigere. — p. koga bodežem = alqm pugione percutere. — p. se = gladio, ili ferro se transfigere; ferro (pugione, cultro) se interimere; pugione finire vitam. — p. jedan drugoga = mutuis ictibus concidere, occidere, procumbere.
probrati = v. probirati.
probuditi; **probuđivati** = excitare, ili suscitare alqm (somno, ili e somno); expergefacere (e somno). — p. se = expergisci; expergefieri; somno excitari. — (iznenada) somno excuti.
proburaziti = v. probosti.
probušina = foramen.
probušiti = perforare. — (provrtjeti) perterebrare; v. probosti.
procavtjeti = v. procvasti.
procijed = colum.
procijenilac; **procijenitelj** = v. procjenjač.
procijeniti = aestimare; pretium certum constituere alcjs rei. — (o censoru) censere; censum habere, ili agere; censere familias pecuniasque; v. prosuditi.
procijepiti = findere.
prociknuti = acescere.
procjedilo = v. procijed.
procjena; **procjenba** = aestimatio. — (imanja) census; censio.
procjenjač = aestimator. — (zemalja) praediator.
procjenjiv = aestimabilis.
procjenjivati = v. procijeniti.
procrt = adumbratio.
procrtati = adumbrare.
procuriti = perfluere.
procvasti; **procvatjeti** = florescere; (samo pren.) efflorescere.
procviljeti = in questus flebiles se profundere; in questus et lacrimas effundi.
procvjetati = v. procvasti.
pročačkati = perterebrare. — p. zube = dentes scalpere pennā.
pročatiti = perlegere.
pročelje = frons.
pročešljati = depectere.
proči = v. drugi.
pročistiti = purgare; perpurgare; v. očistiti.
pročitati = perlegere. — (na brzu ruku) percurrere, n. pr. paginas in annalibus, alqd veloci oculo; cursim legere, n. pr. libros; cursim transire, n. pr. libros omnes duabus proximis noctibus.
pročupati = vellere; vellicare.
pročuti = audire; accipere; v. čuti. — (saznati) fama ad me pervenit de alqa re. — p. se = dicitur; fertur; fama est; rumor est; fama pervenit ad.
proć = v. protiv.
proći = praeterire, ili praetergredi (alqm locum). — (ići preko, ili kroz) transire; transgredi. — ne pustiti nikoga da prođe = neminem praetermittere. — (prolaziti; minuti) abire, n. pr.

tempus, annus, hora. — (prestati) abire, n. pr. pestilentia. — (o vremenu takođ.) transire; praeterire. — (malo po malo prolaziti, minuti) effluere, n. pr. aetas, tempus, aestas. — (međutim proći) intercedere. — (iščeznuti) evanescere. — proći pokraj česa = praeterire alqm locum. — p. kroz mjesto = transire locum; iter facere per locum. — ne prođe dana, da nije kod mene = nullus dies est, quin hic domum meam ventitet; cfr. quorum nullus sine ebrietate, nullus sine insigni flagitio dies exit. — pošto prođe godina = anno jam exacto; anno circumacto. — pošto p. deset dana = decem diebus praeteritis. — prije nego prođe zima = ante exactam hiemem. — još prije nego prođe neko vrijeme = intra, n. pr. intra vicesimum diem dictatura se abdicarunt. — (o bolesti) abire; evanescere. — (svršiti) exitum habere. — dobro komu p. = alci bene, prospere, feliciter evenire. — zlo p. = male evenire. — bolje p. = meliorem exitum habere. — bojim se, kako će to proći = vereor, quorsum id evasurum sit; timeo, quorsum hoc evadat. — p. knjigu = v. pročitati. — p. se = (prošetati se) ambulare; deambulare. — p. se koje stvari = mittere; omittere; missum facere. — prođi se tugovanja = desine lugere; omitte tristitiam tuam. — prođi me se = sine me; omitte me.

proćukati se; proćuknuti se = v. pročuti se.

prodaja = venditio. — iznijeti što na p. = merces venales proponere, ili in medio proponere; venum dare. — biti na p. = prostare; venalem propositum esse; expositum esse.

prodajan = venalis. — (što je lako prodati) vendibilis.

prodaonica = taberna (mercatoria).

prodati; prodavati = vendere. — (p. na komade; rasprodati) divendere; distrahere. — (izložiti na prodaju) venum dare. — (nuditi na p.) venditare. — (ustupiti za novac) alienare; abalienare; (pasivno) venum dari; venditari; venum ire; venire. — koji se može p. = vendibilis. — dobro p. = bene vendere. — skupo p. = magno vendere. — preskupo p. = permagno, ili pecunia grandi vendere. — cijeno p. = parvo (pretio) vendere. — cjenje p. = viliori vendere, ili distrahere. — p. skuplje, cjenje nego ostali = pluris, minoris vendo quam ceteri.

prodavalac; prodavatelj = venditor.

proderati = v. prodrijeti.

prodimiti = suffire, n. pr. bonis odoribus.

prodirati = v. prodrijeti.

prodjesti = v. probosti.

prodol = vallis.

prodor = fauces. — p. morski = fretum.

prodrijeti = perrumpere alqd, ili per alqd. — (p. kroz što, ili u što) penetrare. — (o glasu) exaudiri; ad aures pervadere. — p. kroz neprijateljsku vojsku = per medios hostes, ili per mediam hostium aciem perrumpere. — p. sa zakonskim prijedlogom = legem perferre. — (haljinu) discindere; perscindere (rijetko). — p. se = exclamare; inclamare.

prodrmati = concutere; quassare.

prodržljiv = arrogans; audax; insolens.

prodržljivost = arrogantia; audacia; insolentia.

produljiti; produljivati = longiorem facere; producere; extendere. — (u vremenu) prorogare, n. pr. alci imperium, vitam; propagare, n. pr. bellum, vitam, imperium; producere, n. pr. rem, sermonem; extendere, n. pr. alqd ad noctem; continuare, n. pr. consulibus magistratum; v. odgoditi; otezati.

produljivanje = productio; propagatio; prorogatio; v. produljiti.

produpsti = cavare; excavare.

produžiti; produživati = v. produljiti.

prođa = venditio (mercium). — exactus. — naći p. (o robi) = facile emptorem invenire.

proesapiti = v. proračunati.

profućkati = effundere; profundere, n. pr. patrimonium, pecuniam; conficere, n. pr. patrimonium; consumere, n. pr. pecuniam, bona paterna. — (prosuti; proždrijeti) heluari. — (rasteći) dissipare.

progaliti se = disserenascit.

proganjati = (goniti) persequi. — (tjerati) consectari; insequi; insectari. — (mučiti) premere; vexare. — p. se = cervicem jactare; insolentius se efferre.

progatati = (paululum) vaticinari, praedicere.

progladiti = permulcere. — (od ozgor dolje) demulcere (alci caput, dorsum).

proglas = (službeni oglas) edictum. — (javni oglas) libellus, n. pr. positis palam libellis servos ad libertatem vocare.

proglasiti = (iznijeti na znanje) palam facere; in lucem, ili in medium proferre; aperire; patefacere. — (objaviti) prodere. — (takođ. imenovati koga čim) prodere, n. pr. interregem, flaminem. — (razglasiti) divulgare. — (p. izbor magistrata) declarare, n. pr. alqm consulem. — p. da će se dati gladjatorske igre = declarare munera. — (navijestiti) edicere. — (oglasiti) promulgare (osob. zakonski predlog); proponere, n. pr. leges in publicum. — p. koga čim = declarare; appellare; dicere, n. pr. declarare, ili appellare alqm regem; declarare alqm consulem, ducem; dicere alqm consulem, dictatorem. — p. koga neprijateljem = judicare alqm, n. pr. hostem, proditorem patriae. — p. koga carem = alqm imperatorem salutare (o vojsci). — p. koga baštinikom = alqm heredem scribere, ili instituere. — p. što nevaljalim = alqd irritum

facere; alqd irritum esse jubere; alqd infirmare, n. pr. legem, testamentum; alqd tollere, n. pr. veteres leges novis legibus.
prògledati — perspicere. — (otvoriti oči) oculos aperire. — (o vidu povraćenu) alci visus restituitur; alci oculi restituuntur. — (malo pogledati) inspicere.
proglédati = spectare per; v. prògledati.
prognanik = exsul. — (istjeran iz zemlje, bez obzira na kazan) extorris. — (p. na neko određeno mjesto, u nekoj daljini od Rima i obično na neko vrijeme) relegatus. — (poslan u zatočenje) deportatus (kasno).
prognanje = ejectio; relegatio; interdictio aquae et ignis.
prognanstvo = exsilium; v. prognanje. — otići u p. = in exsilium proficisci, ire, pergere; exsulatum abire, ili ire; solum mutare; solum vertere exsilii causa. — pozvati koga iz p. = in patriam revocare, ili restituere; de, ili ab exsilio alqm revocare; reducere de exsilio. — poći svojevoljno u p. = sibimet voluntarium exsilium consciscere. — poslati u p. = v. prognati. — živjeti u p. = in exsilio esse; exsulare.
prognati = (zabraniti komu vodu i vatru) interdicere alci aquā et igni. — (poslati u progonstvo) exsilio afficere; in exsilium ejicere, pellere, expellere, agere. — (istjerati koga iz države) ex urbe, ili ex civitate pellere, expellere, ejicere; ex urbe exturbare; de civitate ejicere. — (istjerati koga iz grada i okolice) alqm exterminare urbe agroque. — (istjerati koga iz grada) alqm ex urbe abire, ili exire, ili emigrare, ili demigrare jubere. — (istjerati koga iz domovine) alqm e patria exire jubere; alqm domo exire cogere. — (prognati koga na neko određeno mjesto, u nekoj daljini od Rima i obično na neko vrijeme, bez gubitka prava i imetka) relegare, n. pr. alqm in exsilium, in Hispaniam. — (p. koga za vas život u daleko mjesto s gubitkom građanstva i imetka) deportare.
prognjeviti = irritari alqm; alqm iratum reddere; iram alcjs concire. — p. se = irasci; irā incendi.
progonitelj = insectator; is, qui insequitur, insectatur, instat. — (zlostavljač; mučilac) vexator.
progoniti = v. proganjati; prognati.
progonstvo = vexatio; insectatio; v. prognanje; prognanstvo.
progorjeti = peruri.
progovarati = loqui coepisse; v. progovoriti.
progovor = vox; loquela.
progovoriti = (početi govoriti) loqui coepisse; v. probesjediti.
progrušiti = perrumpere; perfringere.
progunuti; progutati = demittere, n. pr. mansos cibos. — (proždrijeti) vorare; devorare. — (popiti) haurire.
proha = v. proso.
prohađati = v. prohoditi.
prohladiti se; prohlađivati se = refrigerari.
prohmiljeti = prorepere.
prohod = transitus; v. prolaz. — (šetnja) ambulatio.
prohodan = pervius. — (otvoren) apertus. — (bjegući; promjenljiv) fluxus; caducus; fugax; brevis; fragilis.
prohodati (se) = ambulare; deambulare; ire.
prohodište = v. prolazište.
prohoditi = (mimo) praeterire. — (ići preko, ili kroz) transire; v. proći. — p. zemlju = peragrare. — (obići) obire. — (brzo proputovati) percurrere.
prohtjeti se = (komu što) tenet me libido; cupio; appeto; alcjs rei desiderio capior, moveor.
proići = v. proći.
proinatiti se = (paululum) rixari.
proishađati; proishoditi = oriri; nasci; originem ducere, ili trahere ab alqo. — (logično slijediti) effici, confici ex; intelligi ex; sequi ex; apparere. — iz čega p. = apparet (inf.); sequitur (inf.); ex quo efficitur, colligitur, intelligitur, colligi, ili intelligi potest.
proisteći = v. proishoditi.
proizbadati = v. izbadati.
proizlaziti = v. proishoditi.
proiznaći = v. iznaći.
proiznašati; proiznijeti = v. iznijeti.
proizvesti = v. proizvoditi.
proizvod = (zemlje) fruges terrae; eae res, quae terra procreat, quae terra gignit, parit, edit; ea, quae gignuntur e terra; quae terra nascuntur.
proizvoditi = (o zemlji) procreare; gignere; parere; edere.
proja = v. proso.
projahati; projahivati = praeterequitare; equo praetervehi (alqm locum). — p. konja = (paululum) equo vehi; — (pokušati konja) equum tentare; — (vježbati) equum exercere. — p. se = equo vectari, n. pr. per urbem, extra urbem.
projaviti = traducere oves.
projaziti = emittere, n. pr. aquam e lacu.
projedati; projesti = corrodere. — projelo se komu = cibum appetere; alci cibi cupiditas est.
projedriti = praetervehi (alqm locum) (o brodu i putniku). — (o putniku) praetervehi navi, ili classe alqm locum; praeternavigare alqm locum.
projezditi = v. projahati.
projuriti = agitare per alqm locum. — (trčati mimo što) transcurrere praeter alqd.
prokaditi = suffire.
prokápati = v. prokopati.
pròkapati; prokapljivati = stillatim cadere per.
prokarati = (paululum) increpare; alqm (de alqa re) molli brachio objurgare.

prokašljati se = (paululum) tussire.
prokaz = indicium. — (odaja) delatio.
prokaza = aqua intercus; aquae intercutis morbus.
prokazati = indicare alqd, ili de alqa re; indicium facere alcjs rei; indicium afferre, ili deferre alcjs rei; deferre alqd, ili de alqa re, ili alqd de alqo ad alqm, n. pr. ea, quae audiverat ad Neronem detulit; de defectione patris deferre; de noverea def. — p. zločin = crimen deferre, n. pr. def. crimina in dominum; def. crimina de Perseo. — p. tajnu = prodere alci secretum.
prokidati = dirumpere. — (ranu) divellere.
prokinuti = v. prokidati.
prokisivati; **prokisnuti** = (prokisuje kuća) tectum pluviam recipit; tectum transmittit imbres. — p. do kože = pluvia madefieri, ili permadefieri; cfr. miles obrutus nimbo (prokisnut do kože). — (postati kiseo) acescere.
proklestvo = exsecratio. — (ukletva) preces, n. pr. omnibus precibus detestatur Ambiorigem; religio, n. pr. contactus religione dies Alliensis; expiare religionem aedium sacrarum.
prokletac = (podzemnim bogovima posvećen) devotus. — (proklestva dostojan) (homo) exsecrabilis. — (koga treba prokleti) homo exsecrandus. — (opak; klet) nefarius; nefandus.
prokleti = exsecrari. — (posvećujući podzemnim bogovima) devovere. — (moliti zlo na koga) detestari in caput alcjs minas periculaque; male precari alci; diras (poenas) imprecari alci.
prokletinja = v. proklestvo.
prokletnik; **prokletnjak** = v. prokletac.
proklicati; **proklijati** = germinare; progerminare.
proklinjanje = exsecratio; devotio.
proklinjati = v. prokleti.
proključati = emicare, n. pr. sanguis per foramen. — (uskipljeti) effervere.
prokljuvati = rostro pertundere.
prokomešati = excutere.
prokop = (jama; opkop) fossa. — (podzemni p.; lagum) cuniculus.
prokopati; **prokopavati** = perfodere. — p. zid mačevima = gladiis perfringere ac subruere murum. — (istražiti) explorare.
prokopsati = prospere succedere; bene procedere.
prokositi = demetere.
prokrčiti = (put) viam facere, aperire, patefacere. — p. put oružjem = vi, ili ferro sibi facere viam; armis quaerere iter; (pren.) viam sibi munire, n. pr. ad consulatum.
prokuhati = (paululum) coquere.
prokukati = exululare. — (malo kukati) paululum lamentari. — (proći kukajući) ululans praetereo.
prokupati se = (paululum) lavari.
prokušati; **prokušavati** = v. pokušati.
prokuš = (kamen) lapis Lydius; coticula.
prolàgati = mentiri. — p. se = mendacem fieri.
prolágati = interponere; interjicere.
prolajati = (pren.) effutire; enunciare; evulgare.
prolamati = v. prolomiti.
prolaz = transitus. — (put u opće i pravo prolaza) iter. — (putovanje kroz) transitus; iter per locum factum. — na mome p. = transiens; me transeunte. — uzak p. = angustiae. — dopustiti komu p. = dare alci transitum, ili iter, n. pr. per agros urbesque; alqm (per suos fines) ire pati; alqm (per fines regni) transire sinere, ili pati; dare alci viam, n. pr. per fundum. — ne dopustiti p. = non pati alqm per suos fines, ili per fines regni transire; alqm ab transitu prohibere, ili arcere.
prolazak = v. prolaz. — p. vremena = tempus.
prolazište = transitus. — (prohodno mjesto) locus pervius; pervium. — (tijesna i uska ulica) angiportus pervius. — (u opće prohodan put) iter pervium. — (kroz kuće, dvorove) transitio. — (pokriveno p. kroz vrata, ili iz jedne ulice u drugu) janus. — trg s p. = forum transitorium. — kuća s p. = domus transitoria.
prolaziti = praeterire; v. proći; prohoditi. — (o vremenu) abire, n. pr. dum haec dicit abit hora; exire, n. pr. dies actionis exit; effluere, n. pr. aetas; circumagi, n. pr. vixdum indutiarum tempore circumacto. — prolazi vrijeme = volat aetas. — p. ure i dani = horae cedunt et dies.
prolet = transcursus.
proletjeti = (projuriti pokraj) transvolare. — (p. mimo koga) praetervolare. — (p. kroz) pervolare, n. pr. aedes, iter aërium. — (protrčati preko, kroz, mimo) transcurrere; cursu transmittere.
proliće = effusio. — p. krvi = caedes.
prolijetati = v. proletjeti.
prolijevati = effundere; profundere. — p. suze = lacrimas effundere, ili profundere; lacrimare; flere. — p. se = effluere. — (razlijevati se) diffluere.
prolistati = (knjigu) pervolutare; pervolvere. — (na brzu ruku pročitati) percurrere. — (početi listati) frondescere.
proliti = effundere; v. prolijevati. — prolilo se krvi = res non sine cruore gesta est. — p. se mnogo krvi = magna caedes facta est; multum sanguinis fusum est. — (o zvijezdi) stella cadit, ili praeceps de caelo labitur; stella volat, ili transvolat.
proljeće = ver; vernum tempus. — početkom p. = vere ineunte; primo vere; principio veris; (ako se je već počelo) vere inito. — u sred p. = medio vere. — svršetkom p. = vere extremo. — u p. = vere. — počinje p. = ver esse coepit; ver se aperit.

proljepšati se = pulchriorem fieri; v. lijep.
proljetni; proljetnji = vernus.
proljetos = vere superiore.
proljev = effusio.
proljevati = v. prolijevati.
prolomiti = perrumpere; perfringere, n. pr. phalangem, aciem hostium. — p. vrata = effringere fores. — p. zidine = perfringere ac subruere muros. — p. tamnicu = vincula carceris rumpere; carcerem frangere, ili effringere. — p. kroz redove neprijateljske = per medios hostes, ili per mediam hostium aciem perrumpere. — p. se = rumpi; dirumpi. — (rastvoriti se; puknuti) dehiscere; discedere (o zemlji).
prolupati = (parumper) pertundere; v. lupati. — p. se = ferociam exuere; defervescere.
promaći = permeare; pervadere. — p. pokraj koga = transcurrere praeter alqm. — p. se = (na višu čast) promoveri ad, ili in ampliorem gradum; ascendere altiorem gradum; procedere honoribus (sve to više); v. promaknuti.
promah = v. propuh.
promaha = v. propuh.
promahati = ventilare.
promahivati = perflare.
promaknuti = promovere; proferre; v. promaći.
promašaj = ictus irritus.
promašati; promašiti = non ferire; ictus alcjs errat, ili deerrat.
promatranje = consideratio. — (tjelesno i duševno) contemplatio.
promatrati = considerare; contemplari; v. promotriti.
promći = v. promaći.
promećati = v. prometati.
promećuran = industrius; navus.
promet = (trgovački p.) commercium; mercatus; mercium permutatio. — (novčan p.) pecuniae commercium; cfr. haec ratio pecuniarum (novčan p.), quae Romae, quae in foro versatur.
prometan = industrius; navus.
prometanje = industria; navitas.
prometati = trajicere per. — p. se = sedulo facere alqd; naviter agere alqd. — p. se = (micati se) se commovere.
prometnik = negotiator.
prometnuti = v. prometati. — p. se = mutari in alqd; se vertere, ili convertere in alqd; v. prenijeti se.
promicatelj = auctor; fautor.
promicati = v. promaći. — (unapređivati) adjuvare; alere. — promiče (kiša) = rorat.
promijeniti = mutare; permutare. — (preokrenuti) convertere, n. pr. iter, animum, mentes. — (promjenjivati) variare. — p. način života = morum institutorumque mutationem facere. — p. mišljenje = mutare mentem et voluntatem; novum sibi inducere ingenium. — p. život (popraviti se) = mores emendare. — (sasvim p.) immutare. — (preustrojiti) novare. — (zamijeniti) commutare. — p. lice = vultum mutare, ili commutare; — (boju lica) colorem mutare; — (pocrvenjeti) erubescere; — (poblijedjeti) expallescere. — p. misao = sententiam mutare, ili commutare; de sententia decedere, ili desistere. — p. se = mutari; immutari; commutari.
promiješati = (aliquantum) miscere.
promisao = providentia. — (briga) cura.
promisliti = cogitare cum, ili in animo; considerare in animo, cum animo, secum; meditari (secum) alqd, ili de alqa re; perpendere alqd; secum, ili cum animo reputare alqd. — nijesam još promislio, što da kažem = quid loquar non est cogitatum. — promisli samo to = hoc unum cogita. — promislite dobro na posljedice = videte et prospicite animis quid futurum sit. — dati komu vremena da promisli = spatium, ili tempus ad deliberandum (ili ad consultandum) dare; tempus ad cogitandum dare. — p. za koga, ili za što = consulere, ili prospicere alci (rei). — p. za koga (oporukom) = in testando memorem esse alcjs; alqm prosequi legato; legare alci alqd in testamento.
promišljanje = deliberatio. — (razmišljanje) cogitatio.
promišljati = v. promisliti.
promišljavanje = v. promišljanje.
promišljavati = v. promišljati.
promišljen = consideratus. — (dobro razmišljen) circumspectus. — (oprezan) cautus; providens; providus. — (pozoran; pomnjiv) diligens. — adv. considerate; caute; diligenter.
promišljenost = cautio; diligentia; tarditas; cunctatio.
promjena = mutatio; immutatio; commutatio; conversio; varietas (više slučajno); vicissitudo (više redovito); v. promijeniti. — p. vremena = coeli varietas. — p. vremenâ = vicissitudo, ili varietas temporum. — p. stvari (u gore) = mutatio rerum in deterius. — p. mnijenja = mutatio sententiae. — p. sreće = fortunae vicissitudines. — p. ljudske sreće = mutatio rerum humanarum.
promjenice = in vicem; alternis.
promjenjivanje = v. promjena.
promjenjivati = v. promijeniti.
promjenljiv = mutabilis; commutabilis. — (koji se mijenja) varius; varians. — (nepostojan) inconstans. — (lakouman; nepostojan) levis. — (nestalan) instabilis; mobilis. — (vjetrenjast) ventosus. — (bjegući; tašt) fluxus.
promjenljivost = mutabilitas. — (nestalnost) inconstantia; v. nestalnost.
promjeriti = permetiri.

promješaj = congressus; concursus; v. sukob.
promlatiti = v. prolupati.
promljeti = parum molere. — (početi mljeti) incipere molere.
promoliti = trajicere.
promotriti = visere; invisere; inspicere; perspicere. — (mirno i pozorno) contemplari. — (razgledati) considerare; v. promisliti; razmatrati.
promozgati = perpendere; secum animo reputare; cogitando persequi; omni cogitatione pertractare. — promozgana namisao = consilium evigilatum. — p. govor = oratio meditata.
promrmljati = secum commurmurari; secum murmurare. — (proći mrmljajući) murmurando praeterire.
promrznuti = (o životinji) frigore mori; frigore, ili vi frigoris exanimari; vis algoris alqm exstinguit; frigore confici. — (o biljkama) frigore confici; frigore, ili gelu peruri; algore interire.
promučiti = (nonnihil) cruciare; v. mučiti. — p. muku = perpeti; v. pretrpjeti. — p. se = niti; eniti; operam dare ut etc. — p. se oko čega = operam in alqa re locare, ili ponere, ili in alqd conferre.
promući = (grlo komu) raucum fieri, n. pr. promuklo mu je grlo = raucus factus est; irraucescere; ravire (rijetko). — p. od deranja = fauces, ili vocem obtundere clamore.
promukao = raucus. — (nešto p.) subraucus. — p. grlo = raucae fauces.
promuklost = ravis; cfr. usque ad ravim poscere.
promuknuti = v. promući.
promumljati = v. promrmljati.
promutiti = turbare. — (primiješati) commiscere.
pronaći; pronalaziti = invenire; reperire. — (izmisliti) excogitare. — (saznati) resciscere.
pronevjera = pecuniae interceptae. — (državnijeh novaca) peculatus.
pronevjeriti = fraudare. — (državni novac) pecunias (e publico) intercipere; peculatum facere.
pronicati; pronići = enasci inter. — (proklijati) germinare. — glas koji proniče = vox peracuta.
pronijeti = portare per; praeterferre praeter alqd. — p. glas = rumorem spargere; famam diffundere. — pronio se glas = rumor ortus est, exstitit; rumor, ili fama, ili sermo est; fama fert; sermo datur; serpit fama, ili rumor; v. glas.
proniknuti = v. pronići.
pronirati = perspicere, n. pr. animum alcjs, ingenium.
pronjunjoriti = v. promrmljati.
pronjušiti = investigare; indagare; v. nanjušiti.
pronositi = v. pronijeti.
propad; propadanje = ruina; ruinae, n. pr. rei publicae, fortunarum; interitus. — p. govorništva = corrupta eloquentia. — p. ćudorednosti = demutatio morum; mores corrupti.
propadati = cadere per alqm locum; desidere (i pren. n. pr. mores desidentes); sublabi, n. pr. aedificia vetustate sublapsa; concidere, n. pr. res publica, religio, fides, opes; collabi (osob. o zgradama, gradovima); ruere, n. pr. tecta, murus, moles, respublica; corruere, n. pr. aedes, oppida (takođ. glede na imetak); considere, n. pr. terra, Alpes; labi, n. pr. potestas, disciplina, mores; prolabi, n. pr. disciplina, imperium; procumbere, n. pr. res meae. — (padati; ginuti) cadere; perire; interire (jače nego perire); occidere; v. pogibati. — propada (kiša) = rorat.
propalica = aere dirutus; bonis eversus. — (razmetnik) decoctor.
propanj = (u p.) equo admisso, ili laxatis habenis.
propanuti = v. propadati.
proparati = discindere; incidere, n. pr. ventrem.
propast = (bezdan) vorago; barathrum. — (kraj i konac) occasus. — (iskop) ruina. — (poginuće) interitus. — (uništenje) exitium. — (poguba) pernicies. — (pad; smrt) casus. — biti komu na p. = exitio esse alci.
propastan = periculosus; periculi plenus; perniciosus.
propasti = v. propadati. — p. suze koga = lacrimae alci oboriuntur; lacrimae prorumpunt, ili erumpunt. — p. se = v. prosjesti se.
propastina = v. propast.
propatiti = pati; perpeti; v. patiti.
propeti = extendere; distendere; v. popeti. — p. na križ = cruci, ili patibulo alqm affigere; cruci, ili in crucem alqm suffigere; alqm in crucem figere, agere, tollere. — p. se = se arrigere.
propinjati = v. propeti. — p. se = intumescere; superbire.
propiriti = (vatru) flatu excitare; flando, ili flatu accendere, n. pr. ignem, scintillam; conflare, n. pr. ignem.
propis = praescriptum. — (naredba; pravilo) praeceptum; jussum; lex; v. naredba; pravilo.
propisati; propisivati = praescribere. — (narediti) praecipere; jubere.
propištati = v. procviljeti. — (o piletu) pipilare incipere.
propitati; propitivati; propitkivati = quaerere, exquirere ex alqo; perquirere ab alqo; sciscitari ex alqo; percunctari ex alqo.
propiti = in poculis absumere. — p. se = vini usum appetere; vino indulgere; propio se = vino deditus est; nimius est in vino.
propjevati = incipio cantare; v. pjevati. — (za malo p.) parumper canere. — (proći pjevajući) cantans praetereo.
proplakati = flere incipere. — (malo plakati) parumper flere.
propojati = v. propjevati.

proprati = perluere.
propratiti = alqm comitari per. — (malo pratiti) aliquantum comitari.
propucati; propući = (o tlu) dehiscere. — (ispucati; rasušiti se) fatiscere. — (ispucati) rimas agere. — (puknuti) rumpi; dirumpi, n. pr. risu, dolore. — p. od smijeha = risu dissilire.
propućkati = v. profućkati.
propuh = spiritus. — ono što je na p. = quod aër tangere potest; quo spiritus pervenit. — ovdje ima p. = hic ventus inquietus est.
propuhati; propuhivati; propuhnuti = perflare; v. propiriti.
propuknuti = v. propucati.
propupati; propupčati = gemmas agere; gemmare.
propustiti; propuštati = transitum dare alci; v. prolaz (dopustiti). — transmittere, n. pr. exercitum; također: (o oblacima) solem; (o tlehu) imbres. — (zanemariti; izgubiti) praetermittere; amittere, n. pr. tempus, occasionem; alci rei deesse, n. pr. officio, occasioni. — (pustiti da prođe) intermittere, n. pr. diem, noctem, tempus; v. zanemariti. — (izostaviti, ne napomenuti) omittere. — (ne napomenuti) praeterire; silentio praeterire. — (otpustiti) dimittere.
proputiti = v. uputiti.
proputovati = iter facere. — (putovati po) peragrare. — (brzo p.) percurrere. — (obaći) emetiri.
proračiti se = (komu) alqd appetere.
proračunati = inire rationem alcjs rei; ad calculos vocare alqd. — p. troškove = ad calculos vocare sumptus. — p. tijek zvijezda = stellarum, ili siderum cursus et motus numeris persequi; cursus siderum dimetiri. — p. veličinu sunca i mjeseca = mensuras solis et lunae colligere. — šteta se ne dade p. = damnum majus est, quam quod aestimari possit. — (pomisliti) reputare (secum, ili cum animo).
prorastati; prorasti = germinare.
proreći = (unaprijed kazivati) praedicere; praenuntiare. — (p. kao vrač) vaticinari; divinare. — (objavljivati) praesignificare. — (gatati) hariolari, n. pr. questus causā. — (o proročanstvima, koja p. u stihovima) canere.
prorezati; prorezivati = scindere; persecare.
proricati = v. proreći.
prorijediti = attenuare, n. pr. legiones proeliis. — p. se = rarescere; attenuari.
prorijek = (u silogizmu) propositio; propositum.
proročanski = fatidicus; divinus.
proročanstvo = praedictio; vaticinatio; divinatio; hariolatio. — (izreka orakula) oraculum; v. proreći.
proročica = vates; mulier fatidica; interpres divum. (bajalica) anus saga.
proročište = oraculum.
proročni = vaticinus; v. proročanski.
prorok = vates. — (gatalac) fatidicus; vaticinator.
prorokovati = v. proreći. — (biti prorok) vaticinari.
proroštvo = v. proročanstvo.
prorovati = suffodere.
prosac = petitor; qui petit. — (djevojke) procus.
prosijati = per cribrum cernere.
prosijecati = v. prosjeći.
prosijedati se = v. prosjesti se.
prosijek = bipennis; securis (anceps).
prosijevati = (probijati svjetlošću) interlucere. — (biti proziran) translucere.
prosilac = v. prosac.
prosinac = (mensis) December. — prvi p. = kalendae Decembres. — 5. p. = nonae Decembres. — 13. p. = idus Decembres. — zadnji p. = pridie kalendas Januarias.
prosinuti = interlucere. — (zasjati) illucescere; affulgere, n. pr. spes, fortuna.
prosipanje = effusio. — (rasipanje; razmetnost) effusio; profusio. — (rasipan trošak) sumptus effusus.
prosipati = v. prosuti.
prositelj = v. prosac.
prositi = implorare; v. moliti. — (prosjačiti) mendicare; mendicari. — (pitati milostinju) stipem rogare, ili petere. — p. djevojku = alqam sibi uxorem poscere, ili deposcere; alqam petere, ili expetere.
prosjače = puer (ili puella) mendicans.
prosjačenje = (najveće ubožtvo) mendicitas. — življeti p. = mendicando, ili mendicantem vivere; stipe precaria victitare.
prosjačina = (m.) mendicus; (f.) v. prosjačenje.
prosjačiti = mendicare; mendicari.
prosjački = mendicus.
prosjaivati = interlucere; translucere; pellucere; cfr. luna se fundit per (prosjaiva kroz) fenestras.
prosjak = mendicus. — postati p. = ad extremam mendicandi necessitatem deduci; ad pudendam inopiam delabi.
prosjakinja = mulier mendicans.
prosjaštvo = mendicitas. — (veliko siromaštvo) egestas.
prosjati = interlucere; translucere; pellucere. — (zasjati) affulgere; illucescere.
prosjeći = persecare.
prosjed = labes, n. pr. agri, terrae.
prosjeka = (prodo) vallis.
prosjelina = fauces praeruptarum rupium. — p. zemlje = terrae hiatus.
prosjesti se = dirumpi. — (o zemlji) considere, n. pr. terra, Alpes; desidere.
proskitati se = (aliquantum) vagari. — (postati skitalica) erronem fieri.
proskrbiti = alci prospicere alqd; v. opskrbiti.

proskupsti = pervellere.
proslava = gloria; laus; claritas; (nominis) fama; v. slava.
proslaviti; proslavljati = (koga) celebrare, n. pr. nomen alcjs scriptis, virum; illustrare, n. pr. nomen, amplitudinem alcjs; exornare, n. pr. gloriam alcjs; decorare, n. pr. alqm multis orationibus scriptisque. — (svetkovati) celebrare; sollemniter celebrare, n. pr. diem festum, nuptias; sollemnibus frequentare, n. pr. annum centesimum. — p. se = gloriam, ili famam sibi acquirere; nominis famam adipisci; gloriam consequi, ili assequi; in gloriam venire; in claritudinem pervenire; adipisci famam latiorem. — p. se čim = illustrari alqa re; clarum fieri (ex) alqa re.
prosloviti = v. progovoriti.
proso = milium.
prosočiti = indicare alqm; nomen alcjs deferre; v. prokazati.
prost = liber, a, um. — (nevezan, slobodan) solutus. — (jednostavan) simplex. — (o govoru; bez nakita) attenuatus. — (jednostavan, nekićen) nudus, n. pr. veritas. — (neotesan) rudis. — (bez nakita; jezgrovit, o govorniku i govoru) siccus; sanus. — (ne mučan) non difficilis. — p. haljina = vestis non pretiosa. — sasvim prosto življeti = tenuissimo cultu vivere. — biti prosto odgojen = sine deliciis educatum esse. — p. roda = ignobili, ili obscuro loco natus; obscuris ortus majoribus. — p. vojnik = miles gregarius; (u plur.) milites gregarii; (militum, ili armatorum) vulgus. — p. puk = (u opće) multitudo; — (naprama patricijima i vitezovima) plebs; — (p. narod) vulgus. — najprostija svjetina = faex populi. — p. od čega = liber, ili liberatus (ab) alqa re; vacuus (ab) alqa re; expers alcjs rei, n. pr. tributorum. — p. od službe, poreza, daće = immunis. — p. od krivnje = innocens; vacuus a culpa; liber culpa. — prosto je = liberum est; licet; licitum est. — prosto vam je da . . . ili da . . . = optio vobis datur utrum — an etc.
prostačina = sordes. — (najprostija svjetina) faex populi.
prostački = plebejus. — (nizak) humilis. — (nepristojan) illiberalis. — (podao) abjectus; sordidus. — p. šala = jocus illiberalis. — p. ponašanje = mores rustici; rusticitas.
prostak = homo vulgaris; homo de, ili e plebe.
prostirač = (ponjava) stragulum.
prostirati = v. prostrijeti.
prostiti = ignoscere alci alqd; veniam dare alci alcjs rei; v. praštati.
prostodušan = simplex; apertus; candidus. — (iskren) sincerus. — adv. simpliciter; aperte; candide; sincere.
prostodušnost = simplicitas; animi candor; animus apertus.
prostor = spatium. — (mjesto) locus. — (prostor među) intervallum. — prazan p. = spatium inane. — ne imati p. za što = alqd capere non posse.
prostorak = intervallum.
prostorija = spatium.
prostota = simplicitas; v. prostodušnost.
prostran = latus, n. pr. planities, regnum, regio; amplus, n. pr. domus, curia, porticus. — (koji ima prostora za mnogo) capax, n. pr. urna, circus. — (otvoren) patens, n. pr. campi, aequora. — p. more = apertum mare. — (širok) spatiosus, n. pr. cella, xystus.
prostraniti = dilatare; prolatare; v. rasprostraniti.
prostranost = amplitudo, n. pr. urbis; latitudo, n. pr. fossae, regionum; laxitas, n. pr. in domo adhibenda est cura laxitatis; capacitas; v. prostran.
prostrijeliti = (sagittā) alqm trajicere, ili transfigere.
prostrijeti = explicare; extendere. — (raširiti) diffundere; v. rasprostrijeti; raširiti.
prostrti = v. prostrijeti.
prosuće = v. proljev.
prosuda = judicium. — (osob. knjige) censura.
prosudac = censor. — (kritik) (judex) criticus, ili judex. — (spisâ) judex literatus.
prosudba = v. prosuda.
prosudilac; prosuditelj = v. prosudac.
prosuditi; prosuđivati = (što) judicare alqd, ili de alqa re; aestimare alqd. — (po čem) judicare, ili aestimare alqd (ex) alqa re; existimare ex alqa re de alqa re; pendere, pensare alqd ex alqa re, n. pr. amicos ex factis; ponderare alqd alqa re; metiri alqd alqa re.
prosuđivanje = v. prosuda.
prosudnik = v. prosudac.
prosukati = alqm transfigere, trajicere, transfodere, confodere, transverberare, n. pr. venabulo.
prosumnjiti = v. posumnjiti.
prosušiti = desiccare.
prosuti = effundere; profundere. — (imetak) effundere, profundere, n. pr. patrimonium; conficere; consumere; effundere et consumere; dissipare, n. pr. patrimonium, possessiones; lacerare, n. pr. patrimonium, rem suam, patria bona; male consumere, n. pr. pecuniam. — p. glas = divulgare; v. glas. — p. se = effluere. — (o zvijezdi) stella cadit, ili praeceps de coelo labitur; stella volat, ili transvolat.
prosuziti = lacrimare, ili flere coepisse; v. proplakati.
prosvanuti; prosvitati = lucescit; dilucescit; illucescit; lux oritur.
prosvijetliti = collustrare; illustrare; illuminare. — p. duh = ab animo, tamquam ab oculis, caliginem dispellere.

prosvjed = (pučkih tribuna) intercessio.
prosvjedovati = (o pučkim tribunima) intercedere.
prosvjeta = cultus humanus civilisque; cultus atque humanitas. — stupanj p. = cultus. — biti na visokome stepenu p. = humanitate esse politissimum; omni vita atque victu excultum atque expolitum esse. — na niskom step. p. = omnis fere cultus et humanitatis expertem esse.
prosvjetni = qui (quae, quod) ad humanitatem pertinet.
prošaliti se = aliquantum jocari; v. šaliti se.
prošao = praeteritus. — (pređašnji, stariji) prior; superior. — prošle godine (sve, koliko ih je prošlo) anni praeteriti; — (zadnje) anni priores. — (gen.) prošle godine (zadnje) = priore, ili superiore anno.
prošaptati = insusurrare alci alqd (in, ili ad aurem).
prošarati = variis coloribus pingere. — p. se = (o grožđu) variare.
prošastan = v. prošao.
prošće = tabulae; saepes.
prošetati se = ambulare; deambulare (in alqo loco).
proševina = quod expetitum est.
prošibati = (paululum) verberare; virgis caedere.
prošikljati = emicare; prorumpere.
prošiti; **prošivati** = (n. pr. zlatom) auro intexere.
prošlost = praeterita, orum. — (prošlo doba) tempus praeteritum. — (stari vijek) vetustas. — (prošli život) vita superior alcjs; vita acta, ili ante acta; aetas acta, ili ante acta.
prošmignuti = perlabi per.
prošnja = preces, um. — (pismo) petentis, ili petentium epistola, ili literae; libellus supplex; codicilli.
proštac = tabula.
proštenje = venia; poenae remissio; v. oproštenje.
proštiti = perlegere; v. pročitati.
prošuljati se = v. prošmignuti.
prošundrati = v. prosuti.
prošupak = foramen.
prošupljiti = v. probušiti.
prošupljotina = foramen.
prošuškati = (novac) v. prosuti. — p. vrijeme = tempus perdere.
prot = v. protiv.
protamašiti = (vrijeme) tempus perdere.
protančati; **protanjiti** = attenuare; extenuare.
protanjivanje = extenuatio.
protavoriti = aegre transigere.
proteći = manare; fluere (coepisse); defluere ex, ili ab alqa re. — (o vremenu) transire; praeterire; exire; v. proći. — međutim bijaše p. godina = annus intercesserat hoc. — proteklo je više nego šest godina = amplius sunt sex anni.
protegliti = protendere; extendere.
protegnuti = extendere; producere. — p. se = (pružiti se) se extendere; extendi. — (protezati se) pandiculari.
protepati = (o djetetu) incerta voce loqui incipere.
protepsti = v. prosuti.
protesati = dolare; dedolare. — (isklesati) exsculpere. — (započeti) inchoare, n. pr. signum, navem.
protezati = extendere. — (rastegnuti) distendere; explicare; producere; v. protegnuti; pružati. — p. se na što = pertinere; referri ad alqd.
proti = v. protiv.
protinba = repugnantia.
protirati = v. protrti.
protiskati; **protiskivati** = detrudere; protrudere; v. protisnuti.
protisnuti = premere per. — p. se = penetrare per; eniti per, n. pr. per angustias aditus et ingruentem multitudinem.
protišljak = sicca, ili arida tussis.
protiv; **protiva** = contra; adversus; praeter; in. — p. očekivanju = contra, ili praeter opinionem, n. pr. omnium. — p. nadi = contra, ili praeter spem. — p. pravu i zakonu = praeter jus fasque. — lijek p. čemu = remedium adversus alqd. n. pr. adversus venenum; remedium alcjs rei, ili ad alqd, n. pr. morbi, timoris, ad oculorum morbos. — ići p. neprijatelju = ire adversus hostem.
protivan = contrarius, n. pr. collis adversus huic et contrarius, orationes inter se contrariae, ex contraria parte defendere alqm. — (koji stoji kao protivnik) adversus, n. pr. infensus adversusque alci. — (nasuprotan; na protivnoj strani) diversus, n. pr. equi in diversum iter concitati. — (neugodan; mrzak) odiosus. — biti p. mnijenja = dissentire, dissidere ab alqo; in diversa esse opinione. — (ono, što je p.; p. strana) contrarium; contraria, orum; pars contraria. — adv. contra ea; contra; ex contrario; n. pr. ego contra puto.
protiviti se = adversari; repugnare. — (oprijeti se) obsistere; resistere; obstare. — (ne slagati se) abhorrere ab alqa re. — (otimati se) reluctari; reniti.
protivljenje = repugnantia. — bez p. = nullo repugnante, resistente, obsistente, recusante.
protivnica = adversaria; adversatrix.
protivnički = adversarius; adversus.
protivnik = adversarius. — (neprijatelj) inimicus. — (takmac) aemulus. — (u ratu) is, quocum alqs bellum gerit. — (koji p. govori) qui contra dicit. — (u učenoj raspravi) qui contra disputat.

— (koji se čemu protivi) qui alci (rei) adversatur; (prt. qui alci favet).

protivnost = v. protivljenje; protivština.

protivština = incommodum; res mala, ili adversa; malum; casus adversus, ili infestus; fortuna adversa; (plur.) res adversae, ili incommodae; mala, n. pr. in res adversas incidere; mala ferre, perpeti; omnia mala me consectantur.

protivurječje; protivuslovlje = v. protuslovlje.

protizakonit = v. protuzakonit.

protjecati = v. proteći.

protjerač = exactor, n. pr. regum; expulsor, n. pr. tyranni.

protjeranac = v. prognanik.

protjerati; protjerivati = agere per, ili praeter. — (istjerati; otjerati) exigere; expellere; ejicere; depellere alqm (de, ex) alqa re, n. pr. urbe, ex urbe, de provincia; dejicere, n. pr. nostros loco, praesidium ex saltu, alqm ex munitione, muro; exturbare alqm civitate, alqm ex possessionibus, hostem ex ruinis muris. — (suzbiti) propellere; propulsare, n. pr. hostem; proturbare, n. pr. hostes.

protkati = intertexere, n. pr. chlamys auro intertexta.

protrčati = transcurrere (praeter alqd).

protresati; protresti = excutere.

protrkati = v. protrčati.

protrljati = perfricare.

protrnuti = torpere. — (od straha) horrere; horrescere; exhorrescere; perhorrescere; torpere metu.

protrti = perfricare.

protući = (paululum) tundere. — p. se kroz = perrumpere per.

protuha = grassator.

protumačenje = interpretatio.

protumačiti = (razjasniti; razviti) explanare; explicare; declarare. — (razjasniti; takođ. prevoditi prama smislu) interpretari.

proturati se; proturiti se = (kroza što) penetrare per; eniti per; pervadere per; v. prometnuti se.

protuslovan = pugnans. — davati p. odgovore = non congruentia respondere.

protusloviti = contradicere. — p. se = pugnare cum.

protuslovlje = repugnantia. — (nesudaranje) discrepantia. — (razlika; opreka) diversitas. — biti u p. sa sobom samim = pugnantia loqui. — njegova su djela u p. s riječima = facta ejus cum dictis discrepant.

protustaviti = opponere; objicere.

protuzakonit = (biti) non licere per leges; legibus vetitum esse. — adv. contra leges.

protužiti = queri incipere.

proučiti = (pročitati) perlegere, n. pr. librum. — (stvar) rem diligenter expendere, n. pr. argumenta causarum; diligentissime perpendere.

prouka = prima elementa; primae literae.

prourlikati = (paululum) ejulare. — (o psu, vuku itd.) ululare.

prouzročiti = causam esse alcjs rei; inferre, n. pr. terrorem, mortem; afferre, n. pr. mortem, dolorem; concire, n. pr. seditionem, bellum; movere, n. pr. suspitionem, risum, bellum; creare, n. pr. periculum, errorem.

prova = prora. — okrenuti p. kraju = proram advertere terrae.

provađati = (konja) circumducere. — (vrijeme) agere; degere, transigere, n. pr. diem, vitam, aetatem; ducere, traducere, n. pr. aetatem, vitam, noctem; conterere, n. pr. omne otiosum tempus in studiis. — (potratiti) consumere, n. pr. aetatem suam in perpetua peregrinatione. — (skratiti da čovjek sam ne osjeća kako) fallere, n. pr. horas sermonibus.

provala = eruptio, n. pr. Aetnaeorum ignium; takođ. p. iz grada, n. pr. eruptionem facere. — (navala) irruptio; excursio, n. pr. nostri crebras excursiones ex oppido faciebant.

provalija; provalina = hiatus (terrae).

provaliti = rumpere, n. pr. ordines, mediam aciem; scindere, n. pr. vallum; frangere, n. pr. carcerem. — (prodrijeti) irrumpere, n. pr. in castra, in aedes; irruere, n. pr. in aedes, in mediam aciem; invadere in. — (prodrijeti kroz) penetrare in; perrumpere in. — (razlomiti i prodrijeti) perfringere. — p. iz = erumpere; facere excursionem, ili eruptionem, n. pr. ex oppido. — p. u zemlju = terram invadere; — s vojskom = cum copiis; copias in fines, n. pr. hostium, introducere.

provaljati = volutare; circumvolvere. — p. se = volutari, n. pr. in luto; circumvolvi; jactare corpus.

provaljivati = v. provaliti.

provaža = latrina. — (kloaka) cloaca.

provedravati se; provedriti se = disserenascit.

provehnuti = (nonnihil) flaccescere.

proveseliti = delectare; oblectare; delectationem afferre. — p. se = se delectare; se oblectare; delectari; oblectari alqa re; voluptatem capere, ili percipere ex alqa re.

provesti = (mimo voditi) praeterducere. — (pokraj; kroz) traducere per, n. pr. copias per angustias, Helvetios per fines Sequanorum; v. provađati.

provesti se (-vezem) = vehiculo, ili carpento, ili equo vectari.

providjeti; providati = providere; subministrare. — (nabaviti) suppeditare; parare; comparare.

providnost = (božja) providentia; divina providentia; mens divina. — nijekati p. = deos agere rerum humanarum curam negare.
provijenac = corus; caurus.
provijati = perflare. — p. se = mollius incedere; immodice se ostentare.
provijuša = puella putida.
provikati = inclamare. — (proći vičući) clamans praetereo.
provirati = scaturire; prorumpere.
proviriti; provirivati = aspicere per.
provirka = buccula.
provjekovati = vitam, ili aetatem degere; vitam exigere.
provješati = (paululum) suspendere.
provjet = propositio; propositum.
provježbati = exercere; exercitare.
provlačiti = trajicere; transmittere per.
provod = comitatus; v. pratnja.
provodati = circumducere.
provodica; provodić = dux itineris.
provoditi = v. provađati; provesti.
provodnica = syngraphus.
provoziti se = v. provesti se.
provoznina = portorium.
provrcati = emicare; emanare.
provrći = v. prometati.
provreti = ebullire; effervescere; v. provrcati.
provršljati = conculcare; pedibus suis obterere.
provrtan = industrius; navus.
provrtati = v. provrtjeti.
provrtina = foramen.
provrtiti; provrtjeti = forare; perforare. — (svrdlom) terebrare; perterebrare.
provući = trajicere, ili transmittere per. — (vući kroz, mimo) trahere per. — p. se = penetrare per; eluctari, n. pr. per angusta. — p. se pokraj čega = clam praeterire alqd.
proz = v. kroz.
proza = oratio soluta.
prozba = rogatio; rogatus. — (zahtjev) postulatio; postulatum; petitio; quae alqs petit, ili rogat; v. prošnja.
prozboriti = v. probesjediti.
prozenuti = germinare.
proziran = pellucidus. — biti p. = pellucere; translucere; lucem, ili clarum lumen transmittere.
prozirati = perspicere.
prozirka = buccula.
prozirnorst = perspicuitas.
proziv = appellatio.
prozivati = v. prozvati.
prozliti se = iracundum fieri.
prozobina = lurco.
prozor = fenestra. — (svijetlo; otvor) lumen. — metnuti kroz p. — jacere, ili projicere per fenestram; per fenestram mittere. — metnuti niz p. = demittere.
prozorac; prozorčić = fenestella.
prozorit = (p. mjesto) locus apertus; apertum.
prozorje = diluculum. — u p. = diluculo; prima luce.
prozračan = pellucidus; v. proziran.
prozreti = v. prozirati.
prozvati = nomen imponere, dare, indere, ponere; alci rei appellationem dare. — (naći ime) nomen invenire alci rei.
proždерati = vorare; devorare; ore haurire. — (prosrkati; progutati) absorbere. — (p. hranu) demittere mansos cibos. — (o moru) obruere, n. pr. paene obrui fluctibus; ab aqua hauriri; v. protepsti.
proždirati = v. proždерati.
proždrlica = homo edax, ili vorax; lurco.
proždrljiv = edax; cibi avidus; vorax.
proždrljivost; proždrlost = edacitas; aviditas cibi; ingluvies; voracitas. — (oblapornost) gula.
prožeti = (izažeti) exprimere. — p. koga zima = algere; gelu, ili frigore torpere; prožela me je zima = algeo, ili frigore torpeo.
prožimati = v. prožeti.
prožimav = (p. studen) intolerabile frigus.
proživljeti = vivere; transigere.
prožvakati; prožvatati = mandere.
prpar = piper.
prpor = arena.
prsa = v. prsi.
prsak = (ići u p.) dirumpi; displodi; dissilire.
prsi = pectus. — (bok, kao sijelo životne snage i jakosti) latus; latera, um. — (sisa) mamma. — (p. koje doje) ubera, um. — u p. biti ranjen = vulnera adversa accipere, ili adverso corpore excipere; v. pluća.
prsište = praecordia.
prsiti se = pectus tundere.
prskati = spargere; conspergere alqd alqa re. — (o vatri) crepitare; sonitum edere.
prsnuti = v. (ići u) prsak.
prsobran = (na zidovima i nasipima) lorica.
prst = (također kao mjera) digitus. — p. palački = pollex. — p. kazavac = index digitus, ili digitus pollici (a pollice) proximus. — kazati prstom = digito monstrare, ili demonstrare alqd, ili alqm; digitum intendere ad alqd, ili ad alqm. — tegnuti nebo p. = attingere coelum digito. — prstom (na ustima) kazati komu da muči = digito suadere silentium. — podignuti p. = (na dražbi, glasovanju) digitum tollere. — brojiti u p. = numerare per digitos, ili digitis. — proračunati u p. = digitis computare, n. pr. rationem.
prsten = anulus. — primiti viteški p. = anulum invenire, ili anulo aureo donari. — nositi p. = anulum in digito habere; anulum gestare.

prstenar = anularius.
prstovjet = captus trium digitorum; quantum tribus digitis comprehendi, ili sumi potest; quantum tres digiti capiunt.
pršati = v. pršiti.
pršiti = volitare. — p. okolo = circumvolitare. — (o snijegu) nives tenues cadunt. — (o kiši) rorat.
pršljiv = iracundus; praeceps ingenio in iram.
pršljivac = homo iracundus etc. v. pršljiv.
pršljivost = iracundia; ira praeceps; animus in iram praeceps.
prštati = crepitare.
prštiti = conculcare.
prten = linteus; lineus; v. rđav.
prtenina = linteum. — (prteno odijelo) linea vestis.
prtište = lintea, orum; v. prtenina.
pr̀titi = (put) nivem discindere atque ita viam patefacere.
pȑtiti = onus alci imponere. — p. se u što = se alci rei immiscere, ili admiscere; (kao posrednik) se interponere alci rei, ili in alqd. — ne p. se u što = abesse, ili se abstinere ab alqa re; abhorrere ab alqa re.
prtljag; prtljaga = sarcinae; impedimenta (oba također o vojničk. prtljagi, samo što je sarc. prtljaga pojedinijeh vojnika, impedimenta cijele vojske). — vojnici bez p. = milites expediti. — boriti se pod p. = sub onere confligere. — navaliti na neprijatelje p. naprćene = hostes sub sarcinis adoriri.
prtljagaš = v. prtljažar.
prtljaš = garrulus; loquax.
prtljati = blaterare; garrire. — (nespretno što činiti) inscienter facere alqd. — prtljaj! prtljaj! = facesse hinc! abin' hinc! apage te! apage sis! — nositi v.
prtljažar = bajulus; calo (osob. vojn.).
prtljažina = v. prtljag.
prucati se = calcitrare; calcibus petere.
pruće = virgulta, orum; sarmenta, orum.
prućika = sarmentorum fascis.
prud = syrtis; v. probitak; korist.
prudan = v. probitačan.
prùditi = primos fructus ferre.
prúditi = prodesse; v. koristiti.
prug = locusta.
pruga = linea; tractus.
pruglo = laqueus.
pruja = v. pruga.
pruskati = tolutim incedere.
prusluk = v. prsluk.
prut = virga. — (šiba za kažnjenje djece i robova) ferula. — izbiti p. = alqm virga, ili ferula caedere. — kraljevski prut = sceptrum.
prutak = virgula. — (na odijelu) virga. — (grimizan na tunici) clavus.
prutak = adj. flexibilis; flexilis.
prutarast = virgatus.
prutast = virgatus.
prutić = virgula.
prutilo = arundo (piscatoria).
pružati; pružiti = porrigere; protendere, n. pr. manum, brachium, membra; tendere; extendere, n. pr. brachium, manus. — (o govorniku) projicere, n. pr. brachium. — p. ruke moleći = supplices tendere manus ad alqm. — p. komu ruku = manum porrigere, n. pr. collapso. — (dati da drugi uzme) praebere; porrigere. — p. se = extendi etc. — (o zemlji, taboru itd.) pertinere ad, n. pr. Aquitania a Garumna ad montes, in omnes partes, in omnia (na sve strane); porrigi ad, ili in; patere, n. pr. millia passuum decem in longitudinem.
prvač = nuper; paulo ante; proxime.
prvača = tiro.
prvak = primus; princeps.
prvanji; prvašnji = v. prijašnji.
prvaz = v. okrajak; kraj.
prvenac = primus genitus. — (o dvojici) natu major. — (o više ih) natu maximus. — prvenci = primitiae (frugum).
prvenstvo = principatus. — (prvo mjesto) priores partes. — podati p. komu = principatum alci dare; primas partes alci deferre, ili tribuere. — imati p. = principatum tenere, ili obtinere, priores partes agere; v. odlikovati se, natkriliti. — natjecati se s kim o p. = contendere cum alqo de principatu.
prvi = (po vremenu i redu) primus. — (po redu, časti, znatnosti) princeps. — (o dvojici): prvi = prior; drugi = posterior. — (o jednoj od dviju stvari već imenovanijeh): prvi = ille; drugi = hic. — od p. djetinjstva = ab ultima pueritia. — od prvog početka = ab ultima origine. — prvi iza koga = proximus; secundus ab alqo. — prvi (najznamenitiji) = summus; caput, n. pr. caput est ad bene vivendum. — biti p. u čem = (u opće) principem esse in alqa re. — (p. početi što) initium alcjs rei facere, capere, ducere. — (biti najizvrsniji, najodličniji) optimum, praestantissimum esse in alqa re; alcjs rei principatum obtinere. — svaki p. = primus quisque. — adv. (za prvi put) primum. — p. — drugo — napokon = primum — deinde — tum; primum — deinde (tum) — tum — postremo; primum — deinde — praeterea — denique; primum — deinde — mox — tum — postremo; v. slovn. — (od prije; nekada) antea; antehac; v. negda.
prvice = (s p.) initio; principio; primo.
prvijenac = (u vojsci) dux; primus.
prvine = primitiae (frugum).
prvlje = antea; antehac.

prvobitan = primus; principalis, n. pr. causa, origo; ultimus.
prvobratučed = v. bratučed.
prvoč = v. prije; prvo.
prvom = adv. primum.
prvorodac = v. prvenac.
prvorođenik = v. prvenac.
prvoseoci = sr. qui nati sunt in insula; qui primi Italiam coluisse dicuntur; qui initio Africam habuerunt.
prvostvor = elementa, orum.
prvotan = v. prvobitan.
przni = adj. ad rixam promptus; rixae cupidus.
prznica = pacis, amicitiae etc. turbator.
przniti = amicitiam pacem etc. turbare. — (sobu) inquinare.
prža = v. pržina.
prženica = v. prznica.
pržina = arena; v. pijesak.
pržinast = arenosus.
pržiti = frigere, n. pr. nuces, cicer; torrere, n. pr. exta, carnem.
pseći = caninus.
psetance = catellus; catullus.
pseto = canis.
psić = v. psetance.
psikati = sibilare; exsibilare; sibilis consectari, conscindere.
psoglav = cynoscephalus.
psoglavka = crocodilus; corcodilus.
psost = contumelia; probrum; v. psovka.
psovač = v. psovalac.
psovalac = conviciator (rijetko).
psovati = convicium alci facere; conviciis consectari, ili incessere; alci maledicere; alqm maledictis insectari; maledicta in alqm dicere, conferre, conjicere; probris et maledictis alqm vexare; maledictis, ili probris alqm increpare; contumeliosis verbis alqm prosequi; contumelias in alqm dicere. — teško p. koga = facere alci convicium grave; omnibus maledictis alqm vexare; omnia maledicta in alqm conferre.
psovka = convicium. — (grdnja) probrum; maledictum.
psovština = (uvreda) contumelia; v. psovka.
pšenica = triticum.
pšeničan = triticeus.
pšeničnjak = panis triticeus.
ptica = (u opće) avis. — (krilata životinja) volucris (sc. bestia); ales (obič. u uzvišenom slogu i o većoj ptici). — (u augurskom govoru) praepes (sc. avis). — (p. gatalica, u augurskom jeziku) oscen. — nalovljene p. = aucupium. — p. grabilica = avis rapto vivens; avis rapax. — p. selice = advenae volucres; adventiciae aves. — p. pjevačica = avis cantrix; (miloglasna) avis canora. — p. skitalica = avis, quae in vicina abit.
pticogled = auspex.
pticogleđa = auspicium.
ptičar = auceps.
ptičariti = aucupari (clas. samo pren.)
ptičarstvo = aucupium.
ptičica = v. ptić.
ptičiti se = magnifice se gerere; se jactare.
ptić = avis parvula.
pucanje = fragor.
pucati = (raspuknuti se) dissilire. — (ispucati) rimas agere, facere. — (prekinuti se) rumpi; dirumpi; findi. — (puckati) crepare. — (o pucnjavi) fragorem edere; fragor fit, ili exoritur. — p. od smijeha = risu emori; risu corruere; risu rumpi, dirumpi, dissilire. — zora puca = lucescit; illucescit; lux appetit. — puca mi srce = vehementer, ili gravissime doleo; aegerrime fero; incredibilem dolorem ex alqa re capio. — kako mi srca puca! = quantum animo vulnus accepi. — p. srce za kim = ardenter cupere alqm.
puce = (vinovo) acinus; acinum; acina.
puckaranje = v. pucanje.
puckarati = v. pucati.
pucnjava = fragor.
puč; puča = v. pukotina. — puč (m.) = cisterna.
pučan = (incolis) frequens, frequentatus; celeber. — biti p. = multitudine abundare.
pučanin = civis.
pučanski = civilis.
pučanstvo = civitas; cives. — (stanovnici) incolae. — (broj stanovnika) civium, ili incolarum numerus.
pučenje = fissio.
pučina = (morska) altum. — (široko i debelo more) salum.
púčiti = findere.
pučiti se = (o cvijetu) efflorescere.
pučki = popularis. — p. vlada = populi potestas, ili imperium. — p. stranka = populares (prt. optimates); factio, quae populi causam agit. — p. odluka = plebiscitum; populi jussum.
pući = v. pucati. — p. glas = fama est; rumor est; v. pronijeti se.
pudar = vineae custos.
pudarka = v. praća.
pudbina = viaticum.
puditi = v. plašiti; tjerati.
pudljiv = v. plašljiv.
pûh = (fino brašno) pollen.
puha = papula.
puhanje = (vjetra) flatus; inflatus, n. pr. tibicinis; tibiae inflatum non recipiunt.
puhao = mollis; tener.
puhati = (o vjetru) flare. — p. sa sjevera = a septentrionibus oriri. — p. u vatru = ignem conflare; v. duhati.
puhica = v. puha.

puhnuti = v. puhati.
puhor = favilla.
puhvica = papula.
puk = (koji sačinjava državu) populus. — (građanstvo, dijelom naprama: populus, dijelom naprama: patricii, nobiles; prosti p.) plebs. — (građani) cives; civitas. — (stanovnici) incolae. — mnoštvo p. = (množina ljudi; prosti puk) multitudo; — (prosti puk) vulgus; — (navala p.) frequentia vulgi. — (prasak; gromot) fragor.
puki = viva imago; similis alcjs; cfr. veram paterni oris effigiem appellabat; filia non minus mores ejus, quam os vultumque referebat, totumque patrem mira similitudine exscripserat. — p. istina = summa veritas (apstr.). — rekao sam ti p. istinu = nihil dixi nisi vera. — p. siromah = pauperrimus; egentissimus; omnium egenus. — p. laž = merum mendacium.
puklina; **puklotina** = v. pukotina.
puknuti = v. pucati.
pukotina = rima. — (prosjelina) hiatus. — pun p. = rimosus.
pukovlada; **pukovlađe** = v. demokracija.
pulak; **pule** = asellus.
pun = plenus alcjs rei. — (p. do vrha) repletus alqa re. — (sa svim, na sve strane) completus alqa re. — (tako da je površina sva pokrivena) oppletus. — (natrpan, nabijen) confertus alqa re; refertus alqa re (o čeljadi gen., n. pr. negotiatorum). — (obilan) abundans; affluens alqa re. — (ponasađen) consitus, n. pr. nemus proceris arboribus. — (pun čeljadi) frequens, n. pr. theatrum, senatus. — (p. lijepijeh misli, o piscu) sententiis clarissimus. — (potpun) plenus. — (čitav) integer. — (cio, sav) solidus. — (cio, naprama pojedinijem dijelima) totus. — (potpun, prav) justus, n. pr. libertas, jus. — puna godina dana = (neprikraćena) integer annus; (potpuna) annus plenus; (cijela, ne samo koji mjesec) totus annus. — p. šest mjeseca = totos sex menses. — p. tri dana = totum, ili universum triduum; totos tres dies; tres ipsos dies. — življeti p. pedeset god. = quinquaginta annos conficere, complere, implere. — pun vrêlâ = fontibus abundans.
punac = socer.
punan = v. pun.
puncat; **puncit** = refertus; v. pun.
punica = socrus.
puniti = implere; explere; complere; replere; opplere; refercire; cumulare; v. napuniti.
puno = plene; v. mnogo; veoma.
punobrojan = plenus, n. pr. legio; justus, n. pr. equitatus. — (čitav) integer. — (o senatu) frequens.
punomoć; **punomoćje** = arbitratus, n. pr. ejus arbitratu de pace agitur. — (p. poslanika) libera mandata, n. pr. cum liberis mandatis ad consulem venire. — s p. senata = auctoritate senatus. — dati p. = alcjs arbitrio rem gerendam tradere, ili committere; (neograničenu p.) = infinitam licentiam alci dare; alci rem publicam permittere; (pismenu p.) auctoritates et testimonia; literae auctoritatesque.
punomoćnik = cum liberis mandatis legatus.
pup = v. pupak.
pupak = umbilicus. — (na bilju) gemma; oculus.
pupav = ventriosus.
pupavac = upupa.
pupčast = convexus.
pupčiti; **pupiti** = gemmare; gemmas agere.
pupoljak = v. pupak (na bilju).
puriti = torrere.
pusat = v. oružje. — (konjski) arma equestria.
pȕst = coacta, orum.
pûst = (bez gospodara) derelictus. — (prazan, nezauzet) vacuus, n. pr. domus, praedium. — (zapušten) desertus. — (bez kuća) vastus. — (neobrađen) incultus.
pustahija = latro; grassator; praedo.
pustahiluk = latrocinium; rapina.
pustara = regio vasta, ili deserta, ili deserta vastaque; loca deserta, inculta.
pustinik = v. pustinjak.
pustinja = locus desertus; regio deserta; solitudo vasta. — povući se u p. = secedere, ili discedere in solitudines. — življeti u p. = degere aetatem inter feras. — pjeskovita p. = arenarum solitudo; arenae. — neizmjerna p. = arenarum inculta vastitas.
pustinjak = homo solitarius.
pustiti = (ostaviti) relinquere. — (dopustiti) sinere; pati; v. dopustiti. — (p. da tko kamo ide) admittere. — (otpustiti) dimittere. — p. u = admittere in. — p. kroz = admittere per, n. pr. alqm per fenestram. — ne p. koga u grad = alqm introitu prohibere; alci introitum praecludere. — ne p. koga u kuću = alqm janua prohibere; alqm excludere. — p. što iz ruka = omittere. — p. iz kljuna = omittere, n. pr. captum. — p. ženu = divortium facere cum uxore; v. ostaviti. — p. konja = freno remisso, ili effusis habenis vehi. — p. koga iz zatvora = alqm ex custodia emittere, ili dimittere. — p. da stvar ide kako hoće = alci rei non obsistere; alqd non impedire. — p. strijelu = sagittam expellere arcu. — p. krv. = sanguinem mittere alci, n. pr. e capite, ex brachio (o liječniku i bolesniku); sanguinem detrahere (o liječniku). — pustiti dušu = animam efflare. — p. u nemar = v. zapustiti. — p. se u potankosti = singula exsequi; singula consectari et colligere. — p. se za kim = alqm insequi.
pus(t)nik = v. pustinjak.

pustopaše = adv. (p. življeti) dissolute, intemperate vivere.
pustopoljina = loca deserta, ili inculta; campi inculti.
pustorast = (p. djeca) pueri parentibus orbi.
pustoselina = locus desertus.
pustošan = v. pust.
pustošenje = vastatio; populatio. — (plijenjenje) depopulatio.
pustošitelj = vastator. — (koji plijeni etc.) populator.
pustošiti = vastare. — (sa svim) devastare; pervastare; vastitatem inferre, n. pr. tectis atque agris; v. harati, plijeniti.
pušt = homo nihili.
puštati; puštavati = v. pustiti. — (šiljati od sebe) mittere. — (o stablu) agere, n. pr. folia, radices; emittere, n. pr. folia; capere, n. pr. radices. — p. zrake = radios fundere.
put = (kojim se ide; hod; pren.: način, sredstvo) via. — (hod; putovanje; staza) iter; v. putovanje. — (pristup) aditus. — (tijek; smjer; vožnja) cursus. — (putanja, staza) semita. — (popriječan p.; staza) trames. — (uska, neutrena putanja preko gora i kroz šume) callis. — (stranputica; pokrajna cesta) deverticulum. — (p., kojim, n. pr. rijeka, redovito teče) meatus. — (p. kojim se živina preko kojega mjesta goni) actus. — (p. koji vodi stanovitim smjerom, obično kao granica) limes. — (tijesna i uska ulica između kuća) angiportus, ili angiportum. — (način; smjer, pravilo) ratio. — neravni (zli) putovi = asperitas viarum. — kraći p. = via compendiaria; compendium viae. — mjesto, kuda ima p. = locus pervius. — mjesto, gdje se dva (tri itd.) puta stječu = bivium; trivium; quadrivium. — mjesto, gdje nema p. = avia, orum. — izvan puta = devius. — pravim putem = rectā viā; rectā; recto itinere; recto. — putem, uz put = inter viam; in via; (o vojsci) in itinere; (odmah iza putovanja, na putu) ex itinere. — pokaldrmiti p. = v. pokaldrmiti. — prokrčiti p. oružjem = v. prokrčiti. — zaći s puta = decedere via, ili (o brodu) cursu suo; deerrare itinere; aberrare via; (s pravog puta) deerrare recto; recto itinere labi (i pren.); a recta via deduci (i pren.); deflectere de via (i pren.). — staviti se na p. = in viam se dare; viae, ili itineri se committere; iter, ili viam inire, ingredi. — krenuti raznim p. = diversos discedere, abire; (pren.) non idem sequi; diversam inire rationem. — stati na p. = obsistere. — na putu stajati = obstare; impedimento esse alci. — povratiti se na dobar p. = ad viam redire (i pren.); ad optimam viam reverti (pren.); ad bonam frugem redire, ili se recipere (popraviti se moralno). — spravljati se na p. = iter parare, ili comparare; ad iter se parare, ili comparare; profectionem parare; parare proficisci; itineri se praeparare.
put = prep. versus; ad; in. — p. istoka = ad orientem. — p. zapada = ad occidentem. — p. Rima = Romam versus. — p. desne = dextrorsum; dextrorsus. — p. lijeve = sinistrorsum; sinistrorsus. — p. dna = in imam partem. — adv. jedan p. = semel. — dva p. = bis; v. slovn. — konsul po drugi p. = consul iterum. — po treći p. = tertium. — za prvi p. = primum. — 6 puta 7 je 42 = sexies septem fiunt duo et quadraginta. — mnogo p. veći = multis partibus major. — nego ću o tome (pisati) drugi p. = verum haec alias; sed haec alias pluribus (više); sed plura scribemus alias. — ovaj p. = nunc; hoc tempore. — za ovaj p. dosta = sed haec hactenus. — oba puta = (uterque), n. pr. utriusque cladis non lex, verum lubido eorum finem fecit. — mnogo p. = saepius. — nebrojeno p. = sexcenties. — više p. = semel atque iterum; semel iterumve; iterum ac saepius. — na jedan p. = (iznenada) repente; (ujedno) simul, n. pr. trium simul bellorum victor; (u jedno vrijeme) uno tempore, n. pr. multas epistolas accepi; (u isto vrijeme) eodem tempore, n. pr. negant quidam eodem tempore tradi omnia et percipi posse.
pût = caro. — (putena požuda) libido et cupiditas.
putača = guttur.
putak = excursio; v. put.
pútan = rectus; justus.
pûtan = (putni drug) comes itineris; p. trošak = viaticum; sumptus itineris, ili viae; itineris impensae; (što se plaća putujući za vozila itd.) pretium itineris. — putna kabanica (kod Rimljana) = paenula. — p. sprave = instrumenta itineris.
putanja = semita; v. put.
puteljak = semita; v. put.
puten = (u opće) ad corpus pertinens; (gen.) corporis. — (bludan) venereus; libidinosus, n. pr. voluptates. — p. naslada = corporis voluptas, ili voluptates.
putenik = voluptatibus corporis deditus; ad voluptates propensus.
putenost = (nagnuće k putenoj nasladi) voluptas; libido.
putilo = pedica. — (negve, obično drvene) compes (samo u plur. i u abl. singul.).
putina = (i rutina) nugae, arum.
pútiti = viam monstrare, ili demonstrare.
pûtiti = impedire; pedicas ponere. — p. se = se impedire, n. pr. in plagas.
putnički = ad viatores pertinens; viatorum.
putnik = viator. — (na brodu) vector.
putnina = viaticum.
putnjica = squalor.

putnjičav = squalidus.
puto = pedica.
putovanje = peregrinatio; v. put.
putovati = iter facere. — (p. u tudini) peregrinari. — p. zajedno s kim = cum alqo commune iter peragere. — p. dan i noć = continuare iter die ac nocte. — p. po suhu = iter facere terrā. — p. po moru = navigare; v. proputovati.
puvar = v. puhor.
puzati = repere; reptare. — (kao zmija) serpere.
puziti = labi; v. puzati.
puziv = lubricus.
puž = cochlea.

R.

Rab = servus; v. sluga.
raba = serva; v. sluškinja.
rabadžija = operarius.
rabiti = operam servam praestare; v. upotrebljavati se.
raboš = tessera.
rabota = opus. — (posao) negotium.
rabotan = v. poslen.
rabotati = opus facere; v. raditi.
rabotnica = operaria.
rabotnik; rabotnjak = operarius.
raca = anas; v. patka.
račenje = (cibi) cupiditas.
račiti se = libet. — r. se jesti = cibum appetere; alci cibi cupiditas est.
račun = ratio. — mali r. = ratiuncula. — r. o dohotku i trošku = ratio excepti et expensi. — zamršen r. = ratio implicata. — dati, položiti r. = rationem reddere, ili edere; (— o državnom novcu) = rationes referre. — tražiti r. = reposcere rationem ab alqo; alqm ad rationem alcjs rei reddendam vocare. — razvidjeti, pregledati r. = rationem cognoscere. — porediti r. = rationes conferre. — r. načiniti = rationes conficere. — r. izmiriti = nomen expedire, solvere, exsolvere; rationem persolvere. — upisati u r. (uračunati) = inferre rationibus, ili in rationem inducere alci alqd, n. pr. sumptum. — knjiga računska = codex accepti et expensi. — r. se slaže = ratio constat, ili convenit; (do novčića) ad nummum. — na moj r. = meo nomine; (trošak) meo sumptu. — po mome r. = mea opinione; ut mea fert opinio; ut equidem opinor.
računar = ratiocinator.
računati = ratiocinari. — (brojiti) numerare, n. pr. per digitos. — (zbrajati) computare alqd, ili rationem alcjs rei ducere (staviti u račun), n. pr. non duco in hac ratione eos (oratores), quibus etc.
račundžija = ratiocinator.
računstvo = arithmetica, orum.
račva = furca.
račvast = bifurcus.
râd = (trud; poslenost) labor. — (radnja) opus. — (radnja, posao) opera.
răd = adj. lubens; libens. — r. biti = cupere; velle; v. željeti. — adv. libenter; libenti animo; animo libenti proclivoque; non invito animo; volens; libens; non invitus; velle, n. pr. pueris dant crustula, ut prima elementa velint discere; juvat, n. pr. et haec olim meminisse juvabit; delectari alqa re, n. pr. delectari criminibus inferendis; non gravari; non recusare. — nerado = invito animo; gravate; nolens; invitus; recusare; gravari. — veoma rado = libentissime; libentissimo animo; summa mea voluntate. — rado bih = velim; vellem; pervelim; pervellem; v. slovn.
radi = (pokazuje svrhu, smjer) ob. — (uzrok, razlog) propter; n. pr. propter metum, frigora. — radi mene, tebe = mea, tua causa; meo, tuo nomine. — (pokazuje nešto naumljeno kao uzrok čina) causa, n. pr. honoris causa, docendi causa. — (zaradi, za volju) gratia. — (pogledom na uzrok, s kojega što biva) de, n. pr. certis de causis. — (pokazuje ono, što se povodom, uzrokom pomišlja) per, n. pr. per aetatem hujus auctoritatem loci non attingere, per ambitionem. — (pod imenom; s) nomine, n. pr. alcjs rei nomine laudari. — toga radi = eo; de ea re; ob eam rem; ob eam causam; (rel.) qua re; qua de re; quam ob rem; quam ob causam; — ideo; idcirco; — propterea; quocirca; quapropter. — (potom; s toga) proinde. — radi česa? = cur? quam ob rem? v. zašto.
radin = (marljiv; poslen) industrius. — (revan) navus. — (postojan, neumoran) assiduus. — (postojan; marljiv) sedulus. — (okretan; hitar) strenuus. — (koji se trudi; poslen) operosus. — (koji je vas u poslu) laboriosus.
radinost = industria; navitas; assiduitas; sedulitas.

radiona; radionica = officina. — (kovačnica; stolarnica) fabrica. — (trgovačka, obrtnička, brijačka itd.) taberna.
radiša = (vir) navus, industrius etc. v. radin.
radišan = v. radin.
raditelj = v. radnik.
raditi = (baviti se čim) agere alqd. — (činiti) facere. — (poslovati) laborare. — (podati se čemu) incumbere in, ili ad alqd. — (nastojati radom i trudom, da se što postigne) in alqa re elaborare. — (nastojati oko čega) alci rei operam dare. — (veliko i teško djelo činiti) moliri alqd, ili de alqa re, n. pr. alcui perniciem, de occupando regno. — (snovati zlo komu) machinari alqd, n. pr. alci perniciem, necem. — (raditi o čemu; imati što na umu) alci rei servire, n. pr. paci, laudi, gloriae. — r. uzalud = inanem laborem suscipere; irrito labore se fatigare. — r. mnogo, preko svojijeh sila = laboribus se frangere; laboribus confici. — r. za opće dobro = operam rei publicae tribuere; incumbere ad salutem rei publicae; rei publicae consulere. — radim oko toga da itd. = id ago, ili id molior ut etc. (revno) id ago et molior ut etc. — r. o glavi komu = insidias alci tendere, facere, ponere, parare, comparare; alci, ili alcjs vitae insidiari. — raditi kao radnik = opus facere. — r. oko čega (biti na poslu) = in opere esse; — (vršiti posao) opus obire; — (pomnjivo se baviti čim) studere, n. pr. literis; — (r. kod svijeće) lucubrare. — r. cijeli dan, cijelu noć = totum diem, totam noctem insumere operi. — r. dan i noć = opus continuare, n. pr. in flumine avertendo. — dobro r. = recte agere. — r. zemlju = colere agrum. — r. komu po volji = alci, ili alcjs voluntati obsequi, ili morem gerere; v. ugađati. — r. se o čemu = agitur alqd, ili de alqa re.
rađa = v. radnja.
rađanje = partus.
rađati = parere; partum edere; partu edere; edere; parturire. — (mukom) eniti. — (plod davati) fructus ferre, reddere; v. roditi. — r. se = nasci; gigni; in lucem edi; in vitam venire, ili ingredi; (o suncu) oriri; exoriri.
rađen = (r. zemlja) ager cultus.
radljiv = v. radin.
radnik = (u opće) qui opus facit. — (poljodjelac) cultor agri. — (koji samo težak posao radi) operarius. — (plaćenik) mercennarius. — (r. kod utvrđivanja, pionier) munitor. — (r. u vinogradu) vinitor.
radnina = merces; manus pretium.
radnja = res. — (posao; trud) opera; opus. — (trud) labor. — (zanimanje) occupatio. — (posao) negotium. — (ono što ko sam sebi, ili drugomu kao posao zadade) pensum. — (r. po dužnosti) officium. — (r. kod svijeće) lucubratio. — r. od dana i po = sesquiopus. — uzeti na se r. = laborem suscipere, sibi sumere, capere. — (djelo) opus.
radost = (u srcu) gaudium. — (umjerenija, časovita) laetitia. — (naslada) voluptas. — (radovanje) gratulatio. — (predmet r.) deliciae, arum. — uzrokovati r. = laetitiam afferre; laetitiae, gaudio, voluptati esse. — očitovati svoju r. = gaudium (n. pr. verbis) prodere. — biti izvan sebe od r. = non compotem esse animo prae gaudio; laetitia, ili gaudio exsultare; gaudio, ili laetitia efferri. — dan radosti = dies laetus.
radostan; radostiv = laetus. — (veseo) hilaris; hilarus. — (veseo od radosti) alacer gaudio. — (što čini koga radosna) laetus; jucundus. — adv. laete; jucunde. — (veselo) hilare.
radouk = discendi cupidus; studio discendi incensus.
radovanje = (očitovanje radosti) gratulatio; v. radost.
radovati = (raduje me nešto) alqd mihi gaudio, laetitiae, voluptati est; alqd mihi gaudium, ili laetitiam affert; gaudeo, ili laetor alqa re; alqd mihi jucundum est; alqd me juvat. — (uživati) frui alqa re; v. uživati. — r. se = (čemu) (živo u srcu) gaudere alqa re. — (umjereniie veselje časovito pokazati) laetari alqa re, de, ili in alqa re, utrumque, illud, v. slovn. — (držanjem i kretnjom tijela očitovati radost) gestire. — (naslađivati se čim) delectari alqa re. — veoma se r. = gaudere vehementerque laetari; magnam laetitiam voluptatemque capere, ili percipere ex alqa re; magnae laetitiae mihi est alqd; alqa re gaudio exsultare. — u sebi se r. = secum tacitum gaudere. — r. se iz svega srca = toto pectore laetari. — prekomjerno se r. = laetitia efferri. — r. se tuđemu zlu = alienis malis laetari; alterius malis gaudere (u sebi = in sinu). — r. se komu = gratulari alci alqd, ili de alqa re, n. pr. victoriam, ili de victoria, gratulantes salvos victoresque rediisse equites, quod abes, gratulor.
ragno = antenna.
rahao = mollis; tener; solutus.
raj = beatorum sedes.
rak = cancer.
raka = sepulcrum; sepulchrum.
rakam = v. račun.
rakita = salix.
rakljast = bifurcus.
raklje; rakljice = furca.
rakomice = recessim.
ral = (zemlje) jugerum.
ralica = (ručica na plugu) stiva.
raliti = arare; v. orati.
ralj = pertica.
ralje = fauces.

ralo = aratrum; v. ral.
rame = umerus. — visjeti o r. = pendere de umeris. — uzeti na r. = accipere umeris alqd; (pren.) alqd suscipere. — nositi na r. = umeris portare, ili gestare (pren.), ili sustinere (pr. i pren.).
ran = (jutarnji) matutinus. — (prije vremena) maturus, n. pr. hiems. — (u nevrijeme) praecox, n. pr. gaudium. — (nezreo) immaturus, n. pr. mors, consilium. — (preran) praematurus, n. pr. hiems. — adv. (u jutro r.) mane. — mnogo r. = bene, ili multo mane; primo diluculo; prima luce. — tako r. = tanto mane. — sutra r. = cras mane. — (prije vremena) mature; immature; praemature; ante tempus.
rana = vulnus. — (od nešta, što nije oštro, udarac) plaga. — (ranjavo mjesto) ulcus. — (zarasla r.) cicatrix. — priviti r. = vulnus obligare, ili deligare. — rana sprijeda = vulnus adversum; vulnus adverso corpore acceptum. — r. s traga = vulnus aversum. — r. se zatvara (zaraste) = vulnus coit. — zarasla r. = cicatrix obducta. — ozlediti r. = v. ozlediti. — r. na licu = vulnus ore exceptum. — primiti r. = vulnus excipere, n. pr. ore, in tergo, pectore. — (žalost, bol duše) vulnus, n. pr. vulnus a fortuna accepi. — zadati komu novu r. = alqm novo vulnere afficere.
ranar; ranarnik = medicus vulnerum; medicus, qui vulneribus medetur.
ranarstvo = chirurgia.
ranav = (pun rana) ulcerosus.
rancljiv = v. ranketiv.
ranilac = mane surgens.
raniti = vulnerare. — (na krv, osob. u ratu) sauciare. — (grdno r.) consauciare. — vulnera inferre; plagam, ili vulnus infligere, inferre, ili injicere. — teško r. = alci grave vulnus infligere; alqm graviter vulnerare. — r. koga smrtimice = alci plagam mortiferam infligere. — biti ranjen od koga = vulnus, ili plagam accipere; plaga vulnerari; — (teško) vulnere ici; graviter vulnerari; gravi vulnere affici; gravibus vulneribus confodi. — ranjen na mnogo mjesta = vulneribus onustus. — lako ranjen = leviter saucius. — smrtimice r. = mortifero vulnere ictus. — (ustati rano) = (bene) mane surgere.
ranjati = v. raniti.
ranjav = v. ranav.
ranjavati = v. raniti.
ranjenik = saucius; v. raniti.
ranjenje = vulneratio.
ranketiv = rancidus.
raonik = dens, ili culter aratri.
rasaditi; rasađivati = transferre.
rasahnuti se = exarescere.
rasamariti = clitellas demere.
rasap = dispersio; excidium; disturbatio; eversio.
rascijeniti se = de pretio non convenit alci cum alqo.
rascijep = fissum.
rascijepanje = v. rascjepljivanje.
rascijepiti = findere; diffindere. — (raskoliti) discindere.
rascjepljivanje = fissio.
rascjepljivati = v. rascijepiti.
rascopati = contundere; concidere.
rascvasti se; rascvatiti se = florescere.
rascvijeliti = (rastužiti) contristare; dolore afficere; v. rasplakati.
rascvjetati se = v. rascvasti se.
rasedlati; rasedlavati = stratum detrahere equo.
raseliti se; raseljavati se = domo emigrare; alias sedes petere.
raseljavanje; raselje = migratio.
rashićivati; rashitati = v. razbacati.
rashlada = v. rashlađivanje.
rashladiti; rashlađivati = refrigerare. — (svesti što na pravu mjeru vrućine i studeni) temperare, n. pr. balneum. — (zategnuti) tardare, n. pr. studia multorum. — r. se = refrigerari. — (utišati se) defervescere, n. pr. ira.
rashlađivanje = refrigeratio.
rashladnjeti = v. rashladiti se.
rashod; rashodak = expensum; expensa pecunia. — račun o prihodu i r. = ratio accepti et expensi. — trošak staviti u r. = expensum sumptui ferre. — (trošak) impensa; impendium.
rashrepetati se = v. razgrohotati se.
rashrstati; rashrustati = frangere.
rasijati = disseminare. — (rasipati) dispergere. — (razbacati) dissipare.
rasijecati = v. rasjeći.
rasipač = v. rasipnik.
rasipan = (komu novac, imetak nema nikakve vrijednosti) prodigus. — (neumjeren u trošku, razmetan) effusus; profusus. — adv. prodige.
rasipati = dispergere; dissipare. — (rasteći) effundere; profundere, n. pr. pecuniam, patrimonium. — (potratiti) conficere; consumere. — (rastepsti) dissipare n. pr. patrimonium, possessiones; lacerare, n. pr. patria bona, rem suam.
rasipnik = homo prodigus, effusus, profusus; v. rasipan. — (gumalac; oblaporac) helluo; gurges; vorago. — (lakouman r.) nepos. — (polaznik zloglasnih, nepoštenih kuća) ganeo.
rasipnost = effusio; profusio; sumptus effusi, ili profusi. — (prekomjerna raskoš) profusa luxuria.
rasjeći = ferro dividere; concidere. — (razrezati) dissecare.
rasjelica; rasjelina = hiatus.
rasjesti se = hiscere; dehiscere.
raskajati se = poenitet me alcjs rei; subit alqm poenitentia.

raskalašan; raskalašen = dissolutus. — (raspušten) petulans. — (razuzdan) effrenatus. — (neumjeren) immoderatus; intemperans. — adv. intemperanter; effrenate.
raskalašiti se = dissolutum etc. fieri; v. raskalašen.
raskalašenost = mores dissoluti; vita dissoluta; mores corrupti, ili perditi. — (raspuštenost) licentia; lascivia.
raskalati; raskaljati = findere; diffindere.
raskaljati se = lutum, ili coenum fieri.
raskaniti se = consilium mutare.
raskapati = v. raskopati.
raskariti se = v. zabrinuti se.
raskida = discidium. — (nesloga) discordia. — ne biti s r. = socium esse alcjs rei; (polit.) una facere.
raskidanje = laceratio. — (razdiranje) laniatus.
raskidati; raskinuti = scindere; discindere; conscindere; concerpere, n. pr. epistolas, librum; discerpere, n. pr. alqm, membra. — (raskomadati) lacerare. — (rastrgati) dilacerare. — (oštrim oruđem, zubima, pandžama, noktima) laniare; dilaniare. — (razbiti) rumpere; v. razbiti. — r. se = (od smijeha) v. pucati.
raskladati = v. rasklasti.
rasklamati; rasklamitati = concutere; compages laxare.
rasklapati = v. rasklopiti.
rasklasti = dissolvere. — (rastaviti) disjungere. — (smjestiti) componere.
rasklimati = v. rasklamati.
rasklopiti = recludere. — (rastvoriti) patefacere; pandere. — (širom otvoriti) expandere. — (pokriv dignuti) operculum removere. — r. krila = explicare pennas.
raskoliti = v. rascijepiti.
raskomadanje = (izreke na pojedine članke) concisio. — (rasječenje) consectio (rijetko).
raskomadati = (isprerezati) concidere in partes. — (smrviti; razlupati) comminuere. — (razrezati) dissecare. — (raskinuti) distrahere, n. pr. Macedonum regnum distr. in multa regna. — r. se = (razljutiti se) excandescere.
raskopati; raskopavati = fodere; v. razoriti.
raskopčati; raskopčiti = solvere.
raskorlatiti = (pse) canes solvere.
raskositi = desecare, n. pr. prata.
raskosmati = (vlase) capillos turbare.
raskostiti = exossare; ossa detrahere.
raskoš; raskoša = voluptas. — (naslada) oblectamentum. — (obilje) luxus; luxuria. — dati se na r. = se voluptatibus dedere, ili tradere.
raskošan = voluptarius; luxuriosus. — (mekoputan) mollis; libidinosus. — adv. luxuriose; molliter. — r. življeti = luxuriose vivere; v. raskošiti se.
raskošit = luxuriosus.
raskošiti (se) = helluari; luxuriari; luxuria diffluere et delicate ac molliter vivere.
raskošje; raskošnost = (mekoputnost) mollitia; mollities; v. raskoš.
raskošnik = homo voluptati obsequens.
raskošuriti = (kosu) v. raskosmati.
raskovčati = solvere.
raskraviti; raskravljivati = (o ledu) solvi.
raskrčiti; raskrčivati = exstirpare, n. pr. silvam, agrum arboribus atque virgultis.
raskrečiti; raskrečivati = pandere. — (čovjeku noge i ruke) divaricare hominem. — (rastegnuti) distendere.
raskrhati; raskrhnuti = frangere; diffringere; perfringere.
raskriliti; raskriljivati = explicare; pandere; retegere, n. pr. thecam nummariam. — r. se = pennas explicare.
raskriti; raskrivati = detegere, n. pr. aedem Junonis ad partem dimidiam; nudare tecto, n. pr. culmen aedis. — (o vjetru) tegulas deturbare, n. pr. tecto; tectum auferre.
raskriviti se = clamorem edere, ili tollere.
raskrižica = quadrivium. — (tropuće) trivium. — (dvopuće) bivium.
raskrižiti = dissecare.
raskrižje = v. raskrižica.
raskrpiti = molestum negotium expedire.
raskrsnica; raskršće = v. raskrižica.
raskrstiti se = (s kim) se disjungere ab alqo; amicitiam discindere.
raskršiti = v. raskrhati.
raskrupnati se = crassescere.
raskrvaviti = cruentare; sanguine respergere, ili contaminare.
raskučiti = distendere.
raskućiti; raskućivati = v. prosuti.
raskukoren = crinibus impexis.
raskušati = v. iskušati.
raskvariti = v. iskvariti.
raskvasiti = permadefacere.
raslabiti; raslabljivati = debilitare, n. pr. hominem, fidem testis; infirmum reddere, n. pr. stomachum; attenuare; extenuare, n. pr. vires. — (otupiti) hebetare; obtundere; retundere (osob. ćutila). — (slomiti sasvim) comminuere, n. pr. opes regni.
rasladiti = (pren.) condire, n. pr. hilaritate temporum tristitiam; levare, n. pr. molestiam.
raslati = v. razaslati.
raslaviti = (vino) aquam vino miscere.
rasoha; rasoja = furca.
raspačati = distrahere; divendere. — (odstraniti što smeta) removere ea quae obstant et impediunt.
raspadati se = v. raspasti se.
raspadnuti se = v. raspasti se.

raspaliti; raspaljivati = (pr. i pren.) accendere; incendere; (pren.) succendere. — (rasplamtiti; razdražiti) inflammare; v. potaknuti. — r. koga čim = percutere alqm alqa re. — r. se = (od gnjeva) exardescere; excandescere irā; irā incendi.
rasparaklisati = dilacerare.
rasparati = scindere. — (što je sašiveno) dissuere.
ràspariti = vaporare.
raspáriti = disparare; v. razdružiti.
raspasati = discingere. — r. se = discingi.
raspasti se = dilabi, n. pr. navis putris jam et vetustate dilabens. — (rastaviti se) solvi; dissolvi.
raspečaćivati; raspečatiti = resignare alqd; signum alci rei detrahere, n. pr. epistolae. — r. knjigu = epistolam aperire; vincula epistolae solvere, ili demere; epistolam solvere, ili resolvere; linum (epistolae) incidere; vincula epistolae laxare signumque detrahere.
raspeti = v. razapeti.
raspikuća = homo prodigus, effusus; gurges atque vorago patrimonii; v. rasipnik.
raspinjati = v. razapinjati.
raspirati = v. parati.
raspiriti; raspirivati = (ignem) excitare (flatu); conflare.
raspiruka = v. rasipnik.
raspis = edictum; literae dimissae circum, in, per.
raspisati = literas dimittere, n. pr. circum municipia, in municipia, per provincias. — (oglasom narediti) edicere. — (pismeno) per epistolas indicere. — r. se = scribendo vehementer esse occupatum.
raspit = percontatio; percunctatio. — (istraživanje) indagatio; investigatio. — (ispitivanje i kao sudbeni t. t.) inquisitio.
raspitati = quaerere ab, ili ex alqo; exquirere ex alqo; perquirere ab alqo. — (pretražiti) explorare. — (raspitivanjem iznaći) percontationibus reperire.
raspitivanje = v. raspit.
raspitivati = sciscitari. — (da se pravo obazna) percontari.
raspjevati se = cantare (vehementer) incipere.
rasplakati = lacrimas, ili fletum alci movere; lacrimas commovere; alqm ad fletum adducere. — r. se = effusissime flere coepisse; fletus erumpit.
rasplamtjeti; rasplanuti = inflammare; incendere; accendere. — r. se = inflammari; exardescere; incendi. — (plamom plamtjeti) flagrare (takođ. o ratu, strasti itd.).
rasplašiti = proterrere; deterrere; absterrere alqm ab, ili de alqa re, n. pr. anseres de frumento.
rasplatiti = findere; diffindere.
raspleten = solutis, ili passis crinibus.
rasplinuti se = diffluere.
raspljesnuti = displodere.
rasploditi; rasplođivati = propagare. — (množiti) augere.
rasplođivanje = propagatio.
raspojas = discinctus.
raspolagati = (čim) mihi alcjs rei facultas est; alcjs rei facultatem habeo.
raspoloviti = in duas partes dissecare. — (raspolovljen) dimidiatus.
raspoloženje = (duha) (animi) affectus; animi habitus, n. pr. cum hic habitus animorum esset in castris; animus. — ja sam ti na r. = utere me ut voles.
raspoložiti = v. raspolagati. — raspoložen = (animo) affectum esse.
raspolutiti = v. raspoloviti.
raspomamiti se = v. razgoropaditi se.
rasporediti = ordinare. — (porazmjestiti) disponere; collocare. — (porazdijeliti) distribuere.
rasporiti = v. rasparati.
rasposlati; raspošiljati = dimittere.
raspoznati; raspoznavati = cognoscere; agnoscere; perspicere ex alqa re. — (razlikovati) distinguere, n. pr. vera a falsis, Granium a Crasso; discernere, n. pr. alba et atra; internoscere, n. pr. geminos, vera a falsis.
raspra = (redovita i mirna) controversia. — (kavga; sudbena raspra) lis. — (prepirka) rixa; v. prepirka.
rasprava = (znanstvena) disputatio. — (mirna i bestrasna) disceptatio. — (pojedina sudbena r.) actio. — (javne r. višijeh poglavarstva u senatu, ili pred narodom) acta, orum. — (razredba) dispositio.
raspraviti = (namjestiti) disponere; componere, n. pr. capillum, controversiam; v. raspravljati.
raspravljanje = ordinatio; v. uređenje.
raspravljati = (prijepornu stvar) disceptare, disputare, disserere de alqa re; v. pretresati; v. raspraviti.
raspremati; raspremiti = disponere omnia. — r. sto = mensam tollere.
raspretati; raspretavati = cinerem dimovere; ignem languentem excitare.
rasprijateljiti = avertere alqm ab alqo, ili ab amicitia alcjs; alienare alqm ab alqo; disjungere alqm ab alcjs amicitia, ili familiaritate. — r. se = dissolvere, ili dirumpere amicitiam; — (dokinuti) praecidere amicitiam; removere se ab amicitia alcjs.
rasprkljati = v. rastovariti.
rasprodati; rasprodavati = divendere; distrahere.
rasprostiranje = propagatio, n. pr. finium.
rasprostirati = v. rasprostrijeti.
rasprostraniti = dilatare, n. pr. imperium, gloriam; proferre, n. pr. fines, imperium; propagare, n. pr. fines, terminos.

rasprostrijeti = v. prostrijeti. — r. se = diffundi; se diffundere; effundi; patescere, n. pr. via, imperium, campus; serpere, n. pr. malum, ignis; manare, n. pr. malum, rumor, metus.
rasprsnuti = frangere.
raspršanje = dissipatio.
raspršati = dissipare; dispergere; disjicere. — (rastjerati) dispellere; discutere, n. pr. nebulam, concilium. — (rastaviti) distrahere; v. osujetiti. — r. vojsku neprijateljsku = hostes dissipare, ili profligare; fundere fugareque. — r. se = diffugere, dissipari etc. dilabi.
raspršenost = (pameti) animus vagus.
rasprštati se = v. raspršati se.
rasprtiti = onera deponere. — (životinju) jumentis onera deponere; onera ex jumentis dejicere.
raspružati; raspružiti = extendere; distendere; v. pružiti.
raspucati se = rimas agere; fatiscere, n. pr. navis, tellus; rimam facere; dissilire, n. pr. silex igni; rumpi, n. pr. lapides gelu rumpuntur.
raspuće = divortium, n. pr. itinerum, aquarum, fluminum; v. raskrče.
raspući se = v. raspucati se.
raspuditi = v. rasplašiti.
raspuknuti se = v. raspucati se.
raspupiti se = v. pupčiti.
raspust = dimissio. — (ženidbe po obostranom dogovoru) divortium. — (samo jednostran) repudium.
raspustiti = dimittere, n. pr. senatum, consilium, convivium, ludos; mittere, n. pr. senatum. — raspustiti se = v. raskalašiti se.
raspušten = v. raskalašen.
raspuštenjak = (vir) dissolutus etc. v. raskalašen.
rasputenost = v. raskalašenost.
rasputica = v. raspuće. — (putanja) semita.
rasrčiti; rasrditi = irritare alqm; alqm iratum reddere; iram alcjs concire; bilem, ili stomachum alci movere, ili commovere; alcjs iram irritare. — r. se = irasci; irā incendi; (žestoko) irā, ili iracundiā ardere.
rasrdnuti se = v. rasrditi. se.
rasrdžba = v. srdžba.
rast = (corporis) statura. — visok r. = statura excelsa. — visok i tanak r. = procera statura; proceritas.
rastajanje = separatio.
rastajati se = discedere; decedere; abire. — r. se s kim = discedere ab alqo; abire ab alqo. — r. se s dušom, životom = animam agere; e vita abire; excedere; emigrare.
rastakati = defundere. — (rastavljati) dissolvere.
rastaliti = v. rastopiti.
rastanak = discessus; abitus. — r. sa životom = discessus e vita; excessus vitae, ili e vita.
rastanjiti = attenuare; extenuare.
rastapati = v. rastopiti.
rastati se = v. rastajati se.
rastava = diremptus; disjunctio. — (ženidbena) divortium; v. raspust.
rastavan = dividuus. — (koji se može razdružiti) separabilis.
rastavljanje = separatio; disjunctio. — (muža i žene) abruptio; v. raspust. — (rastrganje) distractio.
rastaviti; rastavljati = abjungere. — (razdijeliti) dividere. — (razdijeliti, što je nekako organički spojeno) dirimere, n. pr. corpus, castra, acies, urbs flumine dirempta. — (razlučiti, odijeliti) discernere, n. pr. duae praevalidae urbes, magno inter se maris terrarumque spatio discretae. — (razlučiti; razdružiti) secernere, n. pr. militem a populo, venustas et pulchritudo corporis secerni non potest a valetudine. — (odvojiti, razdružiti) separare, n. pr. alqd cogitatione magis, quam re ab etc., suum consilium a reliquis, Europam Asiamque. — (činiti da se dvije stvari rastave, koje bi inače bile sastavljene) sejungere; disjungere, n. pr. Alpes quae Italiam a Gallia sejungunt. — (odlučiti od stada, od drugijeh iste vrsti) segregare, n. pr. oves, liberos a se, virtutem a summo bono. — (dijeliti kao zidom) discludere, n. pr. mons Cevenna, qui Arvernos ab Helvetiis discludit. — (kao zatvorom odijeliti) secludere, n. pr. munitione flumen a monte seclusit. — (teći među) interfluere. — (razlučiti biljezima; razlikovati) distinguere. — (razvezati; razglobiti; razmetnuti) solvere; dissolvere. — (razvući; rastrgati) distrahere, n. pr. flumen in paludes, societatem, matrimonium, animum a corpore, liberos a complexu parentum. — (otrgnuti; na silu odaljiti) divellere. — (držati što rastavljeno) distinere. — r. glavu s ramena = caput cervicibus abscidere; v. rastajati se.
rasteći = absumere; consumere; male consumere; profundere; v. rasipati.
rastegnuti = intendere, n. pr. chordas; extendere, n. pr. funem; v. raširiti; širiti.
rastenje = incrementum. — (umnožaj) auctus.
rastepsti = (imovinu) v. rasteći.
rasteretiti = v. rastovariti.
rastezati = v. rastegnuti.
rasti = (o organič. tjeles.) crescere. — (od ozdo; po malo) succrescere. — ne r. više = crescendi finem capere. — r. u visinu = in altitudinem crescere (o stvarima); adolescere (o mladome čeljadetu). — r. u širinu, duljinu = in latitudinem, in longitudinem crescere. — r. do neba = coelum contingere. — r. na, ili u čem = increscere, n. pr. caro increscit unguibus. — pustiti da raste brada, kose = barbam, capillum promittere; barbam, comam alere; (nokti) ungues

non resecare, non recidere. — (pren. o drugijem stvarima) = (u opće) crescere. — (postati veći, znatniji) incrementum capere. — (množiti se) augescere; augeri. — (postajati težim) ingravescere, n. pr. morbus, annona. — voda r. = aquae crescunt. — r. broj neprijateljâ = numerus hostium crescit. — (rađati se) gigni; nasci; provenire. — r. sam od sebe = sponte sua nasci, provenire, edi. — koji sam od sebe r. = voluntarius, n. pr. herba. — u ovoj zemlji ne r. drveće = haec terra est sterilis materiae. — kod nijedne rijeke ne raste više trave, nego kod ove = gignendae herbae nullus fluvius est aptior quam hic. — joha r. kod obala riječkijeh = alnus proxima fluminum ripis procreatur.

rastirati = v. razastirati.

rastiskati; rastiskivati = disjicere.

rastjecati = perfluere; v. rasteći.

rastjerati; rastjerivati = dispellere. — (utjerati u bijeg) fugare; in fugam dare, conjicere, vertere, convertere.

rastkati = retexere.

rastoč = blatta.

rastočiti = v. rastakati. — (imovinu) v. rasteći.

rastojati = distare; v. daleko biti.

rastopiti = liquefacere. — (rastaviti) resolvere; diluere, n. pr. bacam aceto.

rastovariti = exonerare; (pren.) deonerare; v. rasprtiti.

rastresati; rastresti = excutere.

rastresenost = v. raspršenost.

rastrgati; rastrgnuti = discerpere; concerpere. — (razdrijeti) scindere; conscindere; discindere. — (razmrcvariti) dilacerare; laniare. — (razvući) distrahere. — (razbiti) rumpere.

rastrići = forfice dissecare.

rastrijebiti = disponere.

rastrijeskati = elidere, n. pr. caput alcjs saxo. — (razlomiti) perfringere; diffringere. — (razbiti) discutere, n. pr. columnam.

rastrijeti = v. razastrijeti.

rastrijezniti se = crapulam exhalare, edormire, discutere.

rastrizati = v. rastrići.

rastrkati se = discurrere. — (razbjeći se) diffugere. — (o vojnicima) (ab ordinibus) (a signis) dilabi.

rastrljati = conterere.

rastrojiti = tripartito, ili in tres partes dividere; v. razustrojiti.

rastrošan = prodigus; effusus; v. rasipan.

rastrošiti = prodigere; profundere. — (istrošiti) insumere; v. potrošiti.

rastrti = terere; conterere; atterere.

rastrubiti; rastrubljivati = (što) vulgare; divulgare; concelebrare; bucinatorem esse alcjs rei. — (razglasiti) efferre; differre.

rastrubliti se; rastruhnuti se = putrescere; putrefieri.

rastrupati = frangere; contundere; elidere.

rastubiti se = pandi.

rastući = contundere.

rastumačiti; rastumačivati = explicare; declarare; explanare; enodare; v. protumačiti.

rastupiti se = discedere.

rasturati; rasturiti = disjicere. — r. u svijet = edere (in vulgus).

rastužen = aeger; maestus; afflictus; tristis.

rastuženost = aegritudo; maestitia. — (nemir srca) angor. — (pečal; bol) dolor.

rastužiti; rastuživati = contristare; affligere; moestitiam inferre. — (uznemiriti) sollicitare; angere.

rastvarati; rastvoriti = patefacere; adaperire; pandere. — r. se = (o vratima) patefieri; se aperire; expandi. — (o zemlji) hiscere; dehiscere. — (o nebu) discedere. — (rastaviti) solvere; dissolvere. — (raščiniti u tekućini) diluere.

rasuda = (rasuđivanje) dijudicatio. — (sud) judicium. — (prosta, ili slobodna r.) arbitrium.

rasudac = judex. — (cjenitelj) aestimator. — (kritik) (judex) criticus.

rasudilac; rasuditelj = v. rasudac.

rasuditi; rasuđivati = dijudicare. — (riješiti) decernere, n. pr. rem dubiam; disceptare, n. pr. controversiam. — (prijepornu stvar na kratko) decidere alqd, ili de alqa re.

rasudljiv = prudens; cautus; consideratus.

rasudnost = judicium, n. pr. vir optimi judicii.

rasuđivanje = dijudicatio.

rasulo = dissolutio. — (propast) ruina, v. propast.

rasušiti se = exarescere.

rasutak = dissolutio; v. rasulo.

rasvaditi = pacem componere, reconciliare; controversiam componere, dirimere, sedare, dissidium componere, dirimere, tollere; rixam, ili discordiam sedare.

rasvađač = pacificator; pacis interpres, auctor, arbiter, reconciliator.

rasvađe = pacificatio; reconciliatio; compositio.

rasvanuti se = lucescit; dilucescit; illucescit.

rasvetiti = exaugurare, n. pr. fana sacellaque.

rasvijetliti = collustrare, n. pr. sol omnia sua luce collustrat; illustrare; clarare; illuminare, n. pr. luna illuminata a sole; biti rasvijetlen od sunca = solis lumine collustrari; soba je slabo r. = cubiculo modicum lumen inest; sve je r. = omnia luminibus collucent; cfr. turris collucet per noctem crebris luminibus.

rasvit; rasvitak = lucis ortus; prima lux; — adv. prima luce; incipiente die; simul atque lucet; ubi primum illucescit.

rasvitati se = lucescit; dilucescit; illucescit; lux oritur.

rasvjet = dissuasio.
rasvjeta = cfr. collucentes per campum Martium faces; omnia luminibus collucent.
rasvjetljivati = v. rasvijetliti.
rasvjetovati = v. odsvjetovati.
rasvojba = alienatio; abalienatio; (prodaja) venditio.
rasvojiti = alienare, n. pr. vectigalia; abalienare, n. pr. agrum; (prodati) vendere.
rašak = sucula; v. motovilo.
raščavlati = refigere.
raščenuti = divellere.
raščepiti = cfr. corticem adstrictum pice demovebit amphorae.
raščešati = (ranu) vulnus refricare. — (kožu) cutem exulcerare.
raščiniti; raščinjati = solvere; dissolvere. — (razvrći) disjicere. — (razmočiti) diluere. — r. se = (o vremenu) disserenascit; nubila disjiciuntur; nubes discutiuntur.
raščovjek = (biti) omnem humanitatem exuisse.
raščupati = vellere; devellere. — r. kose = capillos turbare.
rašćerdati = pessumdare.
rašćeretati se = nugas narrare.
raširivanje = (rasprostranjenje) propagatio, n. pr. finium imperii.
raširiti; raširivati = dilatare. — (rasprostraniti) propagare, n. pr. fines, imperium, terminos; proferre, n. pr. fines, imperium. — (učiniti širim) latius facere; v. širiti.
rašiti; rašivati = dissuere.
rašljast = v. račvast.
rašlje = v. račve.
rašta = v. zašto.
raštrkati se = v. rastrkati se.
rät = bellum; arma, orum. — (svaki nenadni r., osob. u blizini Rima) tumultus, n. pr. Gallicus, Italicus, servilis. — (vojna) militia. — r. pomorski = bellum maritimum. — krvni r. = bellum internecivum. — nutarnji r. = bellum intestinum. — građanski r. = bellum civile. — r. koji se vodio oko Mutine = bellum, quod apud Mutinam gestum est. — misliti o r. = ad bellum animum intendere; de bello cogitare; ad belli cogitationem se recipere; consilium de bello inire. — tražiti uzrok r. = bellum quaerere. — naći uzrok r. = bellandi causam reperire. — podići, prouzrokovati r. = bellum movere, commovere, concitare, excitare, causam armorum esse. — zaključiti, odrediti r. = (o senatu) bellum decernere; — (o narodu) bellum jubere. — zaprijetiti komu r. = bellum alci denunciare. — navijestiti r. = bellum indicere. — započeti r. = bellum inchoare, ili incipere; belli initium facere; bellum gerere coepisse. — preduzeti r., pothvatiti se r. = bellum suscipere (cum alqo). — nanijeti r., zaratiti se s kim = bellum, ili arma alci (alci terrae) inferre. — izazivati koga na r. = bello alqm tentare, ili lacessere. — krenuti u r. = (u ratnu službu) (o vojniku) abire militatum; militiam capessere; (na bojno polje; o vođi i vojniku) ad bellum, ili in castra proficisci. — nastaje r. = bellum oritur, ili cooritur; belli initium fit, ili nascitur; bellum esse coepit. — žestok r. nastaje = bellum exardescit. — plamti r. u zemlji = terra bello ardet, ili flagrat. — r. voditi = bellare; bellum gerere; (starinska i svečana riječ, krajiniti) belligerare. — r. upravljati = bellum administrare. — biti u ratu s kim = bellare; belligerare cum alqo, ili contra, ili adversus alqm. — upustiti se u rat s kim = bellum suscipere cum alqo; — (biti se upustio u r.) bellum habere susceptum cum alqo; — (goniti koga r.) bello, ili armis persequi alqm. — otezati, zavlačiti r. = bellum ducere, ili trahere. — okaniti se r. = (namjere r.) bellandi consilium deponere, ili abjicere; (već započeta r.) bellum desinere, deponere; coeptum bellum omittere, dimittere. — svršiti r. = (prestati ratovati) belli, ili bellandi finem facere; (položivši oružje) discedere ab armis. — dovršiti r. = (silom oružja) bellum conficere, ili perficere; debellare cum alqo; (izravnati, razvaditi) bellum componere. — u ratu = (in) bello; belli tempore. — u miru i u r. = domi bellique; domi belloque; domi militiaeque. — i u miru i u r. = et domi et militiae; et domi et belli. — jednako velik i u miru i u ratu = magnus bello nec minor pace; non praestantior in armis quam in toga.
rât = v. rt.
rataj; rataIj = v. ratar.
ratar = arator. — (poljodjelac) agricola.
ratarstvo = res rustica. — (poljodjelstvo) agricultura.
ratilac = v. ratnik.
ratilo = instrumentum (rusticum).
ratište = v. ratno (polje).
ratni = (r. odijelo) ornatus vestitusque militaris. — r. sprava = apparatus belli. — r. potreba = omnia, quae ad bellum gerendum pertinent; quae ad bellum opus sunt; quae belli usus poscunt. — r. plijen = praeda bellica. — r. savez = societas belli, ili armorum. — r. blagajnica = aerarium militare; militaris pecunia. — r. vještina = belli (gerendi) peritia; belli usus; bellorum gerendorum usus; (vojničke službe) rei militaris peritia; rei militaris usus; usus militaris. — r. brodovlje = naves bellicae; — (pomorska sila) = classis. — r. sreća = belli fortuna; fortuna bellica. — r. slava = belli, ili bellica gloria, ili laus; gloria militaris; rei militaris laus. — ratno polje = belli sedes;

locus, quo bellum gestum est; locus belli gerendi (gdje se misli ratovati). — r. doba = belli tempus.

ratnik = miles. — (bojnik) bellator.

ratoboran = bellicosus; belli, ili bellandi, ili belli gerendi cupidus, ili avidus.

ratobornost = animus bellicosus; bellandi studium, ili cupiditas.

ratovati = v. rat (voditi). — (biti u) ratu (s kim).

ratovit = v. ratoboran.

ratovnik = v. ratnik.

ratoznanac = (osob. o vojskovođi) belli (gerendi) peritus; belli sciens; belli haud ignarus; usu bellorum gerendorum exercitatus; — (osob. o vojniku) in bello exercitatus; multum in bello versatus. — (vješt službi vojničk.) rei militaris, ili usus militaris, ili militiae peritus; rei militaris prudens.

ratoznanstvo = belli (gerendi) peritia; belli usus; bellorum gerendorum usus; rei militaris peritia; rei militaris usus; usus militaris; v. ratoznanac za razl.

ravan = subst. planities; locus aequus, ili planus; planum, ili aequum (samo u kosim padežima s prep. in, per, n. pr. in planum, per aequum). — (polje) campus.

ravan = adj. planus (prt. asper; montuosus) aequus (prt. acclivis). — (prav) rectus; directus. — adv. recta; directo. — (upravo; baš) sane; ipse; v. baš.

ravnanje = (pravilo) norma; regula; v. poravnanje.

ravnati = v. izravniti; poravniti.

ravnica = v. ravan.

ravnina = v. ravan.

ravniti = v. ravnati.

ravnodušan = aequo animo praeditus; adv. aequo animo. — (ustrpljivo) patienter.

ravnodušnost = aequus animus; aequitas animi; aequa mens.

ravnotežje = (u r.) suis ponderibus libratus. — držati u r. = librare, n. pr. corpus. — držati se u r. = suis ponderibus librari.

razabirati = v. razabrati.

razabranje = animi relaxatio.

razabrati = discernere; v. raspoznati. — (razumjeti) perspicere; videre; intellegere. — (obaznati) cognoscere alqd, ili de alqa re; v. obaznati. — (zaključiti; suditi) colligere. — odatle se može r. = ex quo intellegitur, ili intellegi potest; ex quo (ex his, ex quibus) colligere possumus, ili colligi potest; inde sequitur; ex his efficitur. — r. sam iz tvoga pisma = ex literis tuis cognovi (ak. s inf.). — r. se = ad se redire; se colligere; animum recipere; animum componere; animus redit. — ne moći se r. od bolesti = doloris magnitudinem capere non posse.

razagnati = v. rastjerati.

razagnjiti se = putrescere; putrefieri.

razan = v. različit.

razapeti; razapinjati = tendere; distendere; extendere; pandere; dispandere. — r. jedra = vela pandere. — r. šator = tabernaculum statuere, constituere, collocare, tendere; tendere; tentorium statuere, ili ponere. — r. mreže = retia, ili plagas pandere, ili tendere.

razasijati = v. rasijati.

razasipati = v. rasipati.

razasjati se = effulgere; collucere.

razaslati = dimittere. — (na okolo) circummittere.

razastati se = v. rastajati se.

razastirati; razastrijeti = (razviti; prostrijeti) explicare. — (rastegnuti; prostirati) extendere. — (raširiti) diffundere, n. pr. ramos. — (osob. da se suši) pandere, n. pr. uvas in sole.

razasuti = v. rasipati.

razašiljati = v. razaslati.

razatkati; razatkivati = retexere.

razaznati = (doznati) resciscere. — (tačno, potanko) comperire. — (razlikovati) discernere; distinguere; internoscere.

razbacati; razbaciti = disjicere. — (rasuti) dispergere; dissipare.

razbacivati se = gloriari alqa re, de alqa re; se jactare in alqa re.

razbaljati se = iniqua valetudine conflictari; valetudine minus prospera uti; frequenter aegrotare.

razbarusiti = (kosu) capillos turbare.

razbijeliti = candefacere alqd.

razbijati = (osob. stvar gipku) rumpere. — (što god krhko, tvrdo) frangere. — (razlomiti; rastrijeskati) effringere, n. pr. fores, januam. — (razlomiti; skršiti) confringere, n. pr. fores pulsando pedibus. — (rastući) contundere. — (razmrskati; rastrijeskati) elidere, n. pr. caput alcjs, naves. — (razvrći, razvaliti) disjicere, n. pr. arcem. — (zapriječiti) impedire; retinere; distinere; v. razbiti.

razbirati = v. razabrati.

razbistrenje = explanatio.

razbistriti = (razjasniti) illustrare; explanare. — r. se = (o nebu) disserenascit; coelum serenum, ili caeli serenitas redditur; nubila disjiciuntur; nubes discutiuntur.

razbiti = v. razbijati. — r. neprijateljsku vojsku = hostium copias profligare, in fugam dare, vertere, convertere, conjicere; v. potući. — r. se = (o lađi) naufragium facere; (ad scopulos) allidi, ili affligi; (saxis) impingi; frangi.

razbjeći se = diffugere.

razblažiti; razblaživati = diluere, n. pr. vinum; v. ublažiti; oblakšati.

razbluda = voluptas. — (što čuvstva mami) deliciae, arum. — (strastvena požuda putenijeh

naslada) libido. — (razmaženost) mollitia. — življeti u r. = delicate ac molliter vivere. — dati se r. = voluptatibus se dedere; voluptates sectari.

razbludan = delicatus; voluptarius. — (razmažen) mollis; effeminatus. — (raspušten) dissolutus. — adv. molliter; delicate; effeminate; dissolute.

razbluditi = (dijete) indulgentiā corrumpere. — (razmazati) effeminare. — r. se = voluptatibus se tradere, ili se dedere; voluptates sectari.

razbluđenost = v. razbluda.

razbluđivati = v. razbluditi.

razbluđenik = homo delicatus, effeminatus etc. v. razbludan.

razboj = latrocinium. — (u tkalaca) jugum; v. razbojište.

razbojište = campus, ili locus in quo, ili ubi pugnatum est.

razbojnički = (razbojnički navikao) latrociniis assuetus, n. pr. gens. — (sličan razbojništvu) latrocinio similis. — r. četa = latronum globus, ili manus; latrones. — r. gnijezdo = latronum receptaculum. — r. narod = gens latrociniis assueta; gens latrociniis infamis.

razbojnik = (oružani pustahija) latro. — (pljačkaš) praedo. — (pustahija) grassator. — (ubilac iz potaje) sicarius. — (otimač) raptor.

razbojništvo; razbojstvo = latrocinium; raptus.

razbokoriti se = fruticari (rijetko).

razboljeti se = aegrotare coepisse; morbo, ili adversa valetudine affici, tentari, corripi; morbum nancisci; in morbum cadere, incidere, delabi; in adversam valetudinem incidere; morbo, ili in morbum implicari; in morbum conjici. — r. se teško = graviter aegrotare coepisse; graviore morbo implicari; gravi morbo corripi. — r. se često teško = graves et periculosas valetudines aliquot experiri. — opet se r. = in morbum recidere.

razbor = ratio. — (svijest) mens; v. razlika. — bez r. = v. nerazborit.

razboran; razborit = intelligens; prudens; prudentiae plenus; consilii plenus; perspicax; acutus; — (mudar) doctus. — (smotren, oprezan) consideratus. — biti r. = sapere; v. pametan. — adv. intelligenter; docte; prudenter; acute. — r. raditi = prudenter, considerate agere.

razboritost = consilium; prudentia; sanitas (animi). — (promišljenost) circumspectio (rijetko).

razbornost = v. razboritost.

razbrajanje = dinumeratio.

razbrajati = v. razbrojiti.

razbrkati = permiscere. — (razmetati) disjicere.

razbrojiti = dinumerare. — (proračunati) computare.

razbubnjati = (što); v. rastrubiti.

razbuciti; razbučiti = v. razdrijeti; rasporiti.

razbuditi = [(e) somno)] excitare, ili suscitare; expergefacere (e somno); alqm exsuscitare. — (diranjem r.) alqm tactu excitare. — r. se = expergisci; expergefieri; somno solvi; somno excitari. — r. se od duboka sna = somnum gravem excutere.

razdaja = v. razdavanje.

razdaleč = (prostor među) intervallum. — (daljina) spatium; distantia (rijetko).

razdalečiti = amovere; removere.

razdalek = remotus; disjunctus; v. dalek.

razdaljina = v. razdaleč.

razdati = dispensare. — (isplatiti) expendere. — (obilno davati) largiri; dilargiri; v. razdijeliti.

razdavac; razdavatelj = largitor.

razdavanje = (obilno darivanje) largitio; v. razdjeljivanje.

razdavati = v. razdati.

razdebljati = corpus facere; pinguescere.

razderati = v. razdrijeti.

razderina = scruta, orum; vestis attrita, ili obsoleta.

razdijeliti = dividere. — (dijeliti što na manje dijelove, tako da svi budu u nekome stalnome razmjeru među sobom) partiri, n. pr. alqd in membra, genus in species, provincias inter se. — (porazdijeliti) dispertiri, n. pr. exercitum per oppida. — (na više ljudi, ili na više mjesta porazdijeliti tako, da svaki dobije što ga ide) distribuere, n. pr. equos Germanos, sanguinem in corpus. — (pismeno razd.) describere, n. pr. annum in duodecim menses, terram in regiones. — (odmjeriti, razmjerno r.) dispensare, n. pr. nummos, oscula per natos; v. odijeliti, rastaviti. — r. u dijelove = in partes dividere, ili secare. — r. u jednake dijelove = aequabiliter dispertire, n. pr. praedam. — r. s kim što = dividere alqd cum alqo, n. pr. cum esuriente panem suum; partiri alqd cum alqo, n. pr. omnia bona, curas; participare alqd cum alqo, n. pr. laudes suas; impertire alci alqd, ili alci de alqa re; alqd communicare cum alqo, n. pr. provinciam, imperium, gloriam victoriae, curas; alqm in partem alcjs rei vocare, n. pr. praedae; alqm ad societatem alcjs rei vocare, n. pr. gaudii; alqm socium alcjs rei sibi adjungere, n. pr. regni, laborum; sociare alqd cum alqo, n. pr. regnum; alqm socium habere alcjs rei; alqs est socius alcjs rei, n. pr. regni, gloriae, periculorum, laboris, sollicitudinum; tolerare alqd una cum alqo, n. pr. bona et mala; alqd una perferre, n. pr. paupertatem gravem; v. porazdijeliti, porazmjestiti. — r. se = dividi. — (razići se) discedere; in diversum abire.

razdijeljenje = v. razdjeljivanje.

razdio = pars; v. dio. — (razmeđe) confinium.

razdioba = divisio; distributio.

razdiranje = laceratio.
razdirati = v. razdrijeti.
razdjelak = v. razdio.
razdjeljivanje = partitio, n. pr. aerarii, praedae, distributio; divisio, n. pr. orbis terrae, agrorum. — (razredba) descriptio, n. pr. populi, rerum fugiendarum expetendarumque.
razdjeljivati = v. razdijeliti.
razdoblje = aetas; tempus; spatium temporis.
razdolje = vallis.
razdor = v. nesloga.
razdragati = delectare; oblectare. — r. se = exhilarari; hilarum fieri.
razdrapanac = homo pannosus, ili pannis obsitus.
razdrapati = v. razdrpati.
razdražiti = concitare; stimulare; irritare; accendere. — (razljutiti) alqm iratum reddere; iram, bilem, stomachum alci movere; alqm, ili alcjs iram irritare. — r. se = irritari; irā incendi; iratum fieri; irā ardere.
razdrijemati = v. razbuditi.
razdriješiti = solvere; v. razriješiti.
razdrijeti = scindere; discindere; conscindere; concerpere; discerpere; lacerare; dilacerare; laniare; dilaniare; rumpere; dirumpere; v. rastrgati; raskinuti.
razdrmati = concutere; conquassare. — (slabiti; upropastiti) labefacere; labefactare. — (uskolebati, potresti) convellere, n. pr. rempublicam.
razdrobiti = comminuere; concidere (in partes).
razdrozgati = comminuere; contundere; perfringere.
razdrpanac = v. razdrapanac.
razdrpati = laniare; dilaniare, n. pr. vestem, canes laniant cadaver alcjs; dilacerare, n. pr. corpus, viscera, alqm; discindere, n. pr. vestem. — (rastrgati) distrahere, n. pr. corpus, genas, comam.
razdrti = v. razdrijeti.
razdrtina = v. razderina.
razdruženje = dissociatio; v. rastavljanje.
razdružiti; razdruživati = dissociare. — (rastavljati) segregare; separare; sejungere; disjungere; v. rastaviti.
razduhati; razduvati = difflare; (oganj) ignem excitare.
razdvajati; razdvojiti = in duas partes dividere. — razdvojen = bipartitus. — (raspolovljen) dimidiatus; v. prekinuti. — (razdijeliti) separare; sejungere; disjungere.
razgađati = differre; proferre; v. odgađati. — (dijeliti) distribuere; dispensare.
razgaliti; razgaljivati = (koga) hilarare; exhilarare. — r. lice = vultum exhilarare; frontem explicare; diffundere vultum, ili faciem. — r. duh = animum relaxare; resolvere animi tristitiam; aberrare, n. pr. a miseria. — r. prsi = pectus nudare. — r. se = hilarem se facere; mentem exhilarare. — (o vremenu) coelum serenum, ili caeli serenitas redditur; nubila disjiciuntur; nubes discutiuntur; disserenascit.
razgala; razgaljivanje = animi relaxatio; aberratio, n. pr. a dolore, a molestiis.
razglabati = v. razglobiti.
razglas = (službeni oglas) edictum.
razglasitelj = (hvalitelj) praedicator. — (glasnik) praeco, n. pr. virtutis. — (trubač) bucinator (prezirno) n. pr. alcjs existimationis.
razglasiti; razglašivati = vulgare; divulgare; pervulgare; evulgare; in vulgus edere, ili efferre; enunciare; differre, n. pr. rumorem, famam; promulgare; diffundere, n. pr. alqd in ora virûm. — (usmeno raznijeti) circumferre; spargere; dispergere. — r. se = (širiti se o glasu) serpere; manare; increbrescere; v. razglasiti.
razglaviti = disjungere. — r. vilice = diducere rictum.
razgledanje = inspectio; recognitio, n. pr. agri Campani, equitum.
ràzgledati = inspicere. — (tačno gledati) visere; invisere. — (pregledati) perlustrare; perspicere. — r. vojsku = recognoscere, n. pr. et numerum militum et in armis industriam singulorum; inspicere, n. pr. arma militis, arma, viros, equos cum cura, singulos milites. — (jedno po jedno; prebrojiti) recensere, n. pr. exercitum, legiones, captivos.
razglédati = spectare. — (mirno i pozorno) contemplari; v. motriti.
razglobiti = disjungere; dissolvere.
razgnječiti = comprimere. — (zgnječiti) collidere; elidere. — (stući; smrviti) contundere.
razgnjeviti = irritare; alqm iratum reddere; v. razdražiti.
razgoditi = v. razgađati.
razgoniti = dispellere.
razgorjeti se = flammam concipere; flagrare.
razgoropaditi se = furere; furore incendi, ili inflammari.
razgovarati = (koga) alcjs animum verbis confirmare; firmare, ili confirmare alqm; afflictum alcjs animum confirmare, ili recreare. — (tješiti) consolari; solari. — r. se = loqui cum alqo; sermocinari, ili sermonem conferre cum alqo. — (prijateljski) confabulari, ili sermones familiares conferre cum alqo. — (u četiri oka) colloqui cum alqo de alqa re.
razgovijestiti; razgoviještati = explanare; explicare.
razgovijetan = clarus; perspicuus; planus; explanatus. — r. govor = sermo dilucidus et distinctus; (o govorniku) oratio dilucida, ili illustris. — r. izgovor = os planum, ili explanatum (prt. os confusum). — adv. clare; perspicue; explanate; plane; expresse. — r. govoriti = per-

spicue dicere; plane et aperte dicere; plane et dilucide loqui; distincte dicere.

razgovijetnost = perspicuitas.

razgovor = (u opće) sermo. — (po dogovoru) colloquium; collocutio. — (dialog; filozof. razg.) dialogus. — (r. dvaju glumaca na pozorištu) diverbium. — (znanstveni r.) disputatio. — r. između prijatelja = colloquium amicorum; colloquium inter amicos habitum. — r. u četiri oka = sermonis cum alqo communicatio. — umiješati se u čije r. = se immiscere colloquiis, n. pr. montanorum. — (utjeha) solacium, n. pr. in maximo dolore hoc solacio utor; solamen; alloquium, n. pr. alqm consolari blando alloquio. — (tješenje) consolatio. — (lijek; pomoć) medicina, n. pr. doloris medicinam a philosophia petere.

razgovoran = affabilis.

razgovoriti = v. razgovarati. — r. se = resolvere animi tristitiam; animum relaxare.

razgovorljiv = v. razgovoran.

razgovornost = affabilitas.

razgrabiti = diripere.

razgraditi = demoliri, n. pr. parietem, domum. — (razoriti) deturbare, n. pr. aedificium; disturbare, n. pr. opera, aedificium, domum. — (razvaliti) destruere, n. pr. navem, aedificium (prt. construere). — (rastaviti) dissolvere; v. rastaviti.

razgrađivanje = destructio, n. pr. murorum.

razgrađivati = v. razgraditi.

razgranati se = ramis diffundi, n. pr. arbor patulis, ili vastis diffunditur ramis.

razgrepsti = (noktima) unguibus dilacerare; infestis digitis lacerare, n. pr. ora et oculos infantium.

razgrijati; razgrijavati; razgrijevati = calefacere. — (sa svijem) concalefacere. — (opet ogrijati) refovere, n. pr. igni admoto artus. — r. se = calefieri etc.

razgristi; razgrizati = morsu dividere. — (zubima rastrgati) dentibus laniare; morsu lacerare.

razgrnuti; razgrtati = disjicere.

razgrohotati se = cachinnum tollere, ili edere; cachinnare.

razgruhati; razgruvati = contundere. — (silno stresti) concutere; conquassare.

razići se = discedere; digredi; dilabi, n. pr. a signis, in oppida, ex praesidio, ad praedam, praedatum. — (o mnijenju) in diversum sententiae tendunt; sententiae variantur; v. mnijenje.

razidati = demoliri; diruere; disjicere; v. razgraditi.

razigrati = hilarare; exhilarare. — r. na sablje = ferro decernere, dijudicare. — r. se = (od veselja) laetitia se efferre; gaudio exsilire, ili exsultare.

razilaziti se = v. razići se.

raziskivati = exquirere; investigare; inquirere; v. istražiti.

razjaditi = alqm maerore affligere; v. rastužiti.

razjagliti se = rumpi; dirumpi; v. pucati; popucati.

razjahati = (konja) ex equo descendere. — (skočiti) desilire.

razjariti = v. razgnjeviti.

razjasniti; razjašnjivati = declarare. — (u govoru razviti) expedire. — (govorom, ili pismom r.) explicare. — (razviti; predočiti) exponere. — (rastumačiti) enucleare; enodare; evolvere; explanare. — (tumačiti) interpretari, n. pr. somnia, fulgura, religiones. — (poučiti) docere; edocere alqm alqd.

razjašnjenje = explicatio; explanatio; interpretatio.

razjati se = (o zemlji) hiare; dehiscere; discedere.

razjaziti = (usta) rictum diducere. — r. vrata = expandere, ili diducere fores. — r. ranu = refricare vulnus. — r. se = (o zemlji) dehiscere; discedere.

razijediti; razjediti = v. razgnjeviti.

razjesti = corrodere. — r. se = atteri.

razlaganje = (razvijanje; pretresanje) explicatio. — (raspravljanje) disputatio.

razlagati = (porazmjestiti) disponere. — (u govoru, ili pismu) exponere; explanare; explicare; demonstrare. — (razvijati) expedire. — (opširnije i znanstveno) disserere de alqa re.

razlamati = v. razlomiti.

razlazak = discessus; digressus; digressio.

razlaziti se = v. razići se.

razleći se = v. razlijegati se.

razletjeti se = in omnes (varias) partes avolare. — (o glasu) v. razglasiti se.

različan; različit = (u samom sebi raznovrstan) varius. — (r. od šta drugoga) diversus. — (po ćudi i naravi) dispar; impar. — (nesličan) dissimilis. — (drugi) alius. — (udaljen) disjunctus. — (koji se ne sudara) discrepans. — (nesuglasan) dissonus. — različita jezika i običaja = dissoni sermone moribusque. — biti r. mnijenja dissentiri; dissidere. — braniti na r. način = causam varie defendere. — r. običaji = morum dissimilitudo, ili distantia. — r. mnijenja = opinionum dissensio; varietas sententiarum.

različitost; različnost = varietas; diversitas; discrepantia; differentia; dissimilitudo; v. različan; razlika.

razlijegati se = resonare, n. pr. theatrum, aedes plangoribus; personare, n. pr. domus cantu, id totis castris.

razlijeniti se = socordiae se atque ignaviae tradere; languori se desidiaeque dedere.

razlijetati se = v. razletjeti se.
razlijevanje = effusio.
razlijevati = v. razliti.
razlik = dissimilis; diversus; v. različan.
razlika = discrimen. — (različnost naravi dviju stvari) differentia. — (r. stvari, koje idu, regbi, razl. smjerom) diversitas. — (nesličnost) dissimilitudo. — činiti r. = discrimen facere, ili servare. — znati učiniti r. između itd. = discrimen nosse inter etc. — ne činiti nikakve r. = omnia promiscue habere. — ima r. među itd. = alqd interest inter etc.; est quod differat inter etc. — mala je r. između itd. = paulum differt ager Campanus a Stellate. — dosta je velika r. itd. = aliquantum interest inter etc., ili nequaquam idem est (akuz. s inf.). — velika je r. između njih = pernimium interest inter eos. — mala je r. dali — ili = paulum interest, distat, differt, utrum — an. — nema r. dali — ili = nihil interest utrum — an. — nema r. značenja = nihil significationis interest. — u tome ne vidim r. = id non intellego quid intersit. — kolika li je r.! = quantum differt! — samo s tom r. = illo tantum discrimine interposito. — bez r. = sine discrimine; promiscue. — s tom r. samo da = nisi quod etc.
razlikost = varietas; diversitas; v. različnost; razlika. — r. jezika i običaja = v. različit.
razlikovanje = distinctio.
razlikovati = discernere, n. pr. alqm ab alqo. — (razaznati) internoscere. — (znakovima razlučiti) distinguere. — (raspoznati) dignoscere, n. pr. alqm alqa re. — (razlučiti) dijudicare, n. pr. recta ac prava, vera a falsis; disjungere, n. pr. insaniam a furore; sejungere, n. pr. benignitatem a largitione. — r. se = inter se distingui, n. pr. alqa re, caudā; inter se differre alqa re, n. pr. linguā, institutis, legibus; (biti različit od čega) differre ab alqa re; (čim) alqa re, n. pr. nec vestis habitu, nec alio insigni a ceteris civibus; abhorrere, n. pr. temeritas tanta ut non procul abhorreat ab insania. — ničim se ne razlikovati = nihil differre; nihil interest inter etc.; abesse, n. pr. nulla re longius absumus a natura ferarum. — tim se čovjek razlikuje = hoc proprium est hominis.
razlistati se = frondescere.
razliti = diffundere; profundere.
razljev = effusio.
razljutiti = v. razgnjeviti. — r. se = irasci; irā incendi. — razljućen = iratus; irā accensus, ili incensus; (zbog čega) ob alqd.
razlog = (razmišljenost) consilium, n. pr. ratio bono consilio a diis data; ratio et consilium. — (uzrok, povod) causa. — (pametan razlog) ratio. — (dokaz) argumentum; ratio. — (izgovor) excusatio. — (razložita mjera) modus; v. mjera. — s razlogom (po zasluzi) = jure; merito. — bez r. = nullā causā; (proti zasluzi) immerito. — proti svakomu r. (pravu) = contra jus fasque. — malo znatan r. = pertenue argumentum. — podati svoje r. = rationes exponere, explicare, afferre, reddere, ostendere. — navesti r. = rationem, causam, argumentum afferre; argumento uti; causam reddere. — davati r. o čem = rationem dare, ili reddere alcjs rei. — imaš r. = res ita est ut dixisti; sunt ista ut dicis. — ne bez (dobra) r. = non sine causa. — s dobrim r. = cum causa; justis de causis. — s toga r. što = propterea, quod etc. — bez r. (nepromišljeno) = temere; (bez potrebe, uzalud) frustra. — biti r. da itd. = causam esse, cur etc.; valere cur etc. — nemam nikakva r. da = non est (mihi) causa, quam ob rem, ili cur etc.; non est, nihil est quod, ili cur; non habeo, ili nihil habeo cur, ili quod. — imam r. da se stidim = est quod me pudeat. — kakav r. ima da ne itd. = quid causae est, quin etc. — ima više r. da itd. = plus habet quod gaudeat, quam quod doleat. — može se takođ. prevesti srednjim rodom pron., ili adj., n. pr. mihi multa (mnogi razlozi) occurrunt cur etc. — cfr. još: mora cur (razlog, ili uzrok, s kojega) non ex templo oppugnarentur ea fuit, quod etc.; in crimine ipso nulla suspicio (razlog, ili uzrok sumnji) est.
razlomiti = frangere; effringere; diffringere.
razložan = ratione utens, ili praeditus. — (umjeren) modestus. — (priličan) modicus. — (nepretjeran) moderatus. — (vjerojatan) probabilis; v. razborit. — adv. v. (po) razlog(u).
razložit = (očevidan) evidens; manifestus. — (zdušan) aequus; justus. — (priličan) modicus; v. razložan.
razlòžiti = disponere.
rázloziti = (pretresati) disceptare. — (navodeći razloge i protivne razloge) disputare. — (raspravljati) disserere. — (umovati; zaključivati) ratiocinari. — r. na dugo = copiose disserere. — dobro r. = recte ratiocinari.
razlučitelj = qui separat etc.; v. razlučiti.
razlučiti; razlučivati = separare; sejungere; disjungere; segregare; distinguere; v. rastaviti.
razlučivanje = separatio; distinctio.
razlupati = caedendo confringere, n. pr. fores; excidere, n. pr. portas.
razma = v. osim.
razmaći = dimovere. — (rastegnuti; rasprostraniti) dilatare; proferre.
razmahati; razmahnuti = agitare.
razmahnitati se = (o bilju i životinji) luxuriari, n. pr. seges, pecus.
razmak = v. rastanak. — (daljina; udaljenost) intervallum; spatium; distantia (rijetko).

razmaknuti = v. razmaći.
razmariti = mollire.
razmatrač = spectator; is qui spectat etc. v. razmatrati.
razmatranje = consideratio; contemplatio. — (razmišljanje) cogitatio; v. razmišljanje.
razmatrati = spectare; contemplari; considerare; intueri. — (duhom r.) contemplari animo, ili animo et cogitatione; considerare secum in animo; considerare; contemplari. — (obratiti misao) referre animum ad alqd. — (tačno r.) lustrare animo, ili ratione animoque; perlustrare animo, ili mente animoque. — (duhom pregledati) circumspicere mente; v. motriti.
razmazati; razmaziti = v. razbluditi.
razmazivati = v. razmazati.
razmeđa = confinium; terminus; v. međa.
razmeđiti = terminare; v. omeđiti.
razmekšati = (pr. i pren.) mollire; (pr.) emollire; (pr. i pren.) mitigare. — (ublažiti) lenire.
razmesariti; razmesiti = dilaniare; dilacerare; discerpere.
razmet = dissipatio.
razmetan = prodigus; effusus; profusus; v. rasipan.
razmetati = disjicere; dispergere. — (rasipati) dissipare. — v. rasipati. — r. se = se jactare; jactare se et ostentare.
razmetnica = mulier prodiga etc. v. rasipan.
razmetnik = homo prodigus etc. v. rasipan.
razmetnost = v. rasipnost.
razmetnuti = v. razmetati.
razmi = v. razma.
razmicati = v. razmaći.
razmijeniti = pecuniam permutare.
razmirica = discordia; dissidium; inimicitiae.
razmiriti; razmirivati = discordiam concitare; dissensionem commovere; discordias serere.
razmirje = v. razmirica.
razmisao = consilium.
razmisliti = deliberare. — (duhom prosuditi) expendere; perpendere; pensitare; ponderare. — (razmatrati) considerare (cum animo, in animo, secum); reputare (secum, animo cum animo); agitare mente, animo, ili in mente, cum animo; volutare secum, secum animo, in animo. — dugo r. = multa secum reputare de alqa re; etiam atque etiam reputare, quid etc. videre etiam atque etiam et considerare quid etc. — tačno r. = omnia diligenter circumspicere; omnia ratione animoque lustrare. — r. se = v. razmisliti. — (promijeniti misao) consilium mutare.
razmišljanje = consideratio; reputatio; deliberatio. — (mozganje) meditatio.
razmišljati = v. razmisliti.
razmjena = (u opće) permutatio. — (novaca) collybus.
razmjenitelj; razmjenjač = argentarius; nummularius; mensarius.
razmjenjivati = v. razmijeniti.
razmjer = convenientia, n. pr. partium; commoditas, n. pr. membrorum.
razmjeran = congruens; aequabilis.
razmjeriti = dimetiri. — (mjerilom) pendere.
razmjernost = v. razmjer.
razmjestiti = disponere; v. porazmjestiti.
razmniva = cogitatio, n. pr. cogitatione sibi alqd depingere, cogitatione formare.
razmnožiti = augere; multiplicare.
razmostiti = pontem rescindere, ili interscindere, abrumpere, interrumpere, intercidere.
razmotati; razmotavati = revolvere; explicare.
razmotriti = v. razmatrati.
razmračiti = tenebras fugare, pellere, resolvere.
razmrcvariti = dilacerare; dilaniare; discerpere.
razmrsiti; razmršivati = explicare; expedire; extricare.
razmrskati = v. razdrozgati.
razmrviti = comminuere.
razmrznuti se = resolvi.
raznati = v. razaznati.
raznijeti = v. raznositi.
raznoličan = v. raznolik.
raznoličnost = v. raznolikost.
raznolik = varius. — (mnogostruk) multiplex.
raznolikost = varietas.
raznomanjast = multorum colorum. — (šaren) versicolor.
raznositi = (što) vulgare; diffundere. — r. koga = secus de alqo dicere; de alcjs fama detrahere. — r. se (glas) = v. glas. — r. na sablje = caedere; concidere; trucidare.
raznost = varietas.
raznovrstan = varius; multiplex.
razonoditi = dividere.
razopačiti se = ingurgitare se in flagitia; vitiis, ili flagitiis obrutum esse.
rázor = disturbatio, n. pr. Corinthi; eversio, n. pr. templorum; excidium, n. pr. Carthaginis, urbium. — r. Kartage = C. disturbatio, excidium, eversio; Carthago excisa, eversa, deleta. — poslije r. Troje = post Trojae excidium; excisā Trojā.
râzor = sulcus.
razorati = exarare.
razoritelj = eversor.
razoriti; razoravati = (razgraditi) demoliri. — (izvrnuti; uništiti) evertere. — (razvaliti) diruere, n. pr. tecta, muros, urbem. — (uništiti) excidere, n. pr. domos, urbem; delere; funditus tollere, n. pr. Carthaginem et Numantiam. — (razrušiti) rescindere, n. pr. pontem. — (razvrći) disjicere, n. pr. arcem, munitiones. — (razrušiti; razvaliti) dissipare, n. pr. tecta, turres, statuam;

disturbare, n. pr. aedificium, tectum. — r. se = v. srušiti se.

razortačiti = dissociare.

razoružati = arma adimere alci; armis exuere alqm; dearmare, n. pr. exercitum.

razračiti se = alqd appetere; cupiditas me capit, ili animum incessit (genit. gerund.).

razrasti se = propagari; augeri.

razreći = revocare, n. pr. sententiam, promissum; retractare, n. pr. dicta.

razred = classis.

razredba = ordinatio; dispositio.

razrediti = ordinare; disponere; digerere, n. pr. tabulas. — r. vojsku = copias ordinare, ili disponere (pojedine čete, ili vojnike).

razređenje; **razređivanje** = v. razredba.

razređivati = v. razrediti.

razrezati; **razrezivati** = scindere; rescindere; concidere. — (prerezati) discindere; dissecare.

razrijediti = v. prorijediti.

razriješiti = v. riješiti.

razriti = eruere.

razrješivati = v. razriješiti.

razrogačiti = (oči) v. izbečiti. — r. se = forti animo se opponere.

razrok = strabo. — r. gledati = strabonem esse.

razrovati = v. razriti.

razruh = v. razor.

razrušiti = v. razoriti.

razudati = (kćeri) (plures) filias in matrimonio, ili in matrimonium collocare. — r. se = (pustiti muža) divortium facere cum marito; repudium remittere viro; repudiare virum; discedere a viro.

razum = (pamet) mens. — (razumijevanje) intelligentia; intellegendi vis; intellegendi prudentia. — (razbor) ratio. — (um; talenat) ingenium. — (mudrost) sapientia. — zdrav r. = sanitas (animi). — čovjek bez r. = homo mente carens. — oštriti r. = mentem, ili intellegendi prudentiam, ili ingenium acuere; ingenii aciem exacuere.

razuman = intellegens; sapiens; prudens. — (koji ima razuma) mente praeditus; v. pametan.

razumijevanje = intelligentia; intellegendi vis.

razumijevati = (uviđati, upoznati) intellegere. — (temeljito shvatiti) percipere. — (shvatiti) accipere. — (umom dokučiti) comprehendere; amplecti, complecti (mente). — (shvaćati, prosuđivati) interpretari, n. pr. alqd male, hoc quale sit non interpretamini? — ne r. dobro što = alqd parum accipere, alqd minus intellegere. — r. dobro što = penitus intellegere alqd. — r. pisca = scriptorem intellegere; scriptoris cogitationem assequi et voluntatem interpretari. — r. koga (znati prosuditi koga) = intellegere alqm, n. pr. Socratem aetas sua parum intellexit. — koliko ja mogu r. = quantum ego video, ili intellego. — *ja te ne r.* = *nescio, quid velis.* — *kako ti to r.?* = *quid tu hoc interpretaris?* — r. se = (u što) alqd intellegere, n. pr. *multas linguas*; *scire alqd*; *didicisse*, ili *novisse alqd*; *alcjs rei non ignarum esse*; peritum esse *alcjs rei.* — dobro se *r.* = callere alqd, n. pr. artem, *jura.* — ne r. se = alqd nescire, ili ignorare; *alcjs rei ignarum esse.* — r. se (potajno s kim) colludere *cum alqo.*

razumiti = illustrare; explanare; explicare; docere alqm alqd.

razumiv = v. razumljiv.

razumjeti = v. razumijevati.

razumljiv = (dokučiv, za um) comprehensibilis. — (koji se lako može razumjeti) facilis, ili apertus ad intellegendum; non difficilis intellectu. — (jasan) perspicuus; planus; apertus. — adv. perspicue; plane; aperte.

razumljivati = v. razumiti.

razumljivost = perspicuitas. — (očevidnost) evidentia.

razumnik = vir sapiens, prudens, intellegens, doctus.

razumovati = ratiocinari.

razuriti = v. razoriti.

razustrojiti = dissolvere; resolvere; v. rastaviti.

razuzdan = effrenatus; velut frenis exsolutus; impotens; immoderatus, n. pr. libertas; immodicus, n. pr. cupiditas. — (raspušten) dissolutus. — (pretjeran) effusus. — (suvišan) nimius. — adv. effrenate; immoderate; immodice; effuse.

razuzdanik = vir effrenatus etc. v. razuzdan.

razuzdanost = licentia. — (neumjerenost) intemperantia; effrenatio (animi impotentis). — (nečednost) immodestia.

razuzdati; **razuzdavati** = equo frenum detrahere.

razuzlati = nodum solvere, ili expedire; enodare.

razvaditi = (kavgu) controversiam componere, dirimere, sedare; rixam sedare.

razvađa = compositio. — (pomirenje) reconciliatio.

razvaline = ruinae, n. pr. templorum, Thebarum. — (ostaci) reliquiae, n. pr. oppidorum. — (ruševine, gole zidine) parietinae, n. pr. Corinthi.

razvaliti = evertere; demoliri, v. razoriti. — r. usta = os diducere. — r. se = concidere; collabi; ruere; corruere; v. povaliti se.

razvaljivati = v. razvaliti.

razvedravati; **razvedriti**; **razvedrivati** = (pr. i pren.) serenare, n. pr. coelum, nubila humani animi. — (razveseliti) hilarare; exhilarare alqm. — r. čelo, lice = frontem explicare. — r. se = disserenascit; coelum serenum, ili caeli serenitas redditur; nubila disjiciuntur; nubes discutiuntur. — (o čeljadetu) diffundi; hilarem se facere.

razveseliti; razveseljivati = alqm gaudio, ili laetitia afficere; laetitiam afferre alci. — (zabavljati; podati radost) delectare, oblectare alqm alqa re. — r. me vijest, da si postao konsulom = maxima sum laetitia affectus, quum audivi te consulem factum esse. — r. se = gaudio affici, perfundi; laetitiam, ili gaudium percipere ex alqa re.
razvez = solutio.
razvezati; razvezivati = solvere; resolvere; expedire, n. pr. nodum.
razviđati; razviđeti = inspicere; aspicere; contemplari; v. razgledati.
razvijanje = explicatio.
razvijati = v. razviti.
razvikan = famosus; famosi nominis; insignis.
razvitak = explicatio. — (napredovanje) progressus, n. pr. rerum; progressio, n. pr. omnium virtutum et originem et progressionem persequi. — r. govora = filum orationis. — pokazati početak i razvitak naše države = alci nostram rem publicam et nascentem et crescentem et adultam ostendere. — (umnažanje, rast) incrementum.
razviti = evolvere; explicare, n. pr. ordines. — r. jedra = vela pandere, facere. — r. lišće = emittere (coepisse) folia. — (usavršiti) excolere, n. pr. animum mentemque. — (utvrditi) confirmare, n. pr. corpus. — (iznijeti na vidjelo) expromere alqd, n. pr. vim eloquentiae in illa causa. — (razjasniti) evolvere; enodare; v. razjasniti. — r. se = crescere. — (podrasti; narasti) adolescere (fizično, umno, politično). — (odrasti) pubescere. — (napredovati) longius progredi. — r. se iz = proficisci ex, ili ab alqa re. — um se r. komu = alqs sapere coepit.
razvjenčati = coronam demere. — r. se = matrimonium solvere.
razvlačan; razvlačit = (širok) latus. — (opširan) diffusus. — (dug) longus. — (obilat) copiosus. — (pun riječi) verbosus. — adv. late; longe; diffuse; fuse; copiose; verbose. — (tamno i zagonetno) per ambages.
razvlačiti = producere; extrahere; trahere; protrahere, n. pr. trahere bellum, aliquandiu pugnam, rem de industria in serum, unum bellum jam tertium annum; extrahere certamen usque ad noctem, tergiversando rem in adventum alcjs; ducere, n. pr. bellum (in longius); r. dijete = v. razbluditi.
razvlačitost = genus orationis fusum; fusius dicendi genus; anfractus; ambages.
razvodniti = aqua miscere, ili diluere.
razvoj = v. razvitak.
razvraćati; razvratiti = v. prevratiti.
razvrći; razvrgnuti = v. razmetnuti.
razvrsti = expedire.
razvući = v. razvlačiti.
ražaliti = contristare; dolorem alci facere, efficere, afferre, commovere, incutere; dolore alqm afficere; maestitiam inferre; moerore alqm afficere. — ražali mi se = doleo; miseret me alcjs rei.
ražalostiti = v. ražaliti. — r. se = dolorem ex alqa re accipere, capere, suscipere; dolore affici; dolere, maerere alqd, ili alqa re.
ražanj = veru.
ražariti = candefacere. — (oganj) ignem excitare. — r. se = candere.
ražeći = v. raspaliti.
ražeđati; ražedniti = sitim afferre, facere, gignere, accendere. — r. se komu = sitire; sitim colligere.
raženidba = divortium; discidium.
raženiti se = divortium facere cum uxore; uxorem matrimonio exigere; uxori repudium remittere; uxorem e matrimonio dimittere.
ražestiti = incendere; inflammare. — r. se = incendi; inflammari; exardescere; exandescere; (sva četiri glagola sa, ili bez irā); v. razljutiti (se).
ražiditi = diluere.
ražigati = v. ražeći.
ražnježiti = emollire; effeminare.
ražvakati = mandere.
rbat = v. hrbat.
rbina = testa.
rđa = (u opće na kovovima i na žitu) robigo, n. pr. robigo corripit ferrum. — (na željezu) ferrugo. — (na mjedi) aerugo; (pren.) homo nihili, homo nequam.
rđav = miser; v. bolestan.
rđati = robiginem trahere; robigine obduci; robigine infestari, laedi, corripi. — ne r. = robigine carere.
rđogrizati = ineptire.
rebrani = a latere.
rebra = costa. — (bok) latus, n. pr. alci latus transfodere gladio. — (r. u broda) costae navium.
reći = dicere; v. kazati. — regbi = ut ita dicam; si ita loqui fas est; v. kakono. — reći da jest = aio; affirmare. — r. da ne = negare, n. pr. reče, da neće učiniti = negavit se hoc facturum esse. — reci mi = dic mihi; narra (mihi); volo (velim), ili cupio audire, ili scire; (u famil. govoru) cedo. — što će reći? = quid hoc sibi vult? — što ćeš da rečeš? = quid tibi vis? — to će nešto reći = hoc est alqd. — tim hoću to da rečem = haec eo pertinet oratio; hoc dicere volui. — tim hoću da rečem, da = hoc intelligi volo (ak. inf.). — kako se običava reći = ut dici solet; ut ajunt; ut dicunt; ut dicitur. — r. u kratko = paucis expedire, ili absolvere.
red = ordo. — (razređenje) dispositio; disponendi ratio. — (uredba) ratio. — u najboljem r. =

(u opće) compositus ordinatusque; (o vojnicima) compositus et instructus. — bez r. = expers ordinis; (o vojsci) sine ordine, n. pr. iter facere. — bez ikakva r. = sine ordine ullo; (o vojsci) inordinatus atque incompositus; inconditus sine ordine. — metnuti u r. = in ordinem adducere, ili redigere; v. urediti. — držati se reda = ordinem servare; (u čem) ordinem adhibere in alqa re. — redom = ordine; ex ordine; per ordinem; (jedan za drugijem) deinceps. — (uredba, stega) disciplina bona; instituta. — r. u državi = disciplina, ili instituta rei publicae. — r. i način življenja = certus vivendi modus ac lex. — življeti bez r. = in diem vivere. — pozvati koga na r. = alqm in ordinem cogere, ili redigere. — metnuti r. u provinciji = provinciae statum ordinare. — u redu je = rectum est. — (vrsta) ordo. — (povorka, niz) series. — (mnogi) plures; multi. — red vesala = versus remorum. — red vojnika = ordines militum. — provaliti, prolomiti r. = ordines perrumpere. — poremetiti r. = ordines turbare, ili conturbare; signa hostium turbare. — redom pozdravljati = persalutare. — ide se po redu = servatur ordo. — metnuti, postaviti po redu, redom = ordine ponere; ex ordine collocare. — redom ću ti odgovoriti na pisma = antiquissimae cuique epistolae primum respondebo. — izvan reda = omisso ordine; ordine non servato; sine ordine; (izvanredno) extra ordinem, n. pr. alci provinciam decernere. — sad je tebe red = nunc tuae sunt partes. — druge je bio prije r. = fuerunt aliorum prius partes. — (vrst; rod) genus; ordo; numerus, n. pr. homines infimi ordinis, ili generis, omnium ordinum homines, ex civium numero. — jedared, dvared = v. (jedan) put itd.

redac; redak = versus. — (mali r.) versiculus. — r. po r. = per singulos versus. — malo r. = alqd literarum, ili literularum. — imao sam jedva vremena da ti napišem ovo malo r. = vix huic tantulae epistolae tempus habui. — (stih) versus. — (red) v. red.

redanje = ordinatio.

redar = qui ordinat, disponit etc. v. stražar.

redara = quae res domesticas dispensat.

redati = ordine ponere; ex ordine collocare.

redina = naturale saepimentum vivae saepis; viva saepes.

reditelj = qui ordinat, disponit etc.

rediti = ordinare; v. urediti, porediti, razrediti. — (urediti kako treba) praeparare; concinnare. — (nastojati oko čega) curare.

redom; redomice = v. red.

redovit = certus. — (pravilan; tačan) constans. — (prav, pravilan) justus; legitimus. — r. lice = facies concinna. — r. vojska = milites legionarii. — r. bitka = justa pugna. — r. broj = legitimus numerus. — r. brak = matrimonium justum, ili legitimum; nuptiae justae, ili legitimae. — r. dohodak = status reditus (prt. reditus extraordinarius).

reduša = v. redara.

ređanje = ordinatio.

ređati = ordinare; v. urediti, porediti itd.

regbi = v. reći.

rekesa = v. osjeka.

reknuti = v. reći.

remek = (r. djelo) opus praecipuae artis; opus politissima arte, ili singulari opere artificioque perfectum; artificium; summo artificio factum opus.

remen = (u opće) lorum. — (oputa) corrigia. — (prać, kandžije) = habena. — (na koplju) amentum.

remenar = qui lora conficit.

remenje = lora, orum.

remik = v. remen.

rep = cauda.

repa = rapum; rapa.

repača = cometes; cometes stella; cometes sidus; stella crinita.

repat = caudam habens; is, cui cauda est. — biti r. = caudam habere. — r. zvijezda = v. repača.

repatica = (zvijezda) v. repača.

resa = (na odijelu) fimbriae, arum.

resiti = v. kititi.

reskati = v. rezati.

reskoća = acerbitas.

resti = v. rasti.

rešetati = cribro, ili per cribrum cernere. — r. koga = alqs perstringitur; multa in alqm et severe disputantur.

rešetka = clathri, orum; clathra, orum. — (mrežica) reticulum. — (prozor s r.) transenna. — (poveća r. zagrada) cancelli, orum. — ograditi rešetkom = clathris circumdare.

rešeto = cribrum.

revan = studiosus; acer; multus, n. pr. multus et ferox instat. — adv. studiose; acriter; enixe; intente.

revati = rudere. — (o vodi) praecipitem devolvi, n. pr. per saxa.

revnost = studium; industria.

revnovalac = aemulator; aemulus.

revnovati = aemulari alqm.

rez = acies.

rezak = asper, n. pr. vinum; acer, n. pr. acetum, humor.

rezanje = sectio.

rezati = secare. — (u drvo, kamen itd.) scalpere in alqa re; v. urezati. — (biti oštar) acutum esse. — ne r. više (ne biti oštar) = secandi vim perdidisse. — zima reže = frigus, ili vis

frigoris in os occurrit. — r. vinograd = vitem amputare, ili putare.

rezba = (rezanje u drvo, kamen itd.) sculptura; opus sculptile.

rezbarija = opus sculptile.

režanj = (kruha) quadra.

režati = ringi. — (kesiti zube) dentes restringere.

režikesa = zonarius sector.

riba = piscis. — r. morska = piscis maritimus. — (od rijeke) piscis fluviatilis. — mala r. = pisciculus. — ulovljena r. = piscatus.

riban = plenus piscium; piscosus; pisculentus.

ribanje = piscatus. — baviti se ribanjem = piscatoriam exercere. — živjeti r. = piscatorio artificio quaestum facere. — baviti se rado r. = piscandi studio teneri.

ribar = piscator.

ribarenje = piscatus.

ribarev = piscatoris (gen.).

ribarica = (r. lađa) navis, ili navicula, ili scapha piscatoria.

ribarija; ribarina = piscatus, us; v. ribanje.

ribarište = v. ribarnica.

ribariti = piscari.

ribarnica = forum piscarium, ili piscatorium.

ribarski = piscatorius; piscarius.

ribarstvo; ribarština = piscatus.

ribati = piscari; pisces capere. — r. trskom = arundine pisces captare.

ribica = pisciculus.

riblji = (r. koža) piscis, ili piscium cutis (tanja); piscis, ili piscium corium (deblja). — (r. rep) cauda piscis (piscium).

ribnik = v. ribnjak.

ribnja = piscatus.

ribnjak = piscina; piscium vivarium. — (r. na morskoj obali, s morem spojen, osob. za tune) cetarium.

ribolov = piscatus.

riboplodan = piscosus; piscium plenus.

rida = pannus.

ridanje = ululatus.

ridati = ululare.

riđ; riđast = rufus.

rif = v. lakat.

rigati = ructare; ructari. — (izrigati) eructare; eructando ejicere. — (bljuvati) vomere. — (izbljuvati) evomere. — (izbaciti) ejicere. — brdo riga vatru = ex montis vertice ignes erumpunt; mons ignes evomit, ili flammas eructat.

rigavica = ructus, us.

rignuti = v. rigati.

riječ = (naziv predmeta) vocabulum. — (izraz; izreka) verbum. — (glas) vox. — (r. znamenita) sententia. — (govor) sermo; oratio; v. govor. — riječ „aratrum“ dolazi od „arare“ = verbum aratri dicitur ab arando; aratrum dicitur ab arando. — jednostavne riječi = voces simplices. — sastavljene riječi = voces compositae. — izvrsne one Pirove r. itd. = Pyrrhi de captis reddendis illa praeclara. — od r. do r. = ad verbum; ad literam. — prevesti što od r. do r. = alqd ad verbum exprimere; alqd ad verbum, ili totidem verbis transferre. — jednom r. u jednu r. = ut paucis dicam, ili absolvam; quid multa? quid opus est verbis? ne multa! ne plura! (ako se nabrojilo više česti, pa se napokon cijelost jednom riječi nazove) uno verbo; uno nomine. — ni riječi više neću dodati = verbum non amplius addam; nihil verbi addam. — ni r. više ne progovori! = tace; ni r. više o tome! = verbum unum ne faxis, cave! verbum unum cave. — dvije r. da ti rečem = paucis te volo! paucis audi! tribus verbis te volo! — još zadnja njezina riječ bi „kučku!“ = ultimo etiam adjecit „Canis!“ — ne fali mu nikada riječ = in nullo verbo eum memoria decipit: nunquam inopia verbi substitit. — u njihovim knjigama o tome nema ni r. = de hac re litera nulla in eorum libris invenitur. — ne reče mi ni r. = non mihi verbum fecit. — to su puste r. = verba istaec sunt. — nemam dosta r., da ti zahvalim, što itd. = quibus verbis tibi gratias agam, non reperio, quod etc. — dati, dopustiti komu r. = alci dicendi potestatem facere. — upadati komu u r. = alqm interpellare. — ne moći izvaditi komu ni r. iz usta = ex alqo verbum elicere, ili vocem exprimere non posse. — skoro svakom drugom riječi hvali itd. = alternis poene verbis T. Manlii factum laudat. — lijepijem riječima nagovoriti koga = alqm verbis benignis perlicere ad alqd. — (obećanje) fides. — dati komu r. = fidem dare. — dao mi je r. = fidem mihi dedit; habeo fidem. — održati r. = fidem servare, conservare, praestare, solvere, exsolvere. — s obe strane održati r. = utrimque fides constitit. — ne održati r. = fidem fallere, ili mutare, ili frustrari; fidem non servare. — pogaziti r. = fidem frangere, ili violare. — nedostatak, nestašica r. = inopia verborum; paupertas, ili egestas verborum. — obilje r. = copia, ili ubertas verborum. — bujnost, uzvišenost r. = verborum magnificentia. — pun riječi = verbosus. — poređanje r. = verborum collocatio, ili ordo. — doći do r. = altercari cum alqo.

riječan = v. rječit.

riječati se = (s kim) altercari cum alqo.

riječica = v. riječ.

riječki = v. riječni.

riječni = fluviatilis, n. pr. testudo, navis, piscis; fluvialis, n. pr. undae, arundo, anas; flumineus, n. pr. aqua, cygnus, avis, volucres.

rijedak = rarus (prt. densus i creber), n. pr. coma, racemi, milites, ordines, literae, portus.

— (razrijeđen) dilutus. — (prt. creber) rarus visu, ili inventu; difficilis inventu; singularis. — (izvrstan) eximius. — adv. raro. — veoma r. = perraro; perquam raro; rarissime.
rijek = (štono rijek) ut ajunt.
rijeka = (ako se misli na tijek vode) flumen. — (ne misleći na tijek vode) fluvius. — (velika r., osob. obzirom na brzinu i silu tekuće vode) amnis. — brza r. = praeceps amnis. — tiha r. = placidus amnis; mitis fluvius. — r. koja se lako može pregaziti = amnis maxime pervius. — r. teče brzo = fluvius citatus fertur. — r. teče polako = fluvius placide manat. — r. raste = fluvius accrescit. — niska je r. = amnis tenui fluit aqua. — odvratiti r. = flumen avertere; amnem in alium cursum deflectere. — prijeći preko r. = flumen transire, ili trajicere. — niz r. = secundo flumine. — uz r. = adverso flumine. — izvor, glava rijeke = v. izvor. — r. se razljeva = fl. super ripas redundat, ili effunditur, extra ripas diffluit. — r. se izlijeva kroz mnogo ušća = fl. multis capitibus influit in; pluribus ostiis decurrit in.
riješenje = v. rješidba.
riješiti = solvere. — (razriješiti) dissolvere. — (dovršiti) absolvere. — (vršiti) expedire, n. pr. negotia, res. — (razjasniti) enodare, n. pr. plerosque laqueos juris; explicare, n. pr. captiones, v. razjasniti. — (prijepornu stvar) decidere, n. pr. rem. — (rasuditi; odlučiti) dijudicare, n. pr. controversiam. — (izbaviti; osloboditi) liberare alqa re; exsolvere alqa re, n. pr. se occupationibus, cura, suspitione; v. izbaviti, osloboditi.
rijeti = v. reći.
rijetkost = raritas. — (stvar rijetka) res rara; res rara visu, ili inventu; res difficilis inventu.
rijez = (oštrica) acies. — (crta) linea.
rik; rika = mugitus; fremitus.
rikati; riknuti = (o govedu) mugire. — (o oslu, lavu, jelenu) rudere; fremere, n. pr. leo.
rilica; rilo = rostrum.
rintati = laborare.
rinuti = trudere; impellere. — (provaliti) irrumpere; v. provaliti.
ris = lynx.
risati = describere alqd, n. pr. formas in pulvere; depingere, n. pr. probe alqd.
risopas = lynx.
rit = fluvialis arundo.
rita = pannus.
ritati se = calcitrare; calces remittere; calcibus caedere.
ritav = pannosus; (pren.) calcitro.
riti = fodere.
rivati = v. rinuti.
riza = vestis.
riznica = (blagajnica) thesaurus.
rječica = amniculus; parvum flumen.
rječište = alveus.
rječit = (o prirođenoj rječitosti) facundus. — (koji svoje misli jasno i tačno izriče u dobro razređenoj i dobro sastavljenoj besjedi) disertus. — (koji ima sve što treba govorniku, potrebito znanje i lična svojstva) eloquens. — (obilat riječima, mislima) copiosus. — (vješt besjedi) exercitatus in dicendo; dicendi peritus. — veoma r. = facundia validus, ili praestans; pereloquens; dicendo admirabilis. — biti r. = eloquentia valere. — biti veoma r. = dicendi gloria praestare. — nerječit = indisertus; infacundus. — adv. facunde; diserte; eloquenter.
rječitost = facundia; eloquentia; copia dicendi, ili orationis; dicendi vis; v. govorništvo.
rječljiv = verbosus; sermonis nimius.
rješavati = v. riješiti.
rješidba = (presuđivanje; odluka) decisio. — (razjašnjenje) enodatio; explicatio.
rjetkoća = raritas.
rob = (po pravnom i političkom odnošaju) servus. — (koga je ko formalno kupio) mancipium. — (r. rođen u gospodarevoj kući) verna. — (r. bjegunac) drapeta. — r. žigosan = stigmatias, ae. — robovi, roblje = servitium, ili servitia. — (robovi jedne kuće, služinčad) familia. — trgovac robova = venalicius. — proglasiti koga svojim robom = asserere alqm in servitutem. — učiniti koga r. = alqm in servitutem redigere; alci servitutem injungere; alqm servitute afficere. — prodati koga kao r. = v. ropstvo.
roba = merx.
robija = opera serva.
robinja = serva.
robiti = alqm in servitutem abducere, ili abstrahere. — (plijeniti) praedari; v. plijeniti.
roblje = servitia, orum; servitium; servi; v. rob.
robovanje = servitus; servitium.
robovati = servire; in servitute esse; servum esse; servitutem servire; servitute oppressum teneri.
robovština = animus servilis; indoles servilis; ingenium servile.
ročište = (glede na mjesto i na vrijeme) constitutum. — (mjesto) locus ad conveniendum dictus; locus, quo conveniatur, ili conveniretur. — (vrijeme) dies; dies certa; dies praestituta; dies finita.
ročiti = (koga) alqm adesse, ili venire jubere. — r. se = tempus locumque constituere cum alqo.
rod = genus. — (pleme, koljeno) gens. — (porijetlo) origo. — (porijetlo, loza) progenies. — (ljudi, koji u neko doba žive) homines, qui aetate alqa vivunt, n. pr. hujus aetatis homines, qui nunc vivunt homines. — (spol) sexus. — (porodica) prosapia, n. pr. homo veteris prosapiae ac multarum imaginum. — (r. po krvi)

cognatio. — (po ocu) agnatio; v. rodbina. — nizak r. čiji = alcjs humilitas. — niska r. = tenui loco ortus; humili, ili ignobili loco natus. — sa svijem niska r. = ex ultima plebe; ultimae plebis; obscuro loco natus; obscuris parentibus. — rodom Grk = Graecus natione; Graecae gentis. — odlična r. = nobili genere natus; nobili, ili haud obscuro loco natus; honesto loco natus. — rodom iz = natus; ortus; (porijetlom) oriundus, n. pr. Hippocrates et Epicydes nati Carthagine, sed oriundi ab Syracusanis. — rodom iz Tuskula = ortu Tusculanus.

roda = ciconia.

rodakva = raphanus.

rodan = ferax; fecundus; fertilis; frugifer; uber; opimus; v. plodan. — r. mjesto = locus, in quo alqs natus, ili genitus est; solum, in quo alqs ortus et procreatus est; locus incunabulorum; incunabula; v. rođen.

rodbina; rodbinstvo = propinquitas; propinquitatis vinculum. — (tijesna sveza s kim) necessitudo. — (srodnost po ocu, ili materi) cognatio. — (po muškoj lozi) agnatio. — (r. po krvi) consanguinitas; sanguinis vinculum; consanguinitatis vinculum. — biti u r. s kim = (u opće) alci propinquum esse; alci, ili cum alqo propinquitate, ili necessitudine conjunctum esse; propinquitate alqm contingere, ili attingere; cognatione alqm contingere, ili attingere; cognatione cum alqo conjunctum esse; mihi est, ili intercedit cum alqo cognatio; consanguinitate alci propinquum esse; sanguinis vinculo alci, ili cum alqo conjunctum esse; v. rođaci.

rodica = v. rođakinja.

rodilica; rodilja = puerpera; mulier recens a partu; mulier puerum enixa.

rodina = copia fructuum.

rodište = v. rodno mjesto; rodan.

roditelj = genitor; procreator; generator; parens. — roditelji = parentes; (otac i majka) parens uterque (prt. alteruter parens). — ne imati r. = parentibus carere; parentibus orbum, ili orbatum esse. — izgubiti r. = parentibus orbari. — imati oba r. živa = utroque parente uti.

roditeljica; roditeljka = genetrix; parens. — (majka) mater.

roditi = parere; partum edere; edere. — (s naporom) eniti. — (o mužu i ženi; poroditi) gignere. — (o mužu) generare; procreare. — (o zemlji, stablu) fructus ferre, ili reddere. — r. prvi, peti put = primum, quintum parere. — r. prije vremena (izmetnuti) = abortum facere. — rodila je = enixa est. — rodio mi se sin = filiolo auctus sum. — deseterostruko r. = (o polju) efferre, ili efficere cum decimo. — dobro r. = (o sjemenu) messem opimam, ili frugiferam reddere; v. plod. — r. se = nasci; gigni (ex alqa). — (doći na svijet) = in lucem edi; lucem aspicere; in vitam venire; in vitam ingredi. — od kada se (ko) rodio = a primo natali die; inde ab incunabulis. — prije nego se (ko) rodio = ante alqm natum; antequam alqs natus est. — izgubio si mater netom si se rodio = amisisti matrem statim natus.

rodljiv = v. rodan.

rodnost = v. plodnost.

rodoljub = patriae amans (vir). — rodoljubi = boni.

rodoljuban; rodoljubiv = patriae amans. — biti r. = patriam amare; bene de re publica sentire.

rodoljubivost; rodoljublje = patriae amor, ili caritas; pietas erga patriam. — iz r. = patriae caritate ductus.

rodoskvrnac = qui incestum fecit.

rodoskvrnje; rodoskvrnost = incestum. — učiniti r. = incestum facere, committere, admittere.

rodoslovac = genealogus (rijetko).

rodovit = v. rodan.

rodovitost = v. plodnost.

rodstvo = v. rodbina.

rođačiti se = (s kim) necessitudinem inire.

rođaj = (sunčani) ortus solis.

rođak = (u opće) propinquus. — (tijesno vezan) necessarius. — (po ocu, ili materi) cognatus. — (po ocu) agnatus. — (bratučed) patruelis. — (sestrić) sororis filius.

rođakinja = propinqua; cognata etc. v. rođak. — (bratučeda) patruelis. — (sestrična) sororis filia.

rođaštvo = v. rodbina.

rođeni = (r. brat) germanus; iisdem parentibus natus; eodem patre natus, ili genitus. — r. sestra = germana.

rođenje = puerperium. — (rađanje) partus. — (postanak) ortus. — dan r. = dies natalis; dies, quo alqs nascitur, ili gignitur.

rog = cornu. — udarati rogom = cornibus ferire, ili petere. — (trublja) bucina; cornu. — od r. = corneus. — čvrst kao r. = corneolus.

rogačić = v. grah.

rogačica = cicer.

rogalj = angulus.

rogat = corniger.

roglje = furca.

rogobor = murmur; fremitus.

rogoboriti = murmurare; fremere.

rogonog = cornipes.

rogonoša = corniger.

rogoz; rogoža = carex; ulva (palustris).

rogožina; rogožnjara = storea.

rogulje = v. roglje.

rogušiti = (uši) aures erigere, ili arrigere.

rogušiti se = v. rogušiti.

roj = examen.
rojiti se = examen apum exit; novum se profundit apum examen.
rojte = fimbriae.
rok = dies; dies certa, praestituta, constituta, finita. — odrediti r. = diem statuere, constituere, praestituere, praefinire.
rominjati; romiti; romizgati = tenuiter pluit; rorat.
romon = murmur.
romoniti = murmurare.
romoriti = silere.
ronac = urinator (rijetko). — (ptica) mergus.
roniti = (što; valjati) devolvere. — r. suze = lacrimas effundere, ili profundere; effusius, ili effusissime flere. — (intrans.) se mergere in alqd. — r. se = delabi.
ropčad = v. roblje.
ropče = servulus.
ropkinja = serva. — (poslužnica) ancilla. — (koju je ko formalno kupio) mancipium.
ropski = servilis; vernilis. — adv. (rijetko) serviliter, verniliter; servilem in modum.
ropstvo = servitus; conditio servitutis; servitium. — izbaviti iz r. = servitute liberare, ili excipere; servitio eximere; servitio prohibere; alci servitium demere; e servitute in libertatem restituere, ili vindicare; servile jugum ab alcjs cervicibus dejicere; alci conditionem servilem eripere. — osloboditi se r. = jugum, ili servitutem exuere; a cervicibus suis servitutis jugum depellere. — prodati u r. = sub corona vendere. — bitiprodan u r. = sub corona venire. — odvući u r. = in servitutem abducere, ili abstrahere.
rora; rorina = gravedo.
rosa = ros. — r. pada = rorat; cadit ros. — (sitna kiša) tenuis imber.
rosan = roscidus.
rositi = irrorare. — rosi = rorat; cadit ros; cadunt rores. — (o kiši) tenuiter pluit.
rosnat = v. rosan.
rosukati = tenuiter pluit.
roštati = strepere; strepitum edere.
rota = jusjurandum; v. zakletva.
rotiti se = jurare; v. zaklinjati se.
rotkva = raphanus.
rov = fossa. — (lagum) cuniculus.
rovati = v. riti.
rovica = ligo. — (dvozuba motika) bidens.
roviti = v. riti.
roza = ruga.
rozga = pertica; v. pruće.
rožan; rožast = corneus; corneolus.
rožnica = (vojnički rog) bucina. — (trublja) cornu.
rožničar = cornicen; bucinator.
rpa = v. hrpa.
rs = robur (virile).
rsuz; rsuzin = fur; v. lupež.
rsuzluk = furtum; v. krađa.
ršum = nimbus. — učiniti r. na koga = minas jacere alci.
rt = (u opće) acumen. — (r. umjetni od sulice, koplja, strijele, motke, koca; ne u mača, ni bodeža) cuspis. — (vučca, ili bodeža) mucro. — (željezni u koplja, strjelice) spiculum. — (strjelice) aculeus. — (glavina) promunturium.
rtast = (naoštren; šiljast) acutus.
rub = (kraj; okrajak) margo, n. pr. scuti, ripae, muri. — (na haljini) limbus.
rubac = sudarium. — (mali platneni) linteolum.
rubača = v. košulja.
rubenina = lintea, orum.
rubež = v. rub.
rubina = lintea, orum; v. košulja.
rubište = lintea, orum.
rublje = lintea, orum.
rucalj = (držak) manubrium, n. pr. vasis. — (ručica; uho) ansa.
rucati = vagari.
ruča = v. rucalj.
ručak = cena; v. objed; v. doručak.
ručati = v. objedovati; doručkovati.
ručica = manicula; parva manus. — (držak) manubrium. — (u mača, bodeža, noža) capulus. — (od suda; uho) ansa.
ručinik = mantele.
ručiti = (ruke) dextras jungere; dextrae dextram jungere. — r. se = dextram jungere cum alqo.
ručka = v. ručica.
ručnik = mantele.
ručnja = v. ručak.
rud = crispus. — (zaruđen) calamistratus; v. crvenkast; riđ.
ruda = metallum. — (u kola) temo.
rudaljka = calamistrum; calamister.
rudast; rudav = v. rud.
rudež = (prirodna) cirri. — (umjetna) cincinni.
rudina = pratum.
ruditi = (kose) calamistro intorquere, ili convertere; calamistro ornare; calamistro inurere.
rudnik = metallum; metalla, orum.
rudo = temo.
rudokos = v. rud.
rug; ruga = ludibrium; irrisus. — za r. = per ludibrium, n. pr. pontifices consulere. — biti komu na r. = ludibrio esse alci. — (bruka) deridiculum. — biti čiji rug = pro deridiculo, ili deridiculo esse alci.
rugalac; rugalo = irrisor. — (koji ismjehuje; vragolan) derisor.
ruganje = irrisus; irrisio. — (podsmijeh) derisus. — (smijeh; ismjehivanje) risus. — (podrugivanje) ludificatio.

rugati se = (komu ili čemu) (podrugivati se) ludere; ludibrio habere; ludificari; eludere; ridere alqm. — (bockajući, ili oponašajući) irridere. — (na ruglo staviti) deridere. — (titrati se; varati) illudere, n. pr. artem, praecepta. — r. se tuđemu zlu = ludificari aliena mala.
ruglo; rugo = v. rug.
rugoba = deformitas. — (gadnost) turpitudo.
rugopis = libellus contumeliosus. — (pjesma) carmen malum, ili maledicum.
rugota = v. rugoba.
rugovet = ludibrium.
ruho = vestis; v. odijelo. — (nakit) cultus; ornatus.
rujan = (mensis) September. — prvi r. = kalendae Septembres. — peti r. = nonae Septembres. — trinaesti r. = idus Septembres. — zadnji r. = pridie kalendas Octobres.
rujan = adj. fulvus.
ruka = manus. — (desna) dextra. — (lijeva) sinistra; laeva. — stisnuta r. (pest) = manus compressa; pugnus. — (rukopis) manus; v. rukopis. — (r. od prsta do ramena) bracchium; manus. — on mu je desna r. = ille est ejus dextella. — dobre je r. = res ei semper succedunt, ili semper prospere eveniunt. — držati r. pred očima = manus ad oculos opponere. — pružiti komu r. = (u opće) alci manum porrigere, n. pr. collapso; (da pozdraviš, ili obećaš) alci dextram porrigere. — slobodne su komu ruke = libere agere, ili facere posse; (ne biti zapriječen od zakona) liberum exsolutumque esse legum vinculis. — punijeh r. = plena manu; plenis manibus. — praznijeh r. = vacuis manibus. — vratiti se kući praznijeh ruka = vacuas reportare manus. — mjesta izvan ruke = loca devia. — svezane su komu ruke = constringi alqa re. — ruke k nebu dizati = tollere, ili tendere ad coelum manus. — ruka ruku pere = manus manum lavat. — iz ruke u ruku (vrlo brižno) = de manu in manum, n. pr. alqd tradere. — izmaknuti se iz ruke = e manibus excidere. — ići od ruke = succedere; bene, prospere, feliciter cedere. — od ruke do r. = per manus. — sjedjeti prekrštenijeh r. = compressis, quod ajunt, manibus sedere. — pune ruke (gen.) = abundanter. — svake ruke = omnis generis. — ljudi svake ruke = (staleža) homines omnium ordinum, (roda) generum, (doba) aetatis. — pljeskanje ruka = plausus. — uhvatiti koga za r., držati za r. v. za. — s nečim u ruci = alqd manu gerens, ili tenens, ili cum alqa re. — biti zatečen s bodežem u r. = cum sica inveniri. — s oružjem u r. = (oružan) in armis, n. pr. mori; (boreći se) pugnans, n. pr. occidit. — biti u rukama liječnikovim = in medentium potestate esse. — sve je u r. neprijateljskim = omnia hostium sunt. — pasti u čije r. = in alcjs manus venire, pervenire; (nenadno) in alcjs manus incidere. — u jednu r. — u drugu = ex hac parte — illinc; hinc — illinc; et — et rursus. — ne biti na r.; v. neruka. — pri r. = v. pri. — na brzu ruku = (u kratko) breviter; (trkimice) cursim; (nemarno) negligenter; parum diligenter. — činiti komu na ruku = alqm opera sua juvare. — na ruku (zgodno) = opportune. — na svaku r. razmišljati = omnia diligenter circumspicere; omnia ratione animoque lustrare; secum in animo versare unamquamque rem. — na svoju ruku = suis, ili propriis viribus, n. pr. alqd exsequi; propriis viribus consiliisque, n. pr. bellum gerere; suo nomine, n. pr. alci bellum indicere. — na svoju r. dobiti koga = alqm ad suam voluntatem perducere; alqm ad se, ili ad suam causam perducere. — ispod ruke = occulte.
rùka; rukanje = mugitus.
rukati = mugire.
rukav = manicae, arum (dugi r. u tunike). — s rukavima = manicatus. — (od rijeke) cornu. — r. morski = brachium.
ruknuti = mugitum tollere, ili edere.
rukobojina = reliquum; id quod reliquum est.
rukodaće = res creditae.
rukodavalac; rukodavnik = creditor.
rukodjelac = opifex; faber.
rukodjelo = opus.
rukodrž = (na plugu) stiva.
rukopis = manus. — (svojeručno pismo) chirographum. — (knjiga pisana) = liber (manu scriptus); codex (manu scriptus). — oponašati čiji r. = alcjs chirographum imitari. — cfr. tu istic, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis.
rukostavnik = auctor facinoris, ili delicti; qui facinus itd. commisit, ili in se admisit.
rukotvor = opus.
rukotvorac = v. rukodjelac.
rukotvorina = opus.
rukotvornica = officina.
rukotvornik = v. rukodjelac.
rukovanje = administratio. — (vjeridba) sponsalia, ium.
rukovati = administrare; v. zaručiti. — r. se = v. ručiti se.
rukoved = v. rukovet.
rukovedati = manipulos legere.
rukovet = manipulus; fasciculus (manualis).
rukovoditi = administrare; regere, n. pr. domesticam disciplinam severe.
rukunica = ansa. — (rudo) temo.
ruliti = (oči) oculos terere.
rulja = turba.
ruljati = (o djetetu) plorare.

rumeljka = (bagrenka) conchylium. — (grimizna boja) purpura. — (grimizna tkanina; grimizno odijelo) purpura.
rumen = rubor.
rumen = adj. ruber. — (žarkast) rubicundus; (predkl.) russus, n. pr. gingiva. — (grimizan) purpureus. — r. lice (usta) = os purpureum. — r. usne = labra, ili labella rosae.
rumenica = minium.
rumeničast = (rumenicom namašten) minianus; miniatus. — (nešto malo r.) miniatulus.
rumenilo = rubor. — (rumeno ličilo) fucus.
rumeniti = rutilare; fucare. — r. se = rubere.
rumenkast = rutilus; subrutilus.
run = v. runo.
runak = (prirodni) cirrus. — (umjetni) cincinnus.
runav = laniger, n. pr. grex, pecudes; lanatus.
runjat; runjav = v. rutav.
runje = v. rute.
runo = vellus.
rupa = foramen. — (šupljina; luknja) cavum. — (poveća šupljina; špilja; jama) caverna. — (jama; rov) fovea.
rupast = (probijen) perforatus. — (provrćen) perterebratus. — (proboden) perfossus.
rupiti = v. bahnuti.
rus = rutilus.
rusa = v. ruža.
rusag = regio.
rusiti = v. rumeniti.
rusmarin = ros marinus; ros maris; ros.
rušenje = eversio, n. pr. templorum; ruina. — (razgrada) destructio, n. pr. murorum; demolitio (rijetko) n. pr. statuarum. — r. mira = pax turbata.
ruševan = ruinosus; pronus in ruinam; dilabens, n. pr. navis putris jam et vetustate dilabens. — biti r. = ruinosum esse; ruinam minari.
ruševina = parietinae, arum. — (srušena zgrada; razvaline) ruinae, n. pr. templorum, fumantes Thebarum; v. razvaline.
rušilac; rušitelj = eversor. — r. mira = pacis turbator. — (buntovnik) turbarum auctor.
rušiti = (razgraditi) destruere. — (razoriti) evertere. — (raskopati) diruere. — (razvrći; razvaliti) disjicere. — (što je čvrsto sagrađeno silom razgraditi) demoliri. — (zbaciti) deturbare. — (srušiti) dejicere. — r. mir = pacem, ili concordiam turbare. — r. obećanje = fidem frangere; fidem fallere. — r. se = labi; collabi; dilabi.
ruta = ruta.
rutav = villosus. — (kostrušav) hirtus; hirsutus.
rute = villi.
rutine = nugae, arum. — (stvar nevaljala) res vilissima. — (stvar neznatna) res parva, ili parvula.
ruža = (cvijet i grm) rosa. — (u pijetla) crista.
ružan = deformis, n. pr. corpore; turpis, n. pr. femina, aspectus. — (za vanjska ćutila i za nutarnje čuvstvo) teter, n. pr. spectaculum, odor. — (oduran, gadan) obscaenus. — (gadan, užasan) foedus, n. pr. locus, vultus, tempestas, strages, pestilentia. — (pogan; svinjski) spurcus, n. pr. tempestas. — adv. deformiter; turpiter; tetre; obscoene; foede.
ružičilo = roseus color.
ružični = rosarius, n. pr. cena (s ružičnim mirisima).
ružičnjak = rosarium.
ružitelj = conviciator; vituperator.
ružiti = contumeliosis verbis alqm prosequi; convicium facere alci; conviciis consectari, ili incessere alqm.
ružmarin = v. rusmarin.
ružnja = probrum; contumeliae, arum; convicium; maledictum; v. psovka.
ružnost = deformitas; turpitudo; foeditas; obscoenitas; v. ružan.
rva = v. rvanje.
rvač; rvalac = luctator. — (vješt rvanju) luctandi peritus. — (atlet) athleta.
rvalište = palaestra.
rvanje = luctatio.
rvati se = luctari. — (naprezati se) contendere ad alqd, ili ut; niti, eniti, laborare ut, ili ne etc.
rz = pudor; v. obraz.
rza = v. rs.
rzanje = hinnitus.
rzati; ržati = hinnire; hinnitum edere.

S.

S; sa = (s istrum.) cum; una cum. — ići s kim = ire una cum alqo. — izaći s vojskom = cum copiis egredi. — sa svijem četama izaći = omnibus copiis egredi. — što da učinim s ovim čovjekom? = quid hoc homine, ili huic homini faciam. — ne znam što će biti sa mnom = nescio quid me futurum sit. — slagati se s kim, s čim = cum alqo, cum alqa re, ili alci rei consentire; congruere alci rei, ili cum alqa re. — biti u društvu s kim = societatem habere

cum alqo. — biti s kim (pristajati uz koga; pomagati komu) = facere cum alqo; stare cum alqo, ili ab alqo, n. pr. dii stant mecum. — ratovati s kim = bellum gerere cum alqo, ili contra (adversus) alqm. — rat s Galima = bellum cum Gallis gestum. — rat s gusarima = bellum praedonum. — rat s Pirom = Pyrrhi regis bellum. — u društvu s kim = alqo comite; alqo (me) comitante. — s mačem u ruci = cum sica; sica instructus. — s toljagom u ruci = cum clava; clavam manu gerens. — bi sa mnom u Ciliciji = fuit in Cilicia mecum. — s velikom pomnjom = cum magna cura. — (s gen.) ab; de; ex. — vraćati se s trga = venire a foro. — otići s trga = de foro discedere. — sići s govornice = de rostris descendere; — s konja = ex equo descendere. — sa sekvanske strane = a Sequanis. — s traga = a tergo. — s boka = a latere. — s desne = a dextra. — s one strane = ab ea parte. — s obe strane = ab utraque parte. — s ove strane — s one str. = cis — trans. — sa sjevera = a septentrionibus. — (kad znači uzrok i razlog) propter. — s toga = eo; ea re; ea de re; ob eam rem; ob eam causam; (relat.) qua re; qua de re; quam ob rem; quam ob causam; — ideo; idcirco; propterea; (relat.) quocirca; quapropter. — s večera = a vespere; primo vespere; vesperascente caelo, ili vesperascente jam die; ubi coepit advesperascere. — s drage volje = v. dragovoljno. — s nova = v. nov.

sabijati = v. zbijati.

sabirač; sabiratelj = qui colligit etc. v. sabirati.

sabiranje = lectio; collectio; conquisitio; v. sabirati.

sabirati = legere; colligere. — (skupiti) cogere; contrahere. — (potražiti; posakupiti) conquirere. — (združiti) congregare. — (zgrtati; nagomilati) congerere in unum locum. — (složiti) complicare. — s. vojsku = in unum locum cogere, ili contrahere, ili cogere contrahereque. — s. ljetinu = messem facere. — s. se = (o vojsci) cogi contrahique.

sabiti = v. zbiti.

sablast = simulacrum; umbra. — (strašilo) larva.

sablazan = mali, ili pessimi exempli res; res insignis infamiae.

sablazniti = mali, ili pessimi exempli esse alci.

sablažnjiv = mali, ili pessimi exempli.

sablažnjavati = v. sablazniti.

sablja = acinaces; v. mač.

sabljuditi; sabljusti = v. sačuvati.

saboj = concursus.

sabor = (sazvana skupština) concilium. — (koji se u određeno mjesto, u određ. vrijeme kupi) conventus. — skupiti s. = concilium convocare. — pozvati s. = ad concilium vocare. — raspustiti s. = concilium dimittere.

saborisati = concilium habere.

sabrati = v. sabirati.

sačekati; sačekivati = excipere.

sačuti = v. saslušati.

sačuvati = (sahraniti; uzdržati) servare; conservare. — (s. s obzirom na moguću pogibelj) tueri. — (paziti na što) custodire; v. obraniti. — s. komu život = (integrum) alqm conservare; alci saluti esse; salutis auctorem esse alci. — s. koga od nepravde = ab alqo injuriam propulsare. — s. se od zime = vim frigorum pellere. — s. štitovima glave = scutis capita contegere. — bog te sačuvao = hoc a te absit! dii meliora! dii averrucent! quod abominor! — sačuvaj, bože! = dii meliora! dii averruncent! quod abominor! — s. se = (trajati; ustrajati) manere; permanere. — (o životu i zdravlju) se servare; se conservare; salutem tueri.

saće = favi, orum.

saći = v. sići.

saćura = panarium.

sâd = seminarium. — (mlad vinograd) vinea recens.

sȁd; sada = nunc; (u sad. vrijeme) hoc tempore; in praesentia. — (kod sadašnjih [nepov.] prilika) in hoc tempore; in praesenti. — (dan danas) hodie. — (u vrijeme onoga, o čemu se govori) tum, ili tunc. — sad pako = nunc autem; nunc vero; tum vero. — još i s. = etiam nunc; etiam tum. — istom s. = nunc demum; (za vrijeme onoga, o čemu se govori) tum, ili tum primum. — uprav s. = nunc ipsum; hoc ipso tempore. — do s. = adhuc; adhuc usque. — od s. = inde ab hoc tempore; ex hoc tempore. — sada — sada = modo — modo; modo — tum, ili deinde; nunc — nunc (modo); tum — tum. — za s. = nunc quidem; interim.

sadanji = v. sadašnji.

sadar = sator; qui serit; consitor.

sadašnji = qui nunc, ili hodie est. — (koji je uprav sada ovdje) praesens. — (današnji) hodiernus. — (skorašnji) recens. — (koji prijeti) instans, n. pr. bellum, periculum. — (ovog doba) hujus aetatis. — (našijeh vremena) nostrorum temporum. — s. ljudi = homines, qui nunc sunt, ili vivunt; hujus aetatis homines. — s. Capua = Capua, quae nunc est. — s. položaj stvari = status hic rerum.

sadašnjost = praesentia, ium; id quod adest quodque praesens est. — (sadašnji položaj) instantia, ium. — (sad. vremena) nostra tempora. — (sad. doba) praesens aetas. — uživati s., a ne misliti na budućnost = praesentibus frui, nec in longius consultare.

sade = v. sada.

saderati = abscindere, n. pr. tunicam a pectore; deripere, n. pr. vestem.
sadijevati = v. sadjenuti.
saditi = serere; ponere, n. pr. vites in ordine, arborem.
sadjenuti; sadjesti; sadjeti = fenum in metas exstruere.
sađenica = (stabla) planta. — (položnica, osob. loze) propago. — (bez žila) malleolus. — (sa žilama) viviradix.
sađenje = satus; satio.
sadno = adv. ab inferiore parte; ab imo.
sadra = gypsum.
sadren = (s. kip) imago e gypso expressa; simulacrum e gypso expressum.
sadriti = gypsare.
sadrijeti; sadrti = v. saderati.
sadružiti; sadruživati = v. združiti.
sadržaj; sadržanje = quae continet alqd (nom.). — (glavno jednog pisma, razgovora itd.) summa. — (smisao; duh) sententia; sententiae. — (gradivo; glavni predmet) argumentum. — (izvadak; jezgra) epitome (rijetko). — prevodi se također: „res", n. pr. verborum compositio rebus accomodata est. — jednaka sadržaja = sententiis congruens, n. pr. oratio (prt. verbis discrepans). — s. je knjige ovo = liber continet, ili (in) libro continetur; liber est de alqa re.
sadržati; sadržavati = continere; capere; complecti; comprehendere. — zakoni s. mnogo etc. = multa insunt in legibus, quae etc. — s. riječ = fidem servare, conservare, praestare, solvere, exsolvere; v obećanje.
sâg = tapete, is. — (prostirač) peristroma; peripetasmata, um.
saganak = intermissio.
sagar = peripetasmatum etc. textor.
sagarnik = v. sagar.
sagib = flexus; flexura.
sagibanje = inflexio.
sagibati = deflectere. — (složiti) complicare. — (prigibati) inclinare. — s. se = (prigibati se) inclinare.
sagledati = conspicere; conspicari.
sagledivati = spectare.
sagnati = intro cogere, n. pr. oves; intra alqm locum compellere. — (srinuti, zbaciti) depellere; deturbare.
sagnjiti = putrescere; putrefieri.
sagnuti = v. sagibati.
sagoditi = v. zgoditi.
sagoniti = v. sagnati.
sagorjeti = comburere.
sagraditi; sagrađivati = aedificare; exaedificare, n. pr. oppidum, Capitolium, domum, villam; exstruere, n. pr. templum, sepulcrum; construere, n. pr. aedificium; condere, n. pr. urbem, oppidum; fabricare; fabricari, n. pr. naves, amphiteatrum; facere, n. pr. pyramides. — (nešto veliko i teško) moliri, n. pr. muros, arcem. — (po pravilima graditeljstva) architectari. — g. put = munire viam. — s prijeda s. = praestruere alci rei; v. graditi.
sagradnja = v. gradnja.
sagriješiti = v. griješiti.
sagrjeha = v. grijeh.
sagubiti = v. pogubiti.
saharati = v. umoriti.
sahat = hora; v. ura. — (dobnjak) horae, n. pr. mittere alqm ad horas (da gleda koji je s.).
sahibija = v. gospodar.
sahija = v. knjigonoša.
sahnuti = exarescere.
sahrana = conservatio. — (obrana) tutela. — (spasenje) salus.
sahraniti; sahranjivati = servare; asservare. — (sačuvati, neoštećeno) conservare. — (sačuvati, obraniti) tueri. — (čuvati) custodire. — (spremiti) condere; recondere; reponere; (na stranu) seponere. — dati komu što da sahrani; sahraniti što kod koga = alqd apud alqm deponere; alqd alci servandum dare. — (mrtvace) sepelire; v. pokopati.
sajam = (sastanak kupaca i prodavalaca) mercatus. — (nedjeljni s.; pazar) nundinae, arum.
sajmište = forum (rerum venalium). — (tržište) emporium.
sakaluda = homo stultus. — (kao psovka) caudex; stipes; truncus.
sakaludast = stultus; stolidus; stupidus.
sakat = mancus; parte membrorum captus; debilis, n. pr. manibus pedibusque. — (osakaćen; krnj) mutilus.
sakatiti = v. osakatiti.
sakloniti = protegere; servare; v. sačuvati.
saklopiti = v. sklopiti.
sákovati = abluere.
sakȍvati = v. skovati.
sakriti = (ukloniti što s očiju da se sakrije i spravi na sigurno mjesto) abdere, n. pr. cultrum sub veste. — (smatrajuć kao miran čin, pa, što treba sakriti, da dođe na svoje mjesto, te je rek bi kod kuće) condere. — (mirno i redom) abscondere. — (s. što kamo, pomnjivo čuvati) recondere. — (zakloniti da se ne vidi; pokriti) occulere; occultare. — (činiti da se ne vidi) obscurare. — (zavući) abstrudere; v. kriti.
sakrito = abscondite (rijetko).
sakrivanje = occultatio.
sakrivati = v. sakriti. — sakriven = occultus; abditus; absconditus; reconditus. — (tajan, taman, nevidljiv) caecus. — držati se s. = delitescere.
sakriviti = v. skriviti.
sakup = conventus.

sakupiti; **sakupljati** = v. skupiti.
salamura = muria; salsamentum.
salata = (loćika) lactuca.
salauka; **salaukovina** = v. mećava.
salaš = villa.
salaziti = v. silaziti.
saletjeti; **salijetati** = incurrere; irruere; impetum facere; incursare in alqm; v. slijetati.
salijevati = v. saliti.
saliti = fundere, n. pr. fistulas, glandes ex. — (uliti) infundere.
salo = adeps.
salomiti = v. slomiti.
sam = (bez društva) solus. — (samac) solitarius. — (bez svjedoka) sine arbitris; remotis arbitris. — sam kraljevati = solum regnare. — sam biti = solum esse. — zateći koga sama = sine arbitris nancisci alqm. — (jedini; samo jedan) unus. — (cigli jedan) unicus. — (glavom) ipse. — sam između svijeh = unus omnium; unus ex omnibus; solus ex omnibus. — sama ga je kost i koža = ossa atque pellis totus est; vix ossibus haeret. — adv. (izražava u opće da se govornik želi držati običnoga, neznatnoga, manje vrijednoga u govoru) modo, n. pr. magno sibi usui fore arbitrabatur, si modo insulam adisset. — (samo toliko i ne više) tantum, n. pr. nomen tantum virtutis usurpas, quid ipsa valeat ignoras. — (steže predikat na jedno jedino, odbijajući sve ostalo) solum. — (pojačano tantum) tantummodo. — (ne više, nego samo) dumtaxat. — (svega; svega česa) omnino; non — nisi, ili nisi — non, n. pr. juravit se nisi victorem in castra non reversurum; ars intelligi nisi ab artifice non potest; negat quemquam virum bonum esse nisi sapientem; eo deliciarum venimus, ut nisi gemmas calcare nolimus. — (ništa drugo, nego) nihil aliud nisi; (to i ništa više) nihil aliud praeter; nihil aliud quam (to, ništa drukčije; uprav to) n. pr. erat historia nihil aliud nisi annalium confectio; virtus est nihil aliud quam in se perfecta et ad summum perducta natura. — ne samo — nego = non modo — sed etiam (s manjega na više); non tantum, ili non tantum modo — sed etiam (s višega na manje); non solum — sed etiam (ostavlja neizvjesno, koje je veće). — ne samo ne — nego ni = non modo non — sed nequidem. — samo što = tantum quod, n. pr. tantum quod non nominat (samo što ga ne imenuje). — govorit ću, samo slušaj = loquar, modo audi. — samo da = dummodo; dum; v. slovn. — na samu (na skrovitu mjestu) secreto. — (u četiri oka) sine arbitris; arbitris remotis.
samac = solitarius. — (neoženjen) caelebs.
samahnuti = v. smahnuti.
saman = v. samoćan.
samar = clitellae, arum.
samariti = clitellas imponere.
samcat; **samcit** = (sam s.) solus.
samica = sola; solitaria.
samiti se = v. osamiti se.
samljeti; **samljevati** = molere.
samoća = (samotan život) solitudo; secessus. — (mjesto osamljeno) solitudo; solus, ili desertus locus. — (skrovito mjesto) secretum. — živjeti u s. = vitam solitariam agere; in solitudine vivere; remotum a tumulto civitatis aetatem agere.
samoćan = solitarius. — (koji se sam potuca) solivagus. — (o mjestu) solitarius. — (put) desertus. — (skrovit, udaljen) reconditus. — (slabo posjećen) infrequens.
samoćovati = v. samotovati.
samodaviti se = necem sibi consciscere; vim sibi inferre; manus sibi afferre, ili inferre; se ipsum vita privare.
samodavljenje = nex voluntaria.
samoglas; **samoglasac**; **samoglasnik** = (litera) vocalis.
samohoć = adv. v. samohote.
samohotan = voluntarius; volens; non coactus; non invitus.
samohote = adv. voluntate (prt. vi; invitus); ex voluntate (prt. ex imperio); ultro (prt. jussu alcjs); mea (tua, sua) sponte; ipse; ipse per se.
samokost = corpus nudis ossibus cohaerens.
samoljubac = sui ipsius amans; qui sua cupiditate, non utilitate communi impellitur.
samoriti = fatigare; defatigare.
samosilan = tyrannicus. — (nemilostiv) saevus. — (okrutan) crudelis. — (neukrotan) impotens.
samosilje = tyrannis; dominatio; dominatus; dominatus regius; dominatio crudelis, ili impotens; superbum atque immodicum imperium.
samosilnik = tyrannus. — (gospodar) dominus. — (kralj) rex.
samosilnost = v. samosilje.
samostalan = sui juris; suae potestatis. — (komu ne treba skrbništva) suae tutelae. — (gospodar od samoga sebe) potens sui. — (komu ne treba nikoga) nullius indigens. — (koji se vlada po svome sudu) sui judicii; sui arbitrii. — (slobodan; nevezan) solutus. — (slobodan) liber. — adv. suo jure; ad arbitrium suum; sua sponte; per se; voluntate.
samostalnost = (sloboda) libertas; libera voluntas. — (svoje pravo) meum (tuum, suum) jus.
samostrijel = funda.
samosvoj = suus; proprius.
samota = v. samoća.
samotan = v. samoćan.
samotinja; **samotinjak**; **samotište** = v. samoća.
samotvoran = merus.

samovlada; samovlađe; samovlast; samovlašće = singulare imperium; singularis potentia; dominatio; imperium regium. — težiti na s. = dominationem appetere; regnum occupare velle.
samovladalac = dominus. — (kralj) rex. — (samosilnik) tyrannus; qui solus regnat; penes quem est summa rerum omnium; qui solus imperio potitus est.
samovlast = v. samostalnost.
samovolja = arbitrium. — (u opreci s razboritom voljom) libido. — (slobodna volja) voluntas; v. tvrdoglavost. — po s. = ad libidinem; ex libidine; ad arbitrium; prout libet.
samovoljac = (miles) voluntarius; (plur.) milites voluntarii; qui voluntarios milites se offerunt; qui voluntariam sequuntur militiam.
samovoljan = (dobrovoljan) voluntarius; v. tvrdoglav. — adv. arbitratu suo; ex libidine; v. samovolja.
samoživ; samoživac = v. samoljubac.
samoživost = utilitatis suae cura; cupiditas mea (tua, sua).
samrt = v. smrt.
samrtan = v. mrtac.
samsov = molossus (canis).
samsvoj = sui juris; suae potestatis.
san; sanak = somnus. — (tvrdi san) sopor. — (noćni počinak) quies. — duboki s. = altus somnus. — tvrdim, dubokim snom spavati = arto somno opprimi; arto somno sopiri. — razbiti san = somnum fugare, auferre, avertere, adimere. — u snu, kroz san = per somnum; per quietem; in somno; somno; dormiens. — vidjeti što kroz san = secundum quietem, in somnis alqd videre, ili cernere. — padati od sna = somno opprimi; somno capior; somnus me opprimit. — ne moći odoljeti snu = somno vinci; somnus me urget. — noćas nijesam sna usnuo = somnum ego hac nocte oculis non vidi meis. — (sanjanje) somnium; (privid u snu) visum. — sanak sniti = somniare. — čudnovat san sniti = mirum somnium somniare. — tumačiti s. = somnium interpretari, ili conjicere; somnium interpretatione explicare. — prikazao mi se neko u snu = imago alcjs mihi venit in somnio.
san = adj. v. sanan.
sanan = somni plenus; somno gravis.
sanduk = v. kovčeg.
sanen = v. sanan.
sanja = v. san (sanjanje).
sanjalac; sanjar = dormitator.
sanjanje = somnium; somnia, orum.
sanjarija; sanjarina = somnia, orum.
sanjariti = somniare.
sanjati = somniare; alqd, ili de alqa re somnium mihi fuit; in somniis visus sum. — s. o komu = somniare de alqo.
sanljiv = v. sanan.
sanljivost = somni necessitas.
saoni = trahea.
sap = v. držalje.
sapaliti = v. spaliti.
sapeti = constringere. — (svezati) nectere; colligare; vincire, n. pr. alqm aureis catenis. — s. u okove = alqm in vincula conjicere; alqm vinculis, ili catena constringere; vincula, ili catenas alci injicere, ili imponere.
sapetljati = fibulā subnectere, n. pr. vestem.
sapi = (u konja) clunes, ium. — jahati na s. = post equitem sedere.
sapinjati = v. sapeti.
sàpirati = accusare.
sapírati = abluere; proluere.
sapreti = (koga na sudu) litem, ili causam obtinere; causa, ili judicio vincere.
sarezati = v. srezati.
sarezivati; sarijezati = v. srezivati.
sarka = fulica; fulix.
sasak = v. bradavica.
sasahnuti = exarescere; v. sahnuti.
sasijecati = v. sasjeći.
sasipati = infundere.
sasjeći = concidere. — (odsjeći) decidere. — (isjeći) excidere.
sasluh; saslušak; saslušanje = (svjedoka) interrogatio (testium); v. saslušati.
saslušati = (o sucu) interrogare testem; audire alqm. — (pripustiti) admittere alqm.
sasma; sasmice = v. veoma.
sasniti = somniare; in somnis, per somnum, per quietem, secundum quietem videre. — sasnio sam = somniavi; somnium mihi fuit; in somnis visus sum.
sasnuti = sugere.
sastaja; sastajanje = congressio; congressus.
sastajalište = conveniendi locus; locus, quo, ili in quem conveniunt; locus, in quem coëunt, ili coitur.
sastajati se = convenire, ili congredi inter se. — (sabrati se) convenire in unum locum.
sastalište = v. sastajalište.
sastanak = congressus; conventus. — (skupština) coetus; v. skupština. — (dogovor) colloquium.
sastanište = v. sastajalište.
sastanuti se = v. sastajati se.
sastarati se = v. brinuti se.
sastati se = v. sastajati se.
sastav = compositio, n. pr. membrorum. — (uredba) constitutio.
sastavak = (sveza) junctura. — (pismeni) scriptum; commentariolum. — sastavci (mjesto, gdje se stječu dvije rijeke) confluens; confluentes.
sastavina = pars. — (čest cjeline) membrum. — (počela) elementa.

sastaviti; **sastavljati** = (spojiti) connectere. — (združiti) conjungere. — (zglobiti; zbiti) configere. — (sklijati) conglutinare. — (spariti) comparare. — (sabrati; skupiti) colligere. — (skupiti; namaći) conficere; efficere. — (slagati) componere. — (složiti; napisati) facere, n. pr. orationem, versus, librum, poëma. — (napisati) scribere; conscribere; componere, n. pr. librum, poëma. — biti sastavljen iz = constare ex alqa re; compositum esse ex alqa re; v. sastojati se.
sastavljač = (pisma) scriptor, ili qui librum scripsit, conscripsit, composuit.
sastavljanje = compositio. — (gram. spajanje) junctio. — (pismeno s.) scriptio; confectio.
sastići; **sastignuti** = v. sustići.
sastojati se = constare (ex) alqa re; compositum esse ex alqa re. — (osnivati se) consistere in alqa re. — (sadržavati se u čem) contineri alqa re. — (sačinjavati) esse (s gen.).
sastrag = a tergo.
sastrići = tondere; detondere.
sastroj = v. sastav.
sastrugati = abradere; deradere, n. pr. ceram, picem navibus.
sasušiti se = arescere; exarescere; arefieri; exuri.
sasuti = infundere. — (metnuti u) ingerere. — (zbaciti) conjicere.
sasvim = v. sasma. — s. tim = (ipak) tamen. — (a ipak) attamen. — (ništa manje) nihilominus.
sašiti = consuere.
sat = v. sahat.
sat = (meda) favus.
satarisati = prosternere; affligere; affligere et perdere.
satariti; **satarivati** = amittere; perdere.
sati = v. risati.
satirati = v. satrti.
satjerati; **satjerivati** = adigere in alqd; v. sagnati.
satkati = detexere; pertexere.
satljeti = putrescere.
satnija = ($^1/_{60}$ legije, $^1/_2$ manipula, $^1/_6$ cohorte) centuria.
satnik = centurio.
satrijeti = v. satrti.
satrti = deterere; conterere. — (sasvim iscrpsti; oslabiti) conficere. — s. neprijatelja = hostem ad internecionem caedere, ili redigere, ili delere; hostem, ili hostium copias occidione occidere, ili caedere; hostium internecionem facere. — (o stvari materijalnoj; uništiti bez traga) abolere. — s. se = pessum ire; perire; interire.
satužiti se = v. stužiti se.
satvar = v. stvar.
satvoriti = v. stvoriti.
saučenik = condiscipulus. — biti čiji s. = una cum alqo literas discere, ili praeceptorem audire.
sav = v. vas.
savesti = v. svesti.
savez; **saveza** = (sa svijem formalnostima sklopljen) foedus. — (između dva naroda, ili vladara) societas. — (svečani ugovor) sponsio. — sklopiti, uglaviti, ugovoriti s. = foedus facere, ili icere, inire, ferire, percutere; societatem facere, inire, coïre; sociale foedus, ili societatis foedus cum alqo inire. — prekršiti s. = foedus violare, rumpere, dirimere, frangere. — prelom saveza = foedus ruptum; foedus violatum fractumque.
savezan = (s. država) civitas foederata.
savezati = v. svezati.
saveznički = socialis.
saveznik = socius; foederatus; foedere sociatus. — učiniti koga saveznikom = societate et foedere alqm sibi adjungere; alqm in societatem armorum assumere.
savezništvo = societas. — (saveznici) socii; foederati.
savijati = (smotati) convolvere. — (kriviti) inflectere. — (složiti) complicare. — (stijesniti) cogere.
savišan = v. suvišan.
savišnost = v. suvišnost.
savitak = (puta) flexura, n. pr. vicorum; anfractus, n. pr. viarum. — (smotak) volumen.
saviti = (drvo, granu) flectere; inflectere; v. savijati.
savitlati = urgere; v. savijati.
savjesnost = religio; fides; pudor; v. savjest.
savjest = conscientia virtutis et vitiorum; conscientia factorum; conscientia animi, ili mentis. — dobra s. — conscientia facti, ili pulcherrimi facti; conscientia honeste recteque factorum; conscientia optimae mentis; mens sibi conscia; bonae mentis fiducia. — zla s. = conscientia delicti, ili peccati, ili sceleris; conscientia delictorum, peccatorum, maleficiorum, scelerum; mens male sibi conscia; animus sibi conscius. — po s. (dobroj) = pie, n. pr. bellum indicere posse; bona mente; bono animo. — kunem se savješću = ex animi sententia juro. — mogaše to učiniti po s. = sinebat fides. — ne mogu to učiniti po s. = hoc sine scelere facere nullo modo possum. — grize koga s. = conscientia mordetur alqs; conscientia animi stimulat, ili tenet alqm; alqs angore, ili facibus conscientiae agitatur; alqm conscientiae maleficiorum suorum stimulant. — čovjek bez s. = homo sine ulla religione ac fide.
savjestan = religiosus. — (pobožan, neporočan) sanctus. — (pravedan, zdušan) justus. — (pobožan, zdušan) pius. — adv. religiose; sancte; juste; pie.
savjet = consilium. — (mnijenje više, uglednije ličnosti) auctoritas. — na moj s. = me auctore; me suasore. — (na moju opomenu) admonitu

meo. — dati komu s. = alci consilium dare; consilii auctorem esse alci; v. savjetovati. — pitati koga za s. = alqm consulere; consilium petere ab alqo. — slijediti, slušati čiji s. = consilium alcjs sequi; consilio alcjs parere, ili obtemperare; consilio alcjs uti. — ne slušati s. = sequi recusare (bene) monentem; neglegere alcjs (salutare) consilium; nullius (salutaris) consilii patientem esse. — biti komu u pomoći svojim s. = alqm consilio adjuvare; alqm consiliis sublevare; alci adesse; alci praesto adesse; alci non deesse.

savjetnik = consiliarius; consiliorum alcjs socius et adjutor; auctor consilii, ili consiliorum. — (nagovaralac) suasor. — (poticatelj) hortator. — (opominjalac) monitor. — biti komu s. = alqm consilio regere.

savjetovanje = consilium; suasio; v. savjet.

savjetovati = consilium dare; consilii auctorem esse alci, ili ut, ili ne. — (nagovarati) suadere, ili suasorem esse alcjs rei. — (poticati) hortari alqd, ili ad alqd; hortatorem esse alcjs rei. — (opominjati) monere; admonere. — s. se s kim = alqm consulere; consilium petere ab alqo; v. savjet. — s. se prama vremenu i prilikama = consilium pro tempore et re capere. — savjetuj me = consilio me adjuva; v. savjet.

savkolik = v. vaskolik.

savladati = v. svladati.

savornja = saburra.

savrijeti se = se abdere.

savršan; savršen = perfectus; absolutus. — s. govornik = orator perfectus; homo perfectus in dicendo.

savršenost; savršenstvo = perfectio; absolutio. — do s. dotjerati = ad perfectionem pervenire; ad summa venire. — do s. dotjeran = perfectus et absolutus; perfectissimus; omnibus numeris perfectus et absolutus. — doveo je radnju do s. = perfector operis fuit. — do s. = ad unguem, in unguem, n. pr. carmen decies ad unguem castigare.

savršiti; savršivati = excolere, n. pr. animos doctrina. — (ispravljati) emendare; v. svršiti; v. savršenost.

sazdanje = res (procreata).

sazdatelj = creator (rijetko). — procreator, n. pr. mundi; aedificator, n. pr. mundi; effector, n. pr. mundi; opifex (mundi).

sazdati = creare. — (ličiti; zgotoviti) fingere. — (učiniti) facere. — (sagraditi) exstruere; fabricari.

sazdrenuti = v. sazreti.

sazidati = aedificare; exaedificare; v. sagraditi; exstruere, n. pr. parietem, fundamenta. — (podići) excitare, n. pr. turrim, sepulcrum. — s. zid visok itd. = murum in altitudinem sex pedum perducere.

saziv; sazivanje = convocatio.

sazivati = (u opće) vocare, n. pr. ad se, ad alqd; advocare, n. pr. contionem, concilium, in concilium alqm, ad contionem; convocare, n. pr. populum, senatum, ad consilium; cogere, n. pr. senatum.

saznati = resciscere; cognoscere alqd, de alqa re; v. obaznati.

sazreti = maturari; maturescere; maturitatem assequi; ad maturitatem venire, ili pervenire.

sazvati = v. sazivati.

sažaliti; sažaljavati = miserari, n. pr. casum alcjs; commiserari, n. pr. alcjs fortunam. — (žaliti) dolere, n. pr. casum alcjs. — s. se komu = misereri, commisereri alcjs; miseret me alcjs; misericordia alcjs commotum, ili captum esse.

sažaljenje; sažaljivanje; sažalost = miseratio; commiseratio. — s. vrijedan = miserandus; commiserandus; miseratione dignus. — (o stvarima) dolendus; lugendus.

sažditi; sažeći = comburere; exurere. — (često o mrtvacu) cremare.

sažeti = (ramenima) nihil certi respondere. — s. oči = oculos operire.

sažganje = v. sažižanje.

sažgati; sažigati = v. sažeći.

sažimati = v. sažeti.

sažižanje = exustio.

sažvatati = mandere.

scijeniti = v. cijeniti.

scipati se = (o vodi) frigoribus conglaciare; congelare.

sebičan = suo commodo, ili privatae utilitati serviens; qui utilitate communi non impellitur.

secati se = nares emungere.

sedam = septem. — po s. = septeni. — s. pisama = septenae literae. — s. slova = literae septem. — (stih) od sedam stopa = septenarius. — vrijeme od s. godina = septennium. — s. puta = septies. — s. stotina = septingenti. — na s. redova vesala = septiremis. — od s. godina = septuennis; septem annorum; septem annos natus. — dječaci od s. godina = pueri septenum annorum.

sedamdeset = septuaginta. — po s. = septuageni.

sedamdeseti = septuagesimus.

sedamnaest = decem septem; septem et decem; septemdecim. — po s. = septeni deni.

sedamnaesti = septimus decimus.

sedlati = equum sternere.

sedlo = (pokrivač) ephippium.

sedmerica = (n. pr. vojnika) septem (milites).

sedmero = septem.

sedmerostruk = septemplex.

sedmi = septimus.

sedmina = septem. — (sedmi dio) septima pars.

sedmoljeće = septennium.

sedmoljetan = v. (od) sedam (godina).
sedmorica = v. sedmerica.
segnuti se = manum porrigere, ili tendere ad alqd.
segutra = hodie mane.
seisana = jumentum sarcinarium.
seja; seka = v. sestra.
selidba = v. seoba.
seliti se = v. iz — od — pre — seliti se.
seljače = puer rusticis parentibus natus; rusticulus.
seljački = rusticus, n. pr. vita, praedium, homo; rusticanus, n. pr. vita, homines. — (što je na polju, na selu; [pren.] neotesan) agrestis. — adv. rustice.
seljak = paganus; vicanus (prt. oppidanus); rusticus (prt. homo urbanus).
seljanin = v. seljak.
seljaštvo = rustici (universi).
seljenje = migratio.
selo = vicus. — (seoska općina; župa) pagus. — (s. naprama gradu; imanje sa svijem, što je na njemu) rus; agri, n. pr. senatores tum erant in agris. — sa s., na selu = rure, ili ruri. — poći na s. (za koje vrijeme) = ire rusticatum. — povući se iz grada na s. = (da počineš) rus concedere.
selovati = (za zabavu itd.) rusticari; ruri esse. — (življeti na selu) ruri vivere, ili vitam agere.
senat = senatus. — mnogobrojan, pun s. = senatus frequens. — primiti koga u s. (kao senatora) in senatum legere alqm. — odalečiti koga iz s. = movere alqm senatu, ili de senatu; (jače) alqm senatu, ili de senatu, ili e senatu ejicere. — sazvati s. = vocare, ili convocare senatum. — (pozvati pojedine članove) senatum cogere. — raspustiti s. = senatum dimittere, ili mittere. — držati sakupljen s. = senatum habere. — doći u senat (kao senator) in senatum venire; senatorem fieri. — dopušta se komu da stupi pred s. = datur alci senatus. — zaključak senata = (volja senata samo glasovanjem izražena) senatus auctoritas; (potvrđena pristupom pučkijeh tribuna) senatus consultum; (naredba) senatus, ili patrum decretum. — (senatori) senatores; patres.
senator = senator. — (senatorskog reda) vir ordinis senatorii. — senatori = senatores; patres. — postati s. = legi in senatum. — učiniti s. = legere in senatum.
senatorski = senatorius.
seoba = migratio. — (iseljenje) demigratio. — (s građanskijeh prepiraka i nemira) secessio. — (promjena mjesta) mutatio loci.
seoce = viculus; parvus vicus.
seoski = v. seljački.
sepet = fiscina; corbis.
sestra = soror. — (rođena s.) germana.
sestrenice = sorores.
sestrična = sororis filia.
sestrić = sororis filius.
sevap = v. zadužbina.
sevdisati; sevditi = v. ljubiti, milovati.
sevlija = cupressus; cyparissus.
sezati se = v. segnuti se.
sharati = evertere; delere; excidere.
sharčiti = v. potrošiti.
shatoriti = v. prijateljiti se.
shodan = aptus alci rei, ili ad alqd; accommodatus alci rei, ili ad alqd; appositus ad alqd; conveniens alci rei, ili ad alqd. — (s. cilju) commodus. — adv. apte, n. pr. dicere, alqd disponere.
shoditi = descendere; degredi. — s. se s kim = congredi cum alqo; convenire alqm.
shodnost = commoditas. — (prikladnost) opportunitas.
shrana = v. sahrana; sprema.
shraniti = v. sahraniti.
shvaćanje = cognitio. — brzo s. = celeritas percipiendi.
shvaćati; shvatiti = prehendere; apprehendere; comprehendere. — (zgrabiti) arripere; v. dopirati; pružati se. — (umom) capere animo, ili mente; intellegere; percipere; assequi (cogitatione, animo). — brzo s. = alqd celeriter accipere, percipere; alqd arripere.
sići = descendere; degredi. — s. s pameti = mente alienari; a mente deseri; dementem fieri.
sidlo = situla.
sidrenjak = ancoraria funis; ancorale.
sidrište = locus consistendi.
sidro = ancora. — baciti s. = ancoram jacere, ili ponere. — dizati s. = ancoram, ili ancoras tollere. — stajati na s. = consistere in ancoris, ili ad ancoras; stare in ancoris; (o brodaru) navem in ancoris tenere, ili in statione habere. — presjeći s. = ancoras praecidere.
sigalj = v. sidlo.
sigrati se = v. igrati se.
siguran = (bez pogibelji) tutus ab alqo, ab alqa re; periculi expers; periculo vacuus. — (miran) pacatus (prt. hostilis). — (koji se uzda da mu se ne može nikakva šteta dogoditi i ničesa se ne boji) securus. — (pouzdan, izvjestan) certus. — (pouzdan) fidus. — s. ruka = (o vojniku) certa manus. — s. vijest = certus, ili verus nuncius. — adv. tuto; secure; certe, certo (certo scio = certum est id quod scio; certe scio = certum est me scire). — s. znati = certo scire; certis auctoribus comperisse; certum habere; non dubitare quin. — to će se s. dogoditi = non dubium est, quin hoc fiat.
sigurnost = (bezbrižnost) securitas. — (obećanje obrane) fides.
sijač = sator; seminator (rijetko).

sijanje = satio.
sijanje = fulgor.
sijaset = copia; vis; multitudo; magnus numerus; v. bijeda; napast.
sijati = seminare; serere; (pren.) serere, n. pr. discordias.
sijati = v. sjati.
sijavica = fulgura, um.
siječanj = Januarius (mensis). — prvi s. = kalendae Januariae. — 5. s. = nonae Januariae. — 13. s. = idus Januariae. — zadnji s. = pridie kalendas Februarias.
siječenje = sectio; consectio (rijetko).
sijed = canus. — s. kose (gen.) = canus. — biti s. = canēre. — postati s. = canescere.
sijede = sessio.
sijediti; sijedjeti = canescere; incanescere.
sijedost = canities.
sijelo = sessio. — (sastanak; društvo) circulus; coetus.
sijeno = fenum; foenum. — kositi s. = fenum secare, caedere, succidere. — pokositi s. = fenum demetere. — (stog sijena) meta feni.
sijeri = praestigiae, arum.
sijevak = fulgor; splendor; nitor. — (blijesak) fulgur.
sijevati; sijevnuti = (svijetliti se) splendere. — (zasjati) effulgere. — (blistati se) micare, n. pr. fulmina, ignes, gladii; fulgere, n. pr. tecta ebore et auro fulgentia. — (o munji) fulgere; fulgurare.
sila = (moć, jakost; nasilje; uticaj; množ, obilje) vis. — (fizične sile, moći, osob. tjelesne; bojne sile, čete; sile duševne) vires, ium. — (silovitost) violentia. — (moć, snaga tjelesna i duševna) potentia, n. pr. solis, morbi, herbarum. — (navala; žestina) impetus. — (moć, snaga) ops. — (moć; imetak; vojska; vlast) opes, um. — (bojne sile) copiae, arum; vires, ium. — (vojska) exercitus. — (moć; vlast; ruka) manus; (jakost; krepkost) nervi, n. pr. omnibus nervis contendere, quantum in cujusque animis roboris est atque nervorum. — (sredstva; duševne sile; novčane sile) facultates. — (množina ljudi) multitudo. — (velik broj) magnus numerus. — (velika množina) acervus, n. pr. facinorum, pecuniae; nubes, n. pr. locustarum, peditum equitumque, pulveris; silva, n. pr. rerum sententiarumque, virtutum et vitiorum; caterva, n. pr. testium, juvenum; agmen, n. pr. mulierum, equorum; copia, n. pr. rerum, frugum, armatorum; pondus, n. pr. auri, argenti; frequentia, n. pr. amicorum, vulgi, epistolarum. — silom = vi; (na silovit način) per vim. — sa svom s. = omni vi; summa vi; omnium virium contentione. — ili silom, ili na dobre = aut vi aut voluntate. — upotrijebiti silu = vi agere; vi contendere; vim facere; per vim facere alqd. — odbiti silu silom = vi vim illatam defendere; vim vi vincere; vim vi repellere; (o oružju) arma armis propulsare. — duševne sile = vis animi; animus; virtus, ili vigor animi; vis ingenii; ingenium. — sile tjelesne i duševne = corporis animique vires; nervi mentis et animi. — s. govora = orationis nervi; (krepkost) orationis gravitas; v. snaga; jakost, moć, mnogo.
silacati se = v. skitati se.
silan = (krepak; snažan; jak) validus; valens; viribus pollens. — (koji ima moć) potens. — (velikijeh sila) magnarum virium, n. pr. animalia. — (silovit) violentus. — (žestok) vehemens. — (velik) magnus. — (neizmjerno velik) ingens. — s. mnoštvo = ingens, ili incredibilis multitudo; magna vis. — postajati sve to silniji = viribus in dies crescere, augeri, augescere. — adv. vehementer; valde.
silaz; silazak = descensus.
silaziti = descendere; degredi.
silaženje = descensio.
siledžija = homo violentus.
sileni = potens; v. silan.
silesija = monstrum; portentum. — (o čovjeku) monstrum hominis.
silimice = vi; per vim; v. sila.
siliti = alqm vi cogere; v. prisiliti. — s. se = conari; niti; v. nastojati.
silj = avena.
silje; siljenje = vis; v. nasilje.
silnik = tyrannus; v. samosilnik.
silnovit = v. silan.
silovan = v. silan.
silovanje = vis.
silovati = vim facere; vim adhibere, ili afferre alci; v. siliti.
silovit = v. silan.
silovitost = vis; violentia.
simo = v. amo; ovamo.
sin = filius. — (muško dijete) puer. — sinovi = stirps virilis. — v. potomci. — ne ostaviti sinova = virilem sexum non relinquere. — držati kao sina = alqm in liberorum numero habere; alqm a filiis suis non distinguere.
sinak; sinčić = filiolus; filius parvus.
sindžir = v. lanac; veriga.
sinija = mensa; v. trpeza.
siniti = v. posiniti.
sinjaviti = pallidiorem fieri; alqd amittit, ili remittit colorem.
sinji = coeruleus; coerulus.
sinoć; sinoćka; sinoćke = heri vesperi.
sinor = terminus; v. međa; granica.
sinoriti = terminare; v. omeđiti.
sinovac = fratris filius.
sinovica; sinovka = fratris filia.
sinuti = effulgere; v. sijevnuti.

sip = v. nasip.
sipa = sepia.
sipati = fundere. — s. na što = super alqd effundere, n. pr. legumina super mensam; conjicere in alqd, n. pr. frumentum in solum. — s. u što = fundere, effundere, infundere in alqd; ingerere in alqd, n. pr. in saccum; conjicere in alqd, n. pr. lapides in angulum. — s. vatru (o brdu) = ex montis vertice ignes erumpunt; mons ignes evomit, ili flammas eructat.
sipati = anhelare.
sipčina; **sipina** = arenae litoris.
sipiti = (kiša) tenuiter pluere.
sipljati = anhelare.
sipnja = anhelitus.
sir = caseus.
sirak = orbus; parentibus orbatus; in orbitate degens; v. siromah.
sirće = acetum; v. ocat.
sirćetiti = aceto condire.
siročad = orbi.
siroče = v. sirak.
siromah = vir pauper; v. siromašan.
siromaš = v. siromašad.
siromašad = pauperes etc. v. siromašan.
siromašak = pauperculus.
siromašan = (koji nema velika imetka, ali dosta da preživi, prt. dives) pauper (gr. πένης). — (oskudan; potreban, prt. locuplex) tenuis (gr. σπάνιος). — (koji osjeća potrebu) egens; indigens (prt. abundans, locuples, dives). — (koji je potreban a nema pomoći) inops (gr. ἄπορος). — (vrlo sirom.; prosjački) mendicus. — vrlo s. = perpauper; egentissimus; omnibus rebus egens; omnium egens. — biti s. = in egestate esse, ili versari; vitam in egestate degere; vitam inopem colere. — biti vrlo s. = in summa egestate, mendicitate esse; omnium rerum inopem esse; nihil habere. — postati s. = egentem fieri; ad inopiam redigi. — (bijedan; nesretan) miser; misellus; infelix; miserandus; v. siromaški; siromaštvo.
siromaški = pauper etc. v. siromašan. — adv. tenuiter; misere.
siromašnost; **siromaština**; **siromaštvo** = paupertas; angustiae rei familiaris; difficultas domestica; tenuitas; egestas; inopia; mendicitas; (subjekt., kad ko bolno ćuti, da nema čegagod) indigentia; v. siromašan. — življeti u s. = vivere in paupertate, in egestate; parce vitam agere; vitam in egestate degere; vitam inopem colere.
sirota = orbus; orba; v. sirak.
sirotan = v. sirak.
sirotica = orba; parentibus orbata; in orbitate degens.
sirotinja = v. siromaštvo; v. siromašad.
sirotovanje = orbitas.
sirotovati = parentibus orbatum esse; in orbitate degere. — (biti siromah) v. siromašan; siromaštvo.
sirov = (nekuhan; nepečen itd.) crudus; incoctus. — (nezreo) crudus. — (neobrađen) rudis. — (neotesan) agrestis; rusticus; rudis. — (osoran; neotesan) asper. — (divlji; okrutan) ferus.
sirovitost; **sirovost** = (neotesanost) rusticitas; mores inculti, ili agrestes.
sisa = mamma. — (prsi, koje doje kad ima mlijeka u njima; vime) uber. — (bradavica) papilla. — dati djetetu s. = mammam infanti dare, ili praebere. — odbiti dijete od s. = v. odbiti.
sisat = mammeatus.
sisati = sugere. — (s. majčinu sisu) sugere mammam matris. — koji siše = lactens.
sit = (u opće) satiatus; satur. — (s. hrane) cibo satiatus. — s. života = satiatus vita. — adv. usque ad satietatem. — (dosta) sat; satis.
sit; **sita** = juncus; scirpus.
sitan = minutus. — s. slova = literae minutae, minutiores. — s. pisati = minute scribere. — s. izrezati = minutatim concidere. — s. djeca = parvuli. — s. novac = nummi minoris notae; nummuli; v. sit.
siti = v. sići.
sitina = scirpus.
sititi = satiare alqa re. — (nasititi) saturare alqa re; exsaturare; exsatiare. — (napuniti) explere. — s. se = satiari; n. pr. cibo vinoque.
sitka = cribrum.
sitnarija = res parvulae, parvae, minutae, minimae; (plur.) pusilla; minima; leviora.
sitnež = quisquiliae.
sitnica = res parvi ponderis. — (atom) atomus; sitnice = (malenkosti) nugae, arum.
sitničariti = mercaturam tenuem facere.
sitnina = v. sitnica.
sitniti = minutatim concidere.
sitniž = v. sitnež.
sito = cribrum.
sitost = satietas.
siv = canus. — (sivook) = caesius, n. pr. virgo, leo. — (svijetlo — modro — siv) = glaucus.
siža = v. vrsta.
sjahati = (ex) equo descendere; (ex) equo desilire (skočiti).
sjaj = splendor, n. pr. clipei, coeli, vitae, verborum, summorum hominum; fulgor, n. pr. solis, candelabri, auri; nitor, n. pr. diurnus, argenti, purpurae, orationis; candor, n. pr. solis, coeli. — (žarki s. nebeskih tjelesa) jubar. — (slava) flos, n. pr. Graeciae, vitae. — (veličanstvenost) magnificentia.
sjajac = (kamen) gemma pretiosissima.
sjajan = splendens; fulgens; nitens; nitidus; micans; v. sjati; sjaj; — (pr. i pren.) splendidus;

(pren.) insignis; illustris. — (o djelu, pobjedi itd.) clarus. — (krasan) amplus, n. pr. praemia, triumphus; funus. — (veličanstven) magnificus, n. pr. apparatus, funus, belli spolia, imperium, genus dicendi. — (prelijep) pulcherrimus. — s. ime = nomen illustre. — adv. splendide; nitide; magnifice, n. pr. habitare, vivere; pulcherrime, n. pr. vincere.

sjajanje = v. sjaj.

sjajati se = v. sjati.

sjajnost = v. sjaj.

sjakariti = exuere; cfr. uhvatiti; ščepiti.

sjaraniti se = (s kim) necessitudinem cum alqo conjungere, ili constituere; alqm ad necessitudinem suam adjungere; familiaritatem cum alqo contrahere.

sjariti; sjarivati = (s. ugarke) ignem excitare; ignem reficere.

sjašiti = v. sjahati.

sjatačiti se = (s kim) se socium sceleris adjungere alci.

sjati = splendere; fulgere; nitere; v. sjajan. — (blistati se) micare. — (kao zlato) rutilare; (pren.) splendere, n. pr. virtus; fulgere, n. pr. virtus; nitere, n. pr. recenti gloria; enitere; elucere, n. pr. in bello, in foro, virtus, oratio.

sjecati; sjeckati = caedere; concidere.

sječa = frondes (desectae). — (pokolj) caedes; occidio; v. pokolj.

sječimice = caesim, n. pr. petere hostem.

sjećanje = recordatio, n. pr. temporis ultimi, rerum quas gessimus; admonitio, n. pr. omnem admonitionem alcjs rei evitare.

sjećati se = v. sjetiti se. — (koji se sjeća) memor.

sjeći = caedere. — (rezati) secare. — sjeći se = confligere (inter se); pugnare; v. biti se, boriti se.

sjedalo = (u opće) sedes. — (načinjeno čovječjom rukom) sedile. — (stolac) sella. — (stolac — naslonjač) cathedra. — (s. u teatru, u senatu, u sudnici) subsellia, orum.

sjedati = considere; residere; subsidere. — (s. uz koga) assidere. — (s. za sto; svaki na svoje mjesto) discumbere.

sjedba = satio; sementis.

sjedilac = sessor.

sjedina = canities.

sjediniti = jungere, conjungere alci rei, ili cum alqa re. — (spojiti) copulare. — (združiti) sociare; consociare. — s. se = jungi; conjungi; se jungere, se conjungere etc. — (o vojskovođama) copias jungere; arma jungere, ili conjungere; castra, ili se conjungere; v. ujediniti.

sjedinjenje = junctio; conjunctio; consociatio.

sjedište = sedes; (prebivalište) domicilium; v. sjedalo.

sjediti = sedere. — (uvijek, često gdje s.) sessitare. — (neprestano s.) persedere, n. pr. dies noctesque in equo. — s. uz, do koga, kod čega, ili koga = assidere alci (rei); — (kod koga) ad alcjs latus sedere; alci proximum sedere. — s. na čemu = sedere (in) alqa re; insidere alci rei, ili in alqa re; supersedere, n. pr. elephanto. — s. čvrsto na čemu = haerere, n. pr. in equo.

sjedjeti = v. sjediti.

sjednuti = v. sjesti.

sjedobrad = canā barbā.

sjedoglav = cano capite; canus.

sjedoglavac = homo canus; v. sjedoglav.

sjeđenje = sessio.

sjekač = (dvoplatna sjekira) bipennis.

sjekira = securis. — (dvoplatna s.) bipennis. — (s. za rušenje zidina) dolabra. — (bradva) ascia.

sjekirica = v. sjekira.

sjeknuti = (o zmiji, bolesti) pungere. — s. snagom = contendere nervos omnes; v. pojaviti se.

sjem = v. osim.

sjeme = semen.

sjemeniti = in semen ire, ili abire.

sjemenka = semen.

sjemenje = semina, um.

sjen; sjena = umbra. — (opriječno zbiljnosti; prilika) imago; umbra et imago; adumbrata imago; simulacrum; species. — s. prostirati = umbram facere.

sjenara = fenile.

sjenast = umbrosus; opacus.

sjenica = umbraculum. — (od trstika, granja itd.) trichila.

sjenik = v. sjenara.

sjenit = (o čovjeku) v. krupan; velik.

sjeniti se = visus nostros praestringunt, n. pr. solis radii.

sjenjak = v. sjenara.

sjenka = umbra.

sjesti = v. sjedati. — (o suncu) v. zaći.

sjet = v. svjet.

sjeta = maestitia; maeror; v. žalost.

sjetan = maestus; tristis; aeger animi, ili animo. — biti s. = dolore quodam affectum esse; maerere.

sjetilo = sensus, n. pr. oculorum, aurium; v. sluh, vid itd. — obmana s. = sensuum mendacium.

sjetiti = (koga) monere; admonere; commonefacere. — s. se = (česa) recordari; meminisse; reminisci. — (= meminisse) memoriam alcjs rei tenere, ili habere; memorem, ili haud immemorem esse alcjs rei; (= reminisci) memoriam alcjs rei repetere, revocare, renovare, redintegrare; memoriā repetere alqd; subit animum alcjs rei memoria; alqd mihi redit in memoriam; venit mihi in mentem alqd, alcjs rei, de alqa re; v. spominjati se. — s. se čemu = sentire; animadvertere; intellegere.

sjetnost = v. sjeta.

sjetovanje = v. savjetovanje; sjeta.
sjetovati = v. savjetovati. — (sjetan biti) maerere.
sjetva = v. sjedba.
sjever = septentriones (plur.); septentrio; regio coeli, quae sub septentrionibus est. — (sjeverne strane) septentrionalia, ium. — (vjetar) ventus ab septentrionibus oriens; septentrio; boreas; aquilo.
sjeverac; sjeveranin = qui sub ipsis septentrionibus aetatem agit.
sjeverija = regio in septentrionem spectans, ili ad septentriones vergens; septentrionalia, ium.
sjeverina = pruina.
sjeverljiv; sjeverni = aquilonaris; boreus.
sjevernica = (zvijezda) septentrio.
sjevo = semen.
sjezditi = v. sjahati.
sjutra = cras; crastino die. — s. dan (idućeg dana) = postero, ili insequente die; postridie. — s. rano = cras mane; — s. do večer = cras vesperi. — za s. = in crastinum (diem). — preko s. = perendie; perendino die.
sjutrašnji = crastinus (prt. hesternus, hodiernus). — (idućeg dana) posterus; proximus; insequens.
skačiti = demere; detrahere.
skakač; skakalac = qui salit.
skakati = salire. — (s. u vis) exsilire. — s. od veselja = gaudio exsilire, ili exsultare. — s. u = insilire in alqd. — (o cijeni) pretium alci rei accedit; res carior fit, ili pluris venit; pretium alcjs rei augetur.
skakutati = subsilire.
skalaburiti = miscere; permiscere.
skalje = ramenta, orum.
skameniti = in lapidem, ili in saxum vertere. — s. se = in lapidem, ili in saxum verti. — (od straha itd.) obtorpescere.
skaniti se = v. nakaniti se.
skanjivalo = homo dubius, incertus.
skanjivanje = dubitatio.
skanjivati se = dubitare; dubium, ili incertum esse; titubare; aestuare (dubitatione).
skapati; skapavati = perire. — s. od glada = fame absumi. — s. od zime = vi frigoris absumi.
skapčati = v. skopčati.
skazan = umbra; simulacrum; species.
skedanj = v. koliba.
skeljiti = v. prilijepiti.
skerlet = coccum.
skerletan = coccinus.
skičanje = grunnitus.
skičati = grunnire.
skidati = v. skinuti.
skinuti = demere; detrahere, n. pr. anulum de digito, stramenta a mulis; eximere, n. pr. digito anulum, alci dentem; levare, n. pr. capitis tegumentum, jumenta sarcinis, corpus veste; deponere, n. pr. arma, ili vestes humeris, coronam, soleas; ponere, n. pr. tunicam, vestem, coronam, velamina de corpore; abjicere, n. pr. amiculum, insigne regium de capite; exuere, n. pr. alci clipeum, pharetram, ensem. — (s. nešto što je pribijeno, ili utvrđeno) refigere. — (odmaknuti; odstraniti) tollere, n. pr. ollam, patinam, cibos. — s. s časti = dimovere alqm, n. pr. praefectura; removere alqm ab republica, ab exercitu; alci imperium adimere; alqm honore summovere; alci imperium, ili potestatem abrogare (n. pr. konsula po zaključku narodnom).
skitač = v. skitalac.
skitalac; skitalica = erro.
skitati se = vagari.
skititi = componere. — (složiti) complicare.
skitnica = v. skitalac.
sklad = (svez; spoj) contextus, n. pr. orationis, sermonis. — (suglasje; sudaranje) consensus; consensio. — (harmonija) concentus. — (primjerenost; podudaranje) convenientia. — (sloga) concordia. — s. u pjevanju = vocum concordia. — (razmeđa) confinium.
skladan = consonus; consonans; concors; consentiens; congruens. — (u ponašanju) urbanus; honestus; comis; decorus; modestus. — (skroman) verecundus. — s. šala = ingenuus jocus. — adv. decore; decenter; ut decet; honeste; modeste; verecunde. — s. se ponašati = honeste, ili modeste se gerere.
skladati = componere. — s. stihove = versus facere; v. sastavljati. — s. se = v. pogoditi se; složiti.
skladište = (žita) horreum. — (oružja) armamentarium.
skladnost = v. sklad. — (uljudnost) urbanitas; comitas; modestia; verecundia; decor.
sklanjati = v. skloniti.
sklapati = jungere; conjungere; nectere; connectere; conserere; v. sklopiti.
sklata = stultus; stipes; caudex.
sklati se = cum alqo rixari.
sklecnuti = (nogu) intorquere talum.
sklenica = ampulla (vitrea), lagoena, ili lagona (vitrea).
skleptati = urgere alqm; instare alci; premere alqm. — s. se oko koga = v. skleptati.
sklisti se = v. skliznuti se.
sklizak = lubricus; levis et lubricus, n. pr. pavimentum.
sklizati se = v. skliznuti se.
sklizav = v. sklizak.
sklizavica = lubricum. — (put sklizav) via lubrica.
skliznuti se = v. kliznuti.
sključiti se = v. zgrčiti se.
skljukati = indere.
sklo = v. staklo.

sklon = propensus ad alqd; inclinatus ad alqd; pronus in alqd, ad alqd; proclivis ad alqd. — biti s. čemu = propensum etc. esse ad alqd; animus inclinat ut etc. — biti s. komu = alci favere; inclinatione voluntatis propendere in alqm. — ne biti s. čemu = ab alqa re alienum esse, ili abhorrere.
sklonit = devius; avius; remotus. — s. mjesto = locus remotus, longinquus et reconditus.
skloniti = flectere; inflectere. — (namjestiti) collocare, n. pr. in tuto. — s. koga = flectere alcjs animum. — s. koga na što = alqm ad alqd inducere, impellere; persuadere alci ut etc. — s. se = adduci ut; animum, ili in animum inducere ut etc.; v. sakriti se.
skloniv = flexibilis; flexilis. — (o čovjeku, koji se dade lako skloniti) facilis. — (popustljiv) obsequens. — (na molbe) exorabilis.
sklonost = inclinatio animi, ili voluntatis ad alqd. — (nutarnji nagon) studium alcjs rei, ili alcjs. — (naklonost) voluntas ingenii; propensa in alqm voluntas, ili propensum in alqm studium.
sklop = conjunctio. — (svez) colligatio; nexus. — (zgloba) commissura.
sklopiti = conjungere; nectere; connectere. — s. prijateljstvo = amicitiam cum alqo facere, jungere, inire, conciliare, sibi parare; ad amicitiam alcjs se conferre, se applicare, se adjungere; amicitiā alqm sibi conjungere. — s. ugovor = pacisci, ili depacisci cum alqo; pactionem cum alqo facere, ili conficere. — s. uvjete = conditiones statuere, constituere. — s. savez = foedus cum alqo facere, icere, ferire, percutere; foedus cum alqo jungere; foedere jungi alci; foedus inire cum alqo.
sklopnice = theca.
sknaditi = acquirere; v. sastaviti; načiniti.
skoba = fibula.
skobiti = v. sresti.
skobla = v. skoba.
skocati se = (tvrdnuti) durescere. — (ukočiti se) = (od zime) rigere; obrigescere; (od straha) obtorpescere; torpescere; torpere; stupere.
skočac = qui salit.
skočanjiti se = v. skocati se.
skočimice = saltu.
skočiti = salire; v. skakati. — s. na konja = insilire in equum. — s. na noge = surgere; (pred kim) assurgere. — s. iza sna = somno excuti. — s. na koga = alqm aggredi, adoriri; impetum facere, ili invadere in alqm. — s. na se = resilire. — s. s konja = desilire (ex) equo. — s. iz kočije = desilire curru, de rheda. — s. preko = transilire. — s. u = insilire in alqd; se injicere saltu in alqd; se immittere in alqd, n. pr. in puteum.
skok = saltus. — skokom prijeći = transilire.
skoknuti = v. skočiti.
skolijeriti; skoliti = v. opkoliti.
skomljavina = ululatus.
skomračenje = tenacitas.
skomračiti = tenacem, parcum esse.
skončanje = interitus; finis vitae; exitus vitae; exitium vitae. — dovesti do s. = finem vitae alci afferre.
skončati; skončavati = (koga) alqm conficere. — s. se = confici alqa re.
skonobiti = v. skunatoriti.
skopati = v. dokopati; ščepati.
skopčati; skopčavati = fibula coërcere, ili subnectere. — (spojiti) conjungere; v. spojiti.
skopnjeti = (o snijegu) resolvi; diffugere.
skopost = indoles; ingenium; v. ćud.
skor; skorašnji = recens; novus; nuperus; v. skoro.
skorašnjica = recens aqua.
skoreti se = v. okoreti se.
skorice = v. skoro.
skorijeniti; skorijepiti = v. iskorijeniti.
skoro = nuper; non ita pridem; non pridem; proxime. — (ne davno) modo. — (do malo) mox; brevi. — s. za tim = non ita multo post; paulo post; brevi postea; brevi spatio interjecto. — (gotovo) paene; prope; ferme; fere.
skoroteča = cursor; nuncius expeditus.
skorup = flos lactis. — s. vode = summa aqua. — po s. = in summo.
skot = pecus. — (leglo) progenies.
skotan = praegnans; gravidus. — s. krava = forda.
skotrljati = devolvere. — (pred sobom s.) provolvere. — s. se = devolvi; provolvi; praecipitem ire per.
skotski = pecudum. — adv. pecudum ritu. — s. ćud = immanitas; immanis natura.
skoturati = v. skotrljati.
skovati = excudere; procudere.
skovčati = v. skopčati.
skovrljati = v. skotrljati.
skoznovati = v. bditi.
skožurati se = corrugari.
skrajni; skrajnji = extremus. — (zadnji) ultimus. — (najposljednji) postremus. — (najviši) summus. — s. potreba = summa inopia; ultimum, ili extremum inopiae. — s. pogibelj = summum periculum; ultimum discrimen.
skralup = squama.
skratiti = (sprijeda odsjeći) praecidere. — (porezati; stegnuti) amputare, n. pr. multitudinem sententiarum, narrationes. — (okrnuti) curtare; decurtare. — (stegnuti) contrahere; corripere, n. pr. verba.
skrb = v. briga.
skrban = curiosus; diligens.

skrbitelj = curator.
skrbiti (se) = v. brinuti se.
skrbnik = curator. — (nedorasle djece) tutor.
skrbništvo; skrbnja = tutela.
skrenuti = amovere; removere.
skrepeniti se = v. skocati se.
skresati; skresavati = amputare, n. pr. inutiles ramos; decidere, n. pr. ramos, silvam.
skretati = v. skrenuti.
skrhati = frangere; confringere; diffringere. — (metnuti u) conjicere. — s. se = praecipitare; praecipitari; praecipitem ire per alqd, n. pr. per gradus; cadere ex, ili de, n. pr. equo.
skrinja = arca; cista; capsa.
skriti = v. sakriti.
skrivač = occultator.
skrivati = v. sakriti.
skriviti = curvare; incurvare. — (skučiti) flectere; inflectere. — (počiniti; sagriješiti) committere; admittere (in se); merere; mereri; cfr. quid feci? quid commerui aut peccavi? quid tantum merui? quidquid acciderit, a quo mea culpa absit, animo forti feram. — (propustiti dužnost) delinquere alqd.
skrkljušiti = (koga) opprimere; v. pritisnuti.
skrknuti se = spissari.
skrnaviti = inquinare; polluere.
skroman = modestus. — (sramežljiv) verecundus; pudens. — (smjeran) demissus. — (ne slavohlepan) minime ambitiosus.
skromnost = modestia; verecundia; pudor; v. skroman.
skrovan = v. skrovit.
skrovište = latibulum; latebra. — (utočište) receptaculum; occultum, n. pr. in occulto se continere.
skrovit = reconditus; abditus; absconditus; occultus, n. pr. occultiores valles; secretus, n. pr. cogitationes. — na s. mjestu = secreto in occulto. — adv. occulte; secreto; latenter; v. sakriti.
skroz; skrozi; skrozimice = penitus, n. pr. perspicere, nosse. — probiti koga s. = transigere alqm, n. pr. gladio. — poznati koga s. = alqm totum, ili penitus nosse.
skrpiti; skrpljavati = consuere; sarcire; resarcire.
skrpuša = talitrum.
skršiti = v. skrhati. — (oboriti; poniziti) frangere; infringere, n. pr. audaciam alcjs, vim, animum.
skrušenje; skrušenost = animus acerbissima poenitentia afflictus.
skrušiti = comminuere; v. skršiti. — skrušen = supplex.
skrutiti = solidare. — (sgustiti) densare.
skrutnuti (se) = solidari. — (zgustiti se) densari.
skružast = lacertosus; robustus.
skružavati se = v. ustručavati se.
skrvaviti; skrviti = sanguine contaminare, inquinare; cruentare.
skuba = v. domaćica.
skucati = conficere; expedire. — s. se = enervari.
skučati; skučiti = curvare; incurvare. — s. koga = urgere, ili premere alqm; in angustias alqm pellere, ili compellere. — s. se = curvari; incurvari.
skuditi = calumniari alqm.
skudla = scandula.
skuhati = coquere; coquinare. — (uvariti) decoquere.
skunabiti = parare; comparare; providere; acquirere. — biti skunabljen = (omnibus rebus) instructum esse; alqd mihi largissime suppetit.
skunatiti; skunatoriti = v. skucati.
skȕp = (ljudi) coetus.
skûp = carus; magni pretii. — (skupocjen) pretiosus; qui (quae, quod) magno stat pretio. — (koji stoji mnogo troška) sumptuosus. — adv. care; magno (pretio). — platiti s. = alqd carissime emere; (pren.) maximas alcjs rei poenas dare. — (škrt) tenax; sordidus; avarus.
skupa = una. — (zajedno) conjunctim. — svi s. = (ne izuzev nijednoga) ad unum omnes. — (svi na okupu) cuncti.
skupac = avarus; homo tenax, avarus.
skupariti = tenacem, ili sordidum esse.
skupilište = conveniendi locus; locus, quo convenitur, ili conveniunt.
skupinja = v. skupoća.
skupiša = qui colligit etc. v. skupiti.
skupiti; skupljati = (na jedno mjesto) cogere. — (sabrati; sjatiti) congregare. — (sazvati) convocare. — (sabrati, sjediniti) conducere; contrahere, n. pr. copias. — s. narod = contionem vocare, ili convocare. — s. senat = senatum cogere, ili convocare. — s. vojsku na jedno mjesto = copias in unum locum, ili in unum cogere, contrahere, conducere. — s. se = cogi; se congregare; congregari; convenire; coire; (dovrvjeti) confluere; (mnogobrojni) frequentes convenire; (doletjeti) convolare.
skupnovlada = respublica libera; civitas libera.
skupocjen = pretiosus; magni pretii.
skupoća = caritas; magnum pretium. — (hrane) caritas annonae, ili rei frumentariae; annona cara. — (nestašica žita) inopia rei frumentariae.
skupotinja = v. skupoća.
skupovlada = v. skupnovlada.
skupsti = (pilos) vellere.
skupština = (kad se sakuplja na određeno mjesto; pa i s. u okružnom gradu [sudbena]) conventus. — (sazvana da sluša besjedu magistratsku) con-

cilium. — (koja se sakupila da zajednički u čem sudjeljuje) coetus. — (sazvana da sasluša prijedloge, besjede itd.) contio. — (sjednica) consessus. — (s. koja vijeća; vijeće) consilium. — narodna s. = contio populi; concilium populi. — (uredna naroda rimskoga, sazvana i držana od magistrata da stvara zaključke o državnijem poslovima) comitia, orum. — narediti s. = contionem indicere. — sazvati s. = contionem vocare, convocare, advocare; populum vocare ad concilium; populum in contionem vocare. — držati s. = concilium plebis, ili contionem (populi) habere. — raspustiti s. = contionem dimittere. — govoriti (besjediti) u s. = contionari; pro contione dicere.

skut = gremium. — (na haljini) limbus.

skutac = v. skut.

skutati = v. sakriti.

skvariti = v. kvariti; pokvariti.

skvasiti = aquā madefacere; humectare; v. umočiti.

skvičati; **skvičiti** = v. skičati.

skvika = v. skičanje.

skvrna = macula; labes; vitium. — bez s. = purus; integer. — (čist; neoskvrnjen) castus; nullis vitiis contactus.

skvrnitelj = violator, n. pr. templi, juris gentium.

skvrniti = v. oskvrniti.

slab = (nejak) infirmus. — (nekrepak) invalidus. — (s. po naravi, dobi, bilo tjelesno, bilo duševno) imbecillus. — (mlohav; iznemogao; [prt. robustus]) debilis. — (mlitav; malaksao) languidus. — (oslabljen, raslabljen) affectus, n. pr. miles hibernis itineribus. — (istrošen) enervis; enervatus. — (sa svijem oslabljen, istrošen) confectus. — (tup) hebes, n. pr. oculi, aures, memoria. — (neznatan; malen) tenuis, n. pr. sonus, valetudo, spes, suspicio. — (tanak) exilis, n. pr. vox. — (loš, mršav) gracilis, n. pr. puer, equus, vindemia. — (neznatan) parvus; exiguus, n. pr. manus (četa), spes, fides. — (slabo polažen, napučen) infrequens. — (neznatan; od male cijene) levis, n. pr. argumentum, praesidium. — s. da se opriječi = infirmus ad resistendum. — s. vino = nullarum virium vinum. — s. žena = mulier imbecilli consilii, ili imbecillo animo. — biti s. = infirmum esse viribus. — biti s. prama neprijateljskijem silama = minus multitudine militum pro hostium numero valere. — (= bolestan) v. bolestan. — adv. (malo) parum; v. malo. — infirme; languide; exiliter; exigue; leviter.

slabačak; **slabahan**; **slabašan** = v. slab.

slabina = inguina, um.

slabiti = imbecillum, ili infirmum reddere, n. pr. stomachum; infirmare, n. pr. hominem, fidem testis. — (istrošiti) enervare; debilitare, n. pr. animum, spem, opes. — (umoriti) ad languorem dare. — (istanjiti; umanjiti) attenuare; extenuare. — (umanjiti) minuere; deminuere; imminuere; comminuere. — (slomiti; skršiti) frangere; infringere. — (otupiti) hebetare; obtundere; retundere. — s. sile = vires debilitare, attenuare, afficere. — s. oči, vid = hebetare aciem oculorum, ili oculos; oculorum aciem obtundere, ili retundere. — s. sluh = hebetare aures, ili aurium sensum; obtundere auditum. — s. živce = nervorum firmitatem fatigare. — s. duh = animum, ili ingenii vires comminuere; animum imminuere; mentem, ili ingenium obtundere; aciem mentis obtundere. — s. duh i tijelo = nervos mentis ac corporis frangere. — s. državu = opes civitatis atterere, comminuere, affligere. — s. vojsku = copias extenuare, imminuere; legiones attenuare. — s. nadu = spem debilitare, extenuare. — s. srce (srčanost) = animum, ili animos deminuere (prt. animum, ili animos augere); animum frangere, infringere; v. oslabiti.

slabljenje = debilitatio; imminutio.

slabobočina; **slabočina** = inguina, um.

slaboća = infirmitas; imbecillitas; debilitas; gracilitas; hebetatio; v. slab. — s. oči = infirmitas oculorum; infirma vis oculorum; hebetatio oculorum; oculi hebetiores. — s. pameti, uma = animi imbecillitas; animi debilitas; animi vigor obtusus; animi acies obtusa.

slabomoćan = v. slab.

slabost = v. slaboća.

slabotinja = homo infirmus, invalidus.

slabouman = hebetis, ili imbecilli ingenii. — biti s. = imbecillo, ili hebeti ingenio esse.

slaboumlje; **slaboumnost** = imbecillitas mentis, ili ingenii.

slabušan = v. slab.

slačast = dulciculus.

sladak = dulcis. — (mio; drag) suavis. — (ugodan) jucundus. — (laskav; zanimiv) blandus. — adv. dulciter; suaviter; jucunde; blande.

sladiti = v. osladiti. — s. se = dulci esse sapore.

sladjeti = dulcescere.

sladokusac = homo subtilis palati; homo gulae subtilioris. — (gumalac) gulae parens.

sladost = v. slatkoća.

sladostan = v. sladak.

slađahan = dulciculus.

slaganje = collocatio. — (o govoru) dispositio. — (gomilanje) coacervatio (dokazâ itd.). — v. sloga; laganje.

slagalište = v. skladište.

slágati = ponere; componere. — (nagomilati) accumulare; coacervare. — s. koga s kim = conciliare alqm alci. — s. se = consentire; con-

venire; congruere; concordare. — ne s. se = non consentire, etc.; dissentire; discrepare. — s. se s kim u čemu = consentire, ili congruere cum alqo; idem sentire cum alqo.

slàgati = mentiri; mendacium dicere; v. lagati.

slakomiti se = v. polakomiti se.

slama = stramentum. — (pljeva) palea. — (žitni vlat) stipula.

slaman = stramenticius (rijetko).

slamati = v. lomiti.

slamen = v. slaman.

slamka = stipula.

slan = salsus. — biti s. = salsi saporis esse.

slana = pruina.

slanik = salinum. — (mali s.) salillum.

slanina = lardum; laridum. — (jedna pola slanine) succidia.

slanutak = cicer.

slap = (vodopad) cataracta; cataractes.

slapiti = v. zgrabiti; šćepati.

slaptati se = v. skleptati.

slast = v. slatkoća. — (ukus) sapor. — (naslada) voluptas; delectatio. — (ugodnost) suavitas. — slasti = deliciae, arum. — (udobnosti života) amoenitates vitae. — (radost) gaudium.

slastice = bellaria, orum.

slati = mittere; v. poslati.

slatkarija = v. slatkiš.

slatkast = dulciculus.

slatkiš = bellaria, orum.

slatkoća = dulcedo; dulcitudo. — (ljupkost) suavitas.

slatkoglasan = canorus. — (po ritmu odmjeren) numerosus. — (ugodan; mio) dulcis; suavis.

slav = gilvus.

slava = (glas stečen krjepošću i djelima, spojen s počitanjem i udivljenjem ljudstva) gloria. — (priznanje koje god vrline) laus. — (glasovitost; znamenitost) claritas. — (dobar glas; dika) fama. — (svetkovina) festum; dies festus. — (godišnja svetkovina) sollemne; sollemnia, um. — pohlepa za s. = laudis studium; gloriae cupiditas. — biti na s. = laudi, ili gloriae esse; laudem afferre. — hlepiti za s. = laudem, ili gloriam quaerere. — sve za s. raditi = omnia ad gloriam revocare; gloriae servire. — postići s. = gloriam acquirere, adipisci, consequi; laudem sibi parere, ili colligere. — bez s. = inglorius.

slavan = gloriosus. — (odličan) clarus; praeclarus. — (čuven; glasovit) inclitus. — (sjajan) illustris. — s. djelo = res egregie gesta. — s. vlada = imperii gloria. — (izvrstan) egregius; eximius. — adv. gloriose; egregie; eximie; pulcherrime, n. pr. vincere; praeclare.

slavica = homo laudis studiosus, ili gloriae laudisque cupidus. — (slavohlepan; tašt) ambitiosus; gloriosus. — (mala slava) gloriola.

slavičan = gloriac, ili laudis cupidus, ili avidus; gloriae appetens; gloriae laudisque cupidus. — (slavohlepan; tašt) gloriosus; ambitiosus.

slavičnost = laudis studium; laudis, ili gloriae cupiditas, gloriae laudisque cupiditas. — (slavohleplje) gloria; gloria et ostentatio.

slavić = v. slavulj.

slaviti = (hvaliti; dičiti) praedicare; laudibus efferre, ornare, tollere, extollere; alqm laudibus celebrare. — (pohvalno spominjati; veličati) celebrare. — mnogo s. = magnis laudibus efferre; divinis laudibus ornare; ad coelum laudibus efferre; miris laudibus praedicare. — s. slavu = diem festum agere, n. pr. festos dies Saturni agere; dies festos celebrare. — s. slavlje; v. slavlje.

slavlje = v. slava. — (s. pobjedno) triumphus; — slaviti slavlje (pobjedno) = triumphare; triumphum agere, ili habere; (malo s. slaviti) ovare. — s. slaviti nad itd. = de alqo, ili ex alqa terra triumphare, ili triumphum agere. — održati s. = triumphum deportare. — dosuditi s. = triumphum decernere alci.

slavljenje = celebratio.

slavodobiće; slavodobit = triumphus.

slavodobitan = victor; triumphans.

slavodobitnik = victor; triumphans.

slavohlepan = ambitiosus; gloriae cupidus, ili appetens; v. slavičan.

slavohleplje = ambitio; gloriae cupiditas; v. slavičnost.

slavoljubiv = v. slavohlepan.

slavoljublje = v. slavohleplje.

slavoluk = arcus; fornix, n. pr. Fabii, Fabius, Fabianus. — (spomenik pobjede) tropaeum.

slavuj; slavulj = luscinia; philomela (pjesn.).

slavuljak = v. slavulj.

slazak = descensus; descensio.

slaziti = descendere; degredi; se demittere; demitti, n. pr. in aequum, in vallem.

slaženje = descensio.

slediti = glaciare. — s. se = conglaciare; congelare; frigore concrescere; v. ostinuti.

sleka = accessus maris; v. plima, osled.

sletjeti = devolare de; v. saletjeti.

slezena; slezina = lien, is.

sličan = congruens; conveniens. — (nalik) similis. — (posve s.) consimilis. — (prilično s.) assimilis. — (poput blizanaca s.) geminus. — (blizu) vicinus alci rei. — (veoma naličan) proximus, n. pr. Deo. — slični pojavi, slučajevi = similitudines. — biti s. = similem esse (gen., ili dat.); similitudinem alcjs rei, ili cum alqa re habere; ad similitudinem alcjs rei accedere; prope, ili propius, ili proxime accedere ad alqd; similitudinem speciemque alcjs (rei) gerere; (o licu) facie alcjs similem esse; os vultumque alcjs

referre; (o licu i tijelu) alci haud disparem esse habitu oris et corporis; (o značaju) mores alcjs referre; (o običajima) alcjs vitam et consuetudinem exprimere alqa re; v. naličiti. — postati s. = alcjs similem fieri; (pretvoriti se) mutari in alcjs formam, ili faciem. — učiniti s. = alqd simile facere, ili reddere alci rei; ad similitudinem alcjs rei efficere; assimulare alqd in speciem alcjs rei. — nešto s. čemu = alqa species alcjs rei, ili quasi, n. pr. quasi ars. — adv. similiter; simili modo.

sličiti = (učiniti sličnim) v. sličan.

sličnost = similitudo. — (sudaranje; prikladnost) congruentia; convenientia, n. pr. morum.

slijed = vestigium. — slijedom slijediti = vestigiis alqm sequi, consequi; vestigiis alcjs instare, ili insistere.

slijediti = sequi. — (s. slijedom) insequi; subsequi; consequi; v. slijed. — (postojano s.) persequi. — (pratiti) comitari alqm, n. pr. in exsilium. — (ići za kim, dolaziti za kim; [u redu, u vremenu]) succedere alci (rei); excipere alqm, alqd, n. pr. pestilens aestas tristem hiemem; continuari alci rei, n. pr. paci externae confestim continuatur discordia domi; subsequi; consequi, n. pr. noctem dies subsequitur, libertatem pax consecuta est; succedere, n. pr. aetas succedit aetati; (nastaviti) pergere; v. nastaviti. — (s. kao posljedica) sequi; consequi alqd; manare ex alqa re. — odatle slijedi = inde (unde, ex eo, ex quo) sequitur, efficitur, conficitur. — (dogoditi se) v. — s. izgled, primjer = v. izgled, primjer; s. savjet; v. savjet. — koji slijedi = insequens; consequens; subsequens. — slijedećeg dana = postero die; postridie (ejus diei). — s. godine = insequenti, ili consequenti anno. — (što slijedi; u pripovijedanju) hic, haec, hoc, n. pr. haec locutus est; cfr. his ferme verbis usus est; in hunc modum locutus fertur; adhibere ad alqm orationem hujus modi; alqm sic alloqui. — na s. način = hoc modo; in hunc modum.

slijep = caecus; oculis, ili luminibus captus. — s. na jedno oko = altero oculo captus. — s. oko = v. oko.

slijepac = homo caecus etc. v. slijep.

slijepiti = conglutinare; v. slijepljeti.

slijepljeti = lumina oculorum amittere; luminibus capi; oculis capi.

slijepost = caecitas.

slijetati = devolare de. — s. se = convolare.

slijevati = v. saliti. — s. se = influere.

slika = par; simile. — (svako prirodno, ili umjetno, plastično, ili slikano djelo) imago. — (umjetna s., koja prikazuje cijelo čeljade; osob. o prilikama bogova) simulacrum. — (podoba; prilika) effigies. — (naslikana) tabula (picta). — P. Scipijon Em. prava s. itd. = P. Scipio Aemilianus avitis P. Africani paternisque L. Pauli virtutibus simillimus. — imati čiju s. = habere alcjs imaginem in tabula; habere alqm pictum. — gledati svoju s. (n. pr. u zrcalu) = imaginem suam cernere. — zvaše ga s. i prilikom očevom = veram paterni oris effigiem appellabat.

slikanje = pictura.

slikar = pictor. — (kao umjetnik) pingendi artifex. — izvrstan s. = praecipuae artis pictor; pictor arte insignis. — veliki s. = arte pingendi clarus. — najveći s. onog vremena = qui tum longe ceteris excellere pictoribus existimabatur.

slikarija = tabula, ili (mala) tabella picta.

slikarstvo = pictura. — (umjetnost slikanja) ars pingendi, ili picturae.

slikati = pingere; v. naslikati.

slina = saliva.

slišalac = v. slušalac.

slišati = v. slušati.

sliti = v. slijevati.

sliva = v. šljiva.

slizak = v. sklizak.

sljedba = (sekta; škola) secta; schola; familia. — (stranka) factio; partes.

sljedbenik = (pristaša) fautor; v. pristaša.

sljedica = v. posljedak.

sljedovan = consequens.

sljeme = v. šljeme.

sljepački = coeco impetu, n. pr. in alqm incurrere; temere, n. pr. credere.

sljeparija = praestigiae; pa u opće: fraudes. — (opsjena) ludibrium oculorum.

sljepariti = praestigias agere; decipere.

sljepica = mulier coeca.

sljepljivati = v. slijepiti.

sljepočice = tempora, um.

sljepočke = tempora, um.

sljepoća = coecitas.

sljepota = coecitas.

sljesti = descendere; degredi.

sljez = v. šljez.

sljubiti = conjungere. — s. se = cohaerere; adhaerere; conjungi.

sloboda = libertas. — dati s. = alqm in libertatem vocare, vindicare; alqm liberare; v. osloboditi. — primiti s. = libertatem accipere. — izgubiti s. = libertatem perdere, amittere. — oteti s. = libertatem alci eripere. — opet steći s. = libertatem recuperare. — uživati s. = libertatem habere; in libertate esse; liberum et sui juris esse. — dati s. robu = servum manumittere. — (srčanost) animus; animus fidens. — (odlučnost) audacia; audentia.

slobodan = liber. — (sin slobodnijeh roditelja; prt. rob) ingenuus. — slobodno je = licet; li-

citum est; liberum est. — (srčan) animosus; fidens (animo); audax.
sloboditi = liberare; v. osloboditi.
slobodnjak = (s obzirom na prijašnjeg gospodara) libertus. — (s obzirom na stališ) libertinus.
slobodnjaštvo = libertatis amor.
slobodoljub; **slobodoljubiv** = libertatis amans. — biti s. = libertati studere.
slobodoumlje = libertas; animus liber.
slog = dicendi, ili scribendi genus. — visok s. = narrandi sublimitas. — v. slovka.
sloga = concordia. — (suglasje) consensus; conspiratio et consensus. — (jednodušnost) unanimitas (rijetko). — postaviti s. = concordiam constituere, ili facere; (među itd.) pacem et concordiam conciliare inter etc. — povratiti s. u državi = concordiam reconciliare civitati. — pomutiti s. = concordiam turbare, ili disjungere. — življeti u ljubavi i slozi = magna amoris conspiratione consentire (o prijateljima); mira concordia vivere (o mužu i ženi); (s kim) concordissime vivere; conjunctissimo animo vivere cum alqo.
slomiti = frangere. — (prelomiti) effringere. — (razlomiti) perfringere, rumpere. — s. ruku, nogu = frangere brachium, crus. — s. komu vrat = frangere alci cervicem. — (predobiti, zauzdati) frangere, n. pr. animum alcjs; infringere alcjs ferociam, potentiam; vincere; domare. — s. se = frangi etc. — (steći se) confluere.
slon = elephantus; elephas; barrus (indijska riječ).
slonokost = ebur.
slonov = (s. kost) ebur. — od s. kosti = eburneus.
slota = res immensae magnitudinis.
sloviti = loqui. — s. koga = alqm (laudibus) celebrare. — (intrans.) omnium sermone celebrari; in magno nomine et gloria esse; magnum (n. pr. in oratoribus) nomen habere; excellere laude (n. pr. dicendi, ili eloquentiae); excellere gloria (n. pr. amicitiae).
slovka = syllaba. — s. po slovku = syllabatim. — otegnuti s. = syllabam producere. — skratiti s. = syllabam corripere.
slovo = litera. — od s. do slova = literate; ad literam. — (riječ) verbum. — (govor) oratio.
složan; **složit** = concors; concordia conjunctus. — adv. concorditer. — s. življeti = v. sloga.
složiti = componere. — (sabrati; sklopiti) complicare. — s. dvojicu = conciliare alqm alci. — (pisati; sastaviti) scribere; conscribere; componere. — s. se = convenit mihi cum alqo res, ili de alqa re; v. slagati.
složnost = v. sloga.
slučaj = casus. — (događaj) eventus; res. — taki s. = id. — ta dva s. = haec duo. — u tom s. = in hac re; in isto genere; quae si ita sunt. — u takome s. = in hujusmodi causis. — u najboljem s. = si felicissime cesserit. — u protivnome s. = si hoc non contigerit; sin aliter; sin aliter acciderit. — često mi se slučio s. = aliquoties eamdem rem expertus sum; aliquoties idem mihi accidit (evenit). — često se dogodi s. da = saepe accidit, ut etc.
slučajan = fortuitus. — (koji se slučajno pruža) forte oblatus. — (nesiguran) incertus. — adv. forte; forte quadam; fortuito. — (po nekome slučaju) casu. — s. se dogodi = forte ita evenit, ili incidit ut; (casu) accidit ut etc.
slučavati se; **slučiti se** = cadere; accidere. — (o očekivanu posljetku) evenire. — (desiti se; osob. o sretnim događajima) contingere. — (dogoditi se u opće) fieri.
slućenje = omen; v. slutnja.
sluga = (rob) servus. — (poslužnik) famulus. — (momak) puer. — (podvornik; pomoćnik) minister; administer. — (uredovni s. prokonsulov itd. u provinciji) stator. — (javni podvornik kod magistrata) apparitor. — (koji ide uzastopce) pedissequus.
sluh = auditus. — (kao sjetilo) sensus audiendi, ili aurium; auditus. — imati dobar s. = acutissime audire. — izgubiti s. = usum aurium amittere; (postati gluh) obsurdescere.
slupati = confringere. — (načiniti kojekako) indiligenter, ili imperite conficere.
slušač; **slušalac** = auditor; auscultator; audiens; qui audit.
slušalište = auditorium.
slušanje = auditus; auditio; auscultatio.
slušatelj = v. slušalac.
slušati = auscultare. — (čuti) audire; auribus percipere, ili accipere. — pomnjivo s. koga = attente, ili perattente audire alqm; alqm diligenter attendere. — milostivo s. koga, što = benigne audire alqm; pronis, ili secundis auribus accipere alqd (prt. adversis auribus accipere alqd). — s. učitelja = audire alqm. — tajom s. = subauscultare; (prisluškivati) captare, ili excipere alqd, n. pr. sermonem aure foribus admota. — (dati posluh komu) aurem praebere alci; aures alci dare, ili dedere; patefacere aures suas, n. pr. assentatoribus. — (pokoravati se) parere (kao sluga gospodaru); (starijemu, zakonu; ipak u slobodnijem odnošaju i ponajviše u pojedinim činima) oboedire; (pokoravati se komu drage volje) obtemperare; (slušati koga na riječ) dicto audientem esse alci; (ugađati komu) obsequi alci, ili voluntati alcjs; (pokoravajući se slušati) audire alqm; auscultare alci; (raditi komu po volji, po ćudi) morem gerere alci; morigerari alci.
sluškinja = v. službenica.

slũta = homo stultus. — (kao psovka) stipes; truncus; caudex.
slúta = qui ominatur, praesagit etc. v. slutiti.
slutiti = ominari. — (predviđati) divinare, n. pr. nihil boni divinat animus; praesagire, n. pr. animus mihi alqd mali; augurari alqd, n. pr. opinione. — (unaprijed osjećati) praesentire.
slutnja = praesensio; praesagitio; animus praesagiens; divinatio; augurium, n. pr. quasi saeculorum quoddam augurium futurorum.
sluz = pituita; mucus.
sluzav = pituitosus; mucidus.
služak = pedissequus.
služavka = v. službenica.
služba = (s. za plaću) servitus. — (ropska s.; podložnost) servitium. — (podložnost; robovanje) famulatus. — (vršenje; posluživanje) ministerium. — (trud za druge; nastojanje) opera. — (dužnost; posao) munus; officium. — (vojnička s.) militia. — (služinčad) familia (robovi); famuli. — obavljati s. = v. obavljati.
službarina = merces.
službenica = famula; ancilla. — (koja ide uzastopce) pedissequa. — (podvornica) ministra.
službenik = v. sluga.
službeno = publice; publica auctoritate.
služenje = v. služba.
služina; **služinčad** = famuli; (robovi) familia.
služiti = (robovati) servire alci, ili apud alqm. — (kao sluga, rob) famulari; ex alcjs famulatu esse; in famulatu, ili in ministerio alcjs esse; ministerium alci facere. — (biti javnim podvornikom) apparere, n. pr. consulibus, aedilibus. — (revno s.) deservire alci, n. pr. corpori. — (s. u vojsci) militare, n. pr. sub alqo, in exercitu alcjs; merere; mereri; stipendia facere, ili merere (mereri); stipendia merere in bello. — (poslužiti; biti na usluzi) servire; deservire; inservire alci; adesse alci; praesto esse alci (osob. u potrebi). — (učiniti uslugu, ljubav) gratum facere, ili gratificari alci. — (pomagati) v. pomagati. — (s. čemu) esse, s dat., ili s gen. particip. futura pas. v. slovn. — (koristiti) prodesse; usui, ili ex usu esse; utilem esse; utilitatem habere, ili afferre; conducere; (o lijekovima) valere contra alqd; mederi alci rei; facere ad alqd. — s. mjesto čega = esse pro alqa re. — s. se = (čim) uti alqa re; adhibere alqd; usurpare alqd.
smaći = demere; detrahere. — s. koga = de, ili e medio tollere. — (otrovati) alqm veneno interimere, ili intercipere; v. pogubiti.
smaga = ingens desiderium; cupiditas.
smaganje = domitus, us.
smagati = domare. — (biti dosta) sufficere.
smagnuti = desiderio alcjs rei confici. — (od sunca) aduri.
smak = interitus.
smaknuće = nex.
smaknuti = v. smaći.
smandrljati = ebibere; comedere. — s. koga = v. smaći.
smanjati se = minui; deminui; decrescere.
smanjiti = minuere; imminuere; deminuere; detrahere alqd de alqa re, n. pr. de possessione, alqd de alcjs mercede; extenuare, n. pr. sumptus, molestias; levare, sublevare, n. pr. inopiam, pretium. — s. se = minui; se minuere etc.
smatranje = contemplatio; v. razmatranje.
smatrati = contemplari; v. motriti; v. cijeniti, držati.
smazati = comedere; v. namazati; izgnjusiti.
smaziti = (za čim) v. smagnuti.
smečiti = comprimere. — (zgnječiti) collidere; elidere.
smeć = v. smet.
smeća = perturbatio; v. smetnja.
smeće = v. smet.
smed; **smeđ** = suffuscus.
smeđast = suffuscus.
smeđiti = fuscare; infuscare.
smekšati = emollire; v. razmekšati; mekšati.
smesti = conturbare, perturbare alqm; alcjs animum confundere; alcjs mentem turbare. — tako mi je s. glava da itd. = ita perturbato sum animo ut etc. — (zaprjeku staviti čemu) impedimentum afferre alci rei faciendae. — (zapriječiti) impedire.
smésti = converrere.
smĕt = purgamenta, orum.
smetalac = (prekidalac) interpellator. — (polaznik) interventor (rijetko).
smetanje = (prekidanje) interpellatio. — (dosada) molestia. — (zapreka) impedimentum.
smétati = impedimento esse alci ad alqd; impedimentum afferre alci rei faciendae. — (stajati na putu; priječiti) obstare alci, alci rei alcjs, alci ad alqd. — (prekidati; zaustavljati) interpellare alqm in alqa re.
smètati = demere. — (položiti) deponere. — (zbaciti) dejicere; abjicere. — s. jaram = jugum exuere; jugo se exuere.
smeten = conturbatus; perturbatus; confusus. — s. govor = oratio confusa; sermo perplexus; smetene glave (gen.) = mente turbata.
smetenik; **smetenjak** = homo mentis perturbatae.
smetenost = perturbatio. — s. lica od stida = confusio oris.
smetište; **smetlište** = v. smet. — (bunište; gnojište) sterquilinium.
smetnja = (zapletak) implicatio. — (nemir; metež) turba. — (zabuna) perturbatio. — (zabuna pameti) mens turbata. — (neodlučnost) haesitatio. — (zapreka) impedimentum.

smetnuti = v. smètati. — s. jaram = jugum excutere; jugum servile a cervicibus dejicere; servitutis jugum a cervicibus suis depellere. — s. s uma = avertere animum, ili cogitationes ab alqa re; cogitationem de alqa re abjicere; non amplius cogitare de alqa re; consilium alcjs rei deponere, ili abjicere (namjeru). — s. oko s koga = oculos avertere ab alqo. — s. što (okaniti se) = abjicere, n. pr. curam, spem, timorem.

smežurati se = corrugari.

smicati = v. smaći. — s. se = decidere. — (zgustiti se) se condensare.

smijač; smijalac = risor.

smijanje = risio; risus.

smijati se = ridere; risum edere. — (nasmijati se) renidere. — veselo se s. = laetum esse risu. — jako se s. = valde, ili vehementer ridere; miros edere risus; in risum effundi. — grohotom se s. = cachinnare; cachinnum tollere, ili edere; in cachinnos effundi. — slatko se s. = ex animo ridere. — s. se komu = ridere alqm; deridere alqm. — (rugati se) irridere alqm. — smiju mi se = rideor; alci sum risui. — s. se čemu = ridere; deridere alqd (rugati se). — s. se komu u brke = palam irridere alqm.

smijeh = risus. — (grohotanje) cachinnatio; cachinnus. — natjerati na s. = risum alci movere, (izvabiti) elicere, (prisiliti šalama) excutere. — pobuditi s. = risum excitare, concitare, movere. — uzdržati s. = risum tenere, continere. — udariti u s. = in risum, ili in cachinnos effundi. — pucati od s. = risu rumpi, dirumpi, dissilire, corruere.

smijes = v. smjesa.

smiješan = (komu se smiju) ridiculus; ridendus; risu dignus. — (vrlo s.) deridiculus; deridendus. — (presmiješan) perridiculus. — učiniti se s. pred kim = alci materiam ridendi praebere. — (šaljiv) jocosus. — (dosjetljiv) facetus. — (vragoljast) jocularis; jocularius.

smiješati = permiscere alqd cum alqa re, alqd alqa re, alqd alci rei; commiscere alqd cum alqa re, alqd alci rei; admiscere (primiješati) alci rei. — (pomiješati; sasuti; pomutiti) confundere.

smiješiti se = arridere alci.

smiliti se = (komu što) placere. — (zaljubiti) adamare; amare coepisse; v. omiljeti.

smiljenik = misericors.

smiljeti = derepere.

smilovati = adamare. — s. se = misereri; commisereri alcjs.

smion = (u dobr. smislu) audens (prt. ignavus). — (u dobr. i zlu smislu) audax. — (srčan) animosus; confidens (često u zlu smislu); audaciae plenus. — (nepromišljeno s.) temerarius.

smionost; smionstvo = audentia; audacia; animus; confidentia; temeritas; v. smion.

smiriti; smirivati = (prt. perturbare) tranquillare, n. pr. mare, animos; (prt. incitare) sedare, n. pr. fluctus, iram, bellum, tumultum; (prt. concitare) placare, n. pr. animum, iram, ture Deos; pacare, n. pr. provinciam; v. miriti. — (dovršiti) finire; absolvere; ad finem perducere. — s. se = (o duševnom miru) acquiescere. — (o suncu) occidere; obire.

smirna = myrrha; murra.

smisao = (značenje) significatio; vis. — (sadržaj; duh) sententia, n. pr. verborum sonitus inanis nullâ subjectâ sententiâ. — (pojam; značenje) notio, n. pr. neque alia huic verbo subjecta est notio, nisi etc. — (pojam) intellectus; sensus. — imati dvostr. s. = duplicem intellectum habere; in utramque rem valere. — ista riječ može imati dva, ili više s. = verbum potest in duas pluresve sententias accipi. — treba protumačiti s. riječi = oportet exprimere quae vis sit subjecta vocibus.

smisliti = excogitare. — (iznaći) invenire. — (odlučiti) decernere; consilium capere; apud animum statuere; constituere.

smišljati = v. smisliti.

smjel; smjelan = v. smion.

smjelost; smjenje = v. smionost.

smjer = via; cursus; regio. — pravim s. = recta regione; recta via; recte; in rectum, ili directum, n. pr. niti. — kosim s. = oblique; in obliquum. — protivnim s. = in contrarium. — svakim s. = in diversas partes; in diversum. — udariti drugim s. = flectere iter.

smjeran = demissus. — (čedan) modestus. — (smjerno moleći) supplex. — adv. modeste; demisse; suppliciter.

smjerati = cogitare; velle; in animo est. — kamo s.? = quo tendis? — s. na što = spectare, ili pertinere ad alqd, n. pr. haec eo pertinet oratio ut etc. alio, huc, eo spectat; v. nišaniti.

smjeriti = animum inducere; v. naumiti; namjeriti; nišaniti.

smjernost = animus submissus, ili demissus. — (čednost) modestia.

smjesa = mistura, n. pr. vitiorum et virtutum. — (pomiješana zob za živine) farrago. — obično se prevodi glagolima: miscere, permiscere, n. pr. stamnum et aes mixta, bona mixta malis.

smjesit = mixtus; permixtus.

smjestiti = locare; collocare.

smješljiv = v. smiješan.

smješljivac = (lakrdijaš) sannio.

smješnost = ridiculum.

smjeti = audere; non dubitare.

smlačiti = tepefacere.

smlatiti = decutere; excutere.

smlaviti = comminuere.

smlednjeti = macescere; macrescere; corpus amittere.
smočan = pinguis. — (začinjen) conditus.
smočiti = (nakvasiti) madefacere (aquā); humectare. — (umočiti) intingere.
smočnica = v. sprema.
smoći = (koga) frangere; domare; v. smagati.
smok = (sve što se uz kruh jede) obsonium. — (što se uz meso jede) pulmentum; pulmentarium. — (začina) condimentum.
smokovina = lignum ficulnum.
smokriti = v. smočiti. — s. se = madefieri.
smokva = ficus. — (suha s.; karijska s.) carica. — dobre (kaunske s.) = cauneae.
smokvica = ficula.
smol; smola = resina. — (pakao) pix.
smolan; smolast; smolav = piceus.
smoliti = pice linere, ili ungere; picare; v. moliti.
smolovit = piceus.
smorac = (vjetar) Caurus; Corus.
smoriti = defatigare; delassare; v. umoriti.
smostiti = pontem (in flumine) facere, efficere; (amnem) ponte jungere.
smot = fasciculus, n. pr. epistolarum. — (što se sakuplja i kao svitak hrani) volumen, n. pr. epistolarum.
smotak = v. smot.
smotati; smotavati = glomerare. — (sabrati; složiti) complicare; v. pobjeći.
smotren = consideratus. — (oprezan) cautus; providus; v. oprezan; razborit.
smotriti = conspicere; conspicari.
smotuljak = fasciculus. — (mala prtljaga) sarcinula.
smračiti se = vesperascit; advesperascit; v. smrknuti se.
smrad = foetor; odor malus. — (nečistoća) immunditia. — (gad; nečist) illuvies.
smradan = male olens; foetidus, n. pr. anima; graveolens.
smradište = (gnojište) sterquilinium.
smraditi = odore implere.
smradnština = v. smrad.
smrcati se = vesperascit; advesperascit; vergit in vesperum dies; tenebrae oboriuntur; obducitur coelo nox.
smrč = juniperus.
smrčika = juniperi baca.
smrći se = v. smrknuti se.
smrdelj = (terebinat) terebinthus. — (trišlja) lentiscus.
smrdeljast; smrdeljav = v. smrdljiv.
smrdež = v. smrad.
smrdjeti = male olere; foetere. — (zaudarati truhlinom) putere.
smrdljika = v. smrdelj.
smrdljiv = v. smradan.
smrdljivac = homo foetidus etc. v. smradan.
smreč; smreka = juniperus.
smrekovina = lignum juniperi.
smrekulja = juniperi baca.
smreskati = v. smrskati.
smrkavati se; smrknjivati se = v. smrcati se.
smrknuće = (u s.) primo vespere; vesperascente coelo; vesperascente jam die; vergente, ili inclinato in vesperum die; quum jam advesperasceret.
smrknuti se = invesperascit; advesperascit; v. smračiti se. — bilo se već s. = jam (plena) nox erat. — s. se pred očima = tenebrae oboriuntur; tenebrae mihi sunt; caligo oculis offunditur.
smrskati = contundere. — (smrviti) conterere; comminuere.
smrt = mors; obitus; excessus vitae, ili e vita; discessus e vita. — (uništenje) letum. — (silovita s.) nex; interitus; exitium. — (svrha života) exitus, ili finis vitae. — nagla s. = mors repentina. — nenadna s. = mors subita. — s. za domovinu = mors pro patria oppetita. — po s. = post mortem. — iza čije s. = alqo mortuo. — na s. (umirući) = moriens. — u slučaju s. = mortis causa; si quid acciderit mihi. — biti na s. = animam agere. — željeti komu s. = alci mortem optare, ili precari; alci exitium votis expetere. — željeti sebi s. = sibi mortem precari; velle exire de vita. — zadati sebi s. = mortem sibi consciscere, ili sibi inferre. — zadati komu s. = mortem alci afferre. — biti komu s. = alci morti esse. — umrijeti prirodnom s. = morte suā mori. — ići na s. = ad mortem proficisci; mortem subire, ili oppetere. — izbjegavati s. = mortem fugere. — tražiti s. = mortem petere, expetere, quaerere, n. pr. in bello; (svojevoljno) ultro morti se offerre; (u boju) moriendi causa corpus suum offerre; do operam ut occidar. — časnom s. poginuti = honeste occumbere; bene, ili honeste mori. — umrijeti preranom s. = accidit alci immatura mors. — kazniti smrću = morte multare; supplicio afficere; capite punire. — osuditi na s. = capitis, ili capite damnare, ili condemnare. — istući koga na s. = alqm verberibus caedere usque ad necem; alqm virgis caedere usque ad mortem; alqm ad mortem mulcare; alqm exanimare, ili necare verberibus.
smrtan = mortalis. — (prolazan) caducus; fragilis. — (smrtonosan) mortifer; v. smrtonosan. — s. kazan = supplicium (capitis); poena vitae, ili capitis, ili mortis; supplicium ultimum, extremum, summum, capitale.
smrtimice = (s. koga mrziti) capitali odio ab alqo dissidere; implacabile odium in alqm suscepisse. — s. ranjen = mortifero vulnere ictus.

smrtnik = mortalis. — (čovjek) homo. — smrtnici = homines; mortales (u klas. prozi samo sastavlj. sa omnes, ceteri, cuncti etc.).
smrtonosan = mortifer, n. pr. morbus, vulnus. — (poguban, zlonosan) funestus, n. pr. securis. — (ubitačan; poguban) capitalis, n. pr. oratio, odium.
smrviti = comminuere; conterere.
smrzao = gelidus; rigidus, n. pr. tellus, aqua; v. smrznuti se.
smrzao = subst. frigus. — (ljuta zima) gelu.
smrzavati se = v. smrznuti se.
smrzlica; smrzlo = frigoris impatiens.
smrznuti se = congelare; congelari; conglaciare frigoribus. — (o rijeci itd.) gelu consistere; gelu constringi et consistere (n. pr. o moru).
smucati = trahere, n. pr. pedibus (za noge), pa također: tijelo jedva s. = fessum corpus vix trahere posse. — smucati se = vagari.
smuditi = amburere, n. pr. cutem, pilos, pinnas etc.
smuknuti = (n. pr. nož) stringere; destringere.
smumlati; smumljati = mussare; mussitare; commurmurari.
smušen = rabidus; rabiosus.
smušenik = v. goropadnik.
smušiti se = v. zgranuti se.
smutiti = turbare; conturbare; perturbare. — s. vodu = turbare aquam. — s. koga = stomachum alci facere, ili movere; indignationem alci movere. — s. se = indignari; stomachari.
smutljivac = turbator; doli machinator.
smutnja = perturbatio, n. pr. animi, rerum. — (metež, nemir) turba.
smuždjiti = (s. lišće) stringere folia ex arboribus.
snabdjeti = (koga čim) instruere alqm alqa re; ornare; exornare alqm alqa re.
snaći = invenire. — s. koga što = accidit alqd alci; evenit alci alqd. — snašla me je bolest = afflictor morbo; tentor morbo. — s. me je zlo = malum nactus sum. — s. me želja = cupiditas me capit, invadit, animum incessit s gen. gerundija, ili gerundiva.
snaga = (u opće fizična i duševna) vis. — (s. fizične i duševne) vires. — (zdrava fiz. snaga) robur. — (životna snaga) vigor. — (ono, na čem se osniva jakost i snaga koje stvari) nervi; lacerti. — duševna s. = animi vires; vis ingenii; v. sila; moć. — sa svom snagom = omnibus viribus, ili nervis; omni ope; omnibus opibus ac nervis; omni contentione. — sa svom snagom nastojati = omni ope niti; omni contentione elaborare ut etc.; eniti et contendere, ili laborare et contendere ut etc. — preko s. = supra vires. — nemam dosta s. da = non satis virium est ad alqd. — dok uzimam s. = dum in officio vires sunt. — pada s. = vires deficiunt alqm. — kupiti s., steći s. = vires colligere, assumere; ad vires pervenire; (ojačati) convalescere. — biti u s. = v. snažan (biti). — bez s. = invalidus; imbecillus; infirmus; v. slab.
snaha = fratris uxor. — (nevjesta) nurus.
snahoditi = v. snaći.
snažan = (u opće) valens; validus. — (krepak) firmus. — (jak i da odoli i da izdrži) robustus. — (pun tjelesne snage) corpore vigens; corpore validus; corpore robusto. — (jak; moćan) fortis. — biti s. = corpore vigere; corpore robusto esse; corpore valere, ili validum esse; bonis viribus esse. — postajati s. = validum, firmum, robustum esse coepisse; vires, ili corporis vires habere incipere.
snažiti = firmare; firmiorem facere.
sneruke = incommodus, n. pr. iter, statio.
snesti = v. snijeti.
sneveseliti = gaudium alcjs turbare. — s. se = (zbog čega) dolorem ex alqa re accipere, capere, suscipere; molestiam trahere ex alqa re.
snići = v. sići.
snijeg = nix. — snjegovi = nives. — pun s. = nivosus. — bio kao s. = niveus. — mete s. = ningit; nives cadunt, ili decidunt. — biti zasut snijegom = nivibus obrui.
snijeti = comportare; conferre. — (zgrnuti) congerere. — (donijeti dolje) deorsum ferre. — jaje s. = ovum gignere.
snijevati = v. sanjati.
sniježiti = ningit; nives cadunt, ili decidunt.
snimati; snimiti = v. skinuti.
sniti; sniti se; snivati; snivati se = v. sanjati.
snititi = (oganj) ignem accendere.
snizak = v. nizak.
sniziti; snizivati = abjicere, n. pr. natura quum ceteras animantes abjecisset ad pastum solum hominem erexit, alqd dicendo, se. — (cijenu s.) minuere pretium; (manju cijenu udariti) minus pretium imponere, ili constituere. — s. što na što = abducere, n. pr. artem ad mercedem questumque. — s. se = se demittere, se submittere. — s. se na što = descendere ad alqd, n. pr. ad gravissimas verborum contumelias.
snižen = submissus; demissus.
sniženost = animus submissus, ili demissus.
snjegovit = nivosus.
snjeti = v. sanjati.
snježan = nivalis, n. pr. dies. — (bio kao s.) niveus.
snježanica = aqua nivalis; aqua ex nive (resoluta).
snježast = niveus.
snoćiti se = tenebrae oboriuntur; v. smrcati se.
snop = merges. — (svežnjić) fasciculus.
snopast; snopit = robustus.

snosan = tolerabilis; tolerandus; ferendus.
snositi = v. snijeti; podnositi.
snošljiv = v. snosan.
snošljivost = tolerantia. — (strpljivost) patientia. — (popustljivost) patientia.
snovati = telam ordiri, ili exordiri. — (misliti na kakvo zlo proti komu) machinari; meditari, n. pr. accusationem, pestem alci; cogitare, n. pr. facinus, proscriptiones. — (spravljati) parare; struere, n. pr. insidias, fraudes. — (s. štogod veliko i teško) moliri.
snubiti = (djevojku) virginem sibi petere in matrimonium; virginem sibi poscere, ili expetere; alqm sibi uxorem poscere.
snužden = tristis; maestus.
snuždenost = tristitia; maestitia.
so = sal.
soba = (sa sofom za počinak obdan, ili sa posteljom za spavanje obnoć) cubiculum. — (s. koja se može zaključati) conclave. — (sobica za počinak, učenje; gabinet) zotheca; zothecula.
sobet = convivium; v. gozba.
sočan = suci plenus; sucidus.
sočiti = v. prosočiti; prokazati.
sočivica = lens.
sočivo = legumen; legumina, um.
sočnost = sucus.
sodžba = delatio.
sofista = sophistes; sophista.
sofra = mensa; v. trpeza.
soha = furca; vallus bifurcus; ames. — (otka) contus.
sohast = bifurcus.
soj = conditio; v. rod.
soja = v. soha.
sok = sucus.
sokak = v. ulica.
soko; sokol = (u opće ptica grabežljivica) accipiter. — (s. golubar) miluus.
sokolić = pullus miluinus.
sokoliti = animum alci addere, ili facere; alqm, ili alcjs animum erigere, excitare; alcjs animum accendere; alqm hortari, adhortari, cohortari ad alqd, ili ut.
solarica; solenka = salinum; salis concha.
solika = grando nivosa.
solilo; soline = salinae, arum.
soliti = sale condire. — (posuti s.) sale conspergere, ili aspergere.
solja = v. solika.
soljenica; soljenka; solnica; solnjak = v. solarica.
solovara = salinae, arum.
sominj = v. ravnotežje.
sominjati se = librari suis ponderibus.
sopa = fustis; v. batina; kijača.
sopćiti = v. priopćiti.
sopila; sopilka = tibia.
sopisati; sopiti = anhelare; anhelitum movere, ili ducere.
sopnja = anhelitus.
sopolj = mucus.
sopra = v. sofra.
sopstven = v. osoban; vlastit.
sorad; sorat = malleus.
soriti = devolvere; v. oboriti. — s. se = devolvi; delabi. — (oriti se) personare; resonare; v. oriti se.
sova = ulula. — (ćuk) noctua.
sovica = noctua.
sovilje; sovjelo = (čunak) radius.
sovrnja = saburra.
sovrnjati = saburrare.
spadati = decidere; cadere. — (malo po malo) delabi. — s. cijena = pretium alcjs rei abit; pretium alcjs rei minuitur, n. pr. ad ternos nummos, ili deminuitur; res vilior fit; res vilius venit; v. padati. — spadati na koga = esse alcjs.
spajati = v. spojiti.
spaliti = exurere, n. pr. oppida, classem; comburere, n. pr. Caesarem. — (potpaliti) inflammare. — (užeći) incendere. — s. koga živa = alqm vivum comburere, ili exurere; alqm vivum igni concremare; v. sažeći.
spaljenje; spaljivanje = exustio; crematio.
spaljivati = v. spaliti.
spametan = v. pametan.
spanđati se = (s kim) implicari alqo, ili alcjs familiaritate.
spanje = quies; somnus. — vrijeme s. = somni tempus.
spaociti = fulcire.
spaonica = cubiculum.
spapuljati = v. zgnječiti.
sparan = fervidus. — (jače) aestuosus.
sparina = fervor. — (jače) aestus.
spȁriti se = (caloris vi) corrumpi.
spáriti; sparivati = jungere; conjungere; comparare. — s. se = jungi; conjungi; se jungere; se conjungere.
sparog = asparagus.
spas = servator. — v. spasenje.
spasenje = salus. — (bijeg) effugium. — (zaštita) praesidium. — (utočište) refugium. — tražiti s. u koga = salutem petere ab alqo. — tražiti s. u bijegu = salutem fuga petere; in fuga sibi praesidium ponere.
spasilo = salutis via; salus.
spasitelj = salutis auctor. — (izbavitelj; uzdržavatelj) servator; conservator. — (oslobođitelj) liberator. — (zaštitnik; izbavitelj) vindex, n. pr. periculi.
spasiteljan = v. spasonosan.
spasiti = servare; conservare. — (osloboditi) liberare alqa re; eripere alqm ab, ili ex alqa re.

— s. život = salutem alci dare; salutis auctorem esse alci. — spasiše samo život = iis praeter vitam nihil erat super. — s. se = se servare. — (sebi život) vitam servare; salvum effugere; (biti izvan pogibli) salvum esse; periculo liberari, eripi. — s. se bijegom = fugere; aufugere; fugā salutem petere; (s. se u sigurno mjesto) in tutum pervenire. — s. se kamo = alqo confugere. — tražiti da se s. (spas) = salutem petere; saluti suae consulere. — s. državu svojom pogibli = suo periculo salutem afferre rei publicae. — ne može se s. = actum est de eo. — s. koga od smrti = servare alqm a morte. — s. svoju čast = existimationi suae consulere.

spasonosan = salutaris; salutifer (pjesn.).

spasti = v. spadati. — (u mesu; u licu) macie tenuari; corpus amittere; in maciem ire, n. pr. aegritudine, annis. — s. na prosjački štap = ad extremam mendicandi necessitatem deduci; ad pudendam inopiam delabi. — (spasiti) v.

spati = dormire. — (spavajući ležati) cubare. — (spavajući počivati) quiescere. — (tvrdo spavati; hropiti) stertere. — ići s. = ad quietem ire; dormitum, ili cubitum ire, ili (o više njih ustati da idu s.) discedere. — poći kamo s. = cubitum se alqo conferre. — ne dati komu da s. = alqm somno prohibere. — dati komu tri sata da s. = alci tres horas ad quietem dare. — ja spavam dobro = facilis mihi est somnus. — s. s uha na uho = dormire in utramvis aurem. — ne mogu da s. dobro = difficilis mihi est somnus. — nemogu da s. = noctem insomnem ago. — — cijelu noć nijesam spavao = somnum ego hac nocte oculis non vidi meis; totam noctem pervigilavi (bdjeti). — nešto mi ne da spati = alqd me non sinit dormire, n. pr. cantus alcjs. — veoma malo s. = (u opće) minimum dormire; (po običaju) brevissimi esse somni; brevissimo somno uti. — moći s. u koje drago doba = paratissimi esse somni. — dugo s. = somno indulgere; (po običaju) nimio somno uti. — spati do podne = (jedan put) in medium diem dormire; (po običaju) in medios dies dormire. — s. neprestano dan i noć = somnum per diem noctemque continuare.

spavanje = v. spanje.

spavaonica = cubiculum; cubiculum dormitorium; dormitorium.

spavati = v. spati.

spaziti = v. opaziti. — s. se = v. osjetiti se.

spazmati = ineptire.

spečaliti = operose comparare.

speći = v. peći.

spenga = spongia.

spepeliti = in cineres vertere.

spešnjati = indiligenter, ili imperite conficere, facere.

speti = nectere; v. sapinjati.

spica = (na točku) radius.

spinjati = v. sapinjati.

spiriti = (oganj) ignem excitare (flatu), ili flatu accendere; conflare ignem.

spis = scriptum. — (knjiga) liber.

spisatelj = scriptor, n. pr. tragoediarum, rerum. — (u koliko jamči za što, ili je na primjer) auctor. — (koji je što napisao) qui librum scripsit, conscripsit, composuit.

spisati; **spisavati**; **spisivati** = scribere; conscribere. — (sastaviti) componere.

spiskati = effundere; profundere; consumere.

spješati = debilitari; v. oslabiti, malaksati.

spješiti = v. pospješiti.

spjev = carmen.

spjevati = carmen facere, pangere, fingere, scribere. — (sastaviti) carmen componere. — s. koga = carmine, (ili carminibus) celebrare alqm.

splahati = v. nadvladati.

splahnuti = eluere; abluere.

splaka = lacuna.

splakati = v. splahnuti.

splata = ponto.

splav = ratis.

splavati = v. splahati.

splesati = conculcare; obterere.

splesti = contexere. — stvar spletena = res impedita, difficilis, contorta; (veoma s.) res in magnis difficultatibus est.

splet = (pletenica) gradus. — (zamršaj) nexus. — (što je smotano kao u klupko) glomus.

spletati = v. splesti.

spletka = fallacia; ars. — (varka) dolus; v. pletka.

spletkariti = artes struere; fallacias componere; callida, ili clandestina consilia struere; v. pletkariti.

spliti se = confluere.

splitvina = lacuna.

spljesniti (se); **spljesniviti (se)** = situ corrumpi; situm contrahere.

spljosniti; **spljoštiti** = comprimere.

spočitati; **spočitavati** = (komu što) exprobrare; crimini dare alci alqd.

spodbiti = arripere.

spoganjati = v. spočitavati.

spojenje = conjunctio; copulatio.

spojiti = ferruminare, n. pr. bitumine muros. — (sastaviti; skopčati) jungere, conjungere alqd cum alqa re; copulare alqd cum alqa re; connectere alqd cum alqa re, n. pr. orientem et occidentem, amicitiam cum voluptate; annectere alqd alci rei, n. pr. rebus praesentibus futuras; adjungere alqd alci rei, ili ad alqd, n. pr. ad magnam doctrinam ornatissimae orationis facultatem; committere, n. pr. ripas ponte, lacum mari, urbem continenti. — biti spojen = con-

junctum esse cum alqa re; (pomiješan) mixtum esse alci rei, ili cum alqa re; (biti pun) plenum esse alcjs rei; (imati u sebi što) habere alqd; (sa sobom nositi; uzročiti) alqd secum afferre; alqd afferre alci, n. pr. voluptatem, dolorem. — s. biti s velikom mukom = laboriosum esse; — s velikim dobitkom = lucrosum, quaestuosum esse; — s velikom štetom = damnosum esse; — s velikom pogibli = periculorum plenum esse; periculosum esse. — s. se = se jungere, ili conjungere. — spojen s poteškoćama = impeditus, n. pr. navigatio.

spokojstvo = tranquillitas, n. pr. animi, vitae. — (mirovanje) quies. — (bezbrižnost) securitas.

spol = sexus; secus (indecl.). — (gram.) genus.

spoljašnji = exterior; externus.

spoljašnjost = exterior pars; quae extra sunt. — (oblik) facies; species. — (prilika; držanje tijela) habitus.

spomen; spomena = (uspomena) memoria, n. pr. s. vrijedan = memoriae prodendus. — (spominjanje) commemoratio, n. pr. hominum, officiorum; v. uspomena. — (napomena) commemoratio; mentio.

spomenak = monumentum; v. spomen.

spomenik = monumentum.

spominjanje = recordatio, n. pr. temporis ultimi; commemoratio. — (mimogredno s.) mentio.

spomenuti; spominjati = (što) memorare, n. pr. amicitiam ac foedus; commemorare, n. pr. causas alcjs rei, de alqo, de alqa re; mentionem facere, habere, inferre, movere alcjs rei. — slučajno što s. = in mentionem alcjs rei incidere. — gore spomenuti = quem, ili de quo supra commemoravimus; cujus supra meminimus, ili mentionem habuimus; de quo supra feci mentionem. — s. komu što; sjetiti koga na što = in memoriam redigere, reducere, revocare alci alqd; alqm admonere; commonefacere alcjs rei. — s. se = (spominjati se) meminisse; (spomenuti se) reminisci; (opet na pamet uzeti pak razmišljati) recordari. — spominjati se čega = (= meminisse) memoriam alcjs rei tenere, habere; memorem, ili haud immemorem esse alcjs rei. — spomenuti se čega = (= reminisci) memoriam alcjs rei repetere, revocare, renovare, redintegrare; memoriā repetere alqd; subit animum alcjs rei memoria; alqd mihi redit in memoriam; venit mihi in mentem alqd, alcjs rei, de alqa re. — ne s. se koga, ili čega = non meminisse; non recordari; non reminisci alcjs rei; immemorem, ili non memorem esse alcjs rei. — ne mogu se čega s. = alqd non venit in mentem; memoriā alqd excessit, delapsum est; e memoria alqd mihi exiit, excidit; ex animo alqd effluxit; fugit, ili refugit alqd meam memoriam. — s. se da sam čitao = memini me legere. — koliko se s. = ut mea memoria est; quantum memini; nisi animus, ili memoria me fallit. — s. se u oporuci = in testando memorem esse alcjs; alqm prosequi legato; legare alci alqd in testamento. — ne s. = immemorem in testando esse alcjs; alqm omittere.

spona = (puto) pedica. — (kopča) fibula. — (vez; sveza) nodus; vinculum; copula.

spopasti = arripere; corripere. — (navaliti) invadere in alqm. — spopade koga strah = timor incessit, occupat alqm; pavor incutitur alci; timore opprimitur alqs.

spor = (polagan; trom) tardus (prt. celer, velox). — (trom; lijen; što po malo djeluje) lentus (prt. citus, celer). — (lijen; mlitav; koji na silu radi) segnis (prt. promptus). — (od naravi lijen) piger. — (tih; lagan) lenis. — (kasan) serus. — adv. tarde; lente. — (s. korakom) tardo pede; tardo gradu; tardo passu; — leniter; segniter.

sporan = v. spor.

sporazumak = (izravnanje raspre) compositio. — (pogodba) conventum; conventus. — (sloga) concordia; consensus.

sporazumjeti se = v. izravnati; složiti se.

sporečkati se = v. sporiječiti se.

spored = v. pored.

sporediti = alqd alci rei, ili cum alqa re, alqm alci, ili cum alqo aequare; alqd alci rei, ili alqm alci in aequo, ili parem ponere; alqd alci rei par facere; alqm cum alqo eodem loco, ili eodem loco et numero habere (staviti u isti red); alqm in eodem genere ponere (u istu vrst). — s. se s kim = aequare, ili exaequare (sa svim) se alci, ili cum alqo.

sporiječati se; sporiječiti se = altercari cum alqo.

sporiti = alere, n. pr. corpus, laus alit artes; juvare, n. pr. corpus, omnia bene; alqd augere; incrementum afferre alci rei.

sporost = tarditas; segnitia; segnities; lentitudo; v. spor.

sposoban = idoneus alci rei, ili ad alqd; aptus alci rei, ili ad alqd, n. pr. homo minime aptus ad docendum; utilis alci rei, ili ad alqd. — (od naravi spretan, darovit) ingeniosus; sollers. — (vješt) peritus. — s. za službu (vojničku) = ad arma utilis; militiae utilis, ili idoneus, habilis; (po dobi) = (homo) aetate militari. — biti s. za službu (vojn.) = militiae sufficere; ferre arma, ili munus militiae sustinere posse. — ne biti s. = ad arma inutilem esse.

sposobnost = facultas, n. pr. dicendi, loquendi; ingenium aptum ad alqd. — imati prirodnu s. = alcjs rei gerendae a natura adjumenta habere.

spotaći se; spotaknuti se; spoticati se = pedem offendere.

spotiti se = v. potiti se.
spovijedati; spovidjeti = v. pripovijedati; ispovijedati.
spoznanje = (u opće) cognitio. — (uviđanje) perspicientia, n. pr. veri.
spoznanstvo = v. spoznanje.
spoznati; spoznavati = (u opće) cognoscere. — (pripoznati) agnoscere. — (dobro upoznati) perspicere, n. pr. innocentiam, fidem, animum. — (iskazati zahvalnost djelom) gratiam alci referre, ili reddere pro alqa re. — s. se s kim = cognoscere alqm.
spram; sprama = v. sproću.
spraskati = effundere; profundere; v. protepsti.
sprat = v. pod.
sprati = lavare; abluere.
spratiti = (koga) v. pratiti. — (goveda itd.) agere pecus in stabulum.
sprav; sprava = (oruđe) instrumentum. — (priprava) apparatus; ornatus. — (stroj) machina; machinamentum. — (mehanizam) machinatio. — bojna s. = belli instrumentum et apparatus; omnia quae ad belli usum pertinent. — ratarska s. = instrumentum rusticum; instrumenta ruris.
spravan = paratus ad alqd, ili inf.; promptus ad, ili in alqd; v. pripravan. — ne spravan = imparatus.
spraviti; spravljati = parare, instruere alqd; v. pripraviti. — (sahraniti) v. sahraniti. — s. pod čije gospodstvo = sub, ili in potestatem (imperium), ili sub jus ditionemque alcjs redigere; in ditionem, ili potestatem, in ditionem potestatemque alcjs redigere; sub imperium ditionemque alcjs subjungere. — s. pod svoju vlast = in ditionem suam redigere; ditionis suae, ili sui juris facere. — s. koga u grob = alci mortis causam esse; alci funeris auctorem esse. — s. se = (na što) se parare, ili se comparare ad alqd; se accingere ad alqd; v. prepravljati se. — s. se oluja = cooritur tempestas.
spražiti = v. sprljiti.
spražnica = v. lomača.
sprdalo = nugator; gerro. — (brbljavac) loquax.
sprdanje = nugae; ineptiae.
sprdati = nugari; blaterare; ineptire.
sprdnja = (ruganje) irrisus. — uzeti koga u s. = irrisui alqm habere.
sprečica = impedimentum.
spreći = conjungere, n. pr. boves.
sprednji = anticus (prt. posticus), n pr. pars aedium; prior (prt. posterior), n. pr. pedes; exterior (prt. interior), n. pr. vallum; adversus (prt. aversus), n. pr. dentes.
spregnuti = v. spreći.
sprema = (iz koje se što vadi) promptuaria cella. — (za jelo) penaria cella. — (za vino) cella vinaria. — (za ulje) cella olearia. — (mjesto kamo se što sprema i čuva) apotheca. — (ormar) armarium; v. sprava.
spremalac = instructor.
spreman = v. spravan.
spremati = v. spravljati.
spremiti = v. spraviti.
spremka; spremnica; spremnjak = v. sprema.
spreša = v. preša.
sprezati = v. spreći.
sprhnuti = putrescere.
spričati; spričavati = v. ispričati.
sprijateljiti se = v. oprijateljiti se.
sprijed; sprijeda = adv. in fronte (prt. a tergo, ili a lateribus); ante pectus; in pectore (prt. in tergo); adversus (prt. aversus, a tergo, ili a lateribus) n. pr. vulnus adversum. — prep. ante.
sprljiti = adurere.
sproću = in comparatione alcjs rei; comparatus ad alqd; prae; pro; v. prema.
sprovađati; sprovesti = (pratiti) comitari; deducere; v. pratiti. — (ići za sprovodom) alci in funus prodire; exsequias funeris alcjs prosequi; funus exsequi; exsequias comitari; in funus alcjs accedere (pridružiti se sprovodu).
sprovod = (cijela pogrebna svečanost) funus. — (svečani pogreb) exsequiae (funeris). — (javan, sjajan, svečan s.) pompa funeris; pompa funebris; pompa. — (zadnja počast, što koga ide po običaju) justa; justa funebria. — učiniti s. = funus alci facere, ili ducere; funere alqm efferre; funeri alcjs justa facere, ili solvere. — (učestvovati čijemu spr.) v. sprovoditi. — učiniti komu sjajan s. = funus alcjs omni apparatu et honore celebrare; alci pompam funeris honestam et magnificam facere. — učiniti s. o državnom trošku = alqm publico funere efferre.
sprovoditi = v. sprovesti.
sprštiti = elidere; contundere.
sprta = v. košić.
sprtiti = onus deponere (ex humeris).
sprtva = v. košić.
spržiti = v. sprljiti.
spučati; spučiti = fibula subnectere.
spud = (rimski) modius. — (grčki) medimnum. — s. i po = sesquimodius. — mjera od 3 s. = trimodium.
spuga = spongia.
spuriti = amburere.
spustiti; spuštati = (poslati dolje) demittere, n. pr. funem, alqm funibus per murum, alqm de muro per manus. — (položiti) summittere, n. pr. fasces. — (popustiti) remittere; v. popustiti. — s. zastor (u kazalištu na početku igre) = aulaeum premere, mittere. — s. glas = summittere, ili remittere vocem. — s. cijenu = pretium minuere. — s. uši (iz malodušnosti) = demittere auriculas. — s. se = demitti, n. pr.

manibus; se demittere, n. pr. qua se montium jugum paulatim ad planiora demittit; (silaziti) descendere; delabi. — s. se na koga = totam rem ad alqm rejicere; omnem rem alcjs arbitrio permittere.

spuštanje = demissio. — s. glasa = vocis remissio, ili summissio.

sputati; sputiti = (s. konja) pedicas imponere. — s. ruke = constringere manus; v. svezati; zamrsiti. — s. se = implicari.

sputno = accurate; subtiliter; plane; concinne.

sputnost = (govora) concinnitas verborum.

spuziti se = delabi.

spuž = cochlea. — (volak) murex.

spužalina = testa cochleae.

spužva = spongia.

srab = scabies, n. pr. scabies alcjs corpus invadit, scabie laborare.

srabac = v. vrabac.

sračunati = computare alqd. — (zbrojiti) alcjs rei summam facere; alcjs rei summam, ili calculum subducere.

sram = (u opće) pudor. — (bojazan da se ne povrijedi pristojnost; sramežljivost) verecundia. — (stidljivost; čistoća) pudicitia. — (rumen od stida) rubor. — ne imati više s. = pudorem posuisse; praemortui jam esse pudoris; omnem verecundiam effudisse. — čovjek bez s. = praemortui pudoris vir. — ne činiti što od s. = pudore refugere ab alqa re.

sraman = pudens; pudicus; verecundus; v. sram. — (ružan, pogrdan) turpis. — (gadan) foedus; v. sramotan.

sramež = pudor; v. sram.

sramežljiv = v. sraman.

sramežljivac = (homo, puer etc.) pudicus, verecundus; v. sram.

sramežljivost = verecundia; v. sram.

sramiti se = pudet me alcjs rei. — (rumeniti se od stida) erubescere alqa re, in alqa re, propter alqd, n. pr. ne Ubii quidem origine erubescunt, erubescunt pudici de pudicitia loqui. — malo se s. = suppudet me alcjs rei. — ne treba mi se s. ako = non est res, qua erubescam, si etc. — sramim se reći = pudore deterreor hoc commemorare.

sramljenje = v. sramežljivost.

sramota = (pogrda) turpitudo. — (poruga; gubitak poštenja građanskoga) ignominia. — (zao glas; gubitak građ. časti) infamia. — (prijekor i ono što koga sramoti) dedecus. — (sramotno djelo i kao posljedica: sramota, rug) probrum. — (sramotno djelo; podlost) flagitium. — (ljaga) labes. — (čeljade, koje je komu na s.) opprobrium. — držati što za s. = alqd turpe ducere, ili putare; probro habere alqd; turpe sibi esse alqd arbitrari; alqd indignum videtur. — upisati što komu na s. = ducere alci alqd probro. — biti na s. = dedecori est alci alqd, ili turpitudini, ignominiae etc.

sramotan = (ružan, pogrdan) turpis. — (gadan) foedus. — (bestidan, gadan) obscoenus. — (nepošten) inhonestus. — (prijekoran) flagitiosus. — (bezbožan) nefarius. — (nepristojan) indignus.

sramotiti = alci alqd est turpitudini, ignominiae, infamiae, dedecori, probro; alqd me est indignum; dedecorare. — (zasramiti) pudorem incutere, ili injicere alci; v. osramotiti.

sramotnjak = turpis et inhonestus (homo).

sramotovati = turpiter, ili flagitiose vivere.

sramovati se = v. sramiti se.

srasti (se) = (čvrsto se spojiti; pa o rastlinama, ranama) coalescere. — (o rani takođ.) coire; obduci.

sravnati = aequare; exaequare; v. poravniti.

sravniti; sravnjivati = comparare, ili conferre, ili componere, ili contendere alqd cum alqa re, ili alqd alci rei.

sravnjivanje = collatio; comparatio; contentio.

sraz = concursus, n. pr. utriusque exercitus, vocalium; conflictus, n. pr. nubium, corporum (u boju); conflictio, n. pr. causarum, rerum. — (sukob) congressus.

sraziti se = collidi (inter se) (o brodovima itd.). — (o ljudima, brodovima) concurrere inter se. — (pobiti se) signa conferre cum; confligere cum alqo.

srbezan = (čovjek) vir vehemens, violentus.

srbiti = prurire, n. pr. cutis prurit mihi.

srce = (fiz.) cor. — (grudi) pectus. — s. kuca = cor salit. — (mor.) (u opće) animus. — (mišljenje; ćud) mens. — (naklonost) voluntas. — (ćud; narav) ingenium. — (ljudska narav) natura. — (prsi kao mjesto čuvstva) pectus. — dobro s. = naturae, ili naturalis bonitas (kao naravno svojstvo); animus benignus; benignitas (dobrota); animus mitis (blagost). — zlo srce = animus malus (po naravi); animus improbus; improbitas. — od srca = (iskreno) animo, ili ex animo; ex animi (sui) sententia, ili ex sententia, n. pr. ex (animi sui) sententia gratulari; alqm ex animo amare, toto pectore alqm amare. — leži mi što na s. = alqd animum meum pungit; alqd me urit; alqd me, ili animum meum sollicitat. — nešto je komu na s. = (osobito milo i drago) alqd alci cordi est. — usaditi duboko u s. = alqd penitus animo suo mentique mandare. — otvoriti komu svoje s. = alci sensus suos aperire; totum se patefacere alci. — s. puca, gine za čim = desiderio alcjs rei angi; ardenter cupere alqd. — na srcu nositi koga = alqm in oculis ferre, ili gestare. — puca mi s. = dirumpor dolore. — tajne srca = animi secreta; pectoris occulta. — raniti u s. = animum alcjs,

ili (mnogijeh) mentes sensusque vulnerare; alte in pectus descendere, n. pr. verbum. — s. mi igra = gestio, n. pr. laetitiā. — (srčanost) animus. — (u duba) medulla.

sȓč = quercus.

sȑč = (u drveta) medulla.

srča = vitrum; v. staklo.

srčak = haustus.

srčan = verus; sincerus; v. iskren. — (pun srčanosti) animosus. — (odlučan, odrješit) fidens; strenuus. — (neuplašljiv) impavidus. — (smion) audax; v. srdit. — adv. ex animo, n. pr. ridere, amare; vere; ex animo vereque, n. pr. alqm diligere; sincere; unice, n. pr. alqm amare, diligere; valde, n. pr. gaudere; animose; fidenter; animo fidenti, ili praesenti; impavide; audacter. — s. koga pozdraviti = alci plurimam salutem impertire, ili alqm plurima salute impertire.

srčaniti = v. sokoliti.

srčanost = animus fidens. — (hrabrost) fortitudo. — (odlučnost) audacia; animus praesens; animi praesentia.

srčika = medulla.

srčiti = v. srditi.

srdačan = v. srčan.

srdačnost = animus verus, ili sincerus.

srdašce = corculum.

srdit = iratus; ira accensus, ili incensus; obiratus (rijetko). — (razdražljiv) iracundus.

srditi = irritare alqm; alqm iratum reddere; iram alcjs concire; bilem, ili stomachum alci movere, commovere. — s. se = irasci; ira incendi. — (ljutiti se na koga, više po svojoj ćudi) succensere alci. — (časimice u razdraženosti) stomachari. — s. se zbog česa = irasci ob alqd; alqd iracunde ferre. — ne s. sbog česa = alqd ferre animo aequo.

srditko = homo iracundus, ili praeceps ingenio in iram.

srditost; srdžba = ira. — (sklonost na gnjev) iracundia. — (žuč; gnjev) bilis. — (želudac, kao sijelo gnjeva) stomachus. — (negodovanje) indignatio. — u s. = per iram; iratus; irato animo; irā victus. — ne bojati se čije s. = alqm iratum non vereri; v. gnjev.

srebren = (i bio kao srebro) argenteus.

srebriti = alqd argento, ili bracteis argenteis obducere; argentum inducere alci rei.

srebrnast = argenteus.

srebrni = v. srebren. — s. novac = nummus argenteus.

srebrnac = argentaria (fodina); argenti fodina.

srebrnina = argentum, ili argentum factum. — (posuđe srebreno) vasa argentea.

srebrnjak = nummus argenteus.

srebro = argentum. — dobro s. = argentum probum. — (čisto s.) argentum pustulatum. — kovano s. = argentum signatum. — srebrom okovan = argentatus. — okovati u s. = circumcludere alqd argento, n. pr. vas a labris.

sreća = (koja upravlja čovječ. stvari) fortuna. — (sretno stanje) felicitas. — (povoljnost; napredak) prosperitas. — (zdravlje; zdravo stanje) salus. — (slučaj, koji djeluje bez osnove i bez svrhe na čovječ. stvari) fors. — (sudbina) sors. — (pojedini slučaj) casus. — (dobra s.) fortuna secunda, ili prospera; casus secundus (prt. fortuna adversa; casus adversus). — (sretno stanje) fortuna florens; res secundae, ili prosperae, ili florentes. — (napredak, uspjeh) successus. — (sretan događaj; uspjeh) eventus prosper; exitus prosper, ili felix, ili fortunatus. — (rizik) alea. — ratna s. = belli fortuna; bellica fortuna. — jednakom ratnom srećom = aequo, ili communi Marte. — izmjenitom (ratnom) srećom = variā fortunā; variā victoriā; vario Marte. — običnom s. = suā fortunā; suo Marte. — slijepa s. = fortuna coeca; casus coecus; temeritas fortunae, n. pr. temeritate fortunae tantas opes adeptus est. — nema prave sreće = nulla est solida felicitas. — dobrom s. (u sretan čas) = forte fortuna, n. pr. adfuit meus amicus; opportune, n. pr. venit. — sreća da itd. = saluti fuit quod (s ind.). — kušati s. = fortunam tentare, ili periclitari. — kušati drukčije s. = novam fortunam tentare. — prepustiti se sreći = fortunae se committere; experiri quidquid deinde fors tulerit. — ne povjerovati sreći = praesenti fortunae non credere. — navede me s. na koga = nanciscor alqm. — kolo sreće = fortunae rota, n. pr. vertitur. — promjena sreće = fortunae commutatio; fortuna mutata, ili commutata (ako se već promijenila); fortunae vicissitudo, ili varietas; fortuna varia (promjenljivost, nestalnost). — dobre je sreće = fortuna ei favet; fortuna blanditur coeptis alcjs; fortunā prosperā (secundā) utitur; in omnibus rebus utitur felicitate; res ei semper succedunt, ili semper prospere eveniunt.

srećan = (ko ima u svačemu, ili u čemu sreću; grč. ὄλβιος) felix. — (blažen; imućan; grč. εὐδαίμων) fortunatus. — (blažen; grč. μακάριος) beatus. — (srećonosan; povoljan) faustus. — (dobrokoban) dexter. — (povoljan) secundus, n. pr. proelium, cursus, fortuna. — (koji odgovara nadi, očekivanju) prosper. — (dobar) bonus. — biti s. = v. sreća (dobre je sreće). — učiniti koga s. = alqm felicem, beatum reddere; alqm fortunatum facere; alci felicitatem afferre. — adv. feliciter; fortunate; beate; fauste; prospere; bene. — s. ratovati = bene pugnare cum hoste; proelium secundum facere.

sreći = v. sricati.

srećnik = homo fortunatus, felix, itd. v. srećan

sred = medius, n. pr. u s. brda = in medio monte. — u s. trga = in medio foro. — u s. govora prekinuti koga = mediam orationem alcjs interrumpere. — u s. govora stati = medium sermonem abrumpere. — pogoditi u s. česa = medium ferire.
sredina = (srednji dio) media pars. — (sr. prostor) medium spatium. — (sr. mjesto) medius locus. — s. bojnog reda = media acies. — u s. čega = in media (parte) alcjs rei; in medio alcjs rei (spatio, ili loco). — u s. grada = in media urbe. — u s. između = medius inter, n. pr. medius inter duos consules sedebat. — (u hljeba) mollis pars panis; panis mollia; interior pars panis.
središte = (mjesta) medius alcjs rei locus; media alcjs rei pars. — (glavno prebivalište) domicilium; sedes, n. pr. imperii.
srediti = v. učiniti; urediti; svršiti.
srednji = medius. — s. dob = aetas media. — (priličan; omanji) mediocris; modicus. — adv. mediocriter; modice.
sredokraća = v. središte.
sredozeman = mediterraneus.
sredstvo = consilium. — (pomoćno s.) auxilium; adjumentum; subsidium. — (način) modus. — pokušati sva s. = omnia experiri; nihil inexpertum omittere. — pokušati zadnja s. = extrema experiri, ili audere; ad extremam rationem devenire; ad extrema, ili ad ultimum auxilium descendere. — (moć; imetak; vojska) opes. — (zaliha) facultates. — (bogastvo) divitiae. — (hitrina; majstorija) artes. — imam s. da živim = habeo unde vivam. — svojim s. = de suo, n. pr. sumptus facere ad etc.; suis opibus; privato sumptu (o svojem trošku). — (lijek; pomoć) remedium alcjs rei, ad, ili adversus alqd; medicina alcjs rei; auxilium, subsidium alcjs rei; medicamentum contra alqd. — zadnja s. = ultimum auxilium.
sresti = obvium dari, ili se dare alci; obviam, ili obvium esse; obvium, ili obviam fieri; (obviam) se offerre; (obviam) occurrere alci. — (s. i sastati se) congredi cum alqo. — (iznenada naići na koga) incidere in alqm, ili alci. — s. se = inter se obvios esse.
sretan = v. srećan.
sretanje = occursus; obviam itio.
sretati = v. sresti.
srezati; **srezivati** = scindere; recidere.
srgati se = concurrere.
sriječiti se = v. poriječiti se.
srijeda = v. sredina; središte.
srijetati = v. sresti.
srinuti se = v. spasti.
srk; **srkaj**; **srkalj** = haustus.
srkanje = sorbitio.
srkati; **srknuti**; **srkutati** = sorbillare; sorbere.
srljati = ruere; v. nasrtati.
srna = caprea.
srnac = capreolus.
srnče; **srndać** = capreolus; hinnuleus.
srnuti = ruere; ferri, ili se ferre. — (s. u) irruere, n. pr. in mediam aciem, in aedes; se immittere, n. pr. in medios hostes; v. provaliti, navaliti; nasrnuti. — s. u propast = ad interitum ruere; in perniciem incurrere.
srocati se = altercari.
sročan; **sročit** = conveniens.
sročiti = v. složiti.
srodan = (istoga roda) cognatus. — (po srodstvu blizu) propinquus. — (s. po krvi) consanguineus.
srodnik = cognatus; propinquus; consanguineus.
srodnost; **srodstvo** = cognatio; propinquitas, ili propinquitatis vinculum; consanguinitas.
srok = signum; v. znak.
srotiti se = conjurare; conjurationem facere, ili conflare. — s. se kim = conjurare cum alqo; — proti komu = conjurare contra alqm.
srp = falx.
srpanj = Quinctilis mensis, Julius mensis. — prvi s. = kalendae Juliae. — 7. s. = nonae Juliae. — 15. s. = idus Juliae. — 31. s. = pridie kalendas Augustas.
srpar = falcarius.
srpast; **srpat** = falcatus.
srponosan = falcifer.
srš = medulla; v. sršljen.
sršljen = crabro.
srtati = v. srnuti.
srušaj = ruina; labes.
srušiti = dejicere; v. rušiti; porušiti.
stabaljka = caulis. — (vlat) calamus.
stabar = caudex. — (deblo) truncus; stipes; v. drvo.
stablast = arboreus.
stabljika = v. stabaljka.
stablo = v. stabar. — (drvo) arbor.
stablovit = arboribus consitus; frequens arboribus.
stačun = officina.
stado = (ponajv. o sitnom blagu) grex. — (s. goveđe) armenta, orum. — (collect.) armentum.
staja = stabulum; praesepe; v. zgrada.
stajačica = (zvijezda) stella inerrans; sidus certa sede infixum.
stajalište = statio. — (prebivalište) domicilium.
stajanje = status. — umoran od duga s. = fessus longa standi mora.
stȁjati (stajem) = v. stàti.
stàjati (stojim) = stare; consistere. — čvrsto s. = stare (prt. cadere, corruere). — ne može ni da stoji, ni da ide = se ipse stans sustinere non potest neque progredi usquam. — s. uz koga, ili što = astare alci rei, ad alqd, ad alqm. — s. na čemu = superstare alci rei; im-

positum esse alci rei; positum, ili collocatum esse in alqo loco. — s. na putu = obstare. — (o cijeni) alqd stat, constat; alqd est; emi alqd (s abl.), n. pr. victoria multo sanguine stetit, nec Romanis incruenta victoria fuit, victoria sine sanguine stetit, victoria haud cruenta fuit, alqd morte alcjs stat, ili constat, alqd alci finis vitae est, alqd alci vitam aufert, ili mortem affert (s. života). — s. mnogo truda = esse multi laboris; esse laboriosum. — s. uz koga (biti s čije strane) stare, facere, sentire ab alqo.

stakati se = defluere.

staklast = vitreus; vitri, ili vitro similis. — (po boji) colore similis vitri. — (prozračan kao s.) vitri modo translucidus.

staklen = vitreus.

staklenica; staklenka = lagona (lagoena) vitrea.

staklo = vitrum.

staknuti = (s. oganj) ignem accendere.

stalan = (čvrst) stabilis. — (čvrst; siguran; postojan) constans. — (čvrst; krepak; pouzdan) firmus. — (postojan; pouzdan) solidus, n. pr. gaudium, beneficium. — (određen; stanovit; izvjestan) certus. — (izvjestan) exploratus, n. pr. pro explorato habere. — stalno znati = pro certo habere; certo scire; certum habere; pro explorato habere; v. siguran.

stalež; stališ = (u opće stanje) status, n. pr. declinare de statu suo. — (rod; red) locus, n. pr. senatorius, summus. — (položaj) conditio, n. pr. infima est servorum. — (vrsta; red) ordo, n. pr. senatorius, equester, scribarum. — (vrst) genus. — ljudi istoga s. = homines ejusdem ordinis. — ljudi svakoga s. = cujusque generis homines. — življeti prama s. = pro dignitate vivere.

staliti = conflare.

stalnost = (trajnost; nepromjenljivost) stabilitas. — (čvrstoća) firmitas. — (dugotrajnost) diuturnitas. — (postojanost) constantia.

staman = (s. čovjek) homo aetate provectus.

stan = (prebivalište) domicilium. — (zavičaj; postojbina) sedes. — (zgrada u kojoj se stanuje) aedes, ium. — (kuća) domus. — (dok se u njemu stanuje) habitatio. — s. talački = jugum.

stanac = (kamen) saxum (immotum).

stanak = v. stan. — ovdje nam nema s. = hic diutius maneri non potest; v. sastanak.

stanar = inquilinus.

stanište = v. stan. — (stalan tabor) stativa, orum.

staniti se = consistere. — (posaditi se) considere.

stanje = (prt. kretanje) status. — (s. nastalo zgodom i prilikom) status. — (odnošaj; prilike) conditio. — (položaj) locus. — (prilike, za koje se misli da nešto, ili u istinu uzroče, ili da mogu uzročiti) causa. — (odnošaj) res. — nalaziti se u istome s. = in eodem loco esse; in eadem causa esse; eadem est mea causa. — biti u nevoljnome s. = in summa infelicitate versari; pessimo loco esse. — uzdržati što u dobrome s. = alqd integrum et incolume servare; alqd tueri. — postaviti što u prijašnje s. = in pristinum restituere; in antiquum statum restituere. — s. slobode = libertas. — (stalež) v. stalež.

stanjivati se = v. staniti se.

stanovan = firmus; stabilis; v. stanac.

stanovati = (u opće) habitare; incolere, n. pr. locum, urbem. — s. blizu čega = accolere alqm locum, n. pr. viam, flumen; accolam esse, n. pr. ripae, loci. — s. gdje = habitare in alqo loco; domicilium, ili sedem ac domicilium habere in alqo loco; incolere alqm locum (trans, inter); colere alqm locum, ili circa alqm locum (ako se i obrađuje, itd.). — s. kod koga = in alcjs domo, ili apud alqm, ili ad alqm habitare. — s. blizu koga = prope, ili juxta habitare. — s. jedan kod drugoga (blizu drugoga) = continuas tenere domos. — s. pod zemljom = sub terra habitare. — s. prama komu = e regione habitare.

stanovit = stabilis; firmus; v. stanovan; stalan.

stanovitost = v. stalnost.

stanovnik = incola, n. pr. loci, urbis; habitator. — (građanin) civis; — stanovnici (spomenuta grada, otoka itd.) = incolae ejus oppidi, ejus loci, ejus insulae, ejus regionis; qui incolunt id oppidum, eam regionem etc., ili samo incolae. — (građani) oppidani; cives; v. grad. — stanovnici ovijeh država = omnes, qui earum civitatum fines incolunt. — prvi s. Britanije = qui initio Britanniam incoluerunt.

stanovništvo = v. stanovnik (stanovnici).

stanuti = v. stati.

stapati = v. stopiti.

star = (koji nije nov, koji već mnogo vremena postoji) vetus. — (koji već dugo postoji, s pojmom izvrsnosti, poštovanosti) vetustus. — (ponešto star) vetulus (ponajv. prezirno). — (zastario; ukorijenjen) inveteratus. — (koji potiče iz starog vremena; starodrevan) antiquus. — — (starinski, često sa značenjem da je što sveto, poštovanja vrijedno) priscus. — (njegdašnji) pristinus. — (o umjetnini) antiquo artificio factus; antiquo opere factus; antiquae, ili priscae artis; antiqui operis. — (od starijeh primljen) antiquitus acceptus, ili traditus, n. pr. mos, consuetudo, vitium. — (ostario, istrošen) obsoletus. — (rušan) ruinosus. — stariji = prior; superior (koji je prije živio) n. pr. Dionysius; aetate major (po dobi; prt. aetate minor). — stariji (ljudi) = priores; superiores (prt. homines nostrae aetatis; posteri). — najstariji = (takođ.) ultimus, n. pr. tempora, antiquitas. — stari vojnik = veteranus (miles); miles exercitatus et vetus

(dugom službom izvježban); (koji je dugo služio) plurimorum stipendiorum miles. — s. pisac, pjesnik = scriptor, poëta vetus. — s. zlo = malum vetus, ili inveteratum. — s. prijateljstvo = vetusta amicitia; inveterata amicitia, ili familiaritas. — s. pleme = genus antiquum. — s. običaj = mos vetus, ili antiquus; mos majorum, ili superiorum; mos a patribus acceptus. — s. povjest = res gestae et memoria vetus. — s. doba = (starodrevnost) antiquitas; (doba i ljudi) vetus aetas; (stari ljudi) veteres, antiqui, prisci homines; (pređi) majores. — s. postati = v. ostarjeti. — (koji je ostario godinama; o ljudima) grandis; jam aetate provectus. — (postariji) grandis, ili grandior natu. — (star, redov. od 60 g. unaprijed) senex. — (veoma s.) pergrandis natu; exactae jam aetatis. — (koji je već oslabio od starosti) aetate, ili annis gravis. — (vrlo oslabljen; mator) decrepitus; senectute invalidus; annis infirmus; aetate, ili senectute, ili senio confectus. — stariji = aetate superior; superioris aetatis; grandior natu; major natu. — najstariji = maximus natu. — najstarija Vestalka = maxima Virgo.

stara = anus. — kao s. = aniliter; v. baba.

starac; **staračac** = senex; homo aetate grandior; v. tast.

starački = senilis. — adv. senum more.

staranje = cura; sollicitudo; v. briga; mar.

starašan = natu grandior; aetate jam senior.

staratelj = curator.

starati se = curare alqd; curae mihi est alqd; curae habere alqd; v. brinuti se.

staretine; **starež** = scruta, orum.

starežina = v. starež. — (o čovjeku) vilis senex.

stari = senex; v. star; starac.

stari = (pređi) priores; majores. — od s. naslijeđen = avitus; proavitus.

starica = anicula.

starina = (stari vijek; drevnost) vetustas. — (staro doba, događaji s. doba) antiquitas. — (stara zgrada) antiquitatis monumentum. — (stara umjetnina) opus antiquum; res antiqua; res antiquo opere facta; res antiqui operis; res antiquae, ili priscae artis. — od s. = antiquitus.

starinar = rerum antiquarum studiosus. — (arheolog) antiquitatis investigator.

starinski = priscus, n. pr. mos; moris antiqui. — (zastario) obsoletus; exoletus, n. pr. vestis, verbum, mos.

starješina = (kutnji) paterfamilias. — (starci) seniores. — (senator) senator. — (magistrati) magistratus. — koji su na čelu čemu = qui praesunt.

starještvo = seniorum dignitas.

starjeti = senem fieri; senex esse coepi. — (ostarjeti) senescere; consenescere.

starmali = pumilus; nanus.

starnuti = v. staknuti.

starodavan; **starodoban**; **starodrevan** = antiquus; vetustus; priscus; v. star.

starodužina = vetus aes alienum.

starost = senectus; aetas senilis. — (velika s.; slabost) senium. — doći do velike s. = senectutem adipisci; ad summam senectutem venire; ad summam senectutem vivere. — pod s. = aetate provectus, ili provectior; senex. — (briga) v.

starostavan = antiquus.

starovječan = grandis, ili grandior natu; gravioris aetatis; magno natu.

starovremešan = pergrandis natu.

stas = (držanje tijela) habitus. — (rast) (corporis) statura. — velik s. = statura excelsa. — malen s. = statura parva, ili haud magna. — visoka i vitka stasa = procerā staturā; procero corpore; procerus. — višega s. nego drugi = corporis proceritate elatior aliis atque excelsior.

stasati = v. prispjeti.

stasit = robustus.

stäti = consistere; resistere (prt. procedere, fugere). — (zaustaviti se) subsistere, n. pr. in loco, in itinere. — s. na što = pedem ponere in alqa re; ingredi alqd, n. pr. pontem; intrare alqd, n. pr. limen. — s. na vrata = ad fores assistere. — s. komu na nogu = pede suo pedem alci premere. — (početi) v. početi. — s. komu na put = obsistere alci. — s. se = v. sastati se.

státi = stare; v. stajati (stojim).

stative = v. razboj.

stav = habitus, n. pr. in quo mors quemque deprehenderat.

stavan = stabilis; firmus; constans; v. stalan.

staviti = statuere; constituere, n. pr. arma in templo. — (staviti uz koga, ili što) astituere. — (djesti; postaviti) ponere. — (namjestiti) collocare. — s. u = indere, n. pr. guttam vini in os. — (namjestiti) inserere alqd alci rei, n. pr. parieti fenestras. — s. na čelo = praeficere, praeponere alqm alci rei. — s. uvjete = conditiones ferre. — s. posadu = in oppido praesidium ponere, locare, collocare, constituere; praesidium urbi imponere; locum praesidio firmare, ili munire. — s. u tamnicu = v. tamnica. — s. pred oči = proponere alci alqd. — s. se = (na put) v. put. — s. se na sreću = v. sreća. — s. se = (sjetiti se) v. sjetiti se; v. postaviti; metnuti.

stavljati = v. staviti.

stavnice = (zvijezde) inerrantes stellae; v. stajačice.

staza = semita; v. putanja.

stečevina = res parta. — (dobitak) quaestus. — poštena s. = quaestus honestus; bene, ili honeste parta.

steći = (u opće) parere alqd alqa re; parare, comparare alqd alqa re; colligere alqd alqa re, n. pr. benevolentiam civium blanditiis; conciliare, n. pr. magnam laudem, sibi voluntatem alcjs, amorem ab omnibus; invenire, n. pr. laudem, gloriam; (oružjem) capere alqd; potiri alqa re; ex hostibus capere; armis, ili bello parere. — s. bogastvo = divitias sibi parere; divitiis se augere. — s. velik ugled = magnam auctoritatem sibi constituere. — s. moć i veliko ime = magnas opes sibi magnumque nomen facere. — s. se = concurrere; confluere. — (dogoditi se) exitum habere; evenire.
stega = disciplina. — (pokornost) modestia. — uvesti opet staru s. = disciplinam militarem ad priscos mores redigere. — držati pod s. = alqm severius coërcere, ili adhibere; (milites) coercere et in officio continere.
stegno = femur.
stegnuti = (zategnuti) astringere. — (speti, ograničiti, zauzdati) constringere. — (zguriti; skupiti) adducere. — (omeđiti) terminare; finire; definire; terminis circumscribere; terminos statuere. — (zauzdati) cohibere; coërcere. — s. jedra = vela contrahere, subducere, stringere. — s. što čim = circumdare, cingere alqd alqa re. — s. se = sumptus circumcidere, ili restringere; modum facere sumptibus; sumptus minuere; se cohibere.
stelja = (talog) faex.
stenjanje = gemitus.
stenjati = gemitus edere, ili ducere; gemere.
steon = (s. krava) praegnans vacca.
stepen = gradus, n. pr. nondum pervenisse ad istum gradum sapientiae. — do najvišega s. = ad summum, n. pr. venisse. — veći s. rječitosti = quaedam eloquentia major.
stepen = (s. čovjek) (nespretan) inhabilis; v. nespretan.
stepenice = scalae, arum.
sterati = sternere in alqa re, per alqd, sub alqa re, n. pr. vestem sub pedibus. — (rastegnuti, raširiti) extendere. — (rasprostraniti) diffundere. — (razviti) explicare. — (razmaći) dilatare. — v. (ras)prostrijeti.
stesati = exsculpere. — (bradvom) dolare; edolare.
steštati se = (komu) dolorem capere.
stezati = v. stegnuti.
stežer = v. trag.
sticati = v. staknuti.
stići = assequi; consequi; v. dostići; postići. — s. kamo = venire; advenire; pervenire. — (dospjeti kamo) attingere, n. pr. Asiam; nancisci, n. pr. locum; occurrere, n. pr. ad tempus, ad praefinitum diem, ad concilium, proelio; afferri, n. pr. epistolae, nuntius. — s. koga noć = nox opprimit alqm; nox alci supervenit. — s. koga nesreća = malum nactus est alqs. — s. je vijest = nuntius affertur, perfertur; nuntiatur.
stid = pudor; v. sram.
stidan = v. sraman.
stidjeti se = v. sramiti se.
stidljiv = v. sramežljiv.
stidljivost = verecundia; v. sramežljivost.
stidnoća = pudor; verecundia.
stignuti = v. stići.
stih = versus. — (dva stiha; distih) distichon. — s. tvoriti = versus facere, ili scribere. — s. s mjesta tvoriti = versus fundere ex tempore.
stihotvorac = versificator (rijetko).
stijeg = vexillum; v. barjak; zastava.
stijek = (rijekâ; mjesto gdje se stječu) confluens; confluentes, ium.
stijena = saxum. — (litica; greben) rupes. — (hrid; klisura) scopulus; cautes.
stijenje = saxa; rupes.
stijesniti = coartare, n. pr. occurrentibus silvis coartatur via, coartata maceriis itinera; coangustare, n. pr. aditum aedium; comprimere, n. pr. commeantium in utramque partem catervis compressa itinera.
stignuti = v. stići.
stinuti = frigere; algere.
stisak = compressa in pugnum manus.
stiska = turba conferta; multitudo conferta. — bijaše taka s. da itd. = omnes ita se coartaverant, ut venientem non reciperent. — doći u s. = in turbam implicari. — (nemir srca) angor; v. nevolja; škripac.
stiskati; stiskivati = comprimere. — (stegnuti; svezati) stringere. — s. se = v. stegnuti se.
stisnuti = v. stiskati. — s. se za kim = v. potrčati.
stišati se = tranquillari; sedari; placari; leniri.
stišljivac = homo tenax, avarus.
stizati = v. stignuti.
stjecati = v. steći.
stjegonoša = vexillarius; v. barjaktar.
stjenjak = saxa; rupes; mons saxeus.
stjerati; stjerivati = depellere. — (sagnati) cogere; compellere.
sto = centum. — po sto = centeni. — sto puta = centies.
sto = sella. — (trpeza) mensa. — (mali s. na jednoj nozi) monopodium (rijetko). — za s. ležati = accubare. — za s. leći = accumbere. — spraviti s. = mensam exstruere epulis. — biti za s. = cenare. — dići se sa s. = surgere a cena. — služiti za s. = ministrare alci.
stobor = aula. — (ograda) saeptum.
stoborje; stobornica = saepes; v. stobor.
stočan = pecorosus.
stočić = sella.

stog = acervus, n. pr. frugum. — (s. sijena) meta feni.
stoglav = centum capitibus; centiceps. — (hydra) hydra.
stogodišnji = centum annorum. — (komu je sto god.) centum annos natus. — s. uvjericu sklopiti = indutias in centum annos facere.
stogub = centuplex.
stojati = v. stajati.
stoječke; **stojke** = stans.
stojnica = status.
stoka = copia armentorum et pecudum; v. blago. — (roba) merces, ium.
stokućanin = homo garrulus; famigerator.
stolac = v. sto.
stolar = lignarius (faber).
stolica = sella.
stolić = v. stô. — (umjetno izrađen, na koji se stavljalo skupocjeno posuđe) abacus.
stoljeće = centum anni; centum annorum spatium. — (čovječji vijek) saeculum.
stoljetan = v. stogodišnji.
sto(l)ni = (s. grad) caput regni; sedes regni; domicilium, ili sedes principis, ili regis.
stolnjak = mantele. — (runjav s jedne strane) gausape, ili gausapes, ili gausapum.
stolovati = alqm locum sedem (regni) habere.
stopa = pes. — (trag) vestigium. — slijediti čije s. = vestigiis alcjs ingredi, ili insistere; vestigia alcjs sequi.
stopalo = pes.
stopanica = v. domaćica.
stopiti = liquefacere; resolvere, n. pr. nivem; v. rastopiti. — s. se = liquefieri; liquescere; resolvi.
stopliti = calefacere. — (sa svijem) concalefacere. — (mlačiti) tepefacere. — (ugodnom i pokrepnom toplotom) fovere. — s. se = calefieri; calescere; incalescere; tepescere.
stopram; **stoprv** = modo, n. pr. advenis modo? vix demum, n. pr. quarta vix demum hora exponimur. — tada s. = tum primum; tum demum. — s. kad visoko bijaše oskočilo sunce = multo denique die.
storuk = centimanus.
stostruk = centuplex.
stoti = centesimus.
stotina = centum.
stotinica; **stotinjak** = centum.
stotnik = centurio.
stovarište = (trgovište) emporium.
stovariti = jumentis onera deponere; onera ex jumentis dejicere.
stožer = cardo. — (s. zemaljski) axis; cardo. — (na nebu) vertex.
stožerina = axis; v. stožer.
straćiti = amittere.
stradanje = perpessio.
stradati = pati; premi alqa re. — brodovi s. na moru = tempestas naves afflictavit. — s. je država itd. = hoc bellum rei publicae fuit calamitosissimum; cfr. hujus urbis opes frequentibus bellis attritae sunt (stradaše); legio vehementer proelio est attenuata (stradala je).
straga = pone; post. — (od zada) a tergo; takođ. i adj. aversus, n. pr. alqm a tergo, ili aversum aggredi, invadere.
strah = (misao da nam se može dogoditi koje još daleko zlo; s. čeljadeta oprezna, brižljiva) metus. — (bojazan prouzrokovana od zla, koje se približuje) timor. — (bojazan da se ne povrijedi što) verecundia, n. pr. turpitudinis. — (s. nenadno prouzrokovan, s kojega ko poblijedi, trese se itd.) terror. — (drhat plašljiva) pavor. — (plašljiv nemir) trepidatio. — (groza; užas) horror. — (najveći stupanj bojazni, kao duševno stanje) formido. — (kukavština) ignavia. — (religiozan strah; praznovjerna bojazan) religio. — nerazložit s. = timor falsus, inanis; metus vanus. — od s. = metu; timore; metuens; timens. — od s. da ne navali neprijatelj = prae metu ne hostis irrumperet; v. od. — pun s. = metu, ili timore perterritus; timore perculsus. — bez s. = metu vacuus, ili solutus. — živjeti u s. = in metu, ili timore esse; metuere; timere; metuentem vivere. — biti u velikome s. = in magno metu (timore) esse, versari; pavere; trepidare (metu, formidine). — zadati komu s. = alci metum admovere; metum (timorem, terrorem etc.) alci injicere, incutere; metum (timorem etc.) alci afferre, inferre, offerre; alqm in metum compellere, ili conjicere. — osloboditi koga od s. = metum alci tollere, abstergere; metu alqm levare, liberare; timorem alci eripere. — spopada me s. = timere coepi; metus me invadit; animo metus objicitur; timor, ili pavor me occupat, me incessit; extimesco; pavor mihi incutitur. — spopao me s. = metu affici; in timorem dari; timore percelli. — tresem se od s. timore perterritus tremo. — od s. za malo nijesam izvan sebe = vix sum apud me, ita commotus est animus metu. — izvan sebe od s. = amens metu. — razabrati se od s. = ex (maximo) timore se colligere. — smetnuti s. = timere desinere; omittere, ili abjicere timorem.
strahoća = v. strahota.
strahota = quod horrendum (visu, ili dictu), ili horribile est.
strahotan = v. strašan.
strahotinja = formido.
strahovanje = dominatio crudelis superbaque.
strahovit = v. strašan.
strahovitost = (grozovitost) atrocitas. — (užasnost; odurnost) foeditas.

strahovlada = dominatio crudelissima atque atrocissima.

stran = (komu nije kod nas stan, ali je k nama za neko vrijeme došao) peregrinus. — (koji je izvan granice jedne zemlje i od tamo dolazi) externus. — (o osobama, koje s našom zemljom nijesu u nikakvoj svezi) exterus. — (pridošao; nadošao) adventicius. — s. jezik = sermo externus; lingua peregrina. — s. običaji = mores externi.

strana = (u opće) pars — (s. lista) pagina. — (s. neba, svijeta) regio. — sprednja s. = pars adversa; frons. — stražnja s. = pars aversa; tergum. — sa strane, ili na s. uperen = obliquus. — s ove s. = hinc. — s one s. = illinc. — sa svijeh s. = ex omnibus partibus; undique. — na svaku s. = quoquoversus; in omnes partes, n. pr. servos dimittere; in quamque partem, n. pr. centeni et octogeni pedes. — s obje s. = hinc atque illinc; hinc illincque; hinc et inde. — sa svake od obiju strana = utrimque. — s jedne s. na drugu (s obje strane) = ultro et citro; ultro ac citro; ultro citroque, n. pr. ultro citroque beneficia dare et accipere. — na jednoj s. . . . na drugoj = ab hac parte . . . ab illa parte. — na jednoj i na drugoj s. = ab utroque latere, n. pr. viae; ab utraque parte; (rijeke) circa utramque ripam fluminis, n. pr. colere. — na svakoj od obiju s. = utrobique. — na svaku od obiju s. = utroque. — na razne s. = in varias partes. — na protivne s. = in contrarias, ili in diversas partes. — na nijednu s. = non usquam, n. pr. ab alqo deflectere oculos. — na nijednu od dv. s. = in neutram partem; (pren.) neutro, n. pr. (o nadi, sreći) inclinari. — sa dvije s. = bipartito, n. pr. signa inferre. — sa tri s. = tripartito, n. pr. urbem aggredi. — sa strane = ab alqo; ab alqa re, n. pr. Gallia attingit ab Sequanis flumen Rhenum. — s njegove strane se ne čini ništa = ab eo, ili ab illo nihil agitur. — s njegove nam se s. nije bojati = ab eo nihil nobis timendum est. — s čije s. = ab alqo (što se tiče koga); alcjs verbis; alcjs nomine (u čije ime). — bez ikake koristi s moje s. = sine ullo emolumento meo. — bez ikakva troška s naše s. = sine ullo sumptu nostro. — navaliti na neprijatelja sa s. = hostem a latere aggredi, ili invadere; hostem ex transverso adoriri; latus hostium invadere, incurrere; transversam hostium aciem invadere; in latera hostis incursare. — metnuti što na s. = alqd seponere; (ostaviti) omittere; (izabirati što) alqd seligere. — biti s čije s. = (biti za koga) alcjs esse, ili alcjs partis esse; cum alqo esse, ili facere; ab, cum, pro alqo stare; a causa, ili pro partibus alcjs stare. — prijeći na čiju s. = in alcjs partes transire; ad alcjs causam se adjungere. — dobiti koga na svoju s. = alqm ad suam voluntatem perducere; alqm ad se, ili ad suam causam perducere, n. pr. donis. — nastojati dobiti koga na svoju s. = tentare alqm; alqm allicere, n. pr. donis pollicitationibusque. — (brdo) v. brdo.

stranac = v. inostranac.

strančar = factiosus.

strančarenje = (partium) studium.

strančariti = alcjs partes sequi; alcjs rebus, ili alci fovere, ili studere.

stranja = caupona; popina; v. krčma.

stranjski = v. stran.

stranka = partes, ium; factio. — protivna s. = factio adversa, ili adversaria, ili altera. — dijeliti se u s. = in factiones scindi; in partes discedere, ili dividi. — naša s. = nostri.

stranovit = praeruptus; deruptus; abruptus.

stranputica = deverticulum; iter devium, ili obliquum.

stranputičiti = obliquis itineribus, n. pr. sequi, transgredi, vehi itd.

stranski = v. stran.

strast = animi concitatio; animi impetus. — (jače) animi perturbatio; motus animi turbatus, ili perturbatus. — (pohlepa) cupiditas; libido. — (velika požuda) magnum studium; studium flagrans. — pobuditi s. = animorum impetus impellere. — obuzdati s. = perturbatos animi motus cohibere; cupiditates coërcere; cupiditatibus imperare. — biti bez s. = ab omni animi concitatione vacare; ab omni animi perturbatione liberum esse; ab (omni) cupiditate remotissimum esse.

strastan; strastven = cupidus. — (žestok) vehemens; ardens. — (neukrotan) impotens. — (željan) studiosissimus. — adv. cupide; cupidissime; vehementer; ardenter; studio flagranti; effuse. — s. ljubiti = (prijatelja) effusissime alqm diligere; (žensku) alcj amore insanire.

strašan = (koga se treba bojati) metuendus; timendus. — (užasan) terribilis. — (grozan) horrendus. — (grozovit; užasan) horribilis; formidolosus. — (divlji; žestok; mrk) trux; truculentus. — (grozan; nemio) atrox. — (neizmjerno grozan, divlji) immanis. — s. rat = bellum formidolosum, atrox. — s. pogled = horribilis species.

strašilo = formido; terricula, orum. — noćno s. = umbra; simulacrum; species mortuorum.

strašiti = alqm terrere, ili exterrere; timorem alci afferre, inferre, offerre, incutere, injicere; territare, ili perterrefacere alqm alqa re; (jako) perterrere; conterrere. — s. se = terreri; exterreri; terror mihi incidit; v. prestrašiti se; bojati se.

strašiv = (prt. fortis; audax) timidus. — (plašljiv; koji se trese) pavidus; trepidus. — (bojažljiv; plah) formidolosus. — (kukavica) ignavus.
strašivac; strašivica = homo ignavus, iners atque ignavus. — (neratoboran) imbellis. — (bojažljiv) meticulosus.
strašivost = timiditas; pavor; formido; v. strašiv. — (kukavština) ignavia.
strašljiv = v. strašiv.
strašnost = v. strahovitost.
stratilac = carnifex.
stratište = supplicii locus.
stratiti = (što) v. potrošiti; istrošiti. — (koga) supplicium (capitis) sumere de alqo; supplicio (capitis) afficere alqm.
strava = exanimatio; terror.
stravičan = v. strašiv.
straviti se = v. poplašiti se.
straža = (mjesto gdje je s.) statio. — (čuvanje) custodia. — (ispred vrata od tabora, hrama itd.) excubiae, arum. — (noćna s.) vigiliae, arum. — (o vojnicima, koji su na straži) = (u opće) custodia; custodes; (na sigurnost mjesta) excubiae; excubitores; (obnoć) vigiliae; vigiles; (veći odjeli izvan tvrđe) statio; qui in statione sunt. — (posada; pratnja; zaštita) praesidium. — tjelesna s. = praetoria cohors; cohors imperatoris, quam delectam manum praesidii causa circa se habet; (za careva) milites praetoriani. — biti na s. = excubare; excubias agere, ili habere; in custodia, ili (o više ih) in custodiis esse; stationem agere; in statione esse; (obnoć) vigilias agere. — metnuti s. na vrata = praesidia portis imponere; mittere excubitum in portas; vigilum excubiis obsidere portas. — ponamjestiti s. = custodias, ili vigilias disponere, n. pr. per urbem; stationes disponere, n. pr. per opportuna loca.
stražanin; stražar = v. straža.
straženje = vigiliae, arum.
stražište = custodia; statio; v. straža.
stražiti = (biti na straži) v. straža.
stražnji = (prt. anticus) posticus, n. pr. pars domus. — (o dvjema stvarima, prt. prior) posterior. — najstražnji = postremus.
strčati = decurrere. — s. se = concurrere; convolare; fit concursus, n. pr. populi.
streka = rima.
strelimke = celerrime; incredibili celeritate; velocissime.
strepet = tremor (membrorum).
strepiti; streptjeti = tremere; contremiscere; tremefieri.
stresanje = quassatio (rijetko).
stresati; stresti = decutere — (istresti) excutere. — (potresti) quatere. — (silno) concutere. — s. se = se concutere. — (uznemiriti se) commoveri. — (zgroziti se) cohorrescere; inhorrescere.
stric = patruus.
strickati = v. strići.
stričević = patruelis.
strići = tondere; recidere, n. pr. capillum.
strijeka = rima.
strijela = (svako oružje, koje se daleko može baciti) telum, sagitta. — odapeti s. = sagittam expellere arcu, ili excutere. — metati s. kamo = sagittas, ili tela conjicere alqo. — s. gromovna, nebeska = fulmen.
strijelac = v. strjeljač.
strijeljanje = teli, ili telorum jactus; teli, ili telorum conjectus. — ustaviti s. = (o vojniku) inhibere tela; (o vođi) inhiberi tela jubere.
strijeljati = sagittas mittere; telo petere alqd, ili alqm; tela conjicere in alqd. — (zgađati) jaculari (gromovima).
strina = patrui uxor.
striskati = v. strići.
strjelica = v. strijela.
strjeljač = sagittarius. — vješt s. = destinandis sagittis sollers.
strjelomet = teli jactus, ili conjectus. — izvan s. = extra teli jactum, ili conjectum. — biti izvan s. = extra teli jactum, ili conjectum esse, ili stare. — doći na s. = ad teli conjectum venire.
strježić = regaliolus.
strka = concursus.
strkati = v. strčati.
strknuti se = v. strčati se.
strm = praeruptus; deruptus; abruptus; praeceps. — (vrletan) arduus. — (upravo osječen) abscissus.
strmac = praerupta; derupta, orum; praecipitia, ium.
strmeknuti = praecipitare; praecipitem ire.
strmelj = crabro.
strmen; strmenica = v. strmac.
strmen; strmenit = v. strm.
strmenitost = dejectus; devexitas (rijetko).
strmina = v. strmac.
strmo = adv. deorsum.
strmo = subst. v. strmac.
strmoglav; strmoglavice = adv. praeceps. — pasti s. = praecipitem ad terram dari. — baciti se s. = praecipitare sese, n. pr. de muro, in aquas.
strmoglaviti = praecipitare; (praecipitem) dejicere.
strmogled; strmogred = salix.
strmor = v. strmac.
strmost = v. strmenitost.
strmovrat = v. strmoglavice.
strn = stipula.
strnjika = v. strn.

strog = (koji ne popušta lako) severus (prt. indulgens, clemens). — (koji nije prijatelj šale; ozbiljan) austerus (prt. comis). — (koji nikako ne popušta) rigidus (prt. clemens). — (oštar; žestok) acer (prt. lenis, mollis); acerbus (prt. lenis). — (težak; nemio; žestok) gravis, n. pr. judicium, poena. — (tačan) diligens, n. pr. custodia. — adv. severe, n. pr. judicare, jus dicere, alqd vindicare, disciplinam domesticam diligenter ac severe regere; rigide, n. pr. dissolutam disciplinam rigidius astringere; acriter, n. pr. acerrime exigere disciplinam; acerbe, n. pr. proscriptionem exercere; austere, n. pr. agere cum alqo; diligenter, n. pr. praeceptum observare. — strogo prema istini = verissime. — s. vladati = severiore, ili acerbiore imperio uti. — s. postupati = severitatem adhibere alci, ili in alqm.

strogost = severitas; austeritas; rigor; acerbitas; v. strog. — svjetovati s. = aspera suadere.

stroj = machina; machinamentum. — (mehanizam) machinatio.

strojar = machinator.

strojiti = (corium) perficere, ili conficere.

strojivo = res, qua coria perficiuntur; res, cujus usus ad perficienda coria.

strop = tectum. — (s. poljati, urešeni) lacunar; laquear.

stropoštati se = corruere.

strošak = v. trošak.

strošiti = conterere; v. trošiti.

strovaliti; strovaljivati = evertere; dejicere; praecipitare. — stubokom s. = funditus evertere. — s. se = corruere; collabi.

strpati = conjicere. — (zgrtati; zbijati) coacervare; congerere. — s. pod noge = (zgaziti) conculcare; proterere.

strpljenik = qui alqd aequo animo fert.

strpljeti se = sustinere; pati. — (strpljivo podnositi) patientiā uti. — (uzdržati se) reprimi; se tenere; sibi temperare.

strpljiv = patiens, n. pr. doloris, laborum; tolerans, n. pr. penuriae. — adv. patienter; toleranter.

strpljivost; strpnost = patientia. — (podnošenje) tolerantia.

strš; stršen = crabro.

stršiti = eminere; exstare. — strše komu vlasi = capilli horrent, ili arrecti stant.

stručati = (grožđe) uvas calcare.

struga = (korito rijeke) alveus.

strugalo = tornus.

strugati = radere. — (točiti) tornare, n. pr. sphaeram, versus male tornati.

strugotine = ramenta, orum.

struhnuti = putrescere.

struja = flumen. — (tijek) cursus.

struk = (stabaljka) caulis. — (stas) statura; v. stas.

struka = (vrst) genus; ratio, n. pr. in alqo genere literarum versari, variis se studiorum generibus experiri; v. vrst.

strukovnjak = qui in alqa re versatur, n. pr. in alqo genere literarum; qui alqd profitetur, n. pr. jus, medicinam.

struna = seta, n. pr. equina. — (na glasbilu žica) chorda.

strunja = v. struna.

strunuti = v. struhnuti.

stružnjak = v. muzlica.

strvina = cadaver.

stuba = scalae, arum.

stubokom = funditus, n. pr. perire, evertere.

stucati; stući = contundere. — s. koga = verberibus caedere alqm.

stud = v. stüdên.

studan = v. studen.

stüdên = subst. frigus. — (u koliko se osjeća) algor. — (mraz) gelu (ponajv. samo u abl.). — braniti se od s. = frigoris vim pellere; frigus arcere. — velika s. = magnum frigus. — nesnosna s. = intolerabile frigus; intoleranda vis frigoris. — žestoka s. = asperitas frigoris. — moći podnositi s. = frigoris, ili algoris patientem esse (prt. impatientem).

studen = adj. (hladan; u koliko se osjeća) frigidus. — (leden) gelidus. — (s. sobom) algens; algidus. — (hladnokrvan; mlitav) languidus; lentus. — veoma s. = perfrigidus. — s. vjetar ventus frigidus. — adv. frigide.

studenac = fons.

studeni = mensis November. — prvi s. = kalendae Novembres. — peti s. = nonae Novembres. — trinaesti s. = idus Novembres. — zadnji s. = pridie kalendas Decembres.

studenica; studenika = (voda) aqua (frigida).

studenilo = v. studen. — (mlohavost) lentitudo; pectus lentum.

studeniti = v. stinuti.

studjeti = frigus ingruit.

stuliti = hebetare, n. pr. hastam, ferrum; retundere, n. pr. ferrum, gladios. — s. se = v. pototuliti se.

stup = columna. — prostor među dva s. = intercolumnium. — daća od s. = columnarium. — (grana) ramus.

stupa = stupa; stuppa.

stupaj = (što ga idući čovjek čini) gressus. — (s. kojim stupa onaj koji ide) gradus. — (korak) passus; v. korak.

stupanj = v. stepen.

stupanje = gressus; incessus; v. hod, hodanje. — (ulaz) ingressus.

stupati = incedere. — s. u = ingredi; v. stupiti.

stupica = muscipulum. — napeta s. = muscipulum contentum.

stupiti = v. stuliti; otupiti. — (stupati) incedere, n. pr. in medium; advenire, n. pr. in forum. — s. na pozorište = introire scenam; prodire, procedere, progredi, provenire in scenam. — s. iz čega = excedere; exire. — s. u što = introire; intrare; inire; ingredi. — s. u službu = munus inire, ingredi, capessere, suscipere. — s. u život = introire vitam; ingredi in vitam. — s. u savez = ad societatem accedere, ili se applicare. — s. na prijestolje = ad regnum pervenire; regnum occupare; regno potiri; regnare coepisse.

stura = storea.

sturati = dejicere.

stuštiti se = v. naoblačiti se.

stužiti; stuživati = nauseam facere. — s. se = nauseare.

stuživanje = nausea.

stvar = (u opće) res. — (posao) negotium. — moje, tvoje itd. stvari = mea, tua etc. — mučna je s. = difficile est. — ne prtiti se u tuđe s. = aliena negotia non curare.

stvaranje = creatio (ali samo: magistratuum).

stvarati = v. stvoriti.

stvarca; stvarčica = recula; v. malenkost.

stvor = res (procreata). — (o čovjeku) homo. — (živi s.) = animans; animal.

stvorac = v. stvoritelj.

stvorenje = (svijeta) mundi origo, ili ortus; primum coeli atque mundi exordium. — od s. svijeta = inde ab hominum memoria; post hominum memoriam; post homines natos; post genus hominum natum. — (svijet) mundus; natura rerum; universitas rerum; v. stvor.

stvoritelj = procreator; effector; fabricator. — s. svijeta = procreator, effector, aedificator, fabricator mundi; opifex rerum, ili mundi; genitor mundi, ili universi.

stvoriti = creare; procreare. — (ličiti; tvoriti) fingere. — (učiniti) facere; efficere. — s. svijet = mundum condere, gignere, fingere, aedificare, fabricari, construere atque aedificare. — s. riječi = verba parere, fabricari, fingere, gignere et facere. — s. nove riječi = novare. — s. zakon = legem condere, scribere, conscribere. — s. senatski zaključak = senatus consultum facere de alqa re. — s. se = (u što) mutari in alqd; se vertere, ili convertere in alqd; verti, ili converti in alqd; abire in alqd. — biti stvoren za što = ad alqd, ili alci rei natum esse.

stvrdnuti se = durescere; indurescere.

su = prep. cum; v. sa.

subaštinik = coheres. — učiniti koga s. = alqm coheredem alci facere, scribere, ascribere, instituere. — biti s. = coheredem esse alci; in hereditate partem habere.

subjel; subjelast = albicans; albidus.

suboj = certamen singulare; v. dvoboj.

subožati = ad inopiam redigi.

sučestan = particeps alcjs rei, n. pr. conjurationis. — (udružen) socius alcjs rei, n. pr. sceleris. — (zapleten u što) affinis alci rei, i alcjs rei, n. pr. noxae, culpae, facinori. — (suznalac) conscius.

sučestnik = v. sučestan.

sučestvovati = participem itd. fieri; v. sučestan.

sud = vas, vasis (plur. vasa, orum). — (sudište) judicium, n. pr. ad judicium adire; jus, n. pr. in jus ire, ili adire. — (suci) judices. — (odabrani suci) arbitri. — (suci koji vijećaju) consilium. — pozvati na s. = alqm in jus vocare, ducere, ili educere; citare alqm; diem dicere alci. — (presuda; mnijenje; sudbina) v.

sudac = judex. — (odabrani s.) arbiter. — (istražni s.) quaesitor. — postaviti suca = judicem constituere.

sudaštvo = res forenses; judicia, orum.

sudar = vascularius.

sudarati se; sudariti se = v. podudarati se.

sudba = v. sudbina.

sudben = judicialis, n. pr. causa, consuetudo, genus dicendi. — (koji se tiče sudaca) judiciarius, n. pr. controversia. — (što spada na for, kano sudište) forensis, n. pr. controversia, causa. — s. istraga = v. istraga.

sudbenost = jurisdictio; jurisdictionis potestas.

sudbina = (određena, nepromjenljiva sustava svijeta; pa i s. ljudska, ili stvari kao u naprijed određena i neizbježiva) fatum. — (sreća, koja upravlja ne baš slijepo, već po prijazni i neprijazni) fortuna. — (što je koga sudbinom dopalo) sors. — neizbježiva s. = (fati) necessitas. — zla s. = fortuna adversa; sors misera. — pokoriti se s. = fortunae cedere.

sudija = judex; v. sudac.

sudilište = v. sud.

sudionik = particeps; v. sučesnik.

sudište = v. sud.

suditi = (u opće) judicare alqd, de alqo, de alqa re. — (pravdu dijeliti) jus reddere, ili dicere; v. presuditi; pravda. — (prosuditi) existimare de alqo, de alqa re. — s. drugoga po sebi = alqm ex suo ingenio judicare; v. prosuditi; v. razabrati. — neka o tome sude drugi = hoc alii videant. — o tome ja ne mogu s. = hoc non est mei judicii. — nepristrano s. = sine odio et sine invidia judicare. — s. pravo = ex aequo judicare. — suđeno mi je = fatum mihi est (s inf.); natus sum hoc fato ut.

suđa = v. sudac.

suđe = vasa, orum.

sudjelovati = interesse alci rei, ili in alqa re; adjuvare ad alqd; v. sučestvovati.

sudjelovanje = opera; auxilium.
suđenje = judicatio; judicium.
sudni = v. sudben.
sudnica = v. sud.
sudnik = judex; v. sudac.
sudnja = v. sudbina.
sudnji = v. sudni.
sudnost = jurisdictio.
sudostaja = (kad se nikakvi pravni poslovi ne vrše) justitium, n. pr. edicere, indicere. — (sudni praznici, u koje se sudbene rasprave ne obavljahu) feriae forenses; tempus, quo lites interquiescunt.
sudriti se = collidi (inter se).
sudrnut = v. obijesan.
sudrug = (u državnoj službi) collega. — biti komu s. = collegam alci esse; v. drug.
sudružan = (s. žena) mulier gravida, ili praegnans.
suglasan = consonus; concors; congruens. — (koji se slaže) consentiens. — adv. concorditer; congruenter.
suglasje = (harmonija) concentus. — (sklad) consensus; consensio; concordia; convenientia.
sugorje = continui montes; continua, ili perpetua montium juga; juga velut serie cohaerentia; perpetuo jugo juncti colles.
sugradica = grandines.
sugrađanin = civis.
suh = (ne mokar; osušen) siccus. — (s. unutra, kroz i kroz) aridus. — (komu treba vode) siticulosus; sitiens. — (presahnuo, ispržen) torridus siccitate. — (besočan; mršav) jejunus, n. pr. agri, glarea, oratio, orator, scriptor. — s. godina = annus siccus. — veoma s. godina = siccitate insignis annus; annus, quo siccitatibus laboratur. — s. vremena = siccitas; siccitates. — biti s. = arere; v. suho. — (mršav) macer; v. mršav. — suho grožđe = uvae passae. — s. zlato = aurum purum.
suhad = sarmenta arida.
suharak = homo macie torridus.
suho = (terra) continens; aridum, n. pr. naves in aridum subducere. — na suhu = in sicco.
suhoća = siccitas; v. suhota.
suhokostan; suhonjast; suhonjav = v. mršav.
suhoparan = aridus, n. pr. genus orationis, orator; jejunus, n. pr. oratio, orator, scriptor; jejunus et aridus; exilis, n. pr. oratio, genus dicendi. — adv. jejune; exiliter.
suhoparnost = jejunitas; exilitas.
suhota = v. suhoća; suho.
suhovica = v. suh(o vrijeme).
suhovina = v. suhad.
suhva; suhvica = acinus uvae passae.
sujati = continere; capere.
sujetan = vanus. — (jalov) irritus; v. tašt.
sujevjeran = superstitiosus; superstitione imbutus; v. praznovjeran.
sujevjerje = superstitio; v. praznovjerje.
sujma = angor; v. strah.
sukadar = interdum; nonnumquam.
sukati = torquere. — (šikljati iz) emicare.
sukljati = erumpere.
suklata = homo plumbeus, piger.
suknuti = (mač) stringere; destringere.
sukob = conflictus, n. pr. lapidum, nubium, corporum (u boju); concursus, n. pr. navium, (u boju) utriusque exercitus. — (navala) congressus.
sukobiti se = (u boju) concurrere (inter se); congredi (inter se); signa inter se conferre; cum infestis signis concurrere. — s. se s kim = concurrere, ili congredi cum alqo; signa conferre cum alqo; v. skobiti.
sukriv; sukrivac = culpae, ili sceleris affinis; (ejus) noxae socius; particeps consilii, ili sceleris; (consilii, sceleris, facinoris, conjurationis, necis) conscius; unus ex consciis.
sukrvica = sanies; tabum.
suktati = v. sukljati.
sulaisati = v. ugladiti.
suledica = (s. je) glacies vestigium non recipit.
sulica = (duga) hasta. — (s remenom u sredini) lancea. — (dugo koplje; hrba) contus; v. koplje.
sulitnja = v. suklata.
sulud; suludan; suludast = hebes; stupidus; mente captus; stultus. — biti s. = mente captum esse.
suludnik; suludnjak = homo stupidus etc. v. suludan.
sumahnit = v. suludan.
sumankati; sumanjkati = subtrahere.
sumarak = v. sumrak.
sumeđa = confinium.
sumice = v. nasumce.
suminuti = v. proći.
sumjera = v. sumjernost.
sumjeran = (primjeren) consentaneus; conveniens.
sumjernost = convenientia partium; apta membrorum compositio.
sumjesa = mistura, n. pr. vitiorum et virtutum. — (pomiješana zob) farrago. — (obično opis. sa permiscere, miscere, n. pr. bona mixta malis; stannum et aes mixta; ira et aegritudo permixta).
sumlata = v. suklata.
sumljati = v. sumnjati.
sumnja = suspicio. — imati sumnju na koga = alqm suspectum habere. — pasti u s. = in suspicionem venire, incidere, vocari. — pobuditi s. = suspicionem movere, commovere, excitare, facere, praebere, afferre. — metnuti s. na koga = suspicionem in alqm conferre, commovere; vocare alqm in suspicionem; alqm in suspicionem adducere alci. — svaliti sa sebe s. = exsolvere se suspicione; suspicionem a se removere, propulsare. — osloboditi se s. = suspicione se ex-

solvere; injectas suspiciones diluere. — u tome nema s. = in hac re nulla subest suspicio. — uzroci s. = suspiciones. — (dvojba) v. dvojba. — bez s. = sine ulla dubitatione; sine, procul, absque, haud dubio.

sumnjati (se) = suspicari de alqa re; suspicionem habere de alqo; in suspicionem venit mihi (inf.); suspicionem ex alqa re ducere, ili trahere; incidit alci suspicio ex alqa re; suspicio alci insidet. — krivo s. = falsa suspicione duci; v. dvojiti.

sumnjičav = (pun sumnje) suspiciosus; suspicax.

sumnjičavost = suspitio.

sumnjiti = v. sumnjati.

sumnjiv = (pun sumnje) suspiciosus; suspicax. — (koji zadaje s.) suspectus; suspiciosus.

sumnjivac = homo suspiciosus, ili suspicax.

sumoran = tristis; tetricus.

sumpor = sulphur.

sumporan = sulphureus.

sumporast = sulphureus.

sumračavati se = advesperascit; coepit advesperascere; vergit, ili inclinatur in vesperum dies.

sumračina = v. mrklica.

sumračiti se = v. sumračavati se; smračiti se.

sumračje = crepusculum.

sumrak = crepusculum; v. smrknuće.

sumrtav = (polumrtav) semianimus; semianimis.

sunačni = v. sunčani.

sunce = sol. — istok s. = sol oriens. — zalazak s. = sol occidens. — s. na izmaku = sol praecipitans. — ishod i zahod sunca = ortus et occasus solis. — od ishoda do zalaska s. = ab orto usque ad occidentem solem. — prije ishoda s. = ante lucem; priusquam sol oriatur. — ishodom sunca = sole oriente; sub luce; ubi primum illuxit. — zahodom s. = solis occasu; sole occidente. — prije zahoda s. = ante solis occasum. — sunce ishodi = sol exoritur; dies appetit; lucescit; dilucescit; illucescit. — netom izađe s. = ubi primum illuxit. — s. zalazi = sol occidit; nox appetit. — sunce će skoro zaći = jam ad solis occasum est. — iznijeti na s. = in solem proferre. — stajati (grijati se) na suncu = apricari; sole uti. — šetati na s. = ambulare in sole — izložen suncu = apricus; soli, ili solibus expositus. — okrajak oko s. = corona. — jasan kao s. = (solis) luce clarior; sole ipso illustrior et clarior. — biti jasno kao s. = ante oculos positum esse.

suncopas = signifer orbis.

suncostaja; suncovrat = (ljetna) solstitium. — (zimna) bruma.

sunčani = solaris, n. pr. lumen.

sunčanica = radius solis.

sunčanje = apricatio.

sunčarica = solstitialis morbus.

sunčati se = apricari; calescere apricatione; sole uti.

sunovit = directus ad perpendiculum. — (čovjek) homo stultus, retusus, insipiens.

sunovrat = narcissus.

sunovrat; sunovratice = praeceps; v. strmoglavice.

sunovratiti = v. strmoglaviti.

sunuti = fundere. — s. na koga = aggredi alqm; impetum facere in alqm.

suočiti = componere alqm cum alqo.

sup = vultur.

suparnik = adversarius; qui alci adversatur.

suparnica = adversaria.

suproć = v. suprot.

suprosac; suprosilac = competitor.

suprot; suproti; suprotiv = contra; v. proti, prama.

suprotiti se = obsistere; repugnare; v. protiviti se; opirati se.

suprotiva = v. suprot.

suprotivan = adversus; contrarius; v. protivan.

suprotiviti se = v. suprotiti se.

suprotivnik = adversarius; inimicus; aemulus; v. protivnik.

suprotivnost = protivnost.

suprotivština = contumacia; v. protivština.

suprotnuti se = v. suprotiti se.

suprotstaviti = opponere.

suprug = maritus; conjux. — (čovjek) vir.

supruga = uxor; conjux. — (tojaga) v.

sur = (s. vino) vinum dilutum.

suraz = v. sukob.

surazmjer = v. sumjera.

surazmjeran = v. sumjeran.

surla = fistula (pastoricia, ili pastoralis). — (u prasca) = rostrum.

surob = conservus.

suropstvo = conservitium (rijetko).

surotiti se = v. srotiti se.

surotnik = conjuratus; conjurationis particeps, ili socius.

surov = rudis; v. sirov.

surovost = v. sirovost.

surutka = serum.

survati se = corruere; concidere; collabi.

susjed = vicinus. — (međaš) finitimus; confinis. — (koji uz koga, ili do koga stanuje) accola, n. pr. pastor accola ejus loci. — (koji stanuje uz našu kuću) qui accolit propinquus aedibus nostris. — susjedi = vicini, orum; vicinitas. — (međaši) finitimi, orum.

susjedan = vicinus; vicinalis (rijetko). — (međaš) finitimus; confinis. — (bližnji) propinquus.

susjedstvo = v. susjedi. — (blizina) vicinia, ae; vicinitas. — u s. = in vicinia; prope; in propinquo. — ovdje u s. = hic viciniae.

suslijed = ordo. — s. misli = sententiarum ordo.
susljedba; susljedica = v. suslijed.
susljedice = adv. (neprekidnim redom) deinceps. — (neprestance) continens (adj.). — (jedan za drugim) alius post alium; alii post alios; alius ex alio; alii ex aliis; (redom) ordine.
susnježnica = imber nive mixtus.
susreća = v. susretanje.
susresti = v. sresti. — s. prijazno koga = benigno vultu, ili comiter excipere alqm.
susret = (u s. ići) obviam ire. — (izaći u s.) = obviam procedere; obviam venienti procedere; obviam prodire, progredi, egredi, exire. — u s. poslati = obviam mittere. — u s. doći = obviam venire; (dotrčati) obviam occurrere.
susretanje = occursatio; occursus.
susretati = v. susresti.
sustalost = fatigatio.
sustao = fatigatus; defatigatus.
sustati = fatigari; defatigari.
sustav = ratio. — stoički s. = ratio, ili ratio et disciplina Stoicorum. — dobar s. = ratio bene instituta; ars perpetuis praeceptis ordinata, ili accurate non modo fundata, verum etiam exstructa disciplina (prt. ratio male instituta).
sustaviti; sustavljati = v. ustavljati. — (oduzeti; odbiti) detrahere.
sustegnuti = v. ustegnuti.
sustići = assequi; consequi. — s. trkom = alqm cursu consequi; alqm currentem assequi.
sustignuti; sustizati = v. sustići.
sustopice = (s. slijediti) vestigiis alqm sequi, ili consequi; vestigiis alcjs instare, ili insistere.
suša = siccitas; v. suh.
sušan = v. suh.
sušenje = siccatio.
sušica = tabes.
sušiti = siccare; exsiccare. — (osušiti) desiccare. — s. na suncu = in sole siccare. — (prostrijeti) in sole pandere. — s. suze = lacrimas abstergere.
sušti = ipsissimus.
sutarnji = v. sutrašnji.
sutika = v. događaj; prigoda.
suton = crepusculum.
sutra = v. sjutra.
sutrašnji = v. sjutrašnji.
sutuk = remedium.
sutuka = infaustum.
suvez = v. savez.
suvišak = quod reliquum restat. — (o novcu) pecunia, quae superest.
suvišan = nimius. — (zaludan) supervacaneus; supervacuus.
suviše = nimis; nimium. — (osim toga) praeterea, insuper.
suvišnji = v. suvišan.
suvladalac = regni, ili imperii socius; regni, ili imperii collega. — uzeti koga kao s. = alqm in societatem regni accipere, ili assumere; alqm socium regni sibi assumere, ili adjungere.
suvratiti = rejicere, n. pr. togam in humerum.
suvremen; suvremenik = ejusdem temporis, ili aetatis; aequalis; — suvremenici = homines ejusdem aetatis (temporis); aetas alcjs; homines qui nunc (tunc) sunt, vivunt.
suvrsnik = aequalis; v. vrsnik.
suvrstina = farrago.
suza = lacrima. — (plač) fletus. — od s. = prae lacrimis; prae fletu, n. pr. prae lacrimis loqui non possum. — sa suzama na očima = oculis lacrimantibus; lacrimis obortis; lacrimans; flens; cum lacrimis. — suzâ dostojan = lacrimabilis. — suze roneći = lacrimabundus. — roniti s. = lacrimas effundere, profundere; lacrimare; flere; (gorke s.) vim lacrimarum, ili lacrimas uberes profundere; uberius flere; effusius, ili effusissime flere. — uzdržati se od s. = lacrimas cohibere. — ne moći se uzdržati od s. = lacrimas non tenere; fletum cohibere non posse; cadunt nolenti mihi lacrimae. — jedva se uzdržati od s. = lacrimas vix tenere; vix temperare lacrimis.
suzan = lacrimans. — (pun suza) lacrimosus.
suzbijati; suzbiti = repellere, n. pr. hostes a castris in silvas; propulsare, n. pr. impetum hostium; propellere, n. pr. hostes a castris; rejicere, n. pr. hostes.
suzica = lacrimula.
sȕziti = v. suze (roniti).
súziti = coartare; v. stijesniti.
suznačan = (s. riječ) cognominatum verbum.
suznalac = conscius alcjs rei.
suznanje = conscientia alcjs rei. — bez moga s. = me inscio; me insciente; me nesciente.
suzvučan = consonans; consonus.
sužanj = (u opće) captus. — (u ratu) captivus; captus hostis; v. rob.
sužanjstvo = captivitas. — pasti u s. = capi ab alqo; v. ropstvo.
suživati = v. súziti.
sužnjevanje = captivitas; vincula.
sužnjevati = in custodia esse, ili servari; v. robovati.
svaća = soros uxoris fratris.
svadba = nuptiae, arum. — biti na čijoj s. = cenare apud alqm in ejus nuptiis. — slaviti s. = celebrare sollemnia nuptiarum.
svadben = nuptialis. — s. dar = donum, ili munus nuptiale.
svadbovati = interesse nuptiis.
svaditi = (koga s kim) dissociare, ili distrahere alqm ab alqo; alqm disjungere ab alqo, ili ab alcjs amicitia, ili familiaritate. — s. se = (s kim) inimicitias suscipere cum alqo; ad inimicitias descendere; distrahi cum alqo; alci infestum,

ili infensum fieri. — oni se svadiše = discordia inter eos orta est; discordant inter se.

svađa = discordia; discidium; simultas. — (neprijateljstvo) inimicitiae, arum. — (prepirka) rixa. — biti u s. s kim = discordare cum alqo; disjunctum esse ab alqo, ili ab alcjs amicitia, ili familiaritate; esse in simultate cum alqo; simultates cum alqo exercere.

svađati = v. svaditi.

svadljivac = litigiosus; litium cupidus; ad rixam promptus; rixae cupidus; ad discordiam promptus.

svagda = semper; omni tempore; numquam non; v. uvijek.

svagdašnji = perpetuus; aeternus. — (svagda trajući) sempiternus. — (od svakog dana) quotidianus.

svagdje = adv. ubique; omnibus locis.

svaja = v. svast.

svak = v. svatko.

svâk = v. svojak.

svakako = (sigurno) certe. — (doista) profecto. — (na svaki način) quacunque ratione; quocunque, ili quoquo modo; omni ratione, ili modo.

svakakov = (različit) varius. — (svake vrsti) omnis generis; omne genus (s gen.), n. pr. omne herbarum radicumque genus; omnis, n. pr. olus omne, omnis exempli documenta. — s. ljudi = homines omnium ordinum, ili generum, ili aetatum.

svakamo = quoquoversus; in omnes partes.

svaki = unus quisque. — (svi) omnes. — (svi bez izuzetka) nemo non. — s. dan = (koliko ih god bilo) quotidie; (kakvi god bili) omnibus diebus; (s. pojedini) in dies singulos; (s. pojedinog dana) diebus singulis; (od dana do dana) in dies, n. pr. alqm plus plusque diligo. — s. godine = quotannis; omnibus annis; (s. pojedine g.) singulis annis; (za svaku god.) in singulos annos; (od god. do god.) per annos singulos. — s. mjesec = omnibus mensibus; (s. pojedinog mjeseca) singulis mensibus. — s. od dvojice = uterque. — s. koji = quicunque. — s. (koji drago) drugi = quicunque alius; quivis alius. — s. pojedini = singuli. — s. drugi = secundus quisque. — s. svoje = suum quisque. — sebe s. = se quisque. — za sebe s. = pro se quisque. — s. pete godine = quinto quoque anno. — s. put = semper; numquam non. — s. put kad = quotiescumque. — u s. obziru; v. obzir. — u s. doba = omni tempore; (koje drago) quocunque tempore volueris, ili voluerit.

svakidašnji = v. svagdašnji.

svakojak = v. svakakov. — adv. v. svakako.

svakovrstan = varius; omnis generis; v. svakakov.

svakud; svakuda = v. svakamo.

svaliti = devolvere. — (zbaciti) dejicere. — s. krivnju na koga = culpam in alqm conferre, ili transferre.

svaljati; svaljivati = v. svaliti.

svanjivati = v. svitati.

svanuće = lucis ortus; prima lux. — (osvitak) diluculum. — prije s. = ante lucem; antequam lucet. — u s. = sub ortum lucis; ad lucem; luce appetente. — svanućem = prima luce; incipiente die; simulatque lucet; ubi primum illuxit.

svanuti = lucescit; dilucescit; illucescit; lux oritur. — svanulo je = lucet.

svarati = v. prevariti.

svariti; svarivati = v. skuhati.

svast; svastika = soror uxoris.

svašta; svašto = (s. učiniti = sve pokušati) omnia facere, experiri. — s. podnijeti = digna, indigna pati. — s. činiti, da se umire bogovi = omni ratione deos placare. — s. radije podnijeti, nego itd. = quidvis malle perpeti, ili quidvis potius perpeti quam.

svatba = v. svadba.

svatiti = v. shvatiti.

svatko = quisque. — (koji god) quivis. — (komudrago) quilibet. — (svaki pojedini) unusquisque. — (svi) omnes. — (svaki bez izuzetka) nemo non; (takođ.) nemo est quin, n. pr. nemo est quin existimet, nemo est qui nesciat.

svatovac; svatovnica = carmen nuptiale.

sveblag = optimus.

svečan = (koji se tiče svetkovine) festus. — (koji se svake godine uz neku svečanost zbiva) sollemnis. — (dostojanstven, uzvišen) gravis. — (veličanstven) grandis, n. pr. oratio, carmen. — s. dan = dies festus. — adv. sollemniter; rite; sancte, n. pr. jurare. — s. koga pokopati = alqm amplo, ili ampliore funere efferre.

svečanik = (dan) festum.

svečanost = sollemne. — (svečani ophod) pompa. — (svečani obred) caerimonia.

svećenica = sacerdos.

svećenički = sacerdotalis, ili (gen.) sacerdotis, sacerdotum. — s. čast, služba = sacerdotium.

svećenik = (u opće) sacerdos. — (posebni s. za jedno određeno božanstvo) flamen, n. pr. Dialis (njegova žena: flaminica Dialis), Martialis. — vrhovni s. = maximus, ili summus sacerdos. — izabrati koga s. = alqm sacerdotem, ili flaminem creare; flaminem legere, capere, prodere. — posvetiti s. = sacerdotem, ili flaminem inaugurare.

svećenje = consecratio. — (naslada tuđemu zlu) voluptas ex malo alterius.

svećenstvo = sacerdotium.

svedni = v. vazda.

sveđ; sveđe; sveđer = semper; v. vazda; svagda.

sveđeran = perpetuus; continuus.

svekar = socer.

svekoliko = v. (sve) vas.

svekrva = socrus.
svemir = rerum universitas; universum; mundus omnis, ili universus; mundus.
svemoćan; svemog; svemogući; svemožan = qui omnia potest; major ac potentior cunctis. — biti s. = omnia posse. — bog je s. = dei numini omnia parent; nihil est, quod deus efficere non possit.
sveopći = universus; v. opći.
svesebice = promiscue; permixte.
svesti = deducere. — sveden (svod) = concameratus; fornicatus, n. pr. paries, via. — sveden krov od sobe = camera. — s. što u malo riječi = paucis (verbis) complecti, ili comprehendere alqd.
svesti (svezem) = devehere.
svestrano = undique; ex omni parte. — s. izobražen = omni genere doctrinae eruditus; omni doctrina excultus; omni eruditione imbutus. — s. istraživati = ex omnibus partibus pertentare.
svestvor = v. svemir.
sveštenik = v. svećenik.
svet = (kojemu bogu posvećen, ili za porabu pri službi božjoj određen) sacer. — (božjom silom zakriljen, te tim zaklonjen od oskvrnjivanja; nepovrjedljiv; neporočan, častan) sanctus. — (obredima i kletvama nepovrjedljivim postavljen; presvet) sacrosanctus, n. pr. possessiones, tribunus plebis, memoria alcjs; religiosus, n. pr. templum, signum. — (veličanstven) augustus, n. pr. locus, templum. — (pobožan) pius; castus. — (častan) venerandus; venerabilis. — adv. sancte; religiose; auguste; pie; caste.
svetac = dies festus. — (svet čovjek) homo castitate vitae sanctus.
svetačni = v. svečan.
svetak = dies festus.
svetinja = sanctimonia. — (stvar sveta) res sacra; — (hram) templum.
svetište = sacrarium. — (hram) templum; v. hram. — (nutarnje s.) adytum.
svetiti = consecrare; v. posvetiti; osvetiti.
svetkovanje = celebratio.
svetkovati = diem festum habere, agere, celebrare. — s. dan rođenja = natalem diem agere, ili festum habere. — ne s. dan rođenja = alcjs natalem silentio transigere. — (praznovati) ferias agere.
svetkovina = diei festi celebratio. — (svetac) dies festus.
svetogrdan = sacrilegus. — (opak) scelestus. — (bezbožan) impius.
svetohranište = sacrarium.
svetost = sanctitas.
sveučan = omni doctrina ornatus.
sveza = vinculum. — (spona) copula. — (vez) nodus. — (spajanje; združenje) conjunctio; colligatio.
svezak = fasciculus.
svezati; svezivati = (u opće) ligare. — (privezati) alligare. — (tvrdo s.) deligare. — (straga s.) religare, n. pr. manus. — (speti; spojiti) colligare. — (speti, okovati) vincire; v. vezati; spojiti. — s. se s kim = se jungere, ili conjungere cum alqo; societatem cum alqo inire, facere, coire.
svežanj = fascis. — (mali) fasciculus. — (prtljaga) sarcina.
svibanj = mensis Majus. — prvi s. = kalendae Majae. — 7. s. = nonae Majae. — 15. s. = idus Majae. — zadnji s. = pridie kalendas Junias.
svići = v. sviknuti.
svidjeti se = (komu) videtur (alci). — ako ti se s. = si tibi videtur; si vis; si tibi volenti erit. — kako ti se s. = ut vis; ut tibi cordi est; ut placet; ut libet; ut commodum est. — s. se (popraviti se) v. popraviti se.
svigdje = v. svagdje.
svijati = v. savijati.
svijeća = (u opće) lumen. — (uljenica) lucerna. — (voštanica, lojanica) candela. — (voštana) cereus. — kod s. raditi = lucubrare; (izraditi; pisati) alqd elucubrare, n. pr. epistolam; alqd ad lucernam, ili cum lucerna scribere; ad lucernam conscribere, ili conficere alqd.
svijećati = consilium capere; censere; placet alci (inf.).
svijesan = prudens; intelligens; sapiens; v. pametan.
svijest = (razbor) mens. — (um, razum) ingenium; v. savjest. — (zdrava pamet) sana mens; mentis sanitas; animus sui compos. — biti u s. = sui, ili mentis compotem esse. — izaći iz s. = a mente discedere; de mentis statu dejici; a mente discedere. — biti izvan s. = sui, ili mentis non compotem esse. — povratiti se u s. = ad se redire; se colligere.
svijestan = conscius alcjs rei; v. svijesan.
svijestiti = v. osvijestiti.
svijet = (u opće) mundus. — (svemir) universum; universitas rerum; rerum natura. — po stvorenju s. = post homines natos; post hominum genus natum. — na drugome s. = (kod starijeh) apud inferos. — poslati koga na drugi s. = alqm e, ili de medio tollere. — (krug zemaljski) orbis (terrae). — dio svijeta = orbis terrarum pars; terrarum pars. — kraj svijeta = extremae partes terrarum; terrarum ultimae orae; ultimae maris terrarumque orae. — (sve zemlje) terrae omnes. — (svi ljudi) omnes, ili universae gentes. — gospodari od svijeta (bogovi) = domini terrarum; (o narodu) terrarum, ili omnium terrarum principes. — doći na s. = in vitam edi; in lucem edi et suscipi; (roditi se) nasci. — dati na s. = in lucem edere; (roditi) parere. — biti na

svijetu = esse; natum esse. — ne biti više na s. = esse desisse. — nijedan čovjek na s. = homo nemo. — nema čovjeka na s. itd. = nemo est omnium, qui etc. — najgori čovjek na s. = homo omnium nequissimus. — najnesretniji sam na s. = prorsus nihil abest quin sin miserrimus. — sadašnji s. = homines qui nunc sunt, ili vivunt; homines hujus aetatis. — stari s. = antiquitas; aetas vetus; veteres. — učeni svijet = docti homines. — vas svijet zna = omnes homines sciunt. — vas s. o tome govori = hoc in omnium ore est. — nigdje na s. = nusquam terrarum, ili gentium. — (mnoštvo) multitudo; v. mnoštvo. — (svjetlost dana; dan) lux et dies; dies.

svijetao = splendidus; splendens; fulgens; nitens; nitidus; v. sjajan.

svijetiti; svijetliti = (komu) alci lumen (lucernam, facem) praeferre. — s. se = lucere (blagim, nježnim svijetlom). — (sjati) fulgere; v. sjati.

svijetljenje = lumen.

svijetlo = (predmet, koji se svijetli) lumen. — (svjetlost) v.

svijetnjak = candelabrum; lychnuchus.

svikati = convocare.

sviknuti = (čemu) assuescere; v. priučiti se.

svila = (upr. svilena buba, odatle s.) bombyx. — (svilena haljina) serica, orum.

svilen = sericus. — (odjeven u svilene haljine) sericatus. — s. buba = bombyx.

svilenica = serica, orum.

svinj = v. svinjac.

svinja = sus; porcus; v. prasac. — morska s. = delphinus; delphin, inis.

svinjac = hara.

svinjče = porcus; porculus.

svinjetina = porcina (caro).

svinuti = intorquere; inflectere; v. savijati.

svirač = tibicen.

svirala = fistula. — (od trske) calamus. — (flaut) tibia.

sviranje = tibiae, ili tibiarum, ili fistulae cantus.

svirati; sviriti = canere, ili cantare, n. pr. tibiis; ludere, n. pr. calamo; inflare, n. pr. tibias, calamos.

sviroka = v. svirala.

svisnuti = rumpi.

svištati = v. zviždati.

svita = pannus.

svitanje = diluculum; v. osvitak.

svitati = v. osvitati.

sviti = v. svijati.

svjedočanstvo; svjedodžba = (usmeno, ili pismeno) testimonium. — (posvjedočenje) testificatio. — (valjanost tvrdnje) auctoritas. — krivo s. = falsum testimonium. — dati s. = testimonium dicere.

svjedočenje = testificatio.

svjedočiti = testimonium dicere. — (kao svjedok izjaviti) pro testimonio dicere; testari. — (svojom izjavom posvjedočiti) testificari. — s. proti komu = testimonium dicere in, contra, adversum alqm in alqa re, ili de re; (za koga) pro alqo. — (biti čemu svjedokom) testimonium esse alcjs rei.

svjedok = testis. — (proti komu) in alqm, ili quo contra alqm utor. — imati s. = testes habere; testibus uti; testes producere posse. — zvati koga za s. = (zaklinjati se kim, ili čim) alqm testari, ili contestari, n. pr. deos, deos hominesque. — zazivati kao s. = testes alcjs rei invocare, n. pr. deos. — prizivati koga za s.; pozivati se na koga, kao s. = citare alqm testem. — dovesti koga kao s. = testem producere alqm. — biti s. = testem esse; testari. — stupiti pred sud kao s. = testem in medium venire; (svjedočiti) testimonium dicere pro alqo; (proti komu) testem prodire in alqm; testimonium dicere in, contra, adversus alqm. — dokazati što pomoću svjedoka = testibus productis alqd probare; testibus alqd planum facere; testibus alqd factum esse docere. — biti s. (nazočan) čemu = alci rei interesse. — bez s. (nepovoljnih) = sine arbitris; arbitris remotis. — pred svjedocima = multis audientibus; coram multis. — odalečiti s. = arbitros removere. — kao s. izjaviti = dicere pro testimonio. — pošten s. = testis verus, honestus. — nepošten s. = testis falsus. — plaćen s. = testis mercennarius, ili falsus. — pristran s. = testis cupidus. — pouzdan, valjan s. = testis locuples. — s. po vidu = testis oculatus. — s. po čuvenju = testis auritus, n. pr. pluris est oculatus testis unus, quam auriti decem.

svjerovati = (komu) fidem servare, ili praestare.

svjet = consilium; v. savjet.

svjetiljka = lucerna; lychnus. — (svako svijetlo tijelo) lampas.

svjetilo = lumen; lampas.

svjetina = multitudo. — (prost narod) vulgus. — (prezirno, prosta s.) plebs; plebecula.

svjetlica = fulgur.

svjetloća = splendor, n. pr. solis; nitor.

svjetlomrcati; svjetlomrcnuti = micare.

svjetlost = lux. — (sjaj) splendor. — (predmet, koji se svijetli) lumen. — (svjetlost dana; dan) dies; lux. — (s. života; život) lux; vita.

svjetlucati; svjetlukati = micare; splendescere.

svjetnik = v. savjetnik.

svjetovanje = v. savjetovanje.

svjetovati = v. savjetovati; posavjetovati.

svjež = (s. voda) recens aqua. — (s. cvijet) flos recens.

svlačionica; svlačište = (u kupalištima) apodyterium.

svlačiti = v. svući.
svladatelj = (pobjeditelj) victor; debellator. — (krotitelj) domitor, n. pr. Hispaniae. — (osvojitelj) expugnator.
svladati = superare; vincere alqm bello, proelio, acie. — (pokoriti) domare. — (sa svijem) perdomare. — (sa svijem predobiti) evincere; devincere. — (razbiti; oboriti) profligare. — (podložiti; podjarmiti) subigere. — (skršiti; slomiti) frangere. — s. sebe = se ipsum, ili animum vincere; v. nadvladati.
svlak = serpentis corium, ili exuviae.
svlažiti se = humescere; humere coepisse.
svod = fornix. — (sveden krov od sobe) camera; absis, n. pr. cubiculum in absida curvatum. — s. nebeski = coelum; (pjesn.) coeli convexa. — na s. sveden = concameratus; camerā tectus; fornicatus.
svoditi = (svesti) deducere.
svoj = (vrtlog) gurges; vortex.
svoj = (prama subj.) meus; tuus; suus etc. — s. volja = arbitrium; — (hir) libido. — s. rukom bijaše upisao = ipsius, ili sua ipsius manu scriptum erat; ipse scripserat. — vidio sam s. očima = ipse vidi; praesens vidi. — (po ženidbi, udaji) affinis; cognatus; propinquus; v. srodan; rođak.
svojačiti = v. prisvajati.
svojad = propinqui; affines; cognati; propinqui et necessarii; propinqui et cognati; propinqui et affines; cognati atque affines.
svojak = sororis vir.
svojbina = v. svojta.
svojeručan = manu mea (tua etc.) scriptus; autographus. — s. pismo = epistola, quam mea manu scripsi; autographae literae; autogr. epistola.
svojevoljan = (samovoljan) arbitrarius; v. samovoljan. — (dobrovoljan) voluntarius; v. dobrovoljan.
svojevoljnost = arbitrium. — (hir) libido.
svojina = proprietas; proprium.
svojiti = v. prisvajati.
svojski = (kako se pristoji) ut par, ili aequum est; ut decet. — (kako valja) recte. — (jako; silno) valde; vehementer. — s. istući koga = alqm male mulcare. — s. se latiti posla = omne studium conferre ad alqd; omni cogitatione et cura incumbere in alqd; omni contentione elaborare, ili summa ope niti, ili eniti et contendere ut etc. — počastiti s. = apparatis epulis accipere, ili excipere alqm.
svojstven = proprius; peculiaris; v. osobit.
svojstvo = proprietas; proprium. — (prirodno s.) natura. — (način; uredba) ratio. — (sila) vis. — (kakvoća) qualitas; — (takođ.) res, quae est alcjs rei propria. — dobra s. = virtutes; bonae virtutes; bona indoles; (animi) bona. — može se takođ. prevesti substantivom na or, ili ix, n. pr. s. je poštenja usprezati strasti = est moderator cupiditatis pudor; ili esse s genit., ili proprium esse s genit., n. pr. est boni oratoris; sapientis est proprium nihil, quod poenitere possit, facere; ili srednjim rodom adj., koji odgovara genitivu imena, n. pr. svojstvo je čovjeka = humanum est; svojstvo je Rimljanina = Romanum est; — ili (u nomin., ili akuz.) samim srednjim rodom pron., ili adj., n. pr. illud est sapientis; sunt illa sapientis; multa in illo sic eminent et elucent, ut etc.; sunt enim in corpore praecipua pulchritudo etc. (= jer su glavna svojstva tijela: ljepota itd.).
svojta = necessitudo; propinquitas; v. rodbina; svojad.
svojtljiv = suis amicus.
svota = (cijeli broj; ukupna s.) summa. — (s. novaca) pecunia. — velika s. = magna pecunia.
svoziti = devehere.
svrab = v. srab.
svraćati = v. svratiti.
svraka = pica.
svratati = cadere; ruere.
svratište = deversorium; deverticulum.
svratiti = devertere. — s. se = devertere, n. pr. in locum, ad alqm; v. odvratiti.
svratnik = v. svratište.
svrbjeti; svrbljeti = v. srbiti.
svrći = dejicere; excutere. — s. s prijestola = alci regni dignitatem adimere; alqm regno spoliare (oteti); alqm regno pellere, ili expellere. — s. jaram = jugum excutere; jugum servile a cervicibus dejicere. — s. s uma = oblivisci; oblivioni dare; memoriam alcjs rei abjicere, ili deponere; alqd ex memoria deponere; memoriam alcjs rei ex animo ejicere. — s. odjeću = vestem ponere. — s. koga s časti = dignitate alqm spoliare.
svrgnuti = v. svrći.
svrh = v. svrhu.
svrha = (kraj; svršetak) finis (prt. initium). — (granica; konac) terminus; v. kraj; konac. — s. života = finis vitae; decessus; obitus. — bojati se s. života = mortem timere; v. smrt. — na svrhu = ad ultimum; ad extremum (prt. ab initio); (gdje se što navodi kao resultat čega) denique. — (namjera; cilj) consilium; id quod volo, ili cupio; propositum, ili id quod specto, sequor, peto, expeto; id quod conor; id quod intendo, ili id quo intendo; institutum, n. pr. sed ad hujus libri institutum illa nihil pertinent; res, n. pr. huic rei (u tu s.) quod satis esse visum est militum reliquit; finis, n. pr. domus finis est usus; consilium alcjs rei (subjektivno); id cujus causa alqd facimus (objektivno). — u koju s.? = quid spectans? quorsum? quo con-

silio? — imati s. = alqd sequi; consilium sequi; certum alqd consilium proposuisse; velle, ili spectare alqd. — imati sasvijem drugu s. = longe alio spectare. — ja postižem s. = ad id, quod volo (velim) venio; ad id quod cupio pervenio; id quod volo, ili ea ipsa quae concupivi consequor; id quod peto, ili expeto, consequor; eo quo volo (volui), ili contendo (contendi) pervenio; propositum assequor; ad exitum pervenio; obtineo, quod intendi; ad effectum horum consiliorum pervenio. — ne postižem nikakve druge s., osim što = nihil aliud assequor, nisi ut etc. — odlazim, a nijesam postigao s. = infectis iis, quae destinaveram, proficiscor. — vodi me što k s. = fert deducitque me alqd eo, quo intendo. — ne postići s. = propositum non assequi; cfr. signandi causa (svrha im je da) in anulis est; disciplinae in diversum tendentes (kojim su različite svrhe); poësis solam voluptatem petit (samu tu svrhu ima da); omnes artes habent finem alqm propositum (imaju neku određenu svrhu), ad quem tendunt. — (svršetak; uspjeh) eventus; exitus. — dobra s. = eventus bonus. — sretna s. = successus; proventus; v. uspjeh.

svrhu = super; supra.

svrnuti = devertere. — s. okom = oculos volvere, convertere. — s. vjerom = fidem frangere; fidem non servare. — s. govor na što drugo = sermonem alio transferre.

svrstvovati = v. svrha (svrhu postići).

svršenost = v. savršenost.

svršetak = finis; exitus. — (posljedak; uspjeh) eventus. — s. govora = finis orationis (tačka, gdje se govor svršuje); extrema pars orationis, ili extrema oratio (zadnji dio); exitus orationis (zaglavak, konac, prt. initium). — na s. govora = in fine orationis; in extrema oratione, ili in extremo. — svršetkom godine = exitu anni; extremo anno; extremo anni. — s. zime = extrema hieme; exeunte hieme. — prije s. zime = hieme nondum confecta; v. svrha; uspjeh.

svršiti; svršivati = finem alci rei afferre; alqd ad finem perducere, ili adducere. — (dogotoviti) absolvere. — (opraviti; obaviti) perficere; conficere. — (opraviti; riješiti) expedire. — djelo nije još svršeno = operi nondum accessit ultima manus. — (učiniti da se što svrši) finire alqd; finem imponere alci rei. — s. život = esse, ili vivere desinere; e vita discedere; ex vita evadere; mori; v. umrijeti. — s. se = finem habere, ili capere; desinere. — (imati uspjeh) exitum habere; evenire.

svrtati = v. svrnuti.

svrućiti = calefacere.

svrzlati = alqm precibus fatigare.

svrž = ramus.

svuća = spolium, n. pr. leonis, pecudis.

svući = (koga) exuere alqm veste; exuere, ili detrahere alci vestem. — (lišiti koga odijela) spoliare alqm. — s. se = se exuere vestibus; vestes sibi detrahere. — (skinuti) detrahere. — s. se (= dovući se) v. dovući se; privući se.

svud; svuda; svuđ; svuđe; svukud = ubique.

Š.

Šačkati se = pugnis contendere.

šafran = crocum; crocus. — (šafranovo ulje) = crocinum.

šafranast = croceus.

šaka = (otvorena ruka; dlan) palma. — (koliko se zahvati rukom) quantum manu comprehendi potest; quantum manu comprehendimus; pugnus, n. pr. pugnus salis. — punom š. = plena manu. — (četa) manus. — (pest) pugnus. — doći do š. = manum, ili manus conserere; comminus pugnam conserere; inter se concurrere; proelium committere; (armis) congredi cum alqo; (manu) confligere cum alqo; manum, ili ferrum et manus conferre cum alqo; signa conferre cum alqo. — dođoše do š. = res venit ad manus; res ad pugnam atque ad manus vocatur; res ad ferrum et ad manus adducitur.

šakač = pugil.

šakački = pugillatoris.

šakanje = (u opće) pugna. — (boj na šake) pugilatio; pugilatus.

šakatati = palmā percutere.

šakati se = pugnis certare. — (doći do šaka) confligere cum alqo; v. šaka.

šakosati = v. ćušiti.

šala = jocus. — (igra; zabava; igračka) ludus. — (šaljive dosjetke) facetiae, arum; ridicula, orum. — (fina, pikantna š.) sales. — neslana š. = frigidus jocus. — nepristojna, prostačka š. = jocus illiberalis. — u šali = joco; per jocum;

jocolariter, n. pr. alci objicere alqd. — bez šale = extra jocum; remoto, ili amoto joco; amoto ludo; omissis jocis. — zbijati š. = jocos movere; jocari; joco uti; joca agere. — ostaviti š. = abstinere jocis. — uzeti koga na š. = v. rugati se, smijati se.
šalabazati = v. vrljati.
šalica = facetiae; sales.
šaliti se = jocari; joca agere; joco uti. — (igrati se) ludere. — nemoj se š. = jocari noli!
šaljiv = (vragolast, o čeljadetu i stvari) jocosus. — (smiješan, vragolast, o stvari) jocularis; jocularius. — (smiješan, o čeljad. i stvari) ridiculus. — (š. dosjetljiv, smiješan) facetus, n. pr. homo, genus jocandi. — (dosjetljiv) lepidus, n. pr. dictum.
šaljivac; šaljivčina = homo jocosus, facetus; joci amans; lusor.
šantati = claudicare; claudum esse.
šantav = claudus; claudicans.
šapat = susurrus.
šapljati; šapnuti = v. šaptati.
šapor = v. šapat.
šaptač; šaptalac = qui alci insusurrat; susurrator.
šaptanje = susurrus.
šaptati = alci insusurrare alqd in aures, ili ad aurem. — (mrmljati) mussitare; mussare.
šapur = v. šapat.
šapurati; šaputati = v. šaptati.
šara = varietas.
šaralo = homo ambigui ingenii; callidus; veterator.
šarati = variare. — (lukavo raditi) callide agere; ambiguum agere, ili loqui. — (o grožđu) = uva varia fieri coepit.
šaren = varius; varii coloris; variis coloribus pictus. — (koji prama svjetlosti različite boje pokazuje) versicolor. — (pjegav) maculosus. — (himben; dvoličan) ambiguus; duplex.
šarenica = tapete.
šarenjak = (š. jelen) dama. — (dvoličan) v. dvoličan, šaren.
šarenost = varietas; (pren.) ambiguum ingenium.
šariti = v. šarati.
šarovit = v. šaren.
šarovitost = v. šarenost.
šaš; šaša = carex.
šator = (koji mu drago, da se obraniš od sunca, ili kiše) tabernaculum. — (čador) tentorium. — (kožom pokriven) pellis, n. pr. milites sub pellibus continere. — mali š. = tentoriolum. — š. vojvodski = praetorium. — razapeti š. = tabernaculum statuere, constituere, collocare; tentorium statuere, ili ponere; tabernaculum tendere; tendere. — odapeti, saviti š. = tabernacula detendere.
šatra = tabernaculum; taberna.
šav = sutura.
šavrdati = jocari; nugari.
ščinjati se = dubius, ili incertus sum; incertum mihi est.
ščepati = arripere; capere; prehendere.
ščućuriti se = conquiniscere.
šeća = v. šetnja.
šedrvan = fons surgens; aqua saliens.
šegav = v. lukav.
šegrt = tabernae alumnus.
šeman = v. veseo.
šenuće = mentis alienatio; mens alienata.
šenut = mente captus.
šenuti = deflectere; declinare, n. pr. de via. — š. glavom = mente capi, ili alienari; mentis errore affici.
šepati = claudicare; pedem trahere.
šepav = claudus.
šepirenje = jactatio.
šepiriti se = cervicem jactare.
šeprtlja = ambages.
šeprtljati; šeprtljiti = ambagibus uti.
šeput = laqueus.
šereg = v. četa.
šerpati = (oko šta) alqd captare; alci rei insidiari.
šervanjiti = tergiversari.
šesnaest = sedecim; sexdecim. — mladić od š. sedamnaest godina = pueri senum septenumve denum annorum.
šesnaesti = sextus decimus.
šesnaestero = sedecim.
šest = sex. — po š. = seni. — dva puta š. = bis sena. — od š. godina = sexennis. — vrijeme od š. godina = sexennium. — š. puta = sexies.
šestar = circinus.
šestariti = circino describere.
šesterica; šesterina = sex.
šestero = sex.
šesterostruk = adv. sexies tantum, n. pr. sexies tantum, quam quantum satum sit, ablatum est ab aratoribus.
šesti = sextus. — svaki š. = sextus quisque. — svaki š. mjesec = sexto quoque mense. — š. put = sextum. — š. dio = sexta pars. — š. dio asa = sextans.
šestiliti = v. šestariti.
šestilo = v. šestar.
šestorica; šestoro = v. šesterica; šestero.
šešir = v. klobuk.
šetalište = spatium, n. pr. Academiae, silvestre. — (na daleko od stana) ambulatio. — (šetnica nepokrivena) xystus.
šetanje = ambulatio; deambulatio; inambulatio; v. šetati.

šetati (se) = (u opće) ambulare. — (dok se čovjek utrudi) deambulare. — (u ograničenu prostoru) inambulare. — (hoditi prosto i po volji) spatiari. — (ići gore i dolje) ire, n. pr. forte viā sacrā. — (pred čim) obambulare alci loco, ante alqm locum.
šetnica = xystus; v. šetalište.
šetnja = ambulatio; spatium; v. šetanje; šetalište. — poći u š. = ire, ili abire ambulatum, ili deambulatum.
ševa = alauda.
ševar = arundo.
ševrdati = incostantem esse.
ševrljuga = v. ševa.
šezdeset = sexaginta. — po š. = sexageni. — 60 puta = sexagies.
šezdeseterica; šezdesetorica; šezdesetero = sexaginta.
šezdeseti = sexagesimus. — š. put = sexagesimum.
šezdesetoro = v. šezdesetero.
šib = virgultum.
šiba = (u opće) virga. — (za kažnjenje djece, robova, ili da se biju živine) ferula. — primiti š. = virgā, ili ferulā caedi.
šibača = crates.
šibačje = crates.
šibaluk = tolleno.
šibati = virgis caedere.
šibika = v. šiba. — š. kraljevska = sceptrum.
šibikati = v. šibati.
šibikovina = viburnum.
šibljak = v. šib.
šiblje = v. šib.
šibljika = v. šibika.
šićar = v. dobit; plijen.
šićariti = v. dobiti; plijeniti.
šija = cervix. — biti komu na š. = esse in cervicibus alcjs.
šika = stridor; v. kolijevka.
šikara; šikarje = frutices; fruticetum.
šikati (šikam) = cunas movere.
šikati (šičem) = stridere.
šikljati = emicare; scatere; prosilire.
šiljak = acumen; cuspis; v. rt; vrh.
šiljast; šiljat = acutus.
šiljati = v. slati.
šiljež = oves juvenes.
šiljiti = v. zašiljiti.
šimšir = buxus; buxum.
šindra; šindrika = scandula.
šinuti = v. šibati. — (ujesti) mordere. — š. se = se projicere.
šipka = v. šibika; šiba.
šir = latitudo. — u šir = in latitudinem. — širom se razići = in latitudinem se effundere. — š. otvoriti = patefacere; pandere; v. rastvoriti.
šira = v. mast.
širenje = v. raširivanje.
širimice = v. širom; šir.
širina = latitudo. — u š. = in latitudinem. — tu je š. od itd. = mille et ducentos passus ibi latitudo patet.
širiti = (razapeti) expandere. — (pružiti; protegnuti) extendere. — (razasuti; rasprostrijeti) diffundere. — (razasuti) spargere. — (prostirati; rastegnuti) explicare. — (rastegnuti; razmaći) dilatare. — (razmaknuti) proferre. — (rasprostraniti) propagare. — (povećati) augere. — š. se = se expandere; expandi; diffundi; se diffundere; se spargere; spargi; explicari; se explicare; (tiho i potajno) serpere. — š. granice carstva = imperium proferre; imperii terminos propagare. — š. grad = amplificare urbem. — vjetar širi požar = venti ignem differunt. — š. se (baniti se) = latum incedere.
širočka = securis.
širok = latus. — (koji zauzimlje mnogo mjesta) multum loci occupans, n. pr. fundamentum. — biti š. = latum esse; in latitudinem patere. — ne biti širi od dva prsta = duorum digitorum latitudinem non excedere. — još toliko širi = altero tanto latior. — adv. late.
šiš = veru.
šišati = detondere.
šišiti = v. daždjeti.
šiškati = sopire; alci somnum conciliare.
šišlati = balbutire; lingua haesitare.
šišnjati = v. orvati.
šiti = suere.
šivati = v. šiti.
šivatica; šivatka = (š. igla) acus.
škak = (vršak od prsta) (u plur.) primores digiti.
škakalj; škakljanje = titillatio (rijetko).
škakljati; škakljiti = titillare.
škakljiv = qui titillatione facile movetur; titillationis minime patiens. — (o stvarima) lubricus et anceps.
škamutati = gannire.
škanj; škanjac = v. kobac.
škar = v. brodarnica.
škaram = scalmus.
škare = v. nožice.
škarice = (na lozi) clavicula.
škedanj = casa; tugurium.
škiljiti = connivere.
škip = alveus.
škit = angustus; strictus.
škljaka = v. štaka.
škljan; škljen = articulus; v. članak.
škoda = v. šteta.
škodan = v. štetan; škodljiv.
škoditi = v. uditi.

škodljiv = noxius; qui nocet; nocens. — š. životinje = bestiae, ili animalia, quae nocent; bestiolae, quae sunt nocentes; animalia malefica; malefici generis animalia; noxium genus animalium. — biti š. = nocere; nociturum esse, ili (esse) videri; alci rei alienum esse; contra alqd esse.
škola = (početna š.) ludus (literarum, ili discendi, ili literarius). — (za odrasle ljude i koji se zanimaju velikom naukom; pristalice jednoga učitelja) schola. — mačilačka š. = ludus gladiatorius. — ratna, vojnička š. = ludus militaris. — (nauka, cijela obuka postignuta u čijoj školi) disciplina. — ići na š. = in ludum (literarum) ire (jedan put); (pohađati) itare. — ići na š. u koga = in alcjs scholam, ili ludum ire; alcjs scholam frequentare; tradere se in disciplinam alcjs. — ostaviti š. (poučavanje) = scholam dimittere. — otvoriti š. = ludum aperire. — osnovati š. o zajedničkim troškovima = collata pecunia conducere praeceptores. — poslati sina na š. u koga = tradere alci filium in disciplinam; filium alcjs institutioni committere. — kupiti se u š. = convenire in disciplinam. — ići mnogo godina na š. = multos annos in disciplina permanere.
školjka = concha.
školski = scholasticus.
škopac = vervex; v. uškopljenik.
škopiti = castrare; virilitatem alci adimere, excidere, exsecare.
škorav; škornjav = rugosus.
škrgut; škrgutanje = stridor dentium.
škrgutati; škrgutnuti = dentibus frendere, infrendere, stridere; stridore dentium frendere.
škrila; škrilj; škrilja = saxum.
škrinja = v. skrinja.
škrinuti = v. škripnuti.
škrip = v. škripanje. — (pukotina) rima.
škripa = v. škrip.
škripac = rima. — (tjesnac; nevolja) angustiae, arum. — utjerati u š. = alqm in (summas) angustias adducere; in angustum alqm compellere. — biti u š. = in angustias adduci; in angustum venire, cogi; in arto esse; in angustiis esse, ili haerere.
škripanje = crepitus, n. pr. cardinum; stridor, n. pr. cardinis, rudentum; v. škrgut.
škripati = crepare, n. pr. fores; concrepare, n. pr. fores, ostium; stridere, n. pr. funes, cardines; v škrgutati.
škripi = struma.
škripnja; škripnjava = v. škripanje.
škripnuti = v. škripati.
škrkotanje = v. škrgutanje.
škrkotati = v. škrgutati.
škrljac = alauda.
škrok = gradus; v. korak.
škropiti = v. kropiti.
škrt = avarus; sordidus; tenax; v. lakom.
škrtac; škrtica = homo avarus, sordidus, tenax.
škrtost = avaritia; tenacitas; sordes.
škulj = vervex. — (piljak) lapillus.
šljaka = v. štaka.
šljapiti = percutere.
šljem = cassis.
šljeme = culmen domus, ili aedium. — (vrhunac) culmen. — (brda) summum jugum montis; mons summus.
šljez = malva; hibiscum.
šljiva = (drvo) prunus. — (voće) prunum.
šljivov = (od šljivova drva) prunicius.
šljoka = bractea.
šljopa = macula.
šljopiti = maculas facere.
šljunak = glarea.
šmignuti = clam se subducere. — (umaći) elabi; effugere.
šmitati se = gradi lente.
šmokljan = homo stultus; caudex; stipes; truncus.
šmrcati se = v. šmitati se.
šnjuriti; šnjutiti = investigare.
šogolj = faeces.
šotka = v. patka.
špag = v. džep.
špale = quaestus.
šparoga = asparagus.
špilj; špilja = caverna. — (pećina, u koju se mogu zakloniti ljudi i životinje) specus. — (kao mračno i grozno mjesto) spelunca. — (koja je na oči romantična i ugodna; pjesn.) antrum.
šprulja = pertica.
špurak = scorpio.
štagalj = horreum.
štaka = baculum. — (štula) gralla.
štala = stabulum.
štap = (u opće) baculum. — (osob. kao znak vlasti) scipio. — (osob. za bijenje) fustis.
štapati = fustem alci impingere; alqm fustibus male mulcare. — š. se = inniti baculo; artus baculo sustinere.
štapić = bacillum.
štecati = gannire.
štedan = parcus. — (tvrd; škrt) restrictus; tenax. — (koji čuva imetak itd.) diligens. — (umjeren; uredan) frugi adv. parce; restricte; frugaliter.
štedilac = homo parcus etc. v. štedan.
štediša = v. štedilac.
štedjeti = (za kasnije ostaviti) servare; reservare. — (za kasnije sahraniti) reponere; seponere. — (uzdržati se od čega; poštedjeti) parcere alci rei. — (prištedjeti) compendium facere alcjs rei; v. prištedjeti; poštedjeti.
štedljiv = v. štedan.

štedljivost; šteduja = parsimonia alejs rei; diligentia; frugalitas.
štekati = gannire.
štenac = catulus; catellus.
štenad = catuli; catelli.
štene = catulus; catellus.
štenge = scalae, arum.
štenje = lectio.
šteta = (kojoj je ko sam kriv) damnum. — (koju drugi komu učini) detrimentum. — (šteta s jedne i s druge strane) intertrimentum. — (gubitak, što ga rado trpimo, da izbjegnemo većemu, ili da stečemo veći dobitak) jactura. — (nepotreban, suvišan trošak) dispendium. — (š. nanešena prijevarom) fraus. — (koja se nanosi i koja se pretrpi) noxa. — (gubitak, n. pr. u ratu) incommodum. — (zlo; nesreća) calamitas. — biti komu na š. = damno, ili detrimento esse alci. — pretrpjeti š. = damnum, detrimentum, jacturam facere; detrimentum capere, ili recipere; in damnum incurrere. — nanijeti š. = detrimentum alci afferre, ili inferre; alci damnum inferre, contrahere; alqm detrimento afficere; alci damno, ili noxae esse; nocere. — naknaditi š. = v. nadoknaditi.
štetan = (škodljiv) noxius; nocens; qui nocet. — (zlotvoran) maleficus. — (poguban) perniciosus; exitiosus; v. škodan. — (koji ima štetu u čemu) qui, quae, quod damnum, jacturam facit in alqa re; qui detrimentum capit, ili accipit.
štetiti = v. kvariti.
štetnik; štetočinac = nocens; qui nocet.
štetovati = damnum, ili jacturam facere in alqa re; v. šteta (štetu pretrpjeti).
štica = tabula; v. daska.
štićenik = (klijenat) cliens. — (dijete bez roditelja prama štitniku) pupillus.
štićenje = (zaštita) tutela. — (zakriljivanje) tuitio. — (branjenje) defensio.
štićeništvo = clientela. — (štićenici) clientes.
štilac = lector; v. čitalac.
štinuti = v. štipati.
štipati = vellere; vellicare; pervellere.
štipavac = scorpio; nepa.
štipnuti = v. štipati.
štit = (veliki dugoljasto četverokutni š. rimskijeh pješaka, drven, ali kožom pokriven) scutum. — (manji, okrugao, od mjedi, ili mjeđu okovan) clipeus; clipeum. — (mali okrugao š.) parma. — (mali, lagan, nalik na polumjesec) pelta. — (kratak, lak, hispanski) cetra. — koji nosi š. (štitom oboružan) = scutatus; clipeatus; parmatus; peltatus; cetratus. — neobranjen štitom = apertus. — boriti se bez š. = nudo corpore pugnare.
štiti = legere; v. čitati.
štititi = tegere; protegere. — (braniti) tueri; tutari. — (braniti od navale) defendere.
štitnik = tutor; v. skrbnik.
štitništvo = tutela.
štitonoša = armiger scutigerulus.
štiv = qui (quae, quod) legi potest.
što = (interr.) quid? — (relat.) quod. — ono, što si mi rekao = id, quod, ili ea, quae mihi dixisti. — uzmite što (o dvjema stvarima) hoćete = utrum placet sumite. — (zašto) cur? — što se dakle tužiš? = quid est igitur cur querare? v. zašto. — što — to (uz comparat.) = quo — eo; quanto — tanto, n. pr. homines, quo plura habent, eo ampliora cupiunt; quanto superiores sumus, tanto nos geramus submissius; ut quisque — ita, n. pr. ut quisque est vir optimus, ita difficillime alios improbos suspicatur. — što je ko pametniji, to mirnije umire = sapientissimus quisque aequissimo animo moritur. — što prije = quam primum; primo quoque tempore; quam maturrime potes; quam maturrime. — što sam kraće mogao = quam brevissime potui. — što mogu jačim glasom = quam maxima possum voce. — što bi trebalo da — to = non modo non — sed etiam; tantum abest ut — ut; adeo non, ili adeo nihil — ut. — pred što će = antequam; priusquam. — što se meni čini = mea quidem opinione; ut mea fert opinio; ut opinio mea, ili nostra est; (ex, de) mea sententia; ut mihi quidem videtur; ut puto; quantum equidem judicare possum.
štočiji = aliquorum.
štògod = aliquid. — (š. malo) paulum alqd, n. pr. alci dare.
štogòd = quidquid, quidvis (subst.); quodvis (adj.).
štokad = v. katkad.
štoko = unus et alter.
štopela = crepida; solea; sandalium.
štovati = v. poštovati.
štrapati; štraptati = v. kropiti; pokropiti.
štrk = v. roda; obad.
štrkalj = v. obad.
štrojiti = castrare.
štropiti = v. štrapati.
štropot = strepitus, n. pr. rotarum, armorum. — (prasak) fragor. — (svaki mukao glas) fremitus.
štropotati = strepere; strepitum edere; strepitum facere.
štula = gralla.
štular = grallator.
štur = marcidus.
šubara = galerum; galerus.
šućenje = silentium.
šuga = scabies.
šugav = (biti š.) scabie laborare.
šuknuti = (koga) colaphum alci impingere.
šukundjed = abavus.
šum = fremitus; strepitus.

šuma = silva. — (lug; gaj) nemus. — (š. posvećena božanstvu) lucus. — (gora zarasla šumom) saltus. — (suho grmlje) arida virgulta. — iz šume (divlji) = silvestris.
šumak = homo stultus, desipiens, fatuus.
šuman = fremens; strepens.
šumar = custos silvae.
šumast = silvester; silvestris; silvosus (rijetko).
šumati se = suspenso gradu, ili placide ire.
šumjeti = strepere; strepitum edere; sonum edere, n. pr. concurrentibus ramis venti flatu sonus editur. — (šumi vjetrom) ventus quatit silvam. — (vreti; bučati) fervere, n. pr. omnia vento nimbisque.
šumke = suspenso gradu.
šumnjača = casa frondea.
šumnat = frondosus; frondeus; multa fronde vestitus, n. pr. ramus.
šumovit = v. šumast.
šumski = silvester; silvestris. — š. kraj = regio silvestris; loca silvestria.
šundrati = profundere; v. protepsti.
šunjati se = repere.
šunuti = (što komu) venit alci in mentem; accidit ad animum alcjs.
šup; šupalj = cavus; concavus. — (izgrizen) exesus, n. pr. exesae arboris truncus. — šuplji zubi = dentes exesi (prt. dentes integri). — š. glava = ingenium vanum. — (provrćen) perforatus; perterebratus.
šupeljak = v. šupljoglavac.
šuperiti = rimas navis pice explere.
šupljak; šupljan = v. šupljoglavac.
šupljikast = (od mnogo rupa) multicavus. — (rijedak) rarus, n. pr. cribrum.
šupljikav = v. šupljikast.
šupljina = (u opće) cavum. — (poveća š.; špilja) caverna. — (provrtina; rupa) foramen; v. šupljoglavac.
šupljiti = cavare; excavare. — (provrtjeti) v. — š. se = pellucere.
šupljoća = v. šupljina.
šupljoglav = stultus; stolidus.
šupljoglavac = homo stultus, stolidus; ingenium vanum.
šupljotina = v. šupljina.
šura; šurak; šurjak = uxoris frater.
šuriti = aqua ferventi perfundere.
šurka = v. šala.
šurkulija = v. šurka.
šuro = v. šura.
šurovati = (s kim) colludere cum alqo; conspirare.
šušanj = strepitus. — (lišće, koje je otpalo) folia, quae deciderunt.
šušast; šušat; šušav = mutilus cornibus.
šušica = homullus; homuncio; homunculus.
šuškati = strepere.
šuškor = v. šušanj.
šušlje = v. šušanj.
šušljetati = linguā haesitare.
šušnjat = v. šumnat.
šušnjati; šušnuti = strepere; strepitum edere.
šušonja = bos cornibus mutilus.
šuštanje = sonus, n. pr. aquarum, aquae meantis.
šuštati = obstrepere, n. pr. qua obstrepit Aufidus.
šutjeti = tacere; silere; silentio uti; silentium tenere, ili obtinere; v. mučati.
šutkati = silentium fieri jubere; silentium imperare; alqm silere jubere.
šutljiv = taciturnus.
šutonja = v. šušonja.
šuvaka = sinistra; laeva (scil. manus).
šuvrtan = v. ćanut.
švagalo = v. gegavac.
švagati se = v. gegati se.
švagnuti = virga caedere.
švalja = (puella, mulier) quae acu victum quaeritat.
švanjiti se = pudore affici.
švarba = securis.
švenje = opis. sa „suere"; (umjetnost š.) suendi ars.
švenak = v. uš.
švraka = v. svraka.
švrća = homo mollis, ili mollis et effeminatus.
švrljuga = v. čevrljuga.

T.

Ta = (interj. (dakako) sane. — ta reci = dicdum. — ta pokaži = ostende vero. — ta uzjašimo = quin conscendimus equos. — conj. ta — ta = et — et; quum — tum.
taban = (potplat) solea. — (od noge) planta.
tabati = terram pede pulsare, ili percutere.
tabla = tabula.
tabor = castra, orum. — (šatori) tentoria; pelles; v. šator. — stalan t. = castra stativa. — t. za zimu, zimovnik = (castra) hiberna. — t. za ljeto = (castra) aestiva. — brodovni t. = (t. na obali za zaštitu brodova itd.) castra navalia, ili

nautica. — izabrati mjesto za t. = locum idoneum castris deligere; locum castris capere. — kocima obilježiti mjesto za t. = castra metari; locum castris dimetare. — udariti t. = castra ponere, locare, collocare, constituere. — udariti t. na zgodnom mjestu = castra loco idoneo facere; (— u blizini neprijatelja) = castra sua paene hostium castris jungere; (— prama neprijatelju) = castra castris hostium conferre. — držati se t. (ne izlaziti) = castris se tenere, ili continere.

taboriti; taborovati = tendere alqo loco.

tačan = diligens, n. pr. in alqa re, diligens scriptura; accuratus (o stvarima), n. pr. oratio, sermo; exactus (o stvarima), n. pr. numerus. — (o piscu, govorniku, pismu, govoru) subtilis. — adv. diligenter; accurate; subtiliter. — t. istražiti što = diligenter exquirere, subtilius quaerere alqd. — t. opisati što = accurate, ili diligenter describere alqd. — biti t. u čemu = diligentem et attentum esse in alqa re. — pisati komu o čem ne dosta t. = de alqa re parum plane ad alqm scribere. — vojska se t. plaća = militi stipendium ad diem datur.

tačka = (u opće) punctum. — (mjesto) locus. — (izreka, dio govora, rasprave itd.) locus. — (trklja) adminiculum. — koja mu drago t. kruga = quicunque locus circuli. — t. po t. = singulatim; singuli, n. pr. singulis respondere.

tačnost = diligentia. — (pomnja) cura. — (temeljitost) subtilitas. — (prevelika t.) accuratio.

tad; tada; tadar; tade(r) = (u opće) tum. — (kada, ili ako mi se to bude dogoditi) quod si mihi acciderit. — (ako to budeš učinio) si id feceris. — (ako je to tako) quae si ita sunt. — (kad se to događa) quae quum fiunt. — stoprv t. = tum primum; tum demum. — istom tada = tum demum. — t. napokon = tum denique. — (iza toga) deinde. — (u to vrijeme) tunc (prt. nunc, u sadašnjosti, kad se nešto dogodi u isto doba kad i nešto drugo); tum (pošto se je nešto drugo dogodilo); id temporis; illo, ili eo tempore. — (u to doba) illa, ili ea aetate. — (kada se to dogodi) quum hoc factum est.

tadanji; tadašnji = illius, ili ejus temporis; illius, ili ejus aetatis; obično: relat. recen., n. pr. qui tum consul erat, qui tum imperium obtinebant, ili (osob. kod povjesn.) tunc, tum, n. pr. fortuna tum urbis, discessu tum meo; ili ille, n. pr. t. konsulat = ille consulatus, illae poenae, Cotta dixit vim fuisse illam (da je t. postupanje bilo nasilje).

tadbina = furtum; v. lupeština.

taj = iste (ista, istud). — toga radi = idcirco. — s toga = ob eam rem; quam ob rem. — k tomu = insuper; v. osim. — u tom = interea; v. međutim. — sa svim tim = tamen; nihilo minus; v. to.

tajan = (što drugomu mora ostati tajna) arcanus. — (što se od straha, ili što slična drugomu krije; što se potajno događa) secretus. — (skrovit, sakriven) occultus; abditus; tectus. — (duboko sakriven; zaklonjen) reconditus; absconditus; abstrusus. — (nevidljiv; sakriven) latens. — (koji se potajno događa) clandestinus, n. pr. foedus, scelus, colloquia. — (koji mučke radi, ili se događa) tacitus. — (koji se kradom događa) furtivus. — t. dogovori = occulta, clandestina colloquia. — t. misli = secretae cogitationes. — t. donositi = supportare. — t. odnijeti = subducere. — t. se odalečiti (ukrasti se) = se subducere. — tajno (u sebi) se veseliti = in sinu gaudere. — adv. arcano; occulte; secreto; clam; latenter; tacite; silentio; furtim.

tajanje = occultatio.

tajati = v. tajiti.

tajenje = occultatio.

tajiti = (o čemu ne govoriti) tacitum tenere, habere; tacite habere; clam habere, ili ferre; secum habere. — (premučati) tacere alqd; reticere alqd, ili de alqa re; silentio tegere. — (što bi se imalo kazati) celare alqm alqd; (celor de alqa re). — (sakriti) occulere. — (zanijekati) negare; denegare. — (ne priznati s razloga subjektivnih) infitiari; infitias ire.

tajko = v. otac.

tajna = res arcana, secreta, occulta, recondita. — (tajne nauke, umjetnosti) mysteria. — (stvar, o kojoj se ne smije govoriti) res silenda. — tajne srca = animi secreta; occulta pectoris. — povjeriti komu t. = arcana committere. — čuvati t. = fidem secreti servare. — izdati t. = arcana, ili secreta prodere; silenda enunciare; mysteria aperire, ili enunciare. — to je za mene t. = alqd mihi ignotum est. — nema nikakve t. između njih = nec quicquam secretum alter ab altero habent.

tajnopis = notae; notae secretiores.

tajnost = obscurum; occultum. — u t. = in obscuro; in occulto.

tajom = v. tajan, adv.

tak = par.

takajše = item; nec non.

takalj = v. taklja.

takati se = ludere par impar.

takav; tàkî = talis; ejusmodi; ejus generis; is, n. pr. mater, cujus ea stultitia, ut eam nemo hominem, ea crudelitas, ut eam nemo matrem appellare possit.

tâkî = par.

tàkî = v. odmah; sad.

taklja = adminiculum.

takma = aemulatio; certatio; certamen.

takmac = aemulus. — (protivnik) adversarius.
takmenje = v. takma.
takmiti = aequare; coaequare. — t. se = certare, n. pr. officiis inter se, cum civibus de virtute; concertare, n. pr. de regno; aemulari alqm, ili cum alqo; contendere cum alqo.
taknuće = tactio; tactus; contactus.
taknuti (se) = tangere. — (dotaknuti) attingere. — (oda svud) contingere. — t. nebo prstom = digito coelum attingere. — t. u srce = v. ganuti.
tako = (na taki način) sic. — (na rečeni način; na ovaj način; u takijem prilikama; samo toliko) ita. — (toliko) tam; adeo; usque adeo; usque eo. — tako? = itane? itane vero? siccine? — isto tako = v. isti. — da t. rečem = ut ita dicam; ut hoc verbo utar. — t. je = sic res est. — t. mi bog pomogao = ita me Dii ament! ita mihi Deos propitios esse velim. — tako zvan (rečen) = qui (quae, quod) dicitur, vocatur; quem (quam, quod) dicunt, vocant. — tako rado = tam libenter. — t. velik = tantus. — tako jako, silno = tam valde; tam vehementer. — t. mnogo = (pred glag.) tantum; tanto opere; tantopere.
također = item; (i) etiam; quoque. — on t. to tvrdi = idem hoc ille contendit; id ille quoque ipse contendit. — on tvrdi također (osim ostaloga) = item ille contendit.
takov = v. takav.
talabučiti = v. tarlabučiti.
talabuka = v. tarlabuka.
talac = obses. — dati t. = obsides dare, tradere. — zahtijevati t. = obsides imperare alci, ili exigere ab alqo.
talandara = multiloqua, garrula.
talas = fluctus; unda.
talasanje = fluctuatio (rijetko).
talasati se = fluctuare. — (podizati se na valove) undare.
talenat = ingenium; ingenii facultas. — pun t. = ingeniosus; peringeniosus; eximii ingenii; magno ingenio praeditus; v. uman. — (svota novaca i uteg) talentum.
taliti = liquare; liquefacere. — (staliti; preliti) conflare, n. pr. falces conflantur in enses.
taljizgati = lente loqui.
talog = faex.
talpa; talpina = tabula.
tama = tenebrae, arum; obscuritas. — (sa svim gusta tama; duševna tmina) caligo. — (tamno vrijeme) caelum caliginosum.
táman = (mračan) obscurus (prt. clarus, illustris). — (pun tmine) tenebricosus (prt. in luce positus); tenebrosus. — (tmast; sa svijem bez svjetlosti) caliginosus. — (gdje se ne vidi) caecus. — (o masti) fuscus. — (mrk) nigrans. — (bez sjaja; crn) ater. — (crn; mrk) niger. — (crn; ružan) pullus. — (nejasan) obscurus. — (nedohitan; nedokučiv) caecus, n. pr. carmen, eventus. — (nerazumljiv) involutus, n. pr. res; non apertus ad intelligendum. — (dosta ne razjašnjen) non satis explicatus. — (koji se mučno može tumačiti, ili razjasniti) abstrusus. — (zapleten; zamršen) perplexus. — adv. obscure; perplexe. — t. govoriti = obscure dicere; abscondite disserere.
tàmân = t. je 30 dana = triginta dies sunt ipsi. — t. što on htijaše reći = quod maxime dicere voluit. — t. sada = nunc maxime; nunc quum maxime. — t. u ovo doba = id praesertim temporis.
tamaniti = v. utamaniti.
tamanjenje = (ukidanje) abolitio.
tamaša = homo jocosus, ridiculus.
tamašan = jocosus; facetus; v. táman.
tamašiti = jocari; nugari.
tamjan = tus; thus. — koji rađa t. = turiferus. — na kojemu t. gori = turicremus, n. pr. arae, foci. — zrno t. = turis granum.
tamjanik = turis arbor.
tamnica = (zatvor) custodia. — (javna za zločince) carcer. — (za robove, dužnike; radionica) ergastulum. — (okovi) vincula. — metnuti u t. = in custodiam, ili in vincula tradere, ili conjicere; in custodiam, ili in carcerem dare, ili includere; condere in carcerem, in custodiam, in vincula; vinculis, ili custodiae alqm mandare; in carcerem conjicere, detrudere. — povesti u t. = in custodiam, ili in vincula ducere, ili deducere. — pobjeći iz t. = ex carcere erumpere; ex vinculis effugere. — biti u t. = in custodia esse. — t. doživotna = vincula aeterna.
tamničar = carceris custos. — (onaj, koji je zatvoren u t.) custodiae traditus.
tamničiti = in custodiam, ili in carcerem condere, ili includere.
tamnina = v. tama.
tamnjeti = obscurari.
tamnoća; tamnost = v. tama.
tamnovati = in custodia esse, ili servari; custodia teneri; in carcere, ili in vinculis esse.
tamo = adv. eo. — (t. gdje si ti) istuc. — upravo t. = eodem. — sad t. sad amo = tum huc, tum illuc; v. tu.
tamošnji = qui (quae, quod) istic est; iste.
tampas = adv. (u t.) temere.
tanahan; tanak = tenuis, n. pr. lana, acus, vestis. — (suh; slab) exilis, n. pr. vox. — (visok i t.) procerus. — (mršav) gracilis. — t. hrana = tenuis victus. — t. nada = spes tenuis. — t. krv = affinitas. — tankih rebara = pauper; v. siromašan. — po tanko = accurate; subtiliter; diligenter. — sve po t. pripovidjeti = alci omnem rem quo pacto se habeat enarrare ordine; alci enarrare omnem rem ordine, ut

facta, ili gesta sit. — sve po t. obaznati = omnia doceri.

tanan; tanašan = v. tanahan.

tančati = v. tanjiti.

tančina = tenuitas; exilitas; gracilitas. — t. uma = ingenii acumen; ingenium acre; prudentia perspicax.

tančiti = v. tanjiti.

tandrk = strepitus.

tandrkati = strepitum edere.

tane = globus. — (od olova, ili gnjile, što bi ih praćari iz prače metali) glans. — (olovno zrno) plumbum.

tanjina = v. tančina.

tanjir = catillus. — (plitica) catinus. — t. lizati, oblizivati = catillare.

tanjiti = tenuare; extenuare; attenuare.

tanjur = v. tanjir.

tankoća = v. tančina.

tankonog = cruribus gracilibus. — biti t. = gracilitate maxima crurum esse; esse gracillimis cruribus.

tankost = v. tančina.

tankouman = (oštrouman) acutus. — (bistrouman) acer. — (razborit) perspicax. — (dosjetan; oštrouman) sagax. — adv. acute; acriter; sagaciter.

tankoumlje; tankoumnost = ingenii acumen, ili acies; ingenium acre; prudentia perspicax. — (oštroumlje; tačnost) subtilitas. — (hitrina; domišljatost) sagacitas.

tankovijast; tankovit = gracilis; procerus; v. tanak.

tapkati = v. tabati.

tarenje = tritus (samo u abl. sing.).

tarlabuka; tarlabukanje = strepitus; tumultus; clamor.

tarlabukati = strepere; strepitum, ili clamorem, ili tumultum edere.

tarni = (t. kola) plaustrum.

tarnice = v. tarni.

taslaisati = v. jordamiti.

taslak = lignum; caudex.

tast = socer.

tašt = (u opće) vacuus; inanis. — (prazan; ništetan; nekoristan; zaludan) inanis, n. pr. verba, cogitationes, spes, minae. — (prazan sadržajem, ili uspjehom) vanus. — (isprazan) vacuus, n. pr. si respublica et senatus et populus Rom. vacua nomina sunt. — (ništetan; nepouzdan) futilis, n. pr. laetitia, sententiae. — (nestalan, kratkotrajan) fragilis; caducus, n. pr. res humanae fragiles caducaeque sunt. — (slavohlepan) ambitiosus. — (vjetrenjast) ventosus. — (nadut) inflatus. — (koji nije ništa io, ili pio) jejunus. — (koji nije ručao) impransus. — (koji još nije jio) siccus. — na tašte = impransus. — t. radost = laetitiae futiles.

taština = inanitas. — t. duha = animus inanis; vanitas. — (hvastanje) jactatio; v. hvastanje. — t. želuca = jejunitas.

tat = fur; v. lupež.

tata = pater; v. otac.

tatar; tatarin = tabellarius.

tavan = tabulatum; v. pod; kat.

tavan = adj. v. taman.

tavaniti = v. potavaniti.

tavanjača = tabula; assis; axis.

taviti = emanare; effluere.

tavorenje = vita inops, ili misera.

tavoriti = vitam tolerare inopem; parce ac duriter se habere, ili vitam agere.

taženje = levatio.

tažilo = levamen; levamentum; fomentum. — (lijek) medicina.

tažiti = lenire, n. pr. vim, dolorem, animum, iram; mitigare, n. pr. alqm, animum alcjs; levare, n. pr. dolorem.

te = et; v. koji.

tecikuća = pater (ili mater) familias.

tecivo = v. tečevina.

tečaj = (tijek) cursus. — (neprekinut tijek) tenor. — (put) via; iter. — (red) ordo. — godišnji t. = cursus annuus. — t. života = vitae cursus, ili curriculum; vitae spatium; aetas. — t. naukâ = ratio studiorum. — t. zvijezda = cursus stellarum, ili siderum. — t. mislî = sententiarum ordo.

tečan = jucundi saporis; jucundus sapore. — (ugodan) suavis; dulcis.

tečenje = quaestus.

tečevina = res parta; parta, orum, n. pr. bene, honeste, improbe.

tečnost = sapor.

teći = (o tekućinama u opće) fluere. — (polagano) labi. — (brzo) ferri. — (curiti, izvirati; poticati odakle) manare. — (t. iz) effluere ex; perfluere ex. — (t. u) influere in alqd; profluere in alqd; effundi in alqd. — t. kroz = fluere per alqd. — t. kroz sred čega = medium per alqm locum fluere; medium alqm locum interfluere; medio alqo loco fluere. — (o besjedi, govoru) fluere, n. pr. ex ejus lingua fluebat melle dulcior oratio; currere, n. pr. perfacile currit oratio, oratio continua fluit. — teći u blagajnicu = referri in aerarium. — (nabavljati) v. steći. — (trčati) v.

teg = tractus. — (težina) pondus. — (usjev) sementis; v. povjesmo.

tegleća = (t. marva) jumenta, orum.

tegliti = trahere; v. vući. — t. lađu = remulco navem trahere, ili abstrahere. — (težiti) pondo pendere; pondus habere. — (magni, parvi) ponderis esse; v. mjeriti.

tegnuti = v. taknuti.

tegoba = (tegotnost; dosadnost) molestia. — (suprotivština; dosadnost) incommodum. — (teret) onus. — (posao mučan) munus grave.
tegoban = (težak) gravis. — (dosadan; mučan) molestus. — (neugodan) incommodus. — adv. moleste; graviter; incommode.
tegota = v. tegoba.
tegotan = v. tegoban.
tegotnost = molestia; v. tegoba.
tegulja = v. tezulja.
têk = sapor; v. tijek.
tèk = vix; vixdum; tantum quod. — (samo) solum; v. istom. — t. što ne = parum abfuit quin.
tekar; teke = v. tèk.
tekić; teklić = (ulak) cursor. — (glasnik) nuntius.
tekne = v. korito.
teknuti = in mentem venit.
tekuća; tekućica = (voda) aqua profluens; flumen vivum.
tekućina = liquor; liquidum; humor.
tekun = rota.
telad = vituli, orum.
telal = praeco.
telaliti = praedicare, n. pr. auctionem. — (u javnijem skupštinama) pronuntiare, n. pr. leges, victorum nomina magna voce, alqd per praeconem. — (biti telalom) praeconium facere.
tele = vitulus. — (malo t.) vitellus. — (telica) vitula.
teleban = stolidus; stupidus.
teleći = vitulinus.
teletina = vitulina (sc. caro). — (koža) vitulinum corium.
telica = vitula.
teliti (se) = vitulum parere.
temelj = fundamentum. — udariti t. = fundamenta ponere, jacere, agere; — (čemu) = (pr. i pren.) fundamenta alcjs rei jacere, ponere; (pren.) initia alcjs rei ponere; prima initia alcjs rei inchoare, ili ponere. — postaviti što kao t. = (pren.) alqd pro fundamento ponere. — iz t. = (pr.) a fundamentis, n. pr. domum inchoare, alqd diruere, disjicere, proruere; (pr. i pren.) funditus, n. pr. destruere templum, amicitias. — (početak; uzrok) principium; initium. — (izvor) fons. — bez t. = v. netemeljit.
temeljak = robustus.
temeljan = (t. značenje) naturalis et principalis significatio; vera atque propria significatio. — t. zakon = lex prima, ili princeps. — (nauka) praceptum firmum et stabile.
temeljište = fundamentum; v. temelj.
temeljit = firmus; v. stanovit.
temeljitelj = v. utemeljitelj.
teminiti = v. misliti.
tenan = (po t.) commode; per otium.
tepac = vagus; erro.
tepanje = linguae haesitantia.
tepati = balbutire; balbum esse; linguā haesitare.
tepav = balbus; balbutiens.
tepavac = homo balbus, balbutiens.
tepavica = mulier balbutiens.
tepče = v. tepac.
tepsti = virga caedere. — t. se = vagari; errare.
tepuška = alapa.
ter = v. te.
terah = v. teret.
terašan = gravis. — t. žena = mulier gravida, praegnans.
tere = v. ter.
teret = onus. — nositi t. = onus ferre, ili sustinere. — smetnuti t. = onus deponere. — moći nositi t. = oneri ferendo esse.
teretan = gravis; onerosus. — (opterećen) onustus; oneratus; gravis.
tesar = faber tignarius.
tesati = dolare; dedolare; edolare. — (bradvom) deasciare. — (djeljati) sculpere. — (umjetno t.) fabricari.
testerati = (intr.) serram ducere, n. pr. cum alqo; (trans.) serra secare, ili dissecare.
testere = (pila) serra.
testerisati = v. testerati.
teškoća = (težina) gravitas. — (teret; trud) onus. — (tegota; mũka) difficultas. — (jad; nevolja) aerumna; res afflictae; v. poteškoća.
teta = v. tetka.
tetak = (muž očeve sestre) amitae vir. — (muž majčine sestre) materterae vir.
tetiva = nervus.
tetivika = smilax.
tetka = (očeva sestra) amita. — (majčina sestra) matertera.
tetošiti = v. njegovati.
tetrarah = tetrarches.
tetrarhija = tetrarchia.
teturanje = titubatio. — (oskudan, nevoljan život) vita inops, ili misera.
teturati = titubare. — (o pijanu) vacillare ex vino. — (oskudno življeti) = parce ac duriter se habere, ili vitam agere.
tezmati = trahere; raptare.
tezulja = libra; statera; (pren.) trutina, n. pr. quae non aurificis staterā, sed populari trutinā examinantur.
tež; teža = gravitas; pondus, n. pr. moveri gravitate et pondere.
tèžâk = agricola; agri cultor; ruricola. — (seljak) rusticus.
téžak = gravis. — t. teret = grave onus. — t. oružje = gravis armatura. — adv. graviter. — t. naterećen = gravis oneribus. — (ne lak po

sadržini) gravis, n. pr. cibus, aër; — (po nutarnjoj kakvoći) gravis. — (velik) magnus. — (opasan) periculosus. — (smrtonosan) mortifer. — (užasan) atrox. — t. rana = vulnus grave, ili mortiferum. — t. bolest = morbus magnus, gravis, periculosus. — t. bol = dolor magnus, ili haud mediocris. — t. briga = cura gravis. — adv. graviter; mortifere. — t. ranjen = graviter, ili mortifere vulneratus; gravi, ili mortifero vulnere ictus. — t. bolovati = graviter aegrotare, ili se habere; affectum esse graviore morbo; graviter jacere. — t. podnosim = aegre, ili moleste fero alqd. — t. bi to dokazao = haud facile hoc probaveris. — teško mi je na srcu = angor animo; me illa cura sollicitat atque angit. — (tegotan; mučan) difficilis; non facilis. — (koji se t. može izvršiti) arduus. — (pun zaprjeka) impeditus. — (koji zadaje truda) magni negotii. — (koji se teško može razumjeti) difficilis intellectu. — adv. difficulter; magno negotio. — t. se latiti čega = gravari, n. pr. literas dare; alqd aegre, ili invitum facere; v. mučan.

težanica = ager cultus.

težanje = v. teženje.

težati = v. tĕžiti.

težatni = (dan) dies profestus, ili negotiosus.

tèžênje = v. težnja.

tĕžênje = zemlje) agri, ili agrorum cultura; agri cultio; agrorum cultus.

težina = pondus, n. pr. omnia pondere suo in terram feruntur, saxa magni ponderis. — težinom = pondo, n. pr. coronam auream libram pondo accepit.

téžiti = niti ad alqd, n. pr. ad victoriam; tendere, contendere ad alqd, n. pr. tendere ad altiora, ad majora, contendere ad victoriam, ad summam laudem gloriamque; petere, appetere alqd, n. pr. pet. honores, praeturam, virtutem, principatum eloquentiae; appet. voluptatem, regnum; affectare alqd, n. pr. imperium in Latinos, regnum; captare, n. pr. voluptatem, plausum; imminere alci rei, ili in alqd, n. pr. alcjs fortunis, in alcjs fortunas, in victoriam; sequi alqd, n. pr. virtutem, otium et tranquillitatem vitae; persequi alqd, n. pr. hereditates, cujusque modi voluptates; sectari, consectari alqd, n. pr. sect. commoda, immortalitatem, consect. alcjs benevolentiam, opes aut potentiam; studere alci rei, n. pr. pecuniae, praeturae, virtuti; concupiscere alqd, n. pr. tyrannidem, regnum. — t. na to da itd. = niti; eniti; id contendere ut etc.; operam dare ut; studere s inf. — t. za zavičajem, domovinom = desiderium patriae me tenet; domum specto; ad meos redire cupio; desiderio patriae ardeo, ili flagro; v. tegliti.

tĕžiti = (zemlju) agrum colere.

težlja = v. tezulja.

težnja = contentio alcjs rei, n. pr. honorum; appetitio alcjs rei, n. pr. principatus, alieni. — (pohlepa) cupiditas; v. čežnja; želja.

ti = tu. — (taj) v. taj.

tibati se = pennas mutare, ili renovare.

tica = v. ptica.

ticanje = tactio; tactus. — (pipanje) contrectatio.

ticati = tangere; attingere; contingere; v. taknuti. — t. se = (koga) pertinere ad, n. pr. hoc ad meum officium, res ad plures; attinere ad, n. pr. quid id ad nos attinet? quid istae picturae ad nos attinent? — što se tiče (čega) = quod attinet ad, n. pr. quod ad librum attinet; ab, n. pr. nihil enim isti adolescenti neque a natura, neque a doctrina deesse sentio. — što se mene tiče = quod ad me attinet; a me; per me.

tigar = tigris.

tih = (miran) tranquillus. — (bez kretanja) placidus, n. pr. aër, amnis, flumen, coelum, dies, somnus. — (koji po malo djeluje, ide itd.) lenis, n. pr. venenum, caput aquae. — (o glasu) summissus; supressus. — t. vjetar = ventus lenis. — t. rijeka = lenis, ili placidus amnis. — t. noć = nox tacita, silens. — adv. tranquille; placide; summisse; summissa, ili demissa voce; leniter.

tihnuti = leviter attingere.

tihoća; tihost = tranquillitas; quies; silentium. — t. noći = silentium noctis.

tijek = cursus, n. pr. lunae, solis, stellarum. — (putanja) curriculum, n. pr. solis, lunae. — (brz t.; pad) decursus. — (polagano gibanje, micanje) lapsus, n. pr. aquarum, fluminis, stellarum. — (tečaj; hod) motus, n. pr. siderum. — (kretanje nebeskijeh tjelesa okolo čega) circuitus; v. tečaj.

tijelo = corpus. — bez t. = corpore carens; corporis expers; sine corpore. — mrtvo t. = corpus (mortui, ili hominis mortui); (homo) mortuus; exanimatum corpus. — sastav tijela = corpus; corporis, ili membrorum figura. — s dušom i s tijelom = toto animo; penitus; totus; penitus totusque, n. pr. se penitus totumque alci tradere. — kretanje t. = gestus.

tijesak = prelum; praelum; torculum.

tijesan = (ne širok; ne prostran, prt. latus) angustus. — (zategnut; stisnut, prt. laxus) artus. — (stegnut, sužen) contractus. — adv. anguste; arte.

tijesniti = v. stijesniti.

tijesno = fretum, n. pr. Gaditanum, Siculum.

tijest = v. tijesak.

tiještiti = premere (prelo). — (istiještiti) exprimere.

tik = (do čega biti) proxime adjacere; adhaerere alci loco; continentem, ili junctum esse alci loco,

ili cum alqo loco; continuari (s dat.), n. pr. Sicionibus Sitonum gentes continuantur; tangere, attingere alqm locum, n. pr. domus locum tangit.

tiknuti = v. tihnuti.

timariti = strigili radere.

timor = rupes continuae; rupes velut serie cohaerentes.

tin = paries.

tiniti = parietem ducere per alqd.

tinjati = gliscere.

tipar = (po t.) lente.

tipav = tardus et ineptus.

tis; tisa = (drvo) taxus.

tisak = prelum; praelum.

tiska = turba; multitudo conferta, ili confertissima.

tiskati = premere. — (turati) trudere; urgere.

tisnuti = v. tiskati. — t. u = inserere; immittere, n. pr. inserere alci cibum in os, alqd in nares; condere, n. pr. nummos in crumenam. — t. od = detrudere. — (potisnuti) protrudere, n. pr. asellum in rupes.

tisuća = mille (u plur. milia); u sing. neskloniv je pridjev, n. pr. mille homines, mille hominum, mille hominibus; u nom. i akuz. upotrebljava se katkad kao nesklon. subst. s gen., n. pr. mille hominum; — plur. „milia" substantiv je srednjega roda, koji se upotrebljava s gen., n. pr. duo milia hominum; (gen.) duorum milium hominum; (dat.) duobus milibus hominum. Dođe li uz „tisuća" drugi magni broj, koji se može sklanjati, može se upotrijebiti padež brojenijeh stvari, u kojemu je „milia", n. pr. bi ubijeno tri t. i trista vojnika = caesi sunt militum tria milia trecenti, ili caesi sunt tria milia trecenti milites. — bijahu daleko t. i pet stotina koračaja = mille et quingentis passibus aberant. — o tome sam pomislio t. puta (= često, mnogo puta) = saepius hoc mecum cogitavi. — na t. = milia, n. pr. milia crabronum coëunt. — t. puta = millies.

tisućak = mille.

tisući = millesimus.

tisućkrat = millies.

tisućogub = millies major.

tišina = (mučanje) silentium, n. pr. noctis. — (mir) tranquillitas. — t. privatnog života = otium. — (na moru) tranquillitas; malacia. — po noćnoj t. = (in) silentio, ili per silentium noctis.

tiškati = tranquillare, n. pr. mare; sedare, n. pr. animos militum, iram; lenire, n. pr. alcjs iram, mentes. — (uspavati) sopire.

tišma = v. naloga.

tištati = premere. — (mučiti) angere. — (uznemiriti) sollicitare. — (veoma t.) vexare; urere; cruciare; discruciare.

titi = pinguescere.

titnjati = crescere; corpus facere.

titrač = irrisor; ludificator.

titranje = motus.

titranka = ludibrium; pila, n. pr. Fortunae.

titrati se = (s kim) ludificari alqm; ludibrio habere alqm.

titrenka = v. titranka.

tjelesan = corporeus. — t. mana = vitium corporis. — t. bolest = dolor corporis.

tjeme = vertex.

tjena = membrana.

tjerati = (goniti; ići za kim u potjeru; tiskati) agere. — (svojski, brzo, često) agitare. — (protjerati) pellere. — (pred sobom tjerati) propellere. — (turati) trudere. — t. stado na pašu = pecus agere pastum; pecus propellere in pabulum. — t. iz, od = abigere ab, ili ex alqa re, n. pr. pecus; exigere alqa re, ili ex alqa re, n. pr. domo, ex civitate, hostem e campo: pellere (ex) alqa re, de alqa re, n. pr. domo, civitate, patria, (e) foro; expellere alqm (ex) alqa re, n. pr. domo, civitate, ex urbe, ex patria; depellere alqm (de) alqa re, n. pr. (ex) urbe, de provincia; ejicere alqm (ex, de) alqa re, n. pr. domo, urbe, ex patria; dejicere ex, ili de alqa re, n. pr. de fundo, ex castello, ex possessione; exturbare alqm ex alqa re, n. pr. hostem ex ruinis muri. — t. amo, tamo = agitare. — t. u = agere in alqd, n. pr. pecus in stabulum; adigere alci rei, ili in alqd, n. pr. cuneum arbori, clavum in tignum; pellere in, n. pr. in exsilium; compellere in alqd, n. pr. hostes in flumen. — t. na = v. natjerati. — t. koga, da što radi = urgere alqm ut; instare alci ut. — nevolja tjera = necessitas cogit, ili urget alqm; (na što) necessitas adducit alqm ut alqd faciat. — t. (o bilinama) agere, n. pr. folia, radices; emittere, n. pr. folia; facere, n. pr. radices, caulem; capere, n. pr. radices; — (t. pupke; pupčiti se) gemmare; gemmas agere. — t. zanat, posao = facere, n. pr. mercaturam; factitare, n. pr. artem, medicinam; exercere, n. pr. artem, medicinam, studia. — t. koga u laž = mendacii alqm coarguere; alqm in mendacio convincere. — t. se = v. goniti se.

tjeskoba; tjeskoća; tjeskota = (u opće) angustiae, arum. — (oskudica) penuria; egestas; inopia; v. oskudica.

tjeskotan = angustus; artus; v. tijesan.

tjesnoća = angustiae, arum; v. tjeskoba.

tješiti = (o osobama, nadi, savjesti) consolari alqm de alqa re. — (o stvarima) solatium alci praebere, ili afferre; alci solatio, ili solatium esse. — t. koga pismom = consolari alqm per literas. — to me tješi = hoc est mihi solatio; (osobito) consolor me maxime illo solatio quod; v. tiškati.

tkalac = textor.
tkanina = textum; textile; textura.
tkanje = textura.
tkaonica = textrinum.
tkati = texere.
tko = v. ko.
tlačenje = vexatio; oppressio. — (oštre naredbe) durum imperium. — (nasilje) injuria.
tlačitelj = (mučitelj) vexator.
tlačiti = (gaziti; zlostavljati) calcare, n. pr. libertatem, gentem; conculcare, n. pr. alqm, Italiam; obterere, n. pr. jura populi; opprimere, n. pr. libertatem, rempublicam. — (mučiti, zlostavljati) vexare. — (porušiti) pervertere, n. pr. omne officium, omnia jura, amicitiam.
tlačnica = prelum; praelum.
tlak = pressus, n. pr. ponderum.
tlapa = v. klapa.
tlapiti = v. klapiti.
tlapnja = v. klapnja.
tle; tli = solum; humus. — na tlima, na tle = humi. — sa tala = humo. — pasti na tle = in terram cadere. — leći na t. = (potrbuške) humi procumbere. — vući se po tlehu = repere. — dići s tleha = rem humi jacentem tollere. — baciti na t. (čeljade) = sternere; humi prosternere.
tmast = obscurus; tenebrosus; v. taman.
tmica = v. tama.
tmina = v. tama.
tminav = v. taman.
tmuriti se = v. natmuriti se.
tmuša = v. tama.
to = (u to) (međutim) interea; dum haec geruntur; (uz komparativ) eo; tanto; v. što. — tražiti sve to nepravednije stvari = alia ex aliis iniquiora postulare. — sve to više napredovati = in dies majores progressus facere.
tobolac = saccus; sacculus. — (kesa za novce) marsupium; crumena; v. kesa.
tobotati = v. topotati.
tobož; tobože = (po imenu) verbo; vocabulo (prt. re; revera). — (izlikom) per speciem, n. pr. per speciem venandi urbe egressi sunt. — (hineći) simulatione, n. pr. simulatione nominis Alexandri (t. na ime A.). — (tako zvani) qui (quae, quod) dicitur, fertur, perhibetur, n. pr. montes, qui esse aurei perhibentur. — on je t. slab = simulat se aegrotare, ili simulat aegrum. — koji t. nešto zna = qui quaedam se nosse confingit.
tobožnji = (tako zvan) qui (quae, quod) dicitur, fertur, perhibetur. — (hinjen) simulatus. — (lažan) mentitus. — (neistinit) falsus; v. tobože.
tocilj = cos.
tociljiti = cote acuere, ili exacuere.
točajlija = minister vini; a cyatho; a potione. — t. biti = cyathissare; pocula ministrare; esse a cyatho (alcjs).
točak = rota. — na četiri t. = quatuor rotarum, n. pr. vehiculum; cfr. vehiculum cum quatuor rotis invenere Phryges.
točan = v. tačan.
točilo = tornus.
točiti = fundere. — t. u = fundere, infundere in alqd. — (tokariti) tornare, n. pr. sphaeram; (tociljiti) v. — (izgristi) corrodere.
točka = v. tačka.
točnost = v. tačnost.
tojaga = v. toljaga.
tok = fluxus; v. tijek. — (kutija) theca.
tokariti = tornare.
toki = v. toliki.
tokom = (goniti) armentum lente agere.
tokoršnji = v. tobožnji.
toli = v. toliko. — (a kamo li) nedum.
tolič = nuper; v. otolič.
toličak = v. tolišan.
tolik; toliki = tantus. — adv. tantum. — t. — koliko = tantum — quantum. — isto t. = totidem. — još t. = alterum tantum.
tolišni = tantulus; tantillus.
toljaga = clava; fustis.
toljagati = fusti (fuste) ferire, ili percutere.
tolkovati = v. tumačiti.
tomačiti = v. tumačiti.
tomah = (u t.) temere; inconsulte.
ton = (tonom tonuti) v. tonuti.
tonj; tonja = malus odor; foetor.
tonjati = foetere; male olere.
tonuti = mergi; demergi alqa re.
topalast = v. hrom.
topao = calidus. — (vrio) fervidus. — topla voda = fervida (sc. aqua). — (mlak) tepidus.
topiti = liquefacere; liquare. — (rastaviti) resolvere. — (staliti) conflare. — (salijevati) fundere. — (zaplaviti) inundare, n. pr. Tiberis agros inundat. — (roniti u vodu) mergere; demergere; v. utopiti. — t. se u radosti = diffluere deliciis.
toplice = thermae, arum (sc. aquae); aquae calidae. — (kupelj u opće) balneae, ili balineae, arum.
toplina = (u opće) calor. — (mlakost) tepor.
topliti = (u opće) calefacere; calefactare. — (mlačiti) tepefacere. — (ugodnom i pokrepnom toplotom) fovere.
toplota = v. toplina.
topol; topola = populus alba; v. jablan.
topot = pedum sonitus.
topotati = pedibus crepitare.
toptati = v. topotati.
topuz; topuzina = clava.
topuzlija = claviger.

tor = crates.
toranj = turris.
torba = saccus; mantica; pera; v. vreća.
torbak = pera.
toriti = stercus facere; fimum reddere.
torlak = homo gloriosus; fortis lingua; ferox lingua.
torlanje = ostentatio sui; jactantia sui.
torlati = gloriari; gloriosius de se praedicare.
tornjati se = facessere hinc. — tornjaj se odatle = facesse hinc! abin' hinc; apage te!
tovan = (debeo; tust) pinguis. — (uhranjen; debeo) opimus.
tovar = (breme; teret) onus; v. breme; teret. — (magarac) asinus.
tovariti = jumentis onera imponere.
toviti = saginare; pinguem facere; largo pastu sustentare. — t. se = saginari; pinguescere.
tovljenje = sagina.
trabuniti; trabunjati = alucinari; v. buncati.
trag = (stopa; biljeg, po komu se što upoznaje) vestigium. — (znak) indicium. — (u plur.) indicia et vestigia; significatio, n. pr. in alqo alqa significatio virtutis apparet. — ostaviti t. = (o nozi) vestigium facere. — ne izgubiti t. = vestigia tenere. — ući u t. komu = v. nanjušiti. — bez t. = cfr. hi populi sine vestigiis interierunt; ne vestigium quidem multarum Asiae civitatum atque urbium relictum est. — uništiti što da ne ostane ni t. = delere tollereque alqd; exstinguere atque delere alqd; v. rod; porodica.
traged = v. tragik.
tragedija = tragoedia. — pisati t. = tragoedias facere. — t. glumiti = tragoediam agere.
tragičan = tragicus. — adv. tragico more. — (žalostan) tristis; luctuosus, n. pr. exitium; miserabilis, n. pr. aspectus; atrox, n. pr. res. — t. se svršiti = tristem exitum, ili tristes exitus habere.
tragik = tragicus poëta; tragicus; tragoediarum poëta, ili scriptor. — (tragični glumac) tragoedus; tragicus actor.
tragikomedija = tragicomoedia.
trajan = (indiferentno, ili s pohvalom) diuturnus. — (dosadno t.) diutinus. — (neprestan) perennis, n. pr. cursus stellarum; v. neprestan.
trajanje = diuturnitas. — (postojano t.) perennitas, n. pr. fontium gelidae perennitates. — (neprekidnost) perpetuitas. — (neprestanost) continuatio, n. pr. imbrium.
trajati = manere; permanere. — (održati se; opstati) stare. — dugo t. = longum, ili diuturnum esse. — ne trajati dugo = non diu manere, ili permanere. — hoće li dugo t.? = longumne erit? — bitka je trajala 5 sati = horis quinque continenter pugnatum est. — moja će slava t. u vijeke = mea semper gloria vivet. — traje još rat proti vama = adhuc manet vobis bellum. — još mi traje u srcu bolest = infixus animo haeret dolor. — eda je trajala republika = utinam respublica stetisset. — (t. čitav, zdrav) integrum manere. — mnogo godina trajati u istome stanju (o životinjama i bilju) perennare. — (zadržati se) morari; commorari.
trajnost = diuturnitas (prt. brevitas) n. pr. imperii, reipublicae; firmitas, n. pr. imperii; perpetuitas, n. pr. laudis; stabilitas, n. pr. amicitiae.
trak = taenia.
trakanac = vestigium.
tralje = panni, orum.
traljav = pannosus; pannis obsitus.
tramp; trampa = v. promjena.
trampiti = v. promijeniti.
tranjav = v. lijen; spor.
trap = vinea recens.
trapiti = v. mučiti.
trapiti = fodere.
trapovijesan = semisomnus; somno gravis.
traskalo = v. sprdalo.
traskanje = v. sprdanje.
traskati = v. sprdati.
tratiti = v. gubiti; trošiti.
trator = amarantus.
tratorak = acanthus.
trava = (u opće) gramen. — (mlada t., mladi usjev, zelen, koja niče) herba.
travan = (od trave) gramineus, n. pr. corona. — (travovit) herbosus. — (gdje je narasla t.) herbidus. — leći na t. = in herba recumbere; se abjicere in herba.
travanj = Aprilis (mensis). — prvi t. = kalendae Apriles. — peti t. = nonae Apriles. — 13. t. = idus Apriles. — zadnji t. = pridie kalendas Majas.
travka = graminis herba.
travovit = herbosus.
travurina = herba iners, mala, inutilis.
tražba = postulatio. — (silno zahtijevanje) flagitatio.
traženje = quaestio; inquisitio, n. pr. novorum militum. — (istraživanje) investigatio. — (njuškanje, istraživanje) indagatio.
tražina = semita.
tražiti = quaerere. — (iskati; istraživati) inquirere. — (ispitivati; istraživati) exquirere. — (t. da se steče) quaerere, n. pr. victum, alci honores. — (osob. moleći) petere, n. pr. munus, mortem ardenti studio, salutem ab alqo. — (težiti na što) appetere, n. pr. alcjs amicitiam; expetere, n. pr. divitias, mortem; sequi, n. pr. alcjs amicitiam; persequi, n. pr. jus suum; sectari, n. pr. commoda, praedam; consectari, n. pr. opes aut potentiam, benevolentiam alcjs;

captare, n. pr. plausus, occasionem; servire alci rei, n. pr. alcjs utilitati. — t. što od koga = petere alqd ab alqo, n. pr. auxilium. — t. što komu = alci prospicere alqd, n. pr. filiae maritum. — t. da itd. = v. nastojati.

tražnja = v. traženje.

trboko; trbonja = homo ventriosus.

trbobolja = (kolika) tormina, um. — imati t. = torminibus, ili ex intestinibus laborare.

trbuh = alvus. — (s osob. obzirom na želudac) venter. — (kulje) abdomen.

trbušan; trbušat = ventriosus.

trčalac = cursor.

trčalište = curriculum; spatium. — (obzirom na olimp. igre) stadium. — (cirkus za konje i kola) circus; hippodromus.

trčanje = cursus. — (u određenu prostoru) curriculum. — (t. niz brdo) decursus.

trčati = (u opće) currere. — (t. s) decurrere, n. pr. ab arce, de tribunali, ex montibus. — t. u = currere in. — t. k = currere, cursum capessere ad alqm. — često t., ili amo tamo t. = cursitare. — mnogo, ili amo tamo t. = cursare, n. pr. huc illuc, ultro citro. — t. za kim = alqm sectari, n. pr. pueri eum sectantur. — t. mimo, ili pokraj čega = transcurrere praeter alqd. — t. na oružje = arma capere; (o mnogijem) ad arma concurrere. — t. naprijed = praecurrere.

trčilaža = homo mendax.

trčkarati; trčkariti = ultro et cito cursare, ili cursitare.

trčke = cursu; currens; cursim.

trebati = (potreban biti i oskudicu, ili potrebu osjećati) egere alqa re. — (potreban biti i bolno osjećati oskudicu) indigere alqa re. — (treba čega; prilike čine, da se ćuti potreba čega) opus, ili usus est alqa re; v. potreban, potreba itd. — treba = (potrebno je; sila je) prevodi se: I. part. fut. pas. da se pokaže potrebitost, koja se svaki put sama po sebi iz dotičnijeh prilika pokazuje, n. pr. treba umrijeti = moriendum est; treba priznati, da je svaki živi stvor umrli = omne animal confitendum est esse mortale; cfr. suo cuique judicio utendum est; aguntur bona multorum civium, quibus a vobis consulendum est; haec via nobis ingredienda est; noscenda est natura; II. sa „oportet“, da se označi potreba, koju bezuvjetno zahtijeva poštenje, pravičnost, mudrost, dužnost, n. pr. nihil in bello oportet contemni; viam qui nescit qua deveniat ad mare, eum oportet amnem sibi quaerere; me ipsum ames oportet, non mea, si veri amici futuri simus; III. sa „debere“ da se izrazi potrebnost, koju zahtijeva moralni neki zakon, ili dužnost po subjektivnome shvaćanju, n. pr. eum patris loco colere debes; sociorum miseriā commovebamur, quid nunc in nostro sanguine facere debemus? — u takome značenju upotrebljava se još: est alcjs (officium), n. pr. perĕgrini officium est (t. j. peregrinus debet) nihil praeter suum negotium agere; est boni oratoris (t. j. bonus orator debet) multa auribus accepisse, multa vidisse; v. slovn. IV. sa „putare, existimare, censere“ kada govornik neće da sam izreče sud o čemu, već ostavlja da slušalac o tome sudi, s toga osob. u upitu, n. pr. gledajte u kakvo stanje treba da država dođe = videte quem in locum rem publicam perventuram putetis; quam multas existimatis insulas esse desertas? quem ardorem studii censetis fuisse in Archimede, qui etc.; V. sa „opus est“ da se izrazi da subjektivno trebujemo nešto, iz čega, kad se ispuni, korist očekujemo, n. pr. si quid erit, quod te scire opus sit, scribam; treba da se umijem = opus mihi est, ut lavem; dux et auctor nobis opus est; auctoritate tua nobis opus est; v. slovn. VI. sa „necesse est“ da se pokaže prijeka nutarnja potrebitost, koja se u naravi same stvari nalazi, n. pr. corpus mortale aliquo tempore perire necesse est; homini necesse est mori; virtus necesse est vitium aspernetur et oderit; emas non quod opus est, sed quod necesse est; VII. sa „cogi“ da se izrazi potrebitost, na koju nas sili živuće biće, ili njegova volja, n. pr. coactus est, ut vita ipse se privaret; coacti sunt Campani portis egredi; VIII. sa „facere non possum“, ili „non possum quin, fieri non potest ut non itd.; non possum non s inf.“ da se izrazi da se inače ne može, da nas neka nutarnja sila sili, n. pr. non possum, quin exclamem; non possum, quin tibi gratias agam; fieri non potest ut eum non cognoris; non possum non confiteri, cumulari me maximo gaudio, quod etc. — tako: „treba da svaki“ = nemo potest non s inf., n. pr. nemo potest non beatissimus esse, qui etc. — kako se prevodi „trebalo je“ da se nešto u prošlosti dogodi, što se nije dogodilo, v. slovn.

trebotine = purgamentum; purgamen.

trebovati = v. trebati.

trećaća = febris tertiana.

trećak = trimus.

treći = tertius. — svaki t. = tertius quisque. — svakog t. mjeseca = tertio quoque mense. — vojnici trećeg reda (u rimskom bojnom redu) = triarii. — po treći put = tertium; treći dio = tertia pars. — t. od kraja = tertius ab ultimo.

trećina = tertia pars. — (t. asa; kod baština t. cijelog imetka) triens.

tren = punctum temporis; momentum temporis. — u t. = puncto temporis. — to se događa u t. = fit ad punctum temporis; v. čas.

trenica = tabula.
trenuće; trenutak = v. tren.
trenutan = brevissimus, n. pr. dolor; exigui temporis; subitus, n. pr. ira.
trenuti = oculos operire. — ne t. okom = (ne promijeniti lice) vultum non mutare. — (ne zaspati) somnum oculis non videre.
trepavica = pili palpebrarum.
trepet; trepetanje = tremor. — (strah) timor; pavor; v. strah. — obuzimlje me strah i t. = timore perterritus tremo.
trepetati = (u opće) tremere. — (zastreptjeti) contremiscere.
trepka = v. trepavica.
treptati = nictare; nictari.
treptivica = arteria.
treptjeti = tremere. — (drhtati; kucati) micare. — (lepršati) coruscare, n. pr. pennis.
tres = tremor.
tresavica = tremor.
treska = assula; v. iver. — (buka) strepitus; tumultus; v. buka.
tresnuti = (s neba) fulmine percutere. — (stresti) concutere; quassare. — t. koga o zemlju = alqm ad terram, ili terrae affligere. — t. čim o zemlju = ad terram alqd affligere; ad terram alqd dare; affligere et ad terram alqd dare; affligere alqd solo.
tresti = quatere. — (često i silno) quassare. — (stresti) concutere. — groznica trese koga = alqs febrit; aestu febrique alqs jactatur. — t. se = tremere. — t. se (čega se bojati) = tremere alqd, n. pr. virgas ac secures dictatoris; extimescere alqd, n. pr. periculum.
tréšnja = tremor. — (potres) terrae motus.
trëšnja = (drvo i plod) cerasus.
trg = (roba) merx. — (tržište) forum. — (povrtni t.) forum olitorium. — t. za meso = macellum.
trga = (mali okrugao štit) parma.
trgač; trgalac = vindemiator.
trganje = vindemia.
trgati = evellere. — (prekinuti) rumpere. — (t. grožđe) = vindemiam facere, ili metere.
trglja = mullus barbatus.
trgnuti = (zagrabiti) rapere. — (t. od) avellere ab, ili ex alqa re. — (t. sa) detrahere de alqa re. — t. komu odijelo s tijela = circumscindere alqm. — t. mač = gladium stringere, ili destringere. — t. ruku k sebi = manum retrahere. — (buknuti) prorumpere. — t. se = (iza sna) somno excuti.
trgovac = (osob. veletržac) mercator. — (koji se bavi na veliko trgovinom ili novčarstvom u provinciji) negotiator.
trgovački = mercatorius, n. pr. navis; obično s gen. mercatoris, ili mercatorum.
trgovanje = (kupovanje i prodavanje) mercatus.
trgovati = mercaturam, ili mercaturas facere. — (kupovati i prodavati) emere et vendere. — (t. na veliko) negotiari; negotiationes exercere. — t. čim = commercium facere alcjs rei; vendere, ili venditare alqd.
trgovina = (osob. na veliko) mercatura. — (poslovanje; t. na veliko, osob. novčarstvo) negotiatio. — (trgovački promet) commercium. — (roba) merx.
trgovinski = v. trgovački.
trgovište = forum rerum venalium. — (pazar) commercium. — (tržište; sajmište) emporium.
trgovlačiti = v. razvlačiti.
trh = v. breme.
tri = tres, tria. — (o stvarima trostrukim, i = tri u jedan put; stoji obično uz plur. tantum) trini. — (po tri) terni. — (vrijeme od) tri dana = triduum. — svaka tri dana = ternis diebus. — (svaki treći dan) tertio quoque die. — poslije t. dana = post ejus diei tertium diem; v. poslije. — (vrijeme od) tri godine = triennium. — tri puta = ter.
tribun = tribunus. — pučki t. = tribunus plebis. — vojnički t. = trib. militum, ili militaris.
tribunski = tribunicius. — t. služba = tribunatus.
trice = (mekinje) furfur. — (smet) purgamentum. — (malenkosti) nugae, arum. — (budalaštine, ludorije) tricae, arum. — t. kopati = nugari.
tričarija = v. trice.
trideset = triginta. — po t. = triceni. — t. puta = tricies.
tridesetak = triginta.
tridesetero = triginta.
trideseti = tricesimus. — svaki t. = tricesimus quisque.
tridesetogodišnji = tricesimum annum agens; triginta annos natus.
trijebiti = purgare; expurgare.
trijem = porticus.
trijes; trijesak = v. grom.
trijeskati = fulmine percutere.
triješće = assulae, arum; fragmina.
trijezan; trijezmen = (u opće) jejunus. — (koji se još nije napio) siccus. — (koji umjereno pije) sobrius. — (koji nije neumjereno popio) integer. — adv. jejune; sobrie.
trijezniti se = crapulam edormire, ili exhalare, ili excutere.
trijeznost = (u opće) jejunitas.
trikrat = ter.
trinaest = decem et tres; tres et decem; tredecim. — po t. = terni deni. — t. puta = terdecies.
trinaestero = tredecim.
trinaesti = tertius decimus; decimus et tertius. — t. put = tertium decimum.
triput = ter.

trista; **tristo** = trecenti. — po t. = treceni. — t. puta = trecenties.
tristoti = trecentesimus.
triš = ter.
trišlja = lentiscus.
triumvir = triumvir.
triumvirat = triumviratus.
triz; **trižđi** = v. triš.
trka = cursus; v. trčanje.
trkač = cursor. — (tulac) pharetra.
trkalište = v. trčalište.
trkanje = (amo tamo) discursus; v. trčanje.
trkati = (t. okolo) circumcursare hac illac. — (sad tamo, sad amo) concursare huc et illuc; v. trčati.
trkimice = v. trčke. — (u kratko) breviter, n. pr. tangere rem, attingere alqd. — t. pročitati = percurrere (oculo veloci).
trklja = (u opće) palus. — (pritka) adminiculum.
trkljati = adminiculari.
trkmice = v. trkimice.
trlačiti = v. torlati.
trljati = terere; atterere; fricare.
trn = spina. — crni t. = spinus. — (trnjak) sentis.
trnište = v. trnjak.
trniti = saepire vepribus.
trnjak; **trnje** = sentis (obično plur. sentes); vepres; dumus. — (trnjem obraslo mjesto) dumetum.
trnovit = sentus. — (bodljiv; pun trnja) spinosus.
tȑnuti = (gasiti) exstinguere; restinguere.
tŕnuti = (od straha) obtorpescere. — (od zime) praerigescere.
trodijelan = tripartitus.
trodnevan = trium dierum.
trodnevlje = triduum.
troglav = triceps.
trogod; **trogodan** = (što se svake tri godine slavi) trietericus; v. troljetan.
trogodac = trimus.
trogodišnji = trimus; v. troljetan.
trogodište = triennium.
trogub = triplex.
troha = v. mrva.
trojak = (tri stvari) tres (tria). — (trostruk) triplex.
trojci = trigemini.
trojezičan = trilinguis.
troji = v. trojak.
trojica = tres.
troklupnjak = triremis (sc. navis); trieris (sc. navis).
trokrak = v. trozub.
trokuće = v. trokut.
trokut = triangulum.
trokutan = triquetrus, n. pr. insula.
trokutnik = v. trokut.
troličan; **trolik** = triformis.
troljeće = triennium.
troljetan = (od tri god.) tres annos natus; trium annorum. — (kao dijete od tri god.) trimus; trimulus.
trom = gravis, n. pr. lingua. — (spor) tardus. — (mlitav) segnis; lentus; v. spor.
tromanjast = triplici colore; tribus coloribus tinctus.
tromav = v. trom.
tromjesečan = trimestris.
tromost = gravitas; tarditas, n. pr. pedum; v. sporost.
tronit = trilix.
trònog = adj. tripes.
tronog = subst. tripus.
tronožje = tripus.
tronuće = commotio animi; animi motus.
tronuglica = triangulum.
tronuti = (u opće) movere; commovere; permovere; v. ganuti.
tropuće; **troputnica** = trivium.
troratan = tricuspis; trifidus.
trostruk = (trogub; od 3 dijela) triplex. — (tri puta tolik) triplus. — (troji) trigeminus. — adv. (na tri strane) trifariam. — (tri puta toliko) triplum. — (na tri dijela) tripartito.
trošadžija = homo prodigus, profusus, effusus, sumptuosus.
tròšak = (rasipni t. kojim se umanjuje imetak) sumptus. — (t. da se postigne stanovita svrha) impensa, impendium. — (nepotreban, uzaludan t.) dispendium. — (izdavanje novca) erogatio (pecuniae). — bez t. = nullā impensā; nullo sumptu. — o svome t. = privato sumptu; impendio privato; sua pecunia; de suo. — o državnom t. = publico sumptu; de publico; publice; impensā publicā.
trošan = fragilis.
trošenje = consumptio (rijetko).
trošiljašt; **trošipan** = tricuspis; trifidus.
trošiti = pecuniam erogare in alqd; pecuniam impendere in alqd; sumptum, ili impensam, ili impensam et sumptum facere in alqd; sumptum impendere, ili insumere in alqd; sumptum ponere in alqa re; v. mrviti; lomiti.
trošnja = v. trošak.
trovanje = veneficium.
trovati = v. otrovati.
trovlađe = v. triumvirat.
trovnica = venefica.
trovnik = veneficus.
trovnja = v. trovanje.
trovrstan = v. trojak.
trozub = adj. tridens; tricuspis; trifidus.
trozub (subst.); **trozubac** = tridens.

trozubast = v. trozub adj.
trpak = acerbus.
trpati = farcire. — (natrpati) refercire; natrpan = refertus.
trpčina = acerbitas.
trpeza = mensa; v. stô.
trpež = tolerantia.
trpežnjak = v. stolnjak.
trpjeti; **trpljeti** = pati; patienter ferre; aequo animo pati, ili ferre. — t. glad = fame, ili inopia et fame premi. — t. kazan = poenam pendere, dependere, expendere, solvere, persolvere, dare, subire, perferre, luere, ferre. — t. štetu = detrimentum capere, ili accipere; v. podnositi.
trpljiv = v. strpljiv.
trs = vitis.
trsje = v. vinograd.
trsiti = v. svršiti. — t. se = v. brinuti se; starati se.
trska = v. trst.
trskavica = res nullius momenti.
trsnat = robustus; v. krupan; krut.
trst = (u opće) calamus. — (duža i jača) arundo. — (malena i tanka) canna. — od t. = arundineus.
trsten = arundineus.
trstenik = arundinetum.
trstik = arundinetum.
trstika = v. trst.
trtati = titubare. — (tamo amo) huc illuc eo pedibus praetentans iter. — (u tmini) in tenebris errare. — (jezikom) lingua haesitare.
trti = terere, n. pr. oculos; fricare, n. pr. senem, pavimentum.
trtimice = tentabundus.
trtositi = blaterare (indistincte).
truba = tuba. — (bojni znak, koji se trubom davao) = classicum, n. pr. cl. cecinit. — t. znak dati = signum tubā dare. — t. trube = tubae canunt. — netom zatrubiše t. = simulac tubarum est auditus cantus.
trubac = proboscis; manus.
trubač = tubicen.
trubilo = homo plumbeus. — (kao psovka) stipes; caudex.
trubiti = tubā canere. — t. na uzmak = receptui canere. — t. na odlazak = classico signum profectionis dare; v. truba.
trublja = v. truba.
trubljar = tubicen.
trubljavina = tubarum cantus, ili sonitus.
trubnik = tubicen.
trubnjava = v. trubljavina.
trućiti = v. baciti.
trud = (svojevoljan rad) opera. — (napor) virium contentio. — (t. koji nastaje naporom) labor. — (težak posao) negotium. — velikim t. = multā operā; magno labore; multo labore et sudore; multo negotio. — bez truda = sine labore; sine negotio. — stoji me mnogo t. = multam operam confero in alqd; multum operae laborisque in alqa re consumo; multo sudore et labore facio alqd; desudo et laboro in alqa re. — ne požaliti t. = operae et labori non parcere. — vrijedno je t. = operae pretium est.
trudan = (umoran) fessus. — (oslabljen radnjom, borbom itd.) fatigatus. — (malaksao) lassus. — (mučan) difficilis; v. mučan. — žena t. = mulier praegnans, gravida.
trudba = opera; v. trud.
truditi = (umoriti) fatigare. — (raditi) v. — t. se = operam dare; niti; eniti; contendere ut etc.; studiose, enixe, sedulo, maxime, in primis operam dare ut, ili ne etc.; omni ope anniti ut, ne; omni ope atque opera, ili omni virium contentione niti, ili eniti ut; contendere et laborare ut; eniti et contendere ut. — t. se uzalud = operam perdere; oleum et operam perdere; operam, ili laborem frustra sumere; inanem laborem suscipere; irrito labore se fatigare; multam operam frustra consumere.
trudnica = (žena) mulier praegnans, gravida.
trudnoća = graviditas.
truhao = (o mesu, voću) putidus. — (o zubu, kući itd.) putridus. — (prhak, gnjio) cariosus, n. pr. dens, senectus. — žena t. = v. trudan.
truhlić = urceus.
truhliti = v. truhnuti.
truhloća = graviditas.
truhnuti = putrescere.
trulja = v. prnja; rita.
trulo = tholus.
trun; **trunak** = stipula.
truniti = sordibus conspergere. — truni snijeg = nives tenues cadunt.
truntaš = homo desidiosus, ili deses; homo languori et desidiae deditus.
trunteljast = habitu corporis brevis et obesus.
trup; **trupina** = truncus; truncum corpus; corpus. — (deblo; panj) caudex.
truplo = truncus. — (mrtvo tijelo) corpus mortui; corpus; corpus exanimatum. — (lješina) cadaver.
trus = terrae motus.
trušnica = panis furfureus.
trut; **trutanj**; **trutina** = fucus.
trvenik = via trita; iter tritum.
trvenje = tritus.
trzati = v. trgnuti. — t. se = (grč uhvati koga) convelli. — (osob. ranjenijeh, umirućijeh itd.) palpitare.
trzmati se = v. otimati se oko šta.
tržar = mercator. — (krčmar) caupo.
tržarenje; **tržarija** = mercatura tenuis.
tržariti = mercaturam tenuem facere.

tržište = emporium; v. trgovište.
tržiti = v. tržariti.
tu = ibi; eo loco. — uprav tu = ibidem. — (na istom mjestu) eodem loco. — tu, na tom mjestu (gdje si ti, ili gdje ti kažeš) istic.
tucalo; tucanj = pistillus; pistillum.
tucati = v. tući. — t. se = vagari; vagum errare.
tucelj = v. tucanj.
tuč = aes.
tuča = grando.
tučak = v. tucanj.
tući = tundere alqd, n. pr. pectus. — (udarati, lupati) caedere, n. pr. januam saxis, alqm pugnis; ferire, n. pr. frontem (t. se po čelu); t. se u = v. u. — t. koga pestima = alqm pugnis caedere. — t. koga batinom = alqm fusti verberare; alqm verberibus caedere. — t. se = confligere inter se; confligere. — (pestima) pugnis contendere. — t. se s kim mačem = ferro cum alqo (inter se) depugnare; ferro decernere cum alqo, ili inter se. — t. se po svijetu = vagari; vagum errare.
tud; tuda = istac.
tuđ = alienus. — tuđe (t. stvari) res alienae. — t. misli = alienae sententiae. — pasti u t. ruke = in alienas manus incidere. — (stran) peregrinus; v. inokrajan.
tuđanin = v. tuđ.
tuđbina = res alienae.
tuđin; tuđinac; tuđozemac = v. inokrajan.
tuga = (u opće) aegritudo. — (jad) dolor; moeror. — (osob. za mrtvim, prognanim) luctus. — (nužda; nevolja) miseria; v. nevolja. — (muka) nausea. — (gad) fastidium. — biti u t. = in maerore esse, ili jacere; maerere.
tugovan = moestus.
tugovanje = (jadikovanje) lamentatio.
tugovati = moerere; in moerore esse, ili jacere. — (jadikovati) lamentari; cum fletu et luctu queri. — t. se = lamentari; cum fletu et luctu queri.
tugovina = v. tuga; tugovanje.
tuh = foetor.
tukač = pistillus; pistillum.
tuknuti = v. tući.
tulac = pharetra. — (koji ima t.) = pharetratus.
tulanj = v. tuljan.
tulica = v. tulac.
tulina = truncus.
tuliti = (vatru) exstinguere; v. gasiti.
tuljan = phoca.
tulum = uter, tris.
tumač = interpres, n. pr. poëtarum, oraculorum. — (razlagatelj) explanator, n. pr. oraculorum. — t. sana = conjector; explicator (rijetko). — pomoću, ili preko tumača = per interpretem, n. pr. colloqui.
tumačenje = interpretatio, n. pr. verborum, legum; explanatio, n. pr. portentorum. — (razjašnjenje) explicatio, n. pr. fabularum. — t. sana = conjectio somniorum. — (nagađanje) conjectura.
tumačitelj = v. tumač.
tumačiti = interpretari alqd; interpretem esse alcjs rei. — (razjasniti) explanare. — (razviti, rastumačiti) explicare. — (razlagati; dokazivati) exponere. — (u nekom smislu što primiti) accipere, n. pr. alqd aliter atque est; interpretari, n. pr. omnia ista ego alio modo interpretor. — (nagađati) conjectura explanare alqd; conjecturam alcjs rei facere.
tumara; tumaralo = homo vagus; erro.
tumaranje = error; erratio (rijetko).
tumarati; tumariti = errare. — (u tmini) in tenebris errare; v. bluditi.
tumbak = orichalcum.
tun; tunac = thynnus; thunnus.
tunijeskati se = (komu) v. činiti se komu.
tunja = aurea mala (plur.); malum Cydonium.
tunjav = ingenii hebetis, ili obtusi; hebes.
tunjavost = tarditas ingenii et stupor; ingenium hebes, ili obtusum; acies animi obtusior.
tunomadne = nuper.
tup = hebes, n. pr. gladius, tela, homo, ingenium. — (otupio) obtusus; retusus, n. pr. telum, pugio, ingenium. — čovjek t. = homo hebetis, ili tardi ingenii.
tupak; tupan = v. tup.
tupast = obtusus; retusus.
tupiti = hebetare alqd, ili aciem alcjs rei; obtundere alqd; retundere alqd.
tupoća; tupost = (o čovjeku) v. tunjavost.
tur = urus.
turati = trudere; urgere; pellere. — (bacati) jacere. — t. se = se premere, n. pr. quum angusto exitu portarum se ipsi premerent; quum ipse populus se premit. — t. se kamenom = saxum jacere.
turiti = (tisnuti u) inserere alqd alci rei, ili in alqd; v. tisnuti. — (t. s) detrudere, n. pr. alqm in pistrinum, ex praedio vi. — (postaviti) ponere. — t. se = (bacati) jacere; v. bacati; metati.
turkati = v. turati.
turnuti = v. turati.
turoban = moestus; tristis.
turobnost = moestitia; moeror; tristitia.
turovan = v. turoban.
turpija = lima (liguaria).
turpijati; turpijsati = limare; limā polire, ili persequi.
tusan = minutus; minimus.
tust = pinguis. — (uhranjen) opimus, n. pr. bos. — (gojan, koji se lašti) nitidus. — (gojan) pastus.
tustilo; tustina = (u mesu) pingue. — (salo) adeps. — (debljina) obesitas.

tustiti = pinguem facere, ili reddere. — (toviti) saginare.
tusto = v. tustilo.
tutanj = (buka) strepitus. — (huka; mukao zvuk) fremitus. — (t. vatrometnijeh gora) murmur. — (kada se što lomi, ruši, grmi itd.) fragor; tremor, n. pr. zemlje.
tutkati = condere; recondere alqd in alqd; v. dražiti.
tutljav = piger; ignavus; v. lijen.
tutnjava = v. tutanj.
tutnjiti = fremere; strepere. — (oriti se; lomiti se) tonare, n. pr. coelum omne fragore, tumultu.
tutor = tutor; v. skrbnik.
tuvan = languidus; languens.
tužaljka = elegi, orum; elegia, ae.
tužan = maestus; tristis, n. pr. cum immolandā Iphigeniā tristis Calchas esset, maestior Ulyxes, maereret Menelaus. — (sažaljenja vrijedan; plačan) miserabilis. — (nesretan; jadan) miser. — (plačan) flebilis, n. pr. species. — t. pogled = aspectus miserabilis.
tužba = (koja se ne javlja riječima, nego koje-kakvim glasovima i usklicima) questus. — (od žalosti, ili zle volje) querimonia. — (jadikovanje) lamentatio. — (glasno žalovanje) plangor. — (t. kojom se ko tuži zbog kakve nepravde) querela. — (kojom se traži pravda) querimonia. — (kojom se ko zove na odgovor) expostulatio. — (optužba s neplemenitijeh razloga; kleveta) criminatio. — (odaja) delatio nominis. — (t. glede na tužitelje, rjeđe na optuženika; tužbena formula, kojom se ko služi da parnicu priredi) actio. — (sudbena t., ponajviše porad zločinstva; tužbeni govor) accusatio. — (u građanskim raspramama) postulatio.
tužbalica = v. tužaljka.
tuženik = is qui accusatur; reus.
tuženje = accusatio.
tužitelj = (u opće) actor. — (koji tuži) accusator; qui accusat.
tužiti = accusare alqm; v. optužiti. — t. se = (na što) queri, conqueri alqd, ili de alqa re cum alqo. — (što, da) quod. — t. se na koga = (koriti) accusare alqm, ili n. pr. inertiam alcjs, avaritiam perfidiamque alcjs, neglegentiam consulum. — (ogovarati) incusare, n. pr. alqm graviter ob defectionem.
tužljiv = fastidium creans, ili afferens.
tužnjava = lamentatio. — (plakanje, jaukanje) ploratus; plangor.
tvar = (od koje se što pravi) materia; materies. — (gruda; komad) massa; v. stvar.
tvarina = v. tvar.
tvoj = tuus. — taj t. = iste. — t. je dužnost = tuum est.
tvor = opus.
tvorac = effector. — (početnik) auctor. — (izumilac; rukotvorac) opifex. — (graditelj) fabricator.
tvoridba = fabricatio.
tvorilac = v. tvorac; stvoritelj.
tvorionica = (u opće) officina. — (kovaćnica, stolarnica itd.) fabrica. — (tkaonica) textrinum.
tvoriti = (činiti; praviti) facere. — (zgotoviti) conficere. — (umjetno t.) fabricari. — (pismeno) scribere; conscribere; v. stvarati.
tvorivo = materia; materies.
tvornica = v. tvorionica.
tvornik = v. tvorac.
tvrd = (kamen, koža, vino; sluh, vid) durus. — (ukočen) rigidus. — (krut; krupan) solidus. — (čvrst) firmus. — (snažan) robustus. — (jak; krepak) fortis. — (debele, tvrde kože) callosus. — (o ukusu, njuhu, govoru) asper. — (trpak) acerbus. — (o snu) artus. — biti t. sna = arte et graviter dormire. — (jak, krepak, priučen naporu, trudan) durus; laboribus duratus; laborum patiens. — (tegotan; mučan) durus. — (dosadan) molestus. — (težak) gravis. — (bešćutan) durus. — (tvrdokoran) obstinatus. — (škrt) tenax; v. škrt. — t. odluka = consilium certum. — t. nada = spes certa. — imati t. nadu = confidere; certam spem habere; magnam fiduciam habere (svi s akuz. inf. fut. akt.). — t. glava = indocilis, ili duri ingenii. — t. srca = durus; animi duri; immitis; inclemens; inexorabilis; durus atque inexorabilis. — adv. dure; duriter; aspere. — (o snu) arte.
tvrdac; tvrdica = homo avarus, tenax, illiberalis; v. škrt; lakom.
tvrdina = v. tvrdoća.
tvrditi = durare; indurare. — (učvrstiti) firmare; v. utvrditi. — (za stalno kazivati) dicere, n. pr. dicebant, ego negabam. — (držati se tvrdnje, ostati kod čega) tenere, n. pr. illud teneo, voluptatem esse summum bonum. — (tvrditi što uz čije prigovaranje) contendere, n. pr. haec contra alqm; intendere, n. pr. intendere coepit, se oportere facere. — (braniti tvrdnju) defendere, n. pr. haec a Stoicis defenduntur. — (za stalno t. što) affirmare, n. pr. rem pro certo. — (ozbiljno t. prt. jocari) asseverare. — (potvrđivati) ajo. — (t. da je što istinito) asserere. — (pripovijedati; jamčiti) auctorem esse. — t. da ne = negare.
tvrđa = firmitas; v. tvrđava.
tvrđava = (u opće) locus munitus. — (utvrđen grad) urbs munita; oppidum munitum. — (mjesto utvrđeno na visoku) arx. — (kula; gradić) castellum; castrum.
tvrdnja = (mnijenje) sententia, ili opis. glag. v. tvrditi, n. pr. ea quae dicuntur etc.
tvrdoća = duritas; duritia; durities. — (ukočenost) rigor. — (čvrstina) firmitas; firmitudo, n. pr.

corporis, operis, animi. — (škrtost) tenacitas; avaritia; sordes; v. škrtost.
tvrdoglav = offirmatus; obstinatus. — (koji se čvrsto drži svoga mnijenja) pertinax. — (uporan) pervicax. — (prkosit) contumax.
tvrdoglavac = homo pertinax, offirmati animi.
tvrdoglavost = obstinatus animus; voluntas offirmatior; obstinatio; pertinacia; pervicacia; contumacia; v. tvrdoglav.
tvrdokoran = v. tvrdoglav.
tvrdokornost = v. tvrdoglavost.
tvrdost = duritas, duritia, durities; v. tvrdoća.
tvrdovati = avarum, ili illiberalem esse.

U.

U = na pitanje „gdje" „u kojem mjestu" = in s abl. ali, pošto se sa „in" određuje uvijek neki dio prostora, metne se sam ablativ, kada se ne misli na dio prostora, ili mjesta, nego se u opće određuje mjesto ili prostor. S toga se ispušta i pred totus s imenima mjesta i pokrajina obično u klas. stilu, n. pr. epistolā quādam Alexandrum accusat, in Graecia (ovdje, ondje u G.), totā Graeciā (svuda, u cijeloj G.). Da se pokaže prostor, kroz koji se stvar od kraja do kraja a i na sve strane širi (po) = per, n. pr. aes alienum per omnes terras errat. — kako se prevodi „u" uz imena gradova itd. v. slovn. — Uz samostavnike prevede se često opisno s partic. prezenta, n. pr. lecticā cubans (u nosiljci); baculum manu tenens (sa štapom u ruci); Jupiter fulmen tenens (s gromom u ruci); u nadi = sperans; — ili particip. perf., n. pr. Cassius exceptus scaphā refugit; obsoleto amiculo velatus; virgae dextris aptatae; beluae forma hominum indutae; — ili pridjevom, n. pr. nesreća u kući = malum domesticum. — Na pitanje „kamo" „u što" = in s akuz. Uz glag. ponere, locare, collocare, statuere, constituere, stoji in s abl., n. pr. reponere spem in virtute; collocare exercitum in hibernis; v. slovn. — preobraziti se u što = mutari in alqd; v. preobraziti se. — poći u vojnike = militem fieri; nomen dare militiae; nomen profiteri militiae. — biti se u prsi = pectus percutere, ili tundere. — tući se pestima u glavu = capiti suo ingerere manus. — raniti koga u što = alqm vulnerare, n. pr. in brachio, in fronte, alqm in adversum os fundā vulnerare, ab alqo vulnus in capite accipere (biti ranjen). — ljubiti koga u ruku = manum alcjs osculari; manum alcjs ad os referre. — udarati (svirati) u što = canere, n. pr. tibia, lituo, fidibus, cithara. — zaljubiti se u koga = alcjs amore capi, ili incendi. — vjerovati u boga = deum esse credere. — uzdati se u koga = fidere, ili confidere alci. — brojiti u prste = computare digitis. — vikati u vas glas = maxima voce clamare; altum clamorem tollere. — smijati se u grohot = v. grohotati. — dati u zajam = v. uzajmiti. — upisati što komu u hvalu = dare, ducere alqd alci laudi. — Na pitanje „kada"; u večer = vespere; vesperi; ad id diei ubi jam advesperaverat. — u proljeće = vere. — u devet sati = horā nonā. — u vrijeme mira = pace. — u takoj zgodi = in tali tempore. — u dobar čas; u vrijeme = in tempore; tempore. — u mladost = in juventute; ali: primā juventute; v. slovn. — (za vremena, ili prije nego mine) intra, n. pr. intra viginti dies moritur; (tečajem vremena) inter, n. pr. Pompejus inter tot annos unus inventus est, qui etc.; inter ipsum pugnae tempus. — (u neko vrijeme; osob. da se označi kratko vrijeme, i ako nema broja, koji ga određuje) in s abl. n. pr. in hora, in anno. — trgovati u što = vendere, ili venditare alqd; commercium alcjs rei facere, n. pr. turis. — U značenju „kod" = apud; ad, n. pr. habitare apud alqm; cenare apud alqm. — on bijaše danas u mene = hodie ad me erat. — u Ksenofonta (u njegovim djelima) = apud Xenophontem (ne in X.). — u nas se to cijeni da je sramotno = id nostris moribus nefas habetur; kad „u" stoji mjesto genit. posjedovn. prevodi se s genit., n. pr. prsti u ruke = prsti ruke (gen.); kad stoji „u" s gen. da se pokaže da ko što ima, v. imati, posjedovati, n. pr. u koga je pogača u toga i nož = ko ima p. itd.; uz glag. moliti, prositi, pitati; v. moliti, prositi, pitati itd. i slovn. — kupiti što u koga = emere alqd de, ili ab alqo.
uapsiti = in custodiam dare; in vincula conjicere. — (uhvatiti) comprehendere.
ubaciti; ubacivati = injicere.
ubadati = v. ubosti.
ubajatiti se = situ corrumpi.
ubao = puteus.
ubav = v. lijep.
ubavijest = v. obavijest.

ubavost = v. ljepota.
ubezeknuti se = v. prepasti se.
ubiće = v. ubistvo.
ubijanje = caedes; occisio.
ubijati = v. ubiti.
ubijediti = convincere.
ubijenje = occisio.
ubilac = qui hominem occidit, ili interficit. — (u. oca) parricida. — (u. brata) fratricida. — (majke) matricida. — (tirana) tyrannicida; tyranni interfector. — (u. iz potaje) sicarius. — (u. čovjeka, na čiju zapovijed) percussor. — (poticatelj umorstva) auctor caedis, mortis, necis. — u. čiji = alcjs interfector.
ubistvo = (u opće) caedes; occisio. — (silovito umorstvo) nex. — (ubojstvo oca, rođaka) parricidium. — (matere) matricidium.
ubiti = (u opće; a osob. u boju) occidere. — — (posjeći, osob. u boju) caedere. — (umoriti; usmrtiti) interficere. — (usmrtiti; samo o ubistvu onijeh, koji su se oprli) conficere. — (o silovitoj smrti, ponajviše bez oružja) necare. — (ojačano „necare“; malo po malo usmrtiti) enecare. — (smaknuti) interimere; e, ili de medio tollere. — (pogubiti koga) vitam adimere alci; vita, ili luce privare alqm. — (nanijeti silu komu) vim afferre alci. — (smaknuti koga silovito i nečovječno) trucidare alqm. — (zaklati) jugulare alqm. — (posjeći; sasjeći) obtruncare alqm. — (udariti smrtimice koga mačem, sjekirom) percutere alqm gladio, securi. — htjeti u. koga = alcjs vitae insidiari; vitam alcjs ferro atque insidiis appetere; alci interitum parare; alcjs occidendi consilium inire. — (ozlediti; raniti) laedere. — (oboriti) affligere. — u. se = se interficere; se occidere; se interimere; sibi mortem, ili necem consciscere; vita se ipsum privare; sibi manus afferre, ili inferre; mortem, ili vim sibi inferre; vim afferre vitae suae.
ubjeći; ubjegnuti = v. uteći.
ublatiti = caeno oblinere.
ublaženje = levatio; levamen; levamentum, n. pr. mali, miseriarum, aegritudinis, doloris; mitigatio (rijetko).
ublažati; ublažiti = (umiriti; utišati) lenire, n. pr. animum, iras. — (omaliti) mitigare, n. pr. laborem, tristitiam, dolorem; mitiorem facere. — (ukrotiti; učiniti snosnim) mollire; molliorem facere, n. pr. animos, iras, imperium, poenam. — (olakšati; umanjiti) levare, n. pr. vim morbi, injuriam, ignominiam; v. umiriti; utišati.
ublijedjeti = pallescere; expallescere.
ubljuvati = convomere (rijetko).
ubod; ubodac = (noža, mača, štipavca) ictus. — (tačka na tijelu, gdje je što ubolo) punctum. — (ujed) morsus, n. pr. viperae.
ubodina = vulnus quod fit, n. pr. ex mucrone.
ubog = v. siromašan.
ubogac; ubogar = homo pauper, mendicus etc. v. siromašan.
uboj = verberum vulnera.
ubojan = (poguban) exitiosus; exitialis; exitiabilis.
ubojica = (ko ljude ubija; kao općen. pojam, nikad s gen.) homicida; v. ubilac.
ubojit = v. ubojan.
ubojnik = acer pugnator.
ubojstvo = v. ubistvo.
ubokoriti se = fruticari.
uboljeti = v. oboljeti; razboljeti se.
ubosti = pungere alqm.
ubožtvo = v. siromaštvo.
ubožad = pauperes etc. v. siromašan.
ubožan = v. ubog.
ubožiti se = ad paupertatem, ili ad inopiam, ili ad egestatem redigi.
ubrati = carpere; decerpere. — (sabirati; kupiti) legere, n. pr. nuces, mala ex arbore, flores.
ubrinuti se = v. zabrinuti se.
ubrisati; ubrisivati = v. obrisati.
ubrljati = inquinare; foedare; v. omrljati; oprljati.
ubrojiti = in numero ponere, ili habere; in numerum referre; annumerare.
ubrus = mantele. — (za otiranje znoja) sudarium.
ubrusac = sudarium.
ubusati se = v. ubokoriti se.
ucijeniti = aestimare; pretium certum constituere alcjs rei. — u. čiju glavu = mercedem mortis alcjs promittere.
ucijepiti = inserere.
ucjena = pretium; aestimatio.
ucjenjivati = v. ucijeniti.
ucjepljivati = v. ucijepiti.
uckati = instigare; v. dražiti.
uckniti; ucknivati = v. docniti.
ucvasti; ucvatjeti = efflorescere.
ucvijeliti = aegritudinem, ili maerorem afferre alci; maerore afficere alqm.
učan = peritus alcjs rei; v. naučan.
učarati = fascinare.
učasan = tempestivus.
učas(t)nik = v. učes(t)nik.
učen = (koji se posvetio literaturi, osob. filološkoj, ili istorijskoj) literatus. — (izobražen, koji zna) doctus; doctrinā instructus. — (izobražen; vješt znanostima) eruditus; literis eruditus; eruditione ornatus. — veoma u. = literatissimus; perdoctus; pereruditus; doctus atque imprimis eruditus; mire, ili doctissime eruditus; exquisita doctrina pereruditus; praeclara eruditione atque doctrina ornatus. — biti veoma u. = multā doctrinā esse.
učenica = discipula.
učenik = discipulus. — (dijete, koje uči) puer discens. — (pitomac) alumnus disciplinae. —

(slušalac učitelja) auditor. — biti još u. = scholae adhuc operari. — biti čiji u. = uti alqo magistro; uti alcjs institutione; alqm magistrum habere; (biti čiji slušalac) alqm audire. — postati čiji u. = tradere se alci in disciplinam.

učenjak = literatus homo; homo studiis ac literis deditus; studiosus alcjs doctrinae.

učenje = (nastava) institutio; eruditio; prev. sa „docere", n. pr. instituendo docendoque peritissimus. — (nastojanje da se nauči što) prev. sa „discere", n. pr. ad discendum promptus est, alqm ad cupiditatem discendi excire. — (naučni posao, rad) literarum studia; studia; literae; studia doctrinaeque. — podati se u. = ad literarum studium se conferre; studiis se tradere. — provoditi život u u. = tempus transmittere inter libros; vivere in literis.

učenost = (znanje stečeno učenjem) doctrina. — (znanje, osob. općenito) eruditio. — (što se nalazi u knjigama i spisima te obogaćuje duh znanjem) literae. — bez ikakve u. = omnis omnino eruditionis expers et ignarus.

učestan = particeps; socius; v. učes(t)nik.

učestati = n. pr. korake = gradum addere.

učestiti se = densari.

učes(t)nik = particeps. — (drug) socius, n. pr. consiliorum, sceleris. — (zapleten u što) affinis, n. pr. turpitudini, sceleri. — (dionik) compos, n. pr. laudis, voti.

učestvovanje = societas alcjs rei, n. pr. consilii, sceleris.

učestvovati = participem esse alcjs rei; affinem esse alcjs rei; socium esse alcjs rei.

učevan = v. učen.

učevnjak = v. učenjak.

učilište = schola; v. škola.

učin; učinak = effectus. — (krepost) vis. — (svršetak) eventus; v. uspjeh; posljedica.

učiniti = efficere; conficere; perficere; ad effectum adducere. — nastojati da se u. = alcjs rei auctorem esse, n. pr. pacis. — (koje zlo) moliri alqd, n. pr. defectionem; v. činiti. — u. komu = (učarati) fascinare. — u. se = v. činiti se.

učiona; učionica = schola; v. škola.

učitelj = (ko kao vješt znanosti, ili umjetnosti uči drugoga) doctor, n. pr. dicendi, liberalium artium. — (ko je umom i vrlinom bolji, ugledniji od slušalaca) magister, n. pr. eloquentiae, veritatis et virtutis. — (ko uči drugoga i to obzirom na učenika) praeceptor. — (javni učitelj) professor.

učiteljevati = (u opće) docere. — (javno) alqd profiteri.

učiteljica = magistra; praeceptrix; v. učitelj.

učiti = (koga) (u opće) docere. — (poučavati) praecipere alqd, ili de alqa re; praecepta dare de alqa re. — (obukom predavati) tradere alqd alci, n. pr. praecepta dicendi. — (javno učiti; slobodno kazivati) profiteri. — (pokazivati; predočiti) ostendere; declarare. — *u. koga što, ili čemu* = (poučavati) instituere, erudire alqm alqa re, in alqa re; tradere alci alqd. — *u. koga muziku* = docere alqm musicam. — *u. koga citaru* = docere alqm fidibus. — *u. jahati* = docere alqm equo. — u. što = (u opće) discere; v. naučiti; u. se = v. naučiti.

učka = tumultus.

učmanuti; učmasti = flaccescere; marcescere.

učtiv = (uljudan) comis. — (uglađen, fin) urbanus. — (uljudan, pristojan) humanus. — adv. comiter; urbane; humane.

učtivost = comitas; urbanitas; humanitas. — (blagost; prijaznost) facilitas; v. učtiv.

učuditi se = v. začuditi se.

učuvati = v. sačuvati.

učvrstiti = (u opće) firmare; confirmare, n. pr. firmare cum potentissimo populo perpetuam pacem amicitiamque, confirmare regnum Persarum, alcjs animum. — (utvrditi) stabilire, n. pr. libertatem civibus, rem publicam, pacem, concordiam. — (da dugo traje) fundare, n. pr. libertatem, securitatem. — (osigurati; zaštititi) munire; communire. — u. mjesto = munire; communire; operibus munire; munitionibus firmare. — u. zidinama = muris munire; moenibus saepire.

ući = inire, n. pr. urbem, agrum, viam, domum; ingredi, n. pr. in vitam; introire, n. pr. in domum; intrare, n. pr. limen, fines, locum. — (u. pod) subire, n. pr. tectum. — u. u kuću = domum inire; in domum introire; limen intrare. — u. u vrata = (da se uđe u kuću) januam intrare. — u. u sobu = cubiculum intrare. — u. silom = v. provaliti. — u. u trag čemu = v. nanjušiti.

ućutjeti = v. umuknuti.

ućutkati = jubere silentium fieri; silentium imperare.

ud = membrum.

udadba = v. udaja.

udadbeni = nuptialis.

udadbenica = virgo nubens.

udahnuti; udahnjivati = inspirare; v. nadahnuti.

udaja = (u fizičnom pogledu) conjugium. — (svadba) nuptiae.

udaljenost = (daleka udaljenost) longinquitas. — (prostor među) intervallum. — (daljina od jedne stvari do druge) spatium. — (izočnost) absentia.

udaljiti; udaljivati = amovere. — (maknuti na stranu) semovere. — (maknuti od, natrag) removere. — (odnijeti) auferre. — (odvesti) abducere. — (koga od sebe, čija nam nazočnost nije po volji) amandare, relegare (obično uz pojam sramote za onoga, koji je udaljen). — (u. koga

da ga se riješimo) ablegare. — (u. što trudom i naporom) amoliri. — (odvraćati) avertere. — (malo po malo odmaknuti, odvući) summovere; subducere. — (rastaviti) abjungere. — u. se = se amovere. — (otkloniti se) abscedere. — (otići, odijeliti se) discedere. — (na stranu) secedere. — u. se s pogleda, ili ispred očiju = ex, ili ab oculis, ili e conspectu abire; ab oculis, ili e conspectu recedere. — (istupiti; odmaći) excedere. — (potajno) se subducere. — u. se odviše od tabora = a castris longius procedere; v. odaljiti.

udar = ictus; v. udarac.

udarac = ictus, n. pr. arietis, securis. — (koji može i raniti; nesreća) plaga. — (udarci bičem) verbera. — (napadaj) impetus; incursus. — poći na u. = aggredi, adoriri alqm; impetum facere in alqm; v. navaliti.

udaranje = pulsus, n. pr. remorum. — (bijenje) percussio, n. pr. capitis (po glavi).

udarati = (o bilinama) v. tjerati. — u. u što = pulsare alqd, n. pr. fores ostium; ferire, n. pr. frontem, parietem; percutere, n. pr. forem virga; tundere, n. pr. pectus. — u. u koji instrumenat na žice, osob. u citaru = psallere; (u liru) canere fidibus. — lijepo u. = scite canere. — vješto u. u citaru = uti cithara perite. — u. glavom o vrata = (nehotice) capite illidi, ili impingi foribus; (hotimice) caput illidere, ili impingere alci rei. — u. glavom o zid (slučajno) = offendere caput ad parietem. — u. o hrid = allidi ad scopulos. — u. na koga = adoriri, ili aggredi alqm; impetum facere in alqm; invadere in alqm. — u. na koga oružjem = ferro petere alqm. — u. u oči = esse notabilem; conspici; conspicuum esse. — u. u bah = v. bah. — v. udariti. — (zaudarati) olere; redolere; v. zaudarati. — u. se = v. podudarati se. — u. u se = contrahi.

udariti = v. udarati. — u. putem = iter alqo movere, ili dirigere; cursum suum alqo dirigere; (pren.) viam, ili rationem inire. — u. kraćim putem = propiorem viam petere. — ne u. istim putem = (pr.) diversos discedere, abire; (pren.) non idem sequi; diversam inire rationem. — u. pravim putem = (pr.) rectam viam ingredi; (pren.) rectam rationem inire. — u. u bijeg = fugae se mandare, ili se committere; in fugam se dare, ili se conferre; in fugam se conjicere; v. pobjeći. — u. plač = v. plač; rasplakati se. — u. natrag od svoga mnijenja = revocare sententiam; sententiam mutare. — u. u bijes = furere coepisse; furore incendi, ili inflammari. — u. u što = (n. pr. u čitanje) operam dare (lectioni); dare se alci rei; incumbere in, ili ad alqd. — u. što na što = v. nametnuti. — u. porez = tributum imponere. — u. koga na kolac = adigere stipitem per medium alqm. — u. u bah = v. bah.

udati = (djevojku) collocare; in matrimonium collocare; nuptum dare; nuptum locare, ili collocare. — u. za koga = matrimonio jungere, ili conjungere cum alqo; alci nuptum collocare; alci collocare alqam; alci nuptum dare; alci in matrimonium dare, ili tradere. — dobro u. kćer = filiam in luculentam familiam collocare. — u. se = nubere alci. — ne htjeti se u. = aspernari nuptias. — tražiti se u. = sibi quaerere conditionem, ili maritum. — biti udata za koga = nuptam esse alci, ili cum alqo; tenere alcjs matrimonium; est alci matrimonium cum alqo. — ne biti u. = virum non habere.

udavača = v. udadbenica.

udavanje = v. udaja.

udavati = v. udati.

udaviti = strangulare.

udes = fatum; sors; fortuna; v. sudbina; nesreća.

udesan = (usudom suđen) fatalis. — (prikladan) aptus; accomodatus; v. prikladan.

udesiti; udešavati = (urediti prama čemu) accomodare; aptare. — u. koga = incidere in alqm; alqm offendere (fortunā). — u. se = (s kim) v. udesiti koga.

udica = hamus; hamulus piscatorius.

udičast = hamatus.

udijeliti = impertire; dare; donare; tribuere; v. dati. — u. milostinju = stipem dare. — u. obilno = largiri.

udijevati = v. udjesti.

udilj; udilje = v. odmah; uvijek.

udionik = particeps; v. učes(t)nik.

udioništvovati = participem esse.

udisati = v. udahnuti.

ȕditi = (komu) nocere.

úditi = (za kim) desiderare alqd; desiderio alcjs rei teneri; desiderio alcjs rei flagrare.

udiviti se = alqd mirari, ili admirari; v. diviti se.

udivljenje = admiratio.

udjela; udjelak = (podjela) stips. — (dar) donum.

udjelati = (urezati) insculpere. — (uklesati) incidere.

udjelitelj = largitor. — (davatelj) dator.

udjeljati = v. udjelati.

udjeljivati = v. udijeliti.

udjenuti; udjesti; udjeti = (u iglu) filum in acum conjicere, ili inserere.

udo = membrum; pars corporis.

udoban = commodus. — (zgodan) opportunus. — u. stan = domicilium bonum.

udobnost = commodum; commoditas; opportunitas.

udobriti se = se bonum praebere.

udolica; udolje = montium intervallum.

udomiti = (djevojku) in matrimonium collocare; v. udati. — udomiti se = v. udati se.

udostojavati; udostojati; udostojiti = dignari alqm alqa re; dignum habere, ili ducere, ili judicare alqm alqa re, ili qui s conjunct., n. pr. alqm dignum honore caenae habere; alqm dignum judico, quicum congrediar. — u. se = dignari.
udov = viduus.
udova = vidua.
udovac = viduus. — postati u. = viduum fieri; uxorem amittere. — ostati u. = novum matrimonium non inire.
udovica = vidua. — čija u. = viduata morte alcjs. — postati u. = viduam fieri; in viduitate relinqui; maritum amittere. — ostati u. = se abstinere a secundis nuptiis. — davno je već u. = jam diu sine marito vixit.
udovna = v. udovica.
udovstvo = viduitas.
udriti = v. udarati; udariti.
udrobiti = interere.
udružiti = socium alci adjungere alqm. — u. se = se conjungere cum alqo; socium se adjungere alci; se ad alcjs societatem applicare.
udržati = servare; conservare; sustinere; sustentare.
udugotežiti = prolatare. — u. se = extrahi; protrahi.
udunuti = exstinguere; v. ugasiti.
udupsti = v. urezati; usjeći.
udušiti = suffocare; animam, ili spiritum intercludere; (pren.) comprimere, n. pr. seditionem; opprimere, n. pr. orientem ignem, tumultum, sine tumultu rem omnem.
udužiti = credere alci alqd. — u. se = v. zadužiti se.
udvojiti = v. podvostručiti.
udvoran = humanus; urbanus. — (uslužan) officiosus in alqm; alcjs studiosus. — (laskav; umiljat) blandus.
udvoravanje = assentatio.
udvoravati se = assentari alci; adulari alqm.
udvorica = assentator; adulator.
udvoriti se = (kod koga) se insinuare (in alcjs familiaritatem). — blanditiis et assentationibus alcjs amicitiam colligere.
udvornost = (uglađeno ponašanje; uljudnost) humanitas. — (lijep način; fino ponašanje) urbanitas. — (uslužnost) officium.
udžba = docendi ratio.
ufanje = spes. — (očekivanje) exspectatio. — stalno u. = spes certa, ili explorata. — dobro u. = bona spes. — veliko u. = magna spes. — bez u. = spe carens; spe orbatus; spe dejectus. — adv. sine spe. — isprazno u. = spes inanis; v. nada.
ufati (se) = sperare; spem habere; in spe esse; spes tenet alqm; spes mihi injecta est; spe duci. — (tvrdo u.) = confidere; v. nadati se.
ufatiti = v. uhvatiti.
ugađanje = obsequium; *propensa voluntas*.
ugađati = obsequi voluntati alcjs; *morigerari alci*; morem gerere alci, ili voluntati alcjs. — (*raditi* komu po volji) obsecundare alci, ili voluntati alcjs. — (biti popustljiv *prama komu*) *indulgere* alci. — (biti komu na službi) servire, ili inservire alci. — u. komu u svemu = obsequi alci omnibus in rebus. — u. se = v. slagati se.
ugalj = carbo.
ugao = angulus; v. kraj.
ugarak; ugarica = torris.
ugarnica = novale.
ugasit = fuscus.
ugasiti; ugašivati = exstinguere; restinguere; compescere, n. pr. incendium. — u. žeđu = sitim exstinguere, ili restinguere. — u. se = exstingui; restingui.
ugaziti = (u što) pedem ponere in alqa re. — (zgaziti) conculcare.
ugibati = flectere; inflectere. — u. se = flecti; inflecti. — (u. se čemu) declinare alqd; vitare, devitare, ėvitare alqd; fugere, ili defugere alqd.
uginjati se = desidere. — (nagibati padu) labare.
uglačati; ugladiti = polire; expolire; levare, n. pr. ferrum. — u. koga = excolere alcjs mores; v. izobraziti.
uglađenost = levitas. — (izobraženost; uglađen govor i izraz) urbanitas. — (u. u vladanju i govorenju) humanitas. — (finoća; pristojnost) elegantia.
uglast = angulatus.
uglava = v. ugovor.
uglavice = coram; praesens; ipse.
uglaviti; uglavljivati = (što s kim) constituere alqd cum alqo, n. pr. nuptias in diem; condicere, n. pr. tempus et locum; convenit alqd cum alqo, inter nos; v. ugovoriti. — (koga) (zabiti mu u glavu) inculcare (ak. s inf.). — (nagovoriti) persuadere alci alqd.
ugled = (pogled) conspectus. — (dostojanstvo) auctoritas. — (uzvišenost u državnoj službi i časti) amplitudo. — (dostojanstvo; počitanje) dignitas. — (odličnost; znatnost) gravitas. — (obljubljenošću stečen utjecaj, moć) gratia. — velik u. = auctoritas summa, ili amplissima. — čovjek velika u. = homo, in quo summa auctoritas est atque amplitudo. — steći u. = auctoritatem sibi comparare. — u. se gubi, nestaje = cadit auctoritas; gratia minuitur. — povećati u. = auctoritatem amplificare, augere. — umanjiti u. = auctoritatem imminuere.
ugledan = (koji u oči udara; znamenit) conspicuus. — (odličan; otmen) illustris. — (znamenit; odličan) illustris. — (glasovit) amplus. — pun u. = auctoritate praeditus; non parvae

auctoritatis. — u. obitelj = familia illustris, ampla, ampla et honesta. — postati u. = auctoritatem consequi.
ugledati = conspicere; conspicari; aspicere; alqs venit in conspectum meum. — daleko pred sobom u. = prospicere. — u. bijeli svijet, božje svijetlo = hanc lucem aspicere; in lucem edi. — u. se u što (u koga) = (pogledom) obtutum in alqa re, ili in alqo defigere; defixis oculis intueri alqd, ili alqm. — u. se na koga = exemplum (alcjs rei) sibi petere ab alqo; exemplum sumere ab alqo.
uglednost = gravitas. — (izvanjska) dignitas formae, ili corporis.
ugljar = carbonarius; qui carbonem caedit ac torret.
ugljen = carbo. — živ u. = carbo candens, ili vivus; pruna.
ugljenar; ugljevar = carbonarius; v. ugljar.
ugljevlje = carbones.
uglovit = angulatus.
ugnati = intra cogere, n. pr. oves; intra alqm locum compellere. — u. koga u laž = v. laž.
ugnijezditi se = nidum facere, ponere, construere, fingere et construere alqo loco.
ugnjaviti = oblidere; elidere.
ugnječiti = premere.
ugnjesti; ugnjetavati = premere. — (mučiti; zlostavljati) vexare; v. mučiti; zlostavljati.
ugnjuriti = mergere in alqd.
ugnusiti = inquinare; v. uprljati.
ugnuti = v. ugibati.
ugodan = (poćudan; povoljan) acceptus. — (što za nas ima vrijednosti; što sa zahvalnošću primamo) gratus (sup. pergratus). — (što neposredno srce razveseljuje) jucundus, n. pr. amor tuus gratus et optatus, dicerem jucundus, nisi id verbum in omne tempus perdidissem. — (prijatan; drag) festivus, n. pr. pueri, quibus nihil potest esse festivius. — (prijatan; sladak) dulcis. — (ugodljiv) commodus. — što ugodno glasi = quod voce jucundum est. — ugodno mi je = gratum, jucundum est mihi alqd. — nije mi u. = alqd mihi displicet, mihi improbatur, mihi non probatur.
ugodba = obsequium.
ugoditi = v. ugađati; pogoditi.
ugodljiv = obsequens; morigerus. — (popustljiv) indulgens. — (uslužan) officiosus. — (prijazan; poslužan) commodus. — (prijazan; usrdan) gratiosus. — (dobročudan; blag) comis. — adv. obsequenter; indulgenter; officiose; comiter.
ugodljivost = jucunditas. — (ljupkost) suavitas. — (slast; milota) dulcedo.
ugodnost = jucunditas; (ljupkost) suavitas; (slast, milota) dulcedo.
ugojiti = (toviti) saginare. — u. se = saginari. — (odebljati) pinguescere.
ugonenuti = v. odgonenuti.
ugoniti = v. ugnati.
ugor = (jegulja) anguilla. — (gruj) conger.
ugostiti = hospitio accipere, ili excipere alqm.
ugotoviti = apparare, n. pr. cenam, convivium; parare. — (u naprijed pripraviti) praeparare.
ugovaranje = colloquium, n. pr. per coll. alqd componere. — u. o miru = colloquium de pacis legibus.
ugovarati = tractare alqd, ili de alqa re, n. pr. pacis condiciones, de condicionibus pacis; agere de alqa re, n. pr. de condicionibus pacis. — u. što s kim = (u opće) agere cum alqo de alqa re; (usmeno) colloqui cum alqo de alqa re; cum alqo agere ut etc. — ugovarahu mir = colloquium erat inter ipsos de pacis legibus.
ugovor = pactio (kao čin). — (ono, što se ugovorilo) pactum; conventum. — (uvjet; pogodba) condicio. — po u. = ut erat constitutum; ut convenerat; ex pacto; ex convento.
ugovoriti = constituere alqd cum alqo; constitutum facere cum alqo ut etc. — (složiti se s kim o čem) condicere alqd. — (pogoditi se) pacisci alqd cum alqo. — (zajednički odrediti) componere alqd cum alqo. — u. mir = pacem componere, ili constituere. — u. uvjericu = indutias pacisci.
ugovornik = (o miru) pacis interpres. — (posrednik) pacis internuncius.
ugrabiti = arripere; prehendere; comprehendere. — (oteti) eripere; auferre.
ugreznuti = demergi, n. pr. caeno.
ugrijati; ugrijevati = calefacere. — (mlačiti) tepefacere. — (ugodnom i pokrepnom toplotom) fovere. — (opet u.) refovere, n. pr. artus admoto igne.
ugristi = admordere. — u. koga = morsu petere, ili appetere alqm; dente laedere; v. gristi; ujesti.
ugriz = morsus.
ugrizati = v. ugristi.
ugrizina; ugrizotina = morsus vulnus; vulnus, quod morsu fit; plaga, n. pr. canis.
ugriznuti = v. ugristi.
ugrjeva = solis calores, ili ardores.
ugrušiti = contundere.
ugursuz = nequam homo.
ugursuzluk = nequitia.
ugušiti; ugušivati = suffocare. — (udušiti, zabašuriti) opprimere, n. pr. tumultum, sine tumultu rem omnem. — (ugasiti) exstinguere; restinguere.
uh! = (znak zle volje) ah. — (tuge) eheu. — (tužbe; boli) pro; proh.
uhar = commodum; emolumentum; v. korist.
uharačiti = vectigalem, ili stipendiarium facere alqm alci.
uharan = v. koristan.

uharati = usu deterere.
uhat = auritus.
uhiliti = privare, orbare alqm alqa re; v. lišiti, oteti; v. prenemoći se.
uhiniti se = simulare; dissimulare; v. hiniti se.
uhititi = v. uhvatiti.
uhmiljeti = irrepere.
uho = auris. — (uhance; jagodica od uha) auricula. — napeti uši = aures erigere, ili arrigere. — govoriti na u. = in aurem dicere; in aurem alcjs loqui; v. šaptati. — doprijeti do uši = ad aures alcjs venit, pervenit, accidit alqd. — uhvatiti koga za uši = alqm auriculis deprehendere. — biti zadužen do u. = aere alieno obrutum, ili demersum esse.
uhoda = speculator; explorator.
uhodan = exploratorius; speculatorius.
uhodište = v. ulazište.
uhoditi = explorare; speculari; v. ulaziti.
uhođa = v. uhođenje.
uhodnik = v. uhoda.
uhodnja; uhođenje = exploratio.
uhor = crista.
uhraniti = saginare.
uhvaćenik = (u ratu) captivus; captus hostis.
uhvat = comprehensio.
uhvatiti = (i pren. uloviti, prevariti) capere. — (prihvatiti, u. za što) prehendere; apprehendere; comprehendere. — (zgrabiti) rapere, arripere; corripere; comprehendere. — (zločinca) comprehendere. — (dostići) assequi. — u. muhu = opprimere muscam. — (u. prijevarom) circumvenire; decipere; fallere. — u. koga lukavim pitanjima = adversarium capere; captiosis interrogationibus circumscribere et decipere. — (primamiti) allicere; capere; illicere; v. primamiti. — (o biljkama) radices agere. — u. koga strah = timor occupat, incessit alqm; v. strah. — u. koga u laži = alqm in mendacio deprehendere. — u. se = (prionuti) adhaerescere. — u. se kraja = ad (insulam, locum) appellere; capere locum (portum). — u. se u kolo okolo koga = coronā alqm cingere. — u. se u mrežu = in insidias incidere.
uisati = v. dolikovati.
ujac = v. ujak.
ujagmiti = v. ugrabiti.
ujahati = equo invehi (in) locum; equo vectum intrare locum. — u. kroz vrata = portā invehi.
ujak = avunculus.
ujakariti = apprehendere; v. ugrabiti.
ujamčiti se = spondere pro alqo; fidem interponere pro; praedem fieri pro alqo.
ujaraniti se = v. sjaraniti se.
ujarmiti; ujarmljivati = jugo jungere; jugum imponere.
ujed = morsus.
ujedan = (i pren.) mordax.
ujedanje = morsus.
ujedati = mordere. — (bosti) pungere.
ujediniti = concordiā conjungere alqm. — (sjediniti) v. — u. se = concordiā conjungi.
ujedljiv = mordax; mordens. — (o govoru) amarus. — (oštar; bodljiv) aculeatus. — (ujedljivo satiričan) dicax. — u. riječi = verborum aculei.
ujedno = unā; simul; v. skupa.
ujedriti = (in) alqm locum invehi; in alqm locum pervehi; alqm locum, ili in alqm locum introire; locum intrare; in alqm locum venire, ili pervenire; alqm locum capere.
ujesti = v. ujedati.
ujna = avunculi uxor.
ujuriti = intro irrumpere; irruere.
ukaljati = v. okaljati.
ukaniti se = v. nakaniti se.
ukazati; ukazivati = monstrare; ostendere; v. kazati, iskazati, pokazati.
ukečiti = intercipere; excipere.
ukidanje = abolitio, n. pr. facti (amnestija). — (zakona, prijedlogom puku učinjenim) abrogatio.
ukidati = v. ukinuti.
ukinuće = v. ukidanje.
ukinuti = (dići; uništiti) tollere, n. pr. legem, veteres leges novis legibus, populi judicium. — (uništiti bez traga) abolere, n. pr. legem, decretum, ritus Romanos. — (u. upitavši prije narod) abrogare, n. pr. legem, potestatem intercedendi. — (u. dio zakona) derogare legi, ili alqd de lege. — (predlažući nov zakon, stariji djelomice ili sasma u.) obrogare legi. — (izbrisati) inducere, n. pr. senatus consultum. — (razmetnuti; uništiti) dissolvere, n. pr. matrimonium, regiam potestatem, leges Caesaris; resolvere, n. pr. vectigalia, jura pudoris; rescindere, n. pr. acta M. Antonii, decreta sua. — (skidati javno pribijene ploče, na kojijem su bili zakoni upisani) refigere, n. pr. leges. — (učiniti nevaljalim) irritum facere, n. pr. testamentum. — u. proklestvo (izbaviti od proklestva) resacrare alqm.
ukipiti se = obstupescere.
ukititi = (n. pr. u kitu) alqd inserere, ili intexere coronae.
ukladiti se = v. okladiti se.
uklanjanje = amotio. — (izbjegavanje) devitatio.
uklanjati = v. ukloniti.
uklapati = inserere alci rei, ili in alqd; immittere alci rei, ili in alqd.
uklesati = incidere in alqd, in alqa re, alci rei. — (urezati) insculpere alci rei, ili in alqa re.
ukleti = devovere (diris).
ukletva; uklinjanje = devotio.
ukljata = (riba) ophtalmias.

uklon = (uklanjanje) amotio. — (ugnuće) declinatio.
ukloniti = (odstraniti; odmaknuti) tollere, n. pr. simulacra e templo, alqm ex hac hominum frequentia; removere, n. pr. pecora, equos ex conspectu, plura de medio. — (udaljiti; odmaknuti) amovere. — (maknuti na stranu) semovere. — (udaljiti; otjerati) abigere, n. pr. volucres et feras. — (što s očiju, da se sakrije) abdere. — (raščistiti) purgare, n. pr. rudera. — (smaknuti) v. — (nagnuti) inclinare; v. nagnuti. — u. se = (u opće udaljiti se) secedere; (s puta) de via secedere. — u. se komu s puta = de via decedere alci. — u. se čemu = declinare alqd; devitare, n. pr. turpia; effugere, n. pr. mortem, periculum; v. izbjeći.
uklopiti = v. uklapati.
ukobiti = v. sresti.
ukočenost = rigor. — (protrnuće) torpor.
ukočiti se = (osob. od zime) rigere. — (ostati nepomičan) torpere, n. pr. gelu, metu, corpora rigentia gelu torpebant.
ukoljica = litigiosus.
ukop = v. pogreb.
ukopati; ukopavati = (u zemlju metnuti) infodere. — (zakopati) defodere. — (zemljom pokriti) humare. — (pokopati) v. — ukopavati se = locum munitionibus saepire; se munire alqa re.
ukopce = contra.
ukopnina = sumptus, ili impensae funeris; sumptus, quem fecit alqs in funus.
ukopnjeti = resolvi; liquescere.
ukor = reprehensio; vituperatio; objurgatio; (verborum) castigatio. — mali u. = levis reprehensio. — dati u. = v. ukoriti. — primiti oštar u. = graviter objurgari.
ukoravati = v. ukoriti.
ukorijeniti se = (pr. i pren.) radices agere; (pr.) radices capere, ili mittere; (pr. i pren.) coalescere, n. pr. palma coalescit, quum Pisonis auctoritas nondum coaluisset. — (ostarjeti) inveterascere. — ukorijenjen = (pr.) quod radices egit; (pren.) inveteratus; confirmatus; penitus defixus; penitus insitus.
ukorijepiti se = v. okoreti se; okorijepiti se.
ukoriti = reprehendere; vituperare; objurgare; v. koriti.
ukositi = obliquare; v. nakositi.
ukotviti se = v. usidriti se.
ukraćivati = v. uskraćivati; skratiti.
ukraj = apud; prope. — (tik do) juxta.
ukras; ukrasa = ornamentum; v. ures, nakit.
ukrasiti = ornare, ili exornare alqa re. — u. što riječima = alqd verbis adornare, ili oratione exornare.
ukrasivati = v. ukrasiti.
ukrasti = furtum facere; furari alci alqd, ili alqd ab alqo; (starolat.) clepere, n. pr. rapere et clepere. — (tajom uzeti) surripere alci alqd, ili alqd ab alqo. — (ugrabivši što otjerati) abigere (furto). — (predcl. potajno uzeti) sublegere, n. pr. carmina, liberos. — u. se = clam se subducere, n. pr. de circulo; elabi, n. pr. urbe.
ukrašenje; ukrašivanje = exornatio.
ukratiti = v. skratiti; zakratiti; uskratiti.
ukrcati = in navem imponere. — u. se = conscendere (in) navem, inde, unde, Tarento (u Tarentu). — u. se lijepim vremenom = bona et certa tempestate conscendere.
ukresati = (oganj) ignem silici excudere; ignem e silice elicere; ignem excitare lapide percusso.
ukrhati = occidere; necare; percutere. — (u. vrat komu) frangere alci cervicem.
ukrijepiti = v. okrijepiti.
ukriti se = obtegere se alqa re; v. sakriti se.
ukriviti; ukrivljivati = (što) curvare; incurvare; flectere; inflectere.
ukrota = domitus. — (stega; silovito sredstvo) coërcitio.
ukrotitelj = domitor; domator.
ukrotiti = (pr. i pren.) domare. — (posve; pr. i pren.) edomare; perdomare. — (pitomiti život, čeljad) mansuefacere. — (skršiti; obladati) frangere; domare frangereque, n. pr. animos, impetum, nationes. — (ustegnuti) reprimere. — (neprijatelje, strasti) comprimere. — (podjarmiti) v; (stegnuti) coërcere, n. pr. cupiditates, iras; refrenare, n. pr. libidines, animum; cohibere, n. pr. iracundiam, motus animi; compescere.
ukrotljiv = domabilis. — biti u. = domari posse.
ukuburiti = in miseriam incidere.
ukucati = figere in alqa re, ili in alqd; infigere alci rei, ili in alqd.
ukućanin = domus incola. — (ukućani) domestici. — (najamnik) inquilinus.
ukuhati = v. kuhati; skuhati.
ukupan = universus; cunctus; totus; omnis; v. vas. — u. svota = summa. — u. broj = universus numerus.
ukus = (subj. okus) gustatus. — (želudac = ukus, volja) stomachus. — (finoća; osjećanje onoga, što je lijepo) elegantia. — (sud o čemu, po utjecaju na oko, na uho) judicium. — (obj. u. koji je na stvari) sapor. — neimati u. = alcjs rei sapor nullus est.
ukusan = (fin, koji umije dobro izabrati) elegans. — (ne neslan) non infacetus, n. pr. homo, mendacium, dictum. — (dražestan; lijep) venustus. — u. izbor riječi = elegans verborum delectus. — adv. eleganter; venuste.
ulágati = (novac u što) conjicere pecuniam in alqd; condere pecuniam, n. pr. mercandis agris. — (dati na dobit) collocare pecuniam. — (u. iščašen ud) apte collocare, n. pr. coxam fractam;

in sedem suam compellere, ili reponere; (kidisati komu) v.
ulàgati se = mendaciis se in alcjs familiaritatem insinuare.
ulagivanje = blanditiae, arum; v. laskanje.
ulagivati se = v. ulàgati se; laskati.
ulak = nuncius expeditus. — (brzoteča) cursor. — (glasonoša) tabellarius.
ulakšati = levare; allevare; v. olakšati.
ulandati se = se replere, n. pr. coeno, sordibus; inquinari, n. pr. luto.
ular = capistrum.
ulaskati se = v. ulàgati se.
ulasniti = facilem reddere; expedire; explicare.
ulatan = violentus; vehemens.
ulati se = reptare per, ili inter.
ulaz; ulazak = (ulaženje) introitus; ingressus. — (pravo ulaska) aditus. — (ulazište) introitus; aditus; accessus. — (prag) limen. — (tijesno ulazište; ždrijelo) fauces. — (vrata) ostium.
ulazište = aditus; introitus; v. ulaz.
ulaziti = inire; introire; intrare; v. ući.
ulaznina = (uvoznina) portorium.
ulažica = adulator; assentator; v. laskalac.
uleći se = nidum ponere, ili facere; v. uleknuti se.
uleknuti se = deprimi.
uletjeti = intro involare in alqm locum.
ulibati se; ulibiti se = (od koga) v. ustručavati se. — (pred kim) adulari alqm.
ulica = via. — (između kuća) vicus.
ulijegati = intermittere.
ulijeniti se = socordiae se atque ignaviae tradere; languori se desidiaeque dedere.
ulijepiti = illinere; oblinere. — (namazati) perungere.
ulijevati = infundere.
ulipačiti = surripere; furto subducere; occulte auferre.
ulistati = foliis sese induere; folia emittere; in folia exire; frondescere.
ulište = alvarium.
uliti = v. ulijevati.
ulizati = delingere. — u. se = usu atteri; usu consumi.
ulizica = adulator; assentator.
uljar = olearius.
uljarica = vas olearium.
ulje = oleum; olivum.
uljeći = v. uljesti.
uljenica = lucerna.
uljepljivati = v. ulijepiti.
uljepšati; uljepšavati = ornare; exornare; excolere.
uljesti = v. ući; ulaziti.
uljevi = apum fetus.
uljika = (voće) olea; oliva; baca (oleae, ili olivae). — (stablo) olea; oliva.
uljiti = oleo perfundere.
uljubiti se = alcjs amore capi, ili incendi.
uljudan = (ljubazan; fino izobražen) urbanus. — (dobroćudan; blag) comis. — (ugladen; ukusan) urbanus. — (uslužan; ugodljiv) officiosus. — (plemenit) liberalis. — adv. urbane; comiter; officiose; liberaliter.
uljudba = cultus atque humanitas; humanus civilisque cultus.
uljuditi; uljuđivati = (koga) alcjs mores excolere.
uljudnost = humanitas; urbanitas; liberalitas; comitas; v. uljudan.
uljuniti se = mortem simulare.
uloga = persona. — predstavljati čiju ulogu = alcjs partes agere, obtinere, sustinere; alqm agere, n. pr. servum, adolescentem. — glavna u. = primae partes; primae (tak. secundae; tertiae).
ulogar = pedibus aeger; podagrosus; arthriticus.
ulomak = fragmentum; fragmen. — (ostaci) reliquiae, arum.
uloviti = venando nancisci. — (uhvatiti) capere; comprehendere; v. uhvatiti.
ulozi = (na ruci) chiragra. — (na nozi) podagra.
uložiti = (novac u što) pecuniam collocare, ili occupare in alqa re. — (na kamate) pecuniam collocare, ili occupare apud alqm (fenore). — u. pomnju = industriam locare; diligentiam adhibere; studium collocare in alqa re. — u. svu snagu = omni ope niti; omni contentione elaborare ut; eniti et contendere ut; laborare et contendere ut. — u. (iščašen ud) in sedem suam alqd compellere, ili reponere; in locum reponere; collocare, n. pr. coxam fractam parum apte.
ulopati se = v. ulandati se.
ulukaviti se = simulare.
ulupiti = contundere.
um = ratio. — (razum) mens. — (oštroumlje; talenat) ingenium. — (razboritost; mudrost) prudentia; consilium. — (pamet; pamćenje) memoria; v. pamet; razum. — tančina uma = ingenii acumen, ili acies. — pasti na u. = venio, ili incido in eam cogitationem; hoc mihi venit in mentem; cogitatio animum subit; illud succurrit mihi; v. shvatiti.
umaći = evadere ex alqa re, n. pr. e manibus hostium, ex judicio, e tanto periculo; elabi ex alqa re, ili alci rei, n. pr. ex alcjs manibus et ferro, ex urbe, ex proelio; e manibus emitti; effugere ab, ex, de. — u. se = v. pomaći se.
umah = v. odmah.
umak = (jaje na u.) ovum molle; v. jaje.
umakati = intingere, intinguere in alqa re. — (uroniti) immergere, ili mergere in alqd.
umaknuti = v. umaći.
umaljiti; umaljivati = v. umanjiti.
uman = v. razuman.

umanjiti = (brojem, veličinom, znatnošću) minuere, n. pr. alcjs gloriam, molestias, potentiam, auctoritatem. — (prikratiti; oslabiti) imminuere, n. pr. numerum, copias, laudem alcjs. — (oduzimanjem česti umanjiti cijelost) deminuere alqd, ili alqd de alqa re, n. pr. vires, alqd de potestate. — (sa značenjem lišavanja) detrahere de alqa re, n. pr. de possessione, alqd de alcjs mercede. — (rastanjiti) extenuare, n. pr. crassitudinem columnarum, sumptus, molestias, spem. — (olakšati) levare, sublevare, n. pr. pretium, annonam lev., inopiam, pericula sublev. — (oslabiti; poniziti; ublažiti) elevare, n. pr. aegritudinem, sollicitudinem, auctoritatem, fidem. — (ublažiti) lenire, n. pr. dolores, morbum temperantia. — (popustiti) remittere alqd, ili de alqa re, n. pr. industriam, de celeritate. — u. se = minui; se minuere; minuere; imminui; remitti; se remittere; remittere; levari; sublevari; leniri; mitigari.

umazati = inquinare alqa re.

umecati = mollire.

umeknuti = mollescere; molliri, n. pr. solis calore. — (o plodovima) mitescere.

umekšati; umekšavati = (pr. i pren.) mollire, n. pr. artus oleo, animum alcjs; (pr.) emollire. — (oduzeti čemu trpkost; umiriti) mitigare, n. pr. cibum, animum alcjs. — (tažiti; ublažiti) lenire. — (tronuti; ganuti) frangere, n. pr. fletus fregere virum; movere alqm, ili alcjs animum.

umesti = v. zamesti.

umet; umetak = quod inseritur. — (melez) nothus.

umetanje = interpositio.

umetati = inserere alci rei; includere alci rei, ili in alqd, n. pr. orationem epistolae, ili in epistolam; inculcare, n. pr. graeca verba, versus; interponere, n. pr. menses intercalares, verbum. — (dane, mjesece) intercalare. — (dopuniti) supplere. — (dodati) addere in alqd, n. pr. in orationem addidit quaedam. — (metnuti među, umiješati među) interjicere. — u. se = se immiscere.

umetnuti = v. umetati. — u. se u koga = similem fieri, ili esse alcjs, ili alci, n. pr. patris.

umicati = v. umaći. — (otrgnuti) avellere.

umijeća = intelligentia; v. vještina.

umijenje = cognitio, ili intelligentia alcjs rei; ratio alcjs rei, n. pr. ratio civilis, r. dicendi.

umiješan = ingeniosus, n. pr. ad excogitandum; sollers, n. pr. ad inveniendum; acutus, n. pr. ad excogitandum. — adv. ingeniose; sollerter; acute.

umiješati = immiscere alqd alci rei; intermiscere alqd alci rei; admiscere alqd alci rei. — u. se = se immiscere, ili se inserere alci rei. — (u. se u kakav posao) se admiscere alci rei. — (kao posrednik) se interponere alci rei, ili in alqd; auctoritatem suam interponere, ili inserere alci rei. — ne u. se u što = abesse, ili se abstinere ab alqa re; abhorrere ab alqa re.

umiliti se = (kod koga) gratiam inire ab alqo, ili apud alqm.

umiljat = blandus. — (ponizan) humilis. — (smjeran) summissus.

umiljati se; umiljavati se = alqm adulari; gratiam alcjs quaerere, ili sequi.

umilje = caritas.

umilostiviti = conciliare alqm alci.

uminuti = (proći) transire (locum, ili per locum); transgredi. — (o boli, muci) remittere; remitti; relaxare.

umir = (mir) pax. — (uvjerica) induciae, arum.

umiranje = mors; obitus.

umirati = animam agere; v. umrijeti.

umiriti = (pr. i pren.) tranquillare, n. pr. mare, animos; pacare, n. pr. provinciam; sedare (prt. incitare) n. pr. animos, iram; placare (prt. concitare), n. pr. alqm, iram deorum. — (ublažiti) lenire, n. pr. alcjs iram, timorem, mentes. — (obraćati; prt. incitare) reflectere, n. pr. mentes. — (blažiti) permulcere, n. pr. alcjs animum, iram. — (ugasiti; udušiti) restinguere, n. pr. eloquentia cupiditates iracundiasque. — (obodriti) confirmare alqm, ili animum alcjs. — u. se = (utješiti se) acquiescere (solatio); consolatione se lenire. — (od straha) ponere metum alcjs rei.

umirnik = v. miritelj.

umisliti; umišljati = falso opinari; induisse sibi falsam alcjs rei persuasionem; credere, n. pr. opinatur malum sibi accidisse, credit se filium Jovis (esse).

umišljen = (prt. naturalis) opinatus, n. pr. bonum, malum; opinabilis, n. pr. amor. — (lažan) falsus (prt. verus) n. pr. magnitudo, paupertas; falsa cogitatione formatus; opis. sa „opinio“, n. pr. opinio virtutis, damni, doloris.

ȕmiti = lavare; abluere. — u. ruke = manus lavare. — u. noge = pedes abluere.

úmiti = agitare alqd animo, ili cum animo; mente, ili in mente.

umivanje = lavatio.

umivati = v. umiti.

umjeravati = v. umjeriti.

umjeren = (koji se drži prave mjere) moderatus; temperatus. — (koji ne prelazi prave mjere) modicus. — (srednji; priličan) mediocris. — (uzdržaljiv) parcus. — (usprežan) temperans; continens; abstinens. — (trijezan; uzdržaljiv) sobrius. — (štedljiv) frugi.

umjerenost = (gospodovanje nad strastima i požudama razborom) temperantia. — (obuzdavanje sama sebe, ili požuda svojijeh) continentia. — (uzdržaljivost) modus. — (držanje prave mjere)

modestia. — spoji također: temperantia et moderatio; moderatio et continentia; continentia et temperantia.

umjeriti = demetiri.

umjestan = opportunus; commodus.

umjestiti = statuere; v. namjestiti.

umještati = v. umjestiti.

umještanje = collocatio; dispositio.

umještaj = collocatio.

umještina = scientia; summa alcjs rei peritia.

umjetan = artificiosus; arte factus; manu factus, n. pr. portus; arte quaesitus, n. pr. remedium. — adv. artificiose; arte; affabre; artificis manu; manu.

umjeti = scire, n. pr. consulem agere, alqd tractare et uti; habere, n. pr. non habet, quemadmodum se defendat; didicisse alqd, ili inf. n. pr. textrinum, quinqueremes gubernare; doctum, ili eruditum esse alqa re; peritum esse alcjs rei; non ignarum esse alcjs rei. — često se ne prevodi, n. pr. umije podnositi nesreću = rem adversam aequo animo fert. — ne treba mi utjehe, umijem se i sam tješiti = non egeo medicina, me ipse consolor.

umjetnički = v. umjetan. — veoma u. = praecipuae artis; summo artificio factus; summa, ili singulari arte factus; singulari arte artificioque perfectus; politissima arte perfectus; callidissimo artificio fabricatus.

umjetnik = artifex. — izvrstan u. = artifex operibus suis praecipuus.

umjetnina = artificium; artis opus; opus arte factum, ili perfectum. — (kip) signum. — (slika) simulacrum; tabula picta. — umjetnine = opera et artificia.

umjetništvo; umjetnost = ars. — (rad ručni) manus, n. pr. oppidum natura loci et manu munitum. — (u. gledom na to, kako se zbilja vrši) artificium, n. pr. operum atque artificiorum initia tradere. — plemenite, lijepe u. = artes ingenuae, liberales, honestae; studia liberalia; artes, quibus erudiuntur ingenui.

umjetovnik = intelligens, ili sciens, ili peritus artis.

umlačiti = tepefacere. — u. se = tepescere.

umlatiti = alqm exanimare, ili necare verberibus; alqm verberibus caedere usque ad necem. — (voće sa stabla) decutere.

umljeti = v. samljeti.

umnažanje = incrementum. — (povećavanje) amplificatio, n. pr. rei familiaris, pecuniae. — (rastenje, napredovanje) accessio, n. pr. fortunae et dignitatis.

umnožaj = incrementum; auctus; opis. sa augere.

umnožavati; umnožiti = augere; adaugere. — (pomnogostručiti) multiplicare. — u. svoje znanje = doctiorem fieri alqa re.

umočiti = intingere in alqa re; mergere in alqd.

umoliti = (što) precibus impetrare alqd ab alqo. — (molbama skloniti koga na što) exorare alqm ut. — u. se komu = exorare. — dati se u. = exorari; precibus alcjs alqd dare; precibus alcjs vinci.

umor = (trans.) fatigatio; defatigatio. — (intrans.) lassitudo. — biti na u. = animam agere; in extremo esse; moribundum esse.

umoran = (iznemogao; slab od truda i muke) fessus. — (utruđen radnjom, borbom, tjelesno, ili duševno) fatigatus. — (izmučen; malaksao; objekt. o stanju, bez obzira na čuvstvo toga stanja) lassus. — (sa svijem u.) defessus; defatigatus; lassitudine confectus. — u. od trčanja = cursu ac lassitudine exanimatus.

umoriti = necare; v. ubiti. — (utruditi) fatigare. — (sa svijem) defatigare; alqm lassum facere, ili reddere; lassare. — u. se = fatigari; lassari; (sa svijem) defatigari; lassitudine confici. — sa svijem se u. trčanjem = cursu exanimari; se rumpere currendo.

umornost = fatigatio; lassitudo; v. umor. — od u. spavati = ex lassitudine dormire.

umostiti = v. ugoditi.

umotati = involvere in alqa re.

umotriti = conspicere; conspicari.

umotvor; umotvorina = humani ingenii opus.

umovati = ratiocinari.

umračiti se; umračivati se = v. mračiti se.

umrće = mors; obitus; v. umor.

umrijeti = mori. — (glede na rod, obitelj, zbor, ili ti collegium, u koji je pokojnik kao član spadao) demorior. — (minuti; nestati; poginuti) emori. — (malo po malo umirati; sahnuti) intermori. — eufem. izrazi: de vita decedere; decedere; e vita cedere; e vita discedere; e vita excedere; vita excedere; ex vita egredi; exire de, ili e vita; abire e vita; de vita migrare; e vita proficisci. — (ostaviti život) vitam ponere, ili relinquere; vitam edere. — (izdahnuti) animam efflare, ili edere; extremum vitae spiritum edere. — (prestati življeti) vivere, ili esse desinere; inter homines esse, ili agere desinere. — (ostaviti svijet) homines relinquere. — (utrnuti se, osob. prije vremena) exstingui. — (poginuti) perire; interire. — (zadovoljiti prirodi) satisfacere naturae; naturae debitum reddere. — (podleći naravi) naturae concedere. — (zamijeniti život sa smrti) mortem cum vita commutare. — (dostići zadnji dan života) mortem, ili supremum diem obire. — (poći u susret smrti) mortem oppetere. — (pasti u smrt) mortem occumbere, n. pr. pro patria. — (udaljiti se od života) desciscere a vita. — u. od bolesti, nemoći = morbo mori, perire, confici, exstingui, consumi, absumi, in morbum implicitus morior,

ili decedo. — u. naglom smrti = repentino mori; mortem repentinam obire. — u. nenadnom (za druge) smrti = subita morte, ili subito perire; subita morte exstingui, ili corripi; subito desinere vivere. — u. prirodnom smrti = naturae concedere, ili satisfacere; vitam naturae reddere; morbo naturae debitum reddere; sua morte defungi; fato fungi, ili perfungi; fato concedere; fato obire mortem. — svojevoljno u. = mortem voluntariam occumbere.

umrli = mortalis. — (koji spada na ljudsku narav) humanus. — (prolazan; isprazan) caducus; fragilis. — umrli = homines; mortales (samo uz omnes, cuncti, multi, ceteri).

umrljati = contaminare; inquinare; foedare; v. okaljati.

umrlost = mortalitas; natura mortalis.

umrtviti se = mortem simulare.

umstvovati = v. umovati.

umučati; umučkati; umučkavati = silentium fieri jubere; silentium imperare.

umući = conticescere; obmutescere.

umuknjivati = v. umučkati.

umuknuti = v. umući.

unapređivati; unaprijediti = alci rei favere; alcjs rei fautorem esse; fovere alqd. — u. opće blagostanje = saluti rei publicae consulere; rem publicam juvare, ili tueri. — u. umjetnosti = fovere artes.

unašati = v. unositi.

unatoč = contra. — biti čemu u. = abhorrere ab alqa re.

unatrč = satis; v. dosta.

unazad = retro; v. nazad.

unići = v. ući.

unijeti = v. unositi.

uništavanje = v. uništenje.

uništavati = v. uništiti.

uništenje = exstinctio. — (razorenje) eversio. — (propast) interitus; interitio (rijetko). — (rasap) excidium.

uništiti; uništivati = (rastući; slomiti) comminuere, n. pr. statuam, opes regni. — (utamaniti) delere, n. pr. urbes, epistolas, exercitum. — (utamaniti; zatrti) exstinguere, n. pr. spem, salutem. — (rasjeći; razoriti) excidere, n. pr. domos, urbes. — (sasjeći; oboriti) concidere, n. pr. equites, auctoritatem. — (ukloniti; odstraniti) tollere, n. pr. urbem, legem. — (prevrnuti; utamaniti) evertere, n. pr. urbem, leges, rem publicam. — (oboriti) subvertere, n. pr. imperium, leges et libertatem. — (upropastiti) perdere, n. pr. civitatem, cives. — (ugrabiti; satrti) auferre, n. pr. incendium urbem aufert. — (sa svijem u. n. pr. grad) funditus tollere, ili evertere. — (u. mačem, n. pr. neprijatelje) ad internecionem delere; ad internecionem redigere, ili adducere; ad internecionem caedere; occidione caedere, ili occidere. — sa svijem biti uništen = funditus interire; totum perire; ad internecionem venire; ad internecionem perire.

uniziti; unizivati = demittere; v. poniziti.

unoćati se = (kad se unoća) de multa nocte.

unoriti = mergere; demergere; submergere in alqd, ili in alqa re, ili sub alqa re.

unositi = intro ferre; inferre, ili importare in alqd.

unositi se = se admiscere alci rei.

unučad = nepotes, um.

unuče = (m.) nepos; (ž.) neptis.

unuk = nepos.

unuka = neptis.

unutar; unutra = (kret.) intus; introrsus; intro. — (stanje) intus; introrsus; intra.

unutrašnji = v. nutarnji.

unutrašnjost = v. nutarnjost.

unutri = v. unutra.

unutrnji = v. nutarnji.

uobičajiti = in consuetudinem eam venio ut; in eam me consuetudinem adduco ut; mihi alqd in consuetudinem venit. — uobičajilo se je = in morem venit.

uoblastiti = jus, ili potestatem alqd faciendi dare. — biti u. = jus, ili potestatem, ili jus potestatemque habere (alqd faciendi).

uočiti = v. ugledati.

upadati = v. upasti.

upala = inflammatio (rijetko). — (vatrena želja) ardor.

upaliti = accendere. — (da plamen suklja) inflammare. — (užeći) incendere; inflammare et incendere; succendere. — (metnuti vatru u što) alci rei ignem injicere, ili inferre. — (podmetnuti vatru) alci rei ignem subjicere, ili subdere. — (uspiriti oganj) incendium excitare. — u. se = incendi; flammis corripi; igni, ili flammis comprehendi.

upaljivati = v. upaliti.

upamtiti = memoria custodire; memoriam alcjs rei servare, ili conservare, ili retinere.

upanjiti se = stupescere; obstupescere; stupere.

upanuti = v. upasti.

upasti = incidere, n. pr. in foveam; illabi, n. pr. mari. — (o stvari) cadere in alqd; v. pasti.

upeći; upeknuti = pungere. — (o busi, musi) mordere.

upeti se = obstinare.

upijati = v. upiti.

upiljiti = (oči u što) oculos defigere, n. pr. in vultu alcjs.

upinjati se = v. upeti se.

upirati = v. uprijeti.

upiriti = (oganj) ignem excitare.

upisati; upisivati = inscribere alqd in alqa re; referre in alqd. — (u razred, imenik) conscri-

bere. — (ubilježiti u imenik) ascribere, n. pr. alqm in civitatem, ili civitati, alcjs nomen in albo profitentium citharoedorum. — u. što komu u krivnju = v. pripisati. — (slikati) pingere.

upisivanje = perscriptio.

upit = v. pitanje.

upitati = rogare; interrogare alqm alqd, ili de alqa re; v. pitati.

upiti = inclamare; v. viknuti.

upiti = sugere, n. pr. cruores cum lacte nutricis. — imbibere, n. pr. opinionem animo.

upitivati = v. upitati.

upitomiti = v. pitomiti.

upitovati = v. upitati.

ùplakati se = (za kim, za čim) illacrimare, ili illacrimari alci rei.

uplákati se = (kamo) irrepere. — (u što) se immiscere; v. umiješati se.

uplašiti = alqm terrere, exterrere; terrorem alci afferre; v. poplašiti.

uplesti = (pr.) innectere, implectere alqd alci rei; (pr. i pren.) intexere alqd alci rei, ili in alqa re. — u. se u što = se immiscere; v. umiješati se; (perf.) versari in alqa re; alcjs rei participem, ili socium esse; alci rei affinem esse.

upletaj = implicatio.

upletati; uplitati = v. uplesti.

upliv = (o stvari) vis, n. pr. solis, stellarum ac lunae; effectus, n. pr. lunae; efficientia, n. pr. solis. — (djelovanje na čuvstvo) tactus, n. pr. solis, lunae. — (utjecaj) appulsus, n. pr. appulsum solis et frigoris sentire. — (znatnost) momentum, pondus. — (znamenitost; sila) pondus. — imati u. = alqd momenti, ili ponderis habere. — imati mnogo u. = vehementer pertinere ad alqd (faciendum); magnam vim habere, ili afferre ad alqd (faciendum); magna vis est in alqa re ad alqd faciendum; multum posse ad alqd faciendum, ili apud alqm; multum conferre ad alqd; validissimum esse in alqa re; magnum momentum habere, ili afferre ad alqd; magni momenti, ili magno momento esse ad alqd; multum interesse ad alqd. — ne imati u. = nihil pertinere ad alqd; nihil momenti habere ad alqd; nihil conferre ad alqd. — imati dobar u. = juvare, adjuvare alqm, ili alqd; prodesse alci, alci rei, ili ad alqd; proficere alci rei; conducere alci, alci rei, ad alqd. — (biti zdravo, korisno) salutarem esse alci, ili ad alqd. — (biti korisno) utilem esse alci, alci rei, ad alqd. — imati zao u. = nocere alci, alci rei; noxium esse alci rei; damnosum esse alci rei. — (o čeljadetu) vis; momentum. — (ugled) auctoritas. — (dostojanstvo; ugled) amplitudo. — (obljubljenošću stečen u.) gratia. — (u. stečen bogastvom, moću itd.) opes. — (politična moć) potentia. — (neograničena moć nad kim) arbitrium. — prijateljstvo onijeh, koji imaju u. kod koga = amicitiae eorum, qui apud alqm potentes sunt. — koji ima mnogo u. = potens; validus, ili potens opibus, gratia; magnae auctoritatis; magna, ili summa auctoritate, ili gratia, ili potentia praeditus; magnis opibus praeditus; in quo est summa auctoritas, atque amplitudo; auctoritate gravis; qui multum valet, ili potest. — imati velik u. = magnam auctoritatem, ili magnas opes habere; summa gratia praeditum esse; in magna auctoritate, ili potentia esse; apud plurimos plurimum posse; apud potentes potentem esse; multum valere; (kod koga) in alqo magna auctoritas est apud alqm; multum auctoritate, ili gratia valere, ili posse apud alqm; largiter posse apud alqm. — imati malo u. = tenui auctoritate, ili potentia esse; parvis opibus praeditum esse. — ne imati ni malo u. = sine auctoritate, sine gratia, sine potentia esse; nihil auctoritate, ili gratia valere, ili posse apud alqm; nullius momenti esse apud alqm. — steći u. = gratiam, ili opes, ili potentiam consequi; auctoritate, gratia, opibus florere coepisse; (kod koga) gratiam inire ad, ili apud alqm; (kod mnogijeh) gratias inire plures; apud alqm potentem esse coepisse. — biti pod čijim u. = alcjs voluntati, ili arbitrio parere; ab alqo, ili ab alcjs arbitrio regi, ili duci, ili duci et regi. — pokazati svoj u. = quid, ili quantum possim ostendo; vim suam, ili opes exercere in alqo. — povećati čiji u. = alcjs auctoritatem, ili opes augere. — oslabiti čiji u. = alcjs auctoritatem levare; alcjs auctoritatem, ili opes imminuere; alcjs auctoritatem, ili potentiam infringere.

upljačkati = capere; praedari; praedam facere, ili capere.

uploditi = feraciorem reddere; fecundare; laetificare.

upokojiti se = mori; v. umrijeti.

upokoriti = ad officium reducere; ad obsequium redigere; v. pokoriti.

uporaba = usus; v. poraba.

uporabiti = v. upotrijebiti.

uporan = pertinax; contumax. — (tvrdokoran) pervicax.

uporaviti = remedium adhibere; emendare. — (u. što na što) adhibere alqd ad alqd; alqd conferre ad alqd.

uporediti; upoređivati = v. isporediti.

uporedo = v. naporedo.

upornjak = homo pertinax. — (jogunast) homo offirmati animi.

upornost = pertinacia; contumacia; pervicacia.

upot = v. pot.

upotiti se = v. oznojiti se.

upotrebljavanje = usus. — (poraba; uživanje) usurpatio.

upotrebljavati; upotrebljivati; upotrijebiti = uti alqa re; adhibere alqd; usurpare alqd.
upoznati = (koga s kim) alqm ad alqm deducere. — u. se = (u koga) alqm alium esse putare. — (s kim) cognoscere alqm. — upoznao sam se s kim = alqm nosse, ili vidisse.
uprašiti = pulvere conspergere, ili opplere. — uprašen = pulvere sparsus.
uprav = (uprav tako) aeque; perinde; pariter; similiter; item; eodem, ili pari modo. — u. tako govoriti = in eamdem sententiam disputare. — u. tolik = tantusdem; idem. — uprav toliko = tantumdem. — u. toliko daleko = pari spatio. — u. on = idem; hic idem; hic is; idem hic; idem ille; idem iste; is ipse; hic ipse. — u. je to bio uzrok rata = ea ipsa causa belli fuit. — u. u to vrijeme = eo ipso tempore. — u. s toga = eamdem ob causam; eadem, ili ea ipsa de causa; ob id ipsum. — u. tada = illo ipso tempore. — u. sada = nunc ipsum. — u. dobro = optime. — upravo = (ravno) recta. — (na pravac) directo.
uprava = gubernatio; moderatio, n. pr. rei publicae; administratio, n. pr. imperii, belli, praedii rustici; summa imperii, rerum; summum imperium. — (vlada) regimen, n. pr. omnium rerum. — imati u. = (zapovjedništvo) summam imperii tenere, ili obtinere; summae rei (rerum), ili imperii praeesse; (vojske) praeesse exercitui; ducere exercitum. — povjeriti komu u. (rata) = summam rerum, ili imperii ad alqm deferre; summam imperii alci tradere, ili permittere; (vojske) alqm exercitui praeficere; (brodovlja) alqm classi praeficere. — u. (osob. po nalogu drugoga) procuratio. — (gospodarenje) dispensatio, n. pr. aerarii, pecuniae, annonae. — (služba) officium. — (u. zemlje pod rimskom vlasti izvan Italije) provincia. — imati u. = v. upravljati.
upravan = rectus; directus. — (uspravan) erectus, n. pr. incessus.
upravice; upravičke = v. uprav.
upravitelj = rector; moderator; gubernator (osob. državni); administrator, n. pr. belli gerendi, rerum civitatis. — (dobra; koji zastupa gospodara) procurator. — (kuće, blagajnik) dispensator. — (zapostat) villicus. — (koji stoji čemu na čelu) qui praeest alci rei. — u. države = rector et gubernator civitatis; qui rem publicam gerit ac gubernat. — u. rata = administrator belli gerendi.
upraviti = dirigere ad alqd, n. pr. cursum ad litora, navem alqo. — u. sve strijele na koga = omnia tela in alqm conjicere. — u. čim = tractare rem; versari in re; v. upravljati.
upravljatelj = v. upravitelj.
upravljati = (odrediti pravi put, smjer) regere. — (krmiti; vladati) gubernare. — (voditi, vladati) moderari. — (kretati; obraćati) flectere, n. pr. equos, currus, navem. — (rukovati što) administrare, n. pr. rem familiarem, rem publicam, provinciam. — (vršiti poslove, službu) gerere, n. pr. rempublicam, consulatum cum alqo. — (biti na čelu čemu) praeesse alci rei. — (zastupajući gospodara) procurare, n. pr. negotia alcjs, hereditatem. — (novčane, gospodarstvene poslove) dispensare. — u. kolima = currum regere; (kamo) currum alqo flectere. — u. brodom = navem regere, moderari, gubernare. — u. državom = rem publicam regere, ili moderari.
upravnik = v. upravitelj.
upreći = alqm currui, ili plaustro jungere, ili adjungere; jungere alci currum.
upredati = torquere.
upregnuti = v. upreći.
upresti = v. upredati.
upretati = (oganj) cinere contegere.
uprezati = v. upreći.
upriječiti = (put) propiorem viam petere.
uprijeko = transversе; e transverso; per transversum.
uprijeti = (upirati) premere. — (u što da se odmakne) impellere. — u. oči u koga = oculos defigere in alcjs vultu. — u. oči u zemlju = oculos, ili aciem oculorum in terram defigere. — u. se = obniti alci rei; inniti alqa re, ili alci rei; niti alqa re.
uprljati = inquinare.
upropastiti; upropašćivati = pessumdare; perdere. — (pripraviti propast) ad interitum vocare alqm. — (srušiti u propast) alqm, ili alqd praecipitare. — (oboriti) affligere. — nastojati u. koga = alcjs interitum quaerere. — u. se = pessum ire; ad interitum ruere; in perniciem incurrere. — (ukočiti se; zapanjiti se) obstupescere alqa re.
upropnice = (u. skače konj) equus tollit se arrectum.
uprosnik = v. prosac.
uproštiti se = v. upropastiti se (ukočiti se).
uprskati = aspergere; conspergere; respergere; v. prskati.
uprt = (nosit na u.) dorso gestare; humeris portare, ili gestare.
uprtiti = humeris accipere alqd; alqd humeris subire. — u. se = (u što; primiti se posla) alqd suscipere, ili recipere; v. primiti se. — (uplesti se u što) sese immiscere; v. uplesti se.
upržiti = v. popržiti.
upućivati = v. uputiti.
upustiti; upuštati; upuštavati = (pustiti unutra) intromittere; v. pripustiti. — (pustiti u što) immittere; demittere. — u. se = descendere ad, ili in alqd, n. pr. in certamen, ad causam; se demittere in alqd, n. pr. in causam; suscipere,

n. pr. nullum majus negotium; implicari alqa re, n. pr. molestis negotiis; se immittere, n. pr. in specum.

uput = continuo.

uputa = (pouka) institutio. — (pravilo) praeceptum. — (počela) initia, orum.

uputiti = viam monstrare; alqm in viam deducere. — (učiti) instituere alqm ad alqd; instruere alqm ad alqd; alci tradere praecepta alcjs rei. — u. koga komu = mittere alqm ad alqm. — u. se = viae, ili itineri se committere; in viam se dare; inire, ili ingredi viam, ili iter. — u. se kamo = iter alqo movere, ili dirigere; cursum suum alqo dirigere; viam alqo habere; tendere ad alqd. — u. se pravim putem = rectam viam ingredi; v početi.

upuzati = irrepere.

ura = hora. — u četiri u. = quartā horā. — u koju u.? = quotā (horā)? — koja je u.? = quota est hora? — pitati koja je u. = horas quaerere. — uru prije nego = horā ante quam. — u tri u. (u vrijeme od tri u.) = intra tres horas; tribus horis. — tri u. (trajanje) = tres horas; per tres horas.

uračunati = (što se od koga primi, ili što se daje komu) imputare. — (pribrojiti) annumerare. — (upisati u račun) rationibus inferre.

uraditi; urađivati = perficere; v. učiniti. — u. polje = v. obraditi.

uranak = (jutrom na u.) multo mane; primo diluculo; bene mane. — trubiti na u. = bucinarum cantu milites exsuscitare.

uraniti; uranjivati = (multo) mane surgere.

uravnati; uravniti = aequare; coaequare; exaequare; v. poravnati; poravniti.

ureći = statuere; constituere; v. odrediti. — u. s kim = v. ugovoriti. — u. koga = (mala) lingua fascinare.

uredan = ordinatus. — (tačan) diligens, n. pr. in rebus omnibus; attentus ad rem. — (dobro uređen) compositus. — (kao što treba) ut decet. — u. vojska = milites legionarii.

uredba = instituta ratio. — (red) ordo. — (ustanova) institutum; lex. — uvesti nove u. = novam rem introducere; nova instituere; (multa) novare.

urediti = ordinare, n. pr. copias, milites, disciplinam, statum reipublicae; componere, n. pr. capillum, cohortes, rempublicam; instituere, n. pr. civitates, civitatum mores. — (ustrojiti) constituere, n. pr. rem publicam, civitates, rem familiarem. — (razmjerno i brižljivo u.) dispensare, n. pr. res domesticas. — (porazrediti) disponere, n. pr. milites, cohortes, comas, capillos. — u. državu = instituere et temperare civitatem. — dobro uređena država = res publica constituta, ili bene constituta.

urednik = instructor, n. pr. convivii. — (upravitelj) administrator.

uređaj; uređivanje = institutio; constitutio; dispositio; ordinatio; v. urediti.

uređivati = v. urediti.

ureha = v. ures.

urek = fascinatio.

ures = (što vlastitom ljepotom nešto poljepšava) decus. — (nakit) ornamentum. — (počasni znak; u. oružja) insigne. — (svijetlo; dika) lumen, n. pr. Corinthus totius Graeciae; lumen et ornamentum; decus et lumen. — (cvijet) flos, n. pr. Graeciae, juventae.

uresiti; uresivati = ornare; exornare; decori, ili ornamento esse; decus afferre; v. iskititi.

urevati = irruere.

urezati; urezivati = (uklesati; usjeći) incidere; insculpere. — (što u što) concidere in alqd. — (u. ploču) caelare, n. pr. speciem argento, scuta auro.

uricati = v. ureći.

urijezan = acutus.

urinuti = trudere in alqd. — (zabosti u što) infigere in alqd; defigere in alqa re. — (provaliti u što) irruere.

urlati; urlikati = ululare.

urlikanje; urljava = ululatus.

urnebes = strepitus; fragor.

urobiti = v. zarobiti.

uroci = v. urek.

uročiti = v. rok; ročiti; ugovoriti.

urod = (plod) fetus; proventus; fructus.

uroditi = fructum edere, ferre, reddere. — (obistiniti se) exitum habere; evenire; evadere; v. roditi.

urođenik = indigena.

urok = v. urek.

uroniti = se mergere, n. pr. in aquam; subire, n. pr. aquam.

urositi = irrorare.

urota = conjuratio; conspiratio. — otkriti u. = conjurationem invenire atque comprehendere; conjurationem detegere; conjurationem patefacere; — (o sudioniku, odati) conjurationem prodere. — udušiti u. = conjurationem opprimere.

urotiti se = conjurare; conjurationem facere, ili conflare. — u. se s kim = conjurare cum alqo. — u. se proti državi = contra rempublicam conjurare. — u. se proti čijemu životu = in caedem alcjs conspirare; conjurare de alqo interficiendo, ili in alcjs mortem.

urotnik = conjuratus; conjurationis particeps, ili socius. — (suznalac urote) conjurationis conscius.

urovanj = palus, i.

uručiti = in manus dare, ili tradere.

urvati = diruere; disjicere; solo aequare, ili adaequare; delere et solo adaequare, n. pr. urbem.

— u. utvrde = opera complanare; moenia, ili munitiones disjicere; munimenta oppidi solo aequare.
urvina = mons praeceps.
usaditi = serere; conserere. — (staviti u što) inserere, n. pr. falces longuriis insertae. — u. koga na konja = imponere, ili inferre alqm in equum. — u. u pamet = memoriae infigere; memoriae, ili animo suo affigere. — biti usađeno u pameti = haerere, ili penitus insedisse in memoria; fixum esse in animo; animo infixum esse.
usahnuti = arescere; exarescere.
usamiti se = v. osamiti se.
usavjetovati se = ad sanitatem reverti; in viam redire; se corrigere.
usavršiti; usavršivati = excolere, n. pr. inventa, orationem. — u. čije znanje = augere alqm scientia. — (ispraviti) emendare.
usekati; usekivati; useknuti = (nos) nares, ili se emungere. — useknuti se = v. useknuti.
useliti = colonos, ili coloniam deducere alqo. — u. se = domicilium collocare, ili constituere.
ushitati se = properare.
ushititi = capere; oblectare; voluptate perfundere; suavissime afficere; v. oduševljavati.
ushod = ascensus.
ushoditi = ascendere.
usidrati; usidriti = (brod) navem constituere. — u. se = ancoram jacere, ili ponere.
ùsijati = serere; semina inferre (agro).
usíjati se = v. usjati se.
usilan = v. nasilan.
usiliti = v. prisiliti.
usiljivati; usilovati = v. usiliti.
usirčetiti se = acescere.
usisati = sugere.
usisati (usišem) = siccari; arescere; exarescere.
usjao = candens.
usjati; usjavati = candefacere. — u. s. = candere.
usjecati = v. usjeći.
usjeći = caedere. — (udupsti) incidere. — (urezati) insculpere.
usjedati = (na konja) in equum ascendere; conscendere equum.
usjedba = v. usjev.
usjednuti = v. usjesti.
usjeknuti = v. usjeći. — u. oganj = ignem elicere e silice; ignem silici excudere; ignem excitare lapide percusso.
usjelina = locus praeceps, ili deruptus.
usjesti = v. usjedati. — u. se = v. prosjesti se.
usjev = (u. na polju od sjetbe do žetve) seges. — (izraslo mlado žito) sementis.
uskakati = v. uskočiti.
uskakivati se = saltu certare, ili concertare cum alqo.
uskisjeliti; uskisivati; uskisnuti = acescere.
usklik = exclamatio.
uskliknuti = exclamare. — (o mnogijem) conclamare, n. pr. gaudio; v. klicati.
uskočiti = effugere. — (prebjeći; prijeći) transfugere, n. pr. ad hostes; v. skočiti.
uskok = (pobjegli rob; bjegunac) fugitivus; transfuga. — (odseonik) exsul.
uskolebati = concutere, n. pr. rempublicam, animum; conquassare. — (uznemiriti) agitare.
uskopati; uskopavati = fodere.
uskoriti; uskorivati = v. pohitjeti.
uskos = v. (uz) prkos.
uskošen = male affectus.
uskraćivati = v. uskratiti.
uskrata = repulsa, n. pr. nullam repulsam ferre.
uskratiti = recusare alqd, ili de alqa re; negare (blaže nego recus.), n. pr. auxilium Vejentibus; abnegare alci alqd. — (odbiti) renuere; abnuere. — u. molbu = alci denegare quod orat; petenti alci alqd denegare; petenti alci deesse.
uskrisiti = v. uskrsnuti.
uskrsnuti = (oživljeti) reviviscere; in, ili ad vitam redire. — (povratiti se s donjega svijeta) ab inferis exsistere; ab orco reducem in lucem fieri.
usladiti se = v. nasladiti se.
uslijed = (u. toga) quae quum ita sint; res quum ita se habeat.
uslišati; uslišiti = audire; exaudire. — u. čiju molbu = audire alqm, ili alcjs preces; alci petenti satisfacere, ili non deesse; preces alcjs admittere. — (o bogovima) precationem admittere. — ne u. = preces alcjs spernere, ili aversari, ili repudiare.
usloboditi se = audere; licentiam sibi sumere, ili samo: sibi sumere s inf. — (ohrabriti se) animum suum erigere.
uslov = conditio; lex; v. uvjet; pogodba.
usluga = officium.
uslužan; uslužljiv = officiosus in alqm; plenus officii.
uslužnost = v. usluga.
usmjeliti se = v. usloboditi se.
usmrditi = odore implere. — usmrdjeti se = putescere; putiscere.
usmrtiti = occidere; caedere; interficere; v. ubiti.
usna = labrum. — gornja u. = labrum superius. — donja u. = labrum inferius. — uzvinute u. = labra resima. — usnama = (samo površno) primoribus labris (attingere alqd).
usniti = (što) somniare alqd, ili de alqa re; in somnis, per somnum, per quietem, ili secundum quietem alqd videre. — u. se (bezlično) = (komu što) somniavi; somnium mihi fuit; in somnis visus sum (inf.).
usnovati = ordiri; exordiri (telam); v. osnovati.
usnuti = somnum capere; v. zaspati.

usovan = morosus; difficilis; v. mrzovoljast; osorljiv. — (o jelu) pinguis.
uspajdašiti se = superbire; se efferre; animos extollere.
uspaliti = v. upaliti.
uspati = v. uspavati.
uspavaći = somnifer, n. pr. venenum; soporifer, n. pr. papaver.
uspavati; uspavljivati = sopire; consopire; alci somnum afferre, parere, conciliare. — (domamiti san) allicere somnum.
uspenjati se; uspeti se = escendere, n. pr. in rostra, equos; conscendere, n. pr. vallum, equum, montes; scandere, n. pr. malos, vallum, muros; (mukom) eniti, n. pr. in verticem montis, in altiora.
uspijevati = (dobro) bene, feliciter, prospere cedere; bene, prospere succedere, ili procedere; feliciter, ili prospere evenire; contingere. — ne uspijeva = non succedit; non (ex sententia) procedit. — ne u. dobro = minus, ili parum, ili non satis succedere, ili procedere; v. napredovati.
uspiriti = flatu excitare; flando, ili flatu accendere, n. pr. ignem, scintillam; conflare, n. pr. ignem, incendium.
uspjeh = eventus; proventus; exitus. — dobar u. = eventus bonus. — sretan u. = successus; eventus rerum prosper. — s uspjehom = (ne uzalud) non frustra; (sretno) prospere. — biti bez u. = irritum, ili frustra esse; ad irritum cadere; secus cadere. — ne imati dobar u. = successu carere. — baviti se čim s velikim u. = multum proficere in alqa re. — nejednakim u. = vario eventu, n. pr. bellare.
uspješan = efficax, n. pr. preces; magnus eventu, n. pr. bellum. — adv. prospere. — (ne uzalud) non frustra.
uspješiti = v. pospješiti.
uspjeti = v. uspijevati.
usplahiriti = in perturbationem conjicere.
usplamtjeti; usplanuti = inflammari; incendi; exardescere, n. pr. bellum, amor; convalescere, n. pr. incendium.
uspomena = (spomen) memoria, n. pr. memoriā digna res. — (spominjanje) recordatio, n. pr. temporis ultimi; commemoratio, n. pr. hominum, officiorum. — (stvar ostavljena na u.) monumentum.
usponositi se = v. uzoholiti se.
usporediti; uspoređivati = comparare, n. pr. alqm cum alqo, alqd alci rei; componere, n. pr. dicta cum factis; conferre alqd cum alqa re, ili alci rei, ili inter se; contendere alqd cum alqa re.
usprav = rectus; erectus.
uspraviti; uspravljati = erigere, n. pr. tignum, scutum prae se, jacentem; arrigere, n. pr. arma, currus litore.
uspreći = refrenare; coërcere; comprimere, n. pr. cupiditates, libidines; moderari, n. pr. cupiditatibus; continere, n. pr. linguam, cupiditates; cohibere, n. pr. iram; reprimere, n. pr. iracundiam. — u. srdžbu = irae moderari, ili temperare; iram tenere, ili continere. — u. se = se continere; sibi temperare; animo suo imperare.
uspregnuti = v. uspreći.
usprema; uspremanje = dispositio.
uspremati = disponere.
uspremiti = v. uspremati.
usprezanje = (sama sebe, ili požuda svojijeh) continentia, n. pr. in omni victu. — (od onoga, što nije potrebito, slobodno itd.) abstinentia. — (držanje prave mjere) temperantia; moderatio.
usprezati = v. uspreći.
uspregnost = v. usprezanje.
usprkos = v. (uz) prkos.
uspropadati se = cursitare.
usprotiviti se = v. protiviti se.
usput = v. put.
uspuzati se = erepere ad.
usrdan = alacer; officiosus.
usrđe = voluntas officiosa; gratificandi liberalis voluntas.
usrećiti = fortunare, n. pr. patrimonium; prosperare, n. pr. victoriam; felicem, ili beatum reddere alqm; felicitatem dare alci; beare alqm alqa re.
usred = v. sred.
usrknuti = obsorbere; obducere (rijetko), n. pr. venenum.
usrnuti = irruere; se immittere; v. srnuti u.
usrt = irruptio; incursio; incursus.
usta = os. — dignuti što komu iz usta = alqd alci ab ore rapere; praeripere alci alqd. — biti u svačijem ustima = omnibus in ore, ili in omnium ore, ili in omnium ore atque sermone esse; omni populo in ore esse; per omnium ora ferri.
ustajanje = consurrectio (u znak odobravanja kod javnijeh rasprava).
ustajati = surgere; exsurgere. — (o mnogijem, zajedno) consurgere. — u. pred kim = assurgere alci. — ne u. pred kim. = alci non assurgere; alqm sedens excipio. — (iz postelje) surgere (e lecto, ili lectulo); surgere cubitu.
ustanak = (osob. među građanima, vojnicima) seditio. — (politički pokret) motus. — (buna nenadna) tumultus. — (u. predobivenijeh) rebellio; rebellium; rebellatio.
ustanova = institutum; lex; ustanove = leges et instituta.
ustanoviti = statuere; constituere, n. pr. diem colloquio, pretium frumento. — (stalno odrediti) destinare, n. pr. tempus locumque ad certamen. — (uglaviti) dicere, n. pr. diem nuptiis, operi

colloquio. — (tačnije odrediti) finire, definire, n. pr. modum alci rei, locum, tempus. — oporukom u. = testamento cavere ne. — u. pravila = leges dicere, ili scribere; praecepta componere.

ustanuti = v. ustati.

ustati = v. ustajati. — u. na koga = consurgere ad bellum; exsurgere contra, ili adversus alqm; cooriri in alqm; imperium alcjs detrectare.

ustav = (stanje državno) status civitatis, n. pr. statum rei publicae commutare. — (uređenje; sustav) constitutio, conformatio rei publicae; forma rei publicae, ili civitatis. — (ustanove) leges et instituta. — dati u. državi = rem publicam constituere; rempublicam institutis temperare. — dati čvrst u. = rem publicam stabilire. — koji se protivi u. = non legitimus.

ustaviti; ustavljati = morari; remorari; demorari alqm, ili alqd; moram facere alci rei; moram afferre alcjs rei, ili alci rei; moram et tarditatem afferre alci rei. — (zadržati; smetati) tardare; retardare, n. pr. cursum, impetum. — (zadržati) tenere; retinere; sustinere, n. pr. furem, equos, currum. — (pridržati) detinere alqm. — (silom u.) reprimere, n. pr. fugam hostium, redundantem lacum. — (odvraćati; zaustavljati) arcere; cohibere. — u. koga, koji hoće da otide = profecturum detinere. — u. koga na putu = retardare alqm in via; remorari alcjs iter. — u. se = (stanuti; mirno stajati) consistere; resistere. — (putujući, govoreći) subsistere.

usteg; ustega = moderatio; continentia; temperantia; temperatio; modus.

ustegnuti; ustezati = adducere, n. pr. habenas. — (uspregnuti) v. — u. se = se tenere; se continere. — jedva se mogu u. a da ne = vix me teneo quin; vix me contineo, ili me continere possum, quin; vix teneri, ili contineri possum, quin; vix temperare mihi possum quin. — u. se česa = abstinere se (ab) alqa re, temperare ab alqa re, n. pr. ab injuria, a caedibus.

ustisati = premere; instare. — (oko koga; navaliti) urgere.

ustoka = eurus.

ustopce; ustopice = (slijediti koga) vestigiis alqm sequi, consequi; vestigiis alcjs instare, ili insistere.

ustra = novacula; culter tonsorius.

ustrajan = v. postojan.

ustrajati = durare, n. pr. in opere et labore, unam hiemem in castris; perseverare, n. pr. in sententia, in bello. — (ostati pri čem) perstare, n. pr. in incepto, in sententia. — (održati se) sustentare, n. pr. aegre eo die sustentatum est. — (podnositi) perferre; sustinere; perpeti alqd.

ustrajnost = perseverantia. — (postojanost) assiduitas.

ustrašiti = metum alci offerre; exterrere alqm.

ustraviti = terrere; exterrere; metum alci afferre, inferre, offerre, injicere, incutere.

ustrčati; ustrčavati = sursum currere; currere in alqd.

ustresti se = contremiscere.

ustreptati; ustreptjeti = tremere; contremiscere.

ustrgati; ustrgnuti = decerpere.

ustrijeliti = (oboriti; usmrtiti) dejicere. — (probiti) trajicere; transverberare; confodere, n. pr. alqm jaculis; configere, n. pr. alqm sagittis.

ustroj = temperatio, n. pr. corporis.

ustrojavati; ustrojiti = ordinare; componere. — u. državu = civitatis statum ordinare; rem publicam, ili res componere; rem publicam legibus temperare. — (o koži) = conficere; perficere. — (uškopiti) v.

ustrpljenje = v. ustrpljivost.

ustrpljeti se = (patienter) exspectare; quiescere; manere. — (strpljivo podnositi) patientia uti; patientiam adhibere alci rei.

ustrpljiv = patiens, n. pr. injuriae ovis. — (krotak; tih) placidus. — adv. patienter; toleranter.

ustrpljivost = patientia. — (podnošenje) tolerantia. — (ustrajnost) perseverantia. — (ravnodušnost) aequus animus; aequitas animi. — kušati čiju u. = patientiam alcjs tentare. — izgubiti u. = patientia vincitur; patientiam rumpo, ili abrumpo.

ustručati se = se abstinere.

ustručavati se = dubitare (inf.); cunctari (inf.). — (ne usuditi se) vereri; non audere.

ustuk = remedium.

ustuknuti = recedere; retro cedere.

ustupanje = (sudbene stvari, koja se zvala res mancipi) abalienatio. — (u. i prijenos imanja na drugoga) cessio in jure.

ustupati; ustupiti = cedere alqd, ili alqa re alci; concedere alci alqd, n. pr. cedere alci alqd de alqa re; partem alcjs rei concedere alci; concedere alci imperium, regnum. — (na drugoga prenijeti; sudbeni t. t.) abalienare. — u. zapovijed drugomu = summittere imperium alci. — u. dobra komu = decedere de bonis.

usud = fatum.

usuda = audacia; v. smjelost.

usuditi = destinare; v. odrediti. — u. se = audere.

usuđivati se = v. usuditi se.

usukati; usukivati = torquere; intorquere. — u. se = macescere; macrescere; tenuari; extenuari.

usuprot = v. nasuprot.

usušiti = siccare; desiccare; v. osušiti.

usuti = infundere.

usutoniti se = advesperascit; coepit advesperascere; coelum vesperascit; vergit, ili inclinatur in vesperum dies.

usužnjiti = alqm in servitutem redigere; alci servitutem injungere; alqm servitute afficere.
usvjetlan = nitidus; nitens.
usvjetovati se = v. usavjetovati se.
uš = pedis.
ušapnuti = insusurrare alci alqd in aures, ili ad aurem; dicere alci alqd in aurem.
ušat = auritus.
ušće = (od rijeke) (u opće) os; ostium. — (gdje ih je više) caput, n. pr. capita Rheni.
ušćućuriti se = conquiniscere.
ušikati = somnum conciliare alci; sopire; consopire alqm.
ušiti; ušivati = insuere in alqd.
uškopiti = castrare; virilitatem alci adimere.
uškopljenik = eunuchus; homo castratus; v. škopac.
ušnjak = inaures, ium.
uštap = plenilunium.
uštapiti se = stupescere; obstupescere.
uštedak = quod alqs parsimoniā collegit.
uštediti; uštećeti = comparcere.
uštinuti = vellere; pervellere.
uštrb = (šteta) incommodum. — (gubitak) damnum. — (nepravda) injuria. — biti na u. = alci nocere; damno, ili incommodo esse. — bez u. = sine incommodo, sine damno; opis. sa salvus, n. pr. salvo officio, salvo jure amicitiae.
uštrojiti = v. uškopiti.
ušutjeti = conticescere.
ušutkati = silentium imperare; silentium fieri jubere.
utabati = inculcare; conculcare.
utaboriti se = castra ponere, locare, collocare, constituere. — u. se na zgodnom mjestu = castra loco idoneo facere. — u. se u blizini neprijatelja = castra sua paene hostium castris jungere. — u. se prama neprijateljskom taboru = castra castris hostium conferre.
utajati = v. zatajati. — (utišati; utažiti) comprimere alqm. — u. se = v. potajati se.
utakmice = (davati što u.) alterum cum altero commutare.
utaknuti = (komu što u ruku) clam porrigere alci alqd. — u. se = se immiscere.
utaložiti = v. umiriti. — u. se = residere, n. pr. ventus; considere; remittere; subsidere.
utaman = sine consilio; sine proposito; v. zaman.
utamanitelj = exstinctor.
utamaniti = delere, n. pr. hostes, exercitum. — (smaknuti; pogubiti) exstinguere; restinguere. — (ukloniti; odstraniti) tollere, n. pr. memoriam rei, dictaturam, legem. — (razoriti; razvaliti) excidere, n. pr. domos, urbes; v. uništiti. — (obično o stvarima idealnim) abolere, n. pr. magistratum, ritus, memoriam, leges.
utamničiti = includere, ili condere in carcerem, ili in custodiam; in carcerem ducere.
utanačiti = pacisci alqd cum alqo. — u. mir = pacem facere. — u. pogodbu = pactionem facere; v. ustanoviti, ugovoriti, uglaviti.
utanjiti = tenuari; extenuari; attenuari. — (umanjiti se) imminui.
utažiti = lenire alqm, n. pr. se consolatione, animum, iras, dolorem; mitigare, mitiorem facere alqm, n. pr. animum alcjs, tristitiam, dolorem; mollire, n. pr. animos, iras; levare, n. pr. dolorem consolando.
uteći = evadere ex alqa re, ili ab alqo, n. pr. e manibus hostium, e periculo; effugere, n. pr. e proelio, ex vinculis, periculum, mortem; fugere, n. pr. ex provincia, a Troja, lupum; profugere, n. pr. ex, ili ab urbe, domo. — (odbjeći) aufugere. — (izbjeći) defugere, n. pr. patriam, proelium. — (ispod ruke u.) subterfugere, n. pr. periculum, poenam aut calamitatem. — (umaći) elabi, n. pr. ex urbe, custodiae. — (potajno u.) clandestina fuga se subtrahere; clam se subducere. — (bijegom se ukloniti) fugā vitare, ili evitare, n. pr. periculum, mortem. — (u. tamo amo, razbjeći se) diffugere. — (bijegom se spasiti) fuga salutem petere. — pustiti koga da u. = alqm effugere, ili evadere pati. — (predobiti koga u trčanju) cursu superare alqm. — u. se = (komu) confugere, perfugere, refugere ad alqm. — u. se pod čije okrilje = se in alcjs fidem et tutelam conferre; (poglavarstvo zazvati u pomoć) appellare alqm, n. pr. praetorem, tribunos; (pozivati se na koga; prizivati) provocare ad alqm, n. pr. ad populum.
utecište = v. utočište.
utegnuti = stringere.
utemeljitelj = conditor, n. pr. urbis, sacri alcjs; auctor, parens, n. pr. urbis, philosophiae.
utemeljiti; utemeljivati = fundamenta alcjs rei ponere, ili jacere. — (podignuti; ustrojiti) condere; instituere; constituere. — u. državu = civitatem, ili rem publicam constituere. — u. grad = urbem condere, ili constituere.
utezati = adducere; stringere.
uticaj = vis, n. pr. solis, stellarum ac lunae. — (djelovanje na čuvstvo) tactus, n. pr. solis, lunae; appulsus, n. pr. frigoris. — (odlučan u.) momentum. — (sila; znamenitost) pondus, n. pr. commendatio magnum p. apud te habuit. — (znatnost) auctoritas, n. pr. totius hujus rei quae sit vis, quae auctoritas, quod pondus ignorant. — dobar u. = vis et utilitas. — škodljiv u. = vis noxia. — imati u. na koga = movere, ili commovere alqm, ili alcjs animum; (vrijediti; imati važnost) valere ad alqd. — ne imati u. = nihil momenti habere ad alqd; nihil conferre ad alqd.

uticati = v. utjecati.
utihati (se); **utihnuti** = sedari; quiescere.
utikati se = v. umiješati se.
utirati = abstergere. — (u. n. pr. livadu) depascere.
utis; **utisak** = (utisci, što ih svijet čini na dušu) impressiones. — (dubok u. govora na slušaoca) aculeus. — (u. na čuvstva) animi motus, ili motio, ili commotio. — izvanjski u. = pulsus externus, ili adventicius; impulsio oblata extrinsecus. — zao u. = offensio. — dobar u. = delectatio. — učiniti dobar u. na slušatelje = movere audientes, ili animos audientium; animos audientium commovere, ili permovere; in animos audientium penetrare. — dubok u. učiniti na slušatelje = aculeos in animis eorum, a quibus sum auditus, relinquere; in eorum mentibus, qui audierunt, quasi aculeos quosdam relinquere; aculeum in audientium animis relinquere. — jak u. učiniti na koga = alcjs animum vehementer commovere, magnopere movere, acriter percutere; alte descendere in pectus alcjs. — takav u. učiniti da itd. = alqm sic, ili ita afficere, ut etc. — nikakav u. ne učiniti = alqm nihil movere.
utiskati; **utiskivati**; **utisnuti** = premere; imprimere. — u. što komu u ruku = dare alci alqd in manum. — u. se = ipsum se inferre.
utišati = sedare, n. pr. seditionem, tumultum, discordias, iram; comprimere, n. pr. seditionem; compescere, n. pr. dolorem, querelas; lenire, permulcere, n. pr. iram; v. utihati.
utiti = v. opretljati.
utjecaj = v. uticaj.
utjecati = influere. — u. u more = in mare effundi, ili se effundere; in mare fluere, ili influere; ad mare profluere; in mare decurrere, n. pr. pluribus ostiis. — (imati uticaj) v. uticaj. — (uteći) effugere; v. uteći. — u. komu na riječ = alqm (loquentem) interpellare.
utjeha = solacium; solamen. — (tješenje) consolatio. — (razgovor) alloquium. — (pomoć, lijek) medicina. — utjehom ublažiti = consolari, n. pr. dolorem alcjs. — biti na u. = solacium praebere, ili afferre alci; solacio, ili solacium esse. — to mi je najveća u. što itd. = consolor me maxime illo solacio quod etc. — u. nalaziti u čemu = se consolari per alqd, n. pr. per literas; doloris medicinam petere ab alqa re, n. pr. a philosophia; sustentari alqa re, n. pr. literis. — nalaziti u. u nevolji = consolationem malorum invenire. — u najvećoj nevolji u tome u. nalazim što itd. = in maximo dolore hoc solatio utor, quod.
utjerati; **utjerivati** = v. satjerati. — u. u laž = v. laž. — u. koga u tjesnac = in angustias adducere, ili in angustum compellere alqm. — u. koga u bijeg = fugare; in fugam dare, vertere, convertere, conjicere alqm. — u. što komu u glavu = inculcare alci alqd. — u. novce = exigere pecuniam.
utješan = consolatorius, n. pr. literae.
utješiti = v. tješiti.
utješiv = consolabilis, n. pr. dolor.
utkati = intexere.
utočište = (u opće) perfugium. — (mjesto odaljeno, skrovito, u koje se ko povuče, da bude što dalje od pogibli) refugium. — (azil) asylum. — (skrovište, zbjeg) receptaculum. — (luka; zaklon) portus. — (kula; zaklon) castellum.
utočiti = infundere.
utočnica = (rijeka) flumen, quod influit in.
utok = (od rijeke) os; ostium.
utoka = effugium.
utoliti = v. utihati.
utonuti = aquā mergi; v. potonuti.
utopiti = mergere aquā; demergere in aqua; immergere aquae, ili in aquam. — u. se = aquis hauriri; aquis, ili fluctibus submergi; fluctibus obrui. — (o brodolomcu) naufragio perire, ili interire.
utopljenik = mersus. — (brodolomac) naufragus.
utorni = firmus; robustus.
utoviti = v. ugojiti.
utražiti; **utraživati** = v. istraživati.
utrčati = currere in.
utrenik = via militaris; via publica. — u. uzeti = aufugere; profugere.
utrgati; **utrgnuti** = v. trgati.
utrina = pascua, orum.
utrkati = v. utrčati.
utrkivanje = cursus certamen; curriculum.
utrkivati se = cursu certare.
utrknuti se = v. utrkivati se.
utrnuće = torpor.
utrnuti = v. trnuti.
utroba = (crijeva) intestina, orum. — (unutrnji dijelovi životinjskoga tijela) viscera, um. — (srce, pluća, jetra, sljezena) exta, orum. — (materina u.) uterus.
utrobica = v. džigerica.
utrobogatalac = haruspex; extispex.
utroboslovje = haruspicina; haruspicium; extispicium.
utrpati se = ipsum se inferre.
utrti = interere. — (zgaziti) conculcare; pedibus suis obterere. — (otrti) v. — u. put = viam facere, ili aperire. — u. put kroz što = aperire, n. pr. saltum caedendo. — utrven put = via trita.
utruditi = fatigare. — (sa svijem) defatigare; v. umoriti.
utuk = remedium.
utuknut = v. lud.
utuliti = v. ugasiti.

utupiti = hebetare alqd, ili aciem alcjs rei; obtundere alqd, ili aciem alcjs rei; retundere alqd.
uturati; uturiti = immittere; injicere.
utušiti = v. utuliti.
utuviti = memoriae infigere; memoriae, ili animo suo affigere.
utvara = species vana, ili inanis. — (sjena; maštanje) simulacrum. — (opsjena; prikaza) umbra.
utvarati se = (komu što) videtur alci alqd; obvia fit alci species. — (krivo misliti) falso opinari.
utvora = v. utvara.
utvoren = falsus; falsa cogitatione formatus. — (prividan) opinatus.
utvorica = v. utvara.
utvoriti = v. utvarati.
utvrda = opus; operis munitio; (u plur.) opus (ili opera) munitionesque; munitiones; munimenta; opera. — (bedemi; opkopi) munitio. — (sredstvo utvrde) munimentum.
utvrditelj = firmator, n. pr. pacis. — (sagraditelj; radnik kod utvrđivanja) munitor.
utvrditi; utvrđivati = (učvrstiti) confirmare. — (načiniti da bude tvrdo; nabiti) solidare, n. pr. muros. — (učiniti jačim, potrajnim) firmare; confirmare, n. pr. firmare cum potentissimo populo perpetuam pacem amicitiamque; confirmare regnum Persarum; stabilire, n. pr. stipites, rempublicam, leges. — (učvrstiti da dugo traje) fundare, n. pr. libertatem, salutem reipublicae, imperium. — (zidinama, opkopom itd.) munire; communire. — (sprijeda u.) praemunire. — (utvrdama u.) operibus munire; munitionibus firmare. — (zidinama) muris munire; moenibus saepire.
utvrđenje = confirmatio. — (opkopavanje; utvrđivanje) munitio, n. pr. castrorum.
uvabiti = illicere in alqd; pertrahere in alqd.
uvala = vallis. — (kotlina) convallis.
uvalina = v. uvala.
uvaliti = volvere in alqd. — u. koga u propast = praecipitare alqm in exitium. — u. u pogibelj = alqm in periculum inferre.
uvaljati; uvaljivati = v. uvaliti.
uvardati = secum, ili cum animo reputare alqd.
uvarisati = conjicere; conjectare; conjecturā assequi, ili consequi; conjecturā reperire.
uvariti = percoquere.
uvažanje = invectio.
uvažati = importare; invehere.
uvažavati; uvažiti = rationem habere, ili ducere alcjs rei. — i to treba u. = hic quoque ponendus est calculus.
uvedenje = inductio; introductio.
uve(h)nuti = flaccescere. — uvehnuo = flaccus; vietus.
uveličati = augere, n. pr. vim hostium, rem laudando; amplificare, n. pr. rem ornando; alqd amplificare et augere; extollere, n. pr. alqd laudibus, alqd in majus; verbis exaggerare, n. pr. beneficium; in majus celebrare.
uveseliti = delectare; oblectare.
uvesti (uvedem) = (žive stvorove) ducere; inducere; introducere. — (pustiti unutra) intromittere, n. pr. alqm ad alqm. — u. što u običaj = morem inducere; consuetudinem introducere. — u. u napast = alqm in discrimen vocare, ili adducere; v. uvažati.
uvèsti (uvèzêm) = (lađu u luku) navem in portum introducere. — u. se (u luku) = in portum invehi; in portum decurrere.
uvésti (uvézêm) = acu pingere in alqa re.
uvezati; uvezivati = colligare.
uvidjeti = intellegere; perspicere; agnoscere.
uvijanje = tortus; inflexio.
uvijati = v. uviti.
uvijedati = v. ujedati.
uvijek = (ne gledajući na nikakve međe vremenske) semper. — (do stanovita vremena) usque. — (u svako vrijeme) omni tempore. — (nikada ne, pred glag.) numquam non. — (neprestano) perpetuo. — (po sve dni) in dies. — za u. = in omne tempus; in perpetuum; in aeternum.
uvinuti = v. uviti.
uviti = torquere; contorquere. — (umotati) involvere. — u. se = (oko koga) alqm adulari. — zmija se u. = serpens dat tortus.
uvitliti = aliam rem super aliam ponere.
uvjeravanje = (ozbiljno) asseveratio. — (potvrđivanje) affirmatio.
uvjeravati = (ozbiljno) asseverare. — (posvjedočiti) testari. — (tvrditi) affirmare; confirmare alci alqd. — u. koga = persuadere alci; v. uvjeriti.
uvjerenje = persuasio. — (osvjedočenje) fides.
uvjerica = induciae, arum.
uvjeriti = (koga) persuadere alci. — u. se = sibi persuadere. — uvjeren sam = mihi persuasum est de alqa re, ili ak. s inf. — potpuno sam u. = mihi persuasissimum est; plane non dubito quin; pro certo habeo (ak. s inf.). — (uzdam se) confido. — budi uvjeren da = velim tibi ita persuadeas; sic volo te tibi persuadere; illud sic habeto (svi s ak. s inf.).
uvjernik = qui indutias fecit.
uvjerovati se = (u koga) fidere, ili confidere alci; credere alci.
uvještiti se = expertum, ili peritum fieri; exercitatum fieri in alqa re; exercitationem capere, nancisci, consequi. — (izučiti se) percallescere, n. pr. usu rerum; v. uvježbati se.
uvjet = condicio. — (propis; ugovor) lex; v. ugovor.
uvjetimice = condicione; condicionibus; cum quibusdam condicionibus.

uvježbati = (koga) exercere, n. pr. corpus, juventutem, ingenium, memoriam. — u. se = v. uvještiti se. — uvježban = exercitatus.
uvlačiti = trahere in alqd. — (staviti u što) immittere; inserere. — (natrag vući) retrahere. — u. se = irrepere in alqd; se insinuare, n. pr. inter turmas equitum, in alcjs familiaritatem.
uvod = (početak besjede) exordium, n. pr. dicendi. — (predgovor knjizi, ili govoru) prooemium, praefatio.
uvoditi = v. uvesti. — u. se = (komu) blanditiis et assentationibus colligere alcjs amicitiam.
uvođenje = inductio; introductio.
uvoj = tortus, us.
uvojka = cincinnus.
uvor = lingua in altum excurrens.
uvoz = invectio. — slobodan u. vina = potestas importandi vinum. — kod njih nije slobodan u. vina = vinum ad se importari non sinunt.
uvoziti = v. uvažati.
uvozni = (u. trgovina) res, ili merx quae importatur.
uvoznina = portorium.
uvožnja = v. uvoz.
uvračati = divinare.
uvraćati se; uvratiti se = v. svratiti se.
uvrći = v. umetnuti.
uvrebati = aucupando deprehendere.
uvremeniti se = disserenascit; caelum serenum, ili caeli serenitas redditur; nubila disjiciuntur.
uvrgnuti = v. uvrći.
uvrijediti = injuriam alci facere, inferre, injungere; injuriā afficere alqm; laedere. — (nehotice) offendere, n. pr. existimationem alcjs, alqm. — u. koga riječima = verbis, ili voce vulnerare; voce, ili oratione alqm, ili convicio aures alcjs violare; contumeliam alci dicere. — ćutjeti se uvrijeđen = injuriam sibi factam putare; (čim) alqd in, ili ad contumeliam accipere. — nijesam imao namjere da te u. = non in hoc feci ut te offenderem; cave in contumeliam acceperis (n. pr. ignorationem meam).
uvrjeda = (sve ono, čim se ko nehotice uvrijedi, ili čim neoprezno druge vrijeđa) offensio. — (nepravda, uvrjeda prava) injuria. — (u. poštenja) contumelia.
uvrnuti = detorquere. — u. koga u laž = mendacii alqm coarguere; alqm in mendacio convincere. — u. se = v. svratiti se.
uvrstati = (n. pr. vojsku) copias ordinare, ili disponere.
uvrstiti = (među) inserere numero, n. pr. civium. — mandare, n. pr. annalibus, diurnis urbis actis.
uvršak = cumulus.
uvršiti; uvršivati = cumulare.
uvrtati = v. uvrnuti.
uvrtjeti = (što u glavu) animum, ili in animum inducere (ak. s inf.).
uvući = v. uvlačiti.
uz = (kretanje) n. pr. uz brdo = in adversum montem, ili adverso monte. — uz brežuljak = adversus collem. — uz rijeku = flumine adverso. — uza stube = contra scalas. — uz gore = sursum. — uz put = v. put. — (kod) n. pr. sjediti uz koga = ad alcjs latus sedere. — ići uz koga = a latere alcjs incedere. — jahati uz koga = juxta alqm adequitare; equo comitari alqm. — ležati za stolom uz koga = accubare alci. — uz to = praeterea; insuper. — uza sve to = nihilo minus; (dok što drugo traje) n. pr. uz krajinu = dum bellum geritur; uz objed = inter cenam; super cenam; uz ljeto = aestate; aestivo tempore. — pjevanje uz gusle = vox fidibus juncta; cfr. cantu vocis sociata nervorum concordia.
uza = v. tamnica. — (prijedlog = uz) v.
uzabrati = carpere; decerpere. — (cvijeće; voće) legere.
uzačak = v. uzak.
uzaći = v. uzići.
uzadnje = sero.
uzagrepce = (potrčati) proripere se.
uzaimanje = mutuatio.
uzaimati = v. uzajmiti.
uzaimno = v. uzajmice.
uzajaman = mutuus.
uzajamnost = vicissitudo, n. pr. studiorum officiorumque.
uzajedno = una. — (u isto doba) simul.
uzajeman = mutuus.
uzajemnost = v. uzajamnost.
uzajmice = mutuo.
uzajmiti = (u koga što) mutuari. — (komu što) mutuum dare; v. zajam.
uzak = (u sebi; po naravi) angustus. — (stisnut; tijesan) artus. — adv. anguste; arte.
uzalud = (bez uspjeha; bez svrhe) frustra. — bezuspješno; objektivno s obzirom na stvar, u kojoj se ništa ne može opraviti) nequicquam. — (bezuspješno; zaman) incassum.
uzamance = deinceps; alius post alium. — (o dvjema stvarima) alter post alterum.
uzan = v. uzak.
uzao = nodus. — učiniti u. = nodum facere, ili nectere. — u. riješiti = nodum solvere, ili expedire.
uzaptiti = deprehendere, n. pr. literas, naves.
uzastopce = deinceps; continuus, n. pr. tres dies continuos. — u. slijediti koga = v. ustopce.
uzavreti = effervescere. — (planuti; pren.) exaestuare, n. pr. mens irâ; effervescere. — (užeći se) exardescere; excandescere.
uzbibati se = commoveri. — (o moru) aestuare.

uzbijati; **uzbiti** = v. suzbiti.
uzbijesniti = excandescere; irā efferri.
uzbjeći = refugere, n. pr. ex castris in montem, in portum; retro fugere. — (u. kamo) fugā alqm locum repetere.
uzbjegnuti = v. uzbjeći.
uzblesati se = stupere.
uzbrati = v. uzabrati.
uzbrdica = clivus; acclivitas (rijetko).
uzbrdit = acclivis, n. pr. locus paulatim ab imo.
uzbrižiti se = v. zabrinuti se.
uzbuditi = v. pobuditi.
uzbujati = tumescere; intumescere. — (o rastlinama; bujno rasti) luxuriari. — (o vodi) crescere, n. pr. flumen ex nivibus. — more je u. = mare fluctibus exasperatur; mare acriore vento concitatum fluctus ciet.
uzbuna = v. pobuna.
uzbuniti; **uzbunjivati** = v. pobuniti.
uzburkan = (u. more) mare vi ventorum agitatum atque turbatum.
uzburljati = commiscere.
uzda = frenum. — (obično u plur.) freni, orum i frena, orum. — (vođice; pren. vlada) habenae, arum. — metnuti u. = (obuzdati) frenum injicere equo; frenare, ili infrenare equum (prt. frenum equo detrahere). — bez u. = sine freno; (nezauzdan) infrenatus (rijetko).
uzdah = suspirium. — (uzdisanje; stenjanje) gemitus.
uzdahnuti = suspirare; suspirium trahere.
uzdan = v. pouzdan.
uzdanje = v. pouzdanje.
uzdar = qui habenas conficit.
uzdarje = munus, quo alqm remuneror. — dati u. = munus munere pensare.
ùzdati = v. uzda.
ȕzdati se = (u koga, u što) fidere alci, ili alci rei, confidere; credere alci, ili alci rei; fretum esse alqo, ili alqa re; niti alqa re.
uzdići; **uzdignuti** = tollere; attollere. — (dizati, ispraviti) levare; sublevare. — (uspraviti) erigere, n. pr. scutum, jacentem; arrigere, n. pr. arma, currus litore. — u. ruke k nebu = manus ad coelum tendere, ili tollere. — u. se = se attollere; se erigere.
uzdignuće = (pren.) sublatio, n. pr. animi.
uzdisanje = suspiritus. — (stenjanje) gemitus.
uzdisati = suspirare; suspiria trahere.
uzdivljačiti; **uzdivljati** = v. podivljati.
uzdizati = v. uzdignuti.
uzdražati = v. poskupljeti.
uzdrhtati se; **uzdrktati se** = tremere; contremiscere; tremefieri.
uzdrmati = concutere, n. pr. rempublicam; quassare, n. pr. rempublicam; conquassare, n. pr. provincias; convellere, n. pr. rempublicam, judicia; labefactare, n. pr. fidem, amicitiam, leges, rempublicam; v. uznemiriti.
uzdržanje = (sama sebe) continentia. — (umjerenost) temperantia. — (osobito od onoga, što nije slobodno) abstinentia. — (držanje prave mjere) moderatio. — (sahranjenje; čuvanje) conservatio.
uzdržati; **uzdržavati** = (što da ne pane) sustinere; sustentare. — (zadržati; sačuvati) retinere, n. pr. amicos observantiâ, armis regnum. — (sačuvati; othraniti) sustinere; sustentare. — (sahraniti nešto onako, kako je) servare, conservare. — (hraniti; uzgajati) tueri, n. pr. vitam corpusque, sex legiones re sua; alere; alere ac sustentare. — (u. u kojem god stanju) tenere; continere, n. pr. alqm in fide, in officio, in armis. — (u sebi sadržavati) continere; v. sadržavati; v. ustezati, usprezati. — u. se = (o čeljadetu) se servare; se conservare; salutem suam tueri. — (hraniti se) ali alqa re. — (održati se) sustineri; se sustentare. — (o stvarima) (trajati) (integrum) manere, ili permanere. — (ustezati se) v. (ustrajati; održati se).
uzdržavanje = (hrana) victus.
uzdržavatelj = conservator; servator.
uzdržnost = v. uzdržanje.
uzduh = v. vazduh.
uzdušiti = intumescere.
uzduž = in, ili per longitudinem; secundum, n. pr. flumen; praeter, n. pr. oram.
uzeće = occupatio. — (na juriš) expugnatio; opis. sa capere, occupare, n. pr. urbs capta, auctores occupandae urbis.
uzepsti = frigore, ili gelu peruri.
uzeti = (hotimice i navlaš za svoju porabu) sumere. — (uhvatiti) capere. — (fizički osvojiti i držati) prehendere. — (primiti) accipere. — (dići; odnijeti) tollere. — (izvaditi) promere; depromere. — (oduzeti) adimere; auferre. — (na silu u.) eripere. — (kradom u.) surripere. — (ukrasti) furari. — (kúpiti) emere. — (posvojiti) potiri alqa re. — (u boju svladati; na juriš u.) expugnare. — (zauzeti) occupare; capere. — u. sa sobom koga = secum ducere. — (izvesti) secum educere. — (odnijeti stvari) secum auferre. — (iz domovine) sibi domo efferre, n. pr. trium mensium cibaria. — (primiti u, na) tollere, n. pr. alqm in currum, in equum. — u. što na se = tollere, n. pr. plus oneris sustuli quam ferre me posse intellego; (dragovoljno i biti s toga odgovoran) recipere; (na molbu bez odgovornosti) suscipere. — u. što u kakvome smislu = accipere, n. pr. in contumeliam; interpretari, n. pr. etiam adversa benigne. — u. koga na oko = petere alqm. — u. što u obzir = alqd spectare, respicere; alcjs rei rationem habere, ili ducere. — u. utrenik = v. utrenik.

— u. u zajam = v. uzajmiti. — u. govoriti = v. početi.

uzgajati = v. uzgojiti.

uzglavak; uzglavlje; uzglavnica = pulvinus; cervical. — (bogovima pripravljena uglavnica, kad je bio lectisternium) pulvinar.

uzgoj = educatio. — (nauka; obuka) disciplina. — nježan u. = educatio mollis. — dati dobar u. djeci = liberos bene, honeste, liberaliter, ingenue educare.

uzgojilja = educatrix. — (učiteljica) magistra. — (othraniteljica) nutrix.

uzgojiti = educare. — (odojiti, othraniti) nutrire. — (gojiti; hraniti) alere. — (uzdići, odgojiti) tollere; suscipere. — (izobraziti) erudire; instituere.

uzgor; uzgora = sursum.

uzgorica = v. uzbrdica.

uzgorit = excelsā staturā. — (ponosit) superbus.

uzgotoviti = v. zgotoviti.

uzgred; uzgrede = in transitu; transiens; praeteriens. — (površno) strictim, n. pr. dicere. — u. što spomenuti = in transitu, ili leviter alqd attingere.

uzgredan = v. nuzgredan.

uzica = restis; v. uže.

uzići = ascendere. — (popeti se) conscendere, n. pr. currum. — (ponajviše sa značenjem truda i muke) escendere. — (mukom) eniti in.

uzidati = muro, ili saxis includere.

uzigrati; uzigravati = exsultare; exsilire. — (ustresti se) contremiscere.

uzilaziti = ascendere; v. uzići.

uzimati = v. uzeti.

uzina = angustiae, arum; v. užina.

uziti = coartare (prt. dilatare; laxare); cogere in artum. — (suziti) angustare; v. suziti.

uzjahati; uzjahivati = (na konja, konja) in equum escendere; conscendere equum. — (koga na konja) imponere, ili inferre alqm in equum.

uzječati = personare; resonare; insonare.

uzjoguniti se = obstinatum fieri.

uzlat = nodosus.

uzlati = nodare; nodum facere, ili nectere.

uzlaz; uzlazak; uzlazište = ascensus.

uzlaziti = v. uzići.

uzlet = (duha) animi cursus; impetus (cogitationis); elatio animi.

uzletjeti = subvolare.

uzlijeniti se = socordiae se atque ignaviae tradere; languori se desidiaeque dedere.

uzlovit = nodosus.

uzmaći = (u opće) recedere; retrocedere. — (u bici) pedem, ili gradum referre. — (vratiti se; o vojsci) se recipere; se referre. — (tabor natrag premjestiti) castra referre. — u. se = v. uzmaći.

uzmahati; uzmahivati; uzmahnuti = agitare. — u. uzdu = premere frena, ili habenas.

uzmak = receptus. — trubiti na u. = receptui canere.

uzmaknuti = v. uzmaći.

uzmanjkati = v. manjkati.

uzmicati = v. uzmaći.

uzmiješati = miscere; permiscere; commiscere.

uzmlačiti; uzmlačivati = tepefacere.

uzmložiti; uzmnažati; uzmnožati; uzmnožiti = v. umnožiti.

uzmučiti se = sollicitari; inquietari.

uzmuhati se = se jactare; se commovere.

uzmutiti = turbare; v. pomutiti.

uznač (na); uznačice; uznak (na) = supinus, n. pr. supinum cadere, cubare.

uznati = v. doznati.

uznemiriti; uznemirivati = pacem turbare. — (koga, duh) sollicitare; sollicitum facere. — (u. i smesti) turbare; conturbare; perturbare. — (žalostiti; vrijeđati) pungere. — (uzrujati; dirnuti) commovere. — (uzbuniti) agitare. — (poremetiti) exagitare.

uznica = v. tamnica.

uznići = v. uzniknuti.

uznijeti = ferre in (ak.). — u. se = insolenter, ili superbia se efferre; sublati esse animi; superbire; v. osokoliti se; osloboditi se; uzoholiti se.

uznik = comprehensus; custodiae traditus.

uzniknuti = se erigere.

uznos = insolentia; superba insolentia; insolens superbia.

uznosit = excelsus; altus; sublimis; elatus. — (ohol) insolens; insolentis superbiae plenus.

uznositi = v. uznijeti.

uznositost = altitudo, n. pr. animi, orationis, ingenii. — (uznos) v.

uznošljiv = v. uznosit (ohol); ponosit.

uzobijestiti se = v. uznijeti se.

uzobraziti = v. izobraziti.

uzoctiti se = coacescere; acescere.

uzoholiti = superbum facere; alcjs animum ad superbiam inflare; alci spiritus afferre. — u. se = insolenter se efferre; animos efferre, ili tollere; insolentiā efferri; superbire; tumere; insolescere.

uzor = exemplar; exemplum (svrsi shodan); specimen, n. pr. prudentiae specimen G. Scaevola. — u. ljepote = perfecta species pulchri; species pulchritudinis eximia quaedam — (žena) excellens muliebris formae pulchritudo. — u. kriijeposti = perfecta species honestatis, ili virtutis; incredibilis virtus.

uzorati = exarare.

uzorit = v. ugledan.

uzovit = nodosus.

uzradovati = v. obradovati.

uzrasao = adultus.
uzrast = statura (corporis). — visok u. = statura excelsa. — nizak u. = statura parva, ili haud magna; v. stas; rast.
uzrastao = adultus.
uzrasti = crescere. — (odrasti; o čeljadetu) adolescere. — (stati na snagu, odrasti) pubescere. — (o biljkama) surgere in altitudinem.
uzražnjati se = v. uspropadati se.
uzreti; uzrijati = maturari; maturescere; ad maturitatem venire, ili pervenire; maturitatem assequi, adipisci, capere.
uzročiti = causam esse alcjs rei. — (stvoriti, učiniti) gignere; parere, n. pr. odium, dolorem.
uzročnik = (početnik) auctor. — (tvorac; začetnik) effector. — (snovatelj; tvorac) molitor. — (poticatelj na što) instimulator; concitator.
uzrok = (u opće) causa. — (izvor; početak) origo; fons. — (uzročnik) auctor; effector. — (tvar; gradivo; povod) materia. — (pametan u.; nutarnji u.) ratio. — on je u. rata = ille est auctor, ili concitator belli. — tražiti u. ratu = materiam belli quaerere (da se zaratiš). — u. biti čemu = causam esse alcjs rei. — bez u. = sine causa; temere. — s toga u. = ea de causa; ob, ili propter eam causam. — s više u. = aliquot de causis. — s toga u., što = quod; eo, quod; ideo, quod; propterea, quod. — nema nikakva u. da = non est, ili nihil est quod, ili quare, ili cur. — imam u. da = est quod.
uzrokovati = v. uzročiti.
uzrovati = eruere.
uzrujan = commotus. — (uzbunjen) concitatus. — (zabunjen) perturbatus.
uzrujanost = concitatio, n. pr. animi, mentis; commotio, n. pr. animi.
uzrujati = concitare; commovere; perturbare; v. uzrujan.
uzur = otium.
uzuran = curis vacuus; otiosus.
uzuriti = otiari; otium habere; otiosum esse; otium alci est; vacare; vacuum esse.
uzurlija = otiosus; vacuus labore, ili negotiis.
uzveličati; uzveličavati; uzveličiti; uzveličivati = v. uveličati.
uzveseliti = v. razveseliti.
uzvesti = ducere in (ak.)
uzvilašen = (o mjesecu) luna bicornis.
uzvisit = augustus; elatus; excelsus.
uzvisiti = erigere; efferre. — (povećavati) augere. — u. koga na velike časti = ad amplissimos honores alqm provehere.
uzvisitost = altitudo; excelsitas. — (uzvišenost) sublimitas.
uzvisivati; uzvišiti; uzvišivati = v. uzvisiti.
uzvišenost = v. uzvisitost.
uzvištati = acescere; corrumpi.
uzvjerati se = pavide circumspectare; oculos pavidos circumferre.
uzvoditi = v. uzvesti.
uzvonjati se = v. usmrdjeti se.
uzvrdati se = tergiversari.
uzvrpoljiti se; uzvrporiti se = moveri; commoveri.
uzvrtati = v. povraćati.
uzvrtjeti se = moveri; commoveri.
užapnuti = v. zastidjeti se.
užar = restio.
užariti = candefacere.
užas = horror.
užasan = horridus; horribilis; horrendus.
užasnost = horror.
uždīti = v. užeći.
uže = funis; v. konopac.
užeći = accendere. — (tako da plamen suklja) inflammare. — (sa svijem a više s obzirom na unutarnji žar) incendere. — (upaliti) ignem inferre, ili injicere alci rei. — (podžeći) alci rei ignem subjicere, ili subdere. — u. svijeću = lumen accendere.
uželjeti se = (čega) cupere, desiderare alqd; desiderio alcjs rei teneri; tenet me desiderium alcjs rei.
užestiti se = animo incitari. — (rasrditi se) irā exardescere, ili incendi.
užgati = v. užeći.
ȕžina = merenda.
užìna = angustiae, arum.
užinati; užinavati = merendam capere.
užiriti = saginare (glandibus).
užitak = usura. — (poraba stvari na stanovito vrijeme) usus fructus; usus et fructus; v. uživanje.
užiti = v. uživati.
uživanje = fructus. — (poraba) usus; opis. glag. frui, n. pr. quae nobis ad fruendum gignuntur. — (slast) fruendi voluptas. — (naslada) oblectatio; delectatio; voluptas.
uživati = frui. — (do kraja) perfrui alqa re. — (služiti se čim) = uti alqa re. — (naslađivati se) voluptatem capere ex alqa re. — (ćutjeti radost u srcu) gaudere; laetari, se oblectare, ili oblectari alqa re. — u. velik ugled = magna esse auctoritate; auctoritate florere, ili vigere.
užižati = v. užeći.
užutjeti = flavescere.

V.

Va = v. u.
vabac = illex, icis.
vabilo = illecebra (češće plur.). — (méka) esca. — (dražest umjetno povećana; mamilo) lenocinium. — (poticalo) irritamentum.
vabitelj = illex, icis.
vabiti = (glasom) voce allicere. — (hranom, mékôm) cibo allicere; cibo inescare; v. mamiti.
vaditi = extrahere. — (iznijeti) promere; depromere, expromere ex. — (izvaditi) excipere de, ili ex alqa re. — (izvesti, izvući) educere, n. pr. e certis armariis infinita volumina; demere, n. pr. secures de fascibus; detrahere, n. pr. alci anulum de digito. — (razabrati; zaključiti) colligere; cogere. — v. korist = utilitatem capere, ili percipere ex alqa re.
vag = vectis.
vaj = vae; heu; hei!
vaj = subst. v. jaukanje; nevolja.
vajač = caelator.
vajanina = caelamen.
vajar = v. vajac.
vajati = caelare.
vajda = v. korist.
vajkada = jam diu. — od v. = antiquitus, n. pr. quorum antiquitus erat in fide civitas.
vajkati se = se excusare; v. kajati se.
vajme = heu! hei mihi.
val = unda. — (talas) fluctus. — udarati na valove = fluctuare. — biti tjeran tamo amo od v. = fluctibus jactari. — razbijati valove veslima = mare, ili fluctus remis everberare. — v. natiskuje v. = unda supervenit undam.
valj; valjača; valjak = cylindrus.
valjan = (jak; krepak) validus; v. jak; krepak. — (dobar) probus; bonus. — (sposoban) idoneus. — (vješt) peritissimus, n. pr. artis suae. — (potvrđen) ratus.
valjanost = (imati v.) valere; ratum esse (biti potvrđeno). — pribaviti v. zakonu = efficere ut lex valeat. — izgubiti v. = valere desisse; non exerceri.
valjanje = volutatio.
valjatan = v. valjan.
váljati = volvere; volutare; pervolvere; v. oboriti; porušiti. — v. se = se volutare; volutari, n. pr. in luto, in cruore suo.
vàljati = (vrijediti) pretium habere. — mnogo v. = magni pretii esse; v. vrijediti; stajati. — (koristan biti) prodesse; usui esse; utilem esse. — valja = opus est; oportet; v. trebati.
valjavica = fluctus; aestus.
valje = v. odmah.
valjuškati = v. valjati.
valovan; valovit = fluctuosus; undosus.
van = (na polje) foras. — (vanka) foris. — (izvan) v.; (osim) v. osim, izvan.
vancaga = v. bradva.
vani = foris.
vanjkuš = v. uzglavak.
vanjski = (koji se vani nalazi; koji izvana dolazi; spoljašnji) extraneus, n. pr. res, ornamenta. — (prt. intestinus) externus, n. pr. tepor. — (prt. interior) exterior. — (tijela; tjelesni) corporis, n. pr. dignitas.
vanka = v. van.
vanredan = extraordinarius; v. izvanredan.
vanština = (lice) facies. — (oblik) figura. — (prilika) forma; species. — (držanje tijela) habitus (corporis). — (ono što je izvana) quae extra sunt; res externae, ili extra positae.
vapa = vapor; v. para.
vapaj = (klik) clamor; vox. — (zaziv) invocatio. — (molba) preces.
vapijati; vapiti = (vikati) clamare; v. vikati. — (zvati) invocare. — (jadikovati; plakati) plorare; lamentari.
vapno = calx.
var = aestus; fervor; ardor.
varakati (se); varaknuti (se) = declinare alqm.
varalac; varalica = fraudator; circumscriptor. — (tamašnik) praestigiator. — (skitač) planus.
varanje = fraudatio.
varati = fraudare; fallere; decipere. — (o novce zakučiti) circumscribere; v. prevariti. — v. se = falli; decipi; v. prevariti se.
varav = fallax. — (pun prijevare; himben) dolosus; fraudulentus. — (lažan; tašt) vanus. — varave riječi = verba ad fallendum instructa. — adv. fraudulenter; fallaciter; dolose; per dolum. — v. raditi = dolose, ili mala fide agere.
varenina; vareno = (kuhana jela) elixa, orum.
varilja = coqua.
variti = coquere.
varivo = olera, um. — (sočivo) legumina, um.
varka = v. prijevara.
varljiv = v. varav.
varnica = scintilla.

varničati = scintillas edere, ili emittere.
varnik = coquus.
varoš = oppidum. — (podgrađe) suburbium.
varošanin = oppidanus.
varoški = oppidanus.
vas = (čitav) integer. — (potpun) plenus, n. pr. annus, legio. — (cio, potpun) solidus, n. pr. solida stipendia accipere. — (o predmetu prvobitno nerazdijeljenu; nerazdijeljen) totus. — (o svijem dijelovima, ako se ujedno pomisle) universus, n. pr. quos singulos sicut operarios barbarosque contemnas, eos esse aliquid putabis universos? — (svi skupa, ili na okupu) cunctus, n. pr. imminent duo reges toti Asiae, civitates autem omnes, cuncta Asia atque Graecia vestrum auxilium exspectare coguntur. — (o svijem dijelovima, gdjegod bili) omnis, n. pr. quid quisquam potest ex omni memoria sumere illustrius, quam pro uno cive omnes privato consensu et universum senatum publico consilio mutasse vestem? — svi = omnes; cuncti; universi. — (niko ne) nemo non; nullus non; nemo, ili nullus est qui non, ili quin, n. pr. svi vidimo = nemo non videt. — svi griješimo = nemo non nostrum peccat. — svi ustadoše = nemo fuit, qui non surrexerit. — svi pošteni ljudi = omnes boni. — (svi) najpošteniji (ljudi) = optimus quisque. — svi najstariji građani = antiquissimus quisque civis; omnes antiquissimi cives. — sve, što se steklo = quidquid partum est. — sve, što se ističe = quidquid excellit. — sve (stvari) = omnia; omnes res; omne. — (sve, štogòd hoćeš) quidvis. — (ništa ne) nihil non. — (cijelo) totum, n. pr. sve, ili ništa = nihil nisi totum. — sve štogod = quodcunque; quidquid. — sada znaš sve = rem omnem habes. — on može sve = potest omnia. — voljeti pretrpjeti sve, nego = quidvis malle perpeti, ili quidvis potius perpeti quam. — sve to veća briga = in dies major cura. — sve to više = magis magisque; magis et magis; in dies; in dies magis magisque.
vasioni = (v. svijet) universum; mundi universitas; mundus omnis, ili universus.
vaskolik = totus; v. vas.
vaš = vester; taj vaš = iste.
vâš = v. uš.
vašar = mercatus; v. pazar.
vašariti = v. pazariti.
vaška = v. pas.
vatra = v. oganj.
vatren = igneus. — (goruć) ardens. — (žestok) vehemens; acer. — (vruć; žestok) fervidus. — (plamteći) flagrans. — (topao; vruć) calidus.
vatrenost = v. žar.
vatrište = (ognjište u kući) focus. — (malo) foculus.
vatruština = v. oganj.
vavijek = v. uvijek.
vazdakadnji = v. vazdašnji.
vazdan = toto die; v. dan.
vazdanak; **vazdanica** = totus dies.
vazdašnji = v. svagdašnji.
vazduh = (zrak; podneblje) coelum. — (donji v. atmosfera) aër. — (gornji) aether. — (lahor) aura. — u v. = sublime. — u v. se podići = sublime ferri; (o čeljadetu) sublimem abire.
važa = anas.
važan = gravis, n. pr. testis, ratio, causa, argumentum; magnus, n. pr. officium, negotium; magni, ili maximi momenti; komp. i superl. takođ.: antiquior, antiquissimus, n. pr. to mu se učini važnije = id ei antiquius fuit. — najvažnija briga = antiquissima cura. — biti veoma v. = permagni, ili maximi momenti esse. — najvažnije je to = hoc caput est; hoc maximum, ili primum est. — v. grad = urbs nobilis. — v. biti = v. važiti.
važiti = valere. — mnogo v. = multum valere; permagni, ili maximi momenti esse. — (ugledom) multum valet alcjs auctoritas (apud alqm).
važnost = gravitas. — (pretežnost; znatnost; ugled) auctoritas, n. pr. tabularum publicarum, testimonii. — (znatnost) momentum. — čovjek velike v. = vir auctoritate gravis. — stvar od velike, male, nikakve v. = res magni, parvi, nullius momenti. — ne imati nikakvu v. = nullius momenti esse.
večati = mutire; muttire.
veče; **večer** = vesper; (rjeđe) vespera; vespertinum tempus. — (zahod) occasus solis. — u v. = vespere; vesperi; ad id diei, ubi jam advesperavit. — kasno u v. = pervesperi. — pod v. = ad, ili sub vesperum; sub occasum solis. — v. prije = pridie vesperi. — jučer u v. = heri vesperi. — pred v. = primo vespere; prima vesperi; vesperascente caelo, ili jam die; vergente, ili inclinato in vesperum die; ubi coepit advesperascere; quum jam advesperasceret. — do v. = ad vesperum. — prije v. = ante vesperum. — od jutra do v. = a mane usque ad vesperum. — pismo primljeno u v. = vespertinae literae. — gost, koji je u v. došao = vespertinus hospes. — u. v. stvoren senatski zaključak = vespertinum senatus consultum.
večera = cibus vespertinus; epulae vespertinae.
večeras; **večeraske** = hodie vespere, vesperi.
večerati = cibum vespertinum capere.
večerin; **večerina** = Caurus; Corus.
večernica; **večernjača** = (zvijezda) Hesperus; vesper.
večernji = vespertinus.
večernjica = v. večernica.
već; **veće** = jam. — (ojačano) jam jam; jam jamque. — već od nekoliko vremena, ima već

tomu nekoliko vremena = jam dudum. — već davno (o nečem, što je dugo trajalo) jam diu. — već prije nekoliko vremena = jam pridem. — već od starijeh vremena = jam inde antiquitus. — već od djetinjstva = jam usque a puero. — već sada = jam nunc. — već tada = jam tum. — (nego) sed; verum.

većina = major pars; major numerus; plures. — adv. većinom = maximam partem; maxima ex parte; plerumque.

većma = magis; v. više.

vedar = serenus. — (vedar, suh) sudus, n. pr. ver. — vedro nebo = serenum; serenitas; sudum. — pod v. nebom = sub divo; sub Jove frigido.

vedrina = serenitas; v. vedar. — uz v. = sereno.

vedriti = serenare; solem reducere. — v. se = disserenascit; caelum serenum, ili caeli serenitas redditur; nubila disjiciuntur; nubes discutiuntur.

vèdro = situla.

vèdro; vedrost = v. vedrina.

veđa = palpebrae, arum.

vegd = v. vet.

ve(h)nuti = flaccescere. — (ginuti) tabescere; v. uvehnuti.

veketati = v. večati.

veknuti = v. večati.

velbljud = camelus.

vele = multum; v. mnogo.

veledušan = magnanimus; magno animo praeditus. — (plemenit) generosus. — (plemenit; pristojan) liberalis. — adv. magno, ili alto animo; generose; liberaliter.

veledušje = animi magnitudo, ili altitudo; magnanimitas; amplitudo animi; nobilitas animi; animus generosus, ili ingenuus, ili magnus.

veleizdaja; veleizdajstvo = (svaki čin proti slobodi građana, proti državi itd.) perduellio. — (uvrjeda veličanstva naroda rimskoga, vladarâ i visokijeh oblasti) laesa majestas. — (izdajstvo; pobuna proti državi) parricidium patriae.

veličak = grandiusculus; grandiculus; suggrandis.

veličalo = jactator, n. pr. rerum a se gestarum; ostentator, n. pr. factorum; venditator.

veličanje = ostentatio; jactatio; venditatio; venditatio quaedam atque ostentatio.

veličanstven = (obzirom na spoljašnost) magnificus. — (sjajan; znamenit) praeclarus. — (sjajan; krasan) splendidus. — (osobit; izvanredan) eximius. — (uzvišen) augustus.

veličanstvenost = magnificentia; splendor.

veličanstvo = majestas. — v. božanstva = numen.

veličati = amplificare; augere; verbis augere; v. uveličati. — v. se = jactare se et ostentare; sublatius de se dicere; gloriosius de se praedicare.

veličina = magnitudo. — (opseg; znamenitost) amplitudo. — (visok i tanak rast) proceritas, n. pr. arborum. — (slava; znamenitost) claritas. — v. krivnje = gravitas criminis. — v. čovjeka = magnitudo humana; statura humana. — v. kazni = poenae mensura; puniendi modus.

velik = (opsežan; ugledan; znatan; silan; moćan) magnus. — (jak, velika stasa) grandis. — (prostran; znamenit) amplus. — (ogroman; neizmjeran) vastus. — (neizmjerno; natprirodno velik) immanis. — (prostran; širok) spatiosus. — (visok) altus; celsus; excelsus; v. visok. — (jak; žestok) vehemens; gravis. — (znamenit; glasovit) clarus; v. glasovit; znamenit. — čovjek velike glave = capito. — čovjek velikijeh uši = auritus homo. — čovjek v. nosa = h. nasutus. — prevelik; veoma velik = maximus; permagnus; pergrandis. — izvanredno v. = ingens. — prekomjerno v. = praegrandis. — ogromno v. = vastus; immanis. — odveć v. = nimius; nimia magnitudine; immodicus, n. pr. gaudium, clamor. — najveći = maximus; (da nema većega) supremus; (relat., naprama drugijem najviši) summus; — često se srhr. subst. prevodi lat. superlativom pridjeva, n. pr. alcjs, ili alci inimicissimus (velik neprijatelj); (homo) loquacissimus (velik brbljavac). — tako velik (tolik) = tantus. — koliko v. (kolik) = quantus. — v. slovo = litera grandis (prt. litera minuta). — v. kuća = domus ampla, spatiosa. — v. grad = urbs magna, ampla. — v. i jaka država = ampla et potens civitas. — v. vika = clamor magnus, ingens. — v. čovjek = (velika tijela) homo magni corporis; homo grandis; homo statura procera, ili celsa; homo procerus, ili celsus; (tjel. velik i važan: zaslužan) homo, ili vir magnus; (čovjek velike slave) vir clarus, ili laude insignis; (velika duha) magni ingenii vir; (glasovit) vir magni nominis. — v. učenjak = homo, ili vir literatissimus, doctissimus. — Sokrat, v. filozof = Socrates clarus sapientiā. — postati veći = crescere; adolescere; v. uzrasti.

velikačak = v. veličak.

velikaši = primores; optimates.

velikoća = v. veličina.

velikodušan = v. veledušan.

velikodušje = v. veledušje.

veljača = Februarius (mensis). — prvi v. = kalendae Februariae. — 5. v. = nonae Februariae. — 13. v. = idus Februariae. — zadnji v. = pridie kalendas Martias.

veljeti = ajo; dico.

velji = v. velik.

venja = juniperus.

venuti = v. vehnuti.

veo = velamen. — (crvene masti, što ga je nosila nevjesta na svadbi) flammeum.

veoma = (jako; silno; velikim trudom) magnopere (uz glag.) n. pr. mirari. — perquam (uz riječi, koje se u značenju „veoma“ mogu sa-

staviti sa „per“; v. niže). — (potpuno; posve) admodum, n. pr. puer (mlado dijete), pauci, diligere alqm. — (jako; žestoko) valde, n. pr. v. magnus; v. alci arridere, valde errare. — (silno, revno) enixe, n. pr. operam dare. — (vrlo; jako) vehementer, n. pr. rogare, dolere, gaudere, errare. — (izvanredno) mire; mirifice; mirum quantum. — (osobito) apprime, n. pr. nobilis, bonus, gnarus alcjs rei. — (savršeno) perfecte, n. pr. p. sapiens, eloquens. — (zdravo, živo, vrlo) bene, n. pr. bene mane, b. potus, b. magna caterva. — (kod pojmova razlike) longe, n. pr. l. superare, praestare, antecellere. — Još se „veoma“ prevodi: 1. superlativom, n. pr. veoma mučan = difficillimus; koji se može ojačati sa „longe“, „multo“, n. pr. v. plodan = (longe) fertilissimus; v. bogat = (multo) ditissimus. — 2. sa „per“, s kojim se neki adj. adv. i glag. mogu sastaviti, n. pr. veoma malo ih = perpauci, ili perquam pauci; veoma mi se mili = mihi perplacet ili perquam placet; veoma se radujem = pergaudeo; v. ugodan = pergratus; perquam gratus; v. mučan = perdifficilis, perarduus; v. rijedak = perrarus; v. rijetko = perraro, ili perquam raro. — 3. Pomoću Hendiade, n. pr. veoma mučan = difficilis et arduus; biti veoma ljubljen od svojih = a suis amari et diligi; veoma se bojati čega = metuere et horrere alqd.

vepar = aper.

verati = v. zavlačiti. — v. se = clam circumire.

veresija = fides, n. pr. fides concidit (pada), sublata est (nestade). — ustegnuti komu v. = fidem alci abrogare. — dati na v. = credere alci alqd. — (dobar glas) existimatio, n. pr. debitorum.

veriga; veruga = catena. — (okovi) vincula; v. okovi; lanac.

verugati se = sinuari; pererrare, n. pr. hedera ramos.

vesak = vox obtusa.

veseliti = alqm gaudio, ili laetitia afficere; laetitiam alci, ili gaudium afferre; delectare, ili oblectare alqm. — v. se = laetari alqa re, ili de alqa re; gaudere alqa re; gaudium, ili laetitiam capere ex alqa re; delectari, ili oblectari alqa re; juvat me.

veseljak = homo hilaris, ili jocosus.

veselje; veselost = (dobra volja) hilaritas; jucunditas. — (što se umjerenije javlja, te za čas) laetitia. — (radost) gaudium. — (raspušteno v.) lascivia.

veseo = (dobre volje; vesele ćudi) hilaris. — (umjereno, ali i časovito) laetus. — (živahan) alacer gaudio. — (raspušteno v.) lascivus. — (šaljiv) jocosus.

veska = viscum.

veslač = remex. — veslači = remiges; (collect.) remigium.

veslanje = remigatio. — (trud v.) remigandi labor. — ne prestati veslanjem = non intermittere remigandi laborem.

veslar = v. veslač.

veslati; vesliti = remigare; remis navem propellere; navigare remis. — natrag v. (ne okrenuv broda) navem retro inhibere; inhibere remis.

veslo = remus. — lađica na v. = phaselus epicopus.

vesnuti se = v. javiti se; osvetiti se.

vesti (vezem) = acu pingere.

vet; vetah = vetus.

veteran = miles veteranus.

vez = opus acu pictum. — (sveza) (u opće) vinculum. — (prijateljstva, ljubavi) nodus; copula.

vezanka = fascia; ligamentum.

vezati = ligare. — (privezati) alligare; deligare; illigare; religare. — (čvrsto zategnuti) astringere. — (svezati) colligare. — (sapeti; sputati) vincire. — (spojiti; splesti) nectere. — (stegnuti; speti) constringere. — zakon v. koga = lex alligat, ili tenet alqm; lege tenetur alqs. — biti v. (obvezan) = alligatum, ili obligatum, ili obstrictum esse alqa re.

vezica = fasciola.

vezilja = artis acu pingendi perita.

vickast = (visok i vitak) procerus. — (tanak, vitak) gracilis (prt. obesus). — (tanak) tenuis.

vičan = (priučen) assuetus, assuefactus, consuetus alqa re. — v. sam = assuevi, consuevi alqa re; (običavati) solere (inf.). — (vješt) peritus, gnarus alcjs rei; exercitatus in alqa re; versatus in alqa re.

vid = (moć viđenja) visus; v. oči; oko. — (osjećanje v.) videndi, ili oculorum sensus; oculus; aspectus. — izgubiti v. = lumina oculorum, ili lumina amittere; aspectum amittere; luminibus, ili oculis capi; desinere videre. — (prilika) species; v. dan.

vidanje = liječenje.

vidati = v. liječiti.

vidica = pupilla; pupula.

vidik = prospectus, n. pr. impedire, ili adimere prospectum. — (pogled s visoka u nizinu) despectus, n. pr. in mare, in campum. — biti na v. = (iz daleka) esse in prospectu.

vidiok = spectator; testis. — biti v. = coram videre; oculis suis videre.

vidiv = aspectabilis; spectabilis; qui cerni potest. — biti v. = sub aspectum cadere; oculis cerni. — (očevidan) evidens; perspicuus; manifestus. — (izrazan) expressus, n. pr. species deorum nihil habet concreti, nihil expressi, nihil eminentis. — (koji udara u oči) conspicuus.

vidjelo = lux. — izići na v. = in lucem proferri, ili protrahi. — (biti otkriven) detegi; patefieri.

vidjeti = (u opće) videre. — (razabirati) cernere. — dobro v. = bene, acute, acriter videre. — v. bolje obnoć, nego obdan = noctu plus quam interdiu cernere. — ne v. dobro (daleko) = parum prospicere; oculis non satis prospicere; oculi alcjs parum prospiciunt. — (v. duhom, razumjeti) videre. — (duševno razabirati) cernere. — (uvidjeti, razumjeti) intellegere. — (prosuditi; zaključiti) judicare. — ne moći što ni v. = ne conspicere quidem posse alqd, n. pr. sanguinem. — svojim očima v. = ipse video. — (pobrinuti se) videre ut, ili ne; prospicere, ili consulere ut; v. paziti; pobrinuti se. — v. unaprijed = providere, ili prospicere. — (slutiti unaprijed) praesentire. — unaprijed v. budućnost = providere quid futurum sit; futura providere; illa quae futura sint prospicere.

vidulinka = alauda.

viđati = videre (saepe, frequenter, non raro).

viganj = officina (ferraria); v. kovačnica.

vigovi = laqueus.

vihar; vihor = turbo; vortex.

vihoriti se = vento agitari; fluitare.

víjati = agitare. — v. se = fluitare. — (o zastavi) agitari.

vȉjati = (o vuku) ululare. — snijeg v. = ningit; nives cadunt, ili decidunt.

vijavljina = ululatus.

vije = folia; frondes.

viječan = diuturnus.

vijeća = deliberatio; v. vijeće.

vijećanje = consultatio; consilium.

vijećati = deliberare, ili habere deliberationem de alqa re; consilium habere. — v. s kim = deliberare, ili consultare cum alqo.

vijeće = consilium. — (senat) senatus. — državno v. = consilium publicum, ili rei publicae. — sazvati, sakupiti v. = consilium, ili senatum cogere; senatum convocare. — predložiti (iznijeti kao prijedlog) vijeću = (ad senatum) referre.

vijećnica = curia.

vijećnik = (senator) senator.

vijedro = situla.

vijek = (vrijeme, u koje ko živi; dio života, osobito čovječjega) aetas. — (vrijeme, u koje ko živi) vitae spatium, ili tempus. — (tijek života) vitae cursus, ili curriculum. — (čovječji v.) saeculum. — nikad do v. = numquam; nullo umquam tempore. — stari v. = antiquitas; antiqua aetas.

vijenac = corona. — (vijenci) serta, orum. — vijencem ovjenčan = coronatus. — v. splesti = coronam nectere. — ovjenčati se vijencem = v. ovjenčati se.

vijesnik = (koji javlja, doglasuje) nuntius. — (v. poslan u ratu k neprijatelju) caduceator. — (kod sudova, u komicijima, sprovodima itd.) praeco. — (glasonoša; listonoša) tabellarius.

vijest = nuntius. — (znak; pokazivanje) significatio. — (glas, govor) fama. — (pismo, list) literae. — (usmeni, ili pismeni izvještaj) memoria. — stiže v. = nuntiatur; nuntius affertur, ili perfertur. — dobiti v. = nuntium accipere; nuntiatur alci alqd; audire; comperire; certiorem fieri alcjs rei, ili de alqa re. — v. o pobjedi = nuntius victoriae. — tačne, sigurne, istinite v. = certa. — neistinite v. = falsa.

vijetati = promittere; polliceri; v. obećati.

vijor = v. vihar.

vijoriti se = v. vihoriti se.

vijugast = tortuosus; sinuosus; tortus; flexuosus (rijetko).

vijugati se = sinuari.

vijugav = v. vijugast.

vika = clamor; clamitatio. — (podizanje glasa; kričanje) vociferatio. — (glasovi) voces, n. pr. vocibus strepere. — (privikivanje, kojijem se iskazivaše odobravanje, ili neodobravanje) acclamatio. — nastaje v. = clamor fit, oritur, exoritur. — podići v. staje vika (koga) = clamorem tollere, ili edere. — vikom = cum clamore. — vikom zahtijevati = clamare et poscere.

vikač; vikalo = clamator. — (odvjetnik, koji samo viče a ne dokazuje) rabula.

vikanje = v. vika.

vikati; viknuti = clamare. — (iza svega grla) exclamare. — (kričati sveudilj, jako i na glas) clamitare. — (zajedno v.) conclamare. — (v. u strasti, gnjevu, boli, pijanstvu) vociferari. — (viknuti) clamorem edere, tollere; exclamare. — (vikati proti čemu) reclamare alci. — (doviknuti na koga) inclamare alqm. — v. iza svega glasa = maxima voce clamare; altum clamorem tollere. — v. karati.

vila = nympha. — gorska v. = Oreas, adis. — morska v. = Nereis, idis. — povotkinja v. = Naias, adis; Nais, idis. — šumske v. = Dryades; Hamadryades.

vile = furca.

vilice = maxilla.

viliman = vortex; gurges.

vime = uber. — (svinjeće v.) sumen.

vinar = vinarius (mercator).

vinara = taberna vinaria.

vinašce; vince = villum.

vinika; vinjaga = labrusca.

vino = vinum. — (cijelo) merum; meracum — bijelo v. = vinum album. — v. raslavljeno = vinum dilutum. — v. pokvareno = vappa; vinum mutatum, ili corruptum. — vino od 4 godine = quadrimum merum. — veoma malo vina piti = vini esse parcissimum.

vinograd = vinea; vinetum. — saditi v. = vineam instituere; vinetum instituere, ili ponere. — v. rezati = vineam caedere; vineta succidere.
vinogradar = vinitor; vitium cultor; vitisator (rijetko).
vinopija = potor (vini). — on je velik v. = vini alci est largus usus.
vinoplodan; vinovan = vini ferax.
vinov = (v. loza) vitis.
vinski = vinarius, n. pr. cella. — v. posuda = vinarium.
vinuti = agitare, n. pr. caudam.
vir = gurges.
viriti = (u što) speculari. — (gledati u) introspicere. — (stršiti) imminere. — (pomaljati se) prosilire.
virovit = vorticosus.
vis = cacumen, ili culmen montis; v. visina.
visina = altitudo, n. pr. montis. — visine = loca superiora; (brda) montes. — u v. = (gore) sursum; (visoko u uzduh) sublime. — podići se u v. = sublime ferri; sublimem abire.
visjeti = pendere ab, de, ex, in alqa re; dependere de, ex alqa re. — (držati se čega kao prilijepljen) haerere in alqa re. — v. nad čim = impendere alci rei. — visi komu noga o grobu = alci mors jam imminet; capulo vicinum esse. — v. o dlaci = in periculo esse, ili versari; in summo periculo esse. — život v. komu o dlaci = alcjs vita periclitatur; v. zavisjeti.
viska = hinnitus; v. vriska.
vislac = antenna.
visnuti = v. vrisnuti.
visočina = montana, orum.
visok = altus. — (koji nadvisuje druge) excelsus. — (koji se uspinje ne tičući tla) sublimis. — (koji se diže nad okolnu ravnicu) editus; in altum editus. — (strm) arduus. — (visok i tanak) procerus. — (uzvišen, pren.) altus; celsus; excelsus. — (znatan, pren.) amplus. — mnogo visok, previsok = praealtus. — s visoka pasti = ex alto decidere. — visoko je odskočilo sunce = multa lux est. — v. rod = genus nobile.
više = (komp. od mnogo) (kvantitativno) plus. — (kvalitativno) magis, n. pr. plus oneris sustuli, quam ferre me posse intelligo; tantum et plus etiam ipse mihi debebat; aditus ad consulatum non magis nobilitati, quam virtuti patet. — (dulje; dalje) amplius. — uz brojeve „amplius" = „više od, ili nego", s toga bez quam, n. pr. Syracusis eum amplius centum cives Romani cognoscebant. — ne više = non jam, n. pr. jam nemo tam improbus inveniri potest. — što ćete više = quid vultis amplius. — više njih = complures (bez kompar. značenja); plures (s kompar. značenjem); (množina; većina) plerique; (ne malo ih) non pauci. — (radije) potius, n. pr. non judicavit Galliam potius Ariovisti quam populi Romani esse. — (preko, dalje, pren.) ultra, n. pr. nihil ultra requirere; ultra quam satis est producere; quid ultra fieri potuit? — u izrazu „više nego" prevodi se „nego" = (iza plus i amplius) quam, ili ablativom; uz brojnike izostaje „quam" (v. gore); (iza plures, magis, potius) quam; ako se poređuju adject. s adjektivom, ili adv. s adv., metnu se oba u komparativ, ili se od prvoga adj. (adv.) napravi komparativ opisno sa magis, a drugi stoji u pozitivu, n. pr. Asia ditiores quam fortiores faciebat exercitus (bogatije nego hrabrije); više učen, nego pametan = magis doctus, quam prudens. — više davati = plus dare (v. nego drugi); amplius dare (dalje). — mnogo v. = multo plus; multo magis. — više manje = plus minus. — sve to v. = magis magisque; magis et magis; plus plusque. — drugi ću ti put pisati v. = plura scribemus alias. — više puta = compluries; (češće) saepius; (nekoliko puta) aliquoties. — više mjeseca (trajanje kroz) = per continuos menses. — v. godina (za v. godina) = multis annis, n. pr. multis annis Romam non accessi. — (kompar. od visoko) altius. — prep. super; supra, n. pr. supra urbem. — (na gornjoj strani) in superiore parte.
višnji = summus; supremus; v. velik. — v. bog = deus optimus maximus.
vištati = v. vrištati.
vit; vitak = flexibilis; flexilis. — (visok i vitak) procērus. — (tanak) gracilis, n. pr. virgo, puer, hibiscum. — (tanak, nježan) tenuis.
viteški = equester. — v. stalež = ordo equester. — v. red = dignitas equestris; locus equester. — (junački) fortis; strenuus; fortis ac strenuus. — adv. fortiter; strenue.
vitez = vir fortis ac strenuus. — (red kod Rimljana) eques. — učiniti koga v. = alci dignitatem equestrem dare.
viteštvo = animus fortis, ili fortis et invictus; virtus.
viti = nectere, n. pr. coronam; facere, n. pr. sertum. — v. se = se circumvolvere, n. pr. arboribus.
vitica = cirrus. = (prsten) anulus.
vitkoća; vitkost = (vitki rast) proceritas. — (tankoća) gracilitas.
vitlati = (čim) vibrare, n. pr. hastas. — (tjerati) agere; agitare; pellere. — v. se = discurrere.
vižle = canis (avicularius).
vižliti = oculos circumferre.
vječan; vječit = (što nema ni početka, ni svršetka) aeternus. — (koji svagda traje) sempiternus. — (neprekinut sve do kraja) perpetuus. — (besmrtan) immortalis. — (neprekidan; sveudiljan; neprestan) assiduus, n. pr. imbres, bella.

— v. prijateljstvo = firma et perpetua amicitia. — adv. perpetuo; semper; numquam non.

vječitost; vječnost = aeternitas. — (besmrtnost) immortalitas.

vjeđa = palpebrae, arum.

vjekomice = in perpetuum; in aeternum; in omne tempus.

vjekovati = vivere; vitam vivere, ili transigere.

vjekovit = v. viječan.

vjekovitost = v. vječnost.

vjekovječan = v. viječan.

vjenčanî = nuptialis.

vjenčati; vjenčavati = matrimonio jungere, ili conjungere cum alqo, ili cum alqa; v. oženiti se; udati se.

vjera = (povjerenje; vjernost; riječ) fides. — (pouzdanje u koga) fiducia. — (ufanje) spes. — v. u bogove = deorum opinio. — v. u besmrtnost Romulovu = fides immortalitatis Romuli. — (veresija) fides. — održati v. = fidem servare, conservare, praestare. — pogaziti v. = fidem fallere, violare, mutare, frangere; fidem non servare. — dati v. = fidem dare; fidem suam alci astringere. — predati se na v. = se in fidem alcjs (n. pr. victoris) permittere; se fidei victoris committere. — djevojka pod vjerom = pacta; sponsa.

vjeran = (u što se možeš uzdati) fidus. — (pouzdan, iskren) fidelis. — (koji vjerno vrši dužnosti) officii memor. — (koji odgovara istini) verus. — v. rob = servus fidelis; servus fideli in dominum animo. — ostati v. komu = fidum manere alci; fidem servare, ili tenere; (o mužu, ženi) conjugii fidem non violare; (o podanicima) in fide, ili in officio alcjs manere, ili permanere. — ostati v. svojijem obećanjima = stare promissis. — adv. fideliter, fidissime.

vjerenica = sponsa, ili desponsa alci.

vjerenik = sponsus.

vjeridba = sponsalia, ium.

vjeritelj = creditor.

vjeriti = despondere, n. pr. filiam alci; destinare alqm alci. — v. se = (s djevojkom) despondere alqam sibi. — (s mladićem) alci desponderi. — biti vjeren = (o mušk.) alqam sponsam habere; (o žensk.) alqm sponsum habere; alci desponsam, destinatam, pactam esse.

vjernost = (poštenje; iskrenost) fides. — (vjerno izvršivanje dužnosti) fidelitas. — sumnjati o čijoj v. = de alqo dubitare.

vjerodostojan = fide dignus; dignus cui credatur. — (pouzdan) fidus; certus; non incertus.

vjerodostojnost = fides. — (valjanost tvrdnje itd.) auctoritas, n. pr. testimonii.

vjerojatan = credibilis; probabilis; veri similis; (u kompar. također) vero propior; qui propior vero est. — biti v. = veri similem esse; probabilem esse; accedere ad veritatem; a vero non abhorrere. — biti veoma v. — proxime ad verum accedere; vero proximum esse. — adv. probabiliter.

vjerojatnost = probabilitas; veri similitudo.

vjeroloman = perfidus.

vjerolomstvo = perfidia.

vjerovan = fide dignus; credibilis; probabilis.

vjerovanje = fides; v. vjera.

vjerovati = credere. — (povjerovati čemu, ili komu, u čije dobro mišljenje) credere alci (rei); fidem habere, ili tribuere alci (rei); fidem adjungere, n. pr. somniis. — v. u koga, u što = alqd esse arbitrari, putare, credere. — v. u boga = deum esse credere; deum putare, ili credere. — lako v. = facile adduci ad credendum; facile ad credendum impelli. — to ne mogu v. = non adducor, ili non possum adduci ut credam.

vjerovnik = creditor.

vjerovnost = fides; auctoritas.

vješač = carnifex.

vješala = patibulum. — (križ) crux. — staviti na v. = in crucem tollere; suspendere alqm.

vješar = v. vješač.

vješati = suspendere.

vješt = peritus, n. pr. rerum, locorum, rei militaris; doctus, n. pr. literis Latinis, fidibus; gnarus, n. pr. loci, rei publicae, Latinae linguae; prudens, n. pr. rei militaris, locorum; sciens, n. pr. belli, locorum, rei publicae gerendae; arte insignis, n. pr. medicus. — (vrlo vješt; uvježban) exercitatus in alqa re; v. sposoban. — adv. scienter; egregie; perite; commode. — (zgodno; prikladno) apte; idonee.

vještica = (čarovnica) maga; venefica. — (bajalica) saga.

vještina = scientia, n. pr. belli, colendorum deorum; sollertia, n. pr. judicandi; ars, n. pr. arte canere; artificium, n. pr. opus singulari opere artificioque confectum; peritia (rijetko).

vještiti = v. vježbati.

vjetar = ventus. — v. u krmu = ventus secundus, idoneus, prosper. — protivan v. = ventus adversus, ili contrarius. — slab v. = ventus remissus. — čekati zgodan v. = ventum exspectare. — mjesto veoma izloženo vjetru = ventosissima regio. — broditi nepovoljnim vjetrom = adverso vento navigare; adversis ventis uti; contrario vento laborare. — ugodnim vjetrom broditi = secundos, ili prosperos ventos habere; secundis ventis cursum tenere. — vjetar postaje jači = ventus increbrescit. — vjetar je prestao = ventus consedit, ili recessit. — v. pada = ventus cadit.

vjetarce = ventulus; aura; v. lahor.

vjetren = (pun vjetra; vjetrenjast) ventosus; v. nestalan; prevrtljiv.

vjetrenjak = v. vjetrogonja.

vjetrenjast = v. vjetren.
vjetrenost = v. nestalnost.
vjetrić = v. vjetarce.
vjetriti = v. izvjetriti. — v. očima = pavide circumspicere.
vjetrogonja = homo vanus, ili gloriosus.
vjetrovit = ventosus.
vježba = (vježbanje) exercitatio, n. pr. juventutis, superiorum pugnarum. — (praktično iskustvo) usus; exercitium (rijetko) n. pr. militum.
vježbač; **vježbalac**; **vježbatelj** = exercitor. — (učitelj) magister.
vježbanje = exercitatio; v. vježba. — neprestano v. = usus assiduus, ili frequens. — svagdanje v. = exercitatio quotidiana; usus quotidianus. — v. u čitanju, pisanju = legendi, scribendi exercitatio.
vježbati = exercere; (svojski) exercitare (rijetko, osim part. perf. pas.). — v. se = exerceri, ili se exercere in alqa re. — v. se tjelesno = corpus exercere. — v. se duševno = animum exercere; v. uvježbati se.
vlačenje = (brananje) occatio. — (vučenje) tractus.
vlačiti = (branati) occare; v. vući.
vlaće = aristae, arum.
vlada = administratio, n. pr. rei publicae, regni, imperii; rectio rei publicae; cura rei publicae, ili rerum; moderatio rei publicae; gubernatio rei publicae; imperium, n. pr. imperio ejus (za njegove vlade); dominatio, n. pr. crudelis; dominatus, n. pr. dominatum occupare. — nastup v. = regni initia. — nastupiti v. = regnare, ili imperare coepisse.
vladalac = reipublicae gubernator, moderator, rector. — (poglavica) princeps. — (ćesar) imperator. — (gospodar) dominus.
vladanje = v. vlada. — (ponašanje) mores; institutum vitae; instituta alcjs; vita.
vladar = v. vladalac.
vladati = (državom) rem publicam moderari, regere, gerere; rei publicae praeesse; imperium tenere. — (kraljevati) regnare. — (gospodovati) imperare; dominari. — (provincijom) provinciam administrare. — (kućom) rem familiarem administrare. — v. samijem sobom = sibi imperare; animum suum comprimere, ili coërcere. — (brodom) navem regere, ili moderari; (krmiti) gubernare. — (konjem v.) equum regere; equum moderari et flectere. — v. se = se gerere. — pošteno se v. = honeste se gerere.
vladavina = regnum; imperium; v. vlada.
vladohleplje = regnandi cupiditas.
vladorad = dominandi cupidus.
vlaga = humor. — (vlažno vrijeme) caelum humidum. — (rosa) ros.
vlakno = linum.
vlas = (kosa) crinis. — (dlaka) pilus; v. kosa; dlaka.
vlasat = crinitus.
vlasnik = (gospodar) dominus. — (posjednik) possessor; opis. cujus est alqd.
vlasništvo = dominium. — (imanje) v. — to je moje v. = hoc meum, ili meum proprium est. — smatrati što svojim v. = suum alqd ducere.
vlast = potestas. — (oblast) auctoritas, n. pr. legatos cum auctoritate mittere. — (državna vlast) imperium. — (oblast nad drugijem) dicio. — pasti pod čiju v. = in potestatem alcjs devenire; in alcjs arbitrium venire; in alcjs manus incidere. — biti pod čijom v. = esse sub dicione alcjs; esse in alcjs dicione, ili potestate. — dati v. komu = alci alcjs rei potestatem dare, concedere, deferre. — oteti v. = potestatem alci adimere. — podvrći pod čiju v. = in, ili sub imperium, ili potestatem, ili jus dicionemque alcjs redigere; in dicionem, ili potestatem, ili in dicionem potestatemque alcjs redigere; sub imperium dicionemque alcjs subjungere. — dočepati se vrhovne v. = potiri rerum. — u mojoj je v. = alqd in mea potestate, ili in mea manu est, ili positum est; alqd in mea potestate, ili in me situm est; alcjs rei potestatem habeo. — nije u mojoj v. = non est in mea potestate. — dati v. komu da što radi = alci potestatem dare, ili facere alcjs rei, ili alqd faciendi. — imati v. = potestatem alcjs rei, ili alqd faciendi habere. — zla poraba v. = immodestia.
vlastan = (biti) jus, ili potestatem, ili jus potestatemque habere alqd faciendi.
vlastelin = homo nobilis, generosus; homo nobili genere natus, honesto loco natus, ili ortus.
vlasteoski = nobilis. — (plemenita roda) generosus. — (patricijski) patricius.
vlasteostvo = (generis) nobilitas.
vlastit = proprius. — (svoj; oseban) peculiaris. — (privatan) privatus. — (jednome pojedinome v.) privus, n. pr. dives, quem ducit priva triremis. — (svoj) meus, tuus, suus etc.; ipse. — v. rukom = ipsius manu; ipse. — v. pečatom pečatiti = suo anulo signare.
vlastitost = proprietas. — (relat. kakvoća) qualitas. — (naravno svojstvo) natura; v. svojstvo.
vlaš = (v. čeljade) homo piger, tardus.
vlašići = plejades; vergiliae, arum.
vlat = v. klas.
vlažan = humidus. — biti v. = humere; humidum esse. — postati v. = humescere.
vlažiti = humectare.
vo = bos.
voćar = pomarius. — (komu je milo voće) pomorum amans, ili appetens.
voćarstvo = pomorum cultura, ili educatio.
voće = poma, orum.
voćka = pomifera arbor; pomus.
voćnjak = pomarium.

voda = aqua. — živa v. = aqua viva; flumen vivum; profluens (sc. aqua). — slatka v. = aqua dulcis. — slana v. = salsa. — bistra v.; živa v. = lympha. — v. svježa = recens aqua. — otvoriti v. (o brodovima) = navis haurit, ili accipit aquam. — ići po v. na v. = aquari; aquam petere; aquatum ire. — nošenje v. = aquatio. — kišna v. (kišnica) = aqua pluvia, pluvialis, coelestis. — uz v. = flumine adverso; contra aquam. — niz vodu = secunda aqua, ili flumine. — velike vode (potop) = aquae magnae. — vode (ljekovite) = aquae. — v. vruće (toplice) = aquae calidae. — v. potkožna (vodena bolest) = aqua intercus. — zabraniti komu porabu vode i vatre = interdicere alci aqua et igni. — kabao za v. = aqualis. — (što živi, ili raste u vodi) aquaticus. — (što živi u vodi) aquatilis. — obilan vodom = aquosus. — pustiti v. = urinam reddere, ili facere; mingere; vesicam exonerare. — (rijeka) flumen; (more) mare.

vodan = (vodovit) aquosus; aquaticus.

vodar = (kod vojnika) aquator. — (mjehonoša) utrarius.

vodati = ducere; circumducere.

voden = (što žive, ili raste u vodi) aquaticus; aquatilis. — v. mlin = molae aquariae. — v. bolest = aqua intercus. — boluje v. bolesti = eum aqua intercus tenet; eum inter cutem aqua male habet.

vodenast = aquosus.

vodenica = molae aquariae.

vodilica = dux.

voditi = ducere. — (odvesti; svesti; popratiti) deducere. — (odvesti do mjesta) perducere. — v. koga za ruku = manu ducere. — v. vojsku = exercitum ducere. — v. kolo = choros ducere. — v. koga za nos = alqm eludere et extrahere. — v. koga na smrt = alqm ad mortem ducere. — v. rat (o vojvodi) bellum gerere. — lozu v. = natum, ili ortum esse; originem ducere; (biti uzrok) fontem esse alcjs rei, n. pr. qui (error) fons est fraudium, maleficiorum, scelerum omnium.

vodniti = aqua miscere, ili diluere.

vodomet = v. vodoskok.

vodonoša = v. vodar.

vodopija = aquae potor.

vodoskok = salientes aquae; fons surgens; aqua saliens.

vodotoč; **vodotok**; **vodovod** = aquae, ili aquarum ductus.

vođ; **vođa** = dux, n. pr. locorum, itineris; ductor, n. pr. itineris. — (vojvoda) dux (belli, ili exercitus). — (vrhovni zapovjednik) imperator; ductor exercitus; magister rei militaris, ili militiae. — vrhovni v. = summus dux; imperator. — (vojskovođa stranih naroda) praetor.

vođenje = ductus. — (upravljanje) administratio; cura. — povjeriti komu v. rata = alci belli summam committere.

vođice = habena; lorum.

voga = alga.

vojak = v. vojnik.

vojevanje = (vojnička služba) militia. — (dužnost v.) munus militiae. — priučiti se v. = studio armorum assuescere. — izbjeći dužnost v. = militiam subterfugere; (nastojati izbjeći) militiam detrectare.

vojevati = bellare. — (nastojeći da nadvladaš) certare. — (služiti kao vojnik) militare; merere; stipendia merere, ili mereri, ili facere. — nerado v. = militiā gravari. — v. pod kim = militare sub alqo, ili sub alcjs signis, ili in alcjs exercitu; merere sub alqo, ili alqo imperatore, ili alqo imperante; alcjs castra sequi. — v. zajedno s kim = militiā cum alqo perfungi; cum alqo militare.

vojke = v. vođice.

vojna = expeditio; bellum. — poći na v. = ad bellum proficisci; bellum capessere. — preduzeti v. proti komu = proficisci contra alqm.

vojni = bellicus. — v. sila = copiae; exercitus; vires. — v. služba = munus militiae; militia. — v. vježba = exercitium. — v. vježbanje = armorum exercitatio.

vojnica = v. vojna.

vojnički = militaris. — (ratni) bellicus. — v. duh = animus militaris. — v. stega = disciplina militaris. — v. služba = militia. — v. djela = res bellicae. — adv. militariter; more militari.

vojnik = miles. — v. pješak = pedes, itis. — v. plaćenik = miles mercennarius. — mlad v. novak = tiro. — stari, iskusni v. = (miles) veteranus. — legijonski v. = legionarius. — biti v. = militare; (stipendia) merere, ili facere. — popisati v. = milites legere, facere, scribere, conscribere; delectum habere; (plaćeničke) mercede milites conducere. — otpustiti v. = milites dimittere. — otići u v. = militem fieri; nomen dare militiae; nomen profiteri militiae. — teško oružan v. = miles gravis armaturae.

vojništvo = res militaris, ili bellica. — v. se posvetiti = militiam capessere. — (vojnici; vojska) miles (kolekt.); v. vojska.

vojska = exercitus. — (momčad; čete) copiae, arum. — (vojnici, kolekt.) milites, um; miles, itis. — (bojne sile) vires, ium. — (v. na putu) agmen. — (bojna vrsta; bojni red) acies. — v. pješačka = exercitus pedester; copiae pedestres (kadšto) pedites; (coll.) pedes. — konjanička v. = equitatus. — v. kopnena = exercitus terrestris. — v. pomorska = exercitus navalis. — v. pomoćna = auxilia, orum. — u

hitnji dizana v. = exercitus tumultuarius; milites tumultuarii. — hrabra v. = exercitus fortissimus. — opremljena, naoružana v. = exercitus instructus, ornatissimus. — vojska neuređena = agmen incompositum. — popisati v. = v. vojnik. — v. spremiti = exercitum parare, (skupiti, namaći) conficere. — v. skuckati (prezirno) = exercitum conflare. — voditi v. (biti joj na čelu) = exercitum ducere; exercitui praeesse. — otpustiti v. = milites mittere, ili missos facere. — poremetiti v. = aciem, ili ordines turbare. — opet je urediti = aciem, ili ordines restituere. — metnuti v. u bojni red = aciem instituere; copias, ili exercitum instruere; ordines ad proelium componere.

vojskovođa = v. vođa.

vojštiti = (na koga) bellum gerere cum alqo, contra, ili adversus alqm; bellare; belligerare cum alqo, contra, adversus alqm.

vojvoda = v. vođa.

volak = murex.

volar = bubulcus. — igrati v. = bubulcitari.

volarica; volarka = (zvijezda) hesperus.

voliji = (v. biti) malle; mihi praestat; praeopto.

voliti = v. voljeti.

volja = voluntas. — (sklonost) animus. — (odluka po svojoj volji) arbitrium. — (mnijenje) sententia. — (izbor) optio. — od svoje volje (svojevoljno) mea, tua, sua etc. sponte; voluntate. — činiti sve po ćijoj volji = alci, ili alcjs voluntati in omnibus rebus obsequi; alci, ili alcjs voluntati morem gerere; alci morigerari. — prilagoditi se čijoj volji = ad alcjs arbitrium se fingere, ili accomodare. — raditi, življeti po svojoj v. = omnia ad arbitrium suum facere; suo ingenio, ili arbitratu, ili ad arbitrium suum vivere; suo modo vivere. — po čijoj v. = ad voluntatem alcjs. — proti v. preko volje = contra voluntatem; invitus; nolens. — proti čijoj v. = adversa alcjs voluntate; alqo invito; alqo nolente. — smijati se proti v. = invito vultu ridere. — po v. (kako želim) = ex optato; ex sententia; ex voto. — ide mi po v. = alqd ex sententia succedit, ili procedit; alqd cadit ut volo et opto. — ne ići što komu po v. = non contentum esse alqa re; graviter, ili moleste, ili aegre ferre alqd. — ostaviti što komu na v. (izbor) = eligendi arbitrium alci permittere; optionem alci dare. — stoji ti na v. = tua est optio. — dobra v. (veselost) = hilaris animus; hilaritas animi. = zla v. = animus tristis; tristitia. — dobre v. = hilarus. — zle v. = tristis. — biti dobre v. = hilaro animo esse. — ne imati v. = piget me alcjs rei; gravari alqa re.

voljan = sui juris. — (dobrovoljan) volens. — (spravan) paratus; promptus. — v. biti = paratum, ili promptum esse; velle.

voljeti = malle; magis placet; praeopto; mihi praestat. — (predpostavljati) alqd alci rei antepono, praefero, antefero; alqd praeopto. — voli život nego slavu = illi major est vitae quam gloriae cupido. — v. poginuti nego drugoga upropastiti = perire potius quam perdere. — v. komu = alqm praeter ceteros amare.

vologon = bubulcus.

volovlji; volovski = bubulus. — v. meso = (caro) bubula. — žilom v. bijeni = bucaeda.

volujski = v. volovlji.

vonj = (miris; smrad) odor. — (sažeženijeh, pečenijeh, osmuđenijeh stvari) nidor. — ružan v. = odor malus, ili teter; odor foedus. — (smrad) foetor. — ugodan v. = odor jucundus, non injucundus, suavis; suavitas odoris. — neugodan v. = odor injucundus, non jucundus. — jak v. = odor potens, vehemens.

vonjati = (trans.) odorari; olfacere; (intrans.) olere; v. mirisati.

vonjav = v. mirisav.

vonjuh = odoratus.

vosak = cera. — pomazan voskom = ceratus.

voštan = cereus.

voštanica = cereus (sc. funis).

vošten = v. voštan.

voštiti = ceram inducere alci rei.

votati = (koga) alqm eludere et extrahere.

vozač; vozar = remex.

vozarina = vectura.

vozati = v. voziti.

vozduh = v. uzduh.

voziti = vehere. — (veslati) remigare; navem remis propellere. — v. se = (brodom) navi, ili in nave vehi. — (na kolima) curru vehi.

voženje = vectio.

vožnja = (na kolima, ili na brodu) vectura.

vrabac = passer. — mladi v. = passerculus.

vrač = vaticinator; vates; v. gatalac. — (čarovnik; mag) magus.

vračanje = vaticinatio; divinatio; v. gatanje.

vračar = v. vrač.

vračarija = veneficium.

vračati = fascinare; v. opčiniti; (gatati) v.

vraćati = v. vratiti.

vragolan = homo lascivus, ili petulans.

vragolast = lascivus; petulans. — (koji zadirkuje) protervus.

vragolija = nequitiae, arum.

vragolisati; vragoliti = v. vragovati.

vragolstvo = v. vragovanje.

vragovanje = petulantia; lascivia.

vragovati = petulantem esse; lascivire.

vran = adj. niger; ater.

vran = subst. corvus.

vrana = cornix.

vranac = equus niger.

vraniti = v. crniti.
vrapčić = passerculus.
vraska = ruga.
vraskati = corrugare.
vraskav = rugosus.
vrat = collum. — (zatiljak) cervices, um. — (u staklenice) collum. — objesiti se komu oko v. = invadere in collum alcjs; collum alcjs amplexu petere; brachia alcjs collo, ili manus alcjs cervicibus injicere. — viti se komu oko v. = dare brachia cervici. — slomiti komu v. = frangere cervicem alci; occidere, ili necare alqm. — dati komu v. (dati se umoriti) = dare cervices alci. — zajahati komu na v. = cervici alcjs imponi. — skučiti v. (podnositi) = dare cervices, n. pr. nefariae crudelitati. — biti komu na v., za v. = esse in cervicibus alcjs; supra caput esse; imminere alci. — imati neprijatelja za v. = velut in cervicibus habere hostem. — otresti koga, ili što s vrata = depellere, ili repellere alqm (alqd) de cervicibus alcjs; avertere alqm a cervicibus alcjs. — na vrat na nos = opis. sa: praeceps, n. pr. praecipitem se fugae mandare, praecipitem abire; protinus, n. pr. se protinus conjicere in pedes; raptim, n. pr. aguntur omnia raptim atque turbate.
vrata = (svaki ulaz u opće) porta; janua; fores, n. pr. portae Ciliciae, coeli, fores equi aenei, janua sepulcri, famae etc. — (gradska, taborska) porta (urbis). — (otvor u opće) ostium. — (glavna kućna v.) janua. — (vratnica) fores. — (vratna krila) valvae, arum. — (prag) limen. — stražnja v. = (ostium) posticum. — tajna stražnja v. = pseudothyrum. — od v. do v. = ostiatim. — pitati za koga s vrata = ab ostio, ili a janua quaerere alqm.
vratar = janitor; ostiarius; januae custos.
vratarica = janitrix.
vratašca = portula (rijetko).
vratilo = jugum.
vratiti = (odbiti; odvratiti) rejicere. — (obratiti) convertere. — (natrag dati) reddere; restituere. — ne v. = retinere; v. povratiti. — v. se = redire; reverti.
vratlo = (od luke, rijeke itd.) ostium; introitus atque ostium.
vratnica = fores (portae, ili januae).
vratolom = homo audax, ili temerarius.
vratoloman = (o čeljad.) perditus; improbus. — (o putu) praeceps; praeruptus. — (djelo) facinus audax.
vrba = salix.
vrbik = salictum.
vrbište; **vrbljak**; **vrbnik** = salictum.
vrbnja = fiscina.
vrbov = salignus.
vrcati = emicare.
vrč = (u opće) urceus. — (sud za vino, med itd. obično s dvije ručice) amphora. — (lonac; krčag) urna. — (posuda za vodu) hydria; situla.
vrčak = feles.
vrći = v. metnuti. — v. krivnju na koga = culpam in alqm conferre, transferre, derivare, inclinare. — v. koga u pogibelj = in periculum, ili in discrimen alqm vocare, adducere, deducere; alci periculum intendere, moliri. — v. se u pogibelj = periculum adire, obire, subire, suscipere, ingredi; (izvrći se) in periculum se offerre, se inferre; in discrimen se conferre, se inferre, se objicere. — v. se u koga = v. umetnuti se.
vrdati; **vrdnuti** = declinare alqd, ili ab alqa re.
vrebač; **vrebalo** = insidiator.
vrebati = insidiari alci (rei); in insidiis esse. — (paziti na što, prežati, čekati) imminere in alqd, n. pr. in occasiones; captare, n. pr. occasionem; aucupari alqd; insidiari alci rei. — (čeznuti za čim) inhiare alci rei, ili alqd, n. pr. opibus alcjs.
vreća = saccus.
vrednoća = v. vrijednost.
vrelo = fons; scatebra (fontis); v. izvor.
vremenit = natu grandis; gravioris aetatis; provectus aetate, ili annis. — (kratkotrajan) temporarius; v. malotrajan.
vremešan = v. vremenit.
vrenje = fervor.
vreo = fervens; fervidus.
vreteno = fusus.
vreti = fervere. — (uzavreti; pr. i pren.) effervescere, n. pr. verbis effervescentibus et paulo nimium redundantibus; v. izvirati.
vreva = turba; tumultus. — u v. = inter tumultum.
vreznuti = percutere alqm (baculo).
vrgnuti = v. vrći.
vrh = (šiljast) cacumen, n. pr. praeacuta ramorum cacumina. — (vršak; vrhunac) culmen, n. pr. Alpium, aedis, fortunae. — (tanak i šiljast; rt) apex, n. pr. montis. — v. glave; glavica = vertex, n. pr. ab imis unguibus usque ad verticem; vertex Aetnae. — (najviši dio stvari, bio šiljast, ili ne; vrhunac) fastigium, n. pr. muri, moenium, regni, dictaturae. — (najviši stupanj) summus gradus. — v. brda = summus mons; v. rt; šiljak.
vrh = prep. super; supra; v. povrh.
vrhovan = summus. — v. zapovjedništvo = summum imperium; summa imperii; summa rerum; imperium; (vojvode) belli summa; belli imperium. — v. vlada = summa rerum, ili imperii. — v. svećenik = sacerdos maximus; (pontifički načeonik) = pontifex maximus. — v. vođa = dux summus; imperator. — imati v. zapovjedništvo = (u opće) summae imperii praeesse; summam imperii tenere, ili obtinere; (kao voj-

skovođa) praeesse exercitui; ducere exercitum; (kod brodovlja) classi praeesse, ili rei navali, ili navibus; classem imperio regere. — povjeriti komu v. zapovjedništvo = (u ratu) summam totius belli ad alqm deferre; alqm toti bello imperioque praeficere; summam imperii bellique administrandi alci permittere.

vrhovnik = penes quem est summa potestas; dominus.

vrhunac = v. vrh.

vrhunaravan = v. prekonaravan.

vriječi = terere frumentum.

vrijedan = dignus. — smatrati koga v. = alqm dignum habere, ducere, judicare; v. dostojan, kadar, sposoban.

vrijediti = stare; constare. — v. mnogo = magni pretii esse. — v. malo = parvi pretii esse. — ne v. ni malo = nullius pretii esse. — prodati što onoliko, koliko vrijedi = vendere alqd pretio suo. — v. više = pluris esse. — v. manje = minoris esse. — (valjati; važiti) valere, n. pr. alqd genere valet non magnitudine.

vrijednost = pretium. — stvari bez v. = res viles, ili leves. — imati v. = pretium habere. — ne imati v. = nullius pretii esse. — imati malu v. = parvi pretii esse. — veliku v. imati = magni pretii esse. — prodati što ispod v. = alqd vilioris vendere. — pripisati čemu veliku v. = alci rei multum tribuere. — (vrlina, izvrsnost) virtus.

vrijeđati = v. uvrijediti.

vrijeme = (zlo, ili dobro) tempestas. — (atmosfera, temperatura) coelum; coeli status — lijepo v. = bona, ili serena tempestas. — (vedrina) serenitas; serenum (coelum). — zlo v. = tempestas. — (odmjereno v.; doba) tempus. — (doba; vijek) aetas. — (vrijeme među) intervallum. — (v. koliko ga se kȍ sjeća) memoria. — (prilika) locus; occasio. — prije v. = ante tempus, n. pr. mori; mature, n. pr. senem fieri, decedere; ante diem, n. pr. solvere. — u zgodno v. = tempore; in tempore. — u određeno v. = ad tempus. — u svoje v. = suo tempore. — u nezgodno v. = non opportune; importune. — nazad mnogo v. = multo ante; longo tempore ante. — neko v.; nekoliko vremena = aliquandiu. — dugo vremena = diu. — kratko v. = paulisper; non diu. — za kratko v. = brevi. — nakon nekoliko v. = interjecto tempore. — poslije malo v. = brevi tempore interjecto; parvo temporis spatio intermisso. — za nekoliko v. = aliquandiu. — za malo v. = paulisper. — u svako v. = omni tempore; semper. — u isto v. = tempore uno; simul. — prama vremenu = (adj.) tempori conveniens, ili aptus; (adv.) ut tempus ipsum poscit. — malo prije našijeh vremena = paulo supra hanc memoriam. — za našijeh v. = nostra aetate; nostra memoria. — gubiti v. = (bez uspjeha) temporis jacturam facere; (besposlen) tempus perdere; (u kakvome poslu) tempus terere (in) alqa re, n. pr. segni obsidione. — trošiti uzalud v. i trud = oleum et operam perdere. — ne imati v. da se izgubi = morandi tempus non habere. — nema v. da se dangubi = nulla mora est; maturato opus est. — dati komu v. da itd. = tempus, ili spatium dare alci ad. — dati komu v. osam dana = alci octo dierum spatium concedere. — hoće se za to mnogo v. = est res longi temporis. — imati v. za što = mihi tempus est alci rei. — kada budem imati više v. = quum plus otii nactus ero. — vrijeme je = tempus est, n. pr. abeundi, ili abire, ili ut; v. slovnicu. — prvi od filozofa našijeh vremena = princeps philosophorum hujus memoriae. — najglasovitiji vojskovođa svojijeh v. = clarissimus imperator suae aetatis.

vriježiti = serere; propagare. — v. neslogu = discordias serere. — v. koga = alci favere; alqm tueri. — v. se = radices agere.

vrio = v. vreo.

vrisak; **vriska** = acutissimus clamor; acer sonus.

vriskati; **vrisnuti**; **vrištati** = acutissime clamare; praeacutum clamorem tollere.

vrjednoća = v. vrijednost.

vrkati = v. podbunjivati.

vrket = navicula.

vrknuti = emicare.

vrkoč = v. kicoš.

vrlet = loca derupta, ili praerupta.

vrletan = praeruptus; deruptus; abscisus.

vrli = excellens; praestans; egregius; eximius. — (krepak; snažan) fortis. — (srčan) animosus; v. hrabar; krepak; snažan; srčan.

vrličina = vir fortis, ili strenuus.

vrlina = (izvrsnost; ratna vrlina) virtus. — (odličnost) excellentia. — (srčanost) animus.

vrljati = vagari; reptare, n. pr. inter silvas; v. bacati.

vrljav = oculo laesus.

vrljika = pertica.

vrljiti = v. baciti.

vrljook = v. vrljav.

vrlo = v. veoma.

vrloća = v. vrlina.

vrnčati = murmurare; mussitare.

vrndati = fremere. — (brbljati) garrire. — (presti) nere (crassius linum).

vrnuti = v. vratiti.

vr'o = v. vrli.

vrpa = v. hrpa; gomila.

vrpca = (lanena v.) linea. — (nit za vezanje) linum. — (trak) vitta; taenia. — (šarene vrpce što vise s vijenaca) lemnisci, orum.

vrsat = vappa.

vrsnica = aequalis alcjs, ili alci; quae ejusdem aetatis est.
vrsnik = aequalis; qui ejusdem aetatis est. — moj v. = meus aequalis. — biti čiji v. = aequalem esse alci, ili alcjs.
vrsnoća = virtus. — (izvrsnost) praestantia.
vrst = species, n. pr. genus sui similes, species autem differentes complectitur partes. — (rod; način) genus, n. pr. hominum, armorum, vitae, dicendi, orationis. — (znak na posudi, staklenci) nota, n. pr. vinum optimae notae. — (način; uredba; kakvoća) forma, n. pr. orationis, dicendi, sceleris, scripti. — svake v. = omnis generis; omne genus (s gen.). — svaka v. zločina = (također) omne scelus. — neka v. (čega) = pars, n. pr. plura de extremis loqui pars est ignaviae; quidam; quasi, n. pr. servis res publica et quasi civitas domus est. — v. govorništva = dicendi genus. — obje vrsti vina = utriusque notae vina. — vino najbolje v. = vini optima nota. — sir svakojake v. = caseus cujuscumque notae. — piti vina različite v. = vino diverso uti.
vrsta = (red) series; ordo; v. vrst.
vrstan = praestans. — (valjan; čestit) frugi. — (dobra ponašanja) bene moratus. — (veoma dobar) optimus. — (veoma vješt) peritissimus.
vrstati = ordine ponere; ex ordine collocare. — v. vojsku = ordines instruere. — v. se (o vojsci) = in ordines ire; ordinatos consistere.
vrsti se = adhaerescere.
vrša = nassa; naxa.
vršac; **vršak** = v. vrh.
vršiti = (n. pr. naloge) alcjs mandata persequi, ili exsequi. — v. volju čigovu = voluntati alcjs obtemperare, ili obsequi; alci obsequi, ili obtemperare; alci morem gerere. — v. dužnost = officio fungi; officio satisfacere; officio suo non deesse; v. dužnost. — v. i štovati zakone = sequi et colere leges. — v. se = evenire; evadere. — vrše se sni = somnia, ili quae somniavimus evadunt.
vrška = v. vrša.
vršljati = v. gaziti.
vršnjak = v. vrsnik.
vršnjakinja = v. vrsnica.
vrt = hortus. — (zabavni vrt; perivoj) horti, orum. — (vrt zabavni, mali) viridarium. — (voćnjak) pomarium. — mali v. = hortulus.
vrtača = vortex; v. dolina.
vrtaljka = turbo; rhombus.
vrtao = v. vrt.
vrtar = (čuvar vrta) horti custos. — (umjetni v.) topiarius. — (koji sadi povrće) olitor.
vrtati = v. vraćati; vrtjeti.
vrtjeti = (u krugu) torquere, n. pr. hastas; contorquere, n. pr. membra. — (okretati) vertere; circumagere. — (razvraćati) distorquere, n. pr. oculos. — (v. kao kolom) rotare. — (provrtjeti) forare; terebrare; perterebrare; v. provrtjeti. — v. se = se torquere; se versare; circumagi; rotari; v. okretati se. — vrti se komu glava, mozak = vertigine corripi; vertigine laborare.
vrtlar = v. vrtar.
vrtlog = gurges; vortex.
vrtoglavac = homo temerarius.
vrtoglavica = vertigo.
vruć = calidus. — (vreo) fervidus. — (mlak) tepidus. — biti v. = calere; calidum esse. — vruće je (o vremenu) = calet aër. — postati v. = calescere; calefieri; v. stopliti se.
vrućica = febris; v. groznica.
vrućina = (toplina, osob. sunčana) calor. — (žega) ardor. — (žar; žega) fervor. — (v. ognja, zapara) aestus. — v. osjećati = aestuare.
vrulja; **vruljak**; **vrutak** = fons; v. izvor.
vrva = v. vreva.
vrvjeti; **vrvljeti** = (kamo) confluere ad, ili in alqm locum; concurrere ad, ili in alqm locum. — (biti pun čega) scatere.
vrzati = v. vrebati.
vrzina = sepes; saepes.
vrž = nodus.
vucinjati = v. vući.
vučac = gladius. — (bodež) dolo.
vučetina = pellis lupina.
vučica = lupa; lupus femina.
vučji = lupinus.
vučke; **vučki** = lupino more, ili ritu.
vući = trahere. — (silom vući) rapere, n. pr. alqm ad supplicium, ad necem, alqm in jus; raptare, n. pr. Hectora circa muros, huc illuc vexilla. — (izvući) educere, n. pr. gladium e vagina. — v. na vješala = ad supplicium, ili ad mortem rapere. — v. u sužanjstvo = in servitutem abstrahere. — v. za noge = pedibus trahere. — v. se = (o haljini, verizi itd.) trahi. — (o haljinama) in humum defluere. — (tiho i potajno se kretati) serpere. — (polako hodati) reptare.
vugnuti = humescere.
vuhavit; **vuhlen** = v. vuhven.
vuhlac; **vuhlica** = veterator; homo versutus, ili callidus.
vuhva = versutia; calliditas; dolus.
vuhven = versutus; callidus; dolosus.
vuhvenik; **vuhvenjak** = v. vuhlica.
vuhvenost; **vuhvenstvo** = versutia; calliditas.
vuk = lupus.
vuna = lana. — predenje vune = lanificium. — koji priređuje vunu = lanificus. — od vune = laneus. — ostrižena vuna = vellus. — koža s vunom (runo) = vellus.
vunarstvo = lanifica ars.
vunast; **vunat** = (koji nosi vunu) laniger.
vunen = laneus.

Z.

Za = s istrum.; (prt. pred) pone; post. — (odmah za) secundum, n. pr. secundum aurem vulnus accipere. — baciti za sobom = rejicere, n. pr. pilum. — za sobom ostaviti = post se relinquere; (preteći) praecurrere alci, ili alqm alqa re; excellere alci alqa re, ili in alqa re; praestare alci (in) alqa re. — sidjeti za trpezom = accubare; (objedivati) cenare. — sjesti za trpezu = accubitum ire. — ići za kim = (kao pratilac) pone comitari alqm; (kao drugi) secundum alqm ire; (dolaziti za kim u redu) secundum alqm esse; secundum ab alqo esse; (slijediti koga) alqm sequi. — vući za sobom = trahere, n. pr. alqm post tergum. — ići za čim = alqd appetere; alci rei studere; alcjs rei esse studiosum. — plakati za kim = v. plakati. — čeznuti za čim = v. čeznuti. — za rukom poći = bene, ili prospere succedere, ili procedere. — jedan za drugim = alius post alium; alius ex alio; (o dvojici) alter post alterum. — s akuz. privezati koga (što) za što = religare alqm (alqd) ad alqd; v. privezati. — uhvatiti koga za ruku = alcjs manum apprehendere; (hvatati moleći) alqm prensare. — držati koga za kabanicu = pallio alqm tenere. — držati za ruku = alci manus dare (da ga vodiš). — voditi za ruku = manu ducere. — za koga = pro alqo; (mjesto) loco, ili vice alcjs; (u ime) verbis alcjs. — mijenjati što za što = permutare alqd alqa re; commutare alqd (cum) alqa re. — za mnogo (o cijeni) = magno. — za što? = (u koju svrhu) cur? quamobrem? (rašta) quare? (koji je uzrok?) quid est cur? quid est quapropter? quid est quod? — izabrati, držati, uzeti, dati za (kao) v. slovn. — biti rođen za što = ad alqd natum esse. — za čiju porabu = in usum alcjs. — prostorije za opću potrebu = loca publicis usibus destinata; cfr. lapides templo Capitolini Jovis destinati. — davati novac za što (u koju svrhu) = pecuniam dare in, n. pr. in rem militarem. — spravljati za što = comparare ad alqd, n. pr. quae ad proficiscendum pertinerent. — umrijeti za koga = mori pro alqo. — moliti za koga = deprecari pro alqo. — pitati što za koga = petere alci alqd. — ne učimo za školu, nego za život = non scholae, sed vitae discimus. — uzeti brašna za tri mjeseca = trium mensium molita cibaria sibi domo efferre. — za sada = in praesens (tempus); in praesentia. — za nekoliko vremena = ad tempus. — ni za što, za glavu, za život = nullo pacto; nullo modo; nulla conditione. — bi ih uhvaćeno za pet stotina = ad quingentos capti sunt. — za šesnaest hiljada ljudi = circiter hominum numero XVI milia. — za deset dana (kroz; od početka do kraja vremena) per decem dies; v. slovn. — brinuti se, mariti za = v. brinuti se, mariti. — pitati koga za zanat = interrogare quo artificio se tueatur, ili quam artem faciat alqs; percontari quid artificii noverit alqs. — pitati za koga = quaerere, ili requirere alqm (gdje stanuje, je li kući itd.). — što je tebi za to? = quid id ad te attinet? quid hoc ad te? quid id tua interest, ili refert? — ići, poći za koga (udati se) v. udati se. — primiti što za zlo = in malam partem accipere alqd; in aliam partem accipere alqd ac dictum est. — s genit. za objeda = inter cenam. — za igranja = inter ludendum. — za moga odsustva = me absente. — za Ciceronova konsulstva = Cicerone consule. — za ratovanja = bello nondum confecto. — za života = vivus.

zabaciti; zabacivati = rejicere. — (ne odobriti) improbare. — (odbiti) repudiare. — (odbiti; pokuditi) respuere. — (prezirati) spernere. — z. se = v. baciti se.

zabadati = inserere; immittere.

zabadava = (besplatno) gratis; sine mercede. — (bez obzira i izgleda na plaću) gratuito; v. uzalud; zaman.

zabajati = excantare.

zabantati; zabasati = itinere deerrare.

zabašiti = negare; infitias ire; infitiari.

zabašuriti = tegere; occulere; opprimere, n. pr. mentionem alcjs rei, infamiam insidiarum.

zabat = fastigium.

zabataliti; zabataljivati = neglegere; deserere, n. pr. caerimonias. — (prekinuti) intermittere, n. pr. opus, cultum agrorum.

zabava = (igra) ludus. — (naslada) delectatio; oblectatio. — za z. = (kao odmor) animi relaxandi causa; (u dokolici) otii consumendi causa. — (radnja, zanimanje) occupatio; negotium. — (ukor) reprehensio; vituperatio.

zabavan = oblectans; jucundus.

zabaviti; zabavljati = oblectare alqm, ili alcjs animum; delectare, n. pr. se libris. — (privlačiti; zanimati) tenere, n. pr. pueri ludis, oculi

pictura tenentur; delectatione alqa allicere, n. pr. lectorem. — z. se = se delectare, se oblectare alqa re; delectari alqa re. — z. se čim (u dokolici) = otium temporis oblectare alqa re; otium consumere in alqa re. — (zadržavati) detinere; morari; v. zadržavati. — z. komu = reprehendere alqd in alqo, alqm in alqa re; vituperare alqm in alqa re.

zabavljanje = (zadržavanje) retardatio; mora. — (ustavljanje) retentio; v. zabava.

zabazdjeti = male olere; foetere.

zabezeknuti = percellere alqm. — z. se = obstupescere.

zabiberiti = pipere condire.

zabiće = v. zabit.

zabijati = figere in alqa re; infigere alci rei, ili in alqd. — (od ozgor dolje) defigere in alqa re, ili alci rei. — z. nokte (pandže) ungues imprimere, ili injicere alci rei.

zabijeliti = dealbare.

zabijeljeti = (o zori) albescit lux; illucescit.

zabilježba = nota; signum.

zabilježiti = signare; notare. — (jasno; tačno) denotare.

zabit = (samoća) secretum. — življeti u z. = in obscuro vitam agere; v. zaborav.

zabit; zabitan = abditus.

zabiti = v. zabijati.

zabiti (-bim, -budem) = oblivisci; v. zaboraviti.

zabitnost = v. zabit.

zabjeći; zabjegnuti = fugere post alqd.

zablažiti = lenire; compescere.

zablejati = balare. — z. se = v. zablenuti se.

zablenut = stupidus. — (zapanjen) attonitus.

zablenuti; zablešiti se = v. zabezeknuti.

zablijesnuti se = (komu) obrui splendore alcjs rei, ili praestringi.

zabliještiti = oculos, ili oculorum aciem praestringere. — z. se = v. zablijesnuti se.

zabluda = (zabluđenje) aberratio; error. — (pogrješka) erratum.

zabluditi = itinere deerrare; aberrare via. — (nehotice od čega se udaljiti) aberrare, n. pr. a regula, a sententia, a norma, a proposito.

zabluđenje = v. zabluda.

zaboljeti = incipere dolere; dolere; v. žalostiti se.

zaborav; zaborava = oblivio.

zaboravan = obliviosus.

zaboraviti; zaboravljati = oblivisci alcjs rei, ili alqd; memoriam alcjs rei objicere, ili deponere; oblivioni dare; alqd ex memoria deponere; memoriam alcjs rei ex animo ejicere. — z. nepravde = injurias oblivisci. — već sam zaboravio u koje vrijeme itd. = jam e memoria excessit, quo tempore etc. — nemojte zaboraviti da je itd. — mementote (ak. inf.). — bijah ti zaboravio o tome pisati = de ea re fugerat me ad te scribere. — zaboravio sam što = fugit me alqd; oblivio alcjs rei me cepit; alqd ex memoria effluxit, ili de memoria excessit, ili de mea memoria dilapsum est. — to se bilo već gotovo zaboravilo = hujus rei prope jam memoria aboleverat. — zaboraviti neprijateljstvo za ljubav domovine = memoriam simultatum patriae remittere. — ako što zaboravim, želim da mi napomene = cupio ab illo subjici, si quid forte praetereo.

zaboravljivost; zaboravnost = oblivio.

zabosti = infigere in alqd; defigere in alqa re; abdere, n. pr. ensem lateri.

zabrajati se = in numerando errare.

zabrana = vetitum (prt. jussum). — proti z. = contra vetitum. — proti čijoj z. = alqo vetante.

zabraniti; zabranjivati = vetare (ak. s inf.); interdicere alci alqa re. — zabranjuje mi se = vetor. — zabranjeno je = vetitum est; non licet. — zakon zabranjuje = lege cautum, ili sancitum est, ne etc. — (ne dopustiti) non sinere. — zabraniti komu što da čini = non sinere alqm alqd facere; (zapriječiti) arcere, prohibere alqm alqa re, n. pr. alqm auditu, alqm e navi egredi prohibere; alqm impedire ab alqa re; impedire ne alqs alqd faciat.

zabraviti = obserare.

zabrazditi; zabraždivati = alienum agrum arare.

zabrbljati = v. brbljati.

zabrđe = regio trans, ili ultra montem.

zabreknuti = turgescere, n. pr. materia humorem recipiens turgescit.

zabrinuti = (koga) sollicitudine alqm afficere; sollicitudinem alci afferre; sollicitum habere alqm; sollicitare alqm. — z. se = sollicitudine occupari; in sollicitudinem adduci.

zabrkati = miscere; permiscere. — (zamrsiti; poremetiti) turbare; conturbare; perturbare.

zabrojiti se = in numerando errare.

zabrtviti = obturare.

zabrujati = stridorem, ili murmur edere.

zabuhnuti = tumere; tumefieri.

zabuljiti se = v. zablenuti se.

zabuna = perturbatio; conturbatio. — (zapanjenost) stupor.

zabuniti; zabunjivati = turbare; perturbare; conturbare; confundere.

zabusati = infigere alci rei, ili in alqd. — (ozgor dolje) defigere in alqd, ili in alqa re.

zacenuti se = singultare.

zacijeliti se = (o rani) ad cicatricem venire, ili pervenire; vulneri cicatrix inducitur; vulnus cicatricem excipit, ili recipit; coire.

zacijeniti = pretium constituere, ili statuere.

zacjelina = cicatrix.

zacrljeniti se = erubescere alqa re, ili in alqa re; v. pocrvenjeti.

zacrpsti = haurire.
zacrveniti se = v. zacrljeniti se.
začamati = diu morari. — (čekati) diu exspectare; v. odocniti se.
začarati = fascinare. — (zanijeti) capere, n. pr. alqm sua humanitate, dulcedine. — (zatraviti, očarati) delenire, n. pr. alqm blanditiis voluptatum.
začehaj = assula.
začehnuti se = in assulas scindi.
začepiti = obturare.
začestiti = v. učestati.
začetak = v. početak.
začeti = concipere. — (u pameti, u sebi) mente concipere; v. pomisliti; v. početi.
začetnik = auctor; v. početnik.
začin; začina; začinak = condimentum.
začiniti = (pr. i pren.) condire alqa re. — bolje z. = conditius facere, n. pr. conditiora haec facit venatio.
začinjenje = conditio.
zàčinjati = v. začeti.
začínjati = v. začiniti.
začkati = obturare, n. pr. foramina; praecludere, n. pr. cavernam muris (miša).
začkoljina = latibulum; latebra.
začuditi se = admiratione stupere; admiratione affici; admiratio me incedit; v. čuditi se.
začuti = v. čuti.
začvrljati = (željezo) candefacere.
zaćametiti se = stupere; obstupescere.
zaći = (o suncu, mjesecu) occidere. — (ići za) ire post. — z. komu za leđa = circumvenire alqm, n. pr. hostes a tergo. — z. s puta = itinere deerrare; aberrare via. — z. s pravog puta = (pr. i pren.) deerrare recto; recto itinere labi; a recta via deduci; (u govoru) (a) proposito aberrare, declinare, egredi. — daleko z. = cfr. alcjs oratio ab eo, quod propositum est, longius aberrat.
zaćopati; zaćopiti = luto oblinere.
zadaća = (posao, što ko sebi, ili drugomu da) pensum. — (posao, koji se mora izvršiti) opus. — (djelokrug) munus, n. pr. regis, oratoris. — (posao; uloga) partes, n. pr. tuum est hoc munus, tuae partes. — (pitanje, koje se mora riješiti) quaestio.
zadah; zadaha = odor malus, ili teter.
zadahnuti = afflare.
zadájati = v. zadojiti.
zàdajati = olere, n. pr. male; redolere, n. pr. vinum.
zadatak = v. zadaća.
zadati = (komu što, n. pr. jad) oritur mihi ab alqo aegritudo; alqs mihi sollicitudinem affert; alqs me aegritudine, ili sollicitudine afficit; alqd me sollicitat, ili sollicitat angitque. — z. komu ranu = vulnus alci infligere, ili imponere; alqm vulnerare, ili percutere. — z. komu smrt = mortem alci afferre. — z. komu strah = metum alci injicere, ili incutere; metum alci inferre, afferre, offerre. — z. komu riječ = fidem suam alci astringere.
zadavati = v. zadati.
zadaviti = strangulare.
zadaždjeti = pluere.
zadesiti = accidere alci. — zadesilo me je zlo = malum nactus sum. — ako me što z. = si quid adversi acciderit; si quid inciderit.
zadijevati = ponere; immittere. — z. koga, u koga = lacessere alqm; v. zadirkivati. — z. se = haerescere, ili inhaerescere in alqa re.
zadihati se = anhelare.
zadirati = stringere; praestringere.
zadirkivalo = homo molestus, petulans. — (zagrizalo) cavillator.
zadirkivati = carpere; jocis petulantibus lacessere. — (bockati) cavillari.
zadirnuti = v. zadirati.
zadisati = v. zadahnuti. — (zadajati) male olere.
zadjenuti; zadjesti; zadjeti = v. zadijevati. — z. kavgu = jurgare coepisse; rixam excitare, ili committere. — z. govor o čemu = sermonem inferre de alqa re. — z. koga = v. zadijevati; dotaknuti. — z. se = v. zadijevati se; zavaditi se.
zadjetinjiti = gravidam, ili praegnantem fieri.
zadjev; zadjeva = impedimentum; v. smetnja.
zadjevica = causa certaminis, ili jurgii. — (kavga; prepirka) v.
zadlani = abhinc tribus annis; ante tres annos.
zadnji = (o dvjema stvarima) posterior. — (najzadnji) postremus. — (posljednji) ultimus. — (najskrajnji) extremus. — (skrajnji, posljednji) novissimus. — z. četa = agmen extremum, ili novissimum; extremi; postremi; novissimi. — z. noge = pedes posteriores (prt. pedes priores). — adv. zadnjom = ultimum; postremum.
zadobijati; zadobiti = capere; v. dobiti.
zadocniti = morari; moram afferre alci rei. — z. se = sero venire; serius, ili justo serius venire.
zadojiti = mammam dare, ili praebere alci.
zadorica = v. zadjevica.
zadosta = satis; v. dosta.
zadovoljan = (čim) contentus alqa re. — biti z. čim = alqa re contentum esse; (ne zahtijevati dalje) acquiescere alqa re; (imati u čemu slast i last) acquiescere in alqa re. — biti z. svojom srećom = sorte sua contentum vivere. — biti z. kim = (odobravati; hvaliti) probare, laudare, collaudare alqm.
zadovoljavati; zadovoljiti = (komu) satisfacere alci; (sa svijem) cumulatissime (de alqa re). — (ispuniti želju) explere animum alci. — z. se

= satis habere (ak. s inf., inf.); contentum esse alqa re; acquiescere in alqa re.
zadovoljnost; zadovoljstvo = (mir duše) animi tranquillitas; animus tranquillus. — (naslada) voluptas. — na opće z. = cum omnium laude; cunctis approbantibus. — iskazati komu svoje z. = laudare, ili collaudare alqm.
zadovoljština = satisfactio. = dati z. = satisfacere alci. — primiti z. = satisfactionem accipere.
zadragati se; zadražiti se = (zaljubiti se) alcjs amore capi, ili incendi.
zadrečiti = (oko u koga) obtutum in alqo defigere; defixis oculis intueri alqm.
zadrhtati se; zadrktati se = tremere; contremiscere.
zadrijemati = obdormire; obdormiscere.
zadrijeti = v. zadirati.
zadrigao = robustus.
zadrmati = concutere; conquassare.
zadruga = societas. — (zajednica) consortium.
zadržan = (u poslu) impeditus (multis, plurimis) occupationibus, ili negotiis; occupatus; distentus (negotiis).
zadržanje = (ustavljanje) retentio.
zadržati; zadržavati = (zaustavljati) morari, n. pr. agmen, conantes, alqm ab itinere, a fuga; remorari alqm (alqd); demorari alqm (alqd); tenere, n. pr. lacrimas, risum; retinere, n. pr. milites, hostes, furem, currum; detinere, n. pr. alqm ab incepto, alqm pede apprehenso; cohibere, n. pr. ventos carcere. — z. koga koji putuje = retardare alqm in via; remorari alcjs iter. — z. što kod sebe = retinere (apud se). — z. nešto za se = sibi habere alqd. — z. u pameti = memoria tenere alqd; memoria custodire; in memoria retinere. — z. se = morari, commorari (in) alqo loco, apud alqm.
zadržavanje = retardatio.
zadubiti se = v. zadupsti se.
zaduha = spiritus angustior; angustiae spiritus.
zaduhati se = anhelare.
zaduhnuti = v. zadahnuti.
zadupsti se = (u misli) in cogitatione defixum esse.
zadušiti = suffocare; animam, ili spiritum intercludere. — z. se = suffocari; spiritu intercluso exstingui.
zadužen = obaeratus.
zaduženici = obaerati.
zadužiti se; zaduživati se = aes alienum facere, conflare, contrahere. — biti zadužen = ex aere alieno laborare; obaeratum esse; aere alieno premi.
zadžakati = strepere; tumultum facere.
zagajiti = v. ograditi.
zagaliti = denudare; nudare; detegere.
zagasit = fuscus.
zagasiti = v. ugasiti.
zagašivati = v. zagasiti.
zagatiti = moles opponere fluctibus. — (rijeku) flumen arcere, ili coërcere.
zagaziti = vadum ingredi.
zaglava; zaglavak = conclusio, n. pr. orationis; clausula, n. pr. epistolae. — (govora) peroratio; conclusio; epilogus.
zaglaviti = terminare, n. pr. orationem. — (govor) perorare; v. dovršiti. — (poginuti) perire; interire; v. poginuti; umrijeti.
zaglavljivati = v. zaglaviti.
zaglavrnjati = deerrare.
zaglédati = aspicere, intueri alqd.
zàgledati = inspicere, n. pr. leges (u zakone), libros (u knjige). — z. djevojku = adamare alqam; alqam amare coepisse. — z. se = attente intueri alqd; defixis oculis intueri alqd. — z. se u djevojku = v. zagledati.
zaglibiti se = caeno mergi, ili demergi.
zagluhnuti = obsurdescere.
zaglušati; zaglušiti = aures alcjs, ili alqm obtundere.
zagnati = agere post alqd. — z. se = (na koga) irruere in alqm; v. zagon.
zagnjojiti = v. gnjojiti.
zagnjusiti = v. gnjusiti.
zagojiti = v. gojiti; uzgojiti.
zagon = impetus; incursus. — z. učiniti na koga = impetum facere, ili invadere in alqm; v. navala; navaliti.
zagonenuti = aenigma proponere.
zagonetati = aenigmata proponere.
zagonetka = aenigma. — z. riješiti = aenigma solvere. — ne moći riješiti z. = aenigma non intellegere.
zagoniti = v. zagnati.
zagorci = transmontani.
zagorijevati = v. zagorjeti.
zagorje = regio post montem.
zagorjeti = aduri.
zagovarati = deprecari pro alqa re; v. braniti; obraniti; zagovoriti. — z. koga = v. zagovoriti.
zagovor = deprecatio; preces. — (obrana) patrocinium.
zagovoriti = (koga) vario sermone alqm tenere, ili detinere; v. zagovarati. — z. se = sermonibus detineri.
zagovornik = deprecator; defensor; propugnator.
zagrad; zagrada = saepes; sepes; v. ograda.
zagraditi = saeptis circumdare; saepire. — (zidom) muro circumdare. — (zakrčiti) obsaepire; v. zakrčiti.
zagrađe = suburbium.
zagrađivati = v. zagraditi.
zagrajati; zagraktati = v. graktati.

zagrašiti = flavescere.
zagrditi = depravare; corrumpere.
zagrepsti = (pren.) fugere.
zagristi = admordere. — (bockati) cavillari; vellicare.
zagrizalo = cavillator.
zagrizan = v. zagrižljiv.
zagrizati = v. zagristi.
zagrižljiv = mordax. — (o riječima) aculeatus; acerbus. — z. šale = asperiores facetiae. — z. riječi = verborum aculei.
zagrliti = amplecti alqm; (jače) complecti alqm; alcjs cervices manibus amplecti; brachia alcjs collo, ili manus alcjs cervicibus injicere. — (grliti) amplexari. — z. jedan drugoga = inter se complecti, ili amplexari. — držati koga zagrljena = alqm complexu tenere. — dati se z. od koga = complexum alcjs accipere.
zagrljaj = amplexus; complexus.
zagrmljeti = intonare.
zagrnjivati; zagrnuti = contegere, n. pr. eos uno tumulo; consternere, n. pr. alqd cratibus; v. ogrnuti; zagaliti.
zagroziti se = v. groziti se.
zagrtati = v. zagrnuti.
zagubiti = v. izgubiti.
zaguliti = (stablo) corticem detrahere alci rei.
zagunjastiti = pilis integi, ili vestiri.
zagustiti = densare; condensare. — (sa svijem) spissare.
zagušiti; zagušivati = suffocare; v. zadušiti.
zahaknuti = afflare alqm.
zahitati; zahititi = v. zahvatiti.
zahladica = frigus.
zahladiti; zahladnjeti = (ohladiti se; ostinuti) frigescere. — zahladilo je = aestus minuit; frigus ingruit.
zahlađe = umbraculum, n. pr. lentae texunt umbracula vites.
zahlađivati = v. zahladiti.
zahod = occasus. — z. sunca = solis occasus; sol occidens. — zahodom sunca = solis occasu; occidente sole. — prije z. sunca = ante solis occasum. — (kloaka) latrina. — biti na z. (izvan puta) = devium esse; (= zahoditi) v.
zahoditi = (o suncu) occidere; v. zaći.
zahtijevanje = postulatio; flagitatio; efflagitatio; v. zahtjev; zahtijevati.
zahtijevati; zahtjeti = (tražiti ne navodeći razloga) poscere. — (silno z.) deposcere; exposcere. — (z. što po pravu, uvjetima, prilikama) postulare. — (silno) expostulare. — (silovito; žestoko) flagitare; efflagitare. — (htjeti imati) petere; expetere. — (tražiti po oštru pravu) exigere. — (velikim nastojanjem) contendere. — (z. kao potrebno i pravedno) requirere, n. pr. in hoc bello virtutes multae requiruntur. — pravom z. što = justam postulandi causam habere. — prilike zahtijevaju = tempus poscit; tempus ita fert. — (o trgovcu za trgovinu) indicare, n. pr. indicare smaragdum sex aureis denariis.
zahtjev = postulatum; postulatio. — (uvjet) condicio. — zahtjevi zakonski = jussa legis. — odustati od z. = postulationem alcjs rei abjicere.
zahučati = insonare, n. pr. vento nemus.
zahukati = ingemiscere.
zahvala = (riječima, ili djelom) gratia. — (izjava zahvale) gratiae, arum. — (u svečanoj besjedi) grates, um; gratiarum actio. — izjaviti z. = gratias agere alci pro alqa re; v. pohvala.
zahvalan = gratus erga, ili in; beneficii memor. — z. biti komu = gratiam habere alci; gratum, memorem et gratum esse. — adv. grate; grato animo; memori mente.
zahvaliti; zahvaljivati = gratias, ili grates (v. zahvalan) agere alci pro alqa re. — djelom zahvaliti (pokazati se zahvalnim) gratiam referre; gratiam referre meritam debitamque; alci gratum se praebere; memorem in alqm animum praestare.
zahvalnost = gratia; gratus, ili beneficii memor animus; grata beneficii memoria; mens memor. — z. iskazivati = gratum se praebere; gratum animum significare; gratiam referre.
zahvatati; zahvatiti = capere. — (vodu) haurire.
zaigrati; zaigravati = saltationem (ili saltare) incipere. — z. konja = equum agitare.
zaimanje = mutuatio.
zaimati = (u koga što) mutuari. — (komu što) mutuum dare.
zaime = pronomen.
zainatiti se = pertinaciter perstare; persistere in alqa re; reniti.
zaintačiti se = semper idem vociferari.
zaira = cibaria, orum; v. hrana; živež.
zaiskati = petere; poscere; v. iskati; zahtijevati
zaista; zaisto = (doista; za cijelo) certe. — (doista) profecto. — (valjda; jamačno) sane. — (istinski; istinito) vere. — (u istinu; doista; zbilja) vero.
zajam = mutuatio. — uzeti u z. = mutuari; mutuum sumere alqd ab alqo. — dati u z. = mutuum dare; (dati da se ko čim posluži; posuditi, n. pr. knjigu, odijelo itd.) commodare; utendum dare, ili tradere. — vratiti zajam = (pren.) par pari referre; par pari respondere; parem gratiam referre.
zajamčiti = satisdare, n. pr. alci damni infecti (ako bi bilo štete); spondere alqd pro alqo, de alqo, alci alqd; appromittere, n. pr. quum id ita futurum T. Roscius Capito appromitteret, crediderunt; praestare alqm, se, alqd, de alqo, ak. s inf., n. pr. damnum emptori, quis potest praestare semper sapientem beatum fore; inter-

cedere, n. pr. pecuniam pro alqo (pribaviti svojim jamstvom); v. jamac.

zajaz = agger; aggeratio; moles.

zajaziti = aggerem, ili molem exstruere. — (koga) exsatiare, ili exsaturare alqm.

zaječati = gemitum edere; ingemiscere. — (zaoriti se) insonare.

zajedač; zajedalo = cavillator.

zajedati = v. zagrizati.

zajedinstvo = v. zadruga.

zajedljiv = v. zagrižljiv.

zajednica = communio, n. pr. legis, literarum et vocum, sanguinis. — (zajedništvo) communitas, n. pr. vitae, victus; consortium; consortio, n. pr. regni. — (združenje) conjunctio; societas. — biti u z. = commune, ili in promiscuo habere alqd.

zajednički = communis. — (nerazlučen) promiscuus. — z. korist = utilitatis communio. — adv. communiter; promiscue; in promiscuo.

zajedništvo = v. zajednica.

zajedno = (skupa sa) una; una cum. — (svezano; u savezu) conjuncte, n. pr. quorum (verborum) ratio nobis primum simpliciter videnda est, deinde conjuncte. — (sjedinjeno) conjunctim, n. pr. auxilium petere. — (u isto doba) simul.

zajedriti = vela facere, pandere; vela ventis dare. — z. put (kamo) = vela dirigere ad alqm locum; navem, ili cursum dirigere alqo; tenere alqm locum; cursum dirigere alqo.

zajmitelj = qui mutuatur; qui commodat (posuđuje, na porabu daje).

zajmiti = v. uzajmiti; zajam.

zajušak = promulsis.

zajutarkovati = jentare.

zajutrak = jentaculum.

zakaditi; zakađivati = suffire alqd.

zakameniti se = v. okameniti se.

zakaniti = (što) statuere; constituere; v. odlučiti.

zakanuti = instillare alqd alci rei.

zakasniti = v. zadocniti.

zakazati; zakazivati = edicere; indicere. — z. ime = v. nadjesti.

zakid; zakidanje = abruptio. — (varanje) fraudatio; fraus; v. prijevara.

zakidati = v. otkidati; varati; prevariti.

zakidivati = v. zapredati; zadirkivati.

zakinuti = v. zakidati.

zakiseliti = acidum facere.

zakisnuti = v. okisnuti.

zakivati = v. zakovati.

zaklad = v. zaloga.

zaklanjati = zakloniti.

zaklapati = v. zaklopiti.

zaklapiti = spumare.

zaklati = jugulare; jugulum perfodere. — (žrtvu) mactare; ferire.

zaklepak = alapa.

zaklepati = obserare.

zakleti = (koga) (po riječima, koje mu se govore) adigere alqm (in verba alcjs). — (dati komu da se zakune) adigere jusjurandum, alqm ad jusjurandum, ili alqm jurejurando. — (zaklinjati) obtestari; obsecrare. — z. koga svijem na svijetu = omnibus precibus orare et obtestari alqm; v. prokleti. — z. se = jurare alqd, ili ak. s inf., jurejurando firmare, ili affirmare. — (zakletvom potvrditi) jurejurando sancire. — (zakletvom obećati) adjurare alqd, ak. s inf.; (čim) per. — z. se na zastavu = sacramento, ili sacramentum dicere (apud alqm). — krivo se z. = falsum jurare; pejerare; perjurare.

zakletva = jusjurandum. — (na zastavu) sacramentum. — (kriva z.) perjurium. — zahtijevati od koga z. = jusjurandum ab alqo exigere. — (primiti z.; zapriseći) jusjurandum accipere. — obvezati koga zakletvom = sacramento alqm obligare; jurejurando alqm devincire, ili astringere, ili obstringere. — ponuditi z. = jusjurandum offerre. — pogaziti z. = jusjurandum neglegere, ili violare; sacramentum neglegere, ili rumpere. — riješiti koga z. = solvere, ili exsolvere alqm religione; alqm jurejurando liberare; sacramento solvere alqm; v. zaklinjanje.

zaklinjanje = obtestatio; obsecratio.

zaklinjati = v. zakleti.

zaklipiti = obserare.

zaključaj = v. zaključak.

zaključak = conclusio. — (svršetak) finis, exitus. — (zadnji dio) extrema pars; v. zaglavak. — (odluka) decretum. — z. senatski = senatus consultum. — stvoriti z. = facere senatus consultum; v. odluka.

zaključati; zaključavati = claudere; occludere.

zaključiti = (izvoditi) concludere; cogere. — z. iz čega = efficere, conficere, colligere ex alqa re; z. govor, v. zaglaviti. — (odlučiti) decernere; jubere; v. odlučiti.

zaklon; zaklonica = perfugium; v. utočište.

zaklonit = tectus.

zakloniti = protegere; tegere; contegere; (obraniti) defendere. — z. se = alqo confugere; in tutum pervenire.

zaklopac = operculum.

zaklopčica = pyxis.

zaklopice = palpebrae, arum.

zaklopiti = operire; cooperire.

zakoliti = (loze) vites palis adjungere; v. obići.

zakolj = jugulatio; v. pokolj.

zakon = (propis; naredba) lex. — (nauka, pravilo) praeceptum. — (ustanova) institutum. — zakoni, koji postoje = leges et instituta. — predložiti z. = (predlog učiniti) legem ferre de alqa re; (upitati narod o predlogu) rogare po-

pulum; rogare legem; rogationem ferre. — narod prima z. = populus accipit legem. — narod potvrđuje z. = populus sancit, ili sciscit legem. — preporučiti z. = legem suadere. — prodrijeti sa z. = legem perferre, ili ferre (rijetko). — ukinuti z. = (stari z. novim ukinuti) legem refigere, tollere, abrogare; v. ukinuti. — dati (napisati, ustanoviti) z. = legem condere, scribere, conscribere. — dati z. (mjestu, narodu) = leges dare, ili constituere alci civitati. — nametnuti z. = legem imponere. — zakonom narediti što = (o narodu) legem jubere, ili sciscere de alqa re; (o narodu i senatu) legem, ili lege sancire de alqa re. — imati svoje z. = legibus suis uti. — zakonom propisana kazna = poena legitima, ili legibus constituta. — z. promijeniti = (sa svijem) legem commutare, ili permutare; (preustrojiti) novare; (dijelom) alqa ex parte commutare. — uništiti z. = leges evertere, pervertere, perfringere, perrumpere. — svi su građani pred z. jednaki = omnes cives legibus tenentur omnibus. — biti izvan z. = exlegem esse. — postupati po z. = lege agere. — štovati z. = legibus parere; leges sequi. — vješt z. = legum peritus. — biti vješt z. = leges nosse. — proti z. = (ne dopušten; zabranjen) legibus vetitus. — (vjera) religio. — (običaj) mos; v. običaj.

zakonik = leges (scriptae).

zakonit = legitimus. — (zakonom određen) legibus constitutus. — z. kazna = poena legitima, ili legibus constituta. — z. djeca = liberi legitimi, ili justa uxore nati, ili matre familias orti. — adv. (po zakonu) lege; legibus; ex lege; ex legibus. — (pravom; po pravu) jure.

zakonitost = (djela) ex lege factum.

zakonodaja = legis latio; legum datio; v. zakon.

zakonodavac = legis dator; legum lator; legum scriptor, constitutor, conditor, inventor; v. zakon.

zakonodavstvo = legum datio; opis sa: leges condere, ili scribere, n. pr. legibus condendis operam dare.

zakonski = (z. predlog) rogatio legis. — (upitati narod o zakonskom predlogu) rogare populum; rogare legem; rogationem ferre. — oglasiti predlog z. = promulgare legem, ili rogationem de alqa re. — odbaciti predlog z. = antiquare legem, ili rogationem.

zakop = sepultura; v. pogreb.

zakopati; zakopavati = obruere, n. pr. thesaurum, alqm vivum; infodere, n. pr. taleas in terram, hominem; defodere, n. pr. thesaurum sub lecto, signum in terram. — (nasuti zemljom) terra operire; v. pokopati. — z. se = se munire; alqm locum munitionibus saepire. — z. se u dug = in aes alienum incidere.

zakopčati; zakopčavati = fibula subnectere, ili coërcere.

zakovati = vincula, ili catenas alci injicere, ili imponere; alqm vinculis, ili catena constringere; conjicere alqm in catenas; alqm catenis onerare.

zakovrčiti; zakovrčivati = torquere. — z. kosu = calamistro intorquere capillos.

zakračunati = pessulo claudere.

zakraćivati = v. zakratiti.

zakrajiniti = ellbum incipere; belli initium facere.

zakrata = recusatio. — (zabrana) vetitum.

zakratiti = v. zabraniti.

zakrčiti = obstruere, n. pr. portas, valvas, iter, aditus; intersaepire, n. pr. iter; intercludere, n. pr. alci aditum; claudere, n. pr. aditus, viam; impedire, n. pr. locum, iter; obsaepire, n. pr. iter.

zakrenuti = a via deflectere.

zakrhati = v. zabiti.

zakrič = v. zakrata.

zakričati = v. zaprijetiti.

zakriljiti; zakriljivati = alis contegere. — (štititi; braniti) protegere; tueri; defendere; v. štititi; braniti.

zakriti = v. sakriti.

zakriviti = v. skriviti.

zakrknjivati; zakrknuti = obstrui; obturari. — z. kod riječi = inopiā verbi subsistere.

zakročiti = v. okročiti.

zakrpati; zakrpiti = sarcire. — (zašiti) obsuere.

zakružiti; zakruživati = circumplecti; v. okružiti. — (zaobliti) rotundare.

zakucati = v. kucati.

zakučast; zakučit = aduncus.

zakučiti = v. prevariti.

zakukati = (jaukati; jadikovati) gemitum tollere; lamentari.

zakunjati = obdormire. — (ginuti) tabescere.

zakup = (u opće) conductio (rijetko). — (sa strane zakupnika, koji opet dade na zakup drugijem na manje česti) redemptio; redemptura. uzeti pod z. = conducere, n. pr. vectigalia; redimere, n. pr. portoria, vectigalia redempta habere. — u z. dati = locare; elocare. — davanje u z. = locatio.

zakupilac = v. zakupnik.

zakupiti; zakupljivati = v. zakup (uzeti pod); najmati.

zakupnik = conductor; redemptor; v. zakup. — z. državnijeh dohodaka = redemptor vectigalium. — zakupnici državni = (kao stalež) publicani.

zakusiti; zakusivati; zakusnuti = paululum (cibi) tantum sumere; v. okusiti. — z. koga = alqd alci degustandum dare; in os alci ingerere.

zakvačiti = unco prehendere, ili arripere.

zalac = homo improbus, malus.

zalágati = oppignerare, n. pr. libellos pro vino; pignerare; opponere, dare, obligare pignori, n. pr. ager oppositus est pignori ob decem minas.

— z. riječ, vjeru = fidem interponere. — z. koga čim = cibum in os ingerere alci; manu sua cibum ad os alcjs afferre; cibum praebere alci. — (jesti) v. založiti. — z. se = v. založiti se (jesti).
zalàgati = mendacio inhibere; v. slagati.
zalajati = latratum edere.
zalaktica = cubiti ictus.
zalaktiti = (koga) cubiti ictu alqm petere. — z. se = brachia denudare.
zalamati = (vinograd) pampinos viti detrahere.
zalaz = v. zahod.
zalaziti = v. zaći.
zalediti = v. slediti.
zaleđa = caedes (ex insidiis facta).
zaletaj = impetus.
zaletjeti = (u što) intro involare in alqm locum; (pren.) intro se conjicere. — z. se = celerrime, ili impetu alqo volare. — z. se na koga = impetum facere in alqm; in alqm irruere; se immittere in alqm; acri impetu invehi in alqm.
zaletkati = pessulo claudere.
zaležati se = situ corrumpi.
zaliječiti = (ranu) vulnus sanare ut coëat.
zalijegati = sufficere.
zalijepiti = oblinere; v. ćušiti.
zalijetati = v. zaletjeti.
zalijevanje = irrigatio.
zalijevati = rigare; irrigare alqd, n. pr. hortum. — (politi) perfundere alqa re.
zalih = (suvišan) supervacaneus; supervacuus; v. zališan.
zaliha = copia; facultas. — (obilje) abundantia.
zališan = (izobilan) abundans; affluens; v. zalih. — adv. abunde; abundanter.
zališnost = v. zaliha.
zaliti = v. zalijevati.
zaliv = sinus.
zalizati; zalizivati = v. lizati.
zaljesti = v. zaći.
zaljevati = v. zalijevati.
zaljubiti se = amore alcjs capi, ili incendi. — biti zaljubljen = alcjs amore captum, ili incensum esse; alqm amare; amore alqm amplecti. — biti žestoko z. = misere, ili perdite amare alqm; insanire, ili furere in alqo; mori amore alcjs; amore alcjs perire, ili deperire; perire alqā, ili alqo.
zaljubljenost = amor.
zalog = pignus. — (kapara) arrhabo, n. pr. puellam arrhaboni relinquere pro argento. — (nepokretan z.) hypotheca (rijetko). — (stvar povjerena komu kao z., prividnom prodajom) fiducia. — z. dati = dare pignus. — dati što u z. = v. založiti. — z. ljubavi = pignus amoris.
zalogaj = buccea. — (komad) frustum.
zalomak = truncus.
založiti = (što) v. zalágati. — (jesti) sumere, ili capere cibum; v. jesti, izjesti. — z. se = v. založiti.
zalud = v. uzalud.
zaludan = (tašt, isprazan) irritus. — (prazan; jalov) vanus. — (bezuspješan, ništetan) cassus. — (prazan; tašt) inanis. — (besposlen) otiosus. — (nekoristan) inutilis.
zaluditi = (koga; pren.) decipere alqm; infatuare, n. pr. alqm verbis.
zaludjeti = mentis errore affici; mente alienari. — (pomahnitati) in insaniam incidere.
zaluđivati = v. zaluditi; zaludjeti.
zaludu = v. uzalud.
zalupati = v. zabiti.
zalutati = v. zaći (s puta).
zamaći = ex oculis abire, ili elabi; subducere se oculis. — z. komu uže na vrat = injicere cervicibus laqueum. — z. koga = v. objesiti. — z. se = v. objesiti se.
zamagliti se = caligare, n. pr. caligant flumina nebulis; densa nebula intexit, n. pr. saltum.
zamah = impetus; ictus; v. mah.
zamahivati; zamahnuti = (rukom, da se metneš, da udariš) excutere lacertum; efferre manum; v. mahati.
zamahnitati = v. zaludjeti.
zamakati = v. zamočiti.
zamaknuti = v. zamaći.
zamama = esca; v. namama; vabilo.
zamaman = illecebrosus.
zamamiti; zamamljivati = illicere, ili pellicere ad, ili in alqd; v. mamiti.
zaman; zamanice = v. uzalud.
zamašaj = v. zamah.
zamašan; zamašit = ponderosus.
zamaštati = v. opčiniti.
zamatoriti = senescere.
zamavica = vertigo.
zamazati = oblinere.
zamediti; zamedljati = melle condire.
zameknuti = molliri; mollescere.
zamésti = permiscere.
zamèsti = verrere; converrere. — snijeg je zameo = nives obruerunt alqd. — zameo se čemu trag = vestigia alcjs rei interierunt; nullum vestigium restat, ili apparet.
zamet = molestia; impedimentum; incommodum; v. zametak.
zametak = (klica) germen. — (sjeme) semen, n. pr. malorum, discordiae. — (prvi z., iskra) igniculus, n. pr. sunt in animis quasi virtutum igniculi et semina. — (počela) elementa. — (početak) initium. — ugušiti što u z. = delere, exstinguere atque delere. — ugušiti što u prvom z. = in ipso ortu opprimere; in parvis elementis exstinguere.

zametati; **zametnuti** = (što na što) injicere alqd alci rei. — z. svađu, kavgu = jurgium excitare; controversiam intendere; rixam ciere, ili excitare, ili contrahere, ili committere; v. svađa, kavga. — z. bitku = pugnam, ili certamen, ili proelium inire; proelium committere; manum, ili manus conserere; conserere pugnam, ili proelium, ili certamen; (o jednijem i drugijem) inter se concurrere; acie concurrere. — z. igre = ludos committere. — z. pitanje = quaestionem movere, ponere, proponere, afferre. — z. mrežu = retia tendere, pandere. — z. komu mrežu (zasjedu) = plagas, ili retia alci tendere, ili intendere; alci tendere insidias. — z. riječ o čemu = sermonem inferre de alqa re; (spomenuti što) alcjs rei mentionem facere, inferre, injicere, movere. — z. na rame, ili z. se čim = in humeros tollere; v. nabaviti.

zamicati = v. zamaći.

zamijeniti = commutare; v. izmijeniti. — z. koga u poslu = munia, ili vicem alcjs explere; alcjs vice fungi; (u službi) alcjs officio fungi; (doći na čije mjesto) succedere alci, ili in alcjs locum; v. izmijeniti.

zamiješati = miscere; permiscere.

zamijetiti = animadvertere.

zamilovati = adamare; amare coepisse.

zaminuti = praeterire; v. zaći; proći.

zamirisati = odorem reddere, emittere.

zamiriti = v. umiriti. — z. se = v. zacijeliti se.

zamisao = cogitatio; mens; v. pomisao.

zamisliti = animo concipere; cogitatione fingere; v. pomisliti. — z. se = in cogitatione defixum esse. — biti zamišljen = in cogitatione defixum esse; multa secum animo volutare.

zamišljaj = cogitatio; mens.

zamišljen = in cogitatione defixus; multa secum animo volutans.

zamjećivati = animadvertere.

zamjedba = animadversio.

zamjena = (u govoru) immutatio. — (što zastupa mjesto čigovo, ili česa) vicarius.

zamjenik = vicarius. — biti z. = v. zamijeniti. — naći komu z. = alci vicarium expedire.

zamjenit = mutuus. — adv. mutuo; v. izmjenit.

zamjenjivati = v. zamijeniti.

zamjera; **zamjeravanje** = offensio.

zamjerati; **zamjeravati** = in malam partem accipere. — z. se komu, ili kod koga = gratiam alcjs amittere; gratia alcjs excidere.

zamjeriti = in malam partem accipere. — nemoj mi z. = des veniam, oro. — (okom) v. zagledati. — z. se komu = v. zamjerati se.

zamjesa = permixtio.

zamješivati = v. zamiješati.

zamjeta = animadversio.

zamka = laqueus; (pren.) v. mreža, pletke.

zamladiti se; **zamlađivati se** = (o rani) vulnus ad cicatricem venit, ili pervenit; v. zacijeliti se.

zamlatiti = percutere; caedere; v. ćušiti.

zamlatnica = plaga; v. udarac, priušak.

zamnjeti = insonare.

zamočiti = intingere in alqa re; mergere in alqd.

zamoliti = v. moliti.

zamoriti = v. umoriti.

zamorje = regio transmarina.

zamorski = transmarinus.

zamostiti = pontem facere, n. pr. in flumine; ponte jungere, n. pr. amnem.

zamotaj; **zamotak** = fasciculus, n. pr. epistularum.

zamotati = involvere in alqa re.

zamotriti = conspicere; conspicari; aspicere; v. motriti.

zamotuljak = v. zamotak.

zamračiti = obscurare; tenebras obducere, ili offundere alci rei. — zamračiti se = obscurari etc.; v. zamračiti.

zamrći = v. zamrknuti.

zamrežiti = irretire alqm; plagis saepire, n. pr. saltum; intra casses includere, n. pr. feras.

zamrijeti = v. izumrijeti.

zamrknuti = nox opprimit alqm; nox alci supervenit.

zamrmljati = v. mrmljati.

zamrsiti = implicare. — (pomutiti) confundere; turbare; perturbare.

zamršaj = implicatio. — (pometnja; nered) perturbatio; confusio. — (zaplet u dramu) nodus.

zamršenost = implicatio.

zamršivati = v. zamrsiti.

zamrzavati = v. zalediti.

zamrziti = (na koga) odium concipere in alqm.

zamrznuti = v. zalediti se.

zamučati = obmutescere; conticescere. — (ono, što bi trebalo kazati) reticere alqd; v. premučati.

zamučiti = (koga) molestiam afferre, ili exhibere alci; incommodum dare, ili afferre alci. — z. što = aegre lucrari; v. dobiti; steći. — z. se = laborem suscipere, ili sibi sumere; (kome, kamo) alqm convenire.

zamučkati = (koga) alqm ad silentium compellere. — (ućutkati) alcjs linguam retundere. — (narediti komu da muči) silentium fieri jubere; silentium imperare.

zamući = obmutescere; conticescere.

zamuknuti = v. zamući. — (o grlu) v. promući. — (koga) v. zamučkati.

zamumljati = v. zamrmljati.

zamutiti = turbare; v. mutiti.

zanagliti = v. nagliti; prenagliti.

zanat = (svako rukotvorstvo, obrt) ars. — (tjeranje zanata) artificium. — (posao, kojim se ko

bavi) professio. — tjerati z. = in arte alqa versari. — t. z. crevljarski = sutrinam facere. — naučiti koga z. = artem alci tradere; alqm arte instruere. — pozvati ljude od zanata = adhibere homines usu peritos.

zanatariti; **zanatiti** = in alqa arte versari.

zanatlija; **zanatnik** = (rukotvorac) opifex. — (majstor; umjetnik) artifex. — (koji pravi što od tvrde tvari) faber, n. pr. faber ferrarius (kovač), tignarius (tesar). — prosti zanatlija = opifex vilissimae mercis. — z. koji sjedećke radi = sellularius.

zanavljati = novare; iterare.

zanećati = rejicere alqm.

zanemarenje = neglectio, n. pr. amicorum. — (nemarnost) neglegentia; indiligentia. — (nedostatak brige) incuria. — (propuštanje) intermissio, n. pr. officii.

zanemariti = (ne mariti za što) neglegere. — (propustiti) praetermittere, n. pr. defensionem, gratulationem. — (prijeći; ne obazreti se) praeterire, n. pr. Philippus et Marcellus praetereuntur. — (manje držati do čega) posthabere, n. pr. omnia alci rei, omnibus rebus posthabitis. — (propustiti, ne izvršiti) deesse alci rei. — (malo nastojati okolo čega) minus studere alci rei. — (prekinuti, obustaviti) intermittere, n. pr. studia, opus. — (ispustiti) omittere. — (ostaviti, zapustiti) deserere, n. pr. officium, rempublicam. — (ne vršiti) non obire, n. pr. sua officia.

zanemarivanje = v. zanemarenje.

zanemoći = v. razboljeti se.

zanesen = mente incitatus.

zanesenik; **zanesenjak** = homo fanaticus.

zanesenost = mentis, ili animi incitatio.

zanijekati = (kazati da nije) negare. — (sa svijem) denegare. — (ne priznati) infitiari. — z. prisegom = abjurare. — (ne htjeti; odbiti; uskratiti) negare; renuere; abnuere; recusare; abnegare; nolle; v. nijekati, nehtjeti itd. — (o pticama gatalicama) abdicere.

zanijemljeti = obmutescere.

zanijeti = abripere, n. pr. milites abrepti vi fluminis; auferre, n. pr. unda rates. — (zatraviti; zamamiti) capere; rapere, n. pr. Hectorem canens Homerus me totum ad se convertit et rapit. — z. se = incitari alqa re, n. pr. amore, odio; rapi alqa re; auferri, n. pr. admiratione; efferri alqa re, n. pr. amore, voluptate. — (u bolesti) delirare.

zanimanje = occupatio; negotium; tractatio, n. pr. philosophiae, literarum.

zanimati = (naslađivati) delectare alqm. — (privlačiti) tenere, n. pr. tenet aures vel mediocris orator. — z. se čim = occupari (in) alqa re; tractare alqd; versari in alqa re, ili circa alqd; agere alqd; dare se alci rei. — (zabavljati se) delectare se alqa re.

zanimiv = aptus ad delectandos homines; jucundus; gratus; suavis; dulcis, n. pr. sermo, spectaculum. — (o knjizi) aptus ad alliciendos legentium animos. — vrlo z. = delectationis plenus. — biti z. = delectationem habere; v. zanimati. — adv. jucunde; dulciter; suaviter.

zanimivost = jucunditas; suavitas; gratia, n. pr. orationi parva est gratia, nisi etc.

zanjihati = movere; commovere.

zanoćiti = pernoctare (in) alqo loco; manere alqo loco.

zanoriti = v. zaroniti.

zanos = (u bolesti) deliratio.

zanositi = v. zanijeti.

zanovet = v. dosada; smetnja.

zanovetanje = v. zanovet.

zanovetati = blaterare; ineptis sermonibus molestiam afferre.

zanuđati = v. nuditi.

zao = malus. — (nepovoljan) adversus. — (nepošten; opak) improbus. — (neprijazan; nepovoljan) iniquus. — (tužan) tristis. — (žestok) vehemens. — (opak) pravus. — (zloban) malignus. — (zlohotan) malevolus. — (opak, bezbožan) impius; scelestus. — (ružan; pogrdan) turpis; inhonestus; foedus. — zlo vrijeme = tempestas mala, adversa, foeda. — zli dani = tempora iniqua, aspera; temporum iniquitas; temporum calamitates. — zla vijest = nuncius tristis, malus. — zao čas = tempus funestum. — zla navada = mos pravus. — biti zle ćudi = esse ingenio malo pravoque. — stvar ne može postati gora, nego je = pejore loco non potest res esse, quam in quo nunc sita est. — u goremu sam položaju nego svi ostali = afflictiore sum condicione quam ceteri. — na zlu glasu biti = male audire; infamem esse. — zle volje = invitus; animo invito, ili iniquo. — adv. male. — (krivo; naopako) male; perperam; prave. — (nepravo) male; improbe. — (sramotno) turpiter. — (naopako) perverse. — (krivo; pogrješno) perperam. — (nepošteno) improbe. — zlo postupati s kim = alqm improbe tractare. — zlo upotrijebiti što = alqa re male, ili perverse uti, ili abuti. — zlo misliti o komu = male opinari de alqo. — zlo govoriti o komu = maledicere alci. — zlo uspjeti = male, ili secus cadere; non succedere. — stvar uspijeva zlo = res male cadit; res male vertunt. — zlo razumjeti što = non recte intellegere. — zlo tumačiti = perverse, ili perperam interpretari; v. tumačiti.

zaobliti = rotundare.

zaodijevati; **zaodjenuti**; **zaodjesti** = vestire; vestem induere; v. odjesti.

zaogrnuti; **zaogrtati** = v. ogrnuti.

zaokrenuti = v. okrenuti.
zaokupiti = v. okupiti; obrlatiti.
zaopseći = v. opseći.
zaoriti se = resonare.
zaosjeniti = v. osjeniti.
zaosjenuti = fascinare.
zaostajati = subsistere. — (zadržati se) morari; remorari. — (krzmati) cunctari. — (z. u čemu) ab alqo superari. — z. u učenju = parum procedere, ili proficere in literis. — ne z. = in alqa re progressus facere.
zaostatak = reliquum. — z. duga = pecunia reliqua; v. ostatak.
zaostati = v. zaostajati.
zaošiljiti = v. zašiljiti.
zaoštravati; **zaoštriti** = acuere; exacuere. — (sprijeda) praeacuere.
zaoštrljat = acutus; praeacutus.
zaova = mariti soror.
zȁpâd = occasus (solis); occidens (sol); v. zahod.
západ = (zahlađe) umbraculum; locus opacus.
zapadati = v. zapasti.
zapadni = ad occasum, ili ad occidentem (solem) vergens; ad, ili in occidentem versus, ili conversus; ad, ili in occidentem spectans; occidentem solem spectans. — (koji zalazi) occiduus.
zapadnjak = Favonius; Zephyrus.
zapadnji = v. zapadni.
zapaha = afflatus.
zapahati; **zapahnuti** = afflare alqm, ili alci.
zapajati = v. napajati.
zapala = v. zapaljivanje.
zapalangati = obserare alqd.
zapaliti; **zapaljivati** = accendere; incendere; inflammare; ignem inferre, ili injicere; v. upaliti.
zapaljivanje = incensio (rijetko) n. pr. Capitolii; inflammatio (rijetko).
zapametiti; **zapamtiti** = memoriae tradere, mandare, committere; memoriae infigere; memoriae, ili animo suo affigere.
zapanjenost = stupor.
zapanjiti se = obstupescere; stupefieri.
zapanuti = v. zapasti.
zapara = aestus; fervor.
zapasati = cingere; circumdare; circumvenire (alqm locum).
zapasti = (o suncu) occidere. — z. komu što = alqd obvenit, ili obtingit alci (i s dodatkom: sorte); alqd habere. — z. u, ili među = cadere in alqd. — z. u sužanjstvo = capi ab alqo; v. pasti; upasti.
zapaziti = conspicere; observare; animadvertere. — (priljubiti koga) adamare; amare coepisse.
zapečaćavati; **zapečaćivati**; **zapečatiti** = signare; obsignare, n. pr. anulo; consignare, n. pr. tabulas signis, decretum.
zapeka = solis ardor.
zapekljati = v. zapetljati.
zapeliti = v. zabraniti.
zapeti = tendere; intendere; contendere. — (u govoru) haerere; haesitare. — (ponijeti se) v. — z. busiju = v. busija.
zapetljati = fibulā nectere, ili subnectere.
zapijevka = nenia.
zapinjati = v. zapeti.
zapirač = pessulus.
zȁpirati = v. zaprijeti.
zapírati = v. prati.
zapisati = (zabilježiti) notare. — (tačno napisati) perscribere. — z. komu što = (oporukom) legare alci alqd. — z. komu svoje cijelo imanje = alqm heredem omnibus bonis instituere. — z. komu polovicu imanja = alqm heredem ex dimidia parte instituere. — z. se = (u vojn. službu) nomen dare.
zapisivati = v. zapisati.
zapištati = (pijukati) pipilare incipere. — (tužno zavikati) flebilem clamorem tollere.
zapitati = v. upitati; zaiskati.
zapitivati; **zapitkivati** = v. zapitati.
zapjeha = anhelitus.
zapjehan = anhelus; anhelans.
zapjehati se = anhelare.
zapjeniti (se) = spumare; spumescere. — (o čeljad. na ustima) spumas agere in ore.
zapjevati = cantare incipere.
zaplakan = (pun suza; plačan) lacrimosus; lacrimans, n. pr. oculi.
zaplakati se = in lacrimas effundi; flere coepisse.
zaplamtjeti; **zaplanuti** = inflammare; exardescere; v. planuti; plamtjeti.
zaplašiti; **zaplašivati** = v poplašiti.
zaplava = v. poplava.
zaplaviti = v. poplaviti.
zapleće = (u stolice) arcus sellae. — (kod vojske) extremum, ili novissimum agmen; extremi; postremi; novissimi. — (pomoć) subsidium.
zaplesti = innectere. — (zaplitati) implicare, n. pr. alqm bello; intricare. — (zamrežiti, pren.) illaqueare. — z. se = implicari; intricari; se impedire alqa re. — biti zapleten = (pren.) versari in alqa re; alcjs rei participem, ili socium esse. — stvar zapletena = res impedita, contorta, difficilis. — stvar je vrlo zapletena = res in magnis difficultatibus est. — (umiješati se) se immiscere alci rei.
zaplet = implicatio.
zapletati = v. zaplesti. — (jezikom) v. zapinjati.
zapletka = implicatio.
zaplijeniti = praedando congerere; v. plijeniti. — (osvojiti za državu) publicare; in publicum addicere; proscribere. — (z. za carsku blagajnicu) confiscare; in fiscum redigere.

zaplivati = nare incipere. — (skočiti u vodu) insilire in aquam.
zapljačkati = v. zaplijeniti.
zapljehati = figere; infigere; immittere.
zapljeskati = v. pljeskati.
zapljunuti; zapljuvati = insputare, inspuere alqm; v. pljuvati.
zaplotiti = v. oplotiti.
zaploviti = v. zajedriti.
započetak = v. početak.
započeti; započimati; započinjati = v. početi.
zapogod = arrhabo.
zapoj = potus; potio.
zapojati = v. zapjevati.
zapojiti = potum praebere; dare bibere.
zapomagati = opem, ili auxilium implorare. — (rimske građane) quiritare.
zapopadati; zapopasti = non dimittere; v. spopasti.
zapored = deinceps.
zapostat = villicus.
zapostatica = villica.
zapostaviti; zapostavljati = postponere; posthabere; postferre; derelinquere, n. pr. Jugurtham Masinissa, quod ortus ex concubina erat, dereliquerat. — (zanemariti) neglegere.
zapovidjeti = v. zapovjediti.
zapovijed = jussum; imperium. — (nalog) mandatum. — (ono što je zapoviđeno) imperatum. — (naredba) praeceptum. — (vlast) auctoritas. — na čiju z. = jussu, ili auctoritate alcjs; alqo jubente. — bez čije z. = injussu alcjs, ab alqo non jussus; (od svoje volje) ultro. — iščekivati čiju z. = praesto, si alqs quid imperet, esse. — vršiti z. = mandata efficere, conficere, perficere, exsequi, persequi; jussa, ili imperata facere. — slušati z. = alcjs praeceptum observare, curare; alcjs dicto parere; audientem esse dicto, ili jussis alcjs; imperio alcjs obtemperare. — ne slušati čiju z. = imperium alcjs aspernari, contemnere; imperium, ili mandatum neglegere; decreto non stare; imperata non facere. — vrhovna z. = v. vrhovni.
zapovijedati = (izjaviti volju da što bude učinjeno) jubere, v. slovn. — (nalagati po svojoj oblasti) imperare alci alqd, ut, ne. — (u naprijed narediti po svojoj mudrosti, svome iskustvu itd.) praecipere alci alqd, ut. — (propisati) praescribere alci alqd, ut, ne. — (nalagati) mandare alci alqd, ut, ne. — z. kim = imperium in alqm, ili alqm sub imperio habere; est mihi imperium in alqm. — (htjeti) velle. — (biti na čelu vojsci, brodovlju) imperio regere; administrare; praeesse, ili praepositum esse; curare, n. pr. bellum, imperium maritimum; v. čelo. — z. (vladati) lijevim krilom vojske = in sinistra parte curare; alterum cornu tenere. — kako zapovijedaš = ut jubes; ut libet; ut dixisti.
zapovijest = v. zapovijed.
zapovjedatelj = v. zapovjednik.
zapovjediti = v. zapovijedati.
zapovjednik = (vrhovni) imperator, ili dux summus. — (z. vojske, čete) dux. — z. konjaništva = magister equitum. — z. brodovlja = praefectus classis. — z. grada = praefectus urbis. — učiniti koga z. grada = alqm urbi praeficere; alci urbis custodiam credere; oppidum tuendum alci tradere.
zapovjedništvo = cura. — (vrhovno z.) imperium; v. vrhovni.
zapovrnuti = (govor) redire, ili reverti ad alqd; identidem revolvi in, ili ad alqd.
zapožariti = incendio delere.
zapraćati = v. zapratiti.
zaprašiti = pulverem movere, ili excitare.
zapratiti = amandare; relegare; v. udaljiti.
zapravdati se = litem intendere, ili inferre; v. parnica.
zapreći = (konje) curru (plaustro), ili ad currum (ad plaustrum, ad aratrum) equos jungere. — (haljinu) u particip. = succinctus. — (rukave) brachia nudare.
zapredati = poscere.
zapregnuti = v. zapreći.
zapreka = (u opće) impedimentum. — (smetanje) interpellatio. — (otega; otezanje) mora. — (poteškoća) difficultas. — nadvladati z. = impedimentum superare. — odstraniti sve z. = omnia removere, quae obstant atque impediunt.
zapremati = v. zapremiti.
zapremiti = occupare; capere. — (zauzeti) insidere, n. pr. tumulos, viam, itinera; obtinere, n. pr. novem jugera membris; v. zauzeti.
zaprešiti = propere, ili festinanter agere alqd. — (hodeći) accelerare gradum; gradum corripere. — (uputiti se prije vremena) mature proficisci. — (doći prije vremena) maturare venire.
zapret = ignis contectus cinere.
zapretati = ignem contegere (cinere).
zaprezati = v. zapreći.
zapriječiti = pessulum obdere, ili injicere. — (komu što) impedire ne alqs alqd faciat. — (što) impedire; prohibere; efficere, ili perficere ne alqd fiat. — z. bijeg = impedire alqm fugā; intercludere alci fugam. — z. put = alqm itinere prohibere; (hostium) itineri officere. — z. dovoz hrane = commeatu intercludere, ili prohibere alqm; re frumentaria alqm intercludere; frumento commeatuque alqm prohibere. — z. pogled = conspectum alcjs rei intersaepire.
zaprijeti = claudere; obserare. — (zadjeti se; nasjesti) haerere in alqa re; vestigio haerere (ne moći dalje).

zaprijetiti = v. prijetiti.
zapr(j)ečivati = v. zaprijećiti.
zaprljati = spurcare; inquinare; foedare.
zaprositi = v. prositi.
zaprtiti se = onus suscipere.
zapsovati = v. psovati.
zapt = disciplina. — (poslušnost; pokornost) modestia. — vojnički z. = disciplina bellica, ili militiae, ili militaris. — zanemariti z. = disciplinam resolvere.
zapuhača = (žaba) bufo.
zapuhati; zapuhnuti = (početi puhati) flare incipere; v. puhati.
zapustiti = (nemarno, ili nerado) deserere; (sa svijem ostaviti na cjedilu) derelinquere. — (nevjerno) destituere. — (zanemariti) neglegere; deesse (alci).
zapuštati = v. zapustiti.
zapuštanje; zapuštenje = relictio, n. pr. rei publicae, consulis; derelictio (rijetko). — (zanemarenje) v.
zàputiti = v. zamrsiti; sputiti.
zapútiti = iter alqo movere, ili dirigere; cursum suum alqo dirigere; viam alqo habere; tendere ad alqd.
zar = num? an? — z. iko? = num quis? ecquis? — z. ne? = nonne? v. slovn. — v. možda.
zaradi = v. radi.
zaraditi; zarađivati = quaerere alqd, n. pr. nummos aratro ac manu.
zarana = mature; v. ran.
zarasti = (o rani) coire; v. zacijeliti se. — zarastao čim = (o putu itd.) contectum esse alqa re; (mahom) muscosus. — z. put grmljem = via virgultis interclusa.
zarastica = cicatrix.
zaratiti = bellum inchoare, ili incipere; belli initium facere; bellum gerere coepisse. — z. se = (s kim) bellum suscipere cum alqo; arma capere, ili ferre contra alqm; bellum, ili arma alci inferre.
zaraza; zarazina = contagio.
zarđati; zarđaviti = robiginem trahere; robigine obduci, laedi, corripi. — zarđan = robiginosus; robigine obductus, ili obsitus.
zareći se = peccare. — zarekao sam se = non id volui dicere.
zarevati = rudere.
zarez = incisio; incisum (odsijek periode).
zarezati; zarezivati = incidere.
zaridati = lamentari incipere; exululare.
zarikati = mugitum edere.
zarinuti = (jamu) obruere.
zarobiti = alqm in servitutem redigere; alci servitutem injungere; alqm servitute afficere. — (uhvatiti) capere; captivum alqm abducere.
zarobljenik = captivus.
zaroditi se = liberos parere.
zarok = v. opklada.
zaroktati = grunnire; *grunnitum, ili grunditum* edere.
zaroniti = se mergere, ili demergere. — *(plivajući)* submergere fluctibus caput. — *(koga) obruere* alqm.
zarositi = v. rositi; orositi. — z. se = *roscidum* fieri.
zaroviti = obruere.
zaručiti; zaručivati = (djevojku) alqam sibi despondere. — z. svoju kćer = v. vjeriti.
zaručnica = sponsa; pacta.
zaručnik = sponsus.
zaruditi = (kosu) calamistro intorquere, ili convertere; calamistro ornare; inurere. — zaruđen = calamistratus.
zarudjeti = (o zori) rubescere; cfr. ut primum aurora lucem vocavit.
zarudivati = v. zaruditi; zarudjeti.
zarukati = v. zarikati.
zaruke = sponsalia, ium.
zarumeniti se = rubescere. — (od stida) erubescere; rubore, ili pudore suffundi.
zarunjaviti = hirsutum, ili hispidum fieri.
zarzati = hinnitum edere. — z. na koga = adhinnire alci, ili alqm.
zasaditi; zasađivati = conserere; obserere.
zaseban = privatus.
zasebice = continenter; deinceps. — činiti što z. = continuare, n. pr. plurimos versus. — tri dana z. = triduum continuum, ili tres dies continuos.
zaselak = villa; praedium.
zasijati = serere; conserere alqa re.
zasijecati = v. zasjeći.
zasiliti = confirmari; convalescere; robustum, ili firmum fieri.
zasipati = obruere alqa re; cooperire, n. pr. alqm lapidibus; cumulare alqa re, n. pr. locus strage muri cumulatus. — z. jarak = fossam explere aggere.
zasititi = v. nasititi.
zasjajati; zasjati = effulgere; v. sjati.
zasjeći = accidere, n. pr. arborem. — z. put = arboribus succisis praecludere, n. pr. introitus; arboribus dejectis saepire, n. pr. angustias. — z. u srce = insculpere, ili inscribere in animo; penitus animo suo mentique mandare.
zasjeda = insidiae, arum. — (mjesto z.) locus insidiarum. — smjestiti z. = insidias collocare, locare, ponere, struere. — porazmjestiti z. = insidias disponere. — skočiti iz z. = ex insidiis exsilire. — navaliti (odasvud) iz z. = ex insidiis concurrere. — upasti u z. = (in) insidias intrare; in insidias incidere, ili praecipitare; (ex) insidiis circumveniri.

zasjedač = insidiator.
zasjedati = insidiari; in insidiis esse; subsidere in insidiis.
zasjednik = v. zasjedač.
zasjednuti = v. zasjesti.
zasjeka = concaedes, ium; arbores objectae.
zasjena = (sjena) umbra; v. obsjena; obrana.
zasjeniti = opacare; obumbrare; umbrare; v. zaslijepiti.
zasjesti = considere, n. pr. in sedibus. — z. za sto = accumbere; (o mnogijem) discumbere. — z. na prijestolje = in solium escendere; (osvojiti vladu) regnum occupare; ad regnum pervenire; regnum adipisci. — z. koga = alqm locare, ili collocare. — (o suncu) occidere; v. zasjedati.
zaskakati se = v. skakati.
zaskočiti = opprimere, n. pr. alqm incautum. — (opkoliti) circumvenire.
zaslada = mensa secunda. — (poslastice) bellaria, orum.
zasladiti; zaslađivati = (pren. ublažiti) condire; levare.
zaslanjati = v. zasloniti.
zaslijepiti = caecare; occaecare; aciem mentis praestringere. — zaslijepljen = occaecatus, n. pr. stultitia; caecus, n. pr. avaritia.
zaslijepljeti = occaecari.
zasloniti = v. zakloniti.
zasluga = meritum (in alqm); promeritum. — (pohvalno djelo) laus. — steći z. = mereri, n. pr. bene, optime, male (de alqo).
zaslužan = bene, optime, mirifice meritus de alqa re.
zaslužiti; zasluživati = merere; mereri; promerere; promereri; commerere. — (biti dostojan) dignum esse. — z. ukor = vituperandum esse. — z. pohvalu = laudandum esse. — zaslužuje da ga pohvalim = dignus est, quem laudem, ili qui a me laudetur. — (zaraditi) quaerere.
zasmakati = condire.
zasmijati se = (glasno) cachinnum edere, ili tollere.
zasmočak = condimentum.
zasmočiti = condire.
zasmraditi = odore (malo), ili foetore implere, n. pr. viam.
zasmrdjeti = v. smrdjeti.
zasnovati = instituere; inchoare; prima initia alcjs rei ponere, ili jacere.
zasnuti = v. usnuti.
zasobice; zasopce = v. zasebice.
zaspati = obdormire; somnum capere. — (malo po malo) in somnum labi. — (proti volji) somno opprimi.
zasramiti; zasramljivati = pudorem alci injicere, ili incutere. — z. se = pudore afficior alqa re; pudore suffundi. — (pocrvenjeti) erubescere.
zasrkaj = v. srkaj.
zastajati (zastojim) = v. zadržati se.
zastajati (zastajem) = (koga) v. zastati. — z. se = v. zastajati (zastojim).
zastarati; zastarčiti (se) = v. ostarjeti.
zastarjeti = (izaći iz običaja) exolescere. — (istrošiti se; izgubiti vrijednost) obsolescere.
zastati = invenire, n. pr. alqm in publico; offendere alqm; nancisci alqm.
zastava = (barjak; stijeg) vexillum. — (koji mu drago znak, pa i: barjak) signum. — razviti z. = vexillum pandere; (kao znak) vexillum proponere, ili tollere. — spustiti z. = vexillum summittere.
zastaviti; zastavljati = v. založiti.
zastavnik = vexillarius; signifer.
zastići = v. stići. — (zateći) deprehendere alqm in alqa re; opprimere alqm in alqa re facienda.
zastidjeti = v. zasramiti.
zastignuti = v. zastići.
zastirač = (sag) tapete. — (prostirač; pokrivač) peristroma; stragulum.
zastirati = contegere; obtegere; obducere alqa re, ili velare. — (z. zastorom) obtendere velis alqd.
zastor = (za postelje i sobe) aulaeum. — (zavjesa na postelji, nosiljci) plagula. — (komarnik) conopeum; conopium. — (mali zavjes u kazalištu, koji se upotrebljavao među šenama u komediji) siparium. — (z. u kazalištu, koji su stari na početku igre spuštali a na svršetku dizali) aulaeum. — (z. na vratima od sobe; pokrivalo šatora; platno nad kazalištem) velum. — dizati z. (u kazalištu) aulaeum tollere. — spustiti z. = aulaeum mittere, ili premere.
zastraniti; zastranjivati = deflectere, n. pr. oratio redeat illuc unde deflexit; declinare, n. pr. a proposito; digredi ab alqa re, n. pr. a proposita oratione; aberrare ab alqa re, n. pr. a regula, a sententia, oratio aberrat ab eo quod propositum est; discedere ab alqa re.
zastrašiti = v. prepanuti.
zastrijeliti = v. strijeljati; ustrijeliti.
zastrijeti; zastrti = v. zastirati.
zastudjeti = frigescere.
zastupati; zastupiti = (koga) vice, ili partibus alcjs fungi; alcjs vices obire; alcjs partes suscipere; alcjs vicem implere. — (biti čiji zastupnik) vicarium alcjs esse; personam alcjs gerere, n. pr. civitatis (državu predstavljati). — (komu) = (u sunce stati) officere, n. pr. alicui apricanti, umbra terrae soli officiens. — (smetati) obstare alci; impedimento esse alci.
zastupnik = vicarius.
zasukati; zasukivati = torquere.

zasunac; **zasunka** = objex; obex; repagulum.
zasunuti = fores repagulo occludere.
zasušiti; **zasušivati** = exarescere; siccari.
zasuti = obruere, n. pr. alqm lapidibus, telis; v. zasipati.
zasužnjiti = v. zarobiti.
zasve = (zasve da) quamquam; licet; etsi; v. premda.
zasvirati; **zasviriti** = canere incipere (tibiā, tibiis, fistulā).
zasvijetliti = v. svijetliti; prisvijetliti; sijevnuti. — z. se = enitere; coruscare; relucere; collucere. — (zasjati) effulgere; v. sijevnuti.
zasvrbljeti = v. svrbljeti.
zašiljiti; **zašiljivati** = cacuminare (rijetko). — zašiljen = praeacutus.
zašiti; **zašivati** = obsuere; insuere.
zaškripati; **zaškripiti** = crepare; concrepare. — zaškripala su vrata = fores concrepuerunt; ostium concrepuit. — z. zubima = dentibus infrendere.
zaštedjeti = comparcere; parsimonia colligere.
zaštepnica = sirius.
zaštićivati = v. zaštititi.
zaštipivati; **zaštipnuti** = vellicare; v. štipati.
zaštita = (zaklon, pomoć) praesidium. — (utvrđeno mjesto, gdje se može naći z.) arx. — (z. koja obezbjeđuje i štiti) tutela. — (patronska obrana, patronsko okrilje) patrocinium. — (sveza među patronom i klientom) clientela. — (obećanje zaštite) fides. — biti pod čijom z. = esse in alcjs tutela. — biti pod z. zakonskom = legum praesidio protegi; v. obrana.
zaštititelj = v. zaštitnik.
zaštititi = v. štititi; braniti.
zaštitnica = (patrona) patrona.
zaštitnik = (branitelj) defensor; propugnator. — (patron) patronus. — (promicatelj) fautor; v. prijatelj.
zašto = (upitno) cur; quare; quid; v. za; jer.
zaštrapati = v. poštrapati.
zaštropotati = v. štropotati.
zašuškati; **zašušnjeti**; **zašuštati** = v. šuškati.
zašutjeti = conticescere; obmutescere.
zataći = figere; infigere; v. zadjesti.
zatajati; **zatajiti** = v. tajiti.
zataknuti = v. zataći.
zatamaniti = exstirpare; delere; exstinguere; excidere. — v. iskopati; utamaniti. — z. se = pessum ire; perire; interire.
zatapkati = proculcare; conculcare.
zateći = nancisci alqm; offendere alqm, n. pr. imparatum; opprimere in alqa re, n. pr. zateče me noć = nox me oppressit; occupare, n. pr. mors occupat alqm. — (koga u zlu djelu) deprehendere alqm in alqa re, n. pr. in furto, in flagitio. — z. put komu = viam intercludere. — (oteći) tumere; tumefieri. — (zatjecati) intumescere; tumescere. — z. se = (biti tu) esse; forte adesse. — z. se komu = se obligare; se obstringere.
zategnuti = tendere, intendere, n. pr. nervos. — (iz svih sila) contendere. — (stegnuti) astringere, n. pr. vincula; adducere, n. pr. habenas, funes; attrahere, n. pr. contentum arcum fortius.
zatesati = v. tesati.
zateščati = (o ženi) gravidam, ili praegnantem fieri.
zatezati = v. zategnuti; otezati. — z. se = obluctari; reluctari; contra niti; reniti.
zatežljiv = reluctans etc. v. zatezati se.
zatilak; **zatiljak** = occipitium; aversa pars capitis. — (šija) cervix.
zatim = (poslije) post. — (kasnije) postea; posthac. — (za poređenje u vremenu i nabrajanju događaja) deinde; dein; exinde; exin; inde. — (malo zatim) mox; paulo post; non ita multo post. — nekoliko vremena z. = aliquanto post; post aliquod temporis spatium. — godinu z. = anno post. — tri godine z. = post tertium annum; post tres annos; tertio anno post; tribus annis post. — mnogo vremena z. = multo post.
zatirati = zatamaniti.
zatiskivati; **zatisnuti** = obturare; oppilare (rijetko). — (zagraditi) obstruere.
zatisje = v. zavjetrina.
zatjecati = v. zateći.
zatjerati; **zatjeravati**; **zatjerivati** = v. zagnati. — z. koga kamenjem = lapidibus alqm prosequi.
zatljati = paulisper obdormire.
zato = ob hoc; ob eam rem, ili causam; propter hanc causam; (relat.) quam ob causam, ili rem. — (s toga; toga radi) idcirco; ideo; propterea. — (potom) proinde. — (ako je tako) quod si est.
zatoč = v. opklada.
zatočenje = v. prognanje.
zatočnik = propugnator; defensor.
zatok = sinus maris, ili maritimus.
zatomiti = intervertere, n. pr. vectigalia; supprimere, n. pr. nummos, pecuniam; avertere, n. pr. pecuniam.
zaton = v. zatok.
zator = eversio, v. uništenje.
zatornik = eversor; exstinctor.
zatrajati = v. uzdržati se; ostati.
zatraviti = fascinare; v. začarati. — zatravljen (zaljubljen) = v. zaljubiti se.
zatrčati se = cursum capessere; v. trčati.
zatrepetati = contremiscere.
zatreptati = nictare; nictari.
zatreptjeti = v. treptjeti.
zatrijeti = v. zatrti.
zatritelj = v. zatornik.

zatrkati se = v. zatrčati se.
zatrniti = vepribus saepire.
zatrnuti = v. trnuti.
zatrpati = obruere, n. pr. thesaurum. — (zakopati) infodere, n. pr. corpus mortuum. — z. jamu zemljom = fossam complere. — z. mjesto, put = locum, iter impedire, ili intersaepire. — z. što čim = tegere, contegere, operire, n. pr. terrā. — z. što u što = abdere alqd intra alqd, sub alqa re; occultare alqd in alqa re.
zatrti = v. utamaniti.
zatrubiti = v. trubiti.
zatruditi; zatruđivati = fatigare. — (sa svijem) defatigare.
zatrudnjeti = gravidam, ili praegnantem fieri.
zatruhnuti = putrescere.
zatubast = obtusus; retusus. — z. nos = nares resimae.
zatući = v. zabiti.
zatupast = v. zatubast.
zatupiti = v. otupiti.
zaturiti = rejicere. — z. kavgu = v. zametnuti.
zatvarati = v. zatvoriti.
zatvor = (sve što zatvara, brani itd.; vrata, sprema, nasip, gat) claustra, orum; v. vrata, gat itd. — (što je zatvoreno) clausum. — (uhvaćenje) comprehensio. — (mjesto gdje se ko čuva) custodia; v. tamnica.
zatvorati; zatvoriti = (što preda što metnuti) obdere. — (z. vrata, otvoren prostor) claudere, n. pr. oculos, portas; occludere, n. pr. ostium, tabernas, alqm apud se; operire, n. pr. domum, oculos. — (začepiti) obturare. — (zapriječiti) praecludere, n. pr. portas, introitus; comprimere, n. pr. os, oculos. — z. u = includere in alqd, ili in alqa re; v. zapriječiti. — držati koga zatvorena u = alqm concludere, includere (in) loco; alqm loco inclusum tenere, ili continere. — z. jedra = vela contrahere. — zatvorena kola = tectum vehiculum. — z. u tamnicu = alqm in carcerem condere, ili conjicere; alqm in custodiam, ili in carcerem includere. — dati koga z. = alqm in custodiam dare; alqm in custodiam tradere; alqm in carcerem includi jubere; alqm in carcerem duci jubere.
zatvrdnuti = obdurescere.
zaudarati = olere, ili redolere alqd, n. pr. vinum.
zaujesti se = v. zavaditi se.
zaulariti = capistrare.
zauljeniti; zauljiti = oleo perfundere.
zaupiti = clamorem (clamores) edere; clamare; exclamare.
zaustaviti; zaustavljati = v. ustaviti.
zaustegnuti = v. ustegnuti.
zaustiti = os aperire.
zaušak = alapa.
zaušiti = alapam alci ducere, ili dare.
zaušnica = alapa. — dati z. = v. zaušiti.
zauzdati; zauzdavati = v. obuzdati.
zauzeti; zauzimati = (zapremati) occupare, n. pr. aream fundamentis. — (napuniti) complere, n. pr. collem castris. — (osvojiti) capere. — (prije koga) occupare; praeoccupare. — (posvojiti) potiri alqa re. — (predobiti, uzeti na juriš) expugnare. — z. se s kim = consilia jungere, ili sociare cum alqo. — z. se za što = curam suscipere alcjs rei. — z. se za državu = suscipere salutem rei publicae. — svojski se z. za što = incumbere in, ili ad alqd; omni cogitatione curaque, ili toto animo et studio omni incumbere in alqd; toto pectore incumbere in, ili ad alqd. — ne z. se za koga = deesse alci. — ne z. se za što = alqd neglegere.
zauzlati = v. uzlati.
zavabiti = v. mamiti, zamamiti.
zavada = discordia; discidium; dissensio; simultas. — (neprijateljstvo) inimicitiae, arum. — biti u z. s kim = dissidere cum alqo; in simultate esse cum alqo; simultates habere, gerere, exercere cum alqo.
zavadica = v. zavada.
zavaditi; zavađati = discordiam concitare, movere, commovere inter; dissociare alqm ab alqo; discordes reddere. — z. se = inimicitias suscipere inter se; distrahi cum alqo. — zavadiše se = discordia inter eos orta est; discordes inter se facti sunt. — zavadiše se o što = orta est alci altercatio cum alqo de alqa re. — ljuto se z. = lites inter eos factae sunt maximae. — muž i žena se nešto z. = inter virum et uxorem alqd jurgii intercessit.
zavaliti; zavaljivati = involvere. — (povaliti) sternere; prosternere. — (ograditi) consaepire. — z. se = se abjicere, n. pr. in herba. — (pružiti se na tle) corpus (humi) sternere, ili prosternere.
zavapiti = exclamare; v. vapiti.
zavarati; zavaravati; zavarkivati = fallere; v. varati.
zavedenik = qui in errorem inductus est.
zavedenje = (navedenje na zlo) corruptela.
zavesti = inducere, n. pr. in errorem; adducere alqm, n. pr. ad nequitiam; alqm compellere ad alqd; alqm impellere ad, ili in alqd; illicere, ili pellicere alqm ad, ili in alqd, n. pr. in fraudem, ad bellum. — (navesti na zlo) corrumpere. — (iskvariti) depravare. — v. zadupsti se.
zavesti (zavezem) se = (u more) solvere (navem); proficisci; altum petere. — (u misli) v. zadupsti se.
zavezati; zavezivati = alligare; obligare; colligare, n. pr. vulnus. — (sprijeda) praeligare. — (svezati) colligare, n. pr. merces in fasciculos. — z. uzao = nodum facere, nectere. — z. se = v. obvezati se.

zavičaj = natale solum. — (domovina) patria.
zavidan = invidus; invidens. — biti z. = invidere.
zavidjeti = invidere, n. pr. honori alcjs. — zavidi mi se = mihi invidetur; in invidia sum; invidiae sum; invidiā premor; ex invidia laboro.
zavidljiv = v. zavidan.
zavidnik = homo invidus, ili invidens.
zavijač = (za rane) ligamentum; fomentum. — (povoj; zavoj) fascia.
zavijanje = (u trbuhu) tormina, um.
zavíjati = (zavezati) obligare; alligare; fasciis devincire. — zavija me u trbuhu = torminibus, ili ex intestinis laboro.
zàvijati (zavijem) = v. zavijevati.
zavijevati = ululare; exululare.
zavikati; zaviknuti = v. viknuti.
zaviličiti = capistrare.
zavinuti = contorquere; inflectere; incurvare.
zaviriti; zavirivati; zavirkivati = intro aspicere; intro inspicere; introspicere.
zavisjeti = pendere ex, n. pr. ex tua unius vita pendet vita omnium; ex alcjs arbitrio pendet alqd; verti in alqo, ili in alqa re, n. pr. omnia in unius potestate, alqd in voluntate alcjs; proficisci ex alcjs voluntate; in voluntate alcjs positum esse; in alcjs manu esse, ili positum esse; in alqa re situm, ili positum esse; contineri alqa re, n. pr. tua salute continetur mea.
zavist = invidia. — (jal) livor. — od z. = propter invidiam; invidiā; invidiā incensus.
zavis(t)nik = v. zavidnik.
zavitak = (smotak) fasciculus. — (z. spisâ) volumen.
zaviti = v. zavijati.
zavitlati = vibrare.
zavjera = sponsio.
zavjeravati se = v. zavjeriti se.
zavjeriti se = spondere.
zavjes; zavjesa = v. zastor.
zavjet = votum. — učiniti z. = votum facere, ili suscipere; (glasno) votum nuncupare (pro, ut). — z. izvršiti = votum solvere, persolvere, exsolvere, reddere.
zavjetan = (zavjetovan; zavjetom posvećen) votivus. — (zavjetom obvezan) religione voti obstrictus; voti sponsione obligatus.
zavjetar = v. zavjetrina.
zavjetovati se = vovere; devovere.
zavjetrina; zavjetrište = locus a ventis tectus, ili tutus.
zavlačiti = immittere; inserere; v. uvlačiti.
zavladati = occupare, n. pr. regnum; arripere imperium. — (otimati mah; ojačati) invalescere; convalescere; ingravescere. — zavladao me san = somno opprimor; somnus me oppressit.
zavoditelj = (kvaritelj) corruptor.
zavoditi = v. zavesti.
zavodnik = v. zavoditelj.
zavodniti = (vino) vinum temperare.
zavoj = fascia; v. zavijač. — (o putu) flexus; flexura; flexio.
zavojačiti se = militem fieri; nomen dare militiae; nomen profiteri militiae.
zavojica = via tortuosa.
zavojit = tortuosus.
zavojštiti = (na koga) bellum, ili arma inferre alci; arma capere, ili ferre contra alqm.
zavonjati = v. zamirisati.
zavoranj; zavornica; zavornjač = repagulum; pessulus (manji nego repag.).
zavoziti = v. zavesti (zavezem).
zavrat; zavrata = v. povratak.
zavratiti = (haljinu) succingere; — (ko ima zavraćenu haljinu) = succinctus; — rejicere, n. pr. togam in humerum; retorquere, n. pr. amictum.
zavraziti; zavrazivati = v. zavrzivati.
zavrći = (kavgu, boj) v. zametnuti.
zavremeni = v. privremeni.
zavrgnuti = v. zavrći.
zavrijediti = v. zaslužiti.
zavrijeti = abdere in alqm locum (pas. perf. in alqo loco); occultare (in) alqo loco.
zavrištati = v. vrištati.
zavrnuti = torquere; contorquere. — z. vratom = fauces alcjs contorquere. — (obrnuti) v. — (povratiti) remittere; v. povratiti; otjerati; zavratiti; pomrsiti.
zavrsti = ligare; alligare; illigare; deligare. — z. se = implicari; se impedire alqa re.
završak; završetak = (svršetak) finis. — (zaključak) conclusio. — (zadnji dio) extrema pars. — z. računa = ratio; summa; v. svršetak.
završiti; završivati = finire. — (dogotoviti) absolvere. — (dovršiti tako da ništa ne fali) perficere. — (kraju dovesti) ad finem perducere; v. svršiti. — z. sijeno = fenum in metas exstruere.
zavrtati = v. zavrnuti.
zavrtjeti = v. vrtjeti; provrtjeti. — z. se komu mozak = vertigine corripi.
zavrzivati = praetendere; praetexere.
zavući = v. zavlačiti.
zazepsti = v. ozepsti.
zazidati; zazidivati = saxis concludere.
zazimiti = hieme impediri.
zazirati = pavide aspicere, ili circumspicere. — (o konju) consternari. — z. od ljudi = homines timere, ili extimescere.
zaziv; zazivanje = (poziv) invitatio. — (prizivanje) invocatio.
zazivati = (na čast) invitare. — (u pomoć) invocare, n. pr. opem deorum. — (dražiti; izazivati) provocare; lacessere; v. dražiti; izazivati.

zazor = reprehensio. — (prijekor) dedecus. — biti komu z. = dedecori esse alci.
zazoran = reprehendendus.
zazorljiv = pavidus.
zazreti = v. zazirati.
zazubica = (z. rastu komu za čim; pren.) salivam movet alci alqd.
zazvati = v. zazivati.
zazvečati; zazveketati = v. zvečati; zveketati.
zazviždati = sibilum mittere.
zažaliti = alci dolori est alqd; aegre ferre alqd; molestiam capere ex alqa re.
zažariti se = v. ražariti se.
zažditi; zažeći = v. užeći.
zaželjeti = appetere, concupiscere, desiderare alqd; v. željeti. — z. se što komu = desiderio alcjs rei flagrare; alqd ardenter cupere; tenet me desiderium alcjs rei. — z. sam se kuće = domum redire cupio.
zažeti = (oči) oculos operire. — ne moći z. oka = somnum capere non posse. — noćas nijesam oka z. = somnum ego hac nocte oculis non vidi meis.
zažgati; zažigati = v. zažeći.
zažimati = v. zažeti.
zažmiriti = obtutum figere in alqa re; defigere oculos in alqa re; defixis oculis intueri alqd.
zažmuriti = (očima) comprimere oculos.
zažutjeti (se); zažutnuti = flavescere.
zažuboriti = susurrare; leniter sonare.
zbaban = v. trudan.
zbabiti se = senescere; consenescere.
zbacati = jacere, n. pr. materiam de muro; dejicere, n. pr. alqm de ponte; abjicere, n. pr. tela ex vallo.
zbaciti; zbacivati = v. zbacati. — z. s časti itd. = dejicere, alqm, n. pr. praetura, aedilitate, honore; depellere alqm, n. pr. tribunatu. — z. s prijestolja = alci regni dignitatem adimere; alqm regno pellere, ili expellere.
zbagljati = colligare.
zbijati = (zgustiti) densare, n. pr. catervas, ordines; condensare, n. pr. aciem; constipare, n. pr. milites. — (stiskati) comprimere. — (zgrtati) coacervare. — (nabijati) farcire. — (stjerati) cogere. — z. poda se = alqm servitute oppressum tenere; dominari in alqm. — z. šale = jocari; joculari; jocos movere. — z. se = v. događati se.
zbilja = serium; veritas. — adv. (bez šale) extra jocum.
zbiljski = serius. — (istinit) verus. — adv. v. zbilja. — z. govoriti = serio dicere.
zbiranje = v. sabiranje.
zbirati = v. sabirati.
zbiti = v. zbijati.
zbiti se; zbivati se = v. zbijati se.
zbjeći se = una perfugere; confugere.
zbjeg = fugientium concursus.
zbjegnuti se = v. zbjeći se.
zbog = ob; propter; v. s.
zbor = v. sabor; skupština.
zborište = locus concilii etc. v. sabor.
zboriti = contionari. — (besjediti) loqui; v. besjediti; govoriti.
zbrajati = v. zbrojiti.
zbrkati = v. zabrkati.
zbroj; zbrojevina = summa.
zbrojiti = subducere, ili facere summam.
zbubati = indiligenter, imperite, inepte conficere.
zdenac = (bunar) puteus.
zdepan; zdepast = habitu corporis brevis et obesus.
zdepati = v. zbubati.
zdjela; zdjelica = scutella; patina.
zdjeloliz = patinarius.
zdjetan = gravidus; v. trudan.
zdrav = (o tijelu i umu) sanus. — (još čil) integer. — (krepak) valens; validus. — (čitav, nepovrijeđen) salvus. — (neozleđen) incolumis; illaesus. — (zdravlju koristan) saluber; salubris; salutaris; salutifer. — (krepak; snažan) firmus. — (neoštećen) incorruptus. — biti z. = valere; bona, prospera, integra, firma valetudine esse, ili uti; prosperitate valetudinis uti; sanitate esse incorrupta. — biti posve z. = optima valetudine uti. — biti z. tijela = valere corpore. — ne biti z. = minus commoda valetudine uti. — (bolovati) aegrotare. — z. podneblje = caelum salubre. — z. godina = annus saluber. — z. vjetar = ventus saluber. — z. pamet = ratio sana, recta, integra; mens sana. — zdravo = vale! (plur.) valete! (jako, silno) = valde; vehementer.
zdravcat = (zdrav z.) corpore saluberrimo. — — biti zdrav z. = corpore saluberrimo uti; incorrupta sanitate esse; maxima prosperitate valetudinis uti.
zdravica = (napiti z.) propinare salutem alci.
zdraviti = convalescere; v. ozdraviti. — (napiti zdravicu) propinare alci salutem.
zdravlje = bona, commoda, firma, prospera, optima valetudo; sanitas (corporis). — (zdravo i čitavo stanje tijela; dobro; spas) salus. — (cijelost) integritas. — (svojstvo, koje daje z.) salubritas; salubris natura. — dobro z. = valetudo bona, optima, firma, integra. — slabo z. = valetudo adversa, aegra, infirma, incommoda; infirmitas valetudinis. — uživati dobro z. = valere; valetudine optima uti; v. zdrav (biti). — čuvati z. = valetudini suae consulere, indulgere, servire; valetudini parcere; valetudinem curare; valetudinis rationem habere. — izgubiti z. = valetudinem amittere; valetudinem profligare (upropastiti).
zdravost = salubritas.

zdreo = v. zreo.
zdrhtati se = concuti; conquassari; commoveri.
zdrio = v. zreo.
zdrmati = v. drmati.
zdrobiti = comminuere.
zdrozgati; zdruzgati = comminuere; confringere; contundere.
zdrpiti se = rixari cum alqo. — zdrpiše se = discordia inter eos orta est.
združiti = (spojiti) copulare; adjungere; conjungere; v. spojiti; sociare, n. pr. vim rerum cum dicendi exercitatione. — z. se = socium se adjungere alci.
zdržati se = se tenere, ili continere.
zdušan = (savjestan) religiosus; v. savjestan.
zdušnost = v. savjest.
zdvajanje = desperatio (rerum). — dovesti do z. = ad desperationem alqm adducere, ili redigere. — doći do z. = ad desperationem pervenire; ad desperationem adduci. — v. očajanje.
zdvajati; zdvojiti = desperare de alqa re, n. pr. de exercitu, ili alqd n. pr. pacem, reditum, aegrotum, aegroti salutem. — v. očajati.
zec = lepus. — mali z. = lepusculus.
zelen = viridis. — (koji se zeleni) virens. — (lisnast) frondens. — (svjež) recens, n. pr. pratum. — (z. mjesta) viridia, ium. — (nezreo) immaturus. — (o voću) acerbus.
zelen = (subst.) viriditas. — (povrće) olus.
zelenika = (šimšir) buxus; buxum.
zelenilo = color viridis.
zelenje = olus.
zelenjeti se = virescere; virere coepisse. — (biti lisnat) frondere. — (travom biti obrastao) herbis, ili gramine vestitum esse.
zelina = olus.
zeljar = olitor.
zelje = olus.
zemaljski = terrestris. — z. krug = orbis terrae.
zeman = tempus. — (doba godine) anni tempus.
zemlja = (nebesko tijelo) tellus. — (kao tvar i počelo; svijet) terra. — (tle) terra; humus. — (kao tvrd elemenat) solum. — (njiva) terrenum; ager; v. polje; njiva. — (kraj, pokrajina) terra; regio. — (nepokretljiva imovina) praedium. — (zemljište) fundus. — potres z. = terrae motus. — rahla z. = terrae solutae. — plodna z. = ager frugifer, ferax. — z. tanka i mršava = solum exile et macrum. — neobrađena z. = ager (terra) rudis. — obrađivanje zemlje = cultura agrorum; agri cultura, ili cultio. — ležati na zemlji = v. tle; zemlju težiti = v. težiti.
zemljak = popularis; qui ejusdem civitatis est. — naš z. = nostras. — vaš z. = vestras.
zemljan; zemljast = terrenus, n. pr. tumulus, collis; terreus (rijetko). — (glinen) fictilis, n. pr. vasa, figurae.
zemljište = fundus. — (polje) ager. — (stan; mjesto) sedes. — (zemljište koje pripada gradu) territorium. — (zemlja, krajina, država) fines, ium; ager; terra; regio.
zemljokrug = orbis terrae.
zemljomjerac = (u opće) mensor. — (koji mjeri polje motkom od 10 stopa) decempedator. — (geometar) geometres.
zemljomjerje; zemljomjerstvo = geometria. — (nauke zemljomjerne) geometrica, orum.
zemljomjerni; zemljomjerstveni = geometricus.
zemljopis; zemljopisje = terrarum, ili regionum descriptio; geographia.
zenica = pupula.
zenuti = germinare.
zepsti = algere.
zet = gener; filiae vir.
zevkariti = commode vivere.
zgaditi = nauseam facere; fastidium movere alci, n. pr. stomacho. — z. se = fastidire. — (stužiti) nauseare; v. gaditi se.
zgađati = v. gađati; pogađati. — z. se = v. događati se.
zgar; zgara = v. odozgor.
zgasiti = v. ugasiti; pogasiti.
zgaziti = conculcare; obterere; v. pogaziti.
zgeba = homullus; homo pusillus.
zginuti = v. izginuti.
zglabati = v. zglobiti.
zglavlje; zglavnica = v. uzglavlje.
zgledati se = invicem se aspicere.
zglob = articulus. — (zajedno s udima) artus.
zgloba = commissura; compages.
zglobiti = componere; conserere. — (skopčati) connectere.
zgnječiti; zgnjeviti = subigere.
zgoda = (slučaj) casus. — (događaj) eventus; v. slučaj; događaj. — (prilika) opportunitas; occasio; v. prilika; prigoda.
zgodan = (shodan; udoban) commodus. — (prikladan) opportunus, n. pr. locus, tempus; idoneus, n. pr. locus. — (pravi) verus, n. pr. verum rei vocabulum. — na z. mjestu = loco; in loco. — u z. vrijeme, čas = in tempore; opportune; opportuno tempore.
zgoditi = v. zgađati.
zgolja = omnino; prorsus.
zgoljan = merus; meracus; sincerus; verus.
zgor; zgora = v. odozgor.
zgorjeti = flammis absumi; incendio consumi; v. spaliti.
zgotavljati; zgotoviti = parare; apparare, n. pr. cenam, convivium. — (izraditi) conficere; v. izraditi.
zgrabiti = prehendere; comprehendere; apprehendere, n. pr. alqm pallio (za kabanicu); arripere, n. pr. arma, telum; corripere, n. pr. fasces, omnes res suas.

zgrada = aedificium; aedes. — (djelo ljudske ruke) opus. — (spomenik) monumentum. — zgrade gradske = (takođ.) moenia, ium. — javne z. = aedes publice factae; v. ograda.
zgraditi = v. sagraditi.
zgranuti se = in furorem verti, ili impelli; amentem fieri; in insaniam incidere; ad insaniam venire.
zgrbaviti se = curvari; incurvari.
zgrčiti se = contrahi. — (od bolesti, od zime) torpere alqa re.
zgriješiti = v. sagriješiti.
zgrijati = calefacere. — (o suncu) tepefacere; v. grijati.
zgristi; zgrizati = dentibus conficere. — (popasti) depascere.
zgrnuti = corradere. — (nagomilati) coacervare; congerere; cumulare. — (zbiti na gusto) densare. — z. se = confluere; concurrere.
zgroziti se = horrere; cohorrescere; inhorrescere.
zgrtati = v. zgrnuti.
zgruhati = contundere; conterere. — z. se = corruere.
zgubiti = v. sagubiti.
zgučiti = conglobare.
zguriti se = se contrahere. — (ukočen biti od zime) torpere.
zgusnuti se = densari; condensari; spissari; cogi, n. pr. aër concretus in nubes cogitur, lactis massa cogitur.
zgustiti = densare, n. pr. ordines, catervas; condensare, n. pr. aciem. — (zbiti) constipare, n. pr. milites.
zibati = v. ljuljati.
zid = (u opće) murus. — (stijena) paries. — (branište; zidine) muri, orum. — (zidine gradske) moenia, ium. — zidati z. = murum exstruere, aedificare; — (stijenu) parietem ducere. — opasati grad z. = urbem moenibus cingere; urbem moenibus circumdare; circumdare urbi moenia.
zidarski = (kamen) caementum.
zidati = (zid) v. zid.
zidina = muri, orum. — (gradske) moenia, ium; v. zid.
ziđe = muri, orum.
zidoder = aries, n. pr. arietem muro (muris) admovere, ariete murum quatere.
zijanje = hiatus.
zijati = hiare. — (razvaljivati usta) hietare. — (od sna) oscitare.
zijeh = hiatus.
zijehati = (od sna) oscitare. — zijehajući = oscitanter (sanljivo).
zijev = hiatus.
zijevati = v. zijehati.
zima = hiems; hibernum tempus. — (zimsko burno vrijeme) tempus hiemale. — (zimska studen) bruma. — žestoka z. = hiems gravis, acris; hiemis vis, ili asperitas; hiems saeva. — prije svršetka z. = ante exactam hiemem. — pošto se svrši z. = confecta hieme. — nastaje z. = hiems venit, ili esse coepit, ili incipit. — provesti zimu = hiemare alqo loco. — provesti zimu u kući = hiemem sub tectis agere. — (studen) frigus; algor; v. studen.
zimi = hieme; hiberno tempore anni. — (kroz zimu) per hiemem.
zimiti = v. zimovati.
zimni = v. zimski.
zimogrozan; zimomoran = frigoris impatiens. — biti z. = frigoris impatientem esse.
zimorad = ros marinus; ros maris.
zimorod = alcedo; alcyon.
zimovati = hiemare. — (o vojsci) alqo loco hiberna agere; hibernare; in hibernis esse.
zimovište; zimovnik = hiberna, orum. — (zimski čadori) hibernacula, orum. — povesti u z. = in hiberna deducere.
zimski = hibernus; hiemalis. — z. dan = dies hibernus, (studen, buran, kao zimi) dies frigidus et nivalis. — z. haljina = vestimentum hibernum. — zimski san = torpor hibernus. — z. vrijeme = hiems. — z. tabor = v. zimovište. — z. soba = hibernaculum.
zimus; zimuske = hac hieme.
zinuti = hiare. — (od želje) inhiare. — (pisnuti) hiscere, n. pr. non audent hiscere. — (rastvoriti usta od čuda, ili smijući se) rictum diducere. — zinut = hianti ore.
ziparati; zipariti = vociferari.
zipka = v. kolijevka.
zivkati = v. zvati.
zjalo = hiatus.
zjati = v. zijati.
zjenica = v. zenica.
zlamen = v. znamen.
zlatan = (od zlata) aureus; ex auro factus, ili fabricatus. — z. novac = (nummus) aureus. — z. posuđe = aurum. — z. ruda = auraria (sc. fodina). — (zlatne boje) aureus; aurei coloris.
zlatar = aurifex.
zlatast = aureus, n. pr. sidus, caesaries. — (plav) flavus.
zlatenica = (žutuga) morbus regius.
zlatinja = v. zlatenica.
zlatiti = v. pozlatiti.
zlatnik = auraria (sc. fodina).
zlato = aurum. — z. izrađeno = aurum factum. — neizrađeno z. = aurum rude, ili infectum. — urezano z. = aurum caelatum. — lopušica od z. = bractea. — z. skovano na novac = aurum (signatum); (zlatan novac) = aureus (nummus). — svota z. = summa aureorum.
zlatokos = flavus; (pjesn.) auricomus.

zlatonosan = aurifer, n. pr. amnis. — (obilan zlatom) auro abundans; auri fertilis.
zlatorog = auriger, n. pr. taurus.
zlatorodan = v. zlatonosan.
zlatopis = aurum caelatum; caelatura.
zlediti = v. ozlediti.
zlica; **zličina**; **zlikovac** = homo improbus, malus, scelestus, nequam.
zlo = (u opće) malum. — (šteta; nesreća) calamitas. — (nesreća) casus (adversus). — (nezgoda; nesreća) res adversae. — (nezgode) adversi casus. — (nezgoda) incommodum; v. nesreća. — povećati z. = malum augere; malum malo addere.
zloba = malitia; v. pakost.
zloban = (pun zlobe) malitiosus. — (zlorad) malevolus; malevolens. — (pakostan; zlohotan) malignus.
zlobiti = male velle alci; alci nolle.
zlobiv = v. zloban.
zlobnik = homo malitiosus etc. v. zloban.
zločest; **zločestan** = malus; pravus; v. zao.
zločin = (najopćenitija riječ za svako nemoralno djelo) maleficium; malefactum (rijetko). — (škoda) noxa. — (opako djelo) (malum) facinus. — (opačina) scelus. — (zlo djelo; znači uz to i štetu nanesenu komu) fraus. — počiniti z. = maleficium, ili noxam admittere, committere; facinus committere, admittere, in se admittere, in se suscipere.
zločinac = homo nocens, maleficus; qui scelus fecit, ili commisit.
zloća = v. zloba.
zloćud; **zloćudan** = pravae indolis.
zloćudnost = prava indoles.
zloglasan = famosus; famosi nominis. — (ozloglašen s čega) infamis. — (osramoćen; okaljan) maculosus, n. pr. omni dedecore vir. — biti z. = infamem esse; male audire. — postati z. = infamia aspergi; (s čega) alcjs rei infamiam subire. — (zlozvučan) absonus.
zloglasje = vox absona. — (koja se ne slaže) vox dissona.
zloguk = (magnarum) calamitatum praenuncius.
zlohotan = malevolus; malevolens.
zlohotnost = malevolentia; animus infestus.
zlokoban = infaustus. — (nepovoljan) sinister. — (nesretan) infelix. — (poguban) funestus. — z. čas = hora funesta. — z. dan = dies infelix, ater, nefastus. — z. godina = annus tristibus casibus luctuosus. — z. znamen = prodigium; omen sinistrum, malum.
zlomišljenik = homo malevolus, malevolens.
zlopak = v. zao; opak.
zlopamtilo = maleficiorum, ili injuriarum memor.
zlopata = miseria.
zlopatiti = in miseriis esse, ili versari; in egestate esse.
zlorabiti = alqa re perverse uti, ili abuti; male uti alqa re; convertere, n. pr. eloquentiam ad bonorum pestem perniciemque; conferre, n. pr. legem ad perniciem civitatis.
zlorad = malevolens; alienis malis laetans. — biti z. = alienis malis laetari.
zloslutan = v. zlokoban.
zlosrećan; **zlosretan** = infaustus; infelix. — (žalostan; tužan) luctuosus. — (zlokoban) funestus.
zlostavljač = vexator.
zlostavljanje = vexatio. — (uvrjeda) injuria; contumelia.
zlostaviti; **zlostavljati** = alqm vexare. — (silovati) vim afferre alci. — (izlupati) male alqm mulcare. — (zlo postupati s kim) aspere alqm tractare.
zlotvor = homo maleficus. — (neprijatelj) inimicus.
zlotvoran = maleficus; facinorosus.
zlovoljan = maestus; tristis; aeger animi.
zlozvučan; **zlozvuk** = absonus.
zmaj = draco.
zmija = serpens; anguis. — (omanja zmija; pjesn.) coluber; colubra. — (ljutica) vipera; (aspida) aspis. — (šarunica) cerastes. — (vodnica) hydra; hydrus.
zmijast = anguineus; anguinus.
zmijodržac = anguitenens.
zmijokos = anguicomus.
zmijonog = anguipes.
zmijonosan = anguifer.
značaj = (znak) signum; nota. — (u moralnom smislu) indoles animi ingeniique; natura et mores; ingenium ac mores. — opisati z. = alcjs naturam et vitam describere.
značajnik = integrum ingenium; vir integri ingenii.
značajnost = integrum ingenium.
značenje = significatio; vis. — riječ ima ovo z. = haec vis subjecta est voci; haec vis inest in verbo. — imati dvostruko z. = duplicem intellectum habere. — imati različita z. = diversos intellectus habere; verbum potest in duas pluresve sententias accipi. — imati drugo značenje = aliam sententiam significare. — dati z. riječi = verbo vim, sententiam, notionem subjicere.
značiti = significare, n. pr. uno verbo duas res; valere, n. pr. quid valet hoc verbum; sonare, n. pr. quid sonat haec vox voluptatis. — što znači ova riječ? = quid sonat haec vox? quae vis est hujus vocis? sub hac voce quae subjicienda est vis? — što to znači? = quid hoc sibi vult? quid hoc rei est? — što znači ona vika? = quidnam ille sibi clamor vult?
znak = (u opće) signum, n. pr. doloris, luxuriae. — (oznaka, dokaz) indicium, n. pr. veneni, sceleris, benevolentiae, innocentiae. — (označivanje;

znamenje) significatio, n. pr. victoriae, virtutis. — (trag) vestigium, n. pr. sceleris, avaritiae. — (obilježje) nota. — (karakterističan z.) insigne. — (u vojničkom govoru = zapovijed) signum, n. pr. profectionis dare, proelii committendi. — dati z. = signum dare, n. pr. alcjs rei, ili alqd faciendi; significare ut.

znaličan = curiosus.

znaličnost = curiositas.

znamen = v. znamenje.

znamenit = (osobit; koji udara u oči) insignis. — (znatan) notabilis. — (ugledan; znatan) conspicuus. — (važan) gravis. — (odličan) clarus. — z. grad = urbs magna, opulenta, florens. — z. država = civitas ampla et florens, gravis et opulenta. — z. svota = magna, ili grandis pecunia.

znamenitost = gravitas, n. pr. verborum, sententiarum. — (sila) vis; pondus.

znamenje = signum; significatio. — (slućeno) praesagium. — (događaj, iz kojega se što sluti) prodigium; ostentum. — (kob) omen. — (koje se pojavljuje auguru) augurium. — (po motrenju ptica) auspicium.

znamenka = signum; nota.

znamenovati = v. značiti.

znan = notus; cognitus. — (učen) doctus; v. učen.

znanac = (prijatelj) amicus; familiaris. — znanci = noti, orum.

znanje = (stečeno svojim umovanjem i pronicanjem) scientia. — (poznavanje) notitia. — bez moga z. = me insciente, ili inscio. — dati što komu na z. = alqd in notitiam alcjs perferre; v. obznaniti. — (učenost) doctrina; eruditio. — velika znanja = v. učen.

znanost = doctrina; disciplina. — znanosti = doctrinae, arum; disciplinae, arum; disciplinae studia; literae, arum; literarum studia. — lijepe z. = liberales doctrinae atque ingenuae; liberales disciplinae; liberalissima studia atque artes; ingenua studia atque artes; artes elegantes et ingenuae; artes honestae. — posvetiti se z. = literis se tradere, ili se dedere; literarum studio se dedere; animum ad studia referre.

znanstven = (gen.) scientiae; literarum; disciplinarum; etc. v. znanost. — z. istraživanje = scientiae pervestigatio. — z. predmeti = res, quae in artibus versantur. — z. načela = artis praecepta. — z. obrazovanost = (svestrana) eruditio; doctrina (učenost).

znatan = magnus, n. pr. damnum; grandis, n. pr. pecunia; v. znamenit.

znati = scire. — (upoznati; razumjeti) novisse, ili nosse; alcjs rei scientiam habere; alqd cognitum habere. — (ne biti nevješt čemu) non nescire; non ignorare; alcjs rei non ignarum esse. — (biti naučio) didicisse. — (iz iskustva, ili vježbe znati) callere, n. pr. jura Poenorum. — (imati na umu, ili u pameti) habere, n. pr. habes consilia nostra. — (nije mi nepoznato) me non fugit, ili non praeterit alqd. — ne znati = v. neznati. — z. za stalno = certo, ili pro certo scire; certum habere; pro certo habere; exploratum, ili cognitum habere; exploratum, ili notum exploratumque mihi est alqd, ili de alqo. — znati što (razumijevati se u što) scire, n. pr. Latine, Graece, musicam, fidibus. — valja da znaš = scito; scias; sic scito, ili habeto. — rad sam z. = cupio, ili concupisco scire. — z. dobro koga = alqm bene, optime, pulchre, probe, penitus nosse; v. poznati.

znatiželjan = curiosus.

znatnost = v. znamenitost; važnost.

znoj = sudor. — z. probija = sudor erumpit. — mrzli z. probija koga = frigido sudore sudat alqs. — krvavim znojom što steći = summo sudore consequi alqd; sudore et sanguine alqd assequi.

znojan; znojav = sudorem emittens. — biti z. = sudare; sudorem emittere; (mnogo) multo sudore manare; sudore madere.

znojiti se = sudare; sudorem emittere; sudor mihi erumpit; v. znojan (biti). — (truditi) desudare in alqa re.

zo = v. zao.

zob = avena.

zolja = vespa.

zor = v. nasilje.

zora = aurora. — (osvitak) diluculum. — z. puca = v. pucati. — zorom = ut primum aurora lucem vocavit; prima luce; diluculo.

zoran = violentus; v. silan.

zoren = v. zreo.

zoriti = rubescit (aurora); lux albescit.

zornica = (zjenica) pupula.

zova; zovika = sambucus; sambuccus.

zovnuti = v. zvati.

zrak = radius solis; v. vazduh.

zraka = radius solis.

zrcalo = speculum. — gledati se u z. = se, ili os suum in speculo contemplari; intueri se in speculo. — pogledati se u z. = consulere speculum suum. — načinjati se pred z. = adversum speculum ornari.

zrčati = attente, ili cupide inspicere.

zrelina = maturitas.

zreliti = v. zreti.

zrelost = maturitas. — (zrelo doba čeljadeta) maturitas annorum, ili aetatis. — dospjeti z. = maturescere; maturari.

zreo = maturus. — (udoban, koje je u pravo doba) tempestivus, n. pr. fructus.

zreti = maturari; maturescere.

zrio = v. zreo.

zrnje = grana, orum.
zrno = granum. — (svaka jagodica) acinus; acinum. — (tane) glans.
zub = dens. — z. prednjaci = dentes adversi, primores, priores, primi. — z. kutnji = dentes genuini. — gnusni z. = dentes sordidi. — izvaditi z. = dentem eximere, excipere, extrahere, evellere. — ispadaju z. = dentes cadunt, excidunt, decidunt. — škripati z. = dentibus frendere. — bole me z. = dentes mihi dolent; laboro ex dentibus.
zubac = dens.
zubat = dentatus; dentibus instructus.
zubati = mandere; manducare. — (drljati) occare. — zubati se = v. svađati se.
zuberina = gingiva.
zubiti = (drljati) occare.
zublja = fax. — (od bora, ili omorike) taeda.
zubljati = occare.
zubobolja = dentium dolor.
zučati = v. zujati.
zujanje = murmur; stridor; fremitus.
zujati; zujiti = fremere; stridorem, ili murmur edere.
zuk; zuka = v. zujanje.
zukati = v. zujati.
zuknuti = v. zujati. — z. komu što = v. šapnuti.
zulum = violentia; v. nasilje.
zurla = homo stolidus.
zvanik = conviva.
zvanje = (pozivanje) vocatus. — (poziv na ručak) vocatio. — (doziv) accitus (samo u abl.), n. pr. accitu genitoris; arcessitus (samo u abl.), n. pr. ipsius rogatu arcessituque. — (služba; posao) officium; munus; officii munus; condicio vitae.
zvati = vocare. — (glasno i po imenu koga, da se pokaže) citare. — (k sebi) accire; arcessere; v. pozvati. — z. koga po imenu = nominatim alqm vocare; alqm nomine appellare. — (nazivati) nominare; appellare; v. nazivati. — z. koga na večeru = v. pozvati. — z. se = nominari; vocari; appellari. — (ime mi je) nomen mihi est; nomen habeo. — z. se po čemu = nomen ab alqa re habere, ili duxisse, traxisse, invenisse. — kako se zoveš? = quid tibi nomen est? — djed mu se zvaše isto tako = avus eodem est vocatus nomine.
zvečanje = sonus; sonitus. — (zveketanje) tinnitus.
zvečati = sonare; sonitum dare. — (zveketati) tinnire; tintinare. — (klopotati; škripati) crepitare.
zvek; zveka = sonus; sonitus; clangor.
zveket = tinnitus; tinnimentum; strepitus.
zveketati = tinnire. — (škripati; klopotati) crepitare.
zveknuti = resonare. — (z. koga) n. pr. po glavi = caput alcjs ferire; (štapom) alcjs caput baculo percutere.
zvektati = v. zveknuti.
zvijer = (bestia) fera; belua fera; bestia silvestris. — (kože) pelles. — osuditi koga na z. = mittere ad bestias; condemnare ad bestias.
zvijerje = beluae; ferae; bestiae; v. zvijer.
zvijezda = (u opće) stella. — (skup zvijezda; velika z.) sidus. — (svako veliko i svijetlo nebesko tijelo) astrum. — z. repatica = stella, ili sidus cometes; stella crinita, ili comans. — z. jutrnja (danica) = stella diurna; v. danica. — (planeti) stellae errantes, ili vagae. — z. stajačica = stella inerrans, ili fixa. — sretna z. = sidus amicum. — u z. kovati = in astra tollere.
zvizda; zvizga = sibilus.
zviznuti = sibilum mittere; sibilare. — (dati znak zviždanjem) sibilo signum dare.
zviždanje = sibilus; sibila, orum.
zviždati; zviždukati = (o čeljadetu, zmiji, vjetru) sibilare. — (o vjetru, zmiji) stridere.
zvjerad = v. zvijerje.
zvjerati = pavide circumspicere.
zvjerovac = signifer orbis.
zvjerski = ferinus. — z. način = beluarum, ili pecudum ritus. — z. krug (zodiak) = signifer orbis. — adv. beluarum more; pecudum ritu.
zvjezdar = astrologus; coeli ac siderum peritus; coeli siderumque spectator.
zvjezdarstvo = astrologia; siderum cognitio.
zvjezdast = stellis distinctus et ornatus; sidereus; stellatus; stellans. — (poput zvijezda) in stellae figuram redactus; stellarum modo radiatus.
zvjezdište = coelum.
zvjezđe = sidus. — (nebesko znamenje) signum.
zvjezdogatalac = astrologus.
zvjezdogatnja = astrologia.
zvjezdoslovac = astrologus.
zvjezdoslovlje = astrologia.
zvjezdoznanac = v. zvjezdar.
zvjezdoznanje; zvjezdoznanstvo = astrologia; siderum cognitio.
zvocati; zvocnuti = dentibus captare.
zvonce = (praporac) tintinnabulum.
zvoniti = (glas od sebe davati) sonare; sonum edere, ili reddere.
zvrčati = fremere.
zvrčka = talitrum.
zvrka = fremitus.
zvrknuti = fremere.
zvučan = sonans; sonorus; tinnulus.
zvučati = v. zvečati.

Ž.

Žaba = rana. — ž. kornjača = testudo. — ž. zapuhača, gubavica = bufo.
žabica = ranunculus.
žacanje = horror.
žacati; žacnuti = pungere. — ž. se = horrere alqd; exhorrescere alqd.
žafran = v. šafran.
žal = litus. — (šljunak) glarea.
žalac = aculeus. — imati ž. = aculeo uti. — koji ima ž. = aculeatus.
žalba = querimonia; v. tužba.
žalibog; žalibože = pro! n. pr. tantum pro degeneramus a patribus nostris; nescio quo pacto; nescio quomodo, n. pr. nescio quo pacto omnium scelerum maturitas in nostri consulatus tempus erupit; fit nescio quo modo ut magis in aliis cernamus quam nobismetipsis si quid delinquitur; — nollem, n. pr. Carthaginem et Numantiam funditus sustulerunt, nollem Corinthum.
žaliti = (koga = tugovati) lugere alqm, ili alqd. — (oplakivati) maerere, n. pr. mortem alcjs, calamitatem. — (sažaljivati) misereri alcjs; miseret me alcjs; misericordiā alcjs commotum, ili captum esse; miserari alqm, alqd; commiserari alqd. — (ž. koga = štedjeti) parcere alci. — ž. na koga = succensere alci; alci iratum esse; v. sumnjati. — ž. se na koga = v. tužiti se.
žalost = (trajno stanje) maestitia; tristitia. — (časovito) maeror. — (tuga očitovana znakovima i jadikovanjem) luctus. — (duševna bol) dolor (animi).
žalostan = aeger animi. — (sjetan; tužan) maestus; tristis. — biti ž. = dolere; in dolore esse. — ž. položaj = res miserae.
žalostiti = dolorem alci facere, efficere, afferre, commovere, incutere; dolore alqm afficere; contristare alqm. — ž. se = dolorem ex alqa re accipere, capere, suscipere, haurire; molestiam trahere ex alqa re; dolere, ili maerere alqd, ili alqa re.
žalostiv = misericors; ad misericordiam pronus.
žalovit = miser et flebilis. — adv. miserandum in modum.
žamor = murmur; susurrus.
žamoriti = murmurare; susurrare; strepere.
žao = (biti komu ž.) molestum esse; dolere. — (kajem se) poenitet me alcjs rei. — ž. mi je koga = miseret me alcjs. — uzeti na ž. = offendor; animus meus offenditur alqa re; in malam partem accipere alqd; in aliam partem accipere ac dictum est. — ne uzeti na ž. = aequo animo ferre. — ž. mi je na koga = succensere alci. — v. sumnjati.
žaoka = v. žalac.
žapati se = v. ustručavati se; sramiti se.
žar = (vatrenost) ardor; fervor. — (žerava) pruna.
žara = v. kopriva.
žariti = candefacere. — (o koprivi) mordere. — ž. se = candere.
žarki = calidus; fervens. — ž. sunce = sol calidus, n. pr. sub calido sole ambulare.
žarkost = ardor; fervor.
žbica = radius.
žbun = frutex.
žderati = vorare; devorare; v. gutati.
ždero; žderonja = homo vorax; lurco.
ždlijeb = v. žlijeb.
ždraka = v. zraka.
ždral; ždrao = grus.
ždrebad = equulei; equuli; pulli equini.
ždrebanje = sortitio; sortitus. — ždrebanjem biti izabran = sorte duci. — urediti što ždrebanjem = alqd ad sortem revocare; alqd sorti committere, ili permittere.
ždrebati = sortiri, n. pr. inter se alqd, n. pr. provinciam; sortitionem facere. — ž. za provincije = conjicere provincias in sortem.
ždrijebe = pullus equi; pullus equinus; equuleus.
ždrijebiti (se) = eculeum parere.
ždrijelo = fauces. — morsko ž. = fretum; euripus.
žeći = urere. — žeže me u grlu (od žeđe) = fauces ardent siti.
žedan = sitiens. — ž. biti = sitire. — toliko je ž. moje krvi = tanta sanguinis nostri hauriendi sitis est.
žeđ; žeđa = sitis. — gorjeti od ž. = siti ardere; siti cruciari. — ugasiti ž. = sitim exstinguere, restinguere. — podnositi ž. i vrućinu = sitim aestumque tolerare. — umrijeti od ž. = siti enecari, mori. — prouzrokovati ž. = sitim facere, gignere; v. ožedniti.
žednjeti = sitire.
žega = ardor; aestus; v. pripeka.

želja = desiderium. — (žestoka; strasna) cupiditas. — (stvar, koja se želi) optatum. — (hotnja) voluntas. — (zavjetom, ili molbom iskazana) votum. — moje želje = (također) id quod cupio, volo, concupisco, expeto. — moja najvruća ž. = id quod maxime volo (volui). — to je moja ž. = ita cupio, volo (velim). — postati (poroditi se) ž. = velle coepisse. — imati ž. = v. željeti. — imati jednake ž. = idem cupere, velle. — ispuniti čiju ž. = facere quae alqs optat, vult; alcjs voluntati satisfacere, obsequi; alqm voti compotem facere; alcjs optatis respondere. — ispunjena mi je ž. (postigao sam što) = optatum, ili quod volo, ili ea quae volo impetravi; id quod, ili ea quae concupisco consecutus, ili adeptus sum; ad id quod, ili ad ea quae cupio perveni. — po želji = ex optato; ex sententia; ex voto. — po čijoj ž. = ad alcjs voluntatem. — ide mi po želji = alqd ex sententia succedit, ili procedit; alqd cadit ut volo et opto; alqd optabilem exitum habet. — sve mi ide po ž. = cuncta mihi procedunt; nihil mihi accidit quod nolim; fortuna in omnibus rebus respondet optatis meis. — ž. (pohlepa) za novcem = cupiditas pecuniae. — pobuditi ž. = alqm alcjs rei cupiditate incendere. — ustegnuti ž. = cupiditatibus imperare; cupiditates coërcere; libidines domitas habere; v. pohlepa.

željan = (požudan čega) appetens. — (pohlepan) cupidus; avidus. — (pun želje) desiderio incensus, ili flagrans. — (koji nastoji oko čega) studiosus.

željeti = optare alqd, inf., akuz. s inf., ut; exoptare alqd, ak. s inf.; in optatis mihi est; cupere alqd, inf. ak. s inf., ut, ne. — (veoma) cupere et optare; cupere optareque. — (hlepiti) concupiscere alqd. — (hotjeti) velle. — (što se nema) desiderare. — silno ž. = flagranter, ardenter, mire, mirabiliter, magno opere, summe, tota cogitatione cupere; studiose, cupide, summa cupiditate, magno opere expetere; desiderio alcjs rei flagrare; mirum me alcjs rei desiderium tenet; magno alcjs rei desiderio teneor. — ž. komu što (dobro, ili zlo) = alci alqd optare; alqd alci precari; (zlo) alqd alci imprecari. — ž. komu svako dobro = bona alci optare omnia; bene (laeta) alci precari; votis omnibus alqm prosequi. — ž. komu sreću (čestitati) = alci gratulari alqd, ili de alqa re; v. čestitati. — vrijedan da se želi = optandus; optabilis; cupiundus; expetendus.

željezan = ferreus.

željezar = faber ferrarius.

željezara = ferraria officina.

željezast = ferrugineus.

željeznara = ferraria officina.

željeznik = ferraria (sc. fodina).

željeznica = ferramenta, orum.

željezo = ferrum. — željezom okovan = ferratus; v. gvožđe.

željkovati = desiderare alqd; desiderio alcjs rei teneri; tenet me desiderium alcjs rei; v. željeti.

želud = glans.

želudac = stomachus. — slab ž. = stomachus invalidus, infirmus, imbecillus. — jak ž. = stomachus firmus, fortis. — biti slaba ž. = stomacho parum valere. — biti jaka ž. = stomacho valere; bono stomacho esse; firmi, fortis stomachi esse. — pokvariti ž. (o hrani) stomachum laedere. — pokvariti ž. čim = stomachum usu alcjs rei vitiare.

žena = (s obzirom na spol) femina (prt. mas). — (s obzirom na ženski značaj i narav) mulier. — (djevojka) puella. — (djevica) virgo. — mlada ž. = juvenis. — stara ž. = anus. — ž. udata = mulier nupta. — ž. koja ima muža = marita. — (supruga) conjux; uxor. — odveć odan ženi = uxorius. — kao žena = muliebriter; muliebrem in modum, n. pr. ornatus. — kao stara ž. = aniliter.

ženar = (prijatelj žena) mulieriarius. — (pomamljen za ženama) mulierosus (rijetko).

ženetina = vilis mulier.

ženik = sponsus.

ženidba = (vjenčanje) nuptiae, arum. — (zakonita ž. s pravnog gledišta; pravo ženidbe) connubium. — (brak) matrimonium; conjugium.

ženidbeni = (svadben) nuptialis. — (bračan) conjugialis; conjugalis. — (koji se tiče muža i žene) maritalis. — (koji se tiče žene) uxorius. — ž. ugovor = nuptiales tabulae.

ženiti = (mladića) alci prospicere uxorem; virginem in matrimonium dare alci, ili matrimonio jungere, ili conjungere cum alqo. — ž. se = matrimonio se jungere, ili conjungere cum alqa; alqam ducere in matrimonium, ili samo ducere. — ž. se po drugi put = in secundas nuptias transire, venire, pervenire. — ne ž. se po drugi put = abstinere a secundis nuptiis. — ne htjeti se ž. = abhorrere ab uxore ducenda.

ženka = (o životinji) femina.

ženski = muliebris; (gen.) mulierum; femineus; feminarum proprius. — (ž. spola; gram.) femininus. — ž. spol = sexus muliebris, ili femineus. — ž. glava = v. žena. — adv. muliebriter; muliebrem in modum.

ženskadija = mulieres; feminae; v. žena.

ženskinje = (coll.) v. žena.

žensko = femina.

ženturina = vilis femina.

žep = v. džep.

žerav = grus.

žerava; žeravica; žeravka = pruna; carbo candens, ili vivus. — stati kao na ž. = trepidare.

žeravnica = batillum (prunae).
žestina = ardor; fervor. — (sila) vis. — (naprasitost; sila) impetus. — (silovitost) violentia.
žestiti se = ardescere; exardescere; accendi; inflammari; concitari; excitari.
žestok = (silan; plah) vehemens. — (silan; znatan) gravis, n. pr. morbus, odor, adversarius. — (velik) magnus. — (oštar, ljut) acer, n. pr. bellum. — (uzrujan) concitatus; incitatus. — (silovit) violentus. — (vatren; strastven) ardens; flagrans. — (ljutit; srdit) iracundus. — ž. vjetar = ventus vehemens, ili magnus. — ž. zima = hiems acris. — ž. požuda = cupiditas magna, acris, ardens, flagrans. — postati žešći = ingravescere, n. pr. morbus, malum; increbrescere, n. pr. ventus, murmur; accrescere, n. pr. dolor. — adv. vehementer, valde, graviter, acriter, acerbe. — ž. se boriti = acriter, acerrime, fortissime pugnare. — ž. se protiviti = vehementer repugnare. — ž. ljubiti = perdite, ili misere amare.
žetelac = messor.
žetelački = messorius.
žeti = metere. — (požeti) demetere. — (žetvom se baviti) messem facere.
žetva = messis. — (vrijeme ž.) messis.
žetvar = messor.
ževkariti; ževkati = gannire. — (lajati) latrare; latratus edere.
žezlo = sceptrum (regium, ili regis); v. vlast; vlada.
žezlonoša = sceptuchus; sceptrifer.
žežak = calidus; fervidus.
žgati = v. žeći.
žica = filum. — visjeti o ž. = in summo discrimine versari; levi momento pendere; spe exigua extremaque pendere. — (struna) chorda.
žiće = vita; v. življenje.
židak = fluidus. — (gibak) flexibilis; flexilis.
židov = judaeus.
židovski = judaicus.
žig = stigmatis nota; nota, n. pr. turpitudinis.
žigati = pungere.
žigosati = notam alci inurere; stigma alcjs fronti imprimere; (pren.) maculam, ili ignominiam, ili notam turpitudinis alci inurere; alqm ignominia notare.
žila = radix. — krvna ž. = vena. — bijela ž. = nervus.
žilast; žilav = nervosus. — (snažan; mišičav) lacertosus; v. snažan.
žir = glandes, ium.
žiriti = saginare glandibus.
žitak = vita; v. život. — (živež) victus; v. živež.
žitak = adj. v. židak.
žitan = frumentarius. — (o godini) frumenti fertilis annus.
žitar = frumentarius.
žitara; žitarica = (lađa) navis frumentaria.
žitarstvo = negotiatio frumentaria.
žitelj = incola; habitator. — žitelji = qui incolunt; v. stanovnici.
žitište = campus, ili ager frumentarius.
žitnica = horreum.
žito = frumentum. — (zrelo na polju) fruges. — (kao trgovina) annona. — skupoća ž. = annonae caritas; annona cara, gravior, durior. — (niska) cijena ž. = annona vilis; annonae vilitas. — srednja cijena ž. = annona media. — nešto cjenje ž. = annona moderatior. — nije se promijenila cijena ž. = annona nihil mutavit. — poskupljelo je ž. = annona crescit, augetur, ingravescit, ingravescere coepit; annonae caritas increbrescit; annona carior, gravior, durior fit. — pada cijena ž. = annona vilior fit; frumentum vilius venit; annona laxat. — nestašica ž. = frumenti, ili frugum, ili rei frumentariae inopia, egestas, angustiae, difficultas.
žitorodan = frumentarius; frumenti fecundus; frumenti ferax.
živ = vivus; vivens. — (koji još diše) spirans. — (badar; živahan) alacer; vividi ingenii. — (okretan; krepak) vigens. — ž. voda = aqua viva. — za mene živa = dum vivo, ili vivam; dum vita suppetit; me vivo; quoad vivo, ili vita suppeditat. — adv. alacri animo. — (žestoko) acriter. — (snagom) graviter; cum vi. — (duboko; skroz) penitus. — (brzo) velociter. — (živahno) alacriter.
živac = nervus. — (živo meso) vivum.
živad = pecus volatile; altilia, ium.
živahan = alacer; v. živ.
živahnost = alacritas.
živariti = misere vivere; vitam inopem tolerare.
živež = (u opće) cibus; cibaria; alimenta; victus. — (zaira) frumentum; res frumentaria. — (koja se dovozi) commeatus. — priskrbiti ž. = (u opće) res ad victum necessarias parare; (zairu) rem frumentariam providere, comparare; frumentum parare, comparare, conferre; commeatum praeparare. — zapriječiti komu dovoz ž. = alqm commeatu, ili commeatibus intercludere; alqm re frumentaria excludere.
živica; živika = viva saepes.
živina = v. životinja; živad.
živinče = pecus (domestica); animal domesticum; v. zvijer.
živinski = (gen.) beluarum, ili pecudum; (pren.; gen.) corporis, n. pr. živinske naslade = corporis voluptates; libidines. — adv. beluarum more; pecudum ritu.
življenje = (u opće) vita. — (način ž.) vivendi ratio.
življeti = (u opće) vivere. — (u životu biti) in vita esse. — (biti) esse. — (disati) spirare. —

(biti u snazi) vigere. — dok živem = dum vivo; dum spiro. — dok budem živjeti = (za mene živa) me vivo. — (dok budem u životu) dum vivam; dum spirare potero; dum suppetit vita; quoad vita suppeditat; quoad vivo. — tako ja živio! = ita vivam! — tako ja ne živio ako = ne vivam, ili moriar, ili peream si (nisi). — ž. godinu = annum, ili usque ad annum vivere. — ž. punijeh 50 godina = quinquaginta annos conficere, complere, implere. — oni žive gotovo polovicu dulje nego mi = vitae spatium dimidio fere quam nos longius agunt. — ne dopustiti jednome da živi ni uru više = unius horae usuram alci ad vivendum non dare. — ž. za čijih vremena = in aetatem alcjs incidere; alcjs, ili alci aequalem esse. — ž. u isto vrijeme = eodem tempore, ili iisdem temporibus esse; in eamdem aetatem incidere. — skoro u isto vrijeme ž. = alcjs aetati supparem, ili proximum esse. — ž. za čijega vladanja = alqo regnante esse. — (provoditi život) vivere; vitam agere, degere. — ž. za koju stvar (podati se čemu) = alci rei vivere, se dedisse, deditum esse, inservire, n. pr. ž. za djecu = liberis inservire. — ž. u nadi = sperare fore ut. — ž. u velikoj nadi = magna alqm spes tenet (ak. inf. fut.); certo sperare fore ut. — ž. bezbrižno = otiari; vitam in otio degere. — ž. s dana na dan = in diem vivere. — ž. o čem = vivere alqa re, de alqa re; (hraniti se) vesci alqa re; ali alqa re; (o načinu, zanatu) vitam sustentare alqa re; victum quaerere, ili quaeritare alqa re. — jedva ž. = vitam tolerare alqa re. — udobno ž. = laute vivere et liberaliter. = raskošno ž. = luxuriose vivere. — siromašno ž. = parce ac duriter vivere; vitam inopem tolerare; in egestate vivere; vitam inopem colere. — ž. u kojem mjestu = vivere (in) alqo loco; esse, ili versari (in) alqo loco. — ž. nekoliko vremena u jednom mjestu = commorari in alqo loco. — ž. sretno = feliciter, ili beate vivere. — ž. nesretno = misere vivere.

živnuti = reviviscere.

živo = v. životinja.

živost = alacritas.

život = (u opće) vita. — (dah života) anima; spiritus. — (način življenja) vivendi ratio. — (opstanak) salus (prt. interitus; exitium). — ostati u ž. (preživljeti) = superesse. — ne biti više u ž. = esse desisse. — izgubiti ž. = (u opće) vitam, ili animam amittere; vitam perdere; (biti ubijen) necari; (nasilno) necari. — dati, izgubiti ž. za koga = vitam, ili sanguinem profundere pro alqo; mori, emori pro alqo. — ostati u ž. = in vita manere, ili remanere, ili servari (biti spasen iz pogibli). — oduzeti sebi ž. = se interficere; se occidere; mortem sibi consciscere; manus sibi, ili vim vitae suae inferre; manus sibi afferre. — oduzeti komu ž. = vitam alci auferre, adimere, eripere; alqm vita, ili hac luce privare; alci vim afferre. — raditi komu o ž. = alcjs vitae, ili capiti insidiari; alcjs vitam appetere (ferro atque manibus); necem, ili interitum alci parare. — oprostiti komu ž. = vitam alci concedere; alci mortem remittere; usuram lucis alci dare; alci, ili alcjs corpori, ili alcjs vitae parcere; alqm vivum servare; alqm conservare; capitis alqm absolvere. — platiti životom = capite luere. — radi mi se o životu = in vitae periculum adductus sum; caput agitur. — svagdanji ž. = vita quotidiana. — u običnome životu = in vitae consuetudine; in communi rerum usu. — posvetiti ž. nauci = omnem suam vitam consumere in studiis. — ostali ž. mirno provesti = quod reliquum est vitae in otio degere. — opisati čiji ž. = alcjs vitae imaginem exprimere. — (živahnost; bodrost) alacritas; vigor; spiritus, n. pr. u govoru. — ovdje nema života = omnia hic jacent, ili languent. — (tijelo) corpus; v. tijelo.

životan = vitalis. — ž. snaga = vis vitalis.

životariti = v. živariti.

životinja = (živi stvor) animal. — (koji ima duh i život) animans. — (nijema životinja) bestia. — (zvijer) belua. — (pitoma ž.) pecus, udis. — (divlja ž.) = (bestia) fera; belua fera. — (s obzirom na to što žive u šumi itd.) belua silvestris.

životnost = vitalis vis.

životopis = vita alcjs; vitae alcjs descriptio et imago. — napisati čiji ž. = de vita et rebus alcjs scribere; vitam alcjs componere, narrare, exponere.

životopisac = vitae alcjs scriptor; qui de vita et rebus alcjs scripsit; qui alcjs vitam componit, ili composuit, narrat, ili narravit, exponit, ili exposuit.

životvoriti = animare; vitam dare; animam infundere alci rei.

živovati = v. življeti.

živucati = v. živariti.

žlijeb = canalis.

žlje = male.

žmiriti = connivere.

žmuo = v. čaša.

žmuriti = oculos clausos tenere.

žnjeti = v. žeti.

žrb = asper; acerbus.

žrtac = is qui rei divinae operatur; (plur.) sacrificantes. — (koji žrtvuje životinje) immolator.

žrtva = (u opće kao djelo) sacrificium; sacrum. — (pomanja životinja za pomirenje bogova) hostia. — (za zahvalu, pomirbu itd.) victima. — zahvalnu ž. prinositi = per hostias dis sup-

plicare. — ljudska ž. = hostia humana. — ž. zaklati = victimam, ili hostiam caedere. — pokojnijem roditeljima, rođacima ž. prinijeti = parentare. — žrtvom očistiti = lustrare. — žrtvom pomiriti = piare. — ž. daje dobre znakove = hostia, ili victima litat; hostiā litatur. — (pren.) victima. — biti ž. pokušaja = in ipso conatu opprimi. — biti ž. zavisti = invidiā conflagrare.

žrtvenica = patera (sacrificalis).

žrtvenik = ara.

žrtvovati = sacrificare; rei divinae operari; immolare hostias, ili hostiis; operare hostiis; sacrificium, sacra, rem divinam facere. — povoljno ž. = litare; perlitare. — pokojnijem roditeljima ž. = parentare; v. žrtva. — ž. bogu = alci sacrificare hostiis. — ž. manima = manes expiare. — ž. komu što = sacrificare alci alqd, ili alqa re; deos colere alqa re; (sacra) facere alqa re; operari alqa re. — ž. životinju = victimam, ili hostiam sacrificare, immolare, mactare, caedere. — (pren.) (o novcu, životu) largiri; profundere.

žrvan; **žrvanj**; **žrvno** = mola.

žuber = murmur; susurrus. — (o pticama) avium cantus.

žuberiti = susurrare. — (o pticama) canere.

žubor; **žuborenje** = v. žuber.

žuč = (kao tekućina) bilis. — (mjehur od žuči; žuč) fel.

žućkarast; **žućkast** = sufflavus; colore flavescente. — (mrk) ravus, n. pr. leo, lupa.

žudan = v. željan; žedan.

žudjeti = v. željeti.

žudnja = v. želja.

žuk = amarus.

žuka = genista.

žulj = callum.

žuljav = callosus.

žumanjak; **žumance** = vitellus.

župa = regio aprica; locus apricus. — (kućani) domestici.

župan = apricus.

žur = serum.

žuran = properans; festinans; festinationis plenus. — adv. properanter; festinanter.

žurba; **žurenje** = properatio; festinatio.

žuriti se = (hitjeti) properare; festinare; festinationem adhibere; celeritati studere; nullam moram interponere. — (nastojati doći na vrijeme) maturare venire. — (ž. se kod koje radnje) contendere. — ž. se kamo = alqo venire properare. — ž. se natrag = repetere, n. pr. castra. — treba se ž. = maturato est opus. — ž. se putujući = accelerare iter.

žut = adj. flavus; flavens. — (kao šafran) croceus. — (kao vosak) cereus. — (zlatne boje) luteus. — (blijedo žut) luridus, n. pr. dens.

žutac = (žumance) vitellus.

žutast = luteus.

žutjeti = flavescere.

žutkast = v. žućkast.

žutuga = morbus regius.

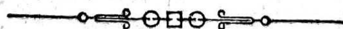
žvakati = mandere; manducare.

žvale = (uzda) frenum.

žvalo = fauces, ium.

žvatati = v. žvakati.

žvrk = turbo.

Imena geografska.

A.

Ada = Addua.
Adiža = Athesis.
Afrika = Africa; adj. Africanus; Afer; stan. Afri.
Ahen = Aquae.
Aix = Aquae Sextiae.
Aleksandrija = Alexandria; adj. Alexandrinus.
Alep = Beroea; stan. Beroeenses.
Algjer = (pokr.) Numidia.
Alicante = Lucentum.
Allier = Elaver (eris).
Alpe = Alpes (ium); adj. Alpinus.
Amiens = Samarobriva.
Amsterdam = Amstelodamum.
Andaluzija = Baetica.
Anglesey = Mona.
Angora = Ancyra; adj. Ancyranus.
Antiokija = Antiochia; adj. Antiochinus; stan. Antiochenses.
Apeninske planine = Apennini montes; Apenninus.
Arbanija = Illyricum; stan. Epirotae.
Ardenska šuma = Arduenna (sc. silva).
Arles = Arelate (is).
Arno = Arnus.
Arta = Ambracia; zaton A. = sinus Ambracicus; stan. Ambracienses.
Azija = Asia; adj. Asiaticus; stan. Asiae incolae.

B.

Balearski otoci = Baleares insulae.
Balkan veliki = Haemus.
Batavci = Batavi (orum).
Beauvais = Bellovaci (orum).
Belgija = Belgium; adj. Belgicus; stan. Belgae (arum).
Besançon = Vesontio (onis).
Biograd = Taurunum.
Biscaya = Cantabria; adj. Cantaber.
Bologna = Bononia; adj. Bononiensis.
Bonn = Bonna; adj. Bonnensis.
Bordeaux = Burdigala (ae).
Brescia = Brixia (ae).
Brindisi = Brundisium.

C.

Cadix = Gades (ium); adj. Gaditanus; stan. Gaditani (orum).
Candia = Creta; adj. Cretensis; stan. Cretes (um).
Capri = Capreae (orum).
Carthagena = Carthago nova.
Caspijsko more = Caspium mare.
Catania = Catina; adj. Catinensis; stan. Catinenses.
Chalons sur Saone = Cabillonum.
Chios = Chios, ili Chius (ii).
Cuerva = Aebura.

D.

Dardaneli = Hellespontus.
Demešak = Damascus.
Dniepr = Borysthenes.
Dnjestar = Tyras (ae).
Don = Tanais (is).
Drač (Durazzo) = Dyrrhachium; stan. Dyrrachini.
Dunav = Danuvius.
Durance = Druentia.

E.

Ebar = Iberus.
Egatski otoci = Aegates (ium) insulae.
Egesta = Acesta; Aceste (es); stan. Acestenses.
Egipat = Aegyptus; adj. Aegyptius; stan. Aegyptii.
Elba = Ilva.
Ems (Emža) = Amisia.
Engleška i Škotska = Britannia; adj. britannicus; stan. Britanni.
Epir = Epirus. — adj. Epirensis; epiroticus.
Etrurija = Etruria; adj. Etruscus; stan. Etrusci.

F.

Frejus = Forum Julii.

G.

Gaeta = Cajeta.
Galija = Gallia. — adj. Gallicus; (iz rimske prov. Galije) Gallicanus. — stan. Galli, orum.
Ganges = Ganges; adj. Gangeticus.
Garda (lago di) = lacus Benacus.
Garonne = Garumna.
Ginevra = Genava; genevsko jezero = lacus Lemanus.
Genova = Genua.
Grčka = Graecia; adj. Graecus; stan. Graeci.
Guadalquivir = Baetis (is).

H.

Helvećani = Helvetii.
Hesenska = terra Chattorum.
Hispanija = Hispania; adj. Hispanus; (koji boravi u H.) Hispaniensis; stan. Hispani.

I.

Ilirija = Illyricum; adj. illyricus; stan. Illyrii.
Irska = Hibernia; stan. Hiberni.
Isére = Isara.
Italija = Italia; adj. Italicus; stan. Itali.

J.

Jakin = Ancona; adj. Anconitanus.
Jeruzalem = Hierosolyma (orum).

L.

Laba = Albis.
Lago di Ginevra = lacus Lemanus.
Lago Maggiore = lacus Verbanus.
Lepanto = Naupactus.
Lippe = Lupia; Luppia.
Loire = Liger (eris).
Lombardija = Gallia cisalpina, ili citerior.
Lyon = Lugdunum.

M.

Maas (Moza) = Mosa.
Main = Moenus.
Mainz = Magontiacum; Mogontiacum.
Majorca = Balearis major.
Malta = Melita.
Mar di Marmara = Propontis (idis).
Marseille = Massilia; adj. Massiliensis; stan. Massilienses.
Messina = Messana.
Minorca = Balearis minor.
Modena = Mutina.
more adriatsko = Mare Hadriaticum.
more atlantsko = Mare Atlanticum.
more azovsko = lacus Maeotius; palus Maeotis.
more baltijsko = Mare Balticum.
more egejsko = (Mare) Aegaeum.
more crno = Pontus Euxinus.
more hvalinsko = Caspium mare.
more mrtvo = lacus Asphaltites.
more sredozemno = mare internum, ili medium.
Morea = Peloponnesus.
Mozela = Mosella.

N.

Nantes = Nannetes (um).
Napulj (Napoli) = Neapolis (is); adj. Neapolitanus.
Negroponte = Euboea.
Nevers = Noviodunum.
Nimes = Nemausum; adj. Nemausenses (ium).
Nouan = Noviodunum.

O.

Orleans = Genabum.

P.

Pad (Po) = Padus.
Padova = Patavium; adj. patavinus; stan. patavini.
Palermo = Panormus.
Pariz = Lutetia Parisiorum.
Pavia = Ticinum.
Peloponez = Peloponnesus.
Pirenejska gora = Pyrenaei montes; saltus Pyrenaeus.
Piza = Pisae, arum; — (u Elidi) Pisa (ae); Pisae (arum).
Pontinske močvare = Paludes Pomptinae.
Portugal = Lusitania; adj. Lusitanus; stan. Lusitani.
Ptolemaida = Ptolemais.

R.

Reggio = Regium.
Ren = Rhenus.
Rheims = Remi (orum).

Rhone (Rodan) = Rhodanus.
Rimini = Ariminum.

S.

Sagunat = Saguntum; adj. Saguntinus; stan. Saguntini.
Salamina = Salamis (inis); Salamina (ae).
Seine = Sequana.
Sevenne = Cebenna.
Sevilla = Hispalis.
Solun = Thessalonica (ae).
Sparta = Sparta; Lacedaemon (is); adj. Spartanus; Lacedaemonius; stan. Spartiatae; Lacedaemonii.
Strassburg = Argentoratus.
Suebska = Suebia; adj. Suebicus; stan. Suebi.

Š.

Šuma (crna) = Hercynia silva.
Švajcarska = Helvetia.

T.

Tajo; Tejo = Tagus.
Tarracina = Tarracina (ae); Tarracinae (arum).
Tarragona = Tarraco (onis).
Temza = Tamesis.
Tiber = Tiberis (is).
Ticina = Ticinus.
Tivoli = Tibur; adj. Tiburs (rtis); stan. Tiburtes (um).
Toulouse = Tolosa; adj. Tolosensis; stan. Tolosates (ium).
Trier = Augusta Trevirarum.
Turin = Augusta Taurinorum.

V.

Verona = Verona; adj. Veronensis; stan Veronenses (ium).
Vezera (Weser) = Visurgis.
Visla = Vistula.

W.

Waal = Vacalus; Vahalis.
Weser = Visurgis.

Y.

York = Eboracum.

Z.

Zante = Zacynthus. — adj. Zacynthius.
Zuriško jezero = lacus Tigurinus.

Dodatak.

Na strani 13., stup. 2. poslije **broditi** treba dodati:

brodokršje; brodolom; brodolomje = naufragium. — pretrpjeti b. = naufragium facere. — spasen od b. = ereptus fluctibus. — poginuti u b. = naufragio perire, ili interire.

brodovište = navalia, ium.

brodovlje = classis. — sagraditi b. = classem aedificare, facere. — popraviti b. = classem reficere. — spremiti b. = classem ornare, instruere atque ornare. — povećati b. = classem augere. — ukrcati se u b. = classem conscendere, ascendere. — odlaziti b. = classis exit; (e portu) proficiscitur. — uputiti se brodovljem = classem solvere; classe proficisci; naves e portu educere. — usidriti b. = classem constituere; naves ad ancoras deligare. — doploviti b. = in (ad) alqm locum appellere. — upravljati b. = classi praeesse.

broj = numerus. — velik b. = multi; multitudo. — malen b. = paucitas. — trojica u b. = tres numero. — biti u b. onih, koji = ex eorum numero esse, qui; ex eo numero esse, qui. — ukupni b. = summa. — primiti u b. podložnika = in deditionem accipere. — popuniti b. = numerum explere. — bez b. = numero carens; (bezbrojan) innumerabilis; infinitus; carens numero.

brojiti = (nabrojiti) numerare; (izbrojiti) dinumerare; (nabrajati) enumerare; (jedno po jedno prebrojiti) recensere; (početi zbrajati) numerum inire; (izračunati) computare. — b. zvijezde = stellas dinumerare. — b. u prste = digitis, ili per digitos numerare. — b. po čemu = alqd numerare ex alqa re. = b. među = numerare in (abl.), ili inter; ponere in numero (s gen.); referre alqm in numerum, n. pr. oratorum; habere in numero.

broskva = brassica.

brsnat = frondosus.

brst = frondes.

brstina = frons, ndis.

brstiti = depascere.

bršćan = v. bršljan.

bršće = frondes.

bršina = pruina.

bršljan; brštan = hedera.

brujati = v. zujati.

bruka = ludibrium.

brukati se = (s kim, ili komu) irridere, ili deridere alqm.

brus = cos.

brusiti = cote acuere.

brv; brvina = ponticulus.

